BENE ERZSÉBET

Karikaturistánk mosolya

Lép – fene!

Lapunk karikaturistájának, *Bene Erzsébetnek* negyedik önálló kiállítását a Magyar Kultúra Alapítvány Kiállítótermében, augusztusban két hétig láthatták az érdeklődők. A kiállítást *Békési Joe*, a karikaturista szakosztály vezetője nyitotta meg. A tárlatot *Bércesi Ilona* agyagszobrász alkotásai tették még színesebbé. Bene Erzsébet hitvallása: *Mosolyogj rá az életre, és az visszamosolyog rád!*

Az eredetileg kalorikus gépésztervező rajzoló évekig kazántelepeket tervezett, aztán egy nap egy polgárpukkasztó eseményt lerajzolt. Így kezdett munka mellett karikatúrákat rajzolni s azokkal különböző újságokhoz kopogtatni. Kezdetben a rendőrség és a honvédség hivatalos lapjában kamatoztatta tehetségét, aztán jött a többi, élen a Ludas Matyival. Munkái 45 éve színesítik az újságok lapjait.

XII. Kerületi Hírlap 2004. szept. 8
3. old.

verset, novellákat, szociográfiát, orvostörténeti munkát. Tizenhat könyvem jelent meg. Az Ornament Kiadóval karöltve elhatá-

és

is. A büki gyógyvíz 1282 méteres mélységből 55 fokos hőmérséklettel tör a felszínre. A kalcium-magnézium – hidrogénkarbonátos termálvizek közé tartozik, így kiválóan alkalmas csaknem valamennyi mozgásszervi megbetegedésre. A gyógyító büki víz jótékony hatásának köszönhetően

megszűnnek, enyhülnek a betegek panaszai.

A felbecsülhetetlen értékű gyógyvízkincs, a szubalpin klíma, a látnivalókban gazdag környezet, a gondozott településkép és a magas színvonalú szolgáltatások gondoskodnak arról, hogy a vendégek nyugodtan, kellemesen pihenjenek, gyógyuljanak. A Büki Éden Panzióban visszanyerheti testi és lelki harmóniáját.

BÜKI ÉDEN PANZIÓ
9737 Bük, Rákóczi u. 9.

Telefon: *06 (94) 558-610*
Fax: *06 (94) 558-611*
Mobil: *06 (30) 248-1197*
www.bukiedenpanzio.hu,
www.lekrinszkiapartmanhotelbuk.hu
E-mail:
info@bukiedenpanzio.hu,
bukieden@axelero.hu,
lekiapartmanhotel@axelero.hu

<Bene vára
a közepkorban>

Kandra Kabos:

( ) 8-r. 56 l.
Eger 1890

Gent (1151)

eléül:

A miniszter rendeletéből:

Szarzányszál

min. osztálytanácsos.

Soós Elemér: Bene, Hatvan

Bene vára

kny. Egy öngyöri kalendárium
8°, 7k., 44l., Eger, 1911.

Bene (Berg) Berg m.

1) Alapraje is hosznaetaet.

1:100 1906 Sztehlo 1906.

2) deli hontotnat vuzaba Lelovsky tiveterba

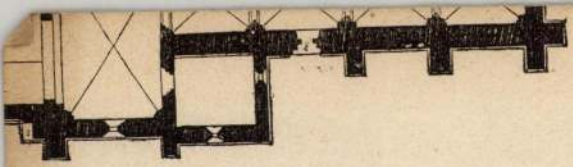

31.

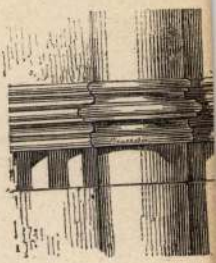

48.

51.

50.

49.

47.

55

Bene

Soós Elemér:

Bene, Hatvan.
Kny. Gyöngyösi
Kalendárium.
8. r. 7 kép 44 l.
Eger. 1911.

Gent (2038)

U Z E M U N U,

Broj 3359

Predmet: Milenarni spomen
u Zemunu.

M ü e m l e k o

Javljamo

megirem Bene György

Bene György

a ugyes rajzoló. Jelenleg
illitólag a kereskedelmi
minisztériumban. 1878-ban
hadnagy volt a részt vett
a bosznai okkupacióban

Leírd eretleg

A Hadsereg 1904. 103. l.

Potkobet

Bene György
75 Neuhaus a/d Tristing, vizf. mgtul.

Nemzeti Szalon
1926. máj
MAPE 12. kiáll.

CENTENARIUM
1839
1939

Előfizetési föltételek: VASÁRNAPI UJSÁG és POLITIKAI UJDONSÁGOK együtt: egész évre .. 12 frt, félévre .. .. .. 6 •
Csupán a VASÁRNAPI UJSÁG: egész évre .. .. 8 frt, félévre .. .. 4 •
Csupán a POLITIKAI UJDONSÁGOK: egész évre .. .. 6 frt, félévre .. .. .. 3 •

42-dik szám. 1878. BUDAPEST, OKTÓBER 20. XXV. évfolyam.

1. Kaputorony. — 2. Kórház. — 3. Töltény- és lőportár. — 4—7. Tornyok. — 8. Hegykup. — 9. Kula.

STOLÁCZ. — BENE GYÖRGY 32. EZREDBELI HADNAGY EREDETI RAJZA.

Sztolácz.

A budapesti illetőségü 32-ik Este-ezred előtt emlékezetes hely lesz Stolácz vára Herczegovinában. Foglaló csapataink augusztus hó 16-án ejtették birtokukba heves és véres küzdelem után, melyben a nevezett ezred 400 emberét vesztette el. S alig hogy megfészkelték benne magokat csapataink, mintegy 700 ember, a fölkelők körülvették a várat s valóságos ostrom alá fogták, mi alatt a hős fiuk nemcsak hogy komoly veszedelemnek voltak kitéve, de nagy szükséget is szenvedtek, ugy hogy hat napon át egyre-egyre már csak másfél darab kétszersült, egy darabka lóhus, az esőfogó cziszternából meri ett nehány kanál viz jutott naponkint, s egy csapat kénytelen volt kirohanást tenni, csupán a végett, hogy ivóvizet hozzon. Végre az augusztus 21-én érkezett segélycsapat fölmentette a tizszeres erő ellen küzdő várőrséget.

Sztolácz, mint Herczegovinának sok más vára, a 16-ik század elején a magyar királysághoz tartozott egész a mohácsi vészig, a midőn a töröké lett, kit azonban külső és belső ellenség sokszor háborgatott e vár birtokában. Az évszázadokon át ismétlődő fölkelések sorában nevezetes szerepet játszott Sztolácz, kivált 1830-ban, midőn Husszejn Kapitanovics fegyvert fogott a bégek előjogait megnyirbálni törekvő porta reformjai ellen. A lázadó főnök már ura lőn Bosznia és Herczegovina nagy részének, midőn egy más herczegovinai bég, Sztolácz kapitánya, Ali Aga Rizvanbegovics megállitá utjában s meg is verte. A szultán őt ezért Herczegovina vezérévé nevezte ki. Ő azonban hatalomhoz jutván, független urként kezdé magát viselni, leginkább a jól megerősitett Sztoláczra támaszkodva. Tizenkilencz évig daczolt a portával, mig mégis Omer pasa 1849-ben elfogta s kivégeztette. A fölkelők vezére, ki most foglaló csapatainknak ellene állt, ennek fia, Hasszán Aga Rizvanbegovics, ki hir szerint szintén elesett Sztolácz falai alatt.

Sztolácz a Dobrava hegy aljában a Brigava folyó mellett, a sziklavölgy torkolatában fekszik. A város maga elég jelentékeny s 3000 lakossal birt, kik többnyire mohamedánok voltak. A sziklacsúcsra épült vár nehezen közelithető meg s ágyukkal eredményesen védhető.

A kép, melyet ez alkalommal mutatunk be olvasóinknak, a harcztéren készült. Az Este-ezred egyik derék tisztje, *Bene György* ügyes ónja alól került ki s hozzánk *Jámbor Gyula*, ugyanazon ezred hadnagya küldé be közlés végett, érdekes levelében részletes magyarázatot is irván hozzá. Levelét egész terjedelmében a „Háboru-Krónikā“-ban közöljük; itt elégnek tartjuk Sztoláczról még a következő főbb adatokat fölemliteni.

A város szűk sziklás völgyben fekszik, dél felé a várral beépitett hegy által elzárva az ott elterülő völgykatlantól, melyet ismét egy sor ház környez.

A vár három szakaszban emelkedik vagy 50 méter magasságig a Brigava folyó balpartjától keletnek, s három oldalról „kulá“-kkal koronázott magas hegyek környezik. A kulák — milyen a képünkön a 9-es számmal jelzett, — nem egyebek, mint természetes kőfalból készült védelmi pontok, melyekhez a törökök nem használnak vakolatot, s mégis daczolnak azok az idő romboló hatalmával.

A várban levő egyes épületeknek koczkaalakjuk van, nagyobb részök azonban már csak romnak mondható. Ép még a kaputorony (1. sz.), melynek belseje nyilt tornácz, félemelete raktárnak és gyógyszertárnak használtatott, emelete pedig egy fapadokkal ellátott nagy teremből s két kisebb szobából áll.

A második szakaszban van három emeletes kórház (2. sz.) Ez volt valaha a herczegovinai legtekintélyesebb családok egyikének, a Rizvanbegovics családnak a palotája.

A harmadik szakaszban levő két négyszög alaku sugár épület (3. sz.) töltény- és lőportár volt. Nevezetes az itt látható négy torony, a hol török ágyuk voltak elhelyezve, melyekből az Este-ezred *gyalog*-tisztjei — a szükség által egyszerre tüzérekké változtatva, — heves tüzelést folytattak az ostromlók ellen, ugy levén felosztva, hogy a 4. számu toronyban Blanther József, az 5. számuban Bene György — képünk rajzolója, — a 6-ikban Jámbor Gyula — a levél irója, — mind hadnagyok, — végre a 7 ikben Travers tiszthelyettes parancsnokolt. — A 8-ik számmal jelzett hegykup alján a 32-ik ezred 8-ik százada, mely a vár megszállása után, mit sem sejtve a fölkelők közellétéről, élelmiszerek beszerzésére indult, váratlanul megtámadtatott s 74 emberét veszté el.

A nász.

Endrődi Sándortól.

„Ejh, a te nászod csak a víg nász!
Hogy ragyog itt minden a kedvtül.
Cseng a pohár és tombol a táncz,
Harsány zene messze kizendül.
Röpdös ezüst menyasszonyi fátylad —
Most elakad, rám hull, beborit.
Nézz a szemembe! Mily halovány vagy!
Nem örülsz hát, hogy én vagyok itt?

Ah! egykor örültél, kipirultál,
Reszketve futottál Ervin elé.
E pompa között állj meg a multnál, —
Melegét, tűzlángját érezed-é?
Hagyd el a tánczot! kiméld magadat.
Akarom. Meg kell állnod előttem.
Nézd, fátyolod úgy rongyokra szakad,
Mint álmom, a melyet vele szőttem.

Hallgassatok el síp, zene, lárma!
Körbe körűlem szép nászi sereg!
Ide hull ama dús liget árnya,
Hol azt rebegé: örökre szeret.
Még zeng szava, édes fogadása,
Isten az, isten az, a ki hallja!
El ne feledje, meg ne bocsássa,
Boszulatlan egy perczre se hagyja!

Még suttognak a lombok, az ágak,
Közöttük halk fuvalom száll át.
A pázsit jó puha nyoszolyának,
Az alkony elejti homályát.
Hallom csábdalával az örvényt.
Meghalnék, ha te hűtlen lennél!
Az éjszaka tudja, mi történt?
Tudod azt te is. Emlékezzél!

Öljön, keserítsen az emlék,
Kisértse nappalod, éjeidet!
Oh jaj! Szivem égi szerelmét
Mennyire, hogy' megalázta szived!
Jer! Nézz a szemébe, te férje:
Ott hamvad becsületed üszke!
Most hát légy vele boldog — — — —“
— Elnémult s halva rogyott össze.

Rablóvilág.

— Egy bujdosó naplójából. —

(Folytatás.)

A legvitézebb rendes katonaság hátrányban van a bár felényi számu rablóval szemben. Nem örömest, kedvetlenül megy a rabló-vezényletre (Räuber Commando); természetes. Egy az, a rablóval szemben aratott győzelem nem szaporitja babérait; másrészt, az elszántság mérvei közt a két fél közt roppant nagy a különbség. A katona tudja, hogy ő katona marad, ha a rablót el nem fogja is; a rabló ellenben tudja, hogy ha nem birja védeni magát, fölakasztják.

Ez a tapasztalat egy igen érdekes észleletre vezet: az erkölcsi erő értékére a csatatéren, az erkölcsi értéket itt azonosnak véve az elszántsággal. Egy csapat, mely föltétlenül el van szánva, győzni vagy meghalni, százszoros, ezerszeres erőnek állhat ellen! Ez magyarázza meg azon csodát, hogy öt-hat ember néha öthat vármegyének képes ellenállani. Ha Cortez el nem égeti hajóit, aligha foglalja el Mexikót. Ez észlelet alapján el lehet mondani azt is, hogy egy bármily kis számu nemzet, ha az elszántság ezen fokára emelkedni képes, egy világrész hadseregének ellenállhat.

A rabló fölényét is a társadalmi elkárhozottság — „a lasciate ogni speranza“ jeligéjü kétségbeesés adja meg, a tudat, hogy hajói el vannak égetve, előtte csak egyetlen ut van, az, mely az akasztófára vezet. A kérdés rá nézve csak az, menynyire nyujthatja ki az utat, mely e rettentő véghöz vezet. Ha ügyesen, bátran müködik, hónapokig, évekig, talán évtizedig időzhet még ez uton; ha elszántsága elhagyja, az rögtön bekövetkezhetik — statarialiter. Az állás tehát a magasabb hivatását érző katona és az — akasztófavirág közt nagyon egyenlőtlen.

Soha sem csodálkoztam tehát azon, ha a katona a rabló hadjáratban sokkal kisebb szám ellenében is a rövidebbet huzta.

Az ezen időszak alatti rablócsapatok egyébiránt jobbadán maguk is szintén katonailag voltak szervezve, fegyelmezve, gyakorolva; a mi szintén arra mutat, hogy főnökeik maguk is katonák lehettek. A nagyobbszerü rablások alkalmával kiállitott őreik meghuzták fegyvereiket tisztelegve főnökeik előtt, s a szolgálat némely ága, a müveletek fontosabb része vezényszóra ment.

Például az a nagyszerü rablás, melyet Szeged táján Algyőn gr. P . . . . uradalmának igazgatója P—y házában végbe vittek, már egészen egy kis katonai hadjárat szinezetével birt.

A falut egy délután egyszerre csak megszállta mintegy 30 tagból álló rablóbanda. A fontosabb pontokat — falu házát stb. — őrök állották el, a kastélyt pedig a „zöm“ vette körül.

Ugy látszik, szokásuk, illetőleg egyik taktikai szabályuk volt e bandáknak rendesen a ház legtágasabb termébe tenni át végrehajtó müveletük központját. A cselédség természetesen egy külön rekeszben őriztetett, de inas, szobaleány, a ház urnője a főterembe hozattak, az ősz P—y maga pedig mindjárt eleve szorosan megkötöztetett, azután a parancsnok, egy csuklyás köpenyes, modora, beszéde után itélve, „végzett“ fiatal ember parancsára megkezdődött a rendszeres vallatás, hogy hol mi van, mennyi, pénzben, értékes holmiban, és ha a ház valamelyik tagját hazugságon érték, azonnal kikapta büntetését a puska tusával. Meglehet, hogy valamely külön czellában előbb már „kihallgatott“ nőcseléd ijedtében mindent kivallott. Ha jól emlékszem vissza az akkori hallomásra, a rablók álarczokat viseltek. A parancsnok a ház urnőjével a müvelet bevégeztéig komolyan, félelemgerjesztő hidegséggel, de a saloni udvariasság kifejezéseivel társalgott. A végrehajtás soká tartott; mindent, a legapróbbkosabb figyelemmel kikutattak, előhordtak, s ha egynémely tárgy iránt a házi asszony különös előszeretetet, kegyeletet tanusitott, a parancsnok egy-egy ily tárgynak, talán ereklyének, megkegyelmezett, illetőleg oda ajándékozta az urnőnek. A férj kivánalmai iránt azonban kérlelhetlen volt. A legénység és alsóbb „tisztek“ a legföltétlenebb engedelmességet tanusitották a vezér iránt, sőt viseletük vele szemben csaknem félelmet árult el. Intéseit lesték és gondolatait igyekeztek kitalálni. Olykor az udvarból vagy az utczáról egy-egy őr feljött jelenteni valamit, katonásan tisztelegve. A parancsnok meghall-

megírva

Bene Jakab

ötvös

1773 Kepesbéla

Kap. magyarorsz. ötvösök 141.

Csüngő bronzból IX. 82.

MDK

Bene György

Neuhausa/d Tristing, vf.

xexexex

BENE JÁNOS

Arany kris Baliról és Bene festménye

A műgyűjtő nagykövet

— Nem a festővel, a festményeivel ismerkedtem meg először — mondta *R. M. Soelaeman Pringgodigdo,* az Indonéz Köztársaság magyarországi nagykövete, az ismert kelet-ázsiai műgyűjtő *Bene János* kaposvári festőművész, tanár otthonában. Képeit Nagyatádon, egy képeslapkiállítás kapcsán látta meg először, és annyira megtetszett neki, hogy elhatározta: vásárol belőlük. Aztán az indonéz nagykövetségre, önálló kiállításra is meghívta a művészt.

— A stílusa ragadott meg. Az ahogyan megfestette a rókát — magyarázta. — Csak az tudja ilyen kifejezően visszaadni az állat tekintetét, aki ismeri a természetét. Másik, kedvemre való festménye az önarcképe. Igazi magyar karaktert fedeztem föl benne.

— Milyen a tipikus magyar?

— Érzékeny személyiség, akiben ötvöződnek az ázsiai és az európai ember jellemvonásai. Gazdag lelki életet él, és művészi tehetség. Sokszor panaszkodik, de elfogadja sorsát.

— Ezek a tapasztalatok újkeletűek, vagy korábban is érdeklődött a magyar kultúra iránt?

— Hollandiában, Hágában kezdtem nagyköveti munkámat, aztán Washingtonban, Tokióban, Hamburgban, Párizsban, majd Budapesten folytattam. Mindenütt igyekeztem megismerni az ország lakóit. Nem jöttem ide túl nagy várakozással. Úgy véltem: a volt vasfüggöny mögötti országokban az emberek bizalmatlanok. Jó értelemben csalódtam... Nagyon szeretem a zenét is; a Zeneakadémia kiváló énektanáránál tanulok. Kedvenc magyar dalom az Ablakomban, ablakomban és az Elindultam szép hazámbul...

— Ön világhírű műgyűjtő.

— Tizennyolc éves koromban kezdtem. Az első antik tárgy, amit megszereztem, egy XVII. századi, Jáva-királysági udvarhölgy volt. Ebből ma már csak egy van a világon. Eldugott sportszerbolt zugában leltem rá. Ezután váltam szenvedélyes gyűjtővé. Azt vallom: ha a tárgy nagyon akar engem, akkor meg is tudom szerezni... Egy csodálatos arany kris a Bali szigeti uralkodó koronázási ékszere volt. Egyszer a hercegnél, kezembe véve, kihúztam hüvelyéből az éles fegyvert, amelyről az a hír járta, hogy akárki hozzányúl, annak megvágja a kezét. Az én kezem sértetlen maradt. Ezt látva a herceg azt mondta: akármilyen keveset ígérek is érte, nekem adja.

— Miből áll a gyűjteménye?

— A Hopp Ferenc Kelet-Ázsiai Múzeumban fél évig láthatta a közönség gyűjteményem egy részét; a háromezer éves baltáktól kezdve a textilszőnyegig. Magyarországon elsősorban a képeslap- és bélyeggyűjtésnek hódolok. Nagyon értékes a magyar királyi családokat ábrázoló képeslapgyűjteményem, és 1848-tól napjainkig 165 fajta pénzérme. De a világ szinte valamennyi tájáról birtokomban van néhány értékes darab.

— Külön gondja a muzulmán menekültek sorsa. Családjával többször is fölkereste a nagyatádi menekülttábort.

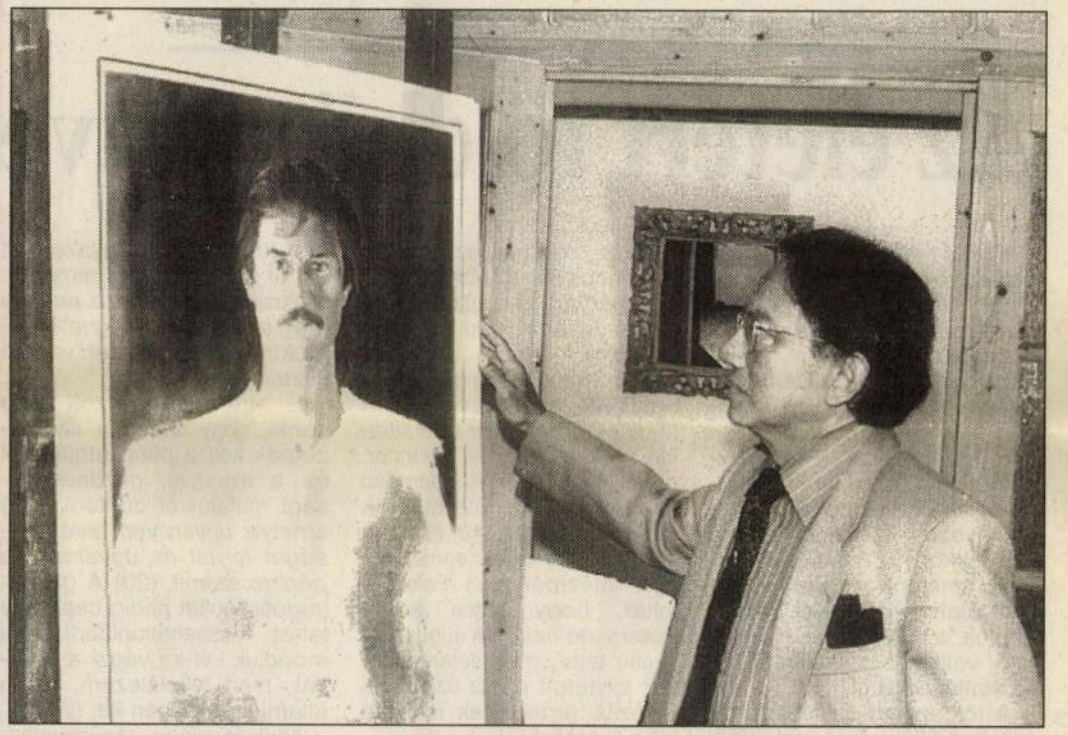

Az indonéz nagykövet Bene János önarcképével *Fotó: Király J. Béla*

— A világ legnagyobb muzulmán lakosságú országa Indonézia; az *Indonéz Muzulmánok Szövetsége* által összegyűjtött adományokat vittem a rászorulókhoz. Nagyatádon a ramadánt is együtt ünnepeltük a tábor lakóival. Az indonézeknél egyébként nem gond a vallási különbözőség: több vallás is békésen megfér egymás mellett. Bennünket a nemzetiségünk köt össze: az, hogy mindannyian indonézek vagyunk. Európában nem ezt tapasztaltam. Amikor Velencében egy rózsafűzért vásároltam katolikus barátunknak, aki Nagyatádon él. A horvát származású fiú tekintetén láttam, hogy a horvát, szerb, bosnyák emberek között mennyire él a vallás különbözőségéből fakadó idegenkedés.

Várnai Ágnes

Megbéklyózott helikopter, szárnyaló vita

Az életért földhöz kötve

Egész nyáron tévedtünk! (1) Erről igyekezett meggyőzni *dr. Göbl Gábor,* az Országos Mentőszolgálat főigazgatója a budapesti központban történt beszélgetésünk alkalmával. Szóval *félrebeszéltünk* minden alkalommal, amint a For Life Helikopteres Mentőszolgálat lellei bázisának telepítése körüli huzavonáról, engedélyezési eljárásáról írtunk. Sőt akkor is félretájékoztattunk, amikor a megyei mentőszolgálat nyilatkozatát közvetítettük a For Life-et működtető vállalkozás szakmai alkalmatlanságáról.

A főigazgató ugyanis határozottan állítja: ilyet senki nem mondott. *Hogy ekkor miért nem kért helyreigazítást?* (2) Egyszerű a válasza: az OMSZ nem szeret ilyen vitákba bonyolódni, nem kíván minden lapmegjegyzésre reagálni.

Meg kell jegyezni, hogy azok a nyilatkozatok sértették a vállalkozó szakmai jóhírét, amit az OMSZ vezetői is őriznek, amint a mentősszervezetről van szó. (3) Hiszen dr. Göbl Gábor is elismerte, hogy a Lellén állomásozó helikopter és személyzete kiválóan végzi munkáját. Ezt bizonyítja az is, hogy a Balaton térségében a mentési feladatok 70 százalékát ők végzik el.

Ezért is érthetetlen, hogy a főigazgató miért nem akarja meghosszabbítani a szerződést, miért nem akarja a helikoptert tovább mozgatni, mert itt szakmailag nem indokolt. AZ OMSZ székesfehérvári és balatonfüredi bázisa ugyanis lefedi az egész Balatont. Aztán Harkányi László tavaly nyáron Lellére telepítette a pécsi helikoptert (8) úgy, hogy *nem biztosították neki a mentős hírláncot, csak közvetve volt tudomása az esetekről.* (9) (Tudomásunk szerint legalább 40 esetben szállított beteget egészségügyi intézménybe.) Felszólították, hogy térjen vissza Pécsre, de ezt csak augusztus végén tette, mert sétarepültetést folytatott és az üzleti vállalkozás érdekeinek rendelte alá a mentést.

Idén a vállalkozó már azt ígérte — mondta dr. Göbl Gábor —, hogy önálló egészségügyi vállalkozásként működik Lellén, majd júliusban bejelentette, hogy repülési óránként 30 000 forintot kér. A Somogy megyei tisztiorvosi szolgálat azért kérte az együttműködési megállapodást az OMSZ-szel — érvel a főigazgató —, mert egyedül az OMSZ kötelezett ben foglalt pénzt, egyszerűen és a szó szoros értelmében tönkremegy. Ugyanezt nem éli meg az állami költségvetésből gazdálkodó szervezet vezető tisztségviselője. (18)

S arról sem győzött meg senki, hogy annak a szervezetnek kell a pénz utalásáról és a szakmai, gazdaságossági mutatókról dönteni, (19) amelyik *ugyanilyen tevékenységet folytat és ugyanarra a pénzre számít.* (20) A gazdaságosságukat pedig csak úgy lehet összehasonlítani, ha mondjuk két kft végzi a munkát, mert feltételezem, nincs állami meg magán kft. (21)

Nyílvánvalóan törvényalkotói szinten lehet ennek az egészségügyi vállalkozásnak a finanszírozási kérdéseit megnyugtatóan rendezni. Mégsem törvényszerű, hogy ilyen *durva* (22) ellentétekben derüljön ki ennek a szükségszerűsége.

Gáldonyi Magdolna

❖

A For Life mentőhelikoptere ezen a nyáron viták középpontjában állt

❖

Tisztelt Főszerkesztő Úr!

Köszönöm folyó hó 6-dikán este elfaxolt szíves sorait. Szeretném hangsúlyozni, hogy nem azt várjuk a Somo- hogy az OEP szeretné tudni, mire és milyen módon fordítja szerződő partnere az évi 13,5 MFt-ot, és mi a számokból levezethető oka annak, hogy vállalkozási keretek között drágább a légi mentés. (Kor- bíztatást, hogy további beruházásokat eszközöljön. A szerződés módosítására irányuló OMSZ/OEP kezdeményezést Harkányi úr elhárította.

16. Vajon mi alapozza meg

Bene János festő

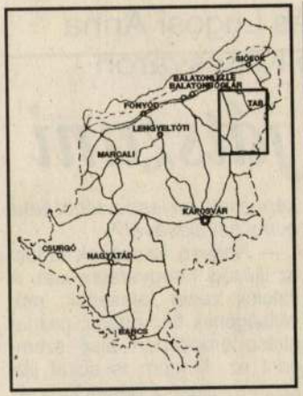

Telefonhálózat-fejlesztés

A tabi térség fejlesztésének egyik legsúlyosabb akadálya a telefonhiány. A múlt év elején 54 önkormányzat a Matávval 1,5 milliárd alaptőkéjű nyílt részvénytársaságot hozott létre. A részvénytársaság részvényeit 4500 telefonvonalat igénylő magánszemély és az önkormányzatok jegyezték. A telefonvonalak kiépítése a múlt év őszén kezdődött, s várhatóan ez év végére fejeződik be.

Új gázcseretelep Nágocson

Nágocson szilárdhulladék-lerakóhely építését kezdeményezték a közelmúltban, s a kiépítése jelenleg is tart; ha elkészül, megoldódik a szemétszállítás gondja. Emellett új gázcseretelepet is kialakítanak, kétszázezer forint értékben. A nemrégiben átadott cipőüzemben ötven személyt tudnak foglalkoztatni.

Kiadvány Miklósiról

Ha épül, akkor mintegy 60 millióért és 80 férőhelyesre

Cél: támogatás a tabi kollégiumnak

Eredetileg ötven tanulóra engedélyeztették, jelenleg mégis 82-en lakják a kollégiumot Tabon. A múltidéző, lerobbant laktanyahangulatot árasztó épület a Rudnay Gyula Szakközépiskola és Szakmunkásképző vezetésének, valamint a tabi önkormányzatnak egyik legfájóbb pontja.

A megoldás születendőben van: egy 80 ágyas kollégium tervének kivitelezésére már bedta céltámogatási pályázatát a város. A cél megítéltetésétől nem kevés függ, mivel a várhatóan 60 millió forintos beruházásra csak részben adottak az anyagi feltételek. Nem is csoda, hiszen egy ekkora település éves költségvetéséből még csak nem is álmodhat arról, hogy sajáterős beruházással növesszen ki a földből egy költségeiben félmilliárdot is meghaladó épületet. A fenntartó Somogy Megyei Önkormányzat pedig, mintegy negyven másik intézménye mellett, csak azok rovására lenne képes 5 millió forintnál többet áldozni a fejlesztésre. Ezt viszont azidén mobilizálhatták volna a felhasználók. Mivel azonban erre már kevés esély látszik: a megyei önkormányzat tartalékot képezve, igérvényként viszi át az összeget a következő esztendőre. Tab önkormányzatának, információnk szerint, 25 millió forintos betervezett támogatása mellett, ez még mindig csak fele a beruházás összköltségének.

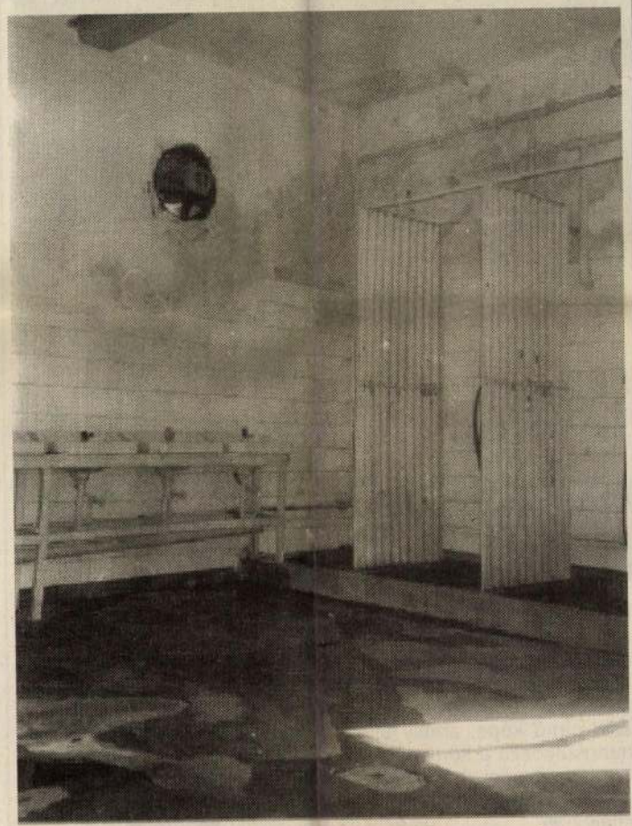

A szakiskola kollégiumának vizesblokkja sem modern

Marad tehát a remény, a pályázatba vetett. **(Balassa)**

Vissza nem térülő befektetések

Támogatás Ádándon

(Folytatás az 1. oldalról)

Tapasztalták ugyanis, hogy sem a tervezett rendszeres szociális, sem a nevelési segély összege nem lesz elég. Az előbbit — eddig mintegy 208 ezer forintot — 4, 67 százalékos rokkantnak fizették ki. (Kettő 50 fölötti, kettő 50 év alatti.) A tervezett 281 ezer forint rendszeres nevelési segélyt pedig 332 ezerre emelték.

Az átmeneti szociális és nevelési segélyt be sem tervezték. A testület úgy döntött, hogy az önhibájukon kívül nehéz helyzetbe mutott embereket a 225 ezer forinttal támogatja. Emellett alkottak egy rendeletet: katasztrófa esetén a megszorultaknak 1 év alatt visszafizetendő 20 ezer forintos kamatmentes kölcsönt adnak. Nem terveztek átmeneti nevelési segélyt sem, ennek ellenére 532 ezer forintot fizettek ki.

A többgyermekes családokon segítenek amikor a 3 vagy ennél több gyermek esetén az iskolában és az óvodában is átvállalják az étkezési térítés felét. Egyre több családnak okoz gondot ugyanis a rendszeres étkezés biztosítása. Az általános iskola és az óvoda nevelőtestületének javaslata alapján ilyen estekben 25–100 százalékig terjedő térítéskiegészítést biztosít az önkormányzat.

Ápolási díjat 11 rászorulónak — tíz idős beteg, egy pedig a gyermekét ápolja — fizettek eddig 598 ezer forintnyi összegben. Egyedileg bírálják el az átlag 4 ezer forintnyi temetési segély kifizetését is.

Mindössze 9 szülő veszi igénybe a havi 6016 forintos gyermeknevelési támogatást, a többiek — ha tehetik — inkább dolgozni mennek, bár a munkalehetőség egyre kevesebb. Augusztus végén 70 regisztrált munkanélkülivel számoltak (45 férfi, 25 nő). Az állami támogatásból kiesők száma is emelkedik. A munkanélküliek jövedelempótló támogatásáról kevesen tudnak, ezért nem is igen veszik igénybe.

Lakáskarbantartási támogatás 4 családot illet meg; nekik eddig összesen 19 ezer 500 forintot fizettek ki.

A falu megtartó erejét növeli és a megújulásának lehetőségét rejti magában a helyi lakásépítési támogatás. Tavaly 13 család kapott 800 ezer forintos hitelt. Ennek 50 százalékát vissza kell téríteniük, a másik 50 százalékát 3 éves kamatmentes hitel formájában, havi 300 forinttal törleszthetik. Az idén, már nem tudták a költségvetésbe betervezni ezt, de a pénzmaradvány révén 6 családnak adhattak 510 ezer forintot. Ádánd példaszerűen gondoskodik az öregjeiről. Az idősek klubjában otthonos körülmények között 32-en veszik igénybe a szolgáltatásokat. 16 idős ember pedig a lakásán fogyaszthatja el a napközis konyháról kapott élelmet.

A szociálpolitikára költött összeg nem termel profitot. Az önkormányzat azonban törődik az emberekkel. Ez a befektetés hosszú távon megtérül.

Várnai Ágnes

Több mint 15 millió forint a foglalkoztatásra

127 közhasznú munkás

Pudingot próbáló evés a hazában

Galériával családiasodik

Szervezik az Országos Köznevelési Tanácsot

A Művelődési és Közoktatási Minisztérium a közoktatási törvényben foglaltakhoz híven megkezdte az Országos Köznevelési Tanács létrehozásának szervezését. A törvény a Magyar Tudományos Akadémia, a pedagógusképző felsőoktatási intézmények, valamint az országos pedagógus szakmai szervezetek képviseletét írja elő a tanácsban. A minisztérium ennek értelmében egy-egy jelölt állítását kérte az MTA elnökétől, továbbá minden olyan felsőoktatási intézmény vezetőjétől ahol pedagógusképzés folyik (46 ilyen intézmény van az országban), valamint az oktatásban érdekelt, 81 szakmai szervezettől. A jelöltek a törvényben rögzítetteknek megfelelően kerülnek a Köznevelési Tanácsba.

A Magyar Szalon első kiállítása

A magyar képzőművésztársadalom összefogását felvállaló Független Magyar Szalon Képzőművészeti Egyesület kiállítást rendezett; ez a hét végén nyílt meg Budapesten, a Magyar Honvédség Művelődési Háza Stefánia galériájában. A hazai képzőművészet különböző irányzatait reprezentáló tárlaton 188 képzőművész szerepel egy-egy alkotással. A magyarországi alkotók munkáin kívül érkezett műalkotás Ausztráliából, Svájcból, Németországból, az Egyesült Államokból és Ausztriából is.

Közoktatás-

Bene János kiállítása a nagyberki iskolában

Dobozba zárt világunk

Bene János: Niké

Kifogyhatatlan kísérletezőkedv jellemzi Bene János kaposvári festőművész nagyberki kiállítását. S hogy íly színes kép fogadja az általános iskolába betérőket, nemcsak azért van, mert Bene János elsősorban a szakmát szeretné bemutatni a tanulóknak; megannyi fortélyával, az ábrázolás és a kifejezésmód kettősségével, hanem azért is, mert a kiállítás egy képzeletbeli séta az alkotói úton.

A manhattani felhőkarcolók, s a kép síkjából térbe emelkedő dobozház a pálya kezdetén születtek. Figyelmeztetnek az uniformizált paneltömbök kártékony voltára. A dobozba zárt világ megannyi bajára. E gondolatkör későbbi munkáiban is „visszaköszön". Szinte felkiáltójel *Egy kocka természet* című képe, amely újfent hangsúlyozza a környezet- és természetvédelem jelentőségét. Egy megkésett állapot hű kifejezője a plasztikus arany-alappal hatásossá tett kép.

Ezen az alkotáson is érzékelhető az úgynevezett flottázs-technika. Bene János egyre gyakrabban választja ezt. Korábban a „reneszánszos" finomságot kedvelte, egy idő után rádöbbent: e technika is érdekessé, széppé teheti a faktúrát. Több alkotásában ötvözi e két kifejezésmódot. Jó példa erre az *Önarckép*, s a szárnyaló *Niké* is. A haragos zöldek vihar-tánca a háborgó lélek nyugtalanságáról mesél.

Egyik, impresszionisztikus hangulatú képén a tájképfestő alakja szinte feloldódik a természetben, a másikon darabjaira foszlik az idilli, pasztellszínekkel megálmodott táj. Valahogy úgy, mint amikor legszebb álmaink vesznek ködbe...

(Lőrincz)

Perényi Eszter és Lugosi Anna hangversenye Kaposváron

Öröm itt játszani

Zuhogott az eső, ennek ellenére nagyon vidáman érkeztek meg a művésznők: *Perényi Eszter* (Liszt-díjas, a Zeneakadémia tanára) és *Lugosi Anna* (aki ungvári születésű és Leningrádban tanult; 1972-től él Magyarországon, s ő is Zeneakadémia tanára). A régi ismerősökkel mindjárt a közös emlékeket elevenítették fel, a kaposvári zeneiskolában, az új kollégákkal pedig kedvesek, közvetlenek voltak. Még a zongorák minőségére sem panaszkodtak túlságosan: alkalmazkodtak a körülményekhez. (Bár talán jobb lenne, ha nem volna mire panaszkodni, de egy új koncertzongora milliókba kerülne.)

— Hol van innen az a gyönyörű cserépkályha? — „robbant be" Perényi Eszter a kaposvári zeneiskola nagytermébe.

— Többször koncerteztem már Kaposváron — mondta Perényi Eszter —, jó emlékek fűznek ide; most is szívesen jöttem.

A Mozart-művekből álló első rész után már egy kissé fellélegezve, a szünetben folytattuk a beszélgetést. A vidéki zenei életről kérdeztem a hegedűművésznőt.

— A nagy átalakulás a zenei életet sem kerülte el: erős decentralizálás figyelhető meg például a zenekarok alakulásában és működésében is. Nem biztos, hogy ez jó, de a szándék mindenképpen jobbító igényű. Szerintem nincs megfelelő apparátus sem, amelyik megfelelően menedzselni tudná ezt.

— *A Zeneakadémián művészeket, művésztanárokat képeznek: mi lesz a többi fiatal zenei nevelésével?*

— Nagyon fontosnak tartom az ifjúsági hangversenyeket. A fiatalok zenei ízlésének, műveltségének finomítása, gazdagítása érdekében első szempont ez. Magam is sokat játszom az ifjúsági bérleti koncerteken. A Mikrokozmosz Művészeti Alapítványnak is azért ajánlottuk fel a bevételt, mert az a zenét tanuló gyerekek érdekeit szolgálja.

— *Mi a véleménye a kortárs zenéről?*

— A fiatalok nevelése mellett a másik, számomra nagy jelentőségű feladat, hogy megismertessem a közönséggel a mai magyar és külföldi, kortárs zeneszerzők műveit. Azt nem tartom túlságosan szerencsésnek, ha egy koncert csak ilyen művekből áll, mert az inkább csak egymásnak, zenészeknek szól. Általában azt a módszert követem, hogy hangversenyeimen egy-egy kortárs művet játszom. Vajda János, a *Mario és a varázsló* című opera szerzője testvéremnek, Perényi Miklósnak és nekem ajánlotta a hegedűre a csellóra írt Kettősversenyét, amelynek februárban lesz a bemutatója Budapesten.

A koncert második felében Saraste és C. Franck-műveket játszottak ihletett, virtuozitásában is meggyőző előadásban. Két ráadást is hallhattunk: Kodály Kállai kettősét és Bartók Román népi táncok című művét. Ezen szavakkal jöttek le a színpadról:

— Nagyon jó a közönség, figyel. Öröm itt játszani.

Nagy Gabriella

M.D.K.

Bene Jánosné és Horváth Ferenc

Michel André, Fényes Szabolcs és Szenes Iván "Lulu" c. zenés vigjátékához terveztek jelmezeket.
Szegedi Játékszinház előadása.

Film Szinház Muzsika, Bp. 1968. dec. 28.
52. sz. 13. lap

M.D.K.

Bene Jánosné

Puskin: A postamester c. darabjának jelmezeit tervezte, Horváth Ferenccel együtt.

D.L.: „A postamester Szegeden."
Film Színház Muzsika. 1960. IV. évf. 3. sz. 21. l.
Január 15.

BENE János né M.D.K.

Az előadás jelmezei

Gábor István: Az esetes lány. Marcel Achard vigjátékának bemutatója Szegeden

Magyar Nemzet 1962. október 11. 4.1.

M. D. V.

BENE Jánosné

Selmez az előadáshoz

Horváth Ferenccel

Opera- és balettbemutató hegeden

Vitányi Iván: Dávid Gyula „Nádasban"

Magyar Nemzet 1961. ápr. 21. 4. l.

M. D. K.

BENE Jánosné

Jelmezek az előadáshoz

Gábor István: A Nyugat lánya a
Szegedi Nemzeti Szinházban
Magyar Nemzet 1961. (XVII.) Jan. 26. 4. l.

HDK

Bene Jánosné (jelmeztervező)

és Horváth Ferenc tervezték a Szegedi Nemzeti Színház jelmezeit a Füredi komédiások c. operett bemutatójához.

L. F.: Füredi komédiások.

Tiszatáj, Szeged, 1960. december. 9. l.

M.D.K.

Bene Jánosné

A Szegedi Nemzeti Szinházban Wagner: Bolygó hollandijának bemutatójára készitette a ruhaterveket Horváth Ferenccel. A beszámoló megjegyzi, hogy a jelmezek "fontos motivumokkal segitik a közönség fantáziáját."

Bónis Ferenc: A Bolygó hollandi Szegeden. c beszámolója.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1960. február 5. IV. évf. 6. sz. 23. l.

M.D.K.

Bene Jánosné

Rossini vigoperája a Sevillai borbély szegedi előadásán a kritika elismeréssel beszél Bene Jánosné és Horváth Ferenc sikerült jelmezeiről.

Bónis Ferenc: A Sevillai borbély Szegeden c. kritikája.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1960. ápr. 15. IV. évf. 16. sz. 21. l.

M.D.K.

Bene Jánosné

Horváth Ferenccel együtt tervezte a Szegedi Nemzeti Szinházban előadott Puccini: Nyugat lánya c. operája jelmezeit.

Fábián Imre: Nyugatlánya c. opera kritikája. Film Szinház Muzsika. Bp. 1961. január 27. V. évf. 4. sz. 10-11. l.

M.D.K.

Bene Jánosné

Dávid Gyula: "Nádasban" c. táncjátékához tervezett jelmezeket Horváth Ferenc munkatársával együtt. A balettet a Szegedi Nemzeti Szinház mutatta be.

Fábián Imre: Szeged - Két balett és egy operabemutató c. kritikája.
Film Szinház Muzsika. Bp. 1961. ápr. 14. V. évf. 15. sz. 14-15. l.

M.D.K.

Bene Jánosné

Az előadás plusszai

Tamás István: A Tanitónő a Szegedi Nemzeti Szinház kamaraszinházában

Magyar Nemzet 1962. január 11. 4. l.

Bene Jánosné, Kosztüm tervező MDh

A szegedi Nemzeti Színházban bemutatott Prokofjev-vígopera egyik jelmeztervezője.

Lózsy János: Eljegyzés a Kolostorban 9. l

NÉPSZABADSÁG Bp. 1962. máj. 16.

M.D.K.

BENE Jánosné

és Horváth Ferenc

az előadás jelmezei

Tamás István: Éjjeli menedékhely
A Szegedi Nemzeti Szinház előadása
Magyar Nemzet 1961. december 13. 4.l.

M.D.K.

Bene Jánosné

A Szegedi Nemzeti Szinházban bemutatott, Mihail Sebastian: "Névtelen csillag" c. szinmüvéhez tervezett jelmezeket Horváth Ferenc munkatársával együtt

Szücs István. Szeged: "Névtelen csillag" c. kritikája. Film Szinház Muzsika. Bp. 1958. márc. 28. II. évf. 13. sz. 23. l.

MDK

Bene Jánosné [Jelmeztervező].

és Horváth Ferenc fesverte a jelmezeket Hars László és Romhányi József: Barátom a miniszter c. vígjátékának a Szegedi Nemzeti Színházban történt bemutatójá-ra.

Simjén Péter: Barátom a miniszter. Tiszatáj, Szeged, 1956. ápr. X. évf. 2. sz. 121. l.

MDK

Bene Jánosné (jelmeztervező)

és Horváth Ferenc munkái a Szegedi Nemzeti Színház kosztümjei Viski-Baróti: Juvenália c. operett-jéhez.

Cr—: Színház.

Tiszatáj, Szeged, 1958. október 8. l.

MDK

Bene János (jelmeztervező)

és Horváth Ferenc jelmezeivel mutatták be Szegeden Puccini: A bóbita c. operáját.

-szim-: Puccini: A bóbita bemutatója Szegeden.
Tiszatáj, Szeged, 1960. január 11. 1.

MDK

Bene Jánosné (jelmeztervező)

és Horváth Ferenc jelmezeiben mutatta be a szegedi Nemzeti Színház Csiky Gergely: Mákvirágok c. színművét.

Lőkös Zoltán: Mákvirágok.

Tiszatáj, Szeged, 1954. június. VIII. évf. 2. sz. 135. l.

MDK

Bene József

Pihenő székelyek, olaj

Fiatal magy. képzőművészek. Főv.Képtár 29. kiáll.
1946. dec. 6 1.

MD K

Bene József, festö

Disznópásztor. Vizf.

Műcsarnok. IV. Képzömüv. kiáll. "A Magyar Művészetért". 1943 máj. 16-30. Kat. 12.1.

BENE JÓZSEF

Banga Ferenc. Csillagom, révészem, linómetszet, 43x33 cm, 1979 (fotó Somfai)

tartózkodó intellektualizmusát bizonyítja, hogy Bangáról csak mint emberről ír, művészetét meg sem kísérli értékelni. Sorain az irónia süt át. A szerető, simogató, élcelődő, megértő gúnyolódás – ami Esterházynál igen ritka. Ha már gúnyolódik, általában keményen teszi. Németh Lajos könyvében is érdeklődve olvassuk a művészi elemzésen túli emberi utalásokat. Németh Lajos azonban a művészet világában otthonos igazán. Alapjában intellektuális beállítottságától idegen Banga lénye.

Ezzel elérkeztünk a Banga-jelenséghez. A művészet iránt érdeklődőket mindig is foglalkoztatta a művészben az ember. Banga alkotásai az emberi vonatkozások – és nem művészeti utalások – felől érthetők meg igazán. Nem tudni róla, kiktől tanult valójában, kiket látott, s ezek közül hatott-e rá egyáltalán valaki. Műveinek ereje az egyediség, akkor is, ha esetlenséggel párosul. Az, hogy szervesen átrétegződő realitása közben is régi meséit bontja ki újból és újból, arra vall, hogy nem a jelen valósága, hanem a korábban megélt események hatása a döntő számára. Banga még mindig gyermekkora hányattatásait éli újra.

Banga műveihez a kulcs – a könyvben csupán futólag említett – expresszivitásban rejlik. Érvénye és hitele a zaklatottságban fedezhető fel. Banga őszinte, szenvedő, bár nem önmarcangoló. Belső feszültségei, fékevesztett indulatai nem szelídülnek meg lapjain. Mint néhány kortársát, őt is fenyegeti azonban ihlető élményanyagának fakulása, esetleges kimerülése. Ilyenkor az eredmény a játékos fricska, a groteszk figyelés. A remény Banga megújulására éppen lelkületének gazdag rezonanciája, mely eddigi művészetének is inspirálója volt. Történetei nem közvetlenül a realitásból, hanem a lélek, az érzések, az ösztönök harcaiból születnek. Művészetéhez Ariadné-fonalul a mélylélektan, a látomásos expresszivitás és a szürrealitás szolgálhat.

Krunák Emese

Jánosházy György: Bene József
Kriterion Könyvkiadó, Bukarest, 1980

A romániai magyar műtörténetírás a hetvenes években látott hozzá, hogy felzárkózzon az irodalom és a néprajz elismert teljesítményei mellé. A kutatások eredményeit összefoglaló nagyobb lélegzetű műveket és az egyes témákat kiragadó kismonográfiákat a bukaresti Kriterion gondozza. Utóbbiak jórészt a még kortársnak tekinthető festők, szobrászok (*Nagy Imre, Incze János, Balogh Péter* stb.) munkásságának körültekintően adatolt, részletesebb bemutatását vállalják. A kötetek azonos formátuma, nagyjából egységes felépítése (tanulmány, életrajz, különösen gazdag bibliográfia és jegyzetanyag, műtárgyjegyzék, színes és fekete-fehér reprodukciók) a sorozatjelleget hangsúlyozza, bár megjelenésük eléggé rapszodikus. Némely munkák közös kiadásban készülnek, esetenként nálunk is beszerezhetők. Más, fontos kötetek pedig csak közvetett úton (posta, könyvcsere) érkeznek el hozzánk, pedig őszinte érdeklődésre tarthatnak számot. Ilyennek véljük a *Bene József*-monográfiát, amelyet *Jánosházy György* írt a Kolozsvárott élő érdemes művészről.

Bene József munkássága nem eléggé ismert Magyarországon, pedig a mai erdélyi művészeti élet kiemelkedő egyénisége. Többször szerepelt fiatalabb éveiben budapesti közös kiállításokon mint a Barabás Miklós Céh tagja. 1973-ban pedig Győrött és Egerben sikeres tárlata volt, amikor is új akvarelljeiből és enkausztikáiból mutatott be szép gyűjteményt. Eljutottak művei a világ minden tájára, Delhitől Firenzéig, Pekingtől Helsinkiig és Moszkváig. Sepsiszentgyörgyön 1978 óta – *Nagy Imre* és *Nagy Albert* mellett – az ő műveiből is állandó kiállítás látható. Élete mozgalmas, nagy nekibuzdulások, kísérletezések, vállat terhelő funkciók, sikerek és megtorpanások tarkítják.

Jánosházy György e bonyolult képletű, nehezen kategorizálható művészpálya megfejtésére tesz kísérletet. Írása alig követi a monográfiaépítkezés szabályait. Ebből adódik, hogy a hatalmas ismeretanyag, széles körű tájékozottság ellenére sem sikerül teljesen tiszta képet megrajzolnia, megnyugatóan kijelölnie az alap-

Művészet 1981/12

Pirelli-toronyház, 1955–56, Milánó
(társtervező: Alberto Rosselli;
munkatársak: Antonio Fornaroli, Giuseppe Valtolina, Egidio dell'Orto, Arturo Danusso;
szerkezettervező: Pier Luigi Nervi)

testre, illetve vasalóra emlékeztető forma eleje-vége teljes magasságában tömör – csupán csúcsain felnyitott – vasbeton, a födémlemezeket csak két fölfelé keskenyedő pillérpár támasztja alá. A két vég és a pillérpárok közti felületet könnyű függönyfal alkotja, a felnyitott végek ablakszalagja is végigfut az épületen. A város centrumában elhelyezett irodaház nemcsak nappal, de Ponti alapelveinek megfelelően éjjel is Milánó városképének meghatározó eleme.

Támlás szék, 1951 (gyártó: Cassina, Meda)

A negyvenes-ötvenes évek tárgytervezői munkásságának is a beérését mutatják. Az a szellem, amely talán a finn Alvar Aaltónál a legpregnánsabb, de ami Kozma Lajosunknak is sajátja volt, hogy az építész az épületen túl annak egész berendezését, sőt szerelvényeit is megtervezze, már korai alkotásainál megnyilvánult. Önálló tárgytervei között a XX. századi tárgykultúra több klasszikusa található. A La Pavoni cég számára tervezett *kávéfőző gépe* (1949) típusindító, szimbólumteremtő volt markáns hengerformájának és kezelőapparátusának kialakításával, a króm csillogó felületének megválasztásával. A XVIII. századi gyökerekkel rendelkező Chiavari-szék alapján tervezett könnyű *ülőbútora* (1951) ma már a XX. századi bútortörténet elmaradhatatlan darabja; az anyag és a technológia briliáns ismerete, könnyed, karcsú, testhez simuló forma, lírai hangvétel jellemzi. Jay Doblin kiváló könyvében az ipari forradalomtól eltelt időszak legjobb száz tárgya közé választotta be az Ideal-Standard részére tervezett *W. C.-kagylóját* (1951), amely a porcelán artisztikus formaharmóniájával lett szinte szobrászi remek.

A nagyszerű épületek, tárgyak, a mellékjük állítandó folyóirat után nem szóltam még cikkeiről, könyveiről, amelyekben a modern formálás szellemét terjesztette. Nem szóltam jelmezterveiről és textilterveiről (pedig az előbbieket Sztravinszkij *Pulcinella* balettja számára tervezte 1939-ben nagy sikerrel), sem tanári tevékenységéről, melynek során 1936-tól a milánói Politechnikumból generációk sora került ki keze alól. Hosszú pályafutását e helyütt részletesen elemezni nincs mód. Meg kell emlékeznem azonban magáról az emberről, a humanistáról, az olasz design nesztoráról, aki nemcsak tanítani tudta, hanem megérteni is a fiatalokat s még fiatalabbakat, maga köré tudta gyűjteni őket, szólni tudott értük, együtt tudott dolgozni velük.

Ernyey Gyula

Kisrealizmus és nagylélektan
Németh Lajos: Banga Ferenc
Képzőművészeti Alap Kiadóvállalata,
Budapest, 1981

A Mai magyar művészet-sorozat modern alkotókat bemutató oldalhajtása újabb művet termett Bangát bemutató kötetével. A Hajdú István szerkesztette sorozat eddig logikus vonulata ezáltal megbomlott. Hiszen Banga Ferenc nem modern, nem kísérletező, sőt újat sem hoz a magyar grafika egyre csendesedő berkeibe. Tíz éve teszi ugyanazt: ontja magából tökéletesen egynemű műveit. Amit csinál, valóban nem könnyű megközelíteni, ahogy Németh Lajos már az első mondatok egyikében megfogalmazza. Nehéz ugyanis mai szemmel felismerni az egyszerűt, a primért, az önmagáért valót. Korunkban minden valamirevaló művészet „bonyolult, összetett" – mit kezdjünk hát ezzel a leplezetlen egyrétegűséggel? Megpróbálhatjuk hasonlítgatni; „az olyan, mintha" kapaszkodóit elővenni. Bangánál azonban ez erősen sántítana; egyáltalán nem felel meg semmilyen stílusbeli kánonnak. Még kevésbé köthető intellektuális áramlatokhoz – lévén művészete abszolút antiintellektuális; reakciói érzelmi, ösztöneredetűek. Munkáinak varázsa éppen ennek tudható be. Mert ez benne, ami ritka, ami pótolhatatlan. Az ősi romlatlanság, a mély kút amelybe hiába hullnak a túlhajtott intellektualizmus termékei: képek, könyvek, emberi ésszel felfoghatatlan ismeretek – percnyi tükröződést esetleg kiváltanak, mélyebb átélést azonban soha. Banga marad, aki volt, immár tíz éve – változatlanul. S épp e változatlanság a bökkenő! Különösen akkor, ha a Németh Lajos által kulcsszóként használt „kisrealizmus" fogalomkörében vizsgáljuk. Banga körül a valóság – főleg kis, apró elemeiben – igen megváltozott indulásától. A kirekesztettség, szegénység határán való vergődés, az ismételt nekirugaszkodások bátorsága már a múlté. Mára Banga elismert művészeink közé tartozik, amit kiállítások, elemző tanulmányok, díjak egész sora bizonyít. Élete is ennek megfelelően alakult át. „Kisrealizmusa", mely fantasztikus gazdagsággal, mennyiségileg is lenyűgöző számú művet teremtve él és burjánzik, miért olyan egységes? Hogyan lehetséges, hogy a megváltozott életformához – melynek eredményeként Banga gondjai jelenleg egy művész jórészt intellektuális és közéleti problémái – nem kapcsolódik újabb motívumkör? Miért szólnak meséi még mindig a lefojtott remegésről és az egyensúly ingatagságáról? Miért süt át látszólagos könnyedségén a félelem valamitől, ami hatalmas, erős és elsősorban magabiztos? Ha Banga a „kisrealizmus" értelmében mindig csupán önmaga apró történéseit mesélné – jelenleg talán harmonikus művészetet teremtene.

Érdekes és a „kisrealizmus" szempontjából tökéletes az Esterházy Péterre való hivatkozás. Esterházy számára valóban csupán egy lény létezik: önmaga. Nagy érdeme, hogy nem álszerény – mint az átlag –, legalább őszintén önimádó. Azt, hogy a világ az egyén körül forogjon, manapság igen fárasztó megszervezni. Esterházy Péter ezért nagyon jó megfigyelő. Tudja, hogy önmagát másokra vetítve elnézegetni a legszórakoztatóbb. Mellékszereplők egyébként is szükségesek, hogy az olvasó érzékelhesse a mester légkörét, súlyát, éles szemének tökélyét. El kell ismerni, hogy Esterházy „kisrealizmusa" – bár általában megmarad a fokozott kicsiség, sőt „kis-ség" mellett – néhol nagyrealizmussá válik. Közel sem akaratlanul, és általában társadalomszemléleti kérdéseknél. Lehet, hogy a kisrealista mélyén ott lappang a nagy epikus?! Esterházy Péter

jában derűs szemléletű, jobbító szándékoktól vezérelt, festő-humanista helyét. Leküzdhetetlen zavarát (ez áthullámzik az olvasóra is!) a számtalan, a pálya egészét jellemző rendkívüliség okozza.

Már Bene indulása sem az e tájt megszokott rendet követi. Nagybánya, Kolozsvár, esetleg Budapest helyett Bukarestbe indult, hogy festészeti tanulmányokat végezzen. *Petrescu* és *Ressu* irányítása mellett főként az akadémikus rajzkultúrát meg a tiszta, egyszerű komponálásmódot sajátította el. Mindez a későbbiekben erénnyé nemesedett, de nem szabta meg törekvéseit. Megtérve szülőföldjére, elsőül a falusi élet lesz meghatározója útkereső próbálkozásainak. Előbb olajfestményein, majd párhuzamosan vízfestményein (az akvarellnek bravúros mestere már kezdetben is!) törekszik arra, hogy „a nyugalmat, békét, harmóniát" fejezze ki meggyőzően. Tájakat, portrékat, figurákat, nagyon is emberi szituációkat, állatokat jelenít meg a vizes papíron otthonosan mozduló ecsetje, a vászonra festéket felhordó festőkése. Színerő, merész kontrasztok, egymáson átjátszó, tükröződő fényhatások jellemzik e korszak munkáit. Számon tartott értéke már – a vidéki élet körülményei ellenére – a romániai piktúrának, amikor a Barabás Miklós Céh tagjai sorába lép. Aktivitása megnyitók, tárlatvezetések formájában is kifejezésre jut. Szervező ereje a kolozsvári Andrescu Képzőművészeti Intézet textilosztályának életre keltésében döntő jelentőségű. 1949-től nyugdíjazásáig vezető tanárként, dékánként s más beosztásokban textiltervezők nemzedékeit készítette fel az alkotó életre.

Festészetének fordulópontja az enkausztika ismételt felfedezése. Az ősi viaszfestési eljárás lehetőségei nemzetközi érdeklődést keltenek, számára pedig az igazán egyéni formanyelv, kifejezési mód és stílus megtalálását jelentik. Végtelenül gazdag változatokban klasszikus és pophatású műveket teremt. Váltakozva vonalasabb és festőibb, színgazdag vagy éppen visszafogottabb harmóniákat szólaltat meg – szinte mindig az embert állítva képei centrumába. A témakör átfogóbb jellegű: tömören fogalmazott képballadák, mitológiai hősök, a képzelet szülte lények kelnek életre „vasalója", nádtolla nyomán. S számlálatlanul: női aktok. Enkausztikái visszahatnak akvarelljeire, sőt új lendületet adnak önálló tartalmú rajzainak, metszeteinek is.

Mindezt jelen időben írjuk, mert napjainkig tart a 78 éves mester sokágú tevékenysége, zavarba ejtő termékenysége. A monográfia szerzője is elakad eme akadályon. Nehezen találja meg a közelítés ösvényeit. Miközben elmélyült elemzésre törekszik, bemutatja kísérleteit, keresi az összekötő szálakat múlt és jövő között, teljesen elhibázottan egy rögeszmét jár körül, alig illeszkedő idézeteket halmoz ismert és kevéssé ismert szerzőktől annak bizonyítására, hogy Bene festészete a manierizmus huszadik századig tartó sugárzásának jellegzetes terméke. Nehezen tud elszakadni „felismerésétől". Szüntelenül visszatér, érvel, citál, oldalakon keresztül többszörös zárójelek labirintusába bonyolódva. Szükségtelenül, mert e művészet lényegét mégis találóan fogalmazza meg írása utolsó lapjain: „Bene távoli évszázadok, évezredek ... és az erdélyi néplélekből fakadt művészet hagyományaihoz nyúl vissza" a maga mítoszát, személyes stílusát megteremtendő. Szerény ismereteink alapján ítélve az alkotó ember és főként a megteremtett művek felől közelítve sokkal könnyebben kitárulkozik Bene József rokonszenves művészetének minden értéke, szépsége.

Salamon Nándor

Bosszantó minőség?

Nem értem A. J. indulatát, aki a Művészet júniusi számában Önigazoló fesztivál címmel cikket írt a Tavaszi Fesztivál alkalmával, a Csók Galériában rendezett kiállításról.

Nem értem, mert A. J. is a dicséret és a megvetés hangján szól egyszerre. Bosszantónak nevezi a „kulturált, szép, korrekt" tárgyakat, gyanúsnak az egyenletes minőséget, az egymáshoz való alkalmazkodás bűnében vétkeseknek a művészeket, beetetettnek a közízlést, önálló ítéletalkotásra képtelennek a közönséget.

A haragvó cikkíró a kiállítás kapcsán végül is elmarasztalja az iparművészetet, amely nem tölti be társadalmi feladatát. (Véleményem kizárólag a cikk néhány megállapítására – főképp konklúziójára – és a közölt illusztrációkra vonatkozik.)

Lehet bosszantó is egy „kulturált ... stb." tárgy, ha a szemlélőnek más az ízlése vagy szubjektív a megítélése.

Az egyenletes minőség is lehet gyanús, ha például *rossz* minőség. Erre a legtöbb példát azonban egyelőre még nem a Csók Galériában találjuk.

Alkalmazkodnak-e vajon egymáshoz a kiállító művészek? A cikk három képet mellékel, s gyanítható, hogy a három művész – *Golarits Erzsébet, Gorka Lívia, Polgár Ildikó* – munkája is a vádlottak padjáról való. A (képben) idézettek aligha ilyen alkalmazkodóak, hiszen nem külön e célra kiagyalt tárgyakat mutattak be, hanem olyanokat, amelyek nem idegenek az említettek teljes életművétől, részei annak, tehát nem a „lehetőségekkel és képességekkel kötött kompromisszum" eredményei. Vagy ha azok, akkor teljes életművük is az. Munkásságukat pedig sikerek, díjak jelzik. Nemcsak országos, olykor világsikerek is. (Golarits például *Egy mintaelem forgatása* című textiljével nyert három éve beinnálédíjat Szombathelyen, ami ugyanennek az útnak az egyik állomása, úgy is mondhatnánk, hogy a cikk mellett bemutatott függönye ennek a kísérleti vagy művészi textilnek egyik eredménye.) Tudom, a siker, a díj csak pillanatnyi értékmérő. A kiállítók mindegyike bizonyosan szívesen fogadná A. J.-től vagy bárkitől az életművére vonatkozó érdemi kritikát. Még akkor is, ha ez megtorpanásáról vagy eltévelyedéséről szólna.

Valamiféle alkalmazkodásról azonban mégis lehet szó: ám ez semmiféle sanda, üzleti szándékot nem rejt, inkább a kívánt ízlés gentlemen's agreementje az egységes, tiszta emberi környezet megteremtésére. És akkor ezt a szándékot nem elvetni kellene, hanem éppen üdvözölni mint siváran zsúfolt élettereink ellenére felkínált és tárgyakkal dokumentált igyekezetet.

Milyen jó lenne, ha ilyen tárgyakkal lenne „beetetett" a közízlés, ha ezeket a normákat fogadná el lakberendezése kialakításához!

Az „önálló ítéletalkotásra nem képes közönség" azonban sajnos nem ezekből a tárgyakból válogat. Az, hogy a közönség *ilyen* – igaz. De ez nem lehet az idézettek bűne, s nem lehet a huszadik század utolsó negyedében a kézműves iparművészet társadalmi feladata sem. A tárgyi környezetet döntő módon – józserivel a feudalizmus óta – nem a kézműves iparművészet határozza meg. Az ipari termeléssel előállított, a kereskedelemben felkínált áruk tömege lenne hivatva e társadalmi feladat ellátására. A kisszériás, kézműves iparművészet pedig ellátja a közönség „fizetőképes", ezt igénylő rétegét. Ez utóbbi – A. J. is elismeri – színvonalasan meg is valósul. Az előző fokozat azonban – az ipar, a kereskedelem *ízlésnevelő* kínálata – hiányzik. Ha valami bosszantó lehet a huszadik század utolsó negyedében, a fejlett szocializmus társadalmában – Tavaszi Fesztivállal vagy anélkül –, akkor ez az.

Torday Aliz

Hibaigazítás

Az 1981/9. számunkban, a Halmy Miklóssal készített interjú illusztrációs anyagában az 5. és a 10. képet 90 fokkal elfordítva közöltük. Továbbá a 34. oldal első hasábján nyomdai hiba miatt tévesen jelent meg az alábbi mondat, amely helyesen így hangzik: „Mivel nem volt profeszszionista mesterem – talán szerencsémre –, így nem tájolódtam el, viszont a saját *kereséseim* révén sokkal bonyolultabb utat kellett volna bejárnom, ha nincs ez a találkozás." Ezekért az olvasó és a művész szíves elnézését kérjük. Itt jegyezzük meg: ugyancsak nyomdatechnikai okokból a képek színei is jelentős mértékben eltértek a valóságosaktól, ami sajnos elég gyakori eset. *(A Szerk.)*

Az ötvenes évek

A XX. század magyar művészetét bemutató, 1965-ben kezdett sorozatunk tizedik része *Az ötvenes évek* címet viseli. Az 1950–1955 évek között megrendezett Országos Képzőművészeti Tárlatok anyagából válogatva igyekszik nyomon követni azt a folyamatot, amelynek során a szocialista realizmus mesterségesen felállított modelljének a számonkérése a műalkotásokban tartalmi és formai torzulásokat eredményezett. A bemutatott művek jól érzékeltetik, hogy e korszak formai eszményeit a XIX. századi realizmus, elsősorban Munkácsy piktúrája jelenti. Csupán 1954-től kezdve érezhető némi, a nagybányai művészet tradíciói felé nyitó változás. A kiállítás egy részében válogatást adunk az e korszakot lezáró 1957-es Tavaszi Tárlat anyagából is, amely hosszú idő óta első ízben tárta nyilvánosság elé a korábban eleven művészeti tendenciákat (pl. az Európai Iskola szürrealista, absztrakt törekvéseit, a római iskolás hagyományokat stb.).

A kiállításhoz ezúttal is – immár hagyományosan – a korszak legfontosabb építészeti, képzőművészeti, iparművészeti problémáit tárgyaló előadások kapcsolódnak.

Csók István Képtár, Székesfehérvár
1981. X. 25–XII. 31.
Benedek Jenő: Partizánok, olaj, vászon, 70x100 cm, 1951 (fotó Magyarné)

Papp Oszkár

Papp Oszkár művészetének egyik alapvető vonása, hogy nem jellemezhető valamely stílusirányzathoz való sorolással. Nevezik szürrealistának, konstruktivistának, félig vagy egészen absztraktnak – egyik meghatározás sem téves, de mindegyik csak részigazság. Az 1925-ben született festőművész három és fél évtizedes munkássága során lényegében feltérképezte a XX. századi modern művészetet, és ugyanezt tette az anyagokat, technikákat illetően is. Életművében egyaránt jelentős helyet foglal el a festészet, grafika és az alkalmazott grafika.

A sokoldalúság jelenthet esetlegességet is – ebben az esetben azonban nagyon is tudatos törekvésekről, ha úgy tetszik, a művész teljességigényéről van szó. Korunk emberének szemléletét – mondta egyszer – egyre inkább a mikro-, illetve a makrovilág jelenségei formálják, az olyan dolgok tehát, amelyek vizuálisan közvetlenül nem érzékelhetők. Az általános törvényszerűségek kifejezésére vállalkozik Papp, e cél elérése érdekében változatja a stílust egy-egy időszakon belül is, ezért gondolkodik gyakran sorozatokban.

A totalitásigény fordította figyelmét az ókori görög mitológia felé is, lényegében már a hatvanas évek elején. A mostani kiállításon szereplő művek megszületésében részben e vonzódásának van szerepe, részben az illusztrátori munka iránti kedvének, részben pedig annak, hogy mintegy tíz éve a zománctechnikával is kísérletezik.

Illusztrációi nem konkrét szituációk megjelenítései; a hátterek meleg, tüzes színeivel, a képfelület valódi és a tónusok keltette plasztikus hatással érzelmileg, képileg idézik fel az irodalmi mű hangulatát.

P. Szabó Ernő

Helikon Galéria
1981. XI. 19–XII. 13.
Papp Oszkár: Olümposz, tűzzománc, 10x25 cm, 1980 (fotó Horvai J.)

Szín a térben

A Józsefvárosi Kiállítóteremben ezúttal megint csak tematikus kiállításra kerül sor: a szín és a tér kapcsolatát vizsgáló alkotások bemutatására. Színes plasztikák, háromdimenziós festmények, nehezen skatulyázható köztes művek vonulnak föl. Tematikus és tendenciózus elrendezésben, hogy kiderüljön, miként él a gondolat a konstruktív karakterű művészet, a neodadaista gesztusok, a hiperrealizmus, environment, az objekt vagy a jelfunkciók között. Merthogy éppen arról szól ez a kiállítás, hogy különböző stíluselképzelések tartalmazhatnak megközelítőleg azonos gondolati magot, vagy a másik oldalról: eltérő stílustörekvéseket lehetséges közös aspektusokból szemlélni.

Természetesen nem lehet, nem kell elvárni, hogy az ismert alkotók föladják művészi álláspontjukat és így témához kötődve mást csináljanak. A válogatás feladata földeríteni az egymáshoz sorolható munkákat. *Kéri Ádám* például mintegy a popból is ismert environmenttel mutatkozik be, *Kocsis Imrétől* hiperrealista formázott vásznat látunk, *Molnár Sándor* a festői tér tágításával foglalkozik, és óhatatlanul a harmadik dimenzióhoz jut, *Fajó János* objektje hagyományosabb konstruktív problémát old meg, *Bak Imre* színes jeleket sorol reliefes plasztikával, *Kemény György* talált anyagokból építi munkáit. Mégis, ezek a művek – gondolatilag – rokoníthatók egymással.

Fábián László

Józsefvárosi Kiállítóterem,
1981. december
Kéri Ádám: Befalazott ajtó, vegyes technika, 1975 (fotó Kéri Á.)

1029

BENE JÓZSEF rajza

Bene József

bajtól óvó
asszonyöleléssel.
Ettől csillog a lámpa
míg alászáll a kas
az öröksötét éjbe.

Adóját a bánya
megkapta mára —
letelt a siht.
Az akna visszaszívja
a sötétség sápadt sejtje
A lámpázóban
álomba lobban
a munka lángja.
S kigyúl,
féltőn-remegve várva,
az ébredő otthon világ

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

CSÍKY GÁBOR

Bene József festő

4 db rajz a bortron
és a fülében

Igaz Szó 1972/12

Bene József festő

„Népdal"

grafika

Igaz Szó naptár 1973

Bene József fentő

fénykepe

Murádin J.: Erdélyi fentőcikkek
Budapest, 1997 13, 23,

bemeszelt, zöldes szürke színnel festett fa
századbeli groteszk czikornyák között tájképes
verses feliratok. Ez utóbbiakat Kéry Gyula
Vasárnapi Újság 1910. évfolyamában Régi magya
és falfestmények czímű czikkében. Az azóta az
közölt verseket jórészt lemosta, de a falképek
zöme még föltárásra á. A szomszéd szobában ka
festett czímerek. Az emeleten famennyezetek
tölgy gerendák. A földszinten dongaboltozatok.
felirat: Ano M. DCXXXI. Aedifiu hoc inchoatu a
cosmatum et erectum positis fundamentis et impe
Magn. Baronis Simónis Balassa cum Con. thoraci
Dna Magdalena Giczi.

A XVIII. századbeli kastély a várhegy alján, n

BENE József fordító

Beke György: Kitaposom a magam útját.
= A Hét, 1985. okt. 10. 6-7. ll

A gyűjtemény kezelője min
növekvő számsor szerint őrzi.
s a megfelelő leltári számmal
lehetőségétől is védve tárolja.
számsor 24x36-os negatív soroz
helyez. A hátlapjukon meghatár
a keretre ragasztható speciális
mot s a negatívokat, a pozitív
szerint állandóan használható
A gyűjtemény darabjainak
rendszer biztosítja. Valamenny
de szükség szerint több karton

Benc József

– grafikáival szerepelt a Komáromi Galériában tartott „Grafikusok a külföldről" kiállításon (1978 máj. 13.)

(Komáromi hírek)

Komárom 1978/5

Bene József

„Ifjúkori önarckép" olajfestmény é.n.

19.37. kép

Murádin Jenő: A Barabás Miklós Céh, Bukarest, Kriterion
1978.

BENE JÓZSEF festő

„Szathmári Pap Károly"

– festmény a
műmellékleten

Vonnak 1977/5

Bene József

- résztvett a 101. Komunk kiállitáson

Emlitve: Nagy Imre, Nagy István, Nagy Albert, Szolnay Sándor, Ziffer Sándor, Kusztos Endre, Feszt László, Paulovics László, Kopacz Mária, Pusztai Péter, Jakabovits Miklós, Bene József, Tóth László, Csek Gusztáv, Simon Sándor, Kós Károly, Plugos Sándor, Baász Imre, Deák Ferenc, Gy. Szabó Béla, Turós László.

Borghida István: Grafikusok a szülőföldről

Komunk 1978.

T97-11

Bene Józef

Bene József

- 6 rajz a vázlatfüzetéből

A Hét. 1977. aug 12.

Bene József

- 7 db rajz vázlat

A Hét. 1976 jan. 23

Bene József festő

„Talál Erzás"

„Küzdelem"

- festmények a borítón

Igaz Szó 1973/5

Bene József festő

- megérdemelt sikrei
- elményfonása a falu
- fölényesen biztos a rajzbu-
dása
- 30 kiállításon szerepel

Gazda József Bene József önmegrató-
sítása

Igaz Szó 1974/10

Bene József festő

- 1 db rajz

Igaz Szó 1973/9

402
rd

Bene József festő

2 db rajz

Igaz Szó 1972/9 401, 460 old

Bene József festő

- egy Kárpátaljai-portré

Igaz Szó 1971/6
828. old

Bene József festő

„Erdélyi hegyvidék"
„Kalotaszegi lány
„Éva"
i Télutó"
- a műnelléklelen
festményer

Igaz Szó 1974/10

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-748, 340-726

Utunk
1518 VI 23 Bene
Jozsef

Bene József: Ballada

méltatja Maj-
utcában című
ő András *Káin*
lásáról ír a bu-

VII

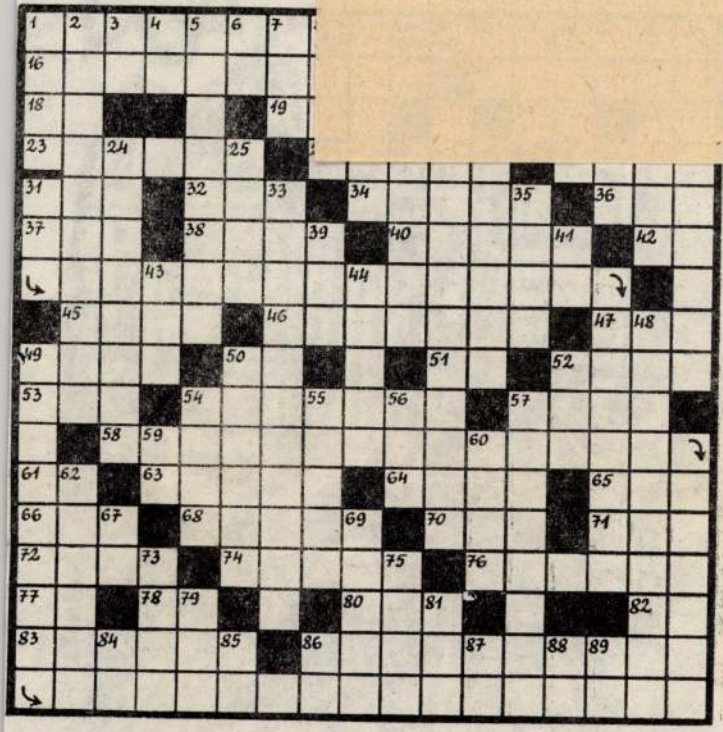

Külföldi olvasóink a következő címen fizethetnek elő:
ILEXIM, departamentul export-import presă:
P.O. Box 136—137, Telex 11226 Bucureşti,
str. 13 Decembrie nr. 3.

40440

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő

UTUNK
1976 JAN 26

Teljesítem a magam és cso- eszméi vezéreljenek! Ezek sze-

Bene József

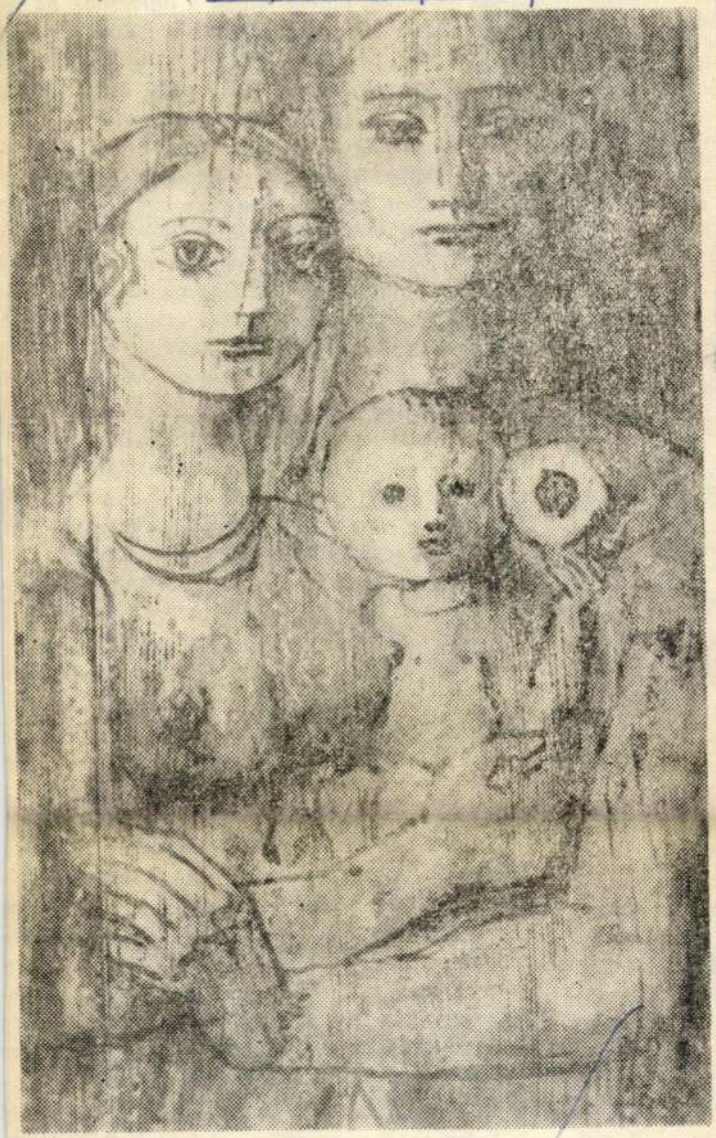

Bene József: Család

is feladatának
ódalomról szó-
hogy szépíró-
— tárják fel,
t. Bátorságról,
létrehozásáról,
észi egyénisé-
en a felhívás-
ek megbélyeg-
vetett hitről,
áról — olyas-
negismerésben
szélt Nicolae
a párt kilen-
n a tizenegye-
ki ezek a gon-

ezik a regény
a regény mint
lása; a történ-
i alakul át. A
dében sok re-
jelképrend-
sokban keresi
Persze nem-
ák ezek a re-
efüggéseire fi-
özelmúlt jelen-
lkozó regényei
mzésének fóru-
incepele című
apásának, alko-
apjaival foglal-
dőről és a hata-
elen sora, ame-
noz vezetnek el
*irul*ja viszont,
foromete család
legújabb ko-
x; az író pedig
ktat be elbeszé-
második világ-
kézikönyvekben
an az irodalmi
háborús légkör-
elem" kapcsoló-
e módon megy
n; van azonban
regényeknek, ez
szókimondás és
bonyolult ese-
rók.
a bűnrészesség

ki i
igaz
sen
A
vall
eml
ahol
kedi
miv

ja át. Ştefan Bănulescu *Cartea de la Metropolis* című könyve, amelynek címében a „könyv" kifejezés a szó legősibb jelentésében értendő, igen jó példa erre. És hogy mennyire jelentéssé válhatnak a mai regényíró számára múltbeli történések, amelyek mai értelmet is nyernek, azt fiatal regényírók művei is bizonyítják. Vasile Sălăjan például a *Coborînd spre Nord-Vest* című regényében kibontja az ország északi részének sorsából azt a mitikus elemet amely később a *Săptămîni de dragoste* című könyvében is jelentkezik. Ennek a sajnos, egyenlőtlenül megírt könyvnek minden részé átjárja az elbeszélés sokféle struktúrájára való tudatos törekvés szenvedélye (az egyidejűség, a síkok interferenciája és így tovább).

A mai román regény érdekes példáját kínálja a valóság és a valóság művészi ábrázolása az irodalmi téma és az irodalmi struktúra dialektikus, belsőséges, minden művészi kifejezés módra jellemző kölcsönhatásának. A román nyelv egyik legjobb mestere, Fănuş Neagu, a *szóra* építő érzékeny előadási módot építette k magának. Az *Îngerul a strigat* című könyve színes epikai kaland regénye, patetikus, tragikus elbeszélés, amelyben valóságos elektromos kisülésként roppan elénk a lét. Végig a történelem színe előtt járunk, ez alakítja a sorsokat, ez szabja ki az emberi élet útjait. Eseményanyagán túl is: ez a regény teremti meg az elbeszélésnek azt a sajátos módját, amelylyel csak mai íróinknál találkozhatunk.

Amikor Zaharia Stancu *Ce mult te-am iubit* és *Şatra* című regényei megjelentek (1968-ban), a román irodalom két fontos könyvét vettük kézbe. Az első a *Desculț*

Bene József

Ditrói Ervin: Itália Varázsa - Korunk 1974. 38. évf.
2. sz. 232-236 old.

Gazda József: Bene József önmegvalósítása - Igaz Szó
1974. 22. évf. 10. sz. 336-338.

A magyar Művészettörténeti irod. bibliográfiája 1974.
Művészettörténeti Értesítő 1977/1.

76. old.

Bene József festő

„Lovak"
„Múzsa"
„Ábránd"
„Anya gyermekével"

festmények a
borítón

Igaz Szó 1974/4

Bene Fo'zret

Bene József

- Tamara Dobrin elvtársnő említi amikor a mai képzőművészetről beszél.
Említve: Abodi Nagy Béla, Barabás István, Bandi Dezső, B. Lukács Ethel, Csorvássy István, Fekete József, Feszt László, Gy. Szabó Béla, Hunyadi László, Fecza Péter, Kós András, Kovács Zoltán, Mikola András, Nagy Imre, Puskás Sándor, Szervátiusz Jenő és Tibor, Szentimrei Judit, Szobotka András, Szőnyi István, Tóth László, Deák Ferenc, Balogh Péter.

Kovács János: Egység és sokoldalúság a képzőművészetünkben

Naz Szó 1973/1 134. old

Bene József

„Lánymadarrak"
(repro)

Kántor Lajos: Nép rajz vagy festészet.
Új Tükör, 1978. október 15 - 23. lap.

Bene József

Bene József „Madaras lánya" egyformán ihletődött a népművészetből és Picasso művészetéből.

Kántor Lajos: Néprajz vagy festészet.
Új Tükör, 1978. október 15–23. lap.

BENE JÓZSEF kiállitása a kolozsvári Művészeti Muzeumban. /rövid hir./

Utunk, XXVIII.évf. 50./1311./sz. 1973. dec. 14. 8.old.

Bene József

Ditrói Ervin: Itália varázsa - Kornel 1974.

38. évf. 2. y. 232-236. old

Gazda József: Bene József önmegvalósítása

Igaz Szó 1974. 22. évf. 10. y. 336-338.

A magyar müvészettörténeti irod.bibliográfiája 1974

Müvészettörténeti Értesitő 1977/1.

76. old.

BENE JOZSEF

Fodor Sándor:
A sors kegyeltje.
/Bene József festőművész 80 éves/

Utunk, XXVIII.évf.25.sz. 1983 jun.24.
7.old.
Cimoldalon Bene József: Itatás c.képe.

Bene József

it szegedi táblafestészeti bizonmále

Magyar Nemzet 1983. IX. 15.

Bene József, festő

A pesterzsébeti Csili Műv. Ház képzőművészkörének tagja a Csili Galériában látható kiállításon az egymásról készített, festett portrékat állították az érdeklődök elé. A képzőművészeti kör tagja, többek között: Árvai Imre, Bene József

– a kiállítás máj. 25.-ig tekinthető meg.

– b –: Gondolatok két kiállításról.
Magyar Papír, 1981. máj. 23.

Bene József, festőművész

Bardócz Lajos grafikusművész Kolozsvárról érkezett, Bene József kolozsvári barátja már járt e tiszakeiskei, művésztelepen, az 8 ajánlásának köszönheti, hogy 1981-ben őt is meghívták. Most másodszor van itt az egyik fiatal erdélyi festő barátjával, Kádár F. Tiborral érkezett.

Koloh Elek: Alkotók a Tiszánál.
Petőfi Népe, 1984. aug. 15.

Bene József akvarelljei

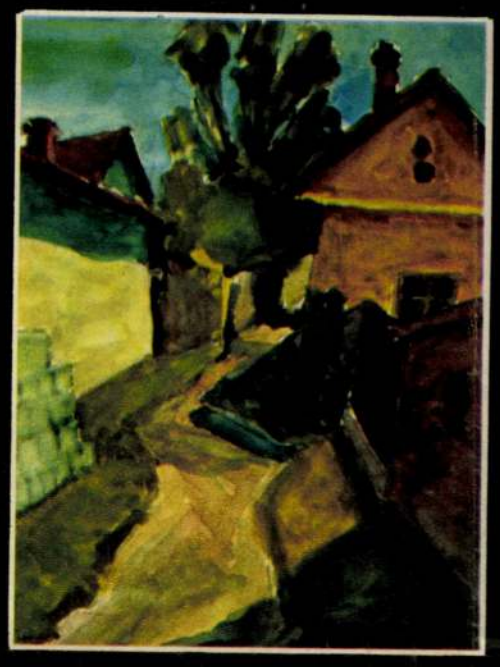

Egy kicsit már elkényeztette a magyar művészeti könyvek olvasóit a Kossuth Nyomda, az Ofszet, a Kner – talán ezért figyelünk igazságtalanul kevéssé oda a Kriterion szerényebb külsejű művészeti sorozatára, amelyben az erdélyi habán kerámiától és a XVII. századi festett famennyezetektől Mattis-Teutsch Jánosig és Szervátiusz Jenőig a magyar művészet öröksége és a közelmúlt vagy a jelen sok fontos alakja tanulmányozható. A legújabb kötetek közé tartozik Jánosházy György kismonográfiája Bene Józsefről, a kolozsvári művészeti főiskola – pontos nevén az Ion Andreescu Képzőművészeti Intézet – egykori tanszékvezető tanáráról.

Ez az 1903-ban született székelydályai festő, akinek munkáiból Sepsiszentgyörgyön látható állandó kiállítás, pályafutását szabósegédként kezdte, s innen került a bukaresti akadémiára, majd rajztanár lett a Székelyföld különböző helységeiben: Gyergyószentmiklóson, Székelykeresztúron, Marosvásárhelyen. A textiltől nem szakadt el végleg: 1949-ben ő szervezte meg a kolozsvári Képzőművészeti Intézet textiltanszékét, de nemcsak ezáltal kötődött a textilfalkép hagyományához. Az ötvenes évek végén felfedezett egy ókori technikát, az úgynevezett viaszfestést vagy enkausztikát, amelyet a régi görögök és a római kor egyiptomi mesterei használtak. Ez a forró viaszt alkalmazó festésmód hatásában némileg emlékeztet a selyemre „festett" batikra – van tehát némi iparművészeti-díszítőművészeti jellege, ahhoz hasonló, mint amit Mattioni Eszter „himeskövein" vagy Kovács Margit színes kerámia falképein tapasztalunk.

Bene József igazi műfaja azonban a vízfestékkel készült könnyed táj, az akvarellkép, amely úgyszólván percek alatt rögzíti egy ritka pillanat élményét, egy táj örömét vagy egy kompozíciós ötlet felvillanását, s amely kizár minden pepecselést, morfondírozást. Egy akvarell vagy sikerül, vagy nem, s akkor el lehet dobni. De ha igen, akkor minden más festői módszernél érzékletesebben őrzi azt a bizonyos „termékeny pillanatot", amelyben a műalkotás lényege megfogalmazódott. Az idős mester nemrég Magyarországon járt. Így nem csupán arra volt módunk, hogy felhívjuk a figyelmet a művészetéről megjelent monográfiára, hanem arra is, hogy elsőként mutassuk be nálunk született munkáit, a legújabbakat, amelyek nem csupán úti élmények rögzítései, hanem „belső tájak", klasszikus motívumok – lovak, asszonyok – festői megfogalmazásai.

SZEKELY ANDRÁS

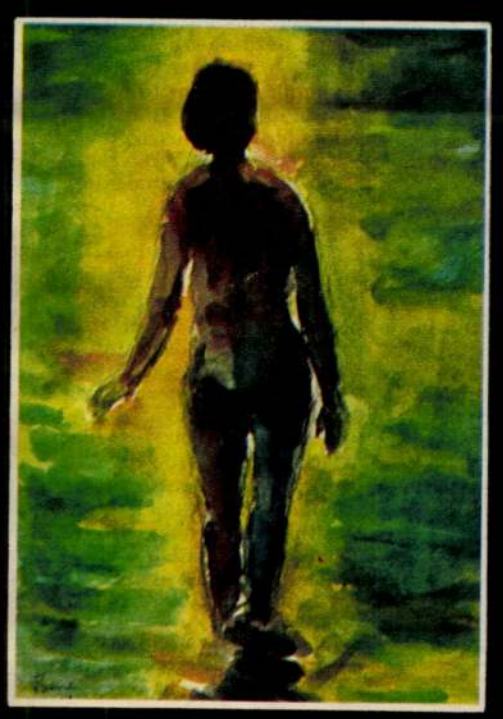

INKEY TIBOR REPRODUKCIÓI

BENE JÓZSEF

UJ TÜKÖR 1981/XVIII/42.sz.

„Hol is tartunk? Mit is játszunk?"

A HÁROMGARASOS OPERA A NEMZETIBEN

Udvaros Dorottya

FARKAS TAMÁS FELVÉTELEI

Újlaki Dénes és Ronyecz Mária

Garas Dezső és Törőcsik Mari

Már az jellemző, hogy Ljubimov visszabrechtesítette a címet. Valószínűleg a világ egyetlen helye voltunk, ahol *Koldusoperaként* játszották a *Háromgarasos operát*, „hűségesen" Gay XVIII. századból való eredeti darabjának címéhez. Nem véletlen, hogy a könnyűkezű politikai szatírába oltott 1728-as operaburleszk, amely olasz mintákat csúfolt, közelebb állt a magyar színházi hagyományhoz, mint Bertolt Brecht és Kurt Weill pontosan kétszáz évvel későbbi *Dreigroschenoperje*. Ez utóbbit két évvel az 1928-as berlini bemutató után már a budapesti Vígszínházban is játssza — Heltai Jenő átigazításában, „jávorpalizálva", *A koldus operája* címmel. Az azóta eltelt fél évszázados sikerszériában többnyire ez a „jajdejópofa" — vagy mondjuk stílusosan: *hercig* — Brecht győzedelmeskedett. Ami azért nem az igazi.

Persze ezen a ponton sok a félreértés színházi köztudatunkban. Röpködnek a Brecht-elmélet műszavai — amelyeket mindenki másképp értelmez —, és közben elvész a lényeg. Húsz évvel ezelőtt például Budapesten is látható volt a Berliner Ensemble híres *Háromgarasos*-előadása, amelyben a darab mondanivalóját hordozó énekbetéteket (songokat) szenvtelen, rideg tárgyilagossággal énekelték a szereplők, mintegy a cselekmény szemináriumszerű tanulságaként. Ez kétségtelenül hiteles Brecht volt, a darabnál jóval később született *Brecht*-elmélet tükre. Ám érdemes elolvasni, mit ír a szerző az ősbemutatóról: „A zene éppen azzal vett részt a polgári ideológia leleplezésében, hogy teljesen érzelmesnek mutatkozott, és semmilyen szokásos narkotizáló vonzerejéről nem mondott le. Ezáltal mintegy felkavarta a piszkot, kihívott és árulkodott."

Helyben vagyunk. Nemhiába látható a szerző arcképe a színpadon, Ljubimov visszatér ehhez az őseredeti Brechthez. Persze nem a klasszikushoz, hiszen éppen az a lényeg, hogy nem tekinti klasszikusnak. A brechti „kihívás" nem tűri, hogy stílussá vagy elméleti kánonná merevítsék. Nevetséges dolog lenne éppen a *Háromgarasos operát* tekinteni „szent szövegnek". Breht áthangszerelte Gayt, hogy aktuális legyen. Ljubimov áthangszereli Brechtet, hogy aktuális legyen. 1928: „A darab megmutatta, hogy a burzsoá érzelmi élete milyszorosan rokon az útonállóéval" — írja Brecht. 1981: Ljubimov megmutatja, hogy milyen mechanizmusok működnek a „burzsoá", az „útonálló" (a „rendőrfőnök", a „prostituált" stb. stb.) érzelmi élete *mögött*. Minden egyes songot gesztusokkal kommentál, mintegy a brechti „gesztikus színjátszás" szellemében, de egyszersmind a szemünkbe is vágva a *saját véleményét*. Ha például azt éneklik, hogy a bölcsek prédikációja szerint többet ér a krumplifőzelék, mint ötfogásos ünnepi ebéd, akkor a kórus egyértelmű karmozdulattal jelzi, amit erről gondol. Pollynak a csípője beszél, amikor arról dalol, hogy Maxiért „dobbant a szíve". A kedélyesnek megszokott Ágyú-dal kannibáli „viccét" a tükörtojásként elfogyasztott bennszülöttekről dübörgő koppantások komorítják háborús mészárlássá. Az erre a célra szolgáló közönséges útelzáró korlátok, amellett, hogy kiváló zajkeltő eszközök, a songok idejére kihasítják a térből a „berchti pulpitust". (Vagy inkább ringet, hiszen itt küzdelem folyik.)

A néző először hajlamos azt hinni, hogy a szokásos görögtüzes ljubimoviádák csupán túlhabzó ötletek. A díszlettervező Borovszkij emeletes londoni autóbusza a színpadon, a szórópisztollyal Hevesi Sándor térré mázolt autóbuszmegálló, a Taganka tér felirat az egyik útelzáró korláton (mindjárt az Oxford Street mellett), a kétnyelvű koidusszlogenek és a háromnyelvű — német, orosz, magyar — kikiáltószövegek, a Trybuna Ludu és az Esti Hírlap, vagy az „előbb a has jön, aztán a morál" alapon a közérteskosárba nyekkentett bifsztek. Ezek természetesen *szemtelenségek* — nem éppen idegenek a brechti gunyoros szellemtől —, de van egy mélyebb értelmezési lehetőségük is, ami az előadás nemzetközi jellegéből fakad. Itt tudniillik egyesülni látszik a brechti szigorú társadalmi analízis Ljubimov színházának direkt indulataival és lendületével, valamint a „viccesebb" magyar kedéllyel, amelyből még a bohócelemek sem hiányoznak. Néha persze úgy érezzük, hogy eltévedünk. Amikor például Garas Dezső mint Peachum kolduskirály (Peacockot az eredetinek megfelelően szintén *viszszapicsömösítették;* kimondunk ma már ennél illetlenebb szavakat is a színpadon), tehát amikor Garas-Peachum Ninivéig ugrik hátra a történelemben a példázat kedvéért, és közben előre is szalad, hogy néhány pillanatra führeri, majd generaliszszimuszi maszkot öltsön, hirtelen tudathasadásosnak érezzük magunkat, és a bravúrszám után jólesik a színész mímelt, önironikus zavara: „Hol is tartunk? Mit is játszunk?"

Azért természetesen *a Háromgararos operát.* Csak éppen a tárgyilagos félmúlt helyett jelen időben és felszólító módban. Ljubimov számára az istálló, amelyben a darab szerint Bicska Maxi tartja esküvőjét, csak képletesen létezik; nála ez az „istálló" a *színház.* (Ki is mondják.) Le is szamaraz, le is bürokratáz bennünket, közönséget; megvan a véleménye rólunk. (A karzatról kicsit jobb, a zsöllyéről kicsit rosszabb.) A közönség (egy része) örül a „leprázásnak". Nincs ebben semmi; már a középosztálybeli polgári néző lelkiismerete is kéjesen bizsereghetett az élvezettől, amikor azt hallotta, hogy „mit számít egy bankrablás egy bankalapítással szemben". Meg kell mondanom, hogy nem azok az előadás legjobb részei, amelyekben „a pofánkba is belelép". És még a prózai jelenetek sem. Néha bizony szétforgácsolódnak a nagy rohangálás folyamán, eltűnnek a buszban, bármilyen kitűnő villanásai vannak Vajda László Leprás Mátyásának és Balkay Géza Horgasujjú (újabban: Zsebes) Jakabjának.

Hanem a songok! Valljuk be: a darab is *a songokban él igazán.* Itt aztán parádézik az előadás. Dörner György pengeéles Cápa-dallal kezd; vásári énekese mindvégig hetyke fölénnyel konferálja be a cirkuszt. Ronyecz Mária Kocsma Jennyje egy fáradt utcanő szociológiai tapasztalatairól mesél a Salamon-dalban. Gelley Kornél (Tigris Brown) és Moór Marianna (Lucy) pontosak; az előbbi még több: formátumos.

Udvaros Dorottya a jogos várakozásra is rálicitál. Frenetikus Polly — alkattanilag tipizált „nagy rakás érzékiség" a húszas évekből, beoltva egy mai tinédzser vad energiájával, s mindez brechtileg széljegyzetelve. Gesztus, mimika és koreográfia tökéletes összhangban, s az egész bámulatosan laza tálalásban. Nagyon kell rá figyelni.

Törőcsik Mari mint valami Brecht-professzor hozza elő Peachumné merevrészegségéből a búgó hangú, kajján kommentátort. S az egész középpontjában ott áll Garas, önmaga tökéletesen fölvértezett személyiségével, a szerző és a rendező szőcsöveként mint Jonathan Jeremiah Peachum, már nem is „kolduskirály" és cégtulajdonos, hanem a Nagy Pojáca, aki láthatatlan bohócsipkájában kellemetlen és kíméletlen igazságokat vág a fejünkhöz. Mellette Újlaki Dénes Bicska Maxija sokkal kisebb kaliber: inkább csak a Nagy Kan, aki „sapkáját az asztalra levágta".

Az utóbbi esetben nem egyszerűen arról van szó, hogy a vidéken jogos figyelmet keltő színész első nemzeti színházi szerepében alatta maradt a várakozásnak. A dolog úgy áll, hogy ez a *Háromgarasos opera* nem Bicska Maxiról „szól", hanem Peachum úrról. Az előadás „hőse" nem a kisipari módszerekkel dolgozó, nyárspolgári túlonálló, aki saját bundájában is az érdek- és pénzviszonyok áldozatává válik, hanem az útszéli moralista, aki a maga koldusmodelljén mutogatja a társadalom betegségeit, s miközben fölháborodik a világ folyásán, üzletet is csinál belőle.

Persze, ha *csakugyan* így volna, semmi sem mentené meg az előadást a cinizmustól. Csakhogy mindhárom Koldusfinálét reszketeg bácsikák és nénikék toldják meg a maguk esendően civil, zsoltárt zsolozsmázó fohászával. Ez a szívszaggató imarebebés — és hozzá a többi szereplő némán szemrehányó tekintete — Ljubimov sokkolóan nagy ötlete. Bármilyen tiszteletlenül hangzik: trükkje.

KOLTAI TAMÁS

BENEDEK JÓZSEF

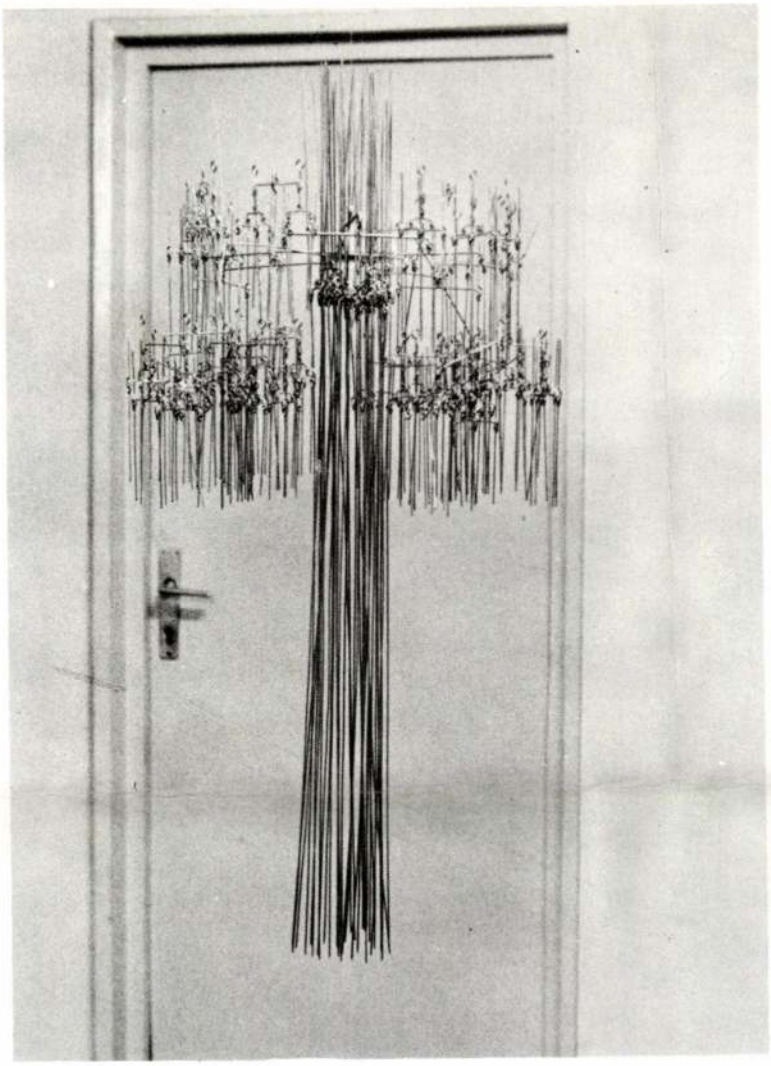

Benedek József

1946. december 10-én született Marosvásárhelyen. 1972-ben végezte a bukaresti Nicolae Grigorescu Képzőművészeti Főiskolát. Munkái szerepeltek hazai csoportkiállításokon. Több egyéni kiállítást rendezett (1973, 1975, 1980, 1981).

Kiállított munkái:

1. ***Térstruktúra I.*** *Alumínium. h: 1200 cm. A művész tulajdona.*
2. ***Térstruktúra II.*** *Alumínium. h: 850 cm. A művész tulajdona.*
3. ***Térstruktúra III.*** *Alumínium. h: 1200 cm. A művész tulajdon.*
4. ***Térstruktúra.*** *Alumínium. h: 105 cm. A művész tulajdona.*

Romániai magyar művészek kiállítása

1990. BTM

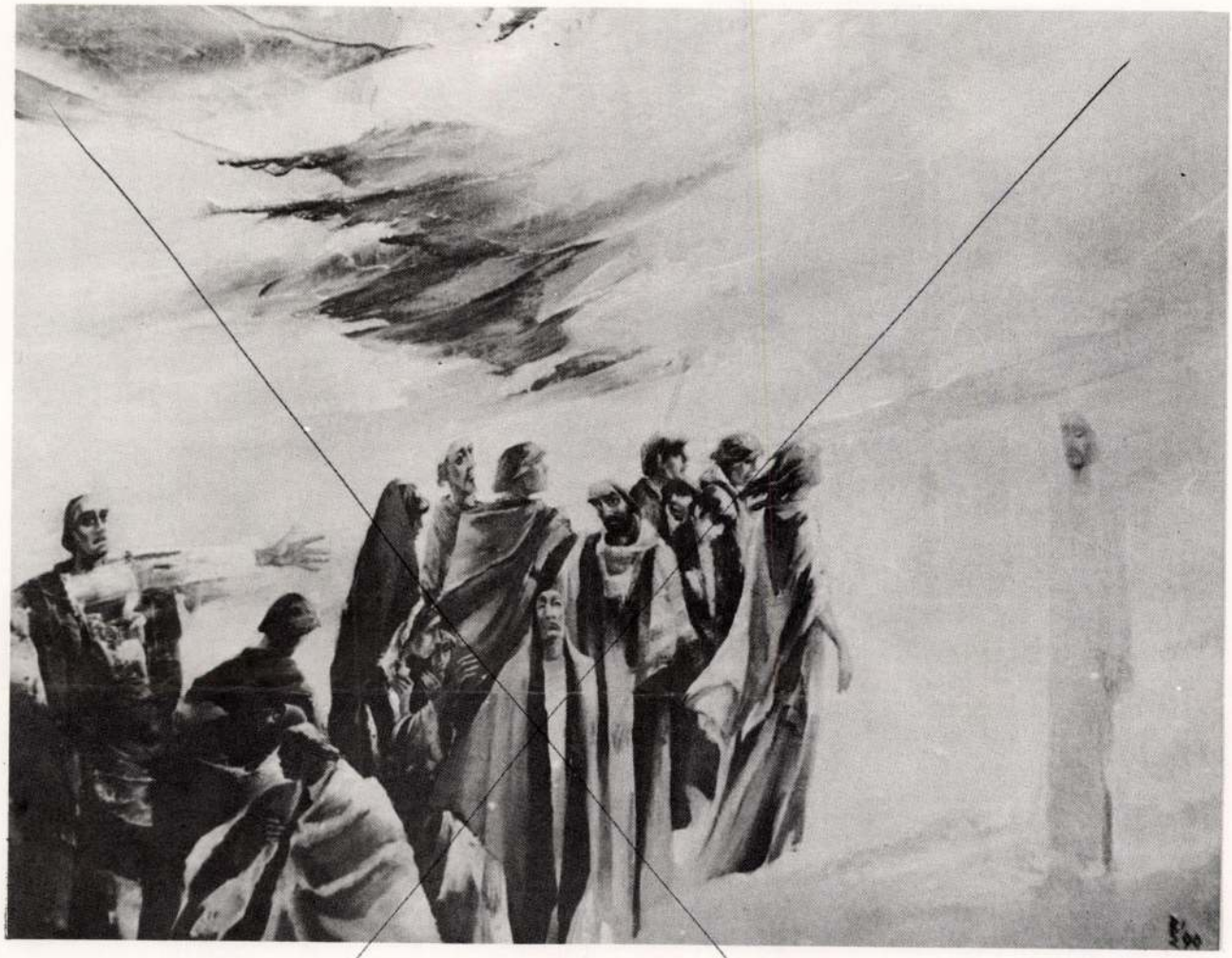

Barabás Éva

1943. szeptember 15-én született Marosvásárhelyen. Barabás István festőművész lánya — az ő irányításával végezte középiskolai tanulmányait. 1968-ban szerzett diplomát a kolozsvári Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskolán, ahol Aurel Ciupe festőművész növendéke volt. Megyei és országos kiállításokon való szereplés mellett egyéni kiállítást rendezett Csíkszeredában (1977) és Marosvásárhelyen (1983), valamint több nyugatnémet városban (1979—1982). Csoportos kiállításokon az Egyesült Államokban, Finnországban és az NSZK-ban szerepeltek képei. A marosvásárhelyi képzőművészeti liceum tanára.

Kiállított munkái:

1. ***Márciusi felhők.*** *Olaj, vászon. 23×30 cm. A művész tulajdona.*
2. ***Próféta.*** *Olaj, vászon. 36×44 cm. A művész tulajdona.*
3. ***József.*** *Olaj, vászon. 37×45 cm. A művész tulajdona.*

1021

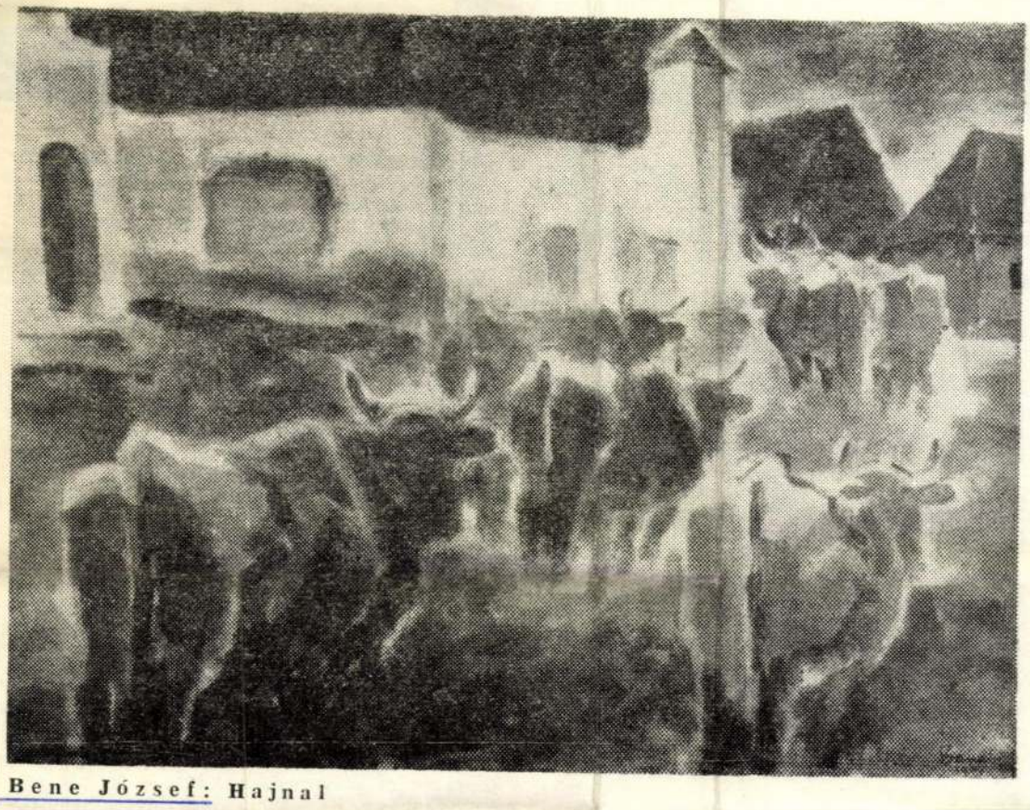

Bene József: Hajnal

Bene József észrevétlen átváltozásai

Bene József érdemes művész kezdettől fogva bűvös ablakból tekintett a világra: a rejtett értelem, a sejtelmes lényeg, a rendezett igazság, a szellem és a lélek titkaira nyílik ez a kilátás.

A hazánkban és határainkon túl egyaránt ismert művész az egyéni és csoportos tárlatokon, európai, ázsiai, budapesti, bécsi, moszkvai, pekingi, New Delhi-i, római, milánói, firenzei, müncheni, berlini kiállításain, a világ valamennyi szellemi központjában megmutatta, hogy ő mégiscsak szülővárosának fia; az egész világ szemében olyan égig érő fának bizonyult, amely csak itt, csakis ebben a földben gyökerezhet. Az eszközeiben, stílusában összetéveszthetetlenül eredeti Bene most újra kellemes meglepetéssel szolgált nekünk. A mostani kiállításon bemutatott 112 olaj- és vízfestmény, az utóbbi évek terméséből nemcsak kiegészíti a művészről alkotott képünket: rávilágít arra, hogy a festő valóságlátásának nincsenek korlátai, hogy szellemi térképünk újabb és újabb fehér foltjait tudja föltérképezni, olyan új csúcsokat és mélységeket, melyekről eddig sejtelmünk sem volt.

Önmagával mindig elégedetlen, nyugtalan művész, nem hisz a végső beteljesülésben. Nem csoda hát, hogy festészetének motívumai minden alkalommal új meg új tartalmakkal telítődnek; a jelentések holdudvara műről műre bővül. Ezért a képek szemlélői sem folyamodhatnak régi beidegződéseikhez a festő vezéreszméinek értelmezésében, valahányszor egy-egy új képével kerülnek szembe. Például a jelképes Asszonyhoz hol a tavasz, hol a diadal, hol a gyöngédség, hol a várakozás, hol a vágy elvont vagy érzéki képzetét társítjuk. Az alapgondolatok jól ismertek a klasszikus művészetből, és a legkülönfélébb változatokban láthattuk már őket századok képzőművészetében.

Mind a régebbi, mind az újabb kísérleti művészet hívei avittnak minősíthetik ezt a módszert, ha a mindenáron való, akár a képtelenségbe torkolló újítást tartják a művészet netovábbjának. Velük szemben egyáltalán nemcsak a jóízlésre szeretnénk hivatkozni, hanem inkább a mindenkori művészet romolhatatlan értékeire. Nem véletlen, hogy a szerelemmel s egyben az örök emberivel eljegyzett Sapho, Dante, Shakespeare, Puskin, Petőfi, Eminescu, Rilke vagy Blaga képzőművész rokonai mindig is örök eszmei és érzelmi ihletforrásnak tekintették a nőiség fogalmában rejlő kimeríthetetlen gondolatgazdagságot. Mindezt pedig annak az ősi és elévülhetetlen alapelvnek a szellemében tették, hogy a művészetben nem az az igazán újszerű, amiről beszél, hanem az, ahogyan beszél róla; az érdekes az, hogy mennyiben hoz újat a művészi gyakorlat a hétköznapi tapasztalathoz képest, s hogy az alkotó mennyiben tudja eredeti megvilágításba helyezni szellemileg és érzékileg a közvetlenül adottat, mennyiben emeli a meglevőt az örökkévalóság szférájába.

Bene József képein különös rendeltetésű hangszereket látunk, madarakat, virágokat, nőket a legkülönbözőbb alakváltozatokban és áttűnésekben, s ezek egytől egyig a termékenységnek és a maradandóságnak, a létélménynek, a közvetlen világérzékelésnek a jelképei.

A napkorong, Bene másik központi motívuma ugyancsak a szüzességnek és tisztaságnak, egyszersmind a vívódásnak és többrendbéli meghasonlásnak a rejtélyes és végzetes hatalmát érzékelteti. A művészi szándéktól függően a nap hol a mindenséget körkörösen átható erő Benénél, hol derűs dicsfényként övezi a tárgyakat, hol meg önmagát szaggató és emésztő, ásványi ridegséggel mered a világra, mintha a világ maga is csupa kőből volna. Egyszer tehát a kozmosszal kapcsol össze bennünket ez az élő égitest, a valóságot tasztítja a rege és monda felé, máskor az ember és a természet összebékítésén működik, vagy pusztán csak szemtanú, jelenlévő, aki ugyanolyan állhatatlan és mulandó, akárcsak az ember.

Az összkép teljességére, még inkább a pontos tér- és időmeghatározásra törekvő művész gyakran él a néprajzi-népművészeti fogantatású elemekkel, és bármennyire légiesíti is ezeket, mindig fölfedezhetjük bennük a festő szülőföldjének és szellemi táptalajának, az erdélyi tájnak és életformának a jellegzetességeit. De akármilyen uralkodó is ez a vonulat művészetében, Benének sohasem válik rögeszméjévé az esetlegesség, hiszen személyes közlendője, gondolat- és élményvilága nem a véletlenszerűhöz, hanem a létezés egészéhez fűződik.

E témák alkotó újraképzelésével, kivételes mesterségbeli tudásának és rendkívüli színérzékenységének jóvoltából Bene József olyan világot teremt újra meg újra, amelyben az ember méltán és méltósággal ismerhet önmagára. Az enkausztika, a festék kötőanyagaként használt forró viasz valami bensőséges, földöntúlian gyöngéd ragyogással árasztja el képeit, mint a kelő nap a láthatárt. A vízfestmény csábító, de kockázatos dolog, mert az eljárás természetéből következik, hogy a múló mozdulat azon nyomban múlhatatlanná dermed. Bene József évről évre nagyobb mestere ennek a műfajnak. A higgadt ecsetkezelés, a kiegyensúlyozott téralakítás, a nagyvonalú szerkesztésmód, a kifogástalan színkeverés — megannyi biztosítéka a friss, eleven és kifejező láttatásnak Bene Józsefnél. Akvarelljeinek legfőbb varázsa alighanem a színek merész párosításából fakad. Ritka a meleg és a hideg tónusoknak ilyen váratlan feszültségkeltő váltakozása, amely nem csak tetszetős látványt nyújt, hanem jellemet is ábrázol. Azonban az is gyakran előfordul, hogy nagy felületeken szinte észrevétlenül tűnik át egyik színárnyalat a másikba — ilyen megfoghatatlanul illékonyan módosul ember és környezet viszonya is.

Összefoglalásképpen elmondhatjuk: ez a tárlat ismét meggyőzött arról, hogy Bene József munkássága örök példa és kikezdhetetlen érték képzőművészetünkben.

ION NOJA

MARGÓ

Morális művészet. Croce téved, midőn a művészetet mindenféle morális lényegtől elzárja-megfosztja, s a művészet mindenesének egyes-egyedül az intuíciót teszi meg. Hisz „mire mennénk" a tiszta esztétikum akár leheletfinom kontemplálásával pusztán? Mert nem a homo aestheticusszal mint éteri s légynek sem ártó, angyali lénnyel van „baj" — az esztétikumot fölfogó-fölerősítő érzékenység az emberléttel adott —, hanem a homo moralisszal aki az erkölcsiséget (vagy ennek csíráját) csak lehetőségképp kapja önnön létével, s ki ezt a lehetőséget kell valóságossági, konkrétumokba — mintegy kijelentő módra emelje.

Az erkölcsiség mint létezésünk „nyirokrendszere" olyannyira átitat-megtölt bennünket, hogy ezt akár el is felejthetjük, meg is tagadhatjuk, mint tette Croce az esztétikum javára: „vallhatjuk és vállalhatjuk", mint az antik tragédiák (Euripidész, Szophoklész, Seneca stb.) — ebből a tudatosságból nő ki a katarzis; megoldásokat kereshetünk, megokolásokat, okokat és mozgatórugókat, mint a modern próza (London, Camus, Hemingway); vagy „nevethetünk" rajta, mint Arisztophanésznél (ARISZTOPHANÉSZ: LYSISTRATE Arany János fordításában és jegyzeteivel. Az utószót Páll Árpád írta. Kriterion, 1980.), vagy éppen Molière-nél, ha egyáltalában nevetés tárgya lehet a szóbanforgó, ha egyáltalában mosolygás tárgya lehet például . . . a béke.

Háború és béke. Az aktivitásban a hőszkultusz politikai kiterjesztettsége a háború: az az elsőrendű, -rangú közeg, ahol az Állam Erőszakszervként „teljes gőzzel" kibontakozhat. (Polgárai fölött csak korlátozottan működhet ilyenként.) A háború ideológiai, a béke morális kezdeményezésű; morális állam az antikvitásban? A huszadik század sem kérkedhetik ezzel, hacsak a kommunizmus érájában nem . . .

Arisztophanész darabjának megoldása méltán csúszik ki a komoly megoldások gyűrűjéből: ott, ahol az állam acél-akropolisza meredezik az égre politikai olümposzként, ott csupán politikai szempontból a „legkomolytalanabb" s legjelentéktelenebb hipotézis — a nők szerelmi-szexuális összeszövetkezése — húzódhat meg abszurdan nevetséges, „csúfságoló" ellenpontul a betetőződő öldöklés-centrumú abszurditás, a Háború előtt. Háború és béke egymásnak feszülésében valójában politikum és moralitás viszonya konkretizálódik; lehetetlenségét — patt-helyzetét — ennek a feszültségnek az adja, hogy egy hatalmi szintézis, az állam áll — mérhetetlen fölénnyel — egy egyéni szintézis, a békevágy ellen. A békeharc paradoxonja és szinte mérhetetlen erkölcsi hordereje e konfliktus abszurditásából eredeztethető.

Mint Páll Árpád igen hozzáértő s a kérdések továbbgondolását tekintve mérvadó utószavából kiderül: „Az athéni és spártai nőknek a béke érdekében szervezett szerelmi sztrájkja már nem az eszem-iszom előnyöket állítja szembe a szenvedésekkel és megpróbáltatásokkal, hanem a maga pajzán módján a háborúnak az emberi természettel ellenkező voltát s az ellene való fellépés szükségességét hangsúlyozza, illetve suggalja."

Isteni Szűz, vadölő Artemis,
Jer most a béke-pohárra,
Te, ki bennünket összezavartál
Sok idő óta: de most legyen a frigy
S barátság mindörökre üdvös;
S a kétszínű rókaságnak
Legyen vége közöttünk. Óh
Jere hát, jer, szűzi vadászno!

Lakónok dala, 69—70 old.

Az összgörög béke tehát megvalósul. A komédiában. Az összemberi béke? . . . A történelemben . . . A jövőben . . . „Ember küzdj . . ." és . . . a remény békessége a béke záloga . . . egyetlen bizonyítéka a lehetőségnek . . . s bár az elemek összeférhetetlensége (háború/béke) nem kecsegtet gyakorlatilag sokkal, a humor oldóvize eloszlatja a halál egyéni és közösségi csomóját, mely torkunkon akadt a világégések remélhetően utolsó vacsoráján, a könnygázas és gázmaszkos XX. században. S a humor arisztophanészi derűlátása folytán az ember talán szabadon — „görögösen" — marad a világszínpad gyöppé változott deszkáján, s nem fenyegeti semmi: sem a hatalmi — s a darab véghelyzetét nézve — sem a . . . szexuális terror.

BRÉDA FERENC

1980 APR 18
UTUNK
Magyar Irodalmi Szövetség

Maro
/ a Na
Peng a
tam az
gyelemre

F. M. Á., és ha egyelőre nem kívánja neki megvallani érzelmeit, bizton számíthat titoktartásunkra.

L. I. — Szatmárnémeti: „Talán elsösorban bocsánatott illene kérnem öntől amiért igy, füzetlapra bátorkodom irni, de kérem legyen szives és nézze ezt el nekem mert nagyon elvagyok foglalva és nincs idöm felmenni a városba hogy vegyek levelezö lapot. És most egy pár sort magamról. 1978-ban éretségiztem a szatmári Mihai Eminescu liceumban, jogra felvételiztem sikertelenül és 1980 március 14-én töltöttem le katonai szolgálatomat. Szeretem a társaságot, de sokszor vágyom a magányra, pesszimista hajlamaim vannak, a karakterem melankólikus. Kedvenc szórakozásom az olvasás; témakör: filozófia, társadalomtudományok és természetesen a szépirodalom. Román tannyelvü iskolát végeztem, ami talán meglátszik a helyesirásomban is (bocsánatott kérek) de nagyon szeretem a magyar irodalmat, ezenbelül pedig a verseket. Mint talán minden tizenéves, én is megpróbáltam verseket faragni, ha egyáltalán megérdemlik ezt az elnevezést az irásaim." — Örvendetes, kedves L. I., hogy bokros teendői közepette is akad alkalma irni, olvasni. Szakítson rá időt ezután is, így lassacskán talán pótolja majd, amit eddig nem tanulhatott meg.

ORSZÁG

● A *Kriterion Könyvkiadó* új könyvei: *Ökológiai tanulmányok* (válogatták: Szabó Attila és Kovács Attila, fordították: Szabó Attila és Tövissi József); Tóth István *Sziklás parton* (versek); Markó Béla *Lepkecsontváz* (versek); Balla Zsófia *Második személy* (versek); Mózes Attila *Egyidejűségek* (regény); Mátyás B. Ferenc *Légyfogás kézzel és csapóval* (novellák); Cseke Gábor *Ellenállás* (versek).

● A márciusi *Korunk*ban József Attila irodalomtörténeti sorsáról, szerepéről, jelentőségéről közöl — esszét, tanulmányt, cikket, glosszát, verset — Rácz Győző, Kántor Lajos, Széles Klára, Csiki László, Szilágyi Júlia, Lászlóffy Aladár, Pusztai János, Mráz Lajos. Ugyanebben a számban egy kerekasztal-beszélgetés utólag kiegészített anyagát közli Kántor Lajos: Nagy Albert festészetéről beszél Murádin Jenő, Bölöni Sándor, Bretter György, Palotás Dezső, Balázs Péter, Jakobovits Miklós és Gazda József. A „Korunk-délelöttök" sorozatban ez alkalommal Csetri Eleknek a hatvan éves Imreh Istvánról mondott köszöntője olvasható és Imreh István válasza e köszöntőre.

● A Kolozsvári Állami Magyar Színház Irodalmi Színpada két Euripidész-tragédiával folytatta az antik görög tragédiákat bemutató oratorikus drámaciklust: *Iphigeneia Auliszban*, *Hekabé*. A sorozatot Senkálszky Endre rendezi. Szereplők: Toszó Ilona, Bisztrai Mária, Orosz Lujza, Albert Júlia, Krasznai Paula, László Gerő, Héjja Sándor, Csiky András, Nagy Dezső, Pásztor János, Czikéli László, Katona Éva, Vajda Zsuzsa, Ille Ferenc, Kozma Lajos, Sata Árpád és Major Olga.

● A *România Literară* 15-ös számában Huszár Sándor regényrészlete olvasható *Privind de pe trapez (Így láttam a trapézról)* címmel, Teodor Sugár fordításában.

● Március 9-én Szatmáron a középiskolások országos magyar irodalmi versenyének „olimpikonjai", valamint a bíráló bizottság tagjai és az egyes megyékből összegyűlt irodalomtaná-

Tavaszi utazás

Majtényi Erik versének nyolc sorát rejtettük el a vízszintes 4., 25., függőleges 1. és 40. számú sorban.

5. Még használatban szúrófeg építmények. 7. Csak egy csepp névmás. 10. Rugó. 11. Vasolv Tantál vegyjele. 18. Piactér a polinéziai Pitcairn-szigetek eg

BENE JÓZSEF

Jánosházy György:
BENE JÓZSEF manierizmusa. /Részlet a Kriterion kiadónál rövidesen megjelenő kismonográfiából./

Utunk, XXXIV. évf. 37. /1611./ sz. 1979. szept. 14. 7.old. képpel.

Ágopcsa Marianna - BENE JÓZSEF:
Egyéniség és korigény.
Utunk évkönyv, 1972.
Kolozsvár, 1972. 69-71. old.

BENE JÓZSEF

A Nagybányai Festők Koloniája kiállitási termeiben 1981 márc. 15.-ápr. 7-ig Bene József tárlatát mutatták be. /rövid hir./

Utunk, XXXVI.évf. 12.sz. 1981. márc. 20. - 8.old.

BENE JÓZSEF:

Nagy alkotási lehetőségek.

Korunk, XXXVIII.évf. 11.sz. 1979. nov. 830.old.

BENE JÓZSEF

BENE JÓZSEF festőművész akvarelljeiből kiállitás nyilt a kolozsvári Babes-Bolyai Egyetem Filo Galériájában. /rövid hir./

Utunk, XXXIV.évf. 23. /1597./ sz. 1979.jun. 8. 8.old.

Bene József (Székelydálya, 1903. jún. 24.) — képzőművész. A székelyudvarhelyi ref. kollégiumban érettségizett, majd a bukaresti Szépművészeti Akadémián Camil Ressu, G. D. Mirea, Fritz Storck és Costin Petrescu növendékeként festészeti és iparművészeti szakot végzett. Középiskolás korában a helyi gimnáziumok diáklapjait illusztrálta; a főiskolai évek alatt a bukaresti lapokba rajzolt, majd Marosvásárhelyen,

1945 után Kolozsvárt kapcsolódott be a magyar könyvgrafikai tevékenységbe. A KZST tagja volt. Érzékeny, mesélő kedvű részese a romániai magyar ifjúsági és gyermekirodalom fejlődésének. Plakátjaival és az általa tervezett borítóval indult útjára a Napsugár, melynek ma is szerkesztő bizottsági tagja. Az Utunk, Korunk, Igaz Szó és szinte valamennyi romániai magyar napilap közli illusztrációit. Könyvgrafikai munkái közül kiemelkedik Benedek Elek *Mesék* és *Táltos kecske* (magyar, román és német nyelvű kiadás), Nagy István *A mi lányaink*, Asztalos István *Fiatal szívvel*, Székely János *Itthon vagyok*, Kiss Jenő *Gyermeksíp* c. kötetéhez s a *Moldvai csángó népdalok és népballadák*hoz készített borítója, kötésterve és illusztrációja; Kacsó Sándor *Száműzetéseim* c. verskötetében 8 grafikával szerepel.

Hajdu Győző: *A művész közérzete*. A Hét 1974/35. — Mircea Ţoca: *Iosif Bene*. Kismonográfia. 1976. — Jánosházy György: *B. J.* Kismonográfia, 1979.

Benedek Elek (Kisbacon, 1859. szept. 30. — 1929. aug. 17., Kisbacon) — publicista, regényíró, novellista, népmesegyűjtő, a magyar gyermekirodalom úttörő szerzője és szervezője, szerkesztő. ~ Marcell apja. Földművelő székely katonacsaládból eredt, s egész életén át megőrizte felelősségét szülőföldje iránt.

1921. augusztus 3-án érkezik haza hosszú távollét után s telepszik meg végleg szülőfalujában. A romániai magyar irodalom hőskorában egybeköti az írói tevékenységet a népműveléssel. Gyermeklapja, a Cimbora, a világban való korszerű tájékozódásra, a hagyományok megbecsülésére, az anyanyelv színvonalas ápolására nevelt, népszerű naptárai irodalmi igényt ébresztettek, a Kós Károllyal és Szentimrei Jenővel kezdeményezett s főszerkesztőként nevével jegyzett Vasárnap (folytatása a Vasárnapi Újság) általános ismereteket terjesztett, s a közügyek megvitatására serkentett. Paál Árpád napilapja, az Újság, melynek munkatársa volt, független lapként szolgálta a demokratikus haladást. Kiállott Makkai Sándor Ady-könyve mellett a Brassói Lapok hasábjain, majd önálló röpiratban segítette az Adyra hivatkozó fiatal nemzedék szellemi erőit a konzervatív irodalmi irányzattal szemben. Személye a **kalákások* mozgalma élén egy radikális székely népi irányzat jelképévé vált. „Fiai", a köréje gyűlt fiatal írók — Bartalis János, Jancsó Béla, Kacsó Sándor, Nyírő József, Szentimrei Jenő, Tamási Áron — társaságában 1927—28-ban bejárta Erdélyt. Velük járta az országot Fe-

Bene József /Székelydálya,Udvarhely vm.,19o3.jún.24. -- Ulm /NSZK/, 1986.máj.2o./: festő,grafikus -- 1913/21:a Székelyudvarhelyi Református Gimnáziumban végezte középisk. tanulmányait. 1922/24:érettségi után két évig a bukaresti Maison Agnés divatházban dolgozott. 1924/28:a Bukaresti Szépművészeti Akadémia ösztöndíjas növendéke; 1926-ban főiskolai pályázaton elnyerte a Lecomte de Nouÿ-díjat. 1928:Gyergyószentmiklóson,193o/4o:Székelykeresztúron rajztanár. 194o/44:Marosvásárhelyen tanított.1945/48:a pedagógiai munka mellett megszervezte a képzőművészek marosvásárhelyi csoportját,az ottani művészszervezet elnöke lett. 1949/72: a Kv-i Ion Andreescu Képzőművészeti Főiskola tanáraként életrehívta az intézet textilszakát /195o-től dékáni,tanulmányi igazgatói,majd aligazgatói tisztséget töltött be/. Több ízben megválasztották a román képzőművésszszövetség kolozsvári csoportja elnökének. 1964:Érdemes művész kitüntetés,1973:

Bene J./2.

Kulturális Érdemrend I.oszt. rendjele. -- Kompozíciós műveket,portrékat,portrékompozíciókat,aktokat,tájképeket,csendéleteket és enteriőröket festett. Eklektikus jellegű,több ihletforrásból táplálkozó művészetében közérthető,könnyen megfejthető szimbólumok megalkotására törekedett; érdeklődéssel fordult a népművészet felé. Jelentősebb egyéni kiállításai: 1927:Brassó,1932:Székelykeresztúr,1957:Kolozsvár, Nagyvárad,Szatmár, 1967:Marosvásárhely,1973:Győr,Eger, 1977:Marosvásárhely. Gyűjteményes kiállítását 1973-ban szervezte meg a Kolozsvári Művészeti Múzeum.-- Az 195o-es évek végétől újította föl,illetve dolgozta ki a maga számára az ókori festőtechnikák közül a viasszal kevert és hevítéssel rögzített festék alkalmazására alapozó enkausztikát. Behatóan foglalkoztatta a könyvgrafika és illusztráció. 1978: a Sepsiszentgyörgy városnak ajándékozott 7o képből állandó galériát szerveztek.

János Pázy György: Bene József .Kriterion,Bukarest,198o.

Bene József

Nagybánya művészete (katalógus)
Magyar Nemzeti Galéria, 1996

Szöveg : 186,

Bene József, festőművész 2) Folytatás

Sajátos öröksége a 20-ik sz. végi romániai magyar művészetnek, hogy mindmáig a parasztság köréből, de legalábbis faluhelyről származott el legtöbb alkotónk s így a népből – a néphez szólás törvénye lett művészeti életünknek. E fővonulat képviselője Bene József is.

Bauner Zoltán: Azzal fejezik ki egyéniségüket, ahogyan a romániai magyarság mindennapi életéhez kapcsolódnak művészetükkel.

Korunk, 1979. febr. 65. old.

1021

BENE JÓZSEF: Rajzlapok

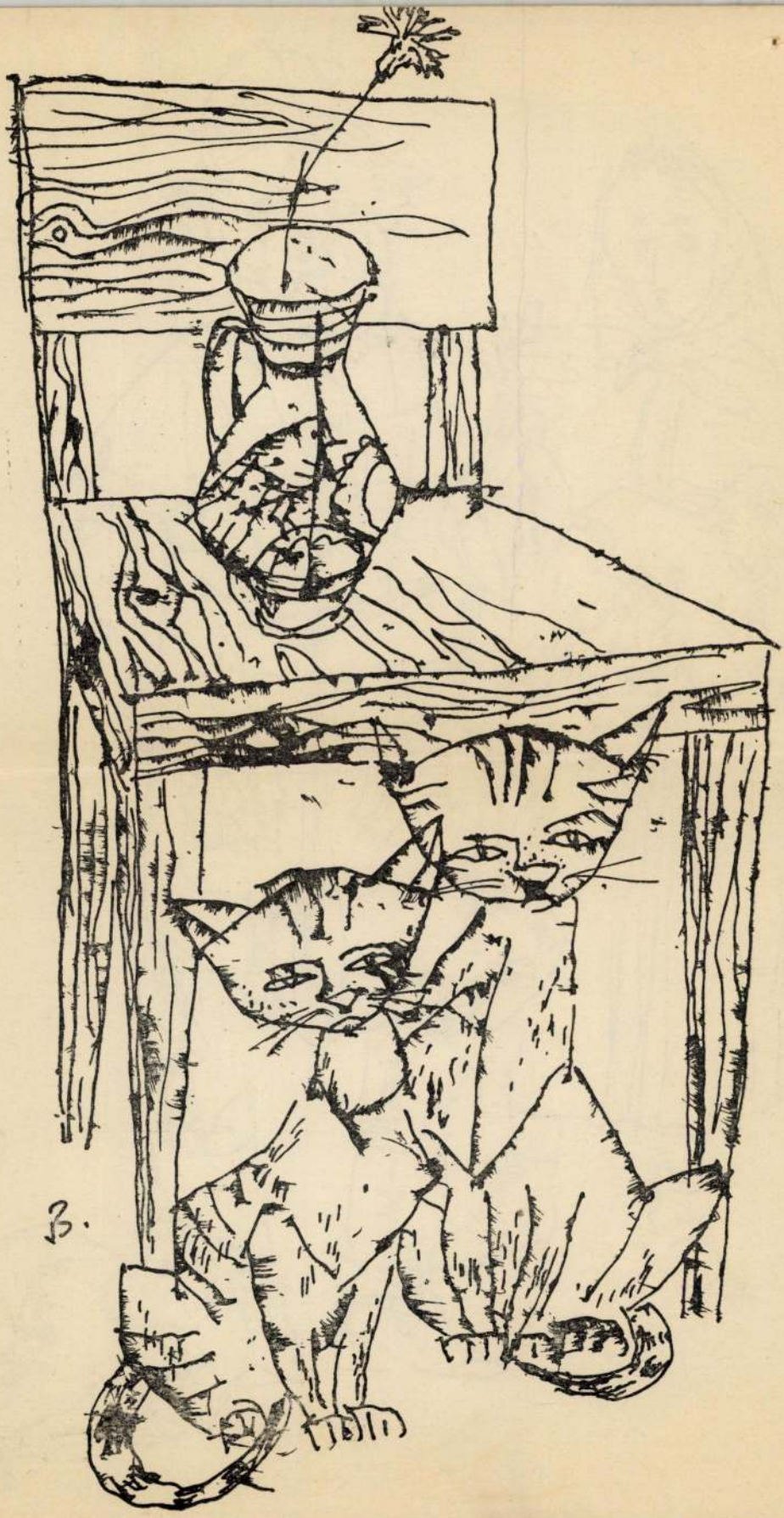
B.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
Bene József
IGAZ SZÓ
1963 MÁR

M. D. K.

BENE József

Rajzok Méhes György: Három fiú meg egy lány (Ifjúsági Könyvkiadó, Bukarest.) c. könyvében

Könyvespolc

Magyar Nemzet 1961. márc. 9. 4. l.

Bene József

Emlékezz és ne lelkedj! Igazság, Kolozsvár
1955. jún. 12.

Bene József, grafikus Moh

Méhes Könyvének egyik illusztrátora.

Cs. 6.: Méhes György: Három fiú meg egy lány
189. l.

A Könyvtáros, } Bp. 1961. március XI/3

[KÖNYVBARÁT]

(olajfestmény)

Bene József

Nagy művészi seregszemle

A szocialista országok széles távlatú kezdeményezései sorába tartozik az a terv is, hogy közös nagy kiállításon mutassuk be a képzőművészet legértékesebb alkotásait. Ilyen kiállítás nyílik meg ebben az évben Moszkvában. Nem hiszem, hogy mostanában nagyobb érdeklődés és lelkesedés nyilvánult volna meg képzőművészeti kiállítás iránt, s nem utolsó sorban bizonyos fokú izgalom is szakemberek és a nagyközönség körében. Érthető és indokolt a nagy érdeklődés, hiszen a moszkvai kiállítás valóban a kulturális élet egyik legkiemelkedőbb eseménye lesz, mely egyben hivatott igazolni az egész világ előtt összetartozásunkat, a közös nagy cél iránti törekvésünket. Számot vethetünk majd arról, hogy milyen jelentős utat tettek meg művészeink az utolsó évtizedben, a két világháború közötti leszűkített tematikájú művészettel szemben.

Seregszemléje lesz a moszkvai kiállítás annak a hatalmas képzőművészgárdának, amely a szocialista realizmus útját járja. Az elkövetkező évek hasonló kiállításaiba minden bizonnyal bekapcsolódnak majd a világ újabb és újabb neves alkotói, akiknek művészi meggyőződésük, hogy fejlődőképes csak az a művészet lehet, amely a valóságtól nem marad el s az emberábrázolást tartja az alkotás alapjának. A moszkvai kiállítás egyszersmind határozott választ ad majd arra a rágalomra, hogy a szocialista realizmus módszere uniformizál, fékezi az alkotómunkát. A kiállítás témagazdagsága, a sokféle stílustörekvés, a sokszínű ábrázolás, a mély humanizmus, az őszinteség ereje minden szónál világosabban jelzi majd az utat, amelyen a haladószellemű művésznek járnia kell.

Mi, kolozsvári művészek is helyet kérünk ezen a kiállításon. Magam igyekszem kiválasztani idei termésem legjavát és szeretném, ha munkáim festőtársaim alkotásai között hirdethetnek országunk együttélő művészeinek közös célkitűzéseit, harcát egy békében élő világ kibontakoztatása érdekében.

BENE JÓZSEF

Bene József Női brigád című kompozícióján dolgozik

Előre, Kolozsvár, 1958 April 27

Virág Ilona
a Herbák János gyár könyvtárosa

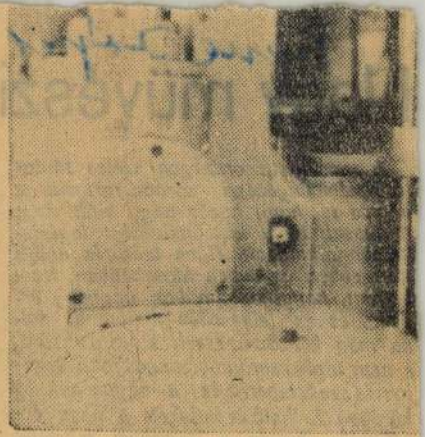

Gáll Vándor
a Tehnofrig finomgép[illegible] műhelyének szakmunkása

A szerkesztő p[illegible]

Napi postánkban állandóan megtalálhatók azok a levelek, amelyek a falu életének legnagyobb problémáját, a mezőgazdaság szocialista átalakítását boncolgatják. Ezek a levelek az ország bármelyik részéből is jönnek és a kérdés bármelyik oldalát is vetik fel, lényegük mindig ugyanaz: a mezőgazdaság szocialista átalakítása — létkérdés a dolgozó parasztok számára. S habár az újtól való idegenkedés még számos esetben sok gondot, fejtörést okoz s nem egyszer késlelteti a dolgozó parasztok elhatározását, az élő példa és a türelmes, alapos meggyőző munka mindig meghozza a várt eredményt. A beérkezett levelekből kiérzik az is, hogy most, ősz idején nem is napról napra, hanem szinte óráról óra-

hézségek ellenére is mindent elkövetnek azért, hogy az egész falu dolgozó népét a szocialista gazdálkodás útjára vezessék.

Biró Mária levele hű képe a falvainkban végbemenő hatalmas változásoknak. Megváltozik az élet, megváltozik a határ képe, mert megváltozik az emberek gondolkozásmódja.

Ime, egy másik levél, szinte folytatása az előbbinek. Feladó-

Olvasunk, sakkozunk műkedvelőcsoportunk pedig számos, jól előkészített műsorral szórakoztatja és egyben neveli a közönséget.

Ott, ahol nincs kollektiv gazdaság, a művelődési lehetőségek is kevésbé vannak kihasználva. Példa erre a szomszédos Ballavásár, ahol bizony nem dicsekedhetnek valami gazdag művelődési élettel. Ez a megjegyzés is arra vall, hogy Máthé Mihály

ja, Máthé Mihály, kiskendi leve-

kiskendi kollektivistának

MDK

Bene József, festő

Péter I: A Román Népköztársaság mai képzőművészete. Népszabadság, 1959. dec. 8.

EA ..... ltsz. Gyűjtés he

Bene József MDK

hat grafikával

Szerepelt a tárlaton.

Bika, kaszafenőparaszt, agronómusnő, komp-kompzicio.

Olajképei közt kiemelkedik az "Anyaság"

Kováts Iván:Tartományi tárlatok. Kolozsvár.
Igaz szó.1963. febr. 274-278.l.

Bene József

Vásárra készülő székelyek, of.

7.nemzeti képzőm. kiáll. 1944. jun. Mücs.

DK

Bene József

MDK

Disznópásztor, vizf.

Műcsarnok 1943 A magyar művészetért c.kiáll.

Bene József

l.

Szépművészet

1944. 204 f.

Biró Béla:

A Barabás M. Céli

kiállítása.

„EUROPA"
film-, könyv-, lapterjesztő- és
könyvkiadó r. t.
Bp, V., Rothermere-u. 12.
Telefon: 127-837.

Bene József

foto Kolozsvár

1 Szabad Művészet

1950. 12. sz. 573. l.

DÁVID-SOROZAT 1.

Dávid Sámuel előtt. Német (emdeni?) műhely a XVI. század második feléből. Bordürrel.
Gyapjú, 330×381 cm.
Az Ipolyi-gyüjteményből.
Gerevich PA, 258. l. — Őszi kiállítás, 1930., Ipolyi, 53. szám. — Dutka 59. l. — Lepold—Lippay 56. l.

DÁVID-SOROZAT 2.

Betsabét Dávidhoz vezetik. Német (emdeni?) műhely a XVI. század második feléből. Bordürrel.

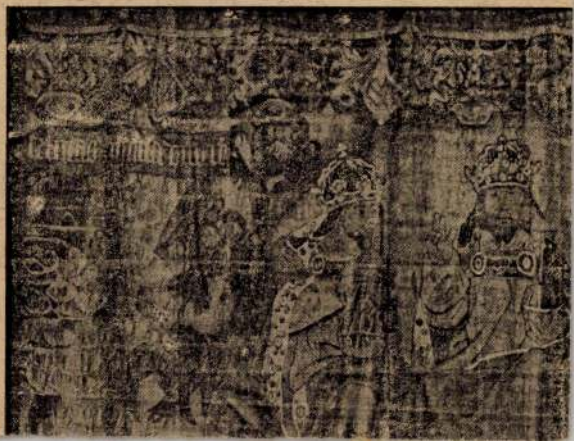

Bene József

rajztanár

Marosvásárhely

l. Rajzoktatás

1943. IV. évf. 9. sz.

66. l.

Bene József

Harapelé c. képe
repr.

KiP 57. tábla

Bene József

és parnumolós festő Marosvasarhelyt.

Gauguin-követője

Ki P. 177. l.

Bene József

a székely élet kitűnő
ábrázolója
jelenleg Marosvásár-
helyt

wód
3

Győri Mihály

Marosvásárhely régi
és új képzőművész-
tehetségei kötelesnek.
Székely Nép
1943. aug. 18.

GYAKORLATOK

Szentiványi János

IV a/ oszt. tanuló

NÉMETH JÓZSEF
könyv-, zeneműi- és papírkereskedése
BUDAPEST,
I., Horthy Miklós-út 15.

0180.

BENE JÓZSEF festő és rajztanár. Született 1903. junius 24-én Székelydályán /Udvarhely-m/. Középiskoláit Székelyudvarhelyen végezte s érettségi után nőiszabó lett. Két évig Bukurest legnagyobb nőiszabó szalonjában dolgozott s ötletesen, izléssel megoldott munkáit jól fizették. Közben beiratkozott a bukuresti szépművészeti akadémiára s műhelyben-müteremben egyaránt megfeszitett erővel dolgozott. Később othagyta a nőiszabóságot és teljesen akadémiai tanulmányainak szentelve idejét, csakhamar évfolyamának élére került, Mint főiskolás, tiz nagyobb dijat is nyert.

Mint harmadéves akadémikus, először Brassóban állitott ki szép anyagi és erkölcsi sikerrel. Iparművészettel is foglalkozott: szabómesteri tudását hasznositva, abaposztóból uj eljárással szines dekorativ szőnyegeket és más iparművészeti munkákat készitett.

Brassói kiállitását több csoport- és gyüjteményes kiállitás követte, melyek során két aranyérmet nyert. Több nyarat töltött Nagybányán s fesztészetében szerencsésen hasznositja a nemes nagybányai hagyományokat. Témaköre a falu, embereivel és állataival, a maga hétköznapi életében, képein a formát és szint feloldó fény problémáit kutatja. Marosvásárhelyen rajztanár.

BB.

BENE JÓZSEF

19.	Pihenő székelyek, olaj	1200.–
20.	Déli pihenő, olaj	1200.–
21.	Őszi este, vizfestmény	600.–
22.	Tehenek, vizfestmény	800.–
23.	Disznópásztor, vizfestmény	800.–
24.	Lovak a Maroson, vizfestmény	600.–
25.	Tavasz, vizfestmény	600.–
26.	Ősz, vizfestmény	800.–
27.	Tehenek, vizfestmény	800.–

Nemzeti Szalon

1944. marc.

Barabás Miklós Céh

Kiáll-

NEMZETI SZALON MŰVÉSZETI EGYESÜLET

TÁRSELNÖK

PRESZLY ELEMÉR

ALELNÖKÖK

Bene József

festő

l.

Erdélyi képzőm.

pünkösdi kiáll.

Kolozsvár 1944.

Lófürösztés c.

képe repr.

a Eat-ban

Kat. Joákim
Prot. Ábrahám

A hold kelte 2.17 nyugta, 18.03 óra.

3. Fausztul.

CSÜTÖRTÖK

17

Kat. Jácint hv.
Prot, Anasztáz

A hold kelte 3.15 nyugta, 18 41 óra

4. Efez. 7 gy.

PÉNTEK

18

Kat Ilona cs.
Prot. Ilona

A hold kelte 4.16 nyugta, 19.13 óra.

5. Fábius

SZOMBAT

19

Kat. Lajos pk.
Prot, Huba

A hold kelte 5.17 nyugta, 19.41 óra.

34. hét 1944 AUGUSZTUS 31 nap 8. Urazniv.

Bene József

festő

Marosvásárhely

Apafi utca 4.

Lásd

=

Barabás M.-ech

Kiáll. Kolozsvár

1943

Őszi kiáll.

i G y u l a urnak,

zottságának főtitkára

B u d a p e s t.

IX. Hőgyes Endre ut 10.

Bene József

Lófürösztés, olaj.

Művészeti hetek
Kolozsvár 1942. 90. l.

Bene József: Betakarítás

kolt a „sajátosságban“
legyökerezés, de fura
például egyetemes irod
művészetpszichológiai k
érzelmi beállítású kultú
nik. Szép és fontos dol
méltóságában való hit –
gári Románia kisebbség
gatott magyar nemzet
„hit“ buzgalmával a kis
— „ajándékairól“ beszél
kus cselekedet.

Érteni talán meg lehe
Mert gyenge lelket t

eret“ vonatkozásait taglal-

vonalához“ igazodó életút
s: következetes, megvan a
orkás és tanulságos logi-

G. „jó lelkiismeretének
ıőkbe vesző részleteit ta-
álva — tovább kell húz-

el sem árt a Gaál Gábor-i
i.

SZÁVAI GÉZA

udomán

kijelentés ilyenkor szűks
Ezt így is hívhatják: k
zésbeli szegénység. Több
tóiséget hordoz Krúdy
körmönfont hasonlata,
gondolati és érzelmi több
egy versben a prózai m
galmazások egész soro
7. A közvetlen költői kij
tés lényegre tör, ke
igyekszik a mellé/körülb
lést. Szegény vagyok — je
ti ki egy költő. Erről a témá-
ról Móricz zseniális elbeszé-
lést ír, József Attila pedig
verset. Még a koldus is ha-
táskeltő rongyait és sebeit
mutogatja. A közvetlen szöve-
gelés és értekezés módszere,
költőnél viszont a jelenség
elszegényesítését jelenti. A-
kár kompenzációs jelenség-
ként is felfogva: a szegény-
séget a költőnek érzelmi-gon-
dolati gazdagsággal kell kife-
jeznie. Ehhez dús költői esz-
köztárral kell rendelkeznie.
A költői szűkszavúságnak a
csiszolt gyémánt egyszerűsé-
géhez kell hasonlítania: be-
lülről kell sugároznia a fényt.

8. Vers végén a közvetlen
költői kijelentés akaratlanul
is (de többnyire akarva) csat-
tanóként hangzik. Ám hiába
van bojt az ostorszíj végén, a
nézőt nem csak az eredmény,
a csattanás érdekli, hanem a
pattogtatás módja: a mozdu-
latok és hangok ritmusa, a
lábdobbanás, a fejtartás, a
szemvillanás. De fontos még
az ostornyél faragása, a szíj
fonata, az öltözék, a hajvise-
let. Mindez együttesében ké-
pezi a hatást: máskülönben
az egész fülsértő hangjelenség
csupán. A versvégi kijelentés
különben is csak önmagára
utal, csap vissza, nem tud
hordozni, költői kép híján.

mercének, hanem
mindenképpen robbantani a-
karjuk a mondanivalót. Ha-
sonlít ez a szuperprodukciós
filmek esztétikájához, amikor
a mindenképpeni sokkolás ér-
dekében a műanyag óriáspo-
lip-utánzat a tengermélyre
rántja a mindenképpen ré-
mült arcot vágni igyekvő
mellékszereplőt: a néző sza-
tócs szíve beleremeg. Pedig
még hallani Arany nehéz kö-
vének surrogását a fejünk fe-
lett: ki tudja, hol áll meg,
kit hogyan talál meg? S a
nikkelszamovár? 9. A közvet-
len költői kijelentés világos-
ságra törekszik, mímelve a
közérthetőség demokratikus
gesztusát: közmondásszerű
megfogalmazásba öltözteti a
többnyire vérszegény költői
gondolatot. A népi közmondá-
sok több ezer éves, nem költői
fogantatású, de sokszor köl-
tőien és áttételesen megfogal-
mazott társadalmi tapasztala-
tok hordozói. Aki magának
vermet ás, más is bele eshet
— mondaná egy mai költő,
nem véve észre, hogy ez nem
más, mint egy már meglévő
népi bölcsesség kifordított ru-
hája: mégis bunda a bunda.
Közöl és mégsem, van is,
nincs is, bölcs és ostoba:
nyelvi játék, mely nem tud-
ja vállalni önmagát. Túl akar
mutatni az esetlegességen, s

. Pedig csak: békés kis-
ár, aki pukkasztaná a vi-
t, mert túlságosan félti-
eti önmagát — elégedet-
olga, aki a lovakon tölti
sszúját. A jelenségekből
több felfogható, meg-
tő néhány évtized alatt,
eddig ezredévek során:
szerkezetük, azok mű-
lépett előtérbe, míg
be került a közvetlen,
apásként felfogott ha-
Az embereket/költőket
csapás érte a századok
folyamán, semhogy fel ne fog-
nák már az ütések előtti
szándékot, indulatot is. A
megfogalmazás is bonyolultá
válik, de ez nem tévesztendő
össze a nyelvi játék elegan-
ciájával: ez önmagát fejezi
ki, nem a mögötte elrejtezőt.
Nem az ezeréves tapasztalatok
várnak kifejezésre, hanem a
lassan belőlük feltárható kö-
vetkeztetések. Az új érzé-
kenység — melyet a *ma már
felfedezhető* belső jelenségek
követelnek —, a költészet e-
setében nem tűr egysíkú meg-
fogalmazást: a költészet nem
fizika, annak ellenére sem,
hogy egy három betűs alap-
képletet Einstein is kötetnyi
magyarázattal kellett hogy el-
fogadtasson olvasóival. A köl-
tészet módszerei a hangula-
tok, érzések közérthetőségére
irányulnak: a többi — termé-
szettudomány. (Félreértések
elkerülése végett utalok itt
csak: forradalmi hangulatra,
hazafias érzésre, stb., stb.)
10. „Vissza a költészethez!“
— mondja Király László. Fo-
gadja teljes egyetértésemet.

Mint mondottam, Paizs Ti-
bor költői helyzetei egyéniek,
sajátosak — ezért is költő.
Megfontolandó az is, hogy kö-
tete kapcsán akár költői elvi
vita is kialakulhat. A többi:
módszer kérdése csupán.

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő

Bene József

1979 SEP 1 41

Utunk

festőművész

1021

Bene József: Emlékező önarckép

adalom tá-
Még jó, ha

lnek néhá-
erik be az
203. l.) Il-
ugyan, de
„intelem-
véletlen,
művekről,
vábbra is
al él. „Az
ncs-ről be-
van, nem
ak sebeket
m stigmái
írja Panek
isztáv kri-
kérdezetlen
érlökéseit"
ete tehát a
és a könyv
— ennek
rendkívüli-

sés esetnek
ikor a kri-
és iroda-
esen össze-
ői megren-
lkalom sze-
van néhány
e könyv-
égszerű az
ülők névso-
szertelen:
re, Beckett,
afka, Déry,
böző korok
találkoznak
noha nem
nem filoló-
égtelen a
velációként
ó összefüg-
a „félel-
ság" az, a-
a vizsgált
megnyilat-
jelzőt csak
alkalmazza,
éppúgy ér-
és Thomas
riacra vagy
lóság tehát
ktúrájában,
s a valóság
s az írói vi-
ragadható
rzőknek ab-
ában, hogy
elen tükröt
élé. A kriti-
tehát ko-
tú, mint a-
ns megjegy-

fu
leg
cse
nag
tesz
ada
jük
nye
folt
lük — a céllal — próbálják tündöklő tisztára mosni." (108. l.) A minden önáltatást számúzó bátorság okán Szilágyi Júlia is az ünneprontók közé sorolható, akárcsak — őszerinte — Beckett. Mert nemcsak a másokéra, hanem saját elfogultságainkra is kegyetlenül figyelmeztet: „A történelmi igazságtalanságok tragikus bosszúja, hogy nemcsak az elnyomókat, az elnyomottakat is eltorzítja, deformálja látásmódjukat: a reakció táborába taszíthat ideiglenesen népeket, elhitetvén velük, hogy a zsarnok is szabadbbá teheti őket, ha egyszer ellensége az ő zsarnokuknak." (139—40.) Ehhez hasonló kényelmetlen szembenézésekre készteti olvasóit *A Mórija hegyén* című ragyogó esszé az Ábrahám-legenda ürügyén, de valójában a szabadság és felelősségtudat életbevágó viszonyáról. Tömör szintézise ez annak az etikának, amely szinte összes írásaira kisugárzik, és annak a formának, amelyre inkább a különböző korokat, kultúrákat, mítoszokat nagyvonalúan összefogó asszociatív jelleg, mint a szigorú logikai egység jellemző.

A Kafkának szentelt írás tartalmaz egy olyan kulcsmondatot, amely újfent az orvosi analógia létjogosultságát igazolja, s amelyből e könyv koherenciájának másik titka is levezethető: „Ez a törékeny »Muszáj-Herkules«, a félszeg prágai kistisztviselő, akiben egykori ismerősei csak utólag ismerték föl mítoszok hősét és teremtőjét, a művészet előnyére fordította azt, ami egész életében hátrány volt, mérhetetlen szenvedés, megaláztatás: idegenségét, kitaszítottságát." (173. l.) Korántsem véletlen, hogy Ady szavaival minősíti a Kafka sorsát, hiszen ez van annyira sajátosan hazai, mint amennyire egyetemes jelkép; ráismerünk benne a helyszín hatalmából eredő kóros elváltozásokra. Arra az ambivalens tünetcsoportra, amelyben — nevezzük igazgyöngy-szindrómának — a kagyló önvédelmének kínja a ritka teljesítmény auráját ölti magára. E bámulatra méltó kóros elváltozások — „Milyen pompás karcinóma!" — szuggesztív metaforáit alkotja meg Szilágyi Júlia is." (52. l.)

Hogy Szilágyi Jú[illegible]szeje csak igen-igen [illegible]i „sürgősödik közírássá" (pl. az *Etikus irodalom)*, hogy mondatainak kiélezett céltudatosságát csak néha váltja fel a narratív jelleg (pl. *Feladó: Gaál Gábor)*, az abból adódik, hogy a helyszín csapdáit — az indulat tehetetlenségi erejének és az okoskodó apológiának a veszélyét egyaránt — talán mindannyiunknál jobban érzékeli. Ezért úgy szól hozzánk, hogy pontos látleleteit ne a kétségbeesés, hanem a forma méltósága jegyében — fegyelmezetten — vegyük tudomásul. Nem véletlen, hogy kötetét a hexameter dicséretével zárja: „Szilárdan állt hat lábán, bár szavára alig figyeltek. Valószínűleg tudva, hogy alkalomadtán pótolhat zseblámpát, könyvet, postát és szabadságot, csak őt, a hexametert nem pótolhatja semmi." (227. l.) Nemigen olvastam megrendítőbbet „az erkölcs, a méltóság eme utolsó mentsváráról", a művészetről. Avagy mégis vannak szerzőnknek illúziói?

CS. GYÍMESI ÉVA

irati közlemény
kerekedett, össz
mondani szok
mégpedig a vor
faj, a tárca legj
nyai szerint elő
ligha kell csod
a szerző régebbe
írásaira, vagy ép
élményeit egybe
gondolunk, a hí
tású, könnyed
tető közlésmód
velőivel hasonlít
pen azért, mert
máshoz, itt-ott
költ, lelkes is, d
suk meg a töb
volna a többi?
Sokat kell besz
ban — Szász sz
dázzák —, kité
sem juthat az er
va szándékozik,
érés sokszor fo
a cél felé vágt
hajrá.

Nos, arról
Szász János tár
lékezik alig mú
holtakra — ele
megjelennek, h
lentésben, seb
ként, ütések
mint aki civil
pedig a színen
Helyzetrajzok —
műfaji megjelöl
esetten igyekez
rozni: mi a hely
azt is, mi lesz.
Az esetleges g
ve elhárítja: ne
ténetet ír. Hoz
is csak irodalm
s ha az imént
módolásbeli e
kintenénk, amir
mi okunk sincs,
kán maradna
irodalmi, törté
Hogy egy vagy
lól látja-e, amit
nem a legfonto
is nehéz eldö
denünk kell-e,
időnként hittel
lálta immár a k
oldást. Annyi
felsejlik benn
munka lesz, ha
megírni ennek
nak a mindenfé
veredett történet
Szellemtáji sz
az elevenünkbe
mesdi. A szerző
beszél, ami ben
kel mert érdeke

Bene József

BENE JÓZSEF 70 festményből álló állandó kiállítása megnyilt a sepsiszentgyörgyi muzeumban. /rövid hír./

Utunk, XXXIII.évf. 11./1533./sz. 1978. márc. 17. 8.old.

Bene József

BENE JÓZSEF müveinek kiállitása a kolozsvári rádió Studio Galériájában. /rövid hir./

Utunk, XXXIII,évf. 21./1543./sz. 1978. május 26. 8.old.

Bene József

Benczédi Sándor:

BENE JÓZSEF köszöntése.

Utunk, XXXIII.évf. 23./1545./sz. 1978. junius 9. 7.old.

Bene József

Jánosházy György:

BENE JÓZSEF /festőművész/.

Igaz Szó, XXVI.évf. 6.sz. 1978. junius, 548-550.old.

Bene József

Marosi Ildikó:

Itt élek, ez az én földem ...
BENE JÓZSEF /festőművész/ hetvenöt éves.

A Hét, IX.évf. 39.sz. 1978.szept.29.
7.old.

Bene József, festőművész 1) Folytatás

A belső-társadalmi és ideológiai – forradalom közvetlen agitatív szolgálatát az 50-es évek végén a korszerű művészi nyelv és feladatok vállalása, ill. megfogalmazása követte. A valóság alakulására visszaható művészeti látásmód számított az érték ismérvének. Nem csupán egyes művekben, hanem egyéni, gyűjteményes kiállítások tükrében válnak kitapinthatóvá a romániai magyar művészet jegyei. Gondolunk a művész és mások egyéni kiállításaira.

Bramer Zoltán: Azzal fejezik ki egyéniségüket, ahogyan a romániai magyarság mindennapi életéhez kapcsolódnak művészetükkel.

Kortárs, 1979. febr. 65. old.

Magyar Hirdető
Sajtófigyelő

Utunk

Bene József
1979 SEP 14
Kritikusok

1021

Bene József manierizmusa

A manierizmus esztétikájának alapelve, hogy a kép öntörvényű világának megalkotásakor a festő egy belső képből indul ki, amelyben az objektív mérésekkel igazolt, naturalisztikus arányok helyébe a művészi elképzeléshez szabott „szellemi arány" lép. Michelangelótól származik a kifejezés, aki „érett korában tudatosan a perspektivikus rövidülés törvényei ellen dolgozott" (Tolnay), s kései műveivel megadta a döntő lökést a XVI. századi manierizmus kibontakozásához. A téralakítás szabadsága, ami logikusan következik a „belső kép" elvéből, fel-feltűnik — még csökevényesen — Bene felszabadulás előtti munkáiban is, a hatvanas és főleg a hetvenes évek festészetének azonban egyik fő jellemvonása (az enkausztikából fokozatosan behatol az olajképek világába is); a gondolati kép „szellemi arányaihoz" igazított tér a legszélsőségesebb módokon nyilatkozik meg: az 1976-os *Tavasz* előterét teljes magasságban kitöltő virágkoszorús lány mögött, mintegy a hóna alatt, meghökkentő perspektivában nyargal két ló a kis herceg miniatűr bolygóját idéző tájban, míg a *Mesében* (1972) — vagy azonos témájú és felfogású elődjében, az *Alom*ban (1969) — például bármilyenfajta fizikai térhatásról lemond a művész, ehelyett jelképes pszichikai teret teremt a női félakt, az álmodozó köré kerített burok formájában, amely — sajátosan festői fogantatású szimbolikával — félig magába öleli az álom (vagy mese) fehér paripáját is; a felső képmező mesésdekoratív csillagai kozmikus távlatok nyitása helyett mindenfajta valóságos (érzékelhető) kozmosz hiányát hangsúlyozzák.

„Az emberi igazság formai egyenértékét" nyújtja itt a festő, ahogy René Berger nevezi; arra az esztétikai alapigazságra épít, amelyet ugyan tesnek minősít, benne foglaltatnak Lomazzo (a kánontipró manierizmus törvényhozója, mert a nyűgök lerázásának is mindig akadnak szabályozói — J. Gy.) könyvében", mondja ki a manierizmussal nem túlságosan rokonszenvező Charles Bouleau.

Emberi világunk történelmi alakulásának jelenlegi, hasonlóképpen zaklatott szakaszában, az egyensúly — igazában: egy látszat-egyensúly — egykori formáinak nyilvánvaló devalválódása után nagyjából hasonló helyzetben van a jelenkori művész is, aki a szocializmus viszonyai között sem vonhatja ki magát az emberi társadalom világméretű vajúdásos színeváltozásának hatása alól, s akinek — ráadásul — a mindenfajta egységét veszített, számtalan ágra szakadt művészet történetileg legelőbbre rugtatott irányzatai az absztraktot, az ember világáról, sőt végső soron a szerves világról, az élő természetről való lemondást — vagy emberi alakban az emberség tagadását — kínálják. Innen Bene pikturájának bizonyos kétarcúsága jelenlegi fejlődési szakaszának két évtizedében: az ember, az élet, a szépség erejébe vetett hitből fakadt alkotások hosszú sorába a múlt kísértő jelképei és a szorongás, az emberiség jövője miatt érzett félelem olyan festői kivetítései épülnek, mint a *Nyugtalanság* megannyi változata, az *Aggodalom*, a *Sirató* és a pusztulás metafizikai töltetű parabolája, az ugyancsak 1968-as *Gipszangyalok*.

Művész és valóság viszonya, e viszony alakulása különösen érdekesen és szemléletesen tükröződik Bene portréfestészetében. Már pályája kezdeti szakaszaiban kitűnő arcképfestőnek bizonyul, aki — a külső személyi jegyek biztos kezű rögzítésén túl — képes behatolni a modell lelkivilágába és eleven egyéniségében ábrázolni azt, s meg

behangzóan). A manierizmus mindenfajta impresszionizmus, merő érzéki benyomásor alapuló művészet tagadása — és érdemes megfigyelni, hogy még Bene akvarellisztikájában is, amely legtávolabb maradt az enkausztikákban kibontakozó törekvésektől és a legutóbbi időkig sokat megőrzött látványhoz kötöttségéből, hogyan szorul lassan háttérbe a hatvanas és hetvenes években a puszta látás-élmény, s lép a helyébe egy sajátos „concetto", művészi eszme szerint elrendezett, gyakran jelképi töltetű vonal- és színkompozíció. Beszédes példája ennek a *Nyugtalanság* friss keletű (1978) akvarellváltozata (a feszülten figyelő két ló mögött itt a széki templom alkotja a képmező felső részében a hátteret), a dombok púpos íveinek s a lovak nyakával „rímelő" építészeti függőlegeseknek szinte zeneileg ellenpontozott vonaljátékával, a középtér tört barnáinak és a háttér „piszkos" kékjeinek nyomott hangulatú színegyensúlyával. Vagy a két évvel korábbi *Hazafelé*, a kopár fák közt a látóhatár magas hullámvonala fölött lenyugvó Nap óriáskerékként ragyogó, körkörös sugárzása felé cammogó bivalyok nehézkes, sötét tömegével.

Nézzük meg a — Bene legtöbb témájához hasonlóan újra meg újra megfestett — *Lány hegedűvel* 1977-es változatát: a hangszer nyakának és a lány fejének hangsúlyozott párhuzamossága, a hegedűtest belső oldalának és a lány jobb felső karjának diszkrétebb párhuzama hegedűs és hegedű megejtő belső egységének képzetét szuggerálja, ezt még fokozza a hangszer és a ruha árnyalatainak — egy virágváza kékes visszfényeinek gyengéd kontrasztjával nyomatékosított — finom meleg összhangja. De még jellemzőbb a rokon tárgyú *Gitározó* kompozíciós megoldása: a modell manierisztikus *graziá*val félrehajtja fejét, hogy az arc hosszanti felező vonala párhuzamos legyen a fogólappal, a nyak és a jobb váll lágy íve mintegy a képmező jobb felső sarkából kiinduló átlóval párhuzamos gitár hangszekrényének homorulatát utánozza; az akt törzsének az ellentétes átló mentén húzódó hossztengelye szimmetrikusan metszi ezt a [illegible] díszt, ami a szilárd

D. I. — Gyergyószentmiklós: „*A sárga lomb megreszket, / levél hull, jön a dér. / Minden ami kedves, / elmúlik, sírba tér. // Az erdőben a napnak / ernyedt sugara vész, / Tán a búcsúzó nyárnak / Utolsó csókja ez. // Sírni, zokogni tudnék, / érzem, valami tép. / Most, hogy búcsúzik a nyár, / felnyúl ez a kép.*" — Körmére kell koppintani, ha nyúlkál.

P. T. J. — Székelyudvarhely: „*Szerény olvasója közé sorolhatom magam az Utunk lapnak, valamint az irodalmi könyveknek. Id.: »Akár estebédem fogyasztása«, épp úgy jól esik nekem a szépirodalom. Kevés az időm, de bízok a jövőbe, és célom az, hogy irodalmi köröket látogathassak. Ritkán, de jönnek olyan ötleteim, hogy ne csak olvassak, hanem írjak is. Szinte szégyellem ezeket a gondolataimat hírré dobálni, de nem az a célom, hogy... És hát próbálkozok írni, »mint diák a tudással«, csak reprezentatív tárlataimat gyűjtöm.*" — Reméljük, továbbra is megmarad lapunk olvasójának, kedves P. T. J., a terveire, működésére vonatkozó célzásokat azonban nemigen értjük.

Sz. I. — Szováta: Amiket beküldött, „*versek-e, vagy csak szomorú gondolatok?*" — kérdezi. Nos, jelen alakjukban inkább csak szomorú gondolatok, de talán lehetne velük valamit kezdeni. Küldjön még.

Sz. S. — Balánbánya: „*Ha reggel ötkor / szól az óra, / talpon van, mint parancsszóra, / az egész családnak apraja-nagyja: / indítják apát a munkába. // Elkésel, apa, siess már! / Három kíváncsi, álmos szempár / az öltözködést nézve / lövelli sugarait / a reggel hősére. // Ez így van nálunk minden reggel: / e kis közösség egyszerre kel, / biztatja apát, a kezére jár, / a búcsúcsókra izgatottan vár. // Apa elkészül, / az útra készen áll, / anya az ajtót nyitja már. / Apa elindul, hogy / a föld gyomrából kivájva / a réz apró részecskéit / formába öntse, / s valósággá kalapálja / fiai álmait. // Keze a kilincsen, / visszamosolyog s búcsút int. / Egy gondolat / utána szalad: / ilyen apja / senkinek nincsen.*" — Hasonló verse viszont már van a *Proletár fiú*nak, Ady Endre jóvoltából.

N. J. — Zilah: Ilyen gondolatai támadtak a *Temetőben:* „*Érzed az ellentéteket, ami körülvesz? / A bennünk tomboló élet s a hideg kövek. / Mégsem félek, hisz fogom a kezed. / Megyünk, s mindenütt kövek, nevek, / Azt mondod, ezek már nem emberek, / S érzem, hogy a csend is hideg. Mégsem félek. / Tudom, illene komolynak lenni, / S a hosszúnyakú szobron kissé elmélkedni. / De tombol bennem az optimizmus, / Sikoltással szeretném összetörni a kristályos / csendet, s lábbal tiporni mindent, ami nem élet. / A kövek hidegek, élettelenek, / Bennük én mégis embert sejtek, / alkotót és merészet, / megannyi művészkezet, / ki halottnak emelt emléket.*" — Önben tényleg tombol az optimizmus. Sírkövet is csak módjával szeressünk.

K. JAKAB ANTAL

Ki hitte volna ...

■ **hogy Hecser Zoltán szerint: „Teljében a gyümölcsszezon. Az ország számos vidékén jó termés ígérkezik.** Roskatagok az ágak..."

Ki hitte volna ...

Nikita Magalof (Hollandia), Xie Dagiun (Kína) működik közre. A hangversenyek énekes szólistái többek között Dan Iordăchescu, Gheorghe Crăsnaru, Szilágyi Károly, Raina Kabaiwanska (Bulgária), Sheila Armstrong (Anglia), Mac Kinney (Irország), Tamara Milaskina (Szovjetunió).

● A *România Literară* közli Ioan Lazăr méltatását a szatmári Északi Színház magyar tagozatának bukaresti Kincses-előadásáról *(Ég a nap Seneca fölött)*, Mikó Ervin írását Vida Gézáról és Balogh József cikkét a könyvterjesztésről.

● *A Hét*ben Beke György beszélget a hatvanesztendős Mikó Ervinnel.

● A *Brassói Lapok* Kányádi Sándor, Juhász Ferenc, Eugen Jebeleanu és Farkas Árpád írásaival emlékezik Petőfi Sándorra. Krajnik-Nagy Károly Lendvay Évával beszélget verseiről, prózájáról, fordításairól.

● Nemz[illegible] zetközi zenei versenyt. A verseny zsürijének Yehudi Menuhin az elnöke.

● Az *Élet és Irodalom*ban Győrffy László ír Mikó Imre *A csendes Petőfi utca* című kötetéről, Könczöl Csaba *Avvakum pópa önéletírásáról*, Hernádi Miklós pedig Bodor Ádám *Megérkezés Északra* című kötetéről. Pomogáts Béla Asztalos Istvánra emlékezik születésének 70. évfordulóján.

● Giorgio Strehler, a világhírű olasz rendező az olasz rivierai városban, Portofinóban színházi fesztivált alapított. Ez őszön, októberben tartják meg a fesztivál első kiadását, amelyen mindenekelőtt fiatal olasz szerzők darabjait mutatják be.

● A *Népszavá*ban Mátai Györgyi méltatja Kocsis István *A korona aranyból van* című drámájának tévéfilm-változatát. A film rendezője Radó Gyula, szereplői: Tarján Györgyi, Kézdy György, Márkus László, Tordy Géza,

fognak közre, amelyben egy, a festményt körülvevő környezettől idegen lét valósul meg, és amely a kép egészéből sugárzik — de csakis a képből." Ezt hangsúlyozza az enkausztikák jó részének papírjába préselt, dekoratív hatású fenyődeszka-erezet.

Fontos itt tisztázni valamit, ami régóta sok félreértésre adott okot. A „belső kép" nem jelent okvetlenül elfordulást a természettől, csupán külső megjelenési formái — illetve optikai illúziójuk — szolgai másolásának elutasítását, a valóság művészi értelmezését-értékelését. Már Giorgio Vasari, a festő, a XVI. század manierizmusának egyik úttörője (akit ma inkább csak ama történeti nevezetességű művészéletrajzok szerzőjeként tartanak számon), kifejtette, hogy a belső, gondolati kép — az alkotás művészi értelemben vett eszmei magva — a természeti kép szemléletéből ered; amint Michelangelo közvetett tanítványa, Vincenzo Danti írja a „tökéletes arányokról" szóló értekezésében, a belső képben a művész a természet szándékait értelmezi: „A művész szubjektív invenciója így tehát azonosul a természet objektív szándékával" (Tolnay).

Egy friss keletű Pontormo monográfia szerzője, Victor Ieronim Stoichiță, arra az első pillanatban meglepő, bátor következtetésre jut fejtegetéseiben: „A reneszánszhoz képest a manierizmus egy józanabb világszemléletet hoz. Kétségbevonhatatlanul megmutatkozik most a kézzelfogható *rendbomlás*. Ezért tág történelmi perspektívában nézve a manierizmus 'realistább' a humanista világszemléletnél." „A humanista kép már nem elégít ki, mert a valóság maga utasítja el most az egyensúly formáit. Egy zaklatott világban az ész munkájára van szükség, amely vállalja az *útkeresés* fáradalmát." Ez az utóbbi megállapítás érthetővé teszi, hogy miért született nyugtalan, kusza századunkban annyi manierisztikus jellegű irányzat — a legkülönbözőbb elnevezésekkel és programokkal; mert „olyan esztétikák, amelyeket a modern kritika szerfölött gyakran a manierizmussal és a barokkal ellentétes kompozícióban is, mint az *Aszfaltozó munkások*. Az *Öregek* (1968) kettős arcképe a tömören összegezett arcvonások kemény plasztikájával (ami egyébként kivételes jelenség Bene piktúrájában) s kiváltképpen a mélyről világító szemek megkapó drámai kifejezésével a személyiség festői ábrázolásának remeke. De az ezzel egykorú *Falusi parasztok* kettős portréját egy általánosabb belső jellemzés — egy szélesebb emberréteg lelkiségét átfogó festői koncepció — művészi szándéka hatja át. Már az első pályaszakaszok termésében felfeltűnik ez a törekvés, főleg az akvarellek között, s az enkausztikus szakaszban fokozatosan eluralkodik Bene egész művészetében. Az enkausztikák számtalan női feje (ez ötlik leginkább szemünkbe, de ugyanígy beszélhetnénk férfi- és gyermekfejekről, olaj- és vízfestményekről is) kevés kivétellel néhány alaptípus ismétlődése vagy egy-két egyéni vonással gyarapított változata, a modellnek egy általánosabb belső képhez stilizálása, vagy ha úgy tetszik, a belső kép bizonyos mértékű egyénítése, közelítése az adott modellhez, az általánosabb érvény — és a dekoratív megformálás — igényének fenntartásával. Sokszor még kimondottan portré jellegű munkákon is (mint Széles Anna arcképe esetében) beérí a művész a nélkülözhetetlen megkülönböztető jegyek stilizált jelzésével. És ennél is meggyőzőbb e felfogás érvényesülése a hetvenes évek önarcképeiben, az 1971-es barnasapkás olajképben, az 1973-as enkausztikában és az ezt követő művekben, amelyekben mintegy az egyedi és egyszeri önmaga mögött álló egyetemes másikat, a valóság felszíne alatt és önnön arcában végső művészi igazságokat kutató festőt mutatja meg Bene. (Innen e munkák jelképes hatású, komor színvilága, melynek fagyossága filozofikus töprengések hidegét idézi.)

Világosan kitűnik a fentiekből a manierizmus, a manierista valóság-megközelítés intellektuális jellege. „Az ember az agyával fest, nem a kezével", vallja már Michelangelo (az egészen más alkatú Leonardo da Vincivel egykompozícióban is, mint az *Aszfaltozó munkások*. Az *Öregek* (1968) kettős arcképe a tömören összegezett arcvonások kemény plasztikájával (ami egyébként kivételes jelenség Bene piktúrájában) s kiváltképpen a mélyről világító szemek megkapó drámai kifejezésével a személyiség festői ábrázolásának remeke. De az ezzel egykorú *Falusi parasztok* kettős portréját egy általánosabb belső jellemzés — egy szélesebb emberréteg lelkiségét átfogó festői koncepció — művészi szándéka hatja át. Már az első pályaszakaszok termésében felfeltűnik ez a törekvés, főleg az akvarellek között, s az enkausztikus szakaszban fokozatosan eluralkodik Bene egész művészetében. Az enkausztikák számtalan női feje (ez ötlik leginkább szemünkbe, de ugyanígy beszélhetnénk férfi- és gyermekfejekről, olaj- és vízfestményekről is) kevés kivétellel néhány alaptípus ismétlődése vagy egy-két egyéni vonással gyarapított változata, a modellnek egy általánosabb belső képhez stilizálása, vagy ha úgy tetszik, a belső kép bizonyos mértékű egyénítése, közelítése az adott modellhez, az általánosabb érvény — és a dekoratív megformálás — igényének fenntartásával. Sokszor még kimondottan portré jellegű munkákon is (mint Széles Anna arcképe esetében) beérí a művész a nélkülözhetetlen megkülönböztető jegyek stilizált jelzésével. És ennél is meggyőzőbb e felfogás érvényesülése a hetvenes évek önarcképeiben, az 1971-es barnasapkás olajképben, az 1973-as enkausztikában és az ezt követő művekben, amelyekben mintegy az egyedi és egyszeri önmaga mögött álló egyetemes másikat, a valóság felszíne alatt és önnön arcában végső művészi igazságokat kutató festőt mutatja meg Bene. (Innen e munkák jelképes hatású, komor színvilága, melynek fagyossága filozofikus töprengések hidegét idézi.)

Világosan kitűnik a fentiekből a manierizmus, a manierista valóság-megközelítés intellektuális jellege. „Az ember az agyával fest, nem a kezével", vallja már Michelangelo (az egészen más alkatú Leonardo da Vincivel egy-

ellentmondás békéjét sugallja, ám ugyanakkor a két átló irányában kifutó szerkezeti fő vonalak e nyugalom mögött valami lappangó dinamikát éreztetnek (amit fokoz a fő vonalak András-keresztjéből kiváló háromszög: a jobb kar állása) — hiszen „a művészet szelleme és élete a mozgásban van" (Lomazzo). Így „lopja" be a művész a *Mitosz* ünnepélyes mozdulatlanságába is a mozgás érzetét az akt rejtett S-görbéivel (amelyeket Lomazzo ajánlott a mozgásban megtestesülő legfőbb szépség érzékeltetésére) és a madár asszimetrikus, lendületes ívével, a vonalvezetés dekoratív hullámzásával.

JÁNOSHÁZY GYÖRGY

Részlet a szerzőnek a Kriterion Kiadó gondozásában rövidesen megjelenő Bene-kismonográfiájából.

1021

Bene József: Akt álarccal

vásárhely...
riájában nyílt kiállítás.

●

● 64 éves korában elhunyt Konsztantyin Szimonov költő, közíró, regényíró, színműíró, a második világháború éveinek és a következő évtizedeknek egyik legjelentősebb és legnépszerűbb szovjet-orosz alkotója. Sztálingrádi riportjai, a *Nappalok és éjszakák* című kisregénye s a negyvenes évek elején írt versei a szovjet háborús irodalom legjelentősebb alkotásai közé tartoznak. Később regénytrilógiát is írt a Nagy Honvédő Háborúról *(Élők és holtak, Nem születtünk katonának* és *Az utolsó nyár).* Konsztantyin Szimonov három évtizeden át jelentős szerepet játszott a szovjet politikai és irodalmi életben.

● Bécsben, Fritz Kreisler szülővárosában az idén szeptember 10. és 19. között rendezik meg először a nagy hegedűművész nevét viselő nemmánykötetet Tanczos Gábor ismerteti az *Uj Tükörben.*

● November végén rendezik meg Lipcsében a tizenkettedik nemzetközi dokumentum- és rövidfilm-fesztivált. Eddig harmincnégy ország filmesei jelentették be részvételüket. Bemutatásra mintegy száz filmet választ ki a nemzetközi zsüri, melynek élére az ismert spanyol rendezőt, Juan Antonio Bardemet hívták meg.

● A *Helikon* most megjelent 1978/4. számában Szabó Zoltán mutatja be Dan Horia Mazilu *Barocul în literatura română din secolul al XVII-lea* és Tudor Olteanu *Morfologia romanului european în secolul al XIX-lea* című kötetét.

VILÁG

t

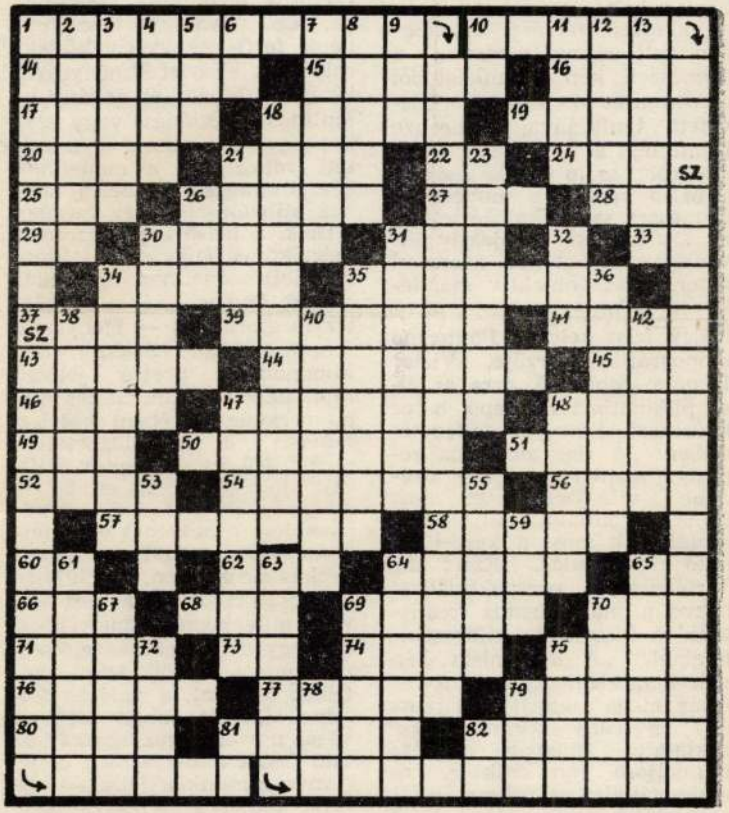

...etű szóval. 18. A magyar gyer-
...bbágymunka. 23. Összeget, szin-
...t a korábbihoz képest valamennyivel növel. 26. Jókedve van.
... Pajkos fiú. 31. Télisport űzésére alkalmas terület. 32. Albán
...énzegység. 34. A felületére jegyeztem. 35. Csak néhányan. 36.
...emetőben régi emlékművön olvasható. 38. Villamos meghaj-
...sú közúti jármű. 40. Mérőedény. 42. „Pajtás, igyunk, vad a
...lág, / ... kohojú hámor" — Tóth Árpád: Pajtás, igyunk...
... Megszűnik valamin rajta lenni. 48. Mosó, dagasztó háztar-
...si eszköz. 53. Énekelni lehet. 55. Karjával átfogva tartja. 59.
...élig kifőzi! 61. Reteszel. **63. A versidézet utolsó sora** (zárt be-
...ik: J, U). 64. Francia költő, a haladás és a béke ügyének tá-
...ogatója (Paul, 1895—1952). 65. Valakinek, valaminek jó híre,
...kintélye. 67. Árulkodó mozzanatra alapozott föltevés. 69. A
...örögök neve saját ókori nyelvhasználatukban. 70. Nagy gond-
...al olvas. 72. Francia író (Claude 1868—1931). 75. Ágból, szal-
...ából, kenderből csavart kötél. 78. A luxemburgi és a panamai
...itók betűjele. 79. Az Esla bal oldali mellékfolyója. 81. Szov-
...t repülőgéptípus. 82. A 4. számú sor egynemű hangzói.

(Készítette Rámay Tibor)

A 35. számban közölt, **Boldogság és álom** című rejtvény megfejtése: **A tiszta öröm hordozója, / mit átéltünk, pár ...azdag óra, / tűnő gyönyörként száll tova. / Mit ér az élve...t, ha szádon / a legforróbb csók is csak álom, / s minden ...röm a csók maga.**

Az UTUNK ÉVKÖNYV 79-ben közölt rejtvények megfej...ése:

AZ EMBER TRAGÉDIÁJA: A cél — megszünte a dicső csa...ának, / A cél halál, az élet küzdelem, / S az ember célja a küz...és maga.

BÁNK BÁN: Mennykőcsapás ugyan letépheti / Rólam halan...óságom köntösét; de / Jóhíremet ki nem törölheti.

A SZENTGYÖRGYI SZÍNHÁZ FALÁRA: Lángot adj rút...nak, szépnek! / Erőt embernek, népnek! / Szívnek hőt, súlyt a karnak! / S szóld nyelvét a magyarnak!

BÁTORI ERZSÉBET: Az átkozott, kinek sirt / Ne adjon itt a föld, / Saját anyám a gyilkos, / Ím engem is megölt!

Kéziratokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza.
Az UTUNK előfizetési díja egy évre 52 lej.
A szerkesztőség címe: 3400 Cluj-Napoca,
str. Dr. Petru Groza nr. 2. Telefon: 951/1 24 20.

Külföldi olvasóink a következő címen fizethetnek elő:
ILEXIM, departamentul export-import presă:
P.O. Box 136—137. Telex 11226 București,
str. 13 Decembrie nr. 3.

40 440

Bene József, festőművész

A Megéneklünk, Románia fesztivál országos vetélkedő, melyen szerepel a művész képe.

Halász Anna: Megéneklünk, Románia fesztivál.
A Hét, 1979. VII. 28.

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, VII., LENIN-KRT 9—11
Telefon: 227-651, 221-285
IGAZSÁG - KOLOZSVÁR
1955 JUN 8

610

„Harc a békéért" cimmel képzőművészeti kiállitás nyilt a Müvészeti Muzeumban

A Képzőművészeti Szövetség kolozsvári fiókja rendezésében junius 5-én, vasárnap délben „Harc a békéért" cimmel kiállitás nyilt a Müvészeti Muzeumban.

A kiállitást, amelyen tartományunk számos neves képzőművész alkotója szerepel festményekkel, grafikai müvekkel és szobrokkal, Bene József, a Képzőművészeti Szövetség kolozsvári fiókjának elnöke nyitotta meg. Ugyancsak ezalkalommal Daicovici Constantin, az Akadémia kolozsvári fiókja történelmi intézetének igazgatója és Bányai László, a Bolyai Tudományegyetem rektora mondottak beszédet. Az ünnepi beszédek után Ion Brad és Létay Lajos költők olvastak fel verseikből.

Bene József festő

ból uj életre keltették Jugoszlávia népgazdaságát és most odaadással szolgálják a jugoszláv ipar fejlesztésének ügyét.

A háboru befejezése után a jugoszláv munkásosztály odaadással látott munkához, hogy felépitse és szüntelenül továbbfejlessze az ország iparát, amely a nép tulajdonába ment át. Jugoszláviában a nagy- és közép-

nek, s állandóan hallani a motorok zugását. Az üzem turbinákat, darukat és más felszereléseket gyárt a jugoszláv iparnak és külföldi kivitelre.

Jugoszláviában 1939-ben mindössze 300 ezer ipari munkás volt. A jugoszláv sajtó adatai szerint számuk 1954-ben már meghaladta a 685 ezret. Az ipari munkások nagyobb több-

dául 96 százalékát importálják. A

Szerkesztőség: Str. Sincai 17. Tel.: 16-30—23-75. —24-46. Kiadóhivatal: Szabadság-tér 5. Tel.: 28-98. — Intrepri

Josif Bene

Kolozsvári festő, a moszkvai képzőm. találkozón rendezett kiállításra a "Szövetkezetiek aratása" és "A vásáron" c. műveivel fog szerepelni.

Neuer Weg, 1958. VIII. 22.

M.D.K.

Bene József, festő
[tanár]

festményét említik
az 1955. évi Képzőművészeti
Kiállitáson

Contemporanul Bukarest,
1955. márc. 18. a.

M.D.K.

Bene József, festő

„Rablók" c. kompozíció-
ját és több kis méretű, szabad-
ban festett vásznát említi:

Borhida István: A kolozsvári Tartományi Képző-
müvészeti Kiállitás
Utunk - Kolozsvár, 1955. jan. 13.

Jene József

Festő művész

Törekvése ujutak felé vezeti

Hét

1974 IX. 6 11 oldal

Bene József
Korunk Kolozsvár
1974/2

DITRÓI ERVIN

ITÁLIA VARÁZSA

Utólagos jegyzetek egy rajzsorozathoz

„Úgy állott hát megírva a sors könyvében az én lapomon, hogy 1786 szeptemberének huszonnyolcadik napján, este, a mi időnk szerint öt órakor, a Brenta felől a lagunákba hajózva pillantsam meg először Velencét, és azután azonnal földjére lépjek, és meglátogassam ezt a csodálatos szigetvárost, ezt a hódköztársaságot. Így, hála az Istennek, Velence számomra már nemcsak egy puszta szó, egy üres név, mely engem, a szózörejek halálos ellenségét oly gyakran nyugtalanított...“

Goethe írja olaszországi útinaplójában ezeket a boldog-áhítatos sorokat. Egy hónappal később, Rómába való megérkezésének előestéjén pedig így ír: „Holnap tehát Rómában leszek. Még most is alig hiszem; és ha ez a vágyam beteljesedett, mit kívánjak még magamnak...?“

A vágy Itália után...

Hosszú és sokszínű történelmi menetnek egyik tagja Goethe. Egész népek vesznek részt ebben a menetben. A gallusok nyitják meg, majd a teutonok menetelnek a még köztársasági Róma felé. Ötszáz évvel később Alarich vízigótjai dúlják fel a hanyatló urbsot; további ezer év múlva Frundsberg landsknechtjei fosztják ki a reneszánszot élő Rómát. Utódjaik, Herr Feldmarschall von Kesselring motorizált germánjai már a mi időnkben igyekeztek ugyanezt cselekedni. De teutonok és germánok között németek is átkelnek az Alpokon: Dürer és Winckelmann, Mozart és Goethe, Wagner és Thomas Mann... Ők egész Európának fizetik meg a régi adósságot részben éppen azzal, amit Itáliától kapnak. Vajon hogyan alakult volna az északi reneszánsz művészete Dürer Itália-élménye nélkül? Az antik művészettudomány Winckelmann római évtizedei nélkül? A *Faust* vagy Goethe egész életműve az *Utazás Itáliában* nélkül? Vagy a Thomas Manné? A Mozarté? A Wagneré, aki Velencében írja meg a *Tristan és Izoldát*, és ott hal meg...

A vágy Itália után...

Csábítja, vonzza a művészeket, festőket, írókat, zenészeket és a történetírás művészeit, Madridtól Moszkváig. Rivera eljön Spanyolországból, és haza sem megy többé, lesz belőle Spagnoletto, a flamand Calvaertből lesz Dionisio Fiammingo és Roland de Lattre-ból Orlando Lasso, a francia Jean de Boulogne-ból Giovanni da Bologna, a holland Honthorstból Gherardo delle Notte. Hosszú évek múlva mennek haza, hogy letéve olasz nevüket, megtermékenyítsék hazájuk művészetét. És akiknek neve csak eredeti formájában maradt fenn: Velázquez, aki élete alkonyán még egyszer elmegy Itáliába, Goya, aki mondhatni ottan indul. Rubens itt formálódik, és ide küldi majd tanítványát, akit Van Dycknak hívnak. Itáliában élik le életük nagy részét a francia barokk

gáról, hogy a valóságos életet, a természetet adja (az a bizonyos „élethű" jelző legtöbbször giccset takar), mert a művészet ennél kevesebb és több: egy akkord, melynek szűkre szabott határaiból robban ki az Universum.

A művésznek minden fontos. Ez ellentétben levőnek látszik a fentiekkel. De nem így van; nem a világot összetevő dolgok végtelen soráról van szó (amely a nyers anyag), hanem a dolgokat meghatározó *jelek* végtelen soráról. A magam részéről ezekből a jelekből igyekszem minél többet felölelni úgy, hogy azért a „monumentális" kárt ne szenvedjen. Munkamódszerem hasonló az élő organizmus kifejlődéséhez: mag, rügy, levél, ág stb. Szóval nem a nagy vonalaknál kezdem, hanem az elemi jeleknél s ezeket ragasztom egymáshoz úgy, hogy végül a képen a legtávolabbeső pontok is kapcsolatban legyenek egymással. A dolgok szintézisbe való kötéséről van szó. Ez tehát tényleg nem a *„mit"*, hanem a *„hogyan"*, amely azonban szinte kézzel tapintható reális létet kap; egy szó, egy terminus technicus, melyből megvalósulni látom a gondolatot... Hogy az élet határait jelentő keret ismét a szellem diadalát hirdesse!

Az bizonyos, hogy képeim így bizonyos merevséget kapnak, mert nem közvetlen benyomások és élmények eredményei. Én sem tartom ebben az értelemben magam festőnek. Egyszerűen arról van szó, hogy „valakinek" érzem magam s *ezt* a magamat próbálom látható formába önteni. Még a szín sem úgy jelentkezik nálam, mint egy rendes festőnél. Nem a szemet „in medias res" izgató dologi tulajdonság ez nálam, hanem ösztönbe torkolló akaratommal keresem a kolorizmus törvényeit.

Köznapi értelemben vett levegője sincs képeimnek. A levegőben *ezen kívül* még sok minden egyéb is van s ezeknek együttesét nevezzük itt mondjuk atmoszférának; részemről annak az atmoszférának, amely a mindenséget is betölti. Ez foglalja véglegesen egybe a dolgokat, tehát a leghatalmasabb kapocs..., melynek parányai a fény végtelen sugárrendszerein repülnek felénk. Egyszóval Isten bocsássa meg ágaskodásom, de munkáim valami ilyesféle kozmikus halászat eredményei akarnak lenni. És bár nem szeretem az ilyen nagyhangú kifejezéseket, de ha nevet akarok adni képeim távlatának, ezt kozmikus perspektívának nevezhetném... amely az atmoszférának még a horizont feletti részét is a kép síkjába hozza... Végre egy eset, amikor megelégszem — két dimenzióval is...

Alakjaim mozgása is (legalább is a mai napig) mindig holtpontot ábrázol; azt a pillanatot, amikor a mozdulat egyik szakasza végetért s a másik éppen kezdődik. Ez volna tehát a — negyedik dimenzió... amely „művészi fogásom" eredete a fent leírt, emberekkel és dolgokkal való találkozásom szellemiségében van.

Tetszett nekem az a körülmény, hogy pl. Olaszországban eltöltött időm utolsó napjáig sem tanultam meg tökéletesen olaszul. Így sokkal inkább megőrizhettem magam számára a legegyszerűbb élmények transzcendens jellegét... Az emberi természet jó és rossz oldalát így világosabban meg tudtam különböztetni. A lélek motorikus erőinek labirintusában így könnyebben tudtam tapogatózni és kitartó gyakorlatra kényszerítettem magam abban, hogy a karakter és lelkiállapot egymásra való kölcsönös hatásában rendet tudjak teremteni.

piktúra legnagyobbjai, Poussin és Claude Lorrain és grafikus kortársuk, Callot. Utánuk jön majd David, a klasszicizmus korifeusa, Ingres, a romantikus Géricault, Corot, Monet és Renoir, hogy csak az impresszionistákig menjünk. Az angol festészet nagy évszázadának nagy nevei, Reynolds, Bonington, Turner sem ragyognának úgy, ha olasz napfény nem sütött volna rájuk. A hollandok sem hiányoznak a sorból: Brueghel egészen Nápolyig gyalogol, Van Dongen már valószínűleg villamos gyorsvonattal ment. De messzebbről is jöttek: delizsánszon a távoli Oroszországból a Pompeji inspirálta klasszicista Brjulov és Scsedrin, hogy Nápoly környékén megfesthesse az első plein air képeket. És itt találja majd száz év múlva késői honfitársukat, Gorkijt Kosztolányi Dezső, aki mint költő sem az első magyar errefelé, mert négyszáz évvel megelőzte ezen a földön Janus Pannonius. (És Hunyadi János, aki, igaz, csak Milánóig járt a hadi és udvari tudományokat elsajátítani. Nagy Lajos király nem tartozik ebbe a sorba, mert nem éppen kulturális célokból vitte Nápolyig seregét.) Magyar művészek is töltöttek éveket és életeket Itáliában: a szobrász Ferenczy István, Markó Károly és Barabás Miklós. Itt érik be Grigorescu művészete, és itt festi képeinek értékes részét a modern román festészet mestere, Pătraşcu. Román és magyar nevek Itáliában...: itt hal meg Kossuth és itt Bălcescu.

Az írók is ott vannak a festők és szobrászok mellett. A franciák Montaigne-től, Du Bellay-től és Rabelais-tól Musset-n és Chateaubriandon át Anatole France-ig és Barrèsig. Köztük van Stendhal, aki bár Grenoble-ban született, párizsi sírkövére azt íratja, hogy ő pedig milánói: *Arrigo Beyle, milanese.* (Jogcíme: hét évet élt Milánóban.)

A múlt század angol költői is megtették a zarándokutat. Shelley és Keats Itáliában halnak meg, Byron ott tölti utolsó éveit; Velencében írja meg a *Childe Harold* és a *Don Juan* egy részét. Shakespeare csak álmodott Itáliáról — tizenhárom darabjában a harminchét közül. Eminescu pedig, amit sohasem látott: Velencéről írja meg a román nyelv legszebb szonettjét.

Mennek és mennek a művészek századok során át a klasszikus földre. Művészetük telítődik azzal, amit ez a föld sugároz magából antik romjain, nagyszerű történelmének emlékein keresztül. Az etruszk, görög, római, bizánci kultúra rétegei fölött, Dante, Giotto, Michelangelo, Nervi örökségét találják.

Évezredeken át hatott megtermékenyítően Európa kultúrájára e déli félsziget, évszázadokon át befolyásolta döntően az olasz képzőművészet az európai építészetet, szobrászatot és festészetet. A legnagyobbak műveiben is gyakran szembeszökő az a vonás, amelyet az olasz kontaktus jelentett művészetükben. De vannak nagyok és kevésbé nagyok, akiknek művészetében, anélkül hogy az olasz hatás kimutatható volna — belső történetükben, alkotásaik sorában Itália mint katalizátor jelentkezik, mint olyan tényező, mely fejlődésükben ugrásszerű változást, átalakulást vagy éppen a kiteljesedést jelentette.

A céhek idejében a felszabadult mesterlegénynek vándorútra kellett indulnia, hogy országot-világot megismerjen, mert mesterré különben nem válhatott. Így keltek útra a művészek is. Számukra valóban minden út Rómába vezetett. Ennek az útnak a megtétele jelen-

tette szimbolikusan a mesteri fok elérését. Enélkül a művészt legfeljebb becsülésre méltó domidoctusnak tekintették. (Ebben is, mint sok minden másban, Rembrandt a nagy kivétel, aki sohasem járt az Alpoktól délre.) Itália varázsa hatott, és hat ma is, mikor az olasz művészet vezető szerepe már a távoli múltba tűnt, történelmi emlékké vált. A mai művészek, akik megjárták az Alpesek hágóin keresztül vezető utakat, áhítatos nosztalgiával beszélnek az ott töltött — mindig túl rövid — időről, az ott látott — épített, faragott és festett — remekekről. Végig*néztem* két jelentékeny művészünk párbeszédét Olaszországról. Nem a szavaikat figyeltem, hanem az arcukat. Arckifejezésükről ítélve, akár távoli szerelmesükről is beszélhettek volna: az egyik húsz évvel, a másik két hónappal azelőtt tért vissza Olaszországból.

*

Az Itália-zarándokok hosszú sorába Erdély is be-beküldötte a maga fiait, művészeket és nem-művészeket, mintegy válaszul a nálunk járt „italus architectus"-okra s „lapicidák"-ra. Volt, aki meghatározott céllal ment, mint ama Pálóczi Horváth János, akit Bethlen Gábor küldött Pádovába Árchitecturát tanulni, volt aki „külországot látni" ment, hazajövet nekilátott a tervezésnek, és épített Bethlenszentmiklóson olyan kastélyt, mely a velencei cinquecentót idézte a XVII. század Erdélyébe. Olyan is volt, aki ott, az idegenben kezdett érdeklődni a radnóti kastély rég elporladt olasz építésze iránt. Majd pedig Háromszékből kerül Olaszországba Barabás Miklós; miután Kolozsvárott bizonyos nevű Gentiluomótól megtanulta az olajfestés technikáját, ott fogja megtudni, milyen az igazi akvarell.

Itt, a Szamos-parti városban nézem ismét egy festő Po- és Arnoparton létrejött műveit. Annyi nagynevű előtte-járt után ő is megfogalmazta a maga Itália-élményét. S időben túl rajta, de időtlenül mindig, bennem a magam Itália-élménye.

Bene József annak idején nem jutott Firenzénél délebbre, útja nem vezette Rómáig. Útirajzai lényegükben három városról szólnak: Milánóról, Firenzéről és Velencéről, főképpen Velencéről. Tusrajzainak és akvarelljeinek legnagyobb része innen származik.

Meglátszik ezeken a spontán lapokon, hogy nem rendelésre és nem „kiállítási célokból" készültek, hanem belső szükségletből, a teljesebbenmegismerés kényszeréből, azért, mert a művész jobban tudja meglátni-megragadni élményét, ha azokat formába öntve rögzíti. Amit pedig Bene lerögzített, az nem a ricordókban és souvenirekben vagy akár a művészettörténeti szakmunkákban megtalálható műemlékek. Azok *is* gyakran, de azok mellett még valami: a városok élete, egyéni szemmel látott jellege. Bene nem a fantasztikus, nem a romantikus, nem a történelmi, hanem a szép, az élő Velencét festette-rajzolta meg. A sokat dicsért városnak egyik legvonzóbb arcát, azt, amely az évszázados épületek között a mát éli. Lapjain nem a múlt, hanem a múlt hátterén a jelen Velencéje elevenedik meg. Bene kitűnő rajzoló, akadémikus szempontból is. Minden könnyedsége mellett még épületeinek arányai is pontosak és helyesek. Nem változtat semmit, és nem túloz: valószínű-

Bene József: Velence

leg, mert a valóság is elég fantasztikusnak tűnik annak, aki Velencét először látja, rövid időre. Fantáziája mégis megindul, mikor az akvarell-ecsetet fogja kezébe. A Doge-palota, Colleoni reggel és alkonyatkor, a kékítőszínű laguna és a vörös ház a vörös híddal — lehet, hogy csak annak tűnik fantasztikusnak, aki sosem látta Velencét.

És a többi város képe: nem a sablonos látószögek, nem a műemlékek leltári felvételei. Az élet látószögéből rajzolja Firenzében is a dolgokat. Az Ospedale degli Innocenti árkádsorán (ez nem operacím, egyszerűen csak lelencházat jelent!) nem látszanak — ahogyan illene — Andrea della Robbia mázas terrakotta medalionjai, de látszik a képen a szűk utca, az áramvonalas autók és az, hogy Brunelleschi ötszáz éves remekműve ma is él, és „teljesíti kötelességét". Megtudjuk Benétől, hogy az örök műemlékeket úgy becsülik meg, hogy nem aszalják múmiává, nem helyezik üvegbúra alá, hanem élnek körülötte és alatta — a műemlék pedig a népben. Az, hogy a lehorgasztott fejű konfliskő ott áll Giotto campaniléje előtt, hogy nem tiltották el Ghiberti bronzkapuja mellől, amit Michelangelo tartott a Paradicsom kapujához méltónak, sok mindent elmond. El is gondolkoztat egyről-másról.

Megállít Bene és meggondolkoztat olyan munkáival is, amelyekről nyilvánvaló, hogy negyedórás időegységek alatt készültek. Ezek azonban olyan negyedórák, amelyekben egész napi, sőt több napi élmények sűrűsödnek és halmozódnak. Így azután a gyorsírójegyzetekhez fogható, áttetsző vonaljáték telítve van élménytartalommal. A rajz nem a részletekre megy, hanem az összbenyomásra, s ha alakok vannak rajta, ezeknek az attitűdje és mozgása nem a pergésében megállt film-

kocka merevvé fagyott mozdulatát rögzíti, hanem az élő mozgás folytonosságát adja.

Valami hasonló történik egy-egy akvarellen. A bronz-hadvezér, Colleoni félelmetes kolosszusként halad szédítően magas talapzatán. A közel félezeréves szobor akkor teremtődött, amikor Szent Márk köztársasága már elindult a hanyatlás útján, ez azonban a tovább burjánzó külső csillogás és pompa káprázatában még nem látszott. A Condottiere érclovának lábai alatt már mindent zöldes, hideg árnyék burkolt be. A lovas feje fölött, a háttér palotáira azonban, a tengerrel eljegyzett város elsüllyedt dicsőségének visszfényeként, a lehanyatló nap égetett aranyos zománcot...

Théophile Gauthier egy strófáját idézi ez a kép:

Minden rom. A művészet
örök. A többi por.
A népet
túléli a szobor...

Verrocchio műve mindenesetre túlélte a velencei kalmárok hatalmát és dicsőségét.

Nem tudom, hogy Bene Velence történelmének szintézisére gondolt-e, míg ecsetje a papíron járt. Aláírása rajta van, a mű az övé...

Anatole France mondja valahol, hogy a mesterművek többnyire úgy jönnek létre, hogy alkotójuk nem is tudja: mesterművön dolgozik. Ezek a Bene-„jegyzetek" is valahogy így készültek: gyors vázlatokként, szinte „magánhasználatra". Ne a mesterművek között keressük helyüket, egyszerűen csak a művek között, amelyek élményből fakadtak, és élményt szereznek.

Bene hozzásegített sok embert ahhoz, hogy Velence, Firenze és Milánó neve ne maradjon számukra üres, tartalmatlan szózörej. Amit ad, az nem kilúgozott emlékkonzerv, látlelet vagy képeslevelezőlap, hanem egy érzékeny művész Itália-élményének maradandó eredménye.

Mert ugyanaz történt meg Bene Józseffel Itáliában, mint sokan másokkal őelőtte: valami kinyílt benne. Mert ennek az országnak az érintése nemcsak az antik romokat, Palladio építészetét vagy Raffael festészetét jelenti, hanem többet is, mást is. Nem csap fel itten mindenki klasszicistának vagy reneszánsz-imádónak. De — művész vagy nem — mindenki gazdagabban tér haza. A művész pedig még inkább művészként. Ez érződik Bene rajzain és akvarelljein. Téma lett számára nemcsak a milánói Sant'Ambrogio, hanem a velencei 369 hidacska közül is bármelyik. Gyönyörűséget szerez bármelyik munkájával, mert spontánul, belső szükségletként születtek. Szinte érezni, hogy erősebben és gyorsabban vert a pulzusa, míg dolgozott, mert sietni kellett, megragadni a tűnő pillanatot, míg

„... cikázva lobban sok-sok ferde kép
és lát, ahogy nem látott sose még..."

Bene tóret

a „Napraforó" c. lap állandó
rajzolója

Bauer Zoltán...
Korunk 1972 2. 4. 287.

Bene József

neve emlitse a 18. oldalon

Kritika 1971 január

Bene József

Kék - madaras címlapja a
„Napsugár" - hoz 1917. január

Banner Zoltán
Korunk 1972 2. 4. 296.

Bene József, festő,
grafikus

Állami díjas kolozsvári művész.
Tokajon nyílik meg tárlata
szeptemberben.

E. Gy.: Ünnepségsorozat a 900 éves Tokajon

9.

Népszabadság, Bp 1973. máj. 31.

Bene József

Képzőművészeti ankétunk /Bene József, Erdős I.Pál, Aurel Ciupe, Izsák Márton, Emilia Apostolescu, Ambrus Imre hozzászólásai/. - Utunk /Kolozsvár/,1968.15.sz. 1.és8.l., valamint 16.sz.8.l.

Az 1968.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. - Művtört.Ért.1971.2.sz.149-182.l.

Bem József

Bene Jozsef.

Csellistor

Alföld 1971/8 borító 4 old.

Herr Hauptmann

Rottillon

Oberstleutnant Schöpfel 1941/42

Bene József
ipanüvész

A kolozsvári Ion Andreescu Képzőmű-
vészeti Főiskola textilszakosztály tan-
székvezető tanára.

Ágoposa Marianna: A valóságszintézise.
Művészet, 1971. március – 24 lap

M.D.K.

Bene József, festő

nevét említi:

Banner Zoltán: Átrendezték a kolozsvári
Művészeti Muzeumot.

Igazság - Kolozsvár, 1955. aug. 25.

.D.K.

M.D.K.

Bene József, festő-tanár

nékány tanítványának gobelin- és szőnyegmunkáit is irányította a kolozsvári Képzőművészeti Intézet növendék kiállításán.

Igazság - Kolozsvár, 1955. aug. 7.sz.

Bene József, festő M.D.K.

kolozsvári „Béke hare kiállitásra" szereplő képét emliti és körli:

Contemporanul Bukarest, 1955. jul.15.sz.

MDK

Bene József festő

A Műbarát Kiállítóhelyiség... Szépművészet, 1941.
159 l.

M.D.K.

BENE Josif

1925-ben Nagybányán a szabadiskolantagja

Réti: Nagybánya.... 336.1.

M.D.K.

BENE, Josif M.D.K.

Nagybányán a Szépmüvészeti Iskola tagja
1928.

Réti: Nagybánya... Bp. 1954 839.e.

Bene József, grafikus

A kiállító magyar művének alkotásai között Bene akvarelljei szépségükkel tűnnek fel.

Péter Imre: A Román Népköztársaság mai képzőművészete

Népszabadság, Bp. 1959. dec. 8.

6.1

Bene József (festő?)

Győri Mihály: Marosvásárhely régi és uj képző-
művésztehetségei. Szabely Nép, 1943. augusztus
18. 4 l.

MDK

Bene József festőművész.

L.I: A Barabás Miklós Céh marosvásárhelyi . . . kiáll
Ellenzék, Kolozsvár 1943. febr. 26.

MDK

Bene József

Pihenő székelyek, olaj
Déli pihenő, "
Őszi este, vizf.
Tehenek, "
Diszmópásztor, vizf.
Lovak a Maroson, "
Tavasz, vizf.

Barabás Miklós Céh kiáll. N.Szal. 1944. márc.

9 1.

MDK

Bene József

Ősz, vizf.
Tehenek, vizf.

Barabás Miklós Céh kiáll. N.Szal. 1944. márc.
9 l.

MTK

Bene József

Kőfejtők, olaj

Műbarát VIII.kiáll. Kraély. 1941. ápr.

MDK

Bene József

Hazafelé, olaj

Műbarát VIII. kiáll. Erdély. 1941. ápr.

MDK

Bene József

G.S: Erdélyiek kiáll. a N.Szal.-ban. Uj Magyarság, 1944. márc. 18. 8 l.

MDK

Bene József Marosvásárhely

Beszámoló a rajztanárok nyári továbbképző tanfolyamáról. Rajzoktatás. 1943. 9.sz. 66 l.

Bene József, fertő

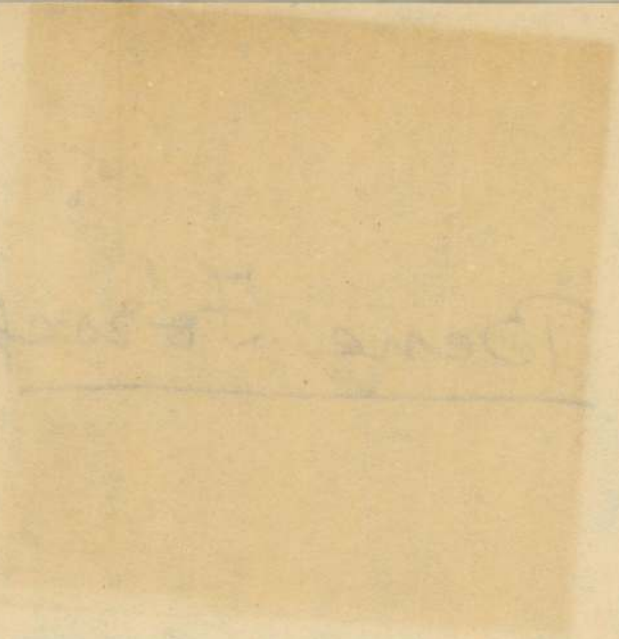

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
Budapest, VII., Lenin-körút 9—11.
TELEFON: 227—651, 221—285

1955 JUN 24

UTUNK KOLOZSVÁR

610

Bene József

Tavaszi reggel

(A „Harc a békéért" kiállítás anyagából)

KEREK PERI

— Bajor Andor szatirái* —

Fiatal tehetségeknél vigyázni kell az ítélkezésre. Kívánatos a mértéktartás, az írói értékek gondos számbavétele. A lelkesült túlzás olykor nem az alkotó önbizalmat erősíti, hanem fékezi a teljesebb kibontakozást. Különösen érvényes ez az ifjú szatirikusokra, akiket ábrázolási módszerük s fölényes látásmódjuk eleve nagy önbizalomra késztet. Hiszen a szatírikus érzelmileg, szemléletében és erkölcsi felfogásában fölötte áll a megvetett s nevetségessé gúnyolt jelenségeknek. A hibákban és az emberi gyengeségekben való írói turkálás szilárd elvi alap nélkül cinizmusba fúlhat vagy megrekedhet a sekélyes mulattatás zavaros tócsáiban. Csernisevszkij mondotta, hogy a komikum saját értékünk érzését kelti fel bennünk. Attól lehet tartani, hogy a fiatal szatirikusban a maga felidézte gúnykacaj az önértékelés mértékét is felnagyítja. Óvatosságra int az *első* kötet maga is.

Nehezen lehet mégis lemondani arról, hogy Bajor Andor szatirikus kötetének számbavételénél már előljáróban ne hangsúlyozzuk a kiforrottságot s a nagy biztatást, amelyet műve nyújt. Szatírikus köl tői tehetséggel találkozu

tanácsos, akinek az volna a feladata, hogy gondoskodjék a dolgozók tűzifaszükségleteinek kielégítéséről, — fából van. Tehát érzéketlen az emberi szükségletek iránt. Sőt, ez a fatanácsos — emberellenes. Fapárti. A fantasztikum fokozódik, amikor Kis Feri, a történet hőse, Jávorka felettesséhez, Fenyőhöz megy panaszával, mert nem kapta meg idejében tűzifáját. De ennek is hasonló nézetei vannak; *... az ember fázik egy kicsit, fázik, de kibírja. Viszont, ha a fát kivágják, akkor annak kampec.*" Végül Fenyő kimondja a szentenciát: „*Meg kell oldani a faellátás kérdését; el kell látni a fákat megfelelő emberekkel.*" A bürokratikus magatartás fantasztikus felnagyításával a szerző a bürokrácia mélyen emberellenes lényegét tárja fel, tehát nem az irrealitás, hanem a realitás irányába hatol. S megadja a kibontakozás távlatát; az elkérgesedett „fatanácsosokat" el kell takarítani az útból, mert nem az embert szolgálják, amint azt hivatásuk megkövetelné.

E távlatok ellenére sem tekinthetjük eset meileg töretlennek Bajor Andornak

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1977 5

KORUNK

Bene József

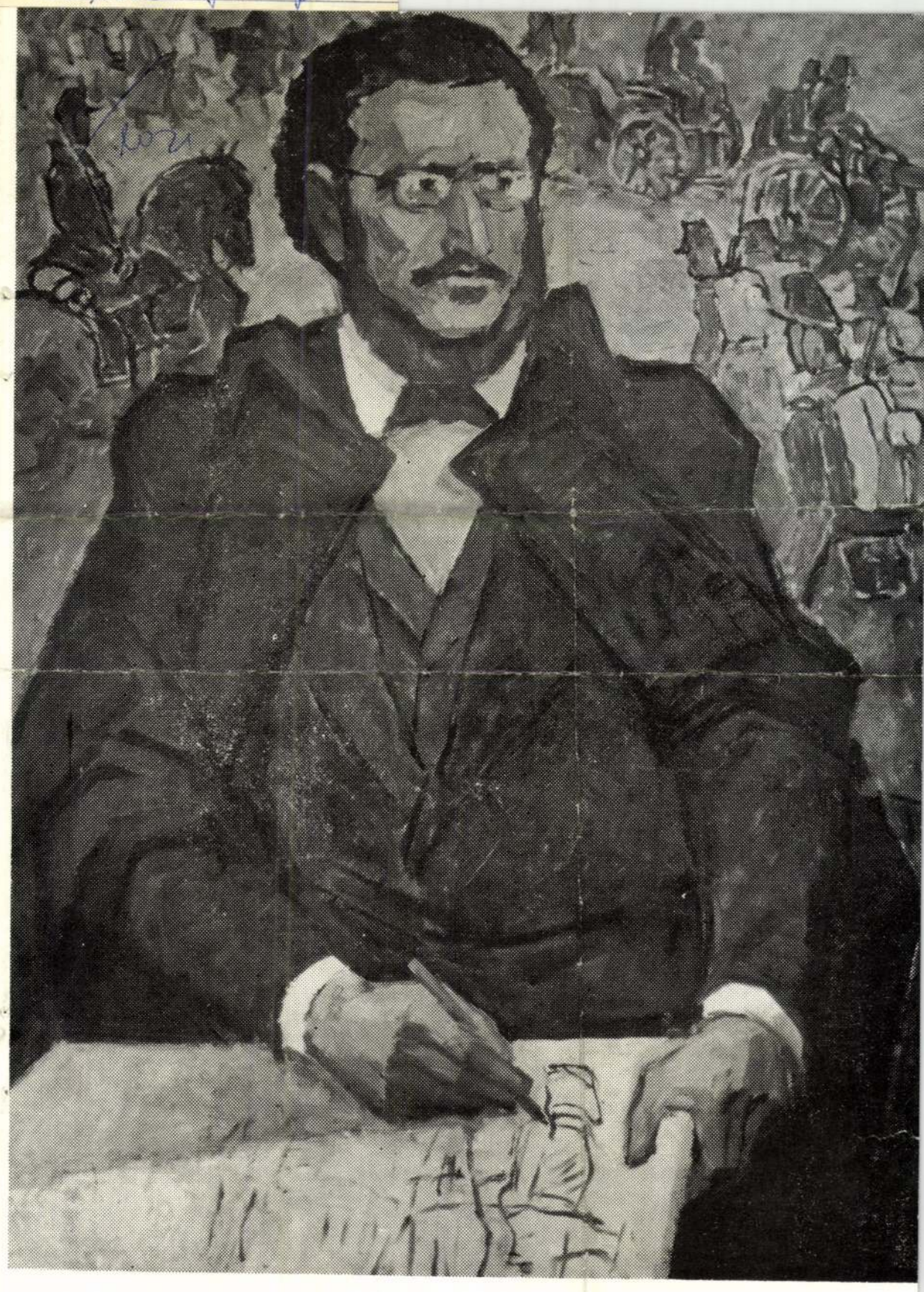

BENE JÓZSEF: SZATHMÁRI PAP KÁROLY

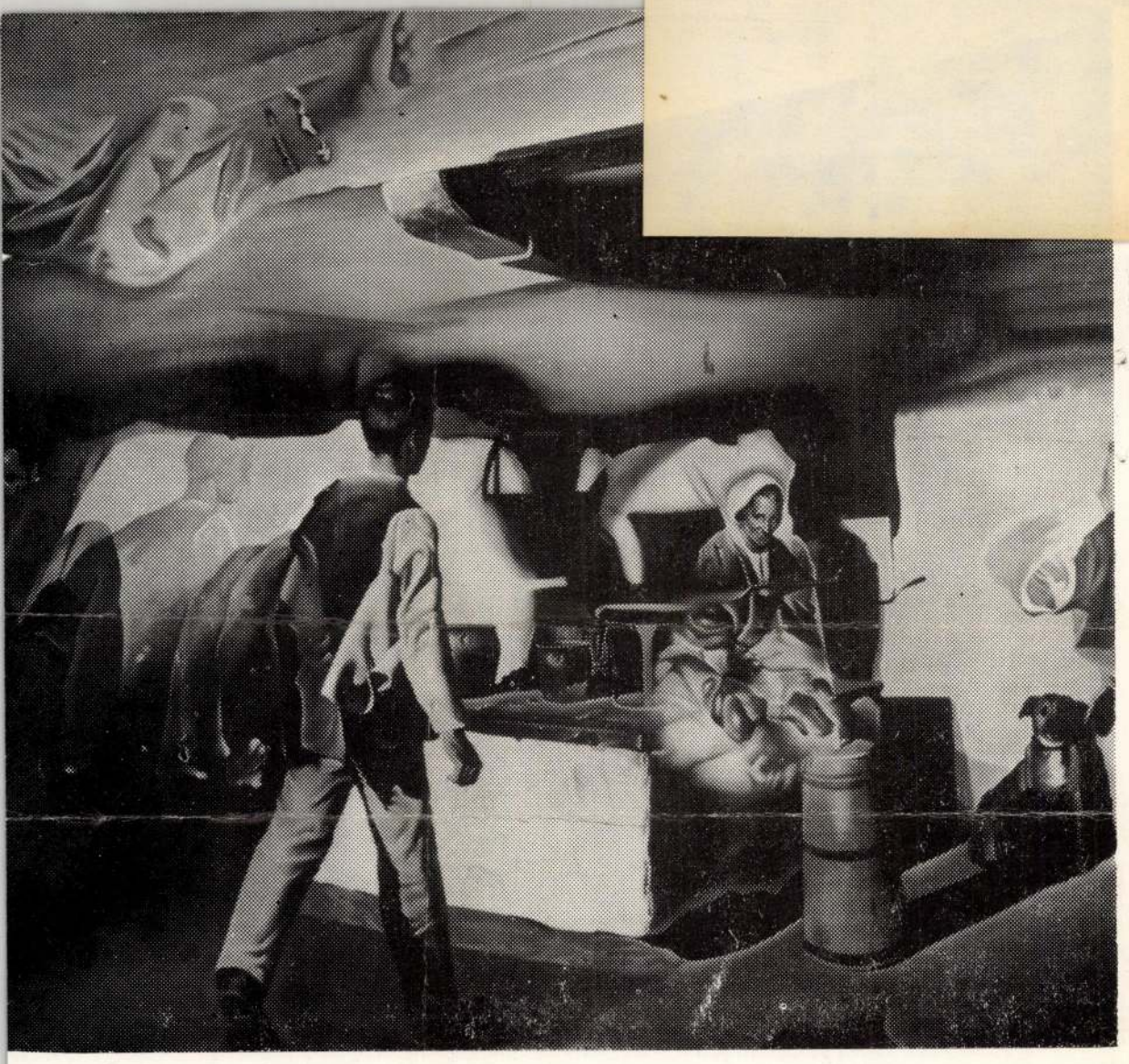

NICOLAE MANIU: 1877 — A HŐS VISSZATÉRÉSE

Jenc József –
festőművész

Viziószerűen piala kitott
„Lányok" c. festménye avatott mesterre
vrel

Hét

1975 VI. 13 3 oldal

Bene J

BENE JÓZSEF: KALOTASZEGI LEÁNYOK

BENE JÓZSEF festő

Szitás Erzsébet metszete

A KBK Nemzetközi Titkárságának ülése Minszkben

A Keresztyén Békekonferencia Nemzetközi Titkársága — az Orosz Ortodox Egyház meghívására — Belorusszia fővárosában, Minszkben, a nem rég felszentelt új egyházi központban tartotta ülését szeptember 15—19. között.

Az ülés ökumenikus, többnyelvű istentisztelettel kezdődött a minszki Szentlélek katedrálisban, *Philaret* metropolitának, az Orosz Ortodox Egyház Külügyi Hivatala vezetőjének, Minszk és Belorusszia metropolitájának vezetésével.

A KBK főtitkára, *dr. Lubomir Mirejovsky* jelentésében beszámolt azokról az eseményekről, amelyek a mozgalom részéről járultak hozzá az ENSZ által meghirdetett Nemzetközi Békeév feladatainak betöltéséhez. Ezek között voltak a KBK jelentős kontinentális találkozói és békeszimpoziumai, amelyeket Ázsiában, Afrikában és Dél-Amerikában tartottak. Bombay, Dar es-Salaam és Quito után a következő helyszín Európa lesz, ahol az NSZK-beli Hannoverben tartanak majd szimpoziumot ez év október 24-én, a Nemzetközi Békeév alkalmából. A KBK-eseményekről tartott területi beszámolók szerint a mozgalom tagságának álláspontja egységes abban, hogy meg kell állítani a fegyverkezési versenyt, be kell szüntetni az atomfegyver-kísérleteket és meg kell akadályozni a világűr felfegyverzését. Szintén egységes a vágya a KBK tagegyházainak és területi bizottságainak arra nézve, hogy a fegyverkezésre költött milliárdokat és emberi erőfeszítéseket az emberiség problémáinak — az éhségnek, szegénységnek, fejletlen gazdasági háttérnek — megoldására kellene fordítani. A Nemzetközi Titkárság tagjai támogatták az el nem kötelezett országok és más jóakaratú erők küzdelmét az evangéliumellenes apartheid ellen.

A mozgalom jövő évi tevékenységével kapcsolatban a titkárság tagjai számos javaslatot tettek. Ezek szerint szükséges a KBK tanulmányi munkájának továbbfejlesztése, e területen belül különleges hangsúly esett a női és ifjúsági munkára a mozgalmon belül. A titkárság támogatta a Koppenhágában ez év októberében megrendezésre kerülő Béke Világkongresszust, amelynek előkészítő munkálataiban már eddig is részt vett.

A Keresztyén Békekonferencia 30 éves jubileuma 1988-ban lesz. Ennek előkészítése már elkezdődött. A jeles alkalomra megjelenik a mozgalom nagy személyiségeinek életét és szolgálatát bemutató kiadvány, a KBK részletes történetét feldolgozó könyv.

A titkárság tagjainak az ülések között módja volt megismerkedni a Belorusz Szocialista Köztársaság életével. A kitűnően szervezett programok során találkozhattak a köztársaság politikai és társadalmi életének vezetőivel, akik tájékoztatást adtak Belorusszia múltjáról, a Nagy Honvédő Háborúban vállalt áldozatáról, amikor minden negyedik ember életét áldozta a kegyetlen harcokban. A gyülekezetlátogatásokkal, eszmecserékkel gazdagított program befejezéseképpen Philaret metropolita testvéri együttléten búcsúzott a KBK Nemzetközi Titkárságának tagjaitól, akiknek nevében *Christopher Schmauch* lelkész (USA), főtitkárhelyettes fejezte ki köszönetét a vendéglátó Orosz Ortodox Egyház támogatásáért. A Nemzetközi Titkárság következő ülése 1987 februárjában lesz Prágában.

A mintegy harminc delegátus között volt *Békefi Lajos* lelkész, aki a Nemzetközi Titkárság tagját, *dr. Görög Tibort*, a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsának főtitkárát helyettesítette.

Dusicza Ferenc

ARAD, 1899

Egy régi zarándoklatra bukkantam a minap Tóth István rákospalotai bíró leírásában. Tóth István abban az esztendőben született, amelyben Petőfi, s már gyermekkorában találkozott a később nagy költővé lett nyurga Petrovics Sándorral. 1848. március 15-én ő is ott ácsorgott a Múzeum előtt, hallgatta Petőfi szavalatát. Részt vett a szabadságharcban, majd a 41 évig tartó bíráskodása alatt olyan neves emberekkel találkozott, mint Horváth Mihály, Pulszky Ferenc, Arany János, Táncsics Mihály, Rómer Flóris, Klapka György stb. Tóth István az aradi tizenhárom kivégzésének 40. évfordulója alkalmából mélységes szükségét érezte annak, hogy Aradra utazzék és lerója községe s a maga nevében kegyeletét a mártír tábornokok vesztőhelyén. Engedtessék meg, hogy a színes leírást szóról szóra idézzem Életrajzából:

„1899 október 6-án a 13 magyar vértanú országos gyászának megtartására több helybeli előkelő polgárokat fölszólítottam, hogy jöjjenek el velem az aradi vértanúk ünnepélyes gyász Isteni tiszteletére, akinek módja kiadja. De minden hívásom süket fülekre talált. Éreztem, hogy a sírom széléig nyomja a lelkemet, ha ezt a hazafiúi szent kötelességet elmulasztom, de magamra maradtam, és így október 5-én du. egy órakor ültem fel a Budapesti központi állomásnál a gőzösre... a gyászoló hazafias lelkesedésben gazdag gyászoló népességgel. A csapatunk annyira felszaporodott, hogy Aradig kétszer is kellett a gőzöshöz kocsikat csatolni. Mikor Aradra értünk, már a lámpák világítottak. Megérkezésünk után az aradi nagy piaczon foglaltunk helyet, mely megszámlálhatatlan sokaságot a rendezőség alig bírta elhelyezni. Én a város legnagyobb iskola helyiségébe lettem beszállásolva, ahol több mindenféle nyelvű gyászoló, de igazi hazafias érzelmű gyászolókkal találkoztam, akik közül többen csak alig tudtak egy-két szót magyarul, többnyire földműves gazdák, majd fele Erdély különböző városa és faluiból valók. Vendéglőkben történt vacsorálás után pipaszóval mentünk vissza a szállásra, ki-ki a maga vallása szerint elővette az ima könyvét, és olyan ájtatatos buzgósággal imádkozott zavartalanul, mintha a szíve vére sírjánál térgyelt volna. Programunk szerint felkelés másnap reggel 7 óra, reggel 8 órakor a római katholikus templomban Recviemmel (requiem) tartott gyász Isteni tiszteleten jelentünk meg, ahová csak váltott jegyekkel lehetett bejutni. A gyász Isteni tisztelet után egy nagy térségen volt felállítva a 13 vértanú életnagyságú arczképe. Ez vasráccsal volt körül kerítve, fekete kisebb-nagyobb zászlókkal díszítve a temérdek koszorúk, a hová én magam is letettem az általam vett szerény gyászkoszorút. A szallagjára ezüst betűkkel »Rákospalota község, felejthetetlen jobbjainak«. Az alacsony vasrácsozat belső tere csupán az ünnepi szónokok, rendezők és hivatalos szolgaszemélyzet részére volt fentartva, az ugyanott magasra emelt gyászpompával díszített szószék, melyen az arra hivatott ünnepi szónokok tartották a hazafias szívrázó gyászbeszédjeiket. A hallgatóság csendesen, minden ízetlen tolakodás nélkül viselte magát, a szónokok, írók, pap, színész és honvéd tisztekből álló szép tehetségek voltak. Mindenike kifejtette tehetségét tartózkodás nélkül, a szabad gondolkodás határán belül. A szónokok közt kiválóan egy protestáns lelkész beszélt szívreható hatalmas benyomással (A lelkész református volt. *A szerző*), akinek a szószékre történt fellépésekor csak e néhány szót bírtam emlékemben megtartani: »Megjelentem e gyászos ünnepre, hogy itt veletek imádkozzak, vagy sírjak és följajduljak eme vérrel festett állvány előtt. Azt mondjam-e, hogy a részvét könnyeivel szenteljük be ez állványt, de én nem könnyekre akarlak titeket indítani, mert szívem nehéz, teher nyomja, terhe az igazságnak, mert midőn e minden kíméletlen kegyetlenséget felül múló hóhérokra gondolok, mintha most is vér szagát érezném, ezernyi ezrek haldokló kinyögéseit hallanám.« Ezen magasröptű beszédje eltartott jó fél óráig, úgy, hogy őt a legközelebbi ház kapualjában kellett ápolni. Ezt a nagy tehetségű szónokot a magasabb körök ünnepélyes udvariassággal körül vették, meleg kézszorításaik mellett üdvözölték. A gyászünnep befejezést nyert ugyan, de azért igen sokan kimentünk a vesztőhelyre. Két kilométer távolságra van attól a helytől, a hol az ünnepély tartatott. A kaszamaták és a gyár mögött egy csúnya, bozótos, posványos helyen. Odáig halotti énekek és imádságok közt telt el az idő. A koldusoknak se szeri se száma, nem győztük az alamizsnát osztogatni. Innen elmentünk egyenesen a vasútállomásra, ott bevártuk a programszerinti összejövetelt. 6 órakor indultunk, másnap reggel 8 órakor Rákospalotán voltam."

Íme Tóth István leírása, aki azon kesergett, hogy Rákospalotán nem adódott senki, aki vele tartott volna Aradra. Ám a nemzeti gyászból Tóth István bíró kivette részét azzal a sokasággal egyetemben, amely az ország minden részéből egybesereglett e szomorú emléknapra.

Rédey Pál

Ezredéves ünnepre készül az Orosz Ortodox Egyház

1988-ban lesz ezer éve annak, hogy Vlagyimir, a kijevi Rusz nagyfejedelme a keleti szlávok megkeresztelkedése mellett döntött. A latin és a görög szertartású kereszténység akkor még jogilag egységes volt, de földrajzi helyzeténél fogva Vlagyimir a görög rítusú kereszténységből építette ki az államegyházat. Vlagyimir ezért az ortodox egyház szentjei sorába emeltetett. Július 27—28-án kétnapos ünnepet ült az Orosz Ortodox Egyház Vlagyimir tiszteletére. (Az Orosz Ortodox Egyházban minden évben kétnapos ünnepen emlékeznek meg Vlagyimirről.)

Az ünnep előtti napokban, július 21-től nemzetközi egyháztörténész konferencia méltatta az ezer évvel korábban történtek jelentőségét, következményeit. A Szent Vlagyimir-ünnepen túl a két év múlva sorra kerülő nagy egyházi ünnepségek történeti előkészítése volt a mostani rendezvény célja. A konferencia mindenekelőtt az ortodox egyházak képviselőit tömörítette a világ minden részéről, de ott voltak a nyugati keresztyénség delegátusai is. Az ókatolikus egyházból püspök, a római katolikusból magas rangú egyházi személy érkezett. Jelen voltak az anglikánok, de a protestánsok közül a különböző országok evangélikusai voltak a legszámosabban. A magyar evangélikusság részéről *dr. Fabiny Tibor* teológiai professzor vett részt a találkozón. Református**k** ketten vettek részt. *Dr. Rigdon* professzor az Amerikai Egyesült Államokból és e sorok írója.

A nagy jelentőségű tanácskozást *Philaret*, Minszk és Belorusszia metropolitája, az Orosz Ortodox Egyház külügyi hivatalának vezetője nyitotta meg. Az elnöklést a házigazda, *Filaret* kijevi metropolita, Ukrajna exarchája látta el. Az előadások megvilágították, hogyan alakult a szlávok történelme, vallása, kultúrája, nyelve. Elmondták, hogy mindezen belül mit köszönhetnek a szlávok az ortodox kereszténységnek. Az orosz nép formálódása szintén az ortodox egyházzal együtt történt. Elemezték, hogy az ortodox egyház ezeréves történelme orosz területen összeforrt a néppel és az orosz nép és egyháza sokrétű és szerteágazó segítséget nyújtott a különböző szlávoknak. E segítséget akkor is adta, ha történetesen a segítséget igénylő szlávok latin keresztyének vagy éppen protestánsok voltak.

A magyar reformátusság a II. világháborút követően hamar testvéri kapcsolatot talált az Orosz Ortodox Egyházzal. 1954 januárjában a Debreceni Teológiai Akadémia díszdoktorává avatta Nyikoláj metropolitát. A Keresztyén Békekonferencia bölcsőjénél a magyar és az orosz egyházi vezetők már együtt fáradoztak. Jelentős része volt a magyar református eszméltetésnek abban is, hogy az Egyházak Világtanácsa tagjai sorába belépjen az Orosz Ortodox Egyház. A reformátusok és az ortodoxok nemzetközi dialógusa Debrecenben indult. A teológiai munka gyakorlati eredményeként egy sor ökumenikus és békeügyi kezdeményezés jelzi a közösen megtett utat, amelyen tovább kell haladniuk a különböző felekezetekhez tartozó keresztyéneknek, sőt minden békességre törekvő embernek.

(Debrecen)

Dr. Csohány János
teológiai professzor

Országos múzeumi és műemléki hónap

A templom: hitünk tükre

A műemlékvédelem, korok építészeti és tárgyi emlékeinek megőrzése mára rendkívül sürgető és fontos üggyé vált. Szellemi kultúránk megőrzői is ezek az emlékek, pusztulásukkal szegényedik a kultúránk is — egyebek között ezekkel a gondolatokkal nyitotta meg *Jantner Antal* építésügyi és városfejlesztési miniszterhelyettes azt a kiállítást, amelyet „Ipari Műemlékvédelem" címmel az Országos Műemléki Felügyelőség, az ICOMOS Magyar Bizottsága és a Magyarországi Olasz Kultúrintézet közösen rendezett.

Ez a kiállítás érdekes színfoltja az immár hagyományos októberi országos múzeumi és műemléki hónapnak, amikor különös figyelemmel fordulunk a műemlékvédelem ügye felé, amely egyházunkban is folyik. Egyházunk feladatai közül is kiemelkedik a műemlékügy, hiszen a Magyarországi Református Egyház tulajdonában több mint 600 műemlék, illetve műemlék jellegű épület, templom van, bennük számos művészi értékű berendezési tárgy, liturgiai felszerelés. Számos református templomunk őrzi — sok helyen már a többévszázados lemeszelés alól kibontva — a legrégibb freskókat. Másrészt a református templomokban maradt fenn leginkább a népművészettel érintkező „virágos reneszánsz" motivumkincse a festett famennyezeteken, szószékeken, karzatokon, padokon, úrasztalokon, kézimunkákon stb. Ugyanis a magyar népművészetre az volt a jellemző, hogy a XVII—XVIII. századi emlékeknek a legszebb darabjai nem a paraszthazakba kerültek, hiszen a paraszthazak ebben az időben még nagyon egyszerű épületek voltak. Nem voltak arra valók, hogy ott a mindennapi használati eszközök mellett díszes és pompás tárgyak is legyenek. Ezért találhatók a népművészet régi emlékanyagának legjelentősebb darabjai a templomokban s lettek az egykori parasztközösségek művészeti alkotásainak „gyűjtőhelyeivé" a templomok.

Egyházunkban a Zsinati Iroda Gyűjteményi és Műemlékügyi Osztálya fogja össze, irányítja a műemlékügy sokirányú munkáját. Minden területen, a gyülekezetek érdekeit mindenkor messzemenően figyelembe véve végez egyfajta tanácsadó munkát és támogatja minden eszközzel a felújítási munkákat. Nagy segítséget nyújt ehhez az Országos Műemléki Felügyelőség is, amely évről évre igen jelentős összegekkel járul hozzá műemlék, ill. műemlék jellegű templomaink felújításához. Így javulhatott pl. a helyzet az elmúlt években Baranyában, ahol a lebontás helyett a pusztuló, aggasztóan romos templomok állagának megóvásához nyújt nagy segítséget.

Ha igaz a megállapítás, hogy műemlékeink hozzátartoznak mindenkori környezetünkhöz, sokkal inkább igaz ez templomainkra. Hiszen a templom — ne felejtsük! — istentiszteletünk helye, Isten háza. Megóvásuk, szépségük megőrzése nem lehet mellékes kérdés, hanem hitünk tükre és bizonyítéka.

Tóth Lajos

Református kollégium növendéke volt

Ismét szegényebbek lettünk egy kiváló alkotóval. S mint külföldről oly sokszor, most is megkésve érkezett a hír, mely tudtunkra hozta, hogy nyolcvanhárom éves korában elhunyt Bene József, erdélyi magyar képzőművész és tanár.

A festés volt az élete. Az élete, melyet kevésbé ismertünk a kelleténél.

Bene József Székelydályán (ma Hargita megye) született 1903. június 24-én. A székelyudvarhelyi református kollégiumban tanult 1913—21 között.

Festményeit számos — főleg erdélyi városokban rendezett — egyéni tárlaton mutatta be, 1973-ban a győri és az egri érdeklődők is megismerkedhettek művészetével. Grafikái gyakorta szerepeltek az Útunk, az Igaz Szó, a Korunk és más romániai lapok oldalain, a Napsugár c. gyermekújság pedig — szerkesztőbizottságának hosszú időn át tagja volt — az általa tervezett borítóval jelenik meg mind a mai napig. Számtalan, elsősorban gyermek- és ifjúsági könyvet illusztrált, szívesen készített borító és kötésterveket.

Bene József halálával jelentős művész és kiváló művész-tanár távozott körünkből, akire méltán lehet büszke felnevelő Alma Matere, a volt református székelyudvarhelyi kollégium.

P. G.

P. G. Kalotaszegi ajándék (fába égetve)

Őszi borongás

Milyen szép is lenne az örök tavasz. És mégis van halál, van elmúlás, őszi enyészet, van madárköltözködés, levélhullás. És felmerülnek kétségbeejtő kérdések: Hol vannak a tavasz megejtően szép virágai? „Miért születni, minek élni?" — ahogy a költő Vajda János írja. A természet mulandósága, mint valami óriás szakadék, elnyel mindent, ami egykor szép és értékes volt: virágot, falevelet, erdőt, emberi életet, sorsot, népeket. De nincs elmúlás, fájdalom, gyász, halál anélkül, hogy az Istent szerető embernek az valamiképpen javára ne lenne. Holnap esetleg javunkra változtatja Isten azt, amit ma rossznak látunk.

A századfordulón egy nagyszerű író — az angol Oscar Wilde — élete vége felé börtönbe került, a Reading-i fegyházba, ahol elképesztő testi-lelki borzalmak között megtört. Lassanként mindennapi olvasmányává lett az Újszövetség, ennek sugallatára csodálatos könyvet, megrázó vallomást írt: De profundis (A mélységből kiáltok) címmel. Művében arról tesz vallomást a szenvedések hatására alázatossá lett író, hogy a szenvedésre szükség van, mert az képes az emberi lélekből előhozni azokat az erőket, amelyek benne szunnyadnak. S ha érteni kell az élethez, az örömökhöz, mindenekfelett áll ez a szenvedésre: érteni kell a szenvedéshez.

Az Otestamentum népe előtt nagy kérdés volt, hogy Isten miért küldi a szenvedéseket, a csapásokat. Úgy gondolták: a szenvedések minden esetben az emberi bűn következményei. A retributio, a visszafizetés tana a bűnért való felelősséget nem csupán magára a bűnösre állapította meg, hanem kiterjesztette a hozzátartozókra. Ez szülte meg a szállóigét: Az atyák ették meg az egrest és a fiak foga vásott el bele (Ezékiel 18:2.). Nem volt ez a felelet kielégítő, hiszen sokszor éppen az ártatlanok és kegyesek szenvednek.

Jób könyvének uralkodó gondolata: a kegyes ember súlyos szenvedése arra való, hogy még jobban megtisztuljon, kegyességét bizonyítsa az emberek előtt. a szenvedés próbatétel, Isten felséges nevelő eszköze. Esaiás próféta megrajzolja a Jahve szenvedő szolgájának képét, aki az egész népért, a kollektív Izraelért szenved. Eljutott annak felismerésére, hogy a szenvedő szolga gyötrődéseiben Isten igazságának eleget tevő és a bűnösöket megváltó erő rejlik. Ezt az elképzelt eszményt Jézus Krisztus testesítette meg s a maga szenvedéseivel, halálával megmutatta, hogy azok Isten akaratából valók s általuk elvégezte a megváltás munkáját. A szenvedés misztériuma a Golgota keresztjén tükröződik a legcsodálatosabb isteni fényben. A szenvedés a hit iskolája .

Van egy másik valóság, amire az őszi hervadás és borongás idején gondolunk: a halál. Ösztönösen rettegünk a haláltól, hiszen élni akarunk. Bizony igaza van Madáchnak, amikor Ádám ajkára e szavakat adja: „Csak az a vég, csak azt tudnám feledni." Akik e világra születtünk, egyben halálra ítéltek is vagyunk. Ámde még a legborzasztóbb emberi realitással szemben is boldogan mondhatjuk a költővel: „Bizton tekintem mély sírom éjjelét, zordon, de oh nem lehet az gonosz, mert a Te munkád, ott is elszórt csontjaimat kezeid takarják." Csak a nagyon kicsinyes ember szemével nézve szomorú és fájdalmas a halál, de az örök igazság magaslatáról, Isten szemszögéből, a hit szemével nézve, sub specie aeternitatis: hazatérés a mennyei hajlékba. Ezért az őszi elmúlás hangulatában emeljük tekintetünket a tarlott fákról az égre, a botjával botorkáló öreg emberről a golgotai keresztre, egyáltalán az emberről az Istenre. Ami emberi, az gyarló és múlandó, ami azonban isteni, az vigasztaló és reményteljes, szent és örökkévaló. Egerben van eltemetve egyik nagy írónk, az egri hősök „költője": Gárdonyi Géza. Keresztjére csak a neve, születési és halálozási dátuma van felírva és ez a néhány szó, a maga által előre elkészített sírfelirat: „Csak a teste."

Akik látjuk az elmúló őszi természetet, amint úgy áll előttünk, mint ékességétől, koronájától megfosztott, száműzött királynő; akik a halál gondolatától nem tudnak szabadulni; akiket valami őszi vigasztalan hidegség fojtogat: az elmúlás feletti fájdalom, mindnyájan tekintsünk Krisztusra, aki tegnap, ma és örökké ugyanaz. S akkor az őszi elmúlás közepette is látomást látunk az eljövendő örök, mennyei tavaszról.

Haypál Béla

Küldjön egy képet

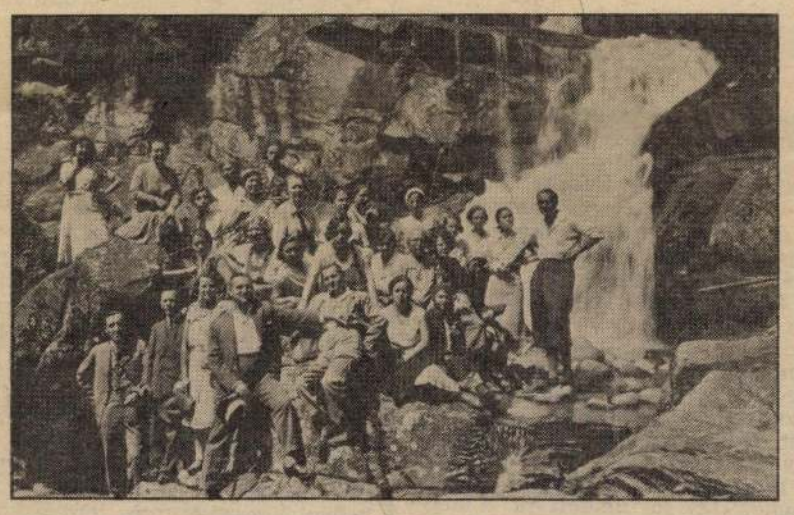

Ez a kép a Soli Deo Gloria diákszövetség 1931. augusztus 2—11. között szervezett tátrai tanulmányútján részt vett fiatalokról készült a tarpataki vízesésnél. Az útvonal a következő volt: Kassa—Csorba—Poprád—O- és Új Tátrafüred—Tarpatak—Tátralomnic—Dobsina—Krasznahorka—Lőcse—Pozsony—Zsolna—Dévény.

(Szeged)

H. B.
vasdiplomás tanítónő

KÖRKÉP

HOGYAN NEVELJÜK GYERMEKEINKET? Elsőként a bibliai intelem szóljon hozzánk: „...ne ingereljétek gyermekeiteket..." Itt a görög szövegben provokálásról van szó, tehát a dac, keserűség, lelki sérülések oktalan előhívásáról, kiváltásáról, aminek folytán a gyermek el is bizonytalanodik (Kol. 3:21.), s kárvallott lesz közvetve a család, sőt a nagyobb közösségek is. A legfőbb parancsolat, a szeretet törvénye ellene szól minden durva fenyítésnek, igazságtalan, türelmetlen „nevelési" megnyilatkozásnak. Dorgálásra, helyes útra terelésre gyakorta szükség van, ez is igei igazság. Az erről szóló szentírási helyekből azonban az is kitűnik, hogy minden fenyítés a gyermek, a család és a gyülekezet érdekében történik, ha Isten akarata szerint való, és nem öncélú megtorlás. Az önző szülő ilyen kifejezésekkel árulja el magát a mi századunkban: Ne idegesíts már! Ebből a gyermek nyomban megérzi, hogy valamit azért nem tehet meg csupán, mert az kellemetlenséget okoz a felnőttnek, pedig önmagában nem volna elítélendő. Rendkívül fogékonyak a kicsinyek, de még a serdülők és az ifjak is a szeretetre és az igazságosságra. Éppen ezért nehéz, de sok áldással járó tevékenység a gyermeknevelés, ám csakis akkor, ha okosan szeretjük azt, akit nevelünk. Az ellenkező alapállás viszont eltávolítja egymástól még a nemzedékeket is, és jön a kölcsönös vádaskodás: Rosszak a gyermekek, a fiatalok! Az ifjak részéről pedig jön a felnőttek meg nem becsülése, hibáztatása, s ezek az idő múlásával mindinkább elmérgesednek.

A pedagógiatörténet kimutatja, hogy a régi időkben a gyermeket gyakorlatilag kis termetű felnőttként kezelték, aki tudatlan és rossz, ezért addig kell vasszigorral és büntetésekkel „oktatni", amíg olyan értelmes és jó (!) nem lesz, mint az őt ily módon nevelő emberek. Ebből felmérhetetlen lelki és testi szenvedések származtak. A valóság pedig az, hogy a gyermek igazságszerető, tanulékony és engedelmes is akkor, ha helyesen nevelik. Szeretettel és hozzáértéssel csodálatos eredményeket érhetünk el gyermekeinkkel. A megtorlás, büntetés, vita szükségességét az önkéntes engedelmesség, a szeretett és tisztelt felnőtthöz való ragaszkodás váltja fel. Aki a gyermeket igazán szereti, az ő érdekében cselekszik, türelmes hozzá, a helyes igényeit elégíti ki, ugyanakkor határozott — nem tétovázó, mégis gyöngéd — vezetéssel végzi a nevelés szent munkáját, az a felnőtt bizony áldássá válik a rábízott kicsinyek között. Ha ez világméretekben megvalósulna, az egész emberiség élete merőben más mederben folyna.

Keresztessy Attila

KEDVES SZÍNFOLTJA *a Rádió reggeli műsorblokkjának az a pár perc, amikor az aznap névnapjukat ünneplőket köszöntik a műsorvezetők, bemondók. Tulajdonképpen megható figyelmesség ez. Manapság különösen az, amikor az udvariassági megnyilvánulásaink gyakran formálisakká válnak; amikor el-elfelejtkezünk szeretteink születés- és névnapjainak, egyéb jeles családi eseményeknek a megünnepléséről.*

A Helikon Kiadó is — egyfajta figyelmességnek szánva — indította útnak azt a könyvsorozatát, amelyben, egy-egy kötetben, egyelőre a legelterjedtebb női nevekkel kapcsolatos érdekességeket gyűjti össze antológia formájában. Szép névnapi ajándékok is lehetnek ezek a rendkívül ízléses kivitelű, gazdag tartalmú kötetek, amelyekben megtalálhatjuk a név etimológiáját. (Érdekes, hogy milyen sok név bibliai eredetű, pl. Zsuzsanna, Mária, Erzsébet stb.); megismerhetjük a név adásának és a névnapok tartásának néprajzi hátterét, szokását. („Az asszony a sajátját csak mutyiba ünnepli: egy kis bélest süt, elhívja a komaasszonyát, megkínálja, bort is tölt neki, s csak azután idézi emlékezetébe, hogy ‚Jaj, de buta vagy, nem tudod, hogy a nevemnapja van?' Mire a komaasszony hirtelen észbekapva felköszönti. Ez bizony jelentősen eltér például a nagy vigsággal megült ‚istvánozástól', ‚jánosozástól' és más, kedvelt férfinevek megünneplésétől." Mária, 14. old.) Aztán számos — világ- és magyar irodalmi alkotásból vett — idézetet, szép költeményt is olvashatunk, valamint képzőművészeti alkotást, illusztrációt találhatunk a kötetekben. Rácsodálkozhat az ember, hogy egy-egy mégoly gyakori névvel kapcsolatban is, mennyi érdekesség lelhető fel! Miként ihlette meg költőket, művészeket egy-egy szép női név s sokszor nyilván a névhez kapcsolódó személy.

Nagyszerű ötlet ez a sorozat a Helikon Kiadótól. Bizonyára sokakat örvendeztethetünk meg vele, akiknek ajándékképpen adjuk, és mindannyian gazdagabbak leszünk általuk, akik „csak úgy" kézbevesszük, lapozgatjuk.

tóth

SZOMORÚ TÉNY, hogy hazánk lakosságának egészségi állapota az utóbbi időben romlott. Erről nemcsak mindennapos tapasztalatunk erősíthet meg bennünket. A napi sajtóban is egyre-másra jelennek meg a szomorú statisztikák. Nőtt a szívbetegek, az érrendszeri megbetegedések, a különböző neurotikus eredetű megbetegedések száma. Magyarország előkelő helyet foglal el — sajnos — az elhalálozási arányszám tekintetében. Olvashatni arról is, hogy egyre nő a 40—50 év közöttiek elhalálozásának száma. Miközben régi népbetegségektől nagy erőfeszítések árán sikerült megszabadulni, olyan új kórok ütötték fel fejüket, melyek ellen — úgy tűnik — jelenleg nem tudunk hatásosan védekezni.

Az illetékes szakemberek bizonyára mindent megtesznek azért, hogy a jövő társadalmának embere egészségesebb legyen. Ám ugyanakkor ma már nyilvánvaló, hogy az egészségügy nem pusztán az orvostudomány gondja. Egyre nyilvánvalóbbá válik, hogy az ember testi-lelki jóléte, egészségi állapota csakis nagyobb összefüggésekből vizsgálható. Különösen igaz ez, ha a ma egyre gyakrabban fellépő betegségek (szívinfarktus, agyvérzés, gyomorfekély stb.) okaira keressük a választ. Egyre világosabbá válik, hogy az egyén egészsége és a társadalom egészsége egymástól nem elválasztható tényezők. Egyszerűbben fogalmazva: csak akkor lehet igazán reménykedni „modern" betegségeink felszámolásában, ha a tágabb környezet, a társadalom is egészségesebbé válik. Hiszen nyilvánvaló, hogy e megbetegedések okai legtöbbször a nem megfelelő életvitelben keresendők. Az életvitel pedig nagyban függ a társadalom által kínált feltételektől.

Persze nem gondoljuk azt, hogy az egyéni életvezetés, az egészségesebb életmód kialakítása csak és kizárólag a társadalmi környezet függvénye. Különösen így van ez azoknak az embereknek az esetében, akiknek a magatartását nem az éppen dívó értékrend, hanem Jézus Krisztus szabályozza. Jézus, a mi Urunk úgy is gyógyít, hogy olyan életmintát ad elénk, amely nem vezet önpusztításba. Szabaddá tesz olyan életcéloktól, amelyeknek a mindenáron való elérése felőrli a testi-lelki egészséget, beteggé tesz.

—s

BENE József *40, 42, 55, 60, 69, 77, 79, 81, 82, 90, 158,* 18
Székelydálya, 1903. június 24.–NSZK, 1986. május 20.
Képz. Főisk. Buk., festő, grafikus, textiles

Banner Erdély

rázoló művészet forrásértéke

eltételei

énetirás legelső feladata a művé-
sitása, gyüjtése, fizikai tulélé-
delmük. Csupa olyan feladat, ame-
ánithatók befejezettnek - sem a
kintetében, sem időben. Elegendő
olás legelső tagjára, az azonosi-
n ez a spontán esztétikai érték-
yos megismerés egész skáláját át-
egyszeri aktusban, hanem szaka-
agába foglalja az állapot kriti-
ak, az attribuciónak, a tematikai
amennyi tudományos müveletét. Minde-

1945 után Kolozsvárt kapcsolódott be a magyar könyvgrafikai tevékenységbe. A KZST tagja volt. Érzékeny, mesélő kedvű részese a romániai magyar ifjúsági és gyermekirodalom fejlődésének. Plakátjaival és az általa tervezett borítóval indult útjára a Napsugár, melynek ma is szerkesztő bizottsági tagja. Az Utunk, Korunk, Igaz Szó és szinte valamennyi romániai magyar napilap közli illusztrációit. Könyvgrafikai munkái közül kiemelkedik Benedek Elek *Mesék* és *Táltos kecske* (magyar, román és német nyelvű kiadás), Nagy István *A mi lányaink*, Asztalos István *Fiatal szívvel*, Székely János *Itthon vagyok*, Kiss Jenő *Gyermeksíp* c. kötetéhez s a *Moldvai csángó népdalok és népballadák*hoz készített borítója, kötésterve és illusztrációja; Kacsó Sándor *Száműzetéseim* c. verskötetében 8 grafikával szerepel.

Hajdu Győző: *A művész közérzete*. A Hét 1974/35. — Mircea Toca: *Iosif Bene*. Kismonográfia, 1976. — Jánosházy György: *B. J.* Kismonográfia, 1979.

Benedek Elek (Kisbacon, 1859. szept. 30. — 1929. aug. 17., Kisbacon) — publicista, regényíró, novellista, népmesegyűjtő, a magyar gyermekirodalom úttörő szerzője és szervezője, szerkesztő. ~ Marcell apja. Földművelő székely katonacsaládból eredt, s egész életén át megőrizte felelősségét szülőföldje iránt.

1921. augusztus 3-án érkezik haza hosszú távollét után s telepszik meg végleg szülőfalujában. A romániai magyar irodalom hőskorában egybeköti az írói tevékenységet a népműveléssel. Gyermeklapja, a Cimbora, a világban való korszerű tájékozódásra, a hagyományok megbecsülésére, az anyanyelv színvonalas ápolására nevelt, népszerű naptárai irodalmi igényt ébresztettek, a Kós Károllyal és Szentimrei Jenővel kezdeményezett s főszerkesztőként nevével jegyzett Vasárnap (folytatása a Vasárnapi Újság) általános ismereteket terjesztett, s a közügyek megvitatására serkentett. Paál Árpád napilapja, az Újság, melynek munkatársa volt, független lapként szolgálta a demokratikus haladást. Kiállott Makkai Sándor Ady-könyve mellett a Brassói Lapok hasábjain, majd önálló röpiratban segítette az Adyra hivatkozó fiatal nemzedék szellemi erőit a konzervatív irodalmi irányzattal szemben. Személye a *Kalákások* mozgalma élén egy radikális székely népi irányzat jelképévé vált. „Fiai", a köréje gyűlt fiatal írók — Bartalis János, Jancsó Béla, Kacsó Sándor, Nyírő József, Szentimrei Jenő, Tamási Áron — társaságában 1927—28-ban bejárta Erdélyt. Velük járta az országot is

ságok 7—8. Kv. 1941). Ismertette a gondozása alatt álló volt unitárius kollégiumi könyvtár kézirattárát a *Kelemen Lajos Emlékkönyv*ben (1957). Kéziratban hagyta hátra Gál Kelemen, Kanyaró Ferenc, Mikó Lőrinc, Péterfi Dénes életrajzát.

Benczédi Sándor (Tarcsafalva, 1912. szept. 16.) — szobrászművész. A tanítóképzőt 1932-ben Székelykeresztúron, a képzőművészeti főiskolát 1942-ben Budapesten végezte. Korondon tanítóskodott, ekkor írta és rajzolta *A csillagszemű juhász* (Kv. 1946) c. alatt a Móricz Zsigmond Kollégium kiadásában megjelent három mesejátékát, melytől a bevezetőt író Faragó József „új magyar játékstílus" kialakítását várta.

Faluról hozza magával szobrászművészetének első kiállítási anyagát, s Kolozsvárt nyitja meg műtermét. Terrakotta kisszobraiban az irodalmi és plasztikai kifejezés ötvözetével fogalmazza meg az örök emberi esendőséget; kisplasztikájának *Kisszobrok* (Mv. 1959) c. alatt megjelent albumát Márkos András a népi és nevelő jellegre való hivatkozással vezeti be. A 60-as évek végén az addigi típusszobrok személyiségek kritikai jellemzésévé alakulnak: a művész megkezdi a romániai magyar értelmiségről, az irodalmi, képzőművészeti, színházi és zenei élet kiválóságairól készített alakos- vagy portrékarikatúráinak sorozatát. 1971-ben saját rovatot nyit *Utunk-széli szobrok* címen az Utunk utolsó oldalán, ahol minden héten más és más hazai író vagy művész fejkarikatúráját közli. E rovat nyomán nevezi magát — a rá jellemző önirónával — „utunkszéli szobrász"-nak. Több mint 200 írókról, művészekről készített karikatúra-szobra a csíkszeredai Mikó-vár múzeumi termében állandó kiállításként szerepel.

Debreczeni László: *Új fiatal szobrásztehetség.* Erdélyi Fiatalok 1937/2. — Hans Loew: *B. S. kisszobrai.* Korunk 1959/10. — Földes László: *Kin nevet és kit nevettet Benczédi?* Utunk 1957/26—27; újraközölve *A lehetetlen ostroma,* 1968. 295—304. — Sinkó Zoltán: *B. S. 60 éves.* Igaz Szó 1972/11.

Benczel Béla — **Brassói Lapok 1; *Egység*

Bene József (Székelydálya, 1903. jún. 24.) — képzőművész. A székelyudvarhelyi ref. kollégiumban érettségizett, majd a bukaresti Szépművészeti Akadémián Camil Ressu, G. D. Mirea, Fritz Storck és Costin Petrescu növendékeként festészeti és iparművészeti szakot végzett. Középiskolás korában a helyi gimnáziumok diáklapjait illusztrálta; a főiskolai évek alatt a bukaresti lapokba rajzolt, majd Marosvásárhelyen,

JÓZSEF festő

Forrás 1986.10.

Beke György

Az enkausztika kolozsvári feltámasztója

Bene József munkásságáról

Örök kísérletező. Hetvenesztendős művészpályáján — tizenkét évesen már akvarellt festett Székelyudvarhelyen — számos stílusváltás nyomát követhetjük Bene József* munkáin, néha egyazon időben ellentétesnek tetsző, mégis egybetartozó művei születtek.

— Ez azért már nem nagyon mondható el rólam — így a művész. — Az enkausztika megtalálása óta nem keresem többé az új kifejezési módot, technikát, legfennebb nem lettem hűtlen a régiekhez sem. Például az akvarellhez.

Alighanem több forrása is volt a keresésnek, amely Bene József egész művészpályáját, egész életét végigkísérte. Minden művész örök, leghőbb vágya az egyik, nem is annyira önnön maga, hanem munkái örökkévalóságára — miáltal persze ő is tovább él az utókorban —, az élet változásaira adandó művészi válasz nyugtalanító ingere, kényszere a másik. És persze, ne feledjek el egy nagyon fontosat: a szorgalmat. Ez a konok szorgalom jellemezné Bene Józsefet akkor is, ha nem festőművész vált volna belőle, hanem megmarad a szülőfalujában, Székelydályán, vagy szabómester lesz Bukarestben vagy éppen földműves vagy akár miniszter. Mert ez már az egyéni jellem vonása. Felesége mondja, hogy reggelenként úgy készül műtermébe a kicsi utca másik oldalára, mint egy székely legény, akinek sürgető kaszálás aznap a dolga. Csak a betegség akadályozhatná meg abban, hogy minden nap dolgozzék, éppen ezért inkább észre sem veszi a betegségeit. Ez a buzgalom vezette el székelyudvarhelyi érettségije után a bukaresti szabóműhelybe. Ismerem életének ezt az epizódját, mivel bukaresti tartózkodása a két háború között működött Koós Ferenc Kör Diákszakosztályához kapcsolódott, de most, a műtermi beszélgetés hangulatában, akvarellek, enkausztikák sokasága között, a sajátos Bene József-i hangulatot árasztó világban — amely emelkedett szépség, lírai átszellemültség, virágok, színek, alakok utánozhatatlan egysége — el is feledkezem róla. Ő maga figyelmeztet: hozzátartozott az a korszak is művészi indulásához, alkotói módszerének kialakulásához.

— Hányan elfeledkeznének arról, Józsi bátyám, nyolcvankét évesen, országosan és az országon jóval túl ismert művészként, hogy a két háború közötti kisebbségi kényszerűség szabóműhelybe vezette el.

— Miért feledkeznék el róla? Nekem Haáz Rezső volt a kedves tanárom Székelyudvarhelyen, aki nemcsak rajzolt, de a népi kultúra minden ágát felkarolta, egyszerre volt művész és művészetszervező, népnevelő, az ecset és a toll embere. Igaz, a bukaresti szabóműhelybe az akkori sors kényszere vitt, de kétesztendős szabóskodásom alatt nemcsak a fizikai munka szépségeit ismertem meg, fedeztem fel — minden művészi munkában sok a fizikai erőfeszítés is —, hanem mindennapi munkámat is igyekeztem művészetté változtatni. Ekkor kezdtem el készíteni az abaposztó alapú, intarziás faliszőnyegeket,

* A kézirat érkezése után kaptuk a hírt, hogy Bene József elhunyt. Ezzel az írással, s néhány alkotásának közlésével emlékezünk róla.

ezért a kisujjukat se mozdították. Ezért még mindig sok a zűrzavar a tulajdonjog körül. Mikor a magyar követ kinn járt, neki is elpanaszolták sérelmeiket, fel is vették az adatokat, de azóta se történt semmi. Pedig a falu már szépen virágzik, a fákat messze kiirtották a ház körül, így annyi szabad és termékeny földet nyertek, amely biztosítja a megélhetésüket, sőt, egyesek, különösen a hazai parasztság, a szegényparasztság nyomorúságos helyzetéhez mérve, szinte gazdagoknak mondhatók, de mit ér ez, ha nem dolgozhatnak nyugodtan s még azt sem tudják, hogy a saját családjuk részére irtották-e ki az őserdőt, vagy csak azért, hogy az állam mindenről leszedje a tejfelt. Ezt akkor, a II. világháborúra készülő bizonytalan helyzetben, a nyugtalansággal, belső politikai nehézségekkel küzdő brazil életben még csak elő sem lehetett hozni, ezért a magyarok egy része, akik el tudták adni jól jövedelmező földjüket, Paranába vándorolt, hátha ott majd könnyebb lesz.

Közben a gyermekek felcseperedtek, munkába álltak vagy az apjuk földjén, vagy idegeneknél, de bizonytalannak látják a jövendőjüket, s főleg azt sérelmezik, hogy nincs számukra megfelelő szórakozási lehetőség, sem egyesületi élet, mert ők már többet követelnek, mint lassan öregedő szüleik. A vallásos élet se igen érdekli őket, mert ők már haladóbb szelleműek, a nyelvet is jobban megtanulták, mint szüleik. Néha olvassák a liberálisabb brazil újságokat is, és tájékozódnak a világpolitika eseményeiben.

Most is tartottam részükre népművelő előadásokat, tanítottam régi magyar népdalokat, de azzal a szorongó érzéssel hagytam ott őket, hogy ma már ennél sokkal több kellene. Mikor erről cikket írtam a Délamerikai Magyar Hírlapba, voltak, akik élesen nekem támadtak, mert kifejtettem, hogy ez bizony csak „műkedvelő népművelés", nemcsak tartalmánál, hanem formájánál fogva is.

A valóságos helyzet tehát korántsem olyan színes és megnyugtató, mint ahogyan azt a Brazíliai Magyarok c. almanach beállította.

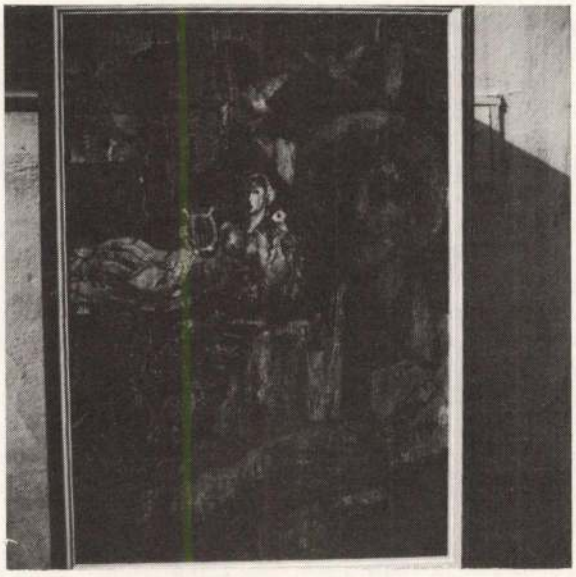

Nagybányai emlék

Leány a kútnál

könyvborítókat, asztalborítókat, amelyekre később George Oprescu, a nagy román művészettörténész is felfigyelt.

Oprescu akadémikus olyan ötletes dekoratív művészi munkának találta e szőnyegeket, borítókat, amelyeknek a „szépsége, kivitele, formája, hatása szinte utolérhetetlen." Ezt nyilván nem Bene József mondja, én másolom ide, illetve fordítom magyarra a korabeli román szöveget. A bukaresti székely szabósegéd útja szinte magától értetődően vezetett a Szépművészeti Főiskolára, Bene József szőnyegei, borítói pedig méltán jutottak el a bukaresti, budapesti, bécsi, berlini, római kiállítótermekbe.

A festészeti szakkal együtt az iparművészetit is elvégezte. Eredendően nagy hajlama van a dekorativitásra, könnyen rajzol, számára a rajz olyan természetes kifejezési forma, olyan megszokott, mint az embernek a lélegzés: nem tudna meglenni nélküle. Mindig szívesen kérték fel illusztrációk készítésére, számos jeles irodalmi alkotás borítóját vagy belső rajzait készítette el. A dekorativitás annyira a „vérében van", hogy az iparművészet bukaresti professzora, Costin Petrescu tanársegédjének hívta volt meg. Akkor elhárította a meghívást, de sorsa elől, úgy látszik, senki sem menekülhet: 1949-ben ennek tanszékvezető tanára lett Kolozsvárott.

— Bármilyen új eljárásba kezdtem, az akvarellt nem hagytam abba soha. A bennem élő líraiságot a vízfestéssel lehet legteljesebben kifejezni, ha egyáltalán tökéletesen kifejezhetők az emberi, művészi érzések, megérzések . . . Korán megkíséreltem tágítani az akvarell lehetőségeit. Ez ugyanis rendszerint csendélet, tájkép, s ha alakot is ábrázolt, legfeljebb emberi fejeket. Éppen ezért hosszú időn át az akvarellt nem is annyira a piktúrához, mint inkább a grafikához sorolták.

Bene József vérbeli akvarellistaként küzdötte ki, hogy a vízfestmények felkerüljenek a festészeti kiállítások falaira. Nemcsak közéleti síkon harcolt, tette ezt is, lévén egy ideig a Képzőművészeti Szövetség kolozsvári fiókjának elnöke, de még inkább és hatásosabban: a maga akvarelljeivel, amelyeken alakok, figurák jelennek meg igen természetesen.

Jánosházy György műkritikus 1980-ban könyvet adott ki Bene Józsefről s ebben az enkausztikában jelölte meg a művész legfőbb kifejezési formáját. Az enkausztika, amelynek újrafelfedezése tájainkon, de szélesebb égtájakon is Bene József művészi kereséséhez kapcsolódik, a görög festészet sajátos technikája volt. Lényege, mint ismeretes, hogy a festéket felhevített viasszal égették rá az alapra. „Az enkausztikát Polygnótos is használta, de csak az i.e. 4. században vált általánossá. Ettől kezdve főleg táblaképek festésénél alkalmazták. Legtöbb emléke a római kori egyiptomi múmiaportrékban maradt ránk, amelyeknek jó része enkausztikus technikával, pasztózusan felrakott festéssel készült, és amelyeken egymás mellett található az ecset és a kestron használatának nyoma." (Castiglione László).

— Mi vezetett el téged az enkausztika felújításához?

— Nyilván, a művészi keresés. Bukaresti főiskolás koromban is olvastam erről a technikáról, de csak olvastam róla, akkoriban olajjal festettem. Az olajfestés azonban mind kevésbé elégített ki. Felderengett bennem, hogy abban a régi enkausztikában jobban ki lehetett élni a művész díszítő hajlamát. És az sem mellékes, hogy az enkausztika sokkal időtállóbb, hiszen az olajképek repedeznek, állandóan restaurálni kell őket. Az enkausztika nem repedezik, nem veszíti a színeit sem. A New York-i Metropolitan Múzeumban őriznek kétezer éves enkausztikus portrét, amelyen semmilyen rongálódás sincs.

— Az enkausztika lenne maga az időtlenség?

— Legalábbis győzelem a múló és mulasztó idő fölött. Úgy játszhatom a színekkel, alakokkal, úgy élhetem ki a dekorativitást, hogy — legalábbis reményeimben — a maradandóság boltozata borul munkáim fölé. Csábító lehetőség, megérte a küzdelmet az enkausztika feltámasztásáért.

Játék a színekkel, alakokkal — ez jellemezte mindig Bene József műveit, bármilyen technikával keletkeztek is azok, a művész bármelyik életszakaszában. Lovak és megint lovak, állatok, nők, férfiak soha vagy alig, virágok, hangszerek és persze a nap és a hold, ezek kerültek legsűrűbben Bene József műveire.

Az enkausztikát — ne féljünk a szótól — világszerte egy kolozsvári műteremben fedezték fel újra, Bene József alakította ki, hosszú küzdelemmel, a maga enkausztikus eljárását: előbb finom akvarell-papírra készítette, helyenként színezte és ezeket a színeket — de csak a színeket — kötötte meg forró méhviasszal, ami mélyen beleolvadt a papirosba. Aztán szaporította a színeket, és a papírt rákasíroztatta a vászonra. Egy időben készített enkausztikát falemezekre is, de keveset. Most csak finom vászonra fest ezzel az eljárással.

Kiállítások sokaságán ismerhette meg közönségünk, Bene József egész munkásságával együtt, az enkausztikáit. Ez bizonyult az érett, idős Bene József legsajátosabb művészi kifejező eszközének.

— Engem már valahogy nem befolyásolnak egyébként tisztelt és becsült pályatársaim. Eléggé kitapostam a magam útját.

Máig szívesen emlegeti azonban, hogy Gauguint tekintette mindig mesterének, éppen azért, mert nála érezte legteljesebben érvényesülni a dekorativitást.

— Tapasztaltad-e, hogy mely képeidnek van legnagyobb hatásuk a közönségre? Mondjuk, megálltál-e valamelyik kiállításodon, vagy Sepsiszentgyörgyön, a múzeum öt szobájában berendezett Bene József Galériában, kicsit félrehúzódva, hogy megfigyeld a látogatókat?

— A művész vendéglátó a kiállításon, nem illenék elbújnia. De van ilyen élményem. Egyik kolozsvári kiállításomon két hölgy beszélgetett *Keleti mese* című képem előtt, és észrevettem, hogy az egyik elővette a zsebkendőjét, mert könnyezett.

Művész és közönség, nép és fia meghitt kapcsolatát egy angyalosi epizód jellemezheti igazán. Ez a Kovászna megyei székely falucska egy időben Bene József lakhelye volt, oda költöztek a szülei. Egyik első munkáját, egy színpadfüggönyt, amely a Szent Anna-tó legendáját eleveníti fel, a művész e falu művelődési otthonának készítette. Segített neki ebben Leiter Artúr brassói tanár, festőművész, régi barátja is. A függöny megvan most is. Egyik sepsiszentgyörgyi látogatása alkalmával a megyei művelődési élet akkori irányítója azt kérdezte Bene Józseftől, nem kívánna-e ellátogatni a közeli Angyalosra? Ment szívesen. Az egész falu népe várta a főtéren, népviseletben, kürtőskalácccsal, pálinkával. Ekkor Bene József szemében jelent meg egy könnycsepp. Gyorsan letörölte. Örök küzdelmet folytatott a maradandósággal. Kapott az alkalmon, mikor Palkó Attila kolozsvári tanár egy ásatáson a Bácsi torokban hatezer éves festéket hozott el hozzá, és ő ezzel készített el jó néhány rajzot. E rajzokon — rovásírással körülfogva — kalotaszegi lányokat ábrázolt, galambokkal. Azt suggalva, hogy az idők ívei a nép életében hajolnak igazán egybe. Ott, Angyaloson mintha ez a gondolat kísértette volna meg újra. Úgy érezte, hogy a szálak elszakíthatatlanok. Végérvényesen hazaérkezett.

BÚCSÚ ILLÉS ENDRÉTŐL

(1902—1986)

A gellérthegyi ház különös íróállványa magányosan maradt. A fegyelmezett íráshoz, az állványhoz szokott mester — elment. Illés Endre, aki annyira szerette lakása könyvrengetegét, kis kőoroszlánjait, az apai örökségként őrzött Bartók Béla-lemezt — itthagyta gellérthegyi otthonát.

Felvidékről, Csütörtökhegyről indult, lőcsei emlékeket őrzött, majd Budapesten tanult. Orvos akart lenni, mint írótársa, Németh László. És a sokszor emlegetett Korányi Sándor-növendékből író lett. Századunk magyar irodalmának részese: aki Babits igényességét, Kosztolányi írásművészetét, Halász Gábor racionalizmusát, Móricz vérbő realizmusát szerette legjobban. S francia mesterét: Stendhalt. Nemzedéktársai közül szinte mindenkivel együtt volt, bírálva, segítve, alkotásra serkentve őket — Tamási Áront ól Németh Lászlóig. Utóbb törött lábbal jött el búcsúszót mondani Illyés Gyula ravatalához, majd esszéírói nemzedéktársának, Cs. Szabó Lászlónak sárospataki sírjához.

Az igényesség példáját adta kortársainak. Utálta a hamisjátékosokat, a hazug embereket. A tiszta értéket szerette: a fémben az ezüstöt, az emberben a romolhatatlant. Röntgensugárral vizsgálta az embereket, az írókat. Éles szemmel fedezte fel a hibákat, a betegségeket. Nem tudta elhallgatni a diagnózist. A szigorlat fegyelmét követelte önmagától is.

Kérlelhetetlen látása tette kritikussá, éles látása, ismeretanyaga — tanulmányíróvá. Kedvelt műfaja volt: a krétarajz, az esszé-portré. Legszívesebben így mutatta be íróbarátait, „szerelmeit", akikhez nagyon ragaszkodott: a pillanat villanófényében. Kedvelt francia íróit is így idézte elénk — olykor lefordítva őket: például Maupassant-t a Szajna-part villogó impresszionista színeivel és Renoir feketéjével. S épp így oldott fel esszé-elemeket novelláiban is, amikor a párizsi impresszionisták tárlatain lévő fekete szemüveges lány történetét írta meg.

Szerette a fényt, a táj, a Gellérthegy tavaszba öltözését, az itáliai ezüstmívesek munkáinak csillogását, az irodalmi alkotások betűiből kisugárzó értéket, értelmet. Például Csáth Géza, Kosztolányi unokatestvére életművében az ópiummal küszködő, szinte Gyulácsy Na-Conxypanja különösségét idéző, a fényből iszonyú sötétségbe hulló — zseni sorsát vizsgálta.

A színház szerelmese volt: színműveket írt, a törtetőkről és a türelmetlen szeretőkről, az Ambrus Zoltán-féle színikritikusok pályáját kutatta.

Az olvasás, a kéziratok olvasása ejtette őt rabul — vallotta be egyik utolsó tv-interjújában. Azt hisszük, Illyés várja őt a túlvilági kőasztalnál kéziratával.

Szekér Endre

HÍREINK

KECSKEMÉT—NEW YORK

Ladányi Imre, a kecskeméti születésű New Yorkban élő festőművész kiállításának megnyitására került sor július végén a Kecskeméti Galériában. Megnyitót mondott Bánszky Pál, megyei múzeumigazgató.

Ugyancsak a Kecskeméti Galériában nyílt meg a Művészetpártolás című kiállítás, mely a századelő helyi képzőművészeti törekvéseit mutatja be. E kiállítást Mező Mihály városi tanácselnök nyitotta meg.

CSONTVÁRY KISKUNHALASON

Csontváry a kortársak között címmel dokumentumkiállítás nyílt július 10-én Kiskunhalason, a Gózon István Művelődési Központ Csontváry-stúdiója rendezésében. A dokumentumkiállítást Pap Gábor művészettörténész nyitotta meg. A stúdió rendezvényeit egyébként, miként a mostanit is, a Kőolaj- és Földgázbányászati Vállalat támogatja.

PINTÉR LAJOS SZOT-ÖSZTÖNDÍJA

Pintér Lajos, a Forrás szerkesztője — többekkel együtt — egy éves SZOT-ösztöndíjban részesült.

gével vált rendkívüli ihlető forrássá. Játék, humor, derű, kópéság és könnyedség, szépség és varázs, kedély és képzelet, álom és fantázia, morális szigor és mélységes, nem hivalkodó sorsátélés, létezéstudat: mindez csak néhány vonás abból az univerzumból, amit a Kormos-költészet jelent a megszólaló pályatársaknak, időseknek és fiataloknak egyaránt. Kibontakoznak ezekből a tisztelgő versekből Kormos István karakterjegyei, feltárul szinte teljes lírai és személyes arcképe, hatásának titka, s a magyar költészetnek az a mai állapota, amelyben olyan fontos helyet foglal el ez a messzesugárzó életmű — fájdalmas megszakadtságában is. Nemcsak gyászversek, hanem a halál után évekkel, lassan évizeddel később született emlékező, vagy csak Kormost említő, újra és újra megidéző, felelevenítő, felvillantó költemények sokasága bizonyítja ezt az elévülhetetlen jelenlétét a költői géniusznak. Gyakran szólítják őt, üzennek neki, társalognak vele, mintha élne, legfeljebb csak „ismeretlen címre" távozott volna. Megható lelki kijátszása ez a halálnak: felemelő szellemi kapcsolatteremtés, művészi párbeszéd, elmúláson, halálon túlszálló győzelme az élő emberi szellemnek és megújuló teremtőkészségnek. Miként életében, mint irodalomszervező és szerkesztő gyakorlatilag is, betölti és folytatja hivatását Kormos István — most már „csak" szellemileg: nemzedékeket, irányzatokat, csoportokat és stílusokat, szemléleteket és módszereket fog össze az érték, a szellem és a minőség jegyében. Teremtve közben maga is olyan művet, amely utóéletével is példázza ezt a kulturális nyitottságot és szárnyaló emberséget.

Nyár

Benedektől Kovács Istvánig, Veress Miklóstól Tóth Erzsébetig és így tovább a külföldiekig, Zbigniew Herbertig, Tadeusz Nowakig és másokig. Valóban azok vonulnak föl, akiknek közük volt és van Nagy Lászlóhoz. Érződik, hogy általuk nem pusztán művészi, hanem emberi és nemzeti sorskérdések, értékeszmények öröklődnek tovább.

Nagy kiábrándultság, veszteségek, megcsalatások sora kell ahhoz, hogy a személyes példa ilyen jelentőségre tudjon emelkedni. Nagy László személyében csakugyan összesűrűsödött mindaz, ami még visszaadhatja az erkölcs, a szépség és a szó érvényességébe vethető bizalmat, a cselekvés és az emberség hitelébe, igazságába kapaszkodó reményt. Hatalmas értékszomjúság talál igazoló erőt ebben a fenoménban; s ha van modell a tisztaságra, van értelme is annak; s talán, ahogy Csoóri Sándor mondja, „ezen a szóra, hitre és emberi tisztességre kiéhezett földön elkezd növekedni azok száma, akik őt megérdemlik, s akiket ő is megérdemel."

Nagy László „földi vonulásá"-nak nagyszerűsége most emelkedik igazán méltó rangra, amikor már újabb és újabb irodalmi hullámok szakadnak el tőle, nagyságát evidenciaként ismerve el, de — távolabb kerülvén tőle — művészetének karakterét folytathatatlannak ítélve és érezve. Számukra szinte anakronisztikus ez a fűtött bizonygatása a nyilvánvalóságnak. S ha vitázunk is ezekkel a nézetekkel, mert a művészi érték állandósága mindig időszerűvé teszi annak tudatosítását, mégis belátható, hogy mennyivel erőteljesebb tetté vált volna egy ilyen kiállássorozatnak a nyilvánosságra jutása akár évtizedekkel ezelőtt. Mert akkor még valóban viaskodni és harcolni kellett az értékek felismertetéséért. Megküzdeni azzal a szűklátókörűséggel, amely nem pusztán naiv bornirtsággal tévedett Nagy László jelentőségének megítélésében, hanem erőszakos és rosszindulatú hatalmaskodás kíséretében. Ez a kiadvány is növelheti azonban azt a meggyőződést, amely nem tekinthet el az értékzúzásért való felelősségrevonástól; talán eljön az az idő, amikor pontosabban is megnevezhető lesz — hogy még többen értsék — az a „dögvészes" hely, amely Buda Ferenc látomásában így jelenik meg: „Örökségeden, a befelé határtalan Szabadság szikkadt kenyerén megosztozunk: maradjon elfogyhatatlan étkünk. Pirinyó morzsája is édesebb mindannál, amit a jóllakottak terített asztala kínál. / Dögvészes parton a terített asztal ott áll ma is. Dúl a vendégség körülötte." S az ellenszegülés után talán megnyílnak a „befelé határtalan Szabadság" kifelé vezető útjai is.

A könyv használhatóságát a szellemi, érzelmi élménynyújtás mellett a könyvészeti összeállítások is megnövelik: Nagy László műveinek, azok kritikáinak, irodalomtörténeti feldolgozásainak, valamint a Nagy Lászlóhoz írt verseknek a válogatott — de igen bő — bibliográfiái.

* * *

Ugyancsak vidéki: győri kiadvány — a Radnóti Emlékbizottság és Irodalmi Társaságé — *Az örvénylő-szívű vándor, Versek Kormos Istvánról* című kötet. (Örömteli és tanulságos dolog, ha egy költő szűkebb hazájában ilyen gonddal és ilyen országos jelentőségű kiadványokat létrehozó jószándékkal ápolják annak szellemi örökségét, hagyatékát — ahogyan ez a két kötet is mutatja ezt.) A válogatás és szerkesztés itt Z. Szabó László munkája. S ahogy az utószóban írja, „Nem a szokásos kegyelet virágai ezek a versek, hanem szívdobbanások. Botlásaink vallomásos beszámolói. Soha nem felejthető hiányának bizonyítékai. A költőtársak, a költővé fogadottak költészetükről akarnak számot adni. Üzenni! Hogy élünk, alkotunk, tesszük dolgainkat. Emberül! Azaz: igazul." A közel kétszáz költemény szinte fele annyi lírikus alkotása. Szinte hihetetlen, mennyien kerültek Kormos István varázslatos egyéniségének közelébe s vallanak most a legkülönfélébb hangnemekben erről a vonzódásról, erről a lelki, szellemi, művészi vagy emberi kapcsolatról. S itt már igazán értelmetlen a nevek sorolása is. Mert a stílus, hanghordozás, szemlélet megannyi árnyalata összegződik ebben a sziporkázó versegyüttesben, s együtt kerekítik ki szinte az egész magyar költészet színképét — Kormosra vonatkoztatott szín- és jelleggazdagságát. Kormos István egyénisége és költészete valóban a lírai változatosság különleges képessé-

ték-máglya. Korlátlan ráláttunk a felperzselt légtérre, farkasra, nagymamára s a bogáncsos láthatárt őrizö vadászra. (No meg a művészetről szőtt mesékre.) S a villanásnyi réseken át . . . a bizonyosság lángcsipkés jelére . . . lehelletére . . .

A kéretlen engedély lejárt. Földet értünk. Csak később kapott el a hányinger. Kit *azért*, kit meg *az azért* . . . Vagy fordítva . . . De képei *azért* ma is felemelők.

Párizs

Péntek Imre

neuwien jelenet

a bécsi ég
(a bécsikék)
a bécsi vér
a bécsi vágy
ó azok a bécsi (falusi)
éjszakák
a tetőablak négyszögében
feljött az első csillag
(karom fejed alatt)
puha eső-ujjak
tapogattak a szinte lüktető üvegen
s mi siklottunk
egymás verítékében
mint a héjukból kibújt csigák
összetapadva
álomtalan
mezítelen

(1984)

Ideiglenes bejelentő

Cetlik, címek, telefonszámok,
lejárt jegyek, határidők,
a mássá válás
jegyzetfüzetében
sietős rögtönzések.

Kinek ennyi a tartozása,
az követeléssel törleszt;
panel-világ
ablakhierarchiája:
tízemeletes burleszk.

tényszerű leírása gyérül is: mi történt 1946—1955 között a romániai magyarság képviselőivel? Tudományos kutatók alapforrása lesz visszaemlékezése, mégha értékeléseivel nem is mindig érthetünk egyet.

Balogh Edgárt önvallomása jellemzi leginkább: „mindig az álmaimból beszéltem, megszállottan mint a költő, akinek azonban kevés a vers, és a mozgalom erjesztően, a tények kulcs szerint való átcsoportosításával fejezi ki belső lázát." Életműve és nemzetiségi politikusi mivolta tiszteletreméltó. Mindig a törvényesség alapján állt, a meglevő keretek kihasználására biztatott, az együttélés szabályainak megtartására intett, a testvériség nevében toborozta a híveket — nem rajta múlott, hogy a Duna-völgyi népek egymásratalálásának gondolata időnként elsikkadt a történelemben.

Mi, a nálánál türelmetlenebb tanítványok, akik gyakran rácsodálkoztunk: az átmeneti kor torzulásai hogyan nem ejtették kétségbe, bár a saját bőrén tapasztalta ezeket; megvádoltuk, hogy az álmok optikáján úgy látta a dolgokat, ahogy lenniük kéne, s nem ahogy vannak; sokalltuk kompromisszumait, bár azt mindig az „ügy", s nemzetisége érdekében tette, mégis elmondhatjuk, hogy *tőle* tanultunk a közös hazában, Kelet-Európában gondolkodni, okosan politizálni, *tőle* tanultuk az optimizmust, hitet, türelmet, s a testvériség eszméjét a mindennapokban gyakorlattá változtatni.

Hatezer éves üzenet

egybe az államisággal. A két világháború között és a felszabadulás után a kisebbségnemzetiség szempontjából az alapvető változást abban látja, hogy míg előbb a kisebbségnek mindent magának kellett kiharcolnia, azt a szocialista állam jogilag biztosítja, a nemzetiség tehát nem áll ellentétben a román állammal: megtarthatja, ami sajátos, egyedüli önmagában és élvezi a szocialista állam nyújtotta teljes emberi lehetőségeket és javakat. Inkább a többségiekhez szólt, amikor rámutatott arra: a nemzetben való elmélyülést, azaz a nyelv, a művelődés ápolását nem lehet azonosítani az elkülönüléssel, szeparatizmussal, de állam és nemzetiség érdekeinek végzetes szembekerülését csak a kapitalista társadalomban véli elképzelhetőnek (katalánok, baszkok, írek, bretonok).

„Sajtójával, rádiójával és televíziójával, színházaival és iskoláival, dolgozóinak tanácsaival, a népképviseletével a romániai magyarság növekvő, gazdagodó szerkezetiség, amely bensőségesen kapcsolódik az ország egészébe. A fiatalságtól a szerkezetiség — a szellemi anyagcsere, a mindennapos közéleti körforgás, a funkcionális teljesedés — történelmi bekötését várom múltból hozott hagyományaink és jövőbe sugározható terveink közé. Történelmi szenvedélyt a nemzetiségi lét és tudat formálásához és a szocialista államiságban való integrálásához együttélésben és élő nemzetköziségben, szabad kilátással a szocialista közösség s azon túl a nagyvilág minden haladó törekvése, antiimperialista mozgalma, emberségből fogant megvalósítása felé. Az elszigetelődés vagy az anarchikus elidegenedés mindenkori ellensúlyozását cselekvő nemzetiséggel és hazafisággal. Minden álmok realizálását a lehetőségek tudományos számbavétele és következetes felhasználása alapján. Bárminő múltba felejtkező nosztalgia vagy jövőutópizmus helyett az adottságokban rejlő törvényszerűségek bátor kibontását, a reális nemzetiségi és államéletet. A nemzetiségi sors erkölcsi kimerítését, a mindenkori eredetiséget, a magunkból való kiindulást mindenhez, ami közös és emberséges."

A Korunkról írott tanulmányában — *Itt és most*. Kolozsvár—Napoca, 1976 — a transzilvanizmus—romániaiság vitához fűzött magyarázatokat. Megállapításával, miszerint a liberális szemléletű Dienes szerkesztősége idején a polgári dekadencia dominált a lapnál, míg a marxista Gaál Gábor-féle Korunkra a szocialista alkotókészség kibontakozása nyomta rá a bélyegét, többen egyetértenek. Tompítja azt az éles szembenállást, amely szerint a Helikon és Korunk vitájában a speciális magyar problematika és az ettől távol álló gyökértelen szemlélet ütközik össze, — megemlíti, Gaálnak az fájt, hogy Kuncz elhallgatta Markovits Rodion könyvét és a Korunkat. Majd úgy helyesbítette a Korunk-képet, hogy ez fokozatosan vert gyökeret az országban, vállalta a magyarság sorsproblémáit, az „itt és most" konkrétumai diktálta feladatokat. Balogh szerint a két lap, azaz kétféle szemlélet, kiegészítette egymást: a Helikont, amely azonosult Erdéllyel, mélyebbnek, következetesebbnek tartotta, ezt a Korunk a világival egészítette ki. A Helikon és a Korunk viszonya olyan, mint a csepp és az egész viszonya, amely feltételezi, kiegészíti egymást. Gaál Gáborra, mint a korszerűbb, európaibb irodalmi irányzatok képviselőjére néz, akinek szándéka Apáczai példáján, Erdélyt Európává tenni. Apáczai transzilvanizmusa nála — Balogh Edgár értelmezésében — romániaiság lett. Gaál nyomán Balogh szándéka mindig az volt: a helyi szűk szemléletet kelet-európai távlatok szerint megítélni.

Balogh Edgárnak, a 20. századi magyar nemzetiségi élet nagy tanújának megadatott, hogy emlékiratai révén élete — példája és tévedései — tanulságul szolgáljon. Tudva tudván, micsoda felelősség nehezedik rá amiatt, hogy kortársai, Antal Dániel, Bányai László, Jordáky Lajos, Kurkó Gyárfás, Nagy István nem folytathatja, vagy nem írhatja már meg visszaemlékezéseit, nem törődve azzal, mennyit árul el akaratlanul is a népi demokratikus korszak tévútjairól, személyes, esetleg a saját felelősségéről, a *„Férfimunka"* című könyvével végre átlépte a felszabadulás bűvös vonalát. Ebben vele együtt lelkesen éljük át újra a monográfikus igénnyel megírt, az MNSZ-ben eltöltött 1944—1946 közötti éveket, mert úgy látszott: valósággá válik Groza szándéka, hogy Erdély és tágabb értelemben Románia minden szülöttének édes hazája lesz, s hogy látogatása Budapesten, Belgrádban, Szófiában és Prágában új politikai perspektívát nyit a térség számára. Óriási érdeme e könyvnek, hogy eligazít a kor történései között, mégha az események, az összefüggések

FORRÁS

tizennyolcadik
évfolyam
1986. szeptember

TARTALOM

Lipcsey Ildikó	*1*	Kortársunk Közép-Európában (Balogh Edgár nyolcvanadik születésnapjára)
Keresztury Dezső	*8*	Öregkor, Egy posthumus verskötetre (versek)
Kovács István	*10*	Töprengés egy beszélgetés után, Kései álom egy barátságról (versek)
Péntek Imre	*12*	neuwien jelenet, Ideiglenes bejelentő (versek)
Kurucz Gyula	*13*	Szürkebálna (elbeszélés)
Szöllősi Zoltán	*22*	Régi versek felújítása (versciklus)
Turai Kamil	*25*	Maradandóság, Kontempláció, Soliloquia (versek)
Herceg János	*28*	Móricz Zsigmond és a Bácska
Bernáth Béla	*33*	„Felakasztom a füstre" (A boszorkányhitről, rontásokról és azok gyógyításáról — Kísérlet e hiedelmek magyarázatára)
Kőhegyi Mihály	*40*	Tűnődések Szabó Kálmán életéről
Füzi László	*50*	Jegyzetek — „vidéki" könyvekről (Pécsi könyvek — Monostori Imre: Németh László Sátorkőpusztán — Porzsolt Lajos: A magyar labdajátékok könyve)
Bertha Zoltán	*54*	Könyvek Nagy Lászlóról és Kormos Istvánról
Gergely Mihály	*57*	Karácsony a Rózsák terén (Variációk az öngyilkosságra)
Kordás Ferenc	*79*	Árpádfalva (Magyar falu a brazil őserdőben)
Beke György	*92*	Az enkausztika kolozsvári feltámasztója (Bene József munkásságáról)
Szekér Endre	*96*	Búcsú Illés Endrétől
* * *	*96*	Híreink

E számunkban *Bene József* munkáit közöljük a 8., 11., 49., 56., 78., 91. és 93. oldalon. A reprodukciókat Szabó Tamás készítette.

SZÉPIRODALOM
SZOCIOGRÁFIA
MŰVÉSZET

FORRÁS

86·9

1021
1972 JAN 7 -

Bene József

Bene József: Ballada-illusztráció

SZÍNHÁZTÖRTÉNETI
MÚZEUM
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-148, 340-726

HÓRI *(hévvel):*
Sok csók volt...? Mennyi?
LÉGYFOGÓ *(megvonja vállát):*
Mennyi? *(Biztatóan.)* Végtelen!
(Kezein s lábujjain mutatja.)
Legalább ennyi!
HÓRI:
Mondd, van úgy, hogy egy lány a csókot
meg nem érti?
LÉGYFOGÓ *(félre):* Attól függ, ki a férfi.
(Hangosan.) A lány? Hát persze! Hogyne! Érti!
De veszélyes,
mert szeszélyes,
buta,
mert képmutató!
Éjt nappallá téve — teszi magát,
hogy a férfi akassza fel magát!
De most, uram — e kislány téved.
Nem *(Hóri mellére bök)* ön akasztja fel önt,
valamint téged,
hanem a király, s így a jobb:
önkezedet megspórolod, —
nem kell, hogy te bajlódj magadnak —
bakót és bárdot tálcán megadnak.
HÓRI *(mintha ébredezne):*
Szóval hagyom, hogy fejem lehulljon. Ennyi.
Ó, élet művészete, lehető módja — ó, hol vagy
te *modus vivendi*?!
LÉGYFOGÓ:
Hát biz hiába akarjuk a létben magunkat
hízkenni-fenni,
mert, uram, nincs más *modus vivendi*
— ahogy ön mondaná —, csak gondolkodni
s tenni,
s ha nem — akkor a legjobb *modus vivendi*
— ahogy ön mondaná —
a zöld fű alatt egyet pihenni!
(Hirtelen más hangon.)
Na, mit mond az a levél?
HÓRI:
Hány csók volt? Azt mondd meg végre!
LÉGYFOGÓ:
Esküszöm földre s ha kell — égre:
sok-sok, teménytelen, temérdek, tenger,
rengeteg... amennyit csak csókolhat az
ember...
HÓRI *(most már valóban kezd ébredezni):*
Most rám hagysz mindent: beszélj csak,
bolond!
zóljál magadban... Ó, árvult kolomp.
ÉGYFOGÓ:
sküszöm, hogy menekülj szaladvást,
ert rád ragadt a királyi gyanakvás.
z így szokott...
ÓRI *(mintegy folytatva):*
üzdve a gyanakvás ellen —
agad gyanakszol minden ellen!
intről ismét trombitaszó, Őr, aki végig ara-
aiban gyönyörködött, belép.)
R *(teszi a szigorú gyanakvót):*
rt itt valaki most az éjjel?
GYFOGÓ *(siet válaszolni):*
en, a pap a fogkefével!
R *(fürkészve):*
ás?!
ÓRI *(megint mélázó hangulatba esik):*
...ő... ő...
GYFOGÓ *(sebesen közbeszól, hogy Hóri ne*
szélhessen tovább, s hogy az őrt megijessze

Ma, u
sort k
Látjá
de né
megye
ELSŐ
sihoz):
Magának készül e kivégzés?
Szegény ember! Őszinte részvét.
ELSŐ BÁMÉSZ ASSZONY ILLETVE FOG:
Bizony szegény, ő jót akart.
MÁSODIK EMBER:
Kár, hogy lebukott hamar.
(Baksinak előbb tetszik, hogy összetévesztik, de aztán kezd berezelni.)
HARMADIK EMBER:
Ne sajnálják e gaz csibészt,
vendégjogával visszaélt,
a király parancsa ellenére
legyet csempészett e vidékre!
NEGYEDIK EMBER:
Azért ütik le a fejét:
legyeket árult feketén!
MÁSODIK ASSZONY:
Árdrágító! Az ilyenfajta
kis pénzünk zsebünkből kicsalja!
ÖTÖDIK EMBER:
Hé emberek, nem úgy van az. Emez,
hogy nevethessünk, árult legyet.
(Baksi megint kezd felháborodni.)
HARMADIK ASSZONY:
Bizony olyan rég nem nevettem,
amíg néhány legyet nem vettem!
HATODIK EMBER:
Elég olcsón legyeket kaptunk,
hogy büntetlenül kacaghassunk.
BAKSI *(előbb kihúzza magát, majd szerényen):*
Hát bizony... Megtettem, amit meg lehet.
S akárki mit mond:
nem adtam drágán a legyet.
NEGYEDIK ASSZONY *(aki szépecske):*
Ó, drága ember, *(megcsókolja)* mennyit tett
értünk,
neki köszönjük nevetésünk!
(Megint meg akarja csókolni, de Hetedik ember visszahúzza.)
HETEDIK EMBER:
Nyughass, asszony, még megkívánja!
NEGYEDIK ASSZONY *(hévvel):*
Elviszi csókom a halálba!
(Trombitaszó, jön a király testőreivel, udvarával, Szemfog kisasszony is köztük van, Rágófog, Metszőfog, Bölcsességfog is, Baksi beugrik a sorba. Ki-ki elhelyezkedik.)
METSZŐFOG *(előáll):*
Kicsik, nagyok, közepesek!
Ítéljük el a legyeket!
Jobban mondva: a legyesek
bűnét! Nem lesznek többé begyesek!
Ártatlan legyek mögé búvt
a gonosz, az elvadult,
a közveszélyes, amely oly
lappangó, rejtező: a mosoly.
Ne értsük félre: a legyek
nem hibásak, de ami e megett
bujkál, az sötét,
mert benne ott mozog az ész!
Tehát urak, tehát hölgyek: a legyesek
ne legyenek oly *egyesek!*

Ide né
nem r
mégis
De né
(A ki
láthas
közel
Zápfo
és hiá
E hiá
(Morc
Ezért
mert
amiv
(A tö
TÖM
Le a
BÖLC
Attól
neki,
hogy
csak
Mert
csak
nincs
hogy
Ha é
hát h
A leg
hogy
Kibe
arra
ami
kérhe
Zápf
nem
hane
váltsa
olyan
Aki c
arra
Nem
TÖM
Jó erk
ne ak
Jó erk
de csa
aki é
Jó erk
s csak
hogy
Jó er
készt
az bu
ez a
igaz
jó m
és vi
(Bölc
elism
LÉG
Ne

1021

Bene József

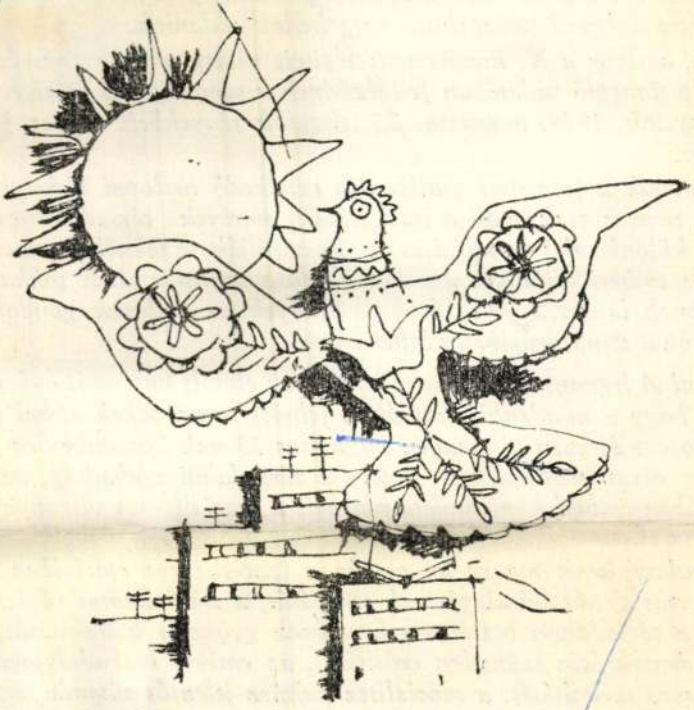

BENE JÓZSEF rajza

gatását élvező RKP a fasiszta elny
totta azoknak a mélyrehatoló társ
elyek a szocializmus mai történelmé
sebben látó szociológus sem tudott
sa volt, azok a konkrét gazdasági-
tvezette dolgozó tömegeknek meg k

Ma, amikor a X. kongresszus téz
sz nép ünneplő tudatában felidéződn
dményeink, 1944. augusztus 23 tisz
mikor.

Nemcsak a termelési grafikonok e
ényt, nem is csak azok a statisztikái
ünk különböző megvalósításait illus
ője és emberi céljainak a megvalósu
ebbeknek látom a változásokat, am
, erkölcsi struktúrájában végbemente

MAGYAR KERESKEDŐ
BUDAPEST, IX., Üllői út 61
Telefon: 138-048, 337-748, 340-726
SAJTÓFIGYELŐ

Igen! A legnagyobb győzelmünknek az elmúlt huszonöt évben én azt om, hogy a mindenki csatájában felnőtt nemzedékek etikai arculata változott és ezen túlmenően augusztus 23-nak köszönhetően felnőtté t egy olyan nemzedék is, amely a társadalmi szabadság, az emberi valóban emberi-kommunista normáit a szocializmus viszonyai között tította el.

Mindazt, amit ma ez az ország a szocializmus építésében elért, a ializmus gazdasági alapjainak lerakását, a szocializmus végleges győ-ét, a társadalom osztályszerkezetének gyökeres átalakítását, a szo-sta demokrácia szüntelen erősítését, az emberi szabadságjogok ezzel uzamos szélesítését, a szocialista kultúra jelentős vívmányait ezek a zedékek valósították meg. És ezekhez a nemzedékekhez, a kommu-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Forrás
Bene József
1976 12

1021

BENE JÓZSEF: EMBER TEHENÉVEL (ROVÁSÍRÁSSAL)

arról szól, hogy meddig tud [illegible]
mber. Máshol: a megalázottság és az öntudat
nyeire figyelünk. Itt a család béklyózó kötött-
iről szól, ott a hit téveteg újtait láttatja ve-
. Magatartás-dráma ez is.

Kolozsvárott élő kitűnő drámaíró kecskeméti
ideiről is szólnunk kell (ahogy e drámakö-
porítója is jelzi): a kecskeméti Katona József
ház mutatta be A korona aranyból van, a Bo-
estéje, a Tárlat az utcán és a Magellán című
eit. S a Forrásban is olvashattuk drámáit, így
ául a Bethlen Katát, melyet a Nemzeti Szín-
mutatott be. S a Tárlat az utcán-t is bemutat-
Budapesten. A drámák színpadi megszólalta-
jelezni nem felesleges. Hiába képzelhető el
ház az olvasólámpa alatt", hiába beszélünk
írszínházról": csak a színpadi előadás teszi
n élővé a drámát. Ez a mű igazi „próbája".
ocsis István történelmi témákat, múltbeli
eteket katalizátorként felhasználó, nagy em-
vállalásokat és választásokat (hatalom és er-
stb.) feldolgozó drámái kiállták a színpad
báját" és az irodalomtörténet mérlegelését.
vető Könyvkiadó, 1976).

SZEKÉR ENDRE

utóbbi (Elsőosztá
került a hazai k
mákat, verseket
kai munkássága i
mégis, a Tisztább
koordinátarendsz
teret kap a létezé
fiája, ami az adott
és a sajátos létforn
lálkozik. Szemlélő enje a földközelben vibrál,
ideghálóban lebeg. Képtelen már (most) a meg-
érkezésre. Hiába kap (kapna) leszálló jelet:

„minden ami ha felé indulok
távolodik
túloldallá elérhetetlenné
minden ami így van
lehet hogy nincs is
csak tükröződöm benne
mint tájban a tó"

E tónak tükre szellőtől, szelektől, viharoktól gyűrött, a jelen szilánkokra tört. De miért? Honnan a szorongás, az ijedelmeket fölszikráztató magány, a megérkezés hiánya?

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
Bene József
1973 DEC 14
Utunk

1021

Bene József: A sztánai Varjuvár

Osten című Brassó-regénye volt, amely **Corona** címmel nem sokkal azelőtt jelent meg Kós Károly fordításában a Szépmíves Céhnél, és nekem — bevallom — tetszett. Talán mert magam is brassói lakos voltam már hosszú évek óta.

Leesett az állam. A nemes bálvány orrát és fülét tüzes fogókkal csípdesték. Sérthetetlen testébe szakállas nyílveszszőket lőttek. Két oldalán nagyfogú fűrészlapot vontak ütemesen ide-oda, és azzal metélték szilárd alapzatát. Berde Mária az öblös karosszék peremén ült kihúzott derékkal. Egész ív papírost bontott ki és tartott maga elé, arról olvasta föl a különböző félrehallásokat, tévedéseket, leiterjakabokat, bocsánatos vétkeket és halálos bűnöket, amelyeket önzetlenül tisztelt mesterem általában a nagy német nyelv, különösképpen pedig a kiváló brassói szász írók ellen tudatosan, vagy — ami még rosszabb! — tudattalanul elkövetett, és amelyeket a Céh lektorai (ha egyáltalán voltak ilyenek!) elmulasztottak kijavíttatni vele.

Elképesztően kínos jelenet volt. Mintha az én bőrömet cserezték volna.

Az írótársak jóval azután is lélegzetvisszafojtva ültek helyükön (Kóst féltő aggodalmam legalábbis így láttatta

[redacted] változott.

A Mestert nyilván a nép iránt érzett izzó szeretet, úgyszintén a jelen és jövő aggodalma ösztönözte a képzelt ellenség minél tökéletesebb legázolására. Most utólag nemcsak megértem, de át is érzem szívbéli aggodalmát a megbocsáthatatlan ifjonti hányavetiség miatt, amely a maga képzelt igazának kábulatában hajlandó lett volna az oly sok gonddal, törődéssel, szenvedéllyel, sőt szenvedéssel összehordott és óvott épületet fölösleges légvárnak minősíteni. Holott nem is volt az, legalábbis nem egészen az. Kós azonban — gondoltam akkor — nem azt mutatta ki, hogy a vele nem egy véleményen levők tételei helytelenek, hanem hogy az addigi meggyőződések ellen bármi okból lázadozók lusták, tehetségtelenek, akarnokok, mitugrászok. Nem csupán a cikk szerzője, hanem szinte valamennyi ifjú író! ... Holott az említett tanulmány egysze-

(Folytatása a 8. oldalon)

SZEMLÉR FERENC

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720
1974 MÁR 16
Magyar Hírek

Bene József festő
1021

HÁROM FESTŐ

A Magyar Nemzeti Galériában és a Miskolci Galériában ismerkedhet meg a magyar tárlatlátogató közönség a jelenkori román festészettel. A kolozsvári Művészeti Múzeum gyűjteményéből a rendezők elsősorban az erdélyi művészek alkotásain vázolják fel az elmúlt negyedszázad festészetének a változatosságát.

A kiállítás anyagából most három erdélyi festőt mutatunk be.

Lévai András felvételei

Bene József

(SZÉKELYDÁLYA, 1903. JANUÁR 24. HARGITA MEGYE)

A Bukaresti Szépművészeti Iskola elvégzése után egy ideig Gyergyóban és Marosvásárhelyen volt rajztanár, majd a kolozsvári Képőművészeti Főiskola megalakulásakor, 1949-ben, meghívták vezető tanárnak a textiltanszékre. Több hazai és külföldi kiállításon vett részt. Budapest, 1941, 1944, Bécs 1952, Moszkva, Peking 1953, Varsó, Belgrád 1959, Prága, Pozsony 1960, Ankara, Isztambul, Róma, Milánó, Firenze 1964. Kiváló munkásságának elismeréséül 1964-ben elnyerte az Érdemes Művész címet. 1973 őszén a Kolozsvári Művészeti Múzeum nagyszabású gyűjteményes kiállítással ünnepelte 70 éves születésnapját.

Nyugtalanság

„Neker

Az esztergomi Látszerészeti Eszközök Gyárában megismerkedtem egy fiatalasszonnyal. Így vallott az életéről:

— Balázs Jánosnénak hívnak. 1949-ben születtem. Kilencéves voltam, amikor édesanyám meghalt. Állami gondozásba kerültem. Az intézetben elvégeztem az általános iskolát, azután pedig fodrásztanuló lettem. Nagyon szerettem a szakmámat, ma is szeretem. Illetve, szeretném... De tetszik látni, ahelyett, hogy frizurákat készítenék, szemüvegkereteket csavarozok. Elhagytam a szakmámat. El kellett hagynom... Néhány éve fodrászkodtam, amikor megismerkedtem Vele... Nagy szerelem volt köztünk, 1969. szeptember 6-án volt az esküvőnk. Albérletben kezdtük a közös életet, és azonnal beadtuk a tanácshoz a lakáskérvényt. De amikor 1972-ben a lakást megkaptuk, már válófélben voltunk. A férjem zenész volt, éjszakai szórakozóhelyen dolgozott, jól keresett, körülrajongták a nők, mindig volt valakije... Elváltunk. A lakást és a kislányunkat nekem ítélte a bíróság, őt pedig havi 460 forint gyermektartásra kötelezte. Mint fodrász, két műszakban dolgoztam, a bölcsőde hatkor bezárt, a kislányt nem tudtam kire hagyni esténként. Kiléptem, és olyan munkahelyet kerestem, ahol olyan a beosztás, hogy őt reggel el tudom vinni a bölcsődébe, most már az óvodába, és este pedig vele lehetek. Így kerültem ebbe a gyárba. Nem bántam meg, hogy ide jöttem, itt törődnek a gyerekes anyákkal.

— De anyagilag rosszabbul járt. Hiszen ott volt borravaló.

— Mi mást tehettem volt? Itt nyolc forint huszonhárom fillér az órabérem, ezernyolcat megkeresek havonta. A lakás bére kétszáznegyven forint, a fűtés kétszáztizenhat, a villany harminc-negyven forint. A kislányért hetvenhat forintot fizetek egy hónapra az óvodában. Ezekre a fix-kiadásokra lejön 560—570 forint. A többiből élünk.

— És a gyerektartás.

— Az hol van, hol nincs. Most már két hónapja nem kaptam egy fillért se. Kilépett a munkahelyéről, nem tudom azt se, hol dolgozik. Nem törődik az a gyerekével.

*

Balázs Erikával az óvodában találkoztam. Szép arcú, értelmes kislány. Könnyen össze-

barátkoz
kókkal.
— Ottl
Van egy
vacsoráz
— Nek
szel?
— Mes
mesét tu
— És
— kérde
— Nek
lány. —
mutatott
sincs, Évi

— Min
is sok a
mondta
munkaüg
radtak, e
tuk sokk
családi
Nemcsak
gyermeki
épp körü
összeegye
sággal. K
ségből is
kevés a
kán akad
suk meg!

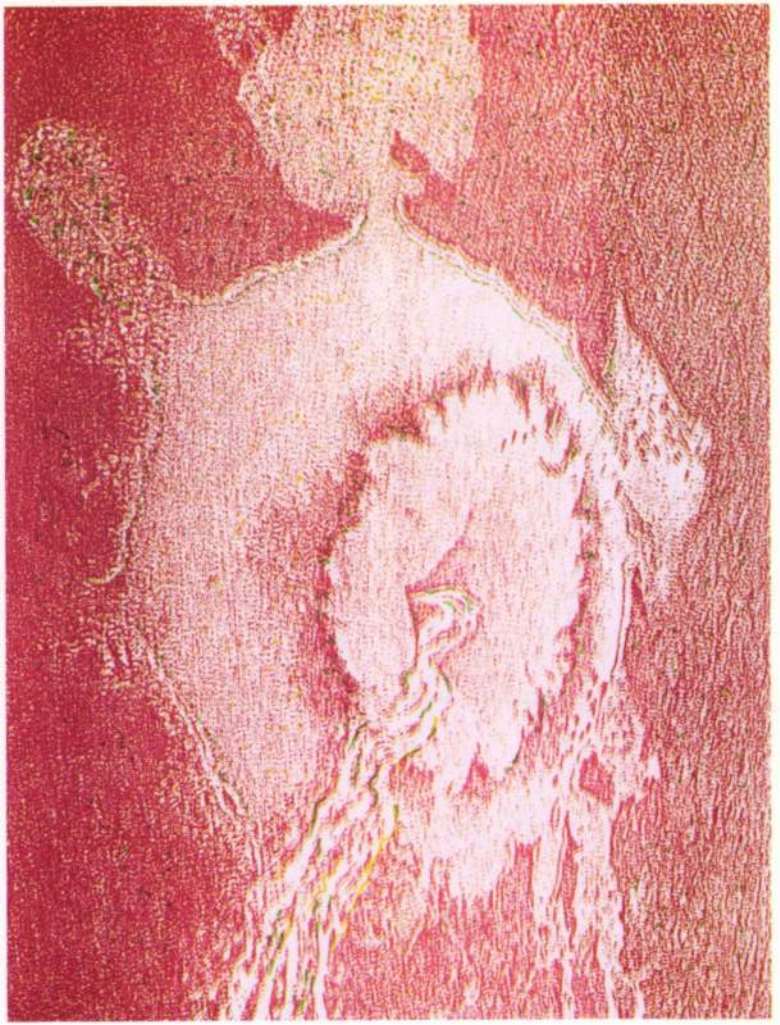

Feladó: Benes József
FORRÁS SZERKESZTŐSÉGE
Kecskemét, Pf.:69, 6001

Kedves Lajos!
Köszönöm szives tájékoztatásod. Két dologra kérnélek, biztatnálak. Egyrészt egy Csernus-interjura, gondolom, ez irásban is megtehető. Csernusnak ma irok ez ügyben én is. Másrészt egy Dobrik-interjura -vagy a Szalay-hagyaték másjellegü felmérésére, ez ügyben is próbálom elérni Dobrik Istvánt. Ehhez képanyag is társulna, kb. 10-10 repró.
Köszönöm és ölel szeretettel,

fotó:BAHGET ISKANDER, nyomda: HÁZINYOMDA KFT. Kmét,

1998 Cpr. 28

Benes József: FORRÁS *(vegyes technika)*

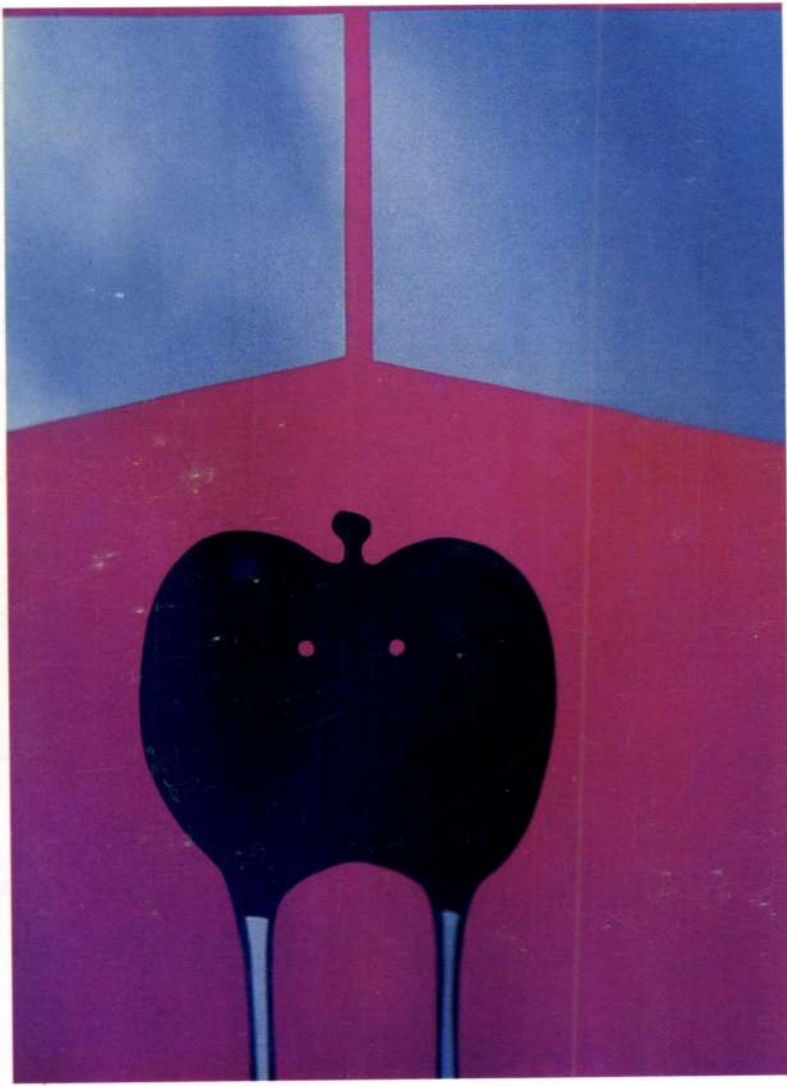

Benes József (1938–)
Fekete figura 1974
szerigráfia 75×60 cm

MOZGÓ VILÁG 1051 BP. NÁDOR U. 26.

Benes József (1938–)
Parton 1974
szerigráfia 80×60 cm

MOZGÓ VILÁG 1051 BP. NÁDOR U. 26.

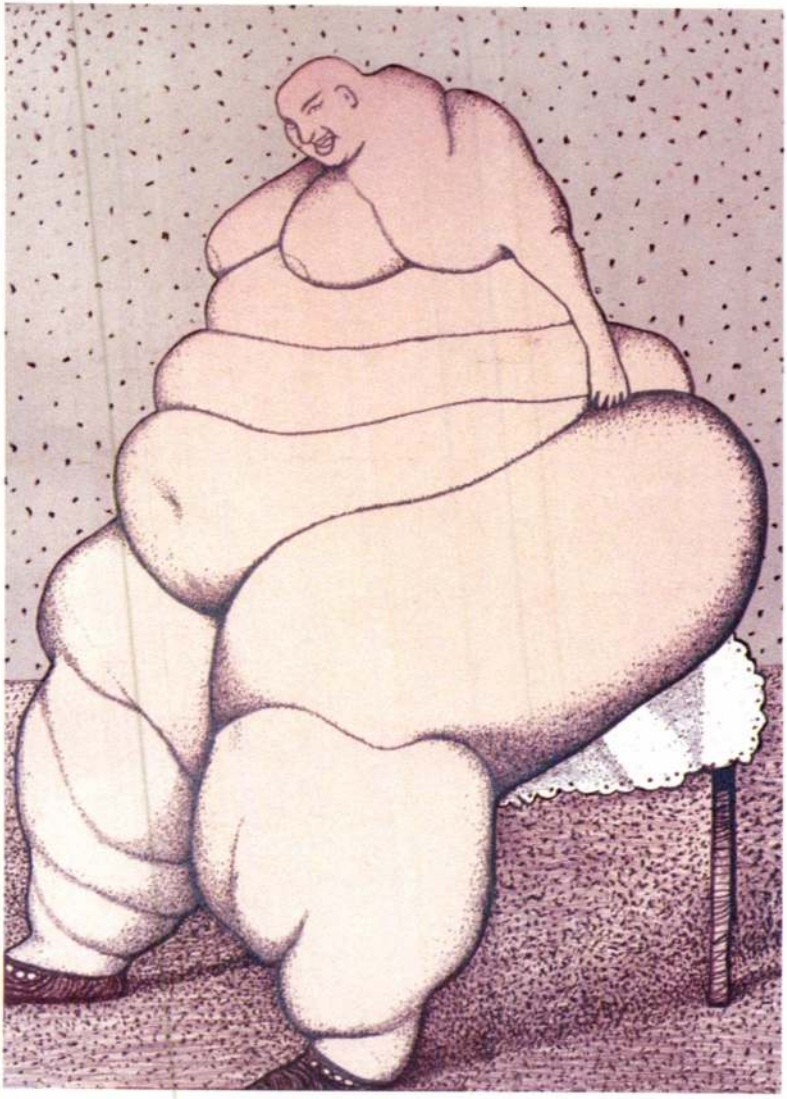

MOZGÓ VILÁG 1051 BP. NÁDOR U. 26.

Benes József (1938–)
Husika I. 1993
litográfia 56×40 cm

Benes József (1938–)
Alámerülés 1997
litográfia 73×47 cm

Mozgó világ 1051 BP. Nádor u. 26.

Bene József

„Népdal" c. képének reprodukciója
a képmellékletben

Igaz Szó 1972 november

1

Bene József festőművész
(1903 Szelelydálya -)

A kolozsvári Ion Andreescu
képzőművészeti főiskola tanszékvezető
tanára

Igaz Szó 1972 november

775. old

Bene József

2

A bukaresti képzőművészeti Akadémián végzett tanulmányait (1928) Első nyilvános szereplése 1927 - Brassó.

Igaz Szó 1972 november 775. old.

Bene József

3

Sepsiszentgyörgyön 1928-ban és 1972-ben, Székely Zeneszkuron 1932-ben és 1935-ben, Kolozsváron 1957-ben és 1960-ban volt egyéni kiállítása

Igaz Szó 1972 november 775. old.

Bene József 4

Nagyvárodon 1957-ben, Szatmáron 1957-ben, Marosvásárhelyen 1967-ben, Csíkszeredán 1968-ban volt kiállítása

Igaz Szó 1977 november 775. old.

Bene Sándor 5

Szekely-udvarhelyen 1961-ben, és
1971-ben, Konstancában 1969-ben,
Baroton 1972-ben volt kiállítása

Igaz fő 1972 november
775. db.

Beve József 6

1972-ben Kézdivásárhelyen volt egyéni kiállítása.

Budapesten 1941-ben, 1944-ben, 1952-ben, 1965-ben szerepelt kiállításon

Igaz Szó 1972 november
775. old.

Bene József

7

Külföldi szemléseí Ziá Utatókon:

Bécs (1953), Moszkva (1958, 1965) Pekíng,
New Delhi (1958), Varsó, Belgrád (1959)

Igaz Szó 1977 november
775. old

Bene József 8

Prága, Porsony, Helsinki, (1960)
Ankara, Istambul (1962), Szofia (1961, 64)
Róma, Milano, Firenze (1964) Torino (1968)

Igaz Szó 1972 november
775. old

Bene József 9

- Több művet a bukaresti,
Kolozsvári, marosvásárhelyi, iasi-i,
budapesti múzeumekben őriz.
† Érdemes művész

Igaz Fi 1972 november
775. old.

Bene József állami-díjas festő- és grafikusművész

a 900 éves Tokaj jubileuma alkalmából a kolozsvári művész műveiből nyílik bemutató.

Dalgozók Lapja Komárom, 1973. máj. 31.

Bene József festő- és grafikusművész.

Tokaj jubileuma alkalmából alkotásaiból nyílik kiállítás az Állami díjas Kolozsvári művész-nek.

(MT i.): Tokaj 900 éves.
Hajdúbihari Napló, 1973. jún. 1.

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 OKT 12.

Bene József, állami-

Magyar Nemzet

díjas festőművész

A Tokaji Ősz során október 20-án Bene József Állami-díjas festőművész (Kolozsvár) kiállítása nyílik meg a helytörténeti múzeumban.

Bene József

Napjaink román festészete c. kiállításon rendezett képeivel a Nemzeti Galériában.

Népszava, 1974. febr. 10. 102 évf. 34 sz. 9 p.

Bene József

„Velence" c. képének
reprója a 235. oldalon

Korunk Kolozsvár 1974/2

Bene József

„Kalotaszegi leányok" c.
képének reprója a képmelléklettben

Korunk 1974/2 Kolozsvár

Bene József festő

A Nemzeti Galériában rendezett „Jelenkori román festészet" c. kiállításon szerepelnek művei

Lasonci Miklós: Híradások határainkon túlról.

Pestmegyei Hírlap, 1974. febr. 14.

Bene József (festő)

A temesvári Studio Arte - ben kiállítóra nyílt.

A Hét, 1974. júl. 26. 5. sz. 30n. 7p.

Bene József (festő)

Szász Endre a művész tanítványa volt.

A Hét, 1974. aug. 30. 5. ef. 35 m. 7 p.

Bene József (festő)

1949 — 1973-ig a kolozsvári Képzőművészeti Intézet textil tanszéket vezette.

A Hét, 1974. aug. 30. 5. alf. 35 m 7 p.

Bene József (festő)

Jelenleg a kolozsvári szocialista művelődési és Nevelési Bizottság egyik alelnöke.

A Hét, 1974. aug. 30. 5. ef. 35 m. 7 p.

Bene József (festő)

A kolozsvári képzőművészeti főiskola elnöke, negyei népszínházi képviselő volt.

A Hét, 1974. aug. 30. 5. cf. 35 n. 7 r.

Bene József (festő)

Részt vett a Képzőművészek Országos Szövetsége megala-
kításában.

A Hét, 1974. aug. 30. 5. cf. 35 m. 7 fr.

Bene József (festő)

1944-ben sérít vett a marosvásárhelyi művészek szak-szervezetének megszervezésében, majd a városi Művészeti szakszervezet elnöke lett.

A Hét; 1974. aug. 30. 5. évf. 35 sz. 7 p.

Bene József (festő)

1922/23-ban kezdte művészi pályáját.

A Hét, 1974. aug. 30. 5 erf. 35 m. 7 p.

Bene József

Székely János:

BENE JÓZSEF kiállitásán. /a Marosvásárhelyt rendezett kiállitás megnyitója./

Utunk, XXXII.évf. 41./1511./sz. 1977. okt. 14. 7.old.

Bene József, festőművész

A leíró, majd mindinkább az analitikus-szintetizáló tájképezés, lírai szimbolikus életképábrázolás számos szintéren bontakozott ki. Megnövekedett ismét az akvarell, a pasztell, a tempera-technika becsülete az olajhegemóniával szemben. Ezekben a technikákban talált magára Nagy Imre, Bene József.

Mezei József: Átlépni az empíria küszöbén.
Korunk, 1979. febr. 62. old.

Bene József (festő)

Könöntés (fotó)

A Hét, 1974. szept. 6. 5. évf. 36 sz. 11 p.

Bene József (festő).

Neve említve.

A Hét, 1974. jún. 14. 5. evf. 24 sz. 8 r.

Bene József

Csatlakozott A Hét Képtárának akciójához – ő is adományozott művet.

A Hét, 1974. aug. 16. 5. évf. 33. sz. Hp.

Bene József

A román festészet képekben c. könyvben szerepel egy képe.

A Hét, 1971. ápr. 2. 2. evf. 14 sz. 9 p.

Bene József

Gitáros lány (fotó)

A Hét, 1971. febr. 19. 2. évf. 8 m. 7. p.

Bene József

Csendélet önarcképpel (fotó)

A Hét, 1971. febr. 19. 2. old. 8. sz. 9. p.

Bene József

Vágyakozás (fotó)

A Hét, 1971. febr. 19. 2. évf. 8. m. 9. p.

Bene Ibrahim

Este (Pest)

A Hét, 1971. febr. 19. 2. old. 8. sz. 6. p.

Bene József

Gyergyószentmiklóson Elekes Vencel 369 képzőművészéti munkából álló magángyűjteményében megtalálható a művész munkája is.

A Hét, 1971. febr. 12. 2. évf. 7. sz. 9 p.

Bene József

Kompozíció (grafika)

A Ket, 1971. okt. 15. 2 cs. 42 m. 1 p.

Bene József

A zetelaiak kultúrház mini képtárának adta egyik művét.

A Hét, 1971. okt. 15. 2. old. 42 m. 9 p.

Bene József

Két kép (cím nélkül közölt)

A Ket, 1973. dec. 28. 4. elf. 52 sz. 11 p.

Bene József

Az 1973-as kolozsvári kiállításán szerepelt művei közül: Küzdelem (1968,) Aréna, Csend (1968), Két lány, Szeretet, Mese, Anyaság, Lány kossal, Önarckép (1973) c. említve.

A Hét, 1973. dec. 28. 4. erf. 52 sz. 11 p.

Bene József

1973. dec. 6-án, a kőbányai Bánffy-palotában
gyűjteményes kiállítása nyílt.

A Hét, 1973. dec. 28. 4. elf. 52n. 11p.

Bene József

Az 1972. dec.-i kolozsvári Társaton részt vett.

A Hét, 1972. nov. 24. 3. évf. 47. sz. 9p.

Bene József

Pesti vett a kolozsvári tárlatou

Kováts Iván kritikája

Igaz Szó 66/2 100

Bene József vajzai

Igaz Szó 66/11 640, 692.
695, 732.o.

Bene pózset gratikus.

Részt vett az idei kolozsvári tárlaton

Korátsi Iván kritikája

Igaz Szó 67/1 120.0.

Bene József illusztrációi

Igaz Szó 67/3 357,361. o.

Tam József rajzai

Igor Szó 68/5 644, 658, 660, 668, 695, 698, 718, 724, 736, 739, 740, 748, 806, 818

Bene József rajzai

Igaz Szó 68/11 617, 622.o.

Bene József rajzai

Igaz Szó 69/8 240, 293

Bene József illusztrációi

1902 szó 69 / 7. 72, 116
119. o.

Bene József festmények

Igaz kö 69/9 melléklet.

Bene József

Szőcs István mutatemlátogatása a művésznél.

Igaz Szó 69/8 544.o.

Bare József rajzai

Igaz tró 69/9 448, 543

Bem József rajza

Igor Szó 66/4 címlap.

Bene József rajzai

Igaz Szó 66/6 857, 858.o.

Bene József

Részt vett a Nemzeti Galériában rendezett - Jelenkori román festészet a kolozsvári Nemzeti M. gyűjteményében c. kiállításon.
Dénényi Iván ismertetése.

Vigilia 74/5 346-0.

Bene József

1903-ban született.

Konvoc, 1973. júl. 32. ép. 7 sz. 1089 sz.

Bene József rajzai

Ipaz szó 65 / ~~12~~ 7 69. öld

Bene József vajzai

Igon Szó 66/10 T34, T70, 181.0!

Bene József

Lóry Kossal (fot.)

A Hét, 1973. aug. 10. 4. elf. 32 m. 9 n.

Bene

a tájképfestészet képviselői

közé tartozik.

Magyar Hirlap 1973/185/IV

Benes József

Kolozsvári festőművész, Állami díjas

Vallotta a fokaji helytörténeti

múzeumban nyílt meg

Magyar Nemzet 1973 október 12

4. old.

Bene József

Neve emlitve

A Hét, 1973. jún. 8. 4. cf. 23 sz. 9 p.

Bene József

Neve említve.

A Hét, 1973. ápr. 6. 4. évf. 14 sz. 9 p.

Beke József

Komponált (grafika)

A Hét, 1973. jún. 22. 4. old. 2 m. 11 p.

Bene József

Lány virágot közöl (fotó)

A Hét, 1973. márc. 9. 4. évf. 10 m. 1 p.

Bene József
festő

Tavaly a győri városi tanács mü-
velődési osztálya meghívta Bene
József-et, a kolozsvári művészt Györ-
be kiállításra.

Szinecsen Béla: Győri panoráma – ...
Művészet, 1974. julius – 7 lap.

MDK.

Bene József

Vásárra készülő székelyek. Olajf.
Lófürösztés a Maroson. "

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.Kat.
Műcsarnok.1944.Jun.1-18-ig. 25.1.

Iosif Bene

Iparmüvész. Müködik: Romania, Cluj, Intitut für bildende Kunst "Ion Andreescu", Matei Corvin nr. 6. A textil-tanszék vezetője.

International Directory of Arts. 8th Ed. 1965/1966. I. /Ed.: H. Rauschenbusch/, Berlin, é.n. Deutsche Zentraldruckerei AG. 1004 l., ill., 518. l.

Bene fózset

A RNK ~~1964~~ Államtanába 1964 januárjában kitüntette

„Köszönet hősi munkáért" Szerk. Kosnak, Kolozsvár XXIII. 1964. 1. 52. old.

Bene József

i kusztrációja

Hans Loewi: Ti ikusztráció néhány mérdéséhez

Kvanik. Kolozsvár XIX. 1960. X. 1269.

18) Gr. Szabó Béla
grafikus

Látó tuna: Szól ostrogalatú fehér-fekete
kosmuk, kolozsvár XIX. 1960.

Bene József

Illusztrációi Asztalos István: A szabadság c. versához.

(Igaz Szó, 1960, 4.)

Haas Lőrinc: Az illusztráció néhány kérdéséről
Korunk, Kolozsvár XIX. 1960. X. 1218.

Bene József
festő

(1) Szerepelnek munkái a kolozsvári Művészeti Múzeum kiállításán.

(2) — Vezette a kolozsvári művelődési otthon freskódíszítését. / Téma: a román munk. o. tört. /

(2) Banner Zoltán: Monumentális festénet
Korunk, Kolozsvár 1960 XIX. VI. sz. 671.

Markos András: A Műv.-i Múz. rendezése
Korunk, Kolozsvár 1959 XVIII. XI. sz. 1662.

Bene József
festő

Nagy Imre szekelyföldi képcinek
kompozíciós megoldásai felé
közeledett.

Ditrói Erzsi Bene József
Szüveszet, 1970 [illegible] - 24 lap

Bene József
festő

Erőteljes szemivel világít a „Tavasz" c. műve. A „Nyár-közepe" emberpárján a nyugalom és megbékélés uralkodik.

Ditró i. Ervin: Bene József
Művészet, 1970. március - 24 lap

Bene József

festő

A „Mezei munka"-ban a parasztí munka teljes nehézségét érezteti.

Ditrói Ervin Bene József
Művészet, 1970. március - 240 kp

Bene József
festő –

1969-ben egy kompozíció
keretén belül visszatér egyik
fiatalkori önarcképeher és a
falu egészéhez.

Dittrich Erwin: Bene József
Művészet, 1970. március – 24 kap

Bene József
festő

A „Menyasszony", „Lányok",
„Anyaság" c. képei szépek

Dátvár Erwin: Bene József
Művészet, 1970. marcius - 24 kap

Bene József

grafikus

„Ballada" c. sorozatból

„Vagyarozás"

„Szántás"

„Lányok"

Ditróz Erzsi: Bene József

Művészet, 1970. március - 24 lap

Bene József
grafikus

Gyergyószentmiklóson, Székelykeresztúron,
majd Marosvásárhelyen tanárkodik,
körben számos egyéni és kollektív kiál-
lításon vesz részt

Ditrói Erwin: Bene József
Művészet, 1970. március - 24 lap.

Bene József
grafikus

1939-ben belép a „Barabás Miklós Céh"-be. 1949-től a budapesti Képzőművészeti Főiskola tanára.

Dittrói Zoltán: Bene József
Művészet, 1970. március - 24 kép.

Bene József
grafikus

Romanián kívül kiállításai
voltak: Budapeszten, Pécsben,
Moszkvában, Pekingben, Uj-Delhi-
ben, Varsóban, Belgrádban.

Ditrói Ervin: Bene József
Művészet, 1970. március – 24 lap.

Bene József
grafikus

Romanian kívül kiállítása volt:
Prágában, Helsinkiben, Ankarában,
Ysztambulban, Szofiában, Torinó-
ban, Milanóban, Firenzében, Rómában.

Ditrói Ervin: Bene József
Művészet, 1970. március – 24 kgs.

Bene József
grafikus

Négy évtizede fejezte be tanulmányait Bene József. A művész grafikus, festő szőnyeg és textiltervező működést folytat.

Détrói Erzsi: Bene József
művészet, 1970. március – 24 lap

Bene József
festő

A kolozsvári művészeti múzeumban volt kiállítása. A kiállítás súlypontja az utolsó évtizedben készült munkáksa esik

Détrási Gyula: Bene József
Művészet 1970. március – 24 lap

Bene József

festő

„Este" (repro)

Ditrói Ervin: Bene József

Művészet, 1970. március - 24 lap.

Bene József
grafikus

1903-ban született a Hargita megyei Székelyd'allyán. 1928-ban elvégzi a bukaresti „Academia de Arte Frumoase"-t.

Ditrói Ervin: Bene József
Művészet, 1970. márcus - 24 kap

Bene József
festő.

1935-ben készült a „Csend"
c. kompozíciója. 1939-ben
a „Reggel a faluban" c. képe
készült.

Ditrói Ervin: Bene József
Művészet, 1970: március - 24 kép.

Bene József MDK

Vásárra készülő székelyek, olf.

Lófürösztés a Maroson, olf.

Mücsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Bene, Iosif - iparművék

magyar kármazása művék, Institut für bildende Kunst, "Ion Andreescu" Cluj, Matei Corvin Nr 6.

International Directory of Arts I. Berlin, 1965/66 8 közlése alapján

JONES MÁSODIK DOBÁSA

Norah Jones: Feels Like Home (Blue Note) Ravi Shankar ma huszonöt éves lánya két éve megjelent Come Away With Me című albumát nyolc Grammy-díjra jelölték, és mindet meg is kapta. Uralja az amerikai dzsesszlistákat, pedig nem is dzsessz, amit énekel, inkább dzsesszbe ojtott blues, country és popballada. Az anyag nem hibátlan, Jones zongorajátéka sem túlzottan acélos, annál megkapóbb fakó, enyhén füstös, de kislányos bájjal teli hangja. E sikeres kezdet után félő volt, a második nekirugaszkodás csak utánérzés lesz. Norah Jones rácáfolt erre: a Feels Like Home hozta a kívánt színvonalat, és zeneileg összeszedettebb és változatosabb anyag lett.

Jazz Masters 12: Billie Holiday (Verve) A Verve lemezei dzsessztörténeti jelentőségűek. A kiadó nekilátott tematizálni az elképesztő méretű archívumot, majd többféle sorozatban dolgozta fel azt, melyek közül a legjelentősebb a Jazz Masters. Louis Armstrongtól Charlie Parkeren át Oscar Petersonig terjed a skála, és megtalálhatók benne a dzsesszdívák is, Ella Fitzgeraldtól Nina Simone-on át Dinah Washingtonig. A mostani újrakiadást kifejezetten alacsony áron kínálják. Billie Holidaytól a katalógusban 36 korong szerepel, e szériába két CD-nyit is válogattak. A 12-es sorszámú a jobb – 16 felvétel az 1952–1956 közti időszakból. Holidaynak a kiadó ideális környezetet teremtett remek muzsikusokkaL, és a díva tényleg a legjobb formáját adja.

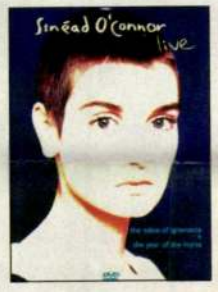

Sinéad O'Connor: Live – DVD (EMI) Az előadó két, korábban megjelent koncertfelvételét tették egy DVD-re, 5.1-es hangra újrakeverve. Az ír „kopasz énekesnő" első két albuma – The Lion And The Cobra (1987), I Do Not Want What I Haven't Got (1990) – a kor kiemelkedő produkciói, egyben az új „női hullám" talán legfontosabb előzményei. Ez az 1988-as londoni, a 1990-es brüsszeli és rotterdami koncert (a két említett korong legjavának) élő változata. Minden benne van: zenei tisztaság és verbális provokáció, férfias borosták és női érzékenység. B. Sz.

HANGVADÁSZ

Now.hu 2 (EMI)

1. Hány magyar előadó szerepel az összeállításban?
2. Ki énekli az Ég veled! című számot?
3. A Zanzibár együttes melyik slágere van rajta?

Három új Now.hu 2 CD-t sorsolunk ki. **Beküldési határidő: Március 5.** Cím: Népszabadság Rt. **Jövő7,** 1034 Budapest, Bécsi út 122–124. **CD-Rejtvény.** Előző rejtvényünk megfejtése: 1. Egy hét Pesten és Budán. 2. Dimenzió. 3. Snétberger Ferenc. A Tom Tom Records ajándékát **Holló András,** Ózd; **Sike József,** Budapest; **Szabóné Papp Judit,** Miskolc nyerte.

BÉLYEG

Varsó és Ljubljana után most Budapesten vitatják meg az európai országok képviselői, hogy hol tartanak az ún. információs társadalom létrehozásában. A tagországok és a csatlakozók (biztos befutók és reménykedők) különféle akcióterveket szőttek-szőnek az informatika hatékony hasznosítására a gazdaságban, a társadalmi kapcsolatokban és a kultúrában. Több ország polgárainak egy része persze az enni vagy internetezni dilemmába csöppenne még, ha egyáltalán álomnál több lenne számára a világháló – de szakemberek szerint a mobiltelefonhoz hasonlóan a számítógép is hamar kivívja nélkülözhetetlenségét, ha mással nem, hát olcsóságával. A bélyeggyűjtők már most egyre több 0 és 1 számjegyes újdonsággal találkozhatnak, így a magyar posta is 40 forintos címlettel jelentkezik az e-Európa konferencia alkalmából. Benedek Imre tervezte a kukacformára csavart e-betűt ábrázoló bélyeget, mely négy színvariációban, négyszázezer példányban az Állami Nyomdában készült. Márciustól rovatunk is Európára figyel: tízrészes pályázatot indítunk értékes nyereményekkel a csatlakozó országok bélyegvilágáról. S. K.

EGY BÉLYEG NÉGY SZÍNBEN

ÚJRA A RÉGI!

A jövő7 ÉS A PETŐFI RÁDIÓ KÖZÖS JÁTÉKA

Minden szombat este: **ÚJRA A RÉGI!**
– vagyis rocktörténelmi barangolás
1960–1990

Benne:
mindig egy játék 3-3 nyereményért.

A kérdések: péntekenként itt, a Jövő7-ben.
Segítség a válaszokhoz: másnap a rádióban.

Játsszon velünk!
Olvassa a Jövő7-et, és hallgassa a műsort!

ÚJRA A RÉGI!
Petőfi rádió: szombaton 23.15-től

MagyarRádió PETŐFI

Játék

ÚJRA A RÉGI! JÁTÉKKÉRDÉSEK
19. adás: 1969/1.

1.
Az év melyik napján érkezett meg az első ember a Holdra?

2.
Melyik amerikai államban található meg a fesztiváljairól elhíresült Woodstock?

3.
Ki volt az Egyesült Államok 37. elnöke, aki ebben az évben lépett hivatalba?

BEKÜLDÉSI HATÁRIDŐ:
2004. MÁRCIUS 3.

Cím:
PETŐFI RÁDIÓ – ÚJRA A RÉGI!
1800 BP., BRÓDY SÁNDOR U. 5–7.
ujraaregi@freemail.hu

Ha bárkit megkérdeznénk, mi a legkedveltebb magyar húsétel, gondolkodás nélkül rávágná: a karaj, s legfőképpen rántva. Kivételesen szolgálhatunk két egészen kiváló példával is.

RÁNTOTT BORDA ÍNYENC MÓDRA

HOZZÁVALÓK

4 szelet, egyenként kb. 15 dkg-os sertéskaraj (borjú is lehet)
2 gerezd fokhagyma
1 mokkáskanál szárított rozmaring (a friss jobb, de abból dupla annyi kell)
4-5 zsályalevél
5 dl tej
só, őrölt bors
10 dkg liszt
2 nagy tojás
4-4 evőkanál reszelt trappista sajt és zsemlemorzsa
A SÜTÉSHEZ: olaj
A TETEJÉRE: fél csokor petrezselyem

A karajszeleteket vékonyra kiverjük. A fokhagymát présen áttörjük, a rozmaringgal meg a fölaprított zsályával együtt a tejbe szórjuk. A húsokat belefektetjük, és letakarva hűtőszekrényben egy éjjelen át pácoljuk. Másnap lecsöpögtetjük, megsózzuk, megborsozzuk, majd a lisztbe, a fölvert tojásba meg a sajttal összekevert zsemlemorzsába forgatva bundázzuk. Bő, forró olajban kisütjük, papírszalvétára szedve lecsöpögtetjük. Tálaláskor a bordák tetejét fölaprított petrezselyemmel megszórjuk. Köretnek könnyű saláta illik hozzá.

Elkészítési idő: 35 perc + pácolás
Egy adag: 2621 kJ/627 kcal
Italajánlatunk: száraz fehérbor

Receptek és fotók: konyha magazin

BENEDEK József szobrász

Téralakzatok c. munkája

12. 37. p.

Új Műv. 1993

Sandrini Jánosné

REMBRANDT .....

D Bene Károly

építész

Szül. Görbő 1880.

Oklevelet nyert 1901.

Műegyetem 4. é.

szt. tanuló.

ÁRGY:

.....

...iskolai év.

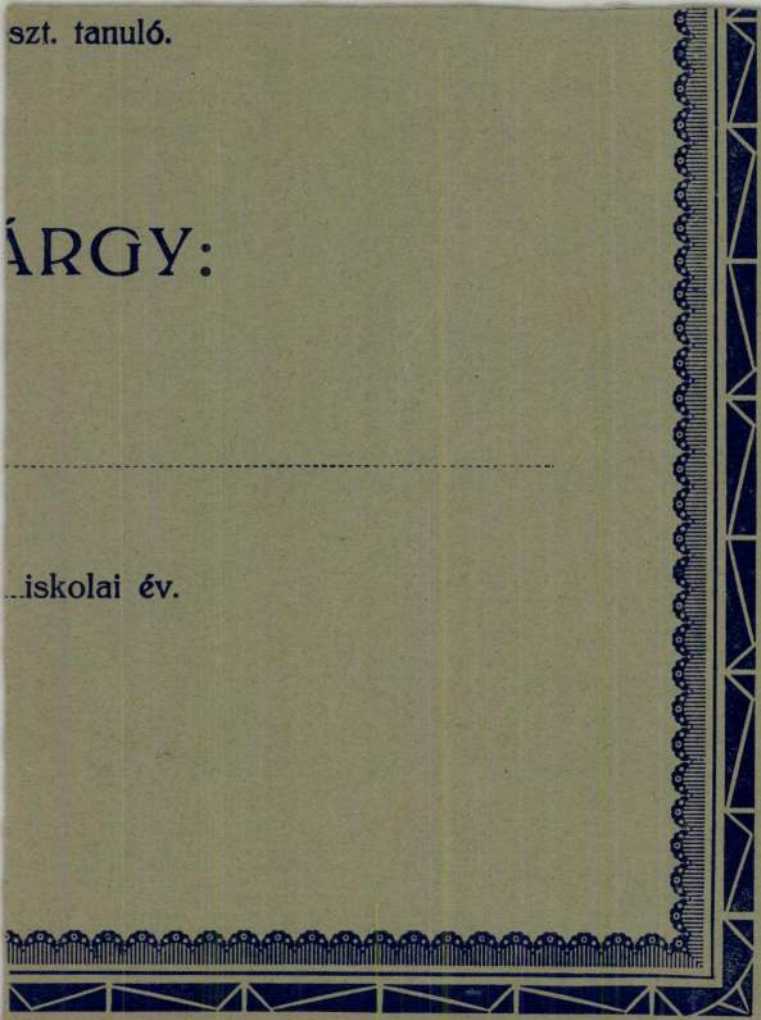

0401.

Bene Károly

ejutész

szül 1880 jan. Gör-
bő, 1931. jan. 22

Lux Kálmán
Kőrtése

Bene Lajos MDK

Csendélet, olf.

Műcsarnok 1914. tavaszi kiállitás

anegistra

Bene Lajos, festő Budapesten. A Műcsarnok 1914. évi tavaszi kiállításán egy csendéletképpel vett részt.

Kiáll. tárgymutató.

Benc Lajos
festő

L.

Szudrey - Szentiványi

170. l.

de destination.

A foganatosító hivatal bélyegző-lenyomata.

_____ [1])

_____ [1])

dresse très exacte);

_____ hó _____-n [1])
192_____

Timbre á date du bureau qui a effectué le recouvrement.

	A be nem váltott okmányok értéke Montantdesvaleurs non-recouvrées	A beváltott okmányok értéke Montantdesvaleurs recouvrées	
ányok értéke: ___ leurs recouvrées:			
ntalvány képviscl ___ int			
csatolva. ent bordereau.			

BENE LAJOS
21. Kaktusz, olaj

Nemzeti Szalon

Kut
1943. okt. nov.

Nestor Ungyi tak M[illegible]
K 25·-ről
tésünkre.

Mellékles.

Bene Lajos

Műcsarnok Budapest

1914. tav. Kiáll. 477

Szent Eligius VI. 288, 289.

Bene Lajos

1911/12 – 1912/13 I.,
1913/14

Fertépszőmfőiskék

67. l.

Bene Lajos

szül. Romonyán (Baranya m.) 1890 jul. 21. Rkath. Gimn. érettségi

1912/13. I. első oszt. művésznövendék, Zempleni Tivadarnál.

1913/14. I. másodosztály. Beli. művésznov. n. o. (szül. 1890 jun. 21)

Cohen, Fridrich II. 65

Érkezett 1905 ápr. 8.

276/1905 sz. (Bpest. 1905 márc. 19. 22676 sz. a.)

A vall. és közokt. miniszter „Szepesmegye müviszeti emlékei" c. műből 60 példányt ajándékképen megküld.

(1.) Körlevél és szétosztás. 2.) Felterjesztés. V. a.)

Bende Lajos, Jarekas

„A kéri horongolás művénc."
Kiskunsági cserépedényeket
kénít.

— : (— szöveg — fénykép —)

8.

ESTI HIRLAP, Bp 1973. júl. 25.

Bene Lajosné

Emlitve

Tatáros Lajos: Még vannak, akik tanúlhatnak

Eszakmagyarország, Miskolc 1970. jun 10

Bene László

és Horváth Béla tervei alapján 1958-ban átépítették és modernizálták a miskolci színházat.

Hont Ferenc – Staud Géza: Színházi kislexikon, Budapest, 1969.

2941

Beme László építész M.D.K.

Részt vett a pályázaton II. díj /25 000 Ft/

Társtervezők: Molnár Péter, Mühlbacher István, dr Kollá[illegible]
Tajos, ID. Hortobágyi Dénes, ifj. Hortobágyi Dénes,
Sárkány Imre.
Repr.: alaprajz

A Budapesti Nemzetközi Vásár Főpavillon tervpályázatról. 2-3.l.

Magyar Építőművészet 1963/3. 2-3.l. 4.l.

Bene László és Szentmártoni Ferenc

A Budapesti Városépitési Tervező Vállalat építészei, az Ybl Miklós-dij III. fokozatával tüntették ki a két művészt. /megosztott dij./

"Dijak, kitüntetések - 1975" cimmel ir a/lap/ a felsorolt művészek kitüntetéséről.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. ápr. 5.
XIX. évf. 14. sz. 2. lap.

Bene László, építész

Az Ybl M.-díj III.-f.-t kapta.

—: Tábornoki kinevezések, Kitüntetések 5.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. ápr. 2.

Bene László építész

az Ujpesti fürdő építésze, az ő kérésére készítette el két mozaikját Barcsay Jenő, a csarnok két szembelévő falára.

Művészeti Magazin

1975. II. 15. 17.50 TV.

Bene László

tervét, ill. épületét közli illusztrációként

Virágh Pál: A családi- és társasház-épités tervezése és telepitése.

Magy-Ép.ip. 1972. 2-3.sz. 78-88.

Bene László

Megbízták a művészt, hogy Herman Ottó síremlékét a miskolci Hámori temetőben helyezze el.

-----:Köztéri munkák.
MŰVÉSZET, 1979. december - 47. lap.

M.D.P.

Bene László építész

az elnökség tagja

Megválasztották a Magyar Építőművészek Szövetségének uj elnökségét

Magyar Nemzet 1961. november 25. 3.l.

M.D.U.

PENE László építész

6000

[illegible] forinttal díjazott terv

Társtervező: Csaba László

Cs. Juhász Sára

Döntött a Zsuri Várpalota fejlesztési pályázatáról

Magyar Nemzet 1961. aug. 30. 6. l.

Bene László

Miskolc, Arany János és Szemer u sarkára a totó-lotto házat /45 lakás és iroda/ Virágh Pál, Bene László, Perjés László, Gergely Sándor, Budaházi Misklós közösen tervezte.

Északmagyarország 1959. máj. 1. 10.1.

Bene László [építész]

MDk

Nyilatkozik az új iskolaépítési tervekről.

dersi: Gazdaságosabb építés, otthonosabb termek 2.

ESTI HIRLAP

Bp. 1961. jún. 25.

MDK

Bene Géza

Kovács Akos Szalonjában Bene Géza mutatja be festményeit, Picasso és Braque követője.

Budapesti Hirlap, 1931.jan.3.

Mdk

Bene Géza, Michaltz Pál, Gadányi Barcsay

Képzőművész nemzedékhez tartozott Martyn F.

Dévényi Iván: Martyn Ferenc rajzai a Don Quijotéhoz.

Jelenkor 1962. 6 sz 804. L

BENE László épitész M.D.K.

résztvett a pályázaton / megvétel 6000 Ft/

repr.

Mosonmagyaróvár városközpont tervpályázata 1961.

Magyar Épitőmüvészet 1962ø3.2-4L.

Bene László, [építész] 7 Dk

Molnár Péterrel és Mühlmacher Istvánnal
Közösen készített terve II. díjat – 25000
ft jutalmat – nyert.

–: Odaitélték a BNV lágymányosi főpavilonjá-
nak tervezésére kiírt pályázat díjait 10.l

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1963. ápr. 30

M. D. K.

BENE László építész

~~Lásd~~:

Nagy I. – Bene – Bedő – Szoboszlay – Budapány közös tervük a pályázaton (Repr.)

Miskolczy László: Előregyártott panelház terv pályázata
Magyar Építőművészet 1956. (V.) 4. sz. 120. l.

MDK

Bene László, ép.

Gyógyszeripari Kuta tóintézet tervezője.

Műcs.-IV.M.Képzm.Kiáll. 1954.jan.-febr. Kat. 23.l.

Bene László épitész

N.D.K.

Résztvett a pályázaton

6 000 Ft -os megvétel / sorolás nélkül /

Társtervező: Csaba László és Cs. Juhász Éva

Kathy Imre: Várpalotai tervpályázat

Magyar Épitőművészet 1962 /1. 49.1.

Bene László épitész M.D.K.

Eger fürdő-környék rendzési terve

I. dijas terv repr.

Elekes Andrásné: Uj gondolatok az elmult év város-rendezési pályázataiban

Magyar Épitőművészet 1962/. 16.l.

Bene László épitész M.D.K.

Résztvett a Tataványa rendezésére kirt tervpályázaton

Ii. dijas terv

Elekes Andrásné:Uj gondolatok az elmult év városrendezési pályázataiban

Magyar Épitőművészet 1962/1.13.1.

Bene László

Építőművész. A gellérthegyi Jubileumi Park főbejáratának építészeti dekorációját készíti.

említve.

Népszava, 1964 március 4. 8. lap.

Ø Bene László

éjutész

a MATI keretében

A ugyiregyházi új kertészeti középiskola terve.

Építés-Építészet

1949. I. évf. 3. sz.

44. l. ábrákkal

A Bent László kórház tervpályázatan tervét megvették.

Új Építészet 1948

257. l.

ECTORI HIVATALA, BUDAPEST.

yai közül

anach,

rend, továbbá

szeptember 16-án tartott egyetemi

tések egy-egy példányát tisztelettel

gy a ..... bölcs

i hivatalt viszont szerencséltetni

Bene Ráfló, építész

MDK

1

A miskolci Déryné Színház átépítésének
eszmei tervéért az XBL M. díj 2. fokozatát
kapta.

– : Kiosztották az idei művészeti díjakat

Népszabadság Bp. 1960. ápr. 3. 7. l

M. D. K.

BENE László építész

Részvesz a Veszprém városközpontja rendezésével kiírt tervpályázaton

Magyar Építőművészet 1960. 1. sz. 64. l.

le. D. K

BENE László építész

Részlet a Székesfehérvár Dózsa György tér és környéke rendezési tervpályázaton

Magyar Építőművészet 1960. 1. sz. 64. l.

M. D. K

BENE László építész

Miskolc, Kilián Gimnázium melletti lakótelep (1956.) Repr.

Társtervező: Virágh Pál

Major Máté: „Vidéki" építészet

Magyar Építőművészet 1958. (VII.) 120. l.

M.D.U.

BENE László építész

Lillafüred, üdülő (1956.) Rekr.

Major Máté: „Vidéki" építészet

Magyar ~~Nem~~z Építőművészet 1958 (VII.)

4/5. sz. 123. l.

A kínai nép új országot épít s birtokba veszi ősi, évezredes kultúráját

A Kínában járt magyar tömegszervezeti küldöttség sajtófogadása

A Kínai Népköztársaságban járt magyar tömegszervezeti küldöttség tagjai az MNDSZ Országos Központjában szerdán beszámoltak tapasztalataikról és válaszoltak a magyar és külföldi sajtó képviselőinek kérdéseire. *Benke* Valéria bevezetője után *Vass* Istvánné, az MNDSZ főtitkára, a Kínában járt küldöttség vezetője számolt be élményeiről.

Otvenkilenc repülőgép — konyhapénzből

— Módom volt egy gyűlésen átadni a magyar asszonyok nemzetiszínű zászlaját — mondotta Vass Istvánné — és néhány szót beszélni *a magyar nők megváltozott életéről, munkájáról.* Itt újra tapasztaltam, mint annyi más helyen, hogy Kína asszonyai ismerik a mi drága Rákosi elvtársunkat. *Mikor először ejtettem ki a nevét, mint a magyar nők legnagyobb pártfogójának, szünni nem akaró, lelkes tapssal éltették.*

— Vannak üzemi munkásnők — folytatta —, akik vasárnap is dolgoznak és aznapi keresetüket felajánlják Korea megsegítésére, felfegyverzésére. *Néhány nagyváros asszonyai konyhapénzükből 59 repülőgépet vásároltak.*

Tudomány a népért és a békéért

Rusznyák István, Kossuth-díjas egyetemi tanár, a Magyar Tudományos Akadémia elnöke, az Országos Béketanács tagja számolt be ezután kínai útjának tapasztalatairól.

Kína felszabadulása után megváltozott a tudósok helyzete és a tudósok viszonya a néphez. *A tudósok meggyőződtek, hogy a nép hatalma olyan lehetőségeket teremtett számukra, amelyek azelőtt lehetetlennek tűntek és ma minden tehetségüket és erejüket a nép szolgálatába állítják.* A pekingi Botanikai Intézetben például arra vonatkozólag folynak jelenleg vizsgálatok, hogy Kína óriási, változatos növényvilágából milyen növényeket lehet *ipari nyersanyagként vagy a gyógyítás szolgálatában* felhasználni. Így találtak egy olyan gyógynövényt, amely a maláriát gyógyítja. Egy másikról pedig megállapították, hogy pusztító hatással van a tuberkulotikus bacillusokra és eredményesen felhasználhatók a tüdővész elleni küzdelemben.

Buddhisták és keresztények

Válaszul egyik újságírónak elmondotta, hogy a kínai buddhista egyház tevékenyen együttműködik a kínai népi kormánnyal, támogatja munkáját. A Kínában működő keresztény egyházi személyek, misszionáriusok, apácák, igen nagy mértékben az angolszász imperializmus ügynökeiként kártékony tevékenységet, aknamunkát folytattak a Kínai Népköztársaság ellen. Aknamunkájukra *maga a kínai nép adja meg a méltó választ.* A küldöttség sanghájі tartózkodása alatt zajlott le a kínai protestánsok egy gyűlése, amelyen a dolgozók mozgalmat indítottak: *»Tisztítsuk meg az egyházat az amerikai kémektől«* jelszóval. Ugyancsak Sanghájban maguk *a katolikus kínaiak lepleztek le és jelentettek fel egy imperialista kémszervezetet.*

Kínában *nagy megbecsülésben részesítik a koreai »Rákosi kórházat«.* A magyar dolgozók segítőkészségéből létesült kórház. Petrovszkij professzor tanítását, a szovjet orvostudománynak a Nagy Honvédő Háborúban elért eredményeit alkalmazva, igen eredményesen gyógyítja a szabadságukért hősiesen harcoló koreai katonákat.

Köves László, a SZOT titkárságának tagja, a kínai szakszervezetek munkájáról beszélt.

Az író ne legyen cserépben nőtt virág

Kónya Lajos Kossuth-díjas költő, az Írószövetség főtitkára a kínai nép művészetéről és irodalmi életéről szólt.

— Kínában a színek és formák csodálatos harmóniája látható mindenütt — mondotta. — Az építészetet rendkívül impozáns és monumentális stílus jellemzi. *A képzőművészek az évezredes művészeti hagyományok kifinomult eszközeivel, mai témákat ábrázolnak:* a földreformot, a kínai nép békéért vívott harcát, a koreai és kínai nép barátságát, az imperializmus ellen harcoló hős katonákat. *A kínai nép ma birtokba veszi ősi, évezredes kultúráját.* A pekingi Téli Palota, ahol a császárok felbecsülhetetlen műkincsei vannak kiállítva, állandóan zsúfolva van látogatókkal.

— Kína irodalmi életében döntő fordulatot jelentett Mao Ce Tung 1942-ben mondott beszéde, amelyben felhívta az írókat, hogy *műveikkel a népet szolgálják,* ábrázolják a forradalom harcosait, a munkásokat, a parasztokat. Az írók követték Mao Ce Tung útmutatását. Amint *Din Lin* mondta, »kis akváriumban nem lehet nagy halakat nevelni. *Az írók ne legyenek hasonlóak a cserépben nőtt virághoz,* a harc sűrűjében neveljék magukat igazi írókká.« A kínai írók és költők műveinek ma központi témája — a béke. Kína dolgozói nagy szeretettel fordulnak az irodalom felé. A régi hagyományos operák mellett rendkívül népszerűek az új tömegdalok is. Milliók éneklik ezeket az új dalokat, amelyek dallamosak, szépek s amelyek a nép új életéről, a hazáról, a békéről, Mao Ce Tungról s a kínai nép nagy barátjáról, Sztálinról szólnak.

Perjési László, a DISZ Központi Vezetősége Intézőbizottságának tagja hangsúlyozta: a kínai ifjúság lelkesedése tettekben is megnyilvánul, a munka frontján és a tanulásban egyaránt.

Másfélmilliós brigádok a Darugyárban

Mintha egy óriási, zárt acélharangban gépfegyvereznének, — úgy zeng a Darugyár. Hosszú, éles sorozatokban dörögnek a légkalapácsok a Hídműhelyben az ötvenméteres acélgerendákon és a Kazánműhelyben, egyik elektromos centrálénk óriási gőzkazánjain.

A terviroda ablaka együtt rezeg a műhelyek teremtő zajával; *Kovács* Zoltán mérnök, az iroda vezetője mosolyogva mondja:

— A hosszú évek során megszokja az ember. Észre sem vesszük. Erre az ütemre ver a szívünk is...

Kétpercenként nyitnak ránk: hozzák a különböző műhelyekből, igazgatósági osztályokról a december 21-i felajánlásokat. Kék munkaköpenyes mérnökök, technikusok sereglenek össze Kovács Zoltán szobájában.

Változatosság kedvéért most acélos tompa döndülések zúgják teli az irodát: mintha gigászok xilofonoznának. Odakünn az udvaron a toronydaru rakodik: hatalmas, préselt acéllemezeket és vasgerendákat emel föl és ejt a csarnokok ereszéig érő anyaghalmokra.

— Nézzen ki az udvarunkra, vessen egy pillantást az itt nyüzsgő életre; a száguldó, anyaggal megrakott teherautókra; a céljuk felé sietős emberekre — és nyomban megérti: hogyan lehetséges, hogy gyárunk az évi globális tervét már november 9-re befejezte.

Naplók, könyvek sokaságát varázsolja az asztalra; fel-felütöget, mikor melyikre van szüksége valamelyik adat megadásához.

360.000 perces megtakarítás

— Meglehetősen nehéz volt a Darugyár munkája, a terv idő előtti teljesítése, hiszen csak ez év áprilisában váltunk szét a Ganz Hajótól. Még gyermekcipőben járunk, bár ezekben a »gyermekcipőkben« még az óriások lába is lötyögne. Az is csak bonyolította a munkánkat, hogy megváltozott az exportkötelezettségünk, miután önálló üzem lettünk. Újabb, az eddigieknél sokkal nagyobb feladatok nehezedtek dolgozóink vállára. Megálltuk a helyünket becsülettel. A terv 34 lengyel portál-darut írt elő számunkra a csonkaesztendőre, mi gyártottunk helyette 46 darabot.

— Jövőre — folytatja — még ezt is túlszárnyaljuk, mert legalább hetven darut gyártunk majd, ha nem jóval többet! Hogyan lehetséges ez?! Nem másként, csak úgy, hogy műszaki értelmiségünk a nap minden percében, szíve minden dobbanásával együtt küzd a másodpercekért, az acél legkisebb darabkáiért, a népgazdaság minden fillérjéért a fizikai dolgozókkal. *Heller* Andor mérnök csoportja a portáldaru-szereléseknél, minden egyes daru összeszerelésénél 12.000 percet, vagyis 200 órát takarít meg. *Ormos* Emil műszaki igazgatónk és *Baldovecz* Róbert mérnök kollégáink forradalmi jelentőségű újítása révén. Ha átszámítja a negyvenhat elkészült darura, akkor percekben csillagászati szám jön ki: 360.000 perc a végeredmény!

Az ablakhoz hív és távolabbra mutat: a gyár előszerelő terén egy huszonöt méter magas portáldaru lábalja óriási gerendaormányát.

— Most ez alá képzeljen még oda egy húsz méter magas vasgerenda lábszerkezetet és akkor ön előtt áll a lengyel portáldaru. A főmérnökünk és másik mérnökmunkatársunk újítása abban áll, hogy megtakarítják Heller Andor mérnökünk szerelőcsoportjának ennek a húszméteres lábszerkezetnek a föl és leszerelését. T. i. a végleges láb helyett egy állítható, univerzális nagyságú betoncölöp-komplexumot terveztek, amelyre ráállítják a darufejet a teherpróbákra való összeszerelések folyamán. A legnagyobb jelentőségű újítások — ahogy mondani szokták — mindig »pofon-egyszerűek«; láthatja, hogy ez is az.

Huszonhét sztahanovista születése

— Ez az újítás most a december 21-i felajánlások egyikével tovább bővül. *Bernhart* Sándor és *Gémes* Bálint technikusaink olyan új kábelelhelyezést terveztek, amelynek révén minden egyes daru 12.000 forinttal olcsóbb áron állítható elő. Ha már meg lett volna ez az újítás ez év áprilisában is, akkor a 46 darunál körülbelül félmillió forintot takaríthattunk volna meg. Ez csak egy példa, hogy milyen mélyen mozgatta meg műszaki értelmiségeinket a nagy nap iránti tisztelet és szeretet.

Rágyujt, a gyufát gyors mozdulattal dobja a hamutartóba. Siet; értekezletre készülődik.

— Évi tervünk határidő előtti befejezésében igen sokat segített az is, hogy valamennyiünknek szívügye a *Sztálin Vasmű* felépítése. Sem időt, sem fáradságot nem kímélt egyetlen dolgozónk sem, hogy a sztálinvárosi rezsikohó november 7-e tiszteletére megejthesse az első acélcsapolást.

Újabb papírlap kerül elő.

— Az anyaggal és az időveszteséggel vívott kemény harcaink során gyárunkban huszonhét sztahanovista nevelődött ki, akik közül hét mérnök és technikus sztahanovista büszkélkedhet oklevéllel vagy jelvénnyel. Annak pedig az egész Darugyár egy emberként örvendezett, mikor *Borsányi* József, munkásból lett műszaki értelmiségünknek a mellére tűzték a Szocialista Forradalom 34 évfordulóján a Munkaérdemrend bronz fokozatát.

Nem győzzük egyenként sorra venni valamennyi fölajánlást, hiszen reggelig is eltartana, amíg mindegyik mérnök és technikus nagyszerű újítási, észszerűsítési javaslatát följegyezném. Kivétel nélkül felsorakozott mindegyik osztály: a Daruosztály, a Daru villamossági osztály, a Hidosztály, a Kazánosztály, a gyártásintézőség, az anyagbeszerzési osztály, a könyvelés; minden eleven ember megtette a felajánlását.

— Az inkurrens anyagoknak a termelés más ágaiba való eljuttatásával kerek 8.000,000.000 forintot mentettünk meg népgazdaságunknak.

A Darugyár legboldogabb embere

Értekezletre szólítják a vállalatvezetőhöz, de még csomagolás és fiókcsukás közben is tovább beszél:

— Egyre-másra születnek meg az igazán jónak nevezhető termelési eredményeink. Nemrégiben két *»másfélmilliós« brigádunk alakult meg; Nagy* Henrik és *Seefranz* Dezső, két kiváló mérnök szaktársunk ennek a két komplex-brigádnak a vezetője. A daru és a hídszerelési munkálatok során olyan újításokat dolgoztak ki, melyek segítségével egy év leforgása folyamán brigádonként másfél-másfélmillió forintot fordíthat népgazdaságunk a termelés más frontszakaszának megerősítésére. Vagy pillantsunk vissza még egyszer a felajánlásokra: a Daruvillamossági osztály közel félmilliós megtakarításán kívül a többi osztály szerkesztési és anyaggazdálkodási, újítási felajánlásai is meghaladják a háromszázezer forintot. Én vagyok a Darugyárban a legboldogabb ember, mert az én kezemben futnak össze a felajánlások, én összegezem először valamennyit. Én látom elő először a fehér papírra fekete betűvel írva: milliomosok vagyunk; hogy többszörös milliomos a Darugyár valamennyi dolgozója. Hogy szorgos munkánknak gyümölcse megérett, mert november 9-i tervbefejezésünk után, még ráadásképpen, egész évi termelésünk 14 százalékát tudjuk a nemzet, a dolgozó nép asztalára tenni. Még egy sereg toronydaru, még egy néhány kazán óriás áll munkába és segít befejezni egész országunknak határidő előtt az ötéves tervet.

Hunyady József

Az igazságot nem lehet eltitkolni

Írta és elmondta Ilja Erenburg

a Szovjetunió III. békeértekezletén

A lapok beszámoltak arról, hogy az amerikaiak különféle »egyetemeket« szerveznek kémek, diverzánsok és gyilkosok kiképzésére. De sehol sem találtam jelentést arról, hogy Washingtonban az idén ősszel rövid tanfolyamokat szerveztek az amerikai diplomaták szakképzettségének emelésére. Úgy gondolom, hogy vannak ilyen tanfolyamok és hogy az első tanuló Acheson úr, nagy buzgalmat tanusított. Erről akkor győződtem meg, amikor elolvastam Párizsban mondott beszédét. Acheson alaposan áttanulmányozta a béke hívei kongresszusának felhívásait és határozatait. Természetesen eszméket nem kölcsönözhetett belőlük, mert hiszen nem híve a békének, de megpróbálta legalább a szavakat átvenni. A háború programmját úgy adta elő, mint békeprogrammot. Az Egyesült Nemzetek Szervezetének közgyűlésén tanusított magatartása megmutatja, hogy milyen hatalmas erőt jelent a világ népeinek békeakarata, mert ezek az urak nem a dallam kedvéért kezdtek turbékolni.

Rómában a háborút készítik elő, Párizsban pedig a békéről szónokolnak. De van egy régi orosz közmondás: ne fecsegj drágám, mert erre nem alkalmas az idei év. Valóban, az idei év nem olyan, hogy a népek elhinnék Acheson úr fecsegését. Olyan év ez, amikor az állítólagos amerikai galambok napalmmal perzselik fel Korea városait és falvait. Olyan év ez, amikor az amerikaiak hivatalosan nagy összeget irányoznak elő arra, hogy gaztetteket szervezzenek békés országokban, amelyekkel normális diplomáciai kapcsolatot tartanak fenn. Olyan év ez, amikor Acheson úr és gazdái háborús bűnösöket, gestapo- és SS-istákat fegyvereznek fel, akik vérbe borították Európát. Olyan év ez, amikor az Acheson úrral szoros kapcsolatban álló »Collier's« című amerikai folyóirat ostoba és vad terveket közöl a Szovjetunió megsemmisítésére. Olyan év ez, amikor az USA-ban és az uralma alatt álló országokban tetőfokára ért a háborús készülődés.

A népek lelkiismerete felháborodik. Minden egyes férfi, minden egyes asszony szíve mélyéből félelmetesen tör elő a felháborodás hulláma. Közvetlenül az Egyesült Nemzetek Szervezete közgyűlésének ülésszaka előtt Bécsben tartotta ülését a Béke Világtanács, a népeknek ez az igazi parlamentje. A szovjet küldöttek más népek küldötteivel együtt az ülésen fontos és reális javaslatokat dolgoztak ki, amelyek alkalmasak a háború elhárítására. Tudom, hogy ezek a javaslatok nem férnek össze Acheson úr és gazdái terveivel, hiszen ezek a javaslatok békeprogrammot jelentenek, nem pedig a háború programmját. Tudom, hogy az Egyesült Nemzetek Szervezetének közgyűlésén Acheson úrnak és gazdáinak megvan a biztosított szavazattöbbsége. De azt is tudom, hogy akkor, amikor a kormányok hozzájárulása nélkül nem lehet békét teremteni, úgy a népek beleegyezése nélkül sem lehet háborút kezdeni.

A Béke Világtanács az általa kidolgozott programmot az Egyesült Nemzetek Szervezete közgyűlésének ilyen figyelmeztetés kíséretében nyujtotta át: »Térjetek észhez! Miatatt New York külvárosában üléseztetek, elfecséreltétek tekintélyeteket és az USA külügyminisztériumának melléképületévé változtatok. Gondoljatok az alapokmányra.« A Béke Világtanács az általa kidolgozott program mot megvizsgálás és jóváhagyás végett valamennyi nép elé terjesztette. Felhívta a népeket, harcoljanak azért, hogy ez a programm, hogy a békeegyezmény valósággá váljék. Az aggódó népek ma kezükben tartják gyermekeik, városaik és a kultúra sorsát.

Acheson úr újságai azt bizonygatják, hogy a béke híveinek mozgalma részrehajló. Ez a mozgalom csak egyben részrehajló: abban, hogy a béke mellett van, nem pedig a háború mellett. Acheson úr újságai azt írják, hogy a béke hívei a Szovjetunió mellett foglalnak állást. Ha a Béke Világtanács által elfogadott több javaslat — és így a békeegyezmény követelése is — egybevág a Szovjetunió javaslataival, ez nem azért van, mert a béke hívei a Szovjetuniót védelmezik, hanem azért, mert a Szovjetunió védelmezi a békét.

Az utóbbi években több országban volt alkalmam járni. Voltam a nagy Kínában, a rohanó Párizsban és a csendes Stockholmban, a napfényes Rómában és a ködös Londonban, jártam Lengyelországban és Dániában, Csehszlovákiában és Belgiumban. Embereket láttam, akik különböző módon élnek, különböző módon gondolkodnak, azonban mindannyian békét akarnak. Mindenütt tapasztaltam a szeretetet a Szovjetunió iránt, amely a többiek előtt járt, amikor az emberiség a fasizmus ellen harcolt és amely most is elől jár, amikor az emberiség a háború ellen harcol.

Beszéltek itt arról, hogy embereink hogyan írták alá a békeegyezmény megkötését követelő felhívást. Én hozzáteszem: sok olyan aláírás van, amely nincs ott a békefiveken. Azoknak, a számunkra drága embereknek a nevei ezek, akik a béke ügyéért haltak meg. Ők itt vannak velünk együtt ebben a teremben és ha feltámadhatnának, figyelmeztetnék a megvetésre méltó kufárokat, akik a vérből dollárt csinálnak: »Nem azért haltunk meg Sztálingrádnál, Izsevnél, a Visztula és az Odera mentén. Álljatok meg, amíg nem késő, mert itt vannak testvéreink és fiaink és ha bármire is merészkednétek, ők majd megvédelmezik a hazát, a szabadságot és a békét!«

A szovjet emberek nemcsak aláírták a békefiveket, hanem verítékükkel pecsételték meg ezeket az aláírásokat — az épülő új városokkal, a földek aratásával, munkapadokkal és könyvekkel, utakkal és csatornákkal. Acheson úr és gazdái csak írjanak arról, hogy tankjaink állítólag hol az egyik, hol a másik ország felé haladnak. Az igazságot nem lehet eltitkolni és hamarosan minden ember megtudja, hogy országunkban a búza, a paradicsom és az almák törtek előre észak felé. Csak beszéljenek arról, hogy mi állítólag fallal zárkóztunk el más népek kultúrája elől. Mi nem zárkóztunk el Franciaország, Olaszország, Anglia, vagy India lángelméi elől. Az igazságot nem lehet eltitkolni és hamarosan minden ember megtudja, hogyan zártuk el országunkat zöld fallal az aszály évszázados szerencsétlensége elől.

A nagy föld tovább folytatja nyugodt munkáját, mert tudja, hogy minden emberünkkel vállvetve dolgozik első munkása, építésze és kertésze, tanítója és mechanikusa, a nagy ember, a béke embere és a béke diadalmaskodik!

Visszaérkezett Tiranából a magyar kormányküldöttség

A magyar-albán kulturális egyezmény megkötésére Tiranába utazott magyar kormányküldöttség vezetője, *Mihályfi* Ernő népművelési miniszterhelyettes és *Kovács* János közoktatásügyi miniszterhelyettes, a delegáció tagja, csütörtökön visszaérkeztek Budapestre.

Aláírták a Magyar Népköztársaság és a Német Demokratikus Köztársaság 1952. évi kereskedelmi megállapodását

Baráti szellemben folytatott és a kölcsönös gazdasági szükségletek kielégítését szolgáló tárgyalások után a Magyar Népköztársaság és a Német Demokratikus Köztársaság meghatalmazottai november 29-én Budapesten aláírták az 1952. évre vonatkozó kereskedelmi megállapodást. *Ez a kereskedelmi megállapodás 1952. évre az előző évit jelentősen meghaladó áruforgalmat irányoz elő.* A Német Demokratikus Köztársaság a Magyar Népköztársaságnak elsősorban gépeket, elektrotechnikai, finommechanikai és optikai gyártmányokat, fontos vegyszereket és műtrágyát fog szállítani. A Német Demokratikus Köztársaságba szállítandó magyar áruk közül legfontosabbak a magyar gépipar gyártmányai, többek között Diesel-vonatok, továbbá mezőgazdasági termékek, valamint bauxit.

Ezenkívül teljes *elvi megállapodás* jött létre az 1955-ig terjedő hosszúlejáratú kereskedelmi egyezményre vonatkozóan is.

Ezek a megállapodások hozzá fognak járulni mind a Magyar Népköztársaság, mind a Német Demokratikus Köztársaság gazdasági terveinek teljesítéséhez, e mellett elmélyítik és megerősítik a két nép baráti kapcsolatait.

HÍRÜNK A VILÁGBAN

□ *A genfi Voix Ouvrière beszámol a magyarországi közegészségügy fejlődéséről. Hirt ad többek között a dobai 200 ágyas szanatóriumról, a budapesti XIX. kerületi új rendelőről, a mohácsi járási kórház kibővítéséről.*

□ *A bécsi Volksstimme rövid hírt közöl a Magyarországon legújabban végrehajtott fizetésemelésekről.*

□ *A Der Abend közli, hogy Kodály Zoltán Székelyfonó-jat Bécsben előadják.*

MEGJELENT A

KÉPES HETILAP

BÉKE

ÉS

SZABADSÁG

A TARTALOMBÓL:

A Sztálini Alkotmány évfordulója. Egy hét világpolitikai térképe.

Szabó Pál írása:
Levél a falumból.

Német fiatalok és brit tankok.

Hay Gyula:
Mr. Morton hitvallása.

Fényképes riport:
A csepeli legjobbak titka.

Nagy keresztrejtvény. — Női rovat!

ÉRDEMES ELOLVASNI!

A lelkiismeretlenség szabadsága

Mialatt Acheson az ENSZ szószékéről olyan országok belügyeibe kíván avatkozni, amelyekhez semmi köze nincsen — mint ő mondja —, az emberi szabadságjogok megvédése érdekében, addig minden áítását maga az amerikai élet cáfolja meg.

A Manchester Guardian most közli Franc C. Fensall amerikai egyetemi tanár cikkét, aki többek között ezt írja: »Sok amerikai tanítót és tanárt elbocsátottak állásából, mert nem volt hajlandó aláírni az úgynevezett hűségesküt. Én is a közé a 60 oklahomai egyetemi tanár közé tartozom, akiket hasonló ok miatt még májusban bocsátottak el. Többek között arra kellett volna esküt tennünk, hogy nem tartoztunk és nem is tartozunk olyan szervezethez, amely a hatóságok szerint felforgató eszméket hirdet. Nyolc tanárt azért bocsátottak el, mert megtagadták a választ arra a kérdésre, hogy tagjai-e a kommunista pártnak.«

A Trumanok, Achesonok, Morganok, Dupontok nincsenek, vagy — ami lehetőbb — nem akarnak tisztában lenni azzal, hogy a lelkiismeretlenség szabadsága más, mint a lelkiismeret szabadsága. Másoktól a lelkiismereti szabadságot követelik, mialatt ők a »hasznothajtóbbat«, a kenyértelenség, az utcáradobás, a lelkiismeretlenség szabadságát gyakorolják.

BENE LASZLÓ

főmérnök hivatali szobáját egyetlen művészi rajz díszíti. A rajz hatalmas betűkből álló címet ábrázol s címe: »Hazánk vas és acél országa lesz.« A Mechanikai Mérőműszerek Gyára minden bizonnyal nem viselhetné homlokán az élüzem büszke csillagát, nem fejezhette volna be erősen feszített évi tervét már szeptember 3-ra, ha vezető főmérnöke nem tette volna szívvel-lélekkel magáévá az ötéves terv jelszavát. Kemény harcok árán, nap mint nap kellett felvennie a küzdelmet az újabb és újabb nehézségekkel. Nem egyszer hajnalig égett szobájában a villany, míg sikerült sínre helyezni a teljesen átszervezett üzemet, mely az 1300 újítás jelentékeny kalóriatöbbletével befütve, fokozott gyorsasággal elsőnek ért célba a műszeripar szocialista munkaversenyében.

Csupa bátorság, kezdeményező lendület ez az alig 35 éves fiatalember. Rugalmas a technika adta problémákkal szemben, nem ragaszkodik mereven semmiféle megszokott megoldáshoz. Az alapos mesterségbeli tudás vértezetében győzi le az ellenfelet, mely ez esetben maradiságot, technikai egyhelybenállást jelent. A jó példa — ha olyan embertől ered, akit szeretnek és becsülnek dolgozótársai — ragadós. Az egész gyár rugalmasságáról híres a szakmában. Bene László nem egy kitüntetést őriz fiókjában. Munkájának elismeréséül megkapta a Magyar Népköztársasági Érdemérem bronz fokozatát, a szakma legjobb dolgozóinak kijáró oklevelet és birtokosa a szíthanovista oklevélnek is.

Egyetemista korában, 16 évvel ezelőtt lépett a vállalat kötelékébe, mint műszaki rajzoló. Nappal a rajzok fölé görnyedt, éjjel vizsgára készült. A fordulat évében került képességeinek megfelelő pozícióba. Főmérnöke lett az üzemnek, az évek folyamán munkásságával méltónak bizonyulva e fontos munkakör betöltésére. A gyár tervtúlteljesítését nagy mértékben elősegítette az üzem újító-mozgalmának erőteljes kifejlődése. Ebben is a vezető főmérnök járt jó példával elöl. A többi között egy, hazánkban szokatlan konstrukciót nyujtott be újításnak, mellyel nemcsak színesfém- és munkaidő megtakarítás érhető el, hanem a minőség színvonalának emelése is. Ennek az újításnak szalaggyártását is bevezették és ez lett az első szalagrendszerek egyike a magyar műszeriparban. Bene László a szervezési, tervezési és újítási munkán felül arra is talált időt, hogy a hozzá beosztott osztályvezetők munkáját úgy irányítsa, hogy önállóságra tegyenek szert. Feltaláló, újító, szervező, tervező és a nevelő értékes képességei egyesülnek személyében. Egyébként halkszavú és szerény, csak akkor izzik fel hangja, ha a gyár életéről beszél, mint aki tudja, hogy az ember mindig annyit ér, amennyi munka van mögötte. Ha rokonszenves arcára mosoly fut, az életkedv átárad arra is, aki beszél vele. Irószatala csaknem üres. Nem hevernek rajta akták, rajzok, feljegyzések. Minden adat a fejében van, s nincs a gyárnak olyan jelentéktelen zuga, melyben ne tudná, mi történik.

Élüzemjelvény... másfél év alatt 1300 gyakorlatba vett újítás... tervtúlteljesítés... — ezek a Mechanikai Mérőműszerek Gyárának nagy eredményei, amelyek mögött mint sziklaszilárd alap áll Bene László tudása, haladószellemű alkatából eredő frissesége, nagy átfogó koncepciója és nem utolsó sorban állandó készsége a segítségadásra. Ez az értékes eredmények kulcsa és Bene Lászlónak az az ihletö tudata, hogy erőfeszítései, egész munkássága szorosan össze van fonódva a dolgozó néppel, a szocialista társadalom felépítésének óriási feladatával.

Meleg fogadtatásban részesítették Angliában a szovjet küldöttség tagjait

London, nov. 29. *(TASZSZ)* *Kemenov* és *Muraskina* asszony, az Angliában tartózkodó szovjet kultúrküldöttség tagjai, november 25-én a Kent grófságban lévő *Folkstone* városban részt vettek a város haladószellemű lakosainak összejövetelén. A feltett kérdésekre válaszolva ismertették a szovjet nép életét és béketörekvéseit. A baráti légkörben lefolyt összejövetel után megalakították az Angol-Szovjet Baráti Társaság helyi szervezetét.

A szovjet küldöttek Folkstoneból *Doverba* utaztak és felszólaltak az Angol-Szovjet Baráti Társaság helyi szervezetének rendezésében a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 34. évfordulója tiszteletére tartott ünnepi gyülésen. A gyűlés részvevői meleg fogadtatásban részesítették a szovjet vendégeket és egyhangúlag elfogadták azt a javaslatot, hogy *Dover város lakosai levelet intézzenek a hős Sztálingrád lakosaihoz.* »Minden erőnkkel küzdeni akarunk azért — írják a levélben —, hogy a barátság és kölcsönös megértés szálai még jobban megerősödjenek népeink között, továbbá, hogy kiharcoljuk a kereskedelmi kapcsolatok elmélyítését, békeegyezmény megkötését az öt nagyhatalom között és minden ellenlét rendezését tárgyalások útján, nem pedig erőszak alkalmazásával. Eltökélt szándékunk, hogy nem engedjük országunkat háborúba sodorni nagy szövetségesünk, a Szovjetunió ellen, mert ez a fasizmus ellen vívott harcban elesett honfitársaink és a szovjet hősök emlékének meggyalázását jelentené.«

A gyülésen felszólalt *Platts-Mills*, az Angol-Szovjet Baráti Társaság országos tanácsának elnöke és Muriel *Coult*, valamint Dora *Scarlett*, a nyáron a Szovjetunióban járt angol küldöttség tagja is.

A szovjet küldöttség többi tagját is meleg fogadtatásban részesítették Angliában. Így a Daily Express, a News Chronicle, a Daily Herald, a Scotsman és a Daily Worker kiemeli annak a hangversenynek rendkívül nagy sikerét, amelyet Nagyvezda *Kazanceva*, az OSZSZSZK népművésze, a szovjet kultúrküldöttség tagja november 25-én Londonban adott. *(MTI)*

Erőteljesen fejlődik
Budapest szocialista mezőgazdasága

Most folynak a budapesti tszcs-k elszámolásai a lezárult gazdasági évről és a számadatok olyan fejlődésről tanúskodnak, amelyekre joggal lehetnek büszkék a főváros mezőgazdaságának szorgalmas dolgozói. A budapesti III. típusú tszcs-k búzatermési átlaga a tavalyi átlagos 10.3 q-ról idén 13.23 q-ra emelkedett holdanként, a rozstermés átlaga 6.78 q-ról 9.34 q-ra, a tavaszi árpa 5.16 q-ról 9.17 q-ra, az őszi árpa, amelyet tavaly nem termesztettek, idén holdanként 16 q-t adott Budapest földjein, zabból pedig a tavalyi 2.38 q-val szemben idén 7.15 q volt az átlagtermés.

A budapesti mezőgazdálkodás terméseredménye tehát egy év alatt a különböző terményekben 28—200 százalékos emelkedést eredményezett.

Erőteljesen szaporodott a tszcs-k állatállománya és ezek megfelelő elhelyezése végett a szarvasmarha férőhelyek területét az eddiginek nyolcszorosára, a sertés férőhelyekét 2.5-szeresére növelték.

A fővárosi szövetkezeti mezőgazdálkodás anyagilag is jelentősen megerősödött. Ez tette lehetővé, hogy a budapesti tszcs-k saját jövedelmükből 620.000 forint értékű beruházást tudtak végezni, azonkívül állami hitelből további 1.6 millió forintos beruházást eszközöltek. Mindezeken felül sikerült nagy összegekkel csökkenteni az előző időkből, a korábbi beruházásokból keletkezett adósságaikat. Idén számos új istállót, fiaztatót, silót építettek, szaporították a gépállományt, fejlesztették az elektromos felszerelést és új tenyészállatok beszerzésére is tekintélyes összegeket fordítottak.

E jelentős beruházások mellett az elvégzett munkaegységek arányában kereken

kétmillió forint került készpénzben kiosztásra a tszcs-k dolgozó tagjai között.

A szorgalmas munka mindenki számára meghozta megérdemelt jutalmát. Itt van a XXII. kerületi *Vörös Csillag-tszcs* 56 éves tehenésze, *Kiss* János, aki nemcsak a maga személyében, hanem egész családjával példát mutatóan jár elöl a kötelességteljesítésben. Kiss János feleségével és két fiával dolgozik a Vörös Csillag-tszcs-ben. Ő maga kiváló állatápolásával, a borjak felnevelésével, a tejhozam napi 11.6 literre történő emelésével 456 munkaegységet ért el, amelynek ellenértékeként készpénzben *13.500 forintot kapott.* A Kiss-család összesített munkaegysége 1008 volt, amelyért 20.071 forint készpénzt, továbbá 27.4 métermázsa búzát, 527 kg rozsot, 890 kg árpát, 410 kg kukoricát, több mint 21 métermázsa szálastakarmányt, 57 mázsa szalmát, 15 mázsa cukorrépát, 60 liter bort, 30 kiló diót és mandulát, 10 kiló mákot kapott részesedésként. Általában a Vörös Csillag-tszcs dolgozói ebben a gazdasági évben magas munkaegységgel dicsekedhetnek, közülük számosan értek el 300—400 munkaegységet és a kiosztásra kerülő készpénzrészesedés munkaegységenként 27.75 forint volt.

NAPI KRONIKA

Adenauer „támogatja a tudományt"

A De Waarheid című holland lap leleplezi arról, hogyan »támogatják« Nyugat-Németországban a tudományt. Adenauer melegen támogatja azokat az intézményeket és főiskolákat, ahol »tudományosan« alapozzák meg Németország világhatalmi szerepét.

Ezek közül az intézmények közül különleges támogatást élvez az Oceanográfiai Intézet, amely a hitleri idők letűnésével »nyugatra költözött.« Az intézet vezetője a hírhedt nácl Zechlin professzor, aki annakidején a német hadiflotta kiépítésénél »szerzett érdemeket.«

— **A Bőripari Dolgozók Szakszervezetei Nemzetközi Szövetsége** végrehajtóbizottsága csütörtökön délelőtt tanácskozásra gyült össze Budapesten a bányász-szakszervezet székházában. Az ünnepélyes megnyitó ülésen Fernand Maurice a szövetség elnöke beszéde után Harustyák József, a magyar szervezett dolgozók nevében üdvözölte a végrehajtóbizottság tagjait. Csákó Mihály a magyar bőripari dolgozók üdvözletét tolmácsolta, majd a bőripari sztahanovisták küldöttsége üdvözölte a végrehajtóbizottság ülését. Ezután megkezdődtek a tanácskozások.

— **A békepublicisztika kérdéseiről** tart előadást Parragi György, a Magyar Nemzet Kossuth-díjas felelős szerkesztője december 12-én este 7 órakor az Írószövetség Gorkij-fasor 10. szám alatti székházában. Az előadáshoz Veres Péter és Hámos György Kossuth-díjas írók szólnak hozzá, majd vita következik.

— **Az első lengyel személygépkocsi** születését mutatja be az »M. 20 Warszawa« című új lengyel film, amely egyben végigviszi a nézőt az újjáépülő Varsón.

Országos sakkbajnokság

A csütörtöki 18. fordulón Barcza nagymester győzött Gecsei ellen, Szilágyi vesztett Szabó nagymester ellen. További eredmények: Hajtun—Négyesy 1:0, Gereben—Benkő 1:0, Grács—László 0:1, Tipary—Szily 0:1, Kluger—Androviczky ½.

A függőjátszmák értékelése után Barcza nagymester változatlanul 11½ ponttal vezet Szabó nagymester előtt, míg Szabót további 1½ pont választja el a mezőnytől. Az első két helyen már eldőlt, a további helyezésekért rendkívüli küzdelmek várhatók.

— **Az Országos Béketanács közli:** a nagy érdeklődésre való tekintettel a Nemzeti Múzeumban kiállított »Harcoló Korea« kiállítás az eredetileg tervezett december 2. helyett december 6-án, este 9 órakor zárul.

— **Új természettudományos, színes film készül.** Homoki Nagy István, az »Egy kerecsensólyom története« rendezője csoportjával több mint hat hónapon keresztül dolgozott a szegedi Fehér-tó mellett új természettudományos, színes filmjén, amelynek a címe: »Vadvizország«. A külső felvételek befejeződtek, most már csak a műtermi munkálatok vannak hátra.

— **A Melléktermék- és Hulladékgyüjtő Vállalat** összegyüjti azokat a lakóházakban lévő súlyosabb vas- és fémtárgyakat, melyeket a fémgyüjtő hét során nem szállítottak el. Például sok öreg páncélszekrény, üzemképtelen kazán, különböző nagyobb vasalkatrész maradt a lakóházakban, mert nem tudták szétszedni és elszállítani. A MÉHES szakmunkásokból álló brigádokat alakított, melyek a helyszínen szétszedik ezeket a tárgyakat.

RÁDIÓBÍRÁLAT

SZERDA. Jó rádiónap. A szövegrészben megrázó elbeszélést kaptunk Albert Maltz amerikai haladó szellemű író tollából. Egy néger farm-munkás embertelen sorsát írja meg a »jog« és »demokrácia« hazájában. (Basa György színes szövegmondásával.) — Iszakovszkij verseiből és dalaiból művészien hangzott az összeállítás, Mészáros Ágival. — A zenei részben az albán-est volt a legérdekesebb. Kono »Laberia« című szimfónikus költeményével, amely albán népi dallamokkal átszőtt gyujtő hatású mű. Az albán táj szépsége és az albán nép békeharca csendült ki belőle. Bródy Tamás vezényelt. Itt hangzottak el egyébként az előző napról elmaradt albán hangfelvételek. — Birkás Lilian énekelt és Baráth Éva zongorázott Rubinstein-műveket, a számokból azonban elhagyták. — Rékai Nándor »A nagyidai cigányok« című operájából interpretált részleteket: Gyurkovics Mária, Palló és Simándi. (Régebbi hangfelvétel.) Az opera-keresztmetszetnél hasznos lenne a magyarázó szöveg. — Hernádi Lajos művészi elmélyüléssel játszott Beethoven-szonátákat. — A »hanglemezek« szerény elnevezés alatt meghúzódó műsorszám mögött egy agyonjátszott Oberon- és egy Rossini-nyitány húzódott meg, az utóbbi Toscaninivel. — A hírközlő bemondónőtől nem tanuljuk meg az alábbi szavakat: Eggyiptom, halladó ifjúság, szolidaritására. Az ilyen hangsúlyozás sajnos mind többször fordul elő a rádióban, éppen úgy, mint ez az idézőjelbe helyezett germanizmus.

Felhős idő

Budapesten csütörtökön 21 órakor a hőmérséklet 3 fok, a tengerszintre átszámított légnyomás 767 milliméter, gyengén emelkedő irányzatú.

Várható időjárás péntek estig: Felhős idő, több helyen esővel. A magasabb hegyeken esetleg hó. Mérsékelt, időnként megélénkülő északnyugati szél. A hőmérséklet kissé csökken.

A Meteorológiai Intézet jelentése a fűtés alapjául szolgáló napi középhőmérsékletről: November 30-án a várható napi középhőmérséklet az ország egész területén plusz 4 Celsius fok lesz.

TOTO HIRADÓ!

A Sportfogadási Osztály Kirendeltségei (November 7-tér 4., Rákóczi-út 73., Szent István-körút 27., Üllői-út 6., József-körút 2 és Somogyi Béla-út 1.)

PÉNTEKEN 21 ÓRAIG,
SZOMBATON 19 ÓRAIG,

(a Jozsef-körút 2. és Szt. István-körút 27 számú kirendeltségek *23 óráig*)

VASÁRNAP 8—½12 ÓRÁIG

állnak a fogadó közönség rendelkezésére.

A többi budapesti gyüjtőládába tippszelvény

SZOMBATON 16 ÓRAIG

dobható be.

A Magyar Nemzet négyhetes rejtvénypályázata

MEGTANULJUK
AZ UJ UTCANEVEKET

Értékes jutalmak a helyes megfejtőknek.

3.

VIZSZINTES:
1. Dudvairtás
15. Névutó
11. Kérdezzük a 41.-et
12. Klasszikus én
13. Titokban vádaskodó
14. Kevert fok
16. Azonos mássalhangzók
17. Leveletlen!!
19. Az évek száma
20. TÖY
21. Régi római pénz
22. Gyermekeket szórakoztat
26. Megfedd
27. Móricz Zsigmond
28. Jóelőre
29. Kedves erdei állat
30. A. T.
31. Ilyen fém az arany
32. Fűszer
33. Sírdogál
34. Zola másik neve
35. Római 1050
36. Gócszélek
37. Megtöltődők
38. Lásd 20.
39. Színtén
40. Leánynév
41. Telejére
42. Félig tessék
44. Net, — itt azonban „rendetlen"
45. A nem szoros ABC befejezése
46. Automata rövidítés
48. Ez a pont a fókusz
49. Puskagolyó
50. Összedobált cár
52. ACR
53. Vicc
55. Gyermekmesék varázsszava

FÜGGŐLEGES:
1. Irónő. A Novara-utcát nevezték el róla
2. Római 49
3. Férfinév
4. Időjelzők
5. Színművésznő. A Rákosi Jenő-utcát nevezték el róla
6. Baráti állam pénznemei
7. Elcsavarja a villanyt
8. Fa része
9. Költő. A Hock János-utcát nevezték el róla
15. Hírneves orosz talajkutató-tudós volt. Hétfőn lesz halálának 56-ik évfordulója
18. A magyar költészet egyik büszkesége. Holnap lesz születésének 151-ik évfordulója
22. Az az irány, amerre a vonat jár
23. Titokban csen
24. Növények
25. Kérdés: lopva figyelek-e?
43. Kimagasló szereplő
44. Más
46. Forma
47. A láb része
51. Reinitz Béla
54. L. R.

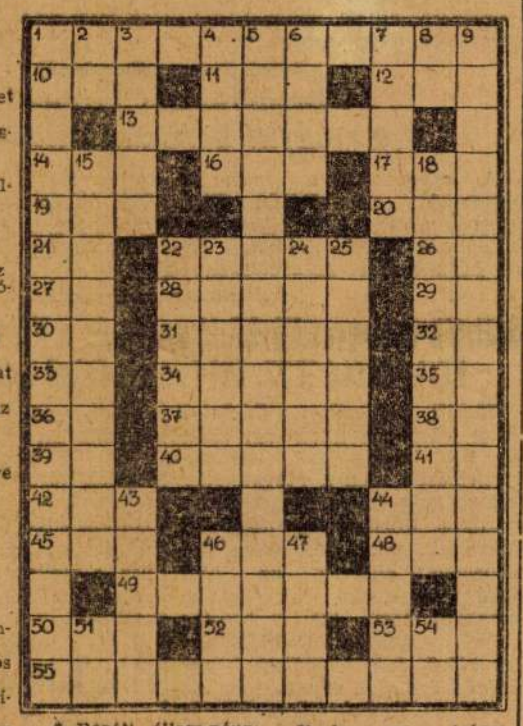

*

A pályázati feltételeket jövő héten megismételjük.

SZÍNHÁZAK ÉS MOZIK MŰSORA

Operaház: A sevillai borbély: S. 2, (7) — **Nemzeti Színház:** Tűzkereszteség; Dezső—Odry (7) — **Katona József Színház** (a volt Belvárosi Színház helyén): Viadukt: E. H. (7) — **Madách Színház** (a volt Magyar Színház helyén): Farkasok és bárányok; Dopp.er (7) — **Ifjúsági Színház:** Az új ember kovácsa; Péchy (7) — **Úttörő Színház:** Nincs előadás — **Fővárosi Operettszínház:** Havasi kürt (7) — **Fővárosi Vig Színház** (a volt Fővárosi Varieté helyén): Peleskei nótárius; Alszeghy (½8) — **Vidám Színpad** (a volt Vidám Színház helyén): Ki vagytok értékelve; Náday (7) — **Állami Bábszínház:** Terülj táska (3, 5), Sztárparádé (½8) — **Artista Varieté** (a volt Kamara Varieté helyén): Kacagó híradó (6, ½8, 9) — **Városi Színház:** Faust; VSZ IV/2. (7).

A rádio színházi műsora:
Kiált Patak vára (Petőfi, 9.20).

MOZIK MŰSORA:

BÉKÉS NAPOK (magyarul beszélő, színes szovjet film): SZIKRA (Lenin-krt. 120.) ½5, ½7, 9, vas. ½3, CORVIN (Kisfaludy-köz) 4, ½7 ½9, MÁJUS 1. (Márirok-útja 55.) 4, ½7, ½9, vas. ½2, HUNYADI (ROYAL) (Kispest) 6, ½9, vas. 4.

VLADIMIR ILJICS LENIN (Lenin életéről készült Sztálin-díjas filmalkotás): GORKIJ (STUDIO) (Akácfa-u. 4.) 6, 8, vas. 4, szombattól Fény Koordiban

DÉRYNÉ (zenés magyar film): VÖRÖS CSILLAG (proli) (Lenin-krt. 45.) ½3, ½7, 9, vas. ½3 SZABADSÁG (proli) (Bártók B.-út 64.) ½4, 6, ½9, FELSZABADULÁS (proli) (Flórián-tér 3.) ½5, ½7, 9, vas. 2, BRIGÁD (P.-lőrinc) (proli) ½6, ½8, vas. ½4 KOSSUTH (R.-mihály) ½6, ½8, vas. ½4, (csüt. szünnap!)

AZ ALATTVALÓ (német film Heinrich Mann regénye nyomán): DUNA (Fürst Sándor-u. 7.) ½5, ½7, 9, TÁNCSICS (Csepel) ½5, ½8, vas. ½4, ALKOTMÁNY (KORZÓ) (Ujpest) 4, ½7, ½9.

KIS PARTIZÁNOK (csehszlovák film): MUNKÁS (Kápolna-u. 3/b.) ½3 ½3, vas. 3, KOSSUTH (Váci-út 74.) ½5, ½7, 9, VÖRÖSMARTY (SAVOY) (Üllői-út 4.) 4, ½7, ½9.

A MI FALUNK (román film): URÁNIA (Rákóczi-út 21.) 4, ½7, ½9.

GYŐZ AZ ÉLET (román film): DÓZSA (Róbert Károly-krt. 61.) ½5, ½7, 9, TÁTRA (P.-erzs.) 6, ½9, vas. 4.

HŰ BARÁTOK (német film): PUSKIN (FORUM) (proli) (Kossuth Lajos-u. 13.) 4, ½7, ½9, vas. 2 UGOCSA (Ugocsa-u. 10.) ½4, ½8, 8.

MÉH ÉS GALAMB (román rajzfilm): Kísérőfilm az URÁNIA-moziban.

BALATON (magyar film): Kísérőfilm a KOSSUTH- és HUNNIA-mozikban.

FÁKLYA (Lenin-krt. 83.) 1. Magyar híradó 2. A Szovjetunió ma 3. **MOSZKVAI DINAMO STADION** 4. **MHK** 5. Bátrak sportja 6. Sport és harcászat 7. Mackó—nyuszi derbi ½5-től 11-ig, vas. ½11-től este 11-ig.

Fiúk a rács mögött (olasz film): TOLDI (BajcsyZs.-út 36.) ½4, ½6, 8.

Nagy tűzfény (Sztálin-díjas, magyarul beszélő szovjet film): BÁSTYA (Lenin-krt 8.) 11. 1, 3, 5, 7, 9, (proli) ZUGLÓI (Angol-u. 23.) ½5, ½7, ½9.

Kínai cirkusz (színes szovjet film): ADY (Somogyi Béla-út 3.) ½4, ½6, 8 WEKERLE (Kispest) ½6, ½8, vas. ½4.

Traktoristalány (vidám csehszlovák film): PÁTRIA (Népszínház-u. 13.) ½4, 6, ½8, vas. ½2, GLORIA (Thököly-út 55.) 4, ½7, ½9

Négy szív (vidám szovjet film): JÓZSEF ATTILA (Kálvária-tér 7.) 4, ½7, ½9.

Janika (magyar film): TANÁCS (ELIT) (Szt István-krt 16.) ½5, ½7, ½9 (proli)

És felkel a nap (magyarul beszélő szovjet film): TINÓDI (Nagymező-u. 8.) ½4, ½6, 8.

Volpone (francia film): BETHLEN (Bethlen-tér 3.) 4, ½7, ½9, vas. 2, KÖLCSEY (STEFÁNIA) (Kispest) ½5, ½8, vas. ½4.

Farkasverem (csehszlovák film): MARX (Landler Jenő-út 39.) ½4, ½6, 8.

Nahimov tengernagy (Sztálin-díjas szovjet történelmi film): PENTELE (VESTA) (Lenin-krt. 39.) (proli) 10 12, 2, 4, 6, 8. BÁNYÁSZ (BODOGRÁF) (József-krt. 63.) ½5, ½7, ½9, ÓBUDA (Selmeci-u. 14.) 4, ½7, ½9.

Lant és kard (szovjet film): ADMIRÁL (Mártirok-útja 5.) 4, ½7, ½9, szombattól ½11, ½1, ½3 ½5, ½7, ½9.

Boldog nyár (színes, zenés szovjet filmvígjáték): ZRINYI (OLYMPIA) (Lenin-krt. 26.) 4, ½7, ½9, vas. 2.

HÍRADÓ (Lenin-krt. 13.) 1. Magyar híradó 2. Szovjetunió ma 3. Gyapot 4. Öslovasok nyomában 5. Kényeske. Reggel 9-től este 11-ig folytatólag.

FÉNY (Ujpest) 1. Magyar híradó 2. Szovjetunió ma 3. **DIÓTÖRŐ** 4. Játék és sport 5. Ivan Kulibin 6. Felületi feszültség 7. Influenza. 5-től ½10-ig, vas ½4-től ½10-ig folytatólag.

Rákosi Mátyás kultúrház előadási kezdési rendje: hétköznap ½6 és 8 óra, szombat 5 óra, vasárnap 3 és ½6, moziszünnap **minden** szerdán.

Lósport

Csütörtöki ügetőeredmények: I.: 1. Ladi, 2. Musette, 3. Karcsi. T.: 160, h.: 20, 18, 13. Bef.: 251 és 280. **II.:** 1. Sárvár, 2. Talizmán II., 3. Duhaj. T.: 34, h.: 16, 22, 13. Bef.: 197 és 59. **III.:** 1. Béla, 2. Lakzi, 3. Sanyi. T.: 60, h.: 24, 19, 23. Bef.: 139 és 303. **IV.:** 1. Geoffrey, 2. Ádám fia, 3. Kyra. T.: 134, h.: 30, 23, 13. Bef.: 1374 és 468. **V.:** 1. Margaret Glass, 2. Hilda, 3. Aigle de Mou. T.: 26, h.: 19, 33, 25. Bef.: 74 és 65. **VI.:** 1. Lida, 2. Miss England, 3. Vép. T.: 76, h.: 30, 39, 32. Bef.: 226 és 428. **VII.:** 1. Uniforme, 2. Híradó, 3. Gyémántom. T.: 23, h.: 15, 41, 17. Bef.: 250 és 42. **VIII.:** 1. Hátha, 2. Santali, 3. Vámos. T.: 44, h.: 15, 15, 17. Bef.: 68 és 105. **IX.:** 1. Platter Chatler, 2. Andrea D., 3. Scott Palmer. T.: 71, h.: 20, 11, 12. Bef.: 137 és 74.

M. D. K.

BENE László építész
(Fővárosi Tanács)
1960. évi Ybl-díj II. fok, a miskolci
Déryné Színház átépítésének esz-
mei terveiért

Magyar Építőművészet 1960. 3. n. 61. l.

MDK

Bene László, építész

Sárdonyi J: Az Építőművészek Szöv. őszi munkaterve.
Magyar Nemzet, 1955. szept. 14. 5.l.

H.P.A.

BENE László építész

Ybl Miklós-díj II. fok. (1960) a miskolci Déryné Színház átépítésének eszmei tervéért

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 80. sz. (ápr. 3.) 4.o.

Ben e László épitész MDK

Ház a Krisztina-téren tervrajzai repr.

A Mesteriskola tervei. Magyar Épitőművészet, 1955. LV.évf.1-2.sz. 24.1.

MDK

Ben e László építész

Tihanyi Geofiziaki kutatóintézet tervezése repr. 1953. Felépült 1954.

Tihanyi geofizikai kutatóintézet Magyar Építőművészet 1955.IV.évf.1-2.sz.56.l.

Bene László épitész MDK

tipusóvoda repr.
Nyiregyházi kertészeti középiskola repr.

Szabó,Árpád:Mezőgazdasági épitészetünk egy évtizede
Magyar Épitőmüvészet 1955.IV.évf.3-4.sz.115.l.

Bene László épitész

MDK

lakásalaprajz

Körner József:
~~Vidos Zoltán:~~ Hozzászlások a Mesteriskola kiállitásáh
Magyar Épitőművészet 1955.IV.évf.6.sz. 188.1.189.1.

Bene László, épitész MDK

Bp. Uttörőváros. A postaépület tervezője.

repr.

MagyÉp 1945-55.

biztosítja a tervezők és a tervező szervezetek szakszerű működését,
elősegíti, hogy minden építtető számára előnyös módon jusson hozzá mindazokhoz a tervezői szolgáltatásokhoz, amelyekre ...ksége van, *a megfelelő feladat megfelelő tervezővel találkoz-*
...,
...ékonyan működteti a tervezés számára csak központosított... megvalósítható tervezési infrastruktúrát (információ, ku...ás, fejlesztés, speciális szakértői szolgáltatások, szakmai ...épzés és továbbképzés),
...lyan belső és külső érdekviszonyokat hoz létre, amely előmozdítja a minőségi kiválasztódást, a szellemi erőforrások racionális fölhasználását és az innovációt, biztosítja a tervek elvárható műszaki színvonalát, a tervezett létesítmények a természeti és épített környezetbe való optimális beillesztését mind a tervezés, mind a megvalósítás időszakában,
a kapcsolati rendszer mind a jogok, mind a kötelezettségek tekintetében egyértelmű, és áttekinthető,
a létesítményekre vonatkozó általános követelményszabályozás realisztikus, és teljesítmény szemléletű stb.

A tervezés intézményrendszere és a társadalmi-gazdasági struktúra egymással összhangban kell legyen, mert ennek híján nem csupán az építészeti tervezés társadalmi hatékonysága csökken, de jelentős közvetlen és közvetett anyagi és kulturális károk következhetnek be.

Ez a szinkronitás jelenleg számos tekintetben hiányzik. Így:
az ágazati irányítás a tervezési jogosultság túlhaladott szabályozása miatt nem képes szavatolni valamennyi tervező szervezet szakszerű működését,
az építtetők — különösen a magánépíttetők — nem képesek hozzájutni a szükséges kvalifikált tervezői szolgáltatásokhoz,
az építészeti tervezés műszaki infrastruktúrája hiányos, illetve alacsony hatásfokkal működik,
az érdekviszonyok nem támasztják alá a minőségi kiválasztódást és fékezik az innovációt,
a szakigazgatási rendszer erőtlen, tényleges hatásköre elégtelen,
a kapcsolati rendszer bizonytalan és ellentmondásos, elmossa a közreműködők felelősségét,
a létesítményekre vonatkozó általános követelményszabályozás nehezen áttekinthető és bürokratikus stb.

Túllépi vizsgálódásaink kereteit, de ehelyütt kell utalni arra, hogy a beruházás teljes folyamata és intézményrendszere is számos ellentmondást takar. Hiányoznak a teljes körű műszaki tanácsadás (consulting) és vállalkozói típusú beruházásirányítás (project management) szervezetei, ugyanakkor a beruházási vállalatok jó része sem fölkészültségét, sem érdekeltségét tekintve nem képes a tervezés hatásfokát javítani.

Borvendég Béla

Álláspontok

a MÉSZ vezetőségének a műszaki tervezés intézményrendszeréről 1983. május 18-án rendezett vitájából

Az alábbiakban néhány gondolatot ragadunk ki azokból a hozzászólásokból, melyek a MÉSZ májusi vezetőségi ülésén hangzottak el. Mivel jelen sorok írója emlékezetére és jegyzeteire támaszkodott, ez az írás nem tekinthető hiteles dokumentumnak — ezért hagytuk el a hozzászólók név szerinti említését is.

*

Az építészeti tervezés intézményrendszerének merevsége, szervezet- és nem alkotás-orientáltsága, sőt bizonyos értelemben anakronisztikus (a megváltozott követelményekhez nem alkalmazkodó) volta hosszabb ideje nyilvánvaló probléma, melyre a MÉSZ elnöksége által közreadott, fentebb közölt vitaanyag (a tavalyi közgyűlés tézisei után) újra felhívta a figyelmet. A megoldás azonban továbbra sem sejlik fel a láthatáron, a *hogyan?* kérdése nyitott marad. Vajon lehet-e a meglevő szisztéma javítgatásával lényeges előrelépést elérni, vagy valami *gyökeresen újra* van szükség?

Úgy tűnik, először a vizsgálat *metodikáját* kell meghatározni, és nem szabad engedni, hogy tisztánlátásunkat személyes érzelmek vagy szenvedélyek gyengítsék. Egy meglevő, funkcionáló formát addig nem szabad robbantani, amíg nem tudunk megoldást adni helyette. Az utóbbi öt évben a tervező vállalatok számára a változás számos lehetősége nyílt meg, ezeket változó mértékben töltötték meg tartalommal, vagy hagyták őket kihasználatlanul. Az egyik alapvető hibának a *vállalatvezetési és a szakmai hierarchia összekeverését* tarthatjuk, holott a „*project manager*" típusú és az alkotó tevékenységet külön kell választani. Sok vállalatvezető nem a „*project manager*" funkcióját gyakorolja korszerű módon, hanem szakmai kérdésekbe avatkozik. Így a menedzselés döntő fontosságú feladatait sem láthatja el megfelelően, ami pedig még a gazdasági munkaközösségek esetében is lényeges.

Az állami tervezés megszületésekor a tervező vállalatokra más feladatok hárultak, mint ma. Az alapvető követelmény a *naturáliák teljesítése* volt, a vezetők és munkatársak munkáját a terv időbeli és mennyiségi teljesítménye alapján értékelték. Az előttünk álló években e követelmények egyszerű kielégítése nem jelenti a feladat pozitív elvégzését.

Újra kell formálni az egész beruházási folyamatot. Jelenleg a beruházó és a tervező vállalat haszna nagyjából ugyanannyi: a jövőben a tervező szervezetnek az építtetővel együttműködő szervezetté kell átalakulnia. Az *építtető—tervező—végrehajtó* háromszög megfelelő működése, az egész kérdés kimozdítása a holtpontról azonban csak akkor lehetséges, ha a felelős vezető tervező feladatköre jogilag is kodifikált.

A jövő egyik feladata az *önálló, vállalkozóképes műtermek* létrehozása, melyek tagjai egyéni jövedelmük alapján személyesen adóznának — ami megszüntetné az átlagbérrendszer fékező hatását. Megoldandó ebben az esetben a *gazdasági felelősség* kérdése, ami pl. úgy lehetséges, ha az Állami Biztosító biztosítási szerződést köt ilyen intézményekkel vagy munkaközösségekkel.

A pénzügyi szakemberek félelme: amennyiben tényleg kialakul a szorgalmazott versenyhelyzet az építőiparban, akkor a szociális célú létesítmények (lakás, óvoda stb.) eddig „nyomott" árai felszabadulnak, és hirtelen áremelkedéssel kell számolni. A jelenlegi gazdasági dekonjunktúra megnehezíti a megoldás megtalálását, mert kényszerhelyzeteket teremt. Hiába cél a tervező szervezetek stratégiai *döntési szabadsága* — ha a hiánygazdálkodás miatt valamely szervezetet ki kell jelölni adott intézkedés végrehajtására, akkor e szabadság csak korlátozott lehet. Abból is súlyos gondok származnak, ha az ágazati irányítás átveszi a felelősséget a tulajdonában levő építőipari vállalatoktól.

Sajátos módon reagáltak az építőipari vállalatok a versenyhelyzetre: leépítették dolgozóik létszámát. A „konkurrencia" pedig kisebb árak helyett beállította e vállalatok árszintjét. Az építőipari vállalatok úgy tartották meg monopolhelyzetüket, hogy közben létszámcsökkentéssel béremelést tudtak elérni.

Az elmúlt harminc évben az építőipari vállalatok minden pénzügyi követelése jogos volt, melyet számlákkal igazoltak. Döntő változást e téren csak a *vállalkozói jellegű építőipari struktúra* létrejötte jelenthet.

M. Á.

BVTV

A tervező vállalati alternatíva

A tervezők és vállalatok kérdéséről megkérdeztük nagy tervező vállalatainknak igazgatóit: hogyan képzelik el a „többszáz alkalmazottat foglalkoztató nagy tervező vállalatok fejlődését az elkövetkező években, és véleményük szerint hogyan alakul az építész helyzete, tevékenységének jellege és szervezeti formája ugyanezen idő alatt e nagyvállalatoknál"? Ezeket a sorokat abból a levelünkből idézzük, melyet 7 budapesti és 5 vidéki nagy tervező vállalat igazgatójának küldtünk el. Azt is kértük, küldjenek írásuk illusztrálására néhány felvételt, mely véleményük szerint leginkább jellemzi a vezetésük alatt álló vállalat építészeti arculatát. A 12 levélre három írás érkezett be; ezeket e számunkban közöljük. Kaptunk három elháritó választ is — egyet indoklás nélkül, egyet elfoglaltságra való hivatkozással, egyet pedig azzal az indoklással, hogy „minden 5 éves terv indulása előtt, de annak fő irányai ismeretében foglalkozunk szervezet-aktualizálással. Vagyis mi feladatra szervezünk, és az én mindennapi elképzelésem is csak a feladat függvényében alakul ki". Többi hat levelünk megválaszolatlan maradt.

A szerk.

A Budapesti Városépítési Tervező Vállalat 34 éves múltra tekinthet vissza. E három és fél évtizedes tevékenység elsődlegesen a főváros céljait és érdekeit szolgálta és egy tervező vállalat lehetőségeihez mérten jelentős befolyással volt a város fejlődésére.

A vállalat tevékenységére mindig is a sokoldalúság, a sokféle profil volt a jellemző. A városrendezés, a magasépítési és az épületfenntartási tervezés mellett tudományos kutatással, egy időben beruházási és területelőkészítési feladatokkal is foglalkoztunk. A fővárosi feladatok komplex ellátása kényszerítően hatott a sokféle profil kialakulására, ami ugyan nehezítette a termelés szervezését és a vállalat irányítását egy homogén profillal rendelkező tervező vállalathoz viszonyítva, de előnyökkel is szolgált: a szakma különböző területeit művelő szakemberekből egy olyan állománnyal rendelkező vállalat kovácsolódott össze, amely az építési feladatok komplexitását a maga határain belül tudta követni és az egyén számára átfogóbb szakmai fejlődésre tudott lehetőséget nyújtani. Ennek kedvező hatását, reméljük a jelenlegi és az elkövetkező nehezebb időszakokban érezni fogjuk.

A BVTV az elmúlt három évtized alatt fokozatosan növekedett 800 fős nagyvállalattá, annak függvényében, ahogy a vele szemben támasztott fővárosi igények ezt megkívánták. Legnagyobb létszámát az V. ötéves terv közepére érte el, majd megindult a létszám stagnálása és fokozatos csökkenése. A központilag előírt létszámcsökkentési tervet erőteljesebb kényszerítő beavatkozás nélkül csupán a természetes fluktuációt kihasználva, a felvételek korlátozásával sikerült teljesíteni anélkül, hogy ez a leépülés az állomány legértékesebb részét képező építész törzsgárdát túlságosan megtizedelte volna. A jelenlegi létszám 630 fő körül mozog; a tervezési munka iroda—osztály—szakosztály szervezetben folyik. Az éves árbevétel nagysága kb. 200 millió Ft.

A vállalat jövőjét, fejlődését — hasonlóan a többi nagy tervező vállalathoz — alapvetően befolyásolja az ország gazdasági helyzetének, a beruházási piacnak az alakulása, mindazokkal a bizonytalansági tényezőkkel, amelyek a hosszabb távú részletes prognózisok elkészítését rendkívül megnehezítik.

A vállalat ez évi munkaellátottsága biztosított. Annak ellenére, hogy a vállalat sajátos helyzetéből adódóan mint a főváros tervező vállalata, az elmúlt években szabad kapacitással nem rendelkezvén, nem volt érdekelt exporttervezési feladatok szerzésében és így jelenleg az exporttervezési piacon pozíciója nincs, a munkaellátottság kérdésében némi bizakodással tekintünk a jövőbe. Ezt a bizakodást a következőkre alapozzuk:

A főváros részéről igényelt városrendezési tervezési feladatok (Általános Rendezési Terv revíziója, kerületi rendezési-intézkedési tervek, a fővárosi lakásépítés területelőkészítési és rendezési tervei stb.) várhatóan a továbbiakban is kitöltik a városrendezési profil kapacitását.

Biztosak vagyunk abban, hogy a felújítási és korszerűsítési tervezési feladatok egyre nagyobb mennyiségben fognak jelentkezni, annak ellenére, hogy a szervezeti feltételek és a kivitelezői kapacitások nem az eredetileg elképzelt ütemnek adekvát módon alakulnak és ez a körülmény jelenleg a tervezési munkát hátrányosan befolyásolja. Az elmúlt néhány évben elértük, hogy a hagyományos felújítási tervezéssel foglalkozó irodánk mellett valamennyi — korábban csak új beruházásokat tervező — irodánk alkalmassá váljék felújítási tervezési feladatok fogadására, így ezeket a megbízásokat a vállalat teljes keresztmetszetében tudjuk teríteni. Vállalatunk e területen való felkészültségét olyan jelentős építészeti értékeket felsorakoztató eredmények is igazolják, mint pld. a Gellért pezsgő- és hullámfürdő újjáépítése, vagy a Császárfürdő ORFI-ambulancia épületként való revitalizálása. Ezek a feladatok tervezési szempontból rendkívül munkaigényesek (ha pld. a típusterv-adaptálással vetjük össze), széles körben teríthetők és megfelelő megbízói hozzáállás esetén ma már vonzóak tervezőink körében is.

Számítunk arra is, hogy — ahogy eddig is — kiváló szakembereink, tervezőink személyükben is, eddigi munkásságuk, alkotásaik eredményeképpen, munkaszerzéssel hozzájárulnak a vállalati munkaállomány folyamatos feltöltéséhez. Országos tervpályázat megnyerésével jutottunk pld. a

1

2

1. Újlipótvárosi lakótelep, Budapest (Bene László—Dr. Valkó Gábor)
2. Zalaegerszeg, városközpont (Vadász György)
3. Gellért hullámfürdő rekonstrukciója, Budapest (Perczel Anna)
4. „Sugár" üzletközpont, Budapest (Iványi László)

3

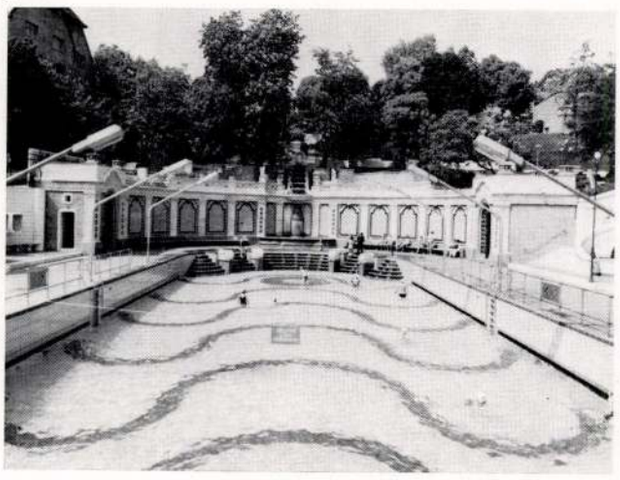

4

1. Ensemble d'habitation à Újlipótváros, Budapest (László Bene—Gábor Valkó)
2. Centre de ville à Zalaegerszeg (György Vadász)
3. Reconstruction de la station thermale Gellért, Budapest (Anna Perczel)
4. Centre commercial « Sugár », Budapest (László Iványi)

...üzletközpont, a Szegedi Nagy... a Szegedi „Somogyi" Könyvtár ...si feladatához. Így került hozzánk ...b a „Hotel Óbuda" ajánlati tervére ...egbízás. Mivel vállalati politikánk ...képezi, hogy szakembereinket ösz...k a pályázatokon való részvételre, ...okunk megvan feltételezni, hogy a ...is juthatunk ilyen módon felada... Megemlíthetnénk a „személyre ...ladatok között néhány vidéki vá...ko...pontjában folyó tervezői tevé...ünk ...ulaegerszeg, Baja, Eger,

...si tendenciáit vizsgálva ...alálkozunk nehéz kérdé... ...agyhatjuk figyelmen kí... ...i formák elterjedésének ...azt az elszívó hatást, ...alnkra gyakorolhatnak, ...ással összefüggő terü... ...onyok és a tervezési ...ga területén.

...gondoljuk, hogy a vállalkozási for...rsenyében végül is egyfajta terve...unkamegosztás jön majd létre és a ...vállalatok mindig is versenyképe...adnak oly tervezési feladatok terén, ...k nagyfokú szakmai komplexitást, ...i koncentrációt, az állami építőipar ...sát igénylik és ezzel a kisvállalko...rmák természetszerűleg, nem fog...delkezni.

...eljük, hogy ez a perspektíva a vál... fogja tartani azt az értékes törzs...llományt, amely eddig is tanúbi...ot tett a vállalathoz való hűségéről és amelyre — a középkáderek körében várható fluktuáció ellenére is — mindig ráépíthető egy hatékony vállalati struktúra.

Ami az építészek helyzetének alakulását illeti tudjuk, hogy az egyéni alkotó tevékenység feltételeinek megteremtése egy bürokratikus struktúrára és hierarchiára hajló nagyvállalat keretein belül rendkívül nehéz, sorozatosan születő ellentmondások feloldását feltételező folyamat. Egyik legnehezebben feloldható ellentmondás a munkaerőpiacon tartósan tennálló építész túlkínálat és a tartós szakági (statikus, gépész) hiány, ami minden erőfeszítés ellenére kedvezőtlenül befolyásolja a tervező vállalaton belül kialakuló értékrendet. Ez nemcsak a szubjektív megítélésben, hanem a kereseti arányokban is megmutatkozik. Ugyanakkor valljuk és hangoztatjuk, hogy az építésznek kezdeményező és irányító szerepe van a tervező feladatok megoldásában, sőt, ez a szerepe nem nélkülözhető a tervezési munka átfuttatásában, lebonyolításában sem. Ugyancsak nem nélkülözhető az a személyes ambíció vagy érdekeltség, amely elsősorban az építészben alakulhat ki a feladathoz való kötődésben és a szellami alkotás megvalósításához fűződő érdekben.

Ez az érdekeltség olyan húzóerő, ami képes témákat holtponton átlendíteni és legalább annyit segíteni a vállalati célok elérésében, mint a vállalati intézményrendszer.

Valószínű azonban, hogy a felvázolt ellentmondás teljes feloldására a tervező vállalatok a maguk feltételrendszerén belül, önmagukban nem képesek. Ehhez elsősorban az építészeti tervezés hivatalos és társadalmi megítélésében kell szemléletváltozásnak bekövetkeznie. Tudatosulnia kell, hogy egy társadalmi rendszeren belül az építészet a kultúra szerves része, tehát nincs szocialista kultúra szocialista építészet nélkül. Ennek a tételnek az alapos elemzése hozhatja meg azokat a változásokat, amelyek a tervező vállalatok hosszú távú fejlődését harmonikus irányba terelhetik; az ipart közvetlenül kiszolgáló szervezet helyett az egész társadalmat szolgáló kulturális műhelyekké kellene válniuk.

Hegedűs Benedek, Kiss Albert

5

7

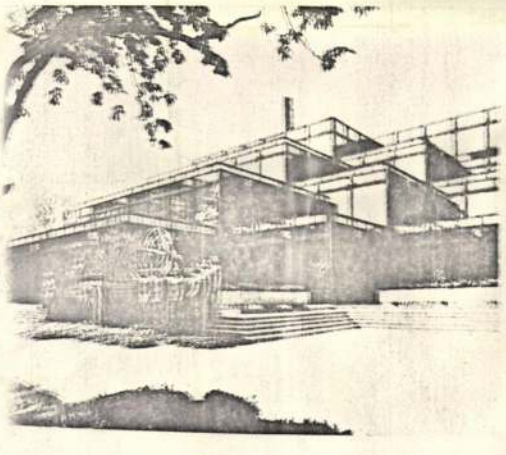

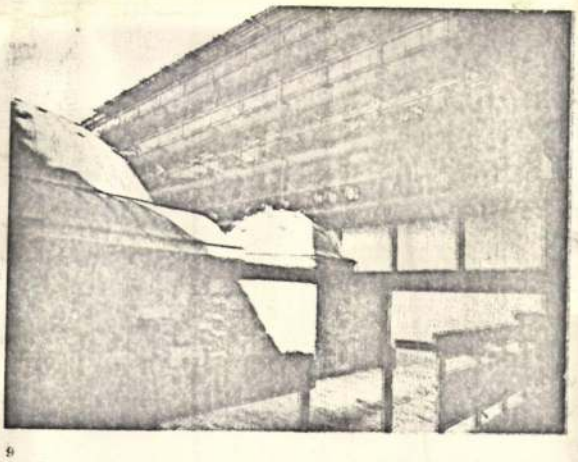

5. Hotel Óbuda, Budapest (Iványi László—Kiss Albert). Modell
6. Magyar Néphadsereg Művelődési Háza, Budapest (Kiss Albert—Zádori Attila)
7. Az ORFI új kórházi szárnya, Budapest (Kiss Albert—Kangyal Miklós)
8. SZOT-üdülő, Gyula (Zádori Attila)
9. MEDOSZ Székház, Budapest (Vadász György)

9

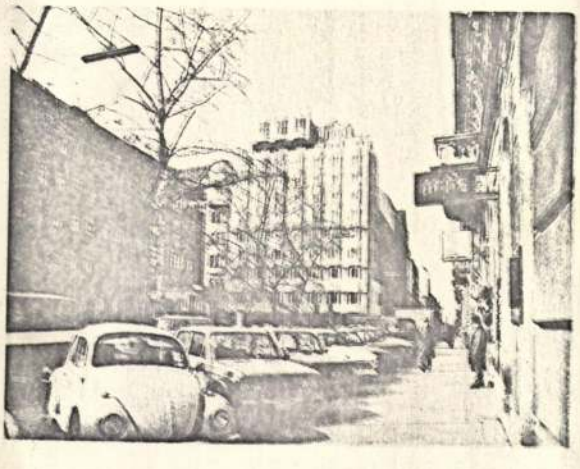

5. Hôtel Óbuda, Budapest (László Iványi—Albert Kiss). Modèle
6. Centre culturel de l'Armée populaire hongroise, Budapest (Albert Kiss—Attila Zádori)
7. L'aile nouvelle de l'hôpital « ORFI », Budapest (Albert Kiss—Miklós Kangyal)
8. Lieu de villégiature collective « SZOT » à Gyula (Attila Zádori)
9. Siège de « MEDOSZ », Budapest (György Vadász)

Bene Lánló, építéri

Hegedűs B, Kiss A: BVTV – A tenerő állalati alternatíva 18-19

Magyar Építőművészet Bp. 1983 83/4

Bene László épített

✶ *A felújítás alatt álló színház így illeszkedik az utcaképbe 1993-ban.*

■ **Miskolc egykor és ma, képekben 113.** ■

A megújuló színház történeti különlegességei

Az 1925-ben felújított színházban 18 éven át a Sebestyén-testvérek színvonalas művészi törekvései jellemezték Miskolc színházi életét. (Sebestyén Géza 1921—1926 között, Sebestyén Mihály 1926—1939 között volt színidirektor.) Az államosítás előtti „kritikus" éveket Földessy Géza (1941—1949) irányítása alatt élte át a társulat. Az ötvenes évek közepének nagy rekonstrukciója Jákó Pál direktorsága (1957—1961) alatt történt. A jelenlegi — a 20. században már utolsó — felújítás az 1990. évi országgyűlési jóváhagyás után gőzerővel folyik.

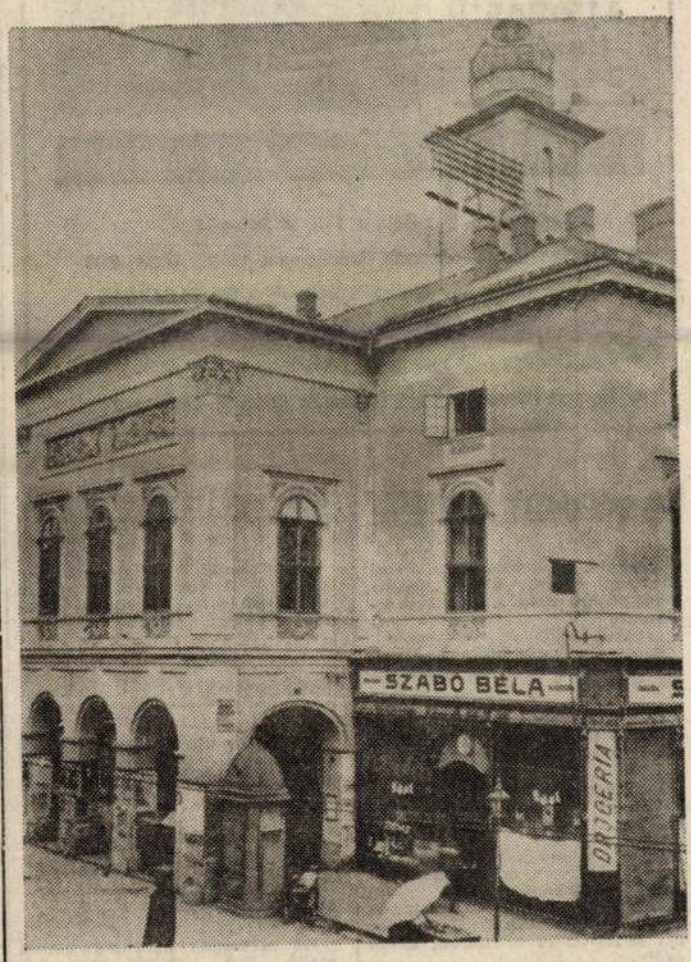

✶ *A színház külső megjelenése az 1925-ös felújítás után.*

A mostanit megelőző nagy felújítás, bővítés után 1959. december 10-én gördült fel a függöny a Miskolci Nemzeti Színházban. Az ekkori tervezői munkát *Bene László* és *ifj. Horváth Béla* végezték. A belső építészeti feladatokat Bene Lászlónak, ifj. Horváth Bélának, *Dufala Józsefnek* és *Fesszel Alajosnak* kellett megoldani. Az építkezések megkezdése előtt ritka alkalom kínálkozott a régészeti kutatásokra. Ezt *Komáromy József*, akkori múzeumigazgató végezte. Munkája eredményeként sok új ismerettel gyarapodott a várostörténet, a színház építéstörténetével kapcsolatos megállapításai pedig a mai napig helytállóak.

A felújítás, átépítés során — mint 1925-ben — különös hangsúlyt fektettek a homlokzatra. „Arra törekedtünk, hogy a bejárati rész kétségkívül felelhető klasszicizmusát megtartva, az újonnan tervezett részt... átmenetnek tekintsük a klasszicizmus és a nézőtér neobarokk jellege között, megtartva elsősorban a klasszicista jelleget" — írta a koncepcióról több, mint három évtizeddel ezelőtt Horváth Béla. A belső átalakítás eredményeként a bejárattal szemben a főlépcsőn át az erkély- és emeleti üléseket lehetett megközelíteni. A bejárat jobb és bal oldalán tágas helyiségeket, „dohányzót" alakítottak ki. A látogató számára legszembetűnőbb volt az átalakulás a nézőtéren. 1925-ben megszűntették a klaszszicista belsőt, s létrehozták azt a neobarokkot, amelyet az 1956—1959-es átépítés változatlanul megtartott. Ami lényegesen változott, az a nézőtér megközelítésében volt érzékelhető. Megszűntették a középső folyosót, s a bejáratot, illetve a sorok megközelítését mindkét oldalról alakították ki.

A jelenlegi átalakítás, felújítás, „tömb-beépítés" *Bodonyi Csaba* tervei alapján készül. E koncepción belül „az építők a műemlékszínház belső terét eredeti formában hagyják, marad tehát a klasszicista előcsarnok és a neobarokk nézőtér annyi változtatással, hogy az első két széksor helyére előrébb került a zenekari árok" — nyilatkozta a közelmúltban *Simon Gábor*, a rekonstrukciós munkák vezetője.

A most folyó felújításról gyakorta jelennek meg híradások a helyi sajtóban. Ami tudható és részben már látható az az, hogy az eddigi galériából kamaraszínház lesz, elkészül a félezer férőhelyes nyári szabadtéri színpad, a színház emeletén pedig „megszületik" ő a kísérleti stúdiószínház.

Csak reményünket fejezhetjük ki, fogalmazhatjuk meg, hogy ebben az új „színházi komplexumban" lesz megfelelő helye a múlt emlékeinek is. Kiteljesedhet és helyet találhat *Gyarmathy Ferenc* évtizedes kitartó gyűjtő és rendszerező munkája. Helyükre kerülnek a színészhagyatékok, méltó emléket állítva a miskolci színészetnek és a Miskolchoz egykor kötődött, vagy kötődő színészeknek. De nem kéne megfeledkezni arról a nagymennyiségű tárgyi és dokumentációs anyagról sem, amely a színház épületeinek történetét, a fel- és újraépítéseket, vagy éppen a most folyó munkálatokat őrizné meg látványban, élményben az utókor számára.

Szeged, Pécs, Szolnok és Kecskemét után a miskolci színház rekonstrukciója újra lehetőséget ad Széchenyi István gondolatának értelmezésére, hogy tudniillik a miskolci új színházzal igyekezzünk „emelni a magyar nemzetet a más európai pallérozott nemzetek sorába".

Dobrossy István

Ingyenes egyetemi és főiskolai felvételire előkészítő tanfolyam

Az Esélyegyenlőség Alapítvány (Miskolc), a Munkásképviseleti Alapítvány, a Magyar Hitelbank Rt., a budapesti Villányi úti Konferenciaközpont és Szabadegyetem Alapítvány támogatásával — a családokra nehezedő oktatási költségek mérséklésére, elsősorban a hátrányos helyzetű szülők tehetséges gyermekei számára — előkészítő tanfolyamot szervez.

Tapasztalt pedagógusok bevonásával, a következő tantárgyakban nyújtunk segítséget a felkészülésben: matematika, fizika, magyar, történelem.

A tanfolyam levelező rendszerű és a felvételik előtt táborral fejeződik be. Harmad- és negyedéves középiskolások jelentkezését várjuk!

Jelentkezési lapok és információk az MSZP irodájában (Miskolc, Corvin u. 9., tel.: 46-324-526) és a Miskolci Munkanélküliek Egyesületénél (Miskolc, Blaha L. u. 2.) kérhetők. Jelentkezési határidő: 1993. szeptember 30.

TÁJÉKOZTATÓ AZ ESÉLYEGYENLŐSÉG ALAPÍTVÁNYRÓL

Az alapítvány címe: 3530 Miskolc, Corvin u. 9. Az alapítvány számlaszáma: 271-17264 BB Rt. Miskolc. Az alapítványt létrehozta: Tompa Sándor, országgyűlési képviselő.

Az alapítvány célkitűzései:

1. A társadalmi változások következtében az önhibájukon kívül hátrányos helyzetbe került közösségek, családok, egyének támogatása, különös tekintettel a tehetséges fiatalokra; a betegekre, nyugdíjasokra; a munkanélküliekre.

2. A fejlett országokból ismert szociális piacgazdaság alapelveinek, működésének megismertetése, ezzel kapcsolatos oktatás, ismeretterjesztés.

3. A társadalmi szolidaritásérzés kialakítása, fokozása érdekében közösségi, kulturális, sport- stb. rendezvények, akciók, programok támogatása.

Az alapítvány nyitott, csatlakozhat hozzá bármely jogi vagy természetes személy, feltéve, hogy csatlakozási szándékáról írásban nyilatkozik, és hozzájárul annak vagyonához.

A hozzájárulás módja lehet: készpénz, ingó és ingatlan vagyontárgyak, az alapítvány számára végzett, a célkitűzések megvalósulását elősegítő tevékenység, munka.

Az alapítvány abban az értelemben is nyitott, hogy csatlakozó az általa támogatott feladatok költségeihez, összegkorlátozás nélkül, részben vagy egészben hozzájárulhat. Az alapítvány céljával való egyetértés esetén az alapítvány támogatható úgy is, hogy számlájára pénzt utalnak át megkötés nélkül. Ebben az esetben a kuratórium dönt annak felhasználásáról.

Az alapítvány célkitűzései megvalósítása érdekében, vagyonának kezelésére, valamint az alapítvány képviseletére az alapító háromtagú kuratóriumot hozott létre. Az alapítvány kuratóriumának tagjai: dr. Szemmelveisz Tamás (elnök), Szentesiné Szilágyi Gizella, Tompa Sándor (alapítványtevő).

Az alapítvány céljára fordított összeg levonható az adóalapból. (APEH-határozat száma: 7530915912/93. B.-A.-Z).

Dr. Szemmelveisz Tamás
(elnök)

Kolduló versek

A nyomor sokféle formában tör utat magának mostanság, néha egész furcsa köntöst öltve magára. Néha még a költészet is lehet földre tett kolduskalap, hiszen Budapesten a Deák téri autóparkolóban egy úr a verseit árulja kis fecniken, rábízva a műélvezőre, hogy mennyit fizet érte. Költőnk hajléktalan, s ezt az igényes és meglehetősen ritka formáját választotta annak, hogy némi megélhetéshez jusson mások könyörületessége árán. S hogy mennyit érnek ezek a versek? Kinek húsz, kinek ötven forintot. A költőnek bizonyára rengeteget, hiszen így válnak a rímek ehetővé, ihatóvá. Ha lenne kedvünk élcelődni ezen, azt is mondhatnánk, hogy ez aztán az alkalmazott művészet. De addig aligha húzódik mosolyra szánk, amíg jól tudjuk, hogy nem a versírás az igazi művészet Magyarországon sokak számára, hanem a puszta fennmaradás.

(k—ó)

Sárkányok napja Egerben

Nagyszabású családi hétvégét rendeznek holnap Egerben, az Ifjúsági házban, Sárkányok napja címmel. Az egész napos rendezvényen fellép a gödöllői Kerekasztal Színházi Társulás, Sárkányok ellen és Fehérlófia című előadásukkal. Lesz filmvetítés, fél 11 órai kezdettel, a gyerekek a Süsü a sárkány meséjén szórakozhatnak majd. Délután játszóház, papírhajtogatás, rajzverseny lesz, kóstolóval egybekötött termékbemutató (Cerbona-bár, spagetti bolognai öntettel, reszelt sajttal) várja a kikapcsolódni, szórakozni vágyókat. A részvétel mindenki számára ingyenes.

DÉLI HÍRLAP / 7

1993 sept 18

A Kossuth Szövetség és a Kossuth Alapítvány pályázata az 1994. évi Kossuth-emlékévre

1. A nagy magyar politikus és államférfi, Kossuth Lajos halálának 100. évfordulója alkalmából országos vetélkedőt hirdetünk a 10—14 éves, történelmet ismerő és szerető tanulók 3 fős csapatai részére. A vetélkedőn iskolai csapatok vehetnek részt.

A nevezési díj iskolánként 500 Ft, amely az iskolai közösség 1994. évi tagsági díját is jelenti.

A verseny három fordulós: házi, területi, országos.

A jelentkezés és a nevezési díj befizetésének határideje: 1993. október 1., amely után megküldjük a háziverseny anyagát, a javítókulcsot és a további tudnivalót.

2. A középfokú tanintézetek 15—18 éves tanulói számára „Kossuth-gyászbeszéd" írására hirdetünk pályázatot.

A pályamű terjedelmét nem határozzuk meg.

A pályázat beérkezésének határideje: 1994. január 15. Díjazás:

a) a háziverseny győzteseit az iskolák jutalmazzák,

b) a területi versenyek győzteseit a szövetség és az alapítvány, illetve helyi szervezetek jutalmazzák,

c) az országos győzteseinek jutalma:

I—III. helyezett: 1 hetes Kossuth-tábor, oklevél IV—XII. helyezett: 2 napos budapesti városnézés, emléklap, könyv- és ajándék jutalom.

A nevezést és a pályaműveket a Kossuth Szövetség címére (számlájára) kérjük megküldeni: 1203 Budapest, Lajtha L. u. 7. Számlaszám: Postabank és Takarékszövetkezet Rt. 219—98636/021—29299.

Kossuth Szövetség
Budapest

Kossuth Alapítvány
Budapest

Az 1994-es év Kossuth Lajos halálának 100. évfordulója. A Kossuth Szövetség és Kossuth Alapítvány a Kossuth emékév alkalmából találkozót kíván szervezni a Magyarországon és határainkon kívül élő Kossuth nevet viselők részére.

Várjuk a Kossuthtok jelentkezését az oldalági származás megjelölésével.

Cím: Kossuth Szövetség 1203 Budapest, Lajtha L. u. 7.

Kossuth László
elnök

Gavlik István
ügyvezető elnök

DR. JEANS,
aki mindent tud
a farmernadrágokról.

MISKOLC,
SZÉCHENYI ÚT 53.

NYITVA:
hétfő: 9–18 óráig,
szombat: 9–13 óráig.

Mezőcsáton 2 szoba hallos, központi tekvésű
CSALÁDI HÁZ
nagy udvarral, bevezetett bádogosmühellyel
ELADÓ
Érdeklődni: mindennap, péntek délutánig
Telefon: 06-49-352-553

apróhirdetések

Telefonos hirdetésfelvétel

412-845
(fax is)
342-694

Reggel 8-tól délután 3 óráig

HA DÉLUTÁN
2 ÓRÁIG FELADJA HIRDETÉSÉT,
LAPUNKBAN
MÁSNAP MEGJELENIK!

Hirdetések felvétele Miskolcon

- Magyar Hirdető, Uitz Béla u. 1–3. ☎ 340-464
- ÉM Hirdetésfelvételi Iroda, Széchenyi u. 15–17. ☎ 341-893
- Végső Ingatlanügynökség, Széchenyi u. 36. ☎ 347-915
- Miskolci Nemzeti Színház, jegyiroda, Déryné u. 1. ☎ 344-862
- Fair Contact Manager Iroda, Széchenyi u. 8/2. ☎ 351-894
- Borsodi Nyomda portája, Bajcsy-Zs. út 15. (8–14 óra között)

ingatlan

Miskolci 2 szobás, gázfűtéses, telefonos házrész eladó. Érdeklődni 20 óra után a 378-128-as telefonon

Csermőkén gyümölcsös eladó. Érdeklődni: 384-799-es telefonon 17–20 óráig.

Bükkaranyoson közművesített, 220 négyszögöl házhely eladó. Érd. az esti órákban: 365-275.

Elcserélném saját tulajdonú, belvárosi garzonomat nagyobbra. Tel. 17 óra után: 328-099.

Eladó Miskolctól 35 km-re, a Csereháton, nagyméretű parasztház, melléképületekkel, 2700 négyszögöl telekkel, lugasszőlővel, gyümölcsfákkal. Érdeklődni: 46/313-619-es telefonon, 18–20 óráig.

Cserszegi fűszeres szőlő, szüreteléssel is eladó. Érdeklődni: 46/313-614.

A belvárosban, 200 négyszögöl telken családi házat keresek, megvétel céljából. Érd.: napközben 354-147, este 340-898.

Eladó 2,5 szobás, étkezős, felújított, IX. emeleti lakás a Középszeren. Érd.: 384-015-ös telefonon.

A kistokaji tónál telek, faházzal eladó. Érd.: 46/320-880.

Miskolc belvárosi (városházától 1 percre) tehermentes, 55 négyzetméteres, 1 + 2 fél szobás szövetkezeti lakás eladó az ötödik emeleten. Telefon, vízóra, parabolaantenna van, a nagyszoba parkettázva. Irányára: 1 350 000 Ft. Tel.: 345-232.

albérlet

Egyedülálló férfi, bútorozott garzont keres, hosszabb távra. Tel.: 367-133/162-es mellék.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

KISCSÉCS KÖZSÉG

önkormányzata
vállalkozók
ajánlatát kéri a község

IVÓVÍZELLÁTÁSÁNAK
KIVITELEZÉSI
MUNKÁIRA

Ajánlatok elkészítéséhez szükséges tervdokumentáció és pályázati kiírás 10 000 Ft vissza nem térítendő díj befizetése ellenében átvehető: a TRANSDOWELL Kft. hivatalos helyiségében:

Miskolc, Zsigmondy u. 2., 203. szoba,

1993. SZEPTEMBER
20-ÁN, 8–10 ÓRÁIG.

Az ajánlatokat zárt borítékban kell benyújtani

1993. SZEPTEMBER
24-ÉN, 13 ÓRÁIG,

a girincsi körjegyzőség hivatalában.

AZ AJÁNLATOK
BONTÁSA:

1993. szeptember 24-én,
14 órakor, ugyanott.

Egyéb feltételeket az ajánlati felhívás tartalmazza.

állást keres

Gimnáziumi érettségivel, középfokú angol nyelvvizsgával, jól fizető állást keres 19 éves lány. Telefon: 314-717.

adás-vétel

Jó állapotban levő kombi gyermekágy eladó. Érdeklődni 18–19 óra között a 320-565-ös telefonszámon.

40-es, 50 es, 55-ös, 65-ös és 80-as SZÖG értékesítése 40 Ft-os áfás áron kis- és nagytételben. Érdeklődni tel./fax: 384-044, reggel 8 órától délután 4 óráig.

100 csatornás parabolaantenna eladó. Érd.: 376-580, az esti órákban.

Noémi, piros, háromrészes ülőgarnitúra eladó. Érdeklődni: 384-852. Kecskeméti Csaba.

Használt pianínót vennék. Ajánlatokat „Tomi 239 013" jeligére a hirdetőbe.

jármű

Eladó IKARUS 256-os típusú autóbusz nemzetközi vizsgával, valamint Roburból átalakított bűrékocsi. Érd.: a 319-800-as telefonon.

Opel Manta kitűnő állapotban eladó. Megtekinthető a Farkas és Kalmár Autókereskedésben. Sajó u. 27. Telefon: 46/357-212.

83-as Ford Fiesta eladó. 900 köbcentiméteres. Telefon: 353-447, 18 óra után.

Iparcikk
KERESKEDELMI ÁRUHÁZ KFT.

AIWA-SAROK

Miskolci Iparcikk-kereskedelmi Áruházban a japán csúcstechnológia büszkeségei Aiwa színes televíziók, hifi-tornyok, musiccenterek, magnósrádiók, walkmanok, diktafonok nagy választékban.

Mercedes-Benz 240D komplett motor, kiváló állapotban eladó. Irányár: 70 000 Ft. Tel.: 367-303 (18–20).

Fehér, egyéves FIAT Tipo, 1.7 dízel családi okokból sürgősen eladó. Érd.: 18 óra után, 46/368-809.

Eladó 1300 S Lada, '81-es évjáratú, érdeklődni az esti órákban. Tel.: 327-948.

Renault 5 GT turbó eladó. Telefon: 350-835, szombat-vasárnap.

Vennék 5 éves korig kis Polskit. 324-604.

Mazda 929-es, 1967-es évjáratú, megkímélt állapotban, reális áron eladó. Telefon: 355-619, 17 órától.

1985-ös Mazda 323 eladó. Király, Sajóbábony, Arany J. 1. sz.

házasság

Vidéken élő, nyugdíjas, 57 éves férfi, gyermektelen hölgyek levelét várja, 50 éves korig. Nyugdíjas, vagy munkahellyel rendelkezők előnyben. Lakás van. „Várok rád 34736" jeligére a Déli szerkesztőségébe.

oktatás

Egyetemista matematika és fizika tárgyból korrepetálást vállal. Tel.: (46) 365-111. E/4. 124.

Óvodai dajka- és pedagógiai asszisztensképző tanfolyam indul. Érd. 8–16 óráig: 350-433/46-os mellék.

vegyes

HOMEOPÁTIA (a legszelídebb gyógymód), lézerterápia (az íriszen keresztül), manuálterápia, akupresszúra (kínai pontmasszázs), fitoterápia, bioenergiai korrekció, magnetc- és vákuumterápia a Miskolci Természetgyógyászatban. Semmelweis u. 3., telefon: 326-519.

REDONY, RELUXA, HARMÓNIKAAJTÓ, 20% kedvezménnyel, amíg a készlet tart. Telefon: 351-505, 322-364, mindennap.

HERÁNY TOKÁNY, HÚSCSIKOK, VESÉVEL, SZALONNÁVAL, GOMBÁVAL, PIKÁNS, MUSTÁROS, CITROMOS – NAGYADAG 220 FORINT. ÍZELÍTŐ A SZENT KRISTOF ÉTTEREM ÉTLAPJÁRÓL. CÍM: MISKOLC, GYŐRI KAPU 23. TELEFON: 347-061. NYITVA 11 ÓRÁTÓL 23 ÓRÁIG. ESKÜVŐI MENÜ SZEMÉLYENKÉNT MÁR 600 FORINTTÓL. NAPI MENÜ: 91 FORINTÉRT.

Ceiling doktor amerikai felülettisztító-rendszer B.-A.-Z. megye déli részének területi koncessziója eladó. Érd. telefonüzenetrögzítő: 46/378-027.

Egészség és anyagi biztonság. Tájékoztatás: 18-án, a szakszervezeti székházban (Mindszent tér 3.), 17 órakor.

HARMONIKAAJTÓT
A GEMENC KFT.-TŐL

4-féle színben,
minden méretben,
gyorsan, olcsón,
pontosan
VISZONTELADÓKNAK IS!

Miskolc,
Vörösmarty utca 85. sz.

Telefon/fax: 344-056

MITSUBISHI
MOTORS
MIT - CAR
SZOLGÁLTATÓ ÉS KERESKEDELMI KFT
3526 Miskolc, Huszár u. 2.

MITSUBISHI SZERVIZ
NYITVA TARTÁS:
8.00 16.00 óráig
● ● ●
AUTÓMOSÓ
6.00 - 22.00 óráig

Telefon: (46) 326-245

Szobafestést, mázolást, tapétázást, lakásfelújítást vállalok. Telefon: 357-619, 341-019, 321-393.

Dolgozókat alkalmaznak

Angol és német nyelvtanárokat keresünk. Érdeklődni: este 8 óra után, 381-002.

A miskolci Semmelweis Kórház krónikus belgyógyászati osztályára ápolói felvételt hirdet. A felvételre kerülő ápolók kiemelt illetményt kapnak. Jelentkezés: személyesen az intézet ápolási igazgatójánál (Miskolc, Csabai kapu 9.), a szakképesítést igazoló okirattal.

Szobafestő szakmunkást állandóra felveszek. Tel.: 357-619, 341-019, 321-393.

Élelmiszerboltba bolti eladót keresünk. Tel.: 379-565.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

TERESZTENYE KÖZSÉG

önkormányzata
vállalkozók
ajánlatát kéri a község

IVÓVÍZELLÁTÁSÁNAK
KIVITELEZÉSI
MUNKÁIRA

Ajánlatok elkészítéséhez szükséges tervdokumentáció és pályázati kiírás 10 000 Ft vissza nem térítendő díj befizetése ellenében átvehető: a TRANSDOWELL Kft. hivatalos helyiségében:

Miskolc, Zsigmondy u. 2., 203. szoba,

1993. SZEPTEMBER
20-ÁN, 8–10 ÓRÁIG.

Az ajánlatokat zárt borítékban kell benyújtani

1993. SZEPTEMBER
29-ÉN, 9 ÓRÁIG,

a Teresztenye Polgármesteri Hivatalában.

AZ AJÁNLATOK
BONTÁSA:

1993. szeptember 29-én,
10 órakor, ugyanott.

PÁLYÁZATI FELHÍVÁS

ZSUJTA KÖZSÉG

önkormányzata
vállalkozók
ajánlatát kéri a község

IVÓVÍZELLÁTÁSÁNAK
KIVITELEZÉSI
MUNKÁIRA

Ajánlatok elkészítéséhez szükséges tervdokumentáció és pályázati kiírás 10 000 Ft vissza nem térítendő díj befizetése ellenében átvehető: a TRANSDOWELL Kft. hivatalos helyiségében:

Miskolc, Zsigmondy u. 2., 203. szoba,

1993. SZEPTEMBER
20-ÁN, 8–10 ÓRÁIG.

Az ajánlatokat zárt borítékban kell benyújtani

1993. SZEPTEMBER
27-ÉN, 9 ÓRÁIG,

Zsujta Polgármesteri Hivatalában.

AZ AJÁNLATOK
BONTÁSA:

1993. szeptember 27-én,
10 órakor ugyanott.

Egyéb feltételeket az ajánlati felhívás tartalmazza.

A MISKOLCI KÖZÚTI IGAZGATÓSÁG

a téli hó- és síkosság

elleni védekezésben foglalkoztatott gépi eszközöket

VERSENYEZTETÉS ÚTJÁN KÍVÁNJA BÉRBEVENNI.

A munkavégzés feltételeinek leírását üzemmérnökségeink központjában:

- 3630 Putnok, Bányatelep
- 3800 Szikszó, Kassai u. 62.
- 3980 Sátoraljaújhely, Ipartelep 8.
- 3780 Edelény, Április 4. u. 56.
- 3433 Nyékládháza, Kossuth u. 2/a.
- 3501 Miskolc, Zsigmondi u. 4.

tekinthetik meg munkanapokon 8–15 óra között.

Ajánlatokat a bérbeadandó jármű típusának, felszereltségének (sószóró, hóeke) feltüntetésével, az üzemóradíjra és készenléti díjra tett ajánlattal, valamint az üzemmérnökség megjelölésével

1993. OKTÓBER 15-IG

kérjük megküldeni a Miskolci Közúti Igazgatóság üzemeltetési és fenntartási osztályának címére (3501 Miskolc, Pf.: 96.).

AJÁNLATOK BONTÁSA: 1993. OKTÓBER 20.

Az ajánlatok bontása után 1 héten belül a pályázókat az eredményről írásban értesítjük.

Miskolci Közúti Igazgatóság

IGAZOLVÁNYFOTÓ 2 PERC ALATT
nem csak útlevélhez
a Petőfi u. 1–3. szám alatti önkormányzat
ügyfélszolgálatán, a Zenepalota mellett.
A világ legkorszerűbb
POLAROID-*kamerájával!*

FELHÍVÁS AJÁNLATTÉTELRE

Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala
k i v i t e l e z ő i
ajánlatot kér az alábbi feladatra:

A Miskolc, Csabai kapu 9–11. sz. alatti Semmelweis Kórház belgyógyászati osztály épületében lévő 2 db férfi fürdőszoba – földszint, emelet összesen 27,5 m² – felújítására.

A feladat részletes ismertetését a helyszínen:
1993. SZEPTEMBER 21-ÉN, 10 ÓRAKOR
tartjuk, melyen átadjuk az ajánlattételhez szükséges terveket és pályázati feltételeket tartalmazó anyagot.

AZ AJÁNLATOK BEADÁSA, BONTÁSA:
199. szeptember 28., 10 óra
EREDMÉNYHIRDETÉS: 1993. október 1., 10 óra
BEFEJEZÉSI HATÁRIDŐ
(műszaki átadás, üzembehelyezés): 1993. december 15.

A pályázat beadásának, bontásának, eredményhirdetésének helye:
építési és beruházási osztály
Miskolc, Városház tér 8.,
III. udvar, II. emelet 223. szoba.
Telefon: 327-211/324

Felhívás ajánlattételre

Miskolc Megyei Jogú Város Polgármesteri Hivatala
k i v i t e l e z ő i
ajánlatot kér, az alábbi feladatokra

Miskolc, Dózsa György utcai (Galagonyás sori) szennyvízgerincvezeték és átemelők.

A kivitelezési feladat ajánlattételéhez szükséges műszaki információk és a pályázati feltételeket tartalmazó anyag, valamint a kiviteli terv 20 000 Ft + áfa házi pénztárba való befizetése mellett átvehető
1993. SZEPTEMBER 20-ÁN, 9 ÓRAKOR

KIVITELEZÉSI FELADAT TELJESÍTÉSI HATÁRIDEJE:
1994. június 30.

AJÁNLATOK BEKULDÉSI HATÁRIDEJE:
1993. SZEPTEMBER 22., 17 ÓRA.

AJÁNLATOK BONTÁSÁNAK IDŐPONTJA:
1993. szeptember 22., 17 óra 15 perc.

EREDMÉNYHIRDETÉS: 1993. szeptember 24-én, 8 óra.

A pályázatra csak azon kivitelezők jelentkezését várjuk, akik hasonló referencia-munkákkal rendelkeznek.

A tájékoztatás, ajánlatok benyújtásának, bontásának és eredményhirdetés helye:
polgármesteri hivatal
építési és beruházási osztálya
Miskolc, Városház tér 8., III. udvar, I. em. 121-es szoba

Bene Miklós, szobrászművész
a Képző- és Iparművészeti Lektorátus kijelölései.
(1989. II. negyedév. Összeállította: Hollósi Éva.
Megbízást kapott:

Bene Miklós: a hajdúszoboszlói második világháborús áldozatok emlékének tervezésére.

Költségvállaló: HNF Hajdúszoboszlói Bizottsága.

Művészet, 1989., okt., 64-old.

Bene Mária

ismert ormánsági szövőasszony tanít 20 fiatal nőt a híres ormánsági szövőmesterségre a Csányoszrón létesült népművéziskolán.

Krónika

Magyar Hírlap, 1969. február 15. 9. l.

MDK

Bene Mária, [népi iparművész?]
szövőasszony

Csányoszrón népművésziskola nyílt meg. Bene Mária, a legismertebb ormánsági szövőasszony tanítja itt a táj hajdan híres szövőmesterségét. Húsz fiatal tanítványa van.

–: Hír

12.

Népszabadság, I Bp. 1969 febr. 15.

Bene Mária, népművész szövőasszony MDH

félszáz évvel ezelőtt híres szövőasszony volt Csányoszró községben. Tőle tanulta az ormánsági szőttes készítését Jakab Sándorné, a népművészet mestere.

—: Röviden 6.1

NEPSZABADSÁG, Bp. 1961. ápr. 28.

mdk

Bene Mihály

1855 - 1857

szücsélmester

Horváth Zoltán: Egy mezőváros ítéles ipara
Nagykőrös, 1943. 100. l

Bene Miklós

A kisújszállási szakkörnek hosszú ideig tagja volt. Kenderesről járt be, jelenleg katona. Szobraiból a közelmúltban rendezett kiállítást a kenderesi művelődési ház.

Egri Mária: A kisújszállási képzőművészeti szakkör életéről.
Szolnok Megyei Néplap, 1969. febr. 13.

Bene Miklós, szobrász

T. Horváth Éva festőművész és Bene Miklós szobrászművész kiállítása 1976. május 22-én 11 órakor nyílik meg az abasári művelődési házban.

— : Közlemény

11.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. máj. 21.

Bene Patricius

1873/74

Terkópsámfőiskévl

67. l.

mellett sokra [illegible]
zöldet és az áttetsző vörös rétegekkel tarkítottat is, amelyet kameaszerűleg faragnak. A J.-et megfelelő eszközökkel dolgozzák fel. A tökéletes csiszoltság egyik legfőbb követelmény a J.-ből készült művészi alkotásnál. A nyers metszések rontanak a faragvány értékén. A kínai műértő viaszosan csillogó felületet kíván meg a J.-tárgyaktól, lágyan egybefolyó formákkal, melyek úgy hatnak, mintha olvadó anyagból keletkeztek volna, a meleg hatása következtében. Szokás ezért a J.-faragványokat kézben hordani és dörzsölgetni, hogy csiszoltságuk annál tökéletesebb legyen. A J. nagyon sokféle szertartási-, használati- és dísztárgyhoz szolgáltatja az anyagot. A J.-ről szóló legfontosabb munka, a „*Ku yü t'u pu*" (Régi J.-k illusztrált leírása), melyet 1176-ban, Lung Ta-yuan elnöklésével szerkesztett egy császári bizottság és amelynek 1773-ban felfedezett kéziratát hat évvel később adták ki, a következőképen osztályozza a J.-tárgyakat: 1. állami klenodiumok, rangjelvények, áldozati jelvények, császári pecsétek. 2 taoista amulettek, talizmánok, varázserejű tárgyak, 3. díszfogatokhoz való ékítmények, előírásos függők, 4. írófelszerelések, tuspaletták, azaz csészék, ecsetnyelek és tartók, ju-i-kormánypálcák, 5. füstölők, 6. boroskorsók, mosdótálak és ivócsészék, 7. áldozati edények, 8, hangszerek, 9. bútorok, párnák, domborműves ellenzők stb. Ezenkívül számos használati vagy jelképes értelmű dísztárgy készítésére használják a J.-et. A császári temetkezéseknél élelmet jelképező J.-et *(fan yü)* tettek a halott mellé (J.-port komlóval keverve). A halottak szájába rendesen egy faragott J.-et helyeztek és áldozati tárgyakat tettek a holttest mellé, melyek korongalakúak, a középen átfúrva. [illegible] csodatevő és gyógyító ha-

Boné Rudolf

M. 930. IX/21.

M. 1930 szeptember 21, vasárnap

A Balatoni Társaság kiállitása a Nemzeti Szalonban

Megirtuk tavaly, hogy a Balatoni Társaság eddigi három kiállitása müvészileg keveset produkált és inkább propagativ jelleget töltött be. De ezt is csak gyengén, hiszen a legtöbb képnek semmi, de semmi köze sem volt a Balatonhoz és igy még e propagandát se szolgálta. Ez a vélemény általános volt, nem nagy csoda tehát, hogy az ugynevezett illetékesek felfigyeltek és, mint a mostani kiállitáson látszik, meg is szivlelték a figyelmeztetéseket. Most legalább megvan a vezérfonál: a Balaton és nem mondhatja senki, hogy ott, ahol Balaton-kultuszt akart látni, csendéleteket, szobarészleteket és miegyebet mutattak be neki. Igy most a kiállitás hangulata, tónusa jobb, sőt azt lehet mondani, hogy valódi hivatását is megközelitette, ha nem is egészen, de legalább valamennyire.

A sok jónevü müvész között van sok dilettáns is. Ezek, reménjük, jövőre eltünnek és helyet adnak *azoknak*, akik éppen *ezek* miatt félve jelennek meg a Balatoni Társaság kiállitásán.

Ezuttal az értéket *Boné* Rudolf, *Wagner* Géza, *Czencz* János, *Kukán* Géza, *Walleshausen* Zsigmond, *Edvi-Illés* Aladár, *Juhász* Jenő, *Kunwald* Cézár, *Ducsay* Béla és *Mészáros* Jenő képviseli... *Bóné* a haragos Balaton festője, némileg a német *Schmidt-Hamburgra* emlékeztet. Neki vannak ilyen furcsa-zöld, érdekes szinei és ő látja olyan realisztikusan a haragvó viz panorámáját, mint nálunk a kitünő *Bóné* Rudolf... *Wagner* Géza már inkább a pillanatnyi impressziók hatása alatt áll. Leginkább pasztellel dolgozik, tehát könnyen rögzitheti le a viz, az ég és e szinek változását. Ebben pedig az elsők között is mester, szinte virtuóz a pillanatnyi impressziók megállitásában. Sok kép van tőle ezen a kiállitáson — a Balaton minden változatában — és igy módunkban áll ennek a nagyszerü müvésznek sokoldaluságát végigtanulmányozni... *Czencz* János olajfestményeivel a nála megszokott, kitaposott irányt követi. — *Kukán* Géza portréja (Somogymegyei gazda) az első terem legértékesebb mütárgya.

Walleshausen Zsigmond, mióta nem láttuk, sokat fejlödött. Modern, valamikor meglehetősen zilált törekvéseiben lehiggadt, érdekes témái és kompoziciói megoldásai mellett a szinei is megjavultak. Egyszerü lett és keresetlen... Öt kisebb, finom és derüs olajfestményt állitott ki *Edvi-Illés* Aladár. Lirai hangulatu munkák, minden pátosz és affektáltság nélkül. Ugyanez jellemzi *Juhász* Jenőt is, azzal a különbséggel, hogy *Edvi-Illésnél* valamivel erősebb konturokkal dolgozik... *Ducsay* Béla képzeletgazdagsága, lendületessége az összes kiállitók között talán leginkább figyelemre méltó. Pár évvel ezelőtt tünt fel, fokozatosan erősödik és lassanként elfoglalja helyét a képzőmüvészek névsorában. Érzékben — de más megoldásu, formai területeken — azonos vele *Mészáros* Jenő. Egyik munkája *(Balatonparti részlet)* elementáris erőről tesz bizonyságot. Némi precizkedést észlelni nála, de azért ez nem zavarja munkájának meglehetősen érdekes, különleges összhangját.

A kiállitásnak van egy érdekessége is: *Andrássy* Géza gróf, aki több ügyesen és hangulatosan kidolgozott képét állitotta ki. Ezek a képek eladók, — valószinüleg találnak is majd gazdát. Több jó képet állitottak ki *Bardócz* Árpád, *Dimits* Sándor, *Déry* Béla, *Kató* Kálmán, *Nyárády* István, a finom ecsetvonásu *Neogrády* Magda, *Pölöskey* Sándor, *Vadon* Benjámin, *Tobisch* Ilona, *Porter* Paula és egy kitünő állatlanulmányt *Lengyel-Rheinfuss* Ede.

A kiállitást vasárnap délelőtt nyitják meg és bizonyára szép sikere lesz.

Dékány András

uti jegyet. Épp most utazott vissza Budapest felé, azonban annyira elkeseredett, hogy öngyilkossá akart lenni. Érdekes különben, hogy *a fiatal orvost a budapesti orvosi körök nem ismerik.* Ez még titokzatosabbá teszi a gyorsvonaton történt öngyilkosság főszereplőjét, aki bizonyára álnéven utazott.

Zsoldos előkészít polgári és középiskolai magánvizsgákra, érettségire. V., I. Dohány-u. 24

— **Kegyetlen gyilkosság Pancsován.** *Belgrádi* jelentés szerint a pancsovai szerb rendőrség és a belgrádi rendőrigazgatóság bünügyi osztálya titokzatos és kegyetlen büncselekmény ügyében folytat nyomozást. Pár nappal ezelőtt ugyanis Pancsova közelében a Duna kivetette egy tizenhét év körüli fiatal leány holttestét. A partra dobott holttest személyazonosságát sikerült megállapitani. *Mihalko* Frida 17 éves pancsovai varróleány szeptember 12-e óta eltünt s a csendőrség megállapitotta, hogy a Pancsován, egy szabómesternél dolgozó leány holttestét vetette ki a Duna. A boncolásnál kiderült, hogy a fiatal leányt megmérgezték és a Dunába dobták. A nyomozás megállapitotta, hogy a büncselekményt *jobb társasághoz tartozó fiatalemberek követték el*, miután a leány eltünését megelőzően többször jöttek belgrádi fiatalemberek Pancsovára a feltünő szépségü leány látogatására. A rendőrség nagy eréllyel folytatja a nyomozást és ugy a belgrádi, mint a pancsovai közvéleményt nagy izgalomban tartja a titokzatos ügy.

— **A Ceglédi Takarékpénztár** dánszentmiklósi gazdaságának az albertirsai mezőgazdasági kiállitáson nagy feltünést keltett a kitünő borokból és gyümölcsből összeállitott pavillonja. A kiállitáson megjelent miniszterek, előkelőségek és az érdekelt közönség rendkivül elismerőleg nyilatkozott az ott látottak felett.

Az összes archibák hajszálak, szemölcsök végleges kikezelése. legmodernebb soványitó masszázs villannyal, jutányos áron. **Dr. Szlavik Istvánné** gyógykozmetikai intézete, VIII., József-körut 47., I 5.

— **Gázvédelmi gyülés a Józsefvárosban.** A Budapest-Belvárosi Nemzeti Munkavédelmi Hivatal szeptember 23-án, kedden este hét órai kezdettel a VIII., Mária Terézia-tér 8. szám alatti Pedagógiai Szeminárium III. emeleti dísztermében a polgári lakosság lég- és gázvédelmének szükségességét ismerteti és az ezzel kapcsolatos inditványokat tárgyalja, melyre a VIII. kerületi nemzeti munkavédelmi tagokat és polgárokat ezuton is meghivja. Belépődij nincs.

Má- akác vagy hárs 5 kg. postacsomag, utánvéttel, bérmentve

Bene Sándor

okl. építészmérnök

Budapest

Szül 1900.

1932. nov. 29-től

a Magy. Mérnök Kamara

tagja

MMÉE körül

1932. 317. l.

BUDAPEST
98/DEC 24 N 9
80 K

VESZPRÉM VÁRMEGYE DEVECSENI JÁRÁS FŐSZOLGABIRÁJA

Bene Sándor

Bene Sándor építészmérnök, V.
Falk Miksa-u. 24/26. 122-284

Bptaivb. 1940. sept.
u 1942 jan

BUDAPEST MŰVÉSZETI EMLÉKEI

*

MAGYAR VÁRAK

*

MAGYAR KASTÉLYOK

Kérjen részletes ismertetést a

Királyi Magyar Egyetemi Nyomdától

Budapest VIII, Múzeum-körút 6

Bene Sándor

építész.

Szül. Budapest 1900

Oklevelet nyert 1927.

Műegyetem 4 l.

Benedet
Benedet A.

BENEDEK

ötvösmester két társával /Sebestyén és Imre/ 1551-ben, Szeged elpusztitása után Kecskemétre menekült. A városi tanácstól céhszabályzatot kértek. A tanács a debreceni ötvösök céhlevelét szerezte meg az ottani főbirótól, igy keletkezett a legkorábbi kecskeméti céhlevél 1557-ben az ötvösök számára.

Entz Géza - Genthon István - Szappanos Jenő: Kecskemét. Bp. 1961. Müszaki Könyvkiadó. /MÜ /Városképek - Müemlékek sorozat. / - 30.l.

Benedek

MDK

magyar Ro Janagámestu

Nikolai Illés-sel közösen I Rakóczi
György rendelésére 1646 ban a Kolozs-
vári Farkas utcai templom katedrá-
pát készíti (repr. 15)

Bíró József: Kolozsvár Képekben
Bp/941

15.0

Benedek
nagyszombati ötvös

MDK

A Hadik-Barkóczy-féle lóra való pallos /Tört. Muz. Fegyvertára/ hüvelyét és kereszt vasát aranyozott ezüstből ő készitette.

171.o.

Kalmár János: Hegyestőr és lóra való pallos a magyar huszár szolgálatában. Folia Archaeologica XI. 1959. 157-171.o.

MDK

Benedek kőfaragó, (1401.)

Henrény Lajos: Kassai ép. mesterek. - MMÉE - Közl.

1904, 38 k. II. füz. 8. l. 41.

Benedek épitész

NDK

T ipus tödőgondozó repr.

Szabó,Árpád:Mezőgazdasági épitészetünk egy évtizede
Magyar épitőművészet 1955.IV.évf.3-4.sz.115.l.

Benedek maurer, (1394-1404)

Kemény Lajos: Kassai ép. mesterek. - MMÉE Közl. 1904. 38. k. II. füz. 6. l. 41.

R. D. K.

BENEDEK mester kőfaragó

Kolozsvárt

1646. Kolozsvár, Farkas utcai ref. t. szószéke. Nicolai Illéssel együtt

Agghássy: Barokk szobrászat ... Bp. 1959.

I. 171. l.

Benedek MDK

festő, 1514-ben dolgozott Kassán
/irodalmat lásd 416.jegyzetben/

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország tábla-
képei.Bp.1955.142.l.

Benedek
kovács

M.D.K.

XV. századi iratokban szerepel mint
keszthelyi kőműves.

Pécsely Piroska: A keszthelyi Festetics kastély és belső
berendezése. 68 l.

M.T.A.

ve. D. K.

Benedek aurifaber

1522. Szeged

Horváth Tibor Antal: Ismeretlen levéltári adatok az ötvösök történetéhez főleg a XVI. XVII. században 179. l.

Művért. 1953. 1-2. sz.

M. D. K.

Benedek (Kuthwes) ötvös

Nagybánya XVI. sz. második fele

Horváth Tibor Antal: Ismeretlen levélsári adatok az ötvösök történelehez főleg a XVI–XVII. században 178. R.

Művért. 1953. 1–2. sz

M. D. K.

Benedek (Költhweös) ötvös

1596. Pimaszombat, egy sessiója van.

Horváth Tibor Antal: Ismeretlen levéltári adatok az ötvösök történetéhez főleg a XVI–XVII. században 178. l.

Művért. 1953. 1–2. sz.

Benedek kömüves

1509-ben Désen bukkan fel a neve.

Városi esküdt.

262-263. o.

Entz Géza: Művészek és mesterek az erdélyi gótikában.

Kelemen-Em. 249-264.o.

M.D.K.

Benedek ácsmester =
alighanem azonos MAKRAY Benedek-kel

Esztergom szibielák polotája egyik
nobája

Voitgyar. 54. l. 57-61,

MDK

Benedek győri kőfaragó master

dolgozott a győri káptalani vendégfogadó 1522-ben történt átalakításán ill. tatarozásán (Bedy Vince dr.: A győri szeskáptalan története. Győr 1938.)

Borbíró-Valló: Győr, Bp. 1956. 87-88., 301. l. 46. l.

MDK

Benedek kömüves

1539-ben Désen bukkan fel a neve

Városi esküdt.

262-263. o.

Entz Géza:Művészek és mesterek az erdélyi gótikában.

KelemenEml. 249-264.o.

Benedek kőfaragó

Muzeumi és Könyvtári Ért. 1918.III.évf.1.füzet
Iványi B: Eperjes középkori kőfaragói és szobrás:
szai. 31 l.

MDK

Benedek kőfaragó

Iványi Béla dr: Eperjes középkori kőfaragói és szobrászai. Muz. és Könyvt. Ért. 1917. 4.füzet. 239 l.

megirva

Benedek kőfarago

Chepan fia, neki ci testvérének Péternek, (valamennyi kőfarago) IV. Béla király 1258. szept. 26. négy ekényi földet adományozott Turócmegyében.

Tört. Tár 1902. 217.

l. – 1904. 80 l.

4906 szám.

1.

A Müemlékek Orsz. Bizottságának, mult hó 9-én 10 sz.a. kelt fölterjesztésére, tudomása és további megfelelő eljárás végett megküldöm.

Budapest, 1905 február hó 14.

A miniszter meghagyásából:

Benedők

csőrzi [tálkészítő a XIII. században.

l (Veszprém m.)

l. Manász alatt.

Benedek alatt bevettem?

otalis acetosella

madársóska

mester Benedek

építő maurer

1394 - 1405 Kassán

L.

Szendrey - Szentiványi

170 l.

A rendeltetési ország pénzértékében. — En monnaie du pays

Jegyzék — Bordereau

amely visszaküldendő a feladónak: _____
á renvoyer au déposant M.

lakik: _____
demeurant á (Itt a feladó pontos címét jegyezze be. — Indiquer ici l'a

aki az alább bejegyzett okmányokat küldötte 192 _____
Les valeurs ci-dessous décrites ont été expédiées le

F. sz. No. d'ordre	Az adósok nevei[1]) — Noms des débiteurs[1])
1.	
2.	
3.	
4.	
5.	

A beváltott okn
Montant des va

Levonandó A déduire

a) beszedési illeték — rétribution d'encoissement _____

pénzügyi bélyeg — droit de timbre _____

b) A postautalvány díja — Taxe proportionelle du mandat_____

A feladó tiszta követelése, a melyet az ide mellékelt ___ sz.
Avoir du déposant représenté par le mandat No. ci jo

A _____ darab be nem váltott okmány e jegyzékhez va
Les valeurs non-recouvréres sont annexées au prés

[1]) A feladó tölti ki. — A remplir par le déposant.

Mátyra

Benedek

kőfarago

1401. Kassán

L.

Kendrey-kentiványi

170. l.

_____, 192____ évi _____h

negiva

(lapicida),

Benedek, kőfaragó. 1401-~~ben~~ Kassán ~~dolgozott.~~ emlitve. 1405. u. o.

U. o.

fiát emlitik

magiron / Benedek, faragó

Benedictus dictus
Faragó 1408

l.

Baloghfatornyok
25. l.

Benedek, farago

(Benedictus dictus Farago)

1408.

Bal Hel 119. l

26 l.

Vaid

Oklevélszotár

Európa Film-könyv „Lapterjesztő" és

Könyv kiadó. R. T.

Budapest.

V Rothermere-u 12, III, 2.

Benedek, paizsgyártó mester

1561-ből ismerjük nevét. Nagyváradon dolgozott. 208.o.

Kalmár János: A magyar huszártárcsapaizs. 195.o.

Folia Archaeologica. XIII. 1961. Bpest. Képzőmüv. Alap Kiadóváll. Bp.

Kassa

Ungvári ötvös Benedek, 17 sz.

Arch.Közl.1899. XXI. 231

mdk

Benedek prépost

neve többször szerepel a jegyzékben. Ő veszi át a király megbízásából rendelt árut. 1238 ban budai prépost és a kir. udvar alkancellárja.

Huszti Dénes. IV. Béla olaszországi vásárlásai
Budapest 1938 7, 8, l.

BENEDEK mester ács. Felsőtárkányban szerepel 1493-ban „in allodio Benedek qui tecturam allody fecit" /Bakócz kódex./. Ugyanitt említik 1495-ben, mint aki Eger várában szolgálatokat végez a vár épitésénél.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

MD K

Benedek mester, Nicolai magyar társa

rózsákat alkalmaz az Apafi-siron és a Farkas-utcai szószéken 1646 , melyek visszatérnek a nemeslevélvirágdiszén,kivéve az Alvinczi-oklevel felsöszegelydiszét.

Csabai István :Erdélyi cimereslevelek.
Szépmüvészet. 1941. 223.1.

M.D.K.

Benedek, festő (Benedict Cripser de Lenczna)

nevét 1536-ban említik, mint aki Krakkóban dolgozok. Hasonló nevű festő nyert polgárjogot ugyanok, ugyanabban az évben, 1540-ben 4 forint-nyi tartozását jegyezték fel.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország faszobrai

Akadémiai Kiadó, Bp.1967. 96. old.

Benedek mester

fedte be (1492 körül) a kistárkányi major épület tetejét.

H. Takács Marianna: Magyarországi udvarházak és kastélyok, Budapest, 1970

2851

301

MDK

Benedek

Kártyázó parasztok, of.

Árv.Közl. 1929. jun. 4.rk.sz. 16 l.

M.D.K.

Benedek, ácsmester

neve az egri várszékesegyház 1495 évi számadásaiban fordul elő, mint aki valószínűleg a püspökség állandó alkalmazottja lehetett, s aki „mellé három ácsot szerződtetter, hogy a munkálatok gorsabban meglegyenek".

Détshy Mihály: Az egri várszékesegyház épitéstörténetének okleveles adatai.

Müvászettörténeti Értesitő, Bp. 1964.XIII.évf.

1. sz. 3-4 old. /7 sz.á./

MDK

Benedek ,ép.mester
Kassán

1577-ben végrendelkezik.

Kenény Lajos:Kassai építőmesterek. Renaissance korszak. MMKE Közl. 1904 évf. 8o.l. 28 kötet, 3. füz.

M.D.K.

Benedek

1493-ban ácsmester. Különféle munkákat végez.
1495-6-ban állandó alk. negyedmagával dolgozik, segédeivel együtt évi 100 forintot kap és ruhára 2 forintot.
Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár építkezésein. Közli. 1493 és 1596 között. I. közl. 190.o.

Az Egri Múz. Évkönyve. I. Eger, 1963

M.D.K.

Benedek

1495-6-ban a városi ácsok is dolgoznak vele né-
ha az istállón, kocsiszinen, a székesegyház tetőzet
tén.

Détshy Mihály: Munkások és mesterek az egri vár
építkezésein 1493 és 1596 között. I. közl. 190. o.

Az Egri Múz. Évkönyve. I. Eger, 1963

M.D.K.

Benedek, maurer

1394-1404 között, a városi jegyzőkönyvek tanúsága szerint, Kassán működött.

Kemény Lajos: Kassai építőmesterek.
A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp.
1904. 38. köt. 41. old.

M.D.K.

Benedek, kőfaragó

1401-ben, a városi könyvek tanúsága szerint, Kassai polgár volt.

Kemény Lajos: Kassai építőmesterek.
A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1904. 38. köt. 41. old.

M.D.K.

Benedek, építőmester

1577-ben szerepel Kassa város jegyzőkönyvében.

Kemény Lajos: Kassai építőmesterek.
A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1904. 38.köt. 80.old.

M.D.K.

Benedek, egri órás

1493-ban az egri püspökség számadásaiban szerepel. 1495-ben az egri várban tett szolgálataiért „Horologista benedictus" vesz fel bizonyos összegeket.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 312.old.

M.D.K.

Benedek mester ács

Felsőtárkányban szerepel 1493-ban „in allodio Benedek qui lecturam allody fecit" (Barhóczy kódex, K.K. II/3. p. 374.) Ugyanott említik 1496-ban, mint aki Eger várában szolgálatokat véger a vár építésénél.

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál,
Magyarország müemléki topográfiája VII.köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 312 old.

MDK

Benedek mester és Elias Nicolai

a kolozsvári Farkas utcai tpl szószéke, 1646.

Balogh J: Die Renaissance-Architektur und Skulptur in Siebenbürgen c. könyvismertetés. Forum 1943. 297.

BENEDEK órás. Egerben 1493-ban az egri püspökség számadásaiban szerepel /Bécs, Nemzeti könyvtár. Kiadatlan./ 1495-ben az egri várban tett szolgálataiért „Horologista benedicto" vesz fel bizonyos összeget. /Bakócz kódex/

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Benedek.

A zolnoki Művésztelep kiállításon szerepelt az Ernst-múzeumban.

Esti Budapest, 1952. Jún. 5.

Benedek mester, épitész

Forum, 1934. 297.

Balogh J.: Die Renaissance-Architektur und Skulptur in Siebenbürgen c. könyvismertetés.

Benedek, molnár

(Benedictus Molnar)

1437. Türe

Balthel 119. l.

24. l.

50. l.

Balárs E: Kolozs megye kialakulása.

Bp. 48. l.

megírva

Benedek

ács (faber)

1439

Sörösbakonybéliapáts

509. l.

Neve említve a győri kaptalannak 1439 jan. 5. kelt és Albert királyhoz intézett jelentésében, melyben a Némethi körsegbeliektől a béli kolostor kárára elkövetett vadelfogásról és erőszakokodásról van szó.

phoenix silvestris

erdei datolya pálma

megírva

Benedek

könyvmásoló

1441. Túróczszentmárton

L.

Szendrey-Szentiványi

170. l.

c) behozatali megvámolás végett a _____ m. kir. fővámhivatalhoz.

, 192____ évi _____hó____n.

megirva

Benedek kőfaragó

1450 Eperjes

l.

Muz. Kot. Ért

1917. 239. l.

u. o. 1918. 35. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Benedek

(Benedictus)

mensator

1453

l.

Mak Vásár Kolozsvár

62. l.

templomokban levő falfestm
letdijának első részlete f
lyezvén, utasitom az állampé
Müemlékek Orsz.Bizottsága
elszámolás kötelezettsége
megjelölt alnaplójában kia

A vall.és közokt.m.kir.minis
kelt és a IX.ker.állampénztá

Gróh István rész
jában, továbbá a güraszádi,

Benedek asztalos

(Benedictus Mensator)

Kolozsvár

X.

Balogh Erdélyiven

I. 158/1. l.

rmény falu elpusztítása.

Benedek

dortalos

(Benedictus mensator)

Kolozsvár 1453.

Balogh Kolozsvár

M. l.

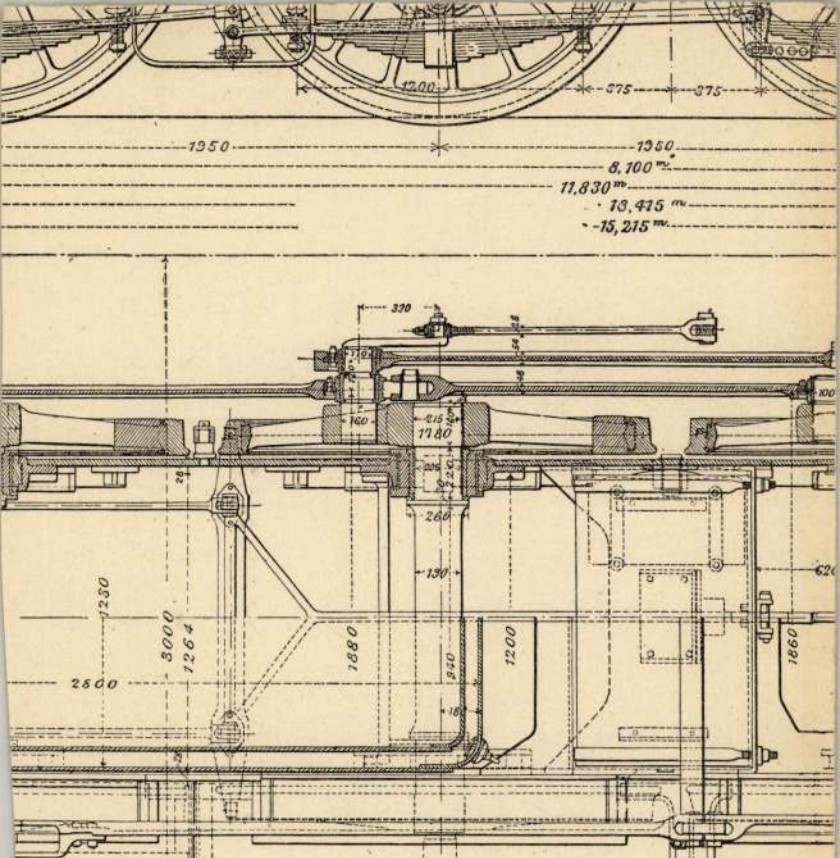

A Jura Simplon-vasut $^{3}/_{5}$ tipusú de Glehn-rendszer

megirik Benedek

farchas

l. 1468

Hází: Sopron tört -

II. r. 4. k. Sopron

1936.

1468, 289, 300. l.

BÓLYAI F.
70 f
MAGYARORSZÁG
LETENYE
BUDAPEST
939 MÁJ -8 21
62 s
LETENYE
41 f
MAGYARORSZÁG
41 f
MAGYARORSZÁG

Benedek
farkas
1481.

l.

Hazi. Sopron tort
II r. 6. k. Sopron
1943.
~~478~~
246. l.

FOLY

L'Ar[illegible] 188
[illegible] Gazette [illegible] Confrey
Cotelle, Bedau, Bonnet minia[illegible] VII
[illegible] Képek a szöveg
[illegible] Eau-forte de Courbo
d'après le tableau de [illegible] Une [illegible]
Dessin de Léon Lhermitte. — [illegible]
czius 15. Nr. 596. Szöveg: [illegible]
[illegible] Eugène [illegible]
[illegible] VI-e siècle. L
Guerre de [illegible] Ange, et la Ba
taille d'Anghiari par Léonard de Vinci. Ö
képpel. César Cui, *Cours de littérature mus*
cale des cuivres pour le piano au conservatoi
de Saint-Pétersbourg. Képek a szövegen kivü
Naiade, Eau-forte d'Eugène Fornet, d'apr
le tableau de J. J. Henner. Cariatiche, com
posé par J. P. Le Bas. — [illegible] April
[illegible] de Rouaz. Al
[illegible] Kleine [illegible]
A. Hustin. *Exposition Universelle de 1880.* L

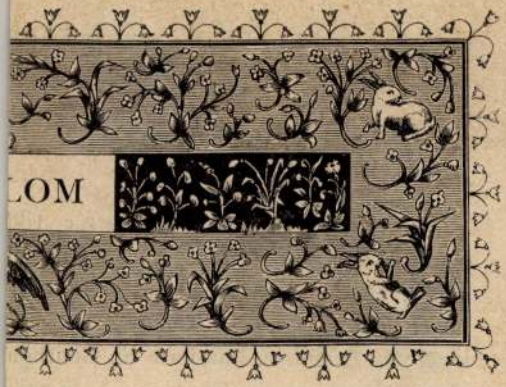

EK.

n für Profan und Kirchenbauten. 10 Tafeln. Veimar, Voigt.

W. Fröher, *Catalogue of objects of Greek ramic art.* Exhibited in 1888. Printed for he Burlington fine arts club. 1888. London.

A. Hauser, *Grundzüge der ornamentalen ormen- und Stillehre.* Wien, Alfred Hölder.

A. Prix, *Grundzüge der Geschichte d*

Benedek

ötös

1479 – 1485. Nagyszebenben

L.

Szendrey - Szentiványi

170. l.

kísérő 1-89 89

c) behozatali megvámolás végett a _____ m. kir. fővámhivatalhoz.

_____, 192____ évi _____ hó____ n.

Benedictus

festő

1483. Kassa.

*

Arch. Ét. XIV

67-68 l.

Ságüveg és par

62 l.

* Ezen a lapon nő

ames vóla

templom tatarozás
..... 2.000 P.

gi freskóinak re-
jozzájárulás..... 1.000 P.

n helyreállitási költségei-
..... 1.000 P.

mplom tatarozási költsége-
..... 1.000 P.

ín feltárt romma-
védelmére szüksé-
e..... 1.000 P.

ához való hozzájárulás.... 1.000 P.

n helyreállitási
ás..... 1.000 P.

iztositására..... 500 P.

lom tatarozására..... 500 P.

lyreállitási költsé-
..... 500 P.

. templom tatarozási
ás..... 500 P.

y karbahozatalára..... 500 P.

Összesen: 31.500 P.

Ø Benedek, ács

(Benedictus Alch)

1485, Kolozsvár
Környéke

Balthel (120 l.
25. l.)

Orsz. Levéltár
36.397. sz.

Ács Benedek
alatt

mezőnva

Benedek

püspöki órás

1493

l.

Kömpki ált. cmlek

44. l.

Telefon: 183–362 NEMZETKÖZI SZÁLLITMÁNYOK Telefon: 183–362

EISLER ALADÁR

NEMZETKÖZI SZÁLLITMÁNYOZÁSI ÉS RAKTÁRHÁZ VÁLLALAT
AZ AMERICAN EXPRESS COMPANY SZÁLLITÁSI KÉPVISELETE
Szállitmányozás, vámkezelés, tengerentúli szállitmányok.
Butorszállitás, Garde Meuble

BUDAPEST, V., JÓZSEF-TÉR 9.

Szállitó-jegy.

*Budapest, 19*41. DECEMBER 19.

Feladó: NAGYSAGOS DR. SZENTISTVÁNYI GYULA UR

Cimzett: LÁGYMÁNYOSI UT.CA 16.FÉLEM.1.

NAGYS. ÜRMÉNYI LÁSZLÓ FŐMÉRNÖK

SOPRON MIKES KELEMES U.10.

Sziveskedjék az alanti küldeményt átvenni. GYORSÁRUKÉNT ÁTUTALVA

Jel	Szám	Drb	Neme	Tartalom	Súly

megirva

Benedek „pallérmester"

1493–95 ben Egerben a (szekesegyhaz) (tly) várbeli kápolna kiszorujának és a szekesegyhaz (Magának) tetőfedési munkait végezte (püspök) több ácsmunkással együtt. Bakócz Tamás megbizásából Fenti vezetésével szamos kisebb kőfaragó és könnyes munkát is

Nagy Bénidr: Eger ostroma 1552. ben. Békefi Emlékkönyv Bp 1912 241, 242 l.

négeznek az egri várban s végül faragott. Kövekből nagy keresztet helyez a templom (nek a gotikus) ormára. Valószínű hogy a a püspök szarvaskői várában is ő végzi ezidőben a renoválási munkálatokat

Ipolyi. Az egri megye 4. Jarios apostól és evangelistáról nevezett régi szekesegyháza az egri várban. Bartakovics Emlékkönyv. 1865.

Laid ezt a cikkek Ipolyi kisebb munkái közök. nalam

Benedek
könnives
Eger, 1493.

lásd Kele Máté
alatt.

Pataki Vidor
Az egri vár élete.
Eger 1934. 12. l.

T. 6231.

al megerősitett város kapujához
pedig hegyek látszanak erőddel.

A.

3 cm.

95

megírva Benedek

üveggyártó (vitvipart)

1494. háza volt a budai várban a Szombat-Piac-tér ~~környéken~~ északi oldalán

Patbudvár 9. tábla

266. l.

293. l.

2. Eikszett.- december 18án

ÜJTŐ-IV

IKAI TÁRSULAT“ részére.

i állás	Lakás	Tagsági minőség: Alapító? Rendes?	Tagdij v. alapítvány összege

megírva

Benedek

könyvmásoló és betűfestő
XV. században Pécsett
L.

Szendrey-szentiványi

170. l.

_____, 192____ évi _____hó

Benedek miniatur

frater XIV. 27

l

Berlamin

561.

Janus Pannonius
pécsi püspök
szolgálatában

Vasárnap **12** Márton p. vt.		**Protestáns** Jónás **Görög** Al. Ján. **Izraelita** Markesv. 23
Hétfő **13** K. sz. Szaniszló		**Protestáns** Szaniszló **Görög** Ar. sz. Ján. **Izraelita** Markesv. 24
Kedd **14** Jozafát vt.		**Protestáns** Klementina **Görög** Fülöp aps. **Izraelita** Markesv. 25
Szerda **15**		**Protestáns** Lipót **Görög**

megerva

Benedek

világkőfarajó

1570.

Segesvár

dominikans

l. kolostor

Archiv des Vereins f. tieb. Landeskunde

1855.-57. Neue Folge.

II. 421. l.

IRODALOM

-M.o.Müeml.II.509.l.
-Közig.biz.jel.M.Biz.19ol.110.

JEGYZET

megírva

Benedek, festő (Benedick molerj). 1574. nyert polgárjogot Kassán.

Kemény L.: A Kassai szt. Erzsébet egyház történetéhez. AÉ. 1897. 45. l.

Benedek

i. festo Kassa
1533

Thieme-Becker

III. 306. l.

(Lyka)

Müvészet
1903. 341. l.

hirlapbizományos
MÁTÉSZALKA

Benedek

kéjúró

a XVI. század első felében Kassán

L.

Szudrey - Szentiványi

170. l.

tatvány iskolai használatra 55. sz.

.....hó.....

..... fizessen Ön ezen.....

zogva ..... rendelet.....re

NTA

legyen számolásba tudósítás.....

.....

.....

.....

drei Frauenfiguren runder Korb a

1124. ÁLLÓ LÁMPÁS, kinaezüst, talppa

1125. CÉHLÁDA, vörösréz, trébelt disz
Magyar, 1637. — Zunftlade, Kupf
und Lamm. Ungarisch, 1637.

1126. KANDELÁBER, bronz, beágyazo
Kandelaber, Bronze, mit Email

1127. ÁLLÓ ÓRA, aranyozott bronz. H
Jelezve: *De Bella à Paris*. Franc
Sockel, am trommelförmigem Geh
empire.

1128. ÁLLÓ TOILETTE-TÜKÖR, plat
drehbar. XIX. Jh.

1129. EVŐKÉSZLET, kinaezüst, 21 villa
— Besteck, Chinasilber, 21 Gabel
Berndorf.

1130. KÉT KEREK TÁLCA, réz, vés
Kupfer, mit gravierte Szenen. Ir

1131. ÁLLÓ ÓRA, szekrényalak, bronz
form, Bronze und geschliffenes G

XIX. Jh.

szitéssel. Magyar, XVIII. sz. m. f. — Räuchergefäss, aus
kor. Ungarisch, zw. H. XVIII. Jh.

oldalán domboruan amorett. Olasz, XVII—XVIII. sz. —
ung Amorett. Italienisch, XVII—XVIII. Jh.

onz, három karral. XIX. sz. — Wandarm mit Spiegel,
Jh.

felülettel. India. — Dose mit Deckel, Kupfer, die Wandung

ed, nyolckarélyos. XIX. sz. — Zwei ovale Schüsseln mit
n.

züst. XIX. sz. — Viereckige Schüssel mit Deckel, China-

emdisszel. XIX. sz. — Drei Platten, Kupfer versilbert.

gerezdes, neobarokk alak. 1850 k. — Zwei Leuchter,
rm. Um 1850.

ött réz, baluszteralaku szárral, domboru diszitéssel.
vergoldet, der Schaft balusterförmig, mit Reliefdekor.

megirva

Benedek, Kőnyves

(Benedictus Kewnyves)

Kisvárda 1521.

Bal XV-XVI. univ

II. 549. l.

Ø Benedek, ács

(Benedictus Alch)

a bácsi püspökség
részére benedett egy-
házi tized lajstroma
1522

Reizner

Szeged tört.
IV k. 117 l.

45 Február

Benedek aus

(Benedictus Alch)

1522 Szeged

Plathea Warga

Bal Hel 121. l.

25. l.

Reizner János

Szeged tört.

IV. Szeged 1900

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Rothermere-utca 12. III. 2.

Ø Benedek, ács

(Benedictus Alch)

1522. Szeged

Plathea Sohordo

Bal Hel 121. l.

25. l.

Reizner János

Szeged tört.

IV. Szeged 1900

MAGYAR POSTA
10
FEB 24
MAGYAR POSTA
10

Benegippe

Benedek, ötvös *(Benedictus Aurifaber).* Az 1520-as években Szegeden működött.

Reizner János: Szeged története. Szeged, 1900. IV. k. 122. l.

Benedek (Benedictus)

ötvös Szeged –

1522. Kecskemét

l. Szépmüvészet

1940. 75. l.

76. l

Mihalik S. A ragusai dóm szeged i ereklyéje.

Benedek ötvös

Benedictus Aurifaber

Szeged 1522

Reizner: Szeged

TV. k. 122. l.

15 Január

Benedek

ötvös

1520. Szegeden

L.

Szendrey-Szentiványi

170. l.

a az egyes oldalösszegeket a vallomási iv lezárása alkalmával kell a vallomási ivben összesiteni.

								---------- oldal*)		

*) Az oldalösszegeket a következő oldalra áthozatalként átvinni nem szabad, hanem az egyes

megira

Benedek farago

Benedictus Farago

1522

l.

Baloghfatornyok

25. l.

Benedek. faragó

(Benedictus Faragó)

1522.

Bal Hel 121 l.

26 l.

1. Oklevélnotár

col 267.

Tekintetes

Európa Lapterjesztő Vállalat,

Budapest

V□ Rothermere u.12.III.2.

14⁰⁰

EXPRESSZ

magyar

Benedek, Kőfarágó

(Benedictus Lapicida)

Szeged 1522

Reizner, Szeged

tört -

IV. k: 121. l

15 Február

Már

Benedek

kőfaragó

a XVII. század első felében dolgozott

L.

Szendrey-Szentiványi

170. l.

Használandó I. fokozat alá esö váltóra 150 koronáig.

Tiz filléres bélyeg.

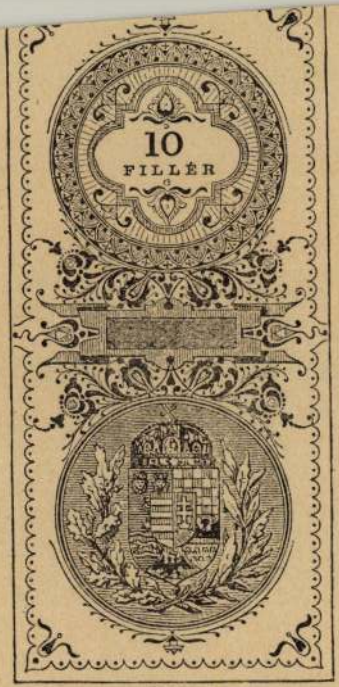

1913.

1

váltónál

értéke

MIN

fizetendő

megírva

Benedek

antalos

1523-26

l.

Házi. Sopron tört

II. r. 5-k

1523. 351. l

MAGYAR TÖRTÉ

BUDAPEST I, VÁR, BÉCSIKAP

Tisztelt Tagjainkhoz!

A Magyar Történelmi Társu
Művelődéstörténetnek kiadásával, an
munka nemcsak a magyar művelődé
szerint a művelődés egyes ágait kül

A mű öt gazdagon illusztrál
A megjelenési idő alatt, részletfizeté

Benedek

antalos

1524

1525
1526.

Házi Sopron tört

II. r. 6k. Sopron
1993

~~479~~

363, 376, 430

d'après le tableau de G. B. Quadrone. H
Burgkmair: *Saint Pierre et saint Paul.* — 1
február 1. Nr. 593. Szöveg: P. G. Molme
Nouveaux documents sur les peintres Bell
Két képpel. Frédéric Henriet, *Eugène L*
eille. Három képpel. Léon Mancino,
Musée Royal de peinture et sculpture de Belgiq
Kilencz képpel. Angelo Angelucci, *Les Pi*
d'artillerie française du Musée National d'artill
de Turin. Öt képpel. Képek a szövegen kív
La famille du pêcheur. Eau-forte de X.
Sueur d'aprés le tableau de G. Haguet
Vitrine. Dessin de Daniel Morot. É
française, XVII. siècle. — 1889 február
Nr. 594. Szöveg: A. Hustin, *Troyon.* Nyc
képpel. Paul Leroi, *La onzième Exposition*
la Société d'aquarellistes français. Hét képp
Képek a szövegen kívül: *Joueur de viol*
Eau-forte de Decisy, d'aprés le tableau
Téniers. *Dévideuse.* Dessin de Léon Lh
mitte.

GAZETTE DES BEAUX-ARTS, courrier eu
péen de l'Art et de la Curiosité. 1888 n

megm...

Benedek köparagó

1525

Iv Epergés

312. l.

Benedek köfaragó

Eperjes 1525

l.

Muzeum-Ert

1918. 31. l. 35. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Benedek

ötvös.

a XVI. század elején Brassóban

L. 1526.

Szendrey-Szentiványi

170. l.

oldal*)

*) Az oldalösszegeket a következő oldalra áthozatalként átvinni nem szabad, hanem az eg

1289. rakt. szám. Forgalmi adók és illetékek. (Beliv.)

egyes oldalösszegeket a vallomási iv lezárása alkalmával kell a vallomási ivben összesiteni.

megirva

Benedek

kolozsvári köfaragó

lánd ~~XVI. k.~~

1646.

Könnüves Benedek

alatt.

Lattan

Entz Géza st

Farkasutcai templom

Cluj, 1948.

20-22.45. h

Benedek mester

kőfaragó.

Benedek *mester*, erdélyi magyar kőfaragó a XVII. sz.-ban. Kolozsvárt élt. 1646-ban alkotta *Nicolai* Illéssel (l. o.) együtt a kolozsvári, Farkas-utcai ref. templom gyönyörű szószékét, amely a XVII. sz.-i népies változatú renaissance legszebb emléke. B. stílusa az olasz eredetű renaissance formákkal szerencsésen egyesíti a magyar népművészet motívumait (pl. a tulipánt). A Farkas-utcai szószék nagy hatást gyakorolt a XVII. sz.-i Erdély művészetére.

Uj Idők Lex. IV. k.

844. l.

Benedek, szobrász

XVII. sz.

Kolozsvár

lásd

Szépművészet

1941. 223 l.

Csabai István

Erdélyi zimeres-levelek

Welt über das Ausmaß und die Unlösbarkeit der sozialen Desorganisation Großbritanniens hinwegtäuschen möchte, dann kann es doch die Tatsache nicht aus der Welt schaffen, daß die Unfähigkeit des britischen Weltreiches zur Verteidigung gegen das „Amerikanische Jahrhundert" den Engländern infolge des Verlustes der Rohstoffe und Absatzmärkte der Welt auch jede materielle Möglichkeit zur Durchführung sozialer Reformpläne genommen hat, selbst wenn der hierzu fehlende Wille vorhanden wäre. Die Neuordnung Europas ist im politischen und sozialen Sektor eine Realität. Eine noch so intensive britische Propaganda kann die Welt nicht darüber täuschen, daß infolge des Zerfalls der Pax Britannien alle britischen Wunschträume nur Utopien bleiben müssen, wie es von britischen Publizisten selbst schon hier und da zugegeben wird. Amerika als der gemeinsame Feind aller Europäer findet in der kontinentalen Schicksalsgemeinschaft, die die Pläne der Wallstreet zunichte macht, einen Gegner, der den Sieg erzwingt aus dem Glauben an die Mission der Schaffung eines dauerhaften Friedens in einem neuen Europa.

---

gewollt und auf den Krieg hingearbeitet hat, so war dies oosevelt. Seine Provokationen und seine Agitation, seine eigene Volk waren auf eines gerichtet: den Krieg! ... bewunderungswürdig ... Das italienische Volk ist sich ewußt, der geradezu als heiliger Krieg bezeichnet werden die Lebenden, weil wir für die Zukunft kämpfen, und für icht umsonst waren. Die Toten befehlen uns, bis zum

n Ausschuß der Faschistischen Kammer, Rom, 2. Dezember 1942.

Kőmüves Benedek

kőfarajó
Kolozsvár XVI. sz

erőd

Rados Jenő: Kolozsvári műemlékek. A m. kir. állami felső építőipariskola 1941–42. évi szünidei felvételei. [Bp. 1943]. 4. l.

Kőfarago Benedek

kolozsvári Farkas
utcai ref. templom
szöszöke 1646

vód
s

Pálrenmagy

26. l. 25. tábla

Benedek mester

Rákóczi György
fejedelem Eőfaragója
1646
farkas utcai templom
szószéke

l

Mak Vásár Kolozsvár

70 l
120 l
121 l

24—73. Divald graf. műint.

romok őrét rövid úton
utasítani méltóztassék,
hogy a kirándulás résztve-
vőit belépődíj fizetése nél-
kül engedje be az elvárt
területre.

Szp. 1926, aug. 7.

[illegible]

Benedek mester

a Kolozsvári Farkas-utcai ref. templom szószéktalapzatának mestere

Makkai László:
Erdélyi városok.
Bp. 1940. 15. l.
Officina.

dr. Éber László ujabb

Kintalt összeghöz folyós

Hermeske firetend

Maradvány (826a/911) +

Napló szerint elsan

Rendelkezes

—

dr. Éber László utis

" " leto

" " -nak

Marad törlesztem

Benedek mester

Kolozsvári Farkas
utcai templom
szószéke

l.

Kampis Antal

Erdély iparmű-
vészetéről. Bp. 1936.

27. l.

900.

fordulva van ábrázolva. Középütt elvá-
körszakálla rövid, kis bajusza kipödrött,
barna, szeme barna. Ingének gallérja
olt kávébarna kabátja be van szegve és
ete. Teljes jobbra negyed magasságban

etei 63 : 50·5.
ző családjának ajándéka 1911. VI. 12-én

Benedek

nobrázt

Kolozsvár

XVII. n

l.

Hekler Ung

94. l.

Benedek

zobrázt

1646.

Erdély

laid

z

Hekler M.M. Tört

125. l.

~~Buday László~~ IX. 146.

Kőfaragó Benedek

A kolozsvári Farkas-
utcai ref. templom
szószékéről részletek,
fenti műve 1646 ból

Repr.

Gerkrd } XLI. tábla

4—5. A KOLOZSVÁRI FARKAS-UTCAI REF. TEMPLOM SZÓSZÉKÉRŐL.
KŐFARAGÓ BENEDEK MŰVE, 1646.

Erdély 1940.

Kőfaragó Benedek

Kőfaragó Benedek

A kolozsvári farkas-utcai ref. templom szószéke 1646. E szószéket I. Rákóczi György

Gerhrd, 159. l.
160. l.

fejedelem állittatta
amikor a templom
a minoritáké
volt

Felépítése, baldachinja és alsó részének virágos faragványai Jentitól valók, a Középső rész Nicolai Eliastól

Pécs, mérés

856

Benedek

mester, nobrán

Kolozsvár, Farkas

utcai rlf. templom

l.

Forum

1934. 299. l.

Benedek

fejedelmi faragó

Nicolai Illéssel egyitt 1646-ban készitette a kolozsvári Farkas-utcai református templom szószékét.

Csaberdélyi reneszánsz

60.1.

Benedek mester

l. Farkas utcai templom
nőszéke 1646.

Biró Erdmův

97, 248. l. (Kappel.)

Rákóczi György
tejedelem
magyar
kőfaragója
Nicolai Illeriel
kőrösen kesi-
tette

Benedek

köfaragó

kolozsvári Farkas-

utcai-templom kőzéke

1646.

l.

Bierbéptőt

155-l.

Nun mag Elend auf mich stürmen,

Gottes Trost wird mich beschirmen.

denselben Punkt drehen, vollkommen gleich.

Wir fassen als Hauptergebnis unserer Untersuchung folgendes zusammen:

1. Die im Jahre 1816 erschienene Bistritzer Ausgabe der Gedichte Schubarts aus dem Kerker ist ohne Berücksichtigung der in der Originalausgabe Schubarts (1785 — 86) vorgenommenen Textverbesserungen gedruckt worden.

2. Die Bistritzer Ausgabe hat als Vorlage eine Handschrift, die textlich (namentlich auch in den Titeln der Gedichte) vielfach von der vor Schubarts Originalausgabe entstandenen Züricher Ausgabe (1785) abweicht und somit eine auch von dieser unabhängige Fassung der Gedichte zeigt.

3. Das Gedicht »Gottes Friede« findet sich ausser in der Bistritzer in keiner Ausgabe der Gedichte Schubarts.[2])

---

[1]) »Und auch hier hätt ich noch stille geschwiegen, wenn mir nicht letztere Ausgabe (die Züricher), wovon manche Gedichte, nicht einmal die meinigen sind, Verantwortung zugezogen hätte.« (Aus der Vorrede zu O.)

[2]) Nach einer Mitteilung des Herrn Professors Dr. A. Sauer ist das Gedicht auch bei Nestriepke, Schubart als Dichter, Pössneck 1910 nicht verzeichnet.

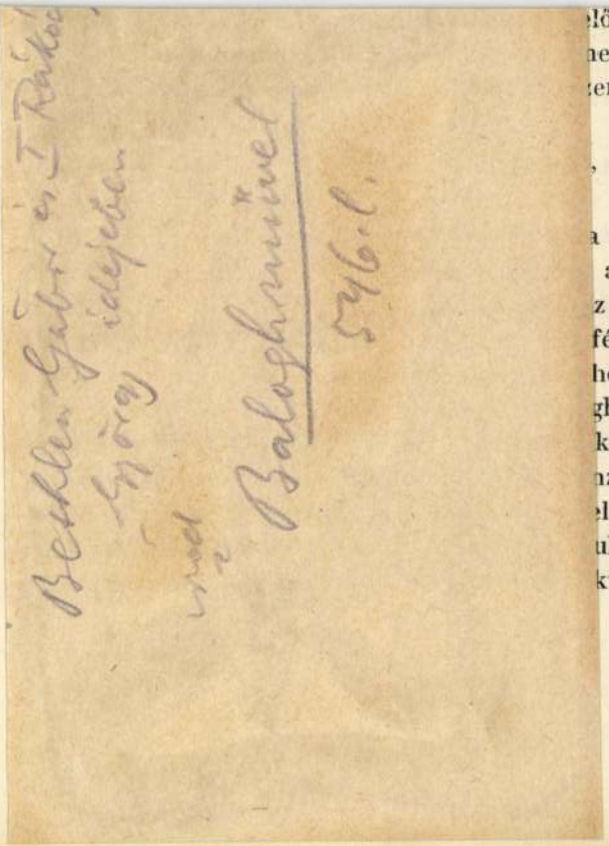

előtt.
nert nagy dolog van.
zememet.

, mert az első pilla-

a a fiu.
az agyamat a gon-
z ágyból, hevenyé-
félig az utcán öltöz-
hogy a fiu követni
gben, ahol csupán
kaptam a budapesti
nzáció első pillana-
el energiámat, hogy
ulajdonságához tar-
kivüli kiadást készi-

fajcsoportjáig jutott. A hajmeresztő külsőségek, a közönséges gyilkosságok mögött Európa és főképpen Ausztria és Magyarország jövendő sorsa vicsoritotta a fogát. Mintha pofonvágták volna a civilizáció jelszavában uszó Európát a halomra hányt áldozatoknak evvel az itélet-éjszakájával.

A monarchia szempontjából pedig azonos volt a külpolitikai összeomlással. A baráti tüzhely ott alattunk, amit Milán király élesztgetett, egyszerre nehézfüstü, rosszszagu máglyává alakult át, amely facsarta egész Európa orrát, déli határainkat pedig lángokkal nyaldosta. A belgrádi véres éj a rémregényeké, vonatkozásai és következményei a történelemé.

Mit csinált akkor a magyar sajtó? A szenzáció láza tüzesen járta át az egész világot, a megrettent Európát, de főleg Magyarország arcát piros izgalommal boritotta el. Sem azelőtt, sem azóta — kivéve a háboru kitörését és egyéb nagy eseményeit, — a magyar sajtó a leirhatatlan, ezerfokra hevitett rezdüléseknek, ámulásoknak és viharos szenzációknak ilyen óráit nem élte át.

Kőfaragó Benedek

a fejedelem (I. Rákóczy György) kőfaragója.

Nicolai Elíassal együt 1646-ban kezitette a kolozsvári Farkas utcai ref. templom katedráját (szószékét) virágdiszes renoszansz stílusban.

Balogh Kolozsvár

31. l. 73. kép
74. kép 75. kép

A katedrán levő faragvanyai nem naturalisztikusak, hanem finoman stilizáltak, laposak, mintázása rajzszerű, tetkitöltése egyenletes.

Benedek mester

1646

Magyar Művinet

1934. ~~153~~, 154, 155.

Balogh Jolán

A renaissance

építészet és szobrá-

szat Erdélyben

AGOS BIZOTTSÁGÁTÓL
RÉNA ÚT 41. SZÁM.

i f U r n a k

edánok főpapjának

B u d a p e s t .

Benedek

zebrász

Kolozsvár XVI. sz

lásd

Kőfaragó Benedek

alatt is

. részletekben, mindaddig fizesse ki, a-
letévét el nem éri, vagy másnemű ellátás-
zott összeget pedig tárczám fent megje-
ámolja el. K. m. f. Dr. Schwáder Ervin s.
elnöki titkár.

hiteléül:

elnöki irodaigazgató.

Benedek mester

I. Rákóczi György művese faragta a kolozsvári, Farkas utcai templom nőnénéknek talapzatát /1646/

A magyarország műv. tört. I. 242.
Corvina 1970.

Benedek mester.

Nicolai Illéssel együtt kérzítette és ma is a helyszínen van a szörzék, a kolozsvári Farkas utcai templomban.

Kampis Antal: A magyar képzőművészet története.

Népszava, 1971. dec. 11.

Benedek.

Kiállitott a Studió 58-68 c. kiállitásan 1968-ban.

Péter Imre: Kiállitásról kiállitásra

Népművelés 1969/2 31old.

megira

Benedek
győri ötvös
XVI. sz 1529 é
1560-62

Bedy Vince
Adalékok a győri
ipar történetéhez -
Győri Kemle
1942. 132. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Nyugtatvány

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Benedek ötvös (Bence)

Győr 1529–1560

Jankógyőriötv. 6, 32. l.

Kétember

egyik 1529

másik

1560–62.

megírva

Benedek, kőfaragó

(Benedictus lapicida)

Kolozsvár

~~[illegible]~~ 1531. ben

Balogh Erdélyiren

I. 111/68. l.

mint Magdolna

duzony, györgy

kőfaragó öneggé-

nek végrendeleti

végrehajtója

szerepelt.

Jakab E. Oklevéltár

Kolozsvár történetéhez.

Buda 1870. 375. l.

Benedek

Kőfaragóm.

1531.

l

Entz Géza A Farkas-

utcai templom.

Cluj 1948

35 l

31. kép. *Giovanni di Paolo: Jézus születése.*

Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 676. l. (Filippino Lippi.) — Maszlaghy II., 95. sz. (Filippino Lippi.) — Gerevich PA, 232. l. (Francesco Granacci.)

ANDI, ERCOLE (ferrarai festő, 1463 körül —1525) KÖVETŐJE

nt *János evangélista*

Benedek

ötvös

1553-1573-ig Nagyszebenbe

L. Szendrey-Szentiványi

170. l.

megjön

Benedek

ötvös

1557. Kerskeméten

L.

Szendrey-Szentiványi

170. l.

CENTRUM.

megirva

Benedek

Nagyvaradi pairs-
gyártó
1561

l.

Arch. Ért
1906. 189. l.

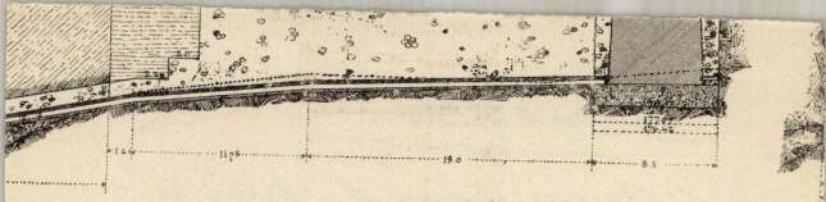

3.

űtárgy meghosszabbítása.

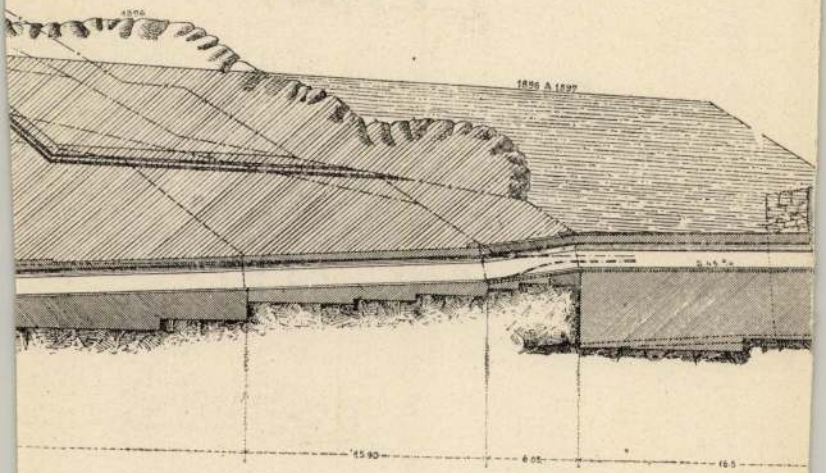

töltéscsuszamlás javító munkálatai.

megirva

Benedek ötvös

Gönc 1573

Kemény Lajos:

Abaujtorna vm.
története 1527-
1648.
Tört. Közl. Abaujtorna vm és
Kassa multjából
1914-15. 22 l.

MAGYAR RÉGÉSZETI MŰVÉSZETTÖRTÉNETI
ÉS ÉREMTANI TÁRSULAT
ÉREMTANI SZAKOSZTÁLYA.
Budapest, VIII. Csepreghy u.4.

M E G H I V Ó

Az Éremtani Szakosztály helyiségében, /VIII. Csepreghy-utca 4.II.em.15. ajtó/1952. március hó 27-én, csütörtökön délután 6 órakor tartandó szakosztályi

megírva

Benedek

eperjesi cisnármester

1575 Eperjes

l.

Arch. Ert

1904. 273. l.

mégrova

Benedek

ötvös

1576. Kismárkon

L.

Szendrey - Szentiványi

170. l.

Minta-nyomtatvány iskolai használatra. **36. sz.**

Csekk-boriték.

A m. kir. postatakarékpénztárnak

Postatakarékpénztári ügyben
PORTÓMENTES.

BUDAPESTEN.

megírva

Benedek

építő

L.

1577. Kassán

L.

Szendrey-Szentiványi:

170. l.

nagrova

Benedek

ötvös

a XVI. század végén Rimaszombaton

L.

Szendrey-Szentiványi

170. l.

megírva

Benedek ötv

(Benedictus aurifaber)

1641–1656

l. Nagynombat.

Kőmagyötvi

1509. 27 268. l.

1 Festülete az alsósebesi Ferences zárdában

Cibornima, a nyöngyösi szt. Bertalan templomban

Tömjéntartója a porsonyi ferencesrendházban

MÜEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA

BUDA-PEST

Hungaria.

Szépmüvészeti Muzeum, Aréna ut

~~II. Aréna út~~

Rákos u 10

D Benedek

1837

l.

Eperjessy 1929

41. l.

Pályázatok házszépítőknek

Két pályázatot írt ki a budapesti házak megszépítésére a fővárosi önkormányzat. Az egyik a Műemléki Alap 2001, amelyre bármilyen, városképileg fontos épület nevezhető, a másikra, a települési értékvédelmi támogatásra viszont kizárólag a fővárosi védettséget élvező épületek. A részletekről Kiss Katalint, a Főpolgármesteri Hivatal települési értékvédelmi ügyosztályának vezetőjét kérdeztük.

– A Műemléki Alap 2001 pályázatainak beadási határideje május 15. Mivel erre az idén csak 55 millió forintunk van, leginkább olyan pályázatokat várunk, amelyek a ház egy részének megmentésére irányulnak. Például kapuk, kapualjak, mozaikok, lámpák és belsőépítészeti elemek. A települési értékvédelmi támogatásra szerencsére több pénz, összesen 142 millió forint van. Az összeg felét támogatásként, a másik részét kamatmentes kölcsönként osztják szét az illetékes bizottságok, a várostervezési és városképvédelmi, valamint a kulturális bizottság egyetértésével. 1993-tól minden évben megjelent ez a pályázat. Erre a támogatásra a helyi védettségű épületek jogosultak. Az idén június 30-ig kell beküldeni a pályázatokat a fővárosi önkormányzat ügyfélszolgálati irodájába. A múlt évben százhatan pályáztak.

– Hogyan válhat helyi védettségűvé egy épület?

– Minden olyan ház bekerülhet ebbe a körbe, amelyik a hatályos műemléki jogszabályok alapján nem védett ugyan, de olyan értékei vannak, amelyek miatt a főváros építészeti örökségének része. A Fővárosi Közgyűlés nyilvánítja védetté az épületeket, vagy oldja fel a védettségüket. Mi csak szakértői tevékenységet folytatunk, a hatósági feladatokat a kerületek végzik el.

– Hány épület élvez helyi védettséget?

– Összesen hétszáz épület és hatvanhárom épületegyüttes, de a kör minden évben bővül. Az idei, áprilisi védetté nyilvánítás során újonnan listára került épületek már részt vehetnek a pályázaton is.

– A fővárosi védettség mennyire jelent valódi védettséget?

– Az ilyen házat nem lehet lebontani, és bármilyen átalakításához a mi szakértői véleményünk szükséges.

– Mi történt a Continental Szálló esetében?

– A kerület kérte a védettség megszüntetését. Mi statikusokkal megvizsgáltattuk a házat, és az ő véleményük alapján szüntette meg a védettséget a Fővárosi Közgyűlés.

– A Hungária fürdőét is?

– Kérték a védettség megszüntetését, de ehhez nem járultak hozzá.

– Engedély nélkül bontották le a védett cinkotai Nagyicce fogadót is. Büntetésül a kerületi polgármesteri hivatal húszmilliós bírságot rótt ki a tulajdoznosra. Van-e folytatása ennek a történetnek?

– Nem tudok róla, mert az ügynek ez a része már nem a mi hatáskörünk. A pénzt a kerületnek kell behajtania.

– Történt más, hasonló eset?

– Nem.

– A 142 millió forint felét támogatásként, a másik felét kamatmentes kölcsönként osztják szét. Ez pontosan mit jelent?

– A támogatást nem kell visszafizetni, a kölcsönt igen. Egy évig nem kell törleszteni, a visszafizetés ideje, a kölcsön nagyságától függően, akár öt év is lehet. Természetesen mindenki jobban szeretné, ha az egész összeget vissza nem térítendő támogatásként kapná.

K. G.

Angyalföldi állásteremtők

Lezárult Angyalföldön a tartósan munka nélkül élők elhelyezkedését segítő program. A kétévesre tervezett, de később négy hónappal meghosszabbított program során több mint hatszáz embernek találtak állandó munkát. Közülük körülbelül négyszázan egy évnél régebben voltak munka nélkül.

Angyalföldön mindössze 1,2 százalékos a munkanélküliség, részben a holland Maatwerk céggel közösen indított programnak köszönhetően. A cég egyedi módszerével a többszörösen hátrányos helyzetű, tartósan munka nélkül élők számára segít állást találni. Ez személyre szabott segítség, kinek-kinek a leginkább megfelelő állást kutatják fel. Ehhez természetesen nemcsak lajstromozzák a munkanélkülieket, hanem mindenkivel személyes kapcsolatot alakítanak ki, hogy pontosan felmérjék képességeit és korlátait.

A holland cég és az angyalföldi önkormányzat együttműködése 1998 decemberében kezdődött. A cég vállalta, hogy két év alatt ötszáz embernek talál állandó munkát, a négy hónapos hosszabbításra pedig további száz munkanélküli elhelyezését ígérték. Ehhez az önkormányzatnak ezernyolcszáz, hosszabb ideje munka nélkül lévő embert kellett a céghez irányítania. A programot az Országos Foglalkoztatási Alap finanszírozta.

A Maatwerk teljesítette a vállalást, mert összesen hatszázhuszonkilenc embernek találtak állást. Közülük huszonhétnek fél éven belül megszakadt a munkaviszonya, de a többiek azóta is állásban vannak. A sikeresen elhelyezettek csaknem fele negyvenévesnél idősebb, minden ötödik pedig több mint három éve nem tudott elhelyezkedni. Az eredeti céloknak megfelelően különös figyelmet fordítottak a hátrányos helyzetűekre, így csaknem négyszáz olyan embernek találtak munkát, aki valamiért egyedül képtelen volt elhelyezkedni. Ilyenek például a fizikailag vagy pszichikailag sérültek, a volt alkoholisták és drogosok, vagy a hajléktalanok.

Az önkormányzat már nehezebben teljesítette vállalását, mert a programba behívott több mint hatezer munkanélküli közül csupán alig több mint ezerötszáz jelent meg. Ez egyébként arra is alkalmas volt, hogy – további vizsgálatokkal – kiszűrjék azokat, akik nem is akarnak elhelyezkedni. A személyes beszélgetésen megjelentek közül végül négyszáznál valamivel több embert ítélt elhelyezhetetlennek a cég. Közülük többről kiderült, hogy már nyugdíjra jogosultak.

A program most lezárult, mert az Országos Foglalkoztatási Alap tovább nem finanszírozza. Az önkormányzat nem vállalhatja egyedül a további költségeket, mert egy-egy ember elhelyezése százhetvenezer forintba kerül. A képviselők végül úgy döntöttek, hogy lezárják a programot, de a kerületi Híd Családsegítő Központ – amelynek amúgy is feladata a munkanélküliekkel foglalkozni – a megszerzett tapasztalatok birtokában külön foglalkozik a régóta állás nélkül lévőkkel.

A. G.

Terv a közraktárak megmentésére

Bor- és sajtmúzeum is szerepel Benedek Ádám elképzeléseiben

Évtizedek óta csúfítja a pesti Dunapartot a közraktárak három épülete a közgazdasági egyetem és a Nehru-part között. Az egykor szebb napokat látott, százhúsz éves raktárbázisban egy építészhallgató, Benedek Ádám felfedezte az értéket. Diplomatervét a raktárak megmentéséről, újrahasznosításáról készítette, végig műemlékként kezelve a védelmet – méltatlanul – nem élvező épületeket. A tervjavaslatot kiállításon mutatja be a Szabó Ervin Könyvtár.

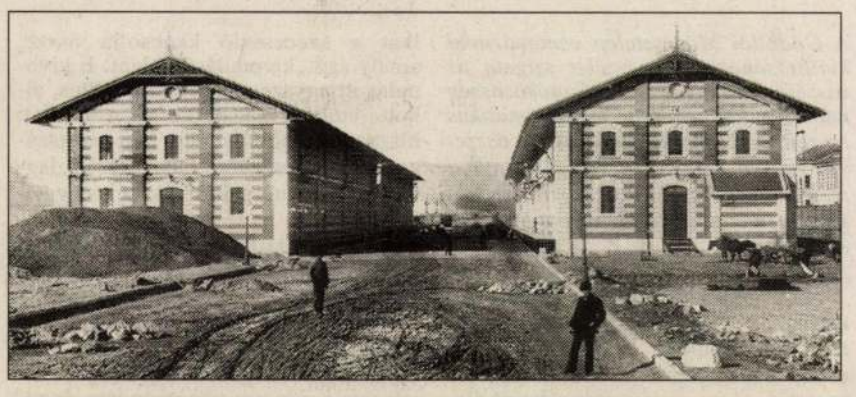

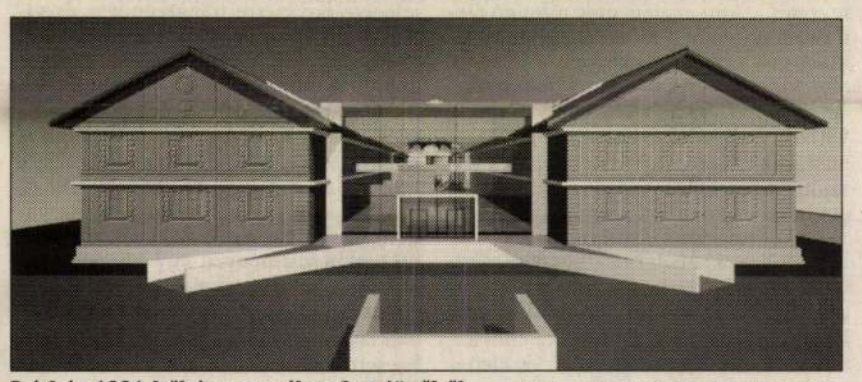

Látkép 1881-ből és a megálmodott jövőből FORRÁS: BENEDEK ÁDÁM DIPLOMAMUNKÁJA

Egy nagy, nemzetközi pesti piac, a lipcsei tavaszi vásár mintájára létrehozandó átvételi bazár gondolata már a XIX. század közepén, a szabadságharc után felvetődött a nemzetközi kereskedelembe bekapcsolódni akaró pesti gazdasági körökben. A nagykereskedők választmánya 1853-ban részletesen kidolgozott elképzelést nyújtott be a pesti városi tanácsnak közraktár építéséről, amely lehetővé tenné, hogy a délkelet-európai nyersanyagok és kézműves áruk, valamint a nyugati iparcikkek cseréjének helyet és infrastruktúrát biztosítva, Pest kereskedelmi központtá váljon. Az akkori terv a Tömő (a mai Kossuth) téren építette volna fel a közraktárat, egy 1863-as elképzelés pedig a mai Margit híd budai hídfőjéhez álmodta a létesítményt.

A raktárépítést végül két tényező gyorsította meg: egyrészt a városi tanács eldöntötte, hogy a vámházat nem a Tömő téren, hanem a Só (ma Vámház) téren építik fel, a közraktárnak („közlerakodó helynek") pedig mellette kell helyet kapnia. A másik tényező a budapesti terménykereskedelem visszaesésének okait vizsgáló fővárosi bizottság jelentése, amely megállapította, hogy a hanyatlás oka egyértelműen a közraktárak hiánya. 1875-ben a főváros nemzetközi pályázatot írt ki közraktár építésére, de mivel mindössze három pályamű érkezett, belátták, hogy magánvállalkozásban nem építtethetik fel. A közgyűlés ennek jegyében 1876 augusztusában új pályázatot írt ki. Erre a következő év tavaszán hét tervezet érkezett, a győztes munka alkotói Krajcsovics Lajos és Basch Gyula. Végül Krajcsovicsot kérték fel, hogy dolgozza át és véglegesítse a tervet, amelyet 1878 tavaszán fogadott el a Fővárosi Közmunkák Tanácsa.

A közraktárak 1881-ben készültek el, egy évvel később pedig a második világháború után lebontott elevátor. (Ennek helyén létesítették az 1960-as években Budapest egyik legfiatalabb parkját, a Nehru-partot.) A raktárbázis vízen és vasúton egyaránt megközelíthető volt, a sínek az épületek között futottak. A raktárházak háromszintesek, a földszinten a vasúti kocsik magasságához igazodó rakodó rámpákkal. A Duna-parti épületeket a belsőkkel pinceszinten két-két, négy méter széles alagút kötötte össze.

A XX. század elején a négy, egyenként négyezer-ötszáz négyzetméteres, harmincezer mázsa áru tárolására alkalmas épület kicsinek bizonyult, a tervbe vett bővítésből azonban nem lett semmi. A háborúban megsérültek, az egyik épületet le is bontották, és mivel a terjeszkedő város a területet bekebelezte, a fővámházig futó vasúti síneket felszedték. A funkcióját vesztett raktárbázis igazából kihasználatlanul pusztul évtizedek óta. Az 1980-as években ott működő bolhapiacot elköltöztették a balesetveszélyes közlekedés miatt – a várostól elvágja a rakpart és a 2-es villamos –, a Nagyvásárcsarnok felújítása alatt ideiglenes piacként működött. Jelenleg különböző cégek bérelnek kisebb-nagyobb helyiségeket elsősorban raktárnak. A XIX. század értékes architektúrájú ipari épületeinek egyik legjobb reprezentánsa pedig folyamatosan pusztul.

> A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár *Benedek Ádám* mindenre kiterjedő történeti kutatását felhasználva kiállítást rendezett a diplomamunkából. A korabeli dokumentumokkal és fényképekkel illusztrált kiállítás nem egyszerűen a koncepciót mutatja be, hanem – a diplomaterv céljaival összhangban – a közraktárak mai méltatlan helyzetére is szeretné felhívni a figyelmet. Az anyag május végéig látható a könyvtárban.

A hatalmas, ötvenezer négyzetméteres telek különleges fekvése keltette fel *Benedek Ádám* építészhallgató figyelmét, aki diplomamunkája témájául választotta a terület hasznosításának terveit. Eleinte, a legtöbb korábbi koncepció kidolgozójához hasonlóan, ő is csak a telekkel számolt, az épületekkel nem. A komolyabb szemrevételezés után viszont látta: különleges értékkel van dolga. Az alapos történeti kutatás csak megerősítette az első benyomást. A XIX. század második felének városépítési koncepciójába illeszkedően a közraktárak építészeti megformálásában is a célszerűség és az esztétikus megjelenés kettős elve érvényesült, a kor ipari épületeire jellemző tartós és nemes anyagok használatával.

A fiatal építész a tervezés során műemlékként kezeli az egyébként – szerinte méltatlanul – nem védett épületeket. Koncepciójában olyan hasznosítási lehetőséget vázol fel, amely illeszkedik az épületek értékéhez. Kereskedelmi tevékenység, szórakoztatás, szolgáltatás és kultúra egyaránt helyet kaphat benne. Az akár ötszáz négyzetméteres egységekre is osztható pincékben például bor- és sajtmúzeum, hajózási múzeum, Ferencváros ipari emlékeit bemutató kiállítás mellett biliárdterem is helyet kaphat. (Szintén a föld alatt alakítható ki a kétszázötven férőhelyes parkoló.)

A földszint – a sok pihenő- és közösségi tér mellett – elsősorban a vendéglátás és a szórakoztatás terepe éttermekkel, a régi Budapestet idéző kávéházakkal, de a több helyen még látható csodálatos öntöttvas tartószerkezet reprezentatív célokra is alkalmassá tesz egy-egy helyiséget. Legizgalmasabbnak az emelet tűnik, ahol a fiatal építész a századfordulós Budapestre annyira jellemző passzázsokat állítaná vissza. A három épület emeletén az egykori Haris-bazár vagy a Párisi Nagyáruház mintáját követve a városi iparosok, kézművesek, (kis)kereskedők üzletei kapnának helyet. Jól megférne egymás mellett a plazák által megfojtott, onnan kiszorult kesztyűs, kalapos, cipész, órás, drogista, fényképész, optikus. A két oldalról nyíló boltok igényes, hagyományos portáljai fölött cégérek hirdetnék a tevékenységet.

A tervekben szerepel a háború után lebontott épület pótlása, amelynek kulcsszava az alkalmazkodás. Nem az eltűnt ház szolgai másolásával, hanem az eredeti alaprajz vonalain belül maradva, a három régi raktár tömegéhez illeszkedő modern épületet tervezett az építész. A kétszintes, lapos tetős, hosszú épületet egy hangsúlyosabb, ellipszis alakú hengeres elem zárja, amelyben – az emeleti résszel együtt – konferenciaterem és mozi kapna helyet. Az új épület földszintjén internetkávézó, könyvesbolt, zeneműbolt alakítható ki. A négy épület közötti utcát üvegtetővel fedné Benedek Ádám, így egy központi belső tér alakulna ki, az emelet magasságában pedig híd futna körbe, így a felső szinteket nemcsak a belső lépcsőkön lehetne megközelíteni.

Bár üres ipari épületek hasonló funkciójú hasznosítására rengeteg külföldi példa akad, Benedek Ádám nem nagyon bízik abban, hogy terve egyszer megvalósul. Nem is létező igény alapján készítette, de reális, rentábilis a hasznosítási javaslat, amellyel megmenthető volna a kiemelkedő építészeti értékű ingatlanegyüttes.

Angyal Gábor

Mítosz és mese a szecesszió jegyében

A Gödöllői Művésztelep centenáriumi kiállítása a városi múzeumban

A Gödöllői Művésztelep centenáriumi kiállításának Az egészélet szigete az összefoglaló címe. Az alkotóközösség munkásságát bemutató tárlat tematikus részeit Gödöllőn és Budapesten, összesen három helyszínen őszig tekintheti meg a közönség. A Mese és mítosz című kiállításnak a Gödöllői Városi Múzeum ad otthont.

„Egy nagy – legnagyobb – kincset ismerünk, ezt ápoljuk, keressük: az élethez való örömöt... Egyedüli segítőnk ebben a magunkhoz és másokhoz való szeretet... Ami ezután, eme ujjongó életi öröm nyomán – mindennapi munkálkodásunk eredményeképpen – kezeink alól kikerül – ez a mi művészetünk." Így foglalta össze a közös ars poeticát 1909-ben Körösfői-Kriesch Aladár, a huszadik század első esztendejében létrejött szecessziós művésztelep egyik alapítója és központi személyisége.

Élet és művészet egységét hirdették tehát a XX. század elejének gödöllői alkotói. Festőművészek, grafikusok, kárpitszövők, bútortervezők, üvegművészek, könyvillusztrátorok, építészek, elméletteremtők, művészpedagógusok és életreformerek – jó részük több tevékenységet is művelve a felsoroltak közül. Munkáikat a szecesszió kapcsolja össze, amely szó „kivonulást" jelent. E kivonulás itt egyszerre művészeti stílus, alkotói-emberi magatartás és gyakorlat; hiszen a gödöllői telep Magyarországon akkor (csaknem húsz évre) a legmodernebb európai törekvések szigetévé lett.

Az emléktárlat címeként használt metafora ugyanakkor – „az egészélet szigete" – a teljesség igényére utal. S hogy miképpen lehet belesűríteni a műalkotásba az életet? Nagy Sándor Ave Myriam című képének angyaliüdvözletjelenete egyszerre transzcendens és világi: a gödöllői dombok közé helyezett bibliai szituáció (reneszánsz hagyomány) a művész saját eljegyzésének esztétikai képe. A férfi angyal a vörös rózsát mint a szenvedély szimbólumát nyújtja Mária felé, mire annak kezéből kihullik a szüzességet jelképező liliom. Az Ego sum via, veritas et vita (Én vagyok az út, igazság és az élet) című sokszereplős festményen egy házaspár kis fejfához borulva siratja gyermekét. A sírkereszt tövében a Szűzanya áll, karjában tartva az isteni kisdedet – a kétségbeesett asszony az ő lábába kapaszkodik. Mintha csak azt mondaná: add viszsza őt nekem. Ám az asszony vállát

A művészet szigetén. A falon Nagy Sándor Ave Myriam című festménye

FOTÓ: KOVÁTS ZSOLT

érintő angyal a felnőtt Jézusra mutat, akinek karján szintén egy kisfiú ül – láthatóan nagy biztonságban. Körösfői-Kriesch Aladár festményének életrajzi forrása feleségével közös gyermekük elvesztése – a kész mű úgy hat, akár egy allegorikus vigasztalás.

Jézus körül kalotaszegi viseletbe öltözve hallgatja a kinyilatkoztatást a nép. A gödöllőiek számára fontos ihletadó volt a népművészet, különösen a gazdag erdélyi folklórkincs. A városi múzeum tárlatának rendezője, *Gellér Katalin* művészettörténész lépésről lépésre mutatja be az alkotótelep törekvéseit. A bibliai témájú művek mellett láthatók a magyar csodaszarvas-eredetmonda képei és egy azt ábrázoló szőnyeg is, litográfiák az erdélyi paraszti világ lakókörnyezetéről, magyarázatokkal ellátott fotóalbum különböző népszokásokról.

Az emeleten tekinthetők meg a mesei témájú alkotások. Az álmukban egymást karoló Árgyilus királyfi és Tündérszép Ilona kettőse lírai kép férfi és nő intimitásáról; a Trisztán és Izolda-legenda ábrázolása viszont már két grafika: egymás párjai. Az egyiken haldokló férfi, a másikon tengert bámuló asszony – valóság és ábránd, mely utóbbi mintegy szembeszegül a realitással. Akárcsak a gödöllői alkotók ars poeticájának szövegében.

Rados Virág

PALETTA

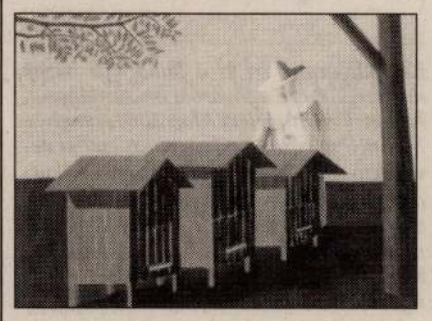

JAROSLAW MODZELEWSKI 1981 és 2000 között készült festményeiből nyílik kiállítás ma este hat órakor a Platán Galériában (VI. kerület, Andrássy út 32.). A tárlat május 25-ig hétköznap 9-től 17 óráig tekinthető meg. A képen a festő Méhész című munkája látható.

AZ AQUINCUMI MÚZEUM ÉS ROMTERÜLET (III. kerület, Szentendrei út 139.) a téli szünet után újra megnyitotta kapuit. Az állandó – Istenek, katonák, polgárok című – kiállítás mellett a következő időszaki tárlatok várják az érdeklődőket: A 2000. év ásatási leletei; Ókeresztény emlékek Aquincumban; Kelta asszonyok, római hölgyek.

A M. É. Z. EGYÜTTES ma este nyolc órától mutatja be The Fairies című lemezét a Pesti Vigadóban (V. kerület, Vigadó tér 2.).

Németh László-napok Gödön

Ünnepséget tart és kiállítást rendez a gödi Németh László Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény névadója születésének századik évfordulójára emlékezve.

A felsőgödi iskola huszonkét esztendeje vette fel Németh László nevét. Az író kisebb-nagyobb megszakításokkal több mint másfél évtizedet töltött a településen. A Duna utcai házban élt akkor is, amikor Tanú című lapját elindította, a német megszállás idején pedig itt talált menedéket, Illyés Gyulával együtt. Jóval később a községből rándult át Vácra is, hogy előadást tartson Veres Péterről, 1970 őszén.

A gödi iskola hagyományos Németh László-napjainak programja egyre gazdagabb, főleg azóta, hogy az iskola 1996-ban bevezette a művészeti oktatást. Az író lányai, Ágnes, Magda és Csilla évről évre ellátogattak az intézménybe. Tavaly tárlatot rendeztek a gyerekek munkáiból, az ünnepségen fellépett az iskola kórusa, szerepeltek a zeneiskolások, és *Oszter Sándor* színművész idézte fel Németh Lászlóval kapcsolatos emlékeit és élményeit. Három éve egy hintaszék is áll az iskolában, az, amelyben az író élete utolsó napjaiban üldögélt.

Az idei programban – amelyre szombat délelőtt fél tíztől kerül sor – szintén szerepel kiállítás, és más módon is bemutatkoznak az iskola diákjai.

B. J. G.

Mi van a kottafejek mögött?

Kelemen Barnabás Végh Sándor-díja

A Zeneakadémia Kistermében pénteken adják át a világhírű hegedűművész emlékét gondozó Végh Sándor Alapítvány díját. A kuratórium első ízben *Kelemen Barnabás* hegedűművésznek ítélte oda az elismerést.

A Zeneakadémián Bartók, Hubay, Kodály, Waldbauer Imre és Weiner Leó tanítványa volt Végh Sándor. A hegedűművész 1946-ban ment el Magyarországról. A világ megbecsülte, a francia kultúra művészeti rendjének lovagjává avatták, angol és olasz városok díszpolgárrá fogadták. Élete alkonyán hazájától három kitüntetést kapott. Hegedűművészi pályafutását lezárva pedagógusként folytatta. Salzburgban megalapította a Camerata

országig számos jelentős koncertközpontban megfordult már, csak 2000 telén került sor diplomahangversenyére. Emlékezetes érettséggel szólaltatott meg egy Bach-szólószonátát. A pénteki hangversenyen – melyet *Pertis Zsuzsával* ad este fél nyolctól – ismét Bachhal kezdi műsorát. Azután Brahms-, Paganini-, Ysaye-darabok következnek, a zárószám Bartók Első rapszódiája.

A Svájcban élő Végh László 1999-ben hozta létre az alapítványt, hogy édesapja munkásságának értékeit őrizze, a magyarországi – egykor világhírű – vonóskultúrát fejlessze. A Zeneakadémián házi versenyeket szerveznek majd. A nyertesnek méltónak kell

BRICOStore
Alkoss szabadon!
www.bricostore.hu
259 Ft GYÁRI ÁR /db
Közvetlenül a gyárból a vevőhöz szállítás esetén, egész kamionos (22 raklap) megrendelésnél.
Porotherm 38 N+F
16 db/m² anyagszükséglet
999 Ft BOMBA ÁR /m²
Sahara beltéri padlólap
30x30 cm, PEI IV-es kopásállóságú,
1,88 m²/doboz, 1873 Ft/doboz
790 Ft BOMBA ÁR /tek
Fűrészporos tapéta
durva szemcsés,
többször átfesthető,
30 fm x 0,53 m
1490 Ft BOMBA ÁR /m²
Füred falicsempe
20x25 cm, szürke, zöld, beige színekben,
1,25 m²/doboz, 1863 Ft/doboz
1990 Ft BOMBA ÁR /m²
Plaza beige gránitőrlemény padlólap
fagyálló, bel- és kültéri használatra,
30x30 cm, PEI V-ös kopásállóságú,
1,65 m²/doboz, 3298 Ft/doboz
MUREXIN

Terv a közraktárak megmentésére

Bor- és sajtmúzeum is szerepel Benedek Ádám elképzeléseiben

Évtizedek óta csúfítja a pesti Dunapartot a közraktárak három épülete a közgazdasági egyetem és a Nehrupart között. Az egykor szebb napokat látott, százhúsz éves raktárbázisban egy építészhallgató, Benedek Ádám felfedezte az értéket. Diplomatervét a raktárak megmentéséről, újrahasznosításáról készítette, végig műemlékként kezelve a védelmet – méltatlanul – nem élvező épületeket. A tervjavaslatot kiállításon mutatja be a Szabó Ervin Könyvtár.

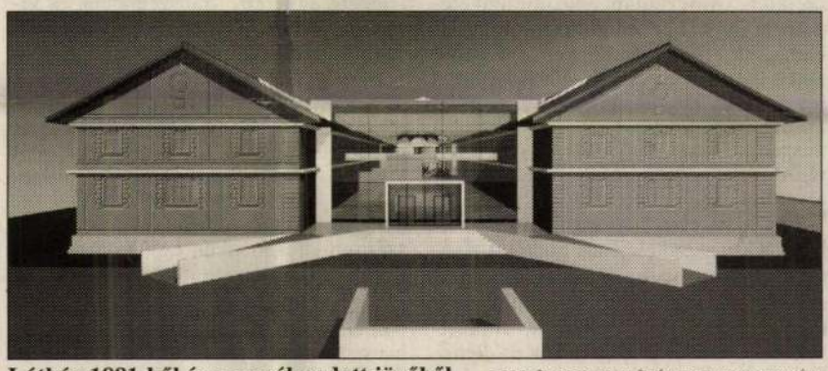

Látkép 1881-ből és a megálmodott jövőből FORRÁS: BENEDEK ÁDÁM DIPLOMAMUNKÁJA

Egy nagy, nemzetközi pesti piac, a lipcsei tavaszi vásár mintájára létrehozandó átvételi bazár gondolata már a XIX. század közepén, a szabadságharc után felvetődött a nemzetközi kereskedelembe bekapcsolódni akaró pesti gazdasági körökben. A nagykereskedők választmánya 1853-ban részletesen kidolgozott elképzelést nyújtott be a pesti városi tanácsnak közraktár építéséről, amely lehetővé tenné, hogy a délkelet-európai nyersanyagok és kézműves áruk, valamint a nyugati iparcikkek cseréjének helyet és infrastruktúrát biztosítva, Pest kereskedelmi központtá váljon. Az akkori terv a Tömő (a mai Kossuth) téren építette volna fel a közraktárat, egy 1863-as elképzelés pedig a mai Margit híd budai hídfőjéhez álmodta a létesítményt.

A raktárépítést végül két tényező gyorsította meg: egyrészt a városi tanács eldöntötte, hogy a vámházat nem a Tömő téren, hanem a Só (ma Vámház) téren építik fel, a közraktárnak („közlerakodó helynek") pedig mellette kell helyet kapnia. A másik tényező a budapesti terménykereskedelem visszaesésének okait vizsgáló fővárosi bizottság jelentése, amely megállapította, hogy a hanyatlás oka egyértelműen a közraktárak hiánya. 1875-ben a főváros nemzetközi pályázatot írt ki közraktár építésére, de mivel mindössze három pályamű érkezett, belátták, hogy magánvállalkozásban nem építtethetik fel. A közgyűlés ennek jegyében 1876 augusztusában új pályázatot írt ki. Erre a következő év tavaszán hét tervezet érkezett, a győztes munka alkotói Krajcsovics Lajos és Basch Gyula. Végül Krajcsovicsot kérték fel, hogy dolgozza át és véglegesítse a tervet, amelyet 1878 tavaszán fogadott el a Fővárosi Közmunkák Tanácsa.

A közraktárak 1881-ben készültek el, egy évvel később pedig a második világháború után lebontott elevátor. (Ennek helyén létesítették az 1960-as években Budapest egyik legfiatalabb parkját, a Nehru-partot.) A raktárbázis vízen és vasúton egyaránt megközelíthető volt, a sínek az épületek között futottak. A raktárházak háromszintesek, a földszinten a vasúti kocsik magasságához igazodó rakodó rámpákkal. A Duna-parti épületeket a belsőkkel pinceszinten két-két, négy méter széles alagút kötötte össze.

A XX. század elején a négy, egyenként négyezer-ötszáz négyzetméteres, harmincezer mázsa áru tárolására alkalmas épület kicsinek bizonyult, a tervbe vett bővítésből azonban nem lett semmi. A háborúban megsérültek, az egyik épületet le is bontották, és mivel a terjeszkedő város a területet bekebelezte, a fővámházig futó vasúti síneket felszedték. A funkcióját vesztett raktárbázis igazából kihasználatlanul pusztul évtizedek óta. Az 1980-as években ott működő bolhapiacot elköltöztették a balesetveszélyes közlekedés miatt – a várostól elvágja a rakpart és a 2-es villamos –, a Nagyvásárcsarnok felújítása alatt ideiglenes piacként működött. Jelenleg különböző cégek bérelnek kisebb-nagyobb helyiségeket elsősorban raktárnak. A XIX. század értékes architektúrájú ipari épületeinek egyik legjobb reprezentánsa pedig folyamatosan pusztul.

> A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár *Benedek Ádám* mindenre kiterjedő történeti kutatását felhasználva kiállítást rendezett a diplomamunkából. A korabeli dokumentumokkal és fényképekkel illusztrált kiállítás nem egyszerűen a koncepciót mutatja be, hanem – a diplomaterv céljaival összhangban – a közraktárak mai méltatlan helyzetére is szeretné felhívni a figyelmet. Az anyag május végéig látható a könyvtárban.

A hatalmas, ötvenezer négyzetméteres telek különleges fekvése keltette fel *Benedek Ádám* építészhallgató figyelmét, aki diplomamunkája témájául választotta a terület hasznosításának terveit. Eleinte, a legtöbb korábbi koncepció kidolgozójához hasonlóan, ő is csak a telekkel számolt, az épületekkel nem. A komolyabb szemrevételezés után viszont látta: különleges értékkel van dolga. Az alapos történeti kutatás csak megerősítette az első benyomást. A XIX. század második felének városépítési koncepciójába illeszkedően a közraktárak építészeti megformálásában is a célszerűség és az esztétikus megjelenés kettős elve érvényesült, a kor ipari épületeire jellemző tartós és nemes anyagok használatával.

A fiatal építész a tervezés során műemlékként kezeli az egyébként – szerinte méltatlanul – nem védett épületeket. Koncepciójában olyan hasznosítási lehetőséget vázol fel, amely illeszkedik az épületek értékéhez. Kereskedelmi tevékenység, szórakoztatás, szolgáltatás és kultúra egyaránt helyet kaphat benne. Az akár ötszáz négyzetméteres egységekre is osztható pincékben például bor- és sajtmúzeum, hajózási múzeum, Ferencváros ipari emlékeit bemutató kiállítás mellett biliárdterem is helyet kaphat. (Szintén a föld alatt alakítható ki a kétszázötven férőhelyes parkoló.)

A földszint – a sok pihenő- és közösségi tér mellett – elsősorban a vendéglátás és a szórakoztatás terepe éttermekkel, a régi Budapestet idéző kávéházakkal, de a több helyen még látható csodálatos öntöttvas tartószerkezet reprezentatív célokra is alkalmassá teszi egy-egy helyiséget. Legizgalmasabbnak az emelet tűnik, ahol a fiatal építész a századfordulós Budapestre annyira jellemző passzázsokat állítaná vissza. A három épület emeletén az egykori Haris-bazár vagy a Párisi Nagyáruház mintáját követve a városi iparosok, kézművesek, (kis)kereskedők üzletei kapnának helyet. Jól megférne egymás mellett a plazák által megfojtott, onnan kiszorult kesztyűs, kalapos, cipész, órás, drogista, fényképész, optikus. A két oldalról nyíló boltok igényes, hagyományos portáljai fölött cégérek hirdetnék a tevékenységet.

A tervekben szerepel a háború után lebontott épület pótlása, amelynek kulcsszava az alkalmazkodás. Nem az eltűnt ház szolgai másolásával, hanem az eredeti alaprajz vonalain belül maradva, a három régi raktár tömegéhez illeszkedő modern épületet tervezett az építész. A kétszintes, lapos tetős, hosszú épületet egy hangsúlyosabb, ellipszis alakú hengeres elem zárja, amelyben – az emeleti résszel együtt – konferenciaterem és mozi kapna helyet. Az új épület földszintjén internetkávézó, könyvesbolt, zeneműbolt alakítható ki. A négy épület közötti utcát üvegtetővel fedné Benedek Ádám, így egy központi belső tér alakulna ki, az emelet magasságában pedig híd futna körbe, így a felső szinteket nemcsak a belső lépcsőkön lehetne megközelíteni.

Bár üres ipari épületek hasonló funkciójú hasznosítására rengeteg külföldi példa akad, Benedek Ádám nem nagyon bízik abban, hogy terve egyszer megvalósul. Nem is létező igény alapján készítette, de reális, rentábilis a hasznosítási javaslat, amellyel megmenthető volna a kiemelkedő építészeti értékű ingatlanegyüttes.

Angyal Gábor

Mítosz és mese a szecesszió

A Gödöllői Művésztelep centenáriumi kiállítása a városi m

A Gödöllői Művésztelep centenáriumi kiállításának Az egészélet szigete az összefoglaló címe. Az alkotóközösség munkásságát bemutató tárlat tematikus részeit Gödöllőn és Budapesten, összesen három helyszínen őszig tekintheti meg a közönség. A Mese és mítosz című kiállításnak a Gödöllői Városi Múzeum ad otthont.

„Egy nagy – legnagyobb – kincset ismerünk, ezt ápoljuk, keressük: az élethez való örömöt... Egyedüli segítőnk ebben a magunkhoz és másokhoz való szeretet... Ami ezután, eme ujjongó életi öröm nyomán – mindennapi munkálkodásunk eredményeképpen – kezeink alól kikerül – ez a mi művészetünk." Így foglalta össze a közös ars poeticát 1909-ben Körösfői-Kriesch Aladár, a huszadik század első esztendejében létrejött szecessziós művésztelep egyik alapítója és központi személyisége.

Élet és művészet egységét hirdették tehát a XX. század elejének gödöllői alkotói. Festőművészek, grafikusok, kárpitszövők, bútortervezők, üvegművészek, könyvillusztrátorok, építészek, elméletteremtők, művészpedagógusok és életreformerek – jó részük több tevékenységet is művelve a felsoroltak közül. Munkáikat a szecesszió kapcsolja össze, amely szó „kivonulást" jelent. E kivonulás itt egyszerre művészeti stílus, alkotói-emberi magatartás és gyakorlat; hiszen a gödöllői telep Magyarországon akkor (csaknem húsz évre) a legmodernebb európai törekvések szigetévé lett.

Az emléktárlat címeként használt metafora ugyanakkor – „az egészélet szigete" – a teljesség igényére utal. S hogy miképpen lehet belesűríteni a műalkotásba az életet? Nagy Sándor Ave Myriam című képének angyaliüdvözletjelenete egyszerre transzcendens és világi: a gödöllői dombok közé helyezett bibliai szituáció (reneszánsz hagyomány) a művész saját eljegyzésének esztétikai képe. A férfi angyal a vörös rózsát mint a szenvedély szimbólumát nyújtja Mária felé, mire annak kezéből kihullik a szüzességet jelképező liliom. Az Ego sum via, veritas et vita (Én vagyok az út, igazság és az élet) című sokszereplős festményen egy házaspár kis fejfához borulva siratja gyermekét. A sírkereszt tövében a Szűzanya áll, karjában tartva az isteni kisdedet – a kétségbeesett asszony az ő lábába kapaszkodik. Mintha csak azt mondaná: add vissza őt nekem. Ám az asszony vállát

A művészet szigetén. A falon Nagy Sándor Ave Myriam című festménye

FOTÓ: KOVÁTS ZSOLT

érintő angyal a felnőtt Jézusra mutat, akinek karján szintén egy kisfiú ül – láthatóan nagy biztonságban. Körösfői-Kriesch Aladár festményének életrajzi

BRICOStore
Alkoss szabadon!
www.bricosto
259 Ft GYÁRI ÁR /db
Közvetlenül a gyárból a vevőhöz szállítás esetén, egész kamionos (22 raklap) megrendelésnél.
Porotherm 38 N+F
16 db/m² anyagszükséglet
999 Ft BOMBA ÁR
Sahara beltéri p
30x30 cm, PEI IV-es kopásá
1,88 m²/doboz, 1878 F
790 Ft BOMBA ÁR /tek
Fűrészporos tapéta
durva szemcsés,
többször átfesthető,
30 fm x 0,53 m
1490 Ft BOMBA ÁR /m²
Füred falicsempe
20x25 cm, szürke, zöld, beige színekben,
1,25 m²/doboz, 1863 Ft/doboz
1990 BOMBA ÁR
Plaza beige gránitőrlemény p
fagyálló, bel- és kültéri hasz
30x30 cm, PEI V-ös kopásá
1,65 m²/doboz, 3298 F
MUREXIN

Leveleim! búsak, sötétek, —
Regés lapocskák, szálljatok;
Honnét mosoly repül elétek,
Az ablaknál megálljatok.

Beszéljetek a kis szobárul,
Hol szárny't adott a szeretet,
A költő halvány ajakárul,
Mint szól reszketve: „menjetek!"

Gáspár Imre.

Jelky András bajai fiu kalandjai ötödfél világrészben.

(Vége.)

Néhány nappal Kvanga temetése után, András egy hajót vett észre a tengeren. Pálmaleveleket kötött egy hosszu póznára, azzal integetett, mig észrevették.

A hajó épen Batáviába volt menendő s szivesen fölvette Andrást és a két pápuát az ő fa-rostból készült ruháikban.

Volt nagy meglepetés a kikötőben, mikor a három félmeztelen ember kiszállt s egyenesen a kaszárnyának tartott. Itt bejelenté magát a kapitánynál, ki nem tudott hová lenni csodálkozásában. Rögtön hadnagyi ruhát adatott rá s elvezette a vastag helytartóhoz.

Van der Parra Péter Albertet öblös karszékében találták, mint akkor, mikor András legelőször látta. Nagyon kevesett változott. András láttára husos tenyereit összecsapta, arcza előbb sötétvörös, azután meg viaszsárga lett.

— Jelky! Igazán ön az, vagy csak a hazajáró lelke?

— Nagyméltóságu helytartó ur, csakugyan magam vagyok itt, — felelé András, mélyen meghajtva magát.

A helytartó fölemelkedett ültéből, Andráshoz lábalt és könyező szemekkel mellehez szoritá őt.

— Hadnagy ur, — mondá azután lágy hangon, — nagyon igazságtalanul bántam önnel. Én önt kiragadtam családi boldogsága köréből és ön ezt a közügynek tett kitünő szolgálatok által viszonozta. Ön derekasan viselte magát és becsületet szerzett magyar hazájának, de Hollandnak is. Gyarmataink ön iránt a legnagyobb hálára vannak kötelezve.

E perczben kinyilt az ajtó és a helytartóné sietett be.

— Igaz-e tehát? — kiáltá; — csakugyan ön az, hadnagy ur, és a pápuák nem falták föl?

A derék asszony örömében csaknem nyakába borult Andrásnak.

Midőn elbucsuztak egymástól, András még megkérte a kapitányt, hogy a két pápuát, kik a kaszárnyában maradtak, küldje el valakivel házához. Azután dobogó szivvel haza sietett.

Midőn a szobába toppant, neje gyászruhában ült és holmi apró fehérneműket varrt. Egy sikojjal András nyakába borult. Az ablak mellett egy kisded bölcső ringott, s a fátyol alól, melylyel le volt boritva, egy kerek, üde, tömzsi gyermekarcz viritott ki és két nagy kék gyermekszem mosolygott az idegenre, ki még sem volt idegen.

András apa volt; a bölcsőben kis leánykája feküdt.

A ház, mely évek óta legszomorubb volt egész Batáviában, most legvigabb lett, sehol olyan jókedv nem uralkodott, mint itt. Boldog arczu emberek jártak ki s be, s a szobákban az elégültség és vidámság ütötte fel tanyáját.

Andrásnak ez idő óta meg volt állapitva szerencséje. Másnap 500 hollandi tallért kapott tett állami szolgálatainak jutalmául a helytartótól, 500 palaczk finom bort és 300 palaczk sört egészsége helyreállitására a helytartó nejétől. Ünnepelt ember lett Batáviában, mindenfelé csak ő róla beszéltek. Diszebédeket rendeltek tiszteletére s mindenféle kitüntetésben részesitették. Megkapta az obsitot s a helytartó nemcsak pénzét, de hitelét is rendelkezésére bocsátá; mit ő föl is használt derekasan, mert bérkocsi-üzletet nyitott, s ez annyira jövedelmezett neki, hogy nehány év alatt nemcsak adósságát fizette vissza, de vagyont is szerzett s Batávia közelében olyan jószágot vásárolt, melyen nem kevesebb, mint 1400 ház állott.

A nemzetőrség kapitányává választá, a mi a bizalom és kitüntetés legmagasabb polcza, mely ezen a pályán elérhető volt. Azonfelül polgárjogot is nyert s a legtekintélyesebb polgárok előtt is igen tisztelt és becsült ember volt.

De eszére, tapasztalataira és erélyére szüksége volt az államnak is, azért tehát nem maradhatott békés házi közelében. A kormány rendkivüli követté nevezte őt ki a japáni császár udvarába. Ez volt a legelső példa, hogy Japán császára idegen hatalmasság követét elfogadta. Jelkyt itt is a legnagyobb kitüntetésekkel fogadták, testőrséget adtak melléje, elefánt- és tigrisvadászatokat, tüzi játékokat, szini előadásokat rendeztek tiszteletére.

Andrásnak több havi ott tartózkodás után sikerült Japán elzárkózási politikáját megtörni s államférfiui képességét a kivánt kereskedelmi szerződés megkötésével pecsételé meg.

A legdrágább ajándékokkal elhalmozva tért haza Batáviába, hol ezentul nemcsak vitéz hadvezér, de jeles államférfiunak is tekintetett.

Banda-szigeti missióját, hol egy királyt kelle trónjába helyezni, nem kevesebb diplomacziai ügyességgel oldá meg.

Flamba szigetén erődöt kelle épittetnie, s itt történt az az eset, a mit egy könyv, mely röviddel Jelky halála után iratott, *) következőképen ad elő:

„Szint' akkor ezen szigetbeli Király meghalálozék, és nyolczvan feleséget hagyott hátra, melyeknek a Király halála után az Országnak szokása szerint meg kellett égettetniek.

„Ezen szokásnak az eredete ilyen: A régi időkben a Királyi Felségek annyi zenebonát okoztak, hogy egy Király is alig érhette el természeti halálát, kihezképest oly törvény szabatott, hogy jövendőben a Király feleségének lenni csak az engedtetnék, a ki egy jeles alkalom által arra kötelezné magát, hogy ő is a Király halála után meg akarna halni. Ez időtől fogva egy Király sem halt meg erőszakosan, mert most immár ezen feleségek csak azt ohajtották, hogy az ő Királyok mennél öregebb lehessen.

„Ezen szomoru látomány, melyen Jelky jelen vala, nagy pompával állittatott elő; mert azonnal az egész országból a nép összegyülekezék, valamint a Királyi Felségeknek az ő rokonik is. A kiszabott napon ezen aranynyal, drága kövekkel felékesittetett Asszonyok hosszu sorral a Templom felé mendegélének, mindenikét közülök két Bálvány-pap kiséré, kik közül az egyik egy handzsárt, a másik egy fehér galambot vitt kezében. Midőn ezek az Asszonyok a kirendelt helyre elérkeztek, az ő rokonuktól bucsut vevének és az ő drága ékességeiket emlékezetül feloszták közöttök, akkor a galambot kiki közülök a Bálvány-paptól elfogadá és a levegőben ezen szavakkal felrepülteté: „Valamint ez a galamb a szabad levegő égbe repül az én kezemből, szintugy én is az én Férjem után a Király után kivánok repülni." Mihent ezen szavakat kimondák, az a másik pap annak az asszonynak a handzsárt szivébe döfé, minekutánna ilyenképen mindnyájan kimulának, az ő testeik egy rakásfára helyeztettek s megégettettek."

*) Jelky Andrásnak, egy született magyarnak történetei, a ki, minekután a sok szerencsétlen eseteken, hajótöréseken, raboskodáson, és a vademberek között életének különbféle veszedelmein által ment volna, végtére Batáviában nevezetes tisztségekre hágott. Magyarba foglalta Sándor István, Győrött, Streibig József betüivel, 1791.

András visszatérvén, családi boldogságát évekig nem háboritá semmi. Azonban 1772-ben szeretett neje meghalt. Sivatag lett a világ körülötte, s midőn 1775-ben barátja, a helytartó is kimult: elhatározá, hogy azt a világot odahagyja s visszatér arra a földre, hol bölcsejét ringatták. Mindig ez volt titkos vágya, most tehát eladta minden vagyonát s 1776. október havában a „Gockendorf" nevü hajón elindult Európa felé.

Két hónapig tartott, mig Afrika déli csúcsához, a Jóremény-fokához érkeztek. Itt gonosz láz dühöngött, melybe ő is beleesett hü kiséröivel, a két pápuával. Ezek áldozatai is lőnek, de az ő erős természete kilábalta a bajt. Uj hajóra szállt tehát s 1777-ben augusztusban szerencsésen megérkezett Amsterdamba. Innen meglátogatta Angliába költözött apósát s megmutatta neki két szép leányát. Ez év okt. 2-án érkezett Bécsbe.

Jóska bátyja még mindig ott lakott, hol ezelőtt, két évtizeddel hagyta volt, a szent István templomával szemközt. Alig hitt szemeinek, mikor a sok hányatás, szenvedés miatt elöregedett öcscsét meglátta. Nem győzte ölelni, csókolni, örömében csakhogy föl nem falta.

András tudakozódott szülőiről, azok, szegények, rég a bajai temetőben porladtak már. Hányszor gondolhattak ezek áldólag messze világon bolygó gyermeküke.

Béla gyerek, a harmadik fiu hires szabómester lett azóta Budán s pompásan ment dolga. Meg is házasodott, meg is szaporodott, a mint már az a világ rendes folyása.

Olyan mindenféle érzelmek között hánykódott szegény András szive, mikor mind e dolgokat elbeszélni hallotta.

Több hétig tartózkodott bátyjánál. Ez idő alatt II. József császár is hirül vevén, mily nevezetes ember tartózkodik székvárosában, — magához hivatá s nagy álmélkodással hallgatá Jelky életének csodás történetét, végül pedig egy arany éremmel, a császárné pedig gyémántos burnót-szelenczével ajándékozá meg.

1778-ban, huszonkét évi távollét után lépett ujra hazája földére. Egyenest Budára ment Béla öcscséhez, ki hirét vevén közelegtének, szivszakadva várta. Volt is aztán öröm a házában! Egész Buda tele volt a nagy ujsággal, micsoda ember érkezett haza idegen világrészekből.

András Budán telepedett le, csak egyszer ment le onnan Bajára, — szülői sirjához.

Leányait férjhez adta s utoljára még egyszer megházasodott ő is. De nem sokáig élvezhette az ujonnan megalapitott család gyöngéd örömeit; testi kimerültsége csakhamar gyászos fordulatott vett, s tüdővészbe esett, melyben 1783. decz. 6-án el is hunyt. Sokan siratták, sokan sajnálták a derék jó embert.

Ez volt Jelky András bajai szabólegény élete és halála.

*

Vas. Ujs. 1872

Szemere Bertalan szülő-háza Vattán.

„Az udvar puszta, elhagyott a ház,
Telkén egy fübe bútt ösvényt ha látsz.“ —

S ha ezen az ösvényen az im itt hiven talált puszta udvarba s elhagyott ház elébe lép az utas, vagy látogató: amaszomoru meggyőződés bizonyságát fogja találni, hogy napjainkban a kegyelet és az emlékezet őrtüzei kialvó-félben vannak, s már csak alig lobbadoznak, még azok iránt is, kik nem egy mesés hajdankor ködéből lépnek elénk, történeti vagy mondai alakok elmosódó körrajzaival, hanem az alig mult idők általunk is megért s mindnyájunk életébe még most is élénk betükkel beirt események közepette jártak, lángoszlopként világitva a nemzet utjára.

Az alig mult e már-már elfeledett nagyjai közé tartozik Szemere Bertalan is. Az ő kor- és pályatársai közül sokan élnek, működnek még; s ha ő, korábban mint a természet rendje kivánta volna, fájdalom igen is korán, lelépett is a közélet teréről s az árnyak országába tünt el: oly kevés érdeme van-e, hogy ily korán feledtessék? S társai közül van-e csak egy is, kit érdemeinek nagysága és sorsának tragikai végkifejlése, több kegyeletre s egyszersmind nagyobb részvétre tenne méltóvá, mint Szemere Bertalant?

Azonban az itt hű rajzban bemutatott szülőház tragikus sorsu gyermekének élettörténetét megirni nem lehet ezuttal feladatunk. Saját naplóján, Csengery följegyzésein s annyi ismerője és bajtársa emlékezésein kivül, hazánk legközelebbi multjának történelme szószólóan beszél róla, anynyira szeretett s oly hőn megsiratott nemzetéhez.

Mi csak épen a házat akarjuk felmutatni most, melyben egy leány- és két fiu-testvére között 1812-ben látott napvilágot az 1848-ki belügy- s 1849-diki elnök-miniszter; melyben a borsodi megyeház s a pozsonyi utolsó országgyülések lánglelkü szónoka, a hatalmas törvény-formulázó, a szegedi „Respublika“ vezére, a párisi számüzött, s az 186$^{0}/_{1}$-diki pactatio megtört, elködösült, s végre tébolyba merült szelleme először látta meg a napvilágot; a hol, az önmaga által oly dicsően jellemzett atyának vezetése alatt fejlődött; a hová szellemi munkái s küzdelmei közül pihenni meg megtért, a hová a számüzetésből annyiszor ragadta vissza vágya, a nélkül hogy ez utolsó vágyát a sors teljesülni engedte volna.

E ház: az ő gyermekjátékainak, ha ugyan a komoly tanuló gyermek még játszani is ráért, az ő ifjukori felszárnyalásainak s a férfi lelkesedésének csöndes tanuja. Igen, a falak közt égett és virasztott ő, törhetlen lelkesedés s törhetlen munka közt, azokért a magasztos eszmék- és elvekért, melyeknek bukása fölött megtört az erős testalkat s homályba borult a fényes szellem.

Háza a Kazinczyéra emlékeztet, a Sátorhegy aljában, a mint azt Petőfi 1847-ben leirta, s a mint 1859-ben a nemzeti kegyelet találta. Felfogja-e keresni az a Szemere elhagyott szülő-házát is valaha?

De hisz Pharsalia bukásán nem Virgil és Horácz kora birt lelkesülni s keseregni; Lucanus ideje kellett annak megsiratásához. Kazinczy házához is egy vaskor szenvedései által fogékonyabbá tett kebellel fordult a nemzet kegyelete.

Ily áron Szemere Bertalannak még a föld porában is honáért dobogó szive nem kér emléket magának.

De azért eljövend az idő, midőn a mi napjaink küzdelmét az igazságos történetirás tiszta s valódi alakjában fogja feljegyezni s örökitni a jövő számára; s Klio lapjain Szemere Bertalannak biztositva van a tiszteletteljes megemlékezés. Akkor e kiváló szellem, földi salak lehullván róla, egyik költőileg nemes alakja leend történetünknek s a késő utódnak, ki ajkaira veendi nevét, e romok képe ihletést fog sugallani azon maradandóbb *monumentum* mellett, melyet irodalmi és politikai munkálkodásában ő emelt magának.

A fészek, melyből ő kikelt, elpusztulhat. De mig a fa, melynek sudarán ringott, él és zöldell: addig azok sem veszhetnek el az emlékezetből, a mik e fészekből egykor hangzottak. *T—e.*

Szemere Bertalan szülő-háza Vattán, Borsodmegyében. — (*Benedek* Aladár eredeti rajza után.)

Stanley könyve Livingstoneről.

Livingstone fölfedezőjének a világhirü afrikai utazóról irott könyve, melynek megjelenését három hónap óta türelmetlenül várták a földrajzi tudomány barátai, valóságos „eseményt“ képezett az angol irodalomban. E munka tele van regényes, mondhatnók regeszerü eseményekkel s életveszélyes, nyaktörő kalandokkal, mint valami keleti tündérrege vagy középkori lovag-história; csak hogy a mi abban regénynek látszik, mind a legkomolyabb, átélt, átszenvedett vagy átélvezett valóság, és e tarkánál tarkább kalandok hőse nem valami elátkozott herczeg vagy Don-Quixotte-féle hóbortos lovag, hanem igen prózai teremtés „egy mai korbeli ujság-levelező“, s végre a ki őt ezzel a „küldetéssel“ megbizta, szintén sem tündér, sem hatalmas király, hanem egy amerikai napilap kiadó-tulajdonosa.

Stanley a reá bizott nem épen könnyü feladatnak minden tekintetben kitünően felelt meg, a nélkül, hogy annak dicsőségét egészen magának ohajtaná tulajdonitani. Ő, miként mondja, kötelezte magát, hogy a hirlapnak, melyet szolgálni szerencséje van, egyetlen intésére a föld kerekségének bármely félre eső zugát fölkeresi, mihelyest a vállalat érdeke ugy kivánja. Ő tehát csakis kötelezettségének tett eleget. Pedig valóban mind a föladat, mind annak véghezvitele nagyszerü volt s a 700-nál több lapra terjedő diszes kötet, mely Stanley afrikai élményeinek érdekes leirását foglalja magában, e nagy jelentőségü és kedvező sikerü utazásnak méltó koronájául szolgálhat.

Stanley könyve, általános érdekessége mellett, különösen érdekelheti olvasóink közül azokat, kik „Öt hét léghajón“ czimü közleményünket figyelemmel kisérik, mert az abban szereplő légi kalandorok Afrikának ama részén is megfordulnak, melyet a merész amarikai utazó bekalandozott. Egyikben a játszi képzelem, másikban a komoly valóság — s mégis oly hihetetlennek tünik föl mind a kettő.

Stanley ama távirattal kezdi elbeszélését, melyet Madridban a „New-York-Herald“ szerkesztőjétől kapott és azzal a szivélyes fogadtatással végzi be, melyben őt visszatérése után a londoni földrajzi társulat részesitette. A könyv, mint a „Daily News“ irja, bámulatos ügyességgel van illusztrálva és Stanley kalandjainak s fölfedezésének egész története oly szépen van előadva, hogy az olvasó mintegy lépten-nyomon kiséri a szerzőt kutatásaiban, maga elébe képzeli a veszélyeket, maga körül érzi az afrikai éghajlatot s csaknem maga előtt látja Livingstonet magát is munkálkodásai közepette.

Mikor a „New-York-Herald“ szerkesztője Stanleyt a Livingstone fölkeresésével megbizta, nem kivánta, hogy azonnal Afrika belsejébe induljon; sőt inkább az élelmes tudósitónak utközben is akadt egy s más tenni valója. Előbb keresztül-kasul kellett barangolnia Európának, Ázsiának és Afrikának nevezetesebb vidékeit, szóval a tulajdonképeni ó-világot. Utba ejtette a suezi csatornát és a Nilust; innen átrándult Jeruzsalembe, Konstantinápolyba és a krimiai csatatérek sirhalmaihoz; innen a Kaukázuson keresztül Persiába ment, érdekes tudósitásokat küldött Persepolisból s megtekinté a tervezett Euphrates-völgyi vaspálya követendő irányát. Végre Bagdadon és Bombay-n át Zanzibárba utazott, mint ama kiindulási pontra, honnan az elveszettnek vélt nagy utazó nyomait fölfedezhetni remélte. Igy történt meg, hogy bár megbizását Bennettől még 1869 őszén megkapta, csak 1871. jan. 6-án érkezett Zanzibárba „Kelet-Afrika Bagdadjába, Iszfahánjába, vagy ha tetszik Stambuljába“ — miként Stanley mondja.

Burton kapitány s a többi afrikai utazók munkáiból egy idő óta sokat lehetett olvasni Zanzibárról s a szigetet, melyen a hasonnevü város fekszik többen leirták. A félig afrikai, félig arab városnak népessége többre megy 100,000-nél, s ebből két-harmadrész benszülött négerekből áll. A felsőbb társadalmi osztályt a Muscat-ból ide származott arabok alkotják, a kik innen rabszolgákért s elefánt csontért Afrika belsejébe hatolnak; továbbá a banyan kereskedők Bombayből s nehány mohammedán hindu, kik a kereskedéshez szükséges tőkepénz előteremtésével foglalkoznak. A csekély európai és amerikai lakosság vagy konzuli tisztviselőkből vagy kereskedői házak ügynökeiből áll.

Stanley egy egész hónapig volt itt elfoglalva előkészületekkel Afrika belsejébe vivő utjára. Egy ilyen utazás hasonlit az északi sarkvidékekre induló expedicziókhoz. Az utazónak mindent magával kell vinnie, a mit egy nagyobb hajó hosszabb utazásra magával szokott vinni, mert a földrész belsejében épen semmit sem kaphat és nem vehet. Az utazó szükségletei ruhákból, ágyból s érczrudacskákból állnak, mely utóbbiakkal szolgákat fogadhat, husi, kenyeret és tejet vásárolhat, s végre „honga“-t vagyis adót fizethet oly hatalmasságoknak, a kiknek birtokain át akar utazni. A pénz itt haszontalan, s minthogy Stanley se kocsikat, sem igavonó állatokat nem bérelhetett, egyetlen szállitási eszköz gyanánt csak is a mezetlen benszülöttek fölhasználását vehette igénybe.

HIRDETÉSEK.

Uj szépirodalmi, társadalmi és művészeti hetilap

hölgyek számára havonkinti divat-tudósitó tárczával a boritékon.

Előfizetési felhivás

czimü

szépirodalmi, társadalmi és művészeti hetilapra, elkülönzött divat-részszel.

Rövid körültekintés szükséges csak, hogy meggyőződhessünk, mikép a mai mozgalmas időszakban épen nincs eléggé képviselve a mi irodalmunkban ama nem csekély és radikális törekvés, mely majdnem elvontan a létező állam-kormányzás és szervezkedés politikájától, egyenesen a társadalmat, az egyént akarja jogaiban és szabadságában biztositani és ezáltal a megelégedést kivülről és belülről tökéletesebbé és maradandóbbá alkotni.

Régi, és százszor ismételt – mert el nem ért – igaz bölcseleti elv marad, hogy csak oly állam érezheti magát szilárdnak, mely nem önmagáért, de a társadalomért létezik, és csak akkor felel meg valódi hivatásának, ha nem saját háztartása, de az egyesek jóléte képezi egyedüli czélját és munkálkodásainak eredményét. Hol van pedig mindettől az európai állam-kormányok bármelyike? és hol vannak az egyesek, kik ha elvben ismerik és vallják is e törekvést, egyszersmind a nyilvános és gyakorlati életben azért munkálni elég erejük és bátorságuk legyen?

Miért részletezzük e törekvést hosszasabban? E nehány sor által is kifejezve és jellemezve látjuk ama legfőbb czélunkat, mely első rendben előttünk lebeg, midőn e lap megalkotásához kezdünk s melyhez híven fogunk ragaszkodni mindvégig! E század szerintünk legkiválóbban az eszmék, az életigazságok forradalmának százada és intelmes küszöbe egy szebb, egy jobb jövőnek, melynek áldó fénye és gyógyereje áttörni látszik a sötét mult küzdelmeinek nehéz ködképein, mig ezalatt lelkünkbe uj hitet és a munkálkodásra uj ösztönt s erőt kölcsönöz. Mi megérteni véljük a kor intő szavát és igy lépünk ki a nehéz küzdtérre, hogy ott főleg ez irányban tölünk kitelhetőleg használjunk, azaz: nézeteink megvitatására tért és alkalmat adjunk egymásnak.

Azt jónak látjuk megjegyezni, hogy mi nem vagyunk ez eszmék iránti elfogult túlbuzgósággal s vak optimismussal telve, és igy: sem rajongó ideálisták, sem szántszándékos forradalmárok nem vagyunk, nem akarunk lenni Mi a józan, összehasonlitó ész és gyakorlati igazságok szolgálatában állunk, melyeknek parancsszava szent lesz előttünk, de szent akkor is, ha — ne adja az ég! — azok valamely irányban forradalomról szólanának!

E czél utáni általános törekvésünk külön s főbb feladatai lesznek:

1-ször: Kimutatni az állam tulajdonképeni viszonyát az egyes polgárhoz és viszont;

2-szor: Értekezni a szellemi és anyagi erőknek mikép leendő egyesitéséről általában és elkülönitve;

3-szor: Szólni a felekezetesség, szabadalmak és hagyományosságok káros befolyásairól az államra és az egyesekre nézve s ez uton bebizonyitani, hogy ugy a valódi demokratia, mint a valódi aristokratia eszméje csak a tudományban és szellemi müveltségben találja egyedüli reális alapját és józan értelmezését;

4-szer: Ujabb állami és magán-intézmények létrehozását, vagy a már létezők miként leendő reformálását sürgetni, ide foglalva a házi nevelés és nyilvános iskolák ügyét, a munka-bér, keresetjog és ipar-szabadság kérdéseit, hová a nő-emanczipatio időszerü eszméje is tartozik. És végül:

5-ször: A nyilt és magán társadalmi életet érdeklő minden viszony és helyzet tökélyeit keresve, ez által az „ember“ ismeretéhez közeledni, ez levén az ismeretek ismerete, valamint a tudományok és müvészetek valódi, legszebb és örök czélja, melyben a vallás eszméje is gyökerezik.

Szóval: mi a társadalom s abban az egyén erkölcsi jövőjét és jólétének szilárdabb biztositékait óhajtanók megtalálni s közelebb hozni, a mennyire az csak erőnktől kitelik! Másik főczélunk bebizonyitani, hogy nálunk is lehet jó szépirodalmi tartalmu lapot szerkeszteni. És mindezt szorosan a nemzeti érdekek szemmel-tartásával.

Rovatainkban közlünk tehát: 1. társadalmi s müvészeti tanulmányokat, bölcselmi czikkeket; 2. költeményeket, elbeszéléseket (minden eredeti mellett egy-egy kitünő forditással), 3. élénk tárczaczikkeket, 4. lélektani és életbölcseleti elméleteket, vitákat s a t. Fenntartjuk továbbá birálói jogosultságunkat is, ugy a könyv-, mint a lapirodalommal és egyéb müvészeti érdekekkel szemben, mig a külföldi jelesebb termékeket is ösmertetni fogjuk. Ezenkivül minden évnegyed elején hozzuk egy-egy kiválóbb érdemü egyén arczképét s életrajzát és olykor egy-egy általános érdekü, vagy müvészi becsü **képet** a mütörténelem, család, közélet s hazai tájfestészet köréből, mig a lap utolsó, apró rovataiban hirt hozunk minden irányból az érdeklőbb és jelentékenyebb eseményekről, fölfedezésekről sat. Végül a boritékot vidéki társaséleti tudósitások, uj könyv- és zenemü-lajstrom, **sakk-feladványok, szó- s képrejtvények** (egyszerre s a megfejtők számára kettős jutalommal), divat-tárczák, szerkesztői nyilt levelezések s fontosabb hirdetmények fogják betölteni.

A hölgy-előfizetők számára – kikre leginkább számitanunk kell és számitunk is — minden hónap elején egy kiválóan avatott tollból külön **divatértekezést** közlünk, de melyből a hölgyek az izléses divat felől sokkal több tájékozást és gyakorlati utasitást fognak merithetni, mint némely divatlap tarka-barka képmellékletéből.

S most egyszerüen ajánljuk magunkat a t. közönség szives figyelmébe és a mostoha idők daczára is ama meggyőződés ad bizalmat nem kis vállalatunkhoz, hogy talán végre a mi édes hazánkban is elérjük már egyszer azt a bölcs itéleti álláspontot, melyet más nagyobb nemzetek oly régen s oly áldásos eredményekkel foglalnak el, érezve jól, hogy a szellemnek is meg van a maga külön élete s hogy ennek is meg kell adni a maga — kenyerét!

Munkatársaink: **Abonyi Lajos, Ábrányi Kornél, Ábrányi Emil, Atala, Balázs Sándor, Bartók Lajos, Bodnár Zsigmond, Borostyani Nándor, Beőthy Zsolt, Büttner Julia, B. Büttner Lina, Dalmady Győző, Darmay Victor, Endrődi Sándor, Gelléri Mór, György Aladár (a társadalmi rovatra), György Endre, Hatala Péter, Dr. Kakujay Gyula, Kazár Emil, Kiss József: (Szentessy Rudolf), Komócsy József, Kvassay Ede, Láng Lajos, Lauka Gusztáv, László Mihály, Lévay József, Mezey Ernő, Molnár György, (szinmüvész), Német Ignácz, Névy László, Ögyek: (Langer Viktor) Prém József, Rádl Ödön, Dr. Silberstein Adolf, Szana Tamás, Szász Gerő, Szemere Miklós, Tóth Endre, Udvardy Géza, Vajda Viktor, Vértessy Arnold, Závodszky Károly** s ez érdemes irókon kivül más számos iró és minden tehetség, ügyszeretet s őszinte buzgalom.

K. Szarvasy Sándor, kiadó. **Benedek Aladár,** felelős szerkesztő.

Az **előfizetések** az „Uj idők“ szerkesztői és kiadó-hivatalába: Kecskeméti-utcza 3. szám, földszint jobbra 1., s a **kéziratok** a szerkesztő nevére czimezve szintén ide küldendők.

A lap két nagy 4-rétü iven, 1875. január első szombatjától kezdve minden szombaton pontosan fog megjelenni. Előfizetési dija: Egész évre **10** frt. — Félévre: január—junius **5** frt. — Negyedévre: január - márcz. **2** frt **50** kr. — A szives **gyüjtők** minden **6** előfizető után tiszteletpéldányban részesülnek. 496

Rendkivüli!

jutányos áron kaphatók

gyönyörü

selyem

és

ruhakelmék

DÉTSCHY és WEISSBERGER

női divatáru üzletében

Budapest, bécsi-utcza 2/a sz.

Minták kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek. 352 (18—25)

55 forint egy WHEELER és WILSON-féle VARRÓGÉP, a műszerek legujabb javitásával, **5 évi jótállás mellett** Hollub E. A.-nál Budapesten, József-tér 14. sz. Tanitás és csomagolás ingyen. Ugyszintén kapható részletfizetésre is.

Megnyitási hirdetés.

A bécsi első

27-kros

kézműipar

és

divatáru-bazár

fiókja

Lichtenstern B. és társa

Budapest, kerepesi ut 15. sz., a Rókus-kórházzal szemközt,

ajánl jólrendezett raktárában idényszerü **ruhakelmeket, ripszeket** és **lüsztert** minden szinben, **északsarki flanellt, csinvat, pique** és valódi szinü **ruha-barchettet,** valódi **rumburgi, sziléziai vásznat, ágynemüt** 4/4 széles. **szőnyegeket, butor-szöveteket, 6/4 chiffont, flanellt, harisnyákat, posztó-kesztyüket,** és **1000** egyéb tárgyat az egyesitett áron, azaz: csak

27 krajczárjával rőfönként vagy darabonként.

Minták ingyen s bérmentve küldetnek, vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesittetnek. 457 (8—8)

Benedek Aladár

☛ Legdiszesebb és leghasznosabb képes divatlap. ☚

Előfizetési fölhivás
a
Budapesti Bazár

czímü legelterjedtebb képes szépirodalmi divatközlöny.

Európa minden müvet nyelvén megjelenik a „Budapesti Bazár“. Páris, London, Bécs, Berlin, Szt.-Pétervár, Madrid, Róma hölgyei ép ugy — az ő saját anyanyelvükön — ugyanezen lapot olvassák, ugyanezen divatábrák után készitik, vagy készittetik öltönyeiket. Ezzel csak azt akarjuk mondani, hogy t. olvasóink érdekeit figyelemmel kisérve, szerencsések vagyunk ily világlapot adhatni a magyar hölgyek kezébe, melyben a legszerényebb polgári család ép ugy megtalálhatja mindazt, ami a hölgy-toillette és a háztartás körébe esik, mint a legpompásabbat igénylő salon-hölgy. A diszes divatképek, az évenkint több ezerre menő női munkaábrák, a természetben kivágott szabásminták (és ebben felülmulja lapunk minden társát) nélkülözhetlenné, teszik a „Budapesti Bazárt“ minden oly család körében, ahol a diszest, izlésest összekötik a háziassággal és takarékossággal. Mert a divat, ha nem bizonyos vezérelvek szerint követjük, sok tekintetben káros lehet, mig ha jó utmutatónk van benne, valódi hasznos és áldásthozó minden családban, kivált ha az több hölgytagból áll. Ily utmutató a divatban a „Budapesti Bazár“, fölhivjuk a t. közönség figyelmét a szépirodalmi részre is, melyben a magyar és külföldi irodalom legérdekesebb elbeszéléseit, költeményeit adjuk, szellemdús és tanulságos tárczaczikket és minden számunkban egy szemlét a fővárosi életből — hozunk, s ezek mellett, hogy egy lap se muljon bennünket felül, a szépirodalmi részt is képekkel illustráljuk. 491 (2 - 2)

Rendkivüli kedvezmények.

1. Miután több eddigi t. előfizetőnk azon óhajtását fejezte ki, hogy mellékletül egy diszes műlapot is adjunk, elhatároztuk, miszerint egy

művészi becsü díszes műlappal

is fogunk kedveskedni minden t. előfizetőnknek. E mülap nem a lapokhoz rendesen járulékul adatni szokott kép értékével birand, hanem ugy művészi kivitele, mint tárgyánál fogva is meglepő szép, s minden teremnek diszeül szolgáland. E gyönyörü műlapot csakis a „Budapesti Bazár“, vagy a „külföldi regénycsarnok“ előfizetői — 50 kr. beküldése mellett — nyerhetik meg.

A „Legujabb külföldi Regénycsarnok“

jövő évi folyamát Hemsen Tivadarnak „A versaillesi Venus“ czimü négykötetes történeti regényével kezdjük meg.

E mü megjelenésekor nagy feltünést okozott; XV. Lajos idejében játszik és a hirhedt Dubarry asszony élettörténetét beszéli el. A czím után itélve olvasóink bizonyára laza, frivol munkának tarthatnák e regényt, de megnyugtatjuk olvasóinkat azzal, hogy Hemsen müve korántsem sorakozik ama senzációs regények sorába, melyek nálunk és egyebütt fájdalom! minden bokorban teremnek. Szerző tárgyilagos, éles és tiszta szempontból irja le az asszonyuralmat a király udvarában, a jezsuiták mellett és ellen folytatott cselszövényeket, a magasabb körök romlottságának elterjedését az alsó körökben, az erkölcsi sülyedést, mely elfogta a polgári elemeket, mihelyt beteges dicsvágytól sarkaltatva érintkezésbe jutottak a főuri családokkal, a szarvaskertben elkövetett gonoszságokat, a bastille rémeit, az önkényt és erőszakot, mely nyilvánosan és titokban müködött és lerontá száz meg száz család boldogságát, a nép elszegényedését és növekvő kétségbeesését, a forradalom előjeleit és romboló kitörését. A történeti háttérrel biró regényben sok érdekes alakkal találkozunk.

E rendkivül érdekes regény befejezése után Gauthier Teophiletől „A lélekcsere“ czímü érdekfeszitő regényét hozzuk.

Előfizetési föltételek a „Budapesti Bazár“-ra:

Egész évre (januártól—deczember végeig)	10 frt	— kr.
Félévre (januártól—junius végeig)	5 »	— »
Negyedévre (januártól—márczius végeig)	2 »	50 »

A „Budapesti Bazár“ és a „Legujabb külföldi Regénycsarnok“-ra:

Egész évre (januártól—deczember végeig)	14 frt	— kr.
Félévre (januártól—junius végeig)	7 »	— »
Negyedévre (januártól—márczius végeig)	3 »	50 »

Csupán a „Legujabb külföldi Regénycsarnok“-ra:

Az egész évi folyamra (24 füzet)	6 frt	— kr.
Félévi folyamra (12 füzet)	3 »	— »
Negyedévre (6 füzet)	1 »	50 »

☛ Az első félévi diszes uj műlapra külön 50 kr. A műlap szétküldését január közepén kezdjük meg. ☚

☛ Az előfizetők még sok kedvezményben részesülnek. Mutatványszámmal és előfizetési felhivással — melyen a kedvezmények olvashatók, — szivesen szolgálunk.

☛ Az előfizetési pénzek Király Jánosnak a „Budapesti Bazár“ és a „Legujabb külföldi Regénycsarnok“ szerkesztőjének (uri- és gránátos-utcza, serviták házába) Budapesten intézendők.

Kelt Budapesten, deczember hóban 1874.

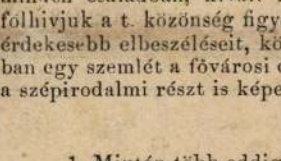

Első cs. kir. szab. dunagőzhajózási társaság.

Alulirt ezennel tisztelettel tudatja, miszerint a

Budapest, Zimony, Orsova
és a
Dunafejedelemségek között
eddig hetenkint kétszer történt gyors-hajózások
hetenkinti egyszeri menetre szállittatnak le, és hogy kedd, f. é. decz. 15-től kezdve

Budapestről Zimony-, Orsova (és a Dunafejedelemségekbe) csak minden kedden, reggeli 6½ órakor reggel.

Orsováról Zimony- és Budapestre (csatlakozással a Dunafejedelemségekből jövő hajóhoz) csak minden pénteken reggel fog

egy gyors-hajó elindulni.

☛ Az utóbbi meneten kivül további intézkedésig még a következő személyszállitó-menetek maradnak fenn a Dunán, ugymint:

Budapestről Györbe, naponkint, reggeli 7½ órakor,
Györből Budapestre, naponkint, reggeli 7½ órakor,
Budapestről Mohácsra, naponkint délelőtti 11 órakor.
Mohacsról Budapestre, naponkint délutáni 1 órakor.

Budapest, 1874 deczember 9-én

(Utánnyomat nem dijaztatik.) **A magyarországi forgalmi igazgatóság.**

A „Franklin-Társulat“

magyar irodalmi intézet és könyvnyomda kiadásában Budapest, (IV. egyetem-utcza 4. sz.) megjelent s minden könyvkereskedés által megszerezhető:

REGÉK.

Irta

WOHL STEPHANIE.

Második bővitett kiadás.

Hat fametszettel.

Képes boritékba keményen kötve, ára **2** forint.

Felvilágositás!

Első budapesti

27 kros áru-csarnok 27 kros

mindazoknak, kik

karácsonyi és ujévi ajándékokat

vásárolni szándékoznak, most különösen ajánlhatjuk jól berendezett raktárunkat u. m. **Ruhaszöveteket, észak-arki flanellek, bársonyok** (fehér és szinezett) **barhettek, kosmanosi perkall kretonok, szőnyegek,** valamint dúsgazdag választéku **uri- és hölgyi nyakravalók,**

selyem- és bársonyszalagok

(minden szinben), **keztyük, harisnyák, hari-nyakkötők, kapczák, vászon- és batiszt-kendők, vászon- és damaszt-asztalkendők és asztalkendők stb.**

ez mind csak 27 krért

WEINREB ÉS WELTKUGEL,

első budapesti

27 kros áru-csarnok 27 kros,

városház-tér 6.

☛ **Minták és árjegyzékek kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek szét.** 476 (5—6)

Farkas H. és társa

Budapest, váczi-utcza 16. szám

ajánlja dúsan fölszerelt **női ruhák és felöltönyök,** továbbá **diszöltönyök, utazó- és séta-öltöny raktárát** a legolcsóbb árak mellett.

Mérték szerinti megrendelések legrövidebb időben teljesittetnek és kivánatra minták ingyen és bérmentve megküldetnek. 488 (2—12)

Kiadja és nyomatja a „Franklin-társulat“ magyar irodalmi intézet és könyvnyomda Budapest (egyetem-utcza 4-ik szám).

aláírva

Benedek Aladár

festő, író

l. Lyka Károlyné

42. I-

él

lkipásztor urakhoz
tes Igazgatóságához.

tóját megküldöm és kérem, hogy ezt beköttetni szíveskedjenek.
való tekintettel kérem, hogy az alább kalmazkodni méltóztassanak.
knek hivatalos lapja s ennek megtöbb lelkipásztor van, minden lelkészi és középfokú iskolák, több tanerős ző.
ntmaradt multévi hátralékkal együtt etési lapot is csatolok s kérem ennek

hogy közérdekű hivatalos közleméll iktatni s el kell intézni éppen úgy,

Benedek Aladár

(Náray Iván)

író és rajzoló

L.

Szendrey-Szentiványi

170. l.

Benedek Aladár

Vöröskö vara c.
rajza repr.

Vas. Ujs. 1873

465. l

diritto pubblico.

Nell'anno 1938, infatti, è stato emanato un decreto per l'attuazione del piano di autarchia nella produzione siderurgica, ed è stato creato un consorzio di diritto pubblico, l'Ente Distribuzione Rottami.

Accennato alle principali realizzazioni del piano autarchico nell'anno 1938, si dimostra come la politica autarchica sia una necessità della situazione economica e politica attuale, e come essa sia destinata a potenziare l'economia italiana, non in confronto, ma in correlazione con l'economia degli altri paesi.

Si accenna a qualcuno dei problemi più importanti della produzione autarchica, sia agricola che industriale, facendo qualche raffronto con la politica similare degli altri paesi.

L'esame degli indici della produzione industriale italiana, dimostra come essa abbia, dalla politica economica fascista, e dal programma autarchico soprattutto, una spinta continua.

Le cifre della bilancia commerciale dimostrano anch'esse i risultati positivi di questa politica economica.

Benedek Aladár

Hrussó vára c.
eredeti rajza repr.
Vas. Ujs. 1872
428 l

XVIII.
is ujr
festői
a XVII
tén kö
épült,
turist
letei
diadal
hajó k
hiányz
és jel

KDK

125487. Benedek András, épitész

/Biehn János IX.Ferenc krt.46. /a 9559.hrsz.
a. gyárépületek.

Magyánépitési engedélyek Budapesten.
Vállalkozók Közlönye. Bpest.1907 máj. 29 5.1.

MDK

Benedek András építész

Magánép. eng.Bp. Vállalk. Közl. 1909. jul. 18.
262.l.

MDK

Benedek Antal épitész

Magánép.eng.Bp. Vállalk. Közl. 19o9.jul.14.4.1.

EA----Itsz

D Benedek Anna

- 1916/17 - 1919/20 I., 1920/21

Ferdinándmajori lánk

67. l.

be sárguló kodparás legelőn, az istáltok meleg gőzét lehelő tanyai istállók, idegesen szaggatott életű baromfiudvarok hangulatát senkise adja vissza úgy, mint ő. Rézkarcai is kiválóak; első periódusának modoros graciózítását levetkőzve, Millet grandiózus stílusára emlékeztető súlyos realizmusig fejlődik. Jelentősebb művei: Tájkép birkanyájjal, A legelőn, Nagy és kis major (Louvre), Tyúkok és kakas (Mühlhausen). Jellegzetes képe a budapesti Szépműv. Múzeumban. — Irodalom: J. *Guiffrey* (Párizs, 1866).

Gál.

JACQUES (ejtsd: *zsákk*), *Nicolas*, francia miniatűrfestő (1780—1844), Isabey és David tanítványa. A francia császári család és az Orleans-család számára dolgozott. Művei főleg francia és bécsi magángyüjteményekbe kerültek.

JADE (ejtsd: *dzséd*), a nephrit és jadeit közhasználatú közös elnevezése az angol nyelvben, mely mint műkifejezés a kínai, azaz keletázsiai nephrit- és jadeit-faragványokra vonatkoztatva mindenütt használatossá vált. A kínai nyelvben ugyanilyen értelmű a *yü* szó. Az angol J. a spanyol „piedra de hijada" (vesekő) származéka. A J., melyet nálunk a féldrágakövek közé soroznak, a kínaiak szemében a legértékesebb, a világot teremtő erők lényegét kifejező drágakő. A nephrit és jadeit nagyon nehezen különböztethető meg egymástól. A nephrit mész- és magnéziumszilikát. A jadeit sodium- és aluminiumszilikát. A jadeit súlyosabb, mint a nephrit és általában ragyogóbb, mint emez. Mindkettő sokféle színben fordul elő, uralkodók a földszínek, vastartalom esetén a barnásvörös és a vörös; igen nagyra becsülik a fehér jadeitot smaragdzöld foltokkal (*fei ts'ui*). A vízmosta görgeteg-tömböket általában többre becsülik a kínai kőfaragók, mint a bányászott követ, részben alakja, részben patinás színe miatt. A J.-et általában színe szerint értékelik. A tulajdonképeni *fei ts'ui* mellett sokra becsülik a levendula-

Benedek Anna J.

1921

Ki tud róla?

Giorgio Belloni. — *Bosco di castagni.*

Benedek Antál

felett. A szegedi kiállításnak jó néhány effajta tárgya közül az egyik legszebb *Benedek Antal cégére* 1925-ből *(lásd képünkön)*. A mester finom, törékeny formájúra készítette el sárkányát. Alig hisszük el, hogy mázsás vastárgy!

Zombori István

Zom

Élet

623.

XXXVI/51

Gladiátorsisak Pompejiből

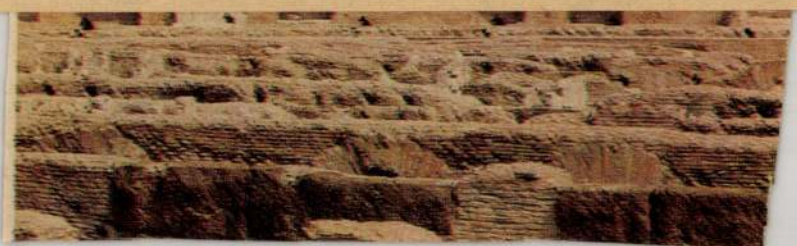

BARTÓK BÉLA

(1881—1945)

Halálának ötödik évfordulójára

Öt-évvel ezelőtt, szeptember 25-én halt meg Bartók Béla, a világszerte ismert és becsült nagy magyar zeneszerző, Erkel és Liszt mellett legkimagaslóbb klasszikusa zeneművészetünknek. Távol hazájától, a fasizmus által kiüldözötten, a dollár után való vad tülekedés embertelen, sivár országában, Amerikában érte utól a halál.

Nagyszőllősön született 1881 március 25-én. Apja zenét kedvelő falusi tanító volt. A fiatal Bartók a falu dolgozó magyar népének közvetlen közelségében nevelkedett, olyan rosszul fizetett, állandó krajcárgondokkal küzdő értelmiségi környezetben, amelynek a dolgozó néppel való kapcsolatai gyakran igen erősek voltak. Állandóan látnia kellett — ha csak nem húnyta be szolgáian a szemét —, hol kendőzöttebb, farizeusibb formában, hol gátlástalan megnyilvánulásokban a saját és a kizsákmányolt falunépe testi-lelki nyomorúságát, az elnyomó földbirtokos úri rendszer züllöttségét és nemzetpusztító osztályönzését Tiszáék Magyarországában.

Kivételes zenei tehetsége korán megmutatkozik. Nyolcéves korában már meglepő érettségű zongoradarabokat ír és mind gyakrabban szerepel a nyilvánosság előtt feltűnően értelmes és fejlett zongorajátékával. Tizennyolcéves korában felkerül a Zeneakadémiára, ahol zeneszerzési tudását Koessler Jánosnál tökéletesíti, zongoratanulmányait pedig Thomán Istvánnál, Liszt Ferenc jeles magyar tanítványánál fejezi be. Első, feltűnően erős egyéniséget elárulló szerzeményei és kiváló zongorajátéka nagy feltűnést keltenek a századeleji Budapest zeneéletében. Érzik, hogy kivételes nagy zenetehetséggel gazdagodott a magyar zenei élet. Első szerzeményeit mély hazaszeretet és az 1848—49-es magyar forradalom emléke iránti rajongás hatja át. Gyűlöli a magyar nép elnyomóit, a Habsburgokat és a háromszázéves habsburgi elnyomás hazaáruló magyar bérenceit. Lelkesedik a magyar szabadságért és Kossuth Lajosról szimfóniát ír, hogy művével is fokozza és élessze a magyar nép nemzeti önállósága és szabadsága utáni vágyát. Gyűlöli a Habsburg-elnyomás legfőbb támaszát, a feudál-kapitalista földesúri reakciót és 1905 körül, a világszerte felfelé lendülő forradalmi hullám idején, művészi érdeklődésének minden szenvedélyességével az évszázadokon keresztül elnyomott magyar parasztság dalai felé fordítja figyelmét.

Minden szabad idejét a **népdalok** összegyüjtésére áldozza. Kodály Zoltánnal együtt tanulmányozza, művészileg és tudományosan feldolgozza őket. Zenei nyelve mind szervesebben felszívja a dolgozó parasztság plebejusi hangját és élete végéig ez lesz művészetének egyik legjellegzetesebb sajátossága, ez lesz zenéjének egyik legfőbb erőforrása. Ez lesz a legfőbb erő, amely újra és újra szembeszáll a dekadenciába hulló polgári társadalom mérgező eszmei hatásával és megakadályozza, hogy a formalizmus bomlasztó és romboló művészetellenessége legyűrje hatalmas tehetségét, kiapadhatatlan alkotóerejét.

A magyar népdal gyüjtése és tanulmányozása felkelti Bartók becsületes és mélyen emberi érdeklődését a magyarsággal szomszédos népek népzenéje iránt is. Hamarosan egyforma szeretettel és megbecsüléssel gyüjti és dolgozza fel a szlovák, román és más népek népzenéjét. Számtalan cikkben, tanulmányban és könyvalakban megjelent népdalkutató munkái mindeddig ismeretlen új területeket tárnak fel, s pótolhatatlan és felbecsülhetetlen értékűek a tudomány számára. De ami ennél is fontosabb és lényegesebb, ami mindennél mélyebben megvilágítja Bartók becsületesen demokrata állásfoglalását, az, hogy a velünk szomszédságban élő népek népzenéjének elemei testvéri közösségben forrnak harmónikus egységbe műveiben. Zenéje már az 1900-as évek elején arról szól, hogy mennyi minden közös és rokon vonás, mennyi minden egységesen összehangolható van Csehszlovákia, Magyarország, Románia és Bulgária dolgozói népei kultúrájában.

Az 1910-es évek vége felé kialakul sajátos, népi vonásokkal szervesen átszőtt zenei stílusa. Mennél világosabban mutatkoznak ennek körvonalai, annál élesebben hidegül el tőle a polgári közönség, annál élesebben fordul személye ellen a feudál-kapitalista reakció minden zenei és zenével foglalkozó szerve. Évtizedekig tagadják zenéje magyarságát, hazaárulónak bélyegzik, őrültnek nyilvánítják. Később már vitatják a pályája hajnalán ünnepelt tehetségét is. A Horthy-reakciónak néhány esztendő alatt sikerül Bartókot elszigetelnie, s Bartók megrágalmazottan, elkeseredetten és elvadítottan nem lát, nem talál kiutat. Úgy érzi, nincs mire és — néhány barátján kívül — nincs kire támaszkodnia, s visszavonul szinte minden nyilvános szerepléstől. Mindinkább elhidegül attól a társadalomtól, amelyben él, s mindinkább a borús érzelmi alaphangulat, az embertelen külvilággal harcosan szembenálló magános ember beállítottsága jellemzi műveit. A társadalomtól való elszigeteltsége annyira mély, hogy gyökerében haladó, s a fennálló renddel élesen szembenálló világnézete ellenére sem talál kapcsolatot a munkásosztály egy új, emberibb világ megteremtéséért küzdő mozgalmával. Ennek megvan a külön oka is. Művészi munkája során találkozott a munkásosztály zenei tevékenységével és már-már megleste harcainak segítőtársát. A magyar munkásság zenei szervezete, a Munkás Dalos Szövetség, azonban ebben az időben az osztályellenséggel paktáló korrupt jobboldali szociáldemokraták vezetése alatt állt. Minden művészeti megnyilatkozásából csak úgy áradt az áporodott, elavult kispolgári szellem. A rossz régi ellen az újért oly lelkesen küzdő Bartók Béla úgy látta: neki és művészetének ebben a körben nincs semmi keresnivalója. Addig, hogy magával a munkásosztállyal találja meg a kapcsolatot, nem tudott eljutni.

Ebben rejlik a társadalomtól elidegenített Bartók Béla emberi és művészi elszigeteltségének legfőbb gyökere. Mindenekelőtt ebben kell magyarázatát az, hogy nem egy művében hol erősebb, hol gyengébb formában, de felszívódnak elvont, spekulatív, nem egyszer formalista elemek, hogy ezeknek a hatását még olyan hatalmas zenei tehetséggel és tudással, mint amilyen az övé volt, sem tudta mindig kivédeni és semlegesíteni.

A népét, a szabadságot szerető, az őszintén demokrata Bartók zenéjéből kicsendül az imperializmus korának minden nyomorúsága, borzalma és embertelensége. Lenyügöző az az izzó szenvedély, amellyel a fasizmus minden megnyilatkozását gyülölte. A Horthy-rendszert, mint számára elfogadhatatlant, élesen elutasította és mélyen megvetette. „Magyarországon, sajnos, a ‚művelt' keresztény emberek majdnem kizárólag a náci-rendszernek hódolnak; igazán szégyellem, hogy ebből az osztályból származom" — írja 1938-ban egyik levelében. Visszavonhatatlanul elidegenedett kora magyar társadalmától. Látta a fasizmus szörnyüségeit, s lelkileg végigszenvedte az emberiséget ért megalázatás minden szégyenét, az áldozatok szörnyű szenvedéseinek minden poklát.

Becsületes, nagy alkotóművész volt, zenéjéből mindez elemi erővel kihangzik. Ebből ered, hogy az egyre súlyosbodó fasiszta elnyomatás keserves éveiben művei főként a küzdelem, a vívódás hangját szólaltatják meg. A magános Bartók nem látta a reménysugárt, nem érezte meg a munkásosztály hatalmas, mindent megváltoztatni tudó építő erejét.

A világ haladó zenészei, de mindenekelőtt a szovjet zene művelői, ellenmondásaiban is elismerik és nagyraértékelik Bartók művészetét. És nagyon megbecsülik Bartókban a haladó, az antifasiszta, a népével összeforrt demokrata művészt. A Szovjetunióban ezenkívül igen nagyra tartják a népdalkutatás terén végzett óriási tudományos munkásságát is. A legkiválóbb szovjet előadóművészek sokat játsszák remekművű alkotásait, azokat a műveket, amelyekben oly hatalmas erővel szólal meg a népi, plebejusi hang.

Bartók Béla 1940 októberében vállalta az önkéntes számkivetést, Amerikába ment. Életének utolsó évei kiáltó vádirat az amerikai imperializmus, a tőkés kizsákmányolás kegyetlensége ellen. Szánalmas anyagi körülmények, éhbérért vállalt munkák, mindennapi megaláztatás és mindinkább leromló egészségi állapot az állomásai ezeknek az esztendőknek. Az a néhány levele, amely Amerikából Magyarországra érkezett, mind olthatatlan hazavágyódásáról beszél. 1945 júniusában, hazája felszabadulása után írt utolsó levele ezekkel a szavakkal zárul: *„... Szeretnék hazamenni, de végleg..."*

Bartóknak nem adatott meg, hogy átélje a magyar nép felszabadulását, nem adatott meg, hogy szabad hazában éljen. Haladó művészete azonban tovább él zeneművészetünkben. Azokat a műveit szeretjük és szólaltatjuk meg elsősorban Magyarországon, amelyekben világosan és határozottan megnyilatkozik az új népi hang: a népzenei alap, a múlt haladó klaszszikus hagyományával és a realizmusra való törekvés. Egészséges népzenei gyökerű zenéjéről tehát le kell hántanunk az idegen hatásokat, hogy hatalmas művészi értékével, ösztönző és kifejező erejével betölthesse korunk zeneművészetének fejlődésében azt a nagy szerepet, amelyre hivatott.

Bartók Béla népünk zenei géniuszának nagy kifejezője és megszólaltatója. Felszabadult, szocializmust építő népünk érzi, tudja ezt, magáénak vallja és örökre szívébe zárja nagy fiának emlékét. Ami felbecsülhetetlenül sok érték alkotásaiban felhalmozódott, az halhatatlan és tovább él, hogy segítse dolgozó népünk harcát boldogulása, anyagi és szellemi felemelkedése, szabad és békés jövője megteremtésében.

Szabó Ferenc

— Négy és félezer színházi bérletet vásároltak eddig a pécsi dolgozók. Jó eredményt értek el: a Magasépítő NV 602, a Bőrgyár 490, a Zsolnay-gyár 400 bérlettel. A Sopiana Gépgyárban és a postán viszont elmaradás tapasztalható a bérletvásárlás terén.

A Béke Hívei II. világkongresszusukat november 13-tól 19-ig tartják Angliában. Száz- és százmilliók készülnek lelkesen, harcos elszántsággal az imperialista háborús uszítók elleni küzdelemben fontos állomást jelentő kongresszusra.

A kongresszus francianyelvű plakátja most érkezett meg Párisból. A plakát galambot ábrázoló művészi rajza Pablo Picasso elvtárs, a világhírű francia festőművész alkotása. A rajz kicsinyített mása lesz a Béke Hívei második világkongresszusának a jelvénye.

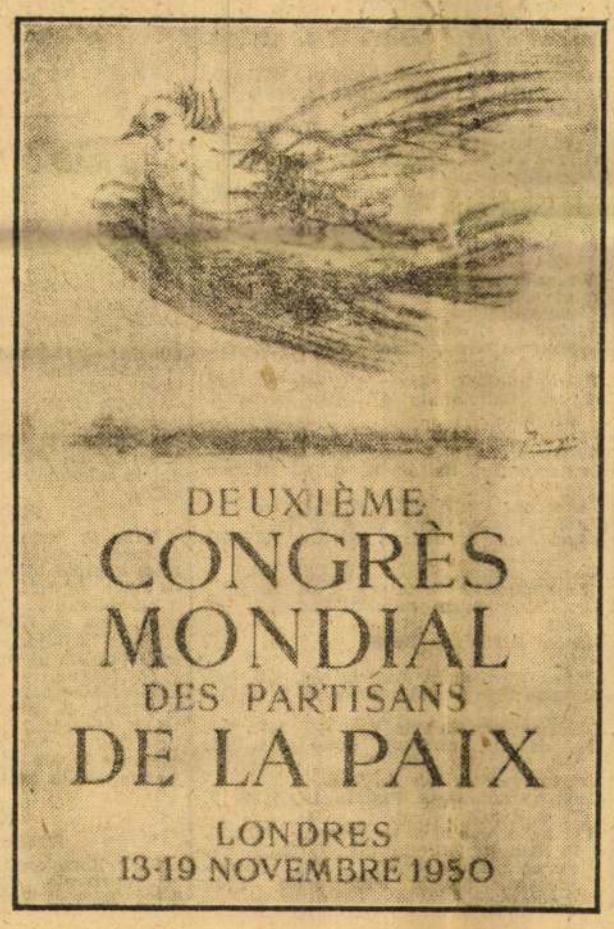

Találkozás az Elbán

Két világ *találkozott össze* az Elbánál 1945 májusában: a békéért harcoló szovjet katonák és a békét áhító egyszerű amerikai katonák. S ugyanakkor két világ, két világnézet találkozott *szembe* itt: a német nép egységéért, békés építőmunkájáért dolgozó szovjet parancsnok és a máris új háborút szövögető, mindenben csak üzletet és haszonlesési lehetőséget szimatoló, a német népet kifosztó amerikai vezetők világa.

Ezt a drámai erejű találkozást ez a szovjet filmremek a legmagasabbrendű művészi eszközökkel jeleníti meg és a művészi kifejezőeszközök hallatlan gazdagságával támasztja alá a film alapvető mondanivalóját. Művészi tömörséggel, egy-egy képben állítja szembe a szovjet ember mélyen emberi magatartását az imperialista parancsnokok aknamunkájával. A szovjet parancsnok az iskolák megindításával, szeretettel, neveléssel igyekszik kigyógyítani a népet a náci-fertőzésből. Az amerikai zónában az iskolásgyerekek a gyűlölt náci-díszlépést gyakorolják ismét. A szovjet zónában már takarítják a romokat. Az amerikaiak az angoloknak adják el a németek természeti kincseit: dőlnek a német erdők fái s velük irtják a német kultúrát, a német életet. Dőzsölnek, kegyetlenkednek a német lakossággal és amerikai cigarettáért vásárolják össze a lakosság műtárgyait, értékeit. Kémnőt küldenek a szovjet parancsnok nyakára — s közben az Elba hullámain tépetten úszik a találkozás örömét hirdető felirat. Szinte jóslat-ereje van ebben az 1948-ban készült filmben a hazáját igazán szerető, de a kommunistákkal kezdetben nem rokonszenvező német tudós szavának, amikor a valóság tudatára ébred: *„Én itt maradok ezen a parton, azon a helyen, ahol megszületik az új, békeszerető, egységes, demokratikus Németország."*

A film nagy művészi értékét méri, hogy készítői és szereplői közül heten kaptak Sztálin-díjat és a „Találkozás az Elbán" nyerte el az 1949. évi filmverseny béke-nagydíját. Érzelmet és értelmet megragadó, rendkívül *izgalmas* képei lelkesítenek és mozgósítanak. Lelkesítenek a legszebb tulajdonságaival megmutatkozó szovjet ember iránt, s mozgósítanak és gyűlöletre késztetnek a békeszerető nép ellenségei, a nép legszentebb javait lábbal taposó, mindenben üzletet kereső, aknamunkát folytató amerikai imperialisták ellen, akik a győzelem, a béke megalapozásának napjaiban is már az új „nagy business", az új háború előkészítésén mesterkednek.

Külön dicséretet érdemel a film *szinkronizálása* — a legkitűnőbben sikerült magyar szinkron-megoldások egyike. A Gudkov utmutatásai alapján dolgozó magyar szinkron-készítők érdemei és szinte valamennyi „magyar hang" mellett külön ki kell emelnünk *Szakács* Miklós (Kuzmin őrnagy), *Kőműves* Sándor (Dietrich professzor), *Gombaszögi* Ella (Mac Dermot-né) és *Tapolczai* Gyula (amerikai szenátor) hangját, akiknek együttes munkája ebben a filmben eléri azt, hogy a nézőhallgató valóban természetesnek érzi a szereplők magyar beszédét.

F. S.

Hozzászólás építkezésünk kérdéseihez

Kedves Szabad Nép!

Benedek Árpád elvtárs, moszkvai ösztöndíjas, majd Perényi Imre elvtárs lapjukban megjelent cikkei bennünk, építészeti értelmiségi dolgozókban igen komoly visszhangot kellettek. Nagy figyelemmel olvastuk e cikkek minden szavát, ténymegállapítását; azok tárgyilagosságát és építő kritikáját úgy tekintettük, mint szocialista fejlődésünk új állomását az építkezés terén.

Legelsősorban magunkévá tesszük Perényi elvtársnak azt a megállapítását, hogy nem törődtünk eleget — sem eszmeileg, sem tartalmilag — a minden ízében szocialista szovjet építészet háromévtizedes fejlődése során elért hatalmas eredményekkel. Általánosságban megállapíthatjuk, hogy sem a formák, sem az alkalmazhatóság, sem az esztétika, sem pedig a gyakorlatiasság szempontjából eddig nem mélyültünk el elegendőképpen a Szovjetunió nyújtotta építészeti példákban és útmutatásokban.

A szovjet építészek minden kezdeményezése, teljes művészete a szovjet népből indul ki. Megkeresik a kapcsolatot — történelmi vonatkozásokban is — a néppel, a tömegekkel. Összegyüjtik a környezeti, táji szineket, foltokat, tömeg- és színhatásokat, az ornamentális, figurális elemeket. A szovjet építkezéseknél igen alaposan figyelembe veszik a földrajzi, táji, népi rendeltetési szempontokat, alkalmazzák a népi alkotásokból merített szerkezeti, elrendezési anyagot — de ugyanakkor figyelembe veszik a technika, a szocialista ipar alkotásait is.

Nézzünk szét a magunk portáján — hogyan javíthatnánk munkánkat legalább annyira, hogy kezdősebességet kapjunk arra az útra, amely bennünket a szocialista építészethez visz. Legelső vezérelvünk kell hogy legyen Lenin és Sztálin elvtársnak sokszor idézett megállapítása: a szocialista világnézet ismerete és alkalmazása nélkül a mai korban igazán jó szakember nem képzelhető el. Egyes szaktársainknak le kell szállniok az elefántcsonttoronyból az üzemekbe, városokba, falvakba, munkahelyekre.

Az üzemek, a falu dolgozói munka- és életkörülményeinek, otthontáji szükségleteinek ismerete nélkül nincs eredményes tervezés, egészséges megoldás, tiszta munka. Közelebb kell jutni, el kell érni, eszmeileg csak úgy, mint gyakorlatilag a dolgozókhoz. Rendszeresen fel kellene dolgozni, össze kellene gyüjteni népünk határtalanul bő kincseskházából népi építészetünk szín, tömeg, ornamentális, szerkezeti stb. elemeit. A DISZ-ben egyesült műszaki értelmiségi ifjúság a téren nagy munkát végezhetne. Egy nagyobb akció keretében kellene összegyüjteni nemcsak a népi szerkezetekre, külső megjelenésre vonatkozó értékes adatokat, hanem az üzemek, a városok, a vidék dolgozóinak életkörülményeivel együtt változó külső és belső építkezés adatait, beleértve a butorzat, a háztáj, a belső elrendezés kérdéseit is, egyszóval: pincétől padlásig.

Ha egy ilyen gyüjtemény — megfelelő rendszerezés, kiválogatás után — útmutatóként minden tervezőirodához eljutna, ez bizonyára ösztönzően hatna a szocialista építészetünk kialakulása felé vezető úton.

Butortervezőink jó irányban indultak el, bár még itt is van tennivaló. Uj bútorterveik nyomán már jobb, szebb, gyakorlatibb, életkörülményeinkhez jobban illeszkedő bútorok készülnek. Véleményünk szerint az építkezés, belső elrendezés, a butor szerepe a szocialista ember és szocialista otthon kialakításában nem kicsinyelhető le. Kövessük mi is mind a szovjet építészet, mind a magyar butortervezők példamutatását és lépjünk minél előbb és minél határozottabban a szocialista építkezés útjára.

Baranyai Jenő

építésztechnikus, a Mezőgazdasági Épület- és Településtervező NV dolgozója.

Hétfőn este ünnepi Bartók-díszhangverseny lesz az Operaházban

A Bartók Béla halálának ötödik évfordulójával kapcsolatos ünnepségek a csütörtökön megnyitott Bartók-emlékkiállítással kezdődtek. Ma délelőtt 11-kor a Zeneművészek Szövetsége rendez ünnepi ülést a Művészeti Szövetségek Házának dísztermében. Hétfőn délben a Szilágyi Dezső-tér 4. számú házat, ahol Bartók hét éven át lakott, emléktáblával jelölik meg. Hétfőn este ünnepi díszhangverseny lesz az Állami Operaházban. Elnöki megnyitót mond Kodály Zoltán, a Kossuth-díjjal kitüntetett zeneszerző, a Zeneművészek Szövetségének díszelnöke, emlékbeszédet mond *Szabó Ferenc* elvtárs, a szövetség ügyvezető elnöke. A zenei műsoron kiváló előadók egy sor Bartók-művet szólaltatnak meg. Kedden a Zeneművészek Szövetsége a Zeneművészeti Főiskolán rendez Bartók-hangversenyt.

Dolgozók ankétjai a Képzőművészeti Kiállításról

Az I. Magyar Képzőművészeti Kiállítást a dolgozók nagy tömege nézi meg naponta. Az üzemek dolgozói a kiállító művészekkel közös ankétokon vitatják meg a műveket.

Ezen a héten a következő ankétokat rendezi a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége: hétfőn este hatkor a textilipari dolgozókkal a Textil Szakszervezet központjában (VI., Rippl Rónai-utca 2.), szerdán este fél hétkor az építőipari dolgozókkal a szakszervezeti székházban (Dózsa György-út 84/a.), pénteken este hatkor a VIII. kerület DISZ-tagjaival (VIII., Vajda Hunyad-u. 4.).

Megtisztítják a szakszervezeti és üzemi sportegyesületeket az ellenséges elemektől

A SZOT elnöksége határozatot hozott a sportmozgalomban mutatkozó káros jelenségek azonnali felszámolására

Az utóbbi hónapokban a magyar sportéletben igen nagy szerepet játszó szakszervezeti központok és szakszervezeti egyesületek sportmunkájában olyan káros jelenségek mutatkoztak, amelyek arra engedtek következtetni, hogy *a régi rendszer sportvezetői még ma is működnek és akadályozzák a szocialista sportmozgalom fejlődését.* A Szakszervezetek Országos Tanácsa elnöksége ezért e heti ülésén behatóan foglalkozott a szakszervezetek kultúrmunkájának ezzel a fontos területével és felfedte azokat a súlyos mulasztásokat, amelyeket a szakszervezeti sportosztályok és egyesületek funkcionáriusai elkövettek.

Burjánzik a burzsoá-sportszellem

Az elnöki ülésen *Apró* Antal elvtárs, a SZOT főtitkára bevezetőül megállapította, hogy a Párt és a kormány állandó gondoskodása folytán a szakszervezetek már értek el szép eredményeket a testnevelés és sport területén. Ma már *1900 sportegyesületben 180.000 dolgozó sportol rendszeresen* és jelentkezik a fejlődés a Munkára, Harcra Kész mozgalomban is, amelyben a tavalyi 68.000 próbázóval szemben az idén *172.000* szakszervezeti sportoló tett eleget az előírt követelményeknek az első időszakban.

— *A fejlődés mellett azonban komoly bajok is vannak* — hangoztatta Apró elvtárs. — *A régi, gyökértelen társadalmi kluboknak a szakszervezeti sportegyesületekbe való beolvadása igen sok helyen nem a további fejlődést hozta magával, hanem azt eredményezte, hogy a szakszervezeti vezetők átvették a régi burzsoá szellemet és a funkcionáriusok olyan sportpolitika mellett álltak ki, amely összeegyeztethetetlen a szakszervezeti sportmozgalommal. Megállapítást nyert, hogy az egyesületek zömében mindennapos eset a korrumpálás, játékosvásárlás, csábítás, csalás bizonyos célok elérése érdekében.*

Apró elvtárs ezután megdöbbentő adatokat sorolt fel azokról a visszaélésekről, amelyeket a szakszervezeti egyesületek labdarúgó szakosztályai körül elkövettek. A vizsgálatok során kiderült például, hogy a *Vasas* 40.000 forintot fizetett ki meg nem engedhető célokra, a *Bőripari DSE* 52.000 forintot költött el egészen rövid idő alatt 16—18 játékos „szubvencionálására", az *Előre* 25.000 forinttal lépte túl az előirányzott költségvetést, a *Győri Vasasnál* 12.000 forintot adtak ki egyetlen hónap alatt „vacsorákra" s ugyanakkor a rendkívül fontos kerékpár-szakosztály egész havi ellátmánya mindössze 1000 forint volt. A *Tatabányai Tárna* költségvetéséből kitűnt, hogy a dolgozók filléreiből 30.000 forintot fizettek ki a játékosoknak és külön 10.000 forint „jutalmat" akart adni az egyesület vezetősége Magyar Ferenc edzőnek, akinek egyébként — 3000 forintos havi jövedelme van.

— *Mindezek azt bizonyítják, hogy a társadalmi egyesületek megszűnésével nem tisztult meg a magyar labdarúgó sport* — állapította meg *Apró* elvtárs —, *sőt azok az ellenséges, burzsoá elemek, akik mint „nélkülözhetetlen szakemberek" befurakodtak a szakszervezeti sportegyesületekbe, megmérgezték a szakszervezeti sportmozgalmat is.*

Káros elemek a szakszervezeti egyesületekben

Kiderült a szakszervezeti sportegyesületekben folytatott vizsgálat során az is, hogy kik azok, akik befészkelték magukat a sportolók közé és a játékosvásárlás, csábítás káros szellemét terjesztették. A BDSE-ben például *Arányi* Árpád volt nagyfőkés működik, mint szervező, az építőmunkások sportegyesületében *Nagyvári* János ma is saját üzlettel rendelkező ékszerkereskedő tárgyalt mint szövetségi megbízott a „vásárlások ügyében". A Textilesben *Gáspár* Miklós volt a főtitkár, aki rendszeresen havi 700 forint fizetést vett fel, ugyanakkor — a Sportlétesítmények NV vezérigazgatója. Jellemző ennek a „sportvezetőnek" a politikai gondolkozásmódjára, hogy az MTK beolvadását a Textiles szakszervezetbe *„rossz házasságnak"* tekintette és működése alatt a munkásságnak semminemű támogatást nem adott. Sőt odáig ment, hogy a Textiles helyiségét *kártyaklubbá* változtatta át, ahol esténként volt nagykereskedők, polgári elemek jelentek meg, — csak éppen a sportolók számára nem jutott hely. A *Vasas* szövetségi képviseletét arra a *Gárdonyi* Henrikre bízta, aki egyszersmind a Magyar Labdarúgó Szövetség egyik vezető funkcionáriusa is és — mint megállapították — a szabálytalan játékosleigazolások, a különböző közvetítések egyik főszereplője. Gárdonyinak igen nagy része van abban, hogy a súlyos visszásságok leleplezése helyett a *Magyar Labdarúgó Szövetség épületében tág tere volt a régi bűnös sportszellem érvényesülésének.*

A SZOT sportosztályának felelőssége

— *Az elnökség megállapította, hová vezetett az, hogy szakszervezeti sportegyesületeinkben még ma is a régi sportvezetők garázdálkodhatnak* — folytatta beszámolóját *Apró* elvtárs. — *Meg kell állapítani, hogy mindezekért a Szakszervezeti Tanács sportosztálya is igen nagy mértékben felelős, mert nem lépett közbe idejében és megengedte, hogy a tömegsport fejlesztésére szánt összeg nagyrészét olyan célokra használják fel, amellyel megkárosíthatjuk az egész sportmozgalmat. Éppen ezért az a feladat, hogy Pártunk Politikai Bizottságának legutóbbi határozata szellemében ezen a területen is haladéktalanul rendet teremtsünk. Sürgősen meg kell szüntetni ezeket a súlyos visszásságokat, meg kell tisztítani a káros elemektől egyesületeinket és azokat a dolgozókat kell a vezető tisztségekbe helyezni, akik a szocialista sport fejlesztését tartják szem előtt.*

Apró elvtárs beszámolója után az elnökség tagjai részéről több hozzászólás hangzott el. Valamennyi felszóló egyöntetűen hangsúlyozta, hogy a szakszervezeti sportmozgalomban valóban *nem történt meg az a fordulat, amely joggal várható lett volna.* A *Bányász Szakszervezet* képviselője például elmondotta, hogy Tatán a sport részére juttatott összeg 80 százalékát a labdarúgó csapatra fordítják és csak a fennmaradó csekély összeget kapja meg a tömegsport. A *MEMOSZ* képviselője közölte, hogy igen sok építőipari sportegyesületbe ellenséges elemek furakodtak be és több helyen volt nyilasok, nyugatosok „vezették" a sportmozgalmat. *Hegyi* Gizella, a Textiles szakszervezet főtitkárhelyettese elmondotta, hogy a Textiles Sportegyesületben is igen kevés történt abban az irányban, hogy az valóban a dolgozóké legyen. Megemlítette, hogy az egyesület már eltávolított főtitkárát annakidején a Magyar Labdarúgó Szövetség részéről mint *„nagyvonalú sportjérjüt"* ajánlották. A többi felszólalásokból is kiderült, hogy a szakszervezeti sportosztályokon sokszor valóságos licitálás folyt egyes játékosokért s a legtöbb esetben a vezetők is tudtak ezekről az erkölcstelen üzelmekről.

Határozat a visszásságok felszámolására és a tömegsport mielőbbi kifejlesztésére

A felszólalások után a SZOT elnöksége a szakszervezeti központok sporttal kapcsolatos munkája, valamint számos szakszervezeti sportegyesület működéséről megállapította:

A szakszervezeti sportegyesületek jelentős részében még ma is a régi rendszer sportvezetői működnek, akik akadályozzák szocialista sportmozgalmunk fejlődését.

Ezeknek a sportvezetőknek a káros működését mutatja a régi, burzsoá, professzionista szellem nagymérvű kibontakozása, amely elsősorban a sorozatos játékosvásárlásokban és játékoscsábításokban jelentkezik.

Sok esetben maguk a szakszervezetek vezetői is — szem elől téveszti Pártunknak a sportmozgalom fejlesztésére vonatkozó politikáját — elősegítették a professzionizmus továbbterjedését.

Egyes szakszervezetek főtitkárai és sportosztályának vezetői személyes közreműködésükkel is fejlesztették a játékosvásárlás és csábítás káros szellemét. Meg nem engedett módon a tömegsport fejlesztésére szánt összegek egy részét ezekre a célokra használták fel, amellyel súlyos kárt okoztak a szocialista fejlődés útján megindult testnevelésünknek és a sportmozgalomnak. E káros jelenségek felszámolására a SZOT elnöksége a következő határozatot hozza:

1. A szakszervezeti központok vezetői Pártunk, a Magyar Dolgozók Pártja Politikai Bizottsága határozatának szellemében haladéktalanul lássanak hozzá a sport területén meglévő visszásságok felszámolásához, a burzsoá szellem, a vesztegetés, játékosvásárlás- és csábítás kiküszöbölésével.

2. Lepiezzék le a szakszervezeti és üzemi sportegyesületekben megbúvó, vagy nyiltan jelentkező ellenséges elemeket és azokat távolítsák el az egyesületek vezetéséből, a sportmunka területéről.

3. Frissítsék fel a szakszervezeti és üzemi sportegyesületek vezetőségeit a munkásosztály soraiból származó sportolókkal és azoknak nyujtsanak segítséget a régi burzsoá, professzionista szellem gyökereinek kiirtásához.

4. A szakszervezetek vezetői Pártunk politikáját követve, harcoljanak a szocialista tömegsport kifejlesztéséért, neveljenek sportban edzett, munkára, harcra kész dolgozókat szocialista építésünk, békénk megvédésének nagy ügyéhez.

SZAKSZERVEZETEK ORSZÁGOS TANÁCSA ELNÖKSÉGE

NOVAK ILONKA 1:15 mp-re javította a 100 m női hátúszás magyar csúcseredményét a MAVAUT szombatesti úszóversenyén. Szilárd a 100 m gyorsúszásban 58.2-vel, Nyéki pedig 400-on 4:48.8-cal győzött. A 100 m-es ifjúsági női mellúszásban Kárpáti Vera 1:29.8 mp-es új ifjúsági rekordot úszott. Vizilabda: Vasas—ÉDOSZ 8:5 (3:4), Dózsa—Textiles 10:2 (6:0). A Dózsa megnyerte a vizilabda bajnokságot.

KIEVBEN folytatták a szovjet atletikai bajnokság versenyeit. Mindkét napon nagyszerű eredményeket értek el a szovjet atléták. Az új bajnokok: 1500 m: Veteüszme 3:51.8. Kalapácsvetés: Kanaki 55.37. Rúdugrás: Ozolin 420. Hármasugrás: Zambrimborc 15.30 az (Európa-bajnok Scserbakov második lett 15-19-cel). Női ötpróba: Csudina 4783, szovjet csúcseredmény. 50 km gyaloglás: Lebesztov 4:34:08. 400 m gát: Litujev 52.9.

Ma az újpesti sporttelepen:

a harmadik magyar—albán válogatott labdarúgómérkőzés

A magyar labdarúgóválogatott az őszi évadban ma áll ki először nemzetközi mérkőzésre. Nagy érdeklődéssel várják a mérkőzést a labdarúgás hívei. Részben azért, mert a magyar válogatott labdarúgócsapat az utóbbi időben több értékes eredményt ért el és a válogatott játékosok a mai mérkőzést megelőző edzéseken kitűnő formát mutattak, de részben azért is, mert az albán labdarúgás, mint a többi sportág Albániában, nagy fejlődést tett meg a felszabadulás óta. Ezt bizonyította az eddigi két magyar—albán mérkőzés is, amelyek közül *csak egyet tudott megnyerni a magyar válogatott, a másik mérkőzés döntetlenül végződött.* Ezeken a találkozókon az albán labdarúgók nemcsak lelkesedésükkel, gyorsaságukkal és állóképességükkel tűntek ki, hanem egyre technikásabb és taktikailag is kitűnő játékkal. *A harmadik mérkőzés is jó küzdelmet igér.* Ma délután az újpesti sporttelepen fél 4 órakor, a csehszlovák *Nemcsovszki* bíráskodása mellett így áll fel a két csapat:

MAGYAROSZÁG: Grosits — Kovács II., Börzsei, Tóth III. — Kovács I., Bozsik — Budai, Kocsis, Palotás, Puskás, Babolcsai. — Tartalék: Gellér, Lantos, Bányai, Hideqkúti.

ALBÁNIA: Vogli — Dibra, B. Borici, Shakiri — Spahiu, Liambi — Parapani, Gjinali, L. Borici, Jareci, Bakelli. — Tartalék: Malicati, Lacej, Pecini, Karanxha.

Mai sportműsor

Labdarúgás: Magyarország—Albánia válogatott mérkőzés, Megyeri-út, ½4. — NB I. mérkőzések: Dózsa—Szegedi SZMTE, Megyeri-út, fél 2. Győri Vasas—Előre, Győr, fél 4. Sz. Lok.—Diósgyőri Vasas, Szombathely, fél 4. D. Tárna—ÉDOSZ, Dorog, fél 4.
Atletika: Marathoni bajnokság, rajt az Előre-pályán, 2.
Úszás Elektromos-verseny, utána: Honvéd—AVESZ (Eger) és Bp. Lok.—Szolnok vízilabdamérkőzések, Sportuszoda, 6. — T. Tárna—Előre vízilabdamérkőzés, Császáruszoda, fél 12 óra.
Kerékpár: Hegyibajnokság, Kuruclesi-út, reggel 8. — Pályaverseny, Millenáris, 4. — Kerékpáros MHK-próbázás, Vorosilov-út, fél 5.
Súlyemelés: Vörös Meteor—Bp. Lok., Millenáris, 6.
Torna: Vörös Meteor versenye, Vas-u., fél 9.

MINDENFELŐL

Postás—BDSE 0:0. Az NB I-es labdarúgómérkőzés szombaton volt a Sport-utcában. Mindkét csapat gyengén játszott. A Postás egy 11-est kihagyott.

AZ ALBÁN ÉS A MAGYAR LABDARÚGÓVÁLOGATOTTAK szombaton megkoszorúzták a Szabadság-szobrot.

OKTÓBER 29-ÉN LESZ a magyar—osztrák labdarúgómérkőzés. A mérkőzést Budapesten rendezik, a B-csapatok ugyanekkor Bécsben találkoznak. A válogatott mérkőzés miatt megváltozik a labdarúgóbajnokság műsora. Az október 8-ra kisorsolt mérkőzések október 1-én lesznek (a Honvéd—Dózsa találkozó szeptember 30-án). Október 8-án rendezik meg a bajnokság hetedik fordulóját. Az eddig elmaradt mérkőzések időpontjai: Textiles—Tatabányai Tárna szeptember 27, Vasas—Csepeli Vasas október 11.

A VASAS LABDARÚGÓCSAPATA megérkezett Bukarestbe, ahol a Lokomotiva ellen játszik.

HÁROM mérkőzésre felfüggesztették az egri ÁVESZ vízilabdacsapatának pályaválasztási jogát a legutóbbi egri mérkőzésen tapasztalt botrányos jelenségek miatt.

HANGKÉPEKBEN SZÁMOL BE A RÁDIÓ a magyar—albán mérkőzésről a Kossuth-rádión délután 16.30-tól 17.20-ig. A mérkőzésről az albán rádió Budapesten tartózkodó riportere a Petőfi-adón közvetít 17.40-től 18.30-ig.

A HŰVÖS IDŐ TOVÁBB TART

A Meteorológiai Intézet jelenti: Hazánkban szombaton a hőmérséklet általában 18—21 fokig emelkedett. A délutáni órákban északnyugat felől újabb hűvös léghullám tört be meglélénkülő északnyugati széllel, valamint záporeső kíséretében. Sopronban, Szombathelyen, Szentgotthárdon és Győrött zivatart is észleltek. Győrből 20, Sopronból 12 milliméter csapadékot jelentettek. Budapesten szombaton 21 órakor a hőmérséklet 10 fok. Várható időjárás vasárnap estig: Mérsékelt, helyenként élénk, nyugati, északnyugati szél, változó felhőzet, több helyen záporeső. A hűvös idő tovább tart.

Sakk

27. VÉGJÁTÉKTANULMÁNY
G. N. ZAHODJAKIN

Sötét: Ke6, Ff4, gy. a7, e7 (4).

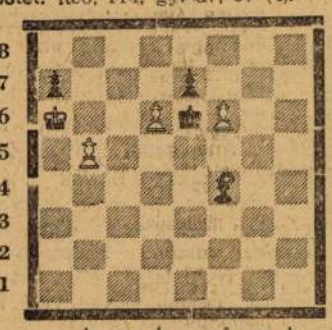

Világos: Ka6, gy. b5, d6, f6 (3).

Világos nyer.

26. végjátéktanulmány helyes megoldása: 1. c6! Fe4† 2. f3! Ff3:† 3. Kh2 dc6: 4. a6 c5 5. Kg3 Fe4 6. Kh4! Kg7 7. Fe5† Kf7 8. Fd4! és a7 nyer. Vagy **4...d4 5. Kg3 Ld5 6. Fc5 d3 7. a7 d2 8. a8 V d1 V 9. Vf8† Kh5: 10. Vf7†** és nyer.

DR. ÉRDY—IFJ. HONFI
(VI. bajnokság középdöntője.)
Blumenfeld-csel.

1. d4 Hf6 2. Hf3 c5 3. d5 e6 4. c4 b5 5. Fg5 (A Blumenfeld-csel elfogadása 5. de6: fe6: 6. cb5: d5 után az erős centrummal rendelkező sötétnek az áldozott gyalogért igen jó támadó-esélyeket ad.) **5....ed5: 6. cd5: h6** (A másik lehetőség 6...d6 7. e4 a6 8. a4 Fe7!-tel kapcsolatban, vagy 6...d6 7. Hc3 a6 8. a4 b4 9. He4 Fe7 10. Ff6: Ff6 11. Vc2 világosnak valamivel jobb játékkal.) **7. Ff6: Vf6: 8. Vc2 d6 9. e4 a6 10. a4 b4 11. Hbd2 Fg4 12. Fe2 Hbd7** (Eddig mindkét fél az elmélet által kitaposott úton haladt. Egy Kmoch—Spielmann játszmában, Semmering 1926, 13. 0—0 Fe7 14. Ith1? Ff3: 15. Ff3: He5 16. Fe2 g5! történt sötét előnyére. Pachmann csehszlovák mester könyvében 13. Hfg1!-et ajánlja azzal a megjegyzéssel, hogy világos valamivel jobban áll. Világos következő lépése eltérés a járt úttól, mégpedig nem szerencsés eltérés, mert a két könnyűtiszt lecserélése után a sötét futó fölénye a világos futóval szemben nyilvánvaló.) **13. Hc4 Ff3:! 14. Ff3: g5,** (Fiatal mesterünk azonnal felismeri a kínálkozó alkalmat és a különböző futóktól való félelem előítéletétől mentesen a helyes cserék lebonyolítását hajtja végre.) **15. Fg4 He5! 16. He5: Ve5: 17. Bd1 Fg7 18. Bd2 0—0 19. Ff5? Bfb8!** (Fenyeget b3, majd Bb4) **20. b3 Vc3** (A vezércserével fokozódik sötét előnye. A b-gyalog c5—c4 után feltartóztathatatlanul nyomul előre. E fenyegetés figyelembevételével 19. 0—0 volt szükséges, hogy hasonló folytatás után Fe2 jöhessen c4 akadályozásával.) **21. 0—0 c4! 22. Bb1 Ba7 23. Fg4** (A futó most már késön érkezik.) **23...Bc7 24. bc4: Vc2: 25. Bc2: b3 26. Bcc1 b2 27. Bc2 Bb4 28. Fe2** (Világosnak pillanatnyilag gyalogtöbblete van, de a b2-gyalog teljesen megbénítja tisztjei működését és a további ellenállás teljesen reménytelen.) **28....Ba4: 29. Bd2 Ba1 30. Bdd1 Bb1: 31. Bb1: a5 32. g3 a4 33. f4 a3 34. e5 a2** és sötét pár lépésben nyert.

SZÍNHÁZAK VASÁRNAPI ÉS HÉTFŐI MŰSORA:

Operaház: vasárnap: Diótörő (11), A kékszakállú herceg vára, Székelyfonó (F. 1., 7) —, hétfő: Díszhangverseny Bartók Béla halálának 5. évfordulója alkalmából (fél 8). — **Nemzeti:** vasárnap: A Noszty-fiú esete Tóth Marival (7), — hétfő: Macbeth (7). — **Városi:** Nincs előadás. — **Magyar:** Donna Juana (7). — **Madách:** Liliomfi (7). — **Belvárosi:** vasárnap: Moszkvai jellem (7)., — hétfő: Mélyszántás (7). — **Fővárosi Operett:** Szabad szél (7). — **Vidám:** Ingyenélők (7). — **Ifjúsági:** Értünk harcoltak (7). — **Uttörő:** vasárnap (fél 4), hétfő (fél 5): Becsület. — **Fővárosi Variété:** vasárnap (4, 8), hétfő (8): Májusfa. — **Rádió:** vasárnap: Dalol az ifjúság (Petőfi 19.20). — **Fővárosi Nagycirkusz:** Szeptemberi vidám műsor (4, 8).

MOZIK MŰSORA

TALÁLKOZÁS AZ ELBÁN: URÁNIA 4, ¼7, ½9, **Duna** ½3, ½5, ¾7, 9.
DALOLVA SZÉP AZ ÉLET: VÖRÖS CSILLAG ½3, ½5, ¾7, 9. **Május 1:** ½3, ½5, ¾7, 9. **Corvin** 4, ¼7, ½9. **Munkás** ¼4, ¾6, ½9. **Dózsa** ½4, ¾6, 8. **Felszabadulás** ¾2, ¾4, 6, ½9. **Táncsics** ¼4, ½6, ¾8. **Korzó** (Ujpest) 4, ¼7, ½9. **Royal** (Kispest) ½4, ¾6, ½9. **Tátra** (Pesterzsébet) ¾4, ¼7, ¾9. **Brigád** (Pestlőrinc) 3, ½6, ½8.
SZERENCSÉS HAJÓZÁST: SZIKRA ½3, ½5, ¾7, 9 (3 hétre prolongálva).
KÉT PAJTÁS: Forum ½3, ½5, ½7, ½9.
MUZSIKÁL AZ IFJUSÁG: Uttörő 10, 2, 4, 6 (prolongálva).
KINA HARCOL: Fáklya d. e. ¼11-től este 11-ig folytatólag (3 hétre prolongálva).
SZTÁLIN, AKIT A LEGJOBBAN SZERETÜNK, kísérőműsor a **Pátria** moziban.
DIÓTÖRŐ, kísérőműsor a **Tinódi** moziban.
VITAMIN A. B. C., kísérőműsor a **Bástya** és **Ady** mozikban.
RAJTTÓL A CÉLIG, kísérőműsor a **Forum** moziban.
Szabadság útján: Bástya 11, 1, 3, 5, 7, 9. **Marx** 2, 4, 6, 8.
Reszket a föld: Kamara 2, 4, ¼7, ½9. **Ugocsa** 4, 6, 8.
Szerencse fel: József Attila 4, ¼7, ½9.
Orel-gőzös pusztulása: Pátria 2, 4, ¼7, ½9.
Volt egyszer egy kislány: Tinódi ½3, ½5, ½7, ½9.
Vidám vásár: Elit ½3, ½5, ¾7, 9 (prolongálva).
Dzsingiz kán utóda: Petőfi ½5, ½7, ½9.
Ifjú gárda I—II. rész: Éva 3, ½7.
Az ezred fia: Olympia ½3, ½5, ½7, ½9.
Talpalatnyi föld: Óbuda ½3, ½5, ½7, ½9.
Hét színes mese: Ady 2, 4, 6, 8.
Tengerész lánya: Studio 2, 4, 6, 8. **Bodográf** ½3, ½5, ½7, ½9.
Párttitkár: Hunnia 4, 6, 8.
Győzelmes visszatérés: Vesta 10, ½1, 3, ½6, 8 (prolongálva).
Titkos küldetés: Ipoly ½3, ½5, ½7, ½9.
Katka: Bethlen 4, ¼7, ½9. **Savoy** 4, ¼7, ½9.
Az élet nevében: Otthon 4, 6, 8.
Külvárosi fiúk: Glória ½3, ½5, ½7, ½9.
Centercsatár: Kultúr 4, 6, 8. **Hazám** 2, 4, 6, 8.
Táncosnő: Pluto ½3, ½5, ½7, ½9.
Fiúk a gáton: Ujlaki 2, 4, 6, 8.
Ötszázasok: Szabadság ½3, ½5, ½7, ½9. **Zuglói** ½5, ½7, ½9.
Boldog aratás: Árpád ¼4, ½6, ½8.
Csendháborító: Krisztina 4, 6, 8.
Dr. Kovár esete: Admiral ¾3, ¾5, ¾7, ¾9.
Három kívánság: Béke ½3, ½5, ½7, ½9.
Színes meseviláq: Astória ¼4, ½6, ½8.
Makacs menyecskék: Kossuth 2, 4, ¼7, ½9.
Díszmagyar: Alkotás ½3, ½5, ½7, ½9.
Egy asszony elindul: Roxy ½11, ½1, ½3, ½5, ½7, ½9.
Uri muri: Partizán 4, 6, 8.
Csók a stadionban: Phönix 11, 1, 3, 5, 7, 9 (prolongálva).
Híradó mozi: I. Magyar híradó. II. Szovjet híradó. III. 1. és 2. sz. koreai fronthíradó. IV. Bátrak sportja. Reggel 9-től este 11-ig folytatólag.
Fénymozi (Ujpest): 1. Magyar híradó. 2. Szovjet híradó. 3. Észak-Koreában. 4. Balesetelhárítás a bőriparban. 5. Koreai fronthíradó. 6. Csodálatos harangocska. Előadások: d. e. ½11 és ½4-től ½10-ig folytatólag.

A RÁDIÓ MŰSORÁBÓL

HÉTFŐ:

KOSSUTH-RÁDIÓ:

5.00: Verbunkosok és csárdások. — **5.30:** Falurádió. — **6.05:** Hanglemezek. — **6.25:** Zenekari muzsika. — **7.20:** Magyar nóták. — **7.45:** Bartók: Szvit. — **12.15:** A Tűzoltók Fúvószenekara. — **13.00:** Színes muzsika. — **14.10:** Uttörő híradó. — **15.30:** Szovjet zongoraművek. — **15.55:** Dalok szárnyán. — **16.20:** Iskolások rádiója. — **17.10:** Ifjúsági rádió. — **17.40:** Dalolj velünk. — **18.00:** Bartók a miénk! — **18.20:** Bartók-művek. — **20.20:** Tízperc sport. — **20.30: Diszelőadás Bartók Béla halálának 5. évfordulója alkalmából.** — **22.20:** Magyar muzsika.

PETŐFI-RÁDIÓ:

6.15: A lengyel rádió szórakoztató műsora. — **6.45:** Jó reggelt, gyerekek! — **7.20: Beszélő atlasz. A nagy Volga-terv.** — **7.30:** Reggeli muzsika. — **9.00:** Délelőtti muzsika. — **11.00:** Ovodások műsora. Séta az Állatkertben. — **15.00:** Iskolások rádiója. — **17.10:** A Természet és Technika új számáról. — **17.30:** Glazunov-művek. — **18.10: Pasteur és a baktériumkutatás új korszaka.** Előadás. — **18.40:** A néphadsereg híradója. — **19.10:** Szomszéd népek dalai. — **19.40:** Egy falu — egy nóta. — **20.00:** Vidám zene. — **21.00:** Falurádió. — **22.20:** A lengyel rádió szórakoztató műsora.

KEDD:

KOSSUTH-RÁDIÓ:

5.00: Bartók-műsor. — **5.45:** A rádió asszonyrovata, falusi hallgatóinak. — **6.20:** Bartók: Román népi táncok. — **6.30:** Szórakoztató zene a moszkvai rádió műsorából. — **7.40:** Reggeli muzsika. — **13.00:** Balettzene. — **15.30:** Orosz dalok. — **15.55:** Keringők. — **16.10:** Szovjet napok — szovjet emberek. — **16.20:** Iskolások rádiója. — **17.10:** Legény-leánycsufoló. — **17.50:** Termelési híradó. — **18.05:** Egykor és most. Élet elbeszélés. — **19.30:** Basilides Mária Bartók-dalokat énekel. Hangl. — **20.15: Ünnepi hangverseny Bartók Béla halálának 5. évfordulója alkalmából.** — **21.15:** A nagy műszak. Regényrészlet. — **22.15:** Könnyű zene.

PETŐFI-RÁDIÓ:

6.15: Mozgalmi hanglemezek. — **6.30:** Magyar dalok. — **7.00:** A Budapest Zenekar. — **7.20:** Orosz kórusok. — **9.00:** Szórakoztató muzsika. — **9.40:** Balettzene. — **10.40:** Vidám táncok, vidám nóták. — **15.00:** Iskolások rádiója. — **16.10:** Szórakoztató zene. — **17.15:** Miről ír az Élet és Tudomány. — **17.45:** Dolgozóknak zenéről. **Munkások megemlékeznek Bartók Béláról.** — **18.40:** Az ember és az állatvilág kapcsolata. Előadás. — **19.40:** Egy falu — egy nóta. — **20.45: A klerikális reakció és a jobboldali szociáldemokraták szövetsége.** Előadás. — **22.00:** Szovjet dalok. — **22.20:** Mi történik a világgazdaságban?

SZABAD NÉP
a Magyar Dolgozók Pártja központi lapja
Szerkeszti a szerkesztőbizottság
Kiadja a SZABADSÁG lapkiadóvállalat
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest VIII., Blaha Lujza-tér 3. Tel.: 343—104, 343—105, 343—107, 343—108. Egyéni előfizetés: 143—012, 143—017. Üzemi előfizetés: 136—121, 137—816, 138—821. Előfizetési díj: havi 11 Ft. Csekkszámla a Magyar Nemzeti Banknál: 5971.
SZIKRA Lapnyomda

PARÁZSBARLANG

1085 BUDAPEST

RÓKK SZILÁRD U. 5. I/1

Meghívó

HÁROM VILÁG TALÁLKOZÁSA

című képzőművészeti kiállítás megnyitójára

BÁRÓ PÉTER
BENEDEK ATTILA
KOVÁCS ZOLTÁN
POGONYI TIBOR
alkotásaiból

Megnyitó:
1998. június 26. 15:30 óra
Helyszín:
Magyar Állami Operaház Vörös Szalonja
Közreműködnek:
Réz András
Spitzer Gyöngyi Soma
Dr. Ungváry P. Tamás
Gerdesits Ferenc

A kiállítás megtekinthető:
1998. június 26-tól, július 30-ig.

M.D.K.

Benedek Attilia

A veszprémi szinház tagjai részéről Pápán bemutatott Goldoni: "A fogadósné" c. darabjához készitett jelmezeket, amelyekről a kritika dicsérettel ir.

I.J.: A fogadósné c. kritika
Film Szinház Muzsika. Bp. 1962. márc. 16. VI. évf. 11. sz. 12. lap.

Benedek B
Benedek G.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

SZOLNOK MEGYEI
NÉPLAP

1968 JUN 8

Árverés — 1968-ban

Mohó alkuszók, s közönyös kíváncsiak képét idézi fel a szó.

Sötétruhás férfiak csoportosulnak a színpad előtt, a Bizományi Áruház tisztviselői.

Nyolcszáz széket számoltam meg a nagy teremben, s alig akadt közöttük gazdátlan. Minden széken egy kis jelzőtárcsa, s a színpad közepén magas emelvény.

— Milyen bevételt várnak? — kérdezem az egyik feketeruhást.

— Több mint egymilliót — mondja magabiztosan.

Öltönye rendes, de cipője egészen kopott, így csepp kétségem nincs afelől, hogy nem az ő zsebébe vándorol ez a fél-öttalálatosra való.

— Nézze meg ezt a társaságot — mutat a zsúfolásig telt széksorokra. — Legalább hárommillió forint lapul a zsebekben.

Jólöltözött férfiakat, és nőket látok, no de manapság ez már aligha mond valamit.

Aztán egyik pillanatról a másikra elhalkul a zsivaly. Javakorabeli férfi lép az emelvényre, s ni-ni, valóban egy kis kalapácsot visz magával. Ő a kikiáltó, de helyette hangszórók harsognak. Így jelenti be, hogy megkezdődik a 18-as sorszámmal jelölt művészeti képaukció.

— Hát tessék, hölgyeim és uraim — mondja a kalapácsos ember néhány üdvözlő szó után. — Ime az 1-es számú kép, Aba Novák Vilmos: Artisták című festménye, kikiáltási ár 3500, ki ad érte többet?

Magasra emelik a képet, amit reflektor világít meg, de arra senki sem figyel, mert a terem több pontján a magasba emelkednek a kis tárcsák.

— Háromezerhatszáz, háromezernyolcszáz, négyezer hallatszik a kikiáltó hangja, csak ő beszél, a vevők jeleznek. Aztán hétezerötszáz, nyolcezer, kilencezer, s már két tábla van a magasban, az egyik itt elől, gazdáját nem látom, csak azt, hogy tárcsája meg-megremeg. Kilencezerötszáz, tízezer, a másik tárcsa mereven magaslik ki a tömegből, aztán tizenkétezernél egyedül marad, a remegő kéz lehullt. „Először, másodszor, tizenkétezer, senki többet harmadszor!" A kalapács alig hallhatóan lecsap, s „tessék uram, az öné a kép, igen az öné, ott jobbra, hátul".

A tizenkétezres árat megillető tiszteletteljes csendpillanat után, a kikiáltó már a következő képet kínálja.

Most már kíváncsi vagyok, kié is ez a pénz? Az eladásra kínált képeket a Bizományi veszi át, többnyire magánemberektől, némi adó levonása után tehát az összeg a képtulajdonosoké. Itt vannak ők is a teremben, s reménykedve szurkolnak, toronyárakról álmodoznak.

Közben egy fiatal lány halad el előttem, kezében nagyköteg pénz, a Bizományi alkalmazottja ő is, és a pénztárhoz igyekszik. Az „Artisták" új tulajdonosa tehát már fizetett, sőt közben már tíz másik kép is gazdára talált. Olajozottan, szabályosan folyik minden.

Szabályosan? A 30-as számú képnél látványos botrány tör ki. Már lecsapott a kalapács, amikor hátulról valaki közbekiált:

— Ide nem nézett, én is tartottam!

— Nem tartotta, hölgyem — mondja a kikiáltó. Folytatná tovább, de nem tudja folytatni.

— Igen, tartotta — áll fel hátul két férfi is. Már tapsol az egész terem, zaj, kiabálás.

— Biztos a képtulajdonos barátai — hallom. — Így akarnak magasabb árat.

Tíz percig tart a lárma, de a kikiáltó következetes marad, így végül ő győz, folytatódik a játék.

Játék ez, ime itt van bizonyítékként néhány ellesett pillanat a 147 kaalapács-ütés közül.

Ötezernél tart a licit, amikor egy asszony hangos kiáltással kap a mellette ülő férfi kezéhez: „Őrült vagy! Vedd le!" A férfi engedelmesen visszahúzza a kezét.

Egy Markó Károly képet kínálnak tizenötezerért. Idős néni jegyzi meg: „Ennyi pénzt egy ilyen pici képért!"

Márffy Ödön önarcképe a kalapács alatt. Csend. Egy szakállas öregúr magyaráz: „Ez volt Ady Endréné második férje." Az önarckép nem kell senkinek, úgy látszik hangosabban kellett volna közzétenni az intim titkot.

Mire elhangzik az utolsó kalapcsütés, a pénztárfiókok megteltek, a képeket csomagolják, viszik a tulajdonosok.

Benedek B. István

...iss János
m.

szögöl ker-
e kiválóan
föld eladó.
llős, Kiss
Juhász.

konyhás
egverandás
z sok mei-
l és szép
ssel eladó.
s, Tán-
2.

szögöl te-
yszögölen-
- forintért
s, Rövid
helynek el-
rdeklődni:
8 szám

álló cse-
tanya le-
eladó, Er-
Túrkeve,
án, Abra-
3.

CSERE:

S kertes
zamat el-
másfél-
házi laká-
egyezéssel.
ódni lehet
csütörtö-
ok, Zápor
17 órától.

RMŰ:

zkvics el-
ok, Somo-
. 16.

csónak-
dó. Szol-
zi út 21/a

vizsgá-
a jó ál-
adó. Ti-
Lenin

G vizs-
szink-

Halász Tiszapüspöki, Kossuth 40.

JAWA 05 5000 kmrel eladó. Szolnok, Sirály u. 16.

EGYÉB:

BÚTOROZOTT utcai szoba központban két nő részére kiadó. Ugyanitt kombinált szekrény, fotel, könyvszekrény, szőnyeg, csillár is eladó. Szolnok, Mikszáth Kálmán u. 6.

SZÉPSÉGÁPOLÁS — szőrszálak végleges eltávolítása, zsíros, pattanásos arc kezelése, kvarc kezelés. Dr. Gyárfásné, Szolnok, Táncsics u. 7.

AUTÓKAROSSZÉRIA javítást, — motorblokkok, alumínium, szürke öntvények hegesztését vállalom. Pál Alajos lakatosmester, Jászberény, Pelyespart 7.

JELENTKEZZENEK pontos címükkel — azok, akik 1959-ben az Újvárosi iskolában Madarászné osztályában végeztek, a következő címen: Bozsó, Szolnok, Kőrösi út 28.

GÁZÖNGYÚJTÓK töltése, szelepelése megvárható. Soron kívül postázok. Kiss György Ferenc Szentes, Kossuth 4.

ÉPÍTKÖVET gyöngyössolymosi (rózsaszín) és farkasmályi (barna) minőségben 64.— Ft/to-kénti feladóállomási áron áll, vállalatoknak, szövetkezeteknek és magánosoknak egyaránt rövid határidőn belül tudunk szállítani. A fenti építőkövek alapba, lábazatba, sőt felmenő

Ne kockáztassa s...

Az új

cor...

GUMI ABRONCS TARTÓS
MEGBÍZHATÓ OLCSÓ

Idejében cserélje lefutott gumiabroncsait.

Keresse fel

cordatic

szaküzletünket:

ORSZÁGOS GUMIIPARI VÁLLALAT

Budapest, VI., Nagymező u. 25.
Telefon: 118—095.

SZAKTANÁCSADÁS!

A Beton- és Vasbetonipari Művek Szolnoki Gyára Szolnok, Tószegi út — felvesz fiatalokat

betonelemgyártó, építőipari gépész, géplakatos, hegesztő szakmunkástanulónak,

akik 14 életévüket betöltötték, de 16 életévüket nem haladták túl és az általános iskola VIII. osztályát sikeresen elvégezték.

Tanulmányi idő: 3 év.

JUTTATÁS: Tanulmányi eredménytől függően havi 120—480 Ft. ösztöndíj: a harmadik évben teljesítménybéres kereseti lehetőség, munkaruha, védőruha, munkanapokon ebéd.

JELENTKEZNI LEHET: A gyár munkaügyi csoportjánál, vagy a Mü.M. 605. sz. Iparitanuló Intézet Szolnok, Petőfi u. 1—3 sz. Igazgatóságánál.

Budapesti Szövőgyár azonnali belépéssel felvesz 16 évet betöltött lányokat fonodai betanított munkára. Vidékiek részére

ingyenes budapesti

Felhívás

A Debreceni Agrártudományi Főiskola f. év szeptember 17—19-én tartja 100 éves jubileumi ünnepségeit. Ez alkalomból arany, gyémánt, illetve vas-oklevelet

M.D.K.

Benedek Bálint

Budapest, 1888.körül.

Vadászkastély a máramarosi Erdészvölgyben. 19X13 cm. illusztráció Bedő Albert: Az erdők és az erdészet c. cikkéhez. id.mü 471-491.p.

Szign. Benedek B.sc.

Mednyánszky László rajza után - - egyszinü fametszete. M.Kir.Állny.

O.m.IIA.Magyarország.I.köt.1888.475.p.

Benedek Barna

m e g h í v ó

A Paksi Képtár, a Paksi Képtár Egyesület és a Városi Művelődési Központ tisztelettel meghívja Önt és kedves családját, barátait, ismerőseit

Benedek Barna

a Pécsi Tudományegyetem festőszakos hallgatójának kiállítására, amelyet

2000. március 2-án, csütörtökön 18 órakor

a Városi Művelődési Központ nagykiállító termében

Lantos Ferenc festőművész nyit meg.

A kiállítás megtekinthető 2000. március 20-ig naponta 15 – 19 óráig
Városi Művelődési Központ Paks, Gagarin u. 2. Tel.: 75 / 311-401

PAKSI KÉPTÁR

MUSEUM OF CONTEMPORARY ART

H-7030 PAKS, SZENT ISTVÁN TÉR 4. TEL.: 75/ 11-879

BENEDEK BARNA

2000. március 2. – március 20.

Városi Művelődési Központ

7030 Paks, Gagarin u. 2.

Nyitva: naponta 15 – 18 óráig

POSTA CÍM : VÁROSI MŰVELŐDÉSI KÖZPONT PAKS, PF. 13 TEL.: 75/ 11-401, FAX: 75/ 11-646

KIÁLLÍTÁS-TERVEZET A 2000-ES ÉVRE

KÉPTÁR NAGYTEREM (ERZSÉBET SZÁLLÓ)

MÁRC. 30 – ÁPR. 27	A PÉCSI MŰHELY MUJNKÁI…
MÁJ. 12 – JÚN. 18	FOTÓHÓNAP 2000
JÚL. 20 – AUG. 20	VIKAT 2000
SZEPT. 7 – OKT. 12	MARTYN FERENC ~~ÉS TANÍTVÁNYAI~~ MA ÖRÖKSÉGE / MESTEREK ÉS TANÍTVÁNYAI
OKT. 19 – NOV. 16	20 ÉVES A VIKAT

NAGYKIÁLLÍTÓ (VMK)

JAN. 27 – FEB. 25	A PAKSI KÉPTÁR KÉPZŐMŰVÉSZETI ISK.
MÁRC. 2 – MÁRC. 20	BENEDEK BARNA
MÁRC. 23 – ÁPR. 10	SCHOLZ ERIK
ÁPR. 13 – MÁJ. 7	ZANNIER
ÁPR. 29 – MÁJ. 22	RENDŐRSÉG
MÁJ. 25 – JÚN. 18	FOTÓHÓNAP 2000
JÚN. 22 – JÚL. 23	ÉZSIÁS ISTVÁN
JÚL. 27 – AUG. 27	BRESCIA
AUG. 31 – SZEPT. 30	SAS MIKLÓS
OKT. 5 – OKT. 31	MÁJER ZSÓFIA
NOV. 3 – NOV. 30	KIS BÉLA (GUTAI)
DEC. 7 – JAN. 3	OSZOLI PIROSKA

KISKIÁLLÍTÓ (VMK)

AUG. 31 – SZEPT. 30	CSÍZY ANNAMÁRIA

BENEDEK (Berger) Dezső építész

Pest, 1869-Bp., 1932.II.24.

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 **36.p. és ill.**

Benedek Dezső

tervezte a Bp. XII. Ida u. 2. villát

1910-ben.

Gerle János:Elszámolás a századfordulós épületekről
Budapest 1981/11 17-21.o.

Benedek Dezső

tervezte a Bp. VIII. Rákóczi út. 49. sz.
épületet, amely a Nyugdíjasok Takarékpénztárának
épülete és lakóháza. - 1911-ben.

Gerle János: Elszámolás a századfordulós épületekről
Budapest 1981/11 17-21.o.

Benedek Béla

építész.

Szül. Budapest. 1864.

Oklevelet nyert 1890.

Neójczmüegyetem 4. l.

.....o

TANTA

.....

193.....

Törv. védve.

Benedek Béla †

romban. — Benedek Béla műépítész és építővállalkozó Budapesten. — Forra Lajos államvasuti ellenőr 49 éves korában Szegeden.

Vas. Ujs 1902. 490. l.

JURKA GYULA
ÁFRIKA-MAJOR
VÁT, VAS-MEGYE (HONGRIE)

M.D.K.

Benedek Béla (Bpesti)

mérnök vállalkozó nyert megbízást az egri városház uj homlokzatának megépítésére.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1898. XIX évf.

máj. 25. sz. 4. old.

M.D.K.

Benedek Béla, budapesti építész

Wind Izidor egri építészszel együtt 1898-1900 között tervezi és építi az új egri városházát.
(Egri Napló, 1900. febr. 1.)

Heves megye müemlékei I. irta Voit Pál.
Magyarország müemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. AkadémiaiKiadó, 312. old.

BENEDEK Béla budapesti épitész ~~+~~ Wind István egri épitésszel együtt 1898 és 1900 között tervezi és épiti az uj egri városházát.

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből. Voit.

Benedek Béla

Budapesti műépítész építette az egri városháza neorenszánsz épületét 1898-1900 között.

Voit Pál stb.: Heves megye műemlékei II. köt.

Magyarország műemléki topográfiája VIII. köt.

Budapest, 1972.

2341

Benedek Béla
építész

L.

Szendrey-Szentiváneje
170.l.

Benedek Béla

minoritér Bp.

Ráth György 1895

146. l.

társasággal

Követel

ték	Nap	Kamatszám	Összeg
323			
4			JK 25000 —
5			130000 —
11			125000 —
12			300000 —
16			186000 —
12			~~0~~ 92010 —
19			30000 —
24			65000 —
7			178948 —
6			294000 —
21			245050 —
7			140841 —
11			

N. B. (Folyószámlaoszt.) 1. sz. ny. 1921. XII. 15000 db. Bugg.

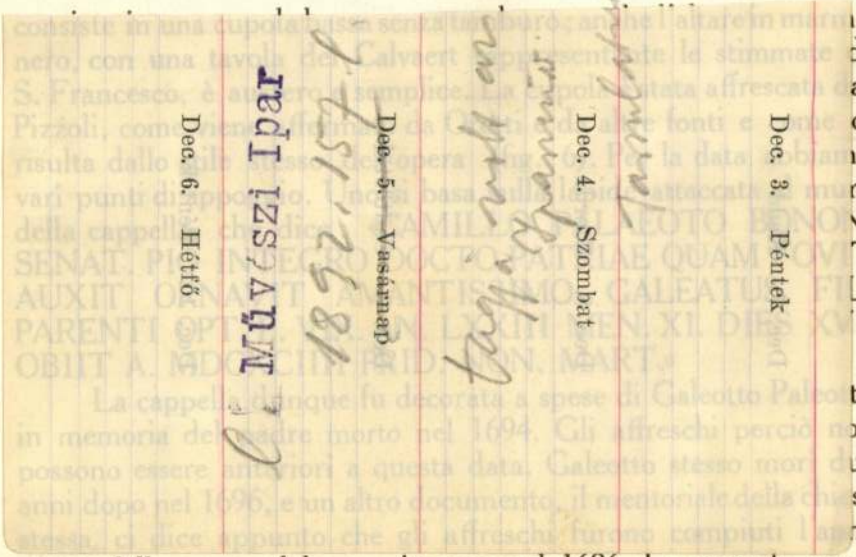

stesso della morte del committente, nel 1696. La seconda opera del Pizzoli sarebbe stata dunque compiuta fra il 1694 e il 1696.

sempre. Non ci stupiremo se fra i suoi lavori oggi ancora ignoti, vi fossero dei quadri di fiori.

Questo genere fu in gran voga, oltre che fra i bolognesi, anche fra i napoletani, presso cui venne introdotto dal Caravaggio. Il senso naturalistico dei napoletani li spingeva anche verso questo genere di pittura.

Il canonico Crespi, nel suo supplemento alla «Felsina pittrice», parlando di Gherardi, dice che costui lavorò col Pizzoli al soffitto della chiesa di Santa Maria del Soccorso.[15] Altre fonti non parlano di questa collaborazione e non ne accennano nemmeno i biografi del Pizzoli. L'affermazione del Crespi non trova appoggio nemmeno nello stile dell'opera, che è unico,

Benedek Béla, építész. Tanulmányait a m. kir. József-műegyetemen végezte s később Budapesten önálló építészeti irodája volt. Meghalt 1902-ben Budapesten.

Vas. Ujs. 1902. 490. l.

Benedek Bence, építész

L: Hormos Zoltán

– Tanpályázat

3-7

Magyar Építőművészet, Bp. 1983

83/4

Benedek Demjén Mihály

nagyon

ötvöslegény

L.

Szendrey-Szentiványi

170. l.

Mihalik József: Kassa v. ötv. tört. Budapest, 1900. 318. l.

M.D.K.

BENEDEK Endre festő

1914.-ben Nagybányán a Szabadiskolában dolgozott

Réti: Nagybánya... Bp., 1954. 331.l.

M.D.K

BENEDEK Endre tanító

1913.-ban Nagybányán dolgozott a Szabadiskolában

Réti: Nagybánya... Bp., 1954. 330.l.

BENEDEK Gél

1927-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Réti; Nagybanya.... Bp. 1954. 338.l.

BENEDEK Elek

M. D. K.

Nagybányán a Szépművészeti Iskola tagja
1928.

Réti: Nagybánya... Bp. 1954 339. e.

BENEDEK Elemér
Kolozsvár ?
IA Képz. Főisk. Kvár, keramikus

Banner Erdély

rázoló művészet forrásértéke

eltételei

énetirás legelső feladata a művé-
sitása, gyüjtése, fizikai tulélé-
delmük. Csupa olyan feladat, ame-
ánithatók befejezettnek - sem a
kintetében, sem időben. Elegendő
olás legelső tagjára, az azonosi-
n ez a spontán esztétikai érték-
yos megismerés egész skáláját át-
egyszeri aktusban, hanem szaka-
agába foglalja az állapot kriti-
ak, az attribuciónak, a tematikai
amennyi tudományos müveletét. Minde-

PALETTA

FRANCIA KAPCSOLAT – Párizs és a magyar művészet a '20-as, '30-as években címmel Jean-Louis Andar, a párizsi Modern Művészetek Múzeumának kurátora, Kincses Károly, Körner Éva, Nagy Ildikó és az Ernst Múzeum történészei részvételével rendeznek beszélgetést az Ernst Múzeumban (VI. kerület, Nagymező utca 8.) ma délután hat órától.

BÍRÓ BÉLA A GYŰLÖLET TERHE című kötetét Szále László ismerteti holnap délután négy órától az Írók Boltjában (VI. kerület, Andrássy út 45.).

APÁK ÉS FIÚK – Ábrahám és Izsák történetétől napjainkig címmel tartanak előadást és beszélgetést a Fészek Művészklubban (VII. kerület, Kertész utca 36.) pénteken este hét órától. Az est házigazdái, Havas Judit és Bitó László Janikovszky Évát, Koltai Jánost, Szigethy Andrást és Viczián Ottót látják vendégül. A beszélgetést Vekerdy Tamás vezeti.

ARCOK címmel építészeti előadás-sorozat zajlik a V.A.M. Galériában (V. kerület, Váci utca 62–64.). A holnap délután hat órától kezdődő program Ráday Mihály Épített örökség és társadalom című előadása.

HARTMUT KLINGE Mítosz és Művészet című kiállítása holnaptól március 31-ig látható a Kempinski Galériában (V. kerület, Erzsébet tér 7–8.). A tárlat ingyenesen látogatható.

PAUDITS BÉLA Slágertörténet című dalestje ma este hét órától látható-hallható Mikes Lilla közreműködésével a Korona Pódiumban (I. kerület, Dísz tér 16.). A művészeket Oláh Ferenc és kisegyüttese kíséri.

Hawaiiról érkezett a Békésy-hagyaték

A Rádió- és Televízió Múzeum költözött a Szülőföldünk diósdi adójának a helyére

Korabeli hangstúdió

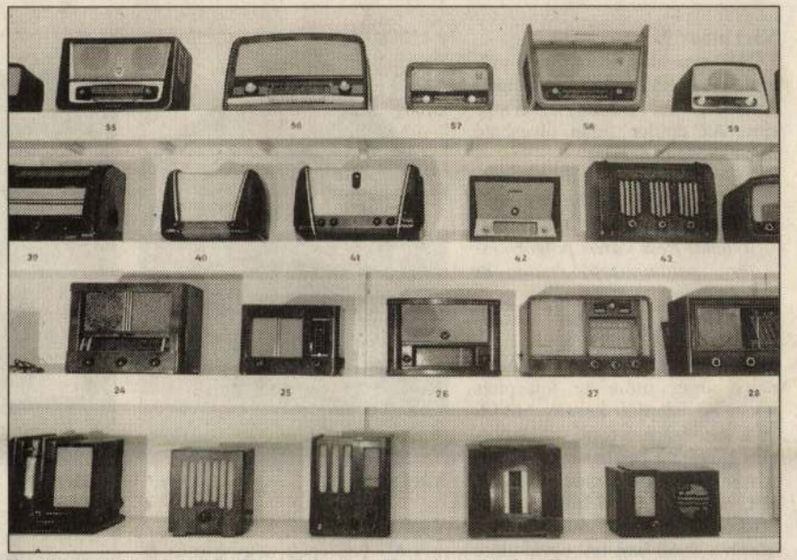

Egykori csúcskészülékek: a Velence, a Pacsirta és társaik FOTÓK: KOVÁTS ZSOLT

A diósdi dombtetőn az évekkel ezelőtt látható tucatnyi rádióantennából már csak egy áll. A terület az Antenna Hungáriáé, de a rajta álló épület, ahol egykor a Szülőföldünk műsorainak rövidhullámú adója működött, öt éve a Rádió- és Televízió Múzeum otthona. Itt őrzik a Nobel-díjas Békésy György hagyatékát is.

Az épület előtt feltűnik a hazai rádiózás szimbóluma, a légvonalban közeli, lakihegyi antennatorony. A park közepén emléktábla, a körülötte lévő kopjafákon ismert tudósok portréi – többek mellett – Puskás Tivadaré (1844–1893), Mihály Dénesé (1894–1953, Berlin), dr. Békésy Györgyé 1899–1972, Honolulu), dr. Magyari Endréé (1900–1968). A kopjafákat *Salló István* faragta ki, és az ő munkája az emléktábla is.

Az emeleten rendezték be a kiállítótermet. Jobb oldalon a rádió, balon a televízió történetét kísérhetjük végig, a körbejárható galérián az alkalmazott alkatrészeket és kiegészítőket helyezték el. A berendezések közül az első, amely szembetűnik, a világ első hírközlő stúdiójának és adójának, Puskás Tivadar találmányának, a telefonhírmondónak élethű makettje, amely 1893. február 15-én kezdte meg működését Budapesten. Mellette a Magyar Királyi Posta 1903-ban üzembe helyezett szikratávírója és az a Huth adó, amellyel a kísérleti rádióadásokat sugározták 1923-ban a Posta Kísérleti Állomásának udvarán álló bútorszállító kocsiból. A terem egyik sarkában rendezték be a kezdeteket illusztráló stúdiót. A tárlók egyike őrzi az első hazai gyártású, az 1933-ban üzembe állított 120 kilowatt teljesítményű Standard adó kicsinyített makettjét.

A hírmondó mellett díszeleg a Ferenc József császár részére készített, a Monarchia címerével díszített fülhallgató. Az egyik sarokban pedig életnagyságú férfifigura kezében pillanthatjuk meg a húszas évek egyik „csodáját", egy sétabotba épített detektoros rádiót. Végül egy információs berendezésen meghallgatható a világ ötvenhat országának rádiós szünetjelei.

A televíziós emlékek között az első berendezés a Telehor, amely Mihály Dénes 1917-ben bejegyzett szabadalma alapján készült. A Berlinben 1928-ban bemutatott szerkezettel valósították meg 1929. március 8-án az első vezeték nélküli képátvitelt Németországban. A stúdiótechnikai berendezések közül a filmvetítő és a szinkronhangvetítő a kezdeteket, a mellette lévő kép- és hangrögzítő a jelenkort képviseli.

A galérián elhelyezett rádió- és televíziókészülékek között megtalálhatók az egykori csúcsmodellek, a Pacsirta, a Velence rádió, a Kékes, a Munkácsy és a Color Star televízió.

A kiállítóterem folyosóján helyezték el a katonai berendezéseket. A rádiótechnika szükségességét a Monarchia hadvezetése idejekorán felismerte. Az első rádiótávírós kísérleti osztagot Császár Jenő hadnagy vezetésével 1903-ban fel is állították St. Pöltenben.

A kopjafákon megörökített tudósok közül dr. Békésy Györgynek külön kiállítást szenteltek. Az emberi belső fül, a csiga ingerlésének fizikai mechanizmusával kapcsolatos felfedezéseiért a fizikusként, akusztikusként dolgozó postamérnök 1961-ben orvostudományi, élettani Nobel-díjat kapott.

1924-ben a Posta Kísérleti Állomásának laboratóriumában kezdett dolgozni, 1933-ban lett magántanár a Pázmány Péter Tudományegyetemen, ahol 1941-ben tanszékvezetőnek nevezték ki. A Harvard Egyetem meghívására 1947 szeptemberében a tengerentúlra utazott, és miután 1948-ban nem kapott újabb egyéves ott-tartózkodásra engedélyt, nem tért haza. A harvardi laboratóriumát 1966-ban elpusztító tűzvész után Hawaiira költözött. Itt halt meg 1972. június 13-án. Hamvait végakarata és ősi óceániai szokás szerint a Csendes-óceán fogadta be. Nevét itthon évekig említeni sem lehetett, munkássága csak 1962 után vált ismertté, 1969-ben a Semmelweis Orvostudományi Egyetem díszdoktorrá fogadta.

Nobel-díjra érdemes felfedezéséhez a telefonkagyló tökéletesítésével jutott el. Az első audiométert, amelynek korszerűsített változatát ma is gyártják, 1923–1924-ben készítette el. Akusztikusként részt vett a Magyar Rádió ma is funkcionáló 6-os stúdiójának létrehozásában. A múzeum két teremben mutatja be munkásságát, az egyikben a Posta Kísérleti Állomásán végzett tevékenysége, a másikban a Hawaii Egyetem jóvoltából hazakerült eszközei ismerhetők meg.

Viktor Sándor

Házról házra, végig a déli Váci utcán (6.)

Márványtábla őrzi Rottenbiller Lipót emlékét, aki polgármesterként az 1848-as forradalom mellé állt

Váci utca 59.

Háromszintes, klasszicista műemlék sarokház, 1837-ben épült Zofahl Lőrinc (Lóránt) tervei szerint. Az épület falán olvasható márványtábla szerint:

„E ház építője és tulajdonosa volt egykor Rottenbiller Lipót 1848-ban és még több alkalommal Pest város polgármestere, példamutató építője és irányítója Belváros-Lipótváros önkormányzata 1998".

Rottenbiller Lipót 1838-ban, a nagy árvíz után az újjáépítés pénzügyi alapját kezelte, 1843-ban alpolgármesterré választották, 1848-ban pedig vezetésével a városi tanács a forradalom mellé állt, ami neki több hónapnyi raboskodást jelentett másfél évvel később. 1860-ban lett rövid időre ismét főpolgármester, majd 1865 és 1867 között újra.

Az épület szomszédaitól eltérően teljes egészében a kerületi önkormányzat tulajdona. Szépen felújított épület, erre tavaly a kerület csaknem száz-, a főváros pedig hatvannégymillió forintot áldozott. A szomszéd házzal együtt a hatvanas-hetvenes évek fordulóján végzett felújítás sok kárt okozott, de eredeti jellegét nem tudták eltorzítani.

Váci utca 59.

Váci utca 61.

1897-ben épült négyszintes eklektikus sarokház. Bauer Ervin tervezte Singhoffer Ágoston halkereskedő számára. Földszintjén négy üzlet van, a portálok nem különlegesek, de egységesek, és illenek az épülethez. Kivétel ez alól a saroküzletnél – egy söröző-nél – kialakított előtető. A házra ráférne a felújítás, mert bár a homlokzat nem mállik, erősen elpiszkolódott, elszürkült. A tizenegy lakásos épület valamennyi lakását megvették az egykori bérlők, a felújítást nekik kell megoldaniuk.

... 61.

Váci utca 63.

1907-ben épült négyszintes és padlásbeépítéses eklektikus épület. A Budapesti Szent Angelina Szerb Nőegylet számára épült leánynevelő intézetnek Benedek Dezső tervei szerint. Főleg téglaborítású, az építészre erősen hatott az Újvárosháza szemközt álló épülete. A dekorációs elemek közül mára nem sok maradt. Legszembetűnőbb dísze a harmadik emeleten látható, Szent Angelinát ábrázoló mozaik, amely alatt arany keretben cirill betűkkel olvasható a szent neve. Az épületben az eredetileg kialakított két lakás helyett ma huszonhárom van, a földszinten három üzlet található. A ház háromnegyede magánkézben van, a többi az önkormányzaté.

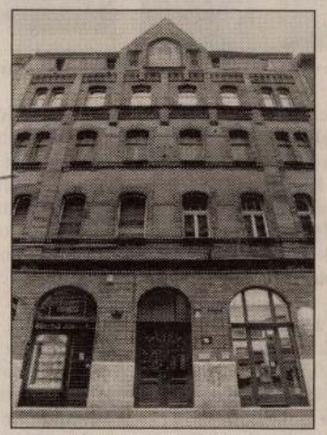

... 63.

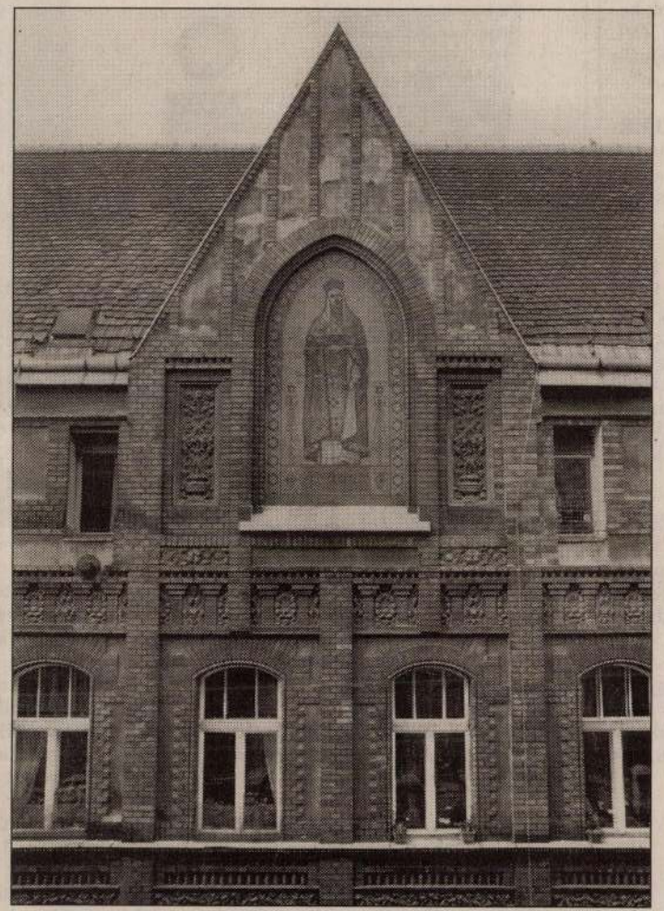

A Szent Angelinát ábrázoló mozaik a 63. számú ház homlokzatán

Váci utca 65.

A XIX. század utolsó harmadában épült, védelemre érdemes, értékes, eklektikus épület. Tulajdonosa dr. Árkövy József, a Magyar Királyi Tudományegyetem sztomatológiai klinikájának igazgató tanára. Később a Draskovich grófok birtokába került, akik nyaralónak – pontosabban telelőnek – használták az első emeletet, a többi részét pedig kiadták. A négyszintes ház homlokzatának legmarkánsabb eleme az első emelettől induló háromszög alakú stukkódíszes kiugrás. Az első emelettől kezdődő téglaborítás elpiszkolódott, ráférne a felújítás. (Ami korábban azért maradt el, mert az egész tömb bontásra volt kijelölve, hogy helyet adjanak egy térnek az Újvárosháza előtt.) Kiemelendő a különlegesen szép kovácsoltvas kapu, belépve rajta azonban lehangoló a látvány. A gótika elemeit utánzó közlekedő a lépcsőházzal együtt szörnyű állapotban van, a vakolat már csak nyomokban fedezhető fel rajta. Az utcafronti üzletek portálja nem illik az épülethez. Az udvarban az egykori istálló helyén nyílt teaüzlet és teázó kialakításakor előkerült a félkörív alakú etetővályú, ezt megtartották. Az önkormányzat tulajdonrésze nem éri el a húsz százalékot. Felújítását nehezíti, hogy a döntésekhez az összes tulajdonos egyetértése szükséges, csakhogy több lakás külföldi gazdáját nem lehet elérni.

... 65.

Váci utca 67.

A szomszédos, 65. számú házzal nagyjából egy időben, azonos, eklektikus stílusban épült, Rothfeld Samu megbízásából. Ez is védelemre érdemes épület, de állapota még szomszédjáénál is rosszabb. A vakolat mállik, a díszek hullanak, és zavaróan hat a szomszédos épület tűzfala is. Lepusztultsága ellenére is látható az egykori elegancia. Műszaki állapota is rossz. A földszinti három üzlet javít valamit az összképen, mert portáljaik stílusosak és egységesek, bérlőik az első emeletig a homlokzatot is felújították. Az épületben a kerületi önkormányzatnak több mint ötvenszázalékos a tulajdonrésze.

... 67. FOTÓK: DOMANICZKY TIVADAR

tilis érdekeket, ha egyben művészi célokat is szolgál. Az affiche-nek, hogy célszerü legyen, művészinek is kell lennie. Ez áll ugy az utcai hirdetésekre (plakátokra), mint azokra a reklámokra, melyek, mint az ujság hirdetése, kávéházbeli falitáblák, vagy vignetták, intérieurbe kerülnek. A különbség csak az, hogy az utóbbinak természete homlokegyenest ellenkező az utcai plakát természetével, a más követelményekhez képest m á s k é n t kell művészinek lenni, mint az előbbinek. Az utcai affiche-nek ugyanis dekorativnak, feltünőnek kell lennie, hogy jól szembeszökjön; kerülnie kell az aprólékos részletezést, mert az utca tulsó oldaláról, vagy akár a járdáról amugy sem

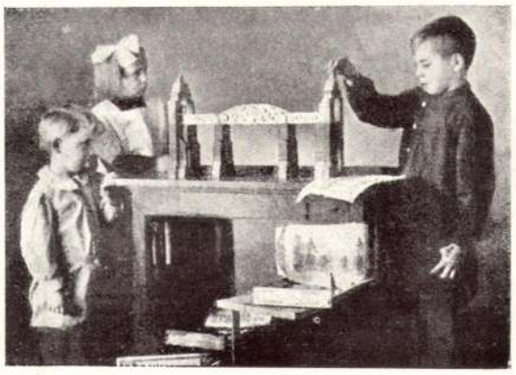

Művészet a reklámban. Szemelvények a külföldi lapok eredeti reklámjaiból. — Kunst in der Reclame. Gesammelt von fremden Illustrierten Blättern. — Art dans la Reclame. Publications dans les journaux etrangers. — Art of Advertising. Publications in foreign Journals.

látni a hirdetőoszlop tarka khaoszából mást, mint egy-egy szerencsésen odavetett foltot, mely magára vonja figyelmünket. Viszont akármiféle intérieurben, ahol nyugodtan szórakozik vagy unatkozik, vesztegel az ember, ráér elolvasni — sőt unalmában egyenesen utalva van rá, hogy elolvasson minden nyomtatott betüt. I t t nem baj, ha a plakát nem egységes, ha több apró részletre bomlik, ha tul van is zsufolva szöveggel. E z azonban mint reklám nem az utcára való.

Az utcára dekorativ plakát való s hogy a reklám művészete ezen az obscurus helyen is micsoda gyönyörü pályát tudott megfutni, azt tudjuk a grafika diadalmas történetéből.

Ez a diadalmas történet ott kezdődik, ahol a Goncourt testvérek importálta japánizmus felfedezte Európának a japán fametszetet. Akkor alakult át a plakát és vele együtt a művészi reklám egész szines birodalma. Chéret, aki elsőnek állt be a modern affiche-művészet táborába, szinte tisztára japán befolyás alá helyezkedett. Belátta, hogy a szinek foltokban való felrakásában s a képhatásnak abban az inkluzivitásában, mely minden feleslegesnek és jelentéktelennek elhagyásából s a jellemző vonalak hangsulyozásából áll, az affiche-művészet számára eddig kiaknázatlan s jelentékeny elemek rejtőznek. A kifejezési mód könnyü volt Európában is: litografiai uton mindezt el lehetett érni. Igy született a francia reklámművészet, valóságos rajzolt és festett reklámtrombita gyanánt, ez a hetyke, sikkes, szinekben tobzódó és ihlettel, fantáziával telt művészet, mely a maga piros, kék, sárga foltjaival artisztikusabbá varázsolja egyben az utcát, az intérieuröket s a nyomtatványokat is. A gall verve ugyan még nem egyben japán mélység is, a Chéret plakátjaiban s a párisi „Rire" és „Assiette au beurre" ötletes gárdájának munkáiban is kisértenek ugyan itt-ott brutális elrajzolások, aminőkért egy japán mester bizonyára harakirit végezne magán, de azért ma is még a franciák vezetnek ezen a téren, dacára a nagy német, angol s amerikai konkurrenciának.

Toulouse-Lautrec például még ma is egyedül áll vetélytársai között. Ő is tobzódik a szinbachanáliákban, nála is ujjongnak a szinharsonák, ő is elkövet olyan kolorisztikus kicsapongásokat, mint Chéret, de az ő elkábitóan hangos szinkoncertjében az akkordokat valami titokzatos, ritmikus kötelék olyan melódikussá varázsolja, hogy elfeledjük a brutalitást, melyet a cél — a feltünés keresése! — reklámnál amugy is szentesit. Toulouse-Lautrec egyébként meg szokta csinálni mindennek az ellenkezőjét is. Szereti a sápadt, vérszegény féltónusokat — s itt igazán japános! — melyek a szemet oly különösen izgatják, mert az ügyesen elhelyezett sötét foltok ezeknek a félszineknek bizonyos rezgést kölcsönöznek s igy a képet elevenné mozgatják. Azonkivül Toulouse-Lautrec nemcsak a szinfoltok nyelvén beszél, mint Chéret, neki a vonalai is sokkal elevenebbek. Megvan bennök a japán vonal titokzatos idegessége, a rithmusnak meglepő bája és fordulatossága. Litográfkrétájával, minden szükszavusága mellett is, oly bámulatos gyorsan és pontosan, találóan és ékesszólóan veti oda mindazt a hihetetlen dolgot, mely éles szemei előtt jellemzőnek tünik fel, hogy egy japán fametsző sem különben.

Japántól tanultak egyébként a modern német affiche-művészek is. A Blinc ideges vonalai, a Brunno Pál vaskos foltjai, általában a „Jugend" s a „Simplicissimus" gárdájának plakátjai egy amolyan gall-japán-germán vadházasság gyermekei. Az angolok, skótok ugyan még vaskosabbak. Tán az egy Dudley Hardy, akiben esprit és humor is van. Az angolok maguk is tudják ezt s a belga Cassiers ennek köszönheti, hogy művészi reklámjaiért több pénz vándorol hozzá az oceánon s a csatornán át, mint amennyit otthon keres.

A magyar reklámművészet még oly fiatal — s mig iparunk nem lesz, mely foglalkoztatja, mindig fiatal is marad! — hogy végleges itéletet róla alig mondhatunk még. Az olyan irányu iparművészeti vállalkozások, mint az „Intérieur" mindenesetre megtermékenyitőleg fognak hatni rá. Az uj generáció máris nagy ambicióval veti magát erre a merkantilis céljai mellett is rendkivül apart művészetre, hogy a legszebb reményekkel nézhetünk fejlődése elé. Falus Elek, Vadász Miklós, Tuszkay Nándor, Jaschik Álmos, Faragó Géza, Sassy Attilla, Zádor István, Conrád Gyula, a Münchenben élő Kubinyi Sándor, Földes Imre olyan grafikusok, akiknek tehetsége csak a magyar reklámművészet kibontakozására vár, hogy teljes pompájában érvényesüljön. Mert ne feledjük el, ez az egyetlen művészet, mely l'art pour l'art nem üzhető. Ehhez megrendelő kell, hiszen a reklám lángjának kell megtermékenyitenie a művész fantáziáját. Magyar reklámművészetről — hiába vannak kitünő művészeink — majd csak akkor beszélhetünk, ha termelőink, kereskedőink, közvetitőink a legszélesebb rétegekig be fogják látni, hogy a reklám csak akkor szolgálhatja jól a merkantilis érdekeket, ha egyben művészi célokat is szolgál.

És ez egyedül az igazságos megoldás is. A művészet segitségére siet a közgazdaságnak, kell, hogy a művészet is megkapja a maga hasznát a közgazdaságtól. Még Magyarországon is. Ha Keleten vagyunk is.

ARCHITEKTURA

VÁROSRENDEZÉS.

Saarienék, akiket Bárczy polgármester hivott meg legutóbb, hogy néznék meg, milyen nagyszabásu városrendezési programmot csinált a jövő Budapest számára, ugyancsak alaposan lecsepülték a mi szépséges fővárosunkat. Ezzel szemben Otto Wagner és társai, akik a Magyar Épitőművészek Szövetségének barátságos invitálására jöttek le Bécsből, el voltak ragadtatva a modern Budapest architekturájától. Már most, ilyen európai hirü szakértők egymásnak homlokegyenest ellenkező kritikája után igazán nem tudnánk, hányadán állunk, ha nem tudnók hogy Bárczy azokat a dolgokat mutatta meg Saarienéknek, amelyeket — elődei rontottak el, Lechnerék pedig azokat az új palotákat mutatták be Wagneréknek, melyeket az új magyar épitészgeneráció csinált meg nagyszerüen. Igy aztán könnyen érthető, hogy mindegyik szakértő-csoportnak igaza volt — pedig mást-mást mondott mindegyik.

Annyit mindenesetre konstatálhatunk szakértő vendégeink nyilatkozataiból, hogy valami mégis csak van ezen a mi fővárosunkon, ami ellenállhatatlanul megragadja az idegent. A fiatalsága-e, mely szinte felüdit bennünket a többi metropolis komoly patinával bevont ősiségével szemben; a barokk összevisszasága-e, mely egymás sarkára épitett ötemeletes palotákat és kisvárosi, öldsalugáteres viskókat; a kiforratlan és mégis erőteljes igérkezéssel mutatkozó modernsége-e, mely rögtön polgárjogot adott a legextravagánsabb épitészeti kisérleteknek is, ha azok elég dekorativeknek látszottak előtte; a minden nyugati kulturmáz alól is ki-kicsillanó keleti karaktere-e, mely ugy benépesitette tornyokkal Budapestet, mint kivüle Konstantinápolyon kivül egyetlen várost sem? — mit kutassuk, elég, hogy van benne valami s hogy ennek a valaminek ragyogó reliefül szolgál páratlan természeti fekvése, melylyel Európában tán csak Génua vetekedhetik.

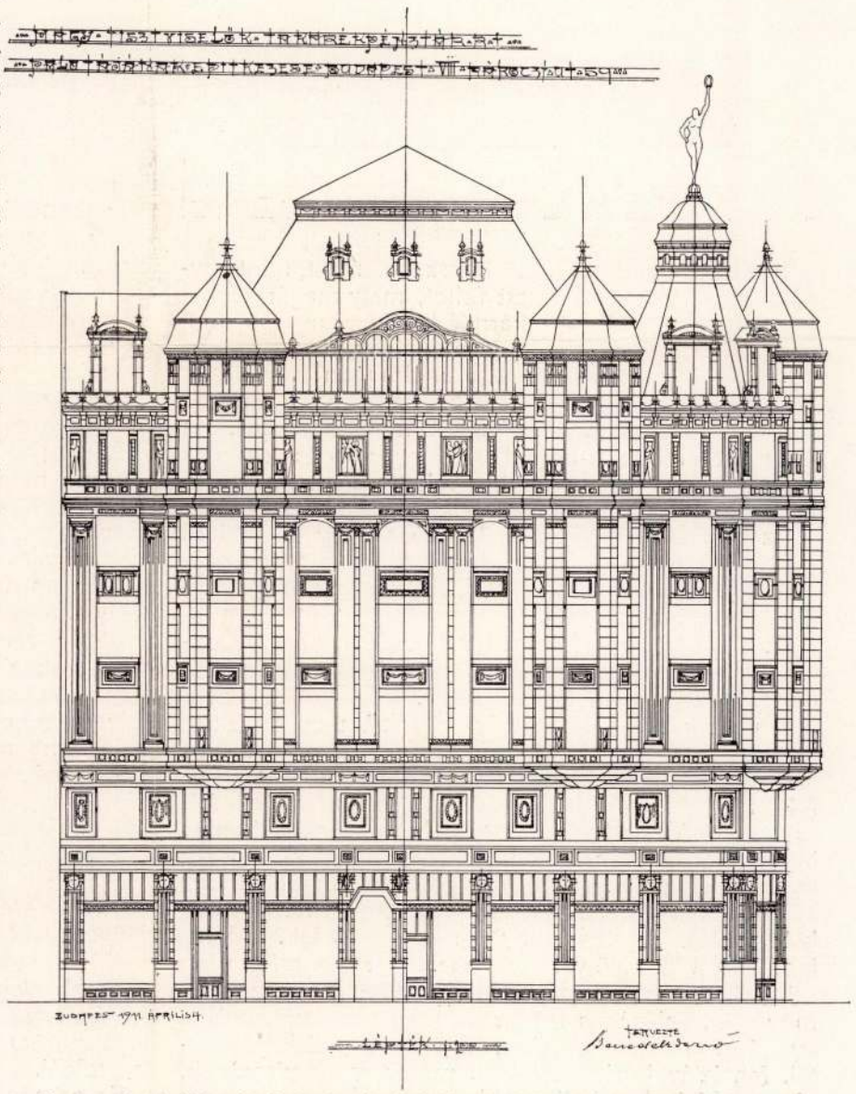

Magyar tisztviselők takarékpénztára bankpalotájának Rákóczi-uti főhomlokzata. Tervezte Benedek Dezső müépitész. — Hauptfront des Bankgebäudes der Sparkassa für ungarische Staatsbeamten in der Rákóczi-Strasse. Entworfen vom Architekt Benedek Dezső. — Facade du palais de la caisse d'Epargne des employes Hongrois, vue prise de la Rákóczi-ut par l'architecte Benedek Dezső. — Hungarian Employès' Savings Bank — Front in the Rákóczi-ut. by Architect Benedek Dezső.

Interieur. 1912. I. évf. 1-12

Hát még milyen szép lenne ez a város, ha annyi végzetes tévedés ripacsokkal nem éktelenitette volna el arculatját! Ha szükkeblüség, spekuláció, rövidlátás és a művészi érzék teljes hiánya meg nem rontotta volna fejlődését éppen azokon a pontokon, hol teljében virágozhatott volna ki világvárosi monumentalitása! Ha nem romboltak volna le egy egész városrészt — a Belvárost — azért, hogy kiépithessék az akkor még Kerepesi-út és Kossuth Lajos-utca sudarát a Dunáig s hogy aztán megint felépitsék — görbén. Ha nem vezették volna neki az Erzsébet-hidat a Gellért-hegynek, ahol se célja, se jelentősége nincs a nagyszerü technikai alkotásnak, hacsak az nem, hogy óriási kapujával elfogja a gyönyörü budai kilátást Pest elől! Ha nem lettek volna oly szükkeblüek a Szabadság-tér kitervezésénél s hagytak volna rajta helyet jókora park számára, nemcsak annak a kis csenevész műpázsitnak s a teret keresztül-kasul hasitó rengeteg sok — és felesleges — útvonal helyett több fának szorítottak volna helyet a közepén. És ha . . .

De minek folytassuk! Van bizony szépséghiba a mi gyönyörü Pestünk arculatján elegendő. És ez az eddigi városrendezési rendszer mellett nem is jöhetett máskép. A közmunkatanács bizony nem az a testület, amelyiknek artisztikus érzésétől valami sok művészetet várni lehetne, más forumnak pedig — a városi tanácson és közgyülésen kivül — ahol pedig érdek dönti meg a művészit! — ezekbe a dolgokba alig volt eddig beleszólása. Saarieneket, Wagneréket

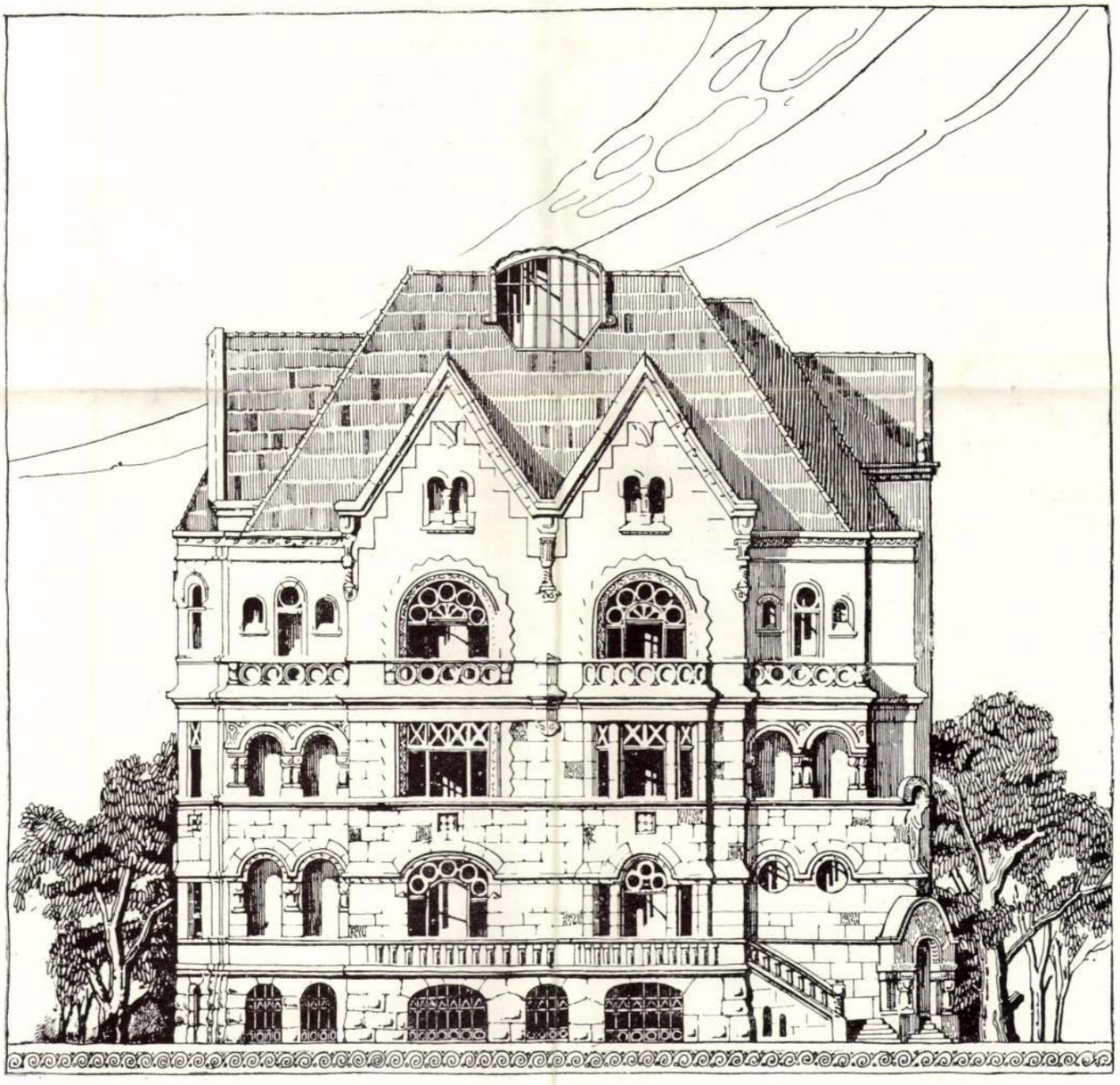

Villaépitkezés az Ilka-utcában, tervezte Benedek Dezső műépitész. — Plan einer Villa vom Architecten Benedek Dezső. — Dessin d'une villa dans la Ilka-utca par l'architecte Benedek Dezső. — Design for a villa in the Ilka-utca, by the architect Benedek Dezső.

Az Octogon-téri absurdumok. A gyönyörü teret diformáló villanyos lejáratok. — Die den schönen Octogonplatz entstellende Eingänge der Untergrundbahn. — Les absurdités de la place de „l'Octogon". Les deux entrées du métropolitain enlevant la beauté de cette bel le place. — Absurdities in the Octogon Square the entrances to the underground railway are a blot on the beauty of this square.

csak most kezdik kérdezni — egy kissé talán már későn is.

Az egyetlen mentő ok: a nagy sietség, mohóság, melylyel Budapest épitkezik s amely nem engedi, hogy nagyobb és megfontolt, a messze jövőre is kiható tervek érvényesülhessenek a városrendezésnél. Mindnyájan tudjuk, hiszen a szemünk előtt történt, Budapest jóformán husz év alatt lett azzá, ami ma. Amit századok nem tudtak megcsinálni, azt megcsinálta a jelen két decennium alatt. S ha még ez a két évtized a lassu, komoly, átgondolt és tervszerü városrendezés ideje lett volna! De a hirtelen fellendülésnek, s az átmenet nélküli eséseknek milyen stációit láttuk e husz év alatt is! Csak gondoljunk a millenáris kiállitást megelőzött pár esztendőre s a kiállitási évre! Szinte napok, órák alatt nőttek ki a földből a paloták gombamódra; egyik estétől másnap reggelig egész utcák, terek tüntek el nyomtalanul a tótok csákányai alatt, hogy helyet adjanak félelmes arányu középületeknek és kaszárnyaszerü bérpalotáknak.

Olyan mohósággal, olyan sietséggel ettük meg a régi Budapestet, hogy a gyomrunkat okvetlen el kellett rontanunk.

Bárczy most aztán konzultációra hivta a nagy beteghez a tudós professzorokat: Sarrient és Wagnerékat. Nemcsak Budapest arculatjának szépséghibái miatt a tizenkettedik óra ez már, hanem azért is, mert a beteg Budapest most megint igen mohón és éhesen fekszik neki a városrendezésnek. A vállalkozók, az épitészek, az épitőmesterek, az ácsok és más mesteremberek mind keresik — természetesen jogos — jussukat s közös tüdővel szitják az épitési kedv tüzét. Pedig ha valamikor, most van szükség rá, hogy Budapest vissza ne essék a régi betegségébe. Gazdasági viszonyaink éppen nem olyanok, hogy egy — a millenium után bekövetkezett válsághoz hasonló — épitési krizist kiheverhetnénk s egyelőre a jövő se nagyon tápláló. Aztán a művészietlenség is éppen eleget tobzódott már. Most már tervszerü, művészies városrendezésre és épitkezésekre van szükség, mely számol a jelen célszerüségi követelményeivel épp ugy, mint a jövő fejlődés várható esélyeivel s pillanatnyi érdekek kedvéért nem áldoz fel a jövendő s művészi tőkéjéből egész városrészeket. A chicágói gyorsaság szemfényvesztő szélhámosságának s a Potemkin-falvak dekorativ hazugságának ideje lejárt, ma már arra kell törekednünk, hogy keletiesen bizzar karakterü városunknak megadjuk a nyugoti metropolisok szolid, komoly művészi patináját is.

Eddig mindenhez (és semmihez se) értő kupaktanács intézte ezeket a dolgokat Budapesten. Bárczy európai látköre azonban tulterjed Budapesten s meglátta Sarrienékat és Wagnerékat is, akik bizonyára hivatottabbak neki tanácsokat osztogatni, mint a közmunka-tanács. Örüljünk neki, hogy már itt tartunk legalább. Most még csak azt szeretnők, ha a polgármester a külföldi fák mellett meglátná azt a szép fiatal erdőt is, mely a magyar épitőművészet sokáig oly kopár földjén viritott ki a mindenség megtermékenyitő napsugara nyomán.

Tobogány.

KÜLFÖLD

A BERLINI ADLON SZÁLLODA.

Történelmi hagyományoktól megszentelt helyen, a Brandenberger Thor és Unter den Linden között elterülő Pariser Platzon, amelyen a Hohenzollern uralkodóház jegyesei ősi szokás szerint be szoktak mutatkozni a berlini népnek, áll a Hotel Adlon épülete.

Diszkréten előkelő egyszerüségü homlokzata nem is árulja el, hogy belül magában foglalja mindazon pompát, fényüzést, kényelmet és hygiéniát, amelyet emberi izlés és lángelme eddig produkált.

Tekintettel a hely históriai jelentőségére, a berlini helyi nagyságok eleinte mindent elkövettek, hogy ide szálloda épitését megakadályozzák, de a németek geniális császára maga vetette közbe magát s ennek köszönhető, hogy felépülhetett Berlinnek mai legnagyobb látványossága és minden szakembernek eszményképe.

Ezt a jóindulatát a császárnak a szálló épitője azzal honorálta, hogy a szállodában császári lakosztályt és Kaiser-Saalt kreált, melyek a császár palotáját is méltóan ékesitenék.

MDK

Benedek Dezső építész

Magánép. eng. Bp. Vállalk. Közl. 1908. máj. 27.
8.1.

MDK

Benedek Dezső építész

Magánép.eng. Bp. Vállalk. Közl. 1906. máj. 9. 8.l.

MDK

Benedek Dezső építész

magánép. eng. Épitő Ipar, 1910. márc. 6.
108. 1.

M.D.K.

Benedek Dezső, bpesti mérnök

tervei alapján iskolát épitenek a pestmegjei Solymár körségben.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1903. XXIV. évf.

aug. 5. sz. 7. old.

MDK

Benedek Dezső építész

em.toldalék

Magánépitési eng. Bp. Vállalk. Közl. 19o9.
jul. 28. 4.1.

MDK

Benedek Dezső építész

em. toldalék

Magánépitési eng. Bp. Épitő Ipar 1909. aug. 1.

281 l.

MDK

Benedek Dezsőépitész

Magánép. eng. Bp. Vállalk. Közl. 1907, márc.2o. 4.l.

M.D.K.

Benedek Dezső, építész

tervei szerint épül fel a Tisztviselők Takarékpénztára a Rákóczi-ut és Luther utca sarkán, 436 négszögöl, nagyságu telken, melyre négszögölét a Takarékpénztár 1600 K-ért vette meg.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1911. XXXII. évf.

marc. 29 sz. 9. old.

MDK

Benedek Dezső építész

Főváros bizottsági tag. F. év (1917) február 19-én előadást tartott a Magyar Mérnök- és Építészegylet építészeti szakosztályában a lakásépítési problémáról. (A cikk az előadás ismertetése.)

A lakásépítési probléma a Magyar Mérnök- és Építészegyletben.

Városi Szemle, Bp. 1917. 139-142. l.

MDK.

Benedek Dezsö, ép.

Terv.: 1363l. Schuller József, Nyilka-u. 2891 hrsz
Kétemeletes ház.

Uj épitkezési engedélyek. -Bp.Ip. 12.sz. 1910. márc.20.
131.1.

MDK

Benedek Dezső

Alpár Ignác mesteriskolája. Épitő Ipar-Épitő Művészet. 1924. márc. 1.

MDK

Benedek Dezső építész

2 em.nyaraló

Magánépitési eng. Bp. Épitő Ipar 19o8.máj.31.232 l.

Benedek Dezső

Építőm. Bp.

† 1932 febr. 24.

Bud Építőm

IV. Évk. 162. l.

Benedek Dezső
építész

l. Bud Építőm
II. Évh. 234. l.

Ø

Bizottsága

si tervezete .

Megrova

Benedek Dersö,
építész

saját kétemeletes nyaraló az Ilka utcában,
terverte fenti

Építő Ipar
1908. 232. l.
(Magánépítési engedélyek.)

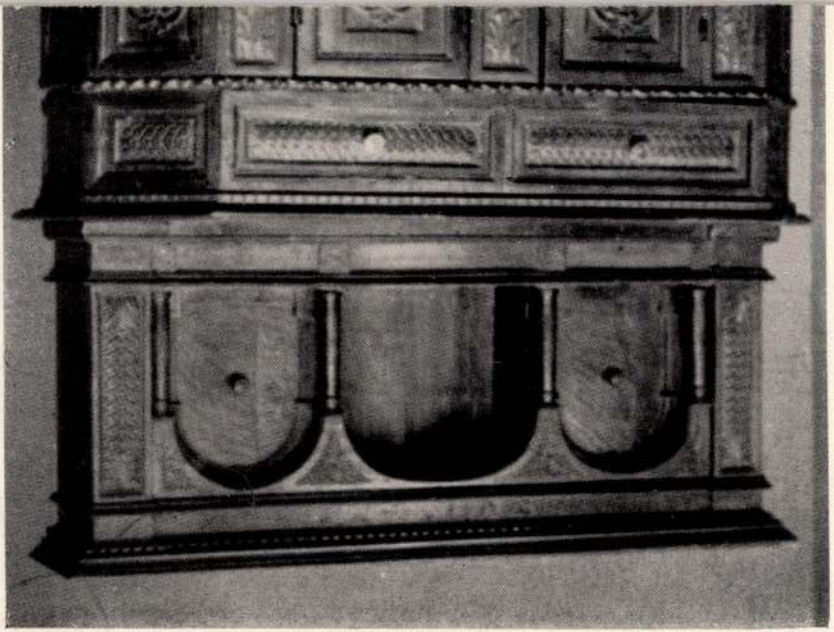

ΠΛΧ

Benedek Dezső

építési

21460

— **Halálozás.** Dr. békási *Békésy* Endre népjóléti miniszteri segédtitkár Budapesten 32 éves korában elhúnyt. Vasárnap délután 3 órakor helyezik örök nyugalomra a Farkasréti köztemetőben *Benedek* Dezső műépítészt, aki Budapest székesfőváros törvényhatósági bizottságának több mint 20 éven át tagja. az Erzsébetvárosnak egyik ismert polgára és az Erzsébetvárosi Polgári Kaszinónak hosszú éveken keresztül elnöke volt. A Nemzeti Demokrata Párt, melynek az elhúnyt 3 évtizeden keresztül mindenkor lelkes tagja volt, pártvezetőségi tagját gyászolja az elhúnytban. A párt nevében a temetőben Vázsonyi János országgyűlési képviselő mond búcsúztatót és az egyes demokrata szervezetek, melyeknek az elhúnyt vezetője volt tisztelegnek emléke előtt.

Pesti Napló

1932. jan. 27.

Tételszám

12 drb. 18x24 cm. fénykép
63 " diapositiv
4 " "

azaz Egyszázhuszonkettőpengő 5

A m. kir. Pénzügyminiszterium 163000 sz. rendelete alapján fáziadó köteles.

Fizetendő: számla vételével

Benedek Dezső

építész

Schlagetter Gyula részére
Átlós út (Horthy Miklós
út) 5 emeletes ház

Építő Ipar

1910. 83. l.

(Magaüépítési engedélyek.)

ILLUSZTRÁCIÓK.

Benedek Dezső

Keleti Lajos részére
Rigó utca
3 emeletes ház

Építő Ipar, 1912. 52. l.
(Magánépítési engedély)

Benedek Dezső

Épitész

Épitő bank rt. vezére
Balaton u. negyemeletes
ház.

Épitő Ipar 1912. 133. l.
(Magánépitési engedélyek)

Benedek Dezső

építész

Ágostai ev. egyház

részére Bálvány utca

4 emeletes bérház

Építő Ipar. 1913. 65. l.

(Magánépítési enge-

délyek.)

Benedek Dezső

Gr. Croy Chanel Endré-
né, Borz u.
4 emeletes ház
serverte fenti

Építő Ipar 1913. 257. l.
(Magánépítési engedélyek.)

irályt,
ökítik
király,
t sár-
nagy-
t, míg
jű ör-
erűen,
en áll.
felül
naz, a
igrafi-
enkor
képe-
elekre.
egy-
gy az
nlóan

el szí-
tagolt
sában
ccade-
vényi
y, az
ágával
ban a
zínezi

Benedek Dezső

építész ?

Tervezte a Bosnyák u.
2329 hrsz. 4 emeletes
házat.

Építő Ipar
1913. 433. l.
(Magánépítési enge-
délyek.)

(15. szoba.)
Réz, olaj, egyenként, 37×32 cm.
Maszlaghy II., 142—145. szám.

OLASZ FESTŐ, XVIII. század
Dominikánus szent
Vászon, olaj, 82×66 cm. (41. szoba.)
Maszlaghy II., 499. szám.

OLASZ FESTŐ, XVIII. század
Szűz Mária és Boldog Stock Simon
Márvány, olaj, 28×19 cm. (43. szoba.)
Maszlaghy II., 519. szám.

OLASZ FESTŐ, XVIII. század
Vak koldusnő
Vászon, olaj, 101×77 cm. (Kupola.)
Maszlaghy II., 255. szám.

OLASZ FESTŐ, XVIII. század
Eszményi táj
Tájkép alakokkal
Vászon, olaj, egyenkint 65×52 cm. (43. szoba.)
Az alábbi párja.
Maszlaghy II., 352. és 253. szám.

OLASZ FESTŐ, 1820 körül
Mars
Vászon, olaj, 197×147 cm. (Lépcsőház.)
Maszlaghy II., 351. szám.

Benedek Dersö

nincpitész
föv. biz. tag volt.
A VII. ker. zuglói rész-
nek fejlesztése körül
kiváló érdemei,
vannak A világ-
haboruban mint
katona szolgált
L. VII. Bálint u. 4.

Arabs feliratú sárgaréztinyér

VIII. 124

Guthi 38

egyéb nincs

L. Oswetle

Guthi Imre

fővarosi Almanach-

jat

1916 bol

Jeldi

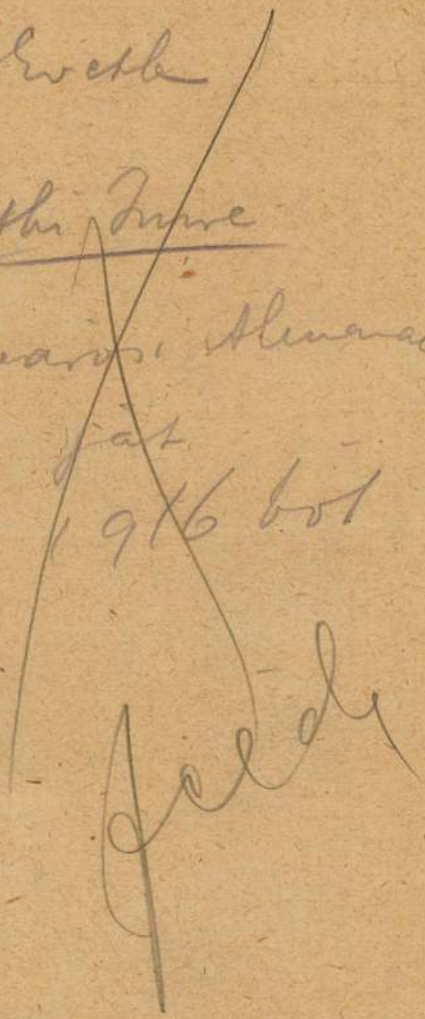

Benedek Dezső műépitész, az Erzsébetváros politikai és társadalmi életében előkelő szerepe van. Az Erzsébetvárosi Körnek egyik vezető tagja és főképen mint az Eötvös Károly párt elnöke szerzet kiváló érdemeket az Eötvös—Barabás választás alkalmával.

Gruber I. Fővárosi Almanach
1907-9. 380. l.

Benedek Dezső

arelőtt Berger

okl. építész

szül. Bpest 1869.

1905. szerzett oklevelet a bpesti Műegyetemen-

Honnan ideig tagja volt a székesfőv. that. bírott-

ságnak. Szakirodalommal is foglalkozott-

Guthi: Főv. almanach

Bpest 1910.

Gulyás: Magyar írók

II. 1041. h.

TÖRVÉNYJAVASLAT

A MŰVÉSZETI ÉS TÖRTÉNETI EMLÉKEK VÉDELMÉRŐL

I.Fejezet.

A művészeti és történeti emlékekről és azok gondozásáról.

1.§.

Az ingó és az ingatlan művészeti és történeti emlékek jelen törvény védelme alá helyeztetnek. A

Benedek Dezső

építész.

Szül. Budapest. 1869.

Oklevelet nyert 1905.

Névjegyzműegyetem 4. l.

Bakács János, szül. Budapesten 1855-ben, apátplébános. Theológiát végzett; 1909 óta IV. ker. szab. vál. bizottsági tag. A temetö- és szegényügyi bizottságokban müködik. L.: IV., Váci-utca 45.

Bálint Dezső orfeumtulajdonos; 1912 óta pót, 1916 óta rendes vir. biz. tag. L.: VII., Kertész-utca 35.

Bamberger István dr. Háztulajd., istállótulajdonos. 1909 óta vir. biz. tag. L.: V., József-tér 8.

Bán Sándor pestujhelyi cimzetes prépost, ferencvárosi plébános, szül. Szomódon (Komárom m.) 1844-ben; a theologiai tanulmányok terén szaktekintély; 1903. óta sz. v. biz tag. A közokt.-i biz.-ban müködik. Számos közjótékonys.-i egyes. vezetésében vesz részt. L.: IX., Bakács-tér 13.

Baracs Marcel dr., szül. 1865-ben Budapesten, nös, ügyvéd. 1897-töl 1901-ig póttag, azóta rendes bizottsági tag; 1898 óta a budapesti ügyvédi kamarának választmányi tagja. Az ügyvédi kamara ügyésze. Elökelö lipótvárosi ügyvéd és az ügyvédség egyik vezetö tagja. Kiváló szónok. 1897 óta sz. v. biz. tag; a jogügyi biz.-ban müködik. Részt vesz az igazságügyi törvények elökészitésében is. L.: V., Mária Valéria-utca 12.

Dr. Baránszky Gyula ügyvéd, szül. Zólyomban 1867. Jogtudományi tudori és ügyvédi oklevele van. 1906 óta vir. biz. tag. Jogügyi és sociálpolitikai bizottságokban müködik. Tanulmányutakat tett: Berlin, Hamburg, Dresda, München, Frankfurt, Páris, Zürich, Genf, Róma, Nápoly, Krakkó, Lemberg, és Varsóban. A Budapesti Önkéntes Mentö Egyesület igazgató jogtanácsosa. A Budai ambulatorium ügyvezetö alelnöke, számos katholikus intézmény vezetésében tevékeny részt vesz és a budai társas élet minden mozgalmában önzetlenül müködik. A közgyülésen mindig közérdekböl szólal fel, föleg azonban a közlekedési bajok megszüntetését sürgeti. A föv. I. ker. hadi segélybizottságokban állandóan mint közgyám müködik közre, az Augusta katonai kórházi vonat föparancsnokaként ezt a vonatot a háboru elején szervezte és vezette, ezért a legfelsöbb kitüntetést, a vörös Kereszt hadi ékitményes tisztelet jelvényét és a Mentö Egyesület arany érmét kapta. Mint honvédhuszár önkéntes az I. honv. huszárezredben teljesit hadi szolgálatot. L.: I., Naphegy-utca 21.

Baranyai Sándor, postatak. pénzt. titkár, vezére és igazgatója a felsökrisztina-köruti kaszinónak. Igen tevékeny társadalmi munkát fejt ki. L.: I., Zsámbéki-u. 17.

Bárczy István dr. L: VII., Gizella ut 38. (Életrajzát lásd „polgármesterek" alatt).

Báthory Károly, szül. Budapesten, 1871-ben, a kelenföldi tak.-pénztár sz. vezérigazgatója, lágymányosi háztulajdonos, keresk. akadémiát végzett; a közgazdasági és közélelm. bizottságban müködik. Élénk részt vesz a Lágymányos társadalmi életében és agilis, érdemes szabadpolgár, aki a kerület felvirágoztatása érdekében sokat fáradozik. Eddig póttag volt. L.: I., Mányoki-ut 14.

Battenberg Lajos posta- és távirda fötanácsos; 1912 sz. v. biz. tag. Szül. 1865. Felsöpulyán (Sopron m.). Jogi államtudom. vizsgát tett; a közmüvelöd. biz.-ban müködik. Az elsö m. ált. tisztviselö egylet igazgatósági és az állami tisztvis. orsz. egyes.-nek választm. tagja. L.: VII., Damjanich-utca 7.

Bayer Antal szül. Egerben 1866-ban, okl. gyógyszerész, föhercegi udv. száll. 1906. óta vir. biz. tag. A közegészs. ügyi biz.-ban és a Hirdetö vállalatra felügy. biz.-ban müködik. Hosszabb közegészségügyi tanulmányutat tett Német, Fran-

cia, Angol és Olaszországban. A M. Gyógyszerész Egyes. a Gyógysz. nyugdij egyes.-nek, a VI. ker. adókivetö bizotts.-nak elnöke; számos társadalmi és közjótékonys. egyes.-nek igazg.-i, választm.-i tagja stb stb. L.: VI., Andrássy-ut 84.

Bayer Dezső dr. gyógyszerész; 1909 óta pót, 1914. óta r. vir. biz. tag. L.: I., Gyopár-utca 8.

Beck Adolf nagykereskedö; szül. Budapesten 1860-ban ker. akadémiát végzett; 1896. óta vir. biz. tag. A közélelmezési biz.-ban, a kenyérgyári és élelmiszer üzemi albizottságban müködik. L.: II. Széna-tér 1.

Becsey Antal, szül. Pozsonyban 1871., nös, okl. gépészmérnök. Számos város részére tervezett v. készitett vizvezetéket, csatornát, közp. fütö, szellözö berendezést stb. Többször volt külföldön közmüveket, kórházi egészségügyi berendezéseket, állategészs. létesitményeket tanulmányozni; 1894—96-ig a müegyetemen a gépszerk. tanszéknél tanársegéd volt. A Magy. Mérn. és Épit. Egylet választm. tagja és volt titkára, a Lágymányosi—Kelenföldi Polg.-kör másodelnöke, a Kelenf. Casinó választm. tagja; 1895—98-ig a Magyar Gépipar fel. szerkesztöje stb. Az I. ker. szabad polgári pártnak elökelö tagja. L.: I., Fehérvári-ut 1.

Beimel Sándor, nagykereskedö és tözsdetanácsos, szül. Budapesten 1858-ban és tanulmányait is itt végezte. A Lujza gözmalom alelnöke, az adókivetö bizottság tagja. 18 év óta vir. biz. tag; a közélelm. biz.-ban és a közp. választ.-ban müködik. Árvaszéki ülnök. A Ferenc József keresk. kórház alelnöke, számos közjótékonysági egylet vezetö tagja stb. Kiváló érdemei elismeréseül Ö felsége az udvari tanácsosi méltósággal tüntette ki. L.: V., Nagykorona-utca 21.

Beliczay Béla mézeskalácsos és viaszgyertyagyártó, szül. Budapesten 1837-ben. 4 gymnásiumi osztályt végzett. 30 év óta vir. biz. tag. A közjótékonysági bizottságban müködik. Az arany érdemkereszt tulajdonosa. L.: VII., Csányi-utca 3.

Benedek Dezső müépitész; az erzsébetv.-zuglói kör alapitója és elnöke, a közgyülésen és bizottságban az épitési, szabályozási és telekrendezési ügyek alapos ismeröje és lelkes védöje. A VII. ker. zuglói részének fejlesztése körül kiváló érdemei vannak. Jelenleg, mint katonatiszt szolgálja hazáját. L.: VII., Bálint-u. 14.

Benedek János ügyvéd és Hajduböszörmény országgyülési képviselöje. Született 1863-ban, Nyirbalkányban. Számos költeményt irt a Vasárnapi Ujságba és a többi városi szépirodalmi lapokba; ifjukori müveiböl ki is adott egy gyüjteményt, melyet a kritika általános elismeréssel fogadott. Debrecenben ügyvéd és a „Debrecen" szerkesztöje volt. Kiadott egy politikai tendenciáju verskötetet is Tábornok cim alatt. Jelenleg fövárosi ügyvéd és a háboru alatt — önként jelentkezve — mint föhadnagy szolgálja hazáját. A budapesti ügyvédi kamara 1912. év öszén nagy lelkesedéssel titkárává választotta egy ciklusra. L.: VI., Teréz-körut 17. sz.

Benedek Sándor förend, a közig. biróság másodelnöke. sz. Nagykállóban 1854-ben; jogi és birói oklevele van, 24 év óta sz. v. biz. tag; a 36-os biz-ban müködik. Többször volt külföldi tanulmány uton; 10 évig volt az állami tisztv. orsz. egyes.-nek társelnöke, iskolaszéki elnök, a székelyegylet elnöke stb. volt vallás- és közokt.-ügyi államtitkár. Több kiváló pénzügyi és jogi munkával gazdagitotta a szakirodalmat. L.: III., Pacsirta-u. 22/a.

Gyulai J. Föv. Almanach 1916-18.

leti jogász és szakíró; mint ilyennek jeles munkái feltünést keltettek. A Jogállam szerkesztője, a Magyar Jogászegylet titkára, a törvényes munkásvédelmi egyesületnek választmányi tagja. L.: V., Nagykorona-u. 18. szám.

Bayer Antal, gyógyszerész, a főváros társadalmi köreiben előkelő szerepe van. Több kulturális és jótékony egyesület tagja. L.: VI., Nagy János-u. 2.

Bálint Sándor, a kőbányai gőztéglagyár r.-t. v.-igazgatója, szül. Aradon 1840-ben. 1887. év óta bizottsági tag, a pénzügyi bizottságban működik. A közügyek terén, de különösen a jótékonyság terén érdemelte ki polgártársai becsülését. Ő Felsége a Ferenc József-renddel tüntette ki. L.: VII., Erzsébet-körut 1.

Bán Sándor, a Viziváros volt plébánosa. Szül. Tatán 1844 jún. 2; iskoláit Tatán és Fehérvárott végezte; 1861-ben Szent Ferenc-rendi szerzetbe lépett; 1868-ban segédlelkész lett a város IX. kerületében; 1887-től 1900-ig a Ferenc-rend zárdafőnöke volt; 1900 óta ujból segédlelkész a IX. kerületben; 1903-tól bizottsági tag; iskolaszéki tag a IX. ker. 1. és 2. számú iskoláknál. 1909. év tavaszán választották meg nagy lelkesedéssel plébánossá a kilencedik kerületbe. L.: IX., Bakács-tér 13. sz.

Bárezy István dr., V. kerületi bizottsági tag, életrajzát lásd „Polgármester" cim alatt.

Baron Jónás dr., orvos, szül. Gyöngyösön 1845-ben. Iskoláit Budapesten és Bécsben végezte, 1869-ben lett orvostudor, 1874-ben az izraelita kórház sebész-főorvosává választatott, 1888 óta bizottsági tag, a közegészségügyi bizottságban működik. L.: V., Erzsébet-tér 16.

Beck Adolf, kereskedő, háztulajdonos, szül. Budapesten 1860-ban. 1903 óta bizottsági tag; tiz évi póttagsága alatt egy izben két évre behivták rendes tagnak. Az iparügyi bizottságban működik, iskolaszéki tag, az I—II. kerületi takarékpénztár alelnöke. L.: II. ker., Széna-tér 1.

Beimel Sándor, nagykereskedő és tőzsdetanácsos, szül. Budapesten 1858-ban. és tanulmányait is itt végezte. A Lujza gőzmalom igazgatója, az adókivető bizottság tagja. 12 év óta bizottsági tag; a katonai bizottságban működik. L.: V., Nagykorona-u. 19.

Beliczay Béla háztulajdonos, mézeskalácsos. Az Erzsébetvárosi Kör egyik régi oszlopos tagja. L.: VII., Csányi-u. 3.

Benedek Dezső, műépitész, az Erzsébetváros politikai és társadalmi életében előkelő szerepe van. Az Erzsébetvárosi Körnek egyik vezető tagja és főképen mint az Eötvös Károly-párt elnöke szerzett kiváló érdemeket az Eötvös—Barabás-választás alkalmával. L.: VII., Ida-u. 2.

Benedek János ügyvéd és Hajdubószörmény orsz. gy. képviselője. Szül. 1863-ban Nyirbalkányban, az egyetemet Budapesten végezte. Mint jogász a Kereskedő Ifjak Körének titkára volt. Tanulmányainak befejezése után budapesti lapoknál dolgozott és kiváltképen a szépirodalom terén működött. Számos költeményt irt a Vasárnapi Ujságba és a többi városi szépirodalmi lapokba; ifjukori müveiből ki is adott egy gyüjteményt, melyet a kritika általános elismeréssel fogadott. Debrecenben ügyvéd és a „Debrecen" szerkesztője volt. Kiadott egy politikai tendenciáju verskötetet is Tábornok cim alatt. Jelenleg fővárosi ügyvéd, az Üstökös főszerkesztője, az Egyetértés politikai főmunkatársa, képviselőházi jegyző és a közgyülésbe a III. kerület választotta meg nagy lelkesedéssel bizottsági taggá. L.: II., Margit rakpart 1.

Benedek Sándor, közigazgatási biró, szül. Nagy-Kállóban, 1854-ben. Iskoláit Debrecenben végezte, 15 év óta bizottsági tag, közben 3 évig kimaradt, a 45-ös bizottságban működik, a III. ker. iskolaszék elnöke, kir. tanácsos. L.: III. ker., Polgár-utca 12.

Berényi Miksa, a Berényi és Frankl kiváló, régi, szolid cég beltagja. L.: VII., Károly-körut 9.

Berger Rezső dr., régi, jónevü fővárosi ügyvéd; a VII. ker. Ehrlich-párt kipróbált buzgó tagja. A közgyülések szorgalmas látogatója és a jogügyi bizottságban értékes, közhasznu tevékenységet fejt ki. Azelőtt póttag volt. L.: VII., Erzsébet-körut 44.

Bihari Mór dr., ügyvéd, a budapesti ügyvédi kamara választmányi tagja. Előbb póttag volt és később rendes taggá lépett elő. L.: VI., Váci-körút 21.

Biró Henrik, szül. 1866-ban Budapesten, kereskedelmi akadémiát végzett, azután külföldi tanulmányutat tett; kereskedő; a Demokrata-párt szervezésénél pallérmunkát végzett. A pénzügyi és katonaügyi bizottságban működik. A községi takarékpénztár és a hatósági kenyérgyár megalkotása körül kiváló érdemei vannak. L.: VI., Nagymező-utca 37.

Biscara Endre nyugalmazott vasuti főmérnök, a II. kerület társadalmi életében előkelő szerepe van; hosszabb idő óta tagja a törvényhatósági bizottságnak. L.: II., Szilágyi Dezső-tér 6.

Bittner János, a hentesek ipartársulatának elnöke; 1903 óta bizottsági tag; a közélelmezési bizottságban működik. A közgyűlésen rendszerint a közélelmezési ügyekhez szól hozzá. L.: IX., Erkel-u. 18.

Bleyer Miksa dr. régi tekintélyes tagja a VII. ker. Ehrlich-féle pártnak. Eddig póttag volt. L.: VII., Kisdiófa-u. 10.

Bochkor Károly, tanár, pénzügyi iró, szül. Csíksomlyón 1847-ben. Iskoláit Kolozsvártt végezte s 1867-ben áll. számvevőségi tisztviselő lett. Időközben jogi doktorátust szerzett a budapesti egyetemen, 1877-ben magántanár, 1889-ben rendes egyetemi tanár lett. Egy izben képviselő is volt. Munkája: Magyar államszámvitel rendszere, Budapest, 1887. L.: VI., Városligeti fasor 14.

Bogdányi Mór a Hungária vajkiviteli részvénytársaság vezérigazgatója. Fiatal éveiben hirlapirodalommal és hirlapkiadással foglalkozott és e téren kiváló érdemeket szerzett. Igy ő volt az egyik alapitója a Magyar Hirlapnak is. A főváros társadalmi életében szép szerepe van és a közjótékonysági, valamint a szociális intézmények létesitésében áldozatkészséggel vesz részt. Régi tagja az Erzsébetvárosi Körnek s mint ennek egyik előkelő tagját választották meg városatyává. L.: VII., Kövér Lajos-u. 3—5.

Boross Ernő dr. nős, orvosi- és sebésztudori oklevele van. Három évvel ezelőtt mint póttag jutott be. A kereskedelmi kórház sebész-orvosa és mint operateur egyike a főváros legkiválóbb, legképzettebb sebészeinek. L.: IV., Váci-u. 30.

Boros Soma, kereskedő, szül. Ó-Kanizsán 1857-ben, iskoláit Temesvárott végezte, 1894 óta bizottsági tag, közélelmezési, középitési bizottságokban működött, a közgyűléseken tevékeny részt vesz a főváros érdekeinek előmozditásában; a fővárosi kereskedők hitelintézetének bizottsági tagja stb. L.: IV., Váci-utca 30.

Bossányi Iván. Előkelő józsefvárosi ügyvéd; a régi gárda egyik legképzettebb tagja. Törvényszéki német tolmács. Közkedvelt kiváló szónok, európai müveltségü uriember. L.: VIII., Rákóczi-ut 11.

Botzenhardt János dr., ügyvéd, szül. Óbudán 1868-ban. 1903 óta bizottsági tag, jogügyi bizottságban működik, iskolaszéki tag. Dr. Keszits Antal halála után nagy lelkesedéssel a III. kerület országgyülési képviselőjévé választották meg és e kerület fejlesztése körül kiváló érdemei vannak. L.: III., Lajos-utca 174.

Böszörményi Oszkár dr., nős, született 1873-ban; hat év óta ügyvéd; az országos szesz-szabadraktár egyesület titkára. Hosszabb tanulmányutat tett külföldön és e közben a berlini és párisi egyetemek hallgatója volt. Agilis tevékenységet fejt ki

D Benedek Etel

rajztanár

polg. isk. Arad

1905.

Házi példány

...utatás

...ának kiadásában megjelent
...eladási forgalmáról. 1932 évi julius 1 től

...be	Hány drb.	Egység ár	Befolyt összeg pengő	fill	Jegyzet
Molly. 523/1923.	5	75	3.	75	
" 3/1934	2	70	1.	40	
523/1932.	10.	75	7.	50	
...Molly. 523/1932 = 75×80 = 60 P.					
" " 17×80 = 13·50					
2/1934. 68×80 = 53·66					
359/1934. 54×50 = 27·00					
drb = 214 P. = 154.16	214	—	154.	16	+ 1933 okt. 20-án tartott végrehajtó bizottság határozata alapján ~~[illegible]~~ 50 fil.
...datott összesen:	231	—	166.	87	Pengő

...a Bizottság pénztárába.

Benedek Etel

1902 tanítóképzői
polg. felsőbb lány ísk.
tanárnői lépcsítés
Ferképzőfőiskévk

67. l.

MDK

Benedek Elek

író

mese vállalatból megjelent 4. füzet Gazdag
"illusztrációkban. 8 mese 15 kép. Egy füzet
ára 50 kr. A mű 50 füzetre (öt kötet)
van tervezve. Athenaeum kiadása

— A magyar mese és mondavilágból
Arafikai Szemle 1894 évf 3. köt

BENEDEK Etelka

M.D.K.

1926-ban Nagybányán a sza badiskola tagja

Róti: Nagybánya... 337.1.

MDK

Benedek Franciska, méreskalácsos

Benedek Samu méreskalácsos idősebb lánya. Most 82 éves.

Apjuk halála óta (1945 előtt halt meg) nővérével együtt vezeti az üzletet, műhelyt.

(á. l.): Méreskalácsot tessék... .3

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. máj. 24

mak.

Benedek Frigyes és Krompecher László

Szentléleki Pálos Kolostor Templomrom. Műemlék.
1924 évi felmérésüket ifj Dümerling Ödön: A dédési
szentlélek pálos kolostor romjai c. tanulmányában közli.
Műemlékvédelmi Szemle, 18. sz. (186. kép)
ifj. Horváth Béla Miskolc 1962

248, 270. l. ori 18. jegyzet.

MDK

Benedek Frigyes épitész

Halász Közép 1941. 144.l.

MDK

Benedek Frigyes építészmérnök

2.dij

Tervpályázati eredm. M.Építőművészet, 1941.

430 l.

M.D.K.

Beneder Frigyes, építész

terve az egyr máso-
dik díjat nyerte el az Elek-
tromos Művek mátra vidéki
erőművének lakótelepére
kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.

dec. 4. sz. 5. old.

Benedek Frigyes építész

Vekbadics Máta: Cegléd, Református nagytemplom. Bp. 1999. (TKM, 621).

11. p.

Naturinterpretationen leben und wirken auch in Ungarn noch
Meister der naturalistischen und impressionistischen Epoche. Doch
gesagt werden, daß die Vitalität ihrer Schilderungen im allgem
stark zurückgegangen ist. Sie schleppen eine große Zahl nichtssag
Nachzügler mit sich, die in den jährlichen zwei Ausstellunge
offiziellen Kunsthalle alles andere verdrängen und erdrücken.

Diese Ausstellungen, wie in Budapest überhaupt alle
außerordentlich stark besucht. Budapest war ja im Frieden ein r
und lebhaftes Zentrum zeitgenössischer Kunst. Nach dem Stillstan
Kriegsjahre ist das Interesse für Erscheinungen der bildenden Kun
wieder vollerwacht. Eröffnungen sind Ereignisse und ziehen g
Publikum heran. Als besonders auffallendes Beispiel dieser allgem
Freude an Kunstgenüssen sei auf den Erfolg der vorjährigen Ausst
der *Szinyei Merse Gesellschaft* hingewiesen. Am Tage der Eröf
mußte auf der Straße vor dem Ausstellungsgebäude berittene Poliz

MDK

Benedek Frigyes

építész pályaművét 300 pengőért vásárolta meg a főváros.

A Munkaadó, 1932. szept. 14. 5 l.

Beváltatott

Kelet			Bemutató
év	hó	nap	

Kiadatott

Fizetési helye	Lejárat			
	év	hó	nap	
				Elfogadvány — Rónai

Benedek Frigyes

978. ASZTALKÉSZLET, porcellán, s
tányér, 2 ovális nagy tál, 1 ová
tásos csésze, 2 levesestál, 1 mus
zellan, mit Blumendekor. 35 fla
Schüsseln, 1 ovale kl. Schüssel,
penterrinen, 1 Senfbehälter, 1 Z

979. KÉT NAGY VÁZA FEDŐVEL
kinövő virágcsokor. XIX. sz. —
XIX. Jh.

980. KÉT FÖDELES VÁZA, porcell
bambuszágak és két madár, kél
zellan mit Craquelé Glazur, dara

981. NAGY DISZTÁL, porcellán, u. r
kerek cimer, közepén krizantemo
zellan mit s. g. Imaridekor. Japa

982. HÁROM NAGY DISZTÁL, porc
váza virágcsokorral. Japán, XIX.
dekor. Japan, XIX. Jh.

983. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, pir
alakok. Bécs, 1835. — Schale mit
figuren. Wien, 1835.

984. CSÉSZE ALJJAL, porcellán, ka
Francia, 1830 k. — Schale mit U

csészén szinesen copfos ruházatu férfi, az alj közepén nő (a
) k. — Schale mit Untertasse, Porzellan mit Figuren, Wien,

ai módon stilizált virágos diszitéssel. Bécs, 1780 k. — Schale
inesischen Blumen. Wien, um 1780.

s porcelláncsoport, a gyermek bölcsőn ül, ölében Harlekin-
Kind, farbige Porzellangruppe. Wien, 1846.

uttonnyal, szines porcellánszobrocska. Bécs, 1838. — Länd-
38.

ivel befutott fáról fészket szedő gyermekcsoport 3 alakkal.
ggyel. (Javitott.) Bécs, 1760 k.— Der Herbst, Kindergruppe,

ort. Magas áttört rokokódiszü talapzaton, fa tövében két
mintája.) 1770 k. — Matematik, farbige Porzellangruppe.

zines porcellánszobrocska. (Ballába ragasztott.) Kis benyo-
rszak első idejéből. Bécs, 1744—49. — Stehende Frauenfigur
. Wien, 1744—49.

ny peremdisszel. Bécs, 1821. — Schale mit Untertasse, Por-
1.

hoz, de kisebb. Japán, XIX. sz. — Prunkschüssel, ähnlich

Benedek Frigyes

építész

műegyet. tanársegéd.

szül. Brest 1905.

Sport és turista irodalommal is foglal.

Gyulyás: Magyar írók

II. 1054-k.

TÖRVÉNYJAVASLAT

A MŰVÉSZETI ÉS TÖRTÉNETI EMLÉKEK VÉDELMÉRŐL

I.Fejezet.

A művészeti és történeti emlékekről és azok gondozásáról.

1.§.

Az ingó és az ingatlan művészeti és történeti emlékek jelen törvény védelme alá helyeztetnek. A védelmet és felügyeletet jelen tör-

Benedek Frigyes

építész

a X. ker. Tomcsányi-ut és Pongrácz-uton levő kislakásos bérházak közül 3-at fentiterverett a főváros megbízásából.

Halász 1939. középitk.

40. l.

54. l.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"**

címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Benedek Frigyes

építész

tervezte a X. ker. Pongrácz-uti kislakásos lakótelep III/a típusu 3 épületet.

Statikus Várady Szabó Lajos.

Hulász Kőrép 1940

50. l.

keppel-

A felterjesztett ügyiratok összes száma

ányok megnevezése

Iratje

Folyó szám	Az ügyiratok iktatói száma és kelte	A csatol

Benedek Frigyes

építészmérnök

a mátravidéki erőmű

lakótelepének tervpályá

zatan 1941-ben II. díj.

Halászkőrép 1941

141. l. – 144. l. –

Távlati kép és helyszín-

rajz

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
741/912

SOI

Első nap, s:

Érkezés Gyulafehérvárra d. e. 9 óra 33 pe
D. e. 1/211 órakor megnyitó űlés a városi
1. Gr. ESTERHÁZY KÁLMÁN, az
2. Üdvözlések.
3. Dr. BODROGI JÁNOS főgimn. t
4. CSUTAK VILMOS főgimn. taná
Déli 12 órától 1 óráig a múzeum
BÉLA tanár.
Déli 1 órakor ebéd, étlap szerint.
D. u. 1/43-ra gyülekezés a Városhá
D. u. 1/23-kor a római katholikus főgimnáz
5. MÖLLER ISTVÁN kir. tanácsos, n
Előadás után a székesegyház m
Este 1/27-től 8-ig előadások a városi Vigad
6. Dr. SZÁDECZKY BÉLA köny
Mihály korában.
7. Dr. KENÉZ BÉLA egyetemi tan
8. Dr. KENYERES BALÁZS egyet
Este 8 órakor rövid ismerkedő összejövete

Második nap.

Benedek Trigyes

éjutén

l.

A Pesti Városháza

1938. 3. 4. 3 c. l.

(A tabáni gyógyszállo pályázata)

III. díj

a pályázaton

ST

RSULAT

KÖNYVNYOMDA.

Benedek Frigyes

Benedek Frigyes, okl. építész, az I. sz. középítéstani tanszék mellett.
XI., Horthy Miklós-út 1.

Programmja, A m. kir. József nádor műszaki és gazdaságtud. egyetem — az 1937/38. tanév első félévére. 83. l.

Benedek Frigyes, okl. építész, a magasépítéstani tanszék mellett. XI., Horthy Miklós-út 1.

tanársegéd

Pr. József műeg. 1938/39. II

90 P.

ELSŐ RÉSZ

Benedek Frigyes, okl. építészmérnök, a magasépítéstani tanszék mellett. *XI., Bernáth Géza-u. 23.* Távbeszélő: 155—947.

adjunktus.

Józsefnádortájék

1940/41. 97 l.

gatóság által az 1952/53. tanévben elvezett segélyek számát és értékét. E táblázat végeredménye szerint:

a) különféle segélyben részesült

az I. félévben 427 hallgató 45,971.50 P
a II. félévben 394 hallgató 38,828.30 P

az egész év folyamán 821 hallgató 84,799.80 P értékben,

b) tandíjmentességben részesült

az I. félévben 289 hallgató 20,374.50 P
a II. félévben 229 hallgató 14,331.— P

az egész év folyamán 518 hallgató 34.705.50 P értékben,

c) laboratóriumi díjmentességben részesült

az I. félévben 197 hallgató 3,900.— P
a II. félévben 104 hallgató 2,360.— P

az egész év folyamán 301 hallgató 6,260.— P értékben,
együtt 1640 hallgató 125,765.30 P értékben.

Ezen táblázat eredményei — összehasonlítva a mult évi eredményekkel — úgy létszám, mint érték tekintetében csökkenést mutatnak, ami egyrészt az ez évben keresztülvitt megszorítások következtében kisebb

Benedek Frigyes

a szekesfőv. kislakásépítési

terv p. II. dj.

MMÉEKözl

1939. 266 l.

1572. MELLIO, czase, romar erem

1573. ZSEBÓRA, arany, hullámos k

Svájc, XIX. sz. k.

val. Sárga és vörösréz, cloisonné borítással. Peremén világos lapon páros sárkányokkal váltakoznak, közben a hosszu élet Mély középrészében, türkizkék alapon öt sárkány különböző et jegyei. Külsején hullámok felett vágtató lovak és perzsa XVIII. sz.

aállvány 28 cm.) Illusztr. LX. tábl.

loisonné disszel. Két vége csigásan behajló, szélén bevésett árga-piros szinü rekeszzománc; hatszöges mezőkben hatlevelü XVI—XVII. sz.

n., mag. 12 cm Illusztr. LX. tábl.

tt réz, cloisonné disszel. Teste hengeres, alul legömbölyitett, szitése türkizkék alapon lotuszok közt gémek. China, XIX.

(pasztelszinü) cloisonné disszel. Teste hengeres, alul és felül stét szürkéskék alapon szines krizantémumok boritják. China,

áncos felülettel. Hat gömbös lábon áll, két végén kengyeles takban kiemelkedik. Oldalait és födelét fehér sávval szegett, sz boritja, stilizált növényi mustrával. Födelén kengyeles . sz.

Benedek Frigyes

a szolnoki felsőkereskedelmi fiúiskola tervpályázatán

III. díj.

MMÉEKözl

1941. 15-1

WARREN

Benedek Frigyes

Pesti Napló 1938. nov. 1-

„Inkább szegénység és szabadság, mint gazdagság és szolgaság" — mondotta Mikecz igazságügyminiszte

Evangélikus templomszentelés a fővárosban, református templomszentelés Cegléden

Ugyancsak vasárnap szentelték fel a két évvel ezelőtt tűzvész martalékává lett és újjáépített *ceglédi református templomot*, amelyet *Benedek* Frigyes műegyetemi tanársegéd tervei szerint emeltek újklasszikus stílusban. Az ünnepi istentiszteleten megjelent *Mikecz* Ödön igazságügyminiszter, a város országgyűlési képviselője, *Tasnádi Nagy* András, *Lázár* Andor, *Jaloviczky* Károly, dr. *Fáy* István főispán és a környező városok és községek kiküldöttei. Az avató beszédet *Ravasz* László püspök mondotta. Délben a vendégek tiszteletére a Népkörben 200 terítékes ünnepi ebéd volt, amelyen *Mikecz* Ödön igazságügyminiszter a felekezetekközötti egységről beszélt. Kiemelte, hogy a magyarok, ha nem is voltak gazdagok, szabadok voltak egy évezreden át; a jövő útja ugyanez: *inkább szabadság és szegénység, mint gazdagság és szolgaság*. Végül *Lázár* Andor ny. igazságügyminiszter kijelentette, hogy *nem kell megváltoznunk, ha nagyot akarunk alkotni, csak még inkább* magyarrá kell lennünk.

112 K
POSTA

Benedek Ferenc

építész

Szabad Művészet

1951. 385 l.

1951 felvették a
M. Képző- és Iparművészeti Főiskola építész szakosztályának tagjai sorába

Benedek Frigyes

III/a típusú 3) épület

Tervezte fenti

Tér és Forma.

1942. 172. l.

(Budapest székesfőváros szociális épiskezési. A Tomcsányi- és Pongrác-uti kislakáros telep, képekkel.)

IGEN BENEDIKT UND ÄGIDIUS, 1427. ESZTERGOM, CHRISTL. MUSEUM.

Hidak,
Függművek,
Erkély állványok,
Mozgó állványok és
Torony állványok

való szállitását

és felállitását.

tatarozásc
lésekhez,
mázolásho
hez, hidé
földmunká

kizárólag szabadalmazott egyetemes vasállványszerk

Nagy hordképesség, tisztaság, kényelem és tűzbiztonság! Cse

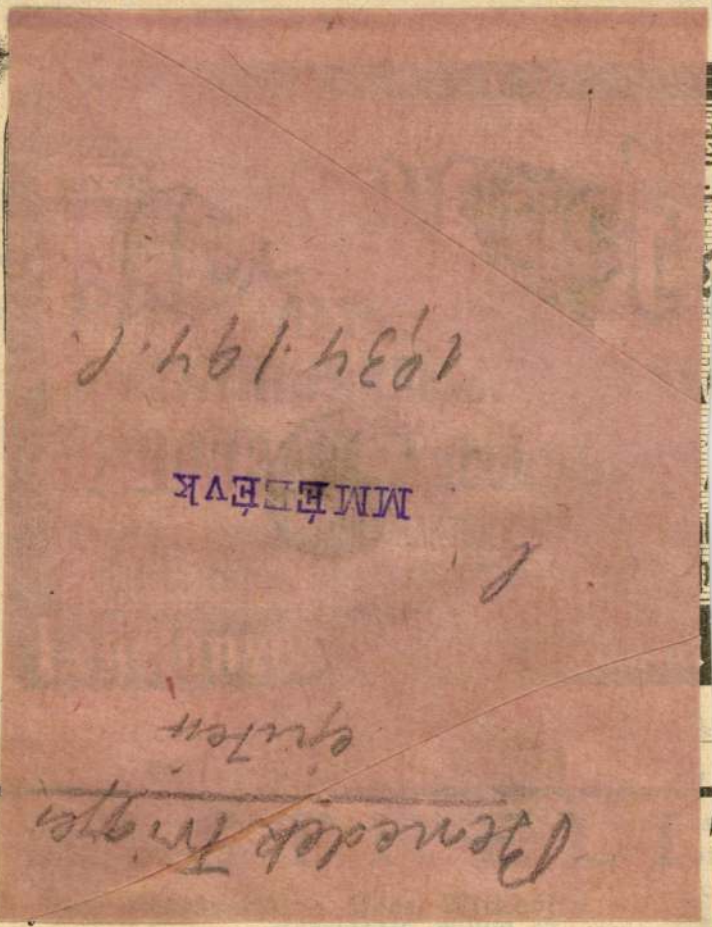

t o k **valódi természetes aszfalttal.**

korona. A dijazott tervek minden további dijazás nélkül
re tulajdonát képezik.
A nem dijazott pályaművek az elbirálás után a benyujtáskor
ismervény visszaszolgáltatása ellenében 6 héten belül
ietők.
Az épitőtervek elkészitését illetőleg a vármegye fenn-
gának a szabad rendelkezés jogát és a tervpályázat
étől függetlenül a végleges tervezet elkészitésével bármely
iegbizhat.
Minden pályázó elismeri, hogy a pályázati feltételeket
azoknak magát aláveti.

ros-Vásárhely, 1909. évi junius hó 14-én.

Köllő Ignác
Maros-Torda vármegye alispánja.

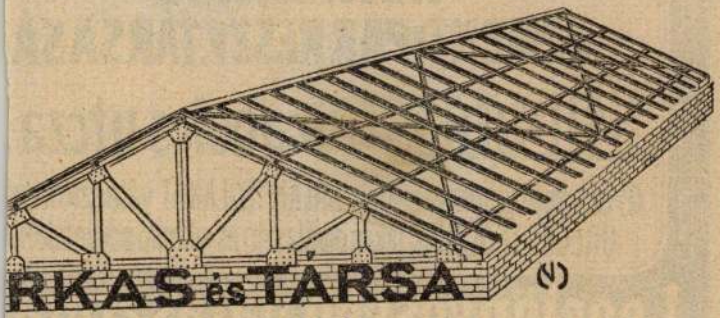

RKAS és TÁRSA (N)

'ASSZERKEZETI GYÁR

APEST, VI., Lehel-utca 8.

: 82—70. INTERURBAN : 82—70.

zegecselt tartókat és oszlopokat, mindennemü vas-
teket, idomvasablakokat, csigalépcsőket, Polonceau
keket, ivlámpa oszlopokat, vasgerenda hajlitásokat
és annak szerelését.

Benedek Frigyes

A cegledi ref
templom 1936. le-
egett kupolajat
Hild József eredeti
tervei ~~be~~ szerint
de vasbeton ter-
kezettel B. mege
~~[illegible]~~ tte pitette

bünnlékek

ságának!

Budapest.

kcy. főerdőőrnek írásbeli je-
ral bátorkodom tisztelettel
utésében felhozott körülmé-

Benedek Frigyes

A veszprémi Nehézvegyipari Műszaki Egyetem telepítésének terében /Fonáky István, 1949-50/ közreműködött Kiss László.

Major Máté: Az épitészet uj világa, Magvető, 1969, 389.l.

BENEDEK FRIGYES

TKM 621. 11.0.

Ceglèd, Ref. nagytemplom

Benedek Frigyes, építész M.D.K.

az egyik második díjat nyerte el a főváros Tomcsányi ut és Pongrácz ut sarkán építendő kislakásos bérházcsoportja terepályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1939. LX. évf.

aug. 3. sz. 4. old.

Benedek Frigyes, építész M.D.K.

és Árvé Károly hőrös terve a 4 db. 1000 p-ös díjak egyikét nyerte el a tabáni gyógyszálló pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1938. LXIX. évf.

márc. 10. sz. 9. old.

Benedek Gaby

festőművész

Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállítása - Nemzeti Szalonban - képével szerepel. Egyszerűségében is kitepező „Szemekbárás"-a

Pesti Hirlap
1935.V.9.

ELSŐ MAGYAR ÁLTALÁNOS BIZTOSITÓ TÁRSASÁG BUDAPESTEN.

I. Tűz-, szállitmány- és jégbiztositási üzlet.

Kiadások. Huszonhetedik évi zárszámla 1884. január 1-től deczember 31-ig. **Bevételek.**

I. Tűzbiztositás.				1883. évi nyeremény-számla: maradvány . .		1408 50
Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonása után	150228 54			**I. Tűzbiztositás.**		
Függőben maradt károk tartaléka	192149 31			Az 1883. évről áthozott készpénz díjtartalék a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül	176124 12	
Szerzési költségek a viszontbiztositott rész utáni bevétel levonásával	322641 82			363142638 frt 14 kr. kötött biztositások után és a f. évb. lej. díjrészletekből bef. díjak frt 372913.83 levonva törl. díjak frt 243,394.69		
A tűzbiztositási üzletet terhelő igazgatási költs. és adó	341370 02			viszontbiztos. díjak « 532,289.40		
Behajthatlan követelések leirása	16666 11			lejárt visszbiztositási díj-részletek . « 468,564.32 frt 1.244,248.41	248466 42	
A következő évek készpénz-díjtartaléka a viszontbiztositott rész levonása után és minden megterhelés nélkül	1745350 48	4120405 28		Az 1883. évb. fenm. tartalék függőben volt károkért	145983 50	4391891 04
II. Szállitmány-biztositás.				**II. Szállitmány-biztositás.**		
Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonásával	45124 89			Az 1883. évről áthozott dijtartalék	19321 57	
Függőben maradt károk tartaléka	14312 79			23.075,541 frt 49 krnyi kötött biztositások utáni dijak . . . . . frt 148,039.49		
Szerzési költségek	13321 11			levonva: törlesztett dijak frt 5,358.02		
A szállitmány-biztositási üzletet terhelő igazgatási költségek	1223 27			viszontbiztositási dijak 63,092.15 « 68,450.17	79589 32	
A következő évnek dijtartaléka a viszontbiztositott rész levonásával	18629 67	103611 73		Az 1883. évben fenmaradt tartalék függőben volt károkért	31475 10	130385 99
III. Jégbiztositás.				**III. Jégbiztositás.**		
Viszontbiztositások és törlések	736975 36			71.721,575 frt 46 krnyi kötött biztositások utáni dijak	2138410 14	2138410 14
Kifizetett károk a viszontbiztositott rész levonásával	806638 42			**IV. Egyéb bevételek.**		
Szerzési és igazgatási költségek a viszontbiztositások utáni bevételek levonása után . . .	305395 86			Beváltott szelvények után, valamint egyéb kamatok és bevételek	237611 80	
Behajthatlan követelések leirása	5542 73	185455 37		Társasági házak tiszta jövedelme	60744 17	298355 97
A társasági tartaléktőkének kamatja		60078 09				6960451 64
1884. évi nyeremény		821804 17				
		6960451 64				

Vagyon. Mérleg-számla 1884. deczember 31-én. **Teher.**

Elhelyezett tőkepénzek: az első hazai takarékpénztárnál, az egyesült budapesti fővárosi takarékpénztárnál, a m. orsz. közp. takarékpénztárnál, a m. általános hitelbanknál s magyar állami kincstári pénztárjegyekben	2582532 —			Részvényalaptőke: teljesen befizetett 2000 egész részvény à 1000 frt . . . 2000000 —		
Értékpapirok:				Részvényalaptőke: teljesen befizetett 2000 fél részvény à 500 forint . . . 1000000 —	3000000	—
a) 274,000 frt m. földhitelintézeti 5½% záloglevelek à 100% . . . . . 274,000 frt — kr.				Társasági tartaléktőke . . .	1562030	32
b) 2.057,100 frt m. északkeleti vasut els. ez.-kötvények à 97.50% . . . . 2.005,672 frt 50 kr.				Tűzbiztositási dijtartalék készpénzben a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül . 1.745,350.48		*
c) 393,800 frt Magyar nyugati vasut II. kib. els. ez. kötvények à 98.50% . . . 387,893 frt — kr.				Szállitmány-biztositási dijtartalék készpénzben a viszontbiztositott rész levonásával és minden megterhelés nélkül 18,629.67	1763980	** 15
d) 350,000 frt Magyar gácsországi vasut II. kib. els. ezüst kötvények à 96.75% . 338,625 frt — kr.				Tűzbiztositási függő károk tartaléka	192149	31
e) 228,800 frt Duna-drávai vasut elsőbbs. ez.-kötvények à 97% . . . . . 221,936 frt — kr.				Szállitmány biztositási függő károk tartaléka	14312	79
f) 30 000 frt I. erd.vas.e.els k. à 97.75% frt 29,325				Árkülönbözeti számla	455542	16
g) Lloyd-társ. kötv. s egyéb értékp. 261,470 frt — kr.				Dunaparti ház adótartaléka . .	39197	25
h) Olasz alapitv. kötv. Lir. 375,000 à 96.50 frs, 362,812.50 à 48.65% frt 176,508.30 a fenti értékpapirok után az év végéig esedékes kamatok 68,272 frt 81 kr.	376302 61			Különféle hitelezők	294612	42
Leszámitolt és egyéb váltók	24539 81			Előbbi évekről eddig fel nem vett osztalékok	1276	—
A társaság házai Budapesten	1210000 —			Első m. ált bizt.-társ. Lévay-alap	53917	52
Különféle adósok:				Tisztviselők nyugdijalapja. . .	435273	55
a) Pénzkészlet és maradványok a képviselőségeknél	621431 28			Életbiztosit. osztály folyó számlán	332898	78
b) Maradványok idegen biztositó intézeteknél .	354561 14			1883. évi nyeremény	821804	17
Jégbiztositási osztály folyó számlán	220993 10					
Központi pénzkészlet	18373 48					
	8966994 42				8966994	42

* A tartaléktőke az 1884. évi nyereményből emelkedett 1.661,031 frt 32 krra.
** A dijtartalék az 1884. évi nyereményből emelkedett 1.813,480 frt 65 krra.

II. Életbiztositási üzlet.

Kiadások. Huszonkettedik évi zárszámla 1884. január 1-től deczember 31-ig. **Bevételek.**

Törlesztett kötvények dija	98759 15			A mult évből áthozott dijtartalék		9274114 61
Visszaváltott kötvényekért	147475 07			Befolyt dijak: ez évben kiállitott kötvények után,	280249 94	
Halálesetek után megtéritett összeg	526473 03			az előbbi években kiállitott kötvények után	1889096 26	
Lejárt kiházasitási tőkékért	697694 81			a biztositott tőke emelésére forditott nyeremények	14217 95	2183564 15
Kiházasitási biztositásoknál haláleset következtében dijvisszatérités	54639 33			Mult évi függőben volt károk tartaléka . .		129696 69
Függőben levő károk tartaléka	150782 98			Illetékek		4250 32
Évjáradékokért	14653 13			Kamatjövedelem		517530 76
Viszontbiztositási dijak	2498 71					
Bélyegekért	2971 37					
Postadijak, nyomtatv., irodai bér, uti s egyéb költség	9259 78					
Tiszti fizetések	4837 23					
Jövedelmi adóért ez évi nyeremény után . .	3571 13					
Orvosi dijakért	1586 72					
Szerzési és dijbehajtási költségek	154231 41					
Behajthatlan követelések leirása	3797 85	1795750 71				
Dijtartalék ez év végén		10182046 41				
1883. évi nyeremény		169614 41				
		12147411 53				12147411 53

Vagyon. Mérleg-számla 1884. deczember 31-én. **Teher.**

Értékpapirok . . . . 8.869,249 fr 54 kr.				1. Dijtartalék: . 10.396,018·55		
ugyanis:				levonva viszontbiztositási dijtartalék 213,972.14	10182046	41
1. 1013000 frtnyi magyar földhitelintézeti 5½% záloglevelek 100 frtjával	1013000 —			2. Biztossági alap	210754	03
2. 5597400 frtnyi magyar földhitelintézeti 5%-os záloglevelek 100 frtjával.	5597400 —			3. Kiházasitási tőkék nyereménye	266075	07
5. 1148000 frtnyi magyar földhitelintézeti 4½%-os értékü záloglevelek 93% frtjával	1071084 —			4. Függőben levő károk tartaléka	150782	98
4. 72,240 frtnyi magyar földhitelintézeti 5%-os ércz értékü záloglevelek 120% frtjával . . .	86904 72			5. Dijleszállitásokra vonatkozó nyeremények tartaléka . . .	2280	12
5. 223900 frtnyi pesti magyar kereskedelmi bank 6%-os záloglevelei 100 frtjával	223900 —			6. Előre fizetett dijak az 1885—1889 évekre	2064	67
6. 373100 frtnyi osztrák-magyar bank 5%-os záloglevelei 100 frtjával	373100 —			7. Fel nem vett nyeremények 1883 évről	526	05
7. 8,202 Lira olasz 5%-os járadék és kamatai . .	3860 82			8 Viszontbiztositó intézetek és mások követelései . .	21565	46
Magyar királyi állam pénztárjegyek	500000 —			9. 1884. évi nyeremény . .	169614	41
8. 1884-ben esed. kamat. és elszám. pénzküldemény	161415 19					
9. Jelzálog kölcsönök	120187 52					
10. Kötvény-kölcsönök	1189044 —					
11. Viszontbizt. kötvény kölcsönök	19126 76					
12. A központ tartozása folyó számlán	332898 78					
13. Vezér- és főügynökségek s mások tartozásai .	313517 41					
	11005439 20				11005439	20

Budapest, 1884. deczember 31-én.

Az igazgatóság:
Fuchs Rudolf, Hajós József, Harkányi Frigyes, Lévay Henrik.
Igazgató-helyettesek: **Ormody Vilmos,** igazgató, **Ullmann Károly Pál,** aligazgató.

Jeney Lajos,
a központi könyvezés főnöke.

A fenti zárszámlákat és mérlegeket megvizsgálván, azokat a törvényben s az alapszabályokban meghatározott elvek szerint készülteknek és azok egyes tételeit a fő- és segédkönyvekkel teljesen megegyezőknek találtuk.
1885. márczius hó 4-én.

A felügyelő bizottság:
Pecz Vilmos, életbizt. osztályfőnök. **Rudnyánszky Ferencz. Tornyai Schosberger Zsigmond. Szitányi Izidor. Kaczvinszky János,** életbizt. könyvvivő.

VASÁRNAPI UJSÁG. 200
Franklin-Társulat nyomdája. (Budapest, egyetem-utcza 4. szám.)

NÉPGYÓGYSZER!

(természetes gyógymód).

1881-ik évtől kezdve örvend ezen kitünő szer, nagy ujság-reclamok **nélkül** (mint ez minden más szernél szokásos, hogy annak elterjedést szerezzünk), a beteg közönség részéről a legélénkebb tudakozódásnak, miután azt az egyik szerencsésen fellábadt egy másik szenvedővel közölte, s igy lett e szer szájról-szájra a széles világon elterjedve, mindenütt gyógyitólag és hasznosan hatva. Miután ezen népgyógyszer mindazon tápanyagokat, melyek az emberi test felépüléséhez és fentartásához **feltétlenül** szükségesek, összesüritett kivonatban tartalmazza és épen ezért csak kis mennyiségben kell a gyomorba juttatni, hogy a beteg test fenntartását, erőhöz való jutását eszközöljük, ugy az kitünő hatásunak mutatkozik **mindazon** betegségeknél, melyek általános **elgyengülést és lesoványodást** okoznak, de különösen mindazon gyomorbajoknál (hol ugyanis a közönséges ételek meg nem szenvedtetnek), továbbá minden tüdő-, mell- és légzési szervbajnál, nagyon huzamos köhögés, asthma, vérszegénységnél (sápkórnál), lábbadozóknál átszenvedett sulyos betegség után, gyenge gyermekeknél, megzavart idegrendszernél és különösen **mindenütt,** hol a testnek **észszerü** és **erőteljes** táplálása **szükségesnek** mutatkozik. Ezen szer jóizü és mindenki szivesen beveszi. — Egy eredeti doboz ára használati utasitással együtt **4** frt, egy próbadoboz **2** frt (Románia részére **10** frc., illetve **5** frc.) — Szétküldés készpénzfizetés vagy utánvét mellett az oroszlán gyógyszertár tulajdonosa

Stenner Frigyes által Brassóban (Erdély).

Raktárak a következő gyógyszerész uraknál: **Török József Budapest, király-utcza 12, Neustein Fülöp Bécs,** I, Plankengasse 6, **Bruss Mihály** és **társa Bukarestben** és **Petelenz R. Jassyban.**

Hála és elismerő irat. 2032

Stenner Frigyes gyógyszerész urnak Brassóban. Budapest, 1881. deczember 13. Öregségem miatt folyton növekvő gyengeségemnél az ön népgyógyszere jó szolgálatokat teljesitett; kérek utánvéttel még egy dobozt számomra küldeni.

Kiváló tisztelettel Gyarmathy György Kálvin-tér 1. szám.

Most vagy soha!

Több ezer darab különféle belhoni alaku mütajték **pipát** és valódi tajték **szivarszipkát borostyánkő szopókával,** tömeges vásárlás folytán **fele áron** megvettem és igy azokat oly rendkivüli olcsó áron bocsájtom eladásba, hogy alig munkadija van fizetve. **Minden darab**

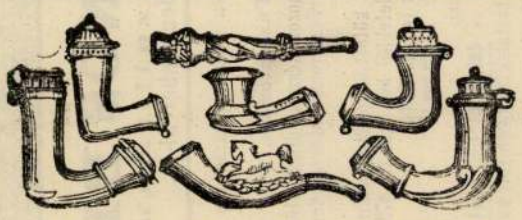

csak 1 forint 15 kr.

Valódi mütajték pipák, chinaezüst kupakkal, csikós, debreczeni, Rákóczy vagy magyar makrapipák, egyenes vagy csutorás szárba, a legfinomabbak darabja **csak 1 frt 15 kr.**

Valódi tajték szivar- és szivarkaszipka, valódi borostyánkő szopókával, müvészies faragványokkal, állatokkal, virágokkal, diszes faragványnyal, bársony tokban, **csak 1 frt 15 kr.**

Valódi mütajték török csibuk pipa, pompás, kényelmes állású, hosszu, szagos meggyfa szárral, szopókával együtt **csak 1 frt 15 kr.**

Megjegyzendő, hogy tajték-áruim oly gyönyörüen szivódnak, hogy minden dohányzónak

élvezet nézni,

tehát mindenki saját érdekében, minél előbb tegye megrendelését, mivel a készlet a rendkivüli olcsóság miatt gyorsan kifogy.

Egyedüli megrendelési czim: 2020

FEKETE GYULA tajtékárus,

Bécs, VI. ker., Engelgasse 10/U.

A MOHAI ÁGNES FORRÁS

hazánk egyik legszénsavdusabb

SAVANYUVIZE

kitünő szolgálatot tesz főleg az emésztési zavaroknál s a gyomornak az idegrendszer bántalmáin alapuló bajaiban. Általában a viz mind azon kóroknál kiváló figyelmet érdemel, melyekben a szervi élet támogatása és az idegrendszer működésének fölfokozása kivánatos.

Borral használva kiterjedt kedveltségnek örvend.

Az 1884. évi elszállitás 1,500.000 palaczk.

Friss töltésben mindenkor kapható

Édeskuty I.

m. kir. udv. ásványviz-szállitónál Budapesten.

Ugyszintén minden gyógyszertárban, füszerkereskedésben és vendéglőkben.

Egy beteg- és gyermek-szobából

hiányozzék a

BITTNER-féle

Conifera-Sprit.

Kapható a gyógyszertárakban,

azonban **világosan Bittner féle Conifera-Sprit** és **Bittner-féle szabadék. porlasztó** kérendő.

BITTNER-féle

fenyőtű-fürdőkivonat

természetes, erösitő, **fenyőtű-fürdő** rögtöni készitésére. Különösen ajánlható mell- és tüdőbetegeknek, valamint köszvényesek- és ideg-betegeknek. Egy üveggel **40 kr.** 12 üveg **4 frt o. é.** NB. Egy nagy kádra elégséges egy üveggel, egy ülő-kádra fél üveggel. 2014

Fő letét:

Bittner Gyula gyógyszerésznél Reichenaubən, Alsó-Ausztria; BUDAPESTEN: Török József gyógyszert., király-utcza 12.

A Franklin-Társulat kiadásában megjelent és kapható:

Kisfaludy Sándor

összes regéi

A költő arczképével.

Ára vászonba kötve 1 frt 60 kr.

A vidéki szálloda- s fürdő-vendéglős urak különös figyelmébe ajánlom hirdetményemet.

GÉCZY FERENCZ

első budapesti 2039

élő- és tisztitott baromfi-, tojás- és vadas-áru csarnoka

Budapest, IV., Duna-utcza 10. sz.

az „arany fázánhoz"

ajánl az évadra idei szép **tisztitott fiatal libát,** idei fiatal csirkét és *fiatal poulardot, vadsertés, vadkacsák* és egyéb *saison-vadak.* — Föraktár Magyarország részére valódi stiriai és franczia hizlalt baromfiből, u. m.: *poulard és kappanok, conservek. Ludzsir,* naponta friss *ludmáj,* üzletemben kapható *legjutányosabb ár* mellett. *Tojás (friss) átnézett jótállás mellett.* Vidéki megrendelések utánvét mellett pontosan eszközöltetnek.

Hölgyeink figyelmébe!

A negyed beálltával hölgyközönségünk figyelmebe ajánljuk megrend lés végett a

háztartási, gazdasági és szépirodalmi hetilapot, a magyar gazdasszonyok orsz. egyletének hivatalos közlönyét, mely már IV. évfolyamban van s nagy elterjedésnek örvend. Megjelenik minden vasárnap, **Munka után** czimü ingyenes szépirodalmi melléklettel.

Előfizetési árak: egész évre **6** frt, — félévre **3** frt, — negyedévre **1** frt **50** kr.

Előfizetések legczélszerübben postautalványnyal a **«Magyar Háziasszony»** kiadóhivatalába, Budapest, váczi körut 20. sz. a. intézendők. E lapból levelező lapon való megkeresésre a kiadóhivatal ingyen és bérmentve küld mutatvány-számokat.

Alkalmi ajándékok legnagyobb választékban!!!

Benedek Gábor és testvére

ékszerészek

Budapesten, hatvani utcza 17. sz. a.

Alapittatott 1867. évben.

DRÁGAKŐ-, ARANY-, EZÜST-, ÉKSZER- és valódi svájci ÓRA-RAKTÁR.

Saját használatunkra vásárolunk: Brilliántokat, gyémántokat, gyöngyöket, szines drágaköveket nemkülönben **ócska aranyat és ezüstöt** a legmagasabb áron.

ÁRJEGYZÉK

Aranynemüek hivatalos próbával ellátva.

Függők, lencsék gyermekek számára				frt 1.20	és feljebb
— gömbölyüek	frt	3.—,	4.—,	6.—	« «
— gyémánttal	frt	15.—,	20.—,	30.—, 50.—	« «
— brilliánttal	frt	35.—,	45.—,	60.—, 100.—, 500.—	« «
Melltük, (Brosche)	frt	4.—,	6.—,	9.—	« «
— gyémánt	frt	27.—,	35.—,	60.—	« «
— brilliánttal	frt	70.—,	150.—,	250.—	« «
Garniturák, (függő s melltü)		15.—,	20.—,	25.—	« «
— gyémánttal	frt	—.—,	40.—,	50.—	« «
Gyürük, női divat	«	2.50,	4.—,	8.—	« «
— karika	frt	3.—,	4.—,	8.—, 15.—	« «
— gyémánttal	«	10.—,	15.—,	25.—	« «
— brilliánttal	frt	25, 35.—,	55.—,	100.—, 250.—	« «
— püspök gyémánttal	frt	60.—,	100.—,	150.—	« «
Medaillon	«	10.—,	13.—,	16.—	« «
— gyémánttal	«	20.—,	25.—,	35.—	« «
Keresztek	«	3.—,	4.—,	6.—	« «
— püspök email nélkül	frt	60.—,	70.—		« «
Karpereczek	frt	12.—,	15.—,	25.—, 40.—	« «
— gyémánttal	frt	40.—,	50.—,	70.—	« «
Collierlánczok	frt	9.—,	12.—,	20.—, 30.—	« «
Oralánczok, női rövid	frt	20.—,	25.—,	—.—	« «
— női hosszú	«	25.—,	30.—,	—.—	« «
— férfi rövid	«	20.—,	25.—,	35.—	« «
— férfi hosszú	«	35.—,	40.—,	60.—	« «

Valódi svájczi órák 2 évi jótállás mellett.

Ezüst henger-óra, 1 fedéllel				frt 9.—	és feljebb
— « « 2 «				« 12.—	« «
— **horgony-óra,** 1 «				« 14.—	« «
— « « 2 «				« 16.—	« «
Metall- v. Nickle-Remontoir,				frt 8.—, 10.—	« «
Ezüst Remontoir, 1 fedéllel				« 14.—, 16.—	« «
— « 2 «			«	18.—, 20.—	« «
Arany férfi-óra, 1 «			«	35.—	« «
— « « 2 «			«	40.—, 50.—	« «
— « **Remontoir-óra,** 1 fed.			«	35.—, 40.—	« «
— « « « 2 «			«	50.—, 60.—	« «
Chronometer « « 2 «			«	200.—	« «
Női óra 1 «			«	18.—	« «
— « 2 «			«	24.—, 30 —	« «
— « « « 1 «			«	25.—, 28.—	« «
— « « « 2 «			«	35.—, 40.—	« «
— **Remont.-óra,** gyémántkővel			«	50.—, 60 —	« «

Theaszürő, Mocca kanál, czukorforgó, czukorszóró, sótartó, kulcstartó, varrókészlet tokban, asztalkendőtartó, gyufatartó, különféle árakban.

Teljes ezüst evőkészlet 6 személyre, kulcsosal zárható bőrtokban				frt 120.—, 140.—	és feljebb
— 12 személyre			«	220.—, 350.—	« «

Ezüstneműek 13 próbás ezüstből hivatalos próbával ellátva.

Állványok ezüstlábbal			frt	8.—, 10.—	és feljebb
— tömör ezüstből	frt	40.—,	50.—,	65.—	« «
Gyertyatartók, asztali			frt	33.—, 40.—	« «
— zongora, kétágu			frt	50.—, 60.—	« «
Girandol, két vagy több águ			frt	80.—, 125.—	« «
Gyermek-evőeszköz	frt	5.—,	8.—,	10.—	« «
— pohárral			frt	15.—, 20.—	« «

Csemege-eszköz tokban 6 pár				frt 10.—	és feljebb
Asztali evőeszköz tokban 6 pár				frt 15.—, 20.—	« «
Czukorszelencze				frt 35.—, 40 —	« «
Dohányszelencze				frt 12.—, 15.—	« «
Tálcza			frt	30.—, 40.—, 50.—	« «
Kenyérkosár				frt 20.—, 30.—	« «
Névjegy-gyüjtő				frt 20.—, 20.—	« «

456

Régiségtárgyakat legmagasabb árban vásárolunk. — Minden szakmánkba vágó itt fel nem sorolt czikk dús választékban kapható. — Vidéki megrendeléseket lelkiismeretesen és pontosan eszközlünk, meg nem felelő tárgyakat készséggel kicserélünk, sőt azokért 5% levonásával a pénzt vissza ts szolgáltatjuk!

MOK

Á. Benedek Gaby, festő.

Gyermekkóros, of.

Villamosban, "

Nemz. Szal. Mtv. E. - Szinyei Társ. X. Tav. kiáll. - 1935 V. 8-19. - Kat.

MDK

Benedek Gabriella VII.é.növ.

a Rotary Club 5o P dija

Képzőmüv. főisk. jelölései...
Magyarság, 1937. ápr. 9. 1o 1.

MDK

Winkler László
Fekvő akt c. képe loo P dij

Képzőműv. főisk. jelöléssei... Magyarság.
1937. ápr. 9. lo l.

Benedek Gabriella
Epreskerti részlet, olaj

O.M.Kir. Képzőműv. Főisk. kiáll. 1924. 18 l.

Benedek Gabi

festő

Nemzeti Szalon

Á. Benedek Gabi.

1934. Tavaszi Szalon.

Öreg asszony,olajf,
Tanulmány,olajf,

1935 Tavaszi Szalon.
Gyermekkórus,olajf,
Villamosban,olajf,

Á. BENEDEK GABY

27	Öregasszony	olajf.	80.—
28	Tanulmány		60.—.

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1934

VĚZÍ.
TELEF.
108-03.

Kifigurázott építészet

Benedek Gábor kiállítása ürügyén

A Magyar Építőművészek Szövetségének székházában a Münchenben élő *Benedek Gábor* kézügyességét és humorát dicsérő alkotásaiból rendeztek kiállítást, amely a stuttgarti Institut für Auslandsbeziehungen támogatásával jött létre.

Benedek Gábor 46 éves. Egy sereg épület jelzi munkáját Münchenben és környékén, amelyek közül jópárat építészeti díjjal is jutalmaztak. Arra is jut ideje, hogy a Bajor Építészeti Kamara elnökségi tagjaként segítse a nyugatnémet—magyar szakmai kapcsolatok fejlődését.

— Budapesten születtem. Két évet végeztem a Műegyetemen. 1960-ban kerültem Münchenbe, ahol elölről kellett kezdenem mindent. Az ottani egyetem építészmérnök karán kaptam diplomát. Két évig különböző irodáknál dolgoztam, majd önállósítottam magam. Tizenöt esztendeje nyitottam saját tervezőirodát: három építésztársam van, s tizenöt alkalmazottunk. Nagyon sok pályázaton veszünk részt — vázolja életútját az építész-karikaturista.

— *Miket terveznek?*

— Mi építettük például a BMW cég új telepének igazgatósági épületét, s az új augsburgi egyetem beépítési tervét is mi készítettük. Bár az utóbbi években nagyrészt ipari jellegű létesítmények tervezésével foglalkozunk, de mellette lakóházakat is folyamatosan tervezünk.

— *Minden építész rajzol, de Benedek Gábor mióta látja ilyen ironikusan a világot, hogy még karikatúrákban is megörökíti?*

— Már az egyetem elvégzése után elkezdtem karikatúrákat rajzolni, s immáron tizenöt esztendeje vagyok állandó munkatársa a polgári liberális beállítottságú *Süddeutsche Zeitung*-nak, amely lapban hetente kétszer jelennek meg rajzaim. Ez egy különös adottság és a véletlen szerencsés találkozása volt. A müncheni napilapnak nyolc állandó rajzolója van, s közülük négyen főfoglalkozásban építészek.

— *Rajzaival kizárólag az építészet visszásságait tűzi tollhegyre?*

— Nem. Budapesten éppen a kivétel látható: a *Bauherrlichkeit* (Építési gyönyör) című könyvem anyaga. Általában bel- és külpolitikához kapcsolódó karikatúrákat készítek. De az építészetet megfricskázó rajzok szinte maguktól adódnak: olyan témák ezek, amelyek bőséggel ragadnak a fejesvonalzóra...

— *Tényleg ilyen komikus a világ építészete, mint ez a rajzokon tükröződik, vagy inkább ijesztő?*

— Ha kritizál az ember, akkor a karikatúrának jócskán túloznia kell, különben senki sem figyel rá. Jópofa kis viccelődéseket senki sem vesz komolyan! Szerintem akasztófahumorral kell töprengésre késztetni a szemlélődőket, felhívni a figyelmüket bizonyos égető kérdésekre. Például arra, hogy mi már nem utakat építünk a városok köré, hanem a városokat építjük oda, ahol az autópályák vannak. Az én bögyömet nagyon nyomja a technika megfékezhetetlen fejlődése. Mi, építészek a technika mögött teljesen háttérbe szorulunk. Nem hiszem, hogy a karikatúrák megoldanák a világ problémáit, azonban valamiben mégiscsak segítenek a fintorok: tudatosítják a problémákat az emberekben, felkavarják, nyugtalanítják őket, és serkentik a képzeletet, amely a változás, a megújulás hajtóereje.

— *Végül is: milyen a világ építészete? Hol tartunk most?*

— Egy nagy zsákutcában. Mert az, amit a *posztmodern* próbálgatott, nem vezetett eredményre. A *posztmodern* zászlóbontása már eleve a teljes bizonytalanságnak volt a jele. Az irányzat képviselői felismerték, hogy *a funkcionalizmus már nem megy*, az embereknek elegük van belőle, s ezért megpróbáltak régi idézetekkel játszani. De ez: zsákutca. Senki sem ismeri egyelőre az innen kivezető utat. A *posztmodern* törekvésekről nemrégiben volt kiállítás a frankfurti építészeti múzeumban, ahol a kritikusok egybehangzóan megállapították, hogy az egész folyamat megállt, beragadt, s a bemutatkozás egyértelműen *kiállítás volt a múltról*. De a kiútkeresés rendületlenül aktuális. A szakmai világ egyelőre mindenben kételkedik. Ezért rendezték meg ugyanabban a frankfurti kiállítóhelyiségben az én karikatúráim bemutatását, *Építészeti kritika — képekben* címmel. Nagy vita van a világ építészei között, de nem tudnak zöldágra vergődni, nem találják a „sötétlő erdőből" kivezető utat...

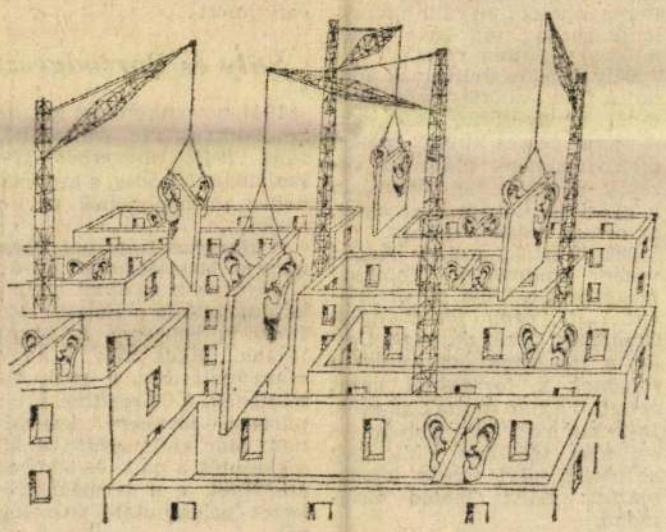

„Az építészet a falban történik" (Robert Venturi)

— *Karikatúráiban egyfolytában bírálja, néha nevetségessé teszi az építészetet, ugyanakkor gyakorolja is ezt a hivatást. Mennyire befolyásolja ez a kettősség munkájában?*

— Nem vitás: ez meghasonlásra is vezethet, mert ha az ember tisztábban látja a visszásságokat, éles szemmel fedezi fel a hibákat, ezáltal kritikusabb lesz saját munkájával szemben is. De ezáltal az én helyzetem nem jobb, mint akármelyik másik építészé: *nekem ugyanazokat az akadályokat kell átugranom.* Egy lényeges mondanivalója van a kötetbe is összegyűjtött rajzoknak: az egész világon divatos hóbort az építészeket okolni azért, hogy miket terveznek. De ezt nem egyedül csinálja az építész. Nem ő a megrendelő, nem ő a beruházó, nem ő adja a pénzt az épített környezet kialakításához. A társadalom megrendelésének tesz eleget, a társadalom igényeit elégíti ki. S nem lehet csakis az építészeket felelőssé tenni a társadalom hibáiért.

Kurcz Béla

é kell tenni mben

minőség-védelemben is. Az utóbbi másfél évtizedben esztendőnként 100—120 ezer lakást kapcsoltak be a közműves vízellátásba, ám ugyanakkor csak 50—60 ezret csatornáztak. A közmű-olló — a vízfelhasználás és a szennyvíztisztítás közötti eltérés — ma Magyarországon rendkívüli mértékű. Tavaly majdnem elérte a 900 ezret — a teljes állomány egynegyedét — a közműves vízzel ellátott, de a csatornahálózatba bekapcsolatlan lakások száma. Ezért a vízminőségvédelem legfontosabb feladataként csökkenteni szükséges a szennyvíztisztító kapacitásnak a vízellátáshoz viszonyított elmaradását; meggyorsítani a csatornahálózat fejlesztését, a szennyvíztisztító művek építését. Az elszennyeződés veszélyének elhárítása miatt különösen sürgető a szennyvizek elvezetése és tisztítása a vízbázisok közelében.

A vízminőség romlása miatt ma már mintegy 700 — vízművel nem rendelkező — kistelepülés a víz magas nitráttartalma következtében közegészségügyileg veszélyeztetett. E településeken a lakosságnak csupán 4 százaléka él,

A világ végén?

Megpályázzák a nemzeti zászlót

Azt mondják a helybeliek, hogy réges-régen itt volt a világ vége. Sályig ment az út, aztán már csak a semmi volt. Pedig a bükkaljai falu hihetetlenül gazdag, már-már mesés múltra tekinthet vissza.

Sály érdekes múltjának adatait a falu szülötte, *Barsi* Ernő tanár úr gyűjtötte össze, aki nemcsak lelkes kutató, hanem a sályi pávakör áldozatos vezetője is, miközben főállásban a győri tanítóképzőben oktat, az ország másik végében.

896-ot írtak, amikor Árpád vezér honfoglaló őseinkkel megpihent a Sályi patak mellett. *„Itt nagy földet adott Ócsádnak, Örsúr apjának, Örsúr, a fiú aztán ott, annak a folyónak a forrásánál várat épített."* Aztán múltak az évek, 1348-ban volt Sály első írásos említése. 1660-ban halt meg az utolsó sályi Örsúr leszármazott: Sályi Tibold Zsigmond.

A Magyar Statisztikai Közlemények XII. kötetében adatokat találunk Sály lakosságáról: 1715-ben 176 lelket számláltak. 1771-ben foglalják írásba a sályi Urbáriumot: ez az irat nemcsak a jobbágyok és az uraság viszonyát rendezte, hanem név szerint felsorolta az akkori 105 jobbágycsaládot Anna néven vált híres írónővé, s számos regényében szerepelnek sályi emberek, akiknek századunkban is nehéz sors jutott...

Sály és Borsodgeszt

1944 novemberében két hétre hadszíntérré változott a falu. *1944. november 17-én szabadult fel Sály*, s kezdődött nehéz történelmének új korszaka.

A Hazafias Népfront Borsod megyei bizottságának egykori titkárával, a mostani alelnökkel látogattam el Sályra. *Hegyi* Imre jó ismerője a borsodi tájnak, lelkes híve a hagyományápolásnak, a múlt tiszteletének, s elősegítője a települések jövőbeni fejlődésének. Már előre említi a községvezetés, a párt- és népfrontszervezet, s a termelőszövetkezet példamutató összefogását...

— Sályban 2700-an laknak, a társközségben, Borsodgeszten pedig 387-en. 1978-ban egyesült a két település — ismertet meg falujával a tanácselnöknő, *Fekete* Jánosné. De hozzáteszi, hogy ha valami csoda nem történik, az öt kilométerre levő társközségben elhal a lakosság, mert *évente csak egy gyerek születik.* Azonban váltig reménykednek benne, hogy megállítható az elnéptelenedési folyamat, s páran visszaköltöznek Miskolcról falujukba...

A társadalmi munkájuk dicsekvésre is okot adó eredményével *megpályázzák a Hazafias Népfront nemzeti zászlaját.* Legnagyobb teendőjük most az iskolaépítés, amelyhez nemcsak megyei támogatást kaptak, hanem a helyi termelőszövetkezet is busásan hozzájárul az építési költségek fedezéséhez. *S egymillió forint értékű társadalmi munkát végeztek a falu lakói az új iskola alapozásánál.* Égető szükség van az új létesítményre, mert a gyerekek eddig *nyolc különböző helyen tanultak.* Például a felújított kastély-iskolában, egy családi házban, tűzoltószertárban stb. Jelenleg 280 iskolás gyerek van a faluban, de jövőre már 320 tanulót kell elhelyezni a padokban. Ezért építik óriási áldozatok árán az új, négy tantermes + két szertáras és tornatermes épületet. De épül már az új orvosi rendelő is, összekapcsolva szolgálati lakással.

Fegyveres Balázs vb-titkár terveikről szólva elmeséli, hogy öregek napközi otthonát is szeretnének létesíteni, még-

új vezetéssel kezdték a termelést. *Tavaly már 14 millió forint volt a nyereségük.*

— Úgy álltunk hozzá, hogy nem számít, mennyi lesz a nyereség, de iskolának és óvodának lennie kell, mert a mi gyerekeink járnak oda. A tagság pedig támogatott bennünket ebben az elhatározásunkban — mondja dr. *Nagy* János, a téeszelnök. — Az 50 fős óvoda három éve épült. Most az iskola építéséhez majdnem hatmillió forintot biztosítottunk. De ez megéri nekünk...

— A társközség sem mostohagyerek — válaszolja kérdésemre a vb.-titkár. — Kötelességünknek tartjuk tovább építeni Borsodgesztet. Nagy probléma ugyanis az egészséges ivóvíz biztosítása, s megoldatlan gond, hogy onnét a gyerekek Vattára járnak iskolába, mert csak három osztály van helyben, egy tanítónő felügyeletével. De társadalmi munkával, téesz-segítséggel épült egy ravatalozó is a társközségben.

Megbecsült hagyományok

— Jó néha megállni a falu fölötti dombok valamelyikén, s észrevenni: milyen szép is ez a táj, ez a falu! — mondja a tanácselnök. — Jó visszanézni a múltjába is. Sály évszázadokon át csak úgy vonzotta magához az értékes embereket, s a falu is bocsátott útnak szülötteiből olyanokat, akik a *közjóért* munkálkodtak.

— Ötvennél több egyetemet és főiskolát végzett ember származott innen el — veszi át a szót *Mihály* István, a téesz pártitkára. — Van köztük tanár, tudós, orvos... De nagyon kevesen jönnek vissza...

A tanácselnök: — A falu népe az elmúlt századok alatt sokat szenvedett, de mindig talpra állt. Sokáig élt szegénységben és mégis voltak kincsei. Akik szerették falujukat, érezték odatartozásukat, nem sajnálták az érte való munkálkodást. *Ez volt a záloga a falu fejlődésének*, s ez ma is. Sajátos ízzel és tisztasággal őriztük meg nyelvünket. Csodálatosan szép dalokat, játékokat, szokásokat éltetett a falu lakossága évszázadokon át.

— Persze — folytatja Fekete Jánosné —, sokat kell még tennünk ezért a mi Sályunkért. Ennek a munkának első lépése az, hogy *megbecsüljük hagyományainkat, értékeinket, s úgy dolgozunk a jövőért.* Ennek a munkának műhelye az a három éve működő *hon-*

BENEDEK Gábor

W. i. [Wagner István]

Architektura és karikatura

[Benedek Gábor kiáll.]

17/275 Bp. MÉSZ Galéria 1984

Magyar Hírlap. 1984. nov. 23. 6.

BENEDEK Gábor

Kurcz Béla: Kifigurázott építészet: Benedek Gábor kiállítása ürügyein. = MN XLVII. 278. 1984. nov. 27. 6. p.
[beszélgetés B. G.-vál)

Bp. MÉSZ,

Egyúttal szíveskedjenek
anyagi támogatás összege
és dologi kiadások bonta
Felhivjuk szives figyelm
valamennyi nemzetközi re
a fenti módon - adatlap
részünkre megküldeni, be
előzetesen bejelentettek
rábbi évekről húzódnak

Mellékletek

MAGYAR T
IZKÖZI KAPCSOL

Benedek Gábor, építész és karikaturista.

- Az Építőművészek Szövetségének Dienes utcai székházában Egy építész karikatúrái az építészetről címmel a München-ben élő Benedek Gábor szellemes rajzait tekinthetik meg, november 22.-ig.

- /nene/

Láttuk, hallottuk

1984. XI. 15. Pénteki, 10.45.

Benedek Gábor

A Magyar Építőművészek Szövetségének székházában csütörtökön Lázár Antal, a szövetség főtitkára és Horst-Wolfram Kerll, az NSZK budapesti nagykövetségének első titkára megnyitotta Benedek Gábor münchenі építész karikatúra-kiállítását. Mintegy 50 építészeti karikatúrát mutat be a kiállítás, amelynek anyaga nagy érdeklődést keltett az előző bemutatókon Ausztriában, Franciaországban és Olaszországban is. A kiállítás november 22-ig tekinthető meg — szombat és vasárnap kivételével — naponta reggel 8 órától délután 5 óráig.

Magyar Nemzet 1984. XI 16.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
1984 NOV 22
DAILY NEWS
Gábor Benedek,
1021

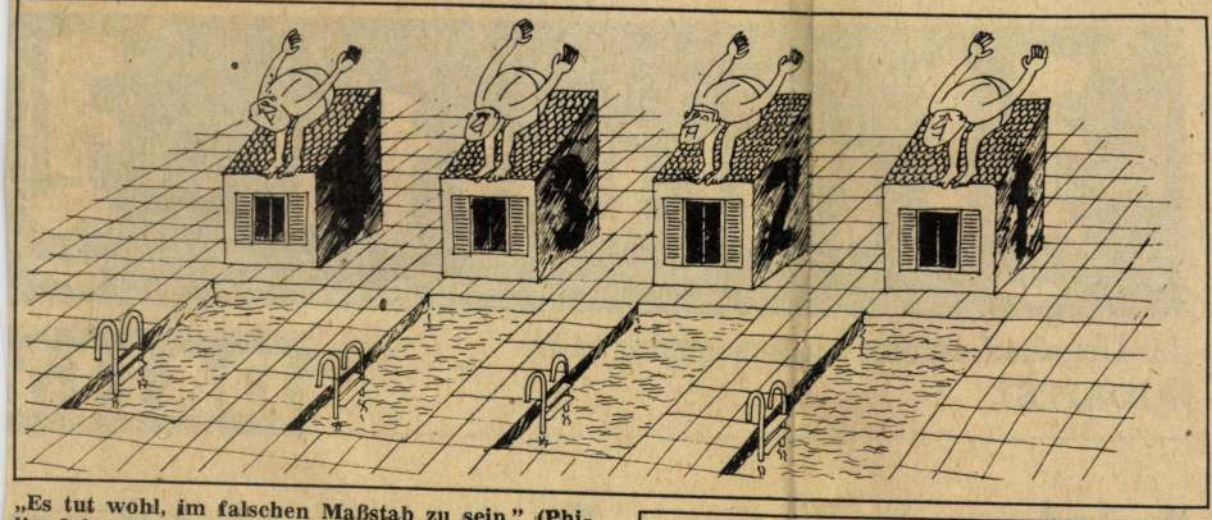

„Es tut wohl, im falschen Maßstab zu sein." (Philip Johnson, Zit. nach Jürgen Joedicke: Architektur im Umbruch, Edition Krämer, 1980)

ARCHITEKTUR UND KARIKATUR AUF EINEM NENNER

Gábor Benedek, der in München lebende Architekt und Karikaturist ungarischer Abstammung, stellt sich zum ersten Mal in Ungarn vor. Im Haus der Verbandes ungarischen Baukünstler sind rund 60 Zeichnungen zu sehen, die auf ironische Weise die Auswüchse der Architektur der Gegenwart darstellen.

Mit ätzendem Spott kommentiert werden die Karikaturen mit den Aussprüchen weltbekannter Schriftsteller, Dichter, Philosophen und Architekten, deren Wahrheit auf diese Weise in Frage gestellt wird.

Die Ausstellung von Gábor Benedek erntete bereits in Österreich, Frankreich und Italien großen Erfolg.

Für den Stil des Künstlers ist der Text des Katalogs charakteristisch, in dem es heißt: „Der Autor dankt allen Bauherren des Bundes, den Ländern und Gemeinden, Körperschaften des Öffentliches Rechts, Wirtschaftsunternehmen, Vereinen sowie privaten Auftraggebern, die durch ihr Wirken zum Zustandekommen dieses Buches einen wesentlichen Beitrag geleistet haben." Gemeint ist hier die kopflose Bebauung der Städte und die Vernichtung der Landschaft durch die Architektur. Gábor Benedek ist übrigens seit 1968 ständiger Karikaturist der Süddeutschen Zeitung.

Zs. F.

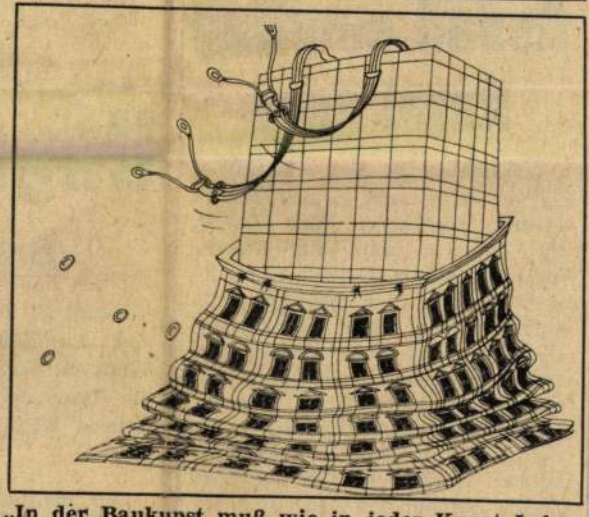

„In der Baukunst muß wie in jeder Kunst Leben sichtbar werden." (Karl Friedrich Schinkel)

Neue

der Ungarischen Nachrichtenagentur MTI
BUDAPEST

DAILY

Assad empfing Antal Apró

Damaskus, 21. Nov. (TASS) — Syrien wird sich getreu seiner Politik weiterhin den Plänen des Imperialismus und Zionismus im Nahen Osten widersetzen, erklärte der syrische Präsident Hafez Assad bei seinem Gespräch mit dem Präsidenten der ungarischen Nationalversammlung, Antal Apró. Das syrische Volk setze den Kampf für die Befreiung der von Israel besetzten arabischen Gebiete fort. Dabei rechnet das Land mit der Unterstützung der befreundeten sozialistischen Länder.

Antal Apró würdigte die wirtschaftlichen und kulturellen Erfolge Syriens. Ungarn unterstütze den Kampf des syrischen Volkes zur Verteidigung und Wahrung seiner legitimen Rechte.

Freundschaftsv
Ungarn—Vietnam unt

Breiter Rahmen für Ausbau der

Hanoi, 21. Nov. (MTI) — Die Unterzeichnung eines Vertrages übe war am Mittwoch der Höhepunkt des Besuches einer ungarisch Vietnam. Weitere wichtige Ereignisse des Mittwoch waren eine die Überreichung hoher Auszeichnungen und ein Treffen des Ge sischen KP, Le Duan, mit dem ungarischen Staatspräsidenten P USAP.

Der vietnamesische Staatsratsvorsitzende Truong Chinh überreichte Pál Losonczi den Orden „Goldener Stern", Anschließend überreichte Losonczi dem vietnamesischen Staatsoberhaupt den Bannerorden der Ungarischen Volksrepublik mit Diamanten.

Der ungarisch—vietnamesische Vertrag über Freundschaft und Zusammenarbeit bildet ein weiteres Glied in der Reihe ähnliche Abkommen, die Vietnam mit an deren sozialistischen Ländern g schlossen hat. Die Unterzeichn des Dokuments, Pál Losonc und Truong Chinh, betonten i Anschluß an den festlichen Ak der Vertrag werde als Leitfade für die weitere Verstärkung d Beziehungen beider Länder di nen. Auf der anschließende Freundschaftskundgebung unte strich der Leiter

Benedek ~~Gizella~~ Gabriella

volt növendék
a főiskola tanulmányi
kiállításán a Rotary
Club egyik díját kapta
festményéri.

Képem. Fors k. Erk

1936/37. 58 l.

Ferkèpzomfoiskèvk

Levélnehezék, bronzkéz, hossza 12 cm.

Benedek Gabi

festő

Harmadik osztályú
váróterem. of.

Munkácsy-Cél

1934. márc. kiáll.
(Ernst Muz).

nek /Budapest I. Horthy Mikl
zottsága részére végzett kül
50 fillért, azaz Négyszáznyo
számu kiadási csekkszámla te

3./ B i e n e n s

Műemlékek Országos Bizottság
párna, olajfesték, gummilap,
P 50 fillért, azaz Egyszázki
számu kiadási csekkszámláról
rékpénztári csekkszámlájára
hó 28-án. A miniszter rendel
teri tanácsos.

A hivata

mi

Á. Benedek Gaby

Gyermekkorus, oláff-
Villamosban, oláff-

X. Tavaszi Salon

1935.

Benedek Gabriella

17. Benedek Gabriella . Váróterem olajf.

tanár: Réti I.

18. Benedek Gabriella . Villamoson) olajf
19. Benedek Gabriella . Iskola

Tanár:

Réti I.
Réti I.

Képrőm. főisk. kiáll.
1937

Benedek Gabriella Ákosné

1921/22 - 1924/25, 1928/29 I,
1929/30 I., 1930/31 - 1932/33

Ferképzőmfőiskévk

67. l.

21/22
22/23
23/24
24/25

Ákosné Benedek Gabriella

VII. évf.

50 P. jutalomdíj

1932/33

Ferkèpzomfoiskèvk 27. l

Benedek Gabriella

Szerepela Képzőmű. Főcikola kiállításán a Műcsarnokban

Réti tanítványa.

Cyság 1937 III. 20.

Benedek Gabriella

„Villamos jelenet" c. festménye nekrepel a Képzőmův. Főiskolo kiállításán a hűcsaknokban

(emlitve)

Pesti Napló 1937 III. 20.

Benedek Gabriella VII. éves

Festőművészetért a Rotary Club
50 pengős díját kapta a Képző
művészeti Főiskola kiállításán

Magyarság 1937 IV. 9.

Á. Benedek Gaby

Szinyei M. Társaság tavaszi kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt.

PH. 934. IV. 1.

Benedek Gabriella MDK

Váróterem

Villamoson

Iskola

Mücsarnok 1937 Képzőm. Főisk. Kiáll.

Banadek Gabriella

Vámberem

Villamosom

Iskola

MDK

Benedek Gabi, festö

Harmadik osztályu váróterem.

Az Ernst-Mus. kiállitásai. CELVII. -Munkácsy-Cén VI.
cers. egybekötött repr. kiáll. Bp.1934 május. Ent. 0.1

MDK

Benedek Gabrielle,

Réti István tanár növendéke.

Akttanulmány. Szénrajz.

Az OMKK Föisk Növ.Munk.kiáll. 1923 márc.18-25.
Kat. 17. l.
Ernst Anna.

MDK

Benedek Gabriella

Epreskerti részlet, of.

Képzőm.Főisk.ifjusági kiáll. Ernst Muz. 1924.

18. 1.

MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG
SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE
BUDAPEST, IX. RÁKOS-U. 10

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrhölgynek

BUDAPEST,

ifj. Kellner E. Bpest.

LA SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

invita la S. V. Illma ad intervenire alle

CONFERENZE

che

il Rev.

P. VITTORINO FACCHINETTI

Professore dell'Università del Sacro Cuore di Milano

terrà

sabato, 27 aprile alle ore 18
nella Sala del Museo d'Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—37.) sul tema:

DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA

(con proiezioni); e

lunedì, 29 aprile alle ore 18
nella Sala della TESz (V., Falk Miksa-utca 1) sul tema:

LA RADIO IN VOLO

LA PRESIDENZA

Gli ospiti sono graditi.

D Benedek Géza

adat nincs

1894/95 II. I. ovtál

Kemenczecsecs V. 174.

Benedek Géza

1894/95

Ferkészámfőiskévk

67. l.

Benedek Gyula

l.

Gereczerajztár

425. h.

Magyar Tudományos Akadémia
Művészettörténeti Kutató Csoport
Institut des Recherches d' Histoire de l' Art
de l' Académie Hongroise des Sciences
Budapest, I., Úri u, 62. Tel.: 160-160, 160-080 H Budapest I. Pf. 27
1250

BENEDEK GYÖRGY

BENEDEK György

Alföld, 1982/12.

Benedek György: Kodály-portré

KÖNYVÉRTÉKESITŐ VÁLLALAT
KÖNYVTÁRELLÁTÓ FŐOSZTÁLY
HANGLEMEZBOLT
1391 Budapest, Pf. 204.

Számlaszám:

Kódszám:

Fiz.módja:

SZÁMLA - MEGRENDELŐJEGYZÉK

..... Könyvtár

.....

Megrendeljük könyvtárunk részére a "Tanuljunk nyelveket!" sorozatból
RADVÁNYI - SZÉKÁCS: ANGOL 2. SZÖVEGEK ÉS GYAKORLATOK I-II. rész

..... pld	HANGLEMEZEN SLPX 19196-205	ára	700,-	.....
..... pld	KAZETTÁN MK 19196-205	ára	1.200,-	.....
		Összesen:		.....

.....

Mindhárom példányt azonosan ki-

Benedek György, Munkácsy-díjas festőművész

Pontosan tíz éve, hogy két ambiciózus fiatal művész, Benedek György és Janzer Frigyes megszervezte Budatétényben a Mészáros László Képzőművészeti Kört, amely most jubileumi kiállításon mutatkozik be. A tárlaton 30 amatőr festő, grafikus, szobrász és iparművész, mintegy 150 alkotással mutatkozik be.

Népszava, 1984. júl. 1.

MAHIR SAJTOFIGYELO
LEVÉLREKLÁM
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Benedek György

KELET-MAGYARORSZÁG
1984 MÁJ 5

Jeltő - nabrán is

1021

KM HÉTVÉGI MELLÉKLET

Benedek György: Nocturne

Radnóti Miklós:*

HETEDIK ECLOGA

Látod-e, esteledik s a szögesdróttal beszegett, vad
tölgykerítés, barak oly lebegő, felszívja az este.
Rabságunk keretét elereszti a lassú tekintet
és csak az ész, csak az ész, azt tudja, a drót feszülését.
Látod-e drága, a képzelet itt, az is így szabadul csak,
megtöretett testünket az álom, a szép szabadító
oldja fel és a fogolytábor hazaindul ilyenkor.

Rongyosan és kopaszon, horkolva repülnek a foglyok,
Szerbia vak tetejéről búvó otthoni tájra.
Búvó otthoni táj! Ó, megvan-e még az otthon?
Bomba sem érte talán? s van, mint amikor bevonultunk?
És aki jobbra nyöszörg, aki balra hever, hazatér-e?
Mondd, van-e ott haza még, ahol értik e hexametert is?

Ékezetek nélkül, csak sort sor alá tapogatva,
úgy írom itt a homályban a verset, mint ahogy élek,
vaksin, hernyóként araszolgatván a papíron;
zseblámpát, könyvet, mindent elvettek a Lager
őrei s posta se jön, köd száll le csupán barakunkra.

Rémhírek és férgek közt él itt francia, lengyel,
hangos olasz, szakadár szerb, méla zsidó a hegyekben,
szétdarabolt, lázas test s mégis egy életet él itt, —
jóhírt vár, szép asszonyi szót, szabad emberi sorsot,
s várja a véget, a sűrű homályba bukót, a csodákat.

Fekszem a deszkán, férgek közt fogoly állat, a bolhák
ostroma meg-megújul, de a légysereg elnyugodott már.
Este van, egy nappal rövidebb, lásd, újra a fogság
és egy nappal az élet is. Alszik a tábor. A tájra
rásüt a hold s fényében a drótok újra feszülnek,
s látni az ablakon át, hogy a fegyveres őrszemek árnya
lépdel a falra vetődve az éjszaka hangjai közben.

Alszik a tábor, látod-e drága, suhognak az álmok,
horkan a felriadó, megfordul a szűk helyen és már
újra elalszik s fénylik az arca. Csak én ülök ébren,
féligszitt cigarettát érzek a számban a csókod
íze helyett és nem jön az álom, az enyhetadó, mert
nem tudok én meghalni se, élni se nélküled immár.

*Hetvenöt éve született az 1944-ben, koncentrációs táborban elpusztult költő.

1944 MEGIDÉZÉSE

Horthy Miklós: Tyll Attila

Az összkép a hiteles!

A filmműterem környékén elegáns, régivágású urak várakoznak az ügyelő hívására. Az az admirális, aki éppen feketekávéval erősíti magát — régi ismerősünk: Horthy Miklós kormányzó, pontosabban Tyll Attila színművész, aki a tv Századunk-sorozatának már jó néhány filmjében személyesítette meg Horthyt. A sürgölődés arra utal, hogy a Századunk-sorozat új részeinek forgatása folyik. A sorozat írója-rendezője: *Bokor Péter*. Érdeklődésünkre szívesen válaszol.

— Sorozatunk öt új filmjének egyes jeleneteit forgatjuk. Úgy dolgozunk, mintha játékfilmet készítenénk, pedig

A „SZÁZADUNK"-SOROZAT LÉNYEGE

egyértelműen dokumentálás. Amit mi itt a műteremben színészekkel „lejátszunk", rekonstruálunk, az távolról sem valóságos játék. Vannak ugyanis a történelemnek olyan eseményei, amelyekről kizárólag írásos anyagok léteznek, azok is bizony terjedelmesek, terjengősek, a lényeg csak itt-ott, egynémelyik mondatban, bekezdésben bukkan elő. Egyetlen filmes lehetőségünk, hogy az írásbeli anyagokban, jegyzőkönyvekben, feljegyzésekben, levelekben, vagy a történelmi személyiségek visszaemlékezéseiben megörökített valóság alapján — bizonyos valóságos eseményeket megelevenítünk. Színészekkel — akik rendszerint nem is hasonlítanak az általuk „játszott" történelmi személyiségekhez.

— *Ez célzatos?*

— Igen! Szeretnénk félreérthetetlenné tenni, hogy amit mi rekonstruálunk, az akkor sem hiteles dokumentum, ha mindent elkövetünk a hitelesség érdekében. A szöveg lehetőleg szó szerint követi az eredeti anyagokban talált mondatokat, és a színészek is jelezni igyekeznek

A TÖRTÉNELMI SZEMÉLYISÉGEK VISELKEDÉSÉT,

magatartását úgy, ahogyan azt egyesek esetében a kortársak emlékeiből, vagy éppen régi filmfelvételekből ismerjük. De azért a rekonstrukció nem hiteles, hanem csupán jelzés! Úgy is mondhatnám: amit itt, a műteremben színészekkel jeláts-

Vert hadsereg jelzi a bűnös kormány útját.

A „KORMÁNYZÓI FOGADÓSZOBA" VENDÉGEI:

maga Horthy (Tyll Attila), Horthy István özvegye (Gyöngyössy Katalin) és még néhányan. Maga a díszlet is elég furcsa: a tágas műteremben a királyi vár egyik szép termének fényképéről készült óriási fotónagyítás áll. A jelenet felvétele után folytatjuk a beszélgetést Bokor Péterrel.

— 1944. március 19-től az év jószerint minden egyes napjára esett valami különösen fontos és rendszerint különösen végzetes esemény. Máskor egész esztendők teltek el negyedannyi történéssel, mint amennyi ekkor egy-egy napon megtörtént. Mindent természetesen nem lehet felidézni. Nem is kell. De a döntő fordulópontokat meg kell ismerni ahhoz, hogy az újabb generációk valamelyest megérthessék apáikat, nagyszüleiket, hogy szembe-

mány kinevezése, a fegyverszünetkérés körüli huzavona, a németek és nyilasok készülődése, az esetleges fegyverszünet, a „kiugrás" elhárítására, a Mussolini szabadító SS-kalandor; Otto Skorzeny Budapestre érkezése. Ezek az események mind szerepelnek filmjeinkben. Aztán itt van a fegyverszünetkérő delegációk útja: Náday vezérezredes repülése Dél-Olaszországba; egy „amatőr" delegáció tapogatózása a Vörös Hadseregnél, végül pedig a hivatalos fegyverszüneti delegáció, a Faragho Gábor féle küldöttség kalandos útja a felkelt Szlovákián át — Moszkváig. Feldolgozzuk a delegáció tárgyalásait, kapcsolattartásait a budai Várral, a delegáció után küldött Nemess őrnagy útját és kiérkezését Moszkvába — október 15-én. Azon a napon, amikor a fegyverszünet feltételei már tisztázottak, már csak a végrehajtás van hátra, és — a moszkvai magyar de-

Benedek György

BENEDEK GYÖRGY Munkácsy Mihály-díjas festőművész, szobrászművész;

BODNÁR ERIKA a Katona József

Érdemes művész lett

Népszabadság, 1987. IV. 4

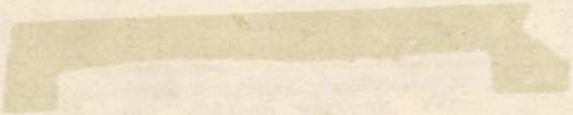

Benedek György

Munkácsy-díjas szobrászművész.

2 Benedek György: Kodály, gránit, 30 cm

Művészet, 1984. júl. 20-old.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Hevesi Szemle
Benedek György

1984 JUN

1.

1021

A szerkesztő bizo

DR. BAKOS

BERECZ IS

CSONT IST

DR. DRÁVICZ

EBERGÉNYI

GYURKÓ (

(felelős szerk

KISS SÁNDOR

KÓCZA IMRE

DR. LŐKÖS ISTVÁN

MOLDVAY GYŐZŐ

DR. NAGY SÁNDOR

DR. SEREG JÓZSEF

DR. SIPOS ISTVÁN

SZALAY ISTVÁN

Szecskó Károly: A mezőgazd

Törőcsik Miklós: Fejezetek a

HAZA

Soós Tamás: „Anatóliai jaj

MŰI

Sereg József: A 650 éves

Havas-Horváth István—Ősz

Pálos Lászlóné: Vadászattör

Fülöp Lajos: Spetykó Gásp

Könyvespolc — — —

A borítókon *Benedek Gy*
alkotásai (Szá

/ESI SZEMLE. Közművelődési folyóirat.
jelenik: negyedévenként, a Heves me-
Tanács V. B. művelődésügyi osztálya
dozásában. Szerkeszti: a szerkesztő bi-
ság. Felelős szerkesztő: Gyurkó Géza.
kesztőség: Eger, Beloiannisz u. 3., 3300.
fon: 13-664. Kiadja: a Heves megyei Lap-
ló Vállalat. Felelős kiadó: Hekeli Sándor.
eszti: a Magyar Posta. Előfizethető:
nely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a
a hírlapüzleteiben és a Posta Központi
apirodánál (Budapest, V., József nádor
1900). Előfizetési díj egy évre: 56.— Ft;
eladási ár: 14.— Ft. Index: 25957.
tévai Nyomda Egri Gyáregysége, Eger.
F. v.: Horváth Józsefné dr.

1984

HU ISSN 0133—7564

ratot nem őrzünk meg és nem adunk vissza!

Benedek György

Liszt a tengeren túlra készül

Itt ülök *Liszt Ferenc megtisztelő „társaságában"* Nagytétényben, *Benedek György* szobrászművész műtermében, és azon ábrándozunk, vajon milyen is lesz majd az a végleges környezet, ahová ez a bronzplasztika kerül Mexikóban... A *Magyarok Világszövetsége*, meg a *Művelődési Minisztérium* külügyi osztálya kereste meg az eredetileg festőnek készült művészt (aki évekkel ezelőtt sikeresen tért át a szobrászatra is), hogy mintázná meg a fiatal Lisztet, előbb gipszben, aztán bronzba öntve, hogy márvány-talapzatra kerülve hirdethesse még a nemzetközi Liszt-év folyamán — mexikói földön — a magyar zeneszerző emlékét.

— *Milyen alapötletből indult ki a büszt tervezésében?*

— Mikor Weimarban jártam, a Liszt-ábrázolások mellett láttam *Schiller* halotti maszkját is... Arra döbbentem rá, ott, a helyszínen, hogy teljesen hasonló karakterű arca volt, és ha ugyanolyan frizurát csinálnának neki, akár össze is lehetne téveszteni Liszttel. A másik felfedezés az volt a magam számára, hogy mindenki magas, nyúlánk alakúnak, hosszú, keskeny arcúnak ábrázolja, holott valójában kis, zömök és mokány figura volt, egészen négyszögletes fejjel... Nem tagadom, ez engem is meglepett a munkámra való felkészülés közben, amikor rájöttem, hogy éppen azért viselte úgy a haját, — kétfelé választva —, hogy az arcát ezáltal is meghosszabbítsa...

És íme, a bronzba öntött mellszobor most itt áll a műterem közepén! Nem lehetett könnyű teljesen elszakadni a patétikus, romantikus előképek sorától... Pedig ezen a büsztön nincs semmi sallang, semmi művészkedő extravagancia, Legfeljebb kibomlott, lobogó nyakbavalója oldja kissé lágyabbra ezt a férfias visszafogottságot. Az arc szíjas és szívós, a száj szigorúan zárt, a szem céltudatosan tekint előre, a haja puritánul egyenesre nyírva... És mégis benne van ebben az arcban a fiatal zseni minden tehetsége, minden indulatos lobogása —, de önuralma is, ha kell —, meg a munkabírása, szóval az istenadta tálentum jogos öntudata...

— *Mit szóltak hozzá a megrendelők?*

— Ők csak a gipszet látták eredetileg, de a bronz időközben átalakult kissé... Tulajdonképpen egy öntési hiba adta nekem hozzá az ötletet: az orrát ugyanis a hegesztésnél kissé „eltolták". Én ezért utólag férfiasabbra formáltam és a nézését is sokkal határozottabbra vettem, mert gipszben jóval elmélázóbb volt... Nekem különben is régi mániám, hogy a bronzot is újradolgozom, mert a kőfaragáshoz vagyok szokva — magyarázza nevetve „bizonyítványát" a szobrász.

— *Milyen talapzaton állítják fel Mexikóban?*

— A közvetlen posztamens ugyanilyen nagyságú gránitból lesz, mint ez az alatta levő vörösmárvány lap, és a magassága is hasonló — közel másfél méteres — mint ez a jelenlegi fémállvány. De ez még csak a közejövő, hiszen mindezt az építésszel is össze kell hangolni — zárja a felvilágosítást a szobrász.

Wagner István

zítésre is, az ékírásra, az egyiptomi és kínai hieroglifákra, a görög-római betűkre, meg a cirill jelekre is.

A fényszedés alkalmazása, a könyvesztétika, a folyóiratterv-vezés, a borítókomponálás már

certpódium
csorázóaszt
re megren
merák szen
el.

Közben n
hangosan t
taloknál kö

A Csemege Kereskedelmi Vállalat karbantartó üzemeibe felvesz:

- villanyszerelő,
- asztalos,
- víz- és központifűtés-szerelő,
- kőműves szakmunkásokat, továbbá
- érintésvédelmi és szabvány-felülvizsgálati engedéllyel rendelkező villanyszerelőt,
- adminisztrátort.

Jelentkezni lehet:
„B" Karbantartó Üzem:
1144 Bp. XIV., Tihany u. 42–44. Tel.: 840-389.
Karbantartó Üzem:
1032 Bp. III., Bécsi út 178. Tel.: 687-419.

Csemege

Az O
Villa
Válla
szálli
vidék

gépjá
felves

Jelentkezés:
Bp. XV., Körvasútsor 105.
Telefon:
855-571, 831-774.

– a bérlői jog
megtartásával –,
partnervállalatot
keresünk
belvárosi üzleteink
üzemeltetéséhez.
A tevékenység
feltüntetésével és az
együttműködés
feltételeire vonatkozó
javaslatot, ajánlatot
kérjük
„Belváros – 1986."
jeligére, a kiadóba.

- anyagelőkészítő segédmunkást,
- középfokú végzettséggel rendelkező anyagbeszerzőt,
- gondnoki munkát vállaló nődolgozót.

Jelentkezés:
személyesen, vagy a 164-819-es telefonon, Lázárfalvi László csoportvezetőnél.

Benedek György

— Liszt-mellszobor Mexikóban. Ünnepélyes keretek között adták át a mexikóvárosi konzervatóriumnak a magyar művelődési minisztérium ajándékát: a Benedek György szobrászművész által készített Liszt-mellszobrot. Mexikói részről Jaime Labastida Ochoa, az Országos Szépművészeti Intézet főigazgatója mondott beszédet, majd a konzervatórium Liszt-művekből álló koncertet adott.

Népszava 1986. XII. 16.

BENEDEK GYÖRGY

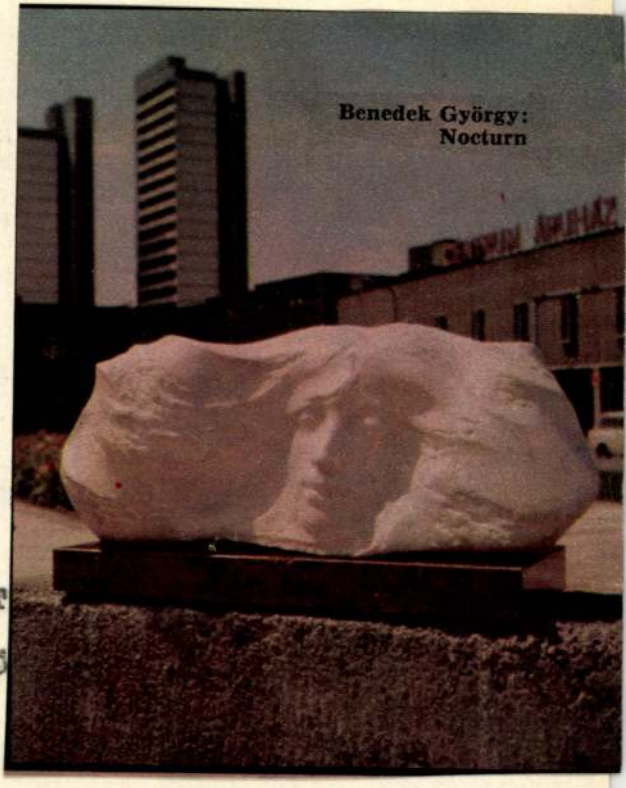

Sz.A.:T

UJ TÜKÖ

SZERZŐDÉ
munkavégzésre irányuló egyéb jo

mely létrejött egyrészről a MTA Müvészettö
u. 62.), másrészről

név:

főállásu munkahelye:

állandó lakcime:

szem.ig.száma:

megbizott között az alábbi feltételekkel:

1. Az elvégzendő feladat részletesen:

2. A dijazás összege: Ft.
A dijazásnál alapulvett munkaköri besorolá

SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 329-726
Benedek György, Munkácsy-díjas festőművész
NÉPSZAVA
1981 DEC 18

Kiállítási kalauz

Tasnádi Attila

Benedek György kamaratárlata a MEDOSZ székházban

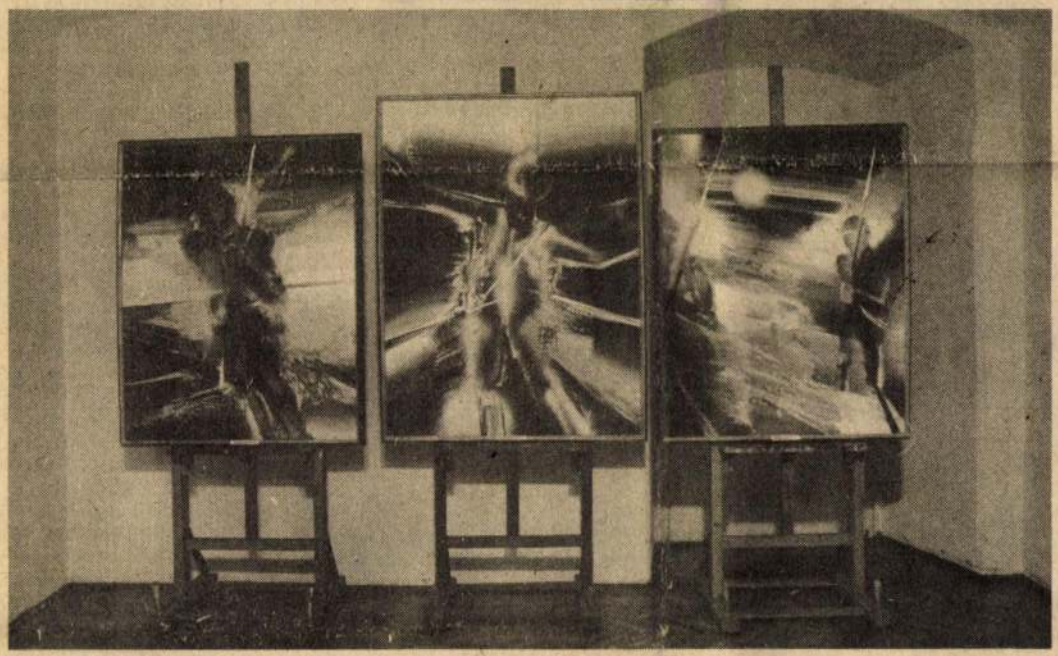

„Az ismeretlen katona" – triptichon

A MEDOSZ Jókai téri székházának *Dózsa-termében* — a szakszervezetnek egy mostanában záruló országos kulturális megmozdulása keretében — szép kamaratárlat nyílt Benedek György festőművész képeiből. A Munkácsy-díjjal kitüntetett fiatal mester, aki szervezőként és pedagógusként is (1968—71 között ő volt a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának elnöke, egy évtizede pedig a Vasutas Képzőművészeti Kör szakvezető tanára) ismertté tette nevét művészeti közéletünkben, finom tapintattal változatos munkásságának csak azokat a darabjait hozta el ide, amelyek tartalmi és formai értékeiket tekintve kiváltképp alkalmasak a művészettel csak mostanában ismerkedő emberek megnyerésére. Amit látunk tehát tőle a Dózsa-teremben, az csak leszűkített — bár okos ökonómiával leszűkített — képe piktúrájának, mert művészete egészében véve izgalmasabb és szintetikusabb.

Célkitűzéseit és belső tartását tekintve Benedek György festészete a magyar piktúra posztimpresszionista mestereinek örökét folytatja, azt a hagyománykört, amelyben az *ábrázolójelleg és az intellektuális igény egyként jelen van.* A látványélmény az ő számára is alapvető fontosságú, de képei nem csupán a valóságból vett motívumok egyszerű feldolgozásai, hanem a személyiség szubjektív érzelmeinek, a kedélyvilág belső hullámzásának a kifejezői is. Képeiben a vizuálisan felfogott tárgy ilyetén sohasem csak önmagáért van, hanem emberi bensőség kifejezője, lelki meditáció tükrözője — *az alkotói hangoltság álruhája.* Munkáinak feszültségét az is fokozza, hogy amikor nyíltan feltárja érzelmeit, egyúttal szigorúan megszerkeszti, fegyelmezett kompozícióba is szorítja a képet, azaz az elébe kerülő jelenségek halmazából a *lényegeset, a fontosat* igyekszik kiválasztani.

Expresszív szemlélete nyelvezetére is kihat, a színek és a fények érzéki játéka, a formaelemek kifejező ritmusa jellemzik stílusát. Jóllehet elvonatkoztatásai olykor már a nonfiguráció határát súrolják, a stilizálás — mint a mesterség bármely fogása — mindig funkcióval rendelkező, *szimbólumteremtő eszköz* számára. A kifejezés erejét, a láttatás skáláját kísérli meg kiszélesíteni, megnövelni segítségével.

Ami közlendőit illeti, azok korunk emberének sajátos, intellektuális problémáival kapcsolatosak: az ember sorsa, helye, humanizmusa és harmónia iránti vágya, szűkebb és tágabb környezete kap képi megfogalmazást vásznain. Emlékképei, eszményei többnyire mint látomások vetülnek fel, s egyfajta, a való világ tényeiből összeálló festői-képi világban nyernek szimbolikus kifejezést.

A legszívesebben a tájkép kereteiben fejezi ki magát, ahol a természet erőinek összetalálkozása, egymásnak feszülése és kiegyenlítődése ürügyén a maga harmóniavágyáról, erkölcsi nézeteiről vall, de nem idegen tőle a zsánerábrázolás, a csendélet, sőt a direkten politikai célzatú kompozíció sem, amelyben szociális és társadalmi észrevételeiről, történelemszemléletéről tudósít. Ez utóbbi műfajban fogant a bemutató legjelentékenyebb alkotása, Az ismeretlen katona című nagy lélegzetű triptichon, amelynek három, egymást kiegészítő és kontrasztírozó darabja sajátos egyidejűségben fejezi ki a fiatal festő eltökélt antimilitarizmusát és minden szabadságküzdelem iránti elfogultságát. Nagyszerű munka, múzeumi rangú teljesítmény ez a hármas kompozíció, megérdemelné, hogy köztulajdonba kerüljön!

Tasnádi Attila

EK

yekhez

ervezet

vezetőségnek, hogy az OKGT alaptevékenységében a VI. ötéves terv időszakában termékszerkezeti, minőségi, választéki fejlesztésre is szükség van. *Elsősorban a változó hazai igényekhez kell még rugalmasabban alkalmazkodni.* Fokozott gondot kell fordítani a nagyobb értékű, magas jövedelmezőségű termékek előállítására. A továbbiakban arról beszélt, *hogy a szénhidrogén-bányászatban tovább kell javítani a dolgozók élet- és munkakörülményeit.* E téren fontos feladatnak tekintik a családjuktól távoli, változó munkahelyeken foglalkoztatott dolgozók szálláskörülményeinek javítását. Ugyancsak kiemelt feladatoknak tekintik elsősorban a több műszakos és folytonos munkarend szerint dolgozó munkások és fiatalok lakáshelyzetének javítását.

Az első napirend vitája után Kun Lajos titkár terjesztette elő a szakszervezet vezető testületeinek 1982. I. félévi munkatervét.

B. E.

Kitüntetés

Az Elnöki Tanács *Sinkovicz Jánosnénak*, az MSZMP Békés megyei Bizottsága munkatársának eredményes munkássága elismeréséül, nyugdíjba vonulása alkalmából a *Munka Érdemrend arany fokozatát* adományozta.

*

Az Elnöki Tanács nyugállományba vonulásuk alkalmából eredményes munkásságuk elismeréseként *Fehérvári Gyulának*, az ELTE Ság-

Országos társadalombiztosítási tanácskozás

Országos tanácskozást rendezett csütörtökön a SZOT Társadalombiztosítási Főigazgatóság. *Palotai Károlynak*, a SZOT alelnökének megnyitó szavai után *dr. Bartos István* főigazgató ismertette a társadalombiztosítás fejlesztési terveit és az ebből adódó feladatokat, majd értékelte a *rokkantak nemzetközi évével kapcsolatos szakszervezeti erőfeszítések* eredményeit. Rámutatott a rehabilitáció jelentőségére, amit aláhúz a rokkantsági nyugállományban levők viszonylag nagy száma. 1968 és 1980 között a rokkantnyugdíjas munkások és alkalmazottak száma *megkétszereződött*, a mezőgazdasági tsztagoké pedig *hétszeresére* nőtt. Nyolcvan százalékuknál azonban módot ad rehabilitációra a *megmaradt munkaképesség*, amit megfelelő munkakörben hasznosítani lehet mind az egyén, mind a társadalom javára.

Ez a lehetőség nagy felelősséget hárít a szakszervezeti mozgalomra, amely igen tevékenyen kapcsolódott be a rokkantak éve programjába. Figyelemreméltó kezdeményezéseik kötődnek rokkant gyermekek rehabilitációs intézetének létrehozásához, egészségügyi gyermekotthon bővítéséhez, szociális foglalkoztatók kialakításához, korszerűsítéséhez, rokkant felnőttek, gyerekek üdültetéséhez, a rokkantak anyagi támogatásához, kiállítások szervezéséhez.

Az eredmények mellett szólt a főigazgató a tennivalókról is, különös tekintettel kampányjelleg helyett a *folyamatosság érvényesítésére*, amihez kedvező feltételt ad, hogy a rokkantak évét 1982-ben az idős korúak éve követi. Ez pedig a Magyar Szakszervezetek XXIV. kongresszusának határozata értelmében is felelősségteljes feladatok sorával látja el a szakszervezeti tisztségviselőket.

A beszámolót vita követte, majd *dr. Csehák Judit*, SZOT-titkár zárszavával fejeződött be a tanácskozás.

L. M.

Veszélyes csomópontok

Áttervezik az Erzsébet-híd budai lejáróját

A lassan befejeződéséhez közeledő budapesti hídprogram eredményeként elmondható, hogy *korszerű összeköttetést biztosítanak a két városrész között a főváros hídjai.* Gyakorta úgy látszik azonban, hogy az Erzsébet-híddal valami nincs rendben. Alig múlik el egy-két nap, hogy a Pestről Buda felé vivő sávokban, a folyó feletti utolsó harmadban, az éles kanyar előtt *ne koccanna néhány gépkocsi.* Szerencsére személyi sérülés nagyon ritkán fordul elő, azonban a kisebb karambolok is valósággal megbénítják a forgalmat. Mi ennek az oka? — egyebek között erről érdeklődtünk *dr. Szalai Dezső* rendőr alezredestől, a Budapesti Rendőr-főkapitányság közlekedés-

bizonyítja, hogy forgalomszervezési szempontból korszerűtlen ez a megoldás. Hiszen a Bécs—Balaton irányába közlekedő járművek, s közöttük jó néhány autóbusz is arra halad, s mindössze egyetlen sávot vehetnek igénybe, holott a hídnak ez a leágazó szakasza hárompályás?

— Valóban, *így igaz.*

● Akkor viszont miért nem szabadítanak fel még egy sávot a balra kanyaradók részére?

— Mert most csak egy autóbusz és egy személyautó érkezhet egy időben abba a bizonyos bal kanyarba. Könnyen baleset következhetne be, ugyanis *a legkritikusabb forduló szakasz ehhez kes-*

léssel járó baleset jutott, addig ez a szám 1980-ra 12,6-re csökkent. *Pedig az eltelt évek során a gépjárműpark lényegesen megnövekedett.*

● Minek köszönhető a javulás?

— Feltétlenül *javult a közlekedési kultúra.* A közlekedés biztonságáért felelősek igyekeznek a lehetőségekhez képest mindent megtenni a biztonságos közlekedés érdekében. Egyébként *állandóan figyelemmel kísérjük a baleset veszélyes csomópontokat és menet közben is javaslatokat teszünk a változtatásokra.* Évente átlagosan 70, úgynevezett kismódosítást indítványozunk.

Benedek György

NÉPSZAVA 1982. FEBRUÁR 13., SZOMBAT

1021

Benedek György **VIDÁMPARK**

Hópehely

Irta
INGRID HILBERT

Fagyos téli nap volt. A tavat vastag jégpáncél fedte. A fák is felöltötték téli ruhájukat. Amerre a szem ellátott, hó borította a földeket. Az égen vastag, szürke felhők vonultak, s közben parányi hópelyhek potyogtak a földre. Az egyik hópehely különösen csillogott, mintha ezüstből lett volna. Miközben a levegőben örvénylett, figyelte a városokat, a falvakat, az erdőket, a hegyeket. Boldoggá tette a hópelyhet, hogy megismerhette a Földet és az embereket. Legjobban a gyerekekkel való találkozást várta. Türelmetlenül oldalba bökte a mellette szállingózó hópelyhet.

— Hol vannak a gyerekek, nem látom őket.

Közben izgatottan kavargott ide-oda.

— Nyugalom, kis hópehely — nyugtatgatta a szél — látni. — Hópehely üldögélt egy fán, gesztenye-, vagy almafa lehetett, nem is tudta pontosan, csak azt látta, hogy egy kertben van. A kertben két gyerek futott, egy fiú és egy lány. Meleg kucsma volt a fejükön, kezükben zacskó.

— Talán hóembert akarnak építeni — gondolta a hópehely, és előbbre ment, hogy könnyebben észrevegyék. Így hallotta a gyerekek beszélgetését.

— Péter, tudod, mit csináljunk? Szórjunk morzsákat a madaraknak, éhesek lehetnek. Olyan magas a hó.

Aztán szétszórták a zacskó kenyérmorzsát. Azonnal odaszálltak a madarak, csipegették a morzsákat, s közben csiripelték:

— Köszönjük, gyerekek...

Hópehely izgatottan izgett-mozgott, szívesen játszott volna a gyerekekkel, és leesett a fáról, Gabi kabátjának a gallérjára. Most egészen közel volt egy gyerekhez. Ragyogott az örömtől. Péter és Gabi fázni kezdtek, kezük hideg lett, orruk vörös. Gyorsan beszaladtak a házba, s a meleg fűtőtest közelébe mentek. Hópehely meleget érzett, és azonnal vízcseppé változott. Nem lett szomorú, mert tudta, hogy minden hópehely elolvad, ha meleg közelébe kerül.

Fordította:

Bassa Györgyné

1 Benedek György
1071

Benedek György: Kodály-portré

ALFÖLD

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 31
Telefon: 347-748, 340-736
1982 DEC

mint Móricz Zsigmond eszményképpé alakul
gyakorlatában.

Tanítók, lelkészek emlékeztek a malac
masinájára, s nem egy esetben öreg parasztem
dalokat, amelyeket ifjabb korukban ama rejt
Bartók Béla nyomán is jártunk, valahol Un
indázó kapcsolat volt ez, mint a diák Móricz f
ahol az ő példáját követve mi is lerajzoltuk
virágos díszeit.

Jelképrendszer lombozatáról volt szó, a
tette a lebegő eszményi kapcsolatokat. A népr
szerűen társadalomrajzi felmérés, valóságviz
amilyen mértékben a diákmozgalom a változ
sok és parasztok vörös szövetkezése, a Csehszlovákiában erjedő népforradalom áramlatában, úgy töltődött meg újszerű feszültséggel ajkukon a népdal, úgy értelmünkben vállalt nagyjaink tanításának lényege is. Móricz Zsigmond eljött Prágába, részt vett vitáinkon, s megírta kiállását egy új magyar nemzedék ígéretei mellett. Egy tanácskozásunkra, ahol már a kommunizmus eszmekörébe kapcsoltuk népiségünket, ellátogatott Györffy István, üdvözölve az első pozsonyi magyar néprajzi kiállítás gazdag anyagát. S ekkor kereste fel nevünkben a Rozsnyóról indult, Debrecenben nevelkedett Vass László Kodály Zoltánt, beszámolva neki vándorútjainkról és nézeteinkről. A Móricz-elbeszélés „Vass fiakkéros"-ának fia összekö-

BENEDEK GYÖRGY
Munkácsy Mihály-díjas festőművész, szobrászművész;

Érdemes művész

Magyar Nemzet 1987. 16. 4.

Benedek György

XXV. Ugári Tárlat Szegeden.

Magyar Nemzet, 1986. VIII. 19.

Benedek György, Munkácsy-díjas festőművész

A Műcsarnokban rendezték meg az országos tárlatot, melyen festő létére szobrászian tömör gránittömböt állít ki Benedek György. /említve/.

Wagner István: Élményre várva.
Magyar Hírlap, 1982. máj. 1. 7.-old.

Benedek György

nobránműrés

A lektorátus közleménye:
1988-as közterületi alkotás.
Szedvesen Bezerédi István-mellszobor

Műrénet 89/6

Benedek György
MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726
PESTI MŰSOR
1980 DEC 17
1021

Mondani valamit a világról, a világnak

A Magyar Nemzeti Galéria, a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja és a Szabadfoglalkozású Képző- és Iparművészek pártszervezete rendezte azt a nagyszabású kiállítást, amelyet csütörtökön (11-én) nyitnak meg a Galériában Művészek az üzemekben címmel. A kilenc tagból álló előkészítő és rendező bizottság válogatása azok közül a műtárgyak közül, amelyek az elmúlt öt évben megfordultak a gyárak és az üzemek tanácstermeiben, üdülőiben, étkezőiben, valamint az ifjúsági klubokban és a művelődési otthonokban. E tárlaton egy helyen összesítve láthatjuk, hogy művészetünk mely alkotásait ismerhették meg „házuk táján", megszokott környezetükben a dolgozók.

A közművelődési törvény megszületése óta eltelt néhány esztendő. Az üzemek, intézmények, társadalmi szervezetek többnyire segítik a képzőművészek törekvéseit, s örömmel veszik kezdeményezéseiket is. A művészek alkotásaikkal a közművelődést szolgálják, próbálják megosztani ismereteiket, mondani akarnak valamit a világról, a világnak. De erre csak akkor képesek, ha ismernek bennünket, óhajainkat, fájdalmainkat, vágyainkat és hétköznapi, mindennapi életünket. Nem véletlen tehát, hogy egyre több művész „bejáratos" a gyárakba, az üzemekbe. Figyelik, lesik, hogyan dolgoznak, termelnek az emberek. Aztán majd a kiállításokon szembesülhetnek önmagukkal. Láthatják, hogyan ábrázolják munkájukat, mindennapjaikat, s hogyan merevítik kőbe, rögzítik vászonra életüket a művészet formanyelvén.

A Galériában majd százharminc művész alkotásait mutatják most be. A képzőművészet minden műfaja — festő, grafikus, szobrász, ötvös, textil-, bőr-, üveg- és gobelintervező, belsőépítész, keramikus — megtalálható. Láthatunk tálakat, textileket, vázákat, játszótéri forgót, mozaiktervet, tükröket, érmeket, ékszereket, plakátokat, s olyan művészek alkotását is, mint például Bortnyik Sándor (Klári, 1926), Nagy Balogh János (Krumplihámozó asszonyok, 1919), Hincz Gyula (Arcok, 1977), Mikus Sándor (Ülő nő, 1939). Hogy milyen elvek alapján választották ki a művészeket és mely alkotásaikat, nem lehet tudni. Mint ahogy azt sem, hogy a válogatás mennyiben tükrözi az elmúlt öt év alkalmi kiállításainak összképét. Az sem derülhet itt ki, hogy kik nem vállalják ezt a vándorló, olykor mostoha „toborzó"-munkát. Az azonban kétségtelen, hogy mai képzőművészeti életünk különböző áramlatait, egyéniségeinek műveit láthatták az üzemek dolgozói. Mélyebb, átfogóbb ismereteket — tudjuk — nem szerezhettek. De ízlésük csiszolódott, vizuális kultúrájuk fejlődött, ismereteik gazdagodtak — ez bizonyos. S talán felkeltette érdeklődésüket, kíváncsiságukat, hogy múzeumaink kincseit (melyek sokszor nem szállíthatók, mozgathatók), történelmünk tárgyi emlékeit is megnézzék.

Benedek György: Vén Emil (1977.)
Fotó: Magyarné

Ez a kiállítás nem vállalkozott, vállalkozhatott többre, mint arra, hogy megmutassa a képzőművészek szerteágazó közművelődési munkáját, s azt, hogy ha lassan is, de egyre inkább természetes gyakorlattá váltak ezek a kiállítások. Igénylik, sőt megszokták az emberek ezeket a beszélgetésekkel, eszmecserékkel, vitákkal egybekötött tárlatokat. Az igazi persze az lesz majd, ha minden gyár, üzem, társadalmi szerv igyekszik tartalommal megtölteni ezeket a programokat. Mert — sajnos — még mindig akadnak olyan helyek, ahol egyáltalán nincsenek hasonló rendezvények, vagy ha vannak, csak formálisak.

Csorba Mária

PM 67

MÚZE

A budapesti múzeumok által
Hétfőn szünnap. Az eltéré

MAGYAR NEMZETI MÚZEUM (VIII., Múzeum krt. 14—16 Tel.: 134-400). Magyarország népeinek története az őskőkortól a honfoglalásig (régészeti áll. kiáll.) Magyarország története a honfoglalástól 1849-ig (történeti áll. kiáll.). A magyar koronázási jelvények — kiállítás a díszteremben. Megtekinthető: kedd, szomb., vas. 10—18 óráig. Csüt. 11—19 óráig.

KIÁLLÍTÁSOK A VÁRBAN:

BUDAPESTI TÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Szent György tér 2. Tel.: 160-100) A középkori Buda királyi várpalotája és gótikus szobrai. Régészeti ásatások Budapesten. Budapest két évezrede (áll. kiáll.) „Labirintus." Ország Lili kiállítása. Időszk. kiáll.

HADTÖRTÉNETI MÚZEUM (I., Tóth Árpád sétány 40 .Tel.: 160-184). Az 1848—49-es forradalom és szabadságharc. Az Osztrák—Magyar Monarchia és az első világháború. A kézifegyverek története, vadász- és céllövő fegyverek. A Magyar Tanácsköztársaság forradalmi honvédő háborúja Magyarország a két világháború között és a második világháborúban. Hazánk felszabadítása. A néphadsereg fejlődése. Szovjet—magyar űrrepülés 1980. űrhajós-kiállítás. Bethlen Gábor emlékkiállítás. „Hazánk szolgálatában" — képzm. kiáll. Nyitva: 9—17 óráig.

MAGYAR MUNKÁSMOZGALMI MÚZEUM (Budavári Palota „A" ép. Tel.: 160-100). A magyarországi munkásmozgalom története (áll. kiáll.). Fejezetek az információközlés történetéből (az Országos Műszaki Múzeum kiállítása). Egy évszázad a főváros szakoktatása történetéből c. kiállítás.

MAGYAR NEMZETI GALÉRIA B, C, D. ép. (Budavári Palota Tel.: 160-170). Középkori kőtár Gótikus faszobrok és táblaképek a XIV. és XV. században. Kéóreneszánsz és barokk művészet 1550-től 1800-ig. XIX. századi magyar festészet. Nagybányai festészet. XIX. századi magyar szobrászat. Munkácsy Mihály és Paál László művészete. Magyar éremművészet és kisplasztika. A hónap műtárgya: Szőnyi István: A fuvaros. Új szerzemények a Kortárs grafika gyűjteményből. Halápy János grafikai kiállítása. A múzsák kertje közelről. — műtárgyvédelmi kiállítás. Jakuba János festőművész emlékkiállítása, dec. 14-ig. Művészek az üzemekben c. kiállítás.

MÁTYÁS-TEMPLOM (I. Szentháromság tér). Egyházművészeti gyűjtemény. Nyitva: mindennap 9—19 óráig

MAGYAR KERESKEDELMI ÉS VENDÉGLÁTÓIPARI MÚZEUM (I. Fortuna u. 4. Tel.: 161-024) A kereskedelmi szakmák kialakulása a XIX. században. Vendégfogadótól a szállodáig.

ARANY SAS PATIKAMÚZEUM (I., Tárnok u. 18.)

KÖZÉPKORI ZSIDÓ IMAHÁZ (I., Táncsics M. u. 26.).

SZÉPMŰVÉSZETI MÚZEUM (XIV., Hősök tere. Tel.: 429-759). Egyiptomi kiállítás. Görög-római kiállítás. Régi képtár. XIX. századi európai festészet. XIX—XX. századi európai szobrászat. Régi szoborgyűjtemény. A XX. század művészete. (áll. kiáll.) XVI—XVII. századi orosz festészet a Moszkvai Rubljov Múzeumból. 18. századi német és osztrák rajzművészet (Mária Terézia kora). Kopt művészet. A berlini korakeresztény és bizánci gyűjtemény vendégkiállítása.

GÜL BABA TÜRBE (II., Mecset u. 14.)

ÓBUDAI HELYTÖRTÉNETI MÚZEUM (III., Fő tér 1 686-020). Kun Zsigmond népművészeti gyűjteménye. Egy születő városrész múltjából. — Békásmegyer. Tóbiás Simon kádárműhelye. Nyitva: du. 14—18 óráig, szomb 10—18 óráig

NÉPRAJZI MÚZEUM (V., Kossuth L. tér 12. Tel.: 326-340). Gyermekélet a régi magyar faluban Népviseletek II. Ködmön Suba. Paraszti konyha. Népművészet remekei. VIII. — Karácsony a Közép- és Kelet-európai népek népművészetében; Népművészet születése — Mezőkövesd.

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM (IX., Üllői út 33—37 Tel.: 257-474). Európai kerámiaművészet (áll. kiáll.). Az Iparművészeti Múzeum szecessziós üveggyűjteménye A Papolczy-hagyaték kiállítása. A hónap műtárgya: Faragott mézeskalács formák. Magyar exlibrisek a két világháború között. Lamaista hitvilág c. kiállítás.

NAGYTÉTÉNYI KASTÉLYMÚZEUM (XXII., Csókási Pál u 9—11.). Európai bútorok a XV—XVII. században. Magyar bútorművészet a XVIII. században. Bútorművészet a XIX. században. Kályha és kályhacsempe. Római lapidárium (áll. kiáll.). Netsuke — miniatűr japán faragványok. Perzsa szőnyegek.

PETŐFI IRODALMI MÚZEUM (V., Károlyi Mihály u 16. Tel.: 173-611) Petőfi Sándor, Móricz Zsigmond, József Attila, Radnóti Miklós emlékkiállítás. Gábor Andor emlékszoba. Károlyi emlékszobák a Magyar Nemzeti Múzeum anyagából. (Nyitva 10—14 óráig) „Szemednek tárd ki azt"... Bemutató a gyűjteményekből.

ADY EMLÉKMÚZEUM (V., Veres Pálné u. 4—6.). Nyitva: hétfő kiv. 10—14 óráig.

JÓKAI EMLÉKMÚZEUM (XII., Költő u. 21.). Nyitva: hétfő kiv. 10—14 óráig.

NYUGAT IRODALMI MÚZEUM (XII., Városmajor u 43/b) Buday György fróportréi. Nyitva: hétfő kiv. 10—14 óráig.

JÓZSEF ATTILA EMLÉKMÚZEUM (IX., Gát u. 3.).

KASSÁK EMLÉKMÚZEUM (III., Fő tér 1.). Avantgarde Budapest 1920—1930

A KMP MEGALAKULÁSÁNAK EMLÉKMÚZEUMA (XIII., Visegrádi u. 15. Tel. 314-342). Áll kiáll. Vas zárva.

TERMÉSZETTUDOMÁNYI MÚZEUM (Baross u. 13.). A Nemzeti Múzeumban: Az őslények világa. Ásványok és kőzetek világa. Bemu-

1021

Szavak előtt – szavak után

Benedek György szobrairól

1

A képírómesterség századunkban művészetté válván napfényes úton haladt az izmusok elágazásáig, az artok útvesztőihez, amíg csak a specifikumok purgatóriumához nem érkezett, ahol technikai készsége a technikai igény mércéjén megmérettetik. Ez a mérce, úgy tetszik, hitelesebb értéket mér, mint az írott sorok kopott mércéi. S nincs más útja az üdvösséghez a morális emberi értékek kereséséről, a megismert ige hirdetéséről lemondó, formára tárgyiasult, s a technika területére tanácstalanult autonóm művészetnek, minthogy megváltassék a technika által s ismét mesterséggé nemesedjék. Hiszen azok a technikai, ipari szakágak, tudományok (a nyomdaipar, a fém alakítását végző szakmák, kibernetika, elektronika) sokszor illetékesebbek az adott vizuális produktum ügyében, mint maga a művészetben újítóként értékelt művész. Másrészről a képzőművészeti formai alapkutatások egyre sterilebb formai eszményeket céloznak; készítője kézjelét, érzését, indulatát eltüntető, az emberi gyengeségeket kilúgozó erős steril formát. Az ilyen autonóm műalkotásnak, formának nem elsőrendű feladata immár a valamit közlés, a jel, a szó, az üzenet. Az ilyen morális szennyezettség nélkül steril forma önmaga értéke; értelmetlenné válnak körülötte a szavak, a gyémántok csendjét tenyészti. A mai grand artnak nevezett képzőművészetnek eme szikrázóan hűvös csendjének hosszúra nyúló, napok, évek súlyát cipelő percei a szavak hiányától terheltek. Vajon sikernek nevezhető-e, ha valaki művész az elvegyülést elkerülvén emberi státusának ezt a kiválást, az arisztokratikus felülemelkedés csendjét választja. Művész-e még vagy már techikus? De vajon akad-e művész, aki nemcsak a modern technika és tudomány napi sikerhez vezető segítésére épít tevékenységében, aki a kor divatja kiszabta specifikus rész helyett istenkísértő merészséggel ismét az egészre vállalkozik, aki kivonul az akadémikussá csontosodott avantgarde fennkölt csendjéből, hogy megkeresse ismét az igét szülő szent hegyeket, ahonnan új érvényes szavakkal tér meg. A művészetnek ebben a szavak utáni és szavak előtti csendjében akadnak többféle próbálkozások. Közülük Benedek György festőé, aki visszafelé fordította fejlődése irányát a portrészobrászat területére.

2

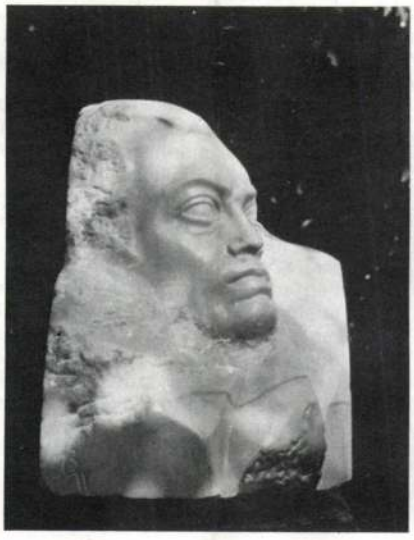

Benedek György festői fejlődése a Képzőművészeti Főiskola elvégzése után a hatvanas évektől a nyolcvanas évekig a figurális tematikus képkompozícióktól a dekoratív expresszionizmusig ívelt. Ez az ív tartalmazza festői szakmai tudása bizonyítását, s érzelmei pontos festői kifejezési készségét, vagyis azt az akár egy festői életműnek is értékelhető ívet, amely a téma követelte előadásmód megkeresésétől a festői mondanivaló sugallta téma kiválasztásáig terjed. Festői dekoratív expresszionizmusa sokban rokon a jellegzetesen magyar romantikus realizmussal, ő is mint a nagy elődök valójában érzelmei jogosságáért hevül festményeiben, küzd, hogy saját érzésével vegye birtokába a világot. Az ilyenfajta alanyiság a formává tárgyiasult törekvések sikereinek idején korszerűtlennek ítéltetett. Vagy talán a dekoratív és az expresszív erők latolgatásai okoztak konfliktust festői szándékaiban, vagy önvizsgálata során jobban megértette saját lelkialkata struktúráját és így felismerte, hogy a lehetséges valóságok közül melyekben munkálkodhat szíve szerint a legigazabbul? Tény, hogy megváltoztatta műfaját, a festészetről a szobrászatra tért át. Nem egyedi eset napjainkban a műfajváltás, a többműfajúságra is akadnak példák a közel- és a távolmúltban. Benedek György esetében azonban – megismervén portrészobrait – saját művészetén túlmutató gesztust érzékelhetünk. A képzőművészeti verseny során a személyes tartalmiságú mű alárendelődik a láthatást biztosító művi eszközöknek, az installációknak. Sokasodnak a képzőművészetben is és nemcsak a mű készítése során, de a bemutatásokon is az instrumentumok, a járulékos elemek, a mű érvényesülését szolgáló technikai manipulációk. S e művi szituációk lesznek végül is fontosabbak az élménykeltésben. Hasonló helyzetben a múlt században volt a képzőművészet, amikor a fényképezőgép megjelent. Élethűbb, a valóságoshoz jobban hasonlító arcmást és tájképet készített az új gép, mint az akkori festők. A múlt századi

társaság emlékművének és néhány portrészobornak a kivételével mind ilyenek kerülnek e sétányra, amelynek szoborparkja most már kibővül egészen a Lenin körút déli záródásáig.

A hatvanas évek elejétől napjainkig tartó időszakban elhelyezett köztéri szobrok alapjaiban változtatták meg a Tisza-parti szoborpark arculatát. A kisebb és nagyobb jelentőségű személyiségek monumentumai veszítettek korábbi, egyeduralkodó hatásukból, már a „mezőnyt" olyan fontos – az utóbbi évtizedek köztéri szobrászatának egészét tekintve is jelentős alkotások – uralják, mint Tar István Tiszája, Segesdi monumentális jele, az Árvízi emlékmű és Makrisz Agamemnon kedves Sellője. Gyökeresen új vonás ezen művek plasztikai újszerűsége mellett az is, hogy ezek a szobrok tematikailag is sokfélék, és szinte kivétel nélkül valamiféle építészeti objektumhoz, környezethez kapcsolódnak, azokra hangulatilag mintegy ráhangolódnak. Így teremt sajátos miliőt Csikai Juhászbojtárja, Somogyi állatszobra, Mihály Árpád Lovasa és hasonló hatás várható majd a már említett, új köztéri munkáktól is.

Láthatjuk tehát, hogy szemlélet, kifejezés, megtestesített eszmény, szobrászi formanyelv, szerepkör tekintetében alapos változáson mentek keresztül az utóbbi évtizedekben elhelyezett köztéri szobrok. Szinte magától értetődik, hogy a közízlés, a közvélemény nem minden esetben respektálta megfelelően ezeket a látványos környezeti beavatkozásokat. A legnagyobb vihart Segesdi Tanácsköztársaság emlékműve kavarta. A fővárosból befutó országút végződésében felállított emlékmű talán a mai napig sem tudta megnyerni a közvéleményt. Már felállítása előtt vitatták elhelyezésének módját, plasztikai felfogását, szimbolikáját. A nemtetszés és háborgás hangjai eleinte összemosódtak a védelmére kelőkével. A helyi napilapokban nyilvánosságot kapott vita rövid idő alatt országossá terebélyesedett, a nevezetes vásárhelyi *Szántó Kovács János*-szobor körüli ízlésvihar előfutára volt ez a vita. Két és fél évtized távolából a vita okai világosan láthatók. Adalékként – kommentár nélkül – álljon itt az akkor fiatal, mindössze 29 éves szobrászművész nyilatkozata emlékművéről: „. . .az ökölbe szorított kezeit magasba emelő nőalak egyenlő a győzelmes proletárforradalommal. A győzelem feletti örömét fejezi ki a nőalak, az ökölbe szorított kezek pedig azt jelképezik, hogy a harc még nem ért véget. Lábaival keselyűn tapos, amely a legyőzött kapitalizmus szimbóluma. A keselyű azonban emelgeti még a fejét annak jeleként, hogy a harcot még tovább kell folytatni, mert a kapitalizmus nem múlt ki egészen. Kifejezésmódomban arra törekedtem, hogy lehetőleg minimális eszközökkel adjam a legerőteljesebb kifejezést. Erre nem a részletek kidolgozásával, hanem az egész nőalak szerkezetével, a szobor tömegének erejével törekedtem" (Délmagyarország, 1960. II. 28.).

11

Akkoriban persze az a tény nem kapott nyilvánosságot, hogy mindezeket a szobrász a megvalósult szoborral szemben bronzelemekből hegesztett, erőteljesen kubisztikus felfogású műben kívánta kifejezésre juttatni. Így emlékműve sokkal inkább a zsürié, mint az övé. Jogos vitaalap volt a mű környezetidegen, előnytelen elhelyezése is. Nem hagyható figyelmen kívül a tréfacsináló közgondolkodás sem, amely az asszony „beszédes" mozdulata és az elaléló madár között a műtől pár méterre zajló erőteljes autóforgalomra „asszociált". Az emlékmű körüli viharokat, azt hiszem, a rossz szakmai és ízlésbeli kompromisszumok okozták.

Segesdi emlékművénél sokkal kevésbé sikerült művek mellett véleményformálás nélkül siklott el a közfigyelem. *Hajdú Sándor* sem szépnek, sem jónak nem mondható mészkőfigurája és a Hungária Szálló érdektelen mozaikja észrevétlenül olvad be a környezetébe és a köztudatba. Ugyanakkor Tar István Tiszáját ugyanez a közvélemény rehabilitálta: felállítása után tíz évvel a folyó túlsó oldaláról, előnytelen környezetéből hozták át az újjáépített partfal egyik legszebb helyére. Segesdinek mint emlékműszobrásznak erkölcsi és szakmai jóvátétel lehet Árvízi emlékművének osztatlan elismerést kiváltó fogadtatása. Pedig ez az a köztéri mű, amely a Tisza-parti szoborkörnyezetben plasztikai nyelvezetével a konvencióktól a legmesszebb távolodott.

Írásom címében arra utaltam, mintha a köztéri szobrok a mindenkori közgondolkodás, a társadalmi elvárások hordalékai lennének, s mint kőbe, bronzba, más nemes anyagba örökített tanúkövek a mindenkori társadalom eszményeinek jellemző dokumentumait raknák le közterein-ken. A portréemlékművekkel e tekintetben még kevesebb fenntartásunk lehet, mert felállításukkal végső soron a Kossuth-szobrok kultuszakor keletkezett beidegződések hatottak, s ezek működnek ma is és szaporítják majd a jövőben is nagyjaink panoptikumának sorát. De vajon milyen „eszményeket" hivatottak reprezentálni korunkról, a hatvanas évektől a Tisza-partra telepített szobrok? A bájos sellők, az aranyos őzikék, a csücsülő juhászbojtárok, a szexepiles bronzlányok, vagy a nagyot szóló jelethagyás tonnákban mérhető krómacél tömegei mennyiben közügyek és mennyiben alkotói magánügyek? Hiszen a kifejezetten „ideologikus" indíttatású Tanácsköztársaság emlékmű sem reprezentálta korrodáló szimbolikájával az oly sokat hivatkozott „társadalmi elvárásokat".

Jó lenne a „köztéri hordalékképződést" valamiképpen szabályozni, ahogyan a folyókkal teszik: ha kell sodorvonal tereléssel, partvédelemmel, kőgátakkal, sarkantyúkkal, de semmiképpen nem a hordalékszállítás megszüntetésével. Parttalanul hömpölygő köztéri hordalékszállításunk ma olyan, hogy ahol építeni kellene, ott lehet, hogy pusztítjuk a környezetünket. Milyen jó lenne, ha a köztéri szobrászat sorsának alakításában tevékenykedő művészek, hivatalok nemcsak önmagukra figyelnének, hanem a „köz véleményére" és elvárásaira is, hiszen a köztéri művészet alapvetően és végső soron is: közügy!

Tóth Attila

12

13

14

3

4

5

festészet ezért olyan képi törvények és igazságok feltárására kényszerült, amilyent az érzéketlen fényképezőgép még nem tudott. A jelentés, a jel, az üzenet, a megvilágosító szó szükségét a képzőművészek maguk jobban érzik tevékenységük során, mint teoretikusaik. Benedek György úgy véli, hogy minden formák között az emberi arc formái a legbeszédesebbek. Jelentésre birni mai látásával, mai látásunkra az emberi arcon azokat a formákat, amelyeket évmilliók alakitottak, s amelyeket százezer évek óta alakit önmaga is az ember, a lelkes lény, aki már nemcsak ösztönével, de tudatával is akarja az életet. Aki magát mindig nagynak képzeli, s igaznak, szentnek, aki az élet ura és megvertje, s küzd hatalomért, igazságért, szeretetért, szerelemért, álmaiért, aki dolgozik és henyél, akit mégis „fortélyos félelem igazgat ... nem csalóka remény", s ezért durva, kegyetlen és gyilkos, de aki megszépül szép hangok hallatán, aki életét adja eszméért, hazáért, aki fiatal és megvénül, okos, sunyi, hazug és ravasz, tehetetlen és béna, birtokol és tékozol, akinek egyetlen vágya az értelmes rend, amelyben megvalósíthatja önmagát. S mennyi minden még, amit naponta érzékelünk magunkban és másokon; látjuk egymás arcán az öröm és a harag születését, a szavak keresésének küzdelmét, s látunk orcájukat vesztett embereket, akikben már a belejük épült motor pergeti a szavakat, rákapcsolva vagy lágyan, s tudjuk, ezeknek a szavaknak már nincs jelentésük – jelentésük, veszélyt jelző jelentésük az arcukat vesztett embereknek van. Íme, a portréműfajra, a formai megnevezésekre is váró jelenségek. Változásokat szenvedő világunkban, idők hozta szükségként jelentkezik a képzőművészetben a portréműfaj értő gyakorlása. Benedek György kivonulása, szecessziója az ember nélküli művészet perspektivájával fenyegető festészetből, úgy tetszik, indokolt volt. Legfőbb személyes indoka: másokra figyelő, másokat is megértő emberi lelki alkata. Akikről eddig portrét formázott, mind személyes ismerőse: családtag, kolléga, barát vagy a magyar nép egésze tiszteletére érdemes személyiség, mint például Kodály Zoltán. Kodály bronzból mintázott portréja jól megmutatja készítője mélyre látó érzékenységét. S arról, ahogyan meglepően biztos mintázókészségét alárendeli a jelentés igazságának – avatott portrékészítőre ismerhetünk. Kodályról

1 Benedek György: Nocturne, márvány, 72 cm
2 Benedek György: Ady, márvány, 48 cm, 1977
3 Benedek György: Torzó, bazalt, 63 cm, 1967
4 Benedek György: Anna, márvány, 60 cm, 1984
5 Benedek György: Tavasz, bazalt, 115 cm, 1983

6

7

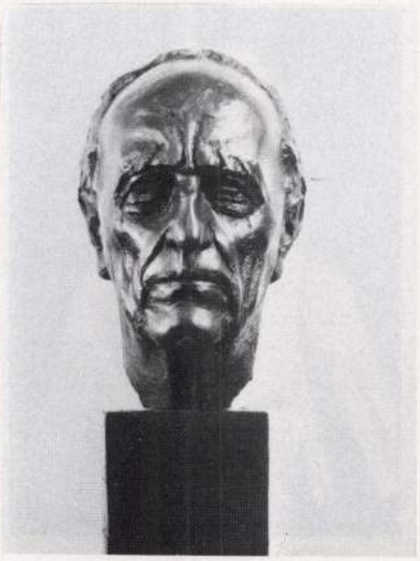

készített portréjának már a homlokboltozatán jelentkezik az a folyamat, amelyben a belső hangzások fontosságára figyelő szem és a száj szigorúságát jelölő formák alakultak, amely végül is áthatja az egész művet, amelyet a szobrász permanens emelkedettsége irányít. Így tisztelve látni másokat, amint e portrékban Benedek György tudásával kifejezte, becsülendő magatartás. Nem önmagukat jelentik a formák e művében, hanem mindig az embert, akit ábrázol, esetünkben Kodály Zoltánt, amikor is megemeli a portré minőségét az ábrázolt személyiség emberi minőségének pontos ábrázolása. Az ábrázolt személy szellemisége és az ábrázoló szobrász szellemisége között keletkezett áthatás, amelynek meglétét ez a mű kétségtelenül tanúsítja, magát Benedek Györgyöt is gazdagította. Minden bizonnyal másabb lett e mű elkészítése után, mint azelőtt volt. Találkozott a zeneiséggel. Ennek az élménynek a nyomai, szellemi és lelki emelkedettsége részévé vált szobrának. Lehetne, sőt kell beszélnünk arról is, hogy bár nyilvánvaló a szobrász érintettsége s tartós élményének állandó jelenléte, amellyel széttagolta, megosztotta s végül egységbe fogta, egyjelentőségűvé alakította művét, miért nincs mégsem olyan aurája, sugárzása e műnek mint amilyen a hasonló hozzáállásmóddal készített történelmi értékű nagy műveknek van. Úgy vélem, Benedek György elfogultsága és bizony, egyféle belső biztonság hiánya, amit a művészeti közéletre irányuló motorikus, intellektuális kényszerek építette falak okoznak a művészeti konvenciókhoz ragaszkodó művészek lelkiségében, benne is bizonytalanságot teremtettek. Hiszen az általa alakított formáknak nincsenek elméletieskedő, verbalizálható érvei. Egyetlen szó akar lenni: Kodály. S ha nem is a benne levő lehetőségek maximumával csillog ez a mű, mégis jelenti azt, amit a szobrász közölni akar közönségével: a tisztelettel látott zeneköltőt, a magyar lélek tudós mérnökét.

Benedek György értő figyelemmel tanulmányozta a különböző művészettörténeti korszakokban készített portréalkotásokat. Így szerzett ismeretei, mint maga választotta nemes konvekciók, fellelhetők a maga készítette portrékon. Az egyiptomi szobrászat formavilága átélésének emléke ragyog fel *Lányfej* című, gránitból faragott, áhítatos portréján. A gránit anyag karakteréig feszítette az időtlen szépséget hirdető, az ábrázolt személyiség lelkiségét megmutató finom, pontos formákat. A római realista portréábrázolások is helyet kapnak választott művészettörténeti konvenciói között. A portré műfajnak e hőskorában maga a modell önmaga könyörtelenül igaz ábrázolását igényelte, s maga választotta a pontosan látó jó szobrászt, hogy mint önmagával nézhessen szembe szobormásával. A római portrék minden jó és rossz tulajdonságukkal együtt önmagukat vállaló emberek öntudatáról és a szobrászok jó formálókészségéről tanúskodnak. Benedek grafikus és építész barátjáról készített ilyen római igényű portrét. Bár a XX. századi arcok elrejtik az ember eredendő tulajdonságait, mégis a kissé öncélúan bravúros mintázás megmutatja a grafikus elmélyült gondolkodásra hajló tulajdonságát és az építész szigorú rendakaratát. *Vén Emil*ről az idős festő kollégáról faragott fehérmárvány portréján a látott, a képzelt és a festett világ átváltásainak, egymásba hatolásainak érzékelésére és lefestő ábrázolásra képes festőt látjuk. Aki a szobor büsztjén látható ecsetnyomokat idéző szecessziós kanyarítások szerint is mindig ifjú örömöket megélő festői festő, akinek sikerült életformájává alakítani festői hivatását. *B. L. művészettörténész* emelt büsztös bronzportréja készítése közben a szobrász láthatóan élethűségre törekedett. Nem jellemezni akart, hanem az élőt megmutatni; a szellemes társalkodót, a gyors gondolatváltás reflexeivel rendelkező, a mai életünkben jelenlevő embert. Ez a szándéka szerint csak lejegyzetelt, ám végül mégiscsak a formák rendbe szedésével megépített arc a megszólalásig mai eleven embert mutat, így tehát ábrázolása annak a szükséges mindig készen lenni állapotnak, amit a mai kor megkövetel polgáraitól. Ebben a fejszoborban nincsenek hangsúlyos formák, amelyek tüntetően utalnának arra, hogy lám, milyen bonyolult szerkesztési elv szerint épült a fej, nem a formavilága, hanem a jelentése korszerű a műnek, s anélkül, hogy a szobrász akarná, a személyiség és a korigény találkozása mutatkozik meg benne. Nem a szobrász jellemrajzolási szándékára, hanem éleslátására utal e műben a szájzugokból derengő, az arc alsó részén szétterülő archaikus mosoly. Aminek láttán a szemlélő már nem is a portréról mint műről, hanem az ábrázoltról mint különös emberről alkot véleményt. Remek alkotás ez a portré, a portréművészetnek ebben az ágában, amelyben a szobrász igyekezete arra irányul, hogy feltárja, megmutassa az ábrázolt valóságos tulajdonságait tükröző vonásait, miközben saját véleményét visszafogja, objektív, pártatlansággal dokumentál. A dokumentálás is lehet vélemény, amit az emberek között meglevő és csak ritkán tudatosuló tudat alatti vonzások és taszítások visznek bele a formákba. Az ilyen kibukkanó vélemény nem a szobrász programja szerint alakul. B. L. portréja jól példázza a dokumentálásra irányuló szobrászi szándék eredményességét. Benedek György *Unterman* című portréja viszont személyes véleménye kifejezésére, emberi, művészi pártosságára példa. Úgy is mondhatjuk, hogy B. L. portréját objektívan leírta, az *Untermant* pedig kifejezte a szobrászi szó, a forma erejével. Az Unterman létező személy, nem költött alak, amint ezt a sors baltacsapásait komoly emberi helytállással elviselő, bátor emberi arcot mutató portrét szemlélve gondolhatnánk. A hortobágyi ugrócsoport untermanja apai ágon rokona a szobrásznak. Jól ismeri ezt a szobor voltában is csodálnivaló embert, aki a több méter magasságokból ráugró artista kollégáit vállára fogadta. S hogy a kollégák nem mindig mérték be pontosan ugrásaikat, azt a magasból zuhanó lábaktól lesodort, tépett füle bizonyítja. S amiért ezt a valóságos személyt ábrázoló portrét mégis szimbolikusan értelmezzük, a kemény ember

6 Benedek György: Vadász György, bronz, 34 cm, 1984
7 Benedek György: Bernáth Aurél, bronz, 31 cm, 1984
8 Benedek György: Vén Emil, fehér márvány, 40 cm 1976
9 Benedek György: B. L. portréja, bronz, 62 cm, 1983
10 Benedek György: Untermann, bazalt, 30 cm, 1983

helytállás-szimbólumának látjuk, az a szobrásznak az egyedit általános érvényűvé emelő képességének tulajdonítható. Nem szükséges különösebben dicsérnünk ezt a művét, Benedek csak a korigény megszabta dolgát végezte, amikor formálta. Találkozott a heroikussal, művészi kötelessége volt, hogy megmintázza a ma is létező, a sokat tűrő földi héroszt. Személyisége mélyéről fakadt a szándék, hogy szobrászi szóval hirdesse az élet okainak szentségét, hogy tanusítsa: az ilyen sorsvállalás is megéri az életet, a sokakénál különb életet. Benedek György új műfajában rátalált az életigazság megközelítésének ismét aktuális képzőművészeti lehetőségeire. Célja, hogy szüntelenül tanúságot tegyen az élet dolgairól, csodáiról, s a tanúságtevő szó maga a műalkotás. Szükséges látnunk a mai élet dolgait és csodáit, s a róluk tanúságot tevő jelet, üzenetet, megnéznünk, meghallgatnunk, hogy mindnyájan érzékeljük részvételünket, s értelmes rendet óhajtó érdekeink jelenlétét a sokirányú élet összefüggéseiben. A portréműfaj a képzőművészetnek abban a szférájában foglalja el állásait, amelyet a specifikumokkal operáló műfajok új feladataikban megfoghatóbb célokra találván elhagynak.

Kovács Gyula

8

9

10

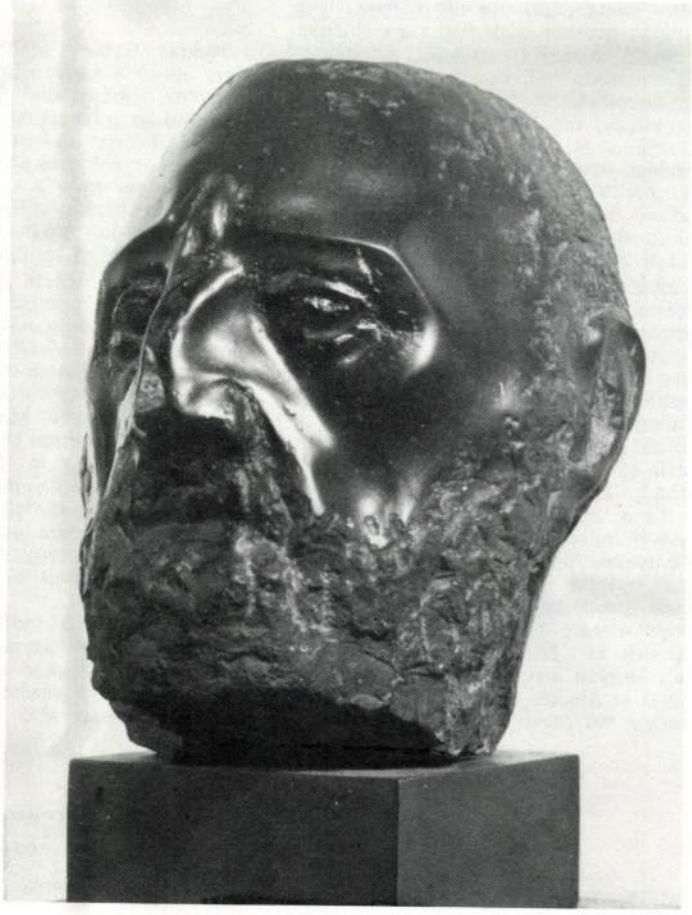

Helyzetek és kényszerhelyz

Holdas György érmeiről és szobrairól

1

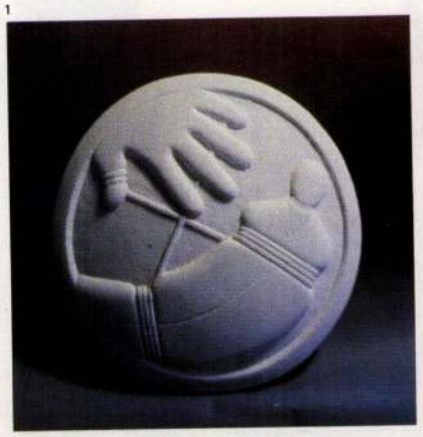

2

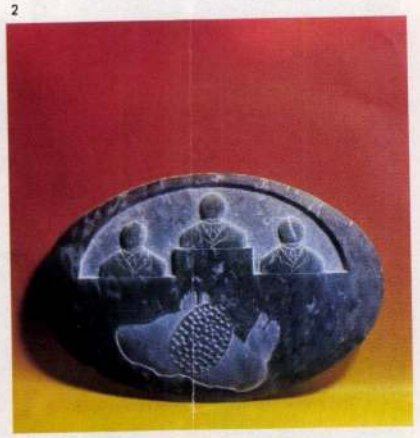

A napjainkra fokozatosan elhalt szentendrei *Vajda Lajos Stúdió* – utolsó éves kollektív kiállításukat 1981-ben rendezték – egykori újavantgarde műhely jellege folytán minden bizonnyal nem elhanyagolható része a szélesen értelmezett „szentendrei művészet" legújabb kori történetének. A hetvenes évek elején az alapító tagok között találjuk *Holdas Györgyöt* is; munkáival ebben az időszakban rendszeresen jelentkezett a Vajda-stúdió megmozdulásain. A csoportot alkotó művészek akkori, majd a stúdió elhúzódó bomlásának fázisaiban folytatott és végül mára szerteágazó tevékenységének több irányú tagozottsága és formai differenciáltsága mellett markáns közös vonásként jelentkezett – és az egyes életművekben máig is ható, eleven hagyományként őrződött meg – a *humor* széles skálája, mely az ironikus-groteszk (alapjában véve intellektuális) módozatoktól egészen a gegek, az abszurd fantázia és a burleszk ötletek világáig húzódott.

Ez a „jókedv" meglehetősen tradíció nélküli művészetünk történetében. Gogol pontosan fogalmazott: „Mind alantas, ami nevetni való – mondja a világ; s csak annak adja meg a fennkölt nevet, amit mordul és megerőltetett hangon ejtenek ki." Mind az egészen harsány, felszabadult nevetés – céltáblája gyakorta az Alkotás és Művész házi mitosza vagy a Művészeti Élet különféle rituáléi – mind pedig a rezignált vagy gyilkos fekete humor rendre a „magas" művészet perifériájára sodródik, s az áttörés felettébb ritka. Különösen az a képzőművészetek terén.

Holdas György újabb műveinek jó része ehhez a hagyománynélküli hagyományhoz kapcsolódik. Érmei és éremsorozatai az intellektuális plasztikai humor polgárjogát kísértik. Különös éremművészet ez; már csak anyagát tekintve is. Holdas érmei ugyanis – szemben a műfaj kizárólag bronzban (de mindenképpen fémben) gondolkodó derékhadának munkáival – *kőből* készülnek. Fehér márványból vagy fekete palából faragja őket, s a technikából következik az érmek *egyedi* jellege, mely szintén ellentmond az éremművészet klasszikus tradícióinak. Műveit autonóm plasztikai igény hívja életre, de mindig újabb megoldás sürget az egymásból következő, egymás után felmerülő formai kérdések kényszerítő egymásutánja is. Ez utóbbiak és Holdas sajátos motívumkészletének „viselkedése" a különféle – egyébként ugyancsak egymásra épülő – tematikai helyzetekben mintegy kettős kötésben építi tovább lépésről lépésre érmeinek e bizarr vonulatát.

A legfontosabb motívumok újra és újra felbukkannak az egyes darabokon; esetükben az egykor megtalált formai ötlet bőséges és közérdekű szimbolikus tartalmakat asszociáló *jellé* alakult át.

E visszatérő jeleket végsőkig leegyszerűsített, sematizált vonalrajz jellemzi; használatuk Holdas munkáin figurális *ideogrammák* módjára történik. Az összefüggő fogalmakra, gondolatkörökre utaló, állandónak mondható jelek kombinációi nemcsak *beszéd*ként felfogható példázatok, hanem egy – bármily szűkszavú – *nyelv* törvényeit, viszonyrendszereit is láttatják működés közben. Persze szó sincs itt valamiféle titokzatos szemiotikai struktúráról, hiszen ez a beszéd meglehetősen tömondatszerű és bár sokféleképpen magyarázható, mégis mindenki megérti. Amilyen terméketlen vállalkozás szürreális ihletettségű életművek esetében a látomásokat éppen a lényegüktől (titokzatosságuktól, misztikájuktól) megfosztó szimbólumszótárak konstruálása, olyan hasznosnak látszik közelebbről megismerni Holdas érmeinek ideogrammáit.

A leggyakoribb szereplő arctalan–kartalan, hol félalak, hol büszt, bábuszerű figura. Személytelen, de éppenséggel nem karakter nélküli. Az érmekről leolvasható vonásai közül is szembeötlő „az elbizakodott föllépés, a vélt egyéniség harci kedve, az érvényesülési vágy, mely mindenáron célra tör, még ha mások adják is meg az árát." (Heinrich Mann) Pedáns ruházatát – Holdas sohasem mulasztja el aprólékosan megfaragni mindig kifogástalan gallérjait és nyakkendőjét – hivatalnok-uniformisként viseli. E negatív hős helyzete az érmeken sorsszerűen viszonylagos és bizonytalan; hol tekintélyt parancsoló piedesztálon trónol magányosan, hol kétségbeejtő békaperspektívából szemlélheti a szorongatóan fölé tornyosuló emelvényeket; egyszer büszkén feszít a dobogó valamelyik fokán, máskor marionettként ját-

1 Holdas György: Kényszerhelyzetek III, márvány, 10 cm ∅, 1983
2 Holdas György: Kafka 100 éves, pala, 18,5x12 cm, 1983
3 Holdas György: Emancibáció, pala, 9,5 cm ∅, 1983

BENEDEK György

KOVÁCS Gyula: Szavak előtt - szavak után : Benedek György szobrairól. = Művészet, XXV.évf. 9.sz. 1984 6 - 9.p.ill.

Hanglemezajánlat

A bőséges kínálatból most **Vajda József** és **Petz Pál** lemezét ajánlom a különlegességek kedvelőinek. Kétszeres a különlegesség: zenekari fúvósművészeink ritka szólistaszereplése és úgyszólván soha nem hallható versenyművek megszólalása. Vajda József **J. Ch. Bach Esz-dúr fagottversenyét** és **Stamitznak klarinétra és fagottra írt kettősversenyét** játssza el *Kovács Béla* társaságában, a *Rádiózenekar* és *Lehel György* kíséretével *(SLPX 12530)*; Petz Pál pedig ismeretlen barokk trombitaconcertókat: **Stölzl** *D-dúr trombitaversenyét*, **Faschnak** *trombitára, két oboára*, **Biscoglinak** *trombitára, oboára, fagottra írt concertóját* tolmácsolja *Dienes Gábor, Gombai József, ifj. Hara László*, valamint a *Liszt Ferenc Kamarazenekar* társaságában *(SLPX 12381)*. Ismételten bizonyítva, hogy az elmúlt két-három évtizedben milyen káprázatos virágzásnak indult fúvósművészetünk. Ezt a virágzást nemcsak a pódiumművészek számának gyarapodása mutatja, hanem a hallgatói igény is: harminc-negyven éve még bizonyára lázálomnak tűnt volna fel az a gondolat, hogy úgyszólván egyszerre két fúvósművész hanglemeze is megjelenhet. A lemez természetesen a hangszeres felkészültség és a muzikalitás magas fokát tanúsítja a kiváló Vajda József esetében csakúgy, mint Petz Páléban. A hozzájuk csatlakozó fúvósművészek is – további jeleként a művészeti ág fejlődésének – hallható örömmel és tudással muzsikálnak. A Rádiózenekar szólófagottosát saját együttese kíséri odaadóan, az Állami Hangversenyzenekar első trombitásának elegáns partnere a Liszt Ferenc Kamarazenekar.

Szekeres Ferenc együttese, a **Budapesti Madrigálkórus** rendszeresen előrukkol Magyarországon úgyszólván ismeretlen Vivaldi-művek lemezfelvételével. Bizonyára szép számmal akadnak már gyűjtői is olasz zenei felvételeiknek, gyűjtők, akik nyomon követik az együttesnek és állandó szólistájának, *Takács Klárának* felfedező-bemutató kedvét. Most az *Állami Hangversenyzenekar* közreműködésével **öt Vivaldi-zsoltárt** sorakoztatnak fel *(SLPX 12548)*, közülük négy: az *In exitu Israel*, a *Credidi propter quod*, a *Laudate Dominum* s a *Laetatus sum* az eredeti kéziratokat rekonstruáló Szekeres Ferenc kutatószenvedélyének köszönheti előadását.

A májusi hónap két digitális technikával készült lemeze, a **Goldmark-nyitányok** *(SLPD 12552)* és **Kovács Dénes** zenekari produkciója *(SLPD 12567)* feltehetően külföldi érdeklődésre is számít, az előző mindenekelőtt repertoárértéke, a második az előadóművész személye miatt. A Sába királynőjének jó nemzetközi fogadtatása indokolja a derülátást a Goldmark-zene esetében: a Hungaroton nyilván olyan különlegességgel képes most előlépni, amelynek kevés versenytársa akad. A *Budapesti Filharmóniai Társaság* zenekara *Kórodi András* vezényletével otthonosan mozog Goldmark romantikus világában: a *Sakuntala*, a *Tavasszal*, a *Leláncolt Prométheusz*, az *Itáliában* c. nyitány dús színekkel bomlik ki játékukban. Az előadás igazolja az együttes hírnevét, külföldi szerepléseinek jó visszhangját, tolmácsolásukban élvezetes hallgatni ezeket a nem is oly rég még igen népszerű, mostanában kissé elfelejtett zeneket.

Kovács Dénes a Rádiózenekar társaságában, *Németh Gyula* dirigálásával *Mendelssohn e-moll hegedűversenyét* és *Beethoven* két *zenekari románcát*, a *G-dúrt*, és az *F-dúrt* tolmácsolja szívhez szólóan, igazi szépséggel. A művésznek mindig is a legsajátabb területe volt a „nagy" hegedűs repertoár megszólaltatása; a bensőség, az intimitás, a dallamosság, a hang intenzitása csupa olyan tulajdonság, amely itt nagyszerűen érvényesülhet, és azt ígéri, hogy a Mendelssohn-hegedűversennyel, Beethoven-románcokkal telített külföldi hanglemezboltokban is kelendő lesz a lemez.

Feuer Mária

Népművelés 1985.8.sz
BENEDEK György

Hatvanban, a Csányi úti kereszteződésnél, ahol 1919. augusztus 3-án az intervenciósok 49 vöröskatonát végeztek ki, emlékművet avattak. A háromalakos kompozíciónál, amelyet az állami gazdaság szocialista brigádjainak áldozatkészségéből emeltek, *dr. Bereczky Lóránd,* a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója beszélt, és leplezte le *Benedek György* Munkácsy-díjas szobrászművész alkotását.

(Szabó Sándor felv.)

TUDÓSÍTÓINKTÓL

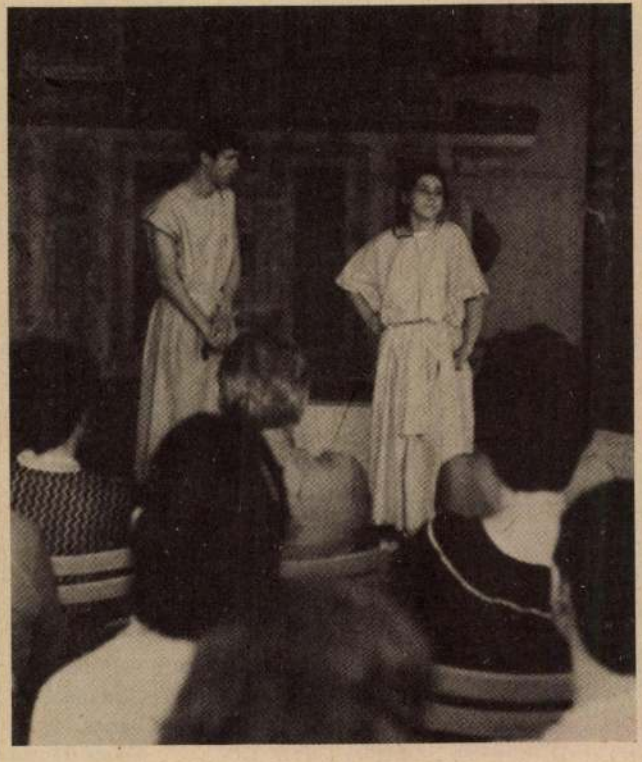

MIT KÍNÁLT A NYÁRRA AZ AQUINCUMI MŰZEUM?

Egyebek mellett több zenés-irodalmi rendezvényt. Az első még május 26-án volt: a budapesti II. Rákóczi Ferenc Gimnázium tanulói *Aristophanes Nőuralom* című komédiáját adták elő *(képünk)*. Június 22-én *Haumann Péter* tolmácsolta *Platón* művét, a *Szókratész védőbeszédét*. Július 14-én a *Concentus Consort* együttes régi zenei összeállítást mutatott be hét évszázad itáliai alkotásaiból. Szeptember 7-én *Istenek – emberek* címmel *Szentpál Mónika* válogatása ad ízelítőt az ókor irodalmából, zenei közreműködő *Kiss Tamás*.

(Csehi Katalin felvétele)

(pető)

„KÖZ-GAZDÁSZ-KÖR"

Immár öt éve összejár az országból 100–120 gazdász, aki a köz ügyeit, a szűkebb és tágabb közösség sorsát értelmiségi felelősségtudattal sajátjának érzi. Öt éve az *Agrártudományi Egyesület* és a *TIT mezőgazdasági választmányának* néhány fiatal tagja elhatározta, hogy rendezvénysorozatot szervez, amely lehetővé teszi az ágazat vezetőivel való közvetlen személyes találkozást, egyben jó alkalom arra is, hogy az egykori évfolyamtársak, barátok alkalmanként összejöhessenek. Ki-ki felírta a maga 20–30 ismerősét, barátját, s az első összejövetelre a TIT Természettudományi Stúdiójába Soprontól Nyíregyházáig jöttek a résztvevők. *Soós Gábor* MÉM-államtitkár volt az első vendég, és este féltizenegykor úgy kellett „megszöknie"...

A további programokból néhány: *Havasi Ferenc*cel, az MSZMP Központi Bizottságának titkárával a gazdaságirányítás korszerűsítéséről, *Enyedi György* akadémikussal a kis települések sorsáról, *Szabó István*nal, a TOT elnökével a szövetkezeti demokráciáról, *Váncsa Jenő*vel, a MÉM miniszterével az ágazat népgazdasági szerepéről, *Márton János*sal, az Agrárgazdasági Kutatóintézet főigazgatójával az agrárértelmiségről, *Gábor András* ipari miniszterhelyettessel a mezőgazdaság ipari hátteréről folyt eszmecsere. Ez évtől *Perjés Klára,* a rádió szerkesztője még egy „vendéget" hoz,. a mikrofont, s így a hallgatók köre országossá bővülhet. Az egyik ilyen „rádiós" klubesten, március 26-án *dr. Zsarnóczai Sándor* egyetemi tanár, a Közgazdasági Szemle főszerkesztője és *dr. Mentényi Miklós,* az ÁGOK vezérigazgató-helyettese volt a meghívott, a téma pedig a vállalatvezetők választása.

(antal)

Benedek György, Munkácsy-díjas szobrász- és festőművésze

1021

Látogatás Benedek György műtermében

A kő mestere...

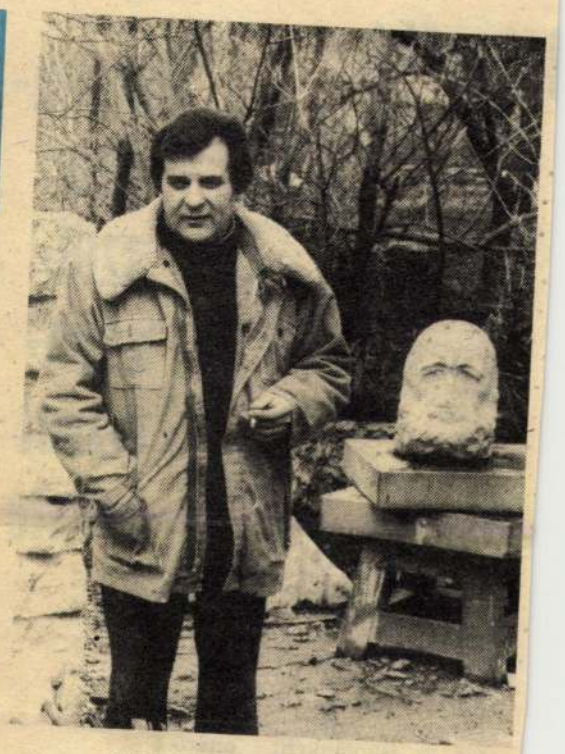

A kert a szobrokkal
(Fotó: *Szántó György*)

Otthona a sokak által elképzelt klasszikus „művésztanya". Műtermét úttalan utakon, névtelen sikátorokon át lehet megközelíteni, kertjének romantikáját fokozzák a szanaszét álló kész, félig kész szobrok, megkezdésre váró bazalttömbök.

A ház helyiségeit egy hajdani garázs bővítésével két kezével alakítgatta ki. Itt egy boltív, ott egy barátságos sarokmélyedés, másutt épp a süllyesztett padlózat teszi meleggé a belső hangulatot. Na és persze a gazdáikra oly jellemző tárgyak. A múlt népi emlékeitől kezdve a szerszámokig, a befejezett hatalmas képekig, s a most formálódó *Bernáth Aurél*-mellszoborig.

Itt, ebben a környezetben tervezte, álmodta meg *Benedek György Munkácsy-díjas* művész azt a monumentális kompozíciót, amellyel a *Csány* határában elesett vörös katonáknak állítanak majd emléket.

— *Valaha festőként indult. Meglehetősen ritka dolog, hogy valaki az ecset után válassza a vésőt. Inkább a fordítottja jellemző. Önnél mi motiválta ezt az érdekes pályamódosítást?* — kérdeztük a mestert.

— Azt hiszem, nem jelentett ez túl nagy fordulatot, hisz voltaképpen mindig érdekelt a kő már főiskolás koromban is. Igaz, festőként végeztem 1960-ban Bernáth Aurél osztályában, de már növendékként megpróbálkoztam a faragással. Ezután teljesen egyenrangúvá vált a két művészeti ág szeretete bennem. Párhuzamosan dolgozom hol egy-egy képen, hol egy-egy szobron, sőt, újabban megpróbálkoztam a faintarziával is. Egyikkel „kipihenem" a másikat.

Munka közben

De az tény, hogy hat-hét éve inkább csak szobraimmal veszek részt tárlatokon. Talán azért, mert jobban sikerült kifejezni velük magam.

Az emlékmű az előzetes tervek szerint háromalakos lesz. Több méter magas, a figurákat szöges drót övezi, „tartja egybe".

— *Hogyan született meg ez az ötlet?*

— Nehéz szavakkal megfogalmazni az ilyesmit. Ha az ember jót csinált, (és persze, mindig erre törekszik), akkor voltaképp majd mindegy, milyen folyamat előzte meg a végeredményt.

De mégis... Nos, eredetileg egy két méter magas szobron gondolkodtam, de rájöttem, ez nemcsak túl drága lenne ahhoz, amilyen kicsi, de egy hármas útkereszteződésnél nem is igen hat. Úgy kell megoldanom a dolgot, hogy *az autókban elsuhanók is észrevegyék* az emlékművet, s bennük is keltsen valamilyen érzést. Ne csak azokban, akik évente egyszer megkoszorúzzák.

— A bazaltot pedig azért választottam, mert úgy vélem, minősége, komorsága nagyon illeszkedik a témához, jól kifejezi azt a

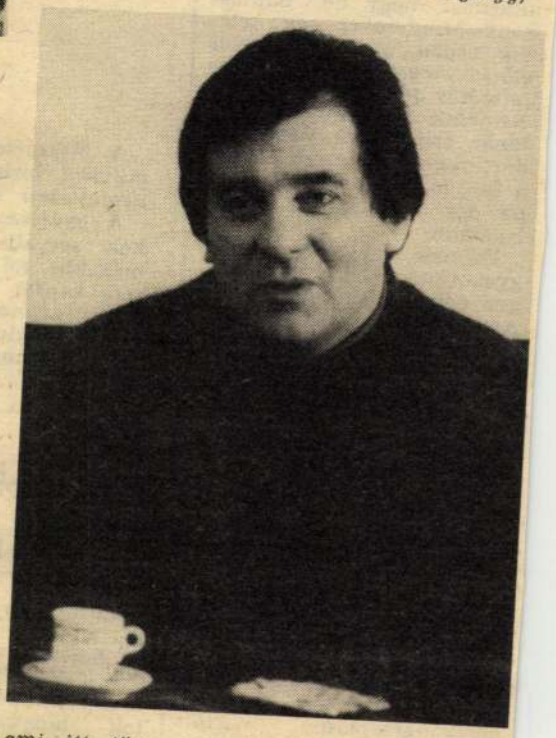

Benedek György

szörnyűséget, ami itt történt.

— *Mennyi idejét veszi el egy-egy napon az alkotás?*

— Nyolctól négyig dolgozom itt a műteremben, ha csak nem jönnek látogatóim. (A közeli óvodások, a művelődési ház csoportjai gyakran megkeresnek, sőt, egy ilyen látogatás nyomán kértek föl a csányiak is a tervezésre.) Négytől tanítok a Vasutas Képzőművészeti Körben, — tíz éve minden délután 5-től 8-ig. Szeretem ezt a területet is, mert ilyenkor kénytelen az ember egy csomó dolgot elmondani, ezért előbb alaposan átgondolni. Az esték a családomé.

— *Hobbija?*

— Az eddig elmondottakon kívül nincs...

— *Mikorra lesz kész a mű?*

— A zalahalápi bányában fogom megcsinálni, mert szerintem ott van a legjobb minőségű anyag. A szabadtéri munkákhoz — robbantás, kőválogatás, kőfaragás — nyilván jó idő kell, így július előtt nem hiszem, hogy sikerülne befejeznem. A különböző darabok összeállítása Csányban újabb három hetet vesz igénybe. Az eredeti elképzelések szerint augusztusban lesz az avatás.

N. Zs.

214

jövőt

erők termelőjét, nemigen áramlanak a legtehetségesebbek a tanári pálya felé. Nem adu ez igazán, de érv. Csak akkor lehetne aduvá, ha *volna miből* finanszírozni a célt.

Marad tehát a költségek nélküli cselekvések lehetősége. Lenyesni mindazt a tananyagokból, tankönyvekből, amelyek fölös, *meg nem térülő társadalmi erőfeszítéseket igényelnek.* Ellenőrizni az általános iskolát végzők felkészültségét. (Gondoljuk meg: az *óvodában* már iskolaérettségi vizsgálatokat végeznek, a *középiskolák egyike sem* létezik záróvizsga nélkül!) *De épp a legérzékenyebb, a pályát választó korosztály úgy hagyja el az általánost, hogy tudását semmiféle országosan azonos vizsga, minősítés nem ellenőrzi!* Hány személyes csalódást okozott már az iskolánként eltérő mérce a továbbtanulásban? Hány iskola kaphatott már utasítást, hogy ne buktasson? *Mindezeket egy hetedik végén, a pályaválasztás előtt megtartott országos felmérés felszínre hozhatná.* Nemcsak az általános iskolai tanár csinálna *hiúsági kérdést* nebulói szerepléséből; a fogadó középiskola is kapna egy *tájékozódási pontot* legalább.

És még egy, ami szintén gyakorlati igény, és költségek nélkül is teljesíthető. Amit én úgy fogalmaznék: *a munka propagandája.* Nem igaz, hogy ehhez oktatófilm, kabinet kell: ehhez egy pályájában sikeres munkás szava elegendő. Nem személyzetisek, pályaválasztási tanácsadók tudnak a leghitelesebben szólni az esztergályos, a gépkocsivezető szakma szépségéről; arról, hogy *miért érdemes.* Erről azoknak kell szólniuk, bemutatót tartaniuk, akik *e harcot az anyaggal naponta sikerrel vívták meg.*

Naiv dolog? Nem hiszem. Kádár János a legutóbbi pártkongresszuson tartott záróbeszédében azt is mondta: ha fia lenne, aki most választ pályát, ő azt tanácsolná neki, legyen munkás! *Mély bölcsességet* tartalmazó szavak ezek. *Olyanok, amelyeket az eltelt négy év igazolni tudott!* A munkásosztály, általában persze, *nemcsak megőrizte* elért életszínvonalát. Igaz, többleterőfeszítésekért, de növelni is tudta azt, például a vállalati gazdasági munkaközösségekben. És akkor még nem szóltunk az egyre több munkavállalóról, *aki külföldön bizonyíthatja rátermettségét, szakértelmét.* Szóval: *van, lehet karrierje a munkásnak a ma Magyarországán!*

És a ma általános iskolája mindezt nem hagyhatja

Hatvanezer szilíciumszelet évente

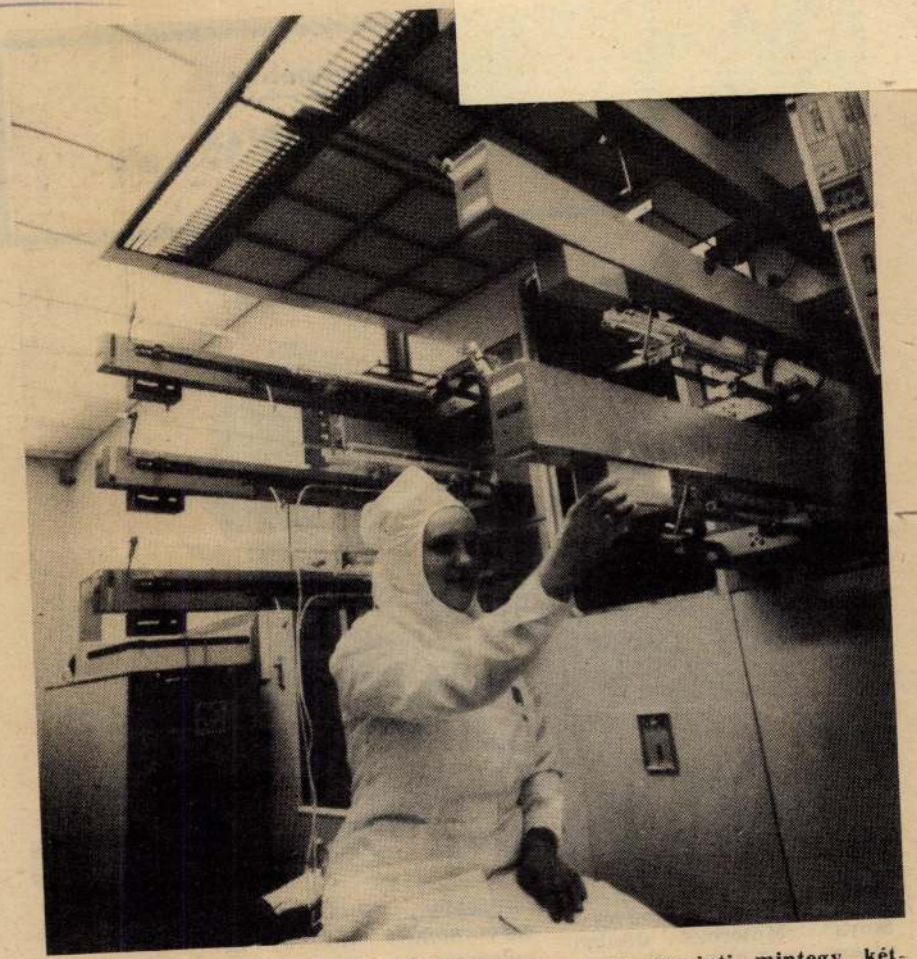

A Mikroelektronikai Vállalatnál elkészült a kormányprogram szerinti mintegy kétmilliárd forintos beruházás első, egyik legfontosabb része és megkezdődött a nagy bonyolultságú integrált áramkörök elemeinek (chipjeinek) előállítása.

A gyártósoron szilicium-szeletek megmunkálását végzik nagy tisztaságú munkahelyeken, specális védőöltözetben. Az integrált áramköri elem a különféle elektronikus termékekbe (pl. számítógépek, mérőműszerek, szórakoztató elektronikus eszközök) beépítésre kerülő félvezetők legfontosabb része.

A gyártósor a teljes „felfutás" után évente 60 ezer darab szilicium-szelet megmunkálására alkalmas. A képen: A szilicium-szeletekbe magas hőmérsékletű hőkezelések során a szennyező anyagok részecskéit juttatják be.

(MTI-fotó — Balaton József felv. — KS)

Világjáró hatvani gyerekholmik

Ahogyan a külföldi vásárló látja

Három éve vállalt bérmunkát *a hatvani Házi, Kézmű- és Bőripari Szövetkezet* az *NSZK-beli Hohe-cégnek.* A munkavállalóknak már, voltak tapasztalataik a tőkés piacon, hiszen korábban a Bohne-trösztnek is végeztek hasonló jellegű munkát.

Elsősorban gyermekek és tizenévesek számára készítenek itt szebbnél szebb anorákokat, szetteket, kocsikabátokat és dzsekiket. Anyagról és szabásmintáról a német partner gondoskodik, az *összeállítást és a varrást a szövetkezet 60 fős női brigádja végzi.*

Egy véletlen találkozás alkalmat adott egy rövid beszélgetésre *Irmgard Gleixner kisasszonnyal, a Hohe-cég átvevőjével.* A vonzó megjelenésű huszonéves hölgyet manekennek, vagy vállalata reklámjának is el lehetne inkább képzelni, mint szőrös *önök és a többi ország vásárlóinak véleménye az itt készült termékekről, milyenek a partneri kapcsolataik?*

— Csak elismeréssel szólhatok az itteni tevékenységről. Eddig semmiféle reklamációt nem kaptunk sem az NSZK-ban, sem máshol. Hatvanon kívül még Solton, Budapesten, Bonyhádon adtunk hasonló megbízásokat, de a Heves megyeiek végzik legkifogástalanul a dolgukat. Pontosak és megbízhatóak. Havonta átlagosan háromezer készruhát szállítunk el innen... A két vezető egyébként több ízben találkozott egymással. A hatvani elnök-asszony meglátogatta kinti üzemeinket is. Azon túl egy gépsort kölcsönöztünk, s kezdetben több technikus tartózkodott itt hosszabb-rövidebb ideig, mintegy megtal rendelkezem, jól ismerem a kinti követelményeket és elvárásokat. Így bármikor segítséget nyújthatok. Sokan vagyunk olyanok, akik kellő tapasztalattal, szakmai jártassággal segítik a külföldi munkavállalókat. Én Magyarországot választottam, de őszintén mondhatom, nem bántam meg; sőt, elkezdtem magyarul tanulni, hogy szorosabb barátságokat alakíthassak ki.

— *Úgy vélem, ennek különösen a hazai fiúk fognak örülni.*

Nevetve kivágja magát:

— A múltkoriban találkoztam Hatvan város vezetőivel, s ők is megkérdezték, hogyan bírom ilyen sokáig távol. Én azt feleltem: ha találnak egy fiút, akiről úgy gondolják, hozzám való, mutassák be. Szívesen megismerkedem vele...

Hogy lesz-e német—ma-

Benedek György

Vadas József: "Érem a kalitkában" címmel ismerteti és értékeli a Pécsi Galériában rendezett 6. kisplasztikai biennálén szereplő művészek munkáját.
Berczeller Rezső "lazán játékos alakjai"-t "örvendezve" elismeréssel méltatja.
Benedek György "szépen megmintázott Aszalós-portréja" ugyszintén dicséretet érdemel.
Cs. Kovács László portréját viszont merevnek találja a kritika.
Fenti cimü beszámoló, valamint az abban felsorolt összes müvésznév Szabó Iván szobrász nevénél található.

Élet és Irodalom, Bp. 1979. szept. 1.
XXIII. évf. 35. sz. 12. lap.

Benedek György, Munkácsy-díjas szobrászművész

A Hatvani Galériában rendezték meg az országos portré-biennálet „Arcok és sorsok" címmel. – A művészportrék között látjuk Benedek György Ady-t ábrázoló fehér márványszobrát. (említve).

Mucsi András: Arcok és sorsok.
Hevesi Szemle, 1984. márc. 2-5-old.

MH SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

BENEDEK GYÖRGY

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1984 FEB 13

1021

Dieser Tage wurde im Lincoln Center die erste

Bartók-Skulptur in New York

enthüllt. Der ungarische Komponist verlebte in dieser Stadt seine letzten Lebensjahre von 1940 bis 1945. Die Skulptur, ein Werk des Bildhauers György Benedek und eine Schenkung der Ungarischen Volksrepublik, wurde im Gebäude der weltberühmten Musikhochschule „Julliard" aufgestellt. Die feierliche Enthüllung fand im Beisein von Béla Bartók jun., Benjamin Suchoff, dem Verwalter des Bartók-Erbes, sowie von mehreren Repräsentanten des New Yorker Musik- und Kulturlebens statt.

und Barockkelche, die Regensburger Barockmonstranz des Bischofs Christian August, ein von Maria Theresia für den Bischof Zichy gesticktes Meßgewand und das Gebetbuch mit Silberdeckel von Fürst Ferenc II. Rákóczi aufbewahrt.

(Borbély)

„Badewanne" vorliebnehmen. Das Badehaus bestand aus sechs Holzkabinen. Heute werden die in- und aus-

az újjáépítés leküzdendő ellenpólusa. *Bortnyik Sándor Építsük fel a vasutat* plakátjának alsó részét kitöltik az összetorlódott kocsironcsok; még hatásosabb az *És mégis lesz kenyér* Konecsni-plakáton a fő motívum, a mementóként magasodó, hatalmas, sérült kerék. Van Konecsninek egy ki nem nyomtatott 1945-ös plakátja, a *Dobolok ...*, papírból hajtogatott katonafigura alatt egy széttört szobor feje. A szoborcsonk nem gyakori, de földrajzilag igen elterjedt antifasiszta és háborús jelkép; nálunk alig található meg.

Sajátos jelentése van viszont Magyarországon a hídroncsnak, hídépítésnek, éspedig nemcsak a képzőművészetben, hanem a filmben, a drámában is. A felrobbantott budapesti hidak mindig és mindmáig közvetlenül jelképezik a fasiszta háborús pusztítást, s az épülő, az újjáépített vagy az új híd képe mindig az élniakarásra, a szocialista építésre utal. A magyarázat nyilvánvaló: a hidak elválaszthatatlanok Budapest létfeltételeitől és panorámájától, természetföldrajzi és városképi adottságaitól. És annak, hogy a Lánchíd roncsa és az újjáépített Lánchíd lett a legközvetlenebb szimbólum, az a közvetett oka, hogy a Lánchíd a maga hajdani reformkori építésének történelmi tényével, akkori antifeudális intézményjellegével, mint a városokat összekötő első állandó híd mindvégig történelmi jelentéssel is bírt. Tartós emblémája lett a fővároshoz kötődő eseményeknek, rendezvényeknek, s a budapesti televízió Intervízió műsorának előzetes képsorából is csak az új Erzsébet híd rekeszthette ki. A hídtéma plakáton csak később és csak ebben az emblematikus formában fordul elő; a hídépítés főként grafikában, festészetben gyakori téma (*Bernáth Aurél: Az épülő Lánchíd*, 1949; *Szentiványi Lajos: A Kossuth-híd építése*, 1955). Tartalmának sajátos hazai komplexitása miatt hordozhatja a felszabadulás és az újjáépítés összetett jelentését.

A ragadozóállat, ragadozómadár már a húszas évek végétől jelzi az általános fenyegetettséget, majd később háborús vagy éppen fasiszta fenyegetéssé konkretizálódott. *Ék Sándor*nak még a háború végén készült egyik plakátján vicsorgó állat testesíti meg a szövegben is szereplő „fasiszta fenevadat". A háború után csak ritkán fordul elő, és egyértelműen a terrorra utal. Sajátos jelentése lett viszont a ragadozómadárnak a magyar művészetben. *Kerényi Jenő* 1946-ban alkotta meg sátoraljaújhelyi *Partizánemlékmű*vének tervét: az expresszíven fogalmazott, erős alak hatalmas ragadozómadarat kap el és tesz ártalmatlanná. *Segesdi György* szegedi *Tanácsköztársasági emlékmű*vének (a terv 1959-ből való) allegorikus nőalakja a legyőzött madárra tapos. A legyőzött ragadozómadár a félresöpört turulmadár-mítoszt, a „szegedi gondolatot" is jelzi. Ezúttal speciális hazai jelentésréteg kapott szerepet néhány alkotás témaválasztásában.

A felszabadulást közvetlenül követően készült alkotások nyilvánvalóan nem a felszabadulás szimbólumát vagy szimbólumait keresték, hanem az akkori teendőkre és tanulságokra hívták fel a figyelmet. Akadtak természetesen olyanok is, amelyek korábbi jelképi formációkat próbáltak aktualizálni, de többségük nem volt egyéb gyenge kísérletnél, és megrekedt egy korábbi építésjelképnél vagy egy túlhaladott munkáserőeszménynél. A későbbi, felszabadulásra emlékező alkotások, főként plakátok és emlékművek, már tudatosan törekedtek jelképi általánosításra. Három különböző példát említünk, jelezve a lehetőségek változatos, de korántsem széles skáláját.

13

14

15

Somogyi József 1967-es salgótarjáni *Felszabadulási emlékmű*ve galambokat eregető emberpár: a felszabadulás gondolata itt egyúttal békeeszmény, a szobor a történeti esemény komplexitásának ezt a mozzanatát emeli ki. *SO–KY* 1976-os felszabadulási plakátján izzó színű korong elé magasodik az *Osztapenko-emlékmű* sziluettje: a lelőtt szovjet parlamenterre emlékező Kerényi-szobor másodlagos alkalmazásban, már szimbólumként van jelen. *Balogh István* 1965. április 4-i plakátja a „Felszállott a páva ..." népdalt idézi: apró, régmúlt időkre utaló épületen áll a nagy díszes madár, a szabadulás hirdetője. A Somogyi-szobor közelebbi tartalma, a béke és a szabadság egymást feltételező összekapcsolása olyan megoldást kínál, amely nemzetközileg érvényes, bárhol létrejöhető, egyformán érthető. A két említett plakát feltételezi a helyi ismereteket. A SO–KY-plakát azzal számol, hogy ismerjük a fővárosi felszabadító harcok során lelőtt szovjet parlamenterek sorsát, és ismerjük a Kerényi-szobrot. Balogh István alkotása pedig annak a révén hat, hogy képpel-szöveggel felidézi a „szegény legénynek szabadulására" áhító, ismert és kedvelt népdalt. E két megoldás értékét nem csorbítja, hogy nem egyetemes, hanem helyi érvényű szimbólumokra épít.

Mindhárom példa abban különbözik a felszabadulást közvetlenül követő alkotásoktól, hogy – némi távlatból – lehetséges volt már a tudatos jelképkeresés. Ám ezekre ugyanúgy érvényes az, hogy csak a kollektív tudatban már meglevő mondandók ölthettek képi formát, mint az 1945-öt követő első reagálásokra. Az alkotás ereje azon múlik, hogyan képes a művész képpé formálni a köztudat elemeit, milyen mélyre tud leásni az ismeretek és az emlékezés rétegeibe ahhoz, hogy új, egyértelmű, direkten ható képi formációt létrehozzon, vagyis hogy jelképet teremtsen.

Aradi Nóra

Benedek György

Jegyzetek a 40 alkotó év című kiállításról (1985.)

(Műcsarnok)

Benedek György fm, szm

Művészet 1985/7/6–10. old.

A Művészet 1984/7. számának 22. oldalán az *Országos Képzőművészeti Kiállítás '84* portrészobrairól szóló kritikám így fejeződik be: „...hogy ezek a szobrok mikor termettek, azt nem tudom, senki efelől el nem igazított." Egy év múltán, a *40 alkotó év* című újabb nagy műcsarnoki kiállításon megismétlődött a hiányos tájékoztatás, sem a műtárgycédulák, sem a katalógus nem közölt keletkezési évszámot. A tájékoztatásnak ezt az újabb hézagát csüggedten vettem tudomásul, mivel most többszörösen indokolt lett volna a pontosság.

Sok volt a már ismerős mű, ami önmagában nem baj. De hogy évtizedes, kipróbált, több szűrőn, közte az idő próbáján átjutott, immár múzeumban őrzött darabok kerültek első tárlatos művek mellé, azt szerencsés és méltányos eljárásnak nem tudom nevezni. A rendezés csak rontotta a helyzetet: sem szobor, sem szobrász nem szerettem volna lenni a Műcsarnokban az idei tavaszon.

A portrészobrokat, az idei plasztika legerősebb mezőnyét csaknem sikerült tönkretennie. Ahogy például egy részüket az egyik bal oldali teremben összezsúfolva találtam, azon akár sírni lehetett volna. A Bernáth Aurélt kiválóan jellemző bazalt arcmás erőteljes formálása, anyagának mesteri kidolgozása például csak úgy volt élvezhető, ha leguggoltam hozzá, álltomban csak a feje tetejét láthattam. Ráadásul a többi jó mű (például *Gyurcsek Ferenc: Uitz Béla, Buza Barna: Az 50 éves Medgyessy Ferenc, Marton László: Einstein*) ott volt a közvetlen közelében, egymás értékét rontva. Kevés volt az olyan szobor, melyet zavartalanul élvezhettem. *Rátonyi József* három feje ezek közé tartozott. Nem volt könnyű dolga a rendező párosnak, de hát a szobrot megcsinálni se könnyű. Nézzük azt, amit úgy-ahogy nézhettünk!

*Benedek György Bernáth Aurél*ja nem csupán a betűrend szerint kívánkozik az élre. A művészetében és személyében egyaránt zárkózott és magának való, de a felszín mögött nagy érzéseket és mély gondolatokat ápoló és egyéni formálásban megmutató festőt Benedek szobra teljességében jeleníti meg. A tanítvány hódolataként is méltányolhatjuk ezt a nagyon nehezen megmunkálható kőből faragott-csiszolt fejszobrot, mely méltó az ábrázolthoz. Benedek másik arcmásszobra *(Vadász Gy, portéja)* a bronz anyagában ugyanolyan élményt keltően szól hozzánk, mint a bazaltból készült. Az előbbiben nagy tömböket bontott ki a szikladarabból a szobrász és alakította ki rajtuk a festő fejének szűkszavúságukban is sokat mondó vonásait. Az utóbbin az arc simább és térbe törő formáit ellenpontozta a szakáll és a haj mozgalmasabb motívumaival.

Gyurcsek Uitz Béla című, vörösmárvány feje hasonló erényeket mutat, mint Benedek két munkája. A tar koponya és a redőzött homlok, különösen pedig a kemény arcformák az egész márványtömbön belül feszültséget teremtenek. Uitz festett alakjainak erősen tagozott formavilága is visszhangzik a szobrász munkájában, és ez a körülmény csak növeli a fej ábrázoló hitelét.

Egészen más formaadás, de nem kisebb erejű kifejezés jellemzi Marton

1

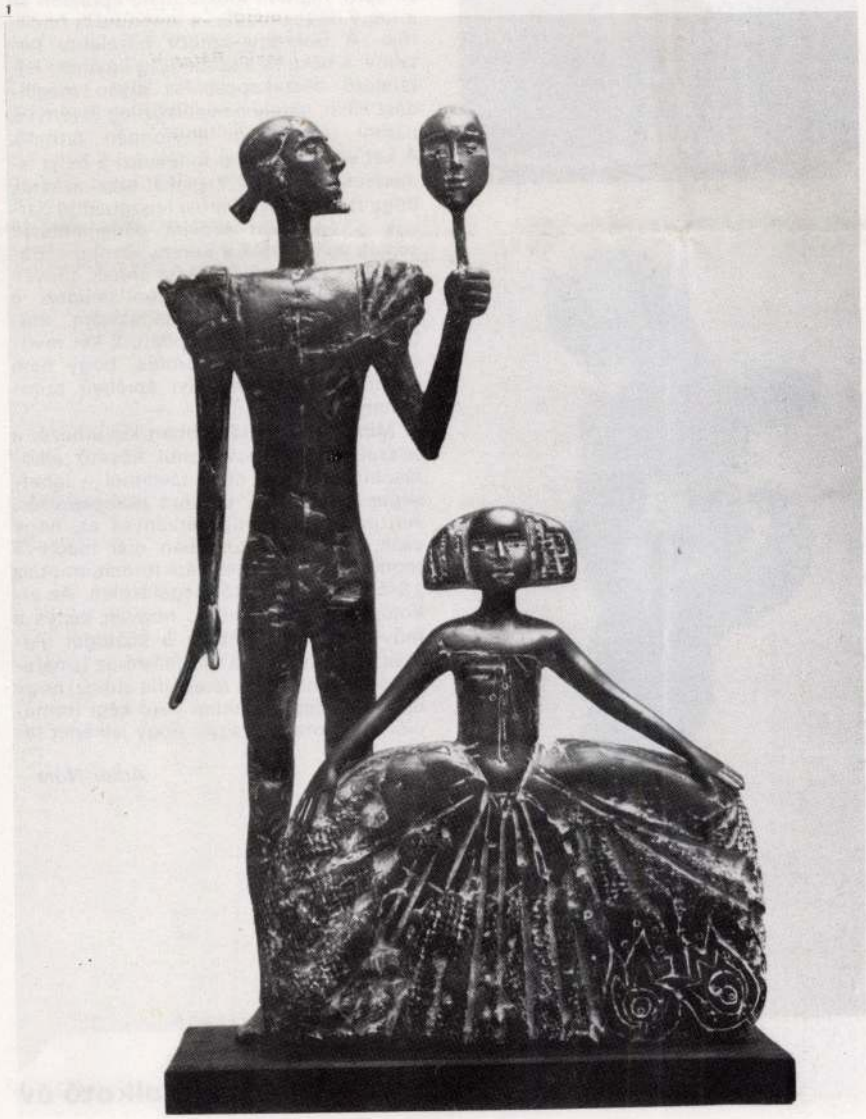

1 Fritz János: Maszkabál, bronz, 40 cm
2 Kiss István: Magyar atomerőmű, krómacél, 240x80 cm
3 Benedek György: Bernáth Aurél portréja, bazalt, 34 cm
4 Huszár Imre: Ázsia, kő, 45 cm

Einstein című mellszobrát. Az ábrázolt megjelenése alapjában ütött el Bernáth vagy Uitz összefogott figurájáétól, rapszodikusabb formaalakulatok kínálkoztak kibontásra készítője számára. Marton élt a lehetőséggel, a hírneves fizikusról olyan arcmást mutat nekünk, melyben a nagy szellemiséget ugyanúgy fölfedezhetjük, mint a hétköznapi vonásokat.

Az Einstein-szobor könnyed kézjárású mintázása, mely a festői elemeknek csakúgy utat enged, mint a szerkezet fölépítésének, az anyagszerűséget szintúgy számításba veszi, akárcsak a lélekábrázolás hatáseszközeit, még jó néhány szobron fölfedezhető volt, bár különböző erővel. *Kutas László: Gizi, Kubisch János: Mária, Kalló Viktor: Werbánszky Ernő, Buda István: Pásztorfiúportré, Tóth Béla Kerényi Jenő*-portréja és Rátonyi József három bronzfeje tartozik a kiállított műveknek ebbe a csoportjába.

Gulyás Gyula Angelika című szobráról külön kell szólnom, *Kampfl József Timár József* című mellszobráról szintén. Gulyás leányarcáról derű, nyugalom, méltóság árad, az a fajta szobrászi erő, mely egyben az élet erejét képes sugározni. Kampfl a híres jellemszínészt megviseltségében láttatja olyannak, aki már sokat próbált, és akit már sokat megpróbált a sors. A mintázás formautánzó eszközei ezt a célt szolgálják.

Nem személy, hanem valami általánosabb megjelenítése vezethette *Huszár Imre* vésőjét *Ázsia* című kőfejének vésésekor. A fehér szikladarabon mind a csiszolt, mind az érdesen hagyott, vésőnyomokat őrző részek a jelképpé válás érdekét szolgálják. Hasonló összefogó előadásmód jellemzi *Nikmond Beáta, Fej IV* című munkáját. Anyaga gránit. A szűkszavú, de nagyon érzékeny alakítás igazodik ehhez a kemény kőhöz.

Az áttételesség jellemzi *Török Richárd* óriási méretű *Petőfi*-arcát és *Oszlop* című kompozícióját. Ennek ellentéte olvasható le *ifj. Szabó István Bartók* című egész alakos szobráról. A diófa sok lehetőséget kínált, a szobor azonban megrekedt egy kevés szobrászi értéket fölmutató alakítási pontnál. Nagy volt a feladat is a zeneköltőről szóló újabb keletű ábrázolások hamis pózaival is föl kellett vennie a versenyt Szabónak, és itt a keresetlenség bár erény, a nagyon csendes szó aligha versenyképes.

A portrék méltó társai a tárlaton a kisplasztikák. *Balás Eszter Csecsemő* és *Papi Lajos Ősállat* című kis kőszobrai ugyan nagyon eltérő tematikában és módon, de a kő kifejezési lehetőségeinek alapos ismeretéről és kibontása képességéről vallanak. *Nagy István Álmos kandúr* és *László Péter Vaddisznó* című szobrait kitűnő jellemzőerejük okán akár a portrék között említhettem volna, ha nem tartanék az illetlenség vádjától.

A mozgás és a megállapodás változatainak játéka indíthatta munkára *Csikai Mártát (Kis táncosnő; Táncoló), Fritz Jánost (Maszkabál)* és *Paulikovics Ivánt (Trió)*. Mindegyikük műve az élet derűs, kedélyes állapotát idézi elénk. Ilyennek mondhatom *Szabó Iván Anyaság* című szobrát is, bár az előbbiekhez mérten kevesebb formálási élvezetet nyújt a szemnek.

Csak méretük révén tartoznak a kisplasztikák sorába olyan művek, mint *Mérei Árpád Macska, Mihály Gábor Új magvető, Nagy István Ülő nő, Nagy Sándor Hírvivő hármasa, Somogyi Árpád A puszta télen, Váró Márton Színház* című kompozíciói. Szellemük, fölépítésük és formálásuk valójában a nagyobb méretet is megengedő vagy egyesen megkívánó szobrok közé tartozónak mutatja őket. Váró építészeti keretbe állított nőalakja ünnepélyes, Mihály vasat, bronzot, követ és fát összeépítő kompozíciója ironikus, míg Somogyi alföldi pásztora romantikus-realista megjelenítésével ragadta meg e sorok írójának figyelmét. Mérei Macskája igazi térszobrászi alakzat, több részletezést nem is kíván, a mértanit közelítő formái erős mozgásérzetet keltenek.

2

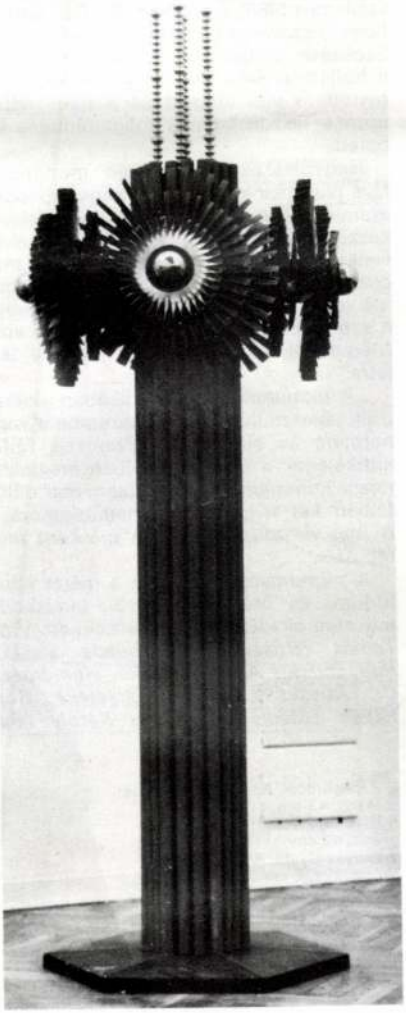

3

4

5

6

7

8

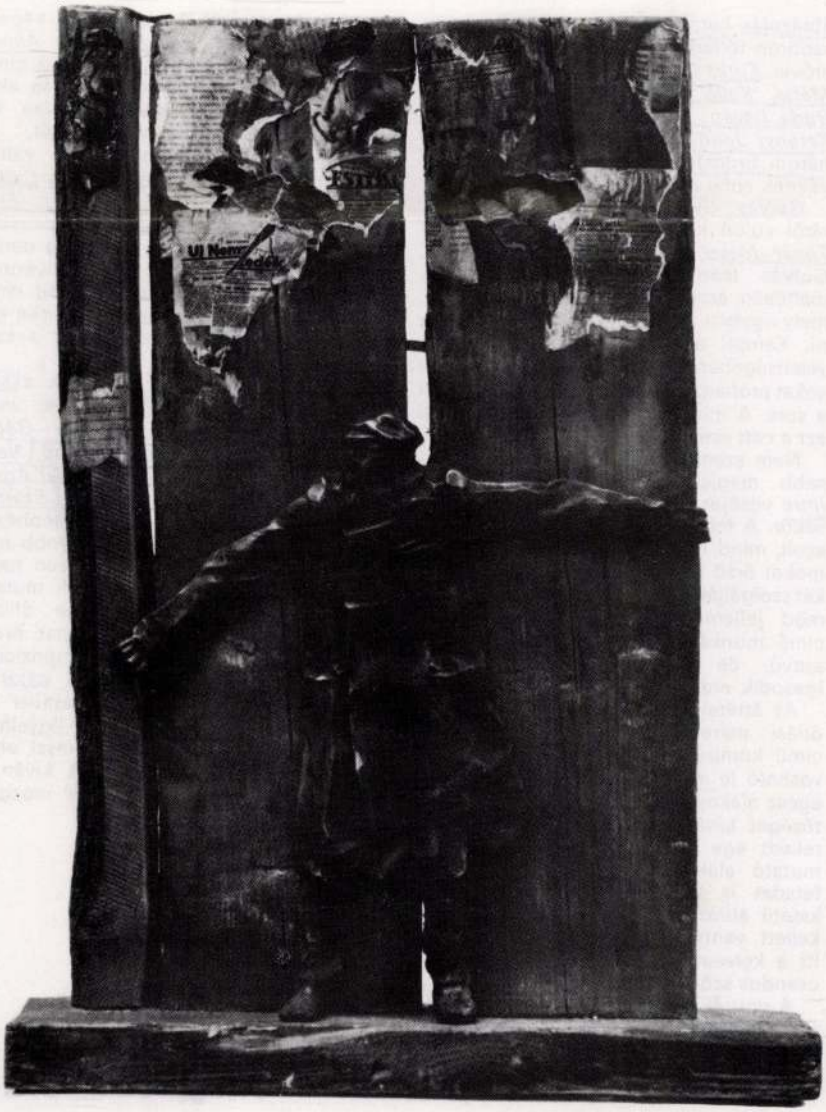

Az ember és környezete, a környezettel és az érte vívott harc – ebben jelölhetem meg *Rétfalvi Sándor Emberi táj* és *Simon Ferenc Küzdelem* című kompozicióinak szellemi-politikai programját. Bár tudom, hogy e szavakat leírnom ma istenkísértés. Szobrászi programjuk: a nagy és a kicsi, a hullámzó és a nyugalmas, a zárt és a nyitott, a visszafogott és a nekilendülő formák feszültségének megteremtése lehetett.

Nagyplasztika, különösen monumentális plasztika kevés volt a nagy jubileumi szemlén. A nagy szobrok megrendelésre készülnek, fölállítják és elfelejtik őket, senki művész és mecénás nem vár műcsarnoki kiállításukra ma, holott régebben ott voltak a termekben, a bejáratnál vagy a szomszédos parkban, és így jó is volt. Még fényképeken is kevés jut el a tárlatra.

„A monumentális plasztikában visszaesés tapasztalható" – jut eszembe a vagy harminc év előtti egyik Nemzeti Tárlat kritikájának a Ludas Matyiban megjelent rajzos kommentárja: egy gólem már dűlőfélben két megrettent tárlatlátogatóra ... A mai visszaesés egészen másként mutatkozik.

A monumentalitást nem a méret teszi, tudom, és örömömre erről tanúskodó művekre akadtam a Műcsarnokban. *Vígh Tamás (Bőség; Egy ballada alakja), Papachristos Andreas (Nikē; Homérosz), Cs. Kovács László (Segítsetek), Bors István (Memento), Vasas Károly (Bá-*

5 Papachristos Andreas: Homérosz, mészkő, 43 cm
6 Nikmond Beáta: Fej IV, gránit, 40 cm
7 Gulyás Gyula, Angelika, bronz, 32x25 cm
8 Varga Imre: Partizán, bronz, fa, 84 cm
9 Simon Ferenc: Küzdelem, ezüst, kő, 19x22 cm
10 Cs. Kovács László: Segítsetek (A múlt emlékeiből), mocsári tölgy, 160 cm

nyász) szobraiban, bár eltérő erővel, felfedezhető az elgondolás és a megvalósítás nagyvonalúsága és harmóniája. Itt kell megemlítenem *Pál Mihály* zaklatott, gomolygó formákból alakított faszobrát, a sejtelmes *Áldozat* című is, és *id. Szabó István Lipták bányász* című, ugyancsak fából készült álló alakját, melynél keresetlenebb formaadással ritkán találkozik az ember.

Varga Imre Partizán című szobra régi ismerősöm. Meggyőződésem, hogy a bronzból, fából és újságlapokból készült, 84 centis szobor az egyetlen hiteles létezési formája a benne megtestesült gondolatnak, nagyítása, anyagának megváltoztatása csak kárára van. Magányos Varga műve a tárlaton. Ezt a fajta megnyilatkozást a szobrászok tekintélyes része ma elkerüli, legyen bár szó a társadalom bármely jelenségéről. Talán oka is van rá.

Nagyméretű szobrot, mely egyben szellemében is az, hármat említhetek. *Kiss István Magyar atomerőmű* című krómacél építménye elvont eszközökkel – rudakkal, spirállal, sugaras elrendezésű lapokkal – utal a hétköznapi ember számára nehezen megragadhatóra. Geometrikus rendje, térjátéka, ismétlődő motívumvilága érzelmünket és szellemünket tereli egy nagy vállalkozás irányába.

Meszlényi János Radnóti Miklós-emlékmű című vörösréz alakja a második. Az „erőltetett menet" holtra fáradt emberét fekteti a földre. A nyűtt test a göncök redőibe burkolózik, csak a fej emelkedik ki belőle, arcán a szenvedés kifejezésével. Kockázatos vállalkozás a rézlemez hajlításával, gyűrésével, húzásával ilyen – életnagyságon fölüli – alakzatot kiformálni, az ezernyi zegzug megannyi csapdája a fénynek és árnyéknak, félrevezetője a szemnek, mely a logikus formákat keresi ár-apályunkban. Meszlényi győzte erővel, így Radnótija, melynek kitűnő hasonló témájú művükkel kell a versenyt állnia (Varga és *Melocco* szobrai), élményt keltő művé vált. *Bánkuti István Gyorsuló idő* című domborított szobra a harmadik. Kissé zsúfolt, de erőteljes az alakítása, jelképisége is meggyőző.

„Szobor, érem, plakett" – mondja igen szakszerűen a katalógus fejezetcíme, ám előbb pár domborművet kell említenem. *Szanyi Péter Zene* című jókora fareliefje a szeletekből épített hullámos felülettel, a hullámok megtörésével, eltolásával a zene élményével összevágót kelt a szemlélőben. Szép anyag, gondos formálás jellemzi. *Pató Róza* épp ellenkező eszközökkel élt síremlékre szánt domborműve készítése során. Enyhe kiemelkedésű alakzatok érzékletes megjelenítése révén szól az elmúlás fájdalmáról. *Kozsuharov Ognjan* rézdomborítása pedig a régi keleti fémművesség hagyományait élesztette föl rézdomborításán. Ez a fajta dekoratív megjelenítés számunkra a magyar ősművészetet idézi, számára azonban – ha a szobrász nevéből jól gyanítom – élő hagyomány folytatása lehet.

Az érmek sorából kiemelkedett *Csíkszentmihályi Róbert Futás I–X* című sorozata. Annak idején a soproni biennálén találkoztam vele, nagyra értékelő véleményemet a Művészet 1984/2. számában találhatja meg az érdeklődő olvasó. Elég annyit hozzátennem, hogy a műcsarnoki környezetben is megmutatkoztak erényei. Az különösképp, hogy a kis bronzlapok szobrászi és társadalmi programja és azok megvalósulása fölveheti a versenyt a plasztika szembeötlőbb műfajainak javával.

Vigh Tamás érmeiben *(K. J. nyugdíjas, P. S. kamasz; Öreg munkás)* fedezhettem föl hasonló értékeket, melyek a művész szobrainak jellegzetes jegyeit is őrzik.

Cseh Istvántól, Sz. Egyed Emmától

9

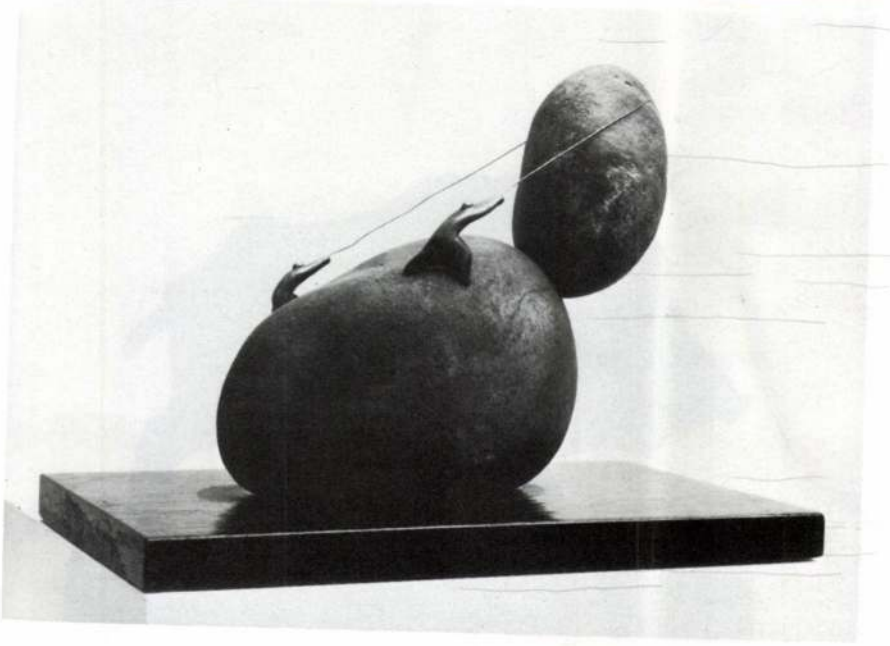

10

11

12

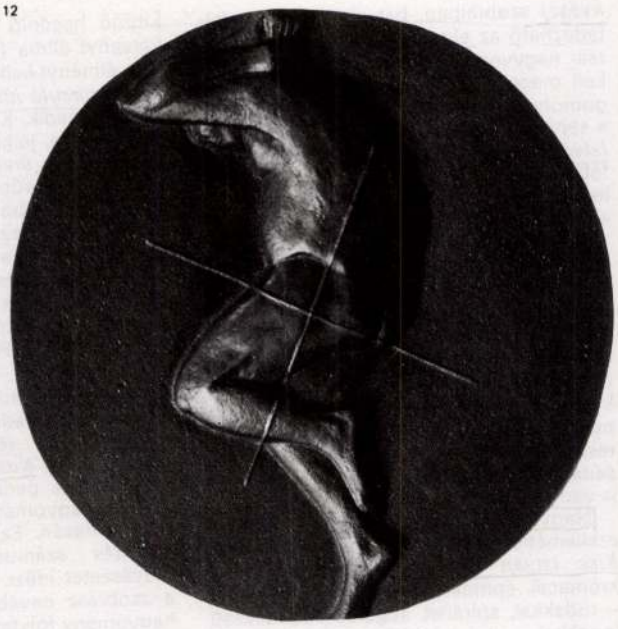

Osváth Máriától, *Tóth Sándortól* láttam még személyeket megidéző, megkapó érmeket, az utóbbitól vert ezüstöket, az erdélyi fejedelmek szép pénzeinek mai utódaiként. Más témakörökben *Szabó Gábor (Nagy Rondella; Régi budai városháza)*, *Ligeti Erika*, *Czinder Antal*, *Asszonyi Tamás* művei szóltak hozzám a jó munkák erejével.

Plakettet, azaz szögletes és egyoldalas kis reliefet *Csontos László*, *Mayer István* és *Németh Ágnes* hozott a tárlatra, olyant, ami az említett érmek szomszédságában sem halványodott el. Az *Ablak* című plakettet külön említenem kell, bár nem nőtt a mezőny fölé. Alkotójának nevét 1889. március 20-án Kisújszálláson jegyezték be az anyakönyvbe, így: *Gábor Móricz*. A hazai magyar képzőművészek mai legidősebbje friss munkáját küldte a tárlatra, melyen festőként is jelen volt, s ezt nem hagyhatom említetlen.

Sok alkotást említettem, mert a maga módján sok szólt hozzám a mesterségből, alkotója személyiségéből, a társadalom mai életéből vagy mindezek együtteséből eredező erővel. Igazán nagy plasztikai élményre azonban nem leltem a Műcsarnok termeit ismételten fölkeresve sem. Sokat, túl nagyot vártam? – előfordulhat. Tudom, hogy remekművek ritkán születnek. Ám újabb vizsgálódásaim is azt mutatták, hogy ami 1985. tavaszán szobrászatban a Műcsarnokban a közönség elé került, az nem a termés valódi képe.

Ez a plasztika csendes, visszafogott, belterjes. Van benne kitűnő mű, sok jó munka, de amelyik nagy „ügyet" ahhoz méltó formai eszközökkel jelenítene meg, és amelyről azt olvasnánk le, hogy rólunk és helyettünk szól, olyannal nem nagyon találkoztam. A képzőművészet nálunk is egyre inkább nélkülözi (kerüli?, mellőzi?, nem találja?) a nagy és mozgósító eszmék erejét, és így természetes, hogy hozzá méltó formák is egyre ritkábban születnek. Nem vagyunk egyedül vele.

Hol tartunk? Ezt senki sem tudhatta meg a szóban forgó tárlaton hitelt érdemlően ...

Az ötvenedik évforduló messze van, így a legközelebbi kiállítás valóban lehetne e legfrissebb művek országos szemléje, és nem tarthatatlan és hamis szempontoktól vezérelt se hal, se hús szellemi étek: se mai, se visszatekintő. (Vidéken rendeztek *Negyven év – negyven szobor* címmel kiállítást, abban több ésszerűség volt.) És a jövendő nagy seregszemlén remélhetőleg az évszámok is ott lesznek a művek mellett meg a katalógusban, és senki művészembernek nem lesz bátorsága hajdani önmagával előállni. Régen ez szentírás volt, legyen újra az.

Heitler László

13

11 Vigh Tamás: P. S., a kamasz, bronz, ∅ 11 cm
12 Csikszentmihályi Róbert: Futás, bronz, ∅ 9,5 cm
13 László Péter: Vaddisznó, bronz, 35 cm
(fotók Somfai I.)

Benedek György 1

Ez történt most *Benedek György* festőművésszel. Kizárólag szobrokból álló kamaratárlata jelenleg a *Sugárbiológiai Kutató Intézet* MSZBT-klubjában látható, *Budafokon.* Rendhagyó már a tárlatrendezés is, mert a szabadban — plakát helyett —, egyik márványszobra jelzi messzelátszón a kiállítást. A teremben pedig önkéntelenül is azt kérdezi magában a belépő: *hogyan lehetséges, hogy eddig megállta szobrászkodás nélkül az alkotó?* És ha ezt a kérdést a festőnek is fölteszi a kiállításlátogató, megtudhatja, hogy tulajdonképpen mindig is készített szob-

Magyar Hirlap 197 8-1

Wagner: A festő szobrai

Benedek György

rokat, de csak saját örömére. Talán a kőfaragó apa öröksége sarkallta erre akarva-akaratlanul, de tény és való, hogy mostani kiállításának legrégebbi darabjai több mint tízévesek, közvetlenül a főiskola után, a festői pálya kezdetén születtek.

Kizárólag portrék és mellszobrok sorakoznak az állványokon, ismerős, valamint ismeretlen emberekről. A tucatnyi szoborfej mégsem válik egyhangú „arc-

Magyar Hirlap 197 8-1o7/6

Wagner: A festő szobrai

Benedek György

képgalériává". Elsősorban azért, mert a szobrász mindig a modell *egyéniségének* megfelelően választja meg az alapanyagot (a követ vagy a fémet).

A főváros forgatagában véletlenül megpillantott vonások, érdekes férfi- valamint női arcok formálódtak például a *legkeményebb kövekből; a fekete gránitból és bazaltból.* A nyers tömbből alig-alig kibontva váltogatják egymást a simára csiszolt, fényes felületek, meg a kalapáccsal, véső nélkül pattintott, kristályosan matt részletek, egy-egy rusztikus kőfejen.

Magyar Hirlap 197 8-1o7/6

Wagner: A festő szobrai

Benedek György

A bronzportrék viszont gyors iramban születtek (aprólékos gonddal, részletekbe veszően mintázott — de egyetlen ülésen befejezett — agyagvázlatok nyomán). Nekik már nevük is van. *Hunya István* esetében például a szemüveg mögül fölcsillanó tekintet jelentett sajátos plasztikai problémát, míg *Bálványos Hubánál* az arc vibráló érzékenységét kellett merev anyagba átmenteni — a hasonlóságon túl. Az érzéki, érett *Edit* feje, vagy a pár hónapos *Anikó* babaarca ismét más és más megközelítést kívánt.

Magyar Hirlap 197 8-10-7/6

Wagner: A festő szobrai

Benedek György 6

A fehér márvány festőien lágy és látványos megoldásokra készteti, akár *Vén Emil* festőművész mellszobrát készíti belőle, akár egy antik oszlopfőhöz hasonló, szecessziós dekorativitással vésett mai „istennőt" állít elénk. Ne csodálkozzunk tehát, ha a közelmúltban zárult *Festészet '77* elnevezésű, országos seregszemle után a napokban újra találkoztunk Benedek Györggyel a *Szobrászat '77* keretében.

(wagner)

Magyar Hirlap 197 8-10?/6
Wagner: A festő szobrai

Benedek György rajzán

Wagner István

Liszt a tengeren túlra készül

[Benedek György rajzán műve]

Magyar Ifjúság, 1986. július 5.

mellékl. 5.

ellentétben itthon az üvegművészetnek jóval kisebb mértékű az állami támogatása, és nincsen ól körvonalazható centruma. (Nincs Magyarországon olyan üveggyár, ami köré egy biztos üvegművészgárda gyűlhetne, sem központi helyen levő múzeuma, ami elméletben és gyakorlatban segíthetné.)

Évek óta – ilyen körülmények között – tartanak április 29–30-án, május 1-jén a magyar üvegművészek Pécsett háromnapos Baráti Találkozót. *Legenyés János* pécsi üvegművész a fő szervezője és kezdeményezője ennek, helyet pedig a Baranya Megyei Múzeumok Igazgatósága biztosít. A pécsi Várostörténeti Múzeum udvarán a pécsi művészek idén is felépítették a hutát. A találkozó költségeit az itt készült és a harmadik napon nyíló Üvegvásáron eladott kisebb-nagyobb üvegtárgyak bevételéből próbálták fedezni, bár maga a találkozó részvételi díjas volt. A szimpóziumrendszer itt is érvényesült, a termelésen kívül technikai bemutatókat, délutáni szakmai vitákat, előadásokat tartottak, megtekintették a környékbeli feltárt hutákat, a harmadik nap pedig az itt készült anyagból nyílt kiállítás.

A pécsi találkozó az üvegművészek együvé tartozásának igényét – bár még közöttük is

2002. JANUÁR 10-ÉN, CSÜTÖRTÖKÖN 17 ÓRÁRA

A kiállítást megnyitja:

ALFÖLDI RÓBERT színművész

Közreműködik: HORGAS ESZTER fuvolaművész

A kiállítás megtekinthető:

2002. január 10-től január 27-ig,

hétfő kivételével naponta 10-18 óra között

a Vigadó Galériában,

1051 Budapest, Vigadó tér 2.

Telefon: 318 70 70

A kiállító művészek:

BENEDEK GYÖRGY
ID. BENEDEK JENŐ
IFJ. BENEDEK JENŐ
BERNÁTH AURÉL
BORSOS MIKLÓS
BRÁDA TIBOR
EF. ZÁMBÓ ISTVÁN
EIGEL ISTVÁN
FEHÉR LÁSZLÓ
FISCHER ERNŐ
GALAMBOS TAMÁS
GERZSON PÁL
ID. GUTI JÓZSEF
GYÉMÁNT LÁSZLÓ
HEGYI GYÖRGY
HENCZE TAMÁS
HINCZ GYULA
HOLESCH DÉNES
HORKAY ISTVÁN
HÚS ZOLTÁN
IVÁN SZILÁRD
JÁNOSI KATALIN
KASS JÁNOS
KÁDÁR JÁNOS MIKLÓS,
KÁRPÁTI ÉVA
KÁRPÁTI TAMÁS
KELEMEN KÁROLY
KOKAS IGNÁC
KÓKA FERENC
KORNIS GYÖRGY
MADARASSY ISTVÁN
MÁCSAI ISTVÁN
MELOCCO MIKLÓS
MÉHES LÁSZLÓ
MOLNÁR C. PÁL
NAGY GÁBOR
OROSZ GELLÉRT
PAPP OSZKÁR
REICH KÁROLY
RIPPL-RÓNAI JÓZSEF
SCHÉNER MIHÁLY
SZABÓ ÁKOS
SZÁSZ ENDRE
SZEMETHY IMRE
SZENTGYÖRGYI JÓZSEF
SZYKSZNIAN WANDA
URBÁN GYÖRGY
VARGA IMRE
VINCZELLÉR IMRE
WÜRTZ ÁDÁM

A kiállítás létrejöttét támogatták:
Művészeti és Szabadművészeti Alapítvány
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete
EastinWest

Kárpátia Étterem és Söröző

design & styling: studio.tobi.hu

A VIGADÓ GALÉRIA TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT

mesterrecsetek

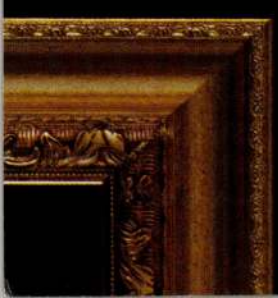

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 310-126

1977 MÁR 26

NÉPSZAVA

Benedek György, festő

ALKOTÓMŰHELYBEN

1021

Lépést tartva korunk dinamikájával

A mai magyar festészet középgenerációjába tartozó *Benedek György* eddigi pályaképének alakulása, fejlődése — az indulásakor meghatározó körülményeket tekintve — szerencsésnek és optimálisnak mondható. Az egykori *Kmetty János-*, *Bernáth Aurél*-tanítvány ugyanis abban az időszakban (másfél évtizeddel ezelőtt) kezdte el alkotói munkásságát, amikor nemzeti képzőművészetünk már kilábalt rövid életű és kényszerű válságidőszakából. Festészeti hagyományainknak újraértékelése, a jogos társadalmi elvárások mellett az esztétikai igénylések minősége, mestereinknek — elsősorban *Domanovszkynak* — széles hullámverésű lendülete adták együttesen azt az éltető közeget, amelyből egy pályakezdő művész tanulságokat és bátorságot meríthetett.

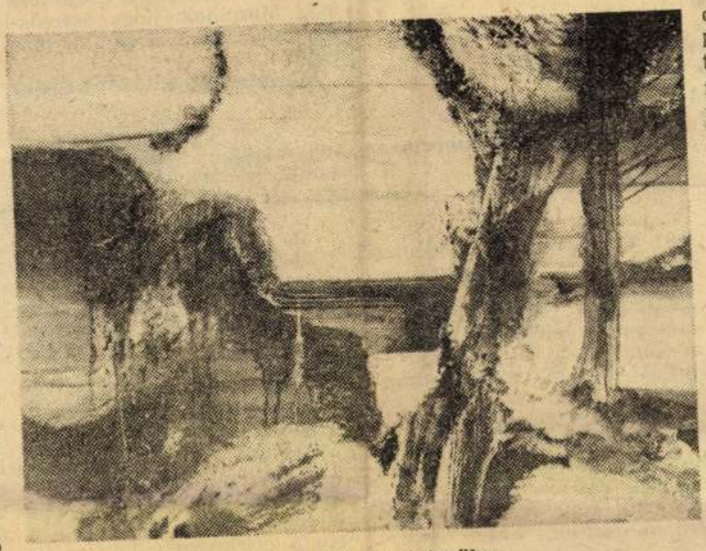

Benedek György: Olt-völgy

Benedek György *élt a lehetőségekkel*. Rövid ideig tartó kezdeti útkeresése végeztével, fokozatosan az egyéniségének megfelelő, önálló színezetű stílus kialakítására sarkallta alkotó képzeletét. Kmettytől a kompozíciós szerkezet tiszteletben tartását, a szolid és elmélyülten választékos színképzést, Bernáth Auréltól elsősorban a művészi ízlést, az érzelmi-értelmi telítettséget, a műgond mindenkori követelményét fogadta meg mesteri intelemként. Mindezek az értékmeghatározók éltetik ma is piktúráját, de ötvöződve és — tizenhat év előrehaladásával szinkronban — módosulva adják a művész sajátos valóságlátásának szakmai hitelét.

Milyenné is alakította Benedek György a különböző karakterű tájak, emberek, helyzetképek alapján — vagyis a sokrétű valóság ihletésében — közölnivalóját, festői véleményét? Ha mindenáron stíluskategóriákban gondolkozunk, akkor egységesen a *kolorista, expresszív realizmus* mai magyar változatába, annak határtalanul széles medrébe kell belehelyeznünk az eddig alakított életművet. Vagyis: pasztózus, nagy egységeket összevonó, dúsan áradó festőiség az anyagi megvalósítója Benedek *heroizáltan* felfogott természeti és szituációélményének. Gesztusainak mindenkori hevessége, érzékletesen alakított felületei, markánsan a lényegi jegyekre törő képzési módszere ugyanakkor indulatos, bővérű alkotói egyéniségre engednek következtetni. Ilyen értelemben tehát *expresszív töltésű* festészete. A hatóerő fokozása érdekében minden elemet: a szerkezetet, a formákat és egész színkészletét egy irányba mutatóan állítja elképzelései szolgálatába. Különös hangulatú, a legtöbbször „lidérces" töltésű tájai sajátos belső dinamikával dúsítottak. Ennek a sokszor forrpontig hevített, vagy máskor intellektuális hűvösséggel fékezett feszültségnek éreztetésére különös *színharmóniákat* alakított ki a művész. A téri mélységet adó zöldes-kékes tónusokkal zengő környezetbe ágyazódnak be a képi történést vezérlő fehéres szürkék, okkerek, s a mindig szokatlanra hangolt — sokszor fanyar — árnyalatok; együttesük emeli megszokott természeti élményeinket fantáziatájakká.

Fontos erénynek ítélhető, hogy ebben a festészetben nyomát sem találjuk a konvencionális, agyonkoptatott megoldásoknak, s mégis *szervesen illeszkedik* Benedek György hangvétele vizuális kultúránk egészébe. Magyarázatát abban lelhetjük, hogy mindig a *valóság által determinált világkép* tölti ki képzeletét: azt hangolja át, azt variálja egyéniségének megfelelően. Ösztönösen kerüli a csak formai problémákat, a csupán szakmai mesterfogásokat felvető esztétizálást. Ugyanakkor számot vet társainak törekvéseivel is, mert nem a különcködő művésztípus parttalanul újdonságkereső vágyakozása jelenti az egyedül üdvözítő magatartásformát a számára, hanem hozzá akar adni valami egyedit, csak őrá jellemzőt jelenkori piktúránk egészéhez — az általánosan uralkodó törekvések tiszteletben tartása mellett. A társadalmi szolgálatot többre becsüli a különállásnál, az eredetieskedésnél. Ha meg is találjuk közeli rokonait, a közös vonások mellett szükséges észrevennünk azokat a jellemzőket, amelyeket *csakis* Benedek György adott hozzá mai festészetünkhöz, sajátos egyéniségjegyekkel. Végeredményben mindezek *együttesen hitelesítik a művész eddigi eredményeit*. A kórusban történő együttzengés nagyobb hatóerejű részvállalásnak tekinthető, mint a társtalan és a botorkáló ösvényjárás, ami csupán a magánügy kategóriájába tartozhat, ha nincs egyre szélesedő jelentősége. Egy művész moduláló hajlama, az összképet gazdagító, de azt nem tagadó magatartása azonban csak ilyen esztétikai és szakmai színvonalon nyerheti el a társadalmi, művészi megbecsülést.

Ez már a *teljesítmény szintjét* jelenti, az „ígéretes", a „tehetséges" jelzőkkel körvonalazható fokozat messze meghaladását. Ennek tudatában kell értékelnünk Benedek György eddigi festészetét.

Aszalós Endre

Példázat.

A fagy májusban nem sok órát ér meg, de több kárt tehet, mint ősztől tavaszig.

Ennyiből is kiviláglik: nem elég csupán a fagyban keresnünk a fagykárok okát.

*

Annál könnyebben élhet az ember, minél kevesebbre becsüli magát.

*

Az író bizonyítványa a mű, és nem a kritika.
A kritika — a kritikus bizonyítványa.

*

Kerül a szolganépnek zsarnoka.

*

A perc — míg el nem telt — semmiben sem különbözik az örökkévalóságtól.

Megérkezett a két tehenével.

— Hadd legyek veletek — könyörgött. — Nem bántok én senkit, csak hadd legyek veletek csak az arca volt nagyon sápadt:

— Hadd menjek veletek.

— Maradsz.

S áthajtottunk a Simon-dűlőbe. Tán Marci egyedülvaló-

Bámulatos — jegyezted meg ironikusan.

— Csak azért gúnyolódhat, Pintér, mert félreérti! — mondta energikusan. — Igenis érdekelt, hogy mi lett magukból. Főleg a bizalmiakból és azokból még, akik folyton elégedetlenkedtek a múltban. Hogy az impériumváltozás vajon meghozta-e számukra azt a mennyországot, melyről önös-untalan annyit szájaltak, az akkori kormányzatot becsmérelve?... Hogyne érdekelt volna, mire vitték?...

— S mi a tapasztalata? — álltad a tekintetét.

— Meg meri kérdezni tőlem, a reakcióstól, az osztályellenségtől, a hajdani Szalókai Szalóky Kornéltól? — indulatoskodott.

— Miért hajdani? Most nem az?

— Ne tetesse magát, kérem, mintha nem tudná! — fortyant föl.

— Valóban nem tudom... Azt már mondta, hogy nyugdíjas. Azt meg a saját szememmel látom, hogy nem rojtos az inge, nem kopott a ruhája, nem lyukas a cipője. Elegánám! Olyan luxust engedtek meg az elvtársai, hogy velem, aki főigazgatóvá való kinevezésem előtt tanár voltam az egyetemen, műszaki rajzokat másoltattak... Csak jó két év múlva kaptam mérnöki munkakört.

— Miután kiérdemelte...

— Ó, hogyne! A főmérnököket feszélyezte, hogy hajdani tanáruk rajzokat másol. Arra azonban csak ötvenhat után érdemesítettek, hogy tervező mérnökké léptessenek elő.

— Apropó, ötvenhat!... — kaptál az alkalmon. — A nyugatra távozás gondolata nem jutott eszébe? — kérdezted finoman, s nem oktalan kíváncsisággal.

Szalóky cinikus okoskodással válaszolt:

— De igen, Pintér, csak nem mentem. És maguk miatt nem!... Még főigazgatóként bőségesen tapasztaltam, hogy milyen elszántan és szívósan szervezkednek az impériumváltozásra. S azt is, hogy a közben be-becsúszó kudarcok sosem törték le magukat. Ezért voltam ötvenhat őszén bizonyos abban, hogy ha idejében nem is eredménytelenül — figyelmeztetted a dicsekvésére. — Végül is nem utcaseprőként, hanem a képzettségének megfelelő pozícióból ment nyugdíjba.

Szalóky fitymálóan legyintett. A harminc évvel azelőtt is ellenszenves önhittségét láttad az arcán.

— És maga, Pintér!? — villantotta rád a tekintetét. — Maga elégedett a sorsával? Nem bánta meg, hogy nem tért vissza a vállalathoz?

— Miért bántam volna meg? — kérdezted visszautasítóan.

Szalóky alapos választ akart adni, mert messziről kezdte:

— Az újságokban ugyan gyakran olvastam a nevét, a különböző funkciókba való áthelyezését még a tevékenységét méltató riportokat, cikkeket, sőt még a televízióban is láttam, és mégis...

— Ha annyi mindent tud rólam, pláne nem értem a kérdését — mondtad türelmetlenül.

— Pedig érthetné! Más elvtársai feleannyi közérdeklődést és dicséretet se váltottak ki, mint maga — folytatta Szalóky —, mégis vezérigazgatók, nagykövetek és miniszterhelyettesek lettek, míg maga egyegy igazgatói kinevezésnél soha nem jussolt többet.

— Keveselli? — kérdezted gyülemlő utálattal.

— Nem én mondtam ki, Pintér, hanem maga! — csapott le rád diadalmasan. — Én csak annyit teszek még hozzá, hogy a kétségtelen lemaradása a magyarázata annak, amiért oly barátságtalan hozzám. A sorsából nagyon sok mindent megsejtetett...

boldogulásomat nyugaton... Igazat ad nekem?

Nem feleltél rá. S hogy Szalóky ne is várja, tempósan kortyolgattad a borod. Szalóky viszont nem hallgatott.

— Ha maga a vállalatnál maradt volna, nem kerül sor a kirúgásomra — mondta meggyőződéssel.

— Ami csak átmeneti defekt volt az életében. Frank még idejében segített kijavítani, s

— Például mit? — követeltéd, s farkasszemet néztél vele.

— Nocsak, Pintér, a tyúkszemére léptem?... — vigyorodott el kajánul Szalóky. — Miért akar mégis faggatni? Nem volna értelme. Nem szépítené vele a helyzetét. Vegye tudomásul, hogy az elmúlt harminc év során csupán statiszta volt, mint én is, noha én nem elkötelezett, hanem kényszerű statiszta voltam.

— Mit mentegetőzik? — ripakodtál rá. — Az ellenkezőjével se hitethetné el, hogy kiengesztelődött irántunk és megváltozott! Maga a régi Szalóky maradt...

— Ami azt illeti, Pintér, mint tapasztalom, maga se változott meg — sietett felelni Szalóky —, de én nem teszek érte szemrehányást. Inkább bölcsességre intem. Törődjön bele maga is, hogy statiszta volt egy kierőszakolt történelmi korszak...

— A történelmi korszakok statisztái győztesekből, megalkuvókból és vesztesekből tevődnek össze — szóltál közbe, minden szót kihangsúlyozva. — Az utókor is úgy fogja megítélni, hogy én a győztes statiszták közé tartozom, míg maga...

— A megalkuvók közé, igaz, Pintér? — gúnyolódott veled.

— Dehogy, maga a vesztesek közé tartozik! — mondtad neki nyomatékosan, miközben akaratlanul elnevetted magad.

Szalóky dühös lett, s menni akart, de meggondolta magát.

— Iszik velem még két deci, Pintér? — kérdezte visszafordulva.

Ha nem érezted volna provokálásnak, másképp fogadod az ötletét.

— Akár egy litert is, Szalóky!.. Az se tünteti el az osztálvellentétet köztünk — nevettél tovább, a győztes „statiszta".

— Azért megférhetünk egymással — dörmögte Szalóky — Különben is, Pintér, már nyugdíjban vagyunk — mondta még, és a csaposhoz indult a kétszer két deci borért.

H.D.K

Benedek György
festő

Partizánok c. kép szerepel
a fiatal magyar művészek Moszkvai
kiállításán.

A. Ky. Tyihomirov: Magyarország fiatal művészei
Művészet, 1962. március. — 37. l

M.D.K.

Benedek György
festő

A Studió „Család" pályaatán
a festészeti III. díjat kapta.

Bolgár Kálmán: A Studió „Család" pályázata
(Művészet, 1963. április — 24 kép

M.D.K.

Benedek György
festő

„Partizánok" c. festménye

"

Aradi Nóra: Fiatal képzőművészek stúdiójának kiállítása
Művészet, 1961. augusztus. — 13 l.

N.T.M.

MDK.

Benedek György

Kiállitási kritika.

Hid 1966 6.p.745.

.

M DK.

Benedek György

Moszkvai utjáról

Csongrádmegyei Hirlap 1967 ápr.1.

Benedek György

szerepelt a Fiatal Képzőművészek V. Kiállí-

tásán.

(Magyar Ifjúság 1964. dec. 12.

MDK.

Benedek György

Kiállitási kritika

Müvészet 1966 dec.p.47.

Benedek György, festő

A fiatal képzőművének Stúdiójának díját kapta.

— : budapesti fiatalok ...

1

ESTI HIRLAP, bp. 1966. ápr. 16.

Benedek György

M.D.K.

Müve a X. Képzámüvészeti Kiállitáson

P.A.- D J. Társagás a Mücsarnokban

Pest megyei H irlap 1965. okt. 3. 9.11

Benedek György
futó

A Stúdió átszervezésén
fáradozott a múltban.

Bán András: Bucsuzok ünügyen
Művészet, 1974. augusztus - 3 lap.

Benedek György
festő

A Stúdió vezetőségének
tagja volt.

Bán András: Búcsuzok üszügyen.
Művészet, 1974. augusztus - 3 lap.

Benedek György

Részt vett a Studió 1970. évi kiállításán.

Kortárs 1970/7 1172. old.

Benedek György

Részt vett a Kilencek szombathelyi tárlatán a Sávária Muzeumban.

Kortárs 1970/5 837. old.

Beneder Frigyes, építész M.D.K.

a két 800 f-ös harmadik díjak egyikét nyerte el a szolnoki felsőkereskedelmi iskola terepályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.

jan. 23 sz. . 5. old.

Benedek György

Tasnádi Attila " A Kilencek és a Studió" c.
esztetizáló cikkében szerepel.

Kortárs 1969/4 666. old.

Benedek György

festménye Harmadik díjat nyert
a Képcsarnok Vállalat figurális
festménypályázatán - emlékül

Magyar Nemzet 1973 november 15
4. old.

Benedek György festő

a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának
10. éves jubileumi kiállításán sze-
repel műve: „Villamoson" c. (említve)

dr. Ujvári Béla: Stúdió 64-ből.
Magyar Hírlap, 1964. dec. 29.

Benedek György festő

a Studió 58-68 c. jubileumi kiállításán szerepeltek művei: „Kompozíció I–III." (említve)

Magyar Ifjúság, 1969. febr. 14.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720

1973 NOV 24

Népszava

Benedek György

1021

Benedek György: Bartók-illusztráció

reszteslkos trikóval, úgy, ahogyan bútorokat, zsákokat, gépalkatrészeket emelgette, mikor mit kellett a állítóvállalat teherkocsijaira felkni. Sokszor szaladt el így hozzá adtan az éppen bevégzett munkás. Nagy, élénkvörös szájában, két ős fogsora között cigaretta parázslt. A két üveg sört, amit hozott, nd ő itta meg a zsíros-zaftos húhoz, amit Krisztina mindig a sapénzéből vett. Sokat nevetett, míg zélgettek, meg enyelegtek, de vaogyan nem vele, hanem külön, itha magasról nézné őt, és tudna amit, amiről neki lenn a mélyben elme sincs és ezért kigúnyolná. sze, csakugyan így állt a dolog. nte azt hitte, hogy Béla elveszi zen sokszor jött el hozzá, a gyeellen se szólt, igaz, ő későn valbe, hogy útban van, hátha ak... Nem tudta, hogy Béla kemén fogja a pénzt, s miközben hozmár nem fiatal, testével, forintal nem takarékoskodó lányhoz iit, építi a háromszobás családi it, és keresi azt a jómódú nőt, maid hozza a készpénzt meg a ndezést az utolsó fényig. Amiő szült, akkorra Béla már meg is sodott, és úgy tett, mintha semzöze nem lenne a gyerekhez. Fogkörömmel harcolt az apaság, a tartásdíj ellen. Őt még a fege is felkereste, rá akart ijesz**hogy ne pereljen, fenyegetőzött,**

len támadt gyermeki étvág ezért eltolta a fiút az asztaltó

— Menj odébb, ne nézzed a det. Attól csak éhesebb leszel rá szigorúan. Tudod jól, te nem ehetsz itthon. Majd estér kapod a részedet.

— Tudom én azt, mama — a fiú. Nem is vagyok még éhes. — A sarokba húzódott, ca megkeményedett, eltűnt imént feltört kívánság.

Amint Béla végzett az ebéddel, mind a két fiú öltözködni kezdett. Másik nadrágot, friss inget vettek fel, zoknit, cipőt húztak az ócska szandál helyett. Krisztinának akkor jutott eszébe, hogy Béla evés után nem mosott kezet. Meleg vizet lötytyintett a lavórba a tűzhelyen álló fazékból, és markába nyomta a kis műanyag kefét:

— A körmödet is! A múltkor még azt is megnézte a drágalátos Juci néni, hogy tiszta-e. Még egyszer ne találja feketének. Csak azért vizsgálódik annyira, hogy engem rágalmazhasson az ura előtt.

Összehúzott szemmel nézte a kövérkés kisfiút, aki buzgón húzgálta ide-oda összeszorított ujjvégeit a kefe szőrén

— Igyekezz! — noszogatta — igyekezz! Mert még elmennek a futballpályára, nem találod őket otthon! Mozogj, siess, mutasd meg magad nekik.

de nem műhelyben dolgozott, mint ő, hanem irodában ült. A neve is lassan lelohasztotta reményeit. Úgy érezte, hogy az, akit Henriknek hívnak, az az övénél sokkal különb családban született. Ez így is volt. Henrik egyszer egy fényképet mutatott neki, az apjáét, aki tiszti egyenruhát viselt, de nem a mostanit, hanem még a régi világból valót. Mégis, előle is eltitkolta, hogy teherbe esett, mert azért az motoszkált a fejében, hogyha a kis Bélát annyira megkedvelte, a sajátját még jobban fogja szeretni. De a számítása megint csak nem vált be. Henrik azután, hogy megtudta az ő állapotát, nagyon megijedt, nem jött, azt üzente, hogy beteg. A család valósággal fogva tartotta. Henrik már csak egyszer jött el hozzá, az anyjával, és megint csak záporoztak rá a szidalmak, különösen azután, hogy az asszony a játszogató kis Bélát észrevette a konyha sarkába leterített flanelltakarón. **Hiába akart ráijeszteni az anyja,**

Benedek György festő

a Vasutas Képzőművészeti Kör festő-
-tanási tisztét néhány hete tölti be.

Tasnádi Attila: Célunk: az emberformálás
Néprzava, 1943. febr. 25.

Benedek György

Megnyilt a mai magyar festőművészek kiállitása Szekszárdon. A kiállitáson résztvett Áron Nagy Lajos, Duray Tibor Munkácsy dijasok, Arató István Benedek György, Orosz Gellért.

Magyar Hirlap 1974/59 8.old.

Benedek György
A Képcsarnok Vállalat miskolci termé-
ben mutatják be-czúttal első ízben vidé-
ken- a Képcsarnok hagyományos figu-
rális festménypályázatán részt vett és
díjazott alkotásokat. Harmadik díjat
kapott. Benedek György Menet 1944 cimü
festménye

(cs. a.) Huszonegy festmény.

Észak Magyarország 1973/267 4old.

Benedek György festőművész.

A nyírbátori zenei napok keretében aug. 19.-én megnyílt Kirchmayer Károly szobrászművésszel közösen rendezett kiállítása.

Keletmagyarország, 1973. aug. 28.

Benedek György festőművész

a MEDOSZ által hirdetett kiváló klub pályázat bőr díszokleveleit tervezte és kérzítette.
(emlitve)

Bencsik Máté: Képzőművészek és mezőgazdásagi dalgozók.
Szocialista Művészetért, 1974. okt.

Benedek György

Bartók - illusztrációk

Nógrádi, 1973. nov. 24. 101. cf. 275 m. 5 p.

Benedek György

1973-ban a Csontváry-teremben rendezett „Kortárs festők Budapestről" c. kiállításon rész vett.

Népszava, 1973. okt. 5. 101. evf. 233 sz. 4p.

Benedek György festő

L.: Barta Líra

— : A hétvégi - - - - 9.

Népszabadság, Bp. 1977. jan. 8.

Benedek György, festő

h: Barbka Éva

—: Ékszer, textil, kép

2

Esti Hirlap,

Bp. 1976. nov. 29.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

1976 DEC 14

ESTI HÍRLAP

Benedek György, festő-
művész

• BENEDEK GYÖRGY festőművész munkáiból nyílik kiállítás december 17-én, pénteken délután fél 5-kor a Műcsarnokban. Megnyitja: Aszalós Endre művészettörténész.

1024

Benedek György, festő

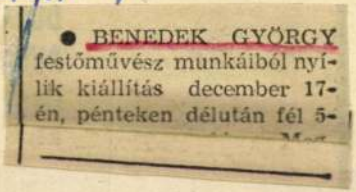
● BENEDEK GYÖRGY festőművész munkáiból nyílik kiállítás december 17-én, pénteken délután fél 5-

— :o Benedek György ..... 12.

Esti Hirlap, Bp. 1976. dec. 14.

Benedek György

Benedek György tárlata a Műcsarnokban nyílt meg. A kiállításon szobrok - portrék is láthatók az képeken kívül.

Horváth György: Benedek György képei és szobrai
Tükör, 1977 jan. 2 - 4. oldal

BENEDEK GYÖRGY KÉPEI ÉS SZOBRAI

Műcsarnok

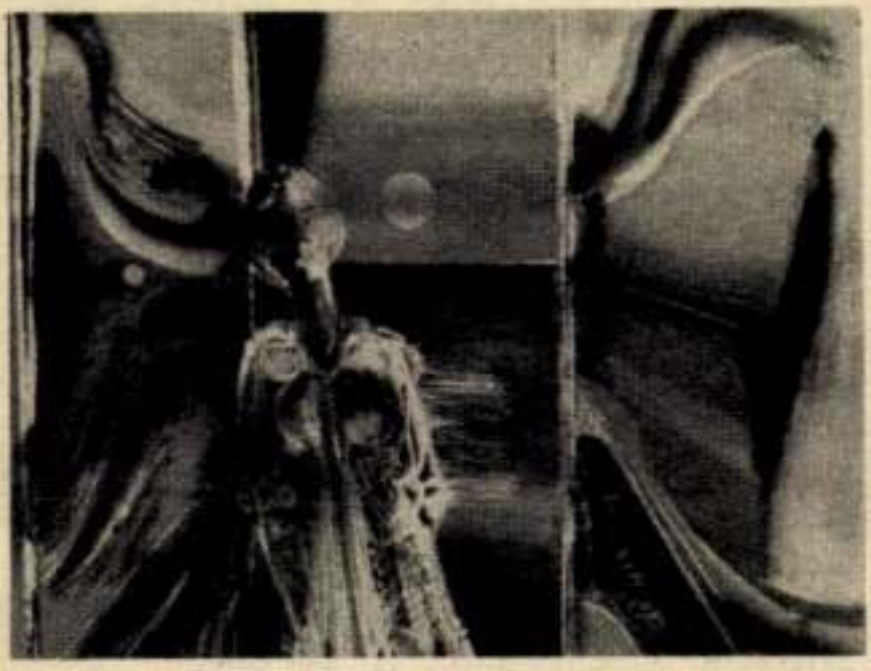

Különös élménnyel ajándékozza meg vendégeit Benedek György műcsarnoki kiállítása: ily szorgos epigonizmussal, mint az övé, még a szomszéd termekben, a fiatal képzőművészek tárlatán sem találkozhatik az ember. Sőt, alighanem még a főiskolások is átallanak ennyire „Kokas-képet" festeni. Illetve azért ezek az „ennyire Kokas-képek" mégsem annyira azok, hogy összetéveszthetők legyenek: Benedek jóval kevesebb színérzékenységgel és harmónia — no és persze drámai tudattal állítja elő a maga dolgait, mint példája.
A kiállításon szobrok — portrék — is láthatók. Megvígasztalni azonban ezek se képesek a tárlat vendégeit.

Horváth György

Benedek György

Tükör Bpest, 1977. jan. 2.

Hallását élesítheti, ízlését csiszolhatja s egyszersmind a korszerűség iránti fogékonyságát is próbára teheti, aki meghallgatja a közönség és a kritikusok 1976. évi díjáért versengő hangszerszólókat, kamarazenei, zenekari és kórusműveket az

ÚJ MAGYAR ZENE A RÁDIÓBAN

című, hét adásból álló sorozatban, 26 komponista 39 szerzeményének seregszemléje ez. A múlt esztendő legjobb, legjellemzőbb felvételeit minősíti most a zsüri. (Az első három adás időpontja: *3. műsor I. 3., hétfő 18.30; 5., szerda és 7., péntek 18.05.* — Eredményhirdetés és a díjnyertes művek sugárzása: I. 25-én.)

„Intselgés, cirókálás, ajnározás, babusgatás, sustorgás, édesség majszolása kettesben, az serlegnek matska módján való nyaldosása és az szerelem egyéb apró-cseprő dolgai és praktikái" hallhatók nemes Balzac úr

PAJZÁN HISTÓRIÁK

című művének háromrészes rádióváltozatában is. A Rabelais szellemét idéző könyvet annak idején még maga George Sand is csaknem jóbarátja fejéhez vágta, amiért az cserébe kedélyesen „lelibázta". Ma már prüdéria nélkül s felszabadultan derülhetünk a Bozó László átdolgozásában és rendezésében elhangzó [illegible] *(I. rész: I. 5., szerda*

fnyv. 1.

Benedek György festőművésa

MEGHÍVÓ

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK, MŰCSARNOK
MEGHÍVJA ÖNT

BENEDEK GYÖRGY

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

1976. DECEMBER 17-ÉN, PÉNTEKEN DÉLUTÁN ½ 5 ÓRAKOR

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

ASZALÓS ENDRE
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

MŰCSARNOK, BUDAPEST XIV., HŐSÖK TERE
A KIÁLLÍTÁS NYITVA: 1976. DECEMBER 17 – 1977. JANUÁR 9.

Benedek György, festő

L: vén Emil

Sz.J.1.:Siker -rózsa nélkül 2.

Esti Hirlap, Bp. 1977 jún. 10.

Benedek György

Dr. Szekér Ferenc ág és gyökér szobrainak kiállitása december 22.-ig tart nyitva a Ferencvárosi Pincetárlat helyiségében.
Bartha Éva ékszertervező, Preiser Klára textiltervező és Benedek György festőművész kiállitását december 17.-én nyitják meg a Mücsarnokban.
A kulturális eseményeket ismertető rovat közleménye szerint.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. dec. 11.
XX. évf. 50. sz. 8. lap.

Benedek György

BENEDEK GYÖRGY festőművész kiállítása tegnap nyílt meg a nagytétényi Kastélymúzeumban, a Promontor kulturális napok keretében. VI. 5.

Magyar Hirlap 1976/133/13

BENEDEK GYÖRGY festő
Budapest, 1934

1960-ban végzett a Képzőművészeti Főiskolán Bernáth Aurél tanitványaként. Tanulmányutakat tett a Szovjetunióban, Ausztriában, Olaszországban és Csehszlovákiában. 1968-71-ben a Fiatal Képzőművészek Studiójának elnöke, jelenleg szakkörvezető tanár a Vasutas Képzőművészeti Körben. Rendszeres résztvevője az országos kiállításoknak és a fiatal magyar festők külföldi bemutatóinak; több pályázati és kiállitási dij tulajdonosa. 1964-67-ben Derkovits-ösztöndijban részesült. - Szenvedélyes, áradó lendülettel, gazdag részletformákkal és kolorittal dolgozó festő; egyaránt fogékony az intimitásokra és a közélet problematikáira.

Művészéletrajzok 1975

SAJTOFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1976 29
Néphadsereg

Benedek György, festőművész
1021

ELKÖTELEZETT MŰVÉSZ

Látogatóban BENEDEK GYÖRGY-nél

Aki nemrégiben betért a Nagytétényi Kastélymúzeumba, nem bánta meg: jelentős képzőművészeti élményben részesült. A „Tétény-Promontor" kulturális napok keretében a helyi tanács itt, a régi művészi bútorok szomszédságában rendezte meg *Benedek György* festőművész nagy érdeklődést keltő kiállítását.

A mintegy két tucat képet felsorakoztató tárlat alkotásai már az első „szemrevételezésnél" azt sugallták, hogy alkotójuk szimbólumteremtő művész, aki mesterien ért a színek és a fények érzéki játékához.

Szembetűnő, hogy Benedek György legszívesebben a tájkép kereteiben fejezi ki magát, de itt is mindig *emberi világot* teremt. A „Vörös sziklák", a „Feketetenger" és az „Ártér" című képek mind-mind nagyerejű festői alkotások, amelyekben a művész harmóniavágya nyilatkozik meg.

A tájképek mellett engem a legjobban az *„Ismeretlen katona"* című triptichon ragadott meg, s a tárlatnézés közben többször is visszatértem ehhez a fantáziadús, gondolatébresztő, elkötelezett politikai érdeklődésre valló hármas kompozícióhoz. Közismert, hogy az „ismeretlen katona" alakja gyakran megihlette a művészeket, azonban úgy érzem, hogy ez a puritán eszközökkel megfogalmazott triptichon rendhagyó, s nagyszerűen kifejezi a „mindenki egyért — egy mindenkiért" gondolatát.

Amikor a műtermében felkerestem a ma negyvenkét éves művészt, a beszélgetés csak megerősített abban, hogy Benedek György jó utakon járó, elkötelezett művész.

— *Az „Ismeretlen katona" című kép élményanyaga egészen a gyermekkoromig, a felszabadulásig nyúlik vissza* — mondta Benedek György. — *Tizenegy éves voltam, amikor apám holtfáradtan hazatért a frontról. Később sokat olvastam háborús visszaemlékezéseket, érdekelt a hazát védelmező katona alakja. E kompozíció születésének közvetlen előzménye egy emlékmű elkészítése volt, amelyet pályatársammal és barátommal, Janzer Frigyessel közösen készítettünk s egy szovjet laktanyában avatták, állították fel. Az emlékmű újabb katonatémájú alkotásra ösztönzött és így született meg a triptichon, amelynek képcímei a következők: „Mindenki egyért", „Halálnak halálával", „Egy mindenkiért".*

Benedek György a Képzőművészeti Főiskolán *Kmetty János* és *Bernáth Aurél* növendéke volt, és képeivel tizenöt éve szerepel a nyilvánosság előtt.

— *Katonatárgyú képeket mindig szívesen festettem s örömmel vettem részt az elmúlt években a Honvédelmi Minisztérium és a Képzőművészeti Szövetség pályázatain. Múlt évben a „Folyami átkelés" című képem különösen jó fogadtatásra talált* — mondta a művész, majd arról beszélt, hogy fiatal pályatársai körében egyre több a közéleti-politikai érdeklődésű művész, akik alkotásaikkal cselekvően hozzájárulnak a honvédelem gondolatának erősítéséhez is.

Műteremlátogatásom során megcsodáltam Benedek Györgynek derűs hangoltságú enteriőrjeit, figurális ábrázolásait, a lélek mélységéből feltörő érzelmek színvilágát. Új katonatémájú képeinek vázlatai pedig arról győztek meg, hogy katonatémájú alkotásaival is generációja élvonalába kerül és kiállítása sikert aratna a helyőrségi klubokban is.

DR. KORPÁS ATTILA

A triptichon három képe:

Mindenki egyért,

Halálnak halálával,

Egy mindenkiért

járulást, ezt követően még két hónapig kell fizetnie azt.

Jogos eljárás

1975 februárjában vonultam be sorkatani szolgálatra. Szeptemberben gyermekünk született. Mivel a szülés előtt a feleségem munkaviszonyban nem állt, a családi pótlékot az én munkahelyemen állapították meg és folyósították. Ez év májusában értesítést kaptunk munkáltatómtól, amely szerint a családi pótlékot jogtalanul vettük fel, ezért 1200 forintot vissza kell fizetnünk. Jogosan járt-e el a vállalat, amikor a családi pótlék folyósítását megszüntette és visszafizetésre kötelez?

T. Gyula honvéd

A vállalat jogszerűen járt el. Több esetben adtunk már választ lapunkban és tájékoztattuk olvasóinkat, hogy családi pótlék egy gyermek után csak akkor jár, ha a sorkatonai szolgálatot teljesítő felesége a szülést megelőzően munkaviszonyban állt és a szülést követően ismét dolgozik, illetve gyermekgondozási segélyt vesz igénybe. Ettől függetlenül a sorkatonai szolgálatra való tekintettel kérjene[k] vezményt, illetve részlet[es]tési engedélyt a mun[kahely] mellett működő szakszer[vezeti] szervtől.

A tanács intézi

Feleségem egyetemi hallgató, ösztöndíjat kap. Ebből azonban megélhetése nincs biztosítva. Bevonulásom előtt anyagilag én segítettem. Azt hallottam, hogy az új Honvédelmi Törvény szerint ilyen esetben is biztosítható családi segély, ha arra a bevonult feleségének szüksége van. Kérem, közöljék, megfelel-e ez a valóságnak és milyen módon kell eljárnunk.

H. Péter honvéd

Önt helyesen tájékoztatták. 1976. július 1-től valóban nyílik erre lehetőség. A családi segélykérelmet az állandó lakóhely szerinti tanács illetékes szervéhez kell benyújtani és kérni a környezettanulmányozás végrehajtását a családi segélyre való jogosultság fennállásának megállapításához. A továbbiakban a tanács intézkedik, indokolt esetben határozatot hoz a családi segély folyósítására.

KÖZÉRDEKŰ...

Az új Honvédelmi Törvény szerint

A honvédelmi hozzájárulás

A honvédelmi hozzájárulásról: 1976. július 1-én hatályba lépő Honvédelmi Törvény és az ahhoz kapcsolódó végrehajtási utasítások módosítják a honvédelmi hozzájárulás fizetésének időtartamát.

Azok, akik 2—11 hónapig terjedő időtartamban teljesítettek katonai szolgálatot, a korábbi 24 hónappal szemben 16 hónapig fizetnek honvédelmi hozzájárulást.

Akik két hónapnál kevesebb időtartamban vagy egyáltalán nem teljesítettek katonai szolgálatot, 24 hónapig kötelesek honvédelmi hozzájárulást fizetni.

A katonai szolgálat időtartamába július 1-től a hivatásos vagy továbbszolgálati időt is be kell számítani.

A rendelet hatályba lépése előtt 36, illetőleg 24 hónap tartamára megállapított fizetési kötelezettséget 24, illetve 16 hónapra kell csökkenteni. Visszatérítésnek azonban helye nincs. Például: korábban 24 hónapban állapították meg a honvédelmi hozzájárulást. Ha július 1-ig 17 hónapon keresztül fizetett a kötelezett, akkor tovább nem kell fizetnie, de az egy hónapot nem térítik vissza.

A honvédelmi hozzájárulás fizetése, behajtása, az azzal kapcsolatos panaszok, kérelmek intézése — mérséklés, visszafizetés stb. — továbbra is a helyi tanácsok hatáskörébe tartozik.

Az új Honvédelmi Törvény előírása szerint a katonai főiskola vagy tiszthelyettesi iskola hallgatója abban az esetben, ha a tanulmányait önhibájából két éven belül abbahagyta, 24 hónapig, ha pedig két év után, de három éven belül hagyta abba, 12 hónapig köteles sorkatonai szolgálatot teljesíteni.

Továbbra is fennáll az, hogy kivételes méltánylást érdemlő esetben a közölt sorkatonai szolgálat időtartamát — a tanintézet parancsnokának javaslatára — csökkentik.

Az illetményföld használata

Az új Honvédelmi Törvény a sorkatonai szolgálatot teljesítők esetében az illetményföldet is járandóságként állapítja meg.

Korábban egyéni mérlegelés alapján döntött a munkáltató arról, hogy biztosítja-e a sorkatonai szolgálatot teljesítőknek katonai szolgálati idején az illetményföldet. A 6/1976. (III. 31.) Mt. rendelet 79. szakasza biztosítja a sorkatonai szolgálatot teljesítők részére az illetményföld használatát, ha arra a bevonulásuk előtt már jogot szereztek. Mindazok tehát, akik a bevonulás előtt már jogosultak voltak az illetményföld használatára, jogukat a sorkatonai szolgálatuk alatt is megtarthatják ugyanúgy, mint a termelőszövetkezet tagjai a háztáji föld használatára.

ÉRDEMES VOLT

Jövedelemkiegészítést kapnak

Tóth Sándor, Fót nagyközségi Tanácsának elnöke *Tamási László* honvéd családi segélykérelmével kapcsolatban a következőket közölte szerkesztőségünkkel:

A Magyar Népköztársaság és a Lengyel Népköztársaság között a szociálpolitika terén történő együttműködés tárgyában Varsóban, az 1959. február 14-én kötött egyezmény kihirdetéséről megjelent 1959. évi 38. számú törvényerejű rendelet értelmében Tamási László felesége, Rozenfeld Johanna (lengyel állampolgár), valamint gyermeke, Tamási Angelika a férj sorkatonai szolgálati idejére családi segélyben részesülhet.

Az eltartásra szorulók részére 1976. március 1-től kezdődően (az igénybejelentést megelőző három hónapra visszamenőleg) a nagyközségi tanács havi 1650 forint jövedelemkiegészítést állapított meg.

Továbbá intézkedés történt, hogy az apa bevonulást megelőző munkahelye, a Magyar Hajó- és Darugyár SZTK-kifizetőhelye az anyának, mint egyedülálló szülőnek a kiskorú gyermeke után járó havi 320 forint családi pótlékot fizessen.

Segélyben részesülnek

Gombár Sándor honvéd szerkesztőségünkhöz küldött levelét alakulatánál megvizsgálták és *Simon László* őrnagy a következőkről tájékoztatta lapunkat:

Gombár Sándor honvéd családi helyzetét ismerjük, a közelmúltban született meg második gyermekük. Gombárnét tájékoztattuk, hogy a két gyermekre való tekintettel kérje a kerületi tanácsnál a családi segély felülvizsgálatát. A katonával közöltük, hogy a 12 hónapos szolgálatának letöltése után leszereljük. Tartalékállományba helyezéséig is a lehetőségekhez mérten igyekszünk részére eltávozást, illetve szabadságot biztosítani.

Együtt Vietnammal

Július 20-a a Vietnammal való szolidaritás napja. Huszonkét évvel ezelőtt, 1954-ben ezen a napon kötötték meg az indokínai országok helyzetét rendező genfi egyezményt, amely egyúttal a francia gyarmatosítók felett aratott győzelem nemzetközi dokumentuma is volt. A vietnami nép azonban nem sokáig élvezhette a béke gyümölcseit. A kettészakított ország déli részében az imperialisták bábrendszert hoztak létre, amely a délvietnami népet kiszolgáltatta a nemzetközi imperializmusnak.

A szocialista országoknak, a világ haladó erőinek a vietnami nép iránti szolidaritása különösen az Egyesült Államok agressziója idején vált jelentős tényezővé. A Dél-Vietnami Népi Felszabadítási Front, majd — megalakulása után — a Dél-Vietnami Ideiglenes Kormány állandó diplomáciai, politikai és katonai támogatást kapott, elsősorban a Szovjetuniótól és más baráti szocialista országoktól. Ennek a cselekvő szolidaritásnak és a vietnami nép példátlanul hősies harcának köszönhető a dél-vietnami bábrezsim felett 1975 áprilisában aratott győzelem. Ez volt a feltétele annak, hogy a két országrész egyetlen, szocializmust építő országgá egyesülhetett.

A vietnami népnek a háborús károk helyrehozásában, a társadalom újjászervezésében nem kevésbé hatalmas nehézségekkel kell szembenéznie, ebben a küzdelemben azonban a vele együttérző haladó erők ugyanolyan segítőkészen állnak mellette, mint a fegyveres harcban.

Lengyel barátaink ünnepe

A szovjet hadsereg 1944 nyarán befejezte a Szovjetunió németek által megszállt területeinek felszabadítását és győzelmesen nyomult előre Nyugat felé. Július 17-én az 1. Ukrán Front, majd július 20-án az 1. Bjelorussz Front csapatai is átlépték a szovjet—lengyel határt. 1944. július 21-én megalakult a Lengyel Nemzeti Felszabadítási Bizottság. Ugyanazon a napon a Népi Tanács törvényt fogadott el a lengyel hadsereg létrehozásáról.

Ezzel az eseménysorozattal kezdődött Lengyelország legújabbkori történelme. A Lengyel Népköztársaság július 22-i nemzeti ünnepe a felszabadulásért a szovjet hadsereg oldalán indított harcnak állít emléket.

A majdnem öt esztendős nácifasiszta megszállás után a lengyel nép végre bizakodva nézhetett a jövőbe. A reakciós erők azonban akadályozták, fékezték a népi felkelés kibontakozását. Ezek számlájára írható az is, hogy a Varsóban kirobbant antifasiszta felkelés előkészítésében és szervezésében komoly hibákat követtek el, s a 63 napos elkeseredett küzdelemben a főváros lakossága hatalmas véráldozatot hozott. A szovjet csapatok meggyorsították előrenyomulásuka, hogy a felkelőknek segítséget nyújtsanak. Ebben a harcban már az 1. Lengyel Hadsereg csapatai is részt vettek.

Diadal Nándorfehérvárnál

Amikor 1456 elején híre jött, hogy II. Mohammed török szultán ismét Magyarország ellen készül s április 7-én útra kelt Konstantinápolyból, Hunyadi János és buzgó segítője, Kapisztrán János újabb seregeket toborozott. A török nagy túlerővel, 150—200 ezer emberrel és 300 ágyúval érkezett Nándorfehérvár (a mai Belgrád) alá, s július 4-én megkezdte a Szilágyi Mihály védte vár lövetését. Hunyadi 40—50 ezer fős seregével sietett segítségére: július 14-én hajóhada szétverte a török hajókat s a hős „törökverő" bevonult a várba. A szultán „válaszul" július 21-re elrendelte az általános rohamot, amelyet 34 órás ágyúzás vezetett be. Másnap, július 22-én a város s a vár sorsát eldöntő öldöklő csatában Hunyadi seregei megrohanták a török tüzérséget s az elfoglalt ágyúkat megfordítva lőtték az ellenséget. A szultán, aki maga is megsebesült, elrendelte a visszavonulást, ami rendezetlen futássá fajult. E nándorfehérvári diadal (emlékére szólnak minden délben a harangok) Hunyadi János utolsó fényes győzelme volt: 520 évvel ezelőtt, 1456, augusztus 11-én meghalt.

Benedek György, festő

L.: Martyn Ferenc

Róma Gy.: A válogatás ... 7.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1976. jan. 17.

eb

Benedek György

Bernáth Aurél nevénél található Vadas József: "Képek a várfalon" c. kritikája, mely a "Képek és szobrok három évtized művészetéből" c. kiállitásról szól. A beszámoló hetvenhat művésznevet sorol fel: Anna Margit, Baranyó Sándor, Balogh András, Balogh Ervin, Barcsay Jenő, Barta Lajos, Bartha László, Bartl József, Bálint Endre, Benedek György, Benedek Jenő, Berényi Ferenc, Berki Viola, Bernáth Aurél, Bér Rudolf, Bokros Birman Dezső, Borsos Miklós, Breznay József, Csáky-Maronyák József, Csernus Tibor, Csikszentmihályi Róbert, Deim Pál.
A nevek folytatását lásd: a 2.-es cédulán.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27.
XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

Benedek György

Az 1.-es cédula folytatása: Domanovszky Endre, Ék Sándor, Farkas Aladár, Fejér Csaba, Ferenczy Béni, Fónyi Géza, Fóth Ernő, Frank Frigyes, Gadányi Jenő, Göllner Miklós, Gyarmathy Tihamér, Hajnal János, Hincz Gyula, Holló László, Iván Szilárd, Kerényi Jenő, Keserü Ilona, Kisfaludi Stróbl Zsigmond, Kóka Ferenc, Kokas Ignác, Kondor Béla, Korniss Dezső, Kucs Béla, Lakner László, Makrisz Agamemnon, Marton László, Martyn Ferenc.
A nevek folytatása a 3.-as cédulán következik.
Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27.
XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

Benedek György

Benedek György a Főiskolán
Kmetty János és Bernáth An-
vél növendéke volt

Tasnádi Attila: Benedek György nagyletényi . . .
Népszava, 1976. jun. 25-5 oldal.

Benedek György

Kiállítás nyílt Benedek György festőművész anyagából a Nagytétényi kastélymúzeumban.

Tasnádi Attila: Benedek György nagyletényi bemutatkozása, Nepszava, 1976. jun. 25 - Soldal

Benedek György

December 17-én a Műcsarnok-
ban nyílt meg Benedek György
festőművész kiállítása.

-----:Kiállítási naptár.
Művészet, 1976.december - 48.oldal.

Benedek György

Az Ismeretlen hatonak cimű triptichon Benedek György eleven közéleti-politikai érdeklődéséről vall.

Tasnádi Attila: Benedek György nagytétényi...
Népszava, 1976. jun. 25-5 oldal.

Benedek György

A művész kiállításán szereplő figurális ábrázolások, „Anna", „Angéla", „Vízkereszt", „Szerelmespár" stb.

Tasnádi Attila: Benedek György nagytétényi.. Népszava, 1976. jan. 25-5 oldal.

Benedek György

A művész kiállításán szereplő
enteriőrök „Ablaknál", „Virág-
zás", „Szekrény" című képek.

Tasnádi Attila: Benedek György magyetényi...
Népszava, 1976. jun. 25-5 oldal.

Benedek György

Benedek György legszívesebben a tájkép keretében fejezi ki magát. Ki állításán szerepel a „Fekete-tenger", a „Vörös-sühlák", az „Ártér" c. képei.

Tasnádi Attila: Benedek György magyetétényi...
Népszava, 1976. jun. 25-5 oldal.

Benedek György

Benedek közlendői korunk emlé-
reinek sajátos, intellektuális pozb-
lémáival kapcsolatosak.

Tasnádi Attila: Benedek György nagytítmy . . .
Népszava, 1976. jun. 25-5. oldal.

Benedik György

Törekvését illetően Benedek György realista festő. Képei nem csupán a valóságból merített motívumok feldolgozásai, de lelki emóciók kifejezői is.

Tasnadi Attila: Benedek György nagytétényi . . .
Népszava, 1976. jan. 25-5. oldal.

Benedek György

1960 óta szerepel a nyilvánosság előtt Benedek György igényes, elmélye désre kájló munkával.

Tasmádi Attila: Benedek György nagytétényi ...
Népszava, 1976. junius 25 - 5 oldal.

Benedek György MDK

Anya gyermekkel, p.paszt.

Ablakos csendélet, of.

Fiatal képzőművészek szemléje, Ernst Muz. 1963.jun.

Benedek György, festő

MDK

Három évig öntöndíjban

részesül.

–: Ezdvitélték az 1964. évi Derkovits öntöndíjakat 5.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1964. ápr. 14.

Benedek György festő

Derkaits összeöndiget kapott

Négmaia, 1964, ápr. 14. 4 oldal

MDK.

Benedek György

1966-ban Kisz díjat kapott

Szocialista Művészetért 1966 máj.

MDK.

Benedek György

Kiállitási hirdás

Dunaujváros 1966 ápr.22.

M.D.K

Benedek György
festő

Részt vett a tanácson

Bolgár Kálmán: Gondolatok a Stúdió 66-ról
Művészet, 1966. december - 45 lap

M.D.K.

Benedek György festő

A kiállitáson kitüntetve / 5000 Ft /

Kiosztották a dijakat a fiatal képzőművészek kiállitásának megnyitóján

Magyar Nemzet 1966. ápr. 17. 10. l.

. . .

.

M.D.K

Benedek György
festő

Daurasairól.

Darvas Sándor: A dolgozó emberek között
Élet és Irodalom, 1960. dec. 2. – 2 lap.

M. D. K.

BENEDEK György

Részvétel a kiállításon

Dulka Mária: Dolgozó emberek képzőművészeti törekvései az Ernst Múzeum kiállításán

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) dec. 4. 8. l.

Benedek György festő M.D.K.

Az 1964-évi Derkovits-ösztöndíjba részesül

Odaítélték az idei Derkovits-ösztöndíjakat

Magyar Nemzet 1964. április 14. 4.l.

Benedek György
festő

H.D.K.

Derkovits Gyula ösztöndíjat
kapott.

—: Fürst
Művészet, 1964. június – 44 kép.

MDK

Benedek György

Anya gyerekkel	olajpasztell	140x70
Ablakos csendélet	olaj	90x70

Fiatal Képzőművészek Studiója IV. Kiállitása
Ernst Múzeum 1963. Június. Kat. 14.1.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

Benedek György

MAGYAR NEMZET

1964 ÁPR 14.

Odaítélték az idei Derkovits-ösztöndíjakat

A Művelődésügyi Minisztériumban a beküldött pályaművek elbírálása után s az ösztöndíj-bizottság javaslata alapján odaítélték az 1964. évi Derkovits Gyula ösztöndíjakat. Három évig Derkovits-ösztöndíjban részesül: *Barczi* Pál grafikus-művész, *Benedek* György festőművész, *Lenkei* Zoltán grafikus-művész, *Ligeti* Erika szobrászművész, *Meszes Tóth* Gyula szobrászművész és *Urbán* György festőművész.

naiaknak az a törekvése is, hogy kettészakítsák az afro—ázsiai szolidaritási mozgalmat. Sőt, éppen az algériai küldött javaslata alapján várható, hogy a mozgalmat Latin-Amerikára is kiterjesztik és a legközelebbi tanácsülést már mint az afro—ázsiai, latin-amerikai népek szolidaritási tanácsának ülését hívják össze.

— Az arab országok képviselői következetesen állást fog-

Benedek György festő

5000 Ft-os díjat kapott a Fiatal Képőmuv. Studiója kiállításán a Nemzeti Szalonban

Nagyvarsa 1966 IV. 17. 10 old.

Benedek György MDK

Ülő asszony, olajpasztell

Család, oaltemp. és pasztell

Mücsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Benedek György

Partiz ánok, o.

M. képzőművészek a fasizmus ellen, N. Gal. 1965.

MDK

Benedek György

Csendélet, o.

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Muz.

MDK

Benedek György

Csendélet, o.

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Muz.

Benedek György

Család c. festménye

Szerepel a X. nagy. Kép. mův.
Liánitáson

Kortárs 1965 XII. n. 2004 old.

Benedek György
festő

„Tehetójában" 1945-re célor,

Vidos Zoltán: A "Studio 70" -
Müvészet, 1970.november - 34.lap

Benedek György festő

- Villamoson c. képe a Műcsarnokban a Stúdió 58-68 c. kiállításon.

Dr. Ujvári Béla: Stúdió 58-68
Magyar Ifjúság, 1968. XII. 29. 15. l.

Benedek György, festő

– a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának elnöke

Simon Gy. Dezső: Új lehetőséget a Fiatalok Stúdiója ad

Magyar Ifjúság, 1969. X. 24. 12. l.

Benedek György, festő

- Kompozíció I-III. c. festményei a Stúdió 58-68 c. kiállításon a Műcsarnokban.

Óné a nő
Magyar Ifjúság, 1969. II. 14. 11. l.

Benedek György, festőművész

– a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának új elnöke

simon Gy. Ferenc: Öné a szó
Magyar Hjúság, 1968. V. 10. 16. l.

Benedek György: festőművész

- 1967. dec. 20-án tartott közgyűlésen lett a Stúdió elnöke.

Simon Gy. Ferenc: Ősi a ró
Magyar Ifjúság, 1968. V. 10. 16. l.

Benedek György

Említve

Tasnádi Athla: Fiatalok Ziaklítása
Kortárs, 1970/7. 1172. l.

Benedek György

Említve

Tasnádi Attila: A Kilence konbat
helyen
Korunk, 1970/5. 837.l

Benedek György

Bemutatott műve:

"Kompozició" , olaj, 80 x 100

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállitás,,

Budapest, 1968.

5 1

Benedek György

Einlitve

Tasnádi Attila: A Kilencek és a Stúdió
Korunk, 1969/4. 667-668. l.

Benedek György

Művei szerepelnek a „Studió 70"

Kiállításon az Ernst Múzeumban

Népszava 1970 április 10

2. old.

Benedek György

Szerepel a budapesti Harapias Nép Drom szék-
házban az ázsiakórosultak
javára rendezett tárlatom

TV Hiradó 1970 XI. 26

Benedek György

szül. 1934 Bp. Művészeti Gimnáziumot végzett, 1954-60 között a képzőm. Főiskolán Kmetty János és Bernáth Aurél növendéke.

Több hazai és külföldi kiállítása nyílt volt.
1964-67-ig Derkovits-ösztöndíjas. A „Stúdió" jubileumi kiállítása 1969-ben a Fővárosi Tanács díját kapta.

Kiállított művei:

Csendélet	olaj	1969.	60 × 110 cm (repr.)
Festő	olajtemp.	—"—	100 × 70 cm
Kompozíció	—"—	—"—	—"—

Savaria Múz.

„9"-Szombathely 69 | Kiáll. kat. Bev.: Tasnádi Attila
Bp. 1969.

Benedek György

Tavasz olajtempera 120 x 150 cm
Télutó – 1945 " 100 x 160 "

Studió '70. Ernst Múzeum Bp. 1970. Kiáth. Zat.
Bev.: Bereczky Lóránd

Benedek György

A fiatal müvész is azok közé tartozik, akiket Kokas Ignác müvészi egyénisége "érintett" meg, -irja Perneczky Géza: "Fiatalok?" c. beszámolójában a Fiatal Müvészek Studiójának kiállításáról, melyet az Ernst Muzeumban rendeztek meg.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. ápr. 18.
XIV. évf. 16. sz. 12. lap

Benedek György

Említve

Tasmáski Attila: A Kilencek Szombathelyen

Kortárs, Bp. 1970. máj.

Benedek György

Említve

V. I. Ígéretes námy próbálgatát
Lobogó, Bp. 1970. máj. 20.

Benedek György festő

Szerepel az alábbi tárlatok
az Ernst Múzeumban

Ridep Gábor: Studio 70

Népszava 1970 IV. 10

Benedek György
fotó

"Tavasz" (1970)

Ujvári Béla: Studio 70
MŰVÉSZET, 1970. július - 32.lap

Benedek György
festő -

„Tehető 1945" című művén a
„második világháború utolsó szaka-
sza ekvenedik meg. Mély távlatot
nyit a „Tavasz" c. lépén.

Ujvári Béla: Studio 70
MŰVÉSZET, 1970. julius - 32. lap

Benedek György

Szerepel a Fiatal Művészet Studiója
tárlatán az Ernst Múzeumban

Pernecsky Géza: Fiatalok?

Élet és Irodalom 1970 IV. 18

Benedek

Szerepel a csehszlovákiai magyar háslaton

L. K.: Mladí maďarští výtvarníci

Rudé právo 1969 X. 17

Benedek György

„Télutó - 1945" c. képe (eml.)

szerepel az alábbi tárlatok

Tasnádi Attila: Fiatalok kiállítása
1970

Kortárs 1970 VII. sz. 1172 old.

M.D.K.

Benedek György
festő

A Fiatal Képzőművészek társaságának
tagja volt.

Bolgár Kálmán: Fiatal Képzőművészek szemléje
Művészet, 1963. szeptember – 41 lap

M.D.K.

Benedek György
grafikus

Részt vett a tárlaton.

Oelmacher Anna: Dolgozó emberek között
Művészet, 1964. augusztus – 42 lap.

1964 FEB 8.
1021 Benedek György

TERVEK, GONDOK

— Milyen problémák foglalkoztatják 1964-ben a fiatal képzőművészeket?

— A fiatal képzőművészek helyzete nálunk magasabb szintet ér el, mint a világszínvonal. Nálunk természetes az állami gondoskodás, a tőkésországokban viszont elképzelhetetlen. Ez nagyon sokat ad számunkra. Mihelyt azonban csak a hazai viszonyokkal és más fiatalok körülményeivel vetjük egybe helyzetünket, nyomban ellentmondás jelentkezik. A mi helyzetünk még mindig alatta marad annak a fejlődésnek, amit a társadalom már régen elért országos méretekben. Ez nem kevéstől foszt meg bennünket.

— Milyenek a lehetőségek az alkotásra?

— Lehetőségeink vannak. Van Képzőművészeti Alap, amely munkát ad és ösztöndíjakat; Képcsarnok Vállalat, amely megveszi a munkáinkat és továbbítja a vásárlóközönséghez; munkaelosztó bizottság, amely szétosztja a nagy megbízásokat; a Fiatal Képzőművészek Stúdiója, ahol továbbfejlődés, műtermek és ösztöndíjak várnak a tagságra; s a Derkovits-ösztöndíj, a mindnyájunk által izgatottan várt értékmérce, a nyugodt alkotómunka feltételeit biztosító, legnagyobb állami támogatás. Áttekinteni is hosszadalmas, ugye, a lehetőségeket? Sok van belőlük. Ha azonban közelebbről vizsgáljuk meg valamennyit, előtűnnek a rejtett ellentmondások. Lehetőségeink ugyanis amennyiben vannak, annyiban nincsenek is. Mégpedig éppen azok számára nincsenek eléggé, akiknek a legégetőbb szükségük lenne rájuk. Akik régebben végezték a főiskolát, ők műteremmel, lakással már rendelkeznek, kialakult, vagy egyre inkább kialakuló egyéniségek, művészek, s mint ilyenek, a problémáik is rendszerint mások. Ez a többség a fiatal képzőművészek között. De vannak, akik nemrég kerültek csak ki a főiskoláról, a legfiatalabbak, ők igen kérdéses lehetőségekre számíthatnak éppen az élet igazi kezdetén. Róluk beszélek.

— Mi történhet egy fiatalemberrel, aki a főiskola kapuján kilépett az életbe?

— Éppenúgy el kell kezdenie az életet, mint másoknak. Csak másképpen. Munkahely és munkaeszközök nem várnak ránk, ez hivatásunk, a művészet természetéből így adódik. Állásunk nincsen. Belépünk a Képzőművészeti Alap tagjai sorába, amely nem munkaadó. A maga módján ad munkát. Heti zsürizésre küldhetjük képeinket, amelyek ezután a Képcsarnok Vállalathoz kerülnek forgalmazásra. A Képcsarnok Vállalat azonban kereskedelmi szerv, és vásárlásait sok vonatkozásban befolyásolja az eladhatóság: az általános közönségízlés. De menjünk tovább! Az egészen fiatal képzőművész is remél megbízást legalább néhanapján a munkaelosztó bizottságtól, attól a testülettől, amelyet a Magyar Képzőművészek Szövetsége delegált a Képzőművészeti Alaphoz. Vakmerő remények! Megbízást az kaphat, aki a bizottság valamelyik tagjának eszébe jut. Hogyan érheti el egy fiatal képzőművész, még ha oly tehetséges is, és megérdemelné, hogy valakinek ott eszébe jusson? De ez más kérdés...

— Miért „más kérdés"?

— Ugy nem juthat eszébe senkinek, hogy közbeszól a Fiatal Képzőművészek Stúdiójából delegált bizottsági tag. Ilyen nincs. Hiába van a fiataloknak egy tömegméretű közösségük, attól még a munkaelosztó bizottságban mind a mai napig nem akadt hely számára. Máskülönben a stúdió a tagság rendelkezésére tud bocsátani hat műtermet. Ez nagyon szűkös lehetőség a megfelelő munkakörülmények megteremtésére. Ösztöndíjakkal is rendelkezik a stúdió, féléves terminusokra, havi ezerforintos összegekkel. Tavaly ősszel tíz ösztöndíjat osztottunk ki, hatvannál több és nagyrészt joggal pályázó tagunk között. Nem sokkal gazdagabb a Képzőművészeti Alap sem, legalábbis, ami a fiatalok számára biztosított ösztöndíjkeretét illeti. A valóban jelentős anyagi támogatás: a Derkovits-ösztöndíj. Nemcsak havi háromezerforintos összegeket és feladatokkal, kötelezettségekkel kitöltött hároméves terminusokat jelent, hanem a kibontakozó tehetség értékelését, sőt legkomolyabb elismerését is. Innen az út már a jövőbe vezet. Várja is mindenki, és szívvel-lélekkel készülünk rá. Bevált, ösztönző lehetőséget kaptunk benne, de szó van arról is, hogy esetleg átszervezik. Jobb lesz vagy rosszabb?

— Ennyi probléma közül, hol van a kivezető út?

— Mi, képzőművész fiatalok, talán annál is többet beszélünk a megélhetés kérdéseiről, amennyit illene. S gondolkodunk, töprengünk is rajta rengeteget. Közben kialakultak a terveink. Nem szégyelljük bevallani, hogy terveink is a megélhetés megjavítására vonatkoznak. De ezt már idézőjelben mondom. A „megélhetés" lényegéről beszélünk leggyakrabban, és a képzőművészet „megélhetését" értjük alatta. Az életrevalóságát, a jövőjét. Ugyanis minden problémánk megoldásának nyitja elsősorban nem is az, hogy már holnap magasabb, reálisabb legyen az ösztöndíj és több a műterem. Bár az sem lenne különösebben ártalmas. Hanem a legreálisabb megoldás: kölcsönösen közelebb vinni egymáshoz a társadalmat és a képzőművészetet. Ahol ez a kapcsolat ma még ráz, ott a fiatal képzőművészeket üti legjobban. Többségünk az újat keresi. A szocialista képzőművészet fejlesztésével akarjuk szolgálni a szocialista társadalmat. A jelent és a jövőt. Ugyanakkor a konkrét társadalmi igény, amely más területeken nagyon elől jár, a képzőművészet tekintetében többnyire megreked egyfajta régebbi szemlélet maradványaiban. Ez veszélyes zavarokat okoz, és hovatovább bizonytalanná teszi a képzőművészet „megélhetését". Pedig megvan a maga életrevaló szerepe a képzőművészetnek is a szocializmus korszakában. Ezt senki nem is tagadja, még az sem, aki nem is segíti. A művészet megbecsülését igazán a társadalom képes elősegíteni, persze a művészet hathatós közreműködésével. Nagy szavak? A stúdió tagsága, vezetősége, KISZ-szervezete művekkel, kiállításokkal, vitatkozó, magyarázó kedvvel indul az üzemekbe, KISZ-szervezetekbe, iskolákba, termelőszövetkezetekbe. Mindenhova, ahol már ma kaput nyitnak a társadalom és a képzőművészet találkozása előtt.

Simon Gy. Ferenc

Benedek GYÖRGY

Munka közben találjuk Benedek Györgyöt. A padláson, a műtermében. Fest, mert festő. Festőművész. Most megpihen, hogy elbeszélgethessünk. Róla? Nem, a többiekről. Mindnyájukról, mert Benedek György valamennyiük terveit és gondjait ismeri. Vezetőségi tag a Fiatal Képzőművészek Stúdiójában, és KISZ-titkár. Fiatalember, fiatal művész; 1960-ban végzett a Képzőművészeti Főiskolán.

Magyar Hirdető
SAJTÓTIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR IFJÚSÁG

nyílik Firenzében
zerelési értekezlet

a leszerelésért, a békéért és a
lő fiatalok és diákok nemzetközi
igának ülését.

1-ig Firenzében tartandó konfe-
különböző részeiből érkező levelek
nagy az érdeklődés, hogy a kon-
tő — mondotta az állandó titkár-

estere fogadta az állandó titkár-
zött emlékeztetett *Hruscsov* leszе-
közi feszültség megszüntetése ér-
tésekre. Kijelentette, Firenze vá-
békeharcos ifjúságának képvise-

Kalimantánért

Djakartában befejezte munkáját a nemzetközi ifjúsági szolidaritási értekezlet, amelyen a Magyar Ifjúság Országos Tanácsának képviseletében Kiss János vett részt. A záróülésen elfogadott határozat szolidaritásáról biztosítja Észak-Kalimantán népét fegyveres függetlenségi harcában. Támogatja továbbá Indonézia, Malájföld, Singapur, valamint Észak-Kalimantán lakosságának harcát a neokolonialista érdekeket szolgáló Malaysia Államszövetség ellen, és a Malaysiában letartóztatott hazafiak szabadonbocsátását követeli.

Szudáni fiatalok

Szudán függetlensége kikiáltásának évfordulóját ünneplik a hazánkban tanuló szudáni diákok ma este a budapesti Fehérvári úti szakszervezeti kultúrotthonban. Kambala harci tánc. szudáni házassági menet, dalok és versek szerepelnek műsorukon. Ebből az alkalomból beszélgettünk szerkesztőségünkben Shamsz El-Din Ahmed szudáni diákkal a Nílus menti ország ifjúságának életéről, küzdelmeiről.

Kurasi El-Talyib mártírhalála

Az ifjúsági és a diákmozgalomnak — mint a nemrég függetlenné vált és a még gyarmati uralom alatt levő számos országban — fontos szerepe van Szudánban. Különösen a munkások között élő felvilágosult fiatalokra hárulnak nagy feladatok. Már a Mahdi-felkelés is ezt mutatta, akárcsak a brit uralom elleni 1908-as és az Ali Abd-El Latif katonai akadémia fiataljai által kezdeményezett forradalmi megmozdulás. A munkás- és a diákifjúság jelentős áldozatokat hozott az 1948-as megmozdulások során. Akkor ölték meg Kurasi El-Talyib ifjúmunkást, aki a hosszú hetekig tartó sztrájkok és tüntetések egyik fő szervezője volt. Amikor a forradalmi megmozdulások leszerelésére az angolok látszat-törvényhozó tanács létrehozásával kísérleteztek, a haladó szervezetekkel együtt az ifjúsági mozgalom tagjai világosították fel a népet: ne menjen szavazni, nem kell a hamis parlament — teljes függetlenséget követelünk!

Üldözés — az írni tanításért

A fiatalok előtt is nyilvánvaló volt, hogy csak az a küzdelem vezethet sikerre, amelyben a munkások, parasztok és az értelmiséget jelentő diákok együtt menetelnek. Létrejött a Szudáni Értelmiségiek Klubja, amely azután Szudán függetlenségének kérdését az ENSZ-be és más fórumok elé vitte. Így került először a szudáni zászló Szudánban az épületekre — a gyarmatosítók elleni harc jelképeként. A politikai küzdelemmel együtt olyan iskolák létesítését szorgalmazták, amelyek nem a gyarmatosítóknak képeztek segédhivatalnokokat, hanem a népnek tanítókat, nevelőket. Ekkor terebélyesedett el az analfabetizmus elleni mozgalom: diákok ezrei mentek a falvakba, a parasztoknál és pásztoroknál laktak, és titokban írni-olvasni tanították őket. Titokban, mert üldözték

„Egy millimet az angolok távozásáért!"

A nyolc évvel ezelőtt bekövetkezett függetlenség legalizálta az imperializmus és a neokolonializmus elleni harcot, s olykor a haladó szervezetek is legálisan terjeszthették programjukat. Az ifjúság akkor a szabadságjogokért és a nemzeti gazdaság fejlesztéséért küzdött. Az angol tisztviselők olyan magas összegeket követeltek hazamenetelük feltételeként, „végkielégítésként", hogy a kormány azt képtelen volt megfizetni. Ekkor a fiatalok felkeresték a szegény munkásokat, nincstelen parasztokat, hogy millimenként gyűjtsék össze a pénzt — de távozzanak a gyarmati uralom képviselői! A haladó ifjúsági mozgalom követelte az imperializmus maradványainak felszámolását, a szudáni történelemnek a valósághoz hű tanítását az iskolákban — tehát ne az angolok írta tankönyvekből, amelyek bemocskolják népük nagyjainak hősi életét. Baráti viszony kialakítását követelték a szocialista és minden más, békeszerető országgal.

A Nílus hídján...

A diákok mozgalma akkor sem szakadt el a szudáni proletároktól. 1957-ben az amerikaiak középkeleti beavatkozása, az Eisenhower-doktrina ellen indultak tüntetésre a diákok a khartoumi egyetemről, ugyanakkor a munkások a város másik részéből. A Nílus hídján találkoztak össze, ott támadtak rájuk fegyverrel a rendőrök, ott folyt egybe a munkások és a diákok vére...

A függetlenség után létrejött kormány határozatlan volt a reakcióval szemben, s amikor a szudáni diákbizottság által összehívott ellenzéki pártok megmentő programját már nem tudták másként megakadályozni, 1958 novemberében a vezető katonatisztek átvették a hatalmat. Másnap elfogadták az amerikai segélyt... A harc tovább folyik a demokratikus jogokért, a hadseregnek a laktanyákba való visszavonásáért, a parlamentáris élet helyreállításáért. A nemzeti front bizottságai között igen tevékenyek a diákbizottságok. A khartoumi egyetem már több hónapja zárva van, a főváros technikai főiskoláján pedig a rendőrök úgy megverték a diáklányokat, hogy többen törést, zúzódást szenvedtek... A bécsi és a helsinki VIT-ről hazatért szudáni küldötteket is bíróság elé állították.

Bízunk abban — mondta befejezésül —, hogy a demokráciáért folytatott harcunkat siker koronázza, mint ahogyan legutóbb a kubai népnek is sikerült megdöntenie a diktatúrát és az amerikai imperializmustól 90 mérföldnyire hozzálátni a szocializmus építéséhez. Nem vagyunk egyedül. Tudjuk, hogy a magyar fiatalok is

Bemutatjuk a karikatúra ifjú művészeit

Takács Zoltán

A világon háromféle ember él: főbérlő, társbérlő és albérlő. Én az albérlők táborába tartozom.

Az albérlő a világ legkitaszítottabb embere. A főbérlőnek vannak jogai, a társbérlőnek vannak jogai, az albérlőnek... csak lyukas zoknijai vannak.

No, azért az albérlőnek is vannak jogai és kötelességei. Az albérlő kötelessége: természetesen rendesen, pontosan fizetni a lakbért. Ezenkívül: reggelente érdeklődni a kedves főbérlő álma iránt és azt megfejteni, a sajtótermést hazavinni (saját pénzéből), a főbérlő ügyes-bajos dolgait — tanács, SZTK, IKKA, TÜKER stb. — elintézni. Kötelessége a másik nem iránt érzett vonzalmát kiirtani. Köteles vagyok 6 hónaponként — születtem 1940, apám, anyám, testvéreim neve, foglalkozása, vérnyomása stb. — a rendőrségen bejelenteni.

Az albérlő jogai: a lehető legkevesebbet és a lehető legnagyobb csendben tartózkodni otthon, a kádban úszkáló halak esetén a lavórban mosakodni, bármikor lábujjhegyen járni, bármikor a főbérlőnek ajándékot vinni, színházba vagy moziba menni (ha van pénze), a Nemzetinél átmenni a kijelölt átkelőhelyen (ha zöld a lámpa).

Ezek után elhihetik, hogy ez az állapot mennyire kihat közérzetemre. Ha a buszon a lábamra lépnek, ha valahol visszaszaadják a munkámat, ha valaki nem köszön vissza, fátyolos szemmel veszem tudomásul — igen, ezt csak egy főbérlő tehette velem.

Otthon (a kétszer-kettes, ablaktalan „szobámban") nem panaszkodhatom, remekül érzem magam. Ha éhes vagyok, fölütöm a Tolnai Világlexikon Szakácsművészet fejezetét, ha pénzgondjaim vannak, olvasgatom Dárius kincseit, ha rossz szezonomnak rugója derekamba fúródik, a rekamié eredetét tanulmányozom.

A következő havi lakbért miből fizetem, nem tudom, de kívülről fújom Shakespeare szonettjeit.

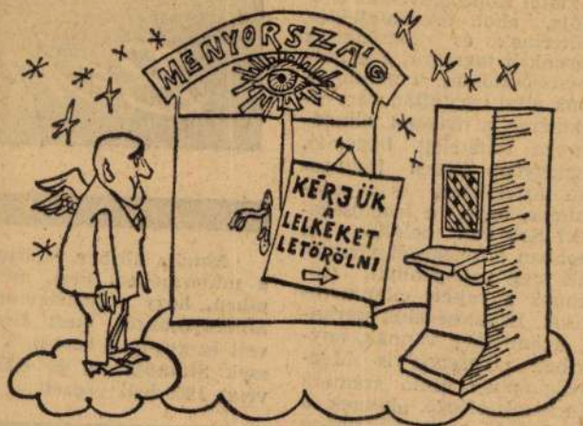

BÜNBEESÉS

ÜZLETTÁRSAK

Benedek György

Díjat kapott a „Studió 58-68"
kiállításon

Népszabadság 1969 I. 19.

MDK

Benedek György, [ ]

A Stúdió 58-68 kiállítás egyik díjazottja.

–: Kulturális hírek 8.

Népszabadság, Bn. 1969. jan. 19.

Benedek György
festő

MDK

A Stúdió 1960-1961 es kiállításan
vett részt

Bolgár Kálmán: Tizeves a Fiatal Képzőművészek Stúdiója
Művészet, 1969. január - 14 l ap

Benedek György
festő

M.D.K.

„1944-45" (repro)

Losonci Miklós: A Stúdió festői
Művészet, 1969. január - 24 kép.

M.D.K.

Benedek György
festő

Gyűjteményét mutatta be
a tárlaton.

Losonci Miklós: A stúdió festői
Művészet, 1969. január - 24 lap

Benedek György
festő

M.DK.

1963 után lett a KISZ-tithára

Bolgár Kálmán: Tíreves a Fiatal Képzőmüvesek stúdiója
Művészet, 1969. január – 14 lap

Benedek György, [ ] MDK

A Műcsarnokban Stúdió 58-68 címen jubiláris kiállítás nyílt meg. Benedek a stúdió egyik vezetőségi tagja.

(f.f.): Színes összkép – 10 évről 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1968. dec. 22

Benedek György festőművész

A XXXI. vasutas képzőművészeti kiállítás júl. 26-ig látható Bpesten, a Népszínház u. 29.-ben lévő kiállítóteremben. Ebben az országos tevékenységben évtizedek óta Károly-díjat vállal Kirchmayer Károly szobrászművész és az utóbbi években Benedek György festőművész. Ők ketten a művészeti vezetők. Segítő, de egyben szigorú irányítók. Ennek köszönhető, hogy évek óta egyenletes az országos vasutas tárlatok színvonala.

Losonci Miklós: Vasutas képzőművészek.
Pest Megyei Hírlap, 1981. júl. 22. 4. old.

Benedek György

Bartók-szobor New Yorkban

New Yorkban, a Lincoln Centerben csütörtökön felavatták a város első Bartók-szobrát. A zeneszerző 1940 és 1945 között ebben a városban élte le utolsó éveit. A szoborportrét, *Benedek* György szobrászművész alkotását a világhírű Juilliard zeneművészeti főiskola épületében helyezték el.

A szobor a Magyar Népköztársaság ajándéka a Juilliard iskolának, márvány talapzatát pedig az iskola készíttette. Felállításában kezdeményező szerepe volt *Sándor* Györgynek, a világhírű magyar származású amerikai zongoraművésznek, aki az iskola tanára. Az ő kezdeményezésének köszönhető az is, hogy Mexikóvárosban tavaly utcát neveztek el a nagy magyar zeneköltőről.

Kocziha Miklós, a Magyar Népköztársaság New York-i főkonzulja mondott szoboravató beszédet. Az iskola vezetői nevében Gideon *Waldrop*, a Juilliard megbízott elnöke és dékánja szólt az egybegyűltekhez, kifejezve köszönetét a Magyar Népköztársaságnak. Az ünnepségen jelen volt ifjabb *Bartók* Béla, Benjamin *Suchoff*, a Bartók-hagyaték gondozója, valamint a New York-i zenei és kulturális közélet számos ismert képviselője.

Magyar Nemzet 1984. I. 28.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Benedek György
szobrászművész

VAS NÉPE
1982 JUL 17.

1021

VII. Országos Képzőművészeti Tárlat Kodály emlékére

Benedek György: Kodály portré

„In memoriam Kodály Zoltán képzőművészeti pályázat" jegyében rendezték meg Debrecenben a VII. Országos Nyári Tárlatot.

Az egy hónapig nyitva tartó kiállításon — amelynek a Kossuth Lajos Tudományegyetem ad helyet — 131 alkotó 181 művei tekinthető meg. Képeink a kiállításon készültek.

(MTI fotó — Oláh Tibor felvételei)

Benedek György: Nocturne

A Kisrába és a Répce találkozása a Hanság vadregényes tá
zett áruház mögött.

Tájak, em

EGY KIS FOLYÓ

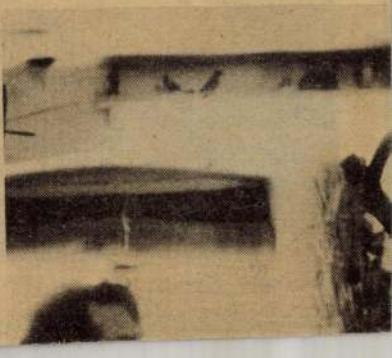

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

FEJÉR MEGYEI HÍRLAP
1982 JUL 17

Benedek György, Munkácsy-díjas szobrászművész

1021

VII. Országos Nyári Tárlat

Kodály emlékére

„In memorian Kodály Zoltán képzőművészeti pályázat" jegyében rendezték meg Debrecenben a VII. Országos nyári tárlatot.

Az egy hónapig nyitva tartó kiállításon — amelynek a Kossuth Lajos Tudományegyetem ad. helyet — 131 alkotó 181 műve tekinthető meg.

Benedek György: Kodály-portré

Benedek György: Nocturne

Utazunk? Utazunk!

Miért utazunk?

Érdekes, hogy az ókor nagy utazói — bármi is lett légyen utazásuk oka és célja — elsősorban a hasznot nézték, amelyet utazásuk révén a magukévá tehetnek, és szinte egyáltalában nem törődtek a tájjal, a vidékkel, a szépséggel, az érdekességgel (mintha csak a mai magyar turisták nagyobbik részét látnók). Az első nagy utazó, akiről tudunk, Homérosz Odüsszeusza „Sok embernek városát és eszejárását ismerte meg", s az első európai költő a szép táj jellemzésére csak ilyen jelzőket talál: „búzában gazdag", meg „lovakat tápláló". Caesar, miközben átkelt az Alpokon, annyira únta magát, hogy grammatikai [illegible]

A múlt század elején vált fogalommá az angol „globetrotter", aki persze megint csak azért járta a világot, hogy alaposan megismerje, mert amit az ember ismer, csak azt tarthatja hatalmában. Egyáltalában nem érdekelte az angol utazót az ország élete, szokásai, emberei, csak közgazdasága. Egy német újságíró 1820-ban ezt írta például a Rómában élő angolokról: „A római angolok nem járnak olasz társaságba, egymás között kis klubokat alkotnak, grogot isznak és Londonról beszélnek. Egy angol lady kizárta társaságából azt a fiatal gentlemant, aki egyszer szóba hozta az Örök Város műkincseit".

De a társasutazást mégis csak az angolok találták ki. Nem sokan tudják, hogyan született a világ első utazási irodája, a legendás Cook-iroda. Nos, 1841 júliusában az [illegible]

Heidelbergről ez a benyomása: „Által szaladván, meghaladtam az Rajna vize berkét, és midőn az tisztásra kimentem volna, előtaláltam egy leánt, ki, azmint értettem, az heidelbergi académiában az francia diákoktul annyit tanult volt, hogy Speyerbe bémenvén, harmadnapra mingyárt gyereke lött. Ettől, midőn kérdezém Heidelbergát, megmutatta énnekem az hitván tornyot, aki az hegy farkán vagyon, és mondá: az volna Heidelberg".

Kazinczy talán az első magyar, aki a szép természetet a maga érintetlenségében észreveszi: „Szótlan állék. Úgy tetszett, mintha valamely istenség egy magas [illegible] és Milanóban minden olcsóbb."

S hogy az „elsők"-nél maradjunk: az első magyar idegenforgalmi irat (amely 1833-ban, Londonban, és német nyelven jelent meg), így háborog: „Magyarország nem fekszik az utazások vándormadarainak útvonalában. Angliában fészkelnek ezek az aranyfácánok — elébb Párizsba szállnak, onnan a Rajnához, majd Svájcba. Októberben Velencébe szállnak a karneválba, a bőjti heteket Firenzében, a húsvétot Rómában töltik, a tavasz Nápolyban éri őket. Innen azután tovább mennek Görög- és Törökországba, Egyiptomba. Magyarországot elkerülik, pedig minekünk is vannak történelmi nevezetességeink, hegyeink, Aldunánk, s van mindenekfelett Balatonunk (!), meg vadászterületeink, jó boraink, lóversenyeink..."

Ugye ismerősen hangzik ma is?

MTI SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 340-726

Benedek György Kossuth-díjas művész

DÉLI HÍRLAP
1982 JUL 1 9

1021

** Az „In memoriam Kodály Zoltán képzőművészeti pályázat" jegyében rendezték meg Debrecenben a VII. országos nyári tárlatot. Az egy hónapig nyitva tartó kiállításon —, amelynek a Kossuth Lajos Tudományegyetem ad helyet — 131 alkotó 181 műve tekinthető meg. Képünkön: Benedek György Nocturne című alkotása.*

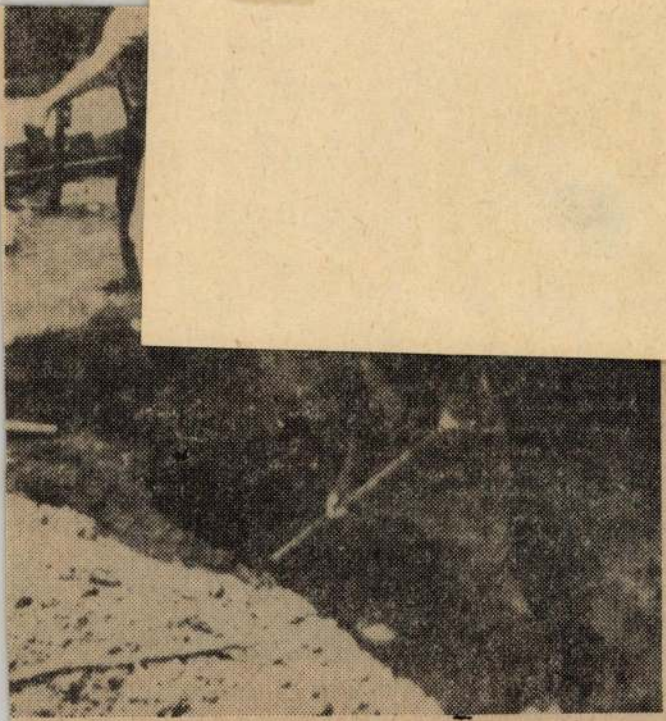

k A körülzárt Nyugat-Bejrútban vasárnap is folyt a tűzharc
z izraeli katonákkal. Képünkön: Bejrút utcáján a tűzharc
ldozatát temetik.

SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

DOLGOZÓK LAPJA

1982 JUL 24

Benedek György,
Munkácsy-díjas szobrászművész
1021

Nyári tárlat Kodály emlékére

„In memoriam Kodály Zoltán képzőművészeti pályázat" jegyében rendezték meg Debrecenben a VII. országos nyári tárlatot. Az egy hónapig nyitva tartó kiállításon — amelynek a Kossuth Lajos Tudományegyetem ad helyet — 131 alkotó 181 műve tekinthető meg.

Benedek György: Kodály portréja

Benedek György: Nocturne

SAPJA

Mesterek kora

Könyvespolc

esterről

ra, hogy a közös történelmi múlt eseményei, kulturális emlékei milyen reflexiókat váltanak ki a szlovák íróból. A magyar olvasók részére készült előszóban az író utal a regény keletkezésének körülményeire és szól szülővárosáról, Selmecbányáról is, amely a középkorban mintegy megtestesítette a közép-európai népek kulturális összetartozását. Ebbe a városba helyezi M. S. mestert, vagyis Magister Sebastianust, azaz Sebestyén mestert. A kor a Mátyás király halálát követő negyedszázad, a magyar uralkodó osztály haláltáncának kora. Az erős központi hatalom széthullt, helyét az egymás ellen acsarkodó klikkek, a középnemesség hatalmi harcai foglalták el.

Nem célom, hogy a regényt

Benedek György, Munkácsy-díjas szobrászművész 2/) Folytatás

VII. országos nyári Tárlat, Kodály em-lékére.

Benedek György: Kodály-portré

Népújság [Tolna].
1982. júl. 24.

Benedek György, Munkácsy-díjas szobrászművész (Folytatás)

VII. országos nyári tárlat Kodály emlékére.

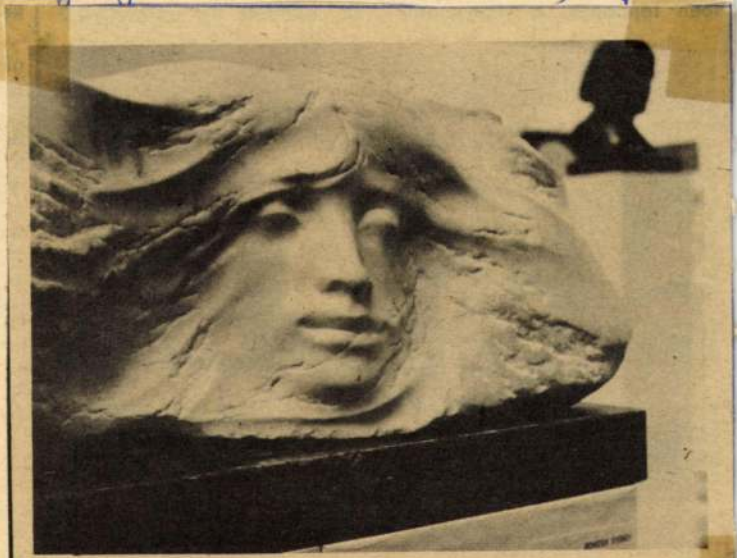

Benedek György: Nocturne

Népújság Tolnai,
1982. júl. 24.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi S. u. 17.
Telefon: 188-295, 188-307

MAGYAR IFJUSÁG

Benedek György
1968 MÁJ 17

1021

ÖNÉ A SZÓ

KULTURÁLIS ROVATUNK HETI VENDÉGEI

BENEDEK GYÖRGY

festőművész,
a Fiatal Képzőművészek
Stúdiójának elnöke

KÁDÁR JÁNOS MIKLÓS

festőművész,
a Fiatal Képzőművészek
Stúdiója KISZ-szervezetének titkára

— A Fiatal Képzőművészek Stúdiójáról tavaly a „Stúdió 67" című kiállítás kapcsán írtunk utoljára. Akik emlékeznek rá, tudják, hogy akkor nemcsak magával a kiállítással, hanem a Stúdió tevékenységével, szakmai-eszmei légkörével, s főként vezetőségével kapcsolatban is, erős fenntartásaink voltak. A helyzet azóta megváltozott. Benedek Györgyöt, a Stúdió új elnökét és Kádár János Miklóst, a Stúdió KISZ-szervezetének új titkárát azért hívtuk meg most szerkesztőségünkbe, hogy elbeszélgessünk az új helyzetről. Mi történt a „Stúdió 67" óta?

KISZ-TITKÁR: — Még nyitva volt a „Stúdió 67", amikor tavaly, május 4-én összeült KISZ-szervezetünk taggyűlése. Erre azért került sor, mert a Stúdió tagjainak többsége nem értett egyet a kiállítással és a vezetőség tevékenységével. A taggyűlés teljesen új vezetőséget választott KISZ-szervezetünk élére, olyanokat, akik addig a vezetésben semmiféle szerepet sem vállaltak. Akkor lettem KISZ-titkár. Az volt a KISZ-tagjaink által ránk bízott feladatunk, hogy készítsük elő a Stúdió új vezetőségét megválasztó közgyűlést. Nemcsak az akkori, pattanásig feszült belső helyzetünk indokolta a közgyűlés összehívását, hanem az is, hogy két vezetőségválasztó közgyűlés között, az alapszabály értelmében, 3 évnek kell eltelnie, s ez a határidő már eltelt. A tagság véleményét is kifejezve, ügyvezető-vezetőség jött létre, hogy kiírja és demokratikus szellemben lebonyolítsa a választást.

ELNÖK: — 1967. december 20-án megtartottuk a közgyűlést, amely titkos szavazással új Stúdió-vezetőséget választott. Akkor lettem a Stúdió elnöke. A vezetőségválasztással lezárult a Stúdió létét is kétségessé tevő, ha nem is hosszú, de rendkívül nehéz periódus, és újra kellett kezdeni valamit. Az új Stúdió-vezetőség dolgozni kezdett. Újfajta tervekkel foglalkozunk. Újfajta eseményekkel akarunk a közönség elé állni.

— A tervek kíváncsivá tesznek bennünket, mert a Stúdió jövőjére utalnak. Egyelőre azonban időzzünk még kicsit a jelennél. Napjaink képzőművészeti eseménye: a XI. magyar képzőművészeti kiállítás, amelynek már csak azért is helyet kell kapnia beszélgetésünkben, mert a kiállító művészek között nem kevés a fiatal. Hogyan ítélik meg a Stúdió vezetői a tagság szereplését ezen a kiállításon?

ELNÖK: — A XI. magyar képzőművészeti kiállításon szereplő művészek 30 százaléka Stúdió-tag. Ha viszont a volt Stúdió-tagokat is számítjuk, akkor a részvételi arány körülbelül 60 százalék. Ezek a számok is érzékeltetik a Stúdió jelenének és immár 10 éves múltjának jelentőségét.

KISZ-TITKÁR: — Ez a számszerű nagyságrend azonban nemcsak mennyiséget jelez. Ha valaki végigjárja a Műcsarnok termeit, amelyekben a rendezés stílusszemléleti csoportosításban mutatja be az anyagot, észreveheti, hogy a Stúdió-tagok legalábbis érintenek minden, ott szereplő stílust. Ez a sokszínűségre, sokoldalúságra s az útkeresésre utal. Ilyesmire, már ami az útkeresést illeti, könnyen azt lehet mondani, hogy a fiataloknál „természetes" tétovaság rejlik mögötte. Ezzel szemben, nekünk az a véleményünk, hogy szó sincs itt tétovaságról. De nagyon is szó van dinamikáról és tudatosságról. A fiatalok dinamikusan és tudatosan törekszenek arra, hogy megkeressék önmaguk kifejezési lehetőségeit, mégpedig abból a célból, hogy minél őszintébben vallhassanak korunk valóságáról. Nem mondom, hogy ez mindenkire vonatkozik. De sokukra, igen.

ELNÖK: — Ha kellően odafigyelünk a XI. magyar képzőművészeti kiállításon helyet kapott irányzatokra, akkor lehetetlen észre nem vennünk, hogy a Stúdió-tagok jóval inkább a mai magyar képzőművészet pozitívabb oldalán helyezkednek el és elég határozott realista törekvések jelentkeznek jó részük munkáiban. Érdekesnek és elgondolkoztatónak tartom, hogy éppen erről nem vettek tudomást a sajtóban megjelent kritikák.

— A kritika általában most sem úgy foglalkozott a fiatal képzőművészekkel és azoknak éppen a pozitív törekvéseivel, mint ahogyan kellett volna. Ezzel a megállapítással messzemenően egyetértünk. Ezért is beszéljünk csak tovább a pozitív törekvésekről! A Stúdió hogyan kívánja még határozottabban a közönség elé tárni ezeket a pozitív törekvéseket?

KISZ-TITKÁR: — Ha már a beszélgetés átlendült terveink irányába, hadd mondjam el, hogy terveink középpontjában a „Stúdió 10 éve" című kiállításunk megrendezése áll. Erre a KMP és a KIMSZ 50. évfordulóján kerül sor, reprezentatív körülmények között, ugyanott és ugyanakkora helyen, mint ahol most a XI. magyar képzőművészeti kiállítás látható, vagyis a Műcsarnok összes termében. Ennyiből is kitűnik talán, hogy komoly, jelentős, retrospektív kiállítás rendezésére készülődünk. Be akarjuk mutatni mindazokat az eredményeket, amelyeket a Stúdió fennállásának 10 éve alatt elért. Azokról az eredményekről akarunk számot adni és számvetést csinálni, amelyeket további tevékenységünk alapjának tekintünk, folytatni és továbbfejleszteni kívánunk. Tervezett kiállításunkon együtt szerepelnek a Stúdió jelenlegi és egykori tagjai, szándékaink szerint a legjelentősebb műveikkel.

ELNÖK: — Külön is hangsúlyozni szeretném, hogy amikor a „legjelentősebb művekről" beszélünk, nem az időtől és a tértől elvonatkoztatott és elvonatkoztatható műveket értjük alattuk. Mindazok, akik tagjai ma, vagy voltak régebben a Stúdiónak, valamennyien a szocialista Magyarországon végezték el főiskolájukat s váltak művésszé. A mai és az egykori fiataloknak ez a kiállítása éppen ezért a szocialista képzőművészet seregszemléje lesz. Alkalom a szembenézésre önmagunkkal, munkánkkal és feladatainkkal.

— Mi a véleménye a Stúdiónak, vagy legalábbis a Stúdió mostani vezetésének, a korszerűség szerepéről a képzőművészetben?

ELNÖK: — Véleményünk szerint, ha egy képzőművészeti alkotás eléri a művészi rangot, abban a pillanatban a mű mindent magában foglal. A „korszerűség" kritériumát is. De fordított sorrendben is mondhatnám! Ha a „korszerűség" kritériuma hiányzik egy műből, akkor az nem lehet „igazán művészi". Hiszen az „igazán művészi" a művész által megélt korban jön létre, s ennélfogva szükségképpest ki kell hogy fejezze azt a kort, annak a kornak a valóságát, amelyben a művész él. A mi esetünkben, a szocialista kort, a szocialista kor valóságát. A „megfoghatatlan", „időtlen" művek aligha fejeznek ki valamit is, vagy legalábbis valami lényegest a mi szocialista valóságunkból; vagy valami egészen *mást* fejeznek ki.

KISZ-TITKÁR: — A fiatal képzőművészek közül nagyon sokan képviselik ezt az álláspontot, megtoldva még azzal is, hogy számolnak a közönséggel, s arra törekszenek, hogy amit elmondanak műveikben és műveikkel, azt a közönség, vagyis a mi korunk és ne csak majd a „jövendő" értse meg. Mi ebben a korban születtünk, s kötelességünk úgy dolgozni a jövőnek is, hogy a mi korunk még szebbé tételén munkálkodjunk, fáradhatatlanul és nagyon őszintén.

Simon Gy. Ferenc

LYE PROFESSZORRAL

leti kutató, gyógyító orvosi munkát közvetlenül nem végez, mégis először azt kérdeztem, hogy *milyen gyakorlati eredményt várhat az orvostudomány a stress-kutatástól.*

— A nagyközönséget érthetően, az elméletnél jobban érdekli a praktikum, a betegségek legyőzését, vagy ha lehetséges, a megelőzését tartja fontosnak. E témának aktuális vetülete a szívátültetés problémája. Ezek az operációk rendkívül fontosak. Nagy lépésekkel viszik előre a sebészet fejlődését. De ha minden ma még nyitott kérdést megoldanak a sebészek és eljárásuk biztonságosabbá válik, akkor sem kerül sor a szívműtétek tömeges megvalósítására. Ehhez nagyon sok speciálisan képzett orvos, rengeteg igen drága különleges műszer és nem utolsósorban igen sok átültetésre alkalmas szív is kell. A szívátültetés rendkívül drága és bonyolult lehetőség, helyette nagyobb szükség lenne a gyógyítás és megelőzés hatékonyabb orvosságaira. Nem hiú ábránd ez, a stressel kapcsolatos kutatások is biztatást adnak. Állatkísérleteink során megállapítottuk, hogy egyes szívbetegségek mesterséges kialakítását *káliummal* és *magnéziummal* meg lehet akadályozni. A megfelelő gyógyhatású készítmény előállítása azonban már nem a mi profilunk. Éppen Magyarországra érkezésem előtt tárgyaltam gyógyszergyárakkal és javaslatot tettem, hogy milyen irányban keressék az ilyenfajta hatásos orvosságokat.

Évenként 5000 szakanyag

A következő kérdésre már nincs idő. A filmesek gépkocsiját kell követnem, hogy a professzor közelében maradhassak és a forgatások néhány perces szünetében folytathassam az interjút.

Az újjászületett budai Várpalotában, az *Országos Széchényi Könyvtár* új otthonában a szó a könyvtári munkára terelődik. A Selye Intézet dokumentációs módszere szakkörökben világszerte ismert. Nemcsak szerzők és címek szerint csoportosítják nyomtatott anyagaikat, hanem részletesen értékelik a közölt adatokat és szigorúan kötött sorrendben készítenek ezekről útbaigazító kartonokat. Ilyen módon gyorsan meg lehet találni, hogy például valamilyen szervre — például a szívre — egy bizonyos hatás kiváltására — például infarktusos koszorúér-elzáródásra —, milyen anyaggal, milyen körülmények között milyen eredményeket értek el. A kutatóknak tehát nem kell a mások által elvégzett kísérleteket elvégezni — ha kétségeik lennének, legfeljebb megismételni azokat —, és arról is tudomásuk van, ha teljesen új úton indulnak el, a kérdésem: *hogyan végzik ezt a nagyszabású dokumentálási munkát?*

— *Intézetünk alapkönyvtárát a magyar szabadságharc kitörésének évében, 1848-ban alapították. Nemzedékről nemzedékre gyűlt az anyag és fejlődött a nyilvántartás módszere. Néhány évvel ezelőtt a szomszéd ház építkezésénél tűz ütött ki és könyvtárunk nagy része megsemmisült. Nemzetközi segítséggel sikerült pótolni a hiányokat. Jelenleg huszonöt szakképzett könyvtárosunk 16 nyelven olvasva dokumentálja a stressre vonatkozó anyagot. Évente mintegy 5000 könyvet, dolgozatot tanulmányoznak át és dolgoznak fel a munkánk számára. Bibliográfiánkat egyébként minden évben eljuttatjuk az érdeklődőknek.*

— *Eddig 29 könyvet írtam, mindegyikben bőven közlök szakirodalmat. Most egy ötkötetes művön dolgozom, mely a gyulladással kapcsolatos eredményeket fogja összegezni s felsorolja majd az egyes témákra vonatkozó elérhető teljes nemzetközi szakirodalmat is.*

Vége a forgatásnak, már csak egy írásos üzenetnyi idő marad és rövid ebéd, majd kiadói tárgyalás s utána az egyetemi előadás következik.

A véletlen és a tervszerűség

A klinikára csak meghívóval lehet belépni. A szigorú kapuőrség még külföldi útlevéllel sem enged be senkit. A padokat zsúfolásig megtöltik tudományos életünk kiválóságai. Halk előadásváró csend, majd erősbödő moraj. A kívülrekedt orvostanhallgatók rejtekutakon besomfordálnak az épületbe és az emeleti kisajtón beözönle-

kányokat vizsgáltam, melyeknek vesebetegségben kellett volna elpusztulniok. Terv szerint. De a boncolás azt mutatta, hogy a veséjük ép. Hibás volt tehát a feltevés. Mikor már valamennyi patkányt kidobtam a kulladékkosárba, felötlött a gondolat, ha nem a vesebetegségtől hullottak el, vajon mi lehet haláluk oka? Visszaszedtem a patkányhullákat és teljes boncolást végeztem. Valamennyi állat szívinfarktusban pusztult el. Ez az „eredménytelen" kísérlet vezetett végül oda, hogy ma már nemcsak modellszerűen tudunk patkányokon infarktust előidézni, de ismerünk olyan tényezőket is, mellyel ez a súlyos betegség patkányokon kivédhetővé válik.

— *Persze, a tudományos munkából nem hiányozhat a tervszerűség. De ez a már megtalált eredmény széles körű kiaknázásához kell. És ennek egyik alapvető módszere a jó dokumentáció. De más a kísérlet, és más az élet. Ezt sohasem szabad szem elől téveszteni. Egyébként harmadik, magyar nyelven megjelenő könyvem éppen erről a problémáról fog szólni.*

...a békéért és a háború ellen

Az előadóteremből a baráti körbe vezetne az útja. A régi ismerősökhöz újonnan szerzett hívek is csatlakoznak. Az egykori osztálytársak, a komáromi gimnázium ötven évvel ezelőtti növendékei ölelgetik Hanzit, aki „semmit sem változott". A Vágsellyén született 61 éves professzor éppen olyan tökéletesen beszél magyarul, mint egykor. Megtudjuk azt is, hogy már az érettségi előtt hat nyelven beszélt és olvasott. Jelenleg a montreáli egyetemen francia nyelven ad elő. Műveit angolul írja, de a többi világnyelvet is érti.

— *Az anyanyelv elszakíthatatlan, megmagyarázhatatlan kapcsolat. Megvallva őszintén, gyakorlatban nem sok hasznát vettem a magyar tudásomnak, melynek megőrzése igen sok időmbe, fáradságomba került. Magyarokkal több mint harminc évig jóformán semmi kapcsolatom nem volt. Az utóbbi hét esztendőben azonban mind inkább bővülnek az összeköttetéseink. Jelenleg hat magyar munkatársam van és azt szokták mondogatni, hogy intézetünkben hovatovább a magyar lesz a félhivatalos nyelv...*

Már nincs lehetőség újabb kérdésre, az interjú folytatására. Az autogramkérők elsodorják körünkből Selye professzort.

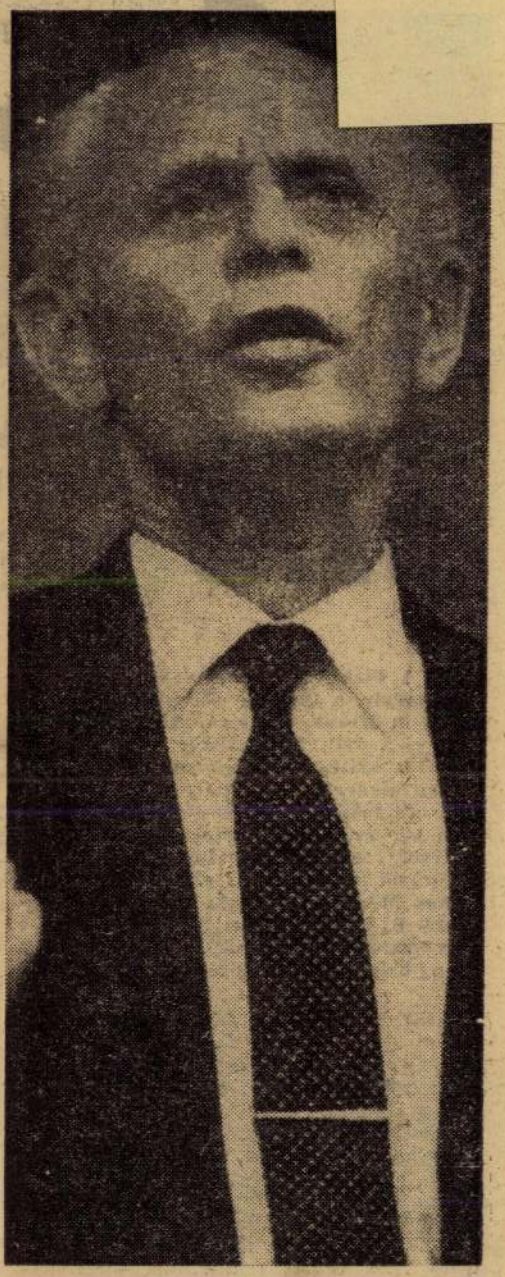

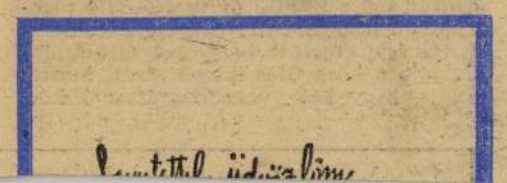

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1969 JUL 23

ESTI HÍRLAP
Budapest

Benedek György

Patrióták klubja

TERVEZIK A KERÜLETCÍMERT

LEGFONTOSABB CÉL: A VÁROSSZÉPÍTÉS

Igéretes kezdeményezés: augusztusban megalakul a XXII. kerületben a *kerületszépítők klubja*. Céljáról, terveiről most az alapítókkal, a leglelkesebb lokálpatriótákkal beszélgettünk.

— Szabályos klub lesz ez — mondták —, *tagjai igazolvánnyal bizonyíthatják majd hovatartozásukat.* Az összejöveteleken

megtudhatnak mindent a városfejlesztési koncepciókról,

javaslatokat tehetnek az elfogadott tervek keretében még ki nem dolgozott részmunkák szebb kivitelezésére, felveszik a kapcsolatot azokkal, akik patronálhatják egy-egy részfeladat megoldását. Például *az új lakótelep épületeihez több, a kerületben élő művész ajánlott fel szobrot, díszítő elemet.* És ha már a művészeknél tartunk: *Nagy Aladár, Benedek György* és *Geiszler József* festőművészek már *tervezik a kerület címerét.* Igen sok érdeklődő, segítőkész kerületi lakos ajánlotta fel közreműködését: *Jansen Frigyes* szobrászművész, *Márk Gergely*, az ismert rózsakutató, *Geszti Eszter*, a nagytétényi kastélymúzeum igazgatója, s

lesz a klubbizottság tagjai között pedagógus, ktsz-elnök, mérnök-tanársegéd.

Munkatervet nem dolgozunk ki, nem kijelölt napokon ülésezünk — *nem értekezlet leszünk az értekezletért.* Csak javasolunk, ötleteinket pedig többnyire a klub tagjai maguk valósítják majd meg.

ák túlny
ogástalar
A legtöbl
vendéglát
mek és h
mékeit ért
tályzatot"
ipari Vall
kapták.

Javult a

Ami a hú
illeti, az előző év azonos időszakával összehasonlítva, a termelőhelyeken csakúgy, mint az értékesítő hálózatban, *számottevő a javulás.* Legmegbízhatóbbak a felvágottak és a vörösárufélék voltak, a legtöbb hibát a hidegkonyhai termékekben, a félkész éte-

hazaérkezett Bukarestből a 11. matematikai diákolimpia magyar csapata. A versenyzők — még gimnazisták, vagy éppen frissen érettségizettek — azon nyomban megkezdték a vakációt, róluk és eredményeikről *Reiman Istvántól,* az Eötvös Loránd Tudományegyetem tudományos munkatársától, a csapat vezetőjétől kértünk beszámolót.

FIALA ARANYÉRMES

A csapat nyolc tagját: *Bajmóczy Ervint, Csirmaz Lászlót, Fiala Tibort, Lempert Lászlót, Mihaletzky Györgyöt, Pintz Jánost, Ruzsa Imrét és Soós Miklóst* a hazai matematikai versenyek legsikeresebb szereplői közül választották ki. Július 10—11-én *tizennégy ország 112 diákja* állt rajthoz Bukarestben. Belgium és Hollandia először vett részt az olimpián, Ausztria pedig megfigyelőit küldte el a versenyre, jövőre már ők is indulni akarnak. Valamennyi versenyző *saját anyanyelvén* kapta, s oldotta meg a pél-

1021 1969 OKT 24

Benedek Gy. örök

ÚJ LEHETŐSÉGEK A FIATALOK STÚDIÓJA ELŐTT

SIKLÓSI NYÁR

Képzőművész vendégeket hívtunk szerkesztőségünkbe, akikkel művészetről és társadalomról, és főként a kettő kapcsolatáról beszélgettünk. A kerekasztal körül BENEDEK GYÖRGY festőművész, a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának elnöke, SZABÓ GÁBOR szobrászművész, a stúdióvezetőség tagja, a siklósi szimpozion vezetőségének tagja, MIZSER PÁL festőművész, a festőszakosztály vezetőségi tagja foglal helyet.

VÁLTOZÓ LEHETŐSÉG

Mivel — közös elhatározásból — a művészet és a társadalom kapcsolatáról akarunk beszélgetni, induljunk ki a kapcsolat realizálásának egyik lehetőségéből: a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának létrehozásából. Milyen konkrét feladatot vállalt, s ebből mennyit valósított meg a stúdió?

BENEDEK GYÖRGY: Amikor a stúdió 1958-ban megalakult, azt a feladatot vállalta, hogy *sajátos szervezeti keretei között segíti a fiatalok elindulását az önálló alkotói pályán.* Sajátosak voltak ezek a szervezeti keretek, hiszen egyfajta, nagy alkotóközösséget teremtettek a főiskoláról éppen kikerült fiatal képzőművészeknek: műtermekkel, ösztöndíjakkal, pályázatokkal, kiállításokon való részvétellel. De a szervezeti keretek egyuttal újak is voltak. A mi stúdiónkhoz hasonló képzőművészeti szervezet a maga nemében tulajdonképpen egyedülálló a világon. Szinte minden példakép, tapasztalat nélkül kísérletezett azzal a lehetőséggel, hogy *miként* lehet elősegíteni a művészi alkotómunkának és az állami támogatásnak azt az egészséges egységét, amely a szocialista társadalom képzőművészetének felvirágoztatásához vezethet. Ez talán nagy szavaknak tűnik, pedig, ha jól meggondoljuk, nem kevesebb és

MIZSER PÁL: A vezetőség most odaáll minden, már csírájában is *jónak* tűnő képzőművészeti kezdeményezés-áramlat mellé. A mesterséges visszatartás ezekben az esetekben nem lenne jó, ellenkezőleg, káros lenne.

SZABÓ GÁBOR: De mi minősíthető már a csírájában is jónak? Egy elvet le kell szögeznünk, amely korábban elsikkadt, s talán éppen ezért recsegett-ropogott pár évvel ezelőtt a stúdió. Az az alapvető ugyanis, amiből ki kell indulnunk, hogy nálunk a *művészet bázisa, mecénása: a társadalom.*

MIZSER PÁL: Mi annak a hívei vagyunk, hogy szinte alkotásról alkotásra meg kell ismételni a konok kérdést: *kinek alkot a művész, kihez szól a műalkotás?* Hiszen a műalkotás önmagában, közönség, befogadó, átélő, továbbgondoló nélkül, kevés. Csak hatásával *együtt* tölthető be funkcióját. Vagyis... megint eljutottunk a társadalomhoz...

SZABÓ GÁBOR: Véleményem szerint a magyar képzőművészetben tagadhatatlan a fejlődés. De ez jószerivel inkább a *befeléfordulás* keretei között, mintsem a művészeknek a társadalommal kialakított közvetlen *kontaktusában* jött létre. Ez alól a stúdió sem kivétel. Úgy gondoljuk, megérett az idő, hogy ebből „kitörést csináljunk".

BENEDEK GYÖRGY: A stúdió történetének első tíz évében, főként az elején volt olyan törekvés, hogy: „ki a nép közé!" Üzemekben rendeztek kiállításokat, vándorkiállításokat, ankétokat. És így tovább. Ez *pozitív* törekvés volt. Hatása művekben is jelentkezett. De alkalomszerűsége miatt nem válhatott igazán aktívvá, mélyé, eredményessé. Mi ezt a kapcsolatot akarjuk *rendszeresíteni*, ezáltal elmélyíteni, ösztönzővé, aktívvá tenni. Ez a stúdióvezetőség új programja.

REÁLIS SZÖVETSÉGESEK

Hogyan gondoljátok ezt a kapcsolatot? Mert így, amit eddig elmondtatok róla, egyelőre csak „nagy szavaknak" hangzanak...

MIZSER PÁL: Igen, a dolog valóban nem egyszerű. De nem is megoldhatatlanul bonyolult. Egy biztos: a lehetőségünk megvan a megvalósítására. Két reális szövetségesünk máris van: *az új gazdasági mechanizmus és az egyre inkább hasznosan kiszélesedő szocialista demokratizmus.* Mondok egy példát arra, hogy a társadalom és a művészet kapcsolatának elmélyítésében milyen *új* és voltaképpen *egyszerű* módszerekkel találkoztunk máris. A *Pest megyei Tanács* Szentendrén *művésztelepet* létesített. Minden felesleges bürokráciától mentesen, *saját* hatáskörében. Hiszen önálló döntéseinek és cselekvésének lehetőségei biztosítottak.

SZABÓ GÁBOR: Siklóson a *járási tanács vb.* és a *járási KISZ-bizottság* önálló kezdeményezésére, saját „kivitelezésben", szintén „*saját* hatáskörben", meghívásos alapon jött létre a szobrászok sok értelmes kísérletezésre, gazdag fejlődésükre is alkalmat nyújtó műhely-művésztelepe: *a siklósi szimpozion.* Az ellátás ingyenes. S ennek ellenértékeként a művész otthagyja az elkészített művet. Egyszerre nyolc művész dolgozhat. Évente: ötven-hatvan fő.

BENEDEK GYÖRGY: Budafokon is szán lehetőségek vannak. És sorolhat... tovább. A lényeg az, hogy *vannak* ilyen lehetőségek. S a jövőben, a jelek szerint, még inkább lesznek. Ezek alkalmat teremtenek arra, hogy a művészek befeléfordulása megszűnjön, kapcsolatuk az élettel, műveik közösségével, műveik tartalmával, a valósággal: megerősödjék. Ettől többféle hatás remélhető. Az is, hogy a közönség megértse a művészt. De az is, hogy a művész értse a közönséget, közelebb kerüljön az élethez, a valósághoz, annak problémáihoz s a problémákra adandó művészi megfogalmazású, mindenképpen becsületes válasz jobb, közvetlenebb, érthetőbb, tehát hatásosabb megfogalmazásához. A művészet „emberközelbe" kerülhet azáltal, hogy a művész maga is „emberközelbe" kerül. A stúdiótagság így „decentralizálódik". De ez semmiképpen nem kényszer. Aki akarja, csinálja. Pontosabban arról van szó, hogy *csinálhatja*, mert megvan rá a lehetősége. Ami semmiképpen sem jár együtt a stúdió szervezeti dekoncentralizálásával. Ellenkezőleg: *a stúdió szerepe és jelentősége megnövekszik.* Miközben ösztönzi tagjait, hogy éljenek ezekkel az új s egyénileg kialakítható lehetőségekkel, ugyanakkor áttekinti, rendszerezi, összefogja tevékenységüket.

A JÖVŐ ELŐTT

Sok sikert kívánunk ehhez a programhoz. Mert jónak ígérkezik. Bár minden program annyit ér, amennyit megvalósítanak belőle.

Simon Gy. Ferenc

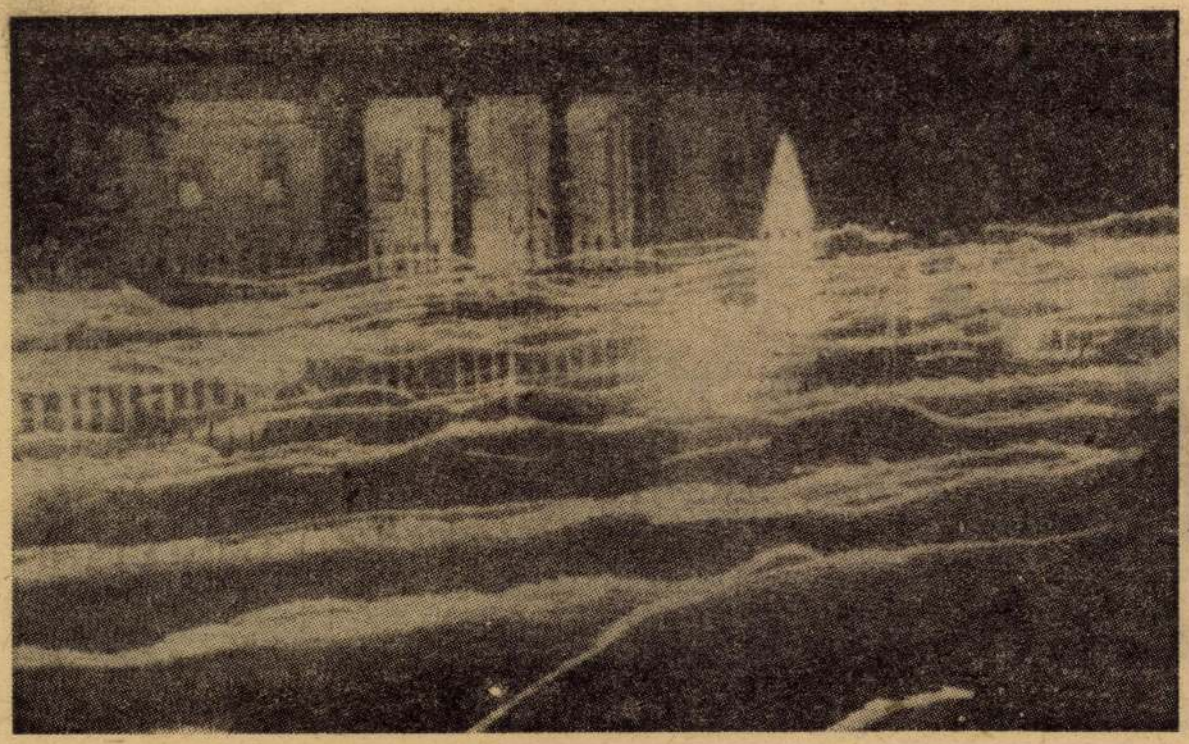

A tiltakozók gyertyás menete a Fehér Ház előtt a vietnami moratórium napján

A második M-napra készülnek

„NO MORE WAR"

Az első M-day — a vietnami moratórium napjának — szervezői, azok a diákok, akik a tiltakozó akció washingtoni, bostoni és más városi főhadiszállásán előkészítették az október 15-i demonstrációkat, nem számítottak ilyen hatalmas részvételre! A WTOP rádióállomás szerint *az Egyesült Államok lakosságának 16—18 százaléka vett részt aktívan az M-day eseményein.* Mintegy 1200 amerikai egyetemen és főiskolán rendeztek a diákok tiltakozó gyűlést és menetet. A Gallup közvéleménykutató intézet szerint a megkérdezett amerikaiak 57 százaléka állást foglalt amellett, hogy legkésőbb jövő év decemberéig vonják ki az összes amerikai csapatot Vietnamból!

Csaknem 30 millió amerikai követelte a vietnami békét az első M-napon. A moratóriumot — *halasztást, „csendet"* — kért a kongresszustól a vietnami kérdésben, hogy, úgymond, a határidők megszabása ne akadályozza a kormány vietnami politikájának kialakítását. Nixon valójában az amerikai közvélemény támogatását kérte — ehelyett azonban *az amerikai közvélemény elsöprő erejű, egy új elnökválasztással felérő bírálatát kapta.*

Washingtonban mintegy 40 ezren vonultak égő gyertyákkal a kezükben, méltóságteljesen a Fehér Ház elé, a Pennsylvania Avenue-n. A Washington Emlékműnél rendezett nagygyűlésen Coretta King, a meggyilkol néger vezető özvegye beszélt, majd ő gyújtotta meg az első gyertyát, amelyet 40 ezer követett — a Vietnamban meghalt 40 ezer amerikai katonára emlékeztetve... *A Capitólium előtt felolvasták a 40 ezer elesett amerikai nevét.*

A San Francisco-i állami egyetem udvarán a diákok *miniatűr temetőt* létesítettek, az egyik koporsót az amerikai, a másikat a Dél-vietnami Nemzeti Felszabadítási Front zászlajával vonták be. Dél-Vietnamban amerikai katonák százai *karjukon fekete szalaggal* álltak szolgálatba az M-napon. Da Nangnál négy fekete karszalagos amerikai katona sebesült meg egy összecsapásnál.

Nixon egy hónap moratóriumot kapott a tiltakozók milliótól, hogy rendelkezzék az amerikai csapatok Vietnamból való kivonására. November 14-én és 15-én újabb M-napra kerül sor, ha az elnök nem tesz elfogadható intézkedést a vietnami agresszió megszüntetésére. Ezúttal Washingtonban megrendezik a *„halál menetét":* a Vietnamban elesett 40 ezer amerikai katona arcképét viszik majd a tüntetők a Fehér Házhoz, követelve az amerikai katonák hazahívását, ez-

tallózva

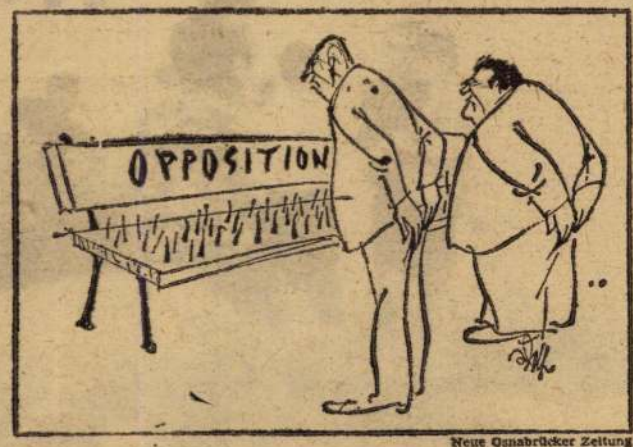

Neue Osnabrücker Zeitung

És eljő a legkínosabb ... augusztus a 20-ános Helga nap, amikor a n padsorból, a pódiu egyszerű nézők kö ülni ... Amit sze 28. éjszakáján, az lasztási eredménye tán Kiesinger és elképzelhetetlennek — az beteljesült: koalíciót felváltja ciáldemokrata-liber koalíció, s K Strauss meg társai position — az elle szöges padjá nek. Nem lesz k dolguk, hiszen hú ültek a puha bár kekben. Ez a CD legnagyobb ugrása tized alatt — lefelé

A londoni hírmű rottak végre azok épületeknek emeleti kaiból, amelyeket a palota közelében m tak. A hippi-p csomnak ugyani főváros közelében Patrick szigetet megvásárolni, távol szőhajúakat állandó borgató rendőröktő ezer angol fontot fizettek, s nyolc h lül összeszedik a t ezret, hogy — ha tóságok tiltakozó nem válik komolly ir partok közelébe dezzék és felnítsé relem társadalmát ... szívátültetésel hírű professzora, d nard, nem vásá gának külön szige nem az ola Ischián flörtölt Barbara Zöllnerrel

MAGYAR IFJUSÁG
Budapest, V.
Telefon: 188-296, 188-307

A MINŐSÍTÉS CSÍRÁJA

Ez már a múlté. Annak idején elég sokat írtunk róla. A stúdiónak azóta új vezetősége van, ennek képviselőit látjuk most vendégül vitakerekasztalunk mellett. S éppen arra vagyunk kíváncsiak, hogy ti — mit csináltok?

SZABÓ GÁBOR: Ez így van. De az is igaz, hogy a magyar képzőművészet általában „kiszelesedett", nagyon is sokrétűen differenciálódott. Tíz évvel ezelőtt a stúdió összetéte-le viszonylag *homogén* volt. A mai képzőművészetben általában sokféle irányzat (szellemében, stílusában) van jelen. A stúdióban is. Ma már *heterogén* a stúdiótagság összetétele. És ez már korábban konfliktusokhoz vezetett.

BENEDEK GYÖRGY: „Belerecsegett-beleropogott" a stúdió.

MIZSER PÁL: És akkor még finoman is fejezted ki magad...

SZABÓ GÁBOR: A stúdióban az első tíz év végefelé anarchia keletkezett. Faluszlerült az is, ami egyébként ülőrülhetett volna.

BENEDEK GYÖRGY: Nem sikerült másképp. Ki *kellett* ütközniük az ellentmondásoknak 1966-ban, amikor a „gyöztesség lett" csoport a stúdióban úgy képviselte a „legyőzöttek" érdekelt is, hogy a maga szűk, *negatív hatású* érdekelt képviselte kizárólag.

SZABÓ GÁBOR: Ez már a múlté. Annak idején elég sokat írtunk róla. A stúdiónak azóta új vezetősége van, ennek képviselőit látjuk most vendégül vitakerekasztalunk mellett. S éppen arra vagyunk kíváncsiak, hogy ti — mit csináltok?

Benedek György

Vitéz Nagybányai Horthy Miklós, Magyarország kormányzója arcképét nemrég festette meg Benedek György festőművész a Magyar Családok Országos Egyesülete megbizásából.

Tolna - Világlapja
1940. 46. sz.

270 Vidovszky Béla. Kártyavetőnő. Olajf. Eladó.
271 Sándorházi V. Béla. Téli nap. Olajf. Eladó.
272 Némethy Miklós. Golgotha. Olajf. Eladó.
273 Faragó Géza. Hol volt, hol nem volt. Tempera. Magántulajdon.
274 Kléh János. Tiszapart Szolnokon. Olajf. Eladó.
275 Halász-Hradil Elemér. Boglyák napsütésben. Olajf. Eladó.
276 Csáky László. Téli táj. Olajf. Eladó.
277 Telkessy Valér. Interieur. Olajf. Eladó.
278 Thein Miksa. Lili. Olajf. Magánt.
279 Nagy Vilmos. Műteremben. Olajf. Eladó.
280 Pentelei Molnár J. Hideg nap. Olajf. Eladó.
281 Meissl Ágoston. Pierrette. Olajf. Eladó.
282 Halász-Hradil Elemér. Portrait-tanulmány. Olajf. Eladó.
283 Horthy Béla. Hó. Olajf. Eladó.
284 Sándorházi V. Béla. Marcalparti részlet. Olajf. Eladó.
285 Nagy Vilmos. Biedermayer. Olajf. Eladó.
286 Kalivoda Kata. Parasztudvar. Olajf. Eladó.
287 Kiss Rezső. B. D. úrhölgy arcképe. Pastel. Magánt.
288 Pálfy József. Olasz kikötő. Olajf. Eladó.
289 Sándor Antal. Feketeruhás nő. Olajf. Eladó.
290 Kléh János. Őszi délután. Olajf. Eladó.
291 Kiss Rezső. Ibolyák. Olajf. Eladó.
292 Pap Emil. Csendélet. Olajf. Eladó.

BÉKEVÁGY NORVÉGIÁBAN

A norvég ellenállás fokozatosan csökken

Amszterdam, április 19
(Stefani-ügynökség)

Skandináviából a következő hivatalos jelentés érkezett Hágába:

A norvég ellenállás fokozatosan csökken és a norvég lakosság között mindinkább az a vélemény terjed el, hogy jobb lenne a megtörtént német megszállást elfogadni és lemondani a hatástalan gerillaharcokról. *(MTI)*

Két angol bombavetőt lőttek le Oslo fölött

Oslo, április 19
(NST)

Csütörtökön két angol bombavető repülőgépet lőttek le a norvég főváros fölött. A két repülőgép a városban zuhant le és nyolc házat súlyosan megrongált.

A két repülőgépet azonnal lelőtték, mihelyt megjelent a város fölött, úgyhogy az angoloknak arra sem volt idejük, hogy ledobják bombáikat.

Napról-napra növekszik a németek ellenállóereje Norvégiában

London, április 19
(Magyar Távirati Iroda)

Az angol sajtóban szaporodnak azok a hangok, amelyek *gyors és erélyes akciót sürgetnek Norvégiában.* Legutóbb a *Times* mutatott rá arra,

milyen nagy jelentősége van egész sor állam várható magatartása szempontjából annak, milyen fordulatot vesznek az események Norvégia területén.

A Daily Scetch katonai tudósítója is azt írja, hogy az angol közvélemény *türelmetlenül várja a további, déli irányban történő angol partraszállásról szóló híreket,* továbbá repülőtámaszpont létesítésének hírét, mert csak ilyen módon lehetne fenyegetni a németek útvonalait és összeköttetéseit.

A News Chronicleban Vernon Bartlet sürgeti a norvégeknek nyujtandó tényleges segítséget. A kormánynak be kell látnia, — írja — hogy *komoly kockázat nélkül nem tud döntő eredményt elérni, mert napról napra növekszik a németek ellenálló ereje az esetleges angol támadással szemben.*

Storlien felé négy kilométerre állnak a svéd határtól a németek

Storlien, április 19
(Havas-ügynökség)

Csütörtök reggel óta Storlien határállomás — Trondhjemtól 50 kilométerre — szigorú felügyelet alatt áll. Külföldi ujságíróknak nem szabad itt tartózkodniok. A 600 méter magas hegyszoroson keresztül vezető átjáró kedd óta légmentesen el van zárva.

Csupán néhány norvég menekülő érkezik svéd területre, mert a határállomástól 4 km-re lévő németek szigorúan ügyelnek a határra. Így gyakorlatilag Norvégiából nem érkezik hir. Mégis megerősítik azt a hírt, hogy 200 bajor elfoglalta a norvégpartvidéken a vasuti vonalat és a hegyesúcsokon látni lehet a sizö járőröket. *(MTI)*

Harc Hegra erődért

Stockholm, április 19
(NST)

Hegra norvég erőd, amely *Trondhjem* és *Storlien* között épült, a legutóbbi jelentések szerint még mindig *ellenáll a németek ostromának.* Az erődöt száz norvég tengerészkatona védelmezi. Az erődöt ismételten német repülőgépek repülték át és bombákkal árasztották el.

Menekülnek át a svéd határon a norvég katonák

Stockholm, április 19
(NST)

A csütörtöki nap folyamán is *sok norvég katona menekült át a svéd határon.* A norvég hadsereg átmenekült tagjai között *sok magasrangú tiszt* is van, köztük *Eriksen* tábornok, az első norvég hadosztály parancsnoka.

Vaermland svéd határtartományban eddig már *4000 norvég katona menekült át.* Mint Karlstadból jelentik, az ottani hatóságoknak nagy gondot okoz a menekült norvég katonák elhelyezése. A svéd hatóságok azzal a gondolattal foglalkoznak, hogy az átmenekült norvég katonák számára *gyüjtőtábort* létesítenek s állítólag azt mérlegelik, hogy Arvika határvároskát teljesen kiürítik, hogy ott az átmenekült norvég katonákat elhelyezhessék.

Eidsvold norvég zarándokhelyet nem bombázták a németek

Oslo, április 19
(Német Távirati Iroda)

A Norvég Távirati Iroda különtudósítót küldött Eidsvoldba, hogy az személyesen meggyőződhessék arról, hogy a svéd rádiójelentésekkel ellentétben *sértetlenül maradt* ez a régi norvég cethalászhelység, ahol 1814-ben kikiáltották Norvégia függetlenségét és elhatározták alkotmányát. Eidsvold nemzeti zarándokhely.

A Norvég Távirati Irodának ugyanez a munkatársa csütörtökön átutazott *Drammen, Toensberg, Horten, Sandefjord* helységeken és megállapította, hogy *ezek a helységek sincsenek összerombolva,* amint azt a külföldi rádióállomások állították. A norvég ujságíró kijelentette, hogy bombarobbanásokból semmi sem fedezhető fel.

A gépkocsin megtett utazás teljesen zavartalan volt. A lakosság útközben többször kérdést intézett a norvég ujságíróhoz az oslói helyzetről. Ő a kérdésekre állandóan csak azt felelhette, hogy *az angol rádió jelentései hamisak* és a norvég fővárosban az élet rendes mederben folyik. *(MTI)*

Esti!
Esti lap
MAGYARORSZÁG
A legkésőbben megjelenő délutáni lap!

MARKOVICS LÁZÁR JUGOSZLÁV IGAZSÁGÜGYMINISZTER tegnapi előadása közben, amelyet a nemzetközi jogról és politikáról tartott. Az alsó képen a hallgatóság sorában Karafiáth főpolgármester, jobbról Rasics budapesti jugoszláv követ

HENDERSON:

Ostobaság volna azt remélni, hogy a német nép fellázad Hitler ellen

A hatalmas ellenség szervezettségéről elismerően nyilatkozott a volt berlini angol nagykövet

London, április 19
(NST)

Sir Neville *Henderson*, volt berlini angol nagykövet egyik beszédében kijelentette, hogy egy olyan hatalmas ellenséget, mint amilyen Németország, amelynek erejét nem szabad lebecsülni, nem lehet egykönnyen leverni és legyőzéséhez nem csupán az egész angol nép közös erőfeszítése szükséges, hanem

a dominiumoknak is fokozni kell támogatásukat a közös ügy érdekében.

A volt angol nagykövet *elismerően nyilatkozott Németország szervezettségéről* és hangsúlyozta, hogy *ostobaság volna azt remélni, hogy a német nép fellázad Hitler és a nemzetiszocializmus ellen.*

Amerika csendesóceáni hajóhada útban a Holland-Indiával határos vizekre

Washington, április 19
(Stefani ügynökség)

Roosevelt csütörtökön megerősítette Hull külügyminiszternek Holland-India status quójával kapcsolatos nyilatkozatát.

Közben a csendesóceáni amerikai hajóhad a Távol Keletre tart, ahol Holland-India közelében lesz. *(MTI)*

NE KÍNLÓDJUNK

ha nem muszáj! Ideges fájdalmak, fejfájás, fogfájás, női gyengélkedés stb. idején kitünő gyógyszer az 1, 3 és 8 ostyás dobozokban minden gyógyszertárban kapható

ALGOCRATINE

Április 19

GIURESCU román propagandaminiszter, aki a milánói kiállítás megnyitása alkalmából több napot töltött Olaszországban, csütörtökön újra visszaérkezett Bukarestbe. A pályaudvaron többek között a bukaresti olasz követ is üdvözölte. Ugyancsak csütörtökön este érkezett vissza a román fővárosba az angol követ is, aki a balkáni angol diplomaták londoni értekezletén vett részt.

SZÁZ HAJÓTÖRÖTT érkezett Skócia egy nyugati kikötőjébe csütörtök este.

A FINN, NORVÉG, SVÉD alattvalókra is bevezették az útlevelek kötelező láttamozását Dániában. Az úgynevezett északi személyazonossági igazolvány, amely eddig elegendő volt, érvényét veszti.

A BUENOS-AIRESI ARVIZ a kedvező időjárás következtében apadóban van ugyan, de a katasztrófa kiterjedése még nem tekinthető át. Eddig 40 halálos áldozatról tudnak, a vízbefúltak száma azonban valószínűleg sokkal nagyobb. A szövetségi kormány külön bizottságot küldött ki az inségesek támogatására és egyelőre 200.000 pesót bocsátott rendelkezésükre.

A ROMÁN KŐOLAJIPAROSOK megbízottja levelet intézett Gheron Neta kőolajkormánybiztoshoz. Azt közlik az iparvállalatok felelős vezetői, hogy módjukban áll a román petróleumtermelés 20—30 százalékos fokozása, ha az állam megfelelő rendszabályokkal megkönnyíti a kőolajkutatást és a lelőhelyek feltárását.

A STOCKHOLMI RENDŐRSÉG felszólítást intézett a főváros lakosságához, hogy jelentkezzék segédrendőri szolgálatra. Az őrszolgálat és lakoltalom terén a rendőrségre olyan hatalmas munka hárul, hogy összes tartalékjainak behívásával sem győzi a munkát. Elsősorban a katonai szolgálatra alkalmatlanokhoz fordulnak.

A NORVÉG KATONAI EGYENRUHÁK viselését megtiltotta az újonnan alakított norvég kormánybizottság a németek által megszállt területen.

A KATONATISZTEK nyugdíjazási korhatárát az amerikai szenátus 64 évről 50-re szállította le.

AZ AMERIKAI SZÖVETSÉGI SZENÁTUS csütörtökön elfogadta a költségvetési javaslatot, amely a tengerészeti minisztériumnak a július 1-én kezdődő számadási esztendőben 963.7 millió dollárt engedélyez hajóépítés stb. céljaira.

Csajkovszky-est a Vigadóban

Csajkovszky születésének századik évfordulója alkalmából jubileáris est keretében áldozott zenei életünk a nagy mester emlékének. A *Hangverseny Zenekar* élén *Hans Weisbach*, a bécsi rádió főzeneigazgatója szerepelt, mint vendég, a szólórészben pedig Nikita de *Magaloff* orosz zongoraművész. *Weisbach* különösen szereti a hatalmas, elementáris erővel zúgó drámai kitöréseket és egyéniségének egyik fő jellemvonása ez *a mindenekfelett érvényesülő drámai erő*. Gyönyörűen szólt pálcája alatt a sokat hallott *Pathetikus szimfónia* megtelítődve Weisbach mesteri képzelőerejével, egyéni frissességével.

A *b-moll* zongoraversenyt Nikita de *Magaloff* játszotta brilliáns technikával, színesen, a fiatalok meglepő érettségével, különösen szépen domborítva ki *a második és harmadik tétel nemes szépségét*. A Vigadót zsufolásig megtöltő közönség lelkesen ünnepelte az est kitűnő vendégművészeit.

V. J.

— **Az unitáriusok Dávid Ferenc Egylete** április 19-én, pénteken, délután 6 órakor az Unitárius Missziós Házban (IX., *Högyes Endre*-utca 3.) br. *Orbán* Balázs halálának 50 éves évfordulója alkalmából *emlékünnepélyt* rendez. Az emlékbeszédet dr. *Veress* Gábor mondja, dr. Palló **Imre székely dalokat énekel.**

Letartóztattak nyolc péksegédet, mert megverték a vasárnap is dolgozó társaikat

A főkapitányság politikai osztálya, majd bűnügyi osztálya *napok óta széles körben nyomozott egy botrányos verekedés ügyében.* Vasárnap kora reggel történt, hogy

egy fiatalemberekből álló nagyobb kerékpáros társaság sorozatosan megtámadta Zugló utcáin, az Erzsébet királyné uton, a Hajcsár úton és más főbb vonalakon a pékinasokat és segédeket,

akik a pékek vasárnapi munkaszünetével kapcsolatban egyelőre nem foglaltak határozott állást és vasárnap kora hajnalban is kihordták a fogyasztóknak a friss péksüteményeket.

A támadás előzménye az volt, hogy szombat délutánra a sütőiparosok alkalmazottai nagygyűlést hirdettek a Vas- és Fémmunkások magdolnautcai székházában azzal, hogy ezen a gyűlésen döntsék el, hogy *kihordják-e vasárnap reggelenként a süteményt a pékek alkalmazottai vagy pedig teljes vasárnapi munkaszünetet tartsanak.*

A gyűlésre nem kaptak engedélyt a rendőrségtől, mert későn jelentették be és a főkapitányság engedélyosztályán úgy döntöttek az illetékesek, hogy a gyűlést halasszák későbbi időpontra. A péksegédek és tanoncok nagyobb serege nem tudott a gyűlés elmaradásáról és

a meghirdetett időpontban felsorakozott a magdolnautcai munkáshelyiség előtt.

Végleges döntés tehát nem is lehetett, voltak azonban kisebb-nagyobb csoportok, amelyeknek egyike abban állapodott meg, hogy vasárnap dolgozik, másik csoport pedig abban, hogy munkaszünetet tart. Természetesen ingerült viták is támadtak az egyes csoportok között, de ekkor még semmi komolyabb következménye nem lett az összejövetelnek. Akadtak azonban olyanok, akik *méltatlankodtak amiatt, hogy egyesek vállalják a vasárnapi munkát.*

A rendőrség megállapította, hogy

valóságos kerékpárosztag alakult a társaik állásfoglalása miatt elégedetlenkedő péksegédek körében s ezek elhatározták, hogy erőszakkal akadályozzák meg munkájukban a dolgozókat.

Vasárnap hajnalban azután a Zugló egyes utcáin lesben álltak ezek a kerékpárosok és amikor arra hajtott telt kosarával egy-egy munkáját végző fiatal pék, megtámadták. Nemcsak megverték a dolgozókat, hanem *kosaraikat is kiborították a földre.* Olyan eset is volt, mint a nyomozás megállapította, hogy

petróleummal öntötték le a támadók a friss péksüteményeket.

A zuglói utcák még vasárnap délelőtt is szabályos csatatérhez hasonlítottak. Zugló polgársága felháborodottan tárgyalta az eseményeket.

A rendőrség előbb őrizetbe vette, majd magánosok ellen elkövetett erőszak büntette miatt letartóztatta: *Manner* Zoltán 20 éves, *Fülöp* Pál 26 éves, *Frech* Ferenc 25 éves, *Forintos* György 25 éves, *Mendel* István 28 éves, *Hoborka* Mihály 31 éves, *Lajos* Béla 25 éves és *Németh* Pál 29 éves péksegédeket.

A letartóztatási végzésben hangsúlyozta a rendőrség, hogy szigorúan kellett eljárnia ellenük, mert a köznyugalmat veszélyeztették és ilyen súlyos időkben, mint a mai: *a kenyér megbecsülése ellen vétettek.*

Per egy színésznő portréja miatt

Az I—III. kerületi járásbíróságon vitéz *Kéry* János bíró tárgyalta azt az érdekes pert, amelynek felperese *Benedek* György festőművész, alperese pedig *Szepes* Lia, a Vígszínház fiatal művésznője volt.

A per előzményeihez tartozik, hogy *Benedek* György még 1938-ban *életnagyságú portrét festett a színésznőről, aki a portré árát nem fizette meg.* A festőművész ezért polgári per útján kérte, hogy a bíróság 100 pengő honoráriumot ítéljen meg számára.

Szepes Lia, aki a tárgyaláson személyesen is megjelent, ügyvédje, dr. *Farkas* Iván útján előadta, hogy a festőművész a színházi súgónő által mutattatta be magát neki és kérte, *engedje meg, hogy portrét fessen róla.* A művész arra hivatkozott, hogy kezdő festő, aki azzal, hogy egy színésznő képét megfestheti és azt tárlaton kiállíthatja, nevét ismertté teheti és elindíthatja karrierjét. Hangoztatta, hogy honoráriumot nem fog kérni.

Szepes Lia először arra hivatkozott, hogy nem ér rá és így próbálta elhárítani a festőművész kérését, az azonban nem nyugodott ebbe bele, hanem *többízben jelentkezett nála.* Később már azt ígérte, hogy csak kétszer kell modelt ülnie, mert lefényképezteti és a kép festését fénykép után fogja elkezdeni. *A művésznő végül beleegyezett* és a kép el is készült. Ilyen körülmények között természetesen jogtalannak tartja a festőművész kérését.

Benedek György tagadta *Szepes* Lia előadását.

A bíróság több tanut hallgatott ki, akik *a színésznő védekezését igazolták.* Az elhangzott tanuvallomások alapján a bíróság a festőművészt keresetével elutasította és a költségek megfizetésére kötelezte. Az ítélet *jogerős.*

A KANSz memoranduma a kormányhoz

A Közszolgálati Alkalmazottak Nemzeti Szövetsége (KANSz) *emlékirattal* fordult a kormányhoz, amelyben azt kéri, hogy a normálstátus keretében megüresedett állásokat június havában töltsék be, nagyobbszámú cím- és jellegadományozás történjék a IX—XI. fizetési osztályokban is. A tűzharcosok sérelmeit orvosolják, a kezelők, díjnokok, kisegítő szolgák kinevezését kedvezőbben bírálják el, 1940 július hó 1-től az üresedésbe jövő állásokat azonnal vagy legalább félévenként töltsék be, mielőbb rendszeresítsék minden tisztviselői csoportban az automatikus előlépést, valamint az 1932 július 1-től 1933 június 30-ig terjedő és figyelmen kívül hagyott egyévi várakozási időt számítsák be az előlépésnél.

Turay Ida autókaramboljának utójátéka

A balatoni műúton, Lepsény határában két évvel ezelőtt összeütközött *Schmideg* József fuvarozó és *Turay* Ida színésznő autója. Az utasoknak nem történt bajuk, csak a kocsik rongálódtak meg. *Schmideg* kocsijának megrongálása miatt kártérítési pert indított *Turay* Ida és férje, *Békeffi* István író ellen, 1726 pengő kártérítést követelt tőlük. A bíróság előtt mindkét fél és a tanuk azt állították, hogy a balesetet kizárólag a másik kocsivezető gondatlansága idézte elő.

A tényállás alapján a bíróság két veszélyesüzemű jármű összeütközéséből bekövetkezett balesetet állapított meg, azzal, hogy a kár fele-fele arányban megosztandó. Megállapították, hogy *Schmideg* kocsijának kijavítása 251 pengővel többe került, mint Turayék autójának kijavítasa, így ennek a 251 pengőnek megfizetésére kötelezte a bíróság Békeffiéket.

Elítéltek egy kávéházi zugbukmékert

A detektívek már hosszabb ideje figyelték *Reismann* Ede 45 éves kereskedelmi alkalmazottat, akiről tudták, hogy tiltott lóversenyfogadások miatt korábban már két ízben elzárásra ítélték különböző kerületekben az illetékes rendőrbírák. Egyszer a VII. kerületben, máskor a VI. kerületben kapott 30—30 napos elzárást és büntetését ki is töltötte.

Megállapították, hogy *Reismann notóriusan foglalkozik bukmékereskedéssel.* Az volt a szokása, hogy hóna alatt könyvvel és kisebb-nagyobb folyóiratkötegekkel bejárt a különböző kávéházakba és ott azoknak a vendégeknek, akikről sejtette, hogy lóversenyzők, vagy hivei az ügetősportnak, diszkréten tippeket ajánlott a versenyekre. Ezeken a fogadásokon azután természetesen keresett is.

A napokban a detektívek rajtaütöttek, amikor megint fogadott az egyik lipótvárosi kávéházban. Eljárás indult ellene és ma délelőtt az V. kerületi rendőrkapitányságon vonták őt felelősségre. Visszaesésének megokolásával az eljáró rendőrbíró a legmagasabb kiszabható büntetéssel sujtotta Reismannt, akit *kéthónapi elzárásra ítélt.* A rendőrbírói ítélet hangoztatta, hogy újabb tiltott fogadás esetén kitoloncolják Budapestről.

Bukarest cáfolja a csapatvisszavonási orosz-román egyezmény hírét

Bukarest, április 19
(Stefani-ügynökség)

Román illetékes körök *cáfolják* azt a külföldön közzétett híresztelést, hogy a román és a szovjetorosz kormány megegyezett abban, hogy *csapataikat 10 kilométerre visszavonják a közös határról. (MTI)*

ADY LAJOS tankerületi főigazgató, Ady Endre testvéröccse 59 éves korában meghalt

— **A Magyar-Finn Társaság kiállítása.** A Magyar-Finn Társaság *április 19-től május 2-ig az Iparművészeti Múzeumban Miklós* József, *Orsós* Ferenc és *Rozs* József festők munkáiból *»Finnország magyar szemmel«* címen gyűjteményes kiállítást rendez. Az ünnepélyes megnyitás *Onni Talas* budapesti finn követ jelenlétében ma délelőtt 12 órakor lesz.

— **F. C. Ferguson előadása.** F. C. *Ferguson*, a British Council magyarországi megbízottjának »India és a Kelet — európai szemmel« című előadása e hó 19-én, ma délután 6 órakor lesz a Kereskedelmi és Iparkamara dísztermében.

— **Május 5-én lesz az Anyák Napja.** Hagyományos szokás szerint ez évben is május hó első vasárnapját, május 5-én szenteli a társadalom az édesanya iránti szeretet és ragaszkodás megnyilvánulásának. A mai világesemények sodrában élő és a mindennapi hajszában meggyötört lelkű emberiséget ez a legszebb ünnep egyesítheti egy soha el nem hervadó gondolatban, az anyai jóság előtt hódoló ősi ösztön szolgálatában. Kicsinyek és nagyok bizonyára sietnek majd apró ajándékaikkal kedveskedni az édesanyának, az iskolák ünnepségeket rendeznek és a cukrászkirakatok is megtelnek szemet gyönyörködtető jelképes készítményeikkel. Mint értesülünk, a cukrászság ezévben az Anyák Napja alkalmából szokásos kirakatversenyt, a komoly időkre való tekintettel, díjazás nélkül rendezi meg, de önmaguk közt pusztán erkölcsi sikerért nemes vetélkedésre indulnak, mintegy jeladásul arra, hogy az Anyák Napját a lélek mélységeiből fakadó bensőséges igaz érzéssel kell megülni.

Érdekes tervek a cukorellátás újabb szabályozására

A készletgazdálkodást továbbra is fenn kell tartani

Az *Esti Ujság* legutóbb jelentette, hogy a cukortermelési idény az ország összes cukorgyáraiban megkezdődött és szakértők előzetes becslése szerint körülbelül 17—18.000 vagón cukortermésre lehet az idén számítani. Az utolsó három hét időjárása általában kedvezett a cukorrépa további fejlődésének, a szinte állandó napsütés a répa cukortartalmát növelte, úgy, hogy

egyes becslések szerint esetleg 20.000 vagón körüli termést is sikerül elérni.

A répa szedése és szállítása egyes vidékek közlekedési nehézségeitől eltekintve, általában simán folyik és az üzemek is mindenütt megindultak.

A tavasszal bevezetett cukorjegyrendszer — mint ismeretes — a fővárosban hetenkint 24 dekagrammos fejadagot állapított meg, a nagyobb vidéki városokban 12, vidéken pedig általában 7 deka volt a heti fejadag. Ezeken a fejadagokon felül gyermekeknek, szülőnőknek és betegeknek orvosi rendeletre még további mennyiségeket lehetett kiszolgáltatni. A várható cukortermés az idén — mint szakértők mondják —

a multesztendei fokozott cukorfogyasztást nemcsak bőségesen fedezi, hanem a visszakerült erdélyi részekkel megnövekedett ország ellátására is elegendő, sőt bizonyos feleslegekre lehet számítani.

Éppen ezért tájékozódó megbeszélések indultak meg a cukorellátás újabb szabályozása ügyében. Az *Esti Ujság* értesülése szerint több érdekes terv merült fel. Szó volt arról, hogy a fejadagokat egységesen állapítják meg az egész országban és lehetővé teszik, hogy aki a fejadagon felül még cukrot akar vásárolni, az az eddigi áraknál magasabb áron szerezheti be szükségletét. Ez az elgondolás nem találkozott minden vonalon teljes egyetértéssel és ezidőszerint arról is tárgyalnak, hogy a vidéki fejadagokat felemelik, a budapestit változatlanul hagyják, de

könnyítéseket tesznek a vendéglátó ipar számára.

Ez a könnyítés abban állna, hogy az étkezési üzemekben, beleértve a kávéházakat is, a cukorjegy beszolgáltatási kötelezettségét felfüggesztenék, ezenkívül ellátnák a cukrászipart is a szükséges és az eddiginél nagyobb mennyiségű cukorral. Bár az idei cukortermés megfelelően fedezi a szükségletet, teljes mértékben érthető illetékes tényezőknek az az álláspontja, hogy

a cukor szabadforgalmát és korlátozásnélküli kiszolgáltatását a jelenlegi viszonyok között nem lehet visszaállítani,

mert hiszen az események azt mutatják, hogy okszerű készletgazdálkodással minden ellátási zavart a minimumra lehet csökkenteni és megfelelő előrelátással gondoskodni kell arról, hogy egy esetleges rossz esztendő által okozandó nehézségeket megelőzzünk. Az adott körülmények között engedélyezhető könnyítések azonban az illetékesek előtt is rokonszenvesek és így *a cukorellátás körüli megszorítások egyhitésére lehet számítani.*

Itt jegyezzük meg, hogy a visszakerült erdélyi részeken

a marosvásárhelyi cukorgyár került vissza.

Ezt a gyárat az erdélyi részeken termelt cukorrépa feldolgozásával bízzák meg. Az ottani cukorrépa átvételi árak valamivel magasabbak voltak, mint az anyaországban és a két ár közötti különbözet kiegyenlítésére most folynak a tárgyalások.

Most jelent meg!

DAS SCHAFFENDE UNGARN

legújabb száma:

Milotay István, vitéz Marton Béla, Kovrig János, dr. Németh Andor, Szikra Lajos, dr. Gáldi László érdekes cikkei, gyönyörű képanyag, érdekes statisztikai adatok és térképek teszik érdekessé

Főszerkesztő:
OLÁH GYÖRGY

Felelős szerkesztő:
Dr. MARJAY FRIGYES

Kapható: lapunk könyvosztályában, minden könyvkereskedésben és IBUSz-pavillonban.

Erősen fellendült a magyarországi bolgár vendégforgalom

Boris Nikoff nyilatkozata a két rokonnemzet fejlődő kapcsolatairól

Európa idegenforgalma súlyosan megérzi a háborút. Különösen Svájcban és Olaszországban került válságba a fő nemzeti jövedelemforrást jelentő vendégforgalmi ipar.

Magyarország szintén érzi az idegenforgalmi ipar válságát. Ugyanakkor azonban, amikor főképpen a tengerentúli vendégek elmaradtak,

a környező államokból adódó vendégforgalom megnövekedett.

Különösen a bolgár vendégek száma szaporodott nem várt mértékben az utolsó hónapokban. Ezzel kapcsolatosan *Boris Nikoff*, a bolgár külkereskedelmi hivatal magyarországi megbízottja a következő kijelentést tette az *Esti Ujság* munkatársa előtt:

— A Budapesti Gyógyhelyi Bizottság a közelmultban képviseletet létesített Szófiában. *A kirendeltség propagandájának haszna a nehéz idők ellenére is jelentős mértékben megmutatkozott.* Utazási korlátozások, határzárlat, mozgósítások gátolták hónapok óta az egészséges vendégforgalom kifejlődését, mégis

a Bulgáriából Magyarországra irányuló idegenforgalom igen erősen fellendült.

— Júliustól mostanáig *kilenc utascsoport érkezett Budapestre.*

Ez 450 látogatót jelent.

Ezenkívül június hónaptól kezdve körülbelül *500 egyéni utas is felkereste Magyarországot,* kik legnagyobbrészt a magyar fürdők kedvéért jöttek ide. A bolgárok szeretnek utazni és *Budapest az a hely, amely egy modern világváros nagystílűségét kiváló fürdők gyógyhatásával egyesíti.* A bolgár utasok szempontjából nagy jelentősége van annak is, hogy a nagy világvárosok közül *Budapest fekszik legközelebb Szófiához.* A tapasztalatokból arra lehet következtetni, hogy

a magyarországi bolgár vendégforgalom még a háborús időkben is állandóan növekedni fog,

mert akik innen hazatérnek, a legremekebb szájpropagandát terjesztik. Sajnos, Magyarországból Bulgáriába ma alig mennek vendégek. Azelőtt évenkint átlag 1800—2000 magyar fürdővendég kereste fel a feketetengeri fürdőket.

— Talán nem érdektelen, hogy az idegenforgalommal kapcsolatosan *a magyar filmek bulgáriai sikereiről is említést teszek,* annál is inkább, mert

a bemutatott képek minden vonatkozásban igen erősen felkeltik a bolgár közönség érdeklődését Magyarország iránt.

Bulgária eddig 35 magyar filmet vásárolt és azok közül legnagyobb sikere „A toprini nász' című filmnek volt. Miután a nálunk igen népszerű amerikai és francia filmek ma nem kaphatók,

a magyar filmnek további komoly lehetőségei nyílnak.

A Fővárosi Statisztikai Hivatal igazgatója, dr. *Illyefalvy* I. Lajos most bocsátotta ki a főváros idegenforgalmának legutolsó kimutatását, amely a szentistváni ünnepségek vendégforgalmát dolgozza fel. *Augusztusban 2391 külföldi járt Magyarországon.* A külföldi vendégek 52.9 százaléka, számszerint 1265 utas Németországból, 205 Olaszországból, 141 Jugoszláviából, 147 Romániából, 196 Bulgáriából, 57 Svájcból, 46 az Egyesült Államokból érkezett.

H. L.

Borisz király fogadta Rust birodalmi kultuszminisztert

Szófia, október 18.
(Bolgár Távirati Iroda)

A király csütörtökön 18 órakor Rust német birodalmi közoktatásügyi minisztert kihallgatáson fogadta.

A lapok továbbra is nagy tudósításokat közölnek Rust birodalmi miniszter szófiai tartózkodásáról. (MTI)

Végrehajtják a francia-japán egyezményt

Vichy, okt. 18. (Havas)

Hanoiból jelentik, hogy a szeptember 22-i francia-japán egyezmény végrehajtása folyamatban van. A japánok e szerződés értelmében Tonkingban 6000 fönyi helyőrséget tarthatnak. A városon továbbá átvonulhat a japán Kvangszi-hadseregnek 12.000 fönyi hadosztálya is. (MTI)

„A zsidók befolyása tolakodóan és romboló módon vált érezhetővé"

A Havas-iroda feltünő megállapítása a zsidók franciaországi működéséről

Vichy, október 18.

A Havas-iroda jelenti:

A kormánynak a nemzeti újjáépítés során az első naptól kezdve tanulmányoznia kellett a zsidó-kérdést, egyes idegenek ügyét, akik visszaélve vendégszeretetünkkel, nem csekély mértékben járultak hozzá vereségünkhöz. Tisztelet egyes kivételeknek, de

a zsidók befolyása mindenütt tolakodóan és végül romboló módon vált érezhetővé.

Valamennyi megfigyelő egyetért annak megállapításában, hogy

a zsidók tevékenységének eredményei károsak voltak a legutóbbi években,

amelyek folyamán ügyeink intézésében uralkodó részük volt. Tekintettel ezekre a tényekre, a kormánynak, amelynek hazafias feladata a francia újjáépítés, hozzá kell látnia az intézkedéshez. Az egész kormány elutasítja magától a megtorlás alkalmazását, tekintettel lesz a zsidók személyére és vagyonára,

csak megakadályozza őket egyes szociális, hatósági és vezetői tevékenység kifejtésében, a nevelés terén való működésben,

mert minden pártatlan gondolkodó megfigyelése szerint

a tapasztalat azt bizonyította, hogy a zsidók ezeket a tevékenységeket az anarchiáig menő individualista irányban gyakorolták.

Vereségünk azt a kötelezettséget rójja ránk, hogy átcsoportosítsuk, felsorakoztassuk a francia erőket, amelyeknek jellegzetességeit **hosszú** örökség alakította ki. Nem könnyű bosszúról van szó, hanem elkerülhetetlen biztonságról. A kormány egyébként egyes korlátozások alól, amelyeket Franciaország életérdeke szempontjából meg fog állapítani, mentesítheti azokat a zsidókat, akik jelentős érdemeket szereztek a haza körül. Ez a fenntartás bizonyítja, mily szellemben igyekezett a kormány megoldani egy olyan kérdést, amelynek egyetemleges jellegét a mostani megrázkódtatások megmutatták. (MTI.)

Tömöry Bank

Cégtulajdonos: nemes Tömöry László

Budapest, VII., Erzsébet-körút 9. New-York-palota
Telefon: 225-086
225-200

Ajánlja szerencseszámait

Húzás szombaton, október 19-én

Egész **P 28** Fél **P 14** Negyed **P 7** Nyolcad **P 3.50**

— **A „Ferenc József" keserűvíz** régóta kitűnően bevált háziszer megrögzött székrekedésnél és annak mindenféle káros következményeinél; biztos, enyhe és gyorsan ható természetes hashajtó, mely számos betegségnél az emésztést javítja és az étvágyat fokozza. Kérdezze meg orvosát!

Heinrich George

Budapestre jön legújabb filmje, a „Postamester" bemutatójára. A Puskin-novellából készített filmdrámát az Uránia mutatja be a jövő héten.

A jövő héten bemutatót tart a Pódium

A Pesti Színházban vendégszereplő Pódium kabaré jövő héten új műsort mutat be s egyben visszatér a régi stílusra; rengeteg apró darabot játszik tréfás, persziflázó alaphangon. Az új Ember tragédiája című ötképes paradicsomi revü, Kövári Gyula—Ery Halász Imre —Komjáthy Károly mitologiai operettje, egy dramatizált Csehov-novella és a „Miből lesz a cserebogár" című egyfelvonásos haladnak a műsor élén. Most is lesz néhány vigszinházi vendégművész éspedig Tolnay Klári, Kiszely Ilona, T. Oláh Böske és Dénes György.

— **Strauss István** arcképének leleplezése. A közelmultban elhunyt Strauss István országgyülési képviselőnek, a katolikus mozgalmak hosszú időn át lelkes előharcosának arcképét ma délelőtt ünnepélyes keretek közt leplezték le a terézvárosi római katolikus egyházközség helyiségében. Dr. Benedek György, a tehetséges fiatal festőművész készítette a művészi portrét, amelynek leleplezésekor dr. Hevey Gyula plébános mondott emlékbeszédet.

Filharmóniai Társaság I. bérleti hangversenye ma este 7½ órakor az **Operaházban**. Vez.: **Falloni.** Közreműködik: **Svéd.** Műsoron: Mozart: Esz-dur szimfónia, Strauss R.: Don Quiote, Vivaldi: Concerto grosso, Viski: Enigma, Schubert-, Liszt-, Strauss-dalok. Jegyek korlátolt számban az **Operaház** pénztáránál.

Walter László

a „Vissza az úton" című legújabb magyar film zeneszerzője.

Zsúfolt nézőtér a Magyar Művelődés Háza megnyitásán

Előkelő közönség jelenlétében ünnepélyes keretek között nyilott meg tegnap a Magyar Müvelődés Háza a Városi Színházban. Ezen a nagy kultúrprogramot bevezető díszelőadáson, mintegy keresztmetszetét láttuk a Magyar Müvelődés Háza munkatervének. *A nézőtéren hermelin belépő mellett egyszerű kötött kabát,* a szmoking mellett sötétszürke zakkó — ez is jelezte, hogy a magyar kultúra új otthonában nem „theatre parék" lesznek, hanem a nép számára rendeznek magasszínvonalú előadásokat.

Szendy Károly polgármester és *Fáy* István kultuszállamtitkár tartottak ünnepi beszédet a megnyitón. *Ravasz* László püspök az erdélyi írók jelentőségét méltatta, *Uzdóczi-Zadravec* István püspök pedig a magyar katonáról tartott vetített képekkel kísért előadást. *Németh* Antal dr., a Nemzeti Színház igazgatója a magyar színjátszás 150 évéről emlékezett meg, a Nemzeti Színház együttese pedig előadta *Jókai „A földön járó csillagok"* című színművét, amelyet a nagy mesemondó ötven évvel ezelőtt a magyar színjátszás százéves jubileuma alkalmából irt.

Áprily Lajos, *Reményik* Sándor és *Tompa* László erdélyi írók erdélyi irodalmi estet rendeztek, az Operaház balletkara pedig a Magyar ábrándok-ból adott elő egy jelenetet. Az esten szereplő Székesfővárosi Zenekart *Csilléry* Béla vezényelte, az énekkart pedig *Karvaly* Viktor.

A Városi Színház óriási nézőtere zsúfolásig megtelt a Magyar Müvelődés Házá-nak megnyitásán. Ha ezt az érdeklődést sikerül továbbra is ébrentartani, akkor a magyar kultúra új otthona betöltötte hivatását.

Világkiű regény, világkiű film:

„A Notre Damei toronyőr"

A *„Notre Damei toronyőr"*-t már várják. A film közönsége is megvan: jó néhány hétre elegendő számú néző határozta már el, hogy minden körülmények között megtekinti Victor *Hugo* világhírű regényének filmváltozatát.

A párisi székesegyházat teljes nagyságban felépítették az RKO filmgyár amerikai műtermében. A székesegyházban el-

Charles Laughon hollywoodi kastélyának erkélyén

hangzott Bach-fugákat azonban az eredeti színhelyen, a valódi párisi Notre Dameban vették fel. Harmadszor találkozunk már életünk folyamán Victor *Hugo* nagyszerű alkotásával: először mint regény vésődött bele örök élményként emlékezetünkbe, azután mint film került elénk, Lon *Chaneyvel* a főszerepben, most pedig harmadszor, *nagyobb, erőteljesebb filmkiadásban látjuk.*

Ez az a film, amit nem lehet elfelejteni és hogy a szenvedélyes mozilátogatók nyelvén beszéljünk: *ez az a film, amelyet kétszer-háromszor is meg lehet nézni.* Megelevenedik előttünk a középkori Páris furcsa épületeivel, sikátoraival, a királyi pompa és a nyomor félelmetes árnyjátékaival. *Az egyik oldalon a kihangsúlyozott fény és a hatalom teljessége, a másik oldalon pedig az élet keserves útvesztőiben fuldokló páriák, az elesettek, a nyomorultak.* Páratlanul plasztikus ez a hugo-victori ellentét és szinte ámulatos az a nyers realizmus, ahogy az inkvizíció a nézőtér elé tárul. Megelevenedik előttünk a párisi koldusok szervezett hadának romboló harca, látjuk a székesegyház félig ember, félig szörny harangozójának kínos vergődését a pellengéren, látjuk ezt az egész romantikus, furcsa és borzalmas világot, *az egész kort olyan élethűséggel, mint ahogy Hugo Victor a regény olvasásakor a képzeletünk elé varázsolta.*

Charles *Laughton* játssza Quasimodot, a toronyőrt. Ennek a példátlanul sokoldalú színésznek *talán a legnagyobb alakítása ez a szerep.* Már a maszkja külön tanulmány, a játékát pedig nem lehet elfelejteni. *Színészóriás — ebből a fajtából aligha néhány van a világon.* Esmeraldát, a szép cigányleányt Mauren *O'Hara*, ez a gyönyörű amerikai színésznő játssza. Nagyszerű jelenetei vannak Sir Cedric *Harwickenak*, a főinkvizitor szerepében s nemes értelemben vett emberi erő van Thomas Mitchelben, aki Grengoire figuráját eleveníti meg.

Nagy film a *„Notre Damei toronyőr"*, nagy művészi és közönségsiker az egész világon. *Olyan film, amelyről sokáig beszélni fognak Pesten.*

Rökk Marika ötperces filmszerepe

A „Kívánsághangverseny" című új UFA-filmben *Rökk* Marika, a film egyik sztárja — mindössze öt percig szerepel. A német rádió Wunschkoncertjeiről szól a film, amelyben a magyar filmszínésznő

a filmen szereplő rádióhangversenyen lép fel Paul *Hörbigerrel*, Ludwig *Schmitz*-cel, Heinz *Rühmannal*, Josef *Sieberrel* és Hans *Brausewetter*-rel. Az UFA új filmjét a magyar *Borsody* Ede rendezi.

Próbálnak az Operettszínházban

A jövő héten bemutató lesz az Operettszínházban, K. Halász Gyula, Kristóf Károly és Eisemann Mihály új darabja, a „Fiatalság bolondság" kerül színre. A szombati próbáról készült felvételünkön a két primadonna: Déry Sári (akinek ez lesz az első fellépése itt), és Kiss Manyi Latabár Kálmánnal próbálnak egy „táncfigurát".

Bulla Elma az Andrássy Színházban

Az Andrássy Színházban megkezdték a soron következő ujdonság próbáit. *Török* Rezsőnek *„Nehéz ma férjhez menni"* című darabja kerül színre legközelebb, a főszerepben *Bulla* Elmával, aki ez alkalommal lép először a közönség elé az Andrássy Színházban. A darabnak, amely regény formájában elég szép sikert ért el, november közepén lesz a bemutató előadása. *Bulla* Elma szereplése mellett az ujdonság másik érdekessége, hogy ebben a darabban mutatkozik be a színház új naivája, *Feleky* Sári, akitől a színház igen sokat vár. A többi főszereplő egyébként *Vaszary* Piroska, *Rózsahegyi* Kálmán, *Bilicsi* Tivadar, *Dajbukát* Ilona és *Básthy* Lajos.

Mai mozi:

Sok hühó Emmiért! *Ez az „Emmi" sokkal jobb, szinesebb, érdekesebb és giccsmentesebb, mint az átlag magyar filmvigjátékok. Az Aszlányi Károly posthumus darabjából készült film már megüti azt a mértéket, amely a magasabb szinvonal felé törő új magyar filmek márkáját jelenti. A mese fordulatos, a rendezés ötletes, a fotografálás pedig olyan bravúros, új, hogy eddig ismeretlen „lencse-szemszögből" mutatja meg a szereplőket. Szeleczky Zita gamin-temperamentuma ritkán érvényesült ennyire. Egyetemista lányt játszik, aki elbolondítja a szomszéd földbirtokost, akit Jávor Pál alakít fölényes, bonviván tudással. Csortos Gyula részint mint inas, részint mint fogadott apa nevetteti meg a közönséget. Szlatinay Sándor rendezése pedig az epizódistákból is főszereplőket csinált: Kiss Manyi, Szaplonczay Éva, Vizváry Mariska, Bilicsi Tivadar, Makláry Zoltán és Pethes Sándor kisebb szerepeikben is tündöklenek. Filmgyártók részére tanulság: nem kell sok hühó, egyszerű eszközökkel is lehet nagyon jó filmet csinálni. Példa rá a „Sok hühó Emmiért". (Corso, Scala, Omnia.)*

Alkazar Óriás-filmet készítettek az olaszok a toledói fellegvár hetvenkétnapos hősi védelméről. A kíméletlen történelem és a nemes költészet párosul a nagyszabású alkotásban, amely újra elénk hozza az ujságok és a rádió izgalommal várt hírein keresztül annak idején előttünk kibontakozott képet. Valóban a világ legnagyobb filmjei közé tartozik az *„Alcazar"*. Az újra felépített toledói várat előttünk lövik szitává, látjuk a tízszeres túlerő véres ostromát és egyszerű, müvészi eszközökkel rajzolnak bele a szerzők egy édes szerelmi történetet abba a szüzsébe, amelyet tulajdonképpen maga az élet irt. Augusto *Genina* egyik irója és rendezője az *Alcazar*-nak, irótársai pedig Alessandro de *Stefani* és Pietro *Caporilli*. Nagyszerű munkát végeztek, olyat, amilyenre még nem volt példa az olasz filmgyártás történetében. Csak szuperlativuszokban lehet beszélni a szereplőkről is: Mireille *Balin*-ről, Fosco *Giachetti*-ről, Maria *Denis*-ről, Rafael *Calvo*-ról, Andrea *Checchi*-ről, Aldo *Fiorelli*-ről, Silvio *Bagolini*-ról és a többiekről. *(Royal Apollo.)*

Willy Forst Bel ami prolongálva forum TOBIS

Benedek György

KÉT MUNKÁCSY-DÍJAS KÉPZŐMŰVÉSZ, Benedek György festő és Jánzer Frigyes szobrász közös kiállítását nyitja meg november 15-én, 14 órakor Bereczky Lóránd művészettörténész (Budapest XII., Alkotás utca 53.).

Magyar Hirlap 1979/267/8

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Magyar Hirlap

Benedek György

1021

Budaörs — a világváros határában

A közeli bolygó

Ha az utas az M7-es autópályán, a főváros közelében, a benzinkút magasságában északi irányba pillant, a budaörsi medence eróziómarta, északi hegyvonulatát láthatja. A távolban az Ökrös-hegy, a Szekrényes, a Kőhegy s az Odvas tövében a falu egymásra zsúfolt, cseréptetős házai sorakoznak, azon túl pedig a szellőzők villogó fémgömbjeivel az új lakótelep.

Évente sok százezren látják ezt az ismerős képet: de vajon itt a völgyben — kik élnek és hogyan?

A csaknem 18 ezer főnyi lakosság 85 százaléka munkásként dolgozik a környékbeli s a fővárosi üzemekben. A nagyközség minden második lakosa reggelente autóbuszra ül és Budapestre utazik. (Valaki egyszer úgy fogalmazott: ők a munkásság falusi osztagához tartoznak.) Hasonló a sorsa Halásztelek, Vecsés, Érd, Dunakeszi és az agglomerációs gyűrű valamennyi ingázójának. A negyvennégy települést ugyanis *Budapest vonzza és taszítja:* ezek a községek bolygók a főváros körül.

Lakóikat Szabolcs-Szatmár, Heves, Nógrád, Szolnok megye falvaiból egykor a szükség hozta el, az ottani munkalehetőségek szűkös volta és a főváros vonzása. A centralizált ipar a munkahelyek tízezreit kínálta, s később, amikor mind több ipar került vidékre, ők már maradtak, hiszen itt volt a lakás, a család, itt éltek az ismerősök.

Valentin Károllyal, a nagyközség pártbizottságának titkárával Budaörs közművelődési lehetőségeiről beszélgetünk: az előzményekről, a közművelődés feltételeiről. Így például a község lakásviszonyairól. Az agglomerációs gyűrűn kívüli településekre általában az jellemző, hogy egy-egy kertes házhoz 200—250 négyszögölnyi vagy ennél nagyobb telek kapcsolódik. Budaörsön mindössze nyolcvan vagy száz négyszögöl. Erre a parányi térre gyakran hét-nyolc család is összezsúfolódik. Miféle együttélési normák alakulhatnak ki ilyen körülmények között?

Nyolc-tíz éve még a dolomitsziklákba vágott barlanglakások képe fogadta a környéken barangoló turistákat, s bár ez mentén új, a közületi és magánépítkezéshez mintát adó vállalati székházak épüljenek. Most dönteni kell, ki kezdje a sort? A Vegyesipari Szolgáltató Ktsz, vagy a Texelektro?

Budaörs kulturális hagyományairól, szellemi örökségéről beszélgetünk *Naszvadi János* tanácselnökkel és *Rabóczi László* tanácstitkárral. Bár az 1236-ban kelt okiratok már megemlítik, a döntő fordulatot a falu történelmében a szász és a bajor jobbágyok telepítése jelentette, hiszen az érkezők, a járványoktól elnéptelenedett faluba nemcsak a szőlőművelési jártasságukat, hanem szokásaikat, dalaikat is elhozták. A második világháború után a lakosság 90 százaléka hagyta el a falut, helyükre 1400 betelepült érkezett Szlovákiából, Erdélyből és más tájakról.

Jóllehet a szokások és a népi eredetű hagyományok szerepe Budaörs jelenében sokkal kisebb, mint hinnők, *a nemzetiségi kultúra ápolása* mégis jelentős feladata a község oktatási intézményeinek. Az óvodákban, az általános iskolákban és a község gimnáziumában egyaránt folyik német nyelvoktatás. Budaörs vezetőinek pedig hagyományosan jó a kapcsolatuk a Magyarországi Németek Demokratikus Szövetségével. A művelődési ház alkalmanként megrendezi az itt élő németajkúak baráti találkozóját; a valódi gond mégis egyre inkább az, hogy miként keltsék fel a nemzetiségek érdeklődését saját kultúrájuk iránt.

A község szellemi életében még csak félig van jelen, s vesz részt a helyi értelmiség: 102 pedagógus tanít itt, közülük azonban 52 *ingázó*. S noha az elmúlt évek során néhány képzőművész is megtelepedett a községben — a közelmúltban rendezett kollektív kiállításuktól eltekintve — Budaörs csak alkotóhelyük. Közéletüknek nem színtere.

Kedvezőtlenek a művelődés tárgyi és személyi feltételei is: 1957-ig egyáltalán nem volt a községben művelődési ház, a jelenlegi viszont már omladozik. Vezetése csak a legnagyobb erőfeszítések árán valósíthatja meg a jobbára gyermekekre és a felnőttek szabadidős tevékenységére épülő csoportos programjait. Hogy milyen a művelődési ház, az nem a község vezetőin múlik, és nem is azon, hogy akarnak-e szebbet vagy sem? Csupán azon: van-e és lesz-e rá pénz? Már tárgyalnak arról, hogy a környékbeli vállalatok összefogásával újat építenek, és nemsokára papírra kerül a leendő ifjúsági ház terve is. Ami pénzen múlik és megoldható, azt sorra megoldják: a 28 000 kötetes *könyvtár* évi állományfejlesztésére százezer forintot fordítanak. Két és fél milliós beruházással már építik mellé az *olvasótermet*. Ebben kap majd helyet az oly régóta hiányzó néprajzi, helytörténeti *gyűjtemény* is.

Ez hát a jelen, s ha vázlataiban is, ez a jövő. *Füzér Ferencné* „kiváló óvónő", a budaörsi óvodák vezetője mondta el: nemcsak arra büszkék, hogy a személyiség fejlesztését segítő, úgynevezett nyitott óvodai programjuk iránt széles körű az érdeklődés (a kecskeméti Kodály-intézetben tanuló spanyol és japán óvónők és zenepedagógusok is gyakorta ellátogatnak ide), hanem arra is, hogy most már — hatéves korukig — *a budaörsi óvodások* kétszer-háromszor is *eljutnak a fővárosba:* színházba, múzeumba, képtárba. Megismerik ezenkívül Sukorót, Pákozdot s a környék nevezetességeit.

Riportom utolsó mondatait gépelem, amikor eszembe jut a nyomtatott cédula a párttitkár szobájának falán. Idézet ez, amely így hangzik: *„Távoli célokat kell tűznöd magad elé, nehogy a rövid lejáratú kudarcok tönkretegyenek!"*

Azt hiszem, az agglomeráció jövőjének tervezésekor is ez az elv vezérli itt a község vezetőit, hiszen ezeket a terveket *csak* igazgatási vagy *csak* gazdasági, *vagy csupán* kulturális kérdésekre egyszerűsíteni eredménytelen; éppenséggel értelmetlen. De tágabb horizonttal — a társadalmi folyamatok fő vonalait kutatva — az igazgatás, a gazdaság és a kultúra terén szüntelen előbbre lehet lépni. Mindig az adott lehetőségekkel élve kell jól gazdálkodni. Megalapozott fejlődés *csakis így* képzelhető el.

BENCSIK MÁTÉ

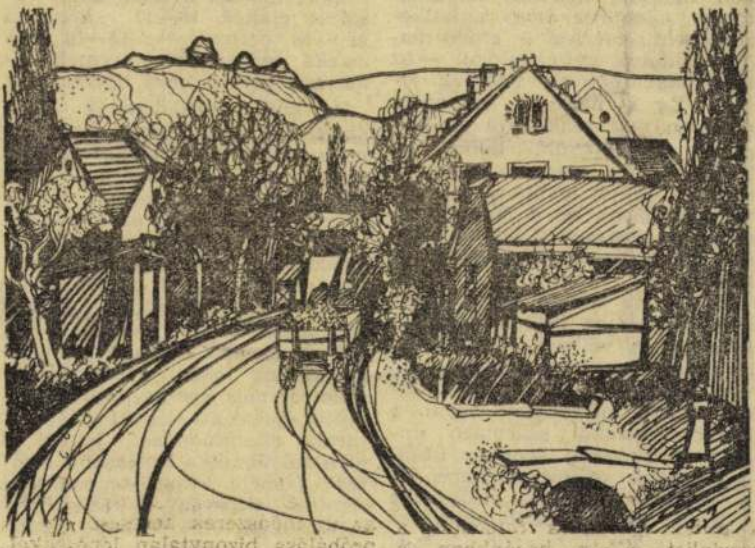

Benedek György tollrajza

ellen

ködés fejlesztése

vám jellegű mennyiségi megkülönböztetés felszámolása;

4. végül, ami talán a legfontosabb, olyan politikai légkör szükséges az együttműködéshez, amely a kölcsönös megértés és a jószándék jegyében minden országban kedvező feltételt teremt a gazdasági növekedéshez — mondotta *B. Sz. Fomin.*

Nyugodtabb szakasz

— *A tőkés világ vártnál lassúbb idei fejlődése befolyásolja-e a kelet—nyugati gazdasági kapcsolatokat?* — kérdeztük *N. Klotentől.*

— Évekkel ezelőtt Kelet—Nyugat között a gazdasági kapcsolatok gyorsan fejlődtek, s a kelet-európai termékek versenyképessége *előnyösen* alakult. Ma a helyzet más. A szocialista országok versenyképessége a feszült piaci feltételek között *kedvezőtlenebb*, és ezért *nem tudják exportjukat olyan ütemben növelni, amilyen mértékben importjukat bővítették.* Ez *növelte* adósságaikat és az importcsökkentési törekvéseiket. Becslésem, hogy az elkövetkező években a Kelet—Nyugat közötti gazdasági kapcsolatok fejlődésében *nyugodtabb szakasz következik;* ebben *szorgalmazni kell* a különböző új együttműködési formák, például a kooperációk erőteljes fejlesztését.

— *Ön lassúbb világgazdasági fejlődést tételez fel...*

— Igen, az USA-ban a gazdasági megélénkülés *mérséklődött.* Japánban a kormány élénkítő programja *nem hozta meg* a várt hatást és az NSZK-ban előreláthatólag, a gazdasági növekedés üteme *az idén nem éri el a három százalékot* sem. Ezért *felül kell vizsgálni* az 1978-as gazdasági prognózisokat és a korábban kialakított gazdaságpolitikai, vállalkozói elképzeléseket.

— *Milyen lehetőségeket lát Kelet—Nyugat pénzügyi együttműködésének szélesítésére?*

— Az első kérdés, hogy a nyugati bankok és cégek a piacteremtés érdekében *milyen mértékben hajlandók bővíteni* hitelnyújtásukat, illetve a szocialista országok bankjai milyen mértékben kívánják *tovább folytatni* hitelfelvételeiket. Lényeges az is, hogy a szocialista országok *milyen mértékben tudják hosszabb időhorizontot tekintve nemzetközi versenyképességüket növelni.* A beruházási elgondolásainknál és az ilyen célokat megvalósító importjainknál nagy szerepet kell adni *az export-versenyképesség növelésének.*

— A harmadik kérdés: a bankszerű együttműködés szélesítése szükségessé teszi azt, hogy a keleti országok valutáris rendszerüket a valuta-konvertibilitás irányába továbbfejlesszék, s elérjék, hogy a transzferábilis rubel *nemzetközi kulcsvalutává váljon* — mondotta *N. Kloten.*

Szovjet nap a Studexpón

Magyar—francia gazdasági kapcsolatok

A fejlődés lehetősége

A magyar—francia gazdasági kapcsolatok problematikája természetesen csak a megfelelő háttér előtt vázolható fel. Mindenekelőtt arra kell emlékeztetni, hogy *Lázár György* miniszterelnök tavalyi látogatásáig, amely gazdasági szempontból is új kezdeményezések lehetőségét nyitotta meg a két ország kapcsolataiban, a fejlődés még elmaradt a lehetőségektől. Ez annak ellenére is így volt, hogy a növekedés dinamikája önmagában *nem volt rossz.*

Magyarország és Franciaország hosszú lejáratú kereskedelmi és gazdasági megállapodást kötött, s ennek alapján két szempontból is kedvező tendencia bontakozott ki.

Az egyik az volt, hogy az összforgalom 1975-ig több mint kétszeresére nőtt, és összege az említett esztendőben első ízben haladta meg az egymilliárd frankot.

A második kedvező folyamatot az jelentette, hogy a külkereskedelmi mérleg — amely magyar oldalról deficites volt — az arányokat tekintve némileg *javult.* Ez a második tendencia azonban már csak 1970 és 1974 között érvényesült. Ebben az időszakban a magyar külkereskedelmi deficit továbbra is *megmaradt ugyan, de a magyar kivitel növekedésének üteme meghaladta az import növekedési rátáját.*

Ebben az utóbbi vonatkozásban ugyanis az 1975-ös esztendő *kedvezőtlen* változást hozott. Az első tendencia (az összforgalom viszonylag dinamikus növekedése) tovább folytatódott ugyan, a Franciaországból származó import növekedését azonban 1975-ben magyar exportcsökkenés kísérte, amelynek oka elsősorban *a Közös Piac diszkriminatív intézkedéseiben keresendő.* A magyar exportcikkek 25 százalékát érintették a mennyiségi korlátozások, illetve a Közös Piac agrárrendtartásának — élőmarha- és marhahúsbeviteli korlátozások stb. — hatásai.

Ennek következtében állott elő az a helyzet, hogy Franciaország a nemzetközi rangsort tekintve, *nem lépett előbbre hazánk tőkés külkereskedelmi partnereinek sorában.* Tőkés kereskedelmi partnereink közül Franciaország a negyedik-ötödik helyet foglalja el; Franciaország szocialista kereskedelmi partnereinek sorában Magyarország az ugyancsak szerény negyedik-ötödik helyen szerepel.

A kialakult helyzetet elemezte és a kapcsolatok bővítésének kedvezőbb lehetőségét kereste a magyar—francia gazdasági vegyes bizottság 1976 derekán tartott párizsi ülése, amely Lázár György párizsi látogatását *megelőzte.* (Ez a bizottság akkor jött létre, amikor az 1970-es hosszú lejáratú megállapodás után a két ország 1974-ben tízéves gazdasági, ipari és műszaki együttműködési megállapodást kötött.)

Ezen az alapon határozták meg Lázár György párizsi látogatása során *a továbbhaladás* lehetőségeit. Kiemelték a magyar és francia vállalatok együttműködésének, kooperációjának *ösztönzését,* a magyar és francia vállalatok harmadik piacokon megvalósult *közös tevékenységének formák és mindenekelőtt az ipari kooperáció került a figyelem középpontjába.*

Ez nemcsak azt jelentette, hogy a két ország figyelme a minőségileg magasabb szintű gazdasági együttműködési formák felé fordul. Hosszabb távlatban a kooperációk viszonylagos súlyának növekedése *javíthatja* a magyar export szerkezetét, amely az egész kapcsolat egyik legkomolyabb kérdése. A magyar kivitelben a mezőgazdasági és élelmiszeripari termékek exportja 1976-ban nyolc százalékkal *emelkedett,* és évek óta ez a cikkcsoport teszi ki a magyar export csaknem *negyven* százalékát. Kisebb, de tekintélyes arányt képviselnek az ipari fogyasztási cikkek: 36 százalékot. Ez önmagában véve nagyjából *megfelelő aránynak* tekinthető. A gyenge pont a magyar gépipari export elenyésző, alig több mint hatszázalékos részesedése. Importoldalon: a franciáktól vásárolt cikkek 16—25 százaléka gép és berendezés, 45—48 százaléka pedig félkész termék, alkatrész, illetve ipari nyersanyag.

A külkereskedelemnek ez a szerkezete *csak hosszú és szívós együttműködéssel válhat a magyar partner számára kedvezőbbé.* Hiszen Franciaország lényegében ugyanazokat az árucikkeket (gépek, késztermékek, mezőgazdasági nyersanyagok) exportálja, mint amelyek a magyar kivitel fő törekvéseinek középpontjában állanak. Hasonlóképpen azonos az a vonás, hogy mindkét ország főként *energiahordozókat és más nyersanyagokat importál.* Ez az átfedés átfogó strukturális ellentmondást jelent, s erre rakódnak a magasabb szintű francia ipari-technológiai szintből, valamint a közös piaci diszkriminációból fakadó nehézségek.

Az 1976-os tárgyalások fő tanulsága az volt, hogy ezeket a problémákat nem lehet egyszerűen az árucserében feloldani. *Bíró József* külkereskedelmi miniszter, akinek tavaly az akkor külkereskedelmi miniszteri tisztséget betöltő *Raymond Barre* volt a partnere, tárgyalásaik után így nyilatkozott: *„Az ilyen kooperációs szerződések jelentős lehetőségeket nyitnak meg. A magyar gazdasági struktúra átalakítása, a technikai szint emelése, és az autarkia fokozatos csökkentése szempontjából is mindenképpen fokozottabb munkamegosztást kell érvényesíteni, s ehhez olyan partnereket keresünk, akik a kooperáció révén nemcsak modern termelési szerkezet kialakítását segíthetik elő, hanem segítséget nyújtanak abban is, hogy piacot biztosíthassunk az előállított termékek számára."*

Barre francia miniszterelnök küszöbönálló budapesti látogatása elsőrendű politikai esemény a két ország kapcsolatainak történetében. A francia kormányfő Lázár György 1976 nyarán tett párizsi látogatását *viszonozza.* Barre miniszterelnök azonban egyben Franciaország legmagasabb szintű és legtekintélyesebb gazdasági-pénzügyi szakembereinek egyike. Ez különös jelentőséget ad a tárgyalásoknak gazdasági szempontból. A látogatás *újabb fontos lépést jelenthet a még fennálló nehézségek leküzdésében,*

BENEDEK GYÖRGY

1934. november 6-án Budapesten született. A budapesti Képzőművészeti Főiskolán Bernáth Aurél irányításával végezte művészeti tanulmányait 1954—1960. között. Kiállítását megrendezték Nyírbátorban, Baján, Budafokon és legutóbb 1976-ban a budapesti Műcsarnokban.
Lakcíme: Budapest XXII., Nagytétényi út 50.

Emilió, 1977, márvány, 45 cm
Bálványos Huba portréja, 1977, bronz, 30 cm

Magyar szobrászati kiállítás Műcsarnok Bp. 1978. V. 5-28.

Benedek György

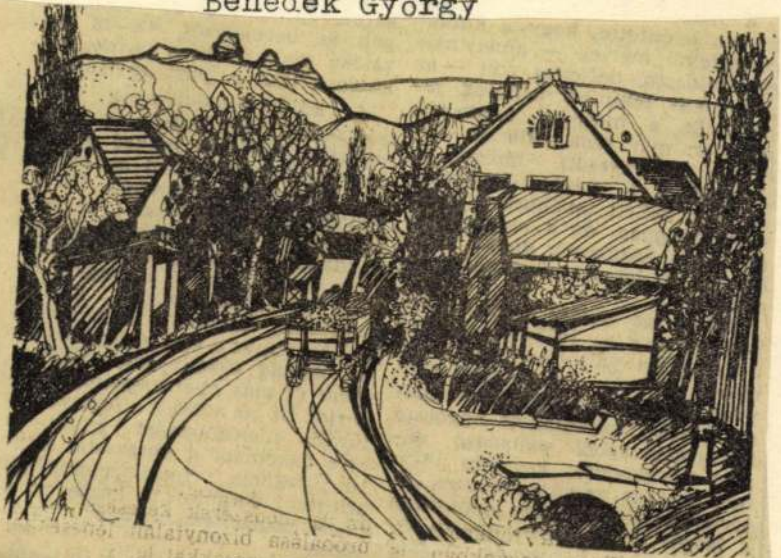

Benedek György tollrajza

Benedek György (

Magyar Hirlap 1978-74-

ÁSZ:Tárlatok a Tisza

A Képcsarnok Gulyásy Lajos termében *Benedek György* képeiből és szobraiból összeállított kiállítás nyílott március 9-én. A *szoborportrék*, — mint például Hunya István, Vén Emil (Emilio) portréja — az emberi személyiség, a *képek* pedig a természetnek s az ember által újraformált természeti környezetnek a fények s a színek örvénye mélyén rejlő tér- és szerkezetbeli, valamint dinamikai törvényeit, e törvények emberi felismerőképességének titkait *kutatják* lázas izgalommal.

Benedek György 2

Magyar Hirlap 1978-74-6

ÁSZ:Tárlatok a Tisza partj

Grafikák, fotók, szoborportrék
és merész ecsetvonások nyomán
születő képek; különböző ábrá-
zolástechnikával, módszerrel é
eljárásokkal készült alkotások
sorakoztak tehát a Vörösmarty
utcában, a művelődési közpon
termeiben, a Roosevelt téren, a
kupola alatt, és sorjáznak a Rá-
rász utcai impozáns kiállítócsar-
nokban. Ami azonban mindhá-
rom, de a két képzőművészeti ki-
állításban mindenképpen közös
az az ifjúság figyelme, a fiata-
lok *folyamatos érdeklődése*, amely
mindvégig kísérte, illetve kísér
e tárlatokat...

—ász—

Benedek György : festő

□ BENEDEK GYÖRGY festőművész képeit mutatja be a szegedi Gulácsy terem március 9-én, csütörtökön délután 5 órakor nyíló tárlata.

– : □ Benedek György

2.

Esti Hírlap Bp. 1978 febr. 28.

Benedek György 1

Manapság már egészen megszokottá vált a képzőművészetben is a hagyományos műfaji határok elmosódása. Az is eléggé általános jelenség, amikor egy művész több műfajban dolgozik. Az viszont mégis a kivételek közé sorolható, ha egy festő szobrászkodni kezd. Különösen rendhagyó ez olyankor, amikor két évtizedes, sikeres pálya áll már mögötte. Végül a legmeghökkentőbb: ha a szobrok elérik addigi festményeinek művészi színvonalát, sőt, esetenként felül is múlják azt.

Magyar Hirlap

Wagner: A festő szobrai

Benedek György 2

Mindezt a vízionárius hatást festékszóró révén éri el, akárcsak a harmadik díjat nyert *Benedek György* látomásszerű iráma: *A lovashadsereg*. A dőlt horizontú, végtelen térségben, zsarátnokként parázsló viharfelhők, ködpárás, hózáporos fehérségek között törnek elő a képen a rohamozók.

Magyar Hirlap 1977-272-6

Wagner: Jubileumi tárlat a Műcsarnokban

Benedek György, [ ]

L: Vén Emil

Sz. J. J.: Alaphőletételtől szoborkiállításig 2.

Esti Hirlap, Bp. 1978. máj. 20

Painter György Benedek

In the country:
Szeged, Bulácsy Gallery,

Daily News, 1978. május, 21.

György Benedek

Ausstellungen, in der Provinz:

Szeged, Gulácsy Lajos-Saal: Gemälde von György Benedek.

(emlitve)

Daily News, 1978. márc. 16.

Benedek György festőművész

A XXVIII. vasutasnap alkalmából megnyílt a vasutas képzőművészek kiállítása Budapesten. – A vasutas képzőművészek, akik Kirchmayer Károly és Benedek György irányításával eddig is, ezután is arról fáradoznak, hogy a tegnap amatőreiből a holnap művészei legyenek.

Losonci Miklós: Pest megyei alkotók díjai. Pest Megyei Hírlap, 1978. júl. 9.

Benedek György

„Lovashadsereg"
(repro)

Székely András: Évfordulós a Múcsarnokban
Új Tükör, 1977. december 11 - 24. lap.

Benedek György

I. Az ismeretlen katonát (Egy mindenkiért)
olaj 100 x 135 cm

II. Az ismeretlen katonát (Halálunk halálával)
olaj 100 x 135 cm

III. Az ismeretlen katonát (Mindenki egyért)
olaj 100 x 135 cm

XXII. Ter. Képzőművészeti Kiállítása Bp. 1976
Promontor Kulturális Napok

Benedek György festőművész + grafikai

kiállítása a Műcsarnokban

1976. dec. 17 - 1977. jan. 9.

- katalógus a könyvtárban - 4287/77

Benedek György, festőművész

A vasutas képzőművészek XXX. országos kiállítását a bpesti Népszínház u.-i kiállítótermében jál. 24-ig látható – Kirchmayer Károly szobrászművész évtizedek óta vezeti a bpesti vasutas képzőművészeti kör munkáját s legutóbb méltó segítőtársa akadt Benedek György festőművész személyében. Tavaly és idén is ők ketten rendezték a gyűjteményes kiállítást, mely egy esztendő közös munkájának vizsgája és seregszemléje.

Losonci Miklós: Vasutas képzőművészek tárlata.
Pest Megyei Hírlap, 1980. jál. 19.

Benedek György

A Nagy Oktoberi Szocialista Forradalom 60. évfordulója n a pályáza ton harmadik dijat nyert.

Magyar Hirlap 1977-272-7

Benedek György festőművész

Munka közben a lap bemutatja a művészt, amint Szepes Lya szinművésznőt festi. Repr.

Délibáb, Bp. 1938. okt. 15. XII. évf. 42, sz, 75. lap.

Benedek György, festő

L. Drozdik Orsolya

-: O kiállítások

Esti Hirlap,

Bp. 1978. márc. 9.

8.

Benedek György 1

Részt vett a Nagy Oktoberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójára rendezett képzőművészeti seregszemlén a Mücsarnokban.

Magyar Hirlap 1977-272-6

Wagner: Jubileumi tárlat a Mücsarnokban

Benedek György, [ ]

L.: Kohardi E.

— : Tárlat . . . . 9.

Népszabadság, Bp. 1978. nov. 16.

Benedek György szobrászművész

A Műcsarnokban látható a „Magyar Szobrászati Kiállítás", melyen szerepel a művész műve: Bálványos Huba portréja (említve).

Heitler László: Mai magyar szobrászat. Napló (Veszprém), 1978. jún. 10.

Benedek György, Jestő

L: Vén Emil

Sz. J. T.: Kulturális napol Dél-Budán 4.

Esti Hirlap, Bp. 1979 ápr. 5.

Benedek György, festő

L: Bálványos Huba

-: Kitüntetések a Teszekben 8.

Esti Hirlap, Br. 1979 ápr. L.

Bernedeli György, festő

L: Bálványos Huba

7.

–: Átadták az irod. és műv. díjakat

Népszabadság, Bp. 1979. ápr. 3

Benedek György, festőművész

a Nagy Októberi Szocialista Forradalom 60. évfordulójára rendezett képzőművészeti kiállításon szerepelnek a művész művei „a lovashadszereg" c. (említve) a művész harmadik díjban részesült.

Wagner István: Jubileumi tárlat a Műcsarnokban.
Magyar Hírlap, 1977. nov. 19.

Benedek György, [ ]

L.: Fóth Ernő

/h.m./Kilátás a ROSZTA ablakából 2.

Esti Hirlap, Bp. 1977 nov. 5.

Benedek György festő

Munkácsy Mihály dijat kapott 1979-ben.

Magyar Hirlap 1979/78/6

Benedek György, szobrászművész

Székesfehérvár helyőrségi művelődési otthon szervezésében életrehívták a szabadtéri szobor-kiállítások sorozatát. 1974. nyarán Szabó Iván és Benedek György szobrászművészek állították ki műveiket.

Katona Titián: Szobrok a parkban.
Néphadsereg, 1974. szept. 1.

Benedek György, szobrászművész

Megnyílott a XXIX. vasutas képzőművészeti kiállítás a Népszínház u.-i kiállítóhelyiségben, mely júl. 22.-ig látható. — Az eredmények igazolják Kirchmayer Károly és Benedek György lelkiismeretes szakkörvezetői tevékenységét.

Losonci Miklós: Vasutas képzőművészek. Pest Megyei Hírlap, 1979. júl. 14.

Benedek György, szobrászművész:

Megnyílt a pécsi kisplasztikai biennále, mely 1967-ótá a hatodik országos szeregszemle. –

„Bálványos Huba portréja" /repr./

Tandi Lajos: Jegyzetek a kisplasztikai biennáléról. Dunántúli Napló, 1979. júl. 29.

Benedek György, festő

L: Vén Emil

–: XXII. kerületi művészek Tárlata 7

Népszabadság, Bp. 1979. máj. 22.

Benedek György

A Kőbányai MSZMP Kör-
zeti Bizottság székhaza vé-
szére a művész mugbizás-
ból pannót készít.

– Köztéri munkák 1980-ban.
Művészet, 1981. február – 58. lap.

Benedek György

A Vasutasok Budapesti Képzőművész Körében a rajzolók és a festők tanása.

Megay László: A műhely levegője c. cikket lásd Kirchmayer Károlynál!

Magyar Nemzet 1981. III. 11.

Benedek György, szobrán

L: Vadász György

-: MEDOK-kálloda 1.

Esti Hirlap, Bp. 1980 febr. 1.

Benedek György, szobrász

L: Lóránt Zsuzsa

Rózsa Gyula: Petőfi-vers, halichában 7.

Népszabadság Bp. 1979. aug. 31.

Benedek György

neve emlitve Horváth György:

A Müvészeti Alap vásárlásai ' 79

Kiállitás a Mücsarnokban c.cikkében

/A cikket lásd Deim Pál-nál!/

Magyar Nemzet 1980.jan.20.

Benedek György festőművész

A Pest megyei pártbizottság Nagy Jenő u.-i székházának aulájában rendezett tárlaton az MSZMP-alapszervezetébe tartozó festők művei láthatók. – „Majális" c. olajképe szerepel e tárlaton. (említve)

Losonci Miklós: A sokrétű festészet tárlata. Pest Megyei Hírlap, 1979. febr. 6.

Benedek György

A Minisztertanács az 1979. évben a következő művészeket jutalmazta a Munkácsy Mihály-díjjal:

Tóth Tibor belsőépitész
Szöllősy Enikő szobrászművész
Schmal Károly alkalmazott grafikusművész
Schey Ferencné ruhatervező
Pölöskei József ötvösművész
Nagy Sándor szobrászművész
Nádas László ipari formatervező
Mihály Gábor szobrászművész
Geszler Mária keramikusművész
Benedek György festőművész
Bálványos Huba grafikusművész

Élet és Irodalom, Bp. 1979. ápr. 7.
XXIII. évf. 14. sz. 8. lap.

Benedek György

Festő

XIV. Zsividék u. 2/c.

MKSz 1947

Benedek György

MDK

Portré, o.

Csendélet, o.

Studió 67. Fiatal képzőm. kiáll. Ernst Muz. 1967.

MDK

Benedek György

Ex libris I-II. lino

Illusztráció "

Práter, rm.

Studió 67. Fiatal képzőmkiáll. Ernst Muz.1967.

MDK

Benedek György

Kompozició, rk.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Muz.

1964. máj.

Benedek György

Csillék, o.

Dolgozó emberek között kiáll. Ernst Mus.
1964. máj.

Benedek György

MDK

Ablakos csendélet, olf.

1944. olf.

Pihenő asszony, olajpasztell

Ernst Muzeum 1964. Fiatal Képzőm. V. kiáll.

Benedek György

Ülő asszony, o.p.

Család o.temp. és p.

X. Magy. Képzőműv. kiáll. Műcs. 1965.

Benedek György, [ ] MDK

Kiállít.

D. Fehér Zsuzsa: Magyar képzőművészek a fasizmus ellen 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1965. dec. 19.

MDK

Benedek György, festő

Ötezer ft-s díjat nyert.

–: Szabó Lajos festőnnivész kapta a KISZ nagydíját 10.

NÉPSZABADSÁG, 1966. ápr. 17.

Benedek György

A Ernst múzeumban rendezett Fiatal Képzőművészek Stúdiójának VI. országos kiállításán öterer forintos díjat nyert.

Népnava 1966. ápr. 17.

Benedek György

A Ernst Múzeumban rendezett Fiatal Képzőművészek Stúdiójának VI. országos kiállításán ötezer forintos díjat nyert.

Esti Hírlap 1966. ápr. 18.

Benedek György

az Ernst Múzeumban rendezett Fiatal Képzőművészek Stúdiójának VI. országos tárlatán ötezer forintos díjat nyert.

Népszabadság 1966. ápr. 17.

Benedek György

Az Ernst Múzeumban rendezett Fiatal Képzőművészek Stúdiójának VI. országos tárlatán öterer forintos díjat nyert.

Magyar Nemzet 1966. ápr. 17.

Benedek György

Csendélet, o.

4. Balatoni nyári tárlat. Keszthely. Balatoni Mus. 1968.

MIK

Benedek György

Kiállitási kritika

Müvészet 1968 okt.p.3o.

M.D.K.

Benedek György festö

Gyümölcsös csendélet c.

művét a Művelödésügyi Minisztérium megvásárolta 1967

Művelödésügyi Minisztérium vásárlásai 1967. 5.1.

M.D.K.

Benedek György festö

Csendélet kancsóval c.

müvét a Müv. Minisztérium 1967 -ben megvásárolta.

A Müvelödésügyi Minisztérium vásárlásai 1967 1.1.

M.D.K.

Benedek György festő

Kompozició c.

Csuszás c.
müve az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállitásán bemutatva, a Képzőmvüszeti Alap vásárlása.

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vsárlsok III. Kiállitásáról. 1.1.

M.N.K.

Benedek György festő

Csendélet c.

műve az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállításán bemutatva. A Képzőművészeti Alap vásárlása

Tájékoztató az Áll. Képzőművészeti Vásárlások III. Kiállításáról 1. 1. 1. 1.

MDK

Benedek György

Darusok, of.

Dolgozó Emberek között, kiáll. Ernst Muz. 196o. nov.

Benedek György

Szerepelt a Magyar Képzőművészek a fasizmus ellen c. kiállításon.

Nyíregyháza 1965. dec. 19.

Magyar Képzőművészek a fasizmus ellen. D. Fehér Zsuzsa

Benedek Gyösgy festő

Szovegy emlisi sèszwèteleèt a „Studió 66" kiàlli tàson

Magyar Ifjúság 1966 àps. 23

Benedek György
festő

M.D.V

A Fiatal Képzőművészek Stúdiójainak 5.000 forintos díjat nyerte el.

— : —

Művészet, 1966. május – 48 lap.

Benedek György, festő MDh

Nerepel a Stúdió 66.
tárlaton.

Rózsa Gyula: Végletek és távlatok 7

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. máj. 7.

Benedek György
festő

M.D.K

„Partizánok"
(repro)

D. Fehér Zsuzsa: Soha többé fasizmust!
Művelődés, 1966. április – 7 lap

Benedek György
grafikus

M.D.K

A kiöz gyűlésen felszólalt és az Orsz.
Kép 2. Kiállításon részt vett.

Kovács Gyula: Fiatal képzőművészek stúdiógaiak...
Művészet, 1966. április - 32 kép

M.D.K.

Benedek György festőművész

Fényképét munkaközben bemutatja a lap, amint Szepes Lia szinmüvésznőt festi.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1939. ápr. 12-19.
II. évf. 15. sz. 13. lap

Benedek György
festő

M.D.K.

„Család" (repro)

Művészet, 1965. december – 27 kap

Benedek György, fertő. MDK

Öszt öndíjat nyert.

–: Derkovits – öszt öndíjasok 2

ESTI HIRLAP, Bp. 1964. ápr. 16.

MDK

Benedek György

Ablakos csendélet, of.

Pihenő asszony, of.

1944., of.

Studio 64 - Fiatal képzőművészek V.kiáll. Ernst Múz. 1964. dec.

6 l.

MDK

Benedek György, festő

A XXII. kerület címerének egyik tervezője.

~: Patrióták klubja 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969. júl. 23.

Benedek György

Szerepel a Kilemek szombathelyi táslatán

(B.L.): Szombathelyre jönnek a „Kilemek."...

Vas Népe 1969 X. 4.

M.D.Y

Benedek György
festő

„Villamosow" c. műve
korszerű.

Vidos Zoltán, A Fiatal Képzőmüvészek
Müvészet, 1969 okt 19.

Benedek György

Szerepel a Studió tárlatán
a hűvsarnokban

Tasnádi Attila: A Kilencek és
a Studió

Kortárs 1969 IV n. 666 old.

Benedek György Munkácsy-díjas festőművész

a Vasutasok Szakszervezetének XXXII. országos képzőművészeti kiállítását rendezték meg Budapesten. Az igen változatos festmény-szobor-grafikai anyagot Kirchmayer Károly Szot-díjas szobrászművész és Benedek György Munkácsy-díjas festőművész rendezte.

T.: Kiállítás.

Szabad Föld, 1982. júl. 31.

Benedek György

Nagy Zoltán: Nemzeti tárlatok – a közel-
múltban és ma

Kiviszed, 1982. augusztus

Benedek Györgyi, testő

L: Farkas Ádám

Vadas J. Lapos plasztikák 13

Élet és Irodalom, Bp. 1983. aug. 12. XXVII/32

Benedek György, [ ]

L: Gaál József.

Szemethy Imre: Kifutópályán 204-226

Mozgó Világ, Bp. 1984. jan-febr. X/1,2

Benedek György

A Nemzeti Galéria kiállitásán szereplő további müvésznevek:
Medgyessy Ferenc, Melocco Miklós, Mihéltz Pál, Németh József, Orosz János, Papp Gyula, Pirk János, Pór Bertalan, Kő Ridovics László, Sarkantyu Simon, Schéner Mihály, Scholz Erik, Sikuta Gusztáv, Somogyi Árpád, Somogyi János, Somogyi József, Sváby Lajos, Szabó Vladimir, Szalay Ferenc, Szentiványi Lajos, ~~Szentiványi~~ Szentgyörgyi Korhél, Szőnyi István, Szkok Iván, Tar István, Tóth Béla, Vigh Tamás, Záborszky Viola.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27. XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

MDK

Benedek György
festő

"Villamoson" című műve
az első díjat nyerte el.

B.L.: Pályázat a Fiatal Képzőművészek Stúdiójában
Művészet, 1968. október - 28 lap.

MDK,

Benedek György
grafikus

„Villamoson" (nepp)

B.L.: Pályázat a Fiatal Képzőművészek Studiójában
Művészet, 1968. október - 28 lap

Benedek György

Kompozició, o.

11. M. Képzőm. kiáll. MMes. 1968.

Benedek György festő

A Fiatal Képzőművészek Studiójának tagja

Szitálók c. képe a KISZ pályázaton I. díjat kapott. /eml./

Partizanok c. képét kiállították

Moszkvában /eml.

Magyar Ifjúság 1961 IX. 16

Benedek György festő

1960 ban végezte a Kep. mův. Főiskolát.

A Fiatal Kep. mův. Studiója vezetőségi tagja

Magyar Ifjuság 1964 II. 8

Benedek György festő

Díjat kapott a „Studió 66"..

kiállításom

Magyar Ifjúság 1966 IV. 23

Benedek György festő

Szerepel a X. Magyar Képzőmův. Kiállításon, a Műcsarnokban.

Bolgár Kálmán. X. Magyar Képzőmův. Kiállítás.

Magyar Ifjúság 1965. XI. 6.

Benedek György festő

Szerepel a Fiatal Kép. Műv.
V. kiállításán az Ernst
Múzeumban

Karaki Kovács Gyula: Fiatal Kép.
Műv. V. kiállítása

Magyar Hírlap 1964 XII. 12

Benedek György

kerepel a Fiatalok Stúdiója

kiállításán az Ernst

Múzeumban

Magyar Hírlap 1963 VI. 8

MDK

Benedek György

Csendélet, o.

Csendélet, o.

Fiatalok Studiója 1966. Ernst Muz.

Benedek I Lora
Benedek Tonio
—"— Józef-Julia

Benedek Gyulánné Zeltő
Ezekmagyarország 1959 márc. 17.-
Boldal.

Benedek Ilona

Textilkeverés, részt vett a Kiállításon

Jubileumi Iparművészeti Kiállítás
Műcsarnok, 1975. jún - júl.

MDK

Benedek István, magyarszücs (Merőtúr

1909. Himzett bundát állít ki.
Brouzplakettet nyer

Debreceni Iparmův. Kiállítás vezetője. D. 1909. 15. l.

15

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

Benedek István

ÉLET ÉS IRODALOM

grafikusművész

1979 SEP 29

1021

Luna

Benedek István: Portré

város, városháza... írom, p
gyermekkoromban Nyírbátor
jó fél évszázada elvesztette a
got s a vele járó jogokat —
először viszontagságos történ
során, de ekkor azzal a megm
hatatlannak látszó konzekven
val, hogy végképpen megszűnt von-
zási és kisugárzási hatása.

A törvényerejű rendelet 1886-ból való, de Nyírbátor ezután építette tornyos közigazgatási épületét, s mindig városnak szólították polgárai is, meg a környék lakói is. Nem kötelezően, nem hivalkodóan, hanem csendes, szelíd, lankadatlan makacssággal. S hogy a helység hat éve újra város, annak ez a kitartó vezetői és szívós népi magatartás meg cselekvés *összetalálkozása* volt a fő oka.

Ezt számítom alapvetőnek, de önmagában kevésnek bizonyult volna:

Augusztus huszadika, azaz államalapító Szent István, az új kenyér meg az Alkotmány ünnepe, s hirtelen eszembe jut, hogy hajdanán ezen a napon milyen üres volt a

sen plakettet a Zenei Napokhoz — egy csomó fényképet is kapott, voltaképpen egyiket sem tudta használni, hanem le kellett rajzolja, meg kellett szerkessze magának ezt az építészeti remeket, hogy egyáltalán munkához foghasson... Mert hajdanvolt fiatalkorában, gyalogországjárásai alkalmával volt már Bátorban, s azóta tudja, hogy a várost ezzel a fél évezrede funkcionáló boltívszerkezettel lehet jellemezni legjobban.

S itt megint a saját élményem: Bárhogyan töprenkedek is, gyermekkoromból nem jön elő ennek a boltozatnak a képe. Nem néztem föl soha? Nehezen képzelhető. Akkor pedig: megszemléltem, de nem értékeltem, nem hatott rám? Rám sem, mint a többi gyermekre és felnőttre a múltban vagy azokra a

idős Benedek István

Nemzedékek címmel képzőművész-dinasztiákat bemutató kiállítássorozat kezdődött meg szombaton a perbáli falusi galériában. Az első bemutatón idős és ifjabb Benedek Jenő festményei láthatók.

Magyar Nemzet 1984. IX. 30.

ifj. Bendur István

Kiállítás Perbálon

Magyar Nemzet 1984. IX. 30.

Benedek István, grafikus

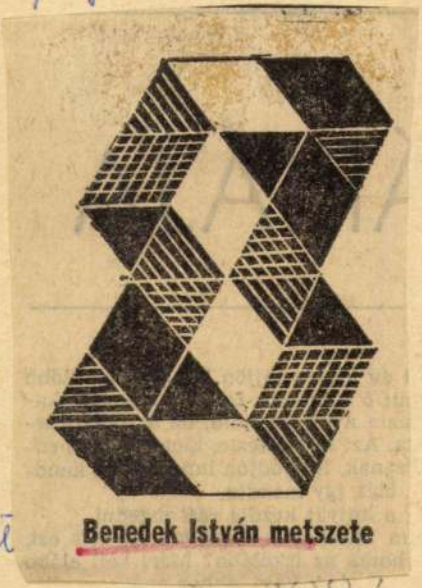

Benedek István metszete

Benedek István, Mel

16.

Élet és Irodalom

Bp. 1984. jan. 27. XXVIII/4

MAHIR SAJTÓFIGYELŐ
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 327-748, 340-726

Benedek István
Grafikus

ÉLET ÉS IRODALOM

1984 JAN. 27.

1021

Benedek István metszete

ÁRIÁJA

öt év múlva jöjjön látogatóba! Előbb
amit ő rákölttött. De én feleségül aka-
arázta a fiú, mondta, de az öreg Far-
arta. Azt se kérdezte, kicsoda, nem en-
kozzanak. Kotródjon innen, mert kend-
át. Hát, így mondta.
lta, a kutyát kezdte reá engedni.
nem találkozott Őrzsivel. Ki érti ezt,
ki hozzá az iskolába? Mért kell előbb
nie? Tudod, fiam, akkor nagyon valla-
allásos volt a fiatalja is, így neveltek

Benedek János festőművész

Uj Nemzedék, 1928. Okt. 30.

Benedek János, a földmives festőművész

Benedek János festői pályája nem ugy kezdődik, ahogyan a többi „festőművész“ karrierje. Nem fedezte fel róla már gyermekkorában senki, hogy valamikor Munkácsy Mihály vagy Benczur Gyula örökébe kell lépnie, nem volt csodagyerek, mert környezetében aligha akadt volna, aki hajlandó lett volna „csodálkozni“ azon, hogy nini, a gyerek milyen nagyszerüen rajzol! Inkább talán haragudtak is, hogy „ilyen hitványsággal“ bibelődik, hogy lefesti a malacot, a Burkus kutyát, a hazatérő jószágot, a szomszéd házát, miegyebet. Szóval Benedeknek senki sem segitett müvésszé lenuie, és *ha egy kis szerencséje van, ezután sem fognak neki segiteni.* Nagyon nagy müvész lehet belőle, ha nem fogják neki megmagyarázni a „módszeres müvésszé fejlődés“ technikáját és furfangériáját.

Benedek ugy lett müvész, — intim, kedves elmesélője a maga életének és élményeinek — ahogyan a gyermek indul el őszinte játékos utjaira. Eszrevette magáról, hogy amit a szeme megszeret, azt ő ceruzával a naptár szélére, vagy akármicsoda rajzoló alkalmatossággal akárhova le tudja rajzolni. És mert derék, nem koresmázó ember, üres óráit és a téli napokat, amelyeken nem kell, mert nem is lehet a földet turni, felhasználta arra, hogy „lerajzolta“ a körülötte mozgó élet jelenségeit. Aztán észrevette, hogy nemcsak lerajzolni, de „kifesteni“ is tudja ezeket a képeket. És hát nekiállt a maga módján, ki is festette, amit előbb ceruzával, már szinte egészen képpé alkotott. Mindaz, amit igy csinált, őszinte, csodálatos megnyilatkozása volt egy jól elfoglalt léleknek; hittel és szeretettel, az élet jellemét vizsgáló szemmel huzott meg minden vonalat és addig pepecselt, vergődött, dolgozott a papiroson, amig csak ki nem jött az, amit ő látott és megszeretett.

A falu életének mindenapos momentumai: a főzés, a mosás, a földmunka, a takarás; aztán a falusi ünnep-, vagy gyásznapok jelenetei: a mennyegzői lakoma, a temetés, mindaz, ami a többi ember lelkét elfoglalja gonddal, keserüséggel, vagy örömmel, ugyanilyen érzéseket váltott ki Benedek Jánosban is, az egyszerü földmivesben, csak az érzés arányai lettek nagyobbakká, olyan nagyokká, hogy nem lehetett a lélekben tartani a rajz, a festés — a müvészet — teljes erejével ki kellett mondani . . . És micsoda nagy hangulatai vannak a falunak! A hazatérő nyáj egyenletes, tompa dobogása az utca porán, a virágos szekérsor, a hóval födött téli utakon, a vetés rendredülése kinn a határban és bent, a kis földdel-vert szobák meleg zugaiban az Isten akarata szerint való egyszerü élet. Csupa olyan téma, csupa olyan hangulat, amely müvészt érlel. Sőt, ha a falu összejátszik az Isten adományával, a tehetséggel, akkor *a zsenit is megtermi.*

Zseni-e Benedek János? Ezt a kérdést ma még fel sem tesszük. Kétségtelen, hogy a többiek sorából a nyájból kiemelkedő ember, akinek mindenki másétól eltérő véleménye van a világ dolgairól, hangjairól és szineiről. Ő ezt az eltérő szemléletet érzékeltetni is tudja. Meggyőző ereje is van, ám mindahhoz, amivel ma minket meggyőz, mi is hozzáadunk valamit „müvészletének“ sajátossága miatt. Hogy mekkora erő Benedek, annak ezután kell kiderülnie, de nem ugy, hogy *megtanitják*, hanem, ha ő maga *megtanul* mindent a külső és az ő igazi erejét legyőző befolyások nélkül. Amig „népmüvész“, ujjongó szeretettel fogadjuk, amint azonban „müvésszé“ akar lenni és igényeket támasztanak vele szemben, olyan igényeket, amelyeket ő semmikép nem fog tudni beváltani, elromlik *s még népmüvész sem marad.* Viszont, ha az önmagával szemben támasztott és szivből fakadó igényeket fogja és tudja állandóan kielégiteni, akkor nagy müvész lehet belőle *anélkül, hogy maga is észrevenné.* Esetleg egy egész festői kor szellemét is meghatározhatja. De csak akkor, ha ehhez mindent belülről, önmagától kap.

Mindez azonban esetlegesség. Mi a magyar föld csodálatos termőerejét bámuljuk meg Benedek János gyönyörü *vasárnapi mesterségében.* Nézzük a képeit azzal a boldog áhitattal, amellyel egy-egy gyönyörü népdal szövegét és melodiáját hallgatjuk. A Benedek Jánosok egyszerü magával ragadó hite nyugtat meg bennünket a nemzet belső életerejéről és a szellemiek iránt való mély, nagyszerü készségéről. Ahol ilyen emberek teremnek, ott minden irányban *kimerithetetlen eleven erők élnek.*

Ez a jelentősége a Benedek János kiállitásának.

A takarékosság utja jóléthez és bol
dogsághoz vezet.

bátok valódi angol szöveteimből, gyönyö rükivit
ben, nagyon olcsón, késze
kaphatók. A vevő kivánságára ugyanazo
árért mérték után is készitek
WIDDER férfiszabó,
IV., Városház-u. 2
Telefon: Automata 860—20.

templom, hogy magasba nyúló keresztj
vel hirdesse Isten dicsőségét, a főváro
és a hivők áldozatkészségét.

A vasárnapi templomszentelés az egés
környék lakosságának örömünnepe vol
Mindenki ott szorongott a zászlódiszb
öltözött templom előtt, ahol cserkészek é
Dallos Sándor igazgató vezetésével
polgári leány- és fiuiskola növendéke
vontak sorfalat, hogy az érkező előkelő
ségek akadálytalanul mehessenek a tem
plomba. Megjelent a templomszentelése
Ripka Ferenc főpolgármester, *Sipőc*
Jenő polgármester, *Berczell* Jenő tanác
nok, *Hamvas* István kerületi elöljár
Bucsinszky Bertalan főjegyző, *Petr*
vácz Gyula országgyülési képviselő, *Ha*
lász József főigazgató, *Perndl* Flóri
Stadler Nándor és *Pilis* Károly főváros
bizottsági tag, *Zsembery* István, az Or
szágos Katolikus Szövetség ügyvezet
alelnöke, *Urbányi* C. József elemei isko
lai igazgató, *Hász* Brokárd karmelit
tartományfőnök, *Böhle* Kornél Domon
kos-rendi atya, *Esthy* Miklós világi pá
pai kamarás és *Tömöry* Miklós. Ott vol
még a közeli Ferenc József lovasság
laktanya tiszti küldöttsége és sok má
előkelőség.

Pont tiz órakor érkezett *Serédi* Juszti
nián biboros hercegprimás. Titkára
Meszlényi Zoltán pápai kamarás kisérte
Az egyházfejedelmet az egyházközség ve
zetősége élén *Pálffy* József világi elnö
üdvözölte. A biboros hercegprimás ez
után a templom elé vonult, ahol a
asszisztáló papság fogadta. Az asszisz
tenciában résztvett: *Krywald* Ottó pré
post, *Bednárz* Róbert apát, kerületi espe
res, *Szokolay* Antal tb. kanonok, esperes
plébános, *Répás* József tb. kanonok, *Ke*
menes Illés bencés gimnáziumi igazgató
Harza Lajos hitoktatási felügyelő
Schuszter Antal, az uj templom plébá
nosa, P. *Badalik* Bertalan és *Barkócz*
Sándor plébánosok. A hercegprimás
szabadban magára öltötte az egyházi or
nátust és azután az előirt szertartás sze
rint megkezdődött az uj templom bene
dikálása. A templom felszentelése után
biboros hercegprimás *ünnepi főpapi mi*
sét mondott, amely alatt a hivők nag
tömegét áldoztatta meg. Evangélium utá
Tiefenthaler József pápai kamarás mon
dott szentbeszédet.

— Ez a templom — ugymond — ner
akar más lenni, mint a külváros kisem
bereinek meleg otthona, ahonnan erő
energiát meritenek az élet küzdelmeihe
Százak szivéből nőtt ki ez a templom, ő
hordták össze annak minden téglájá
Hódolat és tisztelet illeti meg a biboro
hercegprimást, aki eljött a kültelekr
hogy adja az első áldást ebben a temp
lomban. A szentmise végeztével a biboro
hercegprimás a pápai himnusz hangja

Beneder János

XVIII. sz.

Lásd

Fleischer Bécs 31. l.

T. 2446.

l és őrtornyokkal megerősitett vár fog-
vannak, az előtérben pedig kereszt-
mással, kik fegyveröket sütik el.
agon, mely fölött mértani ábra van:

olvasható.

17.3 : 11.3 cm.

222.

Benedek István

Benedek István: Portré

ÉLET ÉS IRODALOM

1979. szept. 29. Bp.
XXIII. évf. 39. sz. 3. lap

jó fél évszázada elvesztette a rangot s a vele járó jogokat — nem először viszontagságos történelme során, de ekkor azzal a megmásíthatatlannak látszó konzekvenciával, hogy végképpen megszűnt vonzási és kisugárzási hatása.

A törvényerejű rendelet 1886-ból való, de Nyírbátor ezután építette tornyos közigazgatási épületét, s mindig városnak szólították polgárai is, meg a környék lakói is. Nem kötelezően, nem hivalkodóan, hanem csendes, szelíd, lankadatlan makacssággal. S hogy a helység hat éve újra város, annak ez a kitartó vezetői és szívós népi magatartás meg cselekvés *összetalálkozása* volt a fő oka.

Ezt számítom alapvetőnek, de önmagában kevésnek bizonyult volna:

Augusztus huszadika, azaz államalapító Szent István, az új kenyér meg az Alkotmány ünnepe, s hirtelen eszembe jut, hogy hajdanán ezen a napon milyen üres volt a

[illegible], színeset, szintelent, de e kőbordázat súlyos tömörségét, matematikai pontosságát, kecses szárnyalását egyik sem tudta visszaadni. Borsos Miklós azt mondja, mikor ő a kérés mellé — hogy készítsen plakettet a Zenei Napokhoz — egy csomó fényképet is kapott, voltaképpen egyiket sem tudta használni, hanem le kellett rajzolja, meg kellett szerkessze magának ezt az építészeti remeket, hogy egyáltalán munkához foghasson... Mert hajdanvolt fiatalkorában, gyalogországjárásai alkalmával volt már Bátorban, s azóta tudja, hogy a várost ezzel a fél évezrede funkcionáló boltívszerkezettel lehet jellemezni legjobban.

S itt megint a saját élményem: Bárhogyan töprenkedek is, gyermekkoromból nem jön elő ennek a boltozatnak a képe. Nem néztem föl soha? Nehezen képzelhető. Akkor pedig: megszemléltem, de nem értékeltem, nem hatott rám? Rám sem, mint a többi gyermekre és felnőttre a múltban vagy azokra a

Magyar Tudományos Akadémia
Művészettörténeti Kutató Csoport
Institut des Recherches d' Historie de l' Art
de l' Académie Hongroise des Sciences
Budapest, I., Úri u. 62. Tel.: 160-160, 160-080 H Budapest I. Pf. 27
1250

IFJ BELVEDER 1800

1021 Ifj. Benedek Jenő

BENEDEK JENŐ KIÁLLÍTÁSÁRÓL - UTÓLAG

Pontosabban: *ifjabb Benedek Jenőnek* volt kiállítása nemrégiben a Fényes Adolf teremben.

Nem könnyű *ifjabbnak* lenni. Különösen akkor nem, ha az *idősebb* nagy tekintélyű művész: Kossuth- és Munkácsy-díjas, főiskolai tanár. (Ő festette az 50-es évek egyik leghíresebb és festőileg legszebben megoldott képét, a *Partizánok*at.) A kora gyermekkortól megismert *szakma* előnyei mellett ott van mindig a hátrány is, az egy generációval korábbi, egyszerre segítő és bénító példakép.

A harminchat éves Benedek Jenő igazán bent van már a „férfikor nyarában", de most mutatkozott be először Budapesten. Valószínűleg nem a kiállítási lehetőség hiánya volt ennek az oka, hanem az, hogy „anyagát" most érzi először igazán a magáénak. A *Stúdió* — a Fiatal Képzőművészek Stúdiója — csoportos kiállításán fel-felbukkanó művei még mintha a főiskolai tanulmányokhoz kötődtek volna: a természet többé-kevésbé érdekes részleteit örökítették meg, szakavatott kézzel, de még nem azzal a bizonyos sajátos művészi látással. Volt azonban ezeken a barnás tónusú képeken mégis valami, ami több volt a látvány szokványos megörökítésénél.

Benedek újabb képei némileg a XX. századi olasz festő, Giorgio Morandi csendéleteire emlékeztetnek, amelyek emberi szorongást sugallnak. A szorongás századunk kultúrájának divatja — is. De nemcsak divat! A sokféle Kafka-utánzat, (amely nemcsak az irodalomban burjánzik), nem takarhatja el a kafkai élmények XX. századi létének tényét. És ha nem is tekintjük a „szorongás" kifejezését elsőrendű témának, nem tagadhatjuk meg a jogot sem arra, hogy a művész beszámoljon vívódásairól, útkereséséről. Benedek most mintha válaszúton állna — nem megtorpanás ez, hanem töprengés az út folytatásán — és szintézist keres.

Az út első lépése talán maga a kiállítás, a közösség felé lépés.

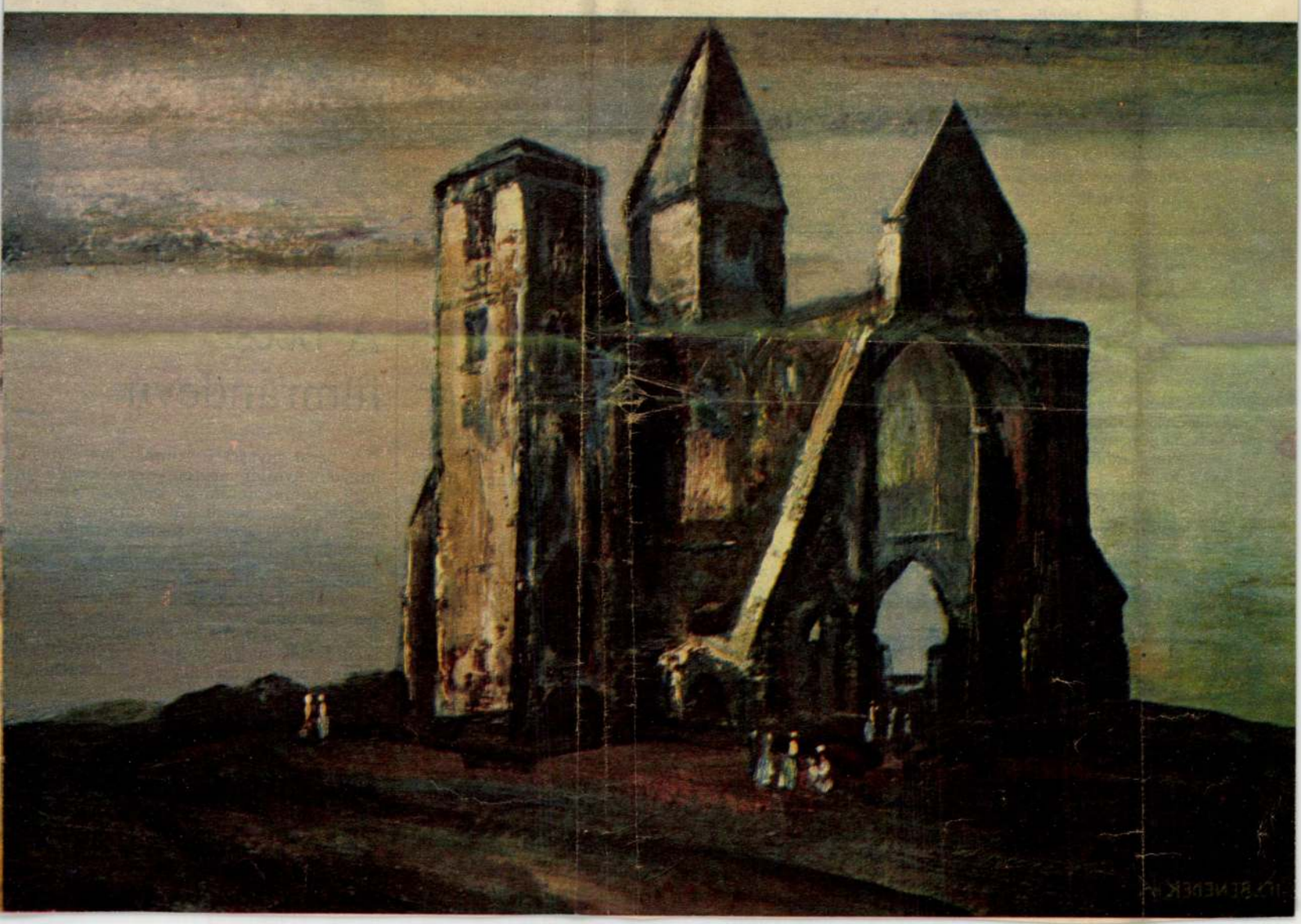

A szép magyar könyv

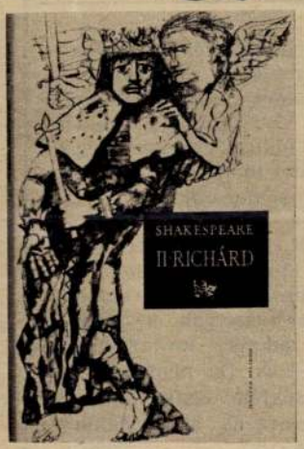

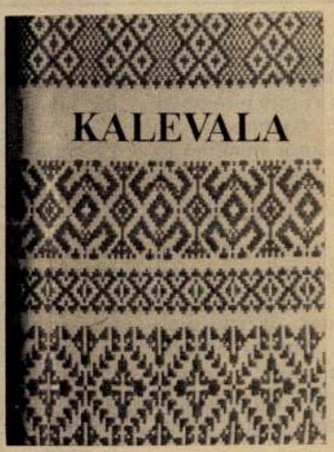

Kner Imre, a magyar könyvművészet megújítója 1940-ben ezt írta Gyomáról *Kodály Zoltánnak: „Az igazi feladat az volna: megnemesíteni a tömegterméket és milliókra hatni szép nyomtatványokkal... a művészi könyv nem fényűzés többé. Akinek a tudása megvan hozzá, a legnagyobb példányszámú, a legolcsóbb anyagból készült könyvet is meg tudja művészi módon oldani, a tömegízlés nevelésének magasrendű nemzeti feladatot betöltő eszközévé tudja emelni".*

A szép magyar könyv versenyről beszélgettünk *Lengyel Lajos* Kossuth-díjas könyvművésszel, a bíráló bizottság elnökével és *Drucker Tiborral*, a Magyar Könyvkiadók és Könyvterjesztők Egyesülése főtitkárával.

— Az alatt a huszonhárom év alatt, mióta a versenyt rendszeresen megrendezzük, nemcsak a díjak és elismerések serkentették kiadóinkat a színvonal emelésére, hanem az egyre fokozódó, ma már mondhatjuk: tömegigény, hogy a könyv ne csak tartalmában legyen magas színvonalú, hanem tervezésében, megformálásában és nyomdai kivitelezésében is.

— A nagy nemzetközi seregszemlék is bizonyítják könyvkultúránk fejlettségét. Ilyen nagy könyvművészeti verseny az évente megrendezésre kerülő lipcsei kiállítás — *„A világ legszebb könyvei"* —, ilyen volt a tavaly megrendezett *moszkvai verseny* és ilyen a hatévenként sorra kerülő *Nemzetközi Könyvművészeti Kiállítás* (IBA), ugyancsak Lipcsében.

— Az eddigi versenyeken jelentős sikereket értünk el. 1958-ban a brüsszeli világkiállításon nagydíjat nyert a Corvina Könyvkiadó gondozásában megjelent *Magyar parasztművészet*, a II. Nemzetközi Könyvkiállításon pedig a kevesebb díjból is három arany-, több ezüst- és bronzérem jutott a magyar kiadóknak. Ma is keresett könyvek külföldön a Helikon *Magyar Anjou Legendáriuma*, a Corvina

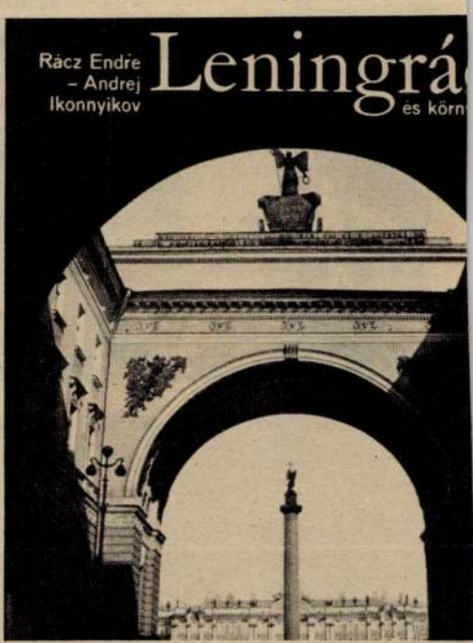

75 éve született Szerb Antal

1901. május 1-én született, és még nem volt 44 éves, amikor elpusztult a Sopron környéki Balf közelében. Korának egyik legnagyobb műveltségű írója, irodalomtörténésze volt.

Álomvilágban élt, mert az a világ, amely a valóságban körülfogta, élhetetlennek bizonyult. Camus Pestis-ének egyik figurájához hasonlatosan, aki a döghalál legközepén a Bois de Boulogne-ban lovagló gyönyörű hölgyről írt regényt, Szerb Antal középkori díszleteket épített figurái köré, s a modern regény életelemének a csodát és az irracionalizmust mondta... De nemcsak a ragyogó logikájú, éles eszű esszéista leplezi le a csodákért rajongó szépírót — megteszi azt a szépíró maga: a menekülő minden szava és mozdulata elárulja azt, hogy honnan, mi elől menekül...

Az ítészek közül csak nagyon kevesen látnak világosan a „Szerb-kérdésben". A legvilágosabban talán Kardos László. „Szerb Antal szabad szellem volt, és mindenki kora lehetőségei szerint és a maga módján szabad" — írja. „Témáival... csillagtávolba húzódik a kor géppisztolyos rögeszméitől"...

Halála előtt, kiéheztetése és agyonverése előtt, Balfon is makacsul ragaszkodott az álmaihoz: az emberhez méltó szép valósághoz. Szonettet írt.

A földnek mélye olykor meg-megrándult,
Amint ment zúgó száz tárnákon át;
Már rég feledte szabad thrák Honát,
Míg lent mocsári zöldesfényű láng dúlt.

És aknák mélyén zöldes szörnyek lestek,
Feléje nyújtva hosszú pikkelyes kart,
S a földalatti villám, nagy eres kard,
Átszegezte ezt az elátkozott estét.

És Orpheus csak ment, magábahullva,
A pusztulás nagy leckéjét tanulva,
Mely gyötrött szédülésbe merevíté,

Míg végre naptól felfénylett egy oszlop
Orpheus megfordult és szertefoszlott
Tündérfehér árnyékként Eurydiké.

VIENNALE '76

A bécsi filmrandevú

A bécsi tavaszt az immár két évtizede hagyományosan megrendezésre kerülő ünnepi filmbemutató-sorozat, a Viennale eseményei is jelzik. A Viennale műsora nem versenyszerű, inkább tájékoztató jellegű. Szinte kizárólag olyan művek szerepelnek itt, melyek a német nyelvterület filmforgalmazóinak elkerülték a figyelmét, vagy amelyeket éppen politikai okokból nem kívánnak bemutatni. A nagy hozzáértéssel és finom ízléssel válogatott műsor idén is sok meglepetést tartogatott. Valamennyi bemutatásra kerülő alkotás jogos figyelmet érdemelt, még akkor is, ha nemcsak igazán jó filmek peregtek a tágas Gartenbaukino vásznán.

Az első kellemes meglepetést egy szenegáli film szerezte. A „Xala" rendezője, a moszkvai filmművészeti főiskolán tanult, majd Mark Donszkoj asszisztenseként dolgozó *Szembene Ouszmane* találó képet rajzolt Dakar társadalmának új burzsoáziájáról. Ez a fekete bőrű — kis létszámú — vezető réteg mindenben a volt

ifj. BENEDEK JENŐ festő
Csongrád, 1939

A Képzőművészeti Főiskolát 1963-ban fejezte be Bernáth Aurél növendékeként. A környező népi demokratikus országok mellett tanulmányuton járt Görögországban. Eddig csoportos tárlatokon és a Studió bemutatóin jelentkezett munkáival. 1970-73-ban Derkovits-ösztöndíjban részesült. - Modern hangvételü realista festő, szineivel a szorosan vett valóságtól elvonatkoztat, ugyanakkor képeinek hangulata, tartalma a tapasztalati világ problematikáit visszhangozza.

Művész életrajzok 197

1976.III.7.11.43. N. Petőfi: Láttuk, hallottuk.

Ifj. Benedek Jenő festőművész

- A budapesti Fényes Adolf Teremben március 21-ig tekinthető meg ifj. Benedek Jenő festőművész kiállitása.

- Robert Kapa fotomüvész munkáiból rendeztek kiállitást a Mücsarnokban., március 12-től tekinthető meg. Legközelebbi adásunkban részletesen is beszámolunk róla.

- Képzmüvészetkritikai müsorunkat hallották.

1976. II. 22. P. 20.40 - Rné
Láttuk, hallottuk
a kiállítóternekben

Ifj. Benedek Jenő első önálló kiállitására készül, amely február 27-én nyilik meg a Fényes Adolf Terenben. 37 év éves, 1963-ban végezte el a főiskolát, tehát viszonylag később, csaknem másfél évtizedes készülődés és munka után lép a nyilvánosság elé önálló kollekcióval.

Mi a késői bemutatkozás oka?

- A főiskola utáni évek azok annyira a pályakezdésnek az évei, de ahhoz hogy az ember megtalálja valamennyire saját mondanivalóját, saját formanyelvét, ahhoz sokkal több időnek kell eltelni

- Ez a kiállitás tehát bizonyos mértékben összegezés is

- Lényegében a főiskola elvégzése után egyhuzamban dolgozom, de én ezzel párhuzamosan tanitok is. A tanitást nagyon szerves részének tartom az életemnek, voltam Derkovics ösztöndijas, 70 és 73 között, de akkor sem hagytam abba a tanitást és nem gátolt meg abban sem, hogy ahol lehet megjelenjek a képeimmel, tehát az országos tárlatokon, vagy a Fiatal Müvészek Studiójának az évenkénti kiállitásain vagy a szakmai bemutatókon

- Visszatérve a kiállitásra, milyen témák, gondolatok dominálnak a képeken?

Ifj. Benedek Jenő festő

Én nagyon szeretem a tárgyak világát, tehát az ember krnyezetét és a tárgyak az ember terentményei, tehát ha én tárgyakat ábrázolok, környezeteket ábrázolok, akkor tulajdonképpen az embert ábrázolom.

- Képeiről tanusága szerint ugy tünik, hogy szereti a sötét tónusokat. a sötétkéket, mélybarnákat.

- Az élénk, kiáltó szinek azok nem fejezhetnek ki csöndet. Az én életvitelem pedig inkább a magány felé huzódás, a csönd felé huzódás és ezek a tompább szinek talán jobban fedik ezt - ugy érzem

- Milyen törekvések szabják meg, akár formai akár tartalmi szempontból a munkáját?

- A saját utam, a saját gondolataim szabják meg a kifejezésnek a formáját. Bizonyos elvonatkoztatásig igy mindenképpen el kell jutni ahhoz hogy valóban müvészetet tudjon létrehozni, csak az elvonatkoztatás határa, tehát a meddig? a kérdés

- Mi az ezek szerint, amely leginkább izgatja

- Mindenképpen hive vagyok annak, hogy a realitást nem lehet kikerülni, tehát az, hogy a realitásból és én mennyit fogadok be, mennyit ábrázolok? - ez a kérdés. De ha ez egy megfelelő elvonatkoztatással együtt jár és ebben olyan nagyon szilárd, nagyon jellemző megfogható reális elemeket vagyok képes elhelyezni, - ebben az esetben ugy érzem hogy valóban meggyőzőekké válnak a képek

- Kiket tart mestereinek és kiktől tanulta a legtöbbet?

- Hát a főiskolán a mestereim Papp Gyula és Bernáth Aurél voltak, és állandó közelségben élek gyerekkorom óta édesapámmal, aki hát az egyik legszigorubb kiritikusom és talán a legtöbbet tanultam tőle

- Tehát az apa id. Benedek Jenő közelebbi tanitómestere és kritikusa fiának.
Ha szabad ilyen kérdést feltennem, mi a véleménye fia munkájáról? Menynyiben folytatja az Ön munkáját

- Kezdetben a pálya kezdetén tényleg voltak közös vonások, ami természetes is, mert hiszen az én hatásom alatt indult el, mi sokszor rajzoltunk együtt és sokszor festettünk együtt, később azonban elváltak az utjaink, teljesen önálló stilust tudott kialakitani magának.

- Nemrégen töltötte be 70. évét, frissességgel és energiával dolgozik ma is. Mi foglalkoztatja jelenleg?

- Korzsak zárul megint le a 70 évvel és lelkileg is érzem, hogy valami

lezárult.
Tényleg érzem még magamban azt a frissességet, hogy ujitani tudok és talán egy uj formavilágot is tudok még terenteni magamnak, ami hát arra való, hogy ki tudjam fejezni azokat a dolgokat, amit az ember már mondjuk rá, hogy bölcsebben lát.

Patkos Judit riportját hallották ifj. Benedek Jenő festőművésszel

A Magyar Köztársaság Művészeti Alapja és
a Sziráki Kastély Hotel

tisztelettel meghívja Önt

ifj. BENEDEK JENŐ
festőművész

kiállításának a megtekintésére
a Sziráki Kastély Galériába
1991. augusztus 8-tól szeptember 5-ig.

ifj. BENEDEK Jenő

MEGHÍVÓ

ifj. Benedek Jenő

IFJÚ BENEDEK JENŐ festőművész kiállítása ma délután fél 6 órakor nyílik meg a Csók István Galériában. A tárlat március 5-ig tekinthető meg.

Magyar Hirlap 1981/2/19/8

ifjú Benedek Jenő | festő

□ IFJÚ BENEDEK JENŐ festőművész tárlata holnap délután fél 6-kor nyílik a Csók Galériában. A tárlat március 5-ig tekinthető meg.

– □ Ifjú Benedek Jenő

2.

Esti Hírlap Bp. 1981. febr. 18.

1021 1972 SEP

Benedek Jenő festőművész

A SZOLNOKI MŰVÉSZTELEP A FELSZABADULÁSTÓL NAPJAINKIG * SZOLNOK, 1972

A Szolnoki Galéria első kiállításának katalógusa.
A borító Benedek Jenő festőművész 1947-es szolnoki plakátjának felhasználásával készült

IRODALOMJEGYZ

1. Bánki Pál: A vállalati magasabb állású vezetők közé
1971. január—február.

2. Fekete György: A segédmunkás-probléma, Közgazdá

3. Falusné, Szikra Katalin: A termelékenység növelés
sadalmi Szemle, 1971. február.

4. Horváth Sándor: A vállalaton belüli anyagi érdekelts
hány kérdése, Munkaügyi Szemle, 1971. 6. sz.

5. Dr. Lökös János: A bérek differencimálásának elv

6. Mausecz Zsuzsa: A nők helyzete a következő másfél
március.

7. Nyers Rezső: A jövedelmezőség és a jövedelemelosztás problémái hazánkban, — Kossuth Könykiad, 1970.

8. Pongrácz László: A bér- és kereseti arányok távlati fejlesztésének főbb problémái, Munkaügyi Szemle, 1971. 7. szám.

9. Pongrácz László: A munkások és az alkalmazottak alapbérrendszerének módosítása. Munkaügyi Szemle, 1971. január—február

10. Szantner Mihály: A bérszabályozási rendszer módosítása, az érdekeltségi ösztönzők összefüggései, Ipari és Építőipari Statisztikai Értesítő, 1971. 3. sz.

11. Varga Béla: Munkaerő-gazdálkodás és termelékenység, Munkaügyi Szemle, 1971. 5. sz.

12. Végvári Jenő: Bérarányok az iparban, Közgazdasági Szemle, 1971. 7—8. sz.

13. A keresetek szóródása és szerepe a munkás-alkalmazotti háztartások jövedelmében, Központi Statisztikai Hivatal, 1971.

a) Hegedűs András—Márkus Mária: Hierarchia és teljesítményelv, Közgazdasági szemle, 1970. 11. szám.

JÁSZKUNSÁG
Szolnok

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRSZOLGÁLÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SAJTÓFIGYELŐ
HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 136-068, 337-748, 340-726

PETŐFI NÉPE

1971 JAN 31

Benedek Jenő rajza

ásra
érlet
zük
ket
deké
gész
ató n
köve
telj
ezésse
erül
telem
ágány
ervszer
ban megnyugtató, igazsá-
os rendezése felé!

A rendelkezések tehát végül is messzemenő realitásérzékről ta-
núskodnak, mert éppenség-
el nem vindikálják önma-
uknak e nagy társadalmi
érdés egycsapásra való
egoldásának képességét,
nem továbbra is a leg-
ntosabbra, a gyorsított
emű építésre hárítják a
gfőbb feladatot. Mégis
egteszik, ami tőlük telik:
yagilag, szervezetileg
egnyitják az utat a való-
n minden eddiginél na-
obb mértékű lakásépítés
itt. 1975-ben, a mostani
vidőszak utolsó esztende-
en például már kerek 90
r lakást kell felépíteni,
i azt jelenti, hogy idő-
ben el kell érnünk az
80 ezres lakásépítési
igot! Ezért reális, ezért
otó rendelkezések.

B. J.

[illegible] a már elkészült műsortervek forgatókönyveit, ezek összehasonlítása, elemző megvitatása is hasznos tapasztalatokkal szolgál.

A kalocsai és kecskeméti elődöntőket követően a megyei fesztivált Kiskunhalason rendezik meg. Ezen a seregszemlén már csak a legjobbnak bizonyult tíz művészeti csoport mutatja be műsorát.

Új fajta akkumu

Az autósok régi kívánsága, hogy olyan akkumulátorhoz jussanak, amely az időjárástól függetlenül megbízhatóan indítja be a motort. Az autózás eddigi hét évtizede alatt azonban az akkumulátor rendszerében lényegében mi sem változott, csupán a gyártási technológiát kor-

if. Benedek Jenő

IFJÚ BENEDEK JENŐ festőművész tárlata Szegeden, a Gulácsy Lajos Teremben nyílt meg tegnap, ahol a művész huszonhat, részben a Tisza-parti tájakat megörökítő képe került a közönség elé.

Magyar Hirlap 1977/236/1o

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 349-125

TOLNAMEGYEI NÉPUJSÁG
Ifj. Benedek Jenő festőművész
1977 OKT 6

1021

Kiállítás

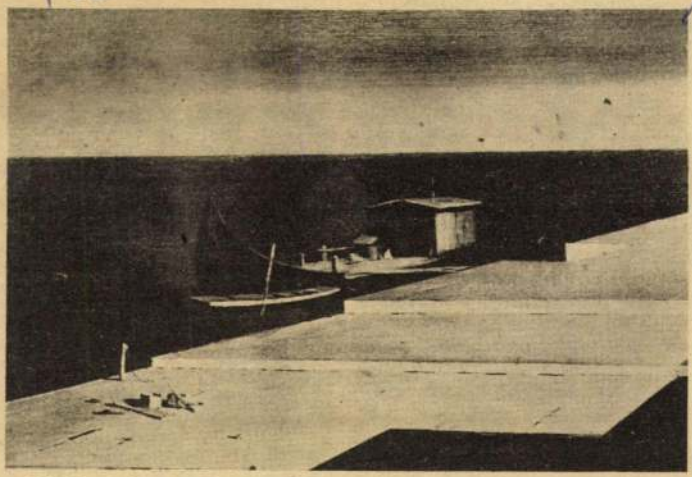

Ifj. Benedek Jenő festőművész kiállítása nyílik meg ma délután Szegeden, a Gulácsy Lajos teremben. Az október huszadikáig látható bemutatón az utóbbi négy esztendő alatt született alkotások válogatását láthatja a közönség. A művész, aki a főiskolán Bernáth Aurél tanítványa volt, a Fiatal Képzőművészek Stúdiójának tagja, tanulmányúton Bulgáriában, a Szovjetunióban, Görögországban és a nyugat-európai országokban járt.

Képünkön a kiállítás anyagából az Uszály című mű.

őrzésére kifejteni bír, [illegible]
lenei megtörésével ha
nemzetiségét, alkotmány
gait utolsó erőfeszítéséig
védeni, s feltartani els
eltökélve van."

Roth és Philippovich
vón sereggel, amely Jellasich
tartalék hadtestét képezte, és
mintegy 7 ezer emberből állt,
szeptember 28-án hagyta el
Baranyát. Batthyány Kázmér
baranyai főispán értesítése
szerint „útját Tolnában Dom-
bóvár és Döbrököznek véve,
egyszersmind szerzett kikém-
lelés, kipuhatolás után nyo-
mába jövén, hogy ellenségei-
nknek parancsolat jött volna
jobbra Pincehelynek, hihető-
leg a Dunához húzódni." A
hadtest két úton vonult a me-
gyében: a Dombóvár—Kocso-
la—Nagykónyi és a Gyulaj—
Szakály—Regöly vonalon.
Pincehelynél egyesültek, és
Székesfehérvár felé fordul-
tak. A lakosság gerillaakciók-
kal gyengítette a csapat ere-
jét. Közben a magyar seregek
Pákozdnál döntő győzelmet
arattak szeptember 29-én, és
Jellasich fejvesztetten mene-
[illegible]

[illegible]
császári seregek közé. A tisz-
tek azt beszélték, hogy „mint
magok, mint a legénység már
2 nap óta semmit sem ettek,
és mind a miatt, mind pedig a
folytonos üldöztetéstől a táci
szerencsétlen ütközet után ki-
fárasztva, s tökéletesen lehan-
golva, csatába bocsátkozni ép-
pen nem akartak."

A magyar népfelkelők és
nemzetőrök a következőképp-
pen helyezkedtek el: „Ozorán
a malom előtt lévő két híd, és
úgyszintén a zúgó híd padlat-
ja felszedetett, — az innen eső
hídfő, és az egész Sió parton
hosszában védelmül szolgáló
töltéses árok húzatott, mint-
egy 9—10 000 kaszás emberrel
megerősíttetett; minden pus-
kával ellátott felkelő pedig,
számra mintegy 500, Sión túl
lévő Tóti pusztán a cselédhá-
zak végében felállíttattak."
[illegible]

ifj.Benedek Jenő
festőművész

— **Ifj. Benedek Jenő** festőművész tárlata nyílt meg csütörtökön Szegeden, a Gulácsy Lajos Teremben. Az alkotó 26 képe került a közönség elé.

A müvésznek tárlata nyilt
Szegeden a Gulácsy Lajos teremben

Népszava, 1977. október 7.
8. oldal.

ifj. BENEDEK Jenő

M. Nemzet
1998. szept. 6

IFJ. BENEDEK JENŐ festményeiből szeptember 14-ig tekinthetnek meg kiállítást a BÁV Kortárs Galériájában (Budapest V., Bécsi u. 3.).

(a)

1977. október 14. Kossuth 21,34 Áné

Láttuk, hallottuk...

- ifj. Benedek Jenő kiállitását Szegeden a Gulácsy teremben Csapó György látta.

- 1975-ös budapesti kiállitásán, amely első önálló tárlata volt egyben, csnedéleteit mutatta be. Szinvilága, kifejezésének tisztasága és intimitása, hosszu nyaku üvegei, Morandit juttatták eszünkbe, a három szinnel és néhány egyszerü vonallal csodavilágot terentő modern olasz festőt.
ifj. Banedek Jenő most Szegeden látható müvei egy másik olasz mester korai müveit Kirikót /fon./ idézik. De a rokonság köztük csak látszólagos.
ifj. Benedek képei, habár visszatérő motivumuk a magány, nem keltenek szorongást bennünk, ellenkezőleg. Atmoszférikus terei, kiegyensulyozott szilárdságot sugallnak, amelyben a tárgyak reális és szimbólikus jelentésük egyben. Tiszapartjai, romkertjei vizbe merült uszályai, az elhagyottság, a homokos part, a valóságban és álmainkban egyaránt élnek.

Igen érzékeny piktura az ifj. Benedek Jenőé, és nem technikai finomságai, hanem belső tartalma miatt. Képein csend van, tünődő elgondolkoztató csend, vagy ember kereső hang szólal meg bennük szerényen, finoman és ez üvöltözéstől visszhangos korunkban oly figyelemre méltó.
De ifj. Benedek Jenő mégsem egyszerüen idilleket komponál. Az emberséges csend utáni vágy, a nyugalom szépségének óhaja testesül meg munkáiban, kitünő festői kvalitásokkal.
Fel tudja idézni a már emlitett olasz mesterek tér mágiáját, a magyar festészet hagyományain továbbhaladva.
Aki figyelemmel kisérték eddigi pályafutását megelégedéssel állapithatják meg, hogy a fiatal müvész töretlen következetességgel megy a maga utján. Uj müvei félreismerhetetlen megnyilvánulásai egy rokonszenves festői világnak, amelyhez jólesik közel kerülni.

1021

ifj. Benedek Jenő festőművész

1984.I.13. Kossuth 12,oo/Rózbányaynó

Déli krónika

Képek egy előkelő terraszon - vagy a gazdaság és a kultúra összefüggései. Forró Evelyn tudósítása.

- Gazdálkodj okosan, - mondja a népszerű gyerekjáték. Gazdálkodj okosan a szellemi, művészeti javakkal, - vallotta a Művészeti Alap és a General Art, amikor az Átrium Szállóval közösen úgy döntött; megismerteti az idelátogató külföldiekkel a kortárs magyar képzőművészetet.

Az idén havonta váltva 16 festőművész állít ki külön-külön vagy másodmagával az Átrium Hayt terraszán. De hogy ne áruljanak zsákbamacskát, nától közös tárlaton adnak ízelítőt, a fél előzetest abból, amit az év végéig láthatunk. A szállodákban létesített galériák ötlete nem új, hiszen a világ számos nagyvárosában megtalálható a művészet ilyetén népszerüsítése, s mondjuk ki bátran, nemcsak esztétikai élményről, hanem üzletről is szó van. Minden bizonnyal ez is befolyásolta a rendezőket, hiszen ezáltal 16 festőművész, köztük ifj. Benedek Jenő, Csabrák András, Dienes Gábor, Erdélyi Éta, Szentgyörgyi József, Tamás Ervin jutott olyan lehetőséghez, hogy jóbban megismerjék külföldön, sőt megvásároljék képeiket. A kiállításon kívül a figyelemfelhívást szolgálja az a Video-program is, amely a képzőművészeti műfajokkal és hazai képviselőikkel ismerteti meg az érdeklődőket. Természetesen nemcsak a külföldieket, hanem a hazai közönséget is.

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

ifj. BENEDEK JENŐ

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:

D. FEHÉR ZSUZSA

MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

1976. FEBRUÁR 27-ÉN PÉNTEKEN DÉLUTÁN 17 ÓRAKOR

FÉNYES ADOLF TEREM

BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 30.

Jenő Benedek d.j.

Ausstellungen in der Provinz:

Pécs, Galerie: Gemälde von Jenő Benedek d.j.

Daily News, 1978. május 9.

Jenő Benedek

Ausstellungen in der Provinz.

Pécs, Ausstellungssaal Kossuth utca:
Gemälde von Jenő Benedek.

Daily News 1918. máj. 12.

ifj. Benedek Jenő

A Pécsi Képcsarnokban Papp Zoltán festőművész kiállitása október 20.-ig,

a Mednyánszky-Teremben Puskás László festőművész kiállitása október 2o.-ig,

a szegedi Gulácsy Lajos Teremben ifj. Benedek Jenő festőművész kiállitása szintén október 20.-ig tart nyitva,-mint a lap közli a kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. okt. 8.
XXI. évf. 41. sz. 8. lap.

Ifjabb Benedek Jenő

Szegeden a Gulácsy-teremben rendezett kiállítást Ifjabb Benedek Jenő.

Csapó György: Ifjabb Benedek Jenő képei.
Új Tükör, 1977. október 16 – 4 lap.

Ifjabb Benedek Jenő

A kiállításon szereplő képeken a Tisza partját obrázolja, romkestehet. Pektúrája belső tartalma miatt érzekeny.

Csapó Gyorgy: Ifjabb Benedek Jenő képei.
Uj Tükör, 1977. október 16 – 4 lap.

Ifjabb Benedek Jenő

1975-ben volt a Művisznek Budapesten önálló tárlata, ez volt az első nyilvános szereplése, itt csendéleteit mutatta be.

Csapó György: Ifjabb Benedek Jenő képei.
Uj Tükör, 1977. október 16 – 4 lap.

Ifj. Benedek Jenő

Ifj. Benedek Jenő festőművész kiállítása a Szegedi Galéria termeiben október 6-án nyílt meg.

—: Kiállítás naptár
Művészet, 1977. október - 48 lap.

Ifj. Benedek Jenő. Festőművész

1975-ben budapesti kiállításán – amely, első önálló tárlata volt egyben, – csendéleteit mutatta be. Szegeden látható művei nyugalmat kínálnak. Nem egyszerűen idilleket komponál a festő: az emberséges csend utáni vágy, a nyugalom szépségének óhaja testesül meg munkáiban, festői kvalitásokkal.

Csapó György: Ifj. Benedek Jenő képei
Szeged, Gulácsy-terem.
Tükör, Bpest, 1977. okt. 16

ifj. Benedek Jenő festő

Az „Alföldi festők" c. kiállítás Szegeden nyílt meg aug. 5.-én. Szerepel a művész műve, a „házak" meséltetnek a múltról, de a jövőről is, kompozíciáján. (említve)

Halász Miklós: A természet szépsége.
Pesti Műsor, 1970. aug. 9.

ifj. Benedek J., festő

- Csendélet c. képe a Stúdió 67
c. kiállításon

Ujvári Béla: Stúdió 67
Magyar Ifjúság, 1967. V. 20.

Benedek Jenő

is részt vett többek között a tizenhat festőművész alkotásaiból csütörtökön nyílt kiállításon, a Képcsarnok Vállalat szekszárdi Szinyei-termében.

Magyar Hírlap 1973/177 Sold.

Benedek Ferő
Festőművész

Kiállítása Csontváry Teremben
„Festőkortársak Budapestről"
pályázat rendezésében
Festménye régmult kangulatokat
idéz

Magyar Hirlap 1973 X. 272

Benedek Jenő (festő)

A Csontváry teremben 1975-ben megnyílt Felszabadulási festménykiállításon részt vett. Bp-en.

Népszava, 1975. febr. 14. 103. erf. 38 n. 4 p.

Benedek Jenő

Tavasz a művészetben címmel kiállítás nyílt péntekén a Képcsarnok salgótarjáni bemutató termében. A tárlaton többek között Benedek Jenő olajképeit állították ki.

Magyar Hírlap 1972/173 12 old.

Ifj. Benedek Jenő, [ ]

L. Kokas J.

Tondi L: Kiállítási jegyzetek 108-112.

Tiszatáj, Szeged, 1980. nov. XXXIV/11

ifj, Benedek Jenő

Bemutatott műve:

" Hegyvidék", olaj, 60 x 80.

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállitás,

Budapest, 1968. 5 1

Új Benedek Jeno"

Bemutatott műve:

„Este," olaj; 70 x 100 cm.

Rozvoj, Módra: Studió 71.

Budapest, 1971

Ifj. Benedek Jenő

Este, olaj 70×100 cm

Studio '71

Ifj. Benedek Jenő

Szolnokon az Aba-Novák Terembe nyílt meg ifj. Benedek Jenő kiállítása.

—: Kiállítási naptár
Művészet, 1974. március – 48 oldal.

ifj. Benedek Jenő festő

1940-ben ítélték meg a Derkovits-ösztöndíjat a művésznek, a társával együtt szombathelyi kiállításon – közös – mutatta be, mire jutott 3 év alatt.
„Csendélet" – „Várkastély" – „Óra" c. képei (emlétve). A festő „érthető" képeket fest.

Budai Rózsa: Derkovits-ösztöndíjasok szombathelyen.
Életünk, 1973. 3.

Benedek Jenő
festő

A miskolci művésztelepen
dolgozott ez a művész.

Csabai Kálmán: A művésztelep története.
Művészet, 1973. december - 6.oldal

Ifj Benedéle Ernő

Éjszaka repr.

Studio '73 Ernst Múzeum

Ifjabb Benedek Jenő, [Jenő]

Kiállít az Ernst Múzeum ban.
(„Háború után" c. műve.)

Székely András: Stúdió '73 7.

Népszabadság, Bp 1973. dec. 28.

Ifj. Benedek Jenő

1. Árbori után olaj 70×100
2. Éjszaka —"— —"—

Studio '73 Ernst Múzeum

ifj. BENEDEK Jenő

M. Nemet
1992. nov. 25.

Jánosi Katalin és ifj. Benedek Jenő kiállítása

A Képcsarnok Vörösmarty téri Csontváry Galériájában ma, szerdán délután öt órakor nyílik meg *Jánosi* Katalin és ifj. *Benedek* Jenő festőművészek közös tárlata. Az ünnepi alkalomból bevezető szavakat dr. *Kisdéginé Kirimi* Irén dr. művészettörténész mond.

64. PANOFSKY, Erwin: A jelentés a vizuális művészetekben : Tanulmányok. Vál., szerk., utószó: Bekes László. Bp. : Gondolat, 1984. 411 p. tart. „A képzőművészeti stílus problémája". - A „Kunstwollen" fogalma. - Dürer és a klasszikus kor. - A „manierizmus". - A művészettörténet ví-szonya a művészetelmélethez. - Tiziano: A Bölcsesség alle-górája. Utóirat. - A perspektíva mint „szimbólikus forma". - A képzőművészeti alkotások leírásának és tartalomelemzésének problémájához. - A művészettörténet mint humanista tudomány. - Ikonográfia és ikonológia: Bevezetés a renesz-ánsz művészet tanulmányozásába. Valóság és szimbólum a korai flamand festészetben: „Spiritualia sub metaphoris corporalium" [Spirituális dolgok testi metaforákban]. - A Rolls-Royce-hoz szemelvényei. - A művészettörténet három évtizede az Egyesült Államokban. - Utószó: Panofsky és az ikonológia.

65. PERNECZKY Géza: Calpkebokorgyűjtőegatók : Új hibatan. + A korszak mint műalkotás. Bp. : Művelődéskutató Intézet, 1984. 67 p. (Vizuális antropológiai kutatás, Munkafüzetek ; 1.)

66. PERNECZKY Géza: A korszak mint műalkotás. = Kultúra és közösség. 1984, 3. 27-52.

67. PERNECZKY Géza: A művészet mint sárkány avagy ami a neo-avantgarde után jön - újra szalonművészet? = Alkotás Levelek, No 11 (1984) 14-15.

68. Popper Leó: Esszék és kritikák. Szerk., a jegyzeteket és az utószót írta Tímár Árpád. Bp. : Magvető, 1983. rsc. [angyalosi-[ANGYALOSI Gergely] = Kritika, 1984, 2. 38.; BODNÁR György: Történelem és esztétika. = Új Írás, 24, 1984, 3. 71-73.; (Domán) [DOMÁN István] = Új Élet, 1984. január 1. 4.; ÉLES Csaba: Esztétikatörténeti úttörők. = Alföld, 35, 1984, 9. 88-89.; FENYVESI Katalin: Popper - redivivus. = Könyvvilág. 29, 1984, 1. 4.; KARDOS András: A tanár esztétikája. = Nagyvilág, 29, 1984, 10.1572-1574.; KÖNCZÖL Csaba:

ifj. Benedek Ferenc

Szendélet olaj 60×80

Stúdió '70. Ernst Múzeum Bp. 1970. Kiáll. kat.
Bev.: Bereczky Lóránd.

IFJ. BENEDEK JENŐ

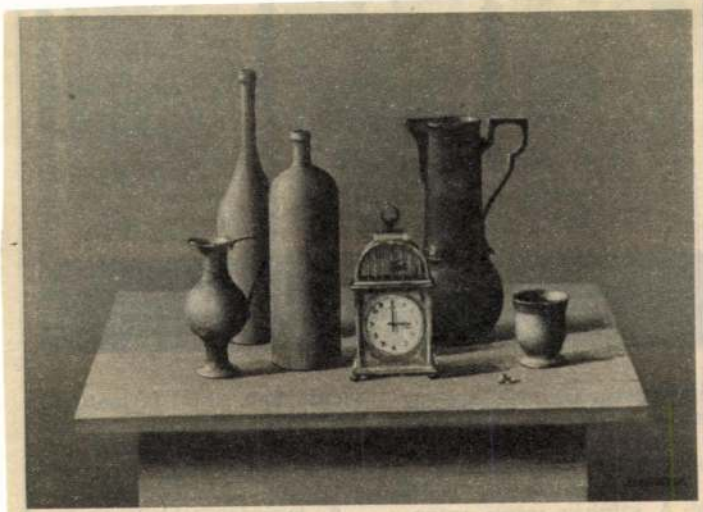

IFJ. BENEDEK JENŐ FESTMÉNYEI

Budapesten, a Váci utcai Csók Galériában ifj. Benedek Jenő festőművész munkáiból nyílt kiállítás. A tárlat március 5-ig látogatható.

ifj.Benedek Jenő

MDK

Csendélet, o.

Studió 67. Fiatal képzőm. kiáll. Ernst Múz. 1967.

MDK

ifj. Benedek Jenő

Hegyvidék, o.

11. M. Képzőm. kiáll. Műcs. 1968.

ifj. Benedek Jenő festőművész

A KIÁLLÍTÁSI INTÉZMÉNYEK
MEGHÍVJA ÖNT

ifj. BENEDEK JENŐ

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA:

D. FEHÉR ZSUZSA
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

1976. FEBRUÁR 27-ÉN PÉNTEKEN DÉLUTÁN 17 ÓRAKOR

FÉNYES ADOLF TEREM
BUDAPEST, VII., RÁKÓCZI ÚT 30.

ifj. Benedek Jenő festőművész

a Műcsarnokban rendezett Jubileumi Képzőművészeti Kiállításon szerepel a művész csendélete. (említve)

D. J.: Jubiláris Kiállítás a Műcsarnokban. Vigilia, Budapest, 1975. 7. 496. old.

ifj. Benedek István festő
(1939 Csongrád –
Kiállítása a Fényes Adolf Teremben
Bp. 1976. II. 27 – III. 21.
– Katalógus a tárgyutasban –

ifj. Benedek Jenő Festő

„Munkáselet 1975" cimmel ma nyílt meg a Képcsarnok Váll. Csontváry-termében a kiállítás, melyen festménye szerepel, „Bauxitmunkások" c. (ernlitve)

Esti Magazin

1975. XI. 6. 18.30 /11/ V.

ifj Benedek Jenő
festő

A Fenyes Adolf Terenden
felszínár 27-én nyílt meg
ifj Benedek Jenő festőművész
kiállítása.

—: Kiállítási napló
Művészet, 1976. március - 48 oldal.

ifj. Benedek Jenő festőművész

A Műcsarnokban február 27.-én nyitják meg Patai László és ifj. Benedek Jenő festőművészek kiállitását,-közli a lap kulturális eseményeket ismertető rovata.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. febr. 21.
XX. évf. 8. sz. 8. lap.

Ifj. Benedek Jenő
grafikus-festő-

Csendélet"-e szerepel a tárla-
" ton.

Vidos Zoltán: A "Studio 70" -
Művészet, 1970.november - 34.lap

ifj. Benedek Jenő

1973. nov.-ben részt vett a Margitszigeti Nagyszálló halljában bemutatott fiatal képzőművészek tárlatán.

Népszava, 1973. nov. 23. 101. évf. 274 sz. 4 p.

Tömöry Péter:

Korszerüség, közérthetőség. Beszélgetés BENES JÓZSEFfel. /a jugoszláviai zentai müvésztelep vezetőjével./

A Hét /Bukarest/, IV.évf. 3.sz. 1973. jan. 19. 9.old.

Benedek Jenő, festő

l: Berényi Terence.

Berényi Terence: Élményeim formálása és megőrző valósa 83-85

Jászkunság .Szolnok,1977.ápr. XXIII/ 1-2.

Magyar Tudományos Akadémia
Művészettörténeti Kutató Csoport
Inst. itut des Recherches d' Historie de l' Art
de l' Académie Hongroise des Sciences
Budapest, I., Úri u, c Tel.: 160-160, 160-080 H Budapest I. Pf. 27
1250

ID- BENEDEK JENŐ

1021

Benedek Jenő, Kossuth-díjas festőművész

1984. I. 13. TV 1. műsor 19.30 Zné

T. Hiradó

- Lassan negyven éve, hogy egy lovaskocsi érkezett Csongrádból a fővárosba. Rajta Benedek Jenővel, és festményeivel. Budapesti téblábolások után találkozott a művész Hincz Gyulával, aki fölkarolta őt. Negyven éve rendezték első kiállitását az Ernst Muezumban, amelyben ma gyüjteményes életmü kiállitása nyilt a Munkácsy és Kossuth dijas festőnek. Akkor légirriadó szakitotta félbe a kiállitást. S Partner Tivadar a légópincében készitette interjuját a fiatal művésszel azokról a képekről, amelyek ma is láthatók Csongrádról, Szolnokról szóló festmények sorában. A háboru borzalmai, az egyedülmaradtak boruja, a harctérek siránkozása, a katonák élete ihlette a festőnek egy ujabb festői korszak eredményeit. Ezt a boru szakaszt követték azok a képek, amelyek a természet őszinteségéből, a vidék villanásaiból épitkeznek. Idős Benedek Gyula, ahogyan mint bölcsebb lett, ugy hagyta maga mögött festményeiben a külsőségek világát. És erősödöttmüvészetében a megfoghatatlan belső érzések kitörése. Továbbra is a festőiség és művészet igéit hirdette, csakhogy meglepték a gyerekkor szellemei. Az uj, a szürrealizmushoz közelitő kompoziciós korszaka indult el. A képeket a nagyobb elmélyülés, a tudat alatti világ fölfedezése jellemzi. Az 1906-ban született művész 75 éves korában visszatalált a grafikához. A viziószerü álmok, a depresszió és betegségszülte látomások finom ceruzavonalakká rendeződtek. Ekkor félelmeit ésellentmondásait rajzolja a művész nap mint nap, és nemcsak a tükröt tartás,

de a jobbitás szándékával.

„FIGYELŐ"
UJSÁGSZELVÉNY VÁLLALAT
Budapest, XIV., Nürnberg-u. 42.
Telefon: 299-632.

UJ VILÁG

Lap: ..... 1948 NOV 26.

Benedek Jenő kiállítása
a Fővárosi Népművelési Központ képzőművészeti kiállítási helyiségében (Rákóczi-út 30.)

A szolnoki művészcsoport festője mutatja be nekünk 27 képét: olaj- és vízfestményeket és négy rajzot. Olajfestményei sötét tónusúak. Nagy szinkultúrája van, de szinei tónusai atmoszféráját is adnak és ez komoly, reális elem Benedek művészetében. Szinei a gordonkamély búgó hangjaira emlékeztetnek, ahol a húrok hosszan utánazengenek és mi is önkéntelenül rezonálunk rá. Ez a szinekben kifejezett lirikus tartalom értéke a művészetnek.

De bármilyen gazdag is a művész a típusmegfigyelésnek a hiánya szegényíti művészetét. A művész komor hangulatát tükrözik képei. Tájképein látjuk a sötét és világos szinek küzdelmét, egyelőre a sötét győz. Az állatokat szintén tragikus látomásszerűen festi.

Benedek előtt még nagy fejlődési út van a szocialista realizmus felé, mely szükségszerűen optimista. Ha ebben az irányban dolgozna, kísérletezne, sok megfigyelésen és tanulmányon keresztül eljutna olyan alkotásokhoz, melyek méltók tehetségéhez.

Orlai Szilágyi Zoltán

föl, ha ezek be
leegyezés megtag
törvény rendelhe
elt. A törvénykés
tta figyelemre azt
zben a magános
fontosságú műkin
elkészültéig kénye
országból. Igen hel
ogy a lajstromba vett összes műemlékek

szürke, az expresszionistákéit pedig fehér

Benedek Jenő

nyílason ideiglenesen elhelyezett s tolható deszkák és az üveget jelképező vékony fátylak segélyével kipróbálták.

A drezdai múzeumban ez év elején — mint a Kunstchronik írja — nagyobb átalakításokat végeztek. A képtárban eredeti szépségébe állítottak vissza egy nagy termet, melyet maga Pöppelmann, a Zwinger építője tervezett s melyet a mult század közepén faburkolattal vontak be s több kisebb szobára tagoltak. A pompás architektonikus tagoltságú s bőségesen megvilágított szürke falakon most nagyszerűen hatnak a korai német és németalföldi festők erőteljes szinezésű művei.

A hires *Grünes Gewölbe* az éremtárnak a «Stallhof»-ban lévő irodahelyiségekbe való helyezésével több helyiséggel bővült, ami zsúfoltságánál fogva már nagyon ráfért. Új előszobát alakítottak, az elefántcsont- és bronztárgyakat nagyobb termekbe helyezték; általában lehetővé vált a tárgyaknak levegősebb fölállítása s anyag és művészettörténeti kapcsolatok szerint átgondoltabb elrendezése.

egyenrangu tényezőnek tartja. A pol gyüjtemény új katalógust is kapott, Ernst Zimmermann a szerzője. A ka a gyüjtemény története vezeti be. kerámika fejlődésének és technikájának áttekintése következik. A leíró rész 19 terjed s méltatásokat is tartalmaz. képpel diszítve mindössze egy márka.

A velenczei patriarka, Cavallari b több szempontból figyelemreméltó p levelet intézett a templomi műkincsek mének érdekében egyházmegyéje lel hez, indíttatva az olasz közoktatási térium 1913. okt. 23-án kelt körlevelét

«A mi tisztelendő klerusunkban — biboros — sokkal nagyobb a művészet érzék, semhogy föl lehetne tételezni közt olyat, aki megérdemli a miniszte tézkedés reflexióit. Ha lelkészeink mégis akadna, aki a gondjaira bizott gyakkal szemben a megnembecsülés követné el, azokat helyükről elmozdít

Benedek Jenő

Szabad Művészet

1950. 12. sz. 467. l.
468. l.
nézzel?

(A művészet és az
uj közönség.)
Anhét.

...ta allon. Sarebbe stato sommamente desiderabile allontanare

mente a quella dei Trionfi, facendola scendere, con una pittoresca svolta attraverso la pineta di S. Gregorio, al Piazzale di Porta Capena. La nuova strada pensile da cui si gode un panorama meraviglioso sulla Via dei Trionfi, sul Palatino, sul Circo Massimo, sulla Passeggiata Archeologica fino alle Terme di Caracalla e sull'Aventino, costituisce a fianco della moderna e rumorosa Via dei Trionfi, come un rifugio tranquillo, pieno di poesia; un quadro religiosamente rispettato della Roma medievale e papale dominato dalla facciata barocca di S. Gregorio, accanto a una delle più grandiose arterie della Roma del XX secolo. In fondo alla Via dei Trionfi sorgerà presto il nuovo Auditorium, che speriamo sarà concepito con intendimento artistico modernissimo, e al tempo stesso intonato al carattere monumentale e pittoresco della località. Quando sarà scavato il Circo Mas-

Benedek Jenő

festő

szül. 1907

Szabad Művészet

1957. 198. l.

(A moszkvai m. képzm. kiállításon bemutatott festményei, grafikái és szobrok.)

128.307-1916. szám.

III.

A Műemlékek Országos Bizottságának

Budapest.

Folyó évi szeptember hó 28-án 398. szám alatt tett előterjesztésé tudomása és megfelelő további eljárás végett másolatban kiadom.

Budapest, 1916. november hó 6.

A miniszter rendeletéből:

Benedek Jenő

Szabad Művészet

1951. 244. l.

(trovjet beszámolók a m. művészek alkotásainak moszkvai kiállításáról.)

I. EGYETEMI NYOMDA
ÖNYVESBOLTJA
UNG. UNIVERSITÄTSDRUCKEREI
NIVERSITÉ ROYALE HONGROISE
UNGARIAN UNIVERSITY PRESS

tek Országos Bizottsága

Budapest

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 SEP 27

Petőfi Népe

id. Benedek Jenő

Festő kortársak Budapestről

1021

BUDAPESTI MŰVÉSZETI HETEK

A fenti címmel képzőművészeti kiállítás nyílik ma Budapesten, a Csontváry-teremben. A tárlat anyagát a Fővárosi Tanács és a Képcsarnok Vállalat által meghirdetett festménypályázat díjnyertes, s legjobb alkotásaiból állították össze.

A kiállító művészek között találjuk id. Benedek Jenő, Berky Viola, Szabó Lajos és Batári László nevét is, akiket Bács-Kiskun megye közönsége az elmúlt évek alatt már megismerhetett. Ők rövidebb-hosszabb ideig a kecskeméti művésztelepen folytatták alkotó tevékenységüket.

A tárlat — melyet Farkasinszky Lajos, a Fővárosi Tanács elnökhelyettese nyit meg ma délután öt órakor — a budapesti művészeti hetek programját gazdagítja.

NÉ

AZ MSZMP BÁCS-KISKUN MEGYEI

XXVIII. évf., 226. szám Ára: 90

A lakásépítési
tanácskoztak a

Az országgyűlés soron következő, őszi ülésszakának előkészületei jegyében tanácskozott tegnap Kecskeméten az országgyűlési képviselők Bács-Kiskun megyei csoportja. Az ülés megnyitójában *Ispánovits Márton*, a képviselőcsoport vezetője köszöntötte társait, külön is üdvözölve a megye képviselőinek ülésén első alkalommal részt vevő *Horváth Istvánt*, a megyei pártbizottság első titkárát, akinek a csoport nevében sikeres munkát kívánt felelős tisztségé-

Benedek Jenő

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRMONDÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1068 OKT 4

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

Szolnok

Benedek Jenő kiállítása Szolnokon

1968/

Benedek Jenő Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész huszonöt alkotását — zömében balatoni tájképeit — tekinthetik meg az érdeklődők azon a kiállításon, amelyet a Képcsarnok Vállalat Aba Novák termében nyitnak meg október 17-én. A kiállítás két hétig tekinthető meg.

Id Benedek Jenő

ID. BENEDEK JENŐ Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész kiállítását 27-én, csütörtökön délután fél 6 órakor Pogány Ö. Gabor, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója nyitja meg. A kiállítás február 10-ig tekinthető meg.

Magyar Hirlap 1977/21/6

Benedek Jenő

BENEDEK JENŐ Kossuth-díjas festőművész alkotásaiból nyílt tegnap tárlat Pécsett. A közönség harminc képet láthat a művész utóbbi évi terméséből.

V.4.

Magyar Hirlap 1978-1o4-8

VILÁG PROLETÁRJAI EGYESÜLJETEK!

SZABAD NÉP

A MAGYAR DOLGOZÓK PÁRTJÁNAK KÖZPONTI LAPJA

X. ÉVFOLYAM, 6. SZÁM — ÁRA 50 FILLÉR — SZERDA, 1952. JANUÁR 9

A MAI SZÁMBAN

Levelezőink tanácskozásairól (2. old.) — A brazíliai reakció hajszája Luiz Carlos Prestes elvtárs ellen (2. old.) — Az ENSZ politikai bizottságának január 7-i ülése (3. old.) — Az USA fasisztákat és más hazaárulókat szervez Magyarország függetlensége és szabadsága ellen (4. old.) — Titóista „kultúrpolitika" (4. old.) — Párizsi tudósítónk telefonjelentése a Pleven-kormány bukásának okairól (5. old.) — Ahol megpihentek a babérokon (5. old.)

A szovjet-magyar barátság mozgalma

Szocializmust építő életünknek alig van olyan perce, részlete, amelyet ne tenne tartalmasabbá, derültebbé a Szovjetunió léte, eredményeinek hatása. Munkánkhoz tapasztalatokat, terveinkhez távlatokat a Szovjetunió ad, pártunk a szovjet nép példáján tanit bennünket megteremteni a magyar nép boldogságát. Az ő példájából meríthetünk ihletet jövönk körvonalainak megrajzolásához és az ő példájára támaszkodva oldhatjuk meg a hétköznapok sok-sok kisebb, de óriásit termő feladatait. Pártunk, amikor létrehozta a Magyar-Szovjet Társaságot, e példa megismerésének egyik fontos eszközét adta kezünkbe. *„A szovjet-magyar barátság gondolatának ápolása* — mondotta Révai elvtárs — *persze nemcsak a Magyar-Szovjet Társaság ügye, feladata ez kormányunknak, pártunknak és valamennyi demokratikus tömegszervezetnek... Az MSZT-nek azonban e téren különleges szerepe van. Az MSZT kizárólagos és fő feladata a Szovjetunió építésének tapasztalatairól, dolgozóinak életéről, népének munkájáról és harcairól, kultúrájáról, tudományáról és művészetéről szóló konkrét ismeretek terjesztése, egyszóval a magyar nép bcható megismertetése mindazzal, ami a Szovjetuniót azzá tette, amivé lett: a győzelmes szocializmust, a kommunizmusba való átmenetet megvalósító országgá, a népek függetlenségének és szabadságának védelmezőjévé, a béke nagyhatalmává, a munkásosztály, a dolgozó nép, a haladó emberiség reménységévé és hazájává."* A Magyar-Szovjet Társaság munkájával teljesiti ezt a feladatot: kézzelfogható, szemléltető közelségbe hozza a szovjet nép tapasztalatait.

A Magyar-Szovjet Társaság munkája során közelebb hozza a szovjet embert, azokat, akik a világ egyhatodán megváltoztatták a világot. Üzemeink, intézményeink, számos helyen már falvaink összképétől elválaszthatatlanná vált az MSZT-vitrin, a szovjet emberek életéről szóló képsorozat, vagy a vándorkiállítás. A képek, kisfilmek megmutatják, milyenek ők maguk, az előadások tetteikről, alkotómunkájukról, a brosurák módszereikről, a versek, elbeszélések, könyvek örömükről és bánatukról beszélnek. „A kommunizmus nagy építkezései, a béke művei" című kiállitás például nemcsak a kommunizmus építkezéseit, hanem a kommunizmus építőit is megmutatta. Bortkevicset, Bikovot és társaikat, akik már egyaránt fizikai és szellemi munkások. A magyar-szovjet barátsági hónapok során pedig egyenesen személyi közelségbe kerülnek hozzánk a szovjet emberek.

A szovjet ember bátor — az ellenséggel szemben is, az elavult munkamódszerekkel szemben is. Mi megismertük Pánvin elvtársat, aki a háborúban mozdonyát vezetve harcolt s a fasiszta repülőkkel is dacolva, minden eddigi sebességet felülmulva vitte az anyagot s a fegyvert a frontnak. És épen ez, az ellenséggel szembeni gyűlölete, a haza iránti forró szeretete ösztönözte arra, hogy gépének mestere, hivatásának művésze legyen, s hogy olyan új módszert teremtsen, amellyel ittjártakor egycsapásra szinte forradalmasította a magyar vasúti forgalom rendjét. A szovjet ember egyik jellemző tulajdonsága a *teremtő képzelet.* Egy parasztküldöttséggel járt nálunk Iván Burenkov elvtárs, aki a szikszói Vörös Csillag termelőszövetkezet földjét járva, az ott folyó patakban meglátta a gépesítés, a villamositás forrását. Bárgvin akadémikusban a bolsevik tudós példaképét. Tvihonovban a népek boldogságáért harcoló költőt ismertük meg... s igy folytathatnánk ezt köteteken keresztül. Ezek a tulajdonságok teszik olyan határtalanul tanulságossá a szovjet emberek életét, ezért nézzük oly szomjas érdeklődéssel a szovjet emberek életét ábrázoló képeket, olvassuk a róluk szóló híreket.

A szocializmus építése során mind nagyobb feladatokat, mind gyorsabb ütemben kell megoldanunk. De gyorsan és még gyorsabban csak akkor haladhatunk, ha minden munkapadnál, minden földművesbrigádban, minden íróasztalnál tanulunk a szovjet munkamódszerekből. A Magyar-Szovjet Társaság ezernyi forrását nyitja meg e tapasztalatoknak. MSZT-brigádok indították meg a Nazarova-, Korabelnyikova-, Csutkih-, Kovaljov-, Kuznyecov-, Vorosin-mozgalmakat egész sor üzemünkben. Az Egyesült Izzóban például hamarosan a mozgalom megindulása után ezer dolgozó vette szocialista megőrzésbe gépét. Uj napok virradtak olvasztárainkra. Amoszov elvtárs látogatásával. A Rákosi Mátyás Művek I. Martin-kemencéjénél már a látogatás másnapján az ötórás átlag helyett 3 óra 20 perces csapolási időt értek el. Egy-egy munkamódszer leirása, egy-egy „MSZT-dokumentációs anyag" az üzembe kerülve, igen nagy erővé tud válni. Gazda Géza elvtárs állandóan tanulmányozta a szovjet sztahánovista módszerekről szóló irásokat. A Szombathelyi Magasépítőnél Lavotta főmérnök egy, a Magyar-Szovjet Társaságtól kapott leirás segítségével új munkamódszert vezetett be és ezzel *egymillió forinttal takarított meg népgazdaságunknak.*

A szovjet emberek minden egyes látogatása, minden szovjet módszer felhasználása után szemmelláthatóan erősebbek leszünk. Nekik köszönhetjük, hogy ma már szalagrendszerrel tekercselik a kismotorokat a BVK-üzemben, hogy megismerték az újfajta takarmányozási módot a geleji Petőfi tszcs-ben, hogy több acélt olvasztanak Diósgyőrben. S mindez csak kezdet — *ezernyi üzem és falu, ezernyi munkamódszer van.*

Vajjon elképzelhető-e a mi Állami Népi Együttesünk az Alekszandrov-együttes, a Pjatnyickij-kórus, a Mojszejev-művészcsoport nélkül? Az ő látogatásuk után virágoztak ki a mi népi együtteseink, a szovjet példa is megtanított bennünket arra, hogy milyen szépek a mi népdalaink, hogy mennyi kincs, lelkesítő érzés rejlik a mi népünk táncaiban, mennyi érték népünk művészetében.

Látogatásuk élesztette új életre népművészetünket. A szovjet példának, a Szovjetuniótól kapott tanításoknak hatására szélesebbre tárja, bontogatja szárnyait új, szocialista képzőművészetünk — és ha művészeink tanulni akarnak, a Magyar-Szovjet Társaságtól kapnak segítséget. A szovjet példát zászlajára irva lép új, százszor, ezerszer annyi alkotással szegélyezett útra a magyar tudomány — tudósaink a Magyar-Szovjet Társaságtól kaphatnak támogatást forráskutató munkájukban. Hányunkban érett már meg a gondolat, hogy egy szovjet regény, vagy film hősét példaképül válasszuk, hányunkat lelkesitettek ezek a hősök jobb munkára, nagyobb odaadásra! A Magyar-Szovjet Társaság könyv- és filmankétjain ezrek és tizezrek újból átélik, jobban megértik a szovjet életnek egy egy hősi eposzát, jobban megértik a vezetők tanításait, s az egyszerű szovjet emberek nagy sorsának tanulságait. A Magyar-Szovjet Társaság kultúrmunkája során még a legtávolabbi kis színpadra is eljut a szovjet élet egy-egy részlete.

Mindez együttvéve a béke nagy hazájának csodálatos panorámáját tárja fel. A békére vágyakozni, ez egyszerű, szinte magától értetődő, de a békéért hatásosan harcolni — ezt meg kell tanulni. S nekünk olyan tanitómesterünk van e téren, mint Sztálin népe, a szovjet nép. Aki a kommunizmus nagy építkezéseiről hall MSZT-előadást — ezt tanulja, aki új munkamódszert tanulmányoz — ezt tanulja, aki Szimonov versét hallgatja — ezt tanulja. Az MSZT-mozgalomban résztvenni, annyit jelent: megismerni a megvalósult szocializmus, a békés alkotások országát, leckét venni a béke megvédésének tudományából.

Mi hazaszeretetünket mindenekelőtt azzal bizonyitjuk be, hogy önfeláldozóan dolgozunk a hazáért. De hol találhatunk jobb eszközöket, szilárdabb támaszt ebben a munkánkban, mint a Szovjetuniónál, honnan meríthetnénk, ha nem a szovjet tapasztalatok forrásából. Hazánkat szeretni tehát azt is jelenti: mind bővebben meríteni ebből a forrásból; azt is jelenti: szakadatlanul erősiteni a szovjet nép és a magyar nép megbonthatatlan barátságát, mind alaposabban megismertetni népünkkel a szovjet életet, a szovjet politikát s igy szakadatlanul mélyíteni a szeretetet nagy felszabadítónk iránt, mind szorosabban felsorakoztatni népünket függetlenségünk, békés alkotómunkánk legyőzhetetlen védelmezője, a Szovjetunió mögé. Igy lehet hazánk még erősebb, még szebb, kultúráltabb, gazdagabb. *Ezért hazafiúi feladat a Magyar-Szovjet Társaság munkájában való részvétel, ezért hazafias mozgalom az MSZT-mozgalom.* Népünk érzi ennek mélységes igazságát, s ezért lesz mind népszerűbb a Magyar-Szovjet Társaság, ezért növekszik szervezeteinek száma, vált milliós tömegszervezetté. Ahogyan nő népünk öntudata, hazaszeretete, úgy erősödik a Magyar-Szovjet Társaság. Két évvel ezelőtt még alig 200.000 tagja volt, tavaly mintegy 800.000, s ma már jóval túlhaladta a milliót. Lelkes érdeklődéssel fordulnak munkásaink a Magyar-Szovjet Társaság felé: ebben az évben az üzemi alapszervezetek száma háromszorosára emelkedett. Tért hódit a mozgalom az állami gazdaságokban, a gépállomásokon, termelőszövetkezetekben: a falusi szervezetek száma megkétszereződött.

Népünkben számtalan kérdés merül fel a szovjet életről s ezekre a kérdésekre jelentős mértékben a Magyar-Szovjet Társaságtól kéri, követeli a feleletet. Ha eddig igaz volt, hogy a szovjet tapasztalatok nélkül nem haladhatunk előre — az előttünk álló növekvő feladatok, hatalmas terveink és az ellenség egyre dühödtebb ellenállásának tenve ezt harsogják fülünkbe — ezentúl százszorosan igaz lesz. Ezért kell az MSZT-mozgalomnak még átfogóbb népi mozgalommá, a Szovjetunió iránti barátság ápolásában még fokozottabban pártunk és kormányunk egyik fő segítőjévé válni. Fogja át a Magyar-Szovjet Társaság életünk minden sejtjét, legyen hajszálérrendszer, amelyen keresztül szakadatlanul áramlik hozzánk a szovjet nép tapasztalata, legyen a Magyar-Szovjet Társaság mind erősebb fegyver pártunk kezében a békénk védelméért, a szocializmus megvalósításáért folyó harcunkban.

HAZÁNK EGY NAPJA

Három újabb műhelycsarnok építését kezdték meg az RM új csőgyárában

Az első hengersor munkájának megkezdése óta növekvő lendülettel folyik a Rákosi Mátyás Művek új csőgyárának építkezése. Az új csőgyárat előregyártott elemekből építik. Kész betonlapokból rakják fel a falat és a tetőt, még a csaknem tiz méter magas, 190 mázsa súlyú „T" alakú tartóoszlopokat is. Az oszlopok felállítása szovjet daru segítségével történt. A daru addig tartja a tartóoszlopot, amíg a hegesztés be nem fejeződik és így egy-egy oszlop hosszú órákra igénybeveszi a gépet.

Zwick János elvtárs, az ácsbrigád vezetője nem tudott ebben megnyugodni. Javaslatot tett, amelynek megvalósításával a hegesztés idején már nincs szükség a darura. Javaslata nagy vitát váltott ki. A szakemberek egy része úgy vélte, hogy keresztülvihetetlen, de a hétfői első kísérletek Zwick elvtárs javára döntötték el a vitát. Most naponta egy oszloppal többet állítanak fel. Nagy segítség ez ahhoz, hogy a gyár építését határidő előtt befejezzék.

Az új gyár két első műhelycsarnoka már decemberben elkészült. A legutóbbi napokban megkezdték három újabb csarnok építését és még január első felében hozzálátnak a hatodik csarnok munkájához is. A terv szerint a gyár építőinek ebben az évben 157 ezer légköbméter méretű építkezést kell elvégezniök, ők azonban a határidő megrövidítéséért harcolnak.

Az új csőgyár nemcsak külsejében különbözik azoktól, amiket Weiss Manfréd építtetett. Nemcsak abban, hogy a munkahelyekre az oldal- és tetőablakok hosszú sora árasztja a világosságot. Különbözik abban is, hogy a nehéz munkákat korszerű gépek végzik, hogy szép öltözők és mosdók, a tüzimunkások részére külön pihenőszobák készülnek. Mosdókat és zuhanyozókat szerelnek fel közvetlenül a munkahelyeken is, hogy nyáron a nagy forróságban dolgozó munkások ne szenvedjenek a hőségtől. A gyár munkásai részére korszerű kultúrotthon és étkezőhelyiség is épül.

Javítják a gépeket a szentendrei gépállomáson

A szentendrei gépállomáson a termelőszövetkezetek országos tanácskozása óta tizenkilenc szövetkezeti tag jelentkezett traktoristának a környező tszcs-kből. A leendő traktoristák most tanfolyamon vesznek részt, hogy mielőbb elsajátítsák a szép mesterségüket. Kedden délelőtt Projik Lajos elvtárs, főgépész az izzófejes motor szerkezetét és működését magyarázta nekik. Szendi István, Koller Tibor, Sztankovics László, akik a pomázi termelőszövetkezetből jöttek és a többiek, szorgalmasan jegyezték az előadást, egy-egy alkatrészt gondosan le is rajzoltak.

Az „öregek", a régi traktoristák ezalatt versenyben javították a gépeket. Vizi István brigádja eddig 300 forintot takarított meg a vontatómotor javításánál. A műhelyben Vidinszki József hulladékanyagból tolórúd-biztosítócsavart, összekötő csapszeget, ekekeréktengelyt esztergált és több mint ezer forint megtakarítást ért el. A Dubecz-brigád ezen a napon két cséplőgépet, egy traktorekét és három vetőgépet javított ki.

Felszabadulási műszak az RM Martin-üzemében

Ma, január 9-én van hét esztendeje, hogy a dicső Szovjet Hadsereg felszabadította Csepelt. Timár József sztahánovista olvasztár kezdeményezésére ünnepi, felszabadulási műszakot tart ezen a napon a Rákosi Mátyás Művek Martin-üzeme. A gyár dolgozói azzal fejezik ki a szovjet nép iránt érzett hálájukat, hogy elhatározták: január 9-én 115 százalékra teljesitik az üzem aznapi tervét.

Megjelentek Majakovszkij és Voltaire válogatott művei

Az Uj Magyar Könyvkiadó kiadásában megjelent Majakovszkij válogatott verseinek gyűjteménye. A kötet „Forradalmi lira", „Forradalmi szatira", „Párizsi, amerikai versek", „Az ifjúságról" és „Különféle" csoportosításban öleli fel a nagy szovjet költő legszebb verseit. A válogatás munkáját Krajevszkij professzor, az Egyetemi Orosz Intézet vezetője végezte. A kötetet Gábor Andor és Kardos László szerkesztette.

A Müvelt Nép Könyvkiadó kiadta Voltaire kisebb, magyar nyelven még eddig meg nem jelent irásait.

A kölkedi Új Élet tsz eredményei az állattenyésztésben

A jugoszláv határszéli Kölkeden mindenki ismeri az „Uj Élet" termelőszövetkezet jószágállományát. Még a szomszédos községekből is átjárnak vasárnaponként a tszcs-tagok és egyénileg dolgozó parasztok, hogy megcsodálják a szépen gondozott, jól fejlett állatokat. Nyolc pár lova, húsz anyakocája, 150 sertése és 42 szarvasmarhája van a kölkedi tsz-nek.

A tehenészetben a nyáron bevezették az egyedi takarmányozást és ezzel a szovjet módszerrel másfél literrel növelték a tejhozamot. Összel — a Szovjetunióban járt parasztküldöttek tanácsára — a tsz állatgondozói átértek a szovjet fejési módszerek alkalmazására, ami szintén jelentős mértékben hozzájárult, hogy a fél évi előtti 6—6.5 liter helyett decemberre már 11 liter lett a fejési átlag. A tszcs-k dolgozóinak országos tanácskozása után elhatározták, hogy az idén még tovább fejlesztik jószágállományukat.

A szakmák legjobb dolgozóinak sztahánovista teljesítményei

Az új tervév első napjaiban a szakmák legjobb dolgozói komoly sikereket érnek el a termelésben. Sável József, a Budapesti Villamosgép és Kábelgyár sztahánovista vésőse például a decemberi 297 százalékról január 7-én 300 százalékra emelte teljesítményét. A napokban észszerüsítette munkáját: különleges billenős késtartót szerkesztett, aminek alkalmazásával késtörés esetén nem kell leállnia a gépnek.

A Rákosi Mátyás Müvek Szerszámgyárában Endre József marós decemberben 390 százalékos átlagteljesítményt ért el. Az új év első napján „csak" 310 százalékot teljesitett. Elhatározta, hogy ebben nem nyugszik meg. Munkáját átszervezte és 7-én már 500, 8-án a délelőtti órákban 510 százalékra teljesitette előirányzatát.

Kitünően dolgozik Eberling Ottó elvtárs, a Ganz Villamossági Gyár sztahánovista műszerésze is. Az év első napján vállalta, hogy január 10-re összeszerel húsz készlet FHG csúsztatógyürüt. Felajánlása teljesítése során hétfőn és kedden 380 százalékot ért el. Kádár János, az ország legjobb csiszolója, az Elektronikus Mérőműszerek Gyárának dolgozója jelentős észszerüsítéseket hajtott végre munkáján az új év első hetében s ezzel sok időt megtakarit. Az észszerüsítések segítségével teljesítményét hétfőn és kedden 300 százalékra emelte.

Megkezdte működését az új komlói kenyérgyár

Az elmult napokban kezdte meg működését az új komlói kenyérgyár. Az új üzemben jelenleg 80—90 mázsa kenyeret és 5000—6000 péksüteményt készítenek naponta, a város és környéke lakosainak számára. A munkát korszerű berendezések könnyitik. A gyár lisztszitálója például egyenesen a dagasztócsészébe önti a megszitált lisztet.

Megnyitották a gyöngyöshermáni gépállomáson az első női traktoros-iskolát

Vas megyében, a gyöngyöshermáni gépállomáson január 7-én ünnepélyes keretek között megnyitották az első női traktoros-iskolát, amelyen ötven leány vesz részt. Az iskola részvevői többségükben a megye termelőszövetkezeteiből és csoportjaiból kerültek az iskolára.

A jövendő traktoristák szakmai, politikai és gyakorlati oktatásban részesülnek. Az iskola időtartama két hónap. A traktorosnő-jelöltek 300 forintos ösztöndijat és teljes ellátást kapnak.

LEVELEZŐINK TANÁCSKOZÁSAIRÓL

Vasárnap 17 megyében és kilenc budapesti kerületben gyültek össze a magyar sajtó levelezői, hogy az első országos konferencia előtt számotvessenek megyéjük, kerületük levelezőmozgalmának eredményeivel, megbeszéljék a levelezőmozgalom kérdéseit és megválasszák küldötteiket a magyar sajtó levelezőinek első országos konferenciájára.

1

Az értekezleteket mindenütt lelkes készülődés előzte meg. A pártbizottságok tagjai, s a szerkesztőségek munkatársai már hetekkel előbb felkeresték a levelezőket, s beszélgettek velük munkájukról, feladataikról. A szerkesztőségekhez érkező levelek száma erősen megnőtt és megyei pártlapjaink, üzemi lapjaink szerkesztőségében gyakoribb látogatók lettek a levelezők. Számos megyében rendeztek szemléltető kiállítást arról: hogyan lesz a levélből újságcikk? A Győr-Sopronmegyei Hirlap levelezői a konferencia tiszteletére tevékenyen közreműködtek a vasárnapi lap szerkesztésében, elkészítésében. Zalaegerszeget fellobogózták a megyeszékhelyre érkező levelezők tiszteletére. És a magyar sajtó levelezői minden megyében, minden kerületben példamutató jó munkával készültek az első tanácskozásokra.

2

A magyar sajtó levelezőinek konferenciáin az egyik legmegragadóbb vonás a levelezők harcossága, lelkesedése volt. A VIII—IX. kerületi konferencián, Visontai Ilona elvtársnő VIII. kerületi párttitkár referátumának befejezése után az elnök felszólította a konferencia részvevőit: aki szólásra jelentkezik, írja fel egy papírlapra a nevét, üzemének nevét és annak a lapnak a címét, amellyel levelez, s juttassa el az elnöki asztalhoz. „Ki vállalkozik arra — kérdezte az elnök —, hogy amíg a céduláknak megérkeznek, elsőként felszólaljon?" Tizenkét kéz emelkedett egyszerre a magasba. Amikor az elnök az egyikre rámutatott, hárman-négyen is felugrottak, hogy a mikrofon elé lépve elmondják: milyen levelezőmunkát végeztek eddig, milyen problémákat látnak, mik a terveik. Tíz percen belül már 80 cédula feküdt az elnök asztalán. Amikor 28 hozzászólás után az idő előrehaladottságára való tekintettel le kellett zárni a vitát, még akadt olyan, aki — ha egy mondatban is, a széksorok közül odakiáltotta: vállalja, hogy a sajtónap és az országos levelezőkonferencia tiszteletére évi tervét november 7-ig befejezi. Ez a konferencia is megmutatta, hogy levelezőink a jó gazda szemével nézik üzemük, munkahelyük, az ország ügyeit, szenvedélyesen bírálnak, tiapadhatatlanul, bőségesen van mondanivalójuk, véleményük, melyet bátran felvetnek, hangoztatnak.

3

Hogyan lettem levelező? — Erről számosan beszéltek minden konferencián. *Szabó* József elvtárs, a mátészalkai Magasépítő Vállalat sztahánovista tetőfedője így mondta ezt el a szabolcsszatmármegyei levelezők értekezletén:

„Nehéz szavakba önteni, milyen felemelő érzés töltött el, amikor itt az értekezleten megláttam, hogy milyen sokan vagyunk mi, a „közvélemény parancsnokai"

Hadd mondjam el először is azt, hogyan lettem levelező. Nem kért meg engem senki, hogy írjak valamelyik lapnak, magam sem tudtam, hogy van-e levelezőmozgalom. S mert kerestem azt, aki az én problémáimra felfigyeljen, akiben szívből megbízhatok, Rákosi elvtársnak írtam meg levelemet. Rákosi elvtárs az én levelemet átküldte az építők lapjának is, ahonnan olyan szép választ kaptam, hogy lehetetlen volt arra nem felelni. Így kezdődött az én levelezésem a sajtóval, így értettem meg, hogy a szerkesztőségek felfigyelnek a dolgozók leveleire.

Aztán valósággal átalakul az ember, ha a sajtó levelezőjévé válik. Megtanulja, hogy minden körülmények között, még a legkisebb dologról is csak az igazat írja meg. Nem hazudhat, mert ha nem ír igazat önmaga előtt pirul el és méltatlanná válik a sajtó a párt, Rákosi elvtárs bizalmára. Igazmondó, harcos ember a levelező, aki nem nézi el a hibákat, nem akar mindenki előtt „jó ember" lenni, de becsületes és igazságos, nem megy el szó nélkül a haszontalanok és haszontalanságok mellett, felfigyel a munkafegyelem lazulására és minden hibára. Meglátja a kibontakozó új élet szépségét, meglátja a helyes kezdeményezéseket és követőket szervez hozzá. Észreveszi az osztályellenséget ha befurakodik a munkahelyre.

Két évvel ezelőtt még nem is hallottam a levelezésről, s ma már szocialista hazánk építését el sem tudom képzelni a levelezők tízezrei nélkül. Azt szeretném, ha minél többen küldenének leveleket a Szabad Népnek, a megyei újságnak és a többi újságoknak. Ehhez nekünk, régi levelezőknek, új levelezőket is kell szerveznünk.

A levelezőmozgalom kiszélesítése érdekében vállalom, hogy a mátészalkai Magasépítő Vállalat minden építkezésén segítek egy dolgozót abban, hogy levelezővé válhasson.

Még a múlt hónapban, amikor először hallottam a megyei levelezőkonferencia összehívásáról, elhatároztam, hogy a konferencia tiszteletére minden hónapban egy vasárnapon békeműszakot tartok. Ez is hozzájárult ahhoz, hogy ötéves tervem teljesítésében 1953 áprilisánál tartok. Az országos levelezőkonferencia tiszteletére vállalom, hogy ötéves tervemet 1952 december 21-re befejezem."

A konferencia részvevői lelkes tapssal köszöntötték Szabó elvtárs bejelentését.

4

A magyar sajtó fejérmegyei levelezőinek konferenciáján beválasztották az elnökségbe *Maróti* Rózsa kőművest, a Sztálin Vasmű Építője című lap levelezőjét. Maróti elvtársnő egy évvel ezelőtt fegyelmezetlen munkás volt. Most tagjelölt, brigádvezető, politikai iskolát vezet, szakérettségis tanfolyamra jár és mérnök akar lenni. Az újság, a levelezőmunka is segített megváltoztatni Maróti elvtársnőt.

— Azelőtt az újságokat nem sokra tartottam, csak amolyan papírnak vettem — mondta el az értekezleten. — Akkor figyeltem fel az újságokra, amikor engem is kiszerkesztettek, mert az állás tetején ültem és lóbáltam a lábamat, amíg a többiek dolgoztak. Ez egy évvel ezelőtt történt. Akkor elhatároztam: úgy fogok dolgozni, hogy az újság jót írjon rólam.

Maróti elvtársnő egyre szebb eredményeket ért el. Egy nap bement a szerkesztőségbe, s kérte, most már írják meg róla a jót is. A szerkesztőségben azt tanácsolták, számoljon be az eredményekről ő maga. Ekkor küldött levelet először a szerkesztőségnek. Azóta sokszor írt már az újságnak. Most brigádjával együtt elhatározta, hogy 1952 május elsejére megszerzik a sztahánovista oklevelet.

5

A megyei és kerületi konferenciákon felszólaltak a pártbizottságok vezetői, állami és gazdasági szervek képviselői, akik méltatták a levelezők munkájának jelentőségét. *Gonda* György elvtárs, a győrmegyei pártbizottság titkára arról beszélt, hogyan kell támogatniok pártbizottságainknak a levelezési mozgalmat.

— Megyénkben a pártbizottságok még nem mindenütt ismerték fel a levelezőmozgalom jelentőségét. Inkább az a helyzet — mondotta —, hogy egyes pártbizottságaink és párttitkáraink jóindulatú semlegességgel kezelik ezt a mozgalmat, mintha ez a pártbizottság munkájától és életétől kicsit idegen és mellékes kérdés lenne. Pártszervezeteinknek meg kell tanulniok, hogy itt nem kisebb dologról van szó, mint a párt és a dolgozók közötti kapcsolat erősítéséről, a pártsajtó és a dolgozók közötti kapcsolatnak, az alulról jövő bírálatnak és segítésnek hatalmas mozgalmáról, melyet, ha támogatnak és fejlesztenek, minden területen érezteti majd hatását.

6

Benedek Jenő elvtárs, Munkácsy-díjas festő, a szolnokmegyei Népújság régi levelezője. Leveleiben rendszeresen beszámol az újságnak készülő munkáiról, terveiről. Most a megyei levelezőkonferencián felajánlotta: képet fest a levelezőről, építőmunkánk harcosáról.

7

A csongrádmegyei értekezlet is bizonyítja, hogy a dolgozók a levelezőmozgalom felkarolásában demokratikus jogaik megbecsülését is látják és értékelik. *Lábadi* László elvtárs, levelező, a MÁV szentesi fűtőházának dolgozója elmondotta, hogyan figyelik a dolgozók a lapot, levelezőjük írásait. *„Ma az újság a miénk, mint ahogy az ország is a miénk* — mondotta *Tolnai* Imréné szikáncsi parasztasszony *— ezt bizonyítja ez az értekezlet is".* Épen ezért örömmel vették tudomásul *Rozsnyai* Mihály elvtárs, a megyei pártbizottság tagjának szavait: *„Igérhetem a megyei pártbizottság nevében az elvtársaknak: keményen, ha kell, pártfegyelmi úton, ha úgy szükséges, bírósági úton toroljuk meg a levelezők üldözését."*

★

A levelezők és a szerkesztőségek tanácskozásai még szorosabbra fűzték a sajtó és a dolgozók kapcsolatát és újabb nagy lépéssel vitték előre a levelezőmozgalom erősödését, növekedését.

Filmbemutató a budapesti szovjet nagykövetségen

J. D. Kiszeljov, a Szovjetunió budapesti nagykövete kedden este a nagykövetség épületében meghívott közönség előtt bemutatta a szovjet színes filmgyártás két kiváló új alkotását: a „Moszkvai építkezések" című színes dokumentumfilmet, amely Moszkva új hatalmas épületeinek és felhőkarcolóinak gépesített építkezéseit mutatja, továbbá a „Tárasz Sevcsenko" című művészi színes filmalkotást, amely a nagy ukrán szabadságharcos költő életéről és a cári önkény elleni harcáról szól.

A filmbemutatón megjelent Rákosi Mátyás elvtárs, a Magyar Dolgozók Pártja Politikai Bizottságának és Központi Vezetőségének több tagja, köztük Gerő Ernő elvtárs államminiszter, Farkas Mihály elvtárs honvédelmi miniszter és a kormány, az Elnöki Tanács számos tagja, a tömegszervezetek vezetői, valamint a baráti államok budapesti külképviseleteinek vezetői és tagjai.

A bemutatott filmeket a megjelentek nagy tetszéssel fogadták. (MTI)

A termelési értekezletek tapasztalatai

Az öntudatos dolgozók élesen felléphetnek a termelési értekezleteken a munkafegyelem megbontóival szemben. Nemcsak az igazolatlan mulasztásokat, késéseket ítélik el. A Vörös Csillag Traktorgyár tengelyműhelyében például Tóth elvtárs arra figyelmeztette társait: súlyos károkat okoz az, hogy nem vigyáznak eléggé az értékes vidia-késekre. A Csepeli Ásványolajgyárban Oláh Dezsőt megrótták a felszólalók, mert hanyagsága miatt befagyott a kénsavas vezeték és ennek következtében zavar támadt a termelésben.

★

A Szolnoki Magasépítési Vállalat fürdőutcai építkezésén nem sikerült a termelési értekezlet. Nem is sikerülhetett, mert hanyagul készítették elő. Nem a munkaidő után, hanem ebédszünetben tartották, amikor mindenki sietett. Nem csoda, hogy az értekezleten mindössze hárman szóltak hozzá, s a dolgozók nem ismerték meg alaposan a negyedévi terv feladatait.

★

A termelési értekezleteken az üzemek legjobbjai szocialista kötelezettséget vállalnak a negyedévi terv feladatainak túlteljesítésére. A Rákosi Mátyás Művek csőgyárának hidegvonó üzemében például Kotrocó János és brigádtársai megfogadták, hogy első negyedévi tervüket határidő előtt húsz nappal befejezik. Az Egyesült Izzóban Rencséni Ilona megígérte, hogy háromhavi tervét két és fél hónap alatt teljesíti és példamutatóan küzd a jó munkafegyelemért.

★

A termelési értekezletek sikeréhez komolyan hozzájárul az, hogy számos hozzászóló ismerteti versenyvállalását. Egyes értekezleteken azonban egyoldalúan csak erről esik szó, valamennyi felszólaló kizárólag a vállalásokról számol be. Pedig a termelési értekezletek akkor érik el céljukat, ha emellett egyéb kérdéseket is megvitatnak: megtárgyalják a munkaszervezés megjavításának, a fegyelem megerősítésének feladatait; bátran bírálják a műszaki vezetést; javaslatokkal segítik elő a terv teljesítését.

★

A munkások részéről rendkívül nagy érdeklődés nyilvánul meg a termelési értekezletek iránt, általában a dolgozók 80—85 százaléka jelenik meg. Annál komolyabb hiba, hogy a minisztériumok küldöttei a legtöbb értekezletről hiányoznak. Pedig ipari minisztériumaink munkatársai igen sokat tanulhatnának a tömegek javaslataiból, bírálatából, a termelési értekezletek tapasztalataiból.

★

Számos értekezleten a munkások keményen megbírálták a műszaki vezetőket, hozzászóltak a vezetés kérdéseihez. A Rákosi Mátyás Művek csőgyárában Szálí Sándor azért bírálta a műszaki vezetőket, mert nem gondoskodtak elegendő anyagról az új tervév sikeres megindításához: „Nem akarunk tétlenül állni a gépek között" — mondotta. A jó műszaki vezető tanul a tömegek bírálatából, megszívleli a javaslatokat. Ezért is követtek el komoly mulasztást a Veszprémmegyei Gyárépítő Vállalat vezetői, hogy el sem mentek a termelési értekezletre.

A braziliai reakció hajszája Luiz Carlos Prestes elvtárs ellen

A braziliai hatóságok fokozott dühvel újították fel hajszájukat Luiz Carlos *Prestes* elvtárs, a Braziliai Kommunista Párt illegalitásban élő főtitkárának kézrekerítésére. Vargas elnök rendőrlegényei szerte az országban békés otthonok százait kutatják át, hogy — mint parancsuk szól — élve vagy halva elfoghassák a brazil nép legendás hősét.

Luiz Carlos Prestes élete: példája a népével elválaszthatatlanul eggyé vált forradalmár életének. Az első világháborút követő braziliai forradalmak élményei állították szembe a fiatal mérnök-főhadnagyot az uralkodó osztállyal. 1922-ben lemondott a katonai szolgálatról. 1924-ben, mint vasúti mérnök, környezetét, a vasutasokat, pályamunkásokat és régi katonáit magával ragadva, a forradalmi harcba vetette magát. A forradalmat leverték — ám Prestes csapata nem tette le a fegyvert. Úttalan pusztákon, kopár hegyeken és halálos veszélyt rejtő mocsarakon vonultak át, éhséggel, nélkülözésekkel, betegséggel küzdve. Három éven át harcolt ez a hősi csapat, eredeti 1500 főnyi létszámáról immár csaknem felére apadva. Száz és száz kisebb-nagyobb ütközetet vívtak ez alatt az idő alatt a kitűnően felszerelt kormánycsapatok olykor tízszeres túlereje ellen — és mindig győztek. A forradalmi hadviselés legragyogóbb fegyvertényei fűződnek az akkor alig harminc éves Prestes nevéhez. 26.000 kilométeres menetelésük alatt az ország népe megismerte a Legyőzhetetlen Hadosztályt és szívébe zárta Prestes nevét. Prestes szeretetet és védelmet kapott ettől a néptől, amelybe viszont az ő harcai és győzelmei oltották bele a saját erejébe vetett hitet és a jobb jövőben való törhetetlen bizakodást. Ezért nevezték és nevezik ma is Prestes elvtársat a Reménység Lovagjának.

Mint demokratikus polgári forradalmár kezdte meg pályafutását. A harcok évei azonban világossá tették előtte, hol van igazi helye. 1930-ban nyilatkozatban adta hírül országa népének: csatlakozott a népszabadság leghívebb, legkövetkezetesebb harcosaihoz, belépett a Braziliai Kommunista Pártba. Luiz Carlos Prestes, az eddig ösztönös forradalmár most megismerkedett a forradalom *tudományával*. Néhányéves szovjetunióbeli tartózkodás után, 1935-ben, már a marxizmus-leninizmus ismeretével felfegyverkezve — illegálisan — visszatért hazájába, hogy folytassa munkáját. Elfogták és éveken át tartó lassú kínzással akarták kioltani életét. A világszerte megmozduló tiltakozás azonban — amelynek élén a nagy békeharcos, Romain Rolland állott — megakadályozta a pribékeket gyilkos tervük végrehajtásában. Kénytelenek voltak tárgyalást kitűzni és 1940 november 7-én „törvényes" eljárással 30 évi fogházra ítélték. Csak a Szovjetunió világraszóló győzelme — s a brazil nép újult erővel felvirágzó követelése — nyitotta fel kilenc évi fogság után börtöne zárját.

1946-ban — az egész választáson legmagasabb szavazatszámmal — képviselővé választják. Prestes elvtárs volt a braziliai parlament első kommunista szenátora. Felszólalásai, amelyekkel kíméletlenül pellengérre állította az amerikai imperializmust és annak brazil ügynökeit, az ország legkisebb zugába is elhatottak. Ugyanúgy felrázták a népet, mint húsz év előtti legendás harcai. Az uralkodó osztály nem tudta elviselni Prestes elvtárs felszólalásainak napról napra felette suhogó ostorcsapásait. Megfosztották mentelmi jogától és az északamerikai FBI iskolájában kiképzett rendőrkopók egész falkája indult el kézrekerítésére. Mindhiába. Prestes elvtárs otthon van, hazájában, ahol minden fűszál és minden tisztességes ember őt segíti, rejti.

Azóta nem egyszer adták hírül elfogatását. A hírek hazugnak bizonyultak. Elfogni nem tudják, de szavát gyakran hallja a brazil nép. 1950 augusztusában a Braziliai Kommunista Párt nevében részletes nyilatkozattal tárta fel az ország súlyos helyzetének valódi okait. Elszánt harcra hívta népét az amerikai imperializmus fojtogató befolyása ellen és felszólította: szervezzenek széles alapokon nyugvó nemzeti felszabadító *népfrontot*. Latin-Amerika népe együtt kiáltotta Prestes elvtárssal: *„Ha fegyvert adtok kezünkbe, azt sosem fordítjuk a Szovjetunió és a népi demokráciák népei ellen. Ha fegyvert adtok kezünkbe, azt azok ellen fordítjuk, akik elnyomnak, kiszipolyoznak bennünket, az északamerikai imperializmus urai ellen."*

A *Voz Operaria* (Munkáshang) című riodejaneiói újság 1951. április 7-i számában Prestes elvtárs újabb cikkét közölte *„Sztálin elvtárs, harcunk útmutatója"* címmel, amelyben Sztálin elvtárs történelmi nyilatkozatát alkalmazta a braziliai viszonyokra.

Prestes elvtárs hangja és befolyása messze túlterjed Brazília határain. Az elmúlt évben az USA kormánya minden délamerikai államtól 20.000 katonát követelt a koreai háború céljaira. A kormányok készségesen tettek ígéretet. Ám mind a mai napig egyetlen latinamerikai katona sem indult el Koreába — nem utolsósorban Prestes elvtárs messzehangzó felhívásának hatására. *Ezért is* követnek el mindent Brazília urai, hogy hangját elfojtsák.

Prestes elvtárs neve ma: győzelmes harci zászló Dél-Amerika dolgozói előtt: a békeharc győzelmes zászlaja. *„Népünk békeakarata* — írja fenti cikkében — *végtelenül hatalmasabb erő, mint a maroknyi háborúpárti földbirtokos, nagytőkés, imperialistalakáj ereje, kormányával, börtöneivel, rendőreivel és sajtójával, kinzókamráival és könnygázbombáival." „Harcunk legfontosabb feladata ma, hogy egyesítsük és megszervezzük Brazíliában a béke összes erőit." Ezért* akarják az imperialisták Prestes elvtárs hangját elfojtani.

Prestes elvtárs szavai hálás, termő talajra hullanak. Latin-Amerika ma már nem olyan szilárd hátországa az északamerikai imperialistáknak, mint amilyen még nemrégiben volt. A hatalmas kontinensen nap mint nap sztrájkok, parasztfelkelések láptüzei lobbannak fel. A stockholmi békeívekre egybegyűlt tízmilliónyi aláírás (ebből ötmillió Brazíliából ered) világosan szemlélteti az ott végbemenő erjedés mélységét. *Ezért* törnek az imperialisták és lakájaik véreb gyanánt Prestes elvtárs életére.

Amerikai gazdáik olyan időpontban adtak parancsot a gyilkosszándékú hajsza fokozására, amikor egész Latin-Amerikában fokozódik a terror a béke hívei ellen. Ez a növekvő terror egyre inkább elveti a „törvényesség" fügefalevelét; egyre inkább előtérbe kerül a paragrafusokat lábbal tipró nyílt erőszak, az útonálló töre, az orgyilkos revolvergolyója. Olyan időben rendelték el a hajsza fokozását, amikor *Monteiro* vezérkari főnök minden népi megmozdulást vérbefojt, amikor a hadügyminiszter bejelentette, hogy idén 100.000 újjút soroznak be a hadseregbe. A legutóbbi hetekben egyedül Braziliában 35 békeharcost gyilkolt meg a rendőrség. Nemrégiben négyesztendei börtönre ítélték Luisa *Branco* asszonyt, mert tiltakozott az ellen, hogy brazil fiatalokat küldjenek Koreába. Alig néhány hete dördült el Argentínában az a fegyver, amellyel *Ghioldi* elvtárs, a Kommunista Párt elnökjelöltjének életét akarták kioltani. *Varela*, a nagy író több hónap óta az argentin rendőrség foglya. Venezuela kormánya börtönbe vetette az olajmunkások vezetőjét, Jesus *Faria*-t és Gustavo *Machado*-t, a haladó értelmiségi békeharcost. Mexikó lakájkormánya — a menedékjogot megcsúfolva — kiszolgáltatta Guss *Hall* elvtársat az északamerikai hatóságoknak.

„Megmentjük Prestest!" — kiáltja a fokozott hajsza láttán a brazil nép, amely békeharcának erősítésével adja bizonyságát annak, hogy megérti vezérének útmutatását.

„Megmentjük Prestest!" „Megmentjük a Reménység Lovagját!" — hangoztatja a Prestes elvtárs megmentésére alakult francia bizottság felhívása, amelyet Franciaország szellemi életének közel 100 kimagasló vezetője: jogászok, tudósok, írók, művészek és politikusok írtak alá.

A világ becsületes embereinek megmozdulása egyizben már megmentette Prestes elvtárs életét. Ma, amikor a béketábor hangja minden eddiginél tisztábban, nagyobb erővel cseng, ez az erő minden bizonnyal elegendő lesz ahhoz, hogy meggondolkoztassa Brazília jelenlegi urait, elegendő lesz ahhoz, hogy megmentse Dél-Amerika legnagyobb fiának szabadságát és életét.

A magyar püspöki kar küldöttsége tisztelgő látogatáson jelent meg Horváth Jánosnál, az Állami Egyházügyi Hivatal új elnökénél

Január 8-án a római katolikus püspöki kar küldöttsége dr Czapik Gyula az egri érseki tartomány metropolitája, a magyar püspöki kar elnökének vezetésével, dr. Hamvas Endre csanádi püspök, esztergomi apostoli adminisztrátor, valamint dr Dudás Miklós hajdúdorogi görögkatolikus püspök részvételével tisztelgő látogatáson jelent meg Horváth Jánosnál, az Állami Egyházügyi Hivatal új elnökénél.

Benedek Jenő

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188—296, 188—307

PESTMEGYEI HÍRLAP

1980 NOV 27

...kai Művek KISZ-szervezetének fiataljai.

— BENEDEK JENŐ Kossuth-díjas festőművész kiállítása nyílik meg november 29-én déli 12 órakor a Nemzeti Szalonban. Megnyitó beszédet mond Pogány Ö. Gábor, a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója.

— *MEGÉRKEZIK a fa*

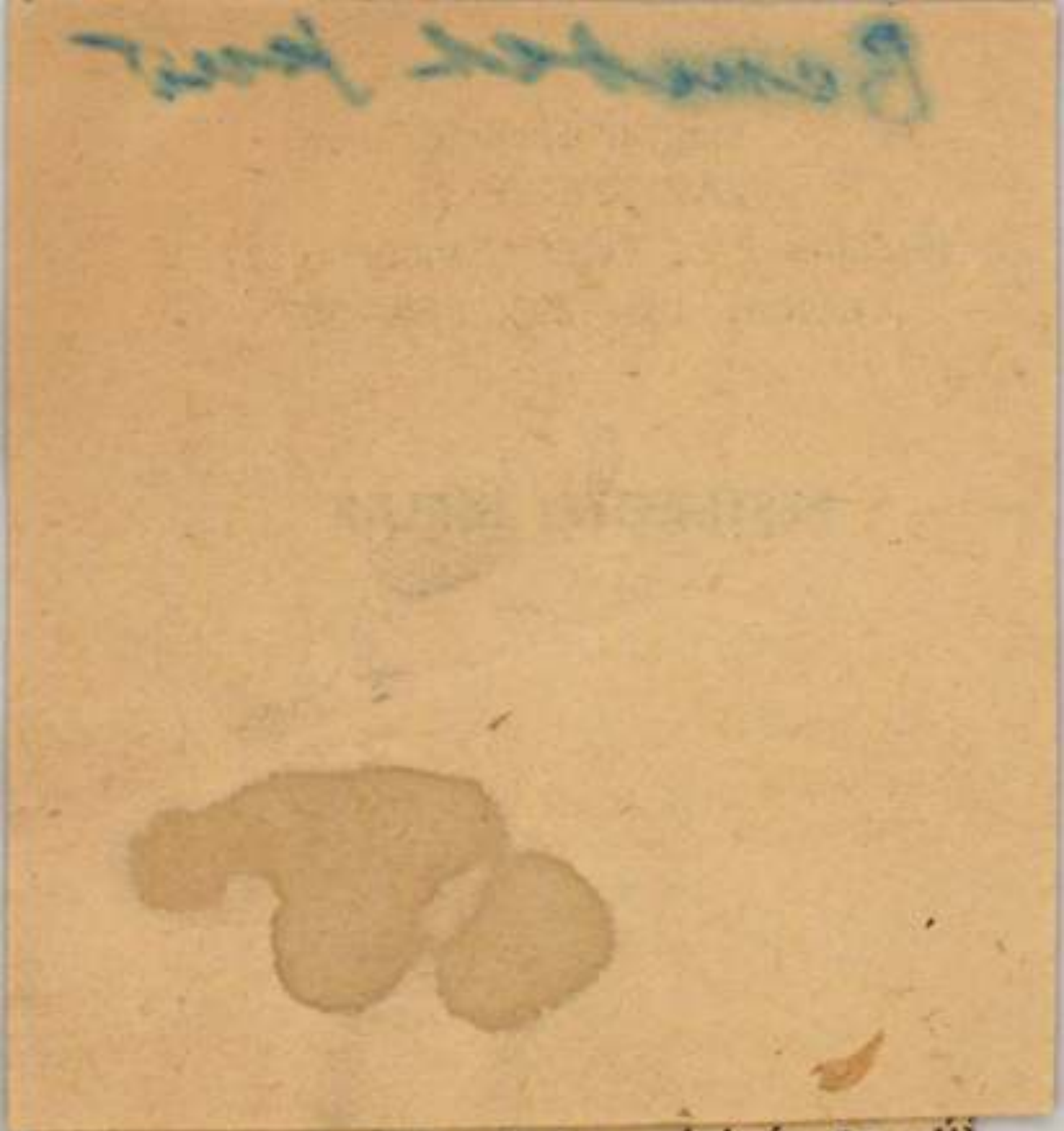

lyosók, ahol a régi és az új képviselők szívélyesen beszélgettek, ismerkedtek egymás-

Benedek Jenő

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

1960 JUL 1

ESTI HIRLAP

BENEDEK JENŐ Kossuth-díjas festőművész mondja az Esti Hírlapnak: „Két hónapra a szolnoki művésztelepre utazom, készülő kompozícióimhoz gyűjtök anyagot. Szeptemberben Szófiában rendezem a magyar képzőművészek kamarakiállítását, amelyen jómagam nagyobb szabású olajfestményekkel veszek részt."

be.

A Központi Kerületi Bíróság Glauber Ferencnét egy évi és

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188—296, 188—307

Benedek Jenő

ESTI HÍRLAP

1959 DEC 2

610

Benedek Jenő festményei a Nemzeti Szalonban

A művész „Ketten" című festménye.

A Nemzeti Szalon termeiben erőteljes, drámai hangú képek fogadják a látogatót. Sokak számára — akik a jeles mestert, az ötvenes években bemutatott művei alapján tartották számon — meglepő ez a bemutatkozás. Akik azonban ismerik *Benedek Jenő* régebbi törekvéseit, megelégedéssel állapítják meg, hogy kiállítása művészetének legjobb erényeit veszi számba, és jelentős új eredményekről is beszámol. A naturalista, sematikus periódus — néhány évvel ezelőtt ilyenszerű művekkel aratott kétes értékű sikereket — az új művek fényében elvesztette jelentőségét, elmúló közjátéknak tűnik csupán. Benedek ma már — engedve eredendő realista hajlandóságainak — mélyebben és tartalmasabban ragadja meg az eléje kerülő valóságot, az életet. Lírája — ez a néha komor és elmerengő, de férfias költészet — is most bontakozik ki igazán.

Vannak e festészetnek bizonyos egyenetlenségei is. Az igényesebb szemlélő kissé egysíkúnak találhatja, s bizonyára a festői hangulatosság kedvelőit sem elégíti ki fanyar és néha tragikus színvilága. A legfontosabb azonban az, hogy a művészt elsősorban az *ember* érdekli, s kutató kíváncsiság sarkallja titkai megfejtésére. Tiszta szépségű nőalakjai, minden melankólikus drámaiságuk mellett is, az élet szépségéről vallanak, tájai pedig a hazai vidékek ismerős hangulatait közvetítik. Némely műve láttán a nagy alföldi festők (pl. *Tornyai*) jutnak eszünkbe, más alkotásai *Munkácsy* példás hagyományait elevenítik fel. De szemlélete nem ósdi és poros — fzig-vérig mai, modern piktúrával találkozunk. Olyan eredeti képi megoldásokkal kísérletezik, amelyek alakuló szocialista-realista festészetünk legértékesebb áramlatához kapcsolják törekvéseit. Benedek Jenő további munkásságától — e sikeres nagy kiállítás tanúsága szerint — a legtöbbet várhatjuk.

Cs. M.

958. december 2, kedd

n

12 telitalálat a totón

ohójában.
(MTI Foto: Pálfai felv.)

Sajtófogadás a bolgár nagykövetségen

Ma délelőtt sajtófogadás zajlott le a *Bolgár Népköztársaság magyarországi nagykövetségének épületében.* A fogadáson *Krasztyu Sztojcsev*, a Bolgár Népköztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövete tájékoztatta az újságírókat arról a kiterjedt népi mozgalom-

Benedek Jenő

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1959 NOV 30

napló

Szombaton a Nemzeti Szalonban Pogány Ö. Gábor, a Nemzeti Galéria főigazgatója megnyitotta Benedek Jenő Kossuth-díjas festőművész tárlatát.

Benedek Jenő

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

NÉPSZABADSÁG

1971 OKT 21

szül az üzemben.

— **A Műcsarnok** kéri Benedek Jenő festőművész kiállításával kapcsolatban azokat, akiknek Benedek-kép van a tulajdonában, jelentsék be a Műcsarnokba 224—842 telefonon. (X)

EA. 58. XII 2
III. 283 Benedek Jenő

Benedek Jenő festményei a Nemzeti Szalonban

A művész „Ketten" című festménye.

A Nemzeti Szalon termeiben erőteljes, drámai hangú képek fogadják a látogatót. Sokak számára — akik a jeles mestert, az ötvenes években bemutatott művei alapján tartották számon — meglepő ez a bemutatkozás. Akik azonban ismerik *Benedek Jenő* régebbi törekvéseit, megelégedéssel állapítják meg, hogy kiállítása művészetének legjobb erényeit veszi számba, és jelentős új eredményekről is beszámol. A naturalista, sematikus periódus — néhány évvel ezelőtt ilyenszerű művekkel aratott kétes értékű sikereket — az új művek fényében elvesztette jelentőségét, elmúló közjátéknak tűnik csupán. Benedek ma már — engedve eredendő realista hajlandóságainak — mélyebben és tartalmasabban ragadja meg az eléje kerülő valóságot, az életet. Lírája — ez a néha komor és elmerengő, de férfias költészet — is most bontakozik ki igazán.

Vannak e festészetnek bizonyos egyenetlenségei is. Az igényesebb szemlélő kissé egysíkúnak találhatja, s bizonyára a festői hangulatosság kedvelőit sem elégíti ki fanyar és néha tragikus színvilága. A legfontosabb azonban az, hogy a művészt elsősorban az *ember* érdekli, s kutató kíváncsiság sarkallja titkai megfejtésére. Tiszta szépségű nőalakjai, minden melankólikus drámaiságuk mellett is, az élet szépségéről vallanak, tájai pedig a hazai vidékek ismerős hangulatait közvetítik. Némely műve láttán a nagy alföldi festők (pl. *Tornyai*) jutnak eszünkbe, más alkotásai *Munkácsy* példás hagyományait elevenítik fel. De szemlélete nem ósdi és poros — ízig-vérig mai, modern piktúrával találkozunk. Olyan eredeti képi megoldásokkal kísérletezik, amelyek alakuló szocialista-realista festészetünk legértékesebb áramlatához kapcsolják törekvéseit. Benedek Jenő további munkásságától — e sikeres nagy kiállítás tanúsága szerint — a legtöbbet várhatjuk.

Cs. M.

958. december 2, kedd

12 telitalálat a totón

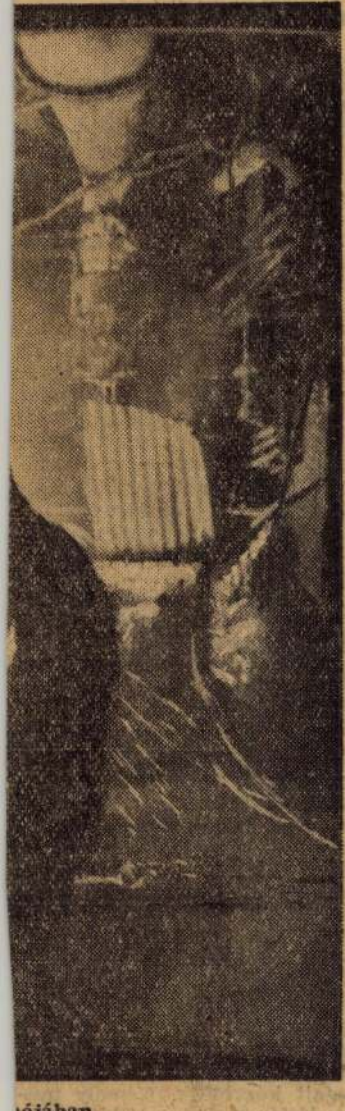

nójában.
(MTI Foto: Pálfai felv.)

Sajtófogadás a bolgár nagykövetségen

Ma délelőtt sajtófogadás zajlott le a *Bolgár Népköztársaság magyarországi nagykövetségének épületében.* A fogadáson *Krasztyu Sztojcsev*, a Bolgár Népköztársaság rendkívüli és meghatalmazott nagykövete tájékoztatta az újságírókat arról a kiterjedt népi mozgalom-

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V. Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188—296, 188—307

NÉPSZABADSÁG
1958 DEC. 31

Jegyzetek kiállításokról

Benedek Jenő festőművész kiállítása a Nemzeti Szalonban

610

Benedek Jenő Kossuth-díjas festőművész a Nemzeti Szalon termeiben megnyílt kiállításán három évtizedes munkásságáról ad számot. Benedek festészetében szinte kézzel tapinthatóan mutatkoznak meg a két világháború között kiérlelődött festőnemzedék fejlődésének ellentmondásai. A kiállított képek zöme sajátos drámaiságával érzékelteti a múlt vigasztalan, a lélek mélyébe ivódott tragikumát. A szántás, Kubikosok, Asszony tehénnel, Háború után és sok más korábbi mű meggyőzően mutatja, mennyire mélyen, szinte egy életre kihatóan alakította ki a művész egyéniségét a nehéz paraszti élettel és az alföldi tájjal szinte eggyéforrt ifjúságának élményanyaga. Ennek a világnak az ihletése irányította ecsetjét, amely az alföldi művészet legjobbjának példáján nevelődve mélyizzású színekkel, balladai tömörséggel érzékeltette az akkori kort. (Szűkebb környezetének és családi életének intim motívumait megelevenítő képeinek élénkebb koloritja, a részletek iránti fokozott figyelme mutatják csupán, hogy Benedek a gyengédebb és líraibb hangulatok iránt sem érzéketlen.)

Van némi törvényszerűség abban, hogy a drámai alaphang, melynek művészi ereje ma is megrendítően hiteles, a felszabadulás után általánosan jelentkező közhangulat hatására a szükséges átmenet nélkül hirtelen csapott át az új témakörnek sokszor a művészi megformálás felületességével párosuló végletébe. Ezt a törekvést akkor a közvélemény a szocialista realizmus jelentkezéseként értékelte és ismerte el. Ma már teljesen érthető, hogy Benedek mostani kiállításán — amelyen önmagának is számadást tesz a megtett útról — a nyomatékot múltbeli munkásságára helyezi. Ezzel azt is hangsúlyozni kívánja, hogy leszámolt a közelmúlt sematikus hibáival. A kiállítás azonban arról is tanúskodik, hogy Benedek a negatívumok felmérésével egyidejűleg még önmaga számára sem tudta megnyugtatóan feloldani kedélyvilágának múltban kialakult tragikus alapszínezetéből s új életünk művészetformáló szelleméből fakadó ellentmondásokat. Mindazonáltal bízunk benne, hogy Benedek múltbeli törekvéseinek és mai életszemléletének értékeiből művészi fejlődésének új, termékeny és magasszínvonalú periódusát tudja majd kibontakoztatni.

P. I.

...lat és sátrat dobott le nekik, hogy meg ne fagyjanak, majd két nap ...tt, múlva le is szállt és felvette őket.

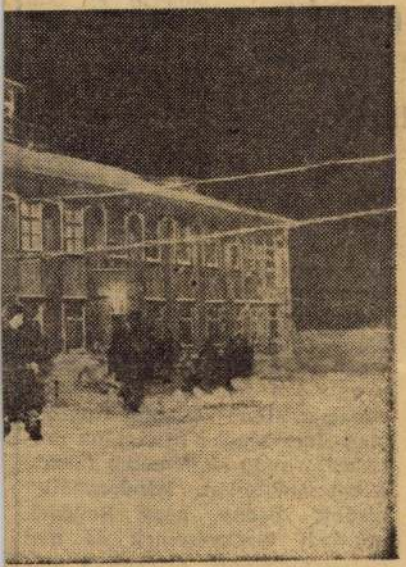

...ja-fok. 800 kilométeres körzetben ez a leszállóhely, ahol gépünk a hóba ...ragadt.

...gurskajai szovjet ... naplójában magam is o... Erickson, Schumacher és ... meghatott köszönő szavait.

Ezt a történetet nem ... lenko mondotta el. A na... jai meteorológiai állomás ... sélték el nekem, mikor n... ban rábukkantam a háror... tudós bejegyzésére. Mos... csak annyit mondott, mikor megkérdeztem:

— *Hát — nem volt könnyű!...*

A tapasztaltak és a hallottak nyomán, *sarkvidéki utazásunkról visszatérve már szinte természetesnek találtam, hogy a december elején elveszett belga déli-sarki expedíció tagjait ismét csak szovjet pilóta találta és mentette meg.* Hiszen magam győződtem meg arról, hogy a szovjet pilóták, a repülés nagymesterei, legyőzték — mint arrafelé mondják — „őfelségét, a Természetet", felderítették az évezredekig megközelíthetetlennek vélt jégvilág titkait és megteremtették a sarkvidéki szállítás és közlekedés biztonságát.

Zsombor János

(Folytatása következik.)

...legyen a maguk képzése... galmazzuk a háztartási munká... megkönnyítő gépek gyártását. Ja... vasoljuk a közérteknek, többe... között azt is, hogy szerezzenek b... nagyobb jégszekrényeket, ame... lyekben a háziasszonyok fiókoka... bérelhetnének. Az IKV-tól vi... szont azt kérjük, hogy háztöm... bönként szerezzenek be mosógé... pet. Ilyen intézkedésekkel so... terhet vehetünk le a nők válláró... De a legfőbb dolog mégiscsak a... hogy ne csak az asszonyok, ha... nem a család többi tagja is ve... gyen részt a háztartási munká... ban.

Erősíteni fogjuk a munkás- é... parasztnők közötti baráti kapcso... latokat. Azokat a szórványos kez... deményezéseket, hogy egyes bu... dapesti üzemek és néhány tsz asz...

Benedek Jenő

Jegyzetek kiállításokról

Benedek Jenő festőművész kiállítása a Nemzeti Szalonban

Benedek Jenő Kossuth-díjas festőművész a Nemzeti Szalon termeiben megnyílt kiállításán három évtizedes munkásságáról ad számot. Benedek festészetében szinte kézzel tapinthatóan mutatkoznak meg a két világháború között kiérlelődött festőnemzedék fejlődésének ellentmondásai. A kiállított képek zöme sajátos drámaiságával érzékelteti a múlt vigasztalan, a lélek mélyébe ivódott tragikumát. A szántás, Kubikosok, Asszony tehénnel, Háború után és sok más korábbi mű meggyőzően mutatja, mennyire mélyen, szinte egy életre kihatóan alakította ki a művész egyéniségét a nehéz paraszti élettel és az alföldi tájjal szinte eggyéforrt ifjúságának élményanyaga. Ennek a világnak az ihletése irányította ecsetjét, amely az alföldi művészet legjobbjának példáján nevelődve mélyizzású színekkel, balladai tömörséggel érzékeltette az akkori kort. (Szűkebb környezetének és családi életének intim motívumait megelevenítő képeinek élénkebb koloritja, a részletek iránti fokozott figyelme mutatják csupán, hogy Benedek a gyengédebb és líraibb hangulatok iránt sem érzéketlen.)

Van némi törvényszerűség abban, hogy a drámai alaphang, melynek művészi ereje ma is megrendítően hiteles, a felszabadulás után általánosan jelentkező közhangulat hatására a szükséges átmenet nélkül hirtelen csapott át az új témakörnek sokszor a művészi megformálás felületességével párosuló végletébe. Ezt a törekvést akkor a közvélemény a szocialista realizmus jelentkezéseként értékelte és ismerte el. Ma már teljesen érthető, hogy Benedek mostani kiállításán — amelyen önmagának is számadást tesz a megtett útról — a nyomatékot múltbeli munkásságára helyezi. Ezzel azt is hangsúlyozni kívánja, hogy leszámolt a közelmúlt sematikus hibáival. A kiállítás azonban arról is tanúskodik, hogy Benedek a negatívumok felmérésével egyidejűleg még önmaga számára sem tudta megnyugtatóan feloldani kedélyvilágának múltban kialakult tragikus alapszínezetéből s új életünk művészetformáló szelleméből fakadó ellentmondásokat. Mindazonáltal bízunk benne, hogy Benedek múltbeli törekvéseinek és mai életszemléletének értékeiből művészi fejlődésének új, termékeny és magasszínvonalú periódusát tudja majd kibontakoztatni.

P. I.

Népszabadság 1958. XII. 31.

o- meg ne fagyjanak, majd két nap
tt, múlva le is szállt és felvette őket.

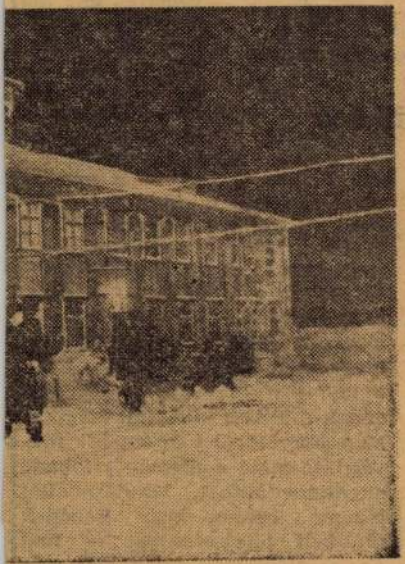

ja-fok. 800 kilométeres körzetben ez a leszállóhely, ahol gépünk a hóba ragadt.

naplójában magam is olvastam Erickson, Schumacher és Shutt meghatott köszönő szavait.

Ezt a történetet nem Moszkalenko mondotta el. A nagurszkajai meteorológiai állomáson mesélték el nekem, mikor naplójukban rábukkantam a három idegen tudós bejegyzésére. Moszkalenko csak annyit mondott, mikor megkérdeztem:

— *Hát — nem volt könnyű!...*

A tapasztaltak és a hallottak nyomán, *sarkvidéki utazásunkról visszatérve már szinte természetesnek találtam, hogy a december elején elveszett belga déli-sarki expedíció tagjait ismét csak szovjet pilóta találta és mentette meg.* Hiszen magam győződtem meg arról, hogy a szovjet pilóták, a repülés nagymesterei, legyőzték — mint arrafelé mondják — „őfelségét, a Természetet", felderítették az évezredekig megközelíthetetlennek vélt jégvilág titkait és megteremtették a sarkvidéki szállítás és közlekedés biztonságát.

Zsombor János

(Folytatása következik.)

Miniszteriummal együtt szorga
mazzuk, hogy különös figyelen
mel foglalkozzanak a munkásnő
szakmai oktatásával, egyes ipa
ágakban határozzák meg képz
sük, fokozatos előmenetelük üt
mét.

Nem elég persze a tanulás lehe
tőségét biztosítani, segítenünk
kell az asszonyokat, hogy idejü
legyen a maguk képzésére. Szo
galmazzuk a háztartási munká
megkönnyítő gépek gyártását. Já
vasoljuk a közérteknek, többe
között azt is, hogy szerezzenek b
nagyobb jégszekrényeket, amé
lyekben a háziasszonyok fiókok
bérelhetnének. Az IKV-tól v
szont azt kérjük, hogy háztön
bönként szerezzenek be mosóg
pet. Ilyen intézkedésekkel sc
terhet vehetünk le a nők válláró
De a legfőbb dolog mégiscsak a
hogy ne csak az asszonyok, h
nem a család többi tagja is v
gyen részt a háztartási munk
ban.

Erősíteni fogjuk a munkás-parasztnők közötti baráti kapcs
latokat. Azokat a szórványos ke
deményezéseket, hogy egyes b
dapesti üzemek és néhány tsz a

Benedek Jenő

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1959 NOV 29

tékű áruhitel első gépszállítmánya megérkezett.

— **Benedek Jenő** Kossuth-díjas festőművész kiállítása ma nyílik meg a Nemzeti Szalonban.

A TTT HIREI:

November 30-án de. fél 11 órai

Benedek Jenő

festő

Szabad Művészet

1951. 435. l.

445. l. (Koppel.)

Szegi P~~ét~~

A m. katona a
szabadságért.

MAC ARDELL JAMES.

Dublinban 1729 körül született, 1765. június 2-án halt meg. John Brooks tanítványa. A mezzotinto modor legkiválóbb mestereinek egyike, ki e technikában 189 arczképet készített. Reynolds nagyra becsülte. Rembrandt, Spagnoletto, P. da Cortona s mások műveit kitünően reprodukálta s két rézkarczot is ismerünk tőle.

124. Chambers Katalin arczképe. Reynold után.
Smith: II. 40. sz.

125. Stuart János és Bernát lordok arczképe. Van Dyck után
Smith: II. 174. sz.

126. Southampton Ráchel grófnő arczképe. Van Dyck után.
Smith: II. 168. sz.

127. Russel Karolin úrnő arczképe. Reynolds után.
Smith: II. 160. sz.

128. Sackville György lord arczképe. Reynolds után.
Smith: II. 161. sz.

129. Greville Francziska Anna és fivére. (Hebe és Cupido.) Reynolds után.
Smith: II. 93. sz.

Benedek Jenő

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

HÉTFŐI HIREK

1960 JUN 27.

117

Utaznak a képek

Magyar képzőművészeti kiállítások külfö dön

„A képek nem nyaralnak?" — kérdi Krúdy egyik novellahőse s a festő válaszul komoran megrázza fejét: „A képek nem utaznak, nem nyaralnak, csak vannak."

Hát utaznak is, nyaralnak is. Ezekben a napokban oly sok kiállítás útipoggyászát állítják össze Pesten, mintha csak valami nagyszabású kép-, rajz- és szobornyaraltatási akció indult volna.

Rövidesen elküldik *Lengyelországba* annak a kamarakiállításnak anyagát, amely a Derkovits-ösztöndíjas festők, grafikusok, szobrászok munkáit mutatja be szeptemberben a varsói műértőknek.

Az „öregek", így többek között *Benedek Jenő*, *Domanovszky Endre*, *Diósy* Antal és *Szabó* Iván műveit állítják majd ki *Szófiában*. A mai témájú festményeket, szobrokat, kerámiákat bemutató anyaggal együtt szerepel majd nagy szobrászunk, *Medgyessy* Ferenc néhány plasztikája is.

Bayreuthban az idei ünnepi játékok alkalmából fiatal grafikusművészek munkáiból nemzetközi kiállítást rendeznek. Ezen 5—6 ifjú művészünknek összesen 12 lapnyi alkotásával veszünk részt.

Ugyancsak a fiatal művészek nemzetközi szereplését segíti elő az a kamarakiállítás, melyet a fiatal képzőművészek stúdiójának tagjai küldenek ki az *NDK-ba*. Ez vándorkiállítás lesz. Elsősorban a magyar mezőgazdaság, valamint a magyar üzemek életét bemutató képeket tartalmaz majd és csak alig néhány csendéletet és tájképet.

A magyar táj *Kohán* Györgynek, az Alföldön élő és az Alföldet nagy szeretettel bemutató művészünknek *albániai* kiállításával kerül a külföld közönsége elé. A kiküldött 30—35 olajfestmény és grafika jól képviseli a mai magyar festőtársadalom egyik legérdekesebb egyéniségének sajátos művészetét.

A Szovjetunióba küldjük az elmúlt öt év 200 legsikerültebb kereskedelmi, színházi, mozi- és egyéb plakátját. Ez az anyag nemcsak a moszkvaiak számára jelenthet élményt, hanem — így együtt — grafikus társadalmunknak is alkalmat ad hizonyos művészeti-szakmai tanulságok levonására.

zott, *folytatják a l*
polását.

Különösen nagy
vont össze a KISZ
a Dunai Cement és
építkezésénél, mely
KISZ Központi
védnökséget vállalt.
nem ötmiliárd forin
házással épülő új gyár a tervek szerint az ötéves terv végére készül el, *de a fiatalok szeretnék egy évvel megrövidíteni ezt az időt.*

A belvizek ellen

Veszprém megyében a *Kab* hegyen relé-állomást építenek a fiatalok, sokfelé építenek övcsatornákat és belvízlevezető csatornákat, dolgoznak majd *Magyarbolyon, Pölöskén, Tiszasülyön, Bakonszegen, Bélmegyeren.* Az elmúlt évben még csak két leánytábor működött, az idén már hat táborba gyűlnek a kiszes lányok. Főként az export gyümölcs szedésében és más mezőgazdasági munkában segítenek az állami gazdaságoknak és a tsz-eknek.

A KISZ *Hajdú-Bihar* megyei bizottsága a keleti főcsatorna

[illegible] középiskolás fiatalok közül ezren jelentkeztek nyári építőtáborba. Ezen a nyáron is részt vesznek a nagyszabású belvízrendezési munkákban. A pölöskei *Bükk* tetőn ütötték fel a tábort és az elkövetkező hetekben mintegy *15 000 köbméter földet mozgatnak meg és mintegy 5000 hold területet víztelenítenek.*

A táborok felkészülten várták a fiatalokat. Jól felszerelt lakósátrak, zuhanyozók, mosdók állnak rendelkezésükre. Naponta háromszor étkeznek, gondos egészségügyi ellátásban részesülnek. A táborban munkaruhát és szerszámot kapnak. A tavalyi nyolc óra helyett az *idén hat órát dolgoznak naponta,* munka után pedig bőséges lehetőségük van szórakozásra és pihenésre.

Kidolgozták a magyar és a cseh csillagászok közös bolygófigyelési tervét

[illegible] *kidolgozták a*

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Benedek Jenő

ESTI HIRLAP

1963 AUG 23.

1021

□ *BENEDEK JENŐ festőművésszel beszélgettünk: „Az alföldi emberek, tájak után első ízben festettem a Balaton mellett. Másfél hónapig izgalmas feladatot jelentett nekem a halászok, a Balaton-part mozgalmas élete. Középméretű olajkompozícióim ott szerepelnek majd önálló kiállításomon."*

is nyeroszamai

Benedek Jenő

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

ESTI HIRLAP

1960 AUG 31

□ „BULGÁRIÁBA UTAZOM szeptember 15-én — mondja Benedek Jenő festőművész. — Kisérem és rendezem a magyar kamarakiállítás anyagát. Szeptember végén ugyanis hét festő-, két szobrász- és két grafikusművész mintegy 50 művéből nyílik kiállítás Szófiában."

□ MEGHALT

4 tanterembe pedig később költöznek át a Bezerédy utcai iskolából a gim-

megírva Benedek Jenő

Szabad Művészet

1952. 1. 28. l.

(többször)

(A pedagógus képzőművészek kiáll.

annak összeget az én kezeimhez

utiköltségeit annak idején én f

Mellékelve:

3 drb. uti számla.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Benedek Jenő

ESTI HÍRLAP

1962 JUN 28

1001

□ BENEDEK JENŐ Kossuth-díjas festőművésszel beszélgettünk. „Az egész nyaratot a szolnoki művésztelepen töltöm. Készülök a néphadsereg őszi kiállítására, amelyen termelőszövetkezeti témájú alkotásokkal, szolnoki, tiszai élményanyagból merítő olaj-kompozíciókkal veszek részt.”

le- | be, hogy „az oráni körzetben
ha | a helyzet normalizálódik". A

Benedek Jenő

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET
DEC 12.

MELYIK AZ IGAZI?

(Egy olvasó töprengése)

Szeretem a képeket, szobrokat, szeretem figyelemmel kísérni milyen témák, milyen problémák foglalkoztatják képzőművészeinket. Sűrűn járok kiállításokra s elmondhatom, egyre több örömben van részem. Egyre több szellemi ajándékot kapok a kiállításokon. Nem állíthatom viszont, hogy fejlettebb művészettörténeti tudással rendelkeznék. Épp azért fordulok most a *Magyar Nemzet* szerkesztőségéhez azzal, aminek a gondolata nagyon foglalkoztat.

Megnéztem Benedek Jenő Kossuth-díjas festőművész kiállítását. Ha jól emlékszem, a szakmáját kitűnően értő festőt azért érte a Kossuth-díj megtisztelteté se, mert mai témájú, szépen előadott és mindenki számára érthető művészettel iparkodott a korszerű festészet kialakításából kivenni a részét. Arra lettem volna kíváncsi, vajon Benedek, hogy halad tovább a megkezdett úton. Erre a kiállítás azonban nem felelt. Ahogy realista festményeinek nyomát sem láttam az igen gazdag, több teremnyi anyagot bemutató kiállításon, ugyanúgy nem láttam nyomát annak sem, hogy tovább fáradozna a korszerű festészet, a szocialista realizmus kimunkálásán. A kritikák megzavartak. Mert az egyik újság Benedek Kossuth-díjjal jutalmazott festményére ráüti a sematizmus bélyegét. A kritika frójáról azt hallom, hogy a képzőművészeti életet irányító hivatal munkatársa volt akkor, amikor ezek a képek születtek.

Melyik hát az igazi Benedek? Mikor őszinte hát a festő és a kritikus és mikor nem az? Akkor, ha feltéve, de meg nem engedve sematikusan is, de megfestette a nagyobb realista kompozícióit és próbálkozott a mai élet kifejezésével, vagy amikor kizárólag belső sugallataira hallgat, ködös víziőit öltözteti festői köntösbe és elfordítja szemét a valóságról?

Lehetséges, hogy ezek szerint két Benedek létezne? Mert a realista és a rébuszokat feladó szimbólista műveket csaknem egy világnyi távolság választja el egymástól.

Melyik hát az igazi?

Gy. J. tanár
Budapest

küldöttség Osztra
látogatja meg.

Bo

Ünnep az Egyetemi Szín

A Kommunisták Magyarországi Pártja és a Kommunista Ifjúmunkás Szövetség megalakulásának 40. évfordulója tiszteletére az Eötvös Loránd Tudományegyetem MSZMP alapszervezeteinek vezetősége, az egyetem tanácsa és KISZ-bizottsága, csütörtökön ünnepséget rendezett az Egyetemi Színpadon. Lengyel Béla rektorhelyettes megnyitó szavai után Hajdú Gyula, egyetemi tanár mondott ünnepi beszédet. Ezt követően Vadász Elemér kétszeres Kossuth-díjas akadémikus, egyetemi tanár, Túróczi-Trostler József Kossuth-díjas akadémikus, egyetemi tanár és Begyáts László egyetemi adjunktus emlékezett a 40 év előtti élményeire.

köztársaság [illegible]
Akkor törvényt hoztak ra, de az urak sehogy se akartak róla tudomást venni. Persze, a Tanácsköztársaság bukása után maradt minden a régiben.

Így nőtt fel, ennyi küzdelemmel Krizsanyik Jánosné, míg végre mostani férje, a nagylóci béreslegény el nem jött érte, s vissza nem vitte cselédasszonynak.

Ebből az évszázadok óta tartó körforgásból a Krizsanyik családot is a felszabadulás mentette ki. Földet kaptak Pásztón a Hidegvölgy-dűlőben. Az akkor már hét-tagú családnak nem termett meg rajta a kenyere. Az apának másutt kellett munkát vállni. De nem sokáig. 1948 őszén megalakult a Szabadság Termelőszövetkezet, Krizsanyikék az elsők között léptek be. Az évek egyre jobban bebizonyították, hogy összefogva többre mennek, mint azon a néhány hold földön. A termelőszövetkezet nemcsak létszámban, de gazdaságilag is gyarapodott. A komoly fejlődést azonban az ellenforradalom megakasztotta. Néhány megzavarodott t

A magyar katonai küldöttség kínai látogatásai

A Kínában vendégeskedő magyar katonai küldöttség Révész Géza vezérezredes, honvédelmi miniszter vezetésével csütörtök reggel Lusun-Talienből különrepülőgépen Vuhan-

Benedek tenő

(1)

- Lippich Gusztáv, új főispán 1899 jún-ban ígéretet tesz a közművelődés és közízlés terjesztésére.
- A „Műcsarnok" lap műtermek építését kéri
- Bihari Sándor, Boruth Andor, Fényes Adolf, Hegedűs László, Kernstok Károly, Katona Nándor, Mednyánszky László, Mihalik Dániel, Pongrác Károly, Vaszary János nevében Olgyay Ferenc memorándumot nyújt át Wlassics Gyula miniszternek – művésztelep létesítését kérik
- lékötelezik magukat évente egy kiállítás rendezésére
- 1901. ápr. 28-án megalakul a Szolnoki Művészeti Egyesület
- első feladata – műtermek építése
- 1902 jún 29-én átadják a műtermeket Bihari Sándor, Fényes Adolf, Hegedűs László, Mihalik Dániel, Olgyay Ferenc, Pongrác Károly, Szlányi Lajos, Zombory Lajos honfoglaló művészeknek
- Szolnok jó témát nyújtott az akkori festészethez
- itt dolgoztak azelőtt osztrák és német festők is
- a magyar művészek közül itt festett: Sterio Károly, Böhm Pál, Aggházi Gyula, Deák Ebner Lajos
- Bihari Sándor a telep alapítótagja és aktív művésze haláláig.
- Fényes Adolf az első korszakban a „Szegény emberek" sorozatát készíti el
- Szlányi Lajos, Olgyay Ferenc, Mihalik Dániel a szolnoki táj rajongói, Zombory Lajos főleg állatfestőként ismert, Szüle Péter alakos kompozíciókat portrékat fest, Zádor István rézkarcokkal foglalkozik
- gyakran megfordul Szolnokon Koszta József Nagybányáról telepszik ide majd szentesre
- Martha Ernő, Zádor István, Pólya Tibor és Iván [illegible]tokkal segítették a Tanácskormányt.

Benedek Jenő

- 1919-ben vissza hívják a művészeket a t[illegible] ahol kórházat rendeztek be
- a két világháboru között jelentős szerepet vállat a két Pólya testvér
- Aba-Novák Vilmos művészetét is hasznos évek kapcsolják Szolnokhoz
- az újoman érkezettek az első időszakban Fényes Adolf és Szlányi Lajos tanítványai, a 40-es években pedig Gallé Tibor foglalkozik velük.
- Ehhez az időszakhoz tartozik még Udvary Dezső Kléh János, Vidovszky Béla, Jávor Pál, Olgyay Ferenc tevékenysége
- az alkotók többsége csak nyáron van a telepen
- évenként közös tárlatokat rendeznek
- 1926 óta tagja a telepnek Chiovini Ferenc, a 30-as évek végetől Pátzay Pál, Gáborjáni Szabó Kálmán Mattioni Eszter, Basilides Barna, Bernáth Aurél, Borbereki Kovács Zoltán.
- 1943-ban Kerényi Jenőt vendégtaggá fogadják
- a háboru után kimarad a telepről: Fényes Adolf Révész Péter Pál, Aldor László, Förstner Dénes
- lerombolodnak az épületek
- 1948-tól kezdenek visszaköltözni a műtermekbe Chiovini Ferenc, Benedek Jenő, Bólos Sándor, Pátay Mihály
- 1953-58 között itt fest P. Bak János, és a telepen kívül itt dolgozik Baranyó Sándor
- 1956-tól helyreállítják a telepet - 12 teremben folyik a munka. Ekkor költöznek a telepre: Antal Ilona 1965-ig, Paliez József és Gácsi Mihály 1974 ig
- Mészáros Lajos 1971 ig:
- Mai szolnoki művészek: Chiovini Ferenc, Baranyó Sándor, Berényi Ferenc, Bohros László, Fazekas Magdolna, Meggyes László festők és Nagy István, Simon Ferenc, Szabó László szobrászok, Bohros Júlia kerámikus
- a művésztelep nem közös vonások hialakításával jeleskedett de otthont adott a művészeknek

Egri Mária: Művésztelep Szolnokon

Múzeumi Magazin 1977/2 3-4 old

Benedek Jenő.

Id. Benedek Jenő Kossuth-díjas festőművész

1021

1981. XI. 5. Kossuth 18,30 Áné

Esti Magazin

- Hajdudság Hortobágy címmel az országnak ezt a szögletét idézi föl alkotásaival 12 festőművész a budapesti Vörösmarty téri Csontváry-teremben. Békéscsabán tárlatot rendeztek idősebb Benedek Jenő Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész alkotásaiból. A kiállításon az idős nester csaknem 50 olajfestményét mutatják be a Munkácsy Mihály teremben.

Ungarische Kunst bei Hamburger Tagen

An den bevorstehenden Ungarischen Tagen in Hamburg nimmt das „Artbureau" des Außenhandelsunternehmens ARTEX mit Ausstellungen von ungarischen Gegenwartskünstlern teil. In der Krayenkampstraße wird die Galerie „Atelier Mensch" Werke von 30 ungarischen bildenden Künstlern, u. a. der Graphiker Márta Lacza, András Szunyoghy, der Maler Tibor Bráda, Jenő Benedek d. A. und d. J. sowie János Duschanek und einiger junger Bildhauer zeigen. „Atelier Mensch" bietet den Hamburgern bereits seit Jahren Eindrücke von der ungarischen Kunst.

Im Hamburger Ausstellungssaal „Koppel '66" wird zum ersten Mal eine ungarische Schau veranstaltet. 26 bildende Künstler stellen sich dem hanseatischen Publikum vor: u. a. die Textilkünstlerinnen Mariann Szabó und Aranka Hübner, die Gobelinkünstlerin Gizella Solti, die Keramikerinnen Ilona Benkő und Mária Geszler, sowie der Goldschmied Vladimir Péter und der „Schmuckkünstler" József Péri. In der „Galerie Rau" in Eyendorf in der Nähe von Hamburg wird (vom 27. März bis zum 2. Mai) eine Ausstellung der Keramikkünstlerin Mária Geszler zu sehen sein. Sie ist eine der originellsten Vertreterinnen dieser Kunstgattung in Ungarn. (NN)

FOTO GY. TAHIN

Jenő Benedek d. J.: Stilleben mit Uhr. Ölgemälde („Atelier Mensch").

Jenő Benedek

Daily News, 1968, III. 31.

INTERFOTO MTI/TASS

Der letzte Block des neuen Fernsehturms in Taschkent wird montiert. Seine Höhe beträgt 375 Meter. An seiner Fertigstellung arbeiten Fachleute aus Moskau, Leningrad und Taschkent.

Kluft in Kernfragen

Olaf Palme berichtete

New York, 2. März (DPA/MTI) — Der frühere schwedische Ministerpräsident Olof Palme, Sonderbeauftragter des UNO-Generalsekretärs für die Erkundung von Friedenschancen im irakisch—iranischen Krieg, erklärte nach seiner fünften Sondierungsmission in Bagdad und Teheran, die Positionen der beiden Regierungen klafften in Kernfragen noch weit auseinander.

Wie am Sitz der Vereinten Nationen in New York am Montag betont wurde, hat Palme, der inzwischen nach Stockholm zurückgekehrt ist, UNO-Generalsekretär Javier Perez de Cuellar entsprechend telefonisch unterrichtet. Palme hatte in den letzten Tagen mit beiden Regierungen über eine Feuereinstellung, einen Truppenrückzug und Verhandlungen über die Konflikt-Ursachen gesprochen.

Die Gespräche seien auf der Grundlage von Vorschlägen geführt [illegible]

Landesfrauenrat tagte

Urteilsmilderung für Kim angekündigt

Söul, 2. März (Reuter/DPA) — Die lebenslange Freiheitsstrafe des führenden südkoreanischen Oppositionspolitikers Kim Dae-Jung soll am Mittwoch in eine 20jährige Gefängnisstrafe umgewandelt werden. In einer Regierungserklärung hieß es am Dienstag, neben Kim würden 2862 Personen aus Anlaß des Jahrestags der Republik von Präsident Chun Doo-Hwan amnestiert.

Kim war im September 1980 von einem Militärgericht wegen „Umsturzversuchs" zum Tode verurteilt worden. Nach internationalen Protesten wurde die Todesstrafe im Januar 1981 in eine lebenslange Haft umgewandelt.

Noch vor der offiziellen Bekanntgabe kritisierten japanische Kirchenvertreter und Politiker diese Entscheidung als eine „bloße Geste" zur Beschwichtigung der öffentlichen Meinung im In- und Ausland. Sie verlangten die sofortige Freilassung von Kim, der rund 100 Kilometer südlich von Söul im Gefängnis von Chongju in Einzelhaft festgehalten wird.

Benedek Jenő, festőművész

● BENEDEK JENŐ Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész kiállítását mától láthatják az érdeklődők Pécsett, a Képcsarnok bemutatótermében.

—:o Benedek Jenő" - -

8.

Esti Hirlap, Bp. 1978. máj. 5.

4.

Benedek Jenő, festő

BENEDEK JENŐ Kossuth-díjas festőművész alkotásaiból nyílt tárlat csütörtökön Pécsett; az idős mester most először állított ki a városban.

-: Hír 8.

Népszabadság, Bp. 1978. máj. 5.

Benedek Jenő, kossuthi díjas festőművész

Szalmata Magyar Néplap
1977. jún. 8.

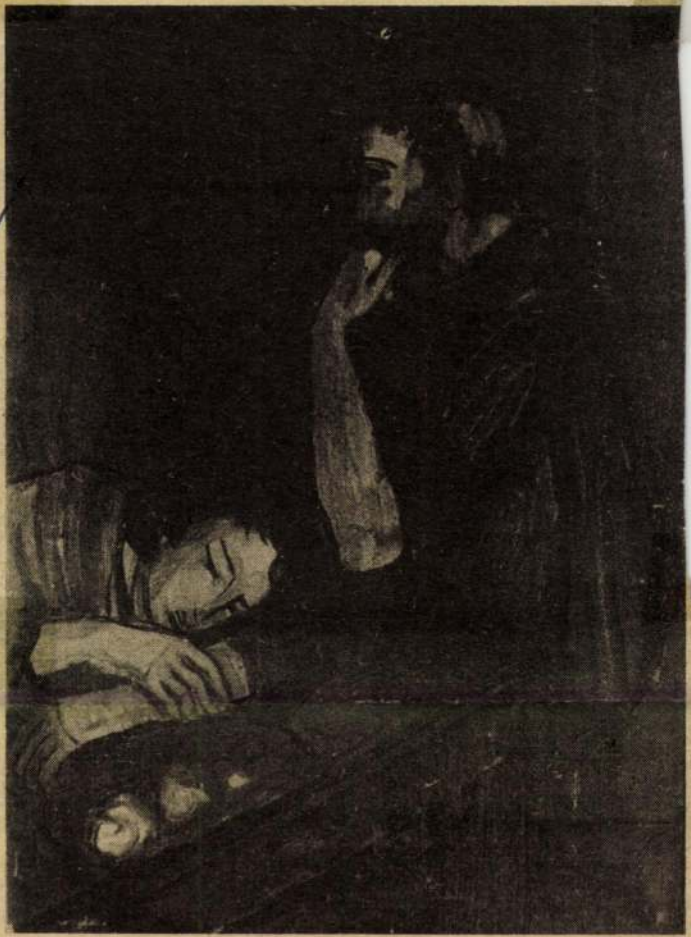

BENEDEK JENŐ:
MŰVÉSZEK

1944-ben vendégtagként kezdi tevékenységét a szolnoki művésztelepen. A felszabadulás után induló művészeti élet egyik vezető egyénisége, szolnoki munkássága idején kap Kossuth-díjat. 1952-ig kötődik művészete Szolnokhoz

...ja hamar fehenduit.
...k megfelelően rövid időn belül
... szerves üveg valamint
...szter termékek gyártása

...5 éves gyártási tapasztalatokkal
... IPARTELEPEK.
...ént kerül sor a NIKECELLL
...anyag, majd a DRYVIT
...szer gyártására.
...et tulajdonít a műanyagok
... ötödik ötéves terv időszakában
...yagipari alapanyagok gyártását

...t adunk a NITROKÉMIA
...l a legfontosabb műszaki
...zési lehetőségek feltüntetésével.

...ECELL

...ly széles körben felhasználható
...getelés, jó víz- és vízgőzállóság,
...nállóképesség és kis térfogatsúly
elérése a cél.

A NIKECELL legfontosabb alkalmazási területe a hőszigetelés. Nagy mennyiségben használják házgyári épületek, hűtőházak, tartályok, közúti szállítóeszközök, nagy kiterjedésű műhelycsarnokok, a mezőgazdaság területén a sertéshizlaldák, csirkeházak, más gazdasági épületek valamint födémek és padlók szigetelésére.

A NITROKÉMIA IPARTELEPEK évi 200 000 m^3-t meghaladó mennyiségben állít elő NIKECELL-t!

A szállítási költségek csökkentése és az ország jobb és egyenletesebb ellátása céljából a vállalat három telephelyen állítja elő a NIKECELL-t.

FŰZFŐGYÁRTELEP	Tel.: 36-120
	Telex: 03-22-23
NYÍRMADA	Tel.: 23
DUNAHARASZTI	Tel.: 57

A tömb illetve táblás áruk ...
a NIKECELL R megjelöléssel
polisztirol habot is.
Ez az anyag rugalmasabb,
is egyszerűbb.

Fő alkalmazási területei az ...
az útalapszigetelés. Útalapk...
az alsó rétegekből jövő víz...
akadályozza.

Beépítés esetén a NIKECELL
és egy simítóbeton réteggel
Méretei szélesség: 1 m
vastagság: 5–20 mm
hosszúság: vastagsá...

A NIKECELL önkioltó minősé...
ég, amíg a gyújtóforrás jele...

A NIKECELL termékeket for...
NITROKÉMIA IPARTELEP...
TÜZÉP-ek.

NIKE-észte...
üvegszál...
poliés...

A NITROKÉMIA IPARTELEPE...
erősítésű, márkanéven NIKE-...
és síklemezek. E termékel...
mivel számos előnyös tulajdo...
nagy fajlagos szilárdság, az...
fényátbocsájtó képesség, jó...
rugalmasság, széles alkalmo...
Nem elhanyagolható az az ...
szerelési technológiában jel...

A poliészter lemezek külön...

1987. július 21., kedd Népszabadság

Elhunyt Benedek Jenő

A Művelődési Minisztérium, a Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetsége és a Magyar Népköztársaság Művészeti Alapja megrendüléssel tudatja, hogy Benedek Jenő Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész 81 éves korában, hosszú betegség után elhunyt. Temetéséről később intézkednek.

* * *

Benedek Jenő fiatalkorában lakatossegédként tevékenykedett. Ezután, 1925 és 1932 között Kecskeméten Révész Imrénél, illetve a budapesti Képzőművészeti Főiskolán Benkhard Ágostonnál tanult; Olaszországban és Németországban járt tanulmányúton. Dolgozott a miskolci, majd a szolnoki művésztelepen. Szolnokon, majd 1957-től a budapesti képző- és iparművészeti gimnáziumban rajztanárként tevékenykedett. Életképeket, tájképeket, portrékat festett, alkotásaival 1928 óta rendszeresen szerepelt hazai és külföldi kiállításokon. Munkásságát 1949-ben Munkácsy-díjjal, 1952-ben Kossuth-díjjal ismerték el. Benedek Jenő több művét a Nemzeti Galéria őrzi.

JOGI TANÁCSADÓ

Kötelezhető-e a dolgozó tanulmányi szerződés megkötésére?

Vincze László dorogi olvasónk ez év őszétől a műszaki egyetemen kezd tanulni. Vállalata, amikor ehhez hozzájárult, jelezte, hogy tanulmányi szerződést akar vele kötni. Olvasónk tudni szeretné, lehet-e kötelezni őt erre, s ha megköti a szerződést, milyen támogatásra számíthat, hány évig kell ennek fejében a vállalatnál maradnia és így tovább.

A munkáltató szakemberszükségletének tervszerű utánpótlására tanulmányi szerződést köthet; szerződéskö- felelő munkakörbe helyezik. Azt is rögzíteni szükséges — a támogatás mértékétől és idejétől függően —, hogy a dolgozónak a tanulmányok befejezése után mennyi időt kell a vállalatnál kötelezően eltöltenie. Ez az időtartam a két évet akkor haladhatja meg, ha a támogatásban részesülő közép- vagy felsőfokú oktatásban vesz részt, a kötelezően eltöltendő idő azonban ilyenkor sem lehet a támogatás tartamánál hosz-

Benedek Jenő

NÉGY FESTŐMŰVÉSZ alkotásaiból nyílt meg reprezentatív kollektív kiállítás tegnap Kiskunhalason. A tárlaton Benedek Jenő Kossuth- és Munkácsy-díjas, Szabó Vladimir Munkácsy-díjas, érdemes művész, Miháltz Pál Munkácsy-díjas, kiváló művész és Holba Tivadar festőművész képeit láthatja a közönség.

Népszabadság, 1987. III. 14

TÁRLATVEZETÉSEK

a kiállításon

November 21-én, vasárnap délelőtt 11 órakor:
Dr Pogány Ö. Gábor

November 25-én, csütörtökön délután 5 órakor:
Dr Scheiber Mária

November 28-án, vasárnap délelőtt 11 órakor:
Dr Fehér Zsuzsa

★

KÉPZŐMŰVÉSZETI ELŐADÁSOK

a kiállítóhelyiségben
vetített képekkel

November 24-én, szerdán délután 6 órakor:
A SZÍNEK SZEREPE A FESTÉSZETBEN
Előadó: **Szentiványi Lajos**

December 1-én, szerdán délután 6 órakor:
A VONAL ÉS A FORMA SZEREPE A FESTÉSZETBEN
Előadó: **dr Kampis Antal**

December 8-án, szerdán délután 6 órakor:
FESTŐI KOMPOZÍCIÓK
Előadó: **Szegi Pál**

Belépés díjtalan

★

KÖVETKEZŐ KIÁLLÍTÁS

CSÁKI-MARONYÁK JÓZSEF

festőművész és

SOMOGYI JÓZSEF

szobrászművész
gyüjteményes kiállítása

December 4-től december 19-ig

A Fővárosi Népművelési Központ

képzőművészeti vonatkozású tanulmányi kirándulásai, tárlatvezetései

November 20., szombat

Szentiványi Lajos festőművész műterme. Gyülekezés délután ½5 óráig a IV., Deák-tér 3. sz. előtt. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint.
Előadó: *Török Tivadar* festőművész-tanár.

November 21., vasárnap

Duray Tibor festőművész kiállítása a Rózsa Miklós szalonban. (V., Sztálin-tér 3.) Gyülekezés délelőtt 10 óráig a Szalon bejáratánál. Részvételi díj nincs.
Előadó: *Végvári Lajos.*

November 27., szombat.

Czene Béla festőművész műterme (XIV., Szente-u. 31). Gyülekezés délután ½5 óráig a 67-es villamosnak az Erzsébet királyné-úton, a Rákos-pataknál levő megállójánál. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint.
Előadó: *Török Tivadar* festőművész-tanár.

November 28., vasárnap.

XIX. századi magyar festők műveinek kiállítása a Szépművészeti Múzeumban. Gyülekezés délelőtt 9 óráig a Múzeum Hősök-terén levő főbejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint.
Előadó: *Végvári Lajos.*

December 5., vasárnap.

Középkori és reneszansz-kori szoboremlékek gipszmásolatai a Szépművészeti Múzeumban. Gyülekezés délelőtt 9 óráig a Múzeum Hősök-terén levő főbejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint.
Előadó: *dr Kampis Antal* egyet. m.-tanár.

Minden pénteken délután 6 órakor

IRODALMI DÉLUTÁNOK

a kiállítóhelyiségben.

Belépés díjtalan

Felelős kiadó: dr Faludi János
Székesfővárosi házinyomda Budapest, IV., Közp. városháza — 115583
Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

A FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSAI

VII., Rákóczi-út 30., félemelet

Pogány G. Gy.: B. J. c. képei.

XXI.

BENEDEK JENŐ

festőművész
műveinek kiállítása

1948 november 18-tól december 1-ig

✦

A katalógus díjtalan

Benedek Jenő új képei

A Szolnoki Művésztelepről kerültek a kiállításra e művek. Földrajzi vonatkozásaik már bizonyos mértékig meg is határozzák jellegüket. Az alföldi festészet egyik változatát van alkalmunk általuk megismerni, azokat a formai és tartalmi sajátságokat, melyeknek a siki emberek művészetében komoly hagyományuk van. Tornyai János föllépése óta kétségtelenné vált, hogy különösen a Tiszatáj, de az egész Nagy Magyar Alföld félreérthetetlenül rányomja bélyegét az e területen dolgozó mesterek stílusára. Van valami fullasztó, s komorsága mellett is izzó az itt készült festményeken, melyek mindegyike éppen hangulati tulajdonságai révén a kifejezés lenyűgöző erejével hat. Nagy István kiteljesedése is Baja környékén következett be, amikor népi motivumai, egyszerű megoldásai éles megvilágításban jelentek meg, a balladai szűkszavúsághoz érzéki fényeket csatolt. Még Mednyánszky László egyes tanyai emlékein, Nagy Balogh János néhány kubikosán is megmutatkozik a tagolatlan távlatok megfoghatatlansága, a valószínűtlenné forrósodó sugárzás hatása. A legtipikusabb példát Koszta József szolgáltatta, aki a festőiséget helyi tulajdonságokkal ruházta fel, a megvilágításban, fűtöttségben, feszültségben olyan fokozatokat ért el, melyek a szentesi menybolt villódzásai nélkül el sem képzelhetők. Rudnay Gyula vagy Holló László további részleteket tettek még hozzá az alföldiség színskálájához. Valamennyien indulatos őszinteséggel számoltak be tapasztalataikról; a tónusok intenzitásának növelésében hangsúlyozott állásfoglalásuk tükröződik. Aki vidékeink nyomorúságát látta, szegényparasztságunk középkori helyzetét tanulmányozhatta, képtelen volt nyugodt hangon szólni; emberi szolidáritástól vezérelve önkénytelenül is hangosabb beszédbe fogott. Még a higgadtnak és egykedvűnek látszó, de mindenképpen tárgyilagos Fényes Adolf se bírta kellő nyugalommal, s játékosnak, stilizálónak indult mesekorszakába is mind több kísérteties, szorongató elem vegyült.

Az örökséget Benedek Jenő vette át. Kortársai, ha külsődlegesen vállalják is a táj szellemét, inkább csak a nagyok utánzására telik érdeklődésükből. Benedek Jenő egész idegrendszerével, minden figyelmével a probléma felé fordul. Tudja jól, hogy az ország közepén, az éghajlati szélsőségek, bárgyú szokások, mozdulatlan vágyak szövevényében minden mű megalkotása mindjárt a társadalmi felelősség kérdését is fölveti. Az igazi tehetség tehát érzékeny szívvel közvetíti környezetének jelenségeit, a közösség mozgását, az embernek és világának összefüggő ügyeit. Akkor kezdi megérteni saját hivatását, amikor az eseményekben és jellemekben, a tárgyak természetében és az élet ízeiben törvényszerűségeket fedez föl s azokat lerögzíteni kívánja.

Benedek Jenőnek súlyos mondanivalói vannak szociális élményeiről. Ez a közlendő olyan terhes, hogy megnyilatkozásai szinte pesszimisztikusnak hatnak. A tiszai életforma és a sok történelmi megpróbáltatás talán indokolná a döbbenetet, ha a szemléletesség valahogy mégis a kibontakozást bizonygatná. Pedig legtöbbször csupán a dokumentumig jut el, a festés drámai keménységének megteremtéséig, addig a pontig, ameddig az adott helyzet mindössze tudomásulvételre szorul. A kompozíciók ideológiailag még esetlegesek, a téma megállapító, de kevéssé nevelő, a földolgozás módja a realizmust érinti, viszont a magatartás bizonytalan marad. Holott ilyen tényszerű ábrázolással már nem kellene tétovázni, a földosztás után és a szocializmus útján a nemes faktúrát, a helyes technikát, a megjelenítő színkezelést eszmei szempontok megjelenítésére lehetne használni. Nincs senki, aki a fényezett felületek klasszikus műgondját úgy megközelítené, mint Benedek Jenő; s csak kevesen vannak, akik egységes szakmai irányelv segítségével oly szilárd összeállításokat produkálnának, mint amilyenek a kiállított festmények. A harsogó fénycsúcsok, zárt foltok, meggondolt lokálszínek, töretlen harmóniák szervesen illeszkednek egymás mellé, s szerepük végső fokon valamely tárgykör pontos előadása. A mesterségbeliség és tartalmiság összeegyeztethetősége ilyen kiváló minőség mellett már önmagában is elegendő kell legyen pozitív állásfoglalás megtételére.

A veszélyes kétségeket hordozó munkamódszerben is van viszont építő tanulság a mai művészetelméleti viták számára, s ez az érzelmi anyag leplezetlen jelenléte. Művészünknek van bátorsága gátlástalanul beépíteni alkotásaiba lelkiállapotát, lobogó kontrasztok révén elkiáltani rettenetét, vagy simulékony árnyalatokkal elárulni meghatottságát. Hogy ez a lelkiállapot még mindig gyanakodó, oktalan aggályokkal teli, az lehet helytelen, de maga a tünet figyelemreméltó. Perspektivát nyujt ugyanis az eszményesítéshez, vitathatatlanná teszi, hogy a realista felfogás összekapcsolható a romantikus hajlamokkal. Ami az elvek tisztázódásának előrehaladottabb periódusában, a meggyőződés megerősödésével, az ideológiai ismeretek biztonsága esetén a szocialista világnézet kézzelfogható képzőművészeti megfogalmazásához segíthet. Bendek Jenő nekibuzdulásai és elszontyolódásai, fortisszimói és pianói, reménykedései és letargiái olyan skálát nyitnak a festői alakítás terén, hogy a legteljesebb emberi közlésekhez, a legmagasabbrendű gondolatok illusztrálásához vezet. Ha a valósághűséget a meggyőzöttség indulata szinte már a látomásosság izgalmával hatja át, az errevaló készség az új történelmi korszak uralkodó eszméjének kifejezésére is alkalmassá teheti mesterét.

Pogány Ö. Gábor.

BENEDEK JENŐ FESTMÉNYEI

OLAJFESTMÉNYEK:

1.	Egyedül	3.000 Ft
2.	Nő mandolinnal	3.000 «
3.	Ketten	3.000 «
4.	Anya	3.500 «
5.	Önarckép	2.000 «
6.	Lovas	2.000 «
7.	Lovas	2.000 «
8.	Hazafelé	2.000 «
9.	Munka után	2.000 «
10.	Favágók	2.000 «
11.	Utcai jelenet	2.000 «
12.	Asszony és tehén	2.000 «
13.	Mosónő	2.000 «
14.	Vázlat	2.000 «

VÍZFESTMÉNYEK:

15.	Munkás	500 Ft
16.	Ember és ló	500 «
17.	Séta	500 «
18.	Hazafelé	500 «
19.	Tehén	500 «
20.	Nő	500 «
21.	Maszk	500 «
22.	Asszonyok	500 «
23.	Lovas	500 «

RAJZOK:

24.	Önarckép	500 Ft
25.	Emberek	500 «
26.	Anya	500 «
27.	Várakozás	500 «

Benedek Jenő festő

Dutka Mária: Kiállítás-Világ. 1948. nov. 23.

A Népművelési Központ a Szolnokon élő, kiállításokon már többször és emlékezetesen szerepelt Benedek Jenő nagyobb gyüjteményét mutatja be. Érdekes, egyéni hangú festő. Festményein mélyértelműen kapcsolódik egybe táj és alak, távol és közel. Látomásos pikturája, sokrétűsége, drámai mondanivalói ellenére sem talányos. Felejthetetlenül jellemzőek sűrű sötétkék színeinek lágy zengő akkordjai, szinte mitikussá formált alakjainak hősi beállításai. A való dolgos élettel határozottan vállalja a közösséget, témái, problémái mind e világból sarjadnak, ha nincs is semmi szónokias ebben a pikturában. Annál erőteljesebben és döntőbben jut érvényre a festő alakító ereje, egyéniségének lendülete és hangulata. A modern piktura nagy nyeresége Benedek Jenő munkássága.

Dutka Mária

ORSZÁGOS IRODALMI ÉS MŰVÉSZETI TANÁCS
BUDAPEST, VI. ANDRÁSSY-UT 69. TEL. 420-993

406/1944

Felkérem a Müem
vezetőségét, hogy a Székelyföldi
léki kiállitás költségeire a fen
átutalt 4.500 P.-ről szóló elszá
miniszter urhoz leendő felterjes
sziveskedjék.

Budapest 1944 juniu

„A dolgozó nő és anya" és más kiállítások

A dolgozó nő és anya a képzőművészetben nem új tárgy — hiszen az igazi anya és a szegénysorsú nő mindig dolgozott —, de ábrázolása a társadalom alakulásai közben változott. Az újabb időkben azonban gyakrabban és valószerűbb módon foglalkoztatta művészeinket. A Dési-Huber Kör és a MNDSz rendezte kiállítás (Ernst-múzeum) igyekszik szemléltetni, hogy e tárgy a biedermeier-kortól napjainkig milyen alkotásokra ösztönözte festőinket, szobrászainkat. Noha a kiállítás nem ad teljes képet — kivált a századforduló festői megújhodása részben hiányos, részben nem a legjellemzőbb művekkel képviselt —, mégis *nagy vonásokban jelentős összefoglalású képben mutatja be e művészeti folyamatot.*

A biedermeier-kori festők stílusát és világát *Borsos József* (A levél) és *Tikos Albert* (Gyermekét tápláló anya) jellemzi. *Madarász Viktor Hunyadi László siratása* olajvázlata, majd *Munkácsy Mihály Rőzsehordók* és *Persely előtt* című képei egészen új életszemléletet tárnak a néző elé. *Rippl-Rónai József* sötétbarna, plasztikus hatású *Szövőnők*-je, *Deák-Ébner Lajos Kofák, Koszta József Mezőn* és *Hazafelé* festményei már a dolgozó nők, festőiségben és jellemzésben egyaránt, a természetes életábrázolás halhatatlan művészetével nyitnak utat az új idők felé.

A modern magyar művészet képviselői közül *Szőnyi István* (Vizparton), *Kernstock Károly* (Anya), *Berény Róbert* (Konyhában), *Fényes Adolf* (Parasztleány) a naturalista-impresszionista festői látás és képalkotás mesteri műveivel szerepelnek. Gazdagabb újabb festőink realista művészetének gyűjteménye. *Derkovits Gyula, Dési-Huber István* és *Uitz Béla* képzeletét a munkáséletjelenségei ihlették és festményeik, rajzaik tiszta festői eszközökkel, a korszerű művészet színvonalán valóhűen ábrázolják életkörük jelenségeit. *Nagy Balogh János Anya és Varró nő* festményei munkában és szegénységben megtört élet jelképei. *Nagy István* anyajáról festett képe is hasonló látomás. *Novotny Emil Róbert, Bernáth Aurél, Diener Dénes Rudolf, Iván Szilárd, Ruzicskay György, Börzsöny Ferenc, Beck Judit, Gráber Margit, Duray Tibor, Amok Imre, Szilvásy Margit* és *Aszódi Weil Erzsébet* értékes műveim kívül külön említjük meg *Pór Bertalan* párisi plakátvázlatát. Szoborban *Medgyessy Ferenc, Bokros-Birmann Dezső, Ferenczy Béni, Pásztor János, Mikus Sándor, Andrássy Kurta János, Beck András, Farkas Aladár* és *Somogyi József* örökítette meg a dolgozó nő és anya alakját, mozdulatát.

Anna Margit tehetséges festő, színérzéke és rajzolókészsége kitűnő. (*Figyelő, Hikiáltó, Profil, Özvegy.*) Az Európai Iskola termeiben látható legtöbb képén azonban még az önmaga újszerű kifejezésmódjának keresése, a bizonytalansággal küszködő művész bonyolult lelki életét vetíti elénk. (*Tavasz, Játék, 37, II. Gond, Angyal.*) Rejtélyes vágyak és izgalmak zaklatják idegeit, képzeletét és e lelki folyamatot *Apollinaire, Cocteau, Eluard, Goll, Tzara* jelképekkel és sejtelmekkel zsúfolt szürrealista költészetére emlékeztető módon fejezi ki. Sajnos, nem egyszer keltve fel az őszinteség hiányát is.

Benedek Jenő (Népművelési Központ) — a szolnoki művésztelep Alföld-néző festője — sötét színekben és komor kontrasztokban izzó, majdnem fekete tónusa olajfestményeinek erejét a drámai hangulat-felidézés hatásában látjuk. Realista természetlátása és a valóság megérzékítésére törekvő festési módja, kemény színfelrakása, itt-ott a festék-felületek sötétlő fényével, némi regényes színezetben oldódik fel. (*Anya, Mosónő, Hazafelé, Munka után, Utcai jelenet.*) Ritka színenyhülés és tónusi-lágyság teszi meleg hatásúvá *Önarcképét* a *Favágókat* és a *Nő virággal* című vízfestményét. Rajzai közül önarcképét emeljük ki.

Tamás Ernő

GLINKA halhatatlan melódiái csendülnek fel az

EGY ÉLET MUSIKÁJA

c. pazar kiállítású filmben.

Holnaptól:

CSIRKOV
LIPSZKEROVA
IVANOVA

FORUM
DÉLCSI
ÁTRIUM

Vidámak, szerelmesek, fiatalok, hogyan lehetnek boldogok a

Hajléktalan vándorok

BRUNI LÖBEL, HEINZ LAUSCH

Holnaptól:

SCALA — OMNIA

Békét akarnak a nők, Kínától Görögországig, mindenütt a világon, ahol még mindig dúl a gyilkos háború és ott is, ahol még fájón él az özvegyek és árvák emlékezetében a legutóbbi pusztítás emléke.

Az egyre inkább előretörő demokratikus erők elszánt békeakarata ad különös jelentőséget a Nemzetközi Demokratikus Nőszövetség budapesti kongresszusának. A Magyar Köztársaság, a magyar asszonyok érdemeinek elismerése, hogy éppen Budapesten tanácskozik a világ leghatalmasabb de-

nek. A magyar nők teljes szívvel és lélekkel csatlakoznak a nemzetközi nőszövetség békeprogramjához, de mögöttük áll az egész magyar társadalom, a dolgozó magyar nép is.

A nemzetközi együttműködés, a világ népeinek tartós békéje szellemében kivánunk sikert a kongresszus munkájához és hisszük, hogy a kongresszus tagjai hazatérve magukkal viszik a magyar népi demokrácia jó hírét és a Budapesten hozott határozatokból új erőt merítve folytatják majd világszerte munkájukat a béke és a

H. 1948. dec. 1.

171 20 ref. 11/23.

9758.

1366 54

Bevétel 2000.—

Kiadás 1366 54

Maradvány — 633 46

szervezetének pártnapján, decem- teri osztálytanácsos fogadta.

December elsején

...anuitjuk

...teinket is!

Vasárnap, 1950 augusztus 27 — Magyar

SZÍNHÁZ·ÉS·MŰVÉSZET

„Én még ilyet sohasem láttam...“

Adatok, megfigyelések, kérdőivek a nagysikerű Képzőművészeti Kiállításról

Az első Magyar Képzőművészeti Kiállítást reggeltől késő délutánig elözönlik a látogatók. Eddigi tapasztalat szerint, hétköznap 2500—2600 és vasárnap 15.000 ember látogat el a Műcsarnokba. A kiállítás sikerére mi sem jellemzőbb, hogy 150 kiállított mű keretére már oda van illesztve a «Megvásárolt» jelzés. Intézményeink, közületeink és üzemeink voltak eddig a vásárlók, de a vásárlási kedv a közönség soraiban is megmutatkozik.

Főleg a termeléssel és általában a dolgozók mindennapi életével foglalkozó művek iránt mutatkozik a legnagyobb érdeklődés. Azt is megfigyeltük, hogy azoknak a műalkotásoknak van döntő sikerük, amelyekben a szocialista realista szemlélet domborodik ki. A díjazott festmények iránt még fokozottabb az érdeklődés. Tapasztaltuk, hogy a már eladott képeket újból és újból meg akarják vásárolni.

A tárlatvezetők arról informáltak bennünket, hogy szinte a kiállítás első óráiban elkeltek: Bán Béla, Domanovszky Endre, Kontraszty László, Farkas Aladár, Benedek József, Ék Sándor, Moldován István, Bencze László, Somogyi Árpád, Gyelmis Lukács és Fenyő A. Endre művei.

Szombaton délután Alexits György, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkára vezetésével megjelentek a Műcsarnokban a Budapesten időző szovjet matematikusok is. A szovjet vendégek sorra látogatták a Műcsarnok termeit, különösen hosszan időztek Hermann Lipót, Fejér Lipót matematikus professzorról készített portréja előtt. A szovjet matematikusokkal egyidőben tekintették meg a kiállítást az ugyancsak Magyarországon időző bolgár sztahánovisták.

Érdekes megfigyelni a kiállításnak azokat a látogatóit, akik még soha életükben nem láttak képzőművészeti kiállítást. Sokan vannak, akik előbb csoportosan érkeznek, de aztán néhány nappal később egyenként ismét kijönnek és megállnak azok előtt a művek előtt, amelyek a legjobban megnyerték tetszésüket. A látogatók közül sokan elfogódottan jönnek be, előbb alig akarják elhinni, hogy belépődíj nincs! Bent a termekben aztán csakhamar feloldódik a kezdeti elfogultság. Megállnak a képek és a szobrok előtt, munkások, katonák, parasztok, rendőrök, diákok, úttörők, keresik és találják meg egy-egy kép igazi mondanivalóját. Kérdéseket intéznek a tárlatvezetőkhöz és nem ritkán ismeretlenek elegyednek vitába. Látszik, hogy valamennyi közelállónak érzi a művészetet. A legtöbb nézője a Lenin-, Sztálin-, Rákosi-portréknak van. Nagy csoportok állnak a szovjet katonákat ábrázoló művek előtt is.

A nézők legtöbbje kitölti a kiállítás kérdőíveit. Néhány kitöltött ívet kiragadunk a sokaságból:

N. B. Puskin-u. 1. alatti lakos, 46 éves férfi így ír: «Nagyon szép, életemben először látok ilyen kiállítást. Minden nagyon tetszett, nem tudnám eldönteni, melyik kép vagy szobor reprodukcióját tenném legszívesebben lakószobámba, vagy munkahelyemre.» Az egyéb megjegyzések, észrevételek és javaslatok rovatában N. B. ezeket írja: «Ehhez hasonló kiállítást kellene minden más városban is rendezni.»

Egy másik kérdőívet egy 26 éves budapesti gyári munkásnő így töltött ki: «Nagyon-nagyon tetszett és az a tény, hogy a művészet ma már a dolgozóké, örömmel tölt el engem is. A legjobban a Rákosi elvtársról készült festmény tetszett, amikor a parasztküldöttséggel beszélget. A lakószobámba legszívesebben a fatönkbe faragott bányászcsoportot tenném.»

A megjegyzések rovatában ez olvasható: «Jónak látnám, ha az üzemek dolgozói valamennyien meglátogatnák a Műcsarnokot, ahol saját szemükkel láthatják, milyen tárt kapuja van a művészetnek ma a dolgozók előtt. Ez a multban teljesen elképzelhetetlen volt az egyszerű emberek számára.»

Végül még egy kérdőív, amelyre Gulyás Teréz 27 éves női szabó a következőket írta: «Nagyon szép volt minden. Legjobban Rákosi és Sztálin portréja tetszett, no meg a termelési értekezlet a kiskunfélegyházi gépállomáson és az «Őr a Dunán» című. Lakószobámba, munkahelyemre legszívesebben Rákosi Mátyás portréját és Sztálin elvtárs bronzszobrát vinném.» A megjegyzések rovatban pedig ezt olvastuk: «Igazán nagyon tetszett a kiállítás, annál is inkább, mert én ilyet sohasem láttam, mert hiszen nem volt nekünk alkalmunk s tehetségünk a multban, hogy ilyen szép dolgot láthassunk. Mi ezt csakis a Szovjet Hadseregnek köszönhetjük, aki felszabadított bennünket is, magyar dolgozókat.»

Zsolt Ágnes

Kis- és apróhirdetések

ADÁS—VÉTEL

BERENDEZÉS

Bútor

Flamand garnitura 6 db alkalmi áron eladó. Rákóczi-út 51. udvarban.

Jóminőségű garnitura rekamié fotelek, egyéb kárpitosmunkák, kárpitosmesternél, Landler Jenő-utca 14 (István-út) udvarban 29

Háló és kombinált szobák, garnitúrák, egyes darabok nagy választékban sürgősen eladók

Jóminőségű kétszemélyes rekamié, két fotel, négy szék eladó! VIII. József-utca hét. Kárpitos, pincében. Hétfőtől!

Úrszobát sima kivitelben vennék **priváttól.** Tel.: hétköznap 141-343

JÓZSEF-KRT 44
KÁRPITOS BÚTOROK
GYÖNYÖRŰ GARNITÚRÁK OLCSÓ ÁRBAN.

Használt és új, egy- és kétszemélyes rekamiék

Használt kétszemélyes, fiókos, újjádolgozott és politúrozott, oldalkárpitozott, sötét, tömör faállványba épített hattyúrekamié, választható **színű selymes, mintás ripsz szövettel** behúzva **egyezerkilencszázötven** forint. Használt **kétszemélyes,** könyvespolcos rekamié, tömör műbútorállványba, **újra politúrozva és átdolgozva,** választható színű, új epinglé szövettel behúzva **kettőezerháromszázkilencvenöt** forintért eladó! Vida kárpitos, Király-utca százkettő.

Veszek jó állapotban lévő hálószobát, csak priváttól Tel.: 112—758.

Biedermeier páros, cseresznye szekrény, tabernákulum, komódok garnitúrák stb. Váci

Sajátkészítésű garnitúrák, rekamiék, fizetési kedvezménnyel Farkas kárpitosnál. Wesselényi-utca huszonhat.

Elutazás miatt olcsón eladó gyönyörű kombinált szekrény, fél hálóremek modern ebédlő, fotelek stb. Csákvári asztalosnál. V. Váci-u 41. Vasárnap is.

60 fillérjébe kerül,
ha felhív! Mert megveszem porcelánfigurá't (hibásat is), elefántcsontfaragásait, szőnyeget, komolyabb lakberendezési tárgyait.

Telefon: 310—655.

2829 forint kétfekhelyes rekamié, 2 fotel, 4 székkel, új anyagból, jótállással. Rákóczi-tér 11. Kárpitosmesternél

Kombinált szekrény eladó. Újpest, Istvántelki-91-es villamos

...ítós biedermeier ...rény, ...ublé-...eladó. Sobieski 3. Asztalos.

...útorok és lá...adók. Telefon

...nék körülbelül ...ernek megfelelő ...vagy velúr füg... Semmelweis-u. ...Grünbergernél.

...ós biedermeier ... és trónszéktal ... Falk Miksa-utca ...ta.

...AS ÁRON
...K BÚTORT,
...UHÁT
...latott háztartást
T.: 343—605.

..., széles, epe... telokkal, fo...-hármasszekrény, ...sból olcsón. ...snál. Rudolf tér

...aták, követsé... szére reprezen... Thék-gyártmányú ... szép úriszoba ...zés 640 cm ...ekrénnyel el... érdeklődők fria... útországnai üz... jeligére fők... Ugyanott kis... mek Mária Te... tűű dió hálő... állítási darab

...k asztal eladó. Béla-út 10. 1544?

...s feloszlatásból ...kombinált mű... szőnyeg stb ...thető vasár... 1-ig. Erzsébet... Hárfa-lépcső 6.

...ebédlőből há... kombinált bú... tek. XIII. For... 71. Német... mester. 2212?

...orokat, írógé... **...vennék** sürgő... ...557. 31801

...SZEK
...AS ÁRON
...ólót, kombináltat
... háztartást.
...K. Eszeri-út 245

...20-500

...el. két széthúz... ...ztal, hat szél... ...k priváttól el... ...egtekinthető dél... ...—8-ig. Böször... ... 19/c. Házfel... 468—468.

...retű kitűnő, ...beépíthető gar... ...ekrény eladó. 226—366.

...műbútor nádo... ...ombinált szoba ... Nézsinház-utca ...melet 8. dél... ...—1-ig. 1906

... gyermekágy, ... gramofon el... Rákóczi-út 59. 4. 1916

...t. esetleg gar... ... magánkézből Tel. 427—516.

... hálószobát ...ültat és egyéb Tel.: 188—767.

... egyszemélyes ...ombinált szo... ...ige „Priváttól" ...“ Boros hir... ...Sztálin-út 54.

... szép dió's ...adó. Cím: Jó... 14. fiókba

...osztás miatt ...könyvszekrény, ... bőrszékek, ...asztalok, dí... ...asztal, guarz... ...b. Érdeklődés ...s szerdán dél... ...-11. Katona ...a 21. III. 25.

... sásozott gar... ...ennék. 4 szék ... asztal, eset... ...ztal, könyves... 310—515.

...s barokk ...diófa műbú... ...az új, eladó ...r. Sashalom ...tca 7. 14-es ...Keletitől. Va... egész nap.

...asznált kony... ...eladó. Somogyi ... I. 32.

... 3 ajtós szek... ...n eladó. Meg... hétfőtől egész ... Szépvölgyi-út

...ombinált szo... ...net. Rövid le... ...rmegjelöléssel: ...Ó-utca 27.

...ifogástalan ál... ...lévő modern ..., esetleg ülő... ... lehet bőrből ...este: 113—517

... **masszív** ...ú új japán ...rendezés, be... ...égszekrénnyel ...etővel eladó. ...a 52. I. 20.

VESZEK
használt HÁLÓSZOBÁT, KONYHÁT
és egyes bútordarabokat
Eszeri-út 4/b. 199. fülke. 224—118.

Priváttól, közvetítő kikapcsolásával, jutányos áron vennék kombinált szoba bútort, esetleg darabonként. „Diófa 512" jel gére.

Prima, használt, komplett kombinált szoba bútort vennék. T.: 336-688.

Két kombinált szoba, szezlong, összkötő, torontáli, logarléc eladó. Üllői-út 42. II. 2. Hétfőn, kedden 5 után. Telefon 335—558.

Fotelágyak, szezlonok, egy- és kétszemélyes rekamiék olcsón eladók. Kárpitosnál: XI., Bartók Béla-út 53

Törpeszuper világvevő, rekamié és modern konyhaszekrény eladó. Dózsa György-út kilenc. III., tizennégy. 11977

Prima minőségű Lingel díóháló eladó. Délelőtt 8—10-ig. 426—219.

PRÍMA
Mária Terézia garszón
HÁLÓSZOBA
eladó. Szabadság-út 27. I. 5

Cseresznye kombinált szoba, barokk garnitúra olcsón. Trefort-u. négy. III. négy.

Keveset használt modern kombinált garnitura sürgősen eladó. Váci-utca 80. félem. 3.

Ebédlő és bútordarabok eladók. Megtekinthető: vasárnap d. u. 5-től. Légrády Károly-utca 12. fszt. 8

Különlegesen jó és szép úri konyhabútor eladó. Elemér-utca 41. I. 4.

Prima lakkcsiszolt komplet háló matracokkal eladó. Damjanich negyvenkettő. I. 5.

Hálószobát, jó állapotban lévőt, priváttól vennék. Választ: «Privát 91726» jeligére főkiadóba.

Kétszemélyes epedás rekamié garnitura együtt eladó. lehetőleg vasárnap. Szivutca 63. III. 14. 21828

Modern kis kombinált szekrény, rekamié, garantáltan tiszta, priváttnak eladó. Cím: XV. Előtvös-utca 27. 25-ös autobusznál. 31722

LEGTÖBBET FIZET
Bútorért egész háztartásért, irodabútorért **Steinglzer** Eszeri-út 246-os fülke.
Tel.: 135—376.

Király-utca 95. Rózsa-utca sarok. Hálók, kombináltak, háromajtós szekrények, rekamiés garnitúrák olcsón. Győri. 21800

Kétszemélyes rekamié eladó. Damjanich 35. Asztalos. Hétfőtől.

Majdnem új kétszemélyes rekamié, két fotel, négy szék, mindeu elfogadható árért eladó. Kárpitosnál. Wesselényi utca huszonegy.

Epedás kétszemélyes rekamié, fotelek, székek asztallal sürgősen eladó. Szinyei Merse-u. 26. II. 2. 21768

Alig használt kétszemélyes rekamié, fotelek, székek, asztal költözködés miatt eladó. Nefelejts 5. II. 6.

Kombinált szekrény, 2 méteres eladó. Damjanich 35. Asztalos. Hétfőtől. 21770

Egyszemélyes rekamié, fotelágy használt és új olcsó áron eladó. Kárpitosnál. Wesselényi-u. huszonegy. 21778

Rendelésből visszamaradt kétszemélyes, egyszemélyes rekamié, szőnyegen eladó. Hernád 21. Kárpitos. Javítást vállalok. 21765

Kétszemélyes garnitúra, olcsón eladó. — Závodczky kárpitosnál. Sip-utca 4. (Rákóczi-útnál.)

Sérült, hibás hálószobát is vennék. Cím: Dienes asztalos. VIII. Bezerédi-utca 4. 31699

Hálószoba, dió, modern eladó. Dienes asztalos, VIII. Bezerédi-utca 4.

Kombinált szekrény 320 cm méretű, komoly kivitelben eladó. Sándor asztalos m. Bpalota, Pázmány-utca 72.

Eladó sürgősen garderobe szekrény, szobabútor stb. Fürst Sándor-utca 24—26. I. 2. alatt. Megtekinthető kedden 9—12 és 3—7-ig.

Ebédlő, modern, kisméretű, műbútor, egészen új, eladó. XIV. Abonyi-u. 12. Délelőtt Hziől. Vaina. 21790

Veszek hálót, kombinált szobát. Győri Király-u. 95. Telefon 420—965.

Használt hálószoba, festett 1200. Újpest, Vécsey-utca 80. Csebe

Háromajtós szekrények, topolya világos háló, zománcozott tűzhely eladó. Teleki Pál-utca 18. I. 6. 16312

Neobarokk háromajtós szekrény, kétszemélyes garnitura, páros fotelok, asztalok, fotelágy, könyvespolc, gyermekágy, alkalmi áron. Személynők-utca 9—11. Markó-utca sarok. Munkácsy. 31626

Barokk kombinált szoba, kétszemélyes garnitúrával eladó. Semmelweis-utca 4. Grünbergernél. 31623

Benedek Jenő

Az Első Magyar Képzőművészeti Kiállítás

I.

Kulturális életünk jelentős eseménye a most megnyílt Első Magyar Képzőművészeti Kiállítás. Még soha nem fordult elő hazánkban, hogy a festők és szobrászok munkája ennyire az érdeklődés homlokterébe került volna, s hogy megnyilatkozásaikra ilyen szeretetteljes várakozással tekintettek volna a tömegek.

A felszabadulás által lehetővé tett döntő változást festőink és szobrászaink működésében meggyorsította a szovjet festőművészet megismerése. A tavaly őszi szovjet kiállítás föltárta a látogatók előtt a szocialista realizmus minden lényeges elemét, a lelkesítő eszmei tartalmat, a természethű ábrázolás páratlan technikai felkészültségét, a derű és harmonia minden szépségét.

Már előzetesen is sok szó esett a kitűnő szovjet mesterek teljesítményeiről, s egyre nyilvánvalóbb lett, hogy a társadalmilag, gazdaságilag legfejlettebb ország művészete egyben a világ legvirágzóbb, élenjáró művészete. De 1949 októbereig mindezt csak leírásból, jobb esetben reprodukciókból tudtuk. A szovjet kiállítás hetven képe azonban szemtől-szembe meggyőzött a szovjet festői kultúra magasabbrendűségéről, építő erejéről, a dolgozó tömegekre gyakorolt eleven hatásáról, lenyűgöző alakítóképességéről. Félreérthetetlen útmutatást kaptak a magyar művészek ettől az anyagtól, homályos, kitérő félremagyarázások helyett magukból a remekművekből meríthettek ösztönzést.

A szovjet festőművészet közvetlen tanulmányozása néhány nagyon fontos szempontot vetett fel. Elsősorban a kérlelhetetlen elvi harc álláspontját a burzsoá formalizmus maradványai ellen. A szovjet képek megismerése előtt sokan azt hitték tehetségeink közül, hogy a szocialista művészet csupán a témaválasztás kérdése. Elég valamilyen munkaábrázolással foglalkozni s az a megjelenítés módjától függetlenül már elegendő az időszerű társadalmi fejlődés bemutatásához. Ez az álrealista felfogás világos cáfolatot kapott a szovjet kiállításon.

Ugyanakkor a szovjet példa szempontokat adott a veszélyes elhajlások elleni fellépésre. Kétségtelenné tette, hogy a szocializmus művészete sokoldalú és változatos, csendéleten és tájképen is érzékeltetni tudja a társadalmi valóságot, nevelni tud a szocialista hazafiságra, a mindennapi élet örömeire. *S megtanított még a szovjet kiállítás a haladó hagyományok tiszteletére, a nemzeti múlt igaz értékeinek megbecsülésére és kellő kritikai kiértékelés után azok felhasználására és továbbfejlesztésére a mai feladatok végrehajtása során.*

A kiállítás legtermékenyebb tanulsága az volt, hogy a képzőművészet kiválóan alkalmas építőjellegű tömeghatás elérésére, ha témájában és feldolgozásmódjában a nép érdeklődésére számíthat; a nép sorsáról beszél, harcainak eredményeit foglalja maradandó formába. A kiállítás páratlan sikere ugyanakkor azt is bebizonyította, hogy a magyar munkások, a magyar dolgozók is maradéktalanul fogékonyak a művészeti problémák iránt, eleven tudásszomjjal fordulnak a kultúra teljesítményei felé, hogy ha azokat magukénak érezhetik.

A magyar képzőművészet annyi tapasztalatot szerzett a szovjet példa megismeréséből, hogy a Magyar Dolgozók Pártjának vezetésével, népi demokráciánk hathatós támogatásával most már reményteljesen vállalkozhatott az első erőpróbára, amivel a dolgozó nép iránti szolidaritását fejezi ki.

Az Első Magyar Képzőművészeti Kiállítás festményei, szobrai, grafikái mindenkit meggyőzhetnek arról, hogy művészeink erőfeszítései nem voltak hiábavalóak. Valóban eredményes változásról számol be ez a hatalmas tárlat. Elmondható, hogy a szocializmust építő népi demokráciánknak már van a tömegek hősi harcait tükröző, haladószellemű képzőművészete. Megállapíthatjuk még azt is, hogy festészetünk és szobrászatunk multbeli legjobb emlékei mellé most már fölsorakozott jó egynéhány értékes mű, amelyben a szocializmust építő ember és munkája ismerhető meg. Vitathatatlan, hogy az Első Magyar Képzőművészeti Kiállítással forradalmi, küzdelmes és virágzó korszak kezdődik művészetünk történetében.

Uj művészet mutatkozik be ezen a kiállításon, gyökerében más, mint amit eddig láthattunk a magyar műtörténelem folyamán. Egy felszabadított népről, boldog jövőjét megalapozó országról szól, újtípusú emberekről, magasztos problémákról. Magabiztosság és erő sugárzik a művekből, az építésben és osztályharcban elért sikerek megnyugtatóvá és öntudatosítóvá teszik hatásukat. Megörökítik a termelés legkülönbözőbb folyamatait, azokat a csatákat és ütközeteket, amelyeket legjobbjaink harcolnak végig a szocialista gazdaság fölényéért, győzelméért. Elmunkásaink, munkabrigádjaink, traktorosaink, termelőszövetkezeti csoportjaink szolgáltattak alkalmat művészeinknek a festésre és mintázásra, s ezzel a művészet a legméltóbb feladatot találta meg, új világunk hőseinek bemutatásával, a termelés hőstetteinek felidézésével.

Művészeink levetkőzték a céltalanság és semmitmondás polgári magatartását. Müveikben kiállás és véleménymondás észlelhető, sokuknál büszkeség és öröm, amiért a népért dolgozhatnak. Mindazok a rokonszenves jótulajdonságok, amelyek társadalmi és mozgalmi életünket jellemzik, gyengébb vagy tökéletesebb, ösztönösebb vagy tudatosabb formában megjelennek már a műalkotásokan is.

Festménybe és szoborba foglalták művészeink a nép hálaérzését a Szovjetunió iránt a felszabadításért és az azóta is tapasztalható szüntelen segítségért. Ek Sándor „Felszabadítás", „A Dunánál, 1945", Benedek Jenő „Szovjet-magyar barátság", „Mit láttam a Szovjetunióban?", Móritz Sándor „Összeállítják a szovjet kultivátort" című műve képviseli legtalálóbban azt az eszmekört. Rajongó szeretet nyilatkozik meg tárlatunkon Sztálin elvtárs és Rákosi elvtárs iránt, arcmások és jelenetek foglalkoznak nagy vezetőinkkel, példamutató egyéniségükkel. Pór Bertalan mindkét kiállított műve idekapcsolódik. Sztálin portréja közvetlen beállításban, emberi közelségben ábrázolja a haladó emberiség vezérét. „Rákosi elvtárs parasztküldöttekkel beszélget" című sokalakos, nagyméretű festménye a nép bizalmától körülvett államférfit, a mindenre figyelő, a dolgozók boldogulását szívén viselő kommunista vezetőt, hazánk sorsának bölcs irányítóját hozza közel a tárlat látogatóihoz.

Sok Lenin-, Sztálin-, és Rákosi-portré készült, amelyek szerencsés kezdetet jelentenek a munkásmozgalom klasszikusainak, hőseinek, vezetőinek művészileg értékes ábrázolása irányában. Képen Gábor Móric, Csáky Maronyák József, Ek Sándor, Kandó László oldotta meg a további fejlődést igérő módon nagyjaink jellemportréját. Szoborban Pátzay Pál, Farkas Aladár, Mikus Sándor tünt ki ebben a vonatkozásban. De grafikusaink közül Koffán Károly, a mozaiktervezők közül Hegyi György, Schillinger Károly, a plakettkészítők közül pedig Borsos Miklós, Mikus Sándor, Beck András is sikerrel foglalkozott a marxizmus-leninizmus klasszikusainak, a munkásmozgalom vezetőinek megörökítésével.

Indokolt érdeklődéssel fordultak művészeink néphadseregünk felé. A proletariátus hatalma, a béke megvédésének ügye a honvédség jelentőségét egyre világosabbá teszi. Ez tükröződik a képzőművészek mostani termésében is. Imre István három képben eleveníti meg katonáink életét. Benedek Jenő „A nép fiai" című kompozícióján a munkásfiúkból lett tisztek otthoni látogatását mutatja be. Szabó Iván a táncoló honvéd bronzszobrát mintázta meg, Kurucz D. István festményben, Kisfaludi Strobl Zsigmond kisplasztikában fogalmazta meg az őrtálló katona, a békés munkánk felett virrasztó honvéd tipusát.

Igen népszerű az alkotók előtt az ifjúság. Az úttörőkről, ifjúmunkásokról, fiatal sztahánovistákról sok-sok kisebb-nagyobb kép és szobor készült, amelyek érzékeltetik az ifjak lendületét, jövőbe vetett hitét. Rozs János „Ütörök", Moldován István „Fiatal életek indulója", Csekei Zoltán „Traktorosbrigád", Winkler László „Sztálin-kantáta", Zemplényi Magda „Zászlót hímező parasztlány", Mácsai István „Reggel a gyermekotthonban" című képe, továbbá Somogyi Árpád „Traktoroslány", Kerényi Jenő „Ifjúmunkás", Tar István „Hegesztő", Beck András „Olvasó munkás", Tóth Ilona „Marokszedő" című szobra beszél az öntudatosodó fiatalok egyre növekvő társadalmi súlyáról.

Nagy komolysággal és figyelemmel foglalkoztak művészeink a Párt irányító szerepével. A munkásosztály élcsapatának forradalmi harcai, e harcok eseményei egész népünk sorsára döntő befolyást gyakoroltak. Festőink és szobrászaink megkezdték azt a felelősségteljes munkát, amely a munkásmozgalom történelmi eseményeinek hősi megörökítésével kapcsolatban rájuk vár. A többi között Szántó Kovácsot láthatjuk a tárlaton bírái előtt (Kurucz D. István műve), Balázs Istvántól Szamuelly Tibor portréját, Kádár György festményét az illegális plakátragasztók harcáról Rákosi elvtárs életéért, Fenyő A. Endre képén egy betiltott tüntetésre csoportosuló tömeget. A jó művek során megelevenednek a kommunisták pártjának eleven forradalmi hagyományai.

De nemcsak a multban, a jelenben is, minden győzelemnél, minden képesnél, mellyel előre jutunk, ott áll a Párt. Művészeink ezt átérezték, megértették. Az egész kiállításon, annak szinte minden műalkotásában érzékelni lehet a Párt jelenlétét, biztos vezetését, a nehézségek, az ellenség legyűrésében gazdag harci tapasztalatát.

A kiállított műtárgyaknak mintegy a fele foglalkozik a termelőmunkával. Ebben a vonatkozásban P. Bak János „Gépjavító üzem", Breznay József „Laboratórium", Kun István „Bajai hídépítők", Pap Gyula „Győztes műszak a nagykalapácsnál", Repcze János „Kövezők", Scholz Erik „Szénosztályozóban", Szalmás Béla „Vásáresarnoki munkások", Litkei József „Kubikosbrigád", Sajó Péter „Ifjú kovácsok az ajakkalapácsnál", Aszódi Weil Erzsébet „Szerelőcsarnok", Pfannl Egon „A Szabadsághíd újjáépítése", Kisfaludi Strobl Zsigmond „Kőfejtők", Marton László „Balatoni halász", Medgyessy Ferenc „Hídépítők", Megyeri Barnabás „Krampácsoló", Dózsa Farkas András „Acélöntő" című műve emelkedik ki a nagyszámú anyagból.

A munkaábrázolások mellett a mozgalmi élet különféle változatai is megfogták művészeink képzeletét, a pártmunka, a munka megszervezése és ideológiai előkészítése, a tömegek öntudatosításának módszere mint téma is sok formában szerepel. Példa erre Bencze László „A tszcs Sztálin születésnapjára készülődik", Bernáth Aurél „Május 1." Czene Béla „Belépés a tszcs-be", Csekei Zoltán „Tervértekezlet a kiskunfélegyházai gépállomáson", Fejes Gyula „Tervmegbeszélés", Felekiné Gáspár Anna „Készülődés május elsejére", Fenyő A. Endre „Egyéni tanuló", Gönczi Tibor „A tszcs is a békére szavaz", Kazinczy János „Megbeszélés a gépállomáson hajnalban", Kákonyi István „Traktorosbrigád neveli a dolgozó parasztságot", Moldovány István „Szavazás Romániában", Pál György „Gyülekezés a felvonulásra", Scholz Erik „Felszóló", Kasznár Aranka „Munkamódszer megbeszélés a bányában", Váci András „Tárlatvezetés a szovjet kiállításon", Farkas Aladár „Munkásnő zászlóval", Jankó János „Elmélet és gyakorlat", Pándi Kiss János „A nemzetközség zászlaja alatt" című műve s nem utolsósorban a közvetlenül nevelőhatású és az ellenséget leleplező karikatúrák egész sorozata.

A kiállítás sikere tulajdonképpen kettős. Sikere képzőművészetünknek, amely erőiben és képességeiben megujhodva, nagy ígéretekkel kezdi fejlődésének utolérhetetlenül gazdag szakaszát, a szocialista építés szerencsés szemtanujaként, segítőjeként, krónikásaként. De talán még kézzelfoghatóbb sikere ez a kiállítás magának népi demokráciánknak, mely minden reményteljes lehetőségével átragyogja művészeink munkáját. A látogatónak az az összbenyomása és alapvető élménye az Első Magyar Képzőművészeti Kiállításról, hogy igazi boldogság ebben az országban élni, olyan országban, ahol a nép saját magának dolgozik, a nép a gazda a saját hazájában.

Az Első Magyar Képzőművészeti Kiállításról találó keresztmetszetet ad a huszonegy Munkácsy-díjjal kitüntetett alkotás. Ezek mindegyike nagy lépést jelent előre a valóságábrázolás és az eszmei kifejezés útján. Ha a tárlatról, annak színvonaláról, az ott képviselt célokról és szempontokról összesített képet akar valaki kapni, a kitüntetettek működésében ezt megtalálhatja. A Szovjetunió iránti szeretetnek, a Párt, a nép vezetőinek ábrázolása, az önmagát képző munkás, a traktoros, a vájár, a sztahánovista, a folyamőr, a hegesztő, az ifjúmunkás, a tszcs-tag, továbbá egyre gondtalanabbá váló életünk néhány kedves pillanatának megjelenítése, mind alkalmas új művészetünket képviselni. Igaz, hogy ezek a művek erényeik mellett hibákban, hiányokban sem szűkölködnek, akad még bennük kidolgozatlanság, a realizmussal ellentétes, indokolatlan beállítottság, stilizáltság, külsőségesség, s a tipizálás helyett a sematizmus — mégis egészben véve a bemutatott műtárgyak nagyrészéhez hasonlóan az új valóság, az új társadalom, az új ember hiteles érzékeltetői: kultúrforradalmunk egyik fontos családjának győzelmi jelvényei.

Pogány Ö. Gábor

— **A Képzőművészeti Kiállításon nem szereplő** képek és szobrok a Szépművészeti Múzeumban augusztus 28-án, 29-én és 30-án 10—16 óra között vehetők át elismervény ellenében. Ezen az időponton túl a művekért nem vállal felelősséget a rendezőbizottság.

— **Díszletfestői és díszlettervezői** ösztöndíjas állásra lehet jelentkezni szeptember 4—9-e között az Állami Operaház személyzeti osztályán. A jelentkezés alkalmával önéletrajz, eddigi rajz, terv, vagy képzőművészeti alkotás bemutatása szükséges.

ANYA

Tju Szon Bon verse

Anya! Anyácskám!
Ott jön anyácskám!
A Nak-Ton-Gán-on át,
a sürü ködön át,
karjait szélesen kitárja
havon, bozóton át!

Anyám, anyám!
Itt vagyok!
Én vagyok — a te picinyed...
Hát nem ismersz reám?!
Ide se jössz talán?!
Nem dédelgetsz, anyám?!
Nem öletsz át puhán?!
Anyám, anyám, ó nézz ide;
a túlsó parton, ott, a rossz fiúk
kikacagtak,
hogy úgy rohantam elébed-
miattad,
s ügyetlen voltam,
s futás közben egy kőben
elbotoltam...

Nem! Nem jön
Anyácskám...
Három tavasszal ezelőtt,
hogy elhurcoltak innen
s ötven véres jenért
pokolra hánytak engem,
a hinnami pokolra,

Anyácskám fuldokolva
zokogta egyre: Hol vagy? —
s a könnyekben felolvadt...
Meghalt, de szép szemét
le se zárta,
fiát akarta látni még
utoljára!

Fojtogatott a kin,
az égre néztem tétován,
s zokogva hivtam őt:
— Anyám!
Hát hova tüntél, merre vagy?
Jaj, mit tegyek?
— Itt vagyok! —
kongták a hegyek.
— Itt vagyok! —
szólt a rengeteg.
S én forrón szivemre öleltem
Anyámat:
Az én áldott Hazámat!

Kardos László fordítása

Hétfőn este ünnepi hangverseny nyitja meg a moszkvai rádió magyar zenei hetét

Hétfőn kezdődik a moszkvai rádió „Magyar zenei hete". Ugyanazon a hullámhosszon, amelyre háború idején reményteli szívvel hangolták rádiókészülékeiket a szabadságszerető emberek milliói és hangolják ma is a békéért küzdők sokmilliói, ugyanazon a rádióállomáson, amelyen nagy történelmi pillanatokban a szeretett Sztálin hangja szólal meg — most egy héten át a szabadon, boldogan élő, szocialista jövőjét építő Magyarország zenéje hangzik fel.

A moszkvai rádió magyar zenei hete nagy megtiszteltetés a magyar zenének. Egy héten át legjobb zeneszerzőink, előadóművészeink, együtteseink a világ leghatalmasabb és legműveltebb rádióközönsége, a Szovjetunió népei előtt hallathatják hangjukat.

Elismerés ez a zenei hét, de méginkább biztatás és felbecsülhetetlen támogatás, hogy zeneszerzőink a hét tapasztalatai, a szovjet rádióhallgatók bírálata nyomán még tudatosabban küzdjék majd le a mult rossz burzsoá maradványait és méginkább forduljanak alkotó tehetségük egész erejével a dolgozó nép felé.

A moszkvai rádió zenei hete folytatása annak a szakadatlan segítségnyujtásnak, amelyet felszabadulásunk óta a magyar rádió kapott a Szovjetuniótól, a moszkvai rádiótól; kezdve attól a segítségtől, amelynek nyomán 1945 május 1-én először szólalt meg újra a magyar rádió — az első Moszkvából érkező ajándéklemez-szállítmányig; az első Moszkvából jött nagyértékű magnetofon zenei felvétel-küldeménytől a tavasszal megkötött rádióegyezményig.

A zenei hét anyagát a magyar rádió juttatta el gondos válogatással Moszkvába. A zenei hét első adása hétfőn 18.40-kor hangzik el. A megnyitó hangverseny műsora a következő: *Mihály* András: Ünnepi nyitány (előadja a Szovjetunió Állami Zenekara, vezényel *Somogyi* László), *Dávid* Gyula: Menetdal (Honvéd Központi Művészegyüttes, vezényel *Vásárhelyi* Zoltán), *Kodály:* Karádi-nóták (Honvéd művészegyüttes, vezényel *Vásárhelyi*), *Weiner:* Magyar szvit (A Szovjetunió Állami Zenekara, vezényel Somogyi).

A hét többi hangversenyein is a mai magyar zene legkiválóbb alkotásai: *Bartók, Kodály, Szabó* Ferenc, *Kadosa* Pál, *Szervánszky* Endre, *Visky* János, *Járdányi* Pál, *Sugár* Rezső, *Farkas* Ferenc művei csendülnek fel a legjobb előadóművészeink, így a többi között *Fodor* János, *Gyurkovics* Mária, *Sándor* Judith, *Lukács* Pál, *Sebők* György, *Banda* Ede, *Antal* István, *Zempléni* Kornél tolmácsolásában. A teljes hangversenyműsorok mellett tekintélyes mennyiségű magyar népzenei és tánczenei anyagot is műsorra tűz a hét folyamán a szovjet rádió. Ugyanígy műsoron szerepel a Kossuth-díjas Csinom Palkó zenéje is.

A moszkvai rádió magyar zenei hetének befejezése után még a szokottnál is nagyobb és válogatottabb hanglemezküldemény érkezik a Szovjetunióból a magyar rádió címére: az élenjáró szovjet zeneművészet legújabb és legkiválóbb termése, a magyar rádióban megrendezésre kerülő „Szovjet zenei hét" teljes műsoranyaga.

„Marxizmus és nyelvtudomány" címen megjelentek Sztálin elvtársnak a nyelvészeti vitára vonatkozó cikkei

A Szikra kiadásában újabb nagyjelentőségű kiadványok jelentek meg. Egybegyüjtve adták ki „Marxizmus és nyelvtudomány" címmel *Sztálin* elvtárs hozzászólásait a szovjet nyelvtudósok vitájához. Megjelent *Vavilov:* „A sztálini korszak tudománya" című könyve, V. *Zsirnov:* „A szovjet szocialista kultúra a világ leghaladóbb kultúrája" című munkája és *Fosternek,* az USA Kommunista Pártja elnökének „Lapok egy munkás életéből" című önéletrajza. „Atombomba vagy atombéke?" címmel került kiadásra *Desanti* és *Haroche* francia ujságírók könyve, míg *Jouvenel* könyve: „Tito, az árulók marsallja" címmel jelent meg. „A sötétség atyja és cinkosai" címmel adták ki Jaroszlav *Galan* szovjet publicista írását, amely leleplezi a Vatikán és az imperializmus szerteágazó kapcsolatait.

Állami gazdaságok, tszcs-k dolgozói jönnek Budapestre az Első Magyar Képzőművészeti Kiállítás megtekintésére

A dolgozók érdeklődése egy percre sem csökken a Műcsarnokban megnyílt I. Magyar Képzőművészeti Kiállítás iránt. Az alkotmány napján tizenötezren nézték meg a kiállított műveket s a látogatók száma azóta is nap-nap után elérte a háromezret. A látogatókat reggeltől estig képzett tárlatvezetők kalauzolják végig a kiállítás termeiben. Vidékről is igen nagy az érdeklődés a tárlat iránt. Már a megnyitó napján hatszáz falusi dolgozó látogatta a kiállítást, a napokban pedig állami gazdaságok és tszcs-k dolgozói jönnek a fővárosba, hogy megtekintsék az I. Magyar Képzőművészeti Kiállítást.

— **A Szikra-könyvkiadó** kultúrközpontjában (Budapest, VI., Sztálin-út 45., bejárat a Liszt Ferenc-tér oldalon) augusztus 28-án, hétfőn délután 6 órakor ankét keretében ismerteti a „Szikra-könyvkiadó őszi programját".

A Szolnoki Cukorgyár szeptember 1-én megkezdi az új cukor gyártását

Minden jel arra mutat, hogy cukorrépa-termelésünk jobb lesz, mint eddig bármelyik évben.

A tavalyinál körülbelül 50 százalékkal nagyobb átlagtermés igérkezik. A termelt cukorrépa cukortartalma is magasabb, mint az előző években.

Nagymértékben elősegítette ezt az, hogy elsőrendű répamagokkal látták el a termelőket, a talaj előkészítése és megművelése is a legnagyobb szakszerűséggel történt.

Az országszerte szép termést igérő cukorrépa feldolgozására cukorgyáraink a legnagyobb gonddal és körültekintéssel készültek fel, hogy az őszi cukorfeldolgozási kampányt fennakadás nélkül tudják lebonyolítani. A cukorgyárak üzemanyaggal és nyersanyaggal való ellátása máris biztosítva van és a hatalmas mennyiségü cukorrépaszállitmányok átvételére és tárolására is berendezkedtek.

A cukorgyárak dolgozói mindent megtettek annak érdekében, hogy üzemeik minél nagyobb kapacitással dolgozhassanak. Sztahánovistákból, élmunkásokból és a legjobb értelmiségi dolgozókból komplex-brigádok alakultak, amelyek már eddig is komoly eredményeket értek el a szük keresztmetszetek kiküszöbölése és a gőzfogyasztás csökkentése terén.

Az ország legnagyobb teljesítőképességü cukorgyára, a Szolnoki Cukorgyár szeptember 1-én kezdi meg az új cukor gyártását.

A Szolnoki Cukorgyár után hamarosan megindul a többi gyárak üzembeállítása is.

A forgalombakerülő cukor minősége eddig is jó volt, de ezt a minőséget még fokozni kivánják, amiben nagy segitséget nyujtanak a cukorgyárakban felállított minőség-ellenőrző szervek.

A cukor forgalombahozatalával kapcsolatban a kereskedelmi szervek megtették már a szükséges előkészületeket, hogy az új cukor, a régi áron, gyorsan jusson el a fogyasztóközönséghez.

Az állami gazdaságokban is befejezéshez közeledik a tervkölcsönkötvények kiosztása

Mezőgazdaságunk dolgozói is nagy örömmel veszik át a mult év őszén jegyzett tervkölcsön okmányait. A kötvények szétosztásában és elszámolásában *Zala megye* járt elöl, elsőnek számolta el az Országos Takarékpénztárnak a szétosztott kötvényeket. *A szombathelyi alközpont* is követte Zala példáját — szintén befejezte a kiosztást. Sok helyen lassan megy még a kölcsönkötvények kézbesítése — igy például *Bács-Kiskun* megyében. A helyi nehézségeket azonban mindenütt leküzdik és a kötvényeket átveszik a tulajdonosaik.

Időjárás

A HŐMÉRSÉKLET NEM VÁLTOZIK LÉNYEGESEN

A Meteorológiai Intézet jelenti: Hazánkban szombaton igen erős volt a felmelegedés, a hőmérséklet Sopronban és Magyaróvárott 32, másutt általában 34—36, Pécsett 38 fokig emelkedett. A délutáni órákban a Dunántúlon hirtelen szélvihar és helyenként zivatar tört ki. Sopronból 3 mm csapadékot jelentettek. Budapesten szombaton este a hőmérséklet 28 fok. Várható időjárás vasárnap estig: Mérsékelt déli-délnyugati, helyenként élénk nyugati-északnyugati szél, változó felhőzet, többfelé záporeső, zivatar. A hőmérséklet nyugaton csökken, keleten alig változik.

Vasas- és Dózsa-győzelem a labdarúgásban

Szombaton délután két labdarugó bajnoki mérkőzést játszottak a Sport-utcában. A két találkozót több, mint tízezren nézték végig.

Vasas—Postás 5:1 (2:1). Góllövő: Szilágyi I. (2), Vadász, Csordás és Sárosi, illetve Borbély. A Vasasban a második félidőben jól szerepelt a fiatal Csordás, aki lendületet vitt a csatársor játékába.

Dózsa—Előre 4:1 (0:1). Góllövő: Szusza (2), Deák (2), illetve Kerekes. A mérkőzés túlnyomó részében az Előre volt fölényben, de csatárai a legbiztosabbaknak látszó gólhelyzeteket is elrontották.

— —

A DÓZSA VIZILABDACSAPATA szombaton 9:4 (4:1) arányban győzött az Előre ellen. — Honvéd—EDOSZ 4:3 (3:1).

Döntetlenül végződött Boleszlavszkij és Bronstein első pótjátszmája

Boleszlavszkij és *Bronstein* világbajnokjelöltek pénteken függőben maradt első pótjátszmáját szombaton folytatták. Már-már úgylátszott, hogy Bronsteinnnek sikerül megszereznie a győzelmet, de Boleszlavszkij azután a matthálóból megmenekült. A két nagymester az 58. lépésnél *döntetlenben* egyezett meg. A párosmérkőzés jelenlegi állása 6.5:6.5. A második pótjátszmára ma este kerül sor.

23. VÉGJÁTÉKTANULMÁNY
N. D. Grigorjev

Sötét: Kd7, gy. é6, h7 (3)

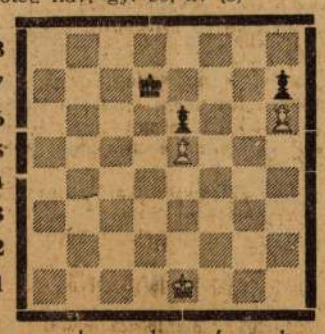

Világos: Ké1, gy. é5, h6 (3)
Döntetlen.

22. végjátéktanulmány (Kubbel) **helyes megoldása: 1. Vf3† Ké5 2. Ve3† Kf5 3. Vf2†! Ké5 4. Vh2†!** és nyerő a vezért. Ha 1.... Kg5, úgy 2. Vg2† azonnal nyer.

—o—

MOSZKVA SAKKBAJNOKSÁGÁBAN Jurij Averbach és Alexandr Csisztjákov végzett az első helyen. Ujabb mérkőzést vívnak a bajnoki cimért.

A földmüvelésügyi minisztérium tájékoztatása a termelőszövetkezeti csoportok új tagjai részére a tagosításról

A földmüvelésügyi minisztérium közli: Az ország egyes községeiben folyamatban lévő részleges tagosítás során

csak azoknak az ujonnan belépő tagoknak a földjét vonják össze táblákba, akik legkésőbb augusztus 29-én lépnek be a csoportba.

Augusztus 30-tól kezdődően azok a termelőszövetkezeti csoportok, amelyeknél részleges tagosítás folyik, az újonnon belépő tagokat előjegyzésbe veszik. Ezeknek a tagoknak felvételéről csak a tagosítás befejezése után döntenek.

Ezekre az intézkedésekre azért van szükség, mert a részleges tagosítás lefolytatását megzavarnák és határidőre való befejezését megnehezítenék, ha a tagosítás későbbi szakaszaiban is elfogadnák a belépéseket. De szükség van erre az intézkedésre azért is, mert a tagosítás későbbi szakaszaiban való belépésnél *fennált annak a veszélye, hogy megsérük az önkéntesség elvét.*

Párthírek

Az augusztus 28-tól szeptember 3-ig terjedő héten politikai pártnapokat tartunk. A pártnap anyaga: „Nemzetközi helyzet és a békeharc feladatai."

Azokban a pártszervezetekben, ahol augusztus 26-ig nem tartották meg a taggyüléseket, augusztus 27-től szeptember 3-ig terjedő héten tartsák meg. Politikai pártnapokat pedig szeptember 3-tól kezdődő héten tartsanak.

Augusztus 27-én, vasárnap délután 4—5 óráig a Szovjetunióban járt parasztküldöttség részéről Dögei Imre, a SZÖVOSZ elnöke, Csomor János Kölked községbeli középparaszt és Jancsó Mártonné kistormásközségi parasztasszony beszél a Kossuth-rádió hullámhosszán a szovje: kolhozokról és a kolhozparasztok életéről. Pártszervezeteink szervezzék meg a rádióadás csoportos meghallgatását.

A Budapesti Pártbizottság Pártoktatók Háza közlemenye: A 28-ra hirdetett: „A takarékosság, mint a gazdaság szocialista vezetésének módszere" cimü előadás elmarad. A kiadott meghivók későbbi időpontban lesznek érvényesek.

Feladataink a magyar atléták moszkvai útja után

A Szovjetunióban töltött 16 napnak minden egyes perce felejthetetlen élményt jelentett számunkra. Egész utunk alatt éreztük és tapasztaltuk a szovjet nép szeretetét, barátságát és testvéri megbecsülését. Attól a pillanattól, hogy átléptük a határt, gondoskodás és barátság vett körül addig, ameddig újra elbúcsúztunk szovjet barátainktól és sporttársainktól. Ugyanez a barátság és megbecsülés jellemezte a versenyeket is. A szovjet és magyar versenyzők a versenyt megelőzően együtt gyakoroltak, *nem titkolták el egymás elől edzésmódszerüket,* úgy, mintha két nap múlva nem is egymás ellen kellene versenyezniök.

A magyar sport fejlődése szempontjából óriási jelentősége van minden szovjet-magyar sporttalálkozónak. Egy-egy ilyen mérkőzés hosszú évek keresgélő, tapogatódzó, rossz munkáját küszöböli ki. Jól tudjuk, hogy a Szovjetunióban a sport nagyfontosságú állami ügy, amely minden támogatást megkap az államtól és amely a kommunizmus építésében, a kommunista ember nevelésében jelentős tényezőnek számit. *Bármerre jártunk a Szovjetunióban, a szovjet ember sportszeretetét tapasztalhattuk.* A legkisebb faluban is láttunk röplabdapályát és a GTO-mozgalomra való előkészületet.

A szovjet sportolóknak a sporthoz való viszonya egészen más, mint bármelyik más áliam sportolóinak viszonya. A versenyzők úgy tekintik feladataikat, hogy a közösség ügyét szolgálják és a jobb, nagyobb eredmény elérése hazafias kötelesség. Ebből következik, hogy *munkájuk, edzésük mennyiségi és minőségi foka számunkra szinte hihetetlen volt.* A szovjet versenyzők stilusa, edzésrendszere, életbeosztása tudományos alapokon végzett kutatásokra épül fel és a szocialista tudomány minden eddig elért eredményére és segítőeszközére támaszkodik. A szovjet versenyzők egész évben sportolnak. Mindegyikük szeme előtt az a cél lebeg, hogy a Szovjetunió Kommunista (bolsevik) Pártja Központi Bizottságának 1948 decemberében hozott határozatának megfelelően dolgozzanak *a szovjet sport minőségének javitásán,* azon, hogy a legközelebbi években a fontosabb sportágakban a szovjet sportolók szerezzék meg a világelsőséget.

Példamutató a szovjet edző működése is. Nem csupán kereseti forrásnak tekinti munkáját, hanem tudja, hogy óriási fontosságú nevelő tevékenység vár rá. Munkájában felhasználja a szocialista tudományt és nagy jelentőséget tulajdonit a szakmai tapasztalatcserének, a versenyzőkhöz fűződő baráti viszonynak. Számtalan edzésen láttuk, hogy *a versenyzővel az edzés minden kis részletét megbeszélték,* s egyetlen olyan edzővel sem találkoztunk, aki a kispadról, vagy esetleg a lelátóról nézte volna tanítványainak munkáját. De egyetlen olyannal sem, aki hangoskodással akarta volna versenyzőinek munkáját irányitani és felkészültségbeli hiányosságait leplezni. Az edző szinte észrevétlenül dolgozik a versenyző mellett, önállóságra neveli versenyzőjét, aki egy-egy versenyszám előtt és alatt mindig tudja, hogy mit kell cselekednie. Ismeretlen az az edzőtipus, aki a versenyek alatt akarja azokat a hiányosságokat kiküszöbölni, amelyeket az edzésen elnézett, elmulasztott. *Valamennyi edző cikk, könyv, vagy előadás formájában továbbadja tapasztalatait.* Az edzők rendszeresen levelezenek egymással és ezáltal is segítik egymás fejlődését. A tudását félő, csak magának tartogató edző tipusa is ismeretlen a szovjet sportban. A nagyszerű közösségi szellem vezette a szovjet versenyzőket és edzőket akkor, amikor tapasztalataikat és módszereiket átadták nekünk.

Igen magas fokon áll a fejlődést elősegítő bírálat és önbírálat. A moszkvai versenyt követő edzői értekezleten bírálatot mondtak a szovjet edzők egymás munkájáról és elért eredményeikről. De nem csupán egymást bírálták, hanem *megbirálták a mi munkánkat, módszereinket és eredményeinket is.* Ez a bírálat a magyar atletika s a magyar sport fejlődését előre fogja vinni, mert olyan hiányosságokat fedtek fel előttünk, amelyek eddig szinte béklyóba kötötték fejlődésünket.

Rákosi elvtárs Pártunk Központi Vezetőségének február 10-i ülésén mondotta: *„A proletárnemzetköziség szellemében az eddiginél fokozottabban kell tanulmányozni és a magyar viszonyokra alkalmazni a Szovjetunió és a népi demokráciák tapasztalatait és eredményeit."* A magyar sportolóknak már többször volt alkalmuk találkczni a Szovjetunió sportolóival. Ezeken a találkozásokon sok olyan tapasztalatot szereztünk, amelyek további fejlődésünket elősegítik. Feladatunk az, hogy *Rákosi* elvtárs útmutatása alapján a Szovjetuniótól kapott segítséget és tanácsot a magyar sportolókkal megismertessük, erre támaszkodva munkánkat megjavitsuk és a magyar sport szinvonalát emeljük.

Hegyi Gyula államtitkár,
az Országos Sport Hivatal vezetője.

Zatopek 5000 méteren is megnyerte az Európa-bajnokságot

Az Európa-bajnokság negyedik versenynapjának kiemelkedő eseménye az 5000 méteres síkfutás volt, amelyben

a csehszlovák Emil Zatopek tüneményes futásával ismét kivívta a brüsszeli Heysel-stadion zsúfolt nézőterének csodálatát.

Zatopek a döntőben a legjobb finn, francia és belga futókkal került össze, köztük *Reiffel,* aki a legutóbbi londoni olimpián a csehszlovák bajnokot legyőzte. A nagyszerű formában lévő Zatopek most rögtön a rajt után az élre állt és fokozatosan erősített. Reiff 4400 méterig követte Zatopeket, aki ekkor hatalmas finisbe kezdett. Az utolsó 400 méteren *Zatopek több mint 100 méterrel előzte meg a teljesen kifulladt belga versenyzőt,* aki — miután a hajrában a francia *Mimoun* is beérte — a célbaérkezés után összeesett a fáradtságtól. Zatopek nagyszerű *14:03* mp-es ideje alig 5 másodperccel rosszabb a jelenlegi világrekordnál.

A szombati nap eredményei:

FÉRFISZÁMOK:

5000 m: Európa-bajnok: Zatopek (csehszlovák) 14:03, 2. Mimoun (francia) 14:26, 3. Reiff (belga) 14:26.2.

Diszkoszvetés: Európa-bajnok: Consolini (olasz) 53.75, 2. Tosi (olasz) 52.31, 3. Partanen (finn) 48.69.

Rúdugrás: Európa-bajnok: Lundberg (svéd) 430, 2. Olenius (finn) 425, 3. Piirmen (finn) 425.

800 m síkfutás: Európa-bajnok: Parlett (angol) 1:50.5, 2. Hansenne (francia) 1:50.7, 3. Bannister (angol) 1:50.7.

Távolugrás: Európa-bajnok: Bryngeirsson (izlandi) 732, 2. Wessels (holland) 722, 3. Fikejz (csehszlovák) 720.

NŐI SZÁMOK:

80 m gátfutás: Európa-bajnok: Blankers—Koen (holland) 11.1, 2. Dyson (angol) 11.6, 3. Ostermeyer (francia) 11.7, 4. Jakuseva (szovjet) 11.7.

Magasugrás: Európa-bajnok: Alexander (angol) 163, 2. Tyler (angol) 163, 3. Ganneker (szovjet) 163.

A döntőkön kívül szombaton több számban selejtezőt és előfutamokat rendeztek. A kalapácsvetés selejtezőjében a legjobb eredményeket **Strandli** (norvég) 54.17, **Kanaki** (szovjet) 53.73 és **Taddia** (olasz) 55.05 érte el. A 4x100 m-es férfi síkfutás első előfutamát — amelynek az eredményét az angol és a belga csapat megóvta — szombaton megismételték. Másodszor **a Szovjetunió győzött 41.7 mp-es idővel izland** (41.7) és **Anglia** (41.9) előtt. A 200 m-es női síkfutás előfutamaiból három szovjet versenyző: **Duhovics, Maisina** és **Szecsenova,** továbbá **Blankers-Koen** (holland), **Hall** (angol) és **Brouvei** (holland) jutott be a döntőbe. A 400 m-es férfi gátfutás döntőjének a következők lesznek a részvevői: **Litujev** (szovjet), **Whittler** (angol), **Missoni** (olasz), **Filiput** (olasz), **Elloy** (francia) és **Ylander** (svéd). A gerelyvetésben a selejtezőből kilencen jutottak tovább a döntőbe, köztük a szovjet **Ijevlev.** A 4x400 m-es férfi staféta döntőjébe a **Szovjetunió, Svédország, Anglia, Olaszország, Finnország** és **Franciaország** került be.

Az atletikai Európa-bajnokság utolsó versenynapjára ma délután kerül sor.

Nagyszerű eredmények a MÁVAG úszóversenyén

A margitszigeti uszodában szombaton este került sor a MÁVAG úszóversenyének első részére. Az egyes versenyszámokban kitünő eredmények születtek. **100 m női gyors:** 1. Temes 1:06.4, 2. Szőke 1:07.8, országos ifjúsági rekord. **100 m férfi pillangóúszás:** 1. Tumpek 1:10.4. **100 m ifjúsági gyors:** 1. Csapó 1:00.8. **4x100 m női vegyesváltó:** 1. Bp. Lokomotiv 5:29.6. **4x100 m férfi gyorsváltó:** 1. EDOSZ 4:02.6, 2. Eger 4:07.8. A két stafétában három versenyző úszott 1 percen belül: Rádas 57.4, Szilárd 58.4, Kettesi 59.6.

Vasárnapi sportműsor

Labdarugás: Tatabányai Tárna—Honvéd, Tatabánya, fél 5. Diósgyőri Vasas—Salgótarjáni Tárna, Diósgyőr 3. Dorogi Tárna—Szegedi SZMTE, Dorog, fél 5. Csepeli Vasas—Textiles, Csepel, fél 5. EDOSZ—Győri Vasas, Üllői-út, fél 5. BDSE—Szombathelyi Lokomotiv, Attila-u. fél 5.

Motor: Nemzetközi motorverseny, Városliget, fél 10.

Atletika: Az MHK-ban feltünt tehetségek versenye az EDOSZ—Győri Vasas mérkőzés szünetében. — Vasas-verseny, Pasaréti-út 4, Egyesületközi verseny, Mező-utca, fél 10.

Uszás: MÁVAG-verseny és Budapesti Lokomotiv—Tatabányai Tárna, vizilabdamérkőzés, Sportuszoda 7.

Repülés: Az OMRE ötödik vidéki repülőnapja, Győr 3.

Torna: Városközi verseny, Ujpest 3. Országos vasutas bajnokság, Pécs.

Kerékpár: Pályabajnokság, Milenáris 4. A Cs. Vasas országúti versenye, szegedi országút 7.

Ökölvivás: EDOSZ—Pécsi Meteor ifjúsági csapatbajnoki mérkőzés, Vilma királynő-út, fél 11.

Tenisz: A Cs. Vasas versenye, Csepel, 10.

Ezenkívül teljes bajnoki forduló van a labdarugóknál, s bajnoki mérkőzések lesznek asztali teniszben, kézilabdában és kosárlabdában is.

A RÁDIÓ MŰSORÁBÓL

HÉTFŐ:

KOSSUTH-RÁDIÓ:

5.00: Verbunkosok, csárdások. — **5.20:** Lapszemle. — **5.30:** Falurádió. — **6.05:** Könnyű dallamok. — **6.45:** Hírek. — **7.20:** Magyar nóták. — **8.00:** Lapszemle. — **12.00:** Hírek. — **12.15** Magyar és szovjet indulók. — **13.00:** Színes muzsika. — **13.30:** Hangos Ujság. — **14.00:** Hírek. — **14.10:** Üttörő-híradó. — **16.00:** Rádióiskola. — **16.40:** A gerincesek kialakulása. Előadás. — **17.00:** Hírek. — **17.10:** Esküszünk! Megemlékezés a VIT évfordulóján. — **17.50:** Orosz nyelvlecke. — **18.05:** Dalnegyedóra. — **19.00:** Hangos Ujság. Sport. — **20.00:** Hírek. — **20.25:** Szép esti muzsika. — **21.40:** Szórakoztató zenekari muzsika. — **22.00:** Hírek. Sport. — **22.30:** Magyar muzsika. — **24.00:** Hírek.

PETŐFI-RÁDIÓ:

5.30: MHK-negyedóra. — **5.45:** Polkák. — **6.05:** Termelési lapszemle. — **6.15:** A lengyel rádió szórakoztató műsora. — **7.00:** Balettzene. — **7.20:** Beszélő atlasz. Bjelorusszia. — **7.30:** Jó reggelt, gyerekek! — **9.00:** Rádióiskola. — **10.00:** Hírek. — **11.10:** Gyermekrádió. — **15.00:** Magyar kamarazene — **15.40:** Mikszáth Kálmán: História egy házasságról. — **16.10:** Orosz dalok. — **17.10:** Az Anyagés Adatszolgáltatás legújabb számáról. — **17.30:** A moszkvai rádió műsorából. — **18.10: Saviugin szovjet sztahánovista Kossuth-díjas tanitványai.** — **18.40:** A néphadsereg híradója. — **19.10:** Szomszédnépek dalai. — **19.40:** Egy falu — egy nóta. — **20.00:** Vidám zene — **21.00:** Falurádió. — **22.20:** A lengyel rádió szórakoztató műsora.

KEDD:

KOSSUTH-RÁDIÓ:

5.00: Magyar és szovjet indulók. — **5.20:** Lapszemle. — **5.30:** Falurádió. — **5.45:** Asszonyrovat. — **6.05:** Vidám zene. — **6.45:** Hírek. — **7.20:** Magyar nóták. — **8.00:** Lapszemle. — **11.30:** Zenekari muzsika. — **12.00:** Hírek. — **12.15:** A rádió cigányzenekara. — **13.00:** Operett részletek. — **13.30:** Hangos Ujság. — **14.00:** Hírek. — **14.15:** Könnyű dallamok — **16.00:** Rádióiskola. — **16.40:** Szovjet napok — szovjet emberek. — **17.00:** Hírek. — **17.50** Termelési híradó. — **18.05:** Ifjú sztahánovisták köre. — **19.00:** Hangos Ujság. Sport. — **20.00:** Hírek. — **20.25:** Sólyom László: Értünk harcoltak. Színházi közvetítés. — **22.10:** Hírek. — **24.00:** Hírek.

PETŐFI-RÁDIÓ:

5.30: MHK-negyedóra. — **5.45:** Népzene. — **6.05:** Termelési lapszemle. — **6.15:** Mozgalmi indulók. — **6.30:** Magyar dalok. — **7.20:** Orosz kórusok. — **7.30:** Jó reggelt, gyerekek! — **8.30:** Zenekari muzsika. — **9.00:** Rádióiskola. — **9.40:** Belettzene. — **10.00:** Hírek. — **10.40:** Könnyű muzsika. — **11.10:** Gyermekrádió. — **15.00:** A Ganz ének- és zeneegyesület műsora. — **15.40:** Gyermekrádió. — **16.30:** Ifjúsági kórusok. — **17.15:** Miről ir az Élet és Tudomány. — **17.30:** Szovjet sporthíradó. — **18.40:** Operaáriák. — **19.40:** A Rádió tánczenekara. — **19.40:** Egy falu — egy nóta. — **20.45: Csehszlovákia népeinek harca az imperializmus ellen.** — **21.00:** Szép esti muzsika. — **22.00:** Borodin: Polovci táncok. Balettzene. — **22.20:** Mi történik a világgazdaságban?

S Z A B A D N É P
a Magyar Dolgozók Pártja központi lapja
Szerkeszti a szerkesztőbizottság
Kiadja a SZABADSÁG lapkiadóvállalat
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest VIII., Blaha Lujza-tér 3. Tel.: 343—104, 343—105, 343—107, 343—108 Egyéni előfizetés: 143—012, 143—017. Üzemi előfizetés: 136—121, 137—816, 138—621 Előfizetési díj: havi 11 Ft. Csekkszámla a Magyar Nemzeti Banknál: 5971.
S Z I K R A Lapnyomda NV

SZÍNHÁZAK VASÁRNAPI ÉS HÉTFŐI MŰSORA:

Állatkerti Színpad: vasárnap: Román népi ének-, zene- és táncegyüttes (8). — hétfő: Nincs előadás. — **Margitszigeti Színpad:** vasárnap: Parasztbecsület, Bajazzók (fél 8), — hétfő: Nincs előadás. — **Károlyi-kert:** vasárnap: A Rádiózenekar hangversenye (8), — hétfő: Zenekarest (8). — **Vidámpark Színpad:** vasárnap: Vidám esték (8). — **Rádió:** vasárnap: A verbunkos cigány (Petőfi 19.20). — **Fővárosi Nagycirkusz:** Vadállatok a cirkuszban (4, 8).

MOZIK MŰSORA:

SZERENCSE FEL: URÁNIA 4, ½7, ½9. **Dózsa** 4, 6, 8. **Munkás** ½4, ¾6, 8. **Táncsics** (Csepel) ¾4, 6, ½9. **Korzó** (Ujpest) 4, ½7, ½9. **Royal** (Kispest) 4, 6, 8.

AZ UZSORÁS (prolongálva): **VÖRÖS CSILLAG** 5, 7, 9. **Forum** ½5, ½7, ½9. **Rákóczi** (Csepel) ½5, ½7, ½9. **Stefánia** (Kispest) ½5, ½7, ½9.

KATKA: SZIKRA 5, 7, 9. **Május 1.** ½5, ½7, ½9. **Felszabadulás** ½5, ½7, ½9. **Tátra** (Pesterzsébet) ½4, ½6, ½8. **Brigád** (Pestlőrinc) ½4 ½6, ½8.

VIHAR ELŐTT: Duna ½5, ¾7, 9. **Corvin** 4, 6, 8.

MAJAKOVSZKIJ: Fáklya ½5-től este 11-ig folytatólag.

CSIHOSTYI CSODA, kisérőműsor a **Hazám, Olympia, Petőfi, Brigád** (Pestlőrinc) filmszinházakban.

VITAMIN A. B. C., kisérőműsor a **Kamara, Tinódi** filmszinházakban.

RAJTTÓL A CÉLIG, kisérőműsor az **URÁNIA, VÖRÖS CSILLAG, Munkás, Korzó** (Ujpest) **Táncsics** filmszinházakban.

PJATNYICKIJ-KÓRUS, kisérőműsor az **Ady** filmszinházban.

AZSIA ASSZONYAI A BÉKÉÉRT, kisérőműsor a **József Attila** filmszinházban.

Orel-gőzös pusztulása: Kamara ½5, ½7. ½9. **Ugocsa** 4, 6, 8.

Külvárosi fiúk: Ady 4, 6, 8.

El a kezekkel Koreától: Zuglói ½5, ½7, ½9.

Becsületbiróság: Szabadság ½5, ½7, ½9.

Győzelmes visszatérés: Bástya 11, ½2, ½7, 9.

Diadalmas Péter: Óbuda ½5, ½7, ½9.

Hallo Moszkva: Bethlen ½5, ½7, ½9.

Jégmezők lovagja: Savoy 4, ¼7, ½9.

Végzetes éjszaka: Tinódi ½5, ½7, ½9.

Legény a Tajgáról: Kossuth 4, ¼7, ½9.

Milliomos úr szerelmes: Studio 4, ¼7, ½9.

Figaro házassága: Pátria 4, ¼7, ½9.

Viharos alkonyat: Tátra ½5, ½7, ½9.

Szibériai rapszódia: Vesta 4, ½7, 9.

Az ezred fia: Roxy ½11, ½1, ½3, ½5, ½7, ½9

Tengerész lánya: József Attila 4, ¼7, ½9. **Petőfi** ½5, ¾7, 9.

Egy asszony elindul: Elit ½5, ½7, ½9.

Boldog aratás: Bodográf ½5, ½7, ½9. **Glória** ½5, ½7, ½9.

Gazdag menyasszony: Pluto ½5, ½7, ½9.

Egy életen át: Krisztina 4, 6, 8.

Csendháborító: Hazám 4, 6, 8.

Szerelmem: Előre 4, 6, 8.

Talpalatnyi föld: Ipoly ½5, ½7, ½9.

Szabóné: Hunnia 4, 6, 8.

Mágnás Miska: Kultúr 4, 6, 8.

Tűz: Alkotás ½5, ½7, ½9.

Janika: Béke ½5, ½7, ½9.

Hamupipőke: Admiral ¾5, ¾7, ¾9.

Kincs: Phönix 11, 1, 3, 5, 7, 9.

Makacs menyecskék: Olympia ½5, ½7, ½9.

Póruljárt keresztesfiuvagok: Ujlaki 4, 6, 8.

Jóreménység: Éva ½5, ½7, ½9.

Beszterce ostroma: Árpád ¼4, ½6, ½8.

Híradó mozi: A béke ifjú harcosai. A cigaretta élete. Magyar és szovjet híradó. Tavasz a hegyekben (színes film). Reggel 9-ől este 11-ig folytatólag.

Parasztküldötteink a Szovjetunióban

A szovjethatalom alatt felvirágzott üzbég földmüvelés gazdag tapasztalatai nemsokára a mi mezőgazdaságunkat is gazdagítják majd. Pogácsás György, a magyar parasztküldöttség tagja szorgalmasan jegyez az „Üzbégisztán Ötéves Terve" szovhozban

Tízezres tömeg kísérte utolsó útjára a seraingi temetőbe a belga és a nemzetközi munkásosztály mély gyásza közepette Julien Lahaut elvtársat, a Belga Kommunista Párt elnökét, akinek életét fasiszta gyilkosok golyója oltotta ki

Hat éve szabadult fel Románia!

A romániai Sibiu megye Poiana nevü falujának kórusa. A népi demokratikus kormány a dolgozók kulturális színvonalának emelése érdekében már eddig 11.000 kultúrházat létesített a falvakban

Szomolyai Agostonné, országgyülési képviselő, a magyar parasztküldöttség tagja, Mária Liszenkó kolhozelnökkel, a Szocialista Munka Hősével, a Legfelső Tanács tagjával beszélget: „Ilyen búzát szeretnénk termelni majd mi is a csoportban."

A X. kerületi tanács elnöke, Fehérvári Rezső elvtárs, szerelő és a tanács titkára Tóth József elvtárs, fémöntő, a harmatutcai építkezés ütemét ellenőrzik, hogy november 30-ra beköltözhető legyen 110 lakás

A szovjet tapasztalatokat felhasználva a MAVAG technikus komplex-brigádja elkészítette az első anódmechanikus esztergakéskőszörüt. A „köszörü" acélból készült, tehát nem kell külföldi szilíciumkarbidot behozni. Az ilymódon köszörült kések élettartama háromszorosa a réginek, mert a készülék hidegen dolgozik, csak az áramerősséget kell változtatni rajta

A Román Munkapárt könyvkiadójának hatalmas könyvtárautói rendszeresen felkeresik a Román Népköztársaság falvait, hogy politikai és szépirodalmi könyvekkel lássák el a dolgozó parasztságot

Kormányzatunk időben gondoskodott az iskolák olcsó és jó tankönyvellátásáról. Az általános iskola első osztályos könyve 4, a második osztályos 6 forintba kerül az iskolában, de a többiek is olcsóbbak, mint az üzletben. A Tomcsányi-úti általános iskola üttörői boldogan rendezgetik a most érkezett tankönyv-szállítmányt

Befejezéshez közeledik a XIII. kerületi MDP-székház építkezése a Váci-úton. A hatalmas épületben 600 személyt befogadó, forgószínpaddal ellátott kultúrház, valamint lakások lesznek

A romániai „Gheorghiu-Dej" ruhagyár bölcsődéjének fürdőszobájában szakképzett gyermekápolónők gondozzák az üzem dolgozóinak gyermekeit

MUNKÁCSY-DÍJAS ALKOTÁSOK

A mai magyar képzőművészet megtalálta az utat a dolgozó néphez. Napról-napra a dolgozók ezrei látogatják a Műcsarnokban az I. Magyar Képzőművészeti Kiállítást.

Benedek Jenő „Mit láttam a Szovjetunióban" című festménye, amely a Munkácsy-díj II. fokozatát kapta

Beck András „Olvasó munkás" című művét a Munkácsy-díj I. fokozatával tüntették ki

Dühöng az amerikaiak terrorja Korea megszállt részén. Képünkön amerikai katonák kivégzésre hurcolnak egy öreg koreai parasztot

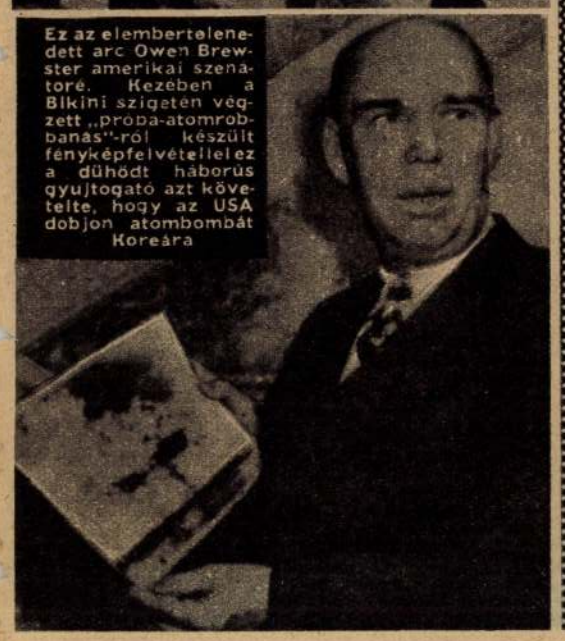

Ez az elembertelenedett arc Owen Brewster amerikai szenátoré. Kezében a Bikini szigetén végzett „próba-atomrobbanás"-ról készült fényképfelvételeket lebegtet. A dühödt háborús gyujtogató azt követelte, hogy az USA dobjon atombombát Koreára

Néphadseregünk nyári gyakorlaton

Szuronyt szegezve, lendületes támadással rohamozzák néphadseregünk katonái az „ellenség" állásait. Folynak a nyári harci gyakorlatok: — katonáink úgy gyakorlatoznak, hogy méltók legyenek a hős szovjet harcosokhoz

A gyakorlat szünetében összegyülnek a bajtársak: a politikai tiszt felolvas az újságból, megbeszélik a politikai eseményeket

Athenaeum Nyomda N. V. mélynyomása

SZABAD NÉP
KÉPES MELLÉKLETE

1950. AUGUSZTUS 27, VASÁRNAP

A Szovjetunióból hazatért magyar paraszt küldöttség szerte az országban elviszi a világ legfejlettebb, szocialista mezőgazdaságának hírét s tapasztalatait a dolgozó parasztsághoz. Az egyénileg dolgozó parasztküldöttek máris belépték a termelőszövetkezetbe és a küldöttség valamennyi tagjával együtt lelkes felvilágosító munkát végeznek, hogy minél több dolgozó parasztot vezessenek a jólét és a virágzó élet Szovjetunióban megismert biztos útjára. Péti János parasztküldött, taskenti élményeiről beszél tamási paraszt társainak

TÁRLATVEZETÉSEK

a kiállításon

November 21-én, vasárnap délelőtt 11 órakor:
Dr Pogány Ö. Gábor

November 25-én, csütörtökön délután 5 órakor:
Dr Scheiber Mária

November 28-án, vasárnap délelőtt 11 órakor:
Dr Fehér Zsuzsa

★

KÉPZŐMŰVÉSZETI ELŐADÁSOK

a kiállítóhelyiségben
vetített képekkel

November 24-én, szerdán délután 6 órakor:
A SZÍNEK SZEREPE A FESTÉSZETBEN
Előadó: **Szentiványi Lajos**

December 1-én, szerdán délután 6 órakor:
A VONAL ÉS A FORMA SZEREPE A FESTÉSZETBEN
Előadó: **dr Kampis Antal**

December 8-án, szerdán délután 6 órakor:
FESTŐI KOMPOZÍCIÓK
Előadó: **Szegi Pál**

Belépés díjtalan

★

KÖVETKEZŐ KIÁLLÍTÁS

CSÁKI-MARONYÁK JÓZSEF

festőművész és

SOMOGYI JÓZSEF

szobrászművész
gyűjteményes kiállítása

December 4-től december 19-ig

A Fővárosi Népművelési Központ

képzőművészeti vonatkozású tanulmányi kirándulásai, tárlatvezetései

November 20., szombat

Szentiványi Lajos festőművész műterme. Gyülekezés délután ½5 óráig a IV., Deák-tér 3. sz. előtt. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint.
Előadó: *Török Tivadar* festőművész-tanár.

November 21., vasárnap

Duray Tibor festőművész kiállítása a Rózsa Miklós szalonban. (V., Sztálin-tér 3.) Gyülekezés délelőtt 10 óráig a Szalon bejáratánál. Részvételi díj nincs.
Előadó: *Végvári Lajos.*

November 27., szombat.

Czene Béla festőművész műterme (XIV., Szente-u. 31). Gyülekezés délután ½5 óráig a 67-es villamosnak az Erzsébet királyné-úton, a Rákos-pataknál levő megállójánál. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint.
Előadó: *Török Tivadar* festőművész-tanár.

November 28., vasárnap.

XIX. századi magyar festők műveinek kiállítása a Szépművészeti Múzeumban. Gyülekezés délelőtt 9 óráig a Múzeum Hősök-terén levő főbejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint.
Előadó: *Végvári Lajos.*

December 5., vasárnap.

Középkori és reneszansz-kori szoboremlékek gipszmásolatai a Szépművészeti Múzeumban. Gyülekezés délelőtt 9 óráig a Múzeum Hősök-terén levő főbejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint.
Előadó: *dr Kampis Antal* egyet. m.-tanár.

Minden pénteken délután 6 órakor

IRODALMI DÉLUTÁNOK

a kiállítóhelyiségben.

Belépés díjtalan

Felelős kiadó: dr Faludi János
Székesfővárosi házinyomda Budapest, IV., Közp. városháza — 115583
Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

A FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSAI

VII., Rákóczi-út 30., félemelet

XXI.

BENEDEK JENŐ

festőművész
műveinek kiállítása

1948 november 18-tól december 1-ig

✦

A katalógus díjtalan

Benedek Jenő új képei

A Szolnoki Művésztelepről kerültek a kiállításra e művek. Földrajzi vonatkozásaik már bizonyos mértékig meg is határozzák jellegüket. Az alföldi festészet egyik változatát van alkalmunk általuk megismerni, azokat a formai és tartalmi sajátságokat, melyeknek a siki emberek művészetében komoly hagyományuk van. Tornyai János föllépése óta kétségtelenné vált, hogy különösen a Tiszatáj, de az egész Nagy Magyar Alföld félreérthetetlenül rányomja bélyegét az e területen dolgozó mesterek stílusára. Van valami fullasztó, s komorsága mellett is izzó az itt készült festményeken, melyek mindegyike éppen hangulati tulajdonságai révén a kifejezés lenyűgöző erejével hat. Nagy István kiteljesedése is Baja környékén következett be, amikor népi motivumai, egyszerű megoldásai éles megvilágításban jelentek meg, a balladai szűkszavúsághoz érzéki fényeket csatolt. Még Mednyánszky László egyes tanyai emlékein, Nagy Balogh János néhány kubikosán is megmutatkozik a tagolatlan távlatok megfoghatatlansága, a valószínűtlenné forrósodó sugárzás hatása. A legtipikusabb példát Koszta József szolgáltatta, aki a festőiséget helyi tulajdonságokkal ruházta fel, a megvilágításban, fűtöttségben, feszültségben olyan fokozatokat ért el, melyek a szentesi menyboltvillódzásai nélkül el sem képzelhetők. Rudnay Gyula vagy Holló László további részleteket tettek még hozzá az alföldiség színskálájához. Valamennyien indulatos őszinteséggel számoltak be tapasztalataikról; a tónusok intenzitásának növelésében hangsúlyozott állásfoglalásuk tükröződik. Aki vidékeink nyomorúságát látta, szegényparasztságunk középkori helyzetét tanulmányozhatta, képtelen volt nyugodt hangon szólni; emberi szolidáritástól vezérelve önkénytelenül is hangosabb beszédbe fogott. Még a higgadtnak és egykedvűnek látszó, de mindenképpen tárgyilagos Fényes Adolf se bírta kellő nyugalommal, s játékosnak, stilizálónak indult mesekorszakába is mind több kísérteties, szorongató elem vegyült.

Az örökséget Benedek Jenő vette át. Kortársai, ha külsődlegesen vállalják is a táj szellemét, inkább csak a nagyok utánzására telik érdeklődésükből. Benedek Jenő egész idegrendszerével, minden figyelmével a probléma felé fordul. Tudja jól, hogy az ország közepén, az éghajlati szélsőségek, bárgyú szokások, mozdulatlan vágyak szövevényében minden mű megalkotása mindjárt a társadalmi felelősség kérdését is fölveti. Az igazi tehetség tehát érzékeny szívvel közvetíti környezetének jelenségeit, a közösség mozgását, az embernek és világának összefüggő ügyeit. Akkor kezdi megérteni saját hivatását, amikor az eseményekben és jellemekben, a tárgyak természetében és az élet ízeiben törvényszerűségeket fedez föl s azokat lerögzíteni kívánja.

Benedek Jenőnek súlyos mondanivalói vannak szociális élményeiről. Ez a közlendő olyan terhes, hogy megnyilatkozásai szinte pesszimisztikusnak hatnak. A tiszai életforma és a sok történelmi megpróbáltatás talán indokolná a döbbenetet, ha a szemléletesség valahogy mégis a kibontakozást bizonygatná. Pedig legtöbbször csupán a dokumentumig jut el, a festés drámai keménységének megteremtéséig, addig a pontig, ameddig az adott helyzet mindössze tudomásulvételre szorul. A kompozíciók ideológiailag még esetlegesek, a téma megállapító, de kevéssé nevelő, a földolgozás módja a realizmust érinti, viszont a magatartás bizonytalan marad. Holott ilyen tényszerű ábrázolással már nem kellene tétovázni, a földosztás után és a szocializmus útján a nemes faktúrát, a helyes technikát, a megjelenítő színkezelést eszmei szempontok megjelenítésére lehetne használni. Nincs senki, aki a fényezett felületek klasszikus műgondját úgy megközelítené, mint Benedek Jenő; s csak kevesen vannak, akik egységes szakmai irányelv segítségével oly szilárd összeállításokat produkálnának, mint amilyenek a kiállított festmények. A harsogó fénycsúcsok, zárt foltok, meggondolt lokálszínek, töretlen harmóniák szervesen illeszkednek egymás mellé, s szerepük végső fokon valamely tárgykör pontos előadása. A mesterségbeliség és tartalmiság összeegyeztethetősége ilyen kiváló minőség mellett már önmagában is elegendő kell legyen pozitív állásfoglalás megtételére.

A veszélyes kétségeket hordozó munkamódszerben is van viszont építő tanulság a mai művészetelméleti viták számára, s ez az érzelmi anyag leplezetlen jelenléte. Művészünknek van bátorsága gátlástalanul beépíteni alkotásaiba lelkiállapotát, lobogó kontrasztok révén elkiáltani rettenetét, vagy simulékony árnyalatokkal elárulni meghatottságát. Hogy ez a lelkiállapot még mindig gyanakodó, oktalan aggályokkal teli, az lehet helytelen, de maga a tünet figyelemreméltó. Perspektivát nyujt ugyanis az eszményesítéshez, vitathatatlannná teszi, hogy a realista felfogás összekapcsolható a romantikus hajlamokkal. Ami az elvek tisztázódásának előrehaladottabb periódusában, a meggyőződés megerősödésével, az ideológiai ismeretek biztonsága esetén a szocialista világnézet kézzelfogható képzőművészeti megfogalmazásához segíthet. Bendek Jenő nekibuzdulásai és elszontyolódásai, fortisszimói és pianói, reménykedései és letargiái olyan skálát nyitnak a festői alakítás terén, hogy a legteljesebb emberi közlésekhez, a legmagasabbrendű gondolatok illusztrálásához vezet. Ha a valósághűséget a meggyőzöttség indulata szinte már a látomásosság izgalmával hatja át, az errevaló készség az új történelmi korszak uralkodó eszméjének kifejezésére is alkalmassá teheti mesterét.

Pogány Ö. Gábor.

BENEDEK JENŐ FESTMÉNYEI

OLAJFESTMÉNYEK:

1.	Egyedül	3.000 Ft
2.	Nő mandolinnal	3.000 «
3.	Ketten	3.000 «
4.	Anya	3.500 «
5.	Önarckép	2.000 «
6.	Lovas	2.000 «
7.	Lovas	2.000 «
8.	Hazafelé	2.000 «
9.	Munka után	2.000 «
10.	Favágók	2.000 «
11.	Utcai jelenet	2.000 «
12.	Asszony és tehén	2.000 «
13.	Mosónő	2.000 «
14.	Vázlat	2.000 «

VÍZFESTMÉNYEK:

15.	Munkás	500 Ft
16.	Ember és ló	500 «
17.	Séta	500 «
18.	Hazafelé	500 «
19.	Tehén	500 «
20.	Nő	500 «
21.	Maszk	500 «
22.	Asszonyok	500 «
23.	Lovas	500 «

RAJZOK:

24.	Önarckép	500 Ft
25.	Emberek	500 «
26.	Anya	500 «
27.	Várakozás	500 «

A Szovjetunió minisztertanácsa Szörényi Imre magyar orvostudóst Sztálin-díjjal tüntette ki

A Pravda közli, hogy a Szovjetunió minisztertanácsa az orvostudomány területén 50.000 rubeles, III. fokozatú Sztálin-díjban részesített egy munkaközösséget, amelynek tagjai között ott van a magyar Szörényi Imre is, a biológiai tudományok doktora. A munkaközösség új gyógyászati készítményt dolgozott ki és vezetett be az orvosi gyakorlatba.

Szörényi Imre élete és munkássága szorosan összekapcsolódott a hatalmas Szovjetunió tudományának fejlődésével. Az ő életpályájában mintegy a magyar tudomány felszabadulás előtti és utáni története ölt testet. Azé a tudományé, amelynek a képviselői a Horthy-fasizmus idején vagy képességeiknek nem megfelelő alantas munkakörben dolgoztak, vagy az országot kellett elhagyniok, hogy tudományos ambicióikat kielégíthessék. Annak az új magyar tudománynak képviselője Szörényi Imre, amely a felszabadító Szovjetunió végtelen segítségével érte el soha nem látott virágzását.

Hazánk minden dolgozója, egész népünk büszke arra, hogy egy kiváló magyar tudóst a legnagyobb díjjal tüntettek ki, amelyben tudós részesülhet.

Szörényi Imre 1905-ben született. Budapesten végezte el az orvostudományi egyetemet. A haladó irányzatokat képviselő Háry-intézetben folytatott fiziológiai-kémiai kutatásokat és a Korányi-klinikán dolgozott. 1929-ben külföldre ment. 1934-ben *Pallagyin* akadémikus, az Ukrán Tudományos Akadémia mostani elnöke meghívására a Szovjetunióba utazott, ahol a Pallagyin akadémikus vezetése alatt álló Biokémiai Intézetben kezdett dolgozni. Osztályvezetője lett az Ukrán Tudományos Akadémia Biokémiai Intézetének, majd 1936-ban a tudományok kandidátusa fokozatot nyerte el, 1942-ben pedig a biológiai tudományok doktora lett.

Kutatásai során különösen a légzési folyamatokkal, az izomtréning kérdéseivel és az izomműködésben szerepet játszó fermentumok, valamint a fehérjék vizsgálatával foglalkozott. A Szovjetunióban dolgozta ki azt az új gyógyszert, amelynek sikeres gyakorlati alkalmazásáért most Sztálin-díjjal jutalmazták. 1945-ben a Szovjetunió Legfelső Képesítő Tanácsa a biokémia professzorává nevezte ki Szörényi Imrét.

1950-ben visszatért Magyarországra, ahol a Magyar Tudományos Akadémia levelező tagjává választotta és vezetője lett a Magyar Tudományos Akadémia Biokémiai Intézetének. Szörényi Imrének nagy része van abban, hogy a magyar tudósok megismerkedtek a Szovjetunióban elért legújabb eredményekkel. Munkatársait a biokémiai intézetben arra nevelte, hogy az élenjáró szovjet tudomány módszerei szerint dolgozzanak. Szörényi Imre jelenleg betegszabadságon van a Szovjetunióban.

Magyarországra érkezik a Komszomol küldöttsége

A DISZ Központi Vezetőségének meghívására március 21-én Budapestre érkezik a Komszomol küldöttsége. A küldöttség vezetője, Szemicsasznij, a Komszomol Központi Bizottságának titkára, tagjai: Razon, a Komszomol Központi Bizottsága parasztifjúsági osztályának vezetője és Ablova, a bjelorussziai Komszomol Központi Bizottságának titkára.

Rövidesen megnyitják a Volga—Don-csatornát

Moszkva, március 19.

A cimljanszkajai vizierőmű építkezése befejező szakaszába lépett. A vasbeton- és földgátakon, a vizierőműnél, a zsilipeknél, a kikötőkben és egyebütt szünet nélkül dolgoznak az építők. Minden munkát a határidőket megjelölő grafikon szerint végeznek. A grafikon pontosan meghatározza az építkezés teljes befejezésének rendjét.

Jelenleg az építkezésnél nincsenek fő- és másodrendű munkák — mondotta *Barabanov*, a cimljanszkajai vizierőmű építésvezetője. Most minden egyformán fontos

A vizierőmű felszerelését végző dolgozók kezdeményezésére minden munkaszakaszon verseny indult, amelynek győztese elsőnek írja alá az építkezés befejezéséről Sztálin elvtárshoz intézett jelentést.

A cimljanszkajai vizierőmű építői vállalták, hogy *az első áramfejlesztőt április 10-ig, a másodikat április 30-ig, a harmadikat pedig május 15-ig üzemképes állapotba helyezik.*

A víztároló megtöltése két hónappal ezelőtt kezdődött meg. Ennek a mesterséges tengernek, amelyet a szovjet emberek kezemunkája teremtett, nagysága *2700 négyzetkilométer* lesz.

A cimljanszkajai vizierőmű építői a mult év utolsó negyedében végzett munkájukért megkapták a Szovjetunió minisztertanácsának Vörös Vándorzászlaját.

Rövidesen megnyitják *a Volga—Don-csatornát* is. *Az építők állják a nagy Sztálinnak adott szavukat és a megállapított határidőre helyezik üzembe a kommunizmus sztálini építkezéseinek elsőszülöttét — a Volga—Don hajózható csatornát* — állapította meg befejezésül Barabanov.

Ma kezdődik a tervkölcsön negyedik sorsolása

Ma kezdődik Miskolcon az Ötéves Tervkölcsön negyedik sorsolása. A sorsolást *Olt* Károly elvtárs, pénzügyminiszter nyitja meg a miskolci Nemzeti Színházban. Az első napon 68.800 kötvényt húznak ki. A tervkölcsön negyedik sorsolásán összesen csaknem nyolcvanmillió forintot sorsolnak ki a szerencsés kötvénytulajdonosoknak.

Budapest dolgozói izzóhangulatú nagygyűlésen követelték:

haladéktalanul vessenek véget a baktériumháborúnak Koreában!

Szerda délután megmozdult Budapest dolgozó népe. Végeláthatatlan sorokban áradtak az emberek a Sportcsarnok felé, hogy hitet tegyenek emberségükről, hogy kifejezzék megvetésüket és gyűlöletüket a baktériumháború kirobbantói, az amerikai imperialisták ellen, hogy messzehangzó szóval követeljék a baktériumháború megszüntetését. A Sportcsarnok hatalmas termét zsúfolásig megtöltötték a béke budapesti hívei: öregek és fiatalok, üzemi munkások, értelmiségiek, asszonyok, édesanyák. Ezen a délutánon itt, a Sportcsarnokban dobogott Budapest szíve — innen küldte a főváros népe forró testvéri üdvözletét a hős koreai és kínai népnek.

Pontosan negyedhatkor megjelentek az elnöki emelvényen az elnökség tagjai. Az elnökségben helyet foglaltak *Rónai* Sándor elvtárs, a Népköztársaság Elnöki Tanácsának elnöke, *Dobi* István, a minisztertanács elnöke, *Ratkó* Anna elvtárs, egészségügyi miniszter, *Harustyák* József elvtárs, a szaktanács elnöke, *Nagy* Mária elvtárs, a Budapesti Pártbizottság másodtitkára, *Benke* Valéria, az Országos Béketanács főtitkára, továbbá kiváló írók, művészek, sztahanovisták, tudósok; az NDSZ és a DISZ megjelent vezetői és az MNDSZ vezetői. Viharos tapssal fogadták a nagygyűlés részvevői az elnöki emelvényre lépő *Han Hjo Szant*, a Koreai Népköztársaság nagykövetét és *Huan Cen* asszonyt, a Kínai Népköztársaság nagykövetének feleségét.

A tiltakozó nagygyűlést *Bacsó* Ferenc elvtárs, a DISZ főtitkárhelyettese nyitotta meg, majd *Gegesi Kiss* Pál egyetemi tanár emelkedett szólásra.

Gegesi Kiss Pál egyetemi tanár beszéde

— Mi, magyar orvosok és közöttük is legmélyebben érintve, a magyar gyermekorvosok — mondotta — iszonyattal és haraggal eltelve szereztünk arról tudomást, hogy az amerikai imperialisták lábbal tiporva a legelemibb emberi erkölcs és emberiesség törvényeit, Koreában és Északkelet-Kínában baktériumháborút kezdtek és folytatnak.

Tudatos, előre megfontolt, gondosan előkészített, az aljas merénylet következményeivel számoló bűntettről van szó. Ők, az orvos, tudom, hogy tömeges baktériumtenyészetet előállítani és ebből következően baktériumháborút kezdeni csak úgy lehet, hogy az ilyen pokoli „tudomány" egész boszorkánykonyháját tartják évekig üzemben.

Ugyanilyen ördögi rendszerességgel készítették elő annakidején a Hitler-fasiszták Majdannek, Auschwitz s a többi megsemmisítő tábor gázkamráit.

— Az emberi gonoszság ilyen feneketlen mélysége minden olyan embert felháborít, aki valamire is tartja embervoltát — folytatta Gegesi Kiss Pál. — Különösen felháborít bennünket, tudósokat, orvosokat. Alkalmunk volt megismerni azokat a nagyszerű eredményeket, amelyeket a szovjet orvostudomány ért el a betegségek megelőzésében, az emberi életkor meghosszabbításában. Ma már látjuk azokat a lehetőségeket, amelyek az orvostudomány, az ember gyógyításának tudománya előtt egyre határozottabban kibontakoznak.

Míg a béketábor országaiban a tudományt az ember szolgálatában, az ember boldogságáért fejlesztik és támogatják, addig az imperializmus gyilkossá igyekszik süllyeszteni a tudósokat.

A nyugati tudósok legkiválóbbjai maguk is állástfoglaltak ez ellen, az emberiség történetében példátlan gaztett ellen. Frederic Joliot-Curie, a Béke-Világtanács elnöke felhívást intézett ebben az ügyben a világ közvéleményéhez és felhívásában megbélyegezte a baktériumfegyver alkalmazását.

— Mi magyar orvosok, a tudomány magyar munkásai is tiltakozunk ez ellen a bűntett ellen. Ha nem így cselekednénk, egész életünk munkája értelmetlenné válna, de értelmetlenné válna maga az orvosi hivatás is. Az orvostudomány óriási vívmányai közül is a legnagyobbak közé tartozik a középkori nagy járványos betegségek: a pestis, a himlő, a kolera kiirtása. Magam is több mint negyedszázada dolgozom a járványos betegségek leküzdésén. Orvosi működésem főként annak felderítésére irányult: miként lehet megakadályozni a járványos betegségek terjedését, hogyan lehet a betegeket az életnek megmenteni, meggyógyítani. Elborzadva gondolok arra, hogy ezt az orvosi gondolkodásmódot, amelyet a hosszú, több évtizedes munka és nagy orvosmesterek tanításaihoz való ragaszkodás alakított ki, a nyugati imperialisták a saját területükön éppen ellenkező irányban akarják megváltoztatni. Az orvosokat arra igyekeznek rákényszeríteni, hogy azon gondolkodjanak: miképpen lehet a járványokat elindítani, kiterjeszteni, gyermekeket, csecsemőket, embereket járványos betegségekkel elpusztítani. Ezért,

a tiltakozó százmilliókkal együtt, mi is követeljük, hogy az Egyesült Államok kormánya azonnal vessen véget ennek a példátlan, őrületes gaztettnek.

Úgy érzem, alig képzelhető el szebb hivatás, mint a mi hivatásunk, az orvosoké, akik őrködünk a dolgozó ember egészségén, védjük gyermekeinket, a jövő palántáit. Nincs gyalázatosabb bűn az emberiség ellen, mint az, amit az amerikai imperializmus követ el, amikor

a baktériumfegyver felidézte járványokkal már csecsemőkorban akarja elpusztítani a jövő munkásemberét, szántóvetőjét, tudósát, művészét — a jövő nemzedékét

— fejezte be beszédét Gegesi Kiss Pál.

A nagygyűlés sokezres tömege elsöprő erejű felháborodással tüntetett az amerikai pestishiénák ellen. *„Vesszenek a gyermekgyilkos imperialisták! Bíróság elé a baktériumháború vezetőivel!"* — harsogta a tömeg. Majd Szőczei Sándor, a MAVAG-gyár Kossuth-díjas kovácsa szólalt fel.

Szőczei Sándor Kossuth-díjas kovács felszólalása

— Szóval nem lehet kifejezni azt az érzést, azt a felháborodást és gyűlöletet, amit a háborús bűnösökkel szemben érzünk. Testvéreink, a koreai nép és a kínai önkéntesek ellen baktériumfegyvert alkalmaznak, s ezzel újabb szörnyű gaztettet követnek el az emberiség ellen!

Mi, Budapest ipari dolgozói felemeljük tiltakozó szavunkat és azt üzenjük az imperialistáknak: „El a kezekkel Koreától! Akik ilyen szörnyű gaztettre vetemedtek, számoljanak azzal, hogy a népek bosszúja lesújt rájuk!"

Tegnap a MAVAG-gyárban röpgyűlésen fejeztük ki felháborodásunkat és tiltakozásunkat a baktériumfegyver alkalmazása ellen. Ezután a röpgyűlés után elhatároztuk, hogy jó munkánkkal segítjük koreai testvéreinket. Énmagam elhatároztam, hogy termelésemet 190 százalékra emelem. Hiszem, hogy együttérez velünk minden budapesti dolgozó. Ezért fogadom nevükben, hogy ezután még többet teszünk hazánk megerősítéséért, a koreai nép megsegítéséért! *Szeretnék fogadalmat tenni itt a budapesti ipari dolgozók nevében:*

egy pillanatig sem hagyjuk abba a harcot, amíg koreai testvéreinket, a koreai anyákat, gyermekeket és békés öregeket halomra veszedelem fenyegeti és amíg az imperialista gonosztevőket, ezeket az aljas bitangokat a népek bosszúja utól nem éri!

Szőczei elvtárs utolsó szavait hatalmas tapsviharba vesztek. Mint emberként tüntetett a tömeg, s megerősítve a fogadalmat: *nem nyugszunk, míg béke nem lesz Koreában!*

Mészáros Ági Kossuth-díjas színész felszólalása

Ezután *Mészáros* Ági Kossuth-díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze lépett a mikrofon elé.

— 1945 óta dolgozunk a háború nyomainak eltüntetésén — kezdte felszólalását. — A pusztítás és rombolás sebei még nem hegedtek be teljesen. Alig akad család, amely az elmúlt háború következtében ne siratná hozzátartozóját. És ma, hét évvel a háború után az imperialisták az eddiginél borzalmasabb fegyvereket állítanak elő.

— Minden épeszű ember tudja, mit jelent egy járvány, egész országrészeket irthat ki. A járvány nem kíméli a gyerekeket, asszonyokat, öregeket. És is anya vagyok, egy a sok közül. Reszketek kisgyermekem jövőjéért és ezért

erről a helyről kiáltom az összes édesanyához a világon: fogjatok össze anyák, ragadjátok meg a fenevadak rombolásra törő kezét.

Rátz György, Koreában járt magyar orvos felszólalása

Mészáros Ági felszólalása után *Rátz* György, Koreában járt magyar orvos jelentkezett hozzászólásra.

— Jártam kint Koreában, megismertem a koreai nép harcát s ugyan akkor megismerkedtem az amerikai imperializmus aljas eszközeivel is — mondotta. — Az amerikaiak most baktériumháborúval próbálkoznak, ezzel akarják a koreai népet elpusztítani, ezzel akarnak eredményeket elérni. Biztosak lehetünk benne, hogy amint eddigi terveik nem sikerültek — ez a terv sem fog sikerülni.

Vesszenek a baktériumháború kezdeményezői! — fejezte be szavait részvevők lelkes helyeslése közben.

AZ 1952. ÉVI KOSSUTH-DÍJASOK

TÓTH ALADÁR,
az Állami Operaház igazgatója

Az Operaház kiváló művészi eredményeinek elérésében szerzett érdemeiért kapott Kossuth-díjat

GERLÓCZI LAJOSNÉ
általános iskolai tanítónő

A „Módszertani kézikönyv az általános iskola I. osztályának olvasás-írástanításához" című negyedmagával írt mű társszerzője, kiváló nevelő.

BENJAMIN LÁSZLÓ
költő

„Tűzzel-késsel" című verseskötetéért tüntették ki.

BENEDEK JENŐ
festőművész

„A tanács első ülése" és „Partizánok" című festményéért jutalmazták Kossuth-díjjal

BARTOS GYULA,
a Nemzeti Színház művésze

Katona József „Bánk bán"-jában Tiborc szerepének alakításáért részesült Kossuth-díjban.

Pak Csol Gon, kétszeresen kitüntetett koreai partizán, a budapesti Kim Ir Szen iskola növendéke beszél

A hazánkban tanuló koreai gyermekek üdvözlete

...után a budapesti Kim Ir Szen-... növendékeinek küldöttsége ne... Pak Csol Gon kétszeresen ki...tett ifjú koreai partizán üdvö...a nagygyűlést.

Mi Magyarországon ma a ma... nép vendégszeretetét élvezzük ...ondotta a többi között. — Békés ...nyok között tanulunk, de nem ...k elfelejteni azt az aljával bar...ságot, amelyet hosszú időn át mi ...tapasztaltunk, amikor az amerikai ...mperialisták, az áruló liszinmanisták megtámadták szép hazánkat. A koreai hadsereg és a koreai nép nem nézi ezt tétlenül. Közülünk is többen nemrég még a partizánok soraiban küzdöttek.

— Az amerikai imperialisták eddigi barbárságukon is túltéve, most minden emberiességet meghazudtoló, gaz baktériumháborúba kezdtek, de mi tudjuk, hogy *bármilyen aljasságra is vetemednének: a koreai nép, a koreai hadsereg minden erejét megfeszítve, bátran és eltökélten folytatja a harcot, amíg kivívja teljes függetlenségét és szabadságát.*

A budapesti Kim Ir Szen-iskola növendékeinek üdvözlete után *Palotai* Erzsi előadóművésznő elszavalta Csohány Gabriella *„Baktériumháború"* című versét, majd *Lutz* János, az Egyesült Izzó sztahánovistája kért szót. Ezeket mondotta:

— Felháborodva értesültem a *Szabad Népből* az amerikai imperialisták újabb gaztetteiről. Én azzal fejezem ki legjobban gyűlöletemet az agresszorok ellen, hogy átlagteljesítményemet május 1-re 260 százalékra emelem. Ezen kívül vállalom, hogy két tanítványomat, akik már sztahánovista szinten dolgoznak, hozzásegítem a sztahánovista oklevél elnyeréséhez, hogy ők is még keményebb harcosai legyenek a békének.

Éljen a békeszerető népek megbonthatatlan barátsága! Éljen Sztálin és Rákosi elvtárs! — fejezte be felszólalását.

A sokezer ember lelkesen ugrott fel, s percekig forrón éltette Sztálin és Rákosi elvtársakat.

A kínai fiatalok képviselőjének felszólalása

A sokezres tömeg lelkes ...enzése közben *Ko Ai Szun*, a DIVSZ kínai képviselője szólalt fel ezután. A kínai nép és ifjúság nevében forrón üdvözölte Budapest dolgozóit.

— Az amerikai imperialisták azzal, hogy Korea és Északkelet-Kína területén megkísérlik a baktériumfegyver felhasználását a koreai háború meghosszabbítására és kiterjesztésére, az új világháború kirobbantására törekednek — mondotta. — De

ez egyáltalán nem erősségük, hanem ellenkezőleg: gyengeségük és végső elkeseredésük jele. Ma a Szovjetunió vezette béketábor erősebb, mint valaha!

— Az egész kínai nép és ifjúság egyemberként mozdult meg és kifejezte tiltakozását, határtalan felháborodását az amerikai imperialisták embertelen cselekedetei felett.

Mi szilárdan hisszük, hogy az amerikai imperialisták agresszív tervei teljes kudarcba fulladnak. A győzelem mindig azé a népé, amelynek oldalán az igazság áll.

— A magyar nép és ifjúság jelentős segítséget és támogatást nyujtott nekünk az amerikai agresszió elleni harcunkban és Korea megsegítésében Mi megköszönjük ezt a segítséget és támogatást. Vigyük tovább országaink népének és ifjúságának az amerikai imperialisták, az emberiség közös ellenségei elleni együttes harcát a békéért és az igazságért! — fejezte be felszólalását a nagygyűlés részvevőinek forró tapsa közben. A tömeg percekig éltette a nagy Sztálin, Mao Ce Tung és Rákosi Mátyás elvtársakat, éltette a kínai és a magyar nép szoros barátságát.

Ezután *Kolozs* Andrásné, az RM Kerékpárgyár sztahánovistája kért szót, hogy **megbélyegezze** a baktériumháborút. Követelte, hogy *a baktériumháborúért felelősöket állítsák nemzetközi bíróság elé.*

Nagy Sándor, Sztálin- és Kossuth-díjas író beszéde

Ezután *Nagy* Sándor, Sztálin- és Kossuth-díjas író beszélt.

— A fiatal magyar írók nevében szólalok fől és nincs szavam elmondani, hogy mennyire megdöbbentett bennünket az amerikaiak aljas baktériumtámadásának híre — mondotta.

— Az amerikai imperializmus most megmutatta embertelen ábrázatát: már nem is nagyon takargatja világpusztító céljait. De a minden emberi érzésből kivetkőzött merénylő a világ dolgozóinak legyőzhetetlen erejével és igazságával került szembe. Ebben a harcban

magyar írónak lenni egyet jelent a békéért folytatott rendíthetetlen küzdelemmel. Mártsuk meg tollunkat a gyűlölet tüzében, amely a nép szívében ég, mártsuk a tengernyi könnybe, amely a gyermeküket féltő koreai anyák szeméből árad.

Leplezzük le ezeket az emberi mivoltukból kivetkőzött gonosztevőket, az írói szó erejével tárjuk egész népünk elé feneketlen gonoszságukat.

— Lelkesítsük nagy hősi tettekre dolgozó népünket. Olyan tettekre, amelyek a legméltóbb választ jelentik az imperialista tömeggyilkosoknak. Olyan tettekre, amelyek erősítik hazánkat, erősítik a békefrontot, olyan tettekre, amelyek megmutatják az emberiség ellenségeinek a békéért harcoló milliók legyőzhetetlen erejét — fejezte be felszólalását lelkes taps közben Nagy Sándor.

Nagy Sándor szavai után a nagygyűlés részvevői lelkesen elfogadták az alábbi táviratot szövegét:

A nagygyűlés távirata az Egyesült Nemzetek Szervezetéhez

Munkások, tudósok, orvosok, művészek, diákok, gyermekeiket féltő anyák — Budapest dolgozói mai izzóhangulatú nagygyűlésükön vádat emelnek az emberiség legelvetemültebb ellenségei, a baktériumháborút kezdő amerikai imperialisták ellen. Budapest dolgozó népe, amely a fasizmus dúlása után a magyar fővárost ujjáépítette s napról napra szebbé teszi, iszonyodva gondol azokra az új fasisztákra, a náci fenevadak utódaira, akik a történelem eddig ismert legförtelmesebb tömegpusztító eszközeivel, a pestist és kolerát terjesztő baktériumokkal egy egész ország lakosságát akarják kiirtani, földjét és levegőjét döghalállal megfertőzni. Budapest dolgozó népe az Egyesült Nemzetek Szervezetéhez, mint a világ békéjéért elsőrendű felelősséget viselő nemzetközi fórumhoz fordul és az emberiesség nevében követeli: azonnal lépjen közbe! Ne tűrje, hogy az imperialista tömeggyilkosok tovább garázdálkodjanak az ENSZ lobogója alatt! Akadályozza meg az imperialista gonosztevőket példátlanul gaz terveik végrehajtásában! Budapest dolgozói követelik: bélyegezze meg az amerikai imperialisták koreai baktériumháborúját s állíttassa nemzetközi bíróság elé az emberiség ellen elkövetett alávaló merénylet tetteseit!

Budapest egymillióhatszázezer lakosa nevében

az amerikai imperialista gyilkosok koreai baktériumháborúja ellen tiltakozó nagygyűlés.

Péntek Rezsőné esztergályos felszólalása

Ezután szót kért Péntek Rezsőné, a Láng-gyár esztergályosa.

— Én a Láng Gépgyár nagyeszter...gaműhelyének esztergályosa vagyok. Csatlakozva Szőcsei elvtárs felajánlásához, a magam részéről vállalom, hogy teljesítményemet 10 százalékkal felemelem és teljesen selejtmentes munkát végzek. A légszivattyúhajtó...udak készítésénél ezután egy helyett két gépen fogok dolgozni.

— Nekem két egészséges, mindig ...ókedvű gyermekem van, akiknek az ...boldogság jutott osztályrészül, hogy ...szabad országban, békében élhetnek, ...evelkedhetnek. Soha nem felejtem el, ...ogy amikor egyikük fertőző betegsé...et kapott s kis élete veszélyben for...ott, milyen szerető gondoskodással ...ették körül a járvány-kórházban. Az ...rvosok mindent elkövettek, hogy meg...mentsék életét és végül is a tudomány, emberszeretet győzedelmeskedett a pusztító baktériumok felett.

— Ugyanakkor, amikor nálunk napról napra harcot folytatnak a tudósok és orvosok a baktériumok ellen, az amerikai imperialisták tenyésztik, szaporítják ezeket a parányi gyilkosokat és velük ártatlan emberek ezreit pusztítják el.

Milyen szavakat is találhatnék, hogy kellően megbélyegezhessem ezt a példanélküli gaztettet? Milyen jelzővel illethetném őket, ami csak megközelítően is kifejezné azt, amit irántuk érzek? Nem találok erre elég kifejező szavakat, de azt akarom, hogy tetteim beszéljenek helyette. Mindennap, minden órában életemmel, munkámmal adok választ ezekre a gaztettekre.

Szeratics Károly sztahánovista ifjúmunkás felszólalása

A budapesti ifjúság nevében *Szera...cs* Károly, a Kistext sztahánovista ...júmunkása szólalt fel.

— Mi, Budapest dolgozó- és tanuló ...ataljai egyemberként tiltakozunk az ...mberiség történelmében példátlan go...osztett ellen — kezdte.

— Követeljük, hogy az egész dolgozó emberiség színe előtt vonják felelősségre az imperialista tömeggyilkosokat.

...i, budapesti fiatalok ezen a nagy...gyűlésen is megfogadjuk, hogy ...méltó választ adunk az ameri...kai beavatkozók barbárságaira. Én ...zzal válaszolok az imperialisták gaz...ettére, hogy még jobban dolgozom, ...még többet adok drága hazámnak. ...Rákosi elvtársnak tett ígéretemet be...tartottam, sőt túl is teljesítettem: már...ius 9 helyett már március 4-én befe...eztem ötéves tervemet. Most, az im...erialista tömeggyilkosok gaztetteire ...dott válaszképpen megfogadom, hogy **április 4-re, hazánk felszabadításának hetedik évfordulója tiszteletére május 1-ig befejezem a második ötéves terv első negyedévének tervét.**

Czapik Gyula, Badalik Bertalan és Dudás Miklós püspökök tiltakozása a baktériumháború ellen

Dr *Czapik* Gyula egri érsek, az egri főegyházmegye metropolitája az alábbi táviratot küldte az ENSZ-hez: *„A keresztény erkölcs értelmében minden baktériumháborút tilosnak tartok és elítélem, akár Koreában, akár bárhol másutt alkalmazzák."*

Badalik Bertalan veszprémi püspök a következő táviratot intézte az ENSZ-hez: *„Tekintettel arra, hogy a tömegpusztításra alkalmas fegyverek használata s így a baktériumoké is az emberiesség és a keresztény erkölcs ellen van, a magam részéről is nyomatékosan kérem a koreai és az északkelet-kínai eseményekkel kapcsolatban nevezett fegyvereknek eltiltását."*

Dr. *Dudás* Miklós hajdúdorogi görögkatolikus püspök a következő táviratot intézte az ENSZ-hez: *„A keresztény erkölcs és az emberiesség legelemibb követelményei teljességgel és minden körülmények között kizárják a tömeggyilkolásra és békés polgárok életének elpusztítására alkalmas fegyverek használatát, ezek között nem utolsó sorban a baktériumfegyver alkalmazását. Ezért úgy a keresztény erkölcs, mint az emberiesség szellemében elítélem, hogy az Egyesült Államok ezt a fegyvert a koreai háborúban alkalmazzák."*

A diákok erősödő békeharcáról számoltak be a külföldi küldöttek a Nemzetközi Diákszövetség végrehajtó bizottságának sajtófogadásán

A Nemzetközi Diákszövetség végrehajtó bizottsága a magyar és a külföldi sajtó képviselőinek részvételével szerdán délben a parlament épületében sajtófogadást rendezett. A március 14-től 18-ig 28 ország 37 részvevőjével lefolyt végrehajtóbizottsági ülés munkáját Josef *Grohman* ismertette.

A beszámoló után a külföldi és magyar sajtó képviselői tettek fel kérdéseket a végrehajtó bizottság tagjaihoz. Az NDSZ és az amerikai diákok közötti kapcsolat elmélyítésével foglalkozó válasz elmondotta: ezirányú levélváltás során az NDSZ javaslatot juttatott el az amerikai diákszövetséghez. Az NDSZ azonban számos nehézséggel találja magát szemben, *mert az amerikai kormány most is megakadályozta, hogy a végrehajtóbizottsági ülésen az amerikai diákszövetség képviselői részt...vegyenek.*

Djamsid *Ekbatani*, az iráni diákság képviselője, az iráni diákok harcáról szólva elmondotta: *a diákok az elmult év áprilisában hatalmas sztrájkkal fejezték ki szolidaritásukat a déliráni kőolajmunkások iránt, s a sztrájk során 30.000 közép- és főiskolás diák vonult fel Teherán utcáin, követelve az Angol-Iráni Kőolajtársaság koncessziójának megvonását.* Az iráni diákok szolidaritási mozgalmukkal támogatják *az egyiptomi diákság* harcát. Ez a szolidaritás megnyilvánult a kairói és a teheráni diákok küldöttségeinek kölcsönös látogatásában is.

Paolo *Pescetti* (Olaszország), az NDSZ főtitkárhelyettese rámutatott a magyar és az olasz diákság élete közötti különbségre.

Midőn látogatást tettem az Agrártudományi Egyetem korszerűen berendezett épületében — mondotta —, eszembe jutott, hogy *néhány héttel ezelőtt a salernói agrártudományi egyetem diákjainak többnapos sztrájkot kellett folytatniok, mivel az olasz kormány még annyi pénzt sem adott az egyetem számára, hogy fűthessék a helyiségeket.* Midőn a magyar diákok arról beszéltek nekem, milyen ösztöndíjakat kaptak, hogyan mentesíti őket a nép állama minden anyagi gondtól, eszembe jutott, hogy *az olasz diákok 60 százaléka csak úgy tudja folytatni tanulmányait, hogy munkát vállal — nappal dolgozik, éjjel tanul —, hogy megélhessen.*

A napokban történt, hogy a római diákok tüntető felvonulást rendeztek a legújabb tandíjemelés ellen, a rendőrség megtámadta a tüntetőket, soraik közé lőtt és közülük sokat letartóztatott. Az olasz diákszövetség kétnapos sztrájkra hívta fel az olasz egyetemi hallgatókat, hogy tiltakozzanak a tandíjak emelése ellen.

Lionel *Soto* (Kuba) elmondotta, hogy a békefelhívásra Latin-Amerikában gyűjtött aláírások milliói közül sokat gyűjtöttek a diákok. Valamennyi latinamerikai ország diáksága tevékenyen résztvesz a békemozgalomban. Így például *az első brazíliai békekongresszust a brazil diákszövetség székházában rendezték meg. A venezuelai diákok a súlyos elnyomás és katonai diktatúra ellenére is hatalmas tüntetést és gyűlést rendeztek az ellen, hogy venezuelai csapatokat küldjenek Koreába. A mexikói diákok aktívan résztvettek népüknek abban a nagyszabású tömegmozgalmában, amely az ellen irányult, hogy a mexikói kormány katonai egyezményt kössön az USA-val. A mozgalom sikerrel is járt, a mexikói kormány lemondott erről a a tervről. Perubon a limai egyetemen a diákok számos békegyűlést tartottak már, amelyeken sok professzor is résztvett.*

Vuassel *Fayssal* (Szíria) a közép-keleti országok diákjainak az egyiptomi néppel kapcsolatos szolidaritásmozgalmáról számolt be. Hangsúlyozta, hogy *Közép-Kelet országainak népei forró szeretettel és reménységgel tekintenek a Szovjetunió felé.* Ez a szeretet és bizalom megnyilvánul abban is, hogy például ilyen jelszavak alatt tüntetnek: *„Éljen a Szovjetunió, a mi támaszunk és reménységünk", „Éljen a nagy Sztálin!"*

Alexandriai görögök Beloiannisz elvtárs megmentéséért

New York, március 19. (TASZSZ)

J. A. *Malik* elvtárs, a Szovjetunió ENSZ-beli képviselője március 17-én levelet intézett az ENSZ titkárságához.

A levél hangsúlyozza: a Szovjet Szocialista Köztársaságok Szövetségének képviselete az Alexandriában élő több mint 600 görög állampolgár nevében táviratot kapott, amely követeli: mentsék meg Nikosz *Beloiannisz*t és a vele együtt halálra ítélt többi görög hazafi életét, továbbá hirdessenek általános amnesztiát Görögországban.

A levéllel együtt Malik elvtárs átnyujtotta a távirat másolatát és felkérte az ENSZ titkárságát, hogy tegyen az Egyesült Nemzetek Szervezetén keresztül sürgős intézkedéseket Nikosz Beloiannisz és hét társa életének megmentése érdekében.

A görög monarchofasiszták új pert indítanak Manolisz Glezosz elvtárs ellen

A Telepress hirügynökség a Görög Távirati Irodára hivatkozva jelenti: A görög monarchofasiszták március 28-án új pert indítanak Manolisz *Glezosz*, a nemzeti ellenállási mozgalom hőse ellen.

Spanyol hazafiak Franco bírósága előtt

Mint a Reuter jelenti, Franco La Corunában, Észak-Spanyolországban 43 hazafit bíróság elé állított, azzal a váddal, hogy „kommunista propagandát folytattak a gyárakban". A vádlottak között öt nő van.

Az ügyész rendkívül súlyos büntetéseket kért az antifasisztákra, különösen Juan Vasquez Luredára, Ramon Garcia Rodriguezre, Mercedes Valada Freirere, Jozefa Vasquezre, Fallego Juanára, Varela Sartinára és Socorro Varelára.

Újabb görög katonai különítmény indul Koreába

Szófia, március 15. (BTA)

A Hellas Press hirügynökség közli, hogy a görög kormány *újabb ágyutöltelékeket szállít* az amerikai agresszorok koreai háborújához. Hétfőn Janina városából újabb katonai különítmény indult el Athénbe, ahonnan folytatja útját Koreába. *Ennek a katonai különítménynek az a feladata, hogy pótolja azokat a hatalmas veszteségeket, amelyeket a monarchofasiszták expediciós hadteste szenvedett el Koreában.* Ez a kilencedik katonai különítmény, amelyet a monarchofasiszták Koreába küldtek.

A jugoszláv kormány újabb nyolcvanöt görög gyermeket szolgáltatott ki a monarchofasisztáknak

A *Hellas Press* hirügynökség értesülése szerint Szaloniki városába 85 görög gyermekből álló újabb csoport érkezett Jugoszláviából. Ezek a gyermekek görög demokraták gyermekei, akiket a Tito-banda most kiszolgáltat az athéni monarchofasisztáknak.

A gyermekeket a görög hatóságok azonnal az úgynevezett „különleges intézetbe" — gyermekek számára létesített börtönökbe és koncentrációs táborokba — irányították.

Benedek Jenő

Jenő

* **Benedek Jenő kiállítása a Nemzeti Szalonban.** A Kut Nemzeti Szalonban rendezett kiállításán elismerő feltűnést keltett Benedek Jenő festőművész átérzésről és elmélyülésről tanuskodó „Utcarészlet" című olajfestménye. Mint értesülünk, Benedek Jenő nevével az idei kiállítási szezónban többször is találkozik majd a közönség, a festőművész a tél folyamán önálló kiállítást is rendez a Nemzeti Szalonban.

* Művés[illegible]

Új Magyarság

1943. nov. 14

t S z e r k e s z t ő U r /

ellekelt meghivónkon jelzett kiálli-

át:

ton. d. e. 10-3-ig.

---

nem felelne meg, ugy a kiállitás a töb-

orák alatt is rendelkezésére áll.

Teljes tisztelettel

Benedek Jenő festő.

Benedek Jenő nevét eddig méltatlanul csak kevesen ismerték eddig Budapesten. A művész ugyanis külföldi tanulmányutja után visszavonult a magyar Alföldre, hogy annak magányában kinccsé érlelje tudását. Fővárosi első nagyobb kiállításán minden tekintetben kiforrott egyéniség ad számot az elmult csendes-munka gyümölcseiről. Talán éppen az érlelő alföldi magány késztette őt arra, hogy mindig a dolgok mélyére, a dolgok mögé tekintsen művészetében. A lényegnek láztól és izgalomtól mentes kutatása avatja őt elmélyült művésszé. Különösen a határtalan Alföld csendje ragadja meg fantáziáját. A virradat lelket megragadó csendjét megtörő parasztszekér, mely elsőnek zörög végig a falun, s kis port ver a harmattól nedves uton, a párás őszi reggelen tehenét a hetivásárra hajtó parasztgazda, a szántó-vető ábrázolásában a falusi élet lelkét, lényegét ragadja meg. Uj képei, különösen önarcképe és Kifestett lányok című olajképe fejlődésének további lépcsőfokairól tanuskodnak.

P. menyes kiállítás

Koll. kiáll. Almásy-Teleki Éva intézetében i 1944. már-

Uj Magyarság 1944. márc. 23. (G. S. Gyűjte-

Benedek Jenő
festő

*

Benedek Jenő képei a Szolnoki Művésztelepnek immár hagyományos levegőjét árasztják magukból, de új gondolatokkal teletüzdelten, mai problémákhoz hozzászólóan. A Népművelési Központ Rákóczi-úti helyiségében kiállított festmények és rajzok elárulják, hogy alkotójuknak kemény kritikája van szociális, művészeti téren egyaránt. A kritikát még nem mondja ki mindenütt, de «akinek szemei vannak a látásra», az kiolvashatja azokból a pillanatfelvételekből, amelyek szegényparasztságunk nagy gondjait vetítik elénk hol egy-egy különösen jellemző falusi jeleneten, hol pedig valamilyen szuggesztív alakkompozíción keresztül. Az Alföld stílusa rányomja bélyegét Benedek Jenő pikturájára is, amely útkeresése, helyenkénti tapogatódzása ellenére is méltó követője annak az iránynak, amely *Mednyánszky* Lászlónál vagy *Koszta* Józsefnél a klasszikusságig emelkedett *(Hazafelé, Asszony és tehén, Mosónő, Séta).*

*

(k.t.) = Három kiállítás. Magyar Nemzet. 1948. nov. 25

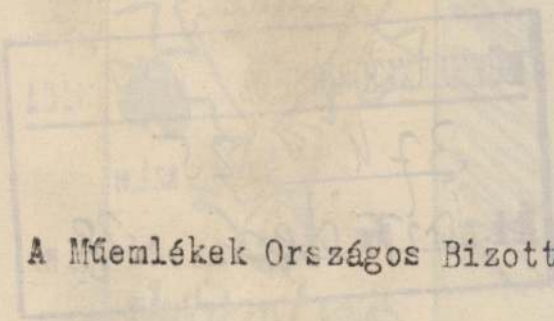
A Műemlékek Országos Bizottság

Benedek Jenő : A tanács első ülése

II. M. Képzőm. Kiáll.
1957. nov

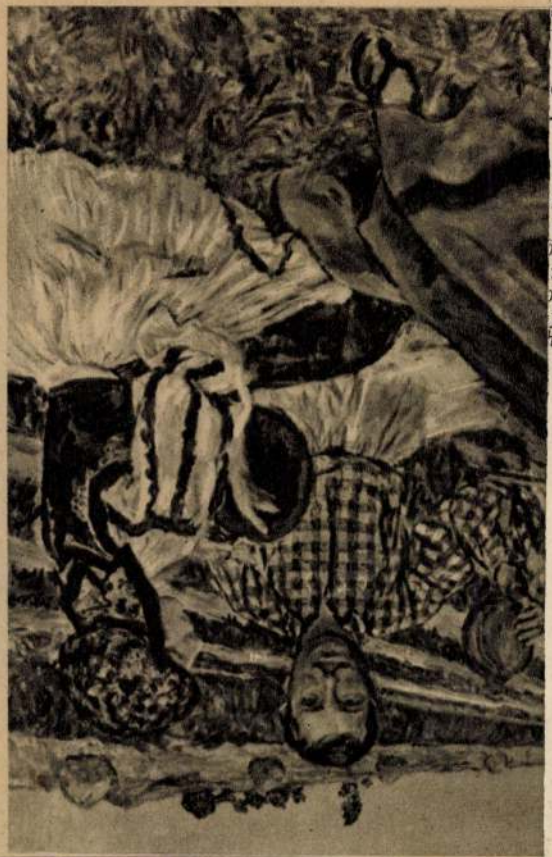

4	5	6	7
m			
ásokra		III.	IV.
Egyéb ologi kiadások	Összesen (I.—II.)	Kiküldetési költségek javadalma	Rendkívüli kiadások javadalma
Egyéb dologi kiadásokra kiutalt dologi ellátmányok. özségek (városok) *részéről egyéb ologi kiadásokra fizetett dologi ozzájárulások.*	Ebbe a hasábba az 1—4. hasábokba beírt összegeket kell könyvelni.	*Kiküldetési illetményekre és tanulmányi utazásokra kiutalt ellátmányok.* (A tanulmányi kirándulási alap javára kiutalt összegeket nem ide kell könyvelni, hanem a VII. hasábba.)	*Rendkívüli beszerzésekre, felszerelésekre, épület helyreállításokra tatarozásokra stb. külön rendelett kiutalt ellátmányok.*

Ék Sándor : Békét és szabadságot hoztak . . .

Benedek Jenő: Drága Rákosi elvtárs, jelentjük! ... (részlet)

Benedek Jenő

Elhunyt Benedek Jenő festőművész

Július 20-án, hosszú betegség után meghalt *Benedek* Jenő festőművész. 1927-től a budapesti Képzőművészeti Főiskolán *Benkhard* Ágost tanítványa volt. 1928 óta szerepel kiállításokon életképeivel, tájképeivel. Hosszabb ideig tanított Szolnokon, majd a Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban. Munkásságát 1949-ben Munkácsy-díjjal, 1952-ben Kossuth-díjjal ismerték el. Nyolcvanegy évet élt.

Magyar Nemzet, 1988. VII. 21.

1021

1984.I.14.Kossuth 4.25.

Jó reggelt Benedek Jenő festőművész

- Tegnap késő délután nyilt meg az Ernszt Muzeumban Benedek Jenő festőművész életmű kiállitása. A tárlaton Szatmári Ilona találkozott az idős művésszel, és életéről, életművéről beszélgettek.

- A cinóber piros festékes tubus okozott az oka mindennek. A kecskeméti lakatos mester 10 éves fia a papa irodai asztalánk találta.

- Ötletszerüen elkezdtem az ujjammal festeni, ami annyira megtetszett, hogy másnap elmentem a kereskedésbe ujabb színeket venni. Tulajdonképpen igy lettem én festő.

- A Kossuth dijas Munkácsi dijjas festőművész, a most 78 éves Benedek Jenő életmü kiállitása tegnap késő délután nyilt meg az

az Ernst Muzeumban, és nekünk felelevenitette ezt a különös indittatást is. Az első bemutatkozó nagy tárlata is itt volt, az Ernst muzeumban, mégpedig 1944 március 19-én nyilt meg. A sors kegyetlen szeszélye folytán a népet megszállás napján.

- Napokkal előbb Csongrádról egy lovaskocsival hoztam fel festményeimet, és több napos keresés után az Ernst muzeumban sikerült egy csoport kiállitás keretén belül bemutatni körülbelül 60 darab festményemet. A helyzet miatt a kiállitás pár napig volt nyitva, még sajnosabb, hogy a festmények nagy része elveszett.

- Benedek Jenő festőművész évtizedekig az ország különböző gimnáziumaiban rajztanárként működött, tanitott. És közben több kiállitása is volt.

- Érdekesség az is, hogy nekem volt az utolsó kiállitásom a nemzeti szalonban mielőtt lebontották.

- Sokan bizonyára nem tudják, hogy a Nemzeti Szalon, a hires nagyon hires Nemzeti Szalon a mai Engels téren volt. A mestertől most 250 mű látható, festmények, akvarellek, grafikák.

- Azaz ötven év válogatott munkái láthatók.

- 1933-tól 1983-ig.

- Kedves hallgatóink néhány perc mulva a hirekkel véget ér hajnaltól reggelig tartó zenés müsorunk. A bemondó Földi Ottó, a hirszerkesztő Martin Kovács Miklós volt. A zenét Divéki István válogatta. Technikai munkatársak Pataki Jánosné, Világi Krisztina, és Zentai László. A szerkesztő munkatársa Dömsödi Gábor, minden közreműködő nevében jó napot, kellemes hétvégét kiván a szerkesztő Király Edit.

----0000---

Benedek Jenő (Kecskemét, 1906. jan. 16 –

festő

A Kossuth- és Munkácsy díjas.

A kecskeméti művésztelepen Révész Imre irányításával tezdett rajzolni és festeni. Két év után a Képzőművészeti Főiskolán Benkhard Ágost növendéke lett. Más főiskolás korában, a Szinyei Társaság fiataljainak kiállításán, Zitüntető oklevelet nyert. A főiskolai évek után külföldi tanulmányutak következtek. A német expressionistás hatottak festői világának kialakítására. Mint festő és rajztanár Nagykőrösön, Sárbogárdon, Tokajban, Csongrádon, Szolnokon dolgozott. 1953-ban a Gp-i Képző- és Iparművészeti Gimnázium tanára lett és innen ment nyugdíjba.

1958-ban a Nemzeti Szalonban volt gyűjteményes kiállítása.

Kiállítása a Pécsi Képcsarnokban 1978. V. 4–18.

– Katalógus a Könyvtárban –

Benedek Jenő
festő

1021 1970 ... 22.

DOKUMENTUMOK A FELSZABADULÁS IDŐSZAKÁBÓL

I.

Szolnoki nyomdában készültek a Vörös Hadsereg röplapjai, amellyel a Budapesten körülzárt hitleri csapatokat megadásra felszólították.

A Budapest–Szolnok közötti 4. számú főközlekedési útvonal Vecsés és Kispest közötti szakaszán bronz szobor őrzi emlékét az orvul meggyilkolt szovjet parlamenternek, Steinmetz kapitánynak.

Széleskörűen ismert, hogy a II. és III. Ukrán Hadseregcsoport 1944. karácsonyán – a Tiszántúl, a Duna–Tisza köze, s a Dunántúl egy részének felszabadítása után – körülzárta a Budapest tartós védelmére berendezkedett hitleri és a velük szövetséges magyar csapatokat. A szovjet parancsnokság el akarván kerülni a fölösleges vérontást, a főváros műemlékeinek, lakóházainak, gyárainak elpusztítását, a hadviselés szokásainak és a nemzetközi szabályoknak megfelelően, a körülzárt fasiszta csapatokat megadásra szólította fel. Hatalmas hangszórókkal tudatták 1944. december 28-án estétől 29-én délig, hogy a Duna bal- és jobbpartján délelőtt 11 órakor parlamentereket küldenek, hogy megbeszéljék Budapest harcnélküli átadásának feltételeit, az itt közölt ultimátum alapján.

ULTIMÁTUM

A budapesti német és magyar csapatok vezénylő tábornokának.

A Budapest területén körülzárt német 13. páncélos hadosztály, a „Feldherrnhalle" SA páncélgránátos hadosztály, a 271. gyalogoshadosztály, a 8. és 22. SS lovashadosztály, a 239. rohamtüzérdandár tábornokainak és tisztjeinek.

A magyar I. páncélos hadosztály, a 10., 12. és 20. hadosztály, a 10. őrezred, a 3. rendőrezred és a 206. tartalékezred tábornokainak és tisztjeinek.

A Budapest területén körülzárt összes német és magyar csapatok parancsnokainak.

December 25-én a 3. Ukrán Hadseregcsoport csapatai Budapesttől nyugatra a Dunáig törtek előre, s megszállták Esztergomot. Itt egyesültek a Dunától északra előnyomuló 2. Ukrán Hadseregcsoport egységeivel. Ezzel a Budapest területén levő összes német és magyar csapatok körül a gyűrű bezárult.

A Vörös Hadsereg Budapest körülzárásával egyidejűleg eredményes támadó hadműveleteket folytat Csehszlovákiában, ahol a szétvert, visszavonuló német csapa-

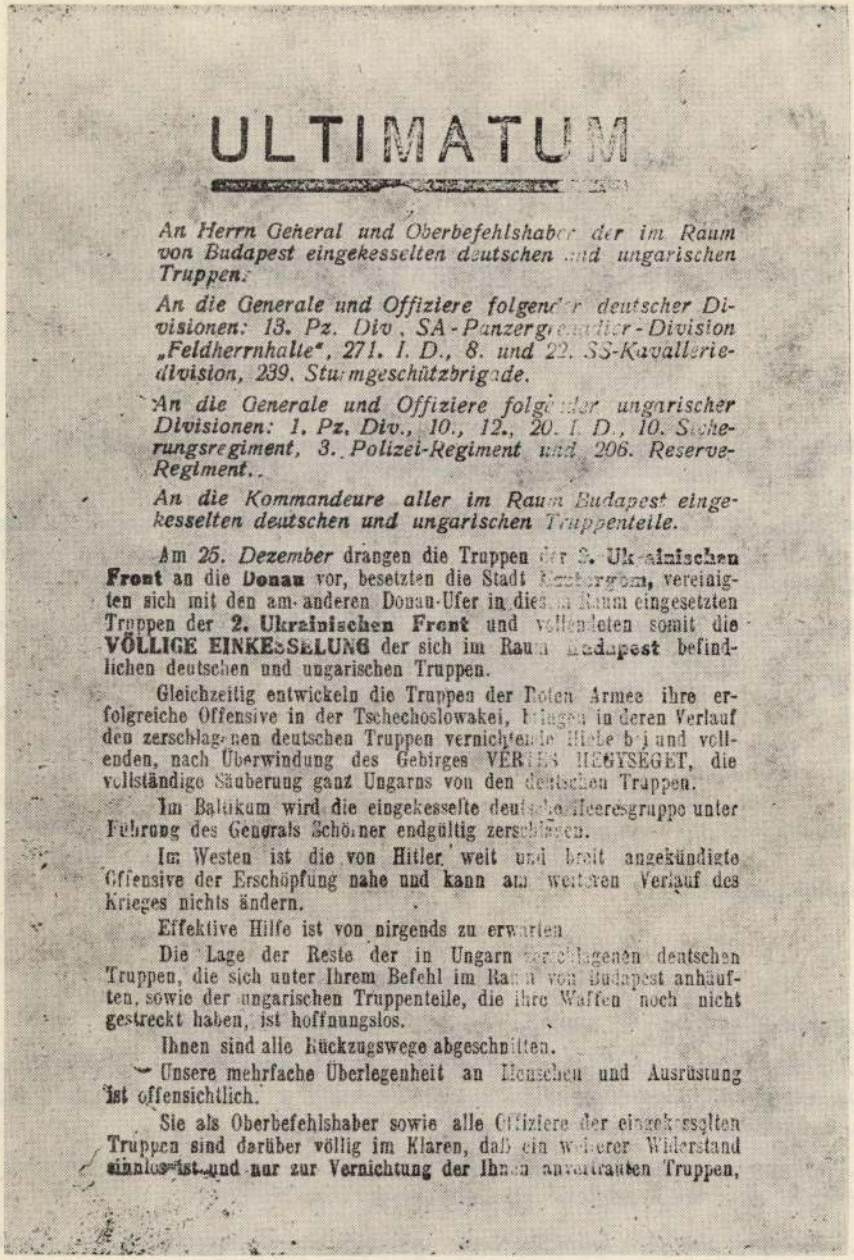

ULTIMATUM

An Herrn General und Oberbefehlshaber der im Raum von Budapest eingekesselten deutschen und ungarischen Truppen.

An die Generale und Offiziere folgender deutscher Divisionen: 13. Pz. Div., SA-Panzergrenadier-Division „Feldherrnhalle", 271. I. D., 8. und 22. SS-Kavallerie-division, 239. Sturmgeschützbrigade.

An die Generale und Offiziere folgender ungarischer Divisionen: 1. Pz. Div., 10., 12., 20. I. D., 10. Sicherungsregiment, 3. Polizei-Regiment und 206. Reserve-Regiment.

An die Kommandeure aller im Raum Budapest eingekesselten deutschen und ungarischen Truppenteile.

Am 26. *Dezember* drangen die Truppen der **2. Ukrainischen Front** an die **Donau** vor, besetzten die Stadt Esztergom, vereinigten sich mit den am anderen Donau-Ufer in diesem Raum eingesetzten Truppen der **2. Ukrainischen Front** und vollendeten somit die **VÖLLIGE EINKESSELUNG** der sich im Raum **Budapest** befindlichen deutschen und ungarischen Truppen.

Gleichzeitig entwickeln die Truppen der Roten Armee ihre erfolgreiche Offensive in der Tschechoslowakei, bringen in deren Verlauf den zerschlagenen deutschen Truppen vernichtende Hiebe bei und vollenden, nach Überwindung des Gebirges VÉRTES HEGYSÉGET, die vollständige Säuberung ganz Ungarns von den deutschen Truppen.

Im Baltikum wird die eingekesselte deutsche Heeresgruppe unter Führung des Generals Schörner endgültig zerschlagen.

Im Westen ist die von Hitler weit und breit angekündigte Offensive der Erschöpfung nahe und kann am weiteren Verlauf des Krieges nichts ändern.

Effektive Hilfe ist von nirgends zu erwarten.

Die Lage der Reste der in Ungarn zerschlagenen deutschen Truppen, die sich unter Ihrem Befehl im Raum von Budapest anhäuften, sowie der ungarischen Truppenteile, die ihre Waffen noch nicht gestreckt haben, ist hoffnungslos.

Ihnen sind alle Rückzugswege abgeschnitten.

Unsere mehrfache Überlegenheit an Menschen und Ausrüstung ist offensichtlich.

Sie als Oberbefehlshaber sowie alle Offiziere der eingekesselten Truppen sind darüber völlig im Klaren, daß ein weiterer Widerstand sinnlos ist und nur zur Vernichtung der Ihnen anvertrauten Truppen,

Az Ultimátum elölapja (eredetije a Damjanich Múzeum birtokában)

tokra súlyos vereséget mér. A Vörös Hadsereg csapatai átlépték a Vértes hegységet és rövidesen befejezik egész Magyarország megtisztítását a német csapatoktól.

A Baltikumban folytatódik a Schörner tábornok parancsnoksága alatt álló és körülzárt német hadseregcsoport megsemmisítése.

Nyugaton a Hitler által megindított és széltében hosszában propagált offenzíva befulladt, és a háború kimenetelének sorsát megváltoztatni már nem tudja.

Lényeges segítség már sehonnan sem várható.

A szétvert és Budapest területén körülzárt német és magyar csapatok maradványainak helyzete teljesen reménytelen.

Az összes visszavonulási utak el vannak vágva.

Többszörös túlerőnk emberben, hadianyagban és felszerelésben Ön előtt, mint vezénylő tábornok előtt, és a körülzárt csapatok tisztjei előtt már nem lehet kétséges. Tábornok úr bizonyára belátja, hogy minden további ellenállás elveszti értelmét. A harc céltalan folytatása feltétlenül csapatainak megsemmisítéséhez, a békés polgári lakosság lelketlen feláldozásához és a magyar főváros teljes elpusztulásához vezetne.

További felesleges véráldozatok elkerülése Budapestnek, történelmi jelentőségű műemlékeinek, kulturális és művészi alkotásainak megmentése érdekében felszólítom az alábbi feltételek elfogadására:

1. A körülzárt német és magyar csapatok – parancsnokságaikkal az élen – a harci tevékenységet azonnal szüntessék be.

2. A legénység, az összes tisztek és tábornokok, továbbá a teljes fegyverzet, felszerelés, szállító eszközök és hadianyag épségben átadandó.

3. A harcot beszüntető tábornokok, tisztek és legénység biztonságáért, életéért szavatolunk. A német hadifoglyok részére biztosítjuk a hazatérést hazájukba, kívánságuk szerint más országokba. Az összes magyarok, akik megadják magukat, kihallgatás és ellenőrzés után azonnal szabadlábra helyeztetnek és otthonukba távozhatnak.

4. A fegyverletételben érintett csapatok egyéni egyenruhájukat, rendfokozati jelvényeiket, kitüntetéseiket, a magántulajdonukat képező tárgyakat és értékeket megtarthatják. A törzstisztek és tábornokok ezenkívül megtartják szúrófegyvereiket.

5. Az összes sebesültek és betegek azonnal orvosi kezelésben részesülnek.

6. A tábornokok, tisztek, altisztek és a legénység részére az ellátás biztosítva lesz.

Válaszukat 44. 12. 30-án, moszkvai idő szerint 12 órakor várjuk, az előírásos formában, az Ön megbízottjuktól fehér zászlóval megjelölt gépkocsival a Budapest–vecsési úton.

Megbízottukat meghatalmazott orosz tiszt a főarcvonalban az említett műúton 1944. december 30-án, moszkvai idő szerint 12 órakor várni fogja.

Ha a fenti fegyverletételi feltételeket elutasítja, úgy a Vörös Hadsereg földi és légi hadereje a hadműveleteket a körülzárt német és magyar csapatok megsemmisítésére megkezdi. Ez esetben az összes csapatok megsemmisítéséért, Budapest lerombolásáért, valamint a békés polgári lakosság súlyos áldozataiért a felelősséget Ön fogja viselni.

MALINOVSZKIJ
2. Ukrán Hadseregcsoport
parancsnoka,
a Szovjetunió marsallja

TOLBUHIN
3. Ukrán Hadseregcsoport
parancsnoka,
a Szovjetunió marsallja

1944. december 29.

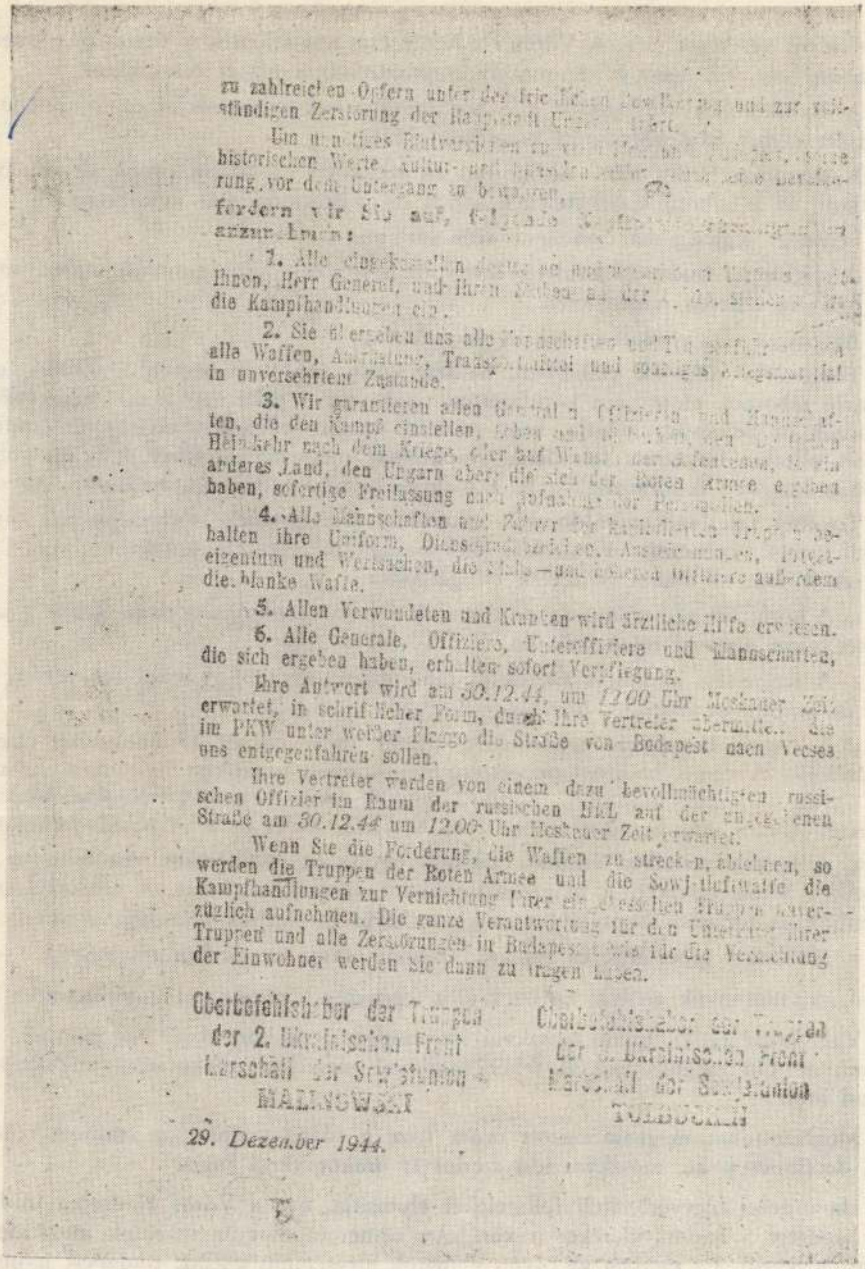

zu zahlreichen Opfern unter der friedlichen Bevölkerung und zur vollständigen Zerstörung der Hauptstadt Ungarns führt.

Um unnötiges Blutvergießen zu vermeiden, die historischen Werte, kultur- und [illegible] vor der Zerstörung vor dem Untergang zu bewahren,

fordern wir Sie auf, folgende [illegible] anzuerkennen:

1. Alle eingekesselten deutschen und [illegible] Ihnen, Herr General, und Ihren Truppen [illegible] die Kampfhandlungen ein.

2. Sie übergeben uns alle Waffen, Munition, Transportmittel und sonstiges Kriegsmaterial in unversehrtem Zustande.

3. Wir garantieren allen Generalen, Offizieren und Mannschaften, die den Kampf einstellen, [illegible] Heimkehr nach dem Kriege, oder auf Wunsch [illegible] anderes Land, den Ungarn aber, die sich der Roten Armee ergeben haben, sofortige Freilassung aus [illegible] Gefangenschaft.

4. Alle Mannschaften und Führer der kapitulierenden Truppen behalten ihre Uniform, Dienstgradabzeichen, Auszeichnungen, persönliches Eigentum und Wertsachen, die Stabs- und [illegible] Offiziere außerdem die blanke Waffe.

5. Allen Verwundeten und Kranken wird ärztliche Hilfe erwiesen.

6. Alle Generale, Offiziere, Unteroffiziere und Mannschaften, die sich ergeben haben, erhalten sofort Verpflegung.

Ihre Antwort wird am *30.12.44*, um *12.00* Uhr Moskauer Zeit erwartet, in schriftlicher Form, durch Ihre Vertreter überm[illegible] die im PKW unter weißer Flagge die Straße von Budapest nach Vecses uns entgegenfahren sollen.

Ihre Vertreter werden von einem dazu bevollmächtigten russischen Offizier im Raum der russischen HKL auf der [illegible] Straße am *30.12.44* um *12.00* Uhr Moskauer Zeit erwartet.

Wenn Sie die Forderung, die Waffen zu strecken, ablehnen, so werden die Truppen der Roten Armee und die Sowjetluftwaffe die Kampfhandlungen zur Vernichtung Ihrer eingeschlossenen Truppen unverzüglich aufnehmen. Die ganze Verantwortung für den Untergang Ihrer Truppen und alle Zerstörungen in Budapest [illegible] für die Vernichtung der Einwohner werden Sie dann zu tragen haben.

Oberbefehlshaber der Truppen
der 2. Ukrainischen Front
Marschall der Sowjetunion
MALINOWSKI

Oberbefehlshaber der Truppen
der 3. Ukrainischen Front
Marschall der Sowjetunion
TOLBUCHIN

29. Dezember 1944.

Az Ultimátum hátlapja

A békés megadás feltételeinek elfogadása helyett a németek a parlamentereket orvul meggyilkolták, s azután megkezdődtek a harcok Budapest teljes felszabadításáért.

A szolnoki múzeum dokumentumai között található a fenti ultimátum német szövegű eredetije is. Mérete: 14x21 cm, 10,5x17,5 cm nyomástükörrel.

A röplap, mint a mellékelt fotó mutatja, kétoldalasan nyomott. De a fényképről és az eredetiről az is leolvasható, hogy olyan nyomdai példányról van szó, amely még szétvágásra nem került. S éppen ez nyújt támpontot a készítés helyére.

Ugyanis, – mint a Szolnok megyei Néplap 1965. március 16. számában írja Bencze László: „... *Szolnokon a volt Faragó nyomdában készült az a német szövegű ultimátum,* melyben 1944. december 29-én a Budapesten bekerített fasisztákat Malinovszkij és Tolbuhin marsall kapitulációra felszólította. A nyomdában hagyott ultimátum egyik példányát megtaláltam és megőriztem."

Bencze László, – aki 1919-ben munkástanácstag volt, a felszabadulás utáni első napokban is szerepet kapott a népi önkormányzati szervekben és tevékeny részt vállalt a demokratikus kibontakozás elindításában – az ultimátum nála levő példányát a szolnoki múzeumnak adta. Az ugyancsak szét nem vágott példány, de nem a széles oldalán, hanem a felső végén nincs szétvágva.

Dr. Kiss Gábor hagyatékából került a múzeum tulajdonába a fent ismertetett másik példány. A Dolgozók Lapja 1944/45-ös hetilap példányaival együtt. (Ennek fakszimile kiadása megjelent 1969. november 4-én, a város felszabadulásának jubileumán, a Szolnok megyei Múzeumi Adattár 10. számaként.) Dr. Kiss Gábor h. polgármester a felszabadulás utáni hónapokban dolgozott a közigazgatás megszervezésében, a nyomdai ügyek is hozzátartoztak, így került a birtokába az ultimátum nyomdai példánya.

Ez azonban nem a Faragó nyomdában, hanem *a Sarkadi-féle nyomdában készült* (Szolnok, Pólya T. u. 4. sz. alatt).

A készítés időpontjáról és körülményeiről Kovács Rózsától, a megyei tanács főelőadójától tudtunk meg részleteket. 1944. karácsonya-tájt este sürgősen a nyomdába (vitték, ahol egy öreg gépmesterrel együtt az odahozott német-nyelvű röplap anyagát kellett két álló napig kinyomtatni, több tízezer példányban, egy kis nyomdai gépen. Az anyag szedését nem ők végezték, hanem egy szovjet főhadnagy hozta magával és rendelte el a sürgős kinyomtatását.

A Párttörténeti Intézet Archivumában található egy röplap (IV. 1. 1944. XII. 4411. lelt. számon), amely a TASZSZ 1944. december 30-i moszkvai jelentését adja közre röplap formában, a Budapesten körülzárt fasiszta csapatok parancsnokához intézett ultimátumból és a szovjet parlamenterek meggyilkolásáról. Ebben a röplapban benne foglaltatik a Szolnokon nyomtatott ultimátum szövege, de részletesen kommentálja a parlamenterek meggyilkolásának körülményeit is.

A Szolnokon készült röplap még jobban megvilágítja az 1944. december 29-i megadásra fölszólítás körülményeit, mert az bizonyítja, hogy *nemcsak hangszórókkal és parlamenterek küldésével igyekezett a szovjet parancsnokság a békés átadás föltételeit ismertetni,* hanem röplapok Budapestre eljuttatásával is.

II.

Benedek Jenő festőművész linómetszete a „Munka" című szolnoki bélyegsorozathoz 1945-ben

Szolnokon az újjáépítés hősi korszakának értékes dokumentumait őrzi a Damjanich Múzeum. Ezek közül – művészi értékénél, jelentőségénél fogva – érdemes közreadni azt a kilenc kis linómetszetet, amelyet Benedek Jenő készített 1945 tavaszán.

A közmunkaváltság lerovására és nyilvántartására Zsemlye Ferenc, Szolnok város polgármestere bélyeget terveztetett Benedek Jenő festőművésszel 1945 elején. Az elkészített ceruzavázlatok mindegyike az újjáépítés hősét, a munkást ábrázolta, erőteljes, expresszív megfogalmazásban. A témájában és megoldásában egyaránt sikeres vázlatok alapján készítette el Benedek Jenő – Zsemlye Ferenc polgármester megbízásából – a helyi sokszorosításhoz alkalmas linómetszeteket, amelyekről egyenként 10–15 levonat készült.

Benedek Jenő festőművész az eredeti levonatok egy sorozatát a szolnoki múzeumnak ajándékozta itteni kiállításának megrendezése alkalmából. S mivel közgyűjteményben – tudomásunk szerint – ez az egyetlen sorozat található, szükségesnek tartjuk közreadását. A kisgrafika körébe tartozó művek két szempontból is érdemesek a figyelemre. Egyrészt *a szolnoki művésztelep legelső képzőművészeti alkotásai a felszabadulás után,* másrészt *a munkásábrázolások sorában is számon kell tartanunk, mint a felszabadulás utáni újjáépítés hőseinek korszerű, művészi megfogalmazását.*

A sorozat egyes darabjainak leírása:

1. *Kubikos I.,* 31x25 mm, csak a bélyegként kinyomott példányát ismerjük. 1 P-s bélyeg céljára készült. Vastag keretbe foglalva taligát toló kubikost ábrázol, fölötte *MUNKA* és *1 P* szöveg, szögletesen kivágott betűkkel.

2. *Zsákoló I.,* 31x25 mm, alul jelezve: Benedek. Három színnyomású metszet. Sötétkék vastag keretben és háttérben barnás-vörös színű, zsákot vivő munkás, mellette és alatta fekete nyomással *2 P* és *MUNKA* szövegű felírás.

3. *Kovács I.,* 31x25 mm, alul jelezve: Benedek. Kékesfekete nyomású linómetszet, vastag keretbe foglalt, vasmunkást ábrázol vállán hatalmas pöröllyel, fölötte *MUNKA* és alatta *5 P* szöveggel.

4. *Munkás I.,* 31x25 mm, alul jelezve: Benedek. Vastag vonalkeretben sötét háttérből kivillanó gőzégép és a vele küszködő munkás, alatta *MUNKA* és fölötte *10 P* szöveggel.

5. *Zsákoló II.,* 33x25 mm, alul jelezve: Benedek. Indiai vörös színű linometszet. Témájában és megfogalmazásában rokon a *Zsákoló I.* metszettel, csak itt a sötét háttér jobban összefogja a képet, s a *MUNKA,* valamint a betűkkel kiírt *HÚSZ P* szöveg jobb elosztású.

Benedek Jenő festőművész 1945-ben Szolnokon készült linómetszetei a Munka című bélyegsorozathoz

Benedek Jenő festőművész linómetszetei 1945-ből. (A felszabadulási emlékkiállítás anyagából.)

6. *Favágó*, 32x25 mm, alul jelezve: Benedek. Az egyik legerőteljesebb, lendületes kompozíció. A vastag keret, az alul és felül elhelyezett *MUNKA*, illetve *HARMINC P* szöveg jól fogja közre a fejszéjét magasra tartó favágó munkást. A linometszet színe indiai vörös.

7. *Kubikos II.*, 32x25 mm, alul jelezve: Benedek. Témájában rokon a *Kubikos I.* metszettel, de a szerencsésebb háttérmegoldás és a *MUNKA*, valamint az *ÖTVEN P* szavak felül, illetve alul történő elhelyezése sikerültebb kompozíciót eredményezett. A nyomat színe indiai vörös.

8. *Kovács II.*, 33x26 mm, jelezve alul: Benedek. Kékesfekete nyomaton vastag kereten belül vékonyabb keretbe foglalva meztelen felsőtestű, izmos vasmunkás, vállán súlyos kalapáccsal. Fokozza a kompozíció erejét az is, hogy a háttér jobboldala teljesen fedett, s a *MUNKA*, valamint az *ÖTVEN P* feliratok felül és alul vannak elhelyezve. A metszet aljához grafitceruzával lapos, téglalap alakú keretben *50 P* szöveg van írva. Ez tervezet ahhoz, hogy a bélyegként kinyomtatott példányokon alul – perforálással is elválasztva – a metszeten feltüntetett pengő érték ilyen módon legyen kinyomva számokkal.

9. *Munkás II.*, 32x28 mm, jelezve alul: Benedek. Indiai vörös színű, a többitől legjobban eltérő, szögletesebb alakú nyomat. Vastag keretben a *Munkás I.* témájához hasonló vasmunkás, annak tükörképszerű változata, de a háttér levegősebb megoldású, a *MUNKA* és a *SZÁZ P* szöveg felül és alul történő elhelyezése jobb kompozíciót eredményez.

Az elkészült nyomódúcokról azután Szolnokon – Pólya Tibor u. 4. szám alatti Sarkadi-féle nyomdában többezer példányban készültek a bélyegek többféle színű papíron, színes nyomdafestékkel, perforált és vágott széllel. Az 50 P-s változatok közül a kubikos témájú nem került kinyomtatásra. Így a 9 tervezetből 8 címletű sorozat lett.

Az elkészítés időpontját legkönnyebben úgy határozhatjuk meg, ha ismert időpontokkal behatároljuk. A Dolgozók Lapja, amelynek utolsó száma 1945. január 4-én jelent meg, még nem tud róla. De Szolnok város ideiglenes képviselőtestületi közgyűlése csak 1945. január 25-én ült össze és választotta meg az MKP soraiból Zsemlye Ferencet, aki a „Munka" bélyegsorozat elkészítését kezdeményezte. Az 1945. május 1-től megjelent Tiszavidék című szolnoki lapban pedig már nem találunk róla adatot. A „Munka" című linometszet-sorozat tehát 1945. február és április között készülhetett.

Eredeti rendeltetés szerinti felhasználásra azonban nem került, mert a közmunkaváltság lerovását másképpen szabályozták. Városi bélyegként azonban 1945 nyarán

használatba került, s különféle felülbélyegzésű példányai a [illegible]s idők emlékét őrzik. Részletes feldolgozását Zeley Ferenc végezte el „Szolnok varos illetékbélyegei" című, megjelenés alatt álló tanulmányában. A teljes bélyegkollekció bemutatásra is került a Szolnoki Bélyeggyűjtő Kör rendezésében megnyíló szolnoki bélyegkiállításon 1970. márciusában.

Kaposvári Gyula

363 ÁPR 27.

Benedek Jenő

/1021

ZELK ZOLTÁN:

Zöld, zöld, zöld

Mikor vidám zöld kalapban
elém villant a mélyhangú lányka,
egyszeriben kizöldült a
kedvem téli ága.

És azóta minden ágak
öltözködnek kalapja színébe,
sistereg a nyár kanóca,
porzik a lég, zápor fut az égre.

Zúzos ágra telepedett
varjúcsapat csodálkozva rebben —
lobog a táj talpig zöldben,
talpig szerelemben!

Benedek Jenő: Akt

sokat beszélhetnénk

ÉLET ÉS IRODALOM

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MARCONNAY TIBOR:

Robogó vonatról: Tavasz

Robog a vonat és villan egy vonulat:
Pest? messzeségbe tűnt. Csak csillan gyémánt-porban
Megfakult álmaim szűzi mezőkre hosszan
döntvén, — sarjasztatom boldog tavaszomat.

Friss szellő, gyorsaság szele; jókedvet ad,
A Nap-leány haja, mint füst, arcomba lobban,
Fut a fácán s az őz áll csillanó pagonyban:
Ezüst forrás felé csipkés páfrány dagad.

Barack — és almafák szirmai, s mennyi bimbó!
Rózsaszín és fehér, villannak, s tovaringó
Táblák: rügy-zöld, sötét-barna, okker s piros.

De a sok tünemény rajtam itt épp csak átcsap.
Tébolyító e gyors! Szemem is mámoros.
Bár szállhatnék ki itt; — hogy mindent jobban lássak!

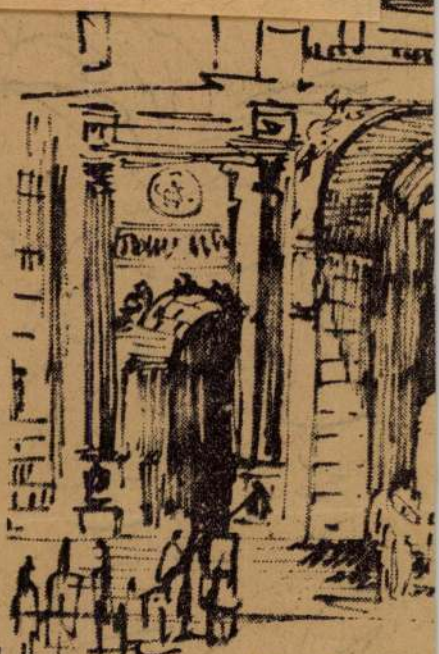

Gádor Emil: A d

Zenéről — a nagyközönségnek

A Kis Zenei Könyvtár

A Gondolat Kiadó Kis Zenei Könyvtár sorozata a zeneszerető közönség számára készül. Az ízléses burkolatú, változatos képanyagot tartalmazó könyvecskék megbízható vezetői az olvasóknak. A

negyven kötetre

tervezett sorozat megírásán a legkiválóbb magyar zenetörténészek munkálkodnak, két kötetet *(Lully, Beethoven)* pedig Romain Rolland tanulmányaiból vettek át. Képes lehet-e ennyi különböző egyéniség azonos szempontok szerint írni? Vagy nem is szabad a sorozat köteteiben egységes válogatási és adatközlési szempontokat keresni? — A látszat azt mutatja, hogy a kiadó „szabad kezet" adott az íróknak: dolgozzák fel a nekik juttatott témát kedvük szerint, dolgozhatta fel a zeneköltő életművének jelentős részét. Ilyenkor eredményesebbnek bizonyult a másodkézből való tárgyilagos közlés, mint a néhol helyébe került szépirodalmiaskodó becsvágy és lirizálás.

Külön tanulmányt érdemelne egyszer, mint közeledik egymáshoz évszázadról évszázadra

a zene és az irodalom

A képzőművészettel való kapcsolatára már a legrégibb zeneesztéták is rámutattak. *Vivaldi* fényesen csillogó dúr értékelni kettejük barátságának használ, és kölcsönös eredményeit. Örömmel állapíthatjuk meg, hogy a sorozat szerzői néhol nemcsak szakterületüket, hanem az irodalomtudományt is gazdagították. (A korral foglalkozó irodalmárok számára is tanulságos például Ujfalussy *Debussy*-életrajza, Bónis Ferenc *Mosonyi*val foglalkozó munkája és Molnár Antal *Brahms*ról írt tanulmánya.)

Nincs helyünk itt arra, hogy egyenként foglalkozzunk a sorozat eddig megjelent köteteivel. Mint minden hasonló vállalkozásban, itt is

ÚJ MAGYAR FÉNYKÉPEZŐGÉPEK

A Magyar Optikai Művekben készülnek a januárban forgalomba kerülő Mometta Junior elnevezésű olcsó fényképezőgépek. Az új gépekhez a jövő évben több cserélhető objektívet is gyártanak.

(Lajos György felvétele, — MTI Foto.)

A MUNKÁSOK ÉRDEKÉBEN

Lapunk karácsonyi számában a munkásosztály helyzetével foglalkozó párthatározat végrehajtásáról néhány illetékes nyilatkozatát közöltük. Mai számunkban folytatjuk e nyilatkozatok közlését.

Tausz János belkereskedelmi miniszter:

Tovább fejlesztjük a munkáslakta területek kereskedelmi hálózatát

A párthatározatot megelőző vizsgálatok során a munkások több bolt nyitvatartási idejét kifogásolták. Intézkedéseink nyomán azóta Budapesten több mint 600 élelmiszerbolt, a hét minden hétköznapján (szombaton is) este 8, illetve 9 óráig a vásárlók rendelkezésére áll. Az áruházak többsége és kétszáznál több szaküzlet este 7 óráig tart nyitva.

Nagy figyelmet fordítunk Budapesten a munkáslakta területek, vidéken a munkáslakta városok és városnegyedek kereskedelmi hálózatának kiépítésére. Csepelen felépítettük Budapest egyik legszebb vendéglátóüzemét, a Rákóczi Éttermet. Valósággal megújhodik a XIII. kerület vendéglátóipara is. Például a Béke úti vendéglátókombinát, világvárosi színvonalon, olcsó ellátást nyújt. A Váci úton megnyílt az ország első modern, gyorskiszolgáló büfeje. Mintegy 300 kisvendéglő működik az országban, a lakosság teljes megelégedésére, s ezek hálózatát tovább növeljük, hogy az italboltok helyett kulturált vendéglői kiszolgálást nyújtsunk, olcsó áron, 1959-ben tíz nagyüzemben bevezetjük a félkész ételek (panírozott hús, pucolt krumpli, kész rántás stb.) forgalomba hozatalát, a dolgozó asszonyok munkájának megkönnyítésére.

Több jogos panasz hangzott el azoknak a területeknek az üzlethálózatára, ahol a lakosság szétszórtan, kertes házakban él. Az 1959 első negyedévi hálózatfejlesztési terv szerint ezek a lakótelepek új hús-, fűszer-, zöldségboltokat kapnak.

A lakosság ellátásának javítása céljából a minisztérium utasította a kereskedelmi szerveket, hogy az Élelmezésügyi Minisztériummal együttműködve, terjesszék ki az éjszakai kenyérsütést, s ezáltal az esti órákban is friss kenyeret biztosítsanak a lakosságnak. Megfelelő intézkedéseket teszünk a tej — tejesitalok és tejtermékek — forgalmának növelésére, segítjük az illetékes szerveket, hogy a szükséges technikai berendezéseket, mozgóbüfé, utcai árusítóbódé stb. előteremthessék. Tizenöt iskolában már megszerveztük a tejárusítást, s ezt a palackolási kapacitástól függően, 1959-ben tovább fejlesztjük. Felülvizsgáljuk a tejboltok nyári nyitvatartási idejét, s megszervezzük a vasárnap délelőtti tejárusítást is. A minisztérium kollégiuma és az Országos Felvásárlási Operatív Bizottság foglalkozik a zöldség- és gyümölcsellátás megjavításával, különös tekintettel az iparvidékekre.

Sokan szóvá tették a kereskedelmi dolgozók magatartását is. Az utóbbi időben el kell ismernünk, hogy mind ritkábban találkozunk megvesztegethetőséggel, korrupciós esetekkel, udvariasabbak, figyelmesebbek az alkalmazottak. A kereskedelmi dolgozókat nemcsak neveljük az udvariasságra, és nemcsak büntetjük, ha kell, hanem anyagilag is érdekeltté tesszük a vevők jobb kiszolgálásában.

Nagy Mária, Újpest Pártbizottságának első titkára:

Megvalósítjuk a munkások helyes javaslatait és a városfejlesztési programot

Újpesten, a munkások helyzetét vizsgáló brigádok tapasztalatait megvitattuk a párttitkárokkal, a tömegszervezetek és a tanács vezetőivel, aktivistáival. Most az üzemekben párttaggyűléseken tárgyalnak a határozatról.

Ma még jórészt csak tervekről beszélhetünk, a végrehajtás csak ezután kezdődik meg. A választások előkészületei során a csoportos beszélgetések a munkásokkal igen eredményeseknek bizonyultak. Mi úgy látjuk, ezeket állandósítani kell az üzemekben, s elhatároztuk azt is, hogy a pártbizottság minden tagja részt vesz ezek szervezésében, vezetésében. A pártnapokon kívül ezek a közvetlen légkörű találkozások nagy segítséget adnak a pártszerveknek, s bizonyára döntéseik is jobban tükrözik majd a munkások véleményét.

A tanácstagok szintén jó kapcsolatokat teremtettek a választások során a lakossággal — ezt is állandósítani akarjuk: köteleztük a kommunista tanácstagokat, hogy rendszeresen látogassák meg választóikat, beszélgessenek velük, példamutatásukkal érjék el, hogy így dolgozzanak a pártonkívüli tanácstagok is. Jövő év közepén pártbizottsági ülésen foglalkozunk azzal, hogy a lakosság főleg milyen problémákkal fordul a tanácshoz, illetve az egyes tanácstagokhoz, s hogy mit tehetünk azok megoldása érdekében. A tanács egyébként most dolgozik a hároméves városfejlesztési programon, s messzemenően figyelembe veszik a munkások javaslatait, a hozott határozatot. Ankétokat is szervez a lakossággal a készülő tervről. Többek között építünk egy sétányt a Duna-parton. Részben a tanács pénzéből, részben társadalmi mozgósítással rendbehozzuk a kerület parkjait és tereit. Az Egyesült Izzó környékén zöldséges üzleteket, közértet és különböző javító, szolgáltató műhelyeket létesítünk — eleget téve az Izzó munkásai kérésének —, hogy ne kelljen mindenért a városba szaladgálniok. Javasoltuk a tanácsnak, hogy kutassák fel a kerületben azokat a lakásnak alkalmas helyiségeket, melyeket ma feleslegesen más célra használnak, hogy ezek rendbehozásával is csökkenthessük a lakáshiányt. A kerületi nőtanács együtt a Vöröskereszttel „napközi otthont" is létesít az egyedülálló öregeknek.

Több helyi intézkedést teszünk a munkások kulturális igényeinek jobb kielégítésére is. A Központi Bizottság határozatának végrehajtása zömmel az üzemek gazdasági és társadalmi vezetőire hárít nagy feladatokat. Néhány intézkedést máris tettünk. Például a Magyar Pamutban a munkásnők javaslatára létrehoztak egy üzemi mosodát. Az Egyesült Izzóban ugyancsak ennek megvalósításán dolgoznak most.

A kerületi pártbizottság január közepén ellenőrzi azokat az üzemeket, ahol a munkások helyzetét tanulmányozó brigádok jártak és a helyszínen is segítjük a párthatározat megvalósítását.

Erdei Lászlóné, az MNOT elnöke:

A munkásnők képzését, háztartási gondjaik megkönnyítését szorgalmazzuk

A SZOT-tal és a Munkaügyi Minisztériummal együtt szorgalmazzuk, hogy különös figyelemmel foglalkozzanak a munkásnők szakmai oktatásával, egyes iparágakban határozzák meg képzésük, fokozatos előmenetelük ütemét.

Nem elég persze a tanulás lehetőségét biztosítani, segítenünk is kell az asszonyokat, hogy idejük legyen a maguk képzésére. Szorgalmazzuk a háztartási munkát megkönnyítő gépek gyártását. Javasoljuk a közérteknek, többek között azt is, hogy szerezzenek be nagyobb jégszekrényeket, amelyekben a háziasszonyok fiókokat bérelhetnének. Az IKV-tól viszont azt kérjük, hogy háztömbönként szerezzenek be mosógépet. Ilyen intézkedésekkel sok terhet vehetünk le a nők válláról. De a legfőbb dolog mégiscsak az, hogy ne csak az asszonyok, hanem a család többi tagja is vegyen részt a háztartási munkában.

Erősíteni fogjuk a munkás- és parasztnők közötti baráti kapcsolatokat. Azokat a szórványos kezdeményezéseket, hogy egyes budapesti üzemek és néhány tsz asszonyai kölcsönösen meghívták egymást, most széles körben el szeretnénk terjeszteni. A választások idején például az egyik Borsod megyei faluból levélben hívtak meg tizenkét munkásasszonyt, a Goldberger-gyárból. Megmutatták nekik a tsz földjeit, állatállományát. Majd viszonozva a látogatást, végigjárták a „Goli" munkatermeit, megcsodálták gyönyörű termékeit. S végül azt mondták: „Most tanultuk meg igazán megbecsülni a ti munkátokat."

Segíteni akarunk a munkásszülőknek is, hogy az új élet követelményeinek megfelelően nevelhessék gyermekeiket. Meg kell győznünk a szülőket arról, hogy ne csak az értelmiségi, szellemi pályától várják gyermekük boldogulását, tartsák teljes értékű hivatásnak azt a fizikai munkát, amelyben ők maguk az életüket eltöltötték, s örömüket lelték. Ehhez mindenekelőtt a pedagógusok támogatását kérjük. Ugyancsak a pedagógusok segítségére van szükség ahhoz is, hogy a tanulni vágyó asszonyok üzemi iskolákon elvégezhessék a nyolc általános osztályt.

A borsodi munkások helyzetéről tárgyalt a megyei pártaktíva

(Tudósítónktól.)

A Borsod megyei pártaktíva a napokban megvitatta az MSZMP Központi Bizottságának a munkásosztály helyzetével kapcsolatos kérdésekről hozott határozatát. *Pap Károly* elvtársnak, a megyei pártbizottság titkárának beszámolója és a hozzászólások hű képet adtak a határozat hatásáról, végrehajtásának eddigi eredményeiről, s összegezték a további feladatokat.

A határozat ismertetése során szinte minden üzemben felszínre kerültek a legégetőbb anyagi és gazdasági problémák, amelyek megoldására a pártbizottságok intézkedési tervet dolgoztak ki. A Borsod megyei Építőipari Vállalatnál például felülvizsgálták a fizetési arányokat és mindenki számára ösztönző prémiumrendszert dolgoztak ki. Az Ózdi Kohászati Üzemeknél a kislakásépítők fokozott támogatásáról és a lakáselosztás igazságosabbá tételéről hoztak határozatot. Több üzemben rendszeresítették a gazdasági és mozgalmi vezetők fogadóóráit, szabad pártnapokat, csoportos megbeszéléseket tartanak és a dolgozók véleményét kérik az üzem előtt álló feladatok megoldásánál. A helyileg hozott intézkedések több üzemben még inkább erősítették a munkások bizalmát, növelték munkakedvét.

léghajós sarki expedíciójának nyoma veszett, *a mentésben részt vett hat állam pilótái közül éppen a szovjet Csuhnovszkij találta és mentette meg Nobilékat.*

Nem újdonság az, hogy szovjet pilóták ezer veszély közt, önfeláldozó vállalkozással expedíciókat mentenek meg a sarkvidéken. Moszkalenko barátunk nemegyszer vett már részt ilyen mentő-expedícióban. 1956-ban egy sikeres és vakmerő mentés után a világhír is a szárnyára kapta.

1956 telén egy nemzetközi tudóscsoportból álló expedíció a Spitzbergákon végzett kutató munkát. Jó felszerelésük volt, a többi közt saját helikopterük is. *Erickson* és *Schumacher* norvég tudósok, valamint *Shutt* svéd tudós ennek a helikopternek a segítségével akartak felderíteni egy 780 méteres magaslatot. Fel is repültek vele, kiszálltak a helikopterből, és felállították táborukat, a gép pedig felemelkedett, s vissza akart térni az expedíció törzséhez. Az idő azonban elromlott, hóvihar támadt és a helikopter egy idő után kénytelen volt leszállni, hogy a földön keressen menedéket. A hóviharban a pilóta nem vette észre, hogy nem hómező, hanem vékony jég van alatta. Leszálláskor a jég betört, a gép elmerült és a helikopter személyzete csak nehezen tudott kikecmeregni a jégtáblára. Ott maradtak, minden felszerelés nélkül.

Az expedíció rádión mozgósított minden környező repülőteret. Moszkalenkóék azonnal válaszoltak a hívásra és nyomban útnak eredtek, hogy felkutassák a szerencsétlenül járt svéd pilótákat. Moszkalenko rajának egyik gépe rá is bukkant a jégtáblán integető svédekre, a lehetetlenül nehéz körülmények között élelmiszert, ruhát és sátrat dobott le nekik, hogy meg ne fagyjanak, majd két nap múlva le is szállt és felvette őket.

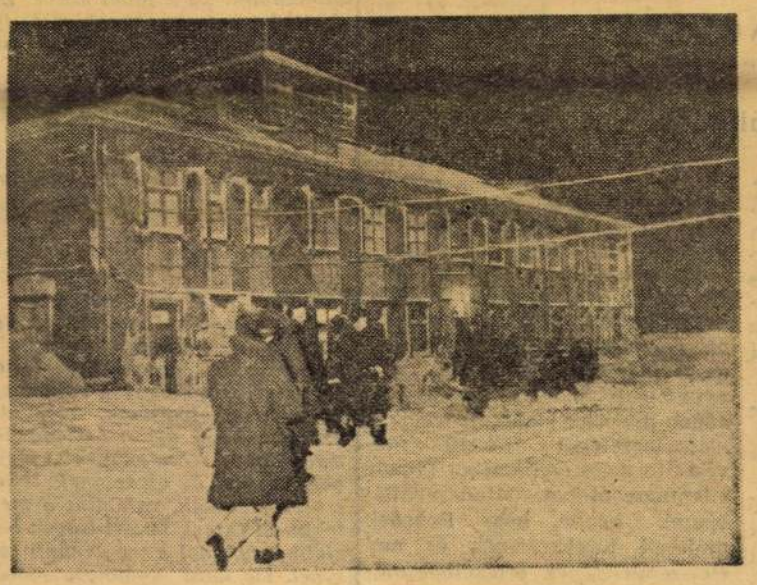

Ferenc József-föld, Nagurszkaja-fok. 800 kilométeres körzetben ez az egyetlen épület. Oldalánál a leszállóhely, ahol gépünk a hóba ragadt.

Hátra volt még azonban az immár helikopter nélkül maradt tudósok megmentése a hegycsúcsról — hiszen gyalog aligha tudtak volna visszatérni távoli expedíciós táborukba. *Moszkalenko három napig alig aludt, csak addig pihent, míg gépét újra megtöltötték benzinnel, s végül megpillantotta az árván hagyott tudósok kis táborát a csúcson.* Ujabb egynapos idegfeszítő felderítő munka következett: leszállóhelyet kellett keresni a repülőgép számára. S közben szél- és hóvihar dühöngött. A szovjet pilóta azonban a negyedik napon mégis leszállt a tenyérnyi fennsíkon, fedélzetére vette a három tudóst és magával vitte őket a legközelebbi szovjet sarki állomásra, ahonnan azok Gyikszonba repültek, majd az értük jövő svéd hajóval visszatértek a Spitzbergákra. A nagurszkajai szovjet sarki állomás naplójában magam is olvastam Erickson, Schumacher és Shutt meghatott köszönő szavait.

Ezt a történetet nem Moszkalenko mondotta el. A nagurszkajai meteorológiai állomáson mesélték el nekem, mikor naplójukban rábukkantam a három idegen tudós bejegyzésére. Moszkalenko csak annyit mondott, mikor megkérdeztem:

— *Hát — nem volt könnyű!...*

A tapasztaltak és a hallottak nyomán, *sarkvidéki utazásunkról visszatérve már szinte természetesnek találtam, hogy a december elején elveszett belga déli-sarki expedíció tagjait ismét csak szovjet pilóta találta és mentette meg.* Hiszen magam győződtem meg arról, hogy a szovjet pilóták, a repülés nagymesterei, legyőzték — mint arrafelé mondják — „őfelségét, a Természetet", felderítették az évezredekig megközelíthetetlennek vélt jégvilág titkait és megteremtették a sarkvidéki szállítás és közlekedés biztonságát.

Zsombor János

(Folytatása következik.)

VIDÉKI SZÍNHÁZI ESTÉK

Két előadás a debreceni Csokonai Színházban

A debreceni Csokonai Színház sűrű sorokkal gépelt próbatáblája egy kis ízelítőt nyújt arról a pezsgő, erőteljes munkáról, amely a „civis-város" színházában ezekben a napokban folyik. Nemrégiben volt Verdi *Rigolettójának* bemutatója, de az opera-együttes máris készül Csenki Imre *Bajusz* című egyfelvonásos vígoperájának bemutatójára. Részben az operatársulat közreműködésével készül a *Denevér* farsangi bemutatója is. A prózai színészek *Lavrenyov Leszámolás* című színművét és Peter Bejach német író vígjátékát próbálják, ennek a címe: *A lehetetlen nő*. E próbákkal párhuzamosan pedig megkezdődtek már az előkészületek *Az ember tragédiája* koratavaszi bemutatójára is. S miközben a Csokonai Színházban kora délelőttől késő délutánig új feladatokra készülnek, esténként két új bemutató sikere csalogatja a debrecenieket.

Vidám álom

Szergej Mihalkov bűbájos zenés meserevüjét *Szendrő József* alkalmazta magyar színpadra. A játék cselekménye nem több s nem is kevesebb, mint gyermekkorunk egyik közismert meséjének színpadi feldolgozása. Andriska, a beteg kisfiú nem engedelmeskedik a doktorbácsinak és álmában megbűnhődik engedetlenségéért. Kitárul előtte a mesebeli kártyaország, ahol jók és rosszak mérkőznek egymással. Andriska e furcsa-szabású világban egy kis társa – Tortácska – segítségére siet, megmenti a gonoszkodó kísértetekkel szemben és ezért – mesehűség szerint — kiengesztelődik...

A Vidám álom debreceni előadásának valódi, mesehangulatot ébresztő, ötletgazdag rendezéséért a színház fiatal rendezőjét, *Pethes Györgyöt* illeti az elismerés. Olyan világot teremt a színpadra, amelynek játékosságába mi felnőttek is szívesen belefeledkezünk. A vidám gyermek-rajzok tarkította díszletek aránytalanságai a lassan cammogó fa-erdő, a színpadot és a nézőteret csillámlósan telehintő fénysugaracskák: mind-mind a leleményes rendezői munkát dicsérik.

A színészek kedvtelése felszabadult játéka jól bontakozódhatik ki ebben az előadásban. A fiatal *Harkányi Endre* az ügyetlen bohóc szerepében egyre gazdagabb, színesebb komikusi vénáját csillogtatta meg sokoldalúan. *Novák István* ügyetlen Pantaloneja a mesejáték másik sikeres alakítása. A kártyakirály szerepében *Selmeczy Mihály* humora teljes gazdagsággal érvényesül. *Csáki Magda* öntudatos Andriskája, *Ujvárossy Katalin* finom édesanyja, *Kun Magda* kedves Tortácskája, *Gyulay Károly* és *Meggyesi Erzsi* kártyakirályságra éhes intrikus kettőse éppoly elválaszthatatlan részese a *Vidám álom* debreceni sikerének, mint *Hegedüs Györgyi* ügyes koreográfiája és *Szenkár Dezső* vidám, hangulatos muzsikája.

Ilyen nagy szerelem

Pavel Kohout játékát a debreceni Kamaraszínházban láttuk. Az *Ilyen nagy szerelem* kamaraszínpadi beállítása elé a sok színváltozás, a dráma sajátos tagoltsága látszólag áthidalhatatlan akadályokat gördít. A Csokonai Színház fiatal művészei azonban ezúttal is csatát nyertek, bebizonyították, hogy vállalkozásuk reális, megalapozott. Kohout drámáját – természetesen hibáival, fogyatékos ábrázolásával együtt! — igen magasszínvonalú, mindvégig feszült előadásban tolmácsolták. *Pethes Györgynek*, az *Ilyen nagy szerelem* rendezőjének nem volt könnyű feladata. Külsőséges hangulatkeltés nélkül, szinte csak a legszükségesebb jelzésekkel kellett pergetnie a játékot. Az előadás kidolgozott, egyenletes, finommívű részleteiből is kiemelkedik a Lida és Peter között lezajló telefonbeszélgetés és Lida halál előtti vívódása a szerelmes és az érzelmeiben megcsalt lány háborgó lelkivilágával.

A debreceni színészek szinte egymást múlták felül a jó teljesítményekben. *Szabó Ildikó* nagy drámai erővel keltette életre Lidát. Szerelme összeomlásában is tisztán, emelkedetten áll a nézők előtt. *Hotti Éva* Milan édesanyjának szerepében szenvedélyesen harcol, csatázik fia vélt boldogságáért. *Latinovits Zoltán* Peter problematikus figuráját átélt, kitűnő alakításban hozza közel a nézőkhöz. Egyike azoknak a fiatal színészeknek, akik kulturált, szép beszéddel emelik alakításuk súlyát, értékét. Az önző Milan szerepét játszó *Forgács Tiborban* új, erőteljes drámai hőst fedeztünk fel. Alakítása tisztán, világosan, egyértelműen sugározza Milan határozatlanságát, konokságát. Lida tragédiájából reá háruló felelősségét

Gurnik Ilona Peter feleségének szerepét belülről, meggyőző erővel, értelemmel és érzelemmel párosítva emlékezetesen formálta meg. Alakítása után bízvást elmondhatjuk, hogy személyében a holnap nagy drámai hősnője érik. *Tándor Lajos* a Taláros úr szerepében az író, a közönség, a társadalom lelkiismeretének — a helyzetek és jellemek mélyére világító egyszerű, de határozott — szócsöveként jó érzékkel vezeti az előadást.

Szabó Ibolya, Tyll Attila, Oláh György és *Simor Ottó* jól illeszkedik az együttesbe, kiegészíti, egységbe ötvözi Pavel Kohout érdekes színjátékának nagysikerű debreceni előadását.

Bános Tibor

A Cid a kaposvári Csiky Gergely Színházban

Corneille drámája a kaposvári színházban — már a tény is hallatlan örömet jelent a színibíráló számára, hisz néhány múlt századi tovatűnő kísérlet után újra hangot kapott a világot jelentő deszkákon egy olyan 300 éves dráma amely az irodalomtörténetben mindig megkapta az őt megillető elismerő jelzőket, de a színház valahogy, nem tudni miért, nem vett róla tudomást.

Az eleve kötelező tisztelet mellett azt is el kell mondanunk, szép előadás, igazi színházi élmény volt a kaposvári premier. Ha Stendhal azt mondja kicsit gunyorosan Corneille drámai stílusát fricskázva, hogy a francia közönség nem is vár mást a drámától, minthogy nagylelkű érzelmekről szépen szavaljanak benne, itt meg kellett éreznünk, hogy igen, szépen kell szavalni Corneille verssorait, de ezekben a dikciókban annyi drámaiság, a szenvedélynek oly gáttalan áradása van, hogy már ez biztosítja a hatást. De a hősök, ezek a nem mindennapi, emberfeletti alakok is megérdemlik, hogy színész formálja őket, igazi szerep mindahány, szenvedélyes hősi figurák, akik emberségből, lovagi becsületből indíttatva, vívják meg harcukat az élettel. Erkölcsi kötelesség és egyéni szenvedély tragikus összeütközése süvít felénk a jelenetekből. Ezek az emberek szinte versenyeznek egymással abban, hogy melyik tud nagyobb, tisztább, hősibb lenni, mégis az egész drámában van valami tisztességes mértéktartás, kacérkodik az emberfelettivel, s közben megőrzi az emberit.

Az előadás, mint jeleztük, szép volt, hatásos, minthogy az esemény mindig a színpad mögött zajlik, a színész számára nem ad különös és változatos játéklehetőségeket, a rendezés (a fiatal *Miszlay István* munkája) úgy állította be a jeleneteket, hogy elsősorban a szövegmondás, a szavalás dominált az előadásban, néhol viszont olyankor is állóképbe merevítette a jelenetet, amikor bizonyos színpadi cselekményesség megkívántatott volna. Tudjuk, a színésznek nem áll módjában játékos kedvvel alakoskodni, itt a színész szigorúan csak a költő tolmácsa. Bátran el lehet mondani ezt a tolmácsolást kitűnően elvégezték a kaposvári színészek. A színpadkép is kitűnő volt, *Wegenast Róbert* stílusos építményt produkált, talán csak a lépcsők töréseit sokalltuk. A színészi alakításokat csak jelezni tudjuk, általában el lehet mondani, a férfiszínészek különösen kitűntek. *Ruttkai Ottó* fenségesen királyi volt, *Homolay Pál* mint Don Diego kitűnő pszichológiai rajzot adott. *Somogyvári Pál* Don Rodrigo szerepében általában szintén meg tudta éreztetni a hősi szenvedélyt. *Horváth Sándor* és *Szép Zoltán* jól jellemeztek egy-egy nemes, lovagi becsülettől áthatott figurát. Ximénát *Kéri Edit* játszotta, sok színt hozott a színpadra, de a szenvedély erejét hiányoltuk játékából. *Veszeley Mária* nemes jelenség volt a színpadon.

Nemes Nagy Ágnes fordította a művet. Corneille nyelvi bravúrjait kitűnően visszaadta. Éreztük, hogy műve színpadra teremtődött. Ez is csak fokozta a kaposvári Cid-bemutató meleg, ünnepi hangulatát.

Illés Jenő

Szilveszteri interjú két szovjet humoristával

Astoria Szálló, IV. emelet, 411. szoba. Kopogok. Magyarul hangzik a válasz: „Tessék!" Már azt hittem, eltévedtem. Óvatosan belépek a szobába, s a rám mosolygó két kedves, ismerős arc máris megnyugtatott.

— Borisz Laszkin — barátságosan nyújtja jobbját, majd szobatársára mutat: — Kollégám, munkatársam, Vlagyimir Poljakov.

Neves szovjet írók, mindketten ismert humoristák, színpadi szerzők, filmforgatókönyvek írói. Az ő tollukból származik a nálunk is nagy sikert aratott Karneváli éjszaka, valamint a budapesti premierfilmszínházak újévi műsorára tűzött Gitáros lány című, színes filmvígjáték. Budapesti tartózkodásuk alatt pedig Magyar Józseffel egy szovjet—magyar koprodukciós filmvígjátékon dolgoznak, amelynek címe: A szerelmes diák.

— Röviden elmondom a készülő film tartalmát — mondja Poljakov. — A film két fiatal ember kalandos történetét: az egyik moszkvai főiskolán tanuló magyar diák és egy szovjet diáklány szerelmét mutatja be. Mint mindig, ezúttal is vígjátékot írunk. A jövendő filmet Moszkvában, Leningrádban, valamint Budapesten fogják forgatni a Lenfilm és a Hunnia Filmgyár mesterei közösen.

Míg szorgalmasan jegyezgettem, igyekeztem megállapítani, hogy ki lehet ennek a kétszemélyes küldöttségnek „a vezetője".

— A kérdés nagyon aktuális — oszlatták el aggodalmamat — mert mi is minden áldott nap ezen veszekszünk. A vita ugyanis már ott kezdődött, hogy szállodai szobánkban csak egy íróasztal van. A vitából végül udvariaskodás született, s felváltva ajánlgattuk egymásnak az előnyös íróasztalt, ahol időnként az ablak éreztei velünk, hogy december vége van. Majdnem ilyen kényelmet nyújt a munkához a kerek kis asztal is, melyen ott van az íróemberek legnagyobb ellensége, a telefon. Így aztán kvittek vagyunk. Körülbelül ezen a szinten harcoljuk ki magunknak azt az elsőbbséget is, hogy ki menjen le regeneliért. Imádjuk az önkiszolgálást.

— Hogy mi az, ami a legjobban tetszik nekünk Budapesten? — válaszol kérdéssel a kérdésemre Laszkin. — Van a Magyar Nemzetnél egy kedves újságírónő, ő tetszik nekünk a legjobban, azért, mert ilyen sablonos kérdéssel egyszer sem ostromolt bennünket. Ezért csak annyit, hogy Budapesten legjobban tetszik... Budapest, a szorgalmas, jókedvű, tréfát kedvelő emberek városa. Sok örömet szerez nekünk a budapesti tél is. Ugyanis mindketten nagy hódolói vagyunk a téli sportnak, s különösképpen a sielésnek. A budai hegyek pedig erre igen alkalmasak...

— De bocsánat... — vágtam közbe.

— Tudjuk, hol a hó? Hát éppen ez az, ami kedvező, mert így most szorgalmasan dolgozunk szobánkban és nem fáj a szívünk, hogy nincs időnk a sielésre.

— Voltak-e már Budapesten?

— Kedves kolléga, maga nem tud olyan bu... rossz kérdést előkaparni, ami ne lenne találó. Bizony jártunk, s meg is jártuk, mert itt ismerkedtünk meg egymással. Ez úgy volt, hogy 1955-ben egy turistacsoporttal a magyar—szovjet labdarúgó-válogatott mérkőzésére jöttünk a maguk fővárosába. Habár azelőtt is tudtunk egymás létezéséről, ismertük egymás írásait, igazában csak itt barátkoztunk össze, s itt vallottunk egymásnak örök hűséget a közös munkára. Ezért Budapestet mi törvényesen elismertük filmvígjátékaink szülővárosának. (Meg kell jegyeznünk, hogy a fővárosi tanács mind a mai napig nem kézbesítette ki a születési bizonyítványt...)

Most már bátran feltettem a harmadik kérdést:

— Kettőjük közül ki a magyar nyelv szakértője?

— Persze, hogy én — állt fel büszkén Vlagyimir Poljakov. — Én fordítottam — a többi között —, oroszra Gádor Béla és Darvas Szilárd szatirikus komédiáját, a Szerelmes isteneket, amelyet most, december végén mutattak be a leningrádi bábszínházban. Azonkívül nemrég jelent meg a moszkvai Iszkusztvo kiadónál, az én fordításomban Tabi László műve: „Így nősült Kopácsi." De hogy ne sértsük meg barátomat, Laszkint, bevallom, hogy az összes fordításoknál nyersfordítást vettem igénybe. És hogy végképp tisztázzuk ezt a kényes kérdést, íme egy rövid nyelvtudási story:

— A napokban feljött szállodai szobánkba egy magyar ismerősünk. Ő is megkérdezte, hogy állunk a magyar nyelv elsajátításával. Ez nem okoz gondot nekünk, vágtam oda habozás nélkül.

— Akkor figyeljenek! — mondotta ő. — Felolvasok egy pesti folyóiratban nemrég megjelent humoreszket, mert érdekel az önök véleménye is.

Olvasott. Mi ültünk és hallgattunk. Se mosoly, se nevetés. Befejezte. „Nos? — fordult hozzánk — Mi a véleményük? Én: Nem nevetséges. Laszkin: A szerzőnek egyáltalán nincs humorérzéke. A vendég: Önök a világ legszerényebb és legönkritikusabb humoristái. A humoreszket Laszkin és Poljakov írta."

— Hát látja, így tudunk mi magyarul...

Amennyiben interjúnk közvetlen Szilveszter előtt készült, elkerülhetetlen volt, hogy ne érdeklődjünk kedves vendégeinknél: hol és milyen társaságban köszöntik az új esztendőt? Ezúttal Borisz Laszkin válaszolt:

— Van néhány meghívásunk Szilveszterre. Éppen ezért nehéz döntenünk. Én a többi között Budáról kaptam egy meghívást, egy nagyon érdekesnek igérkező társasághoz, Poljakov barátom — Pestre. Nem akarunk külön-külön szilveszterezni, s így bizonyára odamegyünk, ahova közös meghívást kaptunk. Biztosak vagyunk abban, hogy kedves és igazi barátok társaságában fogunk ünnepelni.

— Most pedig nekünk lenne egy kérésünk — fordult hozzám Poljakov. — S ha megengedi, a sajtó segítségével szeretnénk egy szerény újévi üzenetet eljuttatni a magyar olvasóközönséghez. Tiszta szívből kívánjuk valamennyi magyar olvasónak, mozilátogatónak, hogy az új esztendőben még többet szórakozzanak, járjanak moziba és olvassanak sokat, s olvasmányaik, valamint a megtekintett filmek között legyen legalább egy, ahol a mi nevünk szerepel. De most komolyra fordítom a szót és kívánunk minden kedves magyar barátunknak boldog, békés új esztendőt! BUÉK!

Vágó Tibor

Jegyzetek kiállításokról

Benedek Jenő festőművész kiállítása a Nemzeti Szalonban

Benedek Jenő Kossuth-díjas festőművész a Nemzeti Szalon termeiben megnyílt kiállításán három évtizedes munkásságáról ad számot. Benedek festészetében szinte kézzel tapinthatóan mutatkoznak meg a két világháború között kiérlelődött festőnemzedék fejlődésének ellentmondásai. A kiállított képek zöme sajátos drámaiságával érzékelteti a múlt vigasztalan, a lélek mélyébe ivódott tragikumát. A szántás, Kubikosok, Asszony tehénnel, Háború után és sok más korábbi mű meggyőzően mutatja, mennyire mélyen, szinte egy életre kihatóan alakította ki a művész egyéniségét a nehéz paraszti élettel és az alföldi tájjal szinte eggyéforrt ifjúságának élményanyaga. Ennek a világnak az ihletése irányította ecsetjét, amely az alföldi művészet legjobbjának példáján nevelődve mélyizzású színekkel, balladai tömörséggel érzékeltette az akkori kort. (Szűkebb környezetének és családi életének intim motívumait megelevenítő képeinek élénkebb koloritja, a részletek iránti fokozott figyelme mutatják csupán, hogy Benedek a gyengédebb és líraibb hangulatok iránt sem érzéketlen.)

Van némi törvényszerűség abban, hogy a drámai alaphang, melynek művészi ereje ma is megrendítően hiteles, a felszabadulás után általánosan jelentkező közhangulat hatására a szükséges átmenet nélkül hirtelen csapott át az új témakörnek sokszor a művészi megformálás felületességével párosuló végletébe. Ezt a törekvést akkor a közvélemény a szocialista realizmus jelentkezéseként értékelte és ismerte el. Ma már teljesen érthető, hogy Benedek mostani kiállításán — amelyen önmagának is számadást tesz a megtett útról — a nyomatékot múltbeli munkásságára helyezi. Ezzel azt is hangsúlyozni kívánja, hogy leszámolt a közelmúlt sematikus hibáival. A kiállítás azonban arról is tanúskodik, hogy Benedek a negatívumok felmérésével egyidejűleg még önmaga számára sem tudta megnyugtatóan feloldani kedélyvilágának múltban kialakult tragikus alapszínezetéből s új életünk művészetformáló szelleméből fakadó ellentmondásokat. Mindazonáltal bízunk benne, hogy Benedek múltbeli törekvéseinek és mai életszemléletének értékeiből művészi fejlődésének új, termékeny és magasszínvonalú periódusát tudja majd kibontakoztatni.

P. I.

Benedek Jenő

festő

tovább

Vasárnap, 1947 március 23.

Négy kiállítás

Vasárnap délelőtt négy kiállítás vernisszázsát tartják Budapesten. Képzőművészeti szempontból a sorban a *Nemzeti Szalonban* rendezett *Képe Művészegyesület* tárlata lesz esemény. Tizenöt művész 98 alkotása lát napvilágot a Szalon termeiben. Ha röviden akarjuk a tárlatot jellemezni, azt mondhatjuk: nyugodt, jó kiállítás. A festők technikailag és tudásilag fejlett és kialakult művészek, akik munkájuk javát mutatják be. Nekünk leginkább *Heintz* Henrik, *Benkhard* Ágost, *Benedek* Jenő, *Emőd* Aurél munkái tetszettek. Heintz a sorban kitűnő kompozíciójával emelkedik ki. Igen szépek *Dudás* Jenőnek a győri Szent Imre-templom részére komponált üvegfestmény tervei. Érdekessége a kiállításnak *Madarassy* Walternek 20 igen finom kidolgozású bronzérme.

Magyar Nemzet

A sütőüzemekben előállított kenyér tész
arányához képest esetenként külön szabályozom.

1947 január hó 28-tól

a) sütőüzemben a bérsütések kivételév
szabad előállítani, amely kukoricalisztből, kukori

b) a vendéglátóipari és édesipari üzer
túróssüteményeket, élesztővel kelesztett bármily
készült más formájú süteményeket, (sajtosrudat
kiflit vagy ilyen tésztából készült más töltelékkel
hozni, illetőleg kiszolgáltatni tilos.

Édesipari üzemek búzából, rozsból, két
anyagként és legfeljebb 30 %-ban használhatn
előbb felsorolt lisztféleségekből származó termé

Kenyérgabonából származó liszt hozzá
a hatóság által erre a célra kiutalt liszt felhasz
lisztet, melyhez nem hatósági kiutalás út

II díjat nyert képe (repr.)

1952 [illegible] 28

276

Az MSZT képzőművészeti kiállításáról

A nagymezőutcai Ernst-múzeumban állították ki az MSZT képzőművészeti pályázatára beérkezett műveket, amelyek a magyar-szovjet barátságot fejezik ki a művészet eszközeivel. Festmények, szobrok, grafikák mutatják be, mit köszönhet iparunk, mezőgazdaságunk, kulturális életünk a szovjet szakemberek, művészek tanításának, útmutatásának. A pályamunkák beszámolnak arról is, hogyan használta fel a magyar nép ezt a gazdag segítséget és milyen nagy szeretet fűz minden dolgozót a hatalmas Szovjetunióhoz, a béketábor nagy vezéréhez, Sztálin elvtárshoz.

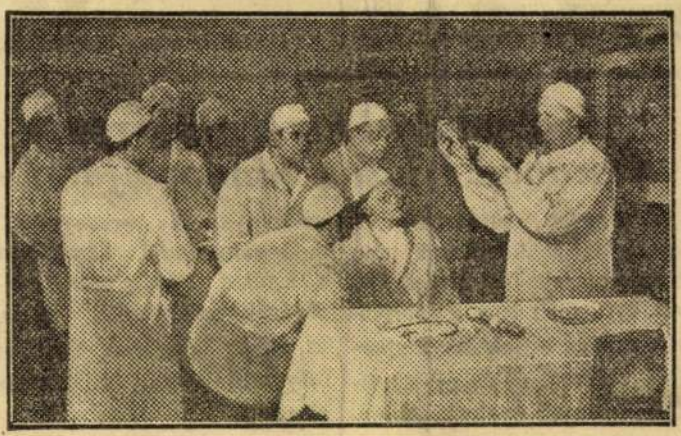

Benedek Jenő II. díjat nyert képe: Petrovszkij professzor magyar orvosok között

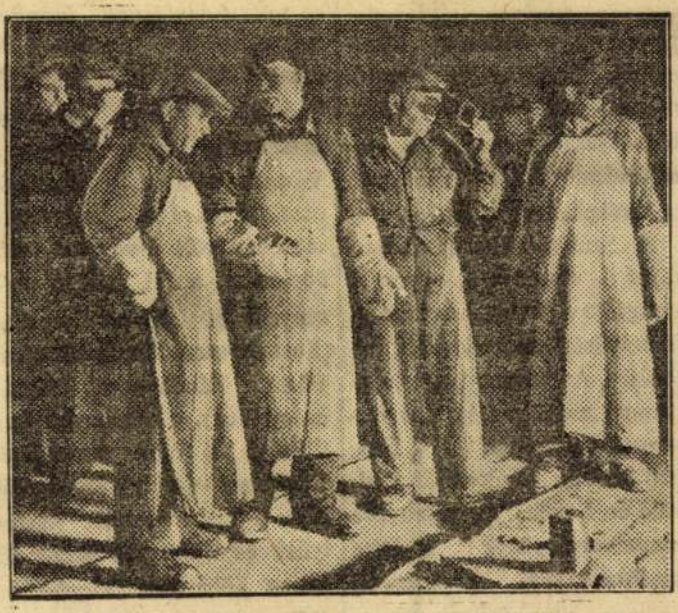

Pándi Lajos: Amaszov munkamódszerátadása Csepelen. III. díjat nyert festmény

Szabad Ifjúság
LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, VII., LENIN-KÖRÚT 9—11
TELEFON: 227-651, 221-285

A toronydaru beeme
talmas acéllapot a kol
lához, hárman már ill
helyére, majd fürge
tokkal csavarozzák.

A másik csoport k
felkattog a villanyszeg
és mint a gombok a
szép sorban ökölnyi sze
izzanak a lemezen. U
jönnek a hegesztők.

Valóságos akrobatamutatványokat végez egy szál kötélen, 45 méter magasban Éliás

Berge Sándor,
sztahanovista ifjúmunkás.

Németh László,
sztahanovista ifjúmunkás.

Felszabadulási kerékpárverseny a Szabad Ifjúság vándordíjáért

A magyar testnevelés és sport felszabadulásunk óta hatalmas fejlődést ért el. Évről évre több lesz a sportkörök száma, növekedik a sportolók tábora, új és új sportlétesítmények épülnek. A magyar sportnak ezt a nagy fejlődését kívánja segíteni az a verseny, amelyet felszabadulásunk 7. évfordulója alkalmából először — és ezentúl minden esztendőben — a Szabad Ifjúság szerkesztőségének vándordíjáért rendeznek a kerékpárosok számára.

A Szabad Ifjúság vándordíjas versenye egyaránt szolgálja a kerékpáros tömeg- és minőségi sport további fejlődését. A versenyben valamennyi osztályba tartozó versenyző indulhat. A Szabad Ifjúság vándordíját a kiváló és I. osztályú versenyzők csapatversenyének győztes együttese védi. A vándordíj végleges elnyeréséhez három egymásutáni csapatgyőzelem szükséges. A versenyen induló valamennyi kerékpáros a Szabad Ifjúság szerkesztőségének emlékveretét kapja, az egyes kategóriák első öt helyezettje pedig díjazásban részesül.

Ez évben Budapest négy kerületében kerül sor a versenyre felszabadulásunk ünnepének előestéjén, április 3-án délután 16 órakor. A kiváló, I. és II. osztályú sportolók versenye a Városmajorban, a Városmajor-utca, Szamos-utca, Klára-utca, Csaba-utca által határolt útvonalon lesz 50 km-en, a III. osztályú versenyzők 30 km-en Csepelen (Kossuth-utca, Községház-utca, Fürst Sándor-utca, Karácsony-utca), a versenykerekes ifjúsági és idős versenyzők Kispesten (a Petőfi-tér körül), a vaskerekes II. osztályúak és ifjúságiak pedig 20 km-en Kőbányán (Liget-utca, Hölgy-utca, Állomás-utca, Bánya-utca) versenyeznek.

BENEDEK JENŐ
20. Utcai jelenet, olaj

Nemzeti Szalon

Kut
1943. okt - nov

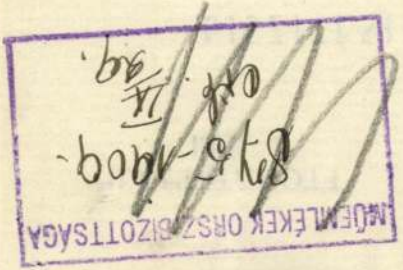

ALAPITTATOTT
1891.

ENG

„HUNGÁRIA Z

DISZITÉSI VÁLLALAT ÉS DISZITÉ

TELEFO

Készitek :

Képviselőválasztási,
czimeres, egyleti és diszitési

ZÁSZLÓKAT

festéssel, szinezve vagy
feliratokkal,

továbbá

egyleti és bizottsági
jelvényeket, kokárdákat és
rendező szalagokat,

SZOBADISZITÉSI TÁRGYAKAT
papirmaschéból.

Elfogadok :

DISZITÉSEKET
bármily
ÜNNEPÉLYEKHEZ

Mü-emlékek ors

Elnök

K ö l t

A városligeti Iparc

Romépületből — modern áruház

Szeptember 26-án nyílik meg a Kossuth Lajos-utcában az Úttörő Áruház

Az Úttörő város és vasút a Széchenyi-hegyen megszokatta velünk, a gyermeket, mint közigazgatási, továbbá közlekedési — forgalmi és műszaki — „szakembert". Hamarosan megnyílik a belvárosban az Úttörő Áruház s itt megismerhetjük a gyermeket, mint *belkereskedelmi szakembert*, áruházi könyvelőt, osztályvezetőt, csoportvezetőt és kedves kiszolgálót. *Most folyik a belkereskedelmi szakemberjelölt úttörők kiképzése az Úttörő városban.* Többhetes tanfolyamon képezik ki a Kossuth Lajos-u. 7—9—11. számú telkein épülő Úttörő Áruház mintegy kétszáztagú személyzetét. Csupa serdülőkorú fiút és leányt, akik közt csak a vállalatvezető képviseli majd az „idősebb korosztályt" — *tizennyolc évével.* Szeptember 26-án már meg kell nyílni az Úttörő Áruháznak s hogy ne legyen késedelem, koreai felajánlásként a jövendő személyzet tagjai lerándultak az Úttörő városból *egésznapos rohammunkára — segíteni a kőműveseknek az utolsóelőtti akkordnál.*

— A gyermekseregnek vagy helyesbítek: az épülő áruház személyzeti karának tegnapi segítsége nem kis mértékben lendítette előbbre a munkát — mondja a helyszínen *Laube* István, a Kőbányai Középítkezési N. V. építésze, az Úttörő Áruház építési munkálatainak vezetője.

— Szeptember 26-án megnyílik az Úttörő Áruház, de mi már 20-án végzünk — teszi hozzá határozottan Strebek György, az építési munkálatok helyettes vezetője.

Érdeklődésünkre elmondja, hogy *milyen is lesz ez az áruház, amit építenek.* A háromemeletes Úttörő Áruházban mindent megtalálhatnak majd a gyermekek és az ifjak, amire szükségük van. Az épület homlokzata három méter magasságban ruszkicai fehérmárványból már elkészült. Elkészült a bejárat és a hármas nagy üvegcsarnok a páramennyezettel és az erkélyekkel.

A homlokzati üvegfalat és az üvegtetőt Mallász Gitta üvegfestményei díszítik majd. A bejáratnál már kikképezték a vízmedence helyét, amelynek kristály vizén keresztül az öt világrészt tanulmányozhatják a nézők, a medencét vízinövények fogják díszíteni. A földszinten csaknem

hetven méter hosszúságban két nagy árucsarnok torkollik egymásba.

A két csarnokban, a földszinten helyezik el *a kötött- és rövidáru, cipő, fehérnemű, gyermekbútor, játékhangszer, cukorka, tápszer és bőrdiszmű osztályokat.* Középen tágas váróteremben pihenhetnek majd a látogatók vásárlásaik közben. Az erkélyen helyezik el a *tanszer- és tankönyv-osztályt* és ugyanott lesz a *büffé* is. Az első emeleten *úttörő- és DISZ-egyenruhákat árulnak*, a második emeleten helyezik el az *üveg- és porcellánosztályt.* A harmadik emeleten

százférőhelyes mozit

építettek. A moziteremben egész nap felváltva játszanak majd filmet és bábjátékot, az előtérben akváriumokat és vitrineket helyeznek el a gyerekek természettudományi ismereteinek megalapozására. Ugyancsak a harmadik emeleten

gyermekfodrászterem és fényképészet

működik majd, hogy a kis mozilátogatók megtanulják, hogy a jó megjelenés az nem kiváltság.

A Kőbányai Középítkezési NV. dolgozói nagy munkát végeztek, amíg a kezdettől az utolsóelőtti akkordig eljutottak. *Háborús romépületből kellett egy modern áruházat építeni.* Bontással kellett kezdeni a munkát s a nehézségek súlyosbodtak azáltal, hogy igen szűk volt az anyagelrakási tér. Azonfelül egyéb veszélyekkel is számolni kellett. Például el nem takarított *ágyúlövedéket* is találtak, ami ugyancsak késleltette a munkát. Azonkívül a Kossuth Lajos-utca 11. számú épületrészen háromemeletnyi vastag falazatot facölöpökkel kellett aláépíteni. S ez utóbbi ugyancsak nem volt veszélytelen munka. A veszélyeket azonban leküzdötték. A kőművesek közt egy sztahánovista is működik, névszerint *Sipőcz* Béla, kinek brigádja a koreai héten 136 százalékról 146-ra emelte átlagteljesítményét. A koreai hetet követő munkahéten elébük ugrott a *Dudás* kőműves-brigád 204 százalékkal.

A segédmunkások is igen hamar megértették, hogy miről van szó s lelkesen csatlakoztak a szakmunkásokhoz. E csatlakozásban nem kis részük volt az itt dolgozó

középiskolai diákoknak,

kik kőművesmunkával töltik el a vakációt.

— *Életem legjobb vakációja ez* — vallja *Kiss* Ádám Vas-utcai gimnazista, az egyik segédmunkás-brigád tagja. — *Különösen ha meggondolom, hogy a mult héten 120 forintot kerestem.*

— *Az új normára is felkészültünk* — újságolja *Mahács* Lajos DISZfiatal, normaelszámoló. — *A jövő héten már az új normát vezetjük be.*

— *Illik* is, — szól közbe *Strebek* György építésvezető helyettes —, *hiszen a vállalat Hernád-utcai építkezésénél máris új normával dolgoznak.*

— Ha az új építőipari gépek is segítenek, — vallja *Szabó* Zoltán kőműves, akkor túlszárnyaljuk az eddigi keresetet.

Szabó Zoltán éppenúgy, mint *Jarobi* János, *Szvitek* József, *Sipőcz* Béla, *Dudás* János, *Ternován* Illés vezetnek a dicséret-táblán. Hanem azért az ellenség sem alszik. Megkörnyékezi a kevésbbé öntudatos dolgozókat, akik norma alatt végeztek a mult héten. Így *Németh* Mihály csak 88 százalékot, *Jusztin* Lajos pedig annál is kevesebbet, 61 százalékot teljesített. Az ácsok közül Horváth Andor elrestelte magát, hogy neve a 90 százalékot alul teljesítés miatt

a rovó-táblára

került. Rosszul cselekedett azonban, amikor úgy akart segíteni a dolgon, hogy nevét olvashatatlanná tette. A Faliújságban ki is szerkesztették okkal és joggal, hogy *„ha szégyenli magát, ne a nevének áthúzásával, de jobb munkával javítsa az eredményét"*. Horváth Andor azóta megemberelte magát s most normán felül teljesít s a többi rovó-táblás is azt ígéri, hogy a jövőben nem fog lemaradni.

— Nem akarunk segítőtársai lenni — mondja Horváth — a béke ellenségeinek s ezért ezután jobb munkát végzünk.

A kőműveseknek mindenütt nyomában vannak már a festők, asztalosok, üvegezők s a jelek azt mutatják, hogy az ígért időpontra, szeptember 20-ra valóban befejezik a munkát és szeptember 26-án már megnyílik a nagyközönség számára *a magyar főváros legkedvesebb áruháza, az Úttörő Áruház*

Nagy Tibor

Bombatölcsér a föngjangi Janhari-utcában

Helyszíni képek az amerikai gengszter-hadviselés rémtetteiről

Föngjangban, a Janhari-utcában néhány nappal ezelőtt még állt az a ház, amelynek árnyékos kertjében írók, költők és festők szoktak összejönni. Aki ma arra jár, némán, fedetlen fővel szemléli a ház helyén tátongó kerek bombatölcsért. Nem él már a ház tulajdonosa sem, *O Van Muk*, az *„Uj-Korea"* című folyóirat volt kiváló szerkesztője. Amerikai légibomba ölte meg őt, feleségével és három gyermekével együtt. A ház körül egész utcasort taroltak le az amerikai légigengszterek bombái.

Július 23 óta tart Föngjang barbár bombázása. Vasárnap volt akkor, esős idő és az amerikai repülőgépek délelőtt 10 órától délután 3-ig szünet nélkül bombázták a várost. Azóta nap mint nap pusztítják a várost és gyilkolják békés lakosait — *előre megfontoltan és tervszerűen, mint a legelvetemültebb gyilkosok.* A japán rádió, amerikai forrásra hivatkozva, többször hangoztatta, hogy „Föngjangot szakadatlan bombatüzzel fogják elárasztani."

Föngjang kis város, egyemeletes házacskáival könnyű prédája az amerikai „repülő-erődöknek." De a városka lakói bátran védekeznek. A háború kezdetén még nem voltak légoltalmi bunkerek · Föngjangban. Senki sem tartotta szükségesnek, hogy ilyeneket építsenek, *hiszen Észak-Korea békés népe nem szándékozott háborút viselni.* Két hét alatt azonban a föngjangiak megtanulták az óvóhely-építést. *Sziklákat robbantottak, árkot ástak, földalatti folyosókat építettek.*

A szirénák majdnem szünet nélkül búgnak a városban. Ha derült az idő, az amerikai légikalózok igen magasan repülnek, mert a felhőtlen égbolt nem kedvező a banditáknak. *Félnek az elhárító tűztől, amely már sok amerikai repülőgépet semmisített meg.* Az esős, felhős időt kedvelik, ilyenkor 4—5000 méter magasságból *vaktában és — kevesebb kockázattal* dobhatják le bombaterhüket.

Az egyenruhát öltött amerikai vadálkatok nemcsak Föngjangot bombázzák. Naponta támadják Namtcho, Vonsan, Konan városokat és más védtelen, békés helységeket. Állítólag a délkoreai hadseregnek és Li Szin Man „kormányának" akarnak segítséget nyujtani, de igazi céljuk Korea anyagi javainak, nemzeti vagyonának és lakói életének elpusztítása, amit az bizonyít, hogy *a déli városokat éppen olyan embertelenül rombolják, mint az északiakat.*

Az imperialista banditák nemcsak a levegőből, hanem a földön is *a hitleri fasisztákat megszégyenítő kegyetlenséggel harcolnak.* Mivel nem tudnak ellenállni a néphadsereg támadásainak, menekülésük közben *felgyujtják a városokat és falvakat, halomra gyilkolják a békés embereket.* Égő házak, agyonlőtt emberek százai jelzik visszavonulásuk útját: így bánnak el azokkal a helységekkel, amelyek örömmel várják felszabadulásukat és azokkal a hazafiakkal, akik nem akarnak velük együtt menekülni. A délkoreai hadsereg vagy megsemmisült, vagy átállt a felszabadító északiakhoz. Amerikai csapatok harcolnak a koreai nép ellen és a háború minden pusztító erejét Észak- és Dél-Korea békés városaira, falvaira zúdítják. *Háborút viselnek a védtelen nők, öregek és gyermekek ellen,* akik ezerszámra esnek áldozatul az esztelen bombatámadásoknak és a menekülő amerikai katonák kegyetlenkedéseinek.

A külföldi tudósítók szinte kivétel nélkül elismeréssel emlékeznek meg a koreai nép, a polgári lakosság hősi ellenállásáról. Könnytelen szemmel ássák ki a romok alól szeretteiket és arcukat izzó gyűlölet teszi keménnyé, amikor a békés országukba betolakodó fasiszta fenevadak gaztetteit látják.

Kína vádat emelt az ENSZ-nél a formozai amerikai támadás miatt

Csu En-Laj, a Kínai Népköztársaság Központi Népi Kormányának külügyminisztere csütörtökön táviratot intézett az ENSZ Biztonsági Tanácsához, amelyben kérte J. *Malikot*, a Biztonsági Tanács elnökét és Trygve *Liet*, az ENSZ főtitkárát, *tegyen intézkedést a Formoza ellen irányuló fegyveres amerikai támadással szemben.*

— *Kína népe nem tűrheti az Egyesült Államok kormányának Kína területén végrehajtott ezt a fegyveres agresszióját és eltökélt szándéka, hogy felszabadítja Formozát és a Kínához tartozó többi területet az amerikai agresszió alól* — mondja a távirat, majd így folytatja:

„A Kínai Népköztársaság Központi Népi Kormánya nevében vádat emelek az ENSZ Biztonsági Tanácsánál és javaslom, hogy a nemzetközi béke és biztonság fenntartása, valamint az ENSZ alapokmánya tekintélyének tiszteletbentartása érdekében az ENSZ Biztonsági Tanácsa ítélje el az Egyesült Államok kormányát Kína ellen irányuló fegyveres inváziójának bűncselekményében és tegyen haladéktalanul intézkedéseket az amerikai fegyveres betolakodó erők kivonására Formozáról és a Kínához tartozó többi területről."

Büntetőbirósági tárgyalás a MÁVAG-ban

Lopáson és okirathamisitáson tettenért jobboldali szociáldemokratákat ítélt el a büntetőtörvényszék

A MÁVAG Delej-utcai kultúrtermében ítélkezett a büntetőtörvényszék a dolgozók nagy érdeklődése mellett az üzem fémesztergaműhelyében leleplezett jobboldali szociáldemokrata rémhírterjesztők, bércsalók, tolvajok és okirathamisitók bűnperében. Dr. *Jónás* Béla tanácselnök nyitotta meg a főtárgyalást, majd *Szabó* Lajos, a munkásból lett államügyész

ismertette a vádat.

Győr István, aki a felszabadulás előtt a Horthy-rendszer és a tőkések ügynöke volt, a felszabadulás után belépett a Szociáldemokrata Pártba és a népi demokrácia ellen sztrájkra uszított. Gyalázkodó kijelentésekkel becsmérelte a Szovjetúniót és a magyar népi demokráciát. Hogy minél többet árthasson, bércsalást szervezett és lopásra, okirathamisításra bujtotta fel a MÁVAG fémesztergaműhelyében a dolgozók soraiba befurakodott, de a munkásosztálytól idegen elemeket. *Barát* Gyulát és *Frank* Jenőt. *Barát* és *Frank* Győr István felbujtására munkalapokat loptak a művezető irodájából, ezeket pecséttel és hamisított aláírásokkal látták el és el nem végzett munkák után *jogtalanul többtizezer forintot vettek fel.*

A vád ismertetése után

a vádlottak kihallgatása

következett. A termet zsúfolásig megtöltő több mint másfélezer dolgozóból a felháborodás hangja tör fel, amikor a vádlottak hazudni, tagadni próbálnak. Ez a kísérletük különben kudarcba fullad, mert *egymásra bizonyítják rá az igazságot.*

A tanuk vallomásai

során, nemcsak beigazolódik a vád minden pontja, de újabb vádak is felmerülnek. *Nagy* Béla a fémesztergaműhely bérelszámolásának vezetője, vallomása szerint *Győr* István dolgozótársainak megfenyegetésétől sem riadt vissza. Így *Suhajda* művezetőt, aki a Népszava munkatársa előtt nem volt hajlandó elleplezni Győr munkabeli mulasztásait, *azzal fenyegette meg, hogy elteszi láb alól.*

A további tanukihallgatásokból kiderült, hogy *Barát* Gyula vádlott apját fasiszta tevékenységért internálták, *Frank* Jenőt pedig tiltott határátlépésért többhónapi fogházra ítélték. *Solt* Teréz a fémesztergaműhely munkásnője azt vallotta, hogy a vádlottak tervbe vették, hogy a *műhely dolgozóinak egész heti bérét elraboljak.* Kiderült a tanuk vallomásából az is, hogy *Győr* István rendszeresen terjesztette az amerikai rádió híreit.

Szabó Lajos államügyész

vádbeszédében

kiemelte, milyen jelentősége van annak, hogy a büntetőtörvényszék egy nagyüzemben, a dolgozók közvetlen környezetében és jelenlétében mondja ki a nép ítéletét. A vádlottak az osztályharc fokozódó kiéleződése idején követték el bűncselekményeiket és tevékenységüket az amerikai imperialisták és vezérügynökségük, a jobboldali szociáldemokrácia irányította. Amikor egész munkásosztályunk, egész dolgozó népünk a hős koreai nép dicsőséges szabadságharca iránti szolidaritásának ad kifejezést — mondotta az államügyész —, az imperialisták jobboldali szociáldemokrata ügynökei megkísérlik végrehajtani gazdáik utasításait és *bomlasztó aknamunkával támadják hátba szocializmust építő népünket.*

Bércsalásuk, okirathamisításuk nem egyszerű bűncselekmény, hanem *politikai bűntett*, amelynek éle Népköztársaságunk függetlensége és a béke sikeres megvédése ellen irányul. Ezért kívánja az egész munkásosztály, hogy példás büntetéssel sujtsák azokat, akik a munkásosztály soraiba furakodva próbálták megszolgálni az imperialisták judáspénzét.

A törvényszék mindhárom vádlottat bűnösnek mondotta ki

valamennyi vádpontban és ezért *Győr Istvánt háromévi, Barát Gyulát és Frank Jenőt pedig egyévi és nyolchónapi börtönbüntetésre ítélte*

„Nem csalódik, aki a népi demokrácia szavára épít!"

Mit jelent a tervkölcsönkötvény egy tisztviselő-házaspár életében?

S. Imre, az igazságügyi ipari vállalat üzemegység vezetője az elmult napon egy köteg iratcsomót hozott haza. Máskor is előfordult már ilyesmi, nem ritkaság, hogy a kitűnő szakember hivatalos óráit befejezve, a nagyobb horderejű feladatok megoldására otthoni idejét is felhasználja. Most azonban olyan titokzatos és sejtelmes mosoly jelent meg az ajka körül, hogy felesége nem állhatta meg szó nélkül:

— Minek örülsz úgy, talán előléptettek?

A férj nem válaszolt mindjárt. Jól bevált tapasztalata, hogy nem kell feltétlenül és azonnal válaszolni, de a papírkötéget lassan, tempósan, körülményesen felbontotta. A körülményesség és lassúság az ügy érdemének szólt, a figyelem felkeltésére szolgált. Nagy színes ívek kerültek elő a csomagból, számszerint kilenc.

— *A kötvények! Imre! Miért nem szóltál mindjárt?*

— Meglepetést akartam szerezni!

— Mondd gyorsan, mikor lesz az első nyereménysorsolás?

— Már most, szeptemberben, de ezt elolvashatod a kötvény hátlapján is.

Az asszonyba valósággal belebújt a kiváncsiskodás ördöge:

— Te Imre! Lehetséges, hogy mi is nyerünk?

— Persze hogy lehetséges! Ne tagadd, egész jól jönne, ha egy kicsit hozzánk szegődne a szerencse!

A beszélgetés ennél a fázisánál tartott, amikor a kis család otthonába érkeztünk. Látogatásunk azzal a határozott céllal történt, hogy az adminisztratív értelmiségnek egy lelkes és szerény tagját megszólaltassuk: *mit érez most, amikor megkapta a tervkölcsönkötvényt?*

— Hálát és örömet, hogy jó munkával és anyagi hozzájárulással részese lehetek az országépítésnek! Ne tessék kongó frázisnak tekinteni amit mondok, de különféle beruházások formájában *máris visszakaptuk mindazt, amit az elmúlt hónapokban befizettünk.* Gyárainkban, üzemeinkben, olyan gépek működnek, olyan új eszközöket és munkamódszereket alkalmazunk, amelyek nemcsak fokozzák, de valósággal megsokszorozzák a termelékenységet. Igy emelkedik életszínvonalunk és a dolgozók nagyobbrésze már tudatában van ennek.

— Vállalatuknál hogyan történt a kötvények kiosztása?

— Ünnepélyes jellegű összejövetel keretében, amelyet a kultúrteremben tartottunk. Sok derék munkásunk és kistisztviselőnk szeme ragyogott a boldogságtól, amikor a Szakszervezeti Bizottság titkára kezéből átvette az ivet.

— Tudják-e vállalatuknál, mit jelent a tervkölcsönkötvény?

— Tudjuk, hogy nagyon sokat! Azt jelenti, hogy *nem csalódik, aki a magyar népi demokrácia szavára épít!*

Vannak-e egyéni tervei?

— Rövidesen leteszem a hites könyvszakértői vizsgát — mondja S. Imre —, mert gazdasági beosztásom fontossága ezt megkívánja. Visszaemlékszem azokra az időkre, amikor hasonló képesítéssel havi 200 fixről álmodoztak az emberek és az álom annyira népszerűnek bizonyult, hogy egy velejéig hamis, nyúlós érzelgősségű filmet is megérdemelt.

— Milyen más most a helyzet! Kormányunk minden kérdést kivisz a nép elé és azt a dolgozók nagy családjával tárgyalja meg. Ez a szoros kapcsolat a néppel, alakítja ki a bizalmat és ragaszkodást a nép és vezetői között. A mi tervkölcsönünk, vagyis belső erőforrásaink feltárása, *megoldja mindazt, amire a nyugati csatlósok Marshall-segélye sohase lesz képes! Mögöttünk a munka aranyfedezete áll. Ómögöttük csak a tőzsdei árfolyamok lázgörbéje.*

(r—e)

Befejezéshez közeledik a tervkölcsönkötvények szétosztása

Tíz hónap alatt dolgozó népünk kifizette a mult év őszén jegyzett ötéves tervkölcsönt, a jegyzett összeg törlesztése augusztus 1-ével befejeződött. Népköztársaságunk kormánya betartotta adott szavát és már a közeljövőben megkezdi a nyereménykötvények sorsolását, hogy a terv ezernyi juttatásán kívül közvetlenül is visszafizesse a dolgozóknak építő forintjaikat. Kormányzatunk gondoskodott arról is, hogy kellő időben szétosztásra kerüljenek a kötvények a dolgozók között, mert kizárólag azok vehetnek részt a sorsolásban, akik annak időpontjában már birtokában vannak kötvényeiknek.

Azonban vannak még olyan vállalatok, ahol lassan halad a kötvények kiosztása. A legnagyobb lemaradások eddig a magánszektorban történtek.

A vállalatoknak kellő súlyt kell fektetniök a nyereménykötvények minél hamarábbi szétosztására és az azonnali elszámolásra, nehogy megkárosítsák dolgozóikat, akik csak úgy vehetnek részt a sorsolásban, ha birtokukban van az ötéves tervkölcsön nyereménykötvénye.

Magyar küldöttség utazott a református világszövetség konferenciájára

A Református Világszövetség európai egyházai augusztus 24—27 napjain a franciaországi Strasbourgban tartják nemzetközi kongresszusukat, amelyre a magyar református egyház részéről *Bereczky* Albert és *Péter* János püspököket hívták meg. Bereczky Albertet igehirdetésre, Péter Jánost a magyar egyházi élet ismertetésére is felkérték. A magyar küldöttek szerdán este utaztak el a kongresszusra.

1950.

A rádió mutatja be a Gyulai Gaál-fivérek haladószellemű művét

Egy évi munka után *Gyulai Gaál* Ferenc és *Gyulai Gaál* János elkészültek első nagyzenekari művükkel, amelyet *I. szvit*-nek neveztek el. A félóráig tartó, nagyzenekarra írt művet benyujtották a rádiónak, amely szeptemberben mutatja be.

A *I. szvit* első tétele *szonátaformában* indul. A második tétel a *munka ritmusát fejezi ki.* A harmadik tétel *emlékezés szeretteinkre,* melankólikus hangot üt meg, a negyedik tétel *a felszabadult, boldog ember táncát, örömét fejezi ki.* Különlegessége a hangszerelésnek, hogy van benne *saxofónkórus,* koncertáló zongora, *xilofon, vibrafon,* többféle dob és más ütőhangszer. A *Gyulai Gaál-fivérek* — mindketten ismert és tehetséges muzsikusok — művének bemutatását nagy várakozás előzi meg.

Bartók halálának ötödik, Verdi halálának ötvenedik évfordulójáról emlékezik idei évadában az Operaház

A *Kis Ujság* már beszámolt az Operaház jövő évadának küszöbön álló zenei eseményeiről. A dalszínház most részletesen is közli jövő évi műsortervét.

Az évad folyamán két nagy zenei zseni halálának évfordulójáról is megemlékezik az Operaház. Szeptemberben bekapcsolódik az országos *Bartók-ünnepségekbe,* amelyekkel a magyar nép a nagy alkotó halálának *ötödik évfordulójáról* emlékezik meg, az évad folyamán pedig emlékelőadásokat rendez abból az alkalomból, hogy az olasz operairodalom legnagyobb géniusza, *Verdi* ötven éve halt meg.

A *Bartók-estek* központjában operaházi hangverseny és dalmüelőadás áll. A *Verdi-emlékestékre olasz karmesterek, Mario Rossi* és *Molinari-Pradelli* érkeznek hozzánk és vezénylik a Verdi-operákat.

Mint már ismertettük, az idei évad során több új magyar opera és balett is bemutatásra kerül.

Bemutatják *Kadosa* Pál: *„Huszti kaland"* című kuruckori történelmi operáját, a Városi Színházban és az opera-staggione előadásaiban pedig színrekerül *Farkas* Ferenc *„Csinom Palkó"* című daljátéka. Ezenkívül bemutatják *Szervánszky* Endre *„Keleti mese"* című négy képből álló balettjét, valamint *Kenessey* Jenő két balett-átdolgozását: a *„Majális"*-t és a *„Keszkenő"*-t. Nagyjelentőségü zenei eseménye lesz az idei évadnak *Glinka: „Ivan Szuszanyin"* című operájának bemutatója. Bemutatják *Moniusko* lengyel zeneszerző *„Halka"* című operáját, a lengyel zenekultúra egyik legjelentősebb alkotását is.

A bemutatókon kívül új betanulásban és új díszletekkel kerülnek színre *Verdi „Rigoletto", Mozart: „Szöktetés a szerályból"* és *Wagner „Bolygó hollandi"* című operái is.

Az Operaház idei évadjának műsortervén ezenkívül még a következő operák szerepelnek: *Musszorgszkij:* „Borisz Godunov" és „Hovanscsina", *Borodin:* „Igor herceg", *Csajkovszkij:* „Pique Dame", *Bizet:* „Carmen", *Mozart:* „Don Juan", „Figaró házassága", „Varázsfuvola", *Beethoven:* „Fidelio", *Verdi:* Traviata", „Don Carlos", „Simone Boccanegra", „Falstaff", *Puccini:* „Pillangó kisasszony", „Gianni Schicchi", „Köpeny", *Smetana:* „Eladott menyasszony", *Wagner:* „Nürnbergi mesterdalnokok", „Lohengrin", „Walkür", *Erkel:* „Bánk bán", „Hunyadi László", *Kodály:* „Székelyfonó", *Bartók:* „Kékszakállú herceg vára" című operái; továbbá a *Vajnonnen* által betanított nagysikerü balettek: *Csajkovszkij: Diótörő"* és *Aszafjev: „Páris lángjai"* című balettjei, valamint a kisebb balettek: „Poloveci táncok", „Térzene", „Romeo és Júlia".

A Városi Színházban is számos operaelőadás lesz: itt kerülnek színre a könnyű-operák és klasszikus operettek. A Városi Színházban kerül bemutatásra *Farkas* Ferenc *„Csinom Palkó"* és *Strauss: „Cigánybáró"* című daljátéka s felújítva kerülnek színre *Verdi:* „Aida", „Álarcosbál", *Smetana:* „Eladott menyasszony", *Delibes:* „Lakmé" című operái s *Kenessey* Jenő által átdolgozott baletlek: a „Majális" és a „Keszkenő". A Városi Színház műsorán szerepelnek továbbá a következő operák: *Gounod:* „Faust", *Verdi:* „Trubadur", *Offenbach:* „Hoffmann meséi", *Kacsóh:* „János vitéz", *Donizetti:* „Lammermoori Lucia", *Strauss:* „Denevér", *Mascagni:* „Parasztbecsület", *Leoncavallo:* „Bajazzók", *Puccini:* „Tosca".

Jelentősen bővül az idei évadban az *opera-staggione* repertoárja is s a staggione a tavalyinál jóval több vidéki városi és ipari központot keres majd fel az 1950—51-es évad folyamán. Így az eddig bemutatott operákon kívül *Farkas* Ferenc: *„Csinom Palkó", Erkel: „Bánk bán", Rossini: „Szevillai borbély", Donizetti: „Don Pasquale", Puccini: „Tosca", Mozart: „Figaró házassága"*, című operáit s a *„Poloveci táncok"* és a *„Térzene"* balletteket ismerhetik meg a vidék dolgozói.

Székely Mihály, *Svéd* Sándor és *Ferencsik* János, akik az új évad folyamán huzamosabb ideig tartózkodnak majd Budapesten, többszöri fellépésre kötöttek szerződést az Operával. Az új évad folyamán a népi demokratikus országokból több kiváló vendégművész érkezik majd Budapestre.

A most újjászervezett bérleti rendszer lehetővé teszi, hogy a dolgozók kedvezményes áron (az Operaházban 10 százalékos, a Városi Színházban 20 százalékos) kedvezménnyel rendszeresen látogathassák az operákat s az új évad gazdag művészi műsorát minél szélesebb dolgozótömegek élvezhessék.

SZERENCSE FEL

(Szovjet film.) Időszerű és fokozottan hangsúlyos mondanivalóval jelentkezik Lukov rendező. Fel kell rá figyelnünk és tanulságait meg kell szívelni, mert sok hasznos tanácsot ad egy egyszerű szépségű, bíráló hangú, de a derű színeit sem nélkülöző történetben. Felébreszti az önfegyelem erejét, mely valamennyiünkben hajlamos a szunnyadásra, a lazulásra, teljes emberségre és fokozott munkára serkent éppen azáltal, hogy egy szocialista társadalom egyik szelvényében megmutatja a dolgozó közösségnek, az új embertípusnak a munkán aratott diadalát; rámutat ennek a közösségnek segítőkezére is, mely a pillanatnyilag meggyengült társat jó útra tereli és fülledbe kiáltja az elégszer nem ismételhető figyelmeztetést: éberség! A több szálból font cselekmény egy bányász-falucskában játszódik.

A felvevőgép körülutazza a kis helyiséget, dolgozó népét, a mindennapok gondjait, leereszkedik a tárnákba, jár a hivatali szobákban, bepillant a traktoros otthonokba és az emberek lelkébe, megjelenik a diadalmas ünnepségen, ahol a „szén művészét" az öreg Kozodojev sztahánovistát ünnepli a nép, beszámol a pihenés meghitt és vidám óráiról, az erényekről és hibákról, a dolgos élet lüktető teljességéről. Van azonban ebben a falucskában két kocsmázó legény. Két tagbaszakadt, forróvérű fickó, afféle duhajmisi, aki nem bír magával. Alapjábanvéve becsületes emberek ők, csakhát ital, muzsika, meg szerelem is van a világon, így aztán nem sok idejük marad se a munkára, se a tanulásra. Kivált Balu váján garázdálkodik fék nélkül, boros fejével és vélt szerelmi csalódásában. Mi lenne a sorsuk ezeknek a legényeknek egy más társadalomban? Nyilván elkallódnának, de még valószínűbb, hogy teljesen elzüllenének. A párttitkár azonban felismeri a legények alapvető becsületességét és a legjobb munkások segítségével megmenti mindkettőjüket.

Hogyan javul meg a két bányász, hogyan segít a párt és a szocialista közösség? — ez a cselekmény egyik fővonala. Balu életében a fordulópont részint a bányászok társadalmi bíróságának tárgyalása, mely ítélkezik felette, részint az a tárnabeomlás, melyet a bányászok közt lapuló ellenség idéz elő. A második fővonalon ennek az ellenségnek az álarcát rántja le a történet. Erőteljesen kidolgozott jelenetsorok munkálják ki az idegen zsoldban álló kártevők profilját; azt az arcélt, mely mindig a leggyengébb ellenállási pontra, Rákosi Mátyás szavaival szólva: „az elmaradókra, dohogókra, önzőkre, butákra és naplopókra" tekint, köztük igyekszik szövetségest találni.

Balut és korhely cimboráját kijózanítja az ítélet és kijózanítja a bányaszerencsétlenség, mely Kozodojev, a kiváló bányász életét követeli. A két legény munkához lát. Csakhamar bebizonyítják: érdemesek a párt és a nép bizalmára, szeretetére. Balu váján termelési csúcseredménnyel hálálja meg a bizalmat, társa pedig az ellenséges ügynököt csípi nyakon a bánya mélyében folyó izgalmas hajsza után. A film alakjai közt látunk egy karrieristát is. Az üzemi bizottság tagja. Két könyökkel dolgozó, szinte mániás törtetésében nem veszi észre — de nem is veheti észre, mert csak magát látja —, hogy az ellenség malmára hajtja a vizet. Pedig ő maga nem tudatos ellenség. De ellenség, mert történő, aki zavart kelt és akit ezért irgalmatlanul ki kell emelni posztjáról. A film végsőfokon meggyőzően tükrözi, hogyan harcol a Bolsevik párt és a szovjet nép az eredendően becsületes munkások megmentéséért és hatásosan mutatja meg a szovjet társadalmat, amely öntudatos biztonsággal viszonyul a szocialista munkához. Az együttes élén Borisz Andrejev mintázza meg erőtől duzzadó színekkel Balu alakját, társát Olejnyikov, a párttitkárt Novoszelev játssza. —*ői*—

Mintha nálunk történne, Csongrádon, a tanyán!

Egy kis jelenet a műcsarnoki kiállításról

„Mit láttam a Szovjetunióban? Ilyc címü kompozíciójával nyerte el *Benedek* Jenő fiatal szolnoki festőművész-rajztanár a *Munkácsi-díj* 4000 forintos II. fokozatát. Ez a kép mintegy szemléltető formanyelven visszhangozza a Szovjetunióból nemrégiben visszaérkezett küldöttség tagjai felé áradó országos érdeklődést is. A festmény alkotójával, *Benedek* Jenővel müve előzményeiről beszélünk. Mindarról, ami kiváltotta e mű megszületését.

— Pályatársaim közül, főleg a volt formalista körökből — kezdi *Benedek* Jenő — állandóan azt vetik szememre, hogy nagyon éles kanyart csináltam a Munkácsy-díjat nyert képemmel s a többi itt szereplő festményemmel. Hát ez bizony elég rosszindulatú s amellett igaztalan szemrehányás. Én azelőtt is népi realista voltam, most is az vagyok. E tekintetben tehát nincs szó változásról. Ha mégis változás történt velem és pikturámban, azt legnagyobb örömömre a történelem csinálta. A felszabadulás előtt, de még a szocialista építés előtt is sötét hangulatképeket festettem, szomorú emberekkel. Nem festhettem akkor másként, mert sötét volt maga az élet és szomorútekintetű emberek voltak azok az alföldi szegényparasztok, akik közül jöttem, akik közt éltem, s akiket a vásznon megjelenítettem. Amikor az elnyomottak és kizsákmányoltak szomorú világát festettem meg, sötét tónusban, *ez állásfoglalást is jelentett a dolgozó nép mellett s az elnyomók ellen.* De festhetek-e még most is úgy, mikor mindnyájunk szemeláttára örömmé változik azok élete, akik eddig legjobban szomorkodtak!? Ha sírtam a sírókkal, miért ne örüljek most az örvendezőkkel? Édesapámmal, édesanyámmal, tíztagú szegényparaszti családommal s egész nagy rokonságommal, az alföldi dolgozókkal, kik *szomorú emberekből a legboldogabb emberekké váltak.*

— Ezeket a boldog embereket tükrözi a Munkácsy-díjat nyert képem: a „Mit láttam a Szovjetunióban". Egy ösztöndíjas parasztfiú számol be hazaérkezése után a népes családnak. Mindenki felvillanyozva hallgatja a beszámolót. A nagyapa és a legkisebb unoka egyaránt. A kislányka arra gondol, hogy nemcsak egy babát, de sok-sok játékot kaphat még, ha itt is ugyanolyan jólétben élhet a család, mint a Szovjetunió leggazdagabb parasztszövetkezeteiben. A kis úttörő fiú még több könyvről álmodik s felderül az arca, hogy vágya nem ábránd. Ugyanígy a nagyobb gyermekek, a menyasszonysorba menő lány, meg a katonafiú, az apa, az anya, nagyapa és nagyanya mind-mind a mégszebb élet közelségét látja a hazatért fiú beszámolója nyomán. Valamikor túl a tengeren keresték hasztalan, reménytelenül a boldogabb élet titkát. Most nem kell messzire menni. A boldog élet idejön hozzánk az első szocialista országból, a szomszédos, baráti Szovjetunióból.

S mintha minden e kép valósága mellett szólna, *a Szovjetunióban járt parasztküldöttség egy kisebb csoportja lép be a kiállító-terembe* s egyenesen a képhez tart.

— Bizony így van — magyarázza a körülállóknak a csoporthól *Nagyistók* József csongrádi középparaszt — *mintha nálunk történne, Csongrádon, a tanyán.* Ugyanígy faggattak engemet is, ugyanígy hallgatták az én beszámolómat is, mikor megérkeztem a Szovjetunióból. Éjfél után feküdt le a család, a rokonság meg a szomszédok, annyira érdekelte őket a dolog. S még éjfél után is azzal mentek haza, hogy másnap este folytassam ám a beszéd fonalát! Vissza is jöttek másnap este s én folytattam, majdnem hajnalig. Mindenkit meggyőztem. Azokat is, akik azelőtt többékevésbbé kétkedtek. Persze, ha tudnák, hogy mennyi nagyszerű dolgot nem is tudtam nekik még elmondani. Mert hát ki győzné szóval azt, amit látott ott kint az ember! Hanem ez a kép jól visszaadja azt, amit én is láttam, átéltem, amikor beszámolómat itthon hallgatták.

— Örülök neki — mondja a művész — mert nem fantáziából festettem a jelenetet. Az én öcsém ugyancsak nemrégiben érkezett haza Leningrádból, mint a Nemzeti Színház ösztöndíjas dramaturgja. Ugyanilyen beszámolót tartott a családi körben s annak élménye maradt bennem s azt festettem meg tanulmányrajzok alapján.

Egy család vonul be. *Pinkácsi* Lászlóné nagykátai középparaszt felesége a menyével, a fiával s több unokájával. Ők is egyenesen a képhez tartanak. Nézegetik, távolról, közelről egyaránt s aztán megszólal az öreg néni:

— Milyen jó nektek gyerekek — mondja unokái felé —, ti már könnyen láthatjátok és megismerhetitek azt a szép országot, amiről az a fiú beszél, ott ni azon a képen!

— És nem is kell majd utazni — feleli rá nyomban a menye. — Hiszen nemsokára itthon is meg tudjuk már csinálni mindazt a szépet és jót, amire a Szovjetunió tanít!

A művész és a hazatértek csoportja helyeslőn bólint. És *Pinkácsi* néni arca is ugyanúgy felderül, mint a képen a nagymamáé.

(u. t.)

Az unoka közbeszól

Kedves feleségem „Málcsikám drágámnak", unokám Málcsi néninek, én csak Málcsikának szólítom házunk kultúr-megbízottját, akit a ház lakói erre a tisztségre *egyhangú lelkesedéssel választottak meg.* Málcsika 40—45 év körüli, majdnem két méter magas, testes, fekete asszony, aki mint kultúr-megbízott, *kiváló munkát végez a házban.* Többek szerint egyenesen kultúr-megbízottnak született multjánál és jelenénél fogva is.

Nevezetes esemény volt Málcsika multjában az, amikor még jóval a felszabadulás előtt *egy nagy fakanállal a kezében kiüzött az óvóhelyről egy okvetetlenkedő és állandóan feljelentésekkel fenyegetődző nyilast.* De egyéb kedvező oldalról is bemutatkozott Málcsika a ház lakóinak. Az ostrom alatt pártfogásba vett egy Erdélyből menekült sovány lírai költőt és egy még soványabb kolozsvári színészt is. *Ellátta őket élelemmel és mosolt rájuk.* De mindezektől eltekintve, Málcsika gyakran jár az Operába, színházba, moziba és az utóbbi évek alatt megrendezett könyvnapokon állandóan tevékenykedett. Egyszóval nyugodt lélekkel megállapíthatjuk, hogy Málcsika ideális kultúr-megbízott.

Most is kultúrmegbizotti minőségben van nálunk. Előadást fog tartani szűk családi körünkben a pesti színházak kedvezményes bérletjegyrendszeréről. Behívta a szobába albérlőnket, a medika: *Etelkát,* hogy ő is jelen legyen az előadáson. És most *átadjuk a szót Málcsikának:*

— A magyar színházi kultúra — mondotta — *nagyot fejlődött.* Nemcsak szórakoztat, de tanít és nevel is. *Idén színházaink színvonala az eddiginél is magasabbra emelkedik.* Azért fontos, hogy minden dolgozó család *minél többször járjon színházba.* A népmüvelési minisztérium felügyelete mellett müködő *Jegyiroda N. V.* újszerű, változatos bérletjegyrendszert vezetett be a dolgozók részére. *Egy-egy bérlet 4—5 állami színház látogatására jogosit és a kedvezményes bérleti díj kilenchavi részletben is fizethető.*

Málcsika most egy terjedelmes plakátot helyezett az asztalra, majd folytatta:

— Az elsőszámú bérletezési tervezet az *Operába, Madách, Belvárosi, Ifjúsági és Bábszinházba* szól kilenc előadásra, havi 4.50—12.50 forintos részletfizetés mellett. A második számú tervezetnél a kedvezményes részletfizetési díj 3.50—14 forint.

Most Málcsika kedves feleségemhez fordulva mondja:

— Ugy tudom, a *néni* zenebarát. (Én is kedves feleségem felé fordulok, hogy mit szól a „néni" megszólításhoz, amit felnőttek részéről máskor direkt sértésnek vesz).

Kedves feleségem nagyot nyelve felelte:

— *Igen, zenebarát vagyok . . .*

— Akkor az elsőszámú bérletezési módozatot ajánlom! — mondotta Málcsika. — Az Operaház idén műsorába iktatta *Glinka, Moniuszko, Kadosa, Szervánszky* kiváló müveit. De remek darabokkal szerepel a *Madách* és a *Belvárosi Színház* is. Ha a néni inkább a könnyűzenét szereti, (kedves feleségem újból nyelt egyet), *akkor a második számú tervezet jöhet figyelembe,* amely az *Operettszínházat* is felöleli. Ennek igazgatója *Gáspár Margit.* Főbb szereplői többek között: a csodáshangú *Honthy Hanna,* a bájos *Petress Zsuzsa* és a mókás *Latabár Kálmán.* (Most az orvosnövendék Etelka felé fordult.) Ez a színház téged is érdekel, úgy tudom, szereted a szép táncokat. (Etelka megértően bólint.)

Málcsika éppen rá akart térni az *Operettszínház* nagyszerű műsorának ismertetésére, amikor az asztalnál ülő 13 éves unokánk, aki eddig csendben és figyelmesen hallgatta az előadást, de többször bekukkantott az asztalon fekvő plakátba, váratlanul megszólalt:

— *De Málcsika néni, engem miért tetszik kihagyni a játékból?*

Málcsika meglepetten fordult unokánk felé:

— *Kihagytalak a játékból?*

— *Igen* — felelte bátran a kisfiú.

— A harmadikszámú tervezetben szerepel *az Uttörő Színház is.* Ennek is nagyon jó műsora van. A *„Becsület"* című darabbal nyit és előadják Mihalkov *„Haza akarok menni"* című hires darabját. *Ezeket én látni szeretném.* A kedvezményes bérlet — mutat rá az asztalon fekvő plakátra — *csak 2,50—14 forint.*

— Köszönöm, hogy figyelmeztettél, kisfiam! — szólt Málcsika kedvesen. — *Te döntötted el a család idei színházi problémáját és jól döntöttél,* mert a harmadik számú tervezet minden igényt kielégíthet. *Látom, hogy jó úttörő vagy.* Jutalmul mindjárt leküldök neked egy szép ifjúsági könyvet.

Ezzel véget ért az előadás. A család az ajtóig kísérte Málcsikát, házunk kitünő kultúr-megbízottját.

(u. j.)

Szombati műsor:

Rádió

KOSSUTH-RÁDIÓ. 5.20: Lapszemle. — 5.30: Falurádió. — 6.00: Szórakoztató zene a moszkvai rádió műsorából. — 6.20: Zenés percek. — 6.30: Reggeli muzsika. — 6.45: Hirek — 7.00: Könnyű dallamok. — 7.15: Magyar nóták. — 8.00: Lapszemle. — 8.10: Keringők. — 11.30: Gyermekzene. — 11.50: Hanglemezek. — 12.00: Déli harangszó. Hirek. — 12.15: Cigányzene. — 13.00: Könnyű dallamok. — 13.30: Hangos újság. — 14.00: Hirek. — 14.10: A pápa a munkásosztály és a haladás ellen. Előadás. — 14.30: Elbeszélés. — 15.05: Hanglemezek. — 15.30: Népek dalai. — 16.00: Uttörők Rádiószínháza. — 16.40: Szovjet napok — szovjet emberek. — 16.50: Hanglemez. — 17.00: Hirek. — 17.10: Offenbach és Johann Strauss operettjeiből. — 17.50: Termelési híradó. — 18.05: Falurádió. — 19.00: Hangos újság. Sport — 19.30: Hanglemez. — 20.00: Hirek. — 20.25: Vidám zenés hétvége — 22.00: Hirek. Sport. — 22.30: Tánc éjfélig. — 24.00: Hirek.

— **PETŐFI-RÁDIÓ.** 5.30: MHK-negyedóra. — 5.45: Csárdások. — 6.05: Termelési lapszemle. — 6.15: A lengyel rádió szórakoztató műsora. — 6.45: Hangszerszólók. — 7.00: Reggeli zene. — 7.30: Jó reggelt, gyerekek! — 7.45: Dalok. — 8.00: Hanglemezek. — 9.00: Scala Zenekar. — 9.45: Görög gyermekek műsora. — 10.00: Hirek. — 10.10: Hanglemez. — 11.00: Schumann: Trio. — 15.00: Tarka muzsika. — 16.00: Csajkovszkij operáiból. — 16.40: Szív küldi. — 17.10: Tanuljunk énekszóra oroszul! — 17.30: Cigányzene. — 18.05: Színes muzsika. — 18.40: Rádiókamarazenekar. — 19.20: Színházi közvetítés: Becsület. — 22.00: Szécsi Magda hegedül. — 22.20: Szív küldi.

Mozi

SZERENCSE FEL: (bányászfilm) DÓZSA (Róbert Károly-körút 61.) 4, 6, 8. — MUNKÁS (Kápolna-u. 3/b.) 3/6, 8, v 1/4. — TÁNCSICS (Csepel) 6, 1/49, v. 3/4. — KORZÓ (Ujpest) 4, 1/47, 1/49. — ROYAL (Kispest) 6, 8, v. 4.

AZ UZSORÁS: (Balzac elbeszélése nyomán) (Prolongálva!) VÖRÖS CSILLAG (Erzsébet-körút 45.) 5, 7, 9. — FÓRUM (Kossuth Lajos-utca 18.) 1/25, 1/57, 1/29.

KATKA: (vigjáték) SZIKRA (Teréz-körút 60.) 5, 7, 9. — MÁJUS 1. (Mártirok-útja 55.) 1/25, 1/47, 1/29. — FELSZABADULÁS (Flórián-tér 3.) 1/25, 1/27, 1/29. — TÁTRA (Pesterzsébet) 1/26, 1/28, v 1/4. — BRIGÁD (Pestszentlőrinc) 1/26, 1/28, v. 1/4

VIHAR ELŐTT: (sziciliai halászfilm) DUNA (Fürst Sándor-utca 7.) 1/25, 3/47, 9.

MAJAKOVSZKIJ: FÁKLYA (Teréz-körút 28.) 1/25-től este 11-ig, vasárnap 3-tól este 11-ig folytatólag

CSIHOSTYI CSODA: Kisérőműsor a Hazám, Olympia, Petőfi és Brigád filmszinházban.

VITAMIN A. B. C.: Kisérőműsor a Kamara és Tinódi filmszínházban.

RAJTTÓL A CÉLIG: Kisérőműsor az Uránia, Vörös Csillag, Munkás, Táncsics és Korzó (Ujpest) filmszínházban.

PJATNICKIJ KÓRUS: Kisérőműsor az Ady filmszínházban.

ÁZSIA ASSZONYAI A BÉKÉÉRT: Kisérőműsor a József Attila filmszínházban.

Az Orel gőzös pusztulása: (tengerészfilm) KAMARA (Dohány-utca 42.) 1/25, 1/27, 1/29. — UGOCSA (Ugocsa-utca 10.) 4, 6, 8.

Külvárosi fiúk: ADY (Somogyi Béla-út 3.) 4, 6, 8.

El a kezekkel Koreától: (dokumentfilm) és **A béke legyőzi a háborút:** ZUGLÓI (Angol-u. 26.) 1/25, 1/27, 1/29.

Becsületbíróság: (magyarul beszélő szovjet film) SZABADSÁG (Bartók Béla-út 64.) 1/25, 1/27, 1/29.

Győzelmes visszatérés: BÁSTYA (Erzsébet-körút 8.) 11, 1, 3, 5, 7, 9

Diadalmas Péter (történelmi film) ÓBUDA (Selmeci-u. 14.) 1/25, 1/27, 1/29

Hallő Moszkva: (zenés vigjáték) BETHLEN (Bethlen-tér 3.) 1/25, 1/27, 1/29.

Jégmezők lovagja: (történelmi film) SAVOY (Üllői-út 4.) 4, 1/47, 1/29

Végzetes éjszaka: (magyarul beszélő szovjet film) TINÓDI (Nagymező-utca 8.) 1/25, 1/27, 1/29.

Legény a tajgáról: (vigjáték) KOSSUTH (Váci-út 14.) 4, 1/47, 1/29.

Milliomos úr szerelmes: (vigjáték) STUDIÓ (Akácfa-utca 4.) 4, 1/47, 1/29.

Figaró házassága: (Mozart operája) PÁTRIA (Népszinház-utca 13.) 4, 1/47, 1/29.

Viharos alkonyat: TÁTRA (Üllői-út 63.) 1/25, 1/27, 1/29.

Az ezred fia: (magyarul beszélő szovjet film) ROXY (Rákóczi-út 82.) 1/11, 1/21, 1/25, 1/27, 1/29

Szibériai rapszódia: (színes, zenés film) VESTA (Erzsébet-körút 39.) 4, 1/27, 9.

Tengerész lánya: (vigjáték) JÓZSEF ATTILA (Kálvária-tér 7.) 4, 1/47, 1/29. — PETŐFI (Rottenbiller-utca 37.) 1/25, 3/47, 9.

Egy asszony elindul: (magyar film) ELIT (Szent István-körút 16.) 1/25, 1/27, 1/29.

Boldog aratás: (magyarul beszélő szovjet film) BODOGRÁF (József-körút 63.) 1/25, 1/27 1/29. — GLÓRIA (Thököly-út 56.) 1/25, 1/27, 1/29.

Gazdag menyasszony: (zenés vigjáték) PLUTÓ (Kerepesi-út 44.) 1/25, 1/27, 1/29.

Egy életen át: (dráma) KRISZTINA (Krisztina-körút 155.) 4, 6, 8. (Csütörtökön szünnap!)

Csendháborító: (vigjáték) HAZÁM (Váci-út 150.) 4, 6, 8.

Makes menyecskék: (vigjáték) OLYMPIA (Erzsébet-körút 26.) 1/25, 1/27, 1/29.

HIRADÓ MOZI: 1. A béke ifjú harcosai. 2. A cigaretta élete. 3. Magyar és szovjet híradó. 4. Tavasz a hegyekben (színes film) Reggel 9-től este 11-ig folytatólag.

DIADALMAS ZÁSZLÓ

(Versek Koreáról – Révai-kiadás)

A Déli-tenger messzi szigetén,
a Hanna-hegy csúcsán akkor kigyúltak
a szabadság máglyái. Fönn a felhők
a lángok fölött pirosan vonultak!
Ti lángok,
ti egeket pirosra festő lángok,
hirdessétek a hősök szigetét!
Hirdessétek, ki hazájáért harcol,
halhatatlan a koreai nép!

Ti lángok, ti egeket pirosra festő lángok: koreai katonák és partizánok tüzei s ti másfajta lángok: lélek tüzei, koreai költő-testvéreink gyönyörű versei — hirdessétek most magyar nyelven is Quel-partot, a „hősök szigetét", hirdessétek Phenjant és Szöult, a hősök városait, hirdessétek Kim Ir Szen elvtársnak, a hős nép vezérének nevét, — „hirdessétek, ki hazájáért harcol, halhatatlan a koreai nép!"

„Szabadság máglyái" — ezzel a gyűjtőcímmel foglalja össze a most megjelent „Diadalmas zászló" — című kötet néhány koreai partizánköltő magyarra fordított verseit. A kötet magyar verseinek gyűjtőcíme pedig: „El a kezekkel Koreától!" „Valóságban sosem láttuk mi Koreát még" — írja az egyik költő, de a szíve mindannyiuknak ott ver Koreában, mint ahogy Nazim Hikmet török szabadságharcos költő is úgy érzi, hogy a szíve ott dobog a Jangce partján menetelő kínai katonák keblében s „szívét mindennap golyó járja át Görögországban", s mint ahogy a szovjet költők fényes hadserege ott van mindenütt az első sorokban, ahol a szabadságért küzdenek.

●

Kónya Lajos versében az a fajta pátosz zeng, amelynek szeretetét József Attila oltotta belénk, Zelk versének sorai Arany János hangját idézik fel az olvasóban; egyik versben Petőfi költői hagyatéka él tovább, a másiknak ritmusában mintha maga a nép dalolna, magyar versek ezek, a széles magyar táj szülöttei, magyar munkásszívek érzelmeinek, magyar hagyományok és viszonyok között felnőtt emberek gondolatainak hordozói. A koreai versek — bár a fordítások nem is közvetlenül a koreai eredetiből történtek — mégis éreztetik, hogy valami egészen sajátos, számunkra ismeretlen nemzeti kulturának a termékei. És mégis mennyi közös érzés, mennyi közös gondolat jelentkezik koreaiak és magyarok verseiben! Mi magyarázza meg, hogy e formájában, hagyományaiban oly különböző kétféle költészet mégis rokon? A két nép sorsának közös vonásai. Korea 40, a mi hazánk 25, s előtte sokszáz évig fuldoklott a leggyalázatosabb elnyomás fojtogató levegőjében. Közösek a rabság és a bánat — de a szabadság és az öröm évei is. A mi szívünket is az emlékezés és a hála forró hulláma járja át, amikor a koreai költő így énekel:

Meghozták népünknek a szabadságot,
Észak felől a szovjet katonák,
átkeltek a Tumanhan zöld vizén,
átlépték Csanpek csúcsai sorát,
meneteltek a hűvös völgyeken,
ahol nemrég még csaták füstje szállt.
Én, szabad Korea boldog fia,
emelt fővel, szabadon állok itt.

Koreaiak és magyarok — együtt indultunk el felemelkedésünk útján, ugyanabban a korszakban nyílt meg számunkra a sokszázados előtörténelem után nemzetünk igazi történelme és Üim de Gju-val együtt köszöntjük azt a férfit, akinek pillantása nyomán „a rétek kivirulnak", azt a férfit, a nagy Sztálint, akiről annyi millió és millió mondhatja el ugyanazt, mint a koreai költő: *„Halódva élt a nép e földön, de fölemelte hős kezed, s most zöld élet hulláma torlik a koreai kő felett."*

És közös — az ellenség is!

ha itt nem is tör tank határainkra,
ha nem is zúzzák szét bombavetők
a nyaresti egek fénylő sötétjét, —
s nem is villog szurony szemünk előtt —,
szemünk előtt akarnák összezúzni,
amit szabad öt évünk épített:
kis falvainkban ájtatos apácák
rémhírt morzsolnak olvasó helyett;
s kik ötven éve bomlasztják a harcot,
mely széles e világon győzni fog,
az árulók most is köztünk tenyésznek,
mint titokban terjedő bajok . . . —

írja Somlyó György.

●

A negyvenéves japán elnyomás alatt úgyszólván még anyanyelvétől is eltiltott, pária-sorban tengődő koreai nép nemzeti kultúrája az újjászületés gyönyörű korszakát éli ma. Sikeresen vívják a harcot a japán burzsoá irodalom nyomdokain haladó „l'art pour l'art"-művészet és irodalom maradványai ellen, amelynek hívei a mulban — miközben „politikamentes" és „tiszta" irodalomról fecsegtek — politikailag is együttműködtek a japán gyarmatosítókkal. Az elnyomás évtizedei alatt halálra ítélt és félig már elsorvasztott régi, népi kultúrhagyományok viszont ismét feltűnnek a mélyből és magasabb fokon élnek tovább a kibontakozó, új koreai kultúrában. Ennek a kultúrának magva és vezetője az a baloldali író- és művészcsoport, amely huszonöt évvel ezelőtt megalakította a „Proletár Írók és Művészek Koreai Társaságá"-t és amelynek tagjait a japán fasiszták börtönei sem tudták megtörni. Ezek az írók és művészek az igazi népi, nemzeti hagyományok örököseinek vallották magukat és szenvedélyesen hirdették az orosz realista, s a szovjet kultúrával való szellemi kapcsolat döntő fontosságát. A koreai kultúra ma szabadon és sokkalta szélesebb, valóban nemzeti keretek között virágzik, s a régi harcosok ma is ott állnak az első sorokban. Li Gi En, Han Szer Ja és a Proletár Írók és Művészek Koreai Társaságának sok más alapító tagja ma felszabadult népük új érzéseit és gondolatait, új életviszonyait tolmácsolják műveikben. Mellettük egyre-másra nőnek fel a fiatalok, akik partizánharcok tüzében és a szabad északkoreai föld dolgozóinak a felemelkedéséért vívott harcában nőttek népük költőivé.

Ha teljes képet természetesen nem is nyujt róluk a kötet — az új koreai irodalom számos sajátos vonását megismerjük az itt közölt versekből. Mindenekelőtt az ragadja meg az olvasót, hogy a legtöbb itt megismert műben a megindító egyszerűség párosul a legmélyebb eszmei tartalommal és — a feltűnően kifejlett formaérzékkel. Úgy érezzük, hogy ezek az írók a népdalok és a bölcsődalok „anyatején" keresztül egyszerre szívták magukba a természet végtelen szeretetét és a lángoló hazafiságot az öntudatos forradalmiságot. Elszakíthatatlanul összenőttek a hazai tájjal, folyóikkal, hegyeikkel és erdőikkel, de már ifjan összenőttek — a fegyverekkel is. Hallatlan eredetiséggel és lírai szépséggel tükrözi ezt például Lu Hu En verse a tavaszról. Pillangó könnyűséggel száll a költő a táj felett: *„A hó a rétről tovatűnt, tavaszszellő szállt a kerten.... és látod öt: ..az esti égboltot karolja át, ott búvik mindenütt, érezni lágy, zuhanó illatát."* A tavasz finom és friss költői képe ez, de a koreai tavasz... *„olyan... akár egy támadás. A taktikája háborús: két lépés visszavonulás — begyüjti tartalékait, vár, míg latyakos lesz az út, s az ellenségre új erővel zuhogva zúg."* A tavasz, amelyről Lu Hu En énekel: a népek tavasza, a szabadság korszaka:

A természet törvénye él,
s a tavasz szüntelen
harcok sorában támad és
győz is a zord telen.
A Történet vas lépte is
dübörögve-döngve harsog át,
s nem tartóztathatja senki föl
az Ember tavaszát.

Ugyanez a páratlan érzelmi frissesség csapja meg az olvasót, amikor például Tju Szon Bon szenvedélyesen szép versét, az „Anyá"-t olvassa. Ismét az egyik legmindennapibb és legmélyebb emberi érzelem, az anya iránti szeretet fonódik össze itt egy valójában új érzéssel: a forradalmi, a szocialista hazaszeretettel. Az anyajától, szabad hazájától elszakított férfi várja ebben a költeményben, hogy anyja, karjait szélesen kitárva ismét átölelje. „Zokogva hívtam öt: anyám! Hát hová tüntél, merre vagy?" — kérdezi a költő. S azután — a találkozás rajongó forrósággal leírt pillanata:

Hát hová tüntél, merre vagy?
Jaj, mit tegyek?
— Itt vagyok! —
kongták a hegyek.
— Itt vagyok! —
szólt a rengeteg.
S én forrón szivemre öleltem
Anyámat:
Az én áldott Hazámat!

A kötet egyik legszebb verse, Te Gi Csen költeménye a Tumanhan folyamról — áradó epikus lejtésében, hazafias pátoszában, sőt tartalmában is sok tekintetben emlékeztet József Attila „Dunánál" című versére. „Arva Koreánk hányszor ült sírva itt a parton, szótlanul vágyván a jobb jövőre . . .' — írja a költő. A vers szakaszai sorra leírják a mostoha történelmi sors csapásait. Gyilkos szamurájok fosztogatták, gyötörték e népet, tört parasztasszonyok hajoltak halódó gyermekeik fölé, „géppuskatűz hullt szerte a rétre" hol hazafiak emelték fel fejüket. S minden szakasz végén megrendítő szavakban tör fel egy egész nép kérdése: *„Mondd, Tumanhan, ez-é Korea tiszta képe, amelyet hüs hullámod annyiszor ringatott?"* És mondd: *„Mondd Tumanhan, ez-é hát Koreában a nő igazi képe, amelyet hüs hullámod annyiszor ringatott?"* Így vonul végig a vers sorain — miként a Tumanhan árja mellett a partok — szinte az egész nemzeti történelem. „Mintha csak Korea könnye és vére volnál" — kiáltja a folyóhoz Te Gi Csen. De egyszerre fegyverek zaja kél a Tumanhan partjain: északon kel fel a nap, a szovjet felszabadítók fegyverein ragyog.

..S futottak a japánok, reszketve,
sáppatag . . .
Észak felől — te láttad — lassan felkelt
a nap.
Sisakkal merte hüsöd a hüség katonája,
és lágyan vitte öt a hömpölygő.
hideg mély,
s véle a szabadságot hoztad el Koreába,
s a Boldogság s nem a Könnyek
folyója lettél.

„Mult, jelen s jövendő lágy hullámai" ölelkeznek a koreai költők verseiben. A versek nyelvén ugyanazt adja tudtunkra Korea népe, mint amit az újsághírekben és a hadijelentésekben. Azt, hogy „Uj Korea felett szabad világ zászlói lengenek, Phenjanban megnyílt a népnek az egyetem s tanulnak a béreslegények, akik nem tanultak sohasem, — tanul a béres, kit a multak errefelé csak így szapultak: „Kódis marad ez mindhiába, szürke göröngy a pocsolyába', ebbül bizony semmi se válik, béreslegény lesz mindhalálig . . ."

Tanulnak, hatalmas új gyárakat építenek, új világot, benne új embereket teremtenek a hajdani „béreslegények" — és harcolnak, szívükben azzal a hévvel, amely csak a szabadságharcosok, a forradalmárok lelkében ég. Üzik az ellenséget, a gyilkos amerikai imperialistákat és áruló cinkosaikat. Kezükben fegyver, gránát, de legfőbb erejük nem ebben lakik. *„Itt viszem piros szivem* — írja a tollal és gránáttal harcoló költő-partizán — *itt viszem piros szivem, ami még jobban ég és robban."*

●

Ha ebben az ismertetésben nem is jut megérdemelt terjedelem a magyar költők Koreáról szóló, mély szolidaritástól meleg költeményeinek méltatására — legalább néhány szóval alá kell húznunk a gyüjtemény magyar részének igen nagy jelentőségét. Már maga az a tény, hogy 29 költőnk, Zelk Zoltántól Kónya Lajostól, Somlyó Györgytől, Acél Tamástól kezdve a fiatal Juhász Ferencig, Tóth Gyuláig, Derzsi Sándorig, úgy érezte, hogy nem maradhat néma ezekben a napokban — az új magyar irodalmi élet alapvető, mély átalakulásáról tanuskodik. Erős gyökereket vert a költő-szívekben a proletár internacionalizmus érzése, kitágult a láthatár s elmélyült a béke nagy ügye iránti felelősség tudata a magyar alkotó művészekben — ezt tanusítja a „Diadalmas zászló". Költőink legtöbbje személyes élményeivel szorosan összekapcsolja Koreáról szóló szavait. S ez a kapocs egyben azt jelenti, hogy kulturális életünk az eddiginél fokozottabb mértékben belekapcsolódott a béke ügyéért világméretekben folyó küzdelem s a nemzetközi munkásmozgalom „áramkörébe".

●

Ezekkel a versekkel, miként a koreai szabadságharcosok mellett a munkapadoknál s a szántóföldeken megnyilvánuló tömegtüntetéssel, támogatjuk, erősítjük a koreai szabadságharcosok és minden békeharcos küzdelmét. „Adunk" — de még többet nyerünk általa. A „Diadalmas zászló" azt is bizonyítja, hogy a koreai néppel való forró együttérzés hatása alatt költőink még jobban elmélyültek, új szempontokkal, gondolatokkal és érzésekkel gazdagodtak. Somlyó György verse például azt az új és igazán szép gondolatot önti versbe, hogy mi Koreában is, meg itthon is — a szépségért, a művészetért, a kulturális felemelkedésért is küzdünk, amikor a szabadságért és a békéért harcolunk. Gyönyörű képben fejezi ki ezt: felidézi a tavalyi Világifjúsági Találkozón ittjárt koreai ifjakat és ezt írja:

Látom a szép An Szen Hi perdülését
Kardtánca itt villant tavaly:
Most ott suhan előre egy egész nép
Győzedelmes kardjaival.

Darázs Endre gondolatai végigfutnak azokon a síneken, amelyeken a magyar nép szeretetének egyik nagyszerű jele: a kórházvonat robogott el Korea felé. És a mult fény- és árnyképei villannak fel előtte e sínek láttán. Vágóhídra induló katonavonatok robognak, „e sinpáron ment el sok katona, szelekben tért vissza csak hamuja". De azután az élet vonatai jöttek e síneken: a szovjet barátság ajándékai gördültek hozzánk. S most mi küldünk — ha csak ezredannyit is, mint amennyit kaptunk — Koreába.

Befejezésül idézzük Kuczka Péter versét, amely azt mutatja, hogy milyen szenvedélyes lelkesedéssel keresték és találták is meg költőink a mély összefüggést a harcok különböző formái között. Kuczka arról a Kim Gun Ok kapitányról írt, aki kis naszádjával egy amerikai páncélos óriást süllyesztett el:

Vastag volt az acél, talán negyven
hüvelyk,
de a legvastagabb páncélok is betörnek,
ha erejével valaki odavág
nyolcszázmillió proletár ökölnek.
Olasz, francia, kínai proletárok,
szabadok, s kiknek tőkés ül nyakán,
vágjunk oda mi is, ahogyan odavágott,
elvtársunk, Kim Gun Ok kapitány.

PÉTER MESÉL

(Benedek Jenő képéhez az I. Magyar Képzőművészeti Kiállításon)

Péter, a szovjet-ösztöndíjas mérnökhallgató attól kezdve, hogy a vonat elhagyta a szovjet határt, a vonat folyosóján állt és nézett kifelé az ablakon. A hosszú út alatt, Moszkvától a határig, még csak elvegyült társai közé, együtt tréfálkozott, beszélgetett vélük, de amint a határon túljutottak, magára akart maradni. Homlokát a vonatablak keretének támasztva bámulta az ablak előtt elvonuló tájat: nézte, hogy ritkulnak a fák, hogy olvad át a vidék élénkzöldből sárgába, amint a hegyek felől, a mezők országa felé közelednek. A levegő más volt itt, mint néhány órával korábban, a hegyek között: forró, szénaszagú fuvallatok áramlottak be az ablakon, a közeledő aratás igéretét hordozták magukban.

Kis alföldi erdőcske mellett haladt el a vonat, Péter ismerte ezt a helyet évekkel azelőttről. Negyvennégy telén, *közvetlenül a felszabadulás előtt* itt bujkált néhány napig; s később, amikor már eltakarodtak a németek a vidékről, innen indult haza, a faluja felé. „Más visszatérés ez" gondolta Péter magában, amint nézte az ablak előtt sebesen elvágtató fákat. Az erdőből akkor hasoncsúszva jutott ki és amint széttekintett, nem látott mást, csak a pusztulást.„ De most — gondolja magában Péter és nagyot, mélyet lélekzik: — most bizony más. — A Szovjetunióból térek haza mint a moszkvai egyetem ösztöndíjas hallgatója egy év után, a szünidőre. Úgy térek haza gazdagon, telve tapasztalattal, tudással, éretten, megerősödötten, mint a mesebeli király . . ."

Noha munkaidő volt, Péter fogadtatására az állomáson ott tolongott szinte a falu egész népe. Ott volt a jegyző, a traktorállomás vezetője, a szövetkezet párttitkára, mindenki. Péter anyját látta meg legelőször. „Édesanyám", borult a feketeruhás, kerek, pirosképpü kis parasztasszony nyakába. Az anya sírt a boldogságtól: ragyogó arccal ölelte magához nagy útról hazatért fiát. Kisöccse, Laci, kishuga, Böske vidáman ugráltak körülötte.

Befelé tartanak a faluba. Péter nem győz csodálkozni. „Ez a ház sem volt itt tavaly, meg ez se . ." Nagy, fehér tornácos épület elé érnek. „Ez a szövetkezetünk" — mondja Péter anyja büszkén. Mint hosszú uszály, követik őket a falusiak, beszélnek, nevetnek, minden arc úgy ragyog, mint maga a kalászérlelő nyár. Már majdnem elérik Péterék házát. Magas szál, őszülőbajuszú parasztember jön szembe velük, fiatal lánnyal a karján. Katika az, Péter menyasszonya, meg Péter bátyó, a lány apja. Kicsit hitetlenkedő, kicsit gúnyolódó ember az öreg, de jó elvtárs, ő maga is belépett a szövetkezetbe. A lány Péter elé szalad, egymás nyakába borulnak. Lassan odaér az öreg is. „Mi ujság öcsém?" — kérdi, hangja kicsit kötekedő, mint mindig. „Majd elmondom Péter bátyó" — feleli Péter komolyan. „Mindent elmondok magának is, meg másnak is. Sokat láttam, sokat tanultam Elmondok mindent."

Péter már másnap este hozzákezdett a beszámolóhoz. Esténként hol őt keresték fel a falusiak, hol ő vendégeskedett valamelyik háznál. Legtöbbször azonban ő volt a vendéglátó gazda s mialatt a tepsi vagy a fazék sistergett, rotyogott kint a konyhában, családja, menyasszonya, leendő apósa, meg aki éppen náluk volt, körülülték, mialatt ő beszélt. A beszámolók mindig belenyultak az éjszakába: mélyen elmerült, figyelő arcokra vetette fényét a lámpa. Péter a diványon ült, menyasszonya kötött, a gyerekek elébe kuporodtak a földre. Édesanyja meg krumplit hámozott, babot fejtett, ami éppen akadt, egy pillanatig sem bírta ki munka nélkül.

És Péter beszélt. Mesélt, már amennyiben mesének lehetett nevezni a csodálatos ország csodálatos fejlődését. Mesélt a moszkvai földalatti vasutról, képes füzetekben mutogatta a vasut hatalmas, ragyogó márvány várótermeit. Mesélt a *Vörös Csillag*kolhozról. Elmondta, mennyit vetettek, mennyit arattak egy hektáron, mennyi jutott abból egyre-egyre, mennyi az állatállomány. Elmondta, hogyan nemesítik a gyümölcsöt meg a búzát. Látta a moszkvai hatalmas sportünnepségeket is, leírta a tornászok szép mozdulatait, színes népi ruháját. Beszélt a Kremlről, ahol Sztálin elvtárs lakik. Szinte maguk előtt látták a hallgatók Lenin elvtárs vörös márványból rakott mauzoleumát. De nem állt meg a jelennél Péter, ment tovább a jövőbe. Beszélt a visszaforduló Jeniszei-folyóról, melyet az emberi erő arra kényszerít, hogy régi medrét elhagyva, száraz pusztaságokat öntözzön és termékenyítsen meg. Mesélt egyetemi tanulmányairól, a szovjet diákok pompás, szabad, boldog életéről. És leírta: Dnyepropetrovszkban hogyan tartja fől a gát a tengerré áradt habokat, mint valami óriási vasmarok.

Boldog esték voltak ezek a falusiak számára is, akik tanultak és Péter számára is, aki tanított. És e meleg júniusi estéken egy nagy családdá olvadtak össze a hatalmas, boldog ország, a Szovjetunió felől áramló verőfényes ragyogásban. Még a falu hitetlenjei is, Szabó Gábor középparaszt és Molnár Mihály kisparaszt is annyira föllelkesedtek, hogy elhatározták: belépnek a termelőszövetkezetbe.

A nézeteltérést a kombájn robbantotta ki. Illetőleg Péter bátyó. Már vagy az ötödik napon gyűltek össze Péteréknél a parasztok. Sűrű meleg ereszkedett a falura. Nem is a szobában tartózkodtak most, hanem kint, a holdfénynél, Péterék házának udvarán.

Péter éppen a kombájnt írta le. Szakember volt, gépész volt, mielőtt ösztöndíjasként a Szovjetunióba került. „Itt a dob, így forognak a kerekek, itt hull ki a pelyva" — magyarázta s kezével mutogatta a gép formáit. Am, Péter bátyó egyszerre félbeszakította:

— Péter, te, mi is az a kombájn? Mondd csak el még egyszer.

Péter elmondta még egyszer. Péter bátyó, ámbár minden este jelen volt Péter estéin, szokásától eltérően eddig még nem akadékoskodott. Most történt meg először, s többen szemrehányóan fordultak feléje.

Péter mesélt volna tovább, de Péter bátyó másodszor is félbeszakította:

— Nem lódítottál te, Péter? — S ujjával tréfásan megfenyegette.

— Márhogy én lódítottam volna?... — S a holdfénynél is látták, hogy Péter mérgében elvörösödik.

Péter bátyó egy pillanatig gondolkozott. „Mindent elhiszek" mondta azután, „elhiszem, hogy a folyót keresztül lehet vezetni a hegyen elhiszem az almába ojtott körtét, de a kombájnt nem hiszem el."

Szó, ami szó, kemény vita kerekedett. Legtöbben Péternek adtak igazat, néhányan Péter bátyó mellé álltak. Péter meg Péter bátyó mindenesetre haragban váltak el.

A harag tartott napokig. Péter bátyó többet feléje se nézett Péter összejöveteleinek. A két Szabó és Molnár is elmaradt onnan s a szövetkezet tájékán se mutatkoztak. Katika is csak lopva látogathatta meg vőlegényét.

Péter néhány napra eltünt a faluból. Úgy tudták, hogy beutazott Szegedre. Amikor visszajött, nagy ujsággal állott elő: „Idejön a szovjet kombájn." „Majd meglátjátok, hogy dolgozik az sok ember helyett."

És néhány nap mulva, éppen aratásra, a hitetlenkedők minden károgása ellenére beállított a kombájn. A szövetkezet földjére vonult s mindenki láthatta, aki akarta. Látta is mindenki, kivéve Péter bátyót, aki odahaza maradt.

Molnár Mihály még mindig hitetlenkedett. Hasrafeküdt és bebújt a kombájn alá. Csaknem az orrával túrta a földet. „Nem vághat ez a hepehupán", mondta, amikor kivörösödött képpel előmászott. „Ha az egyik földön jó, a másikon megakad." „Be lehet állítani", magyarázta neki Péter. „Be lehet állítani alacsonyabbra, magasabbra." És megmutatta a szerkezetet, ami a vágásmagasságot igazítja.

A kombájn megindult és rövid idő alatt akkora területet kaszált le, amennyit húsz ember sem bírt volna félnap alatt. A parasztok örömükben a levegőbe dobálták kalapjukat. Molnár Mihály és Szabó Gábor volt az, aki a vállára emelte a gépészt.

— Mert úgy van az — magyarázta Péter este, megigazítva fején kis, kerek üzbég sapkáját, amit Moszkvából hozott magával —, hogy egyszer mégis csak győzünk. Láttam a szovjet dolgozók munkáján, hogy győzhetünk. És akkor mindent a gép végez majd, mindent. Most már elhiszitek. Ti is láttatok egy csöppet abból, amit én a Szovjetunióban láttam . .

Azon a napon, amikor Szabó Gábor és Molnár Mihály beléptek a szövetkezetbe, Péter bátyó este ismét megjelent Péteréknél, mintha semmi sem történt volna. Ott ült szokott helyén, a tulipános falócán s nagy buzgalommal szívta pipáját Péter éppen a vörösszőnyeges szép kultúrházról beszélt, melyet az egyik kolhozban látott. „Ott állt a kórház mellett . . ." e szavakig jutott el, amikor meglátta Péter bátyót. Pillanatra megakadt. Zavarában megsimogatta menyasszonya fejét. Lopva Péter bátyóra nézett. Az olyan nyugodtan nézett rá, mint bármikor azelőtt. „Minden rendben van" gondolta magában Péter és folytatta tovább elbeszélését a szovjet kolhozról, amelyet úgy fognak körbe a mesterségesen ültetett erdősávok, mint ahogyan a kismadarat óvja a madárfészek . . .

Román György

Nagyszerű küzdelmek, kitünő eredmények az úszók és atléták bajnoki versenyein

A két legnépszerűbb nyári sportágban szombaton újabb bajnokokat avattak. Folytatták az úszóbajnokságot és megkezdték az atléták bajnoki versenyét. Bár az időjárás nem volt kedvező, mert a levegő hirtelen lehűlt, az eredményeken ez alig látszott meg. Mind az úszók, mind az atléták kitünő küzdelmeket vívtak és több jó teljesítményük tükrözi vissza a magyar sport fejlődését.

Székely Éva újabb nagyszerű rekordja: 100 méteren 1:05·8!

Szombat délután a margitszigeti sportuszodában továbbra is nagy érdeklődés kísérte az idei úszóbajnokságokat, amelyen a magyar versenyzőkön kívül csehszlovák, lengyel, német, román és osztrák úszók is résztvesznek. Az eredmények közül

kiemelkedik Székely Éva 1:05.8 mp-es új 100 m-es női gyorsúszó csúcseredménye, amely egész Európában ezen a távon az idei legjobb teljesítmény,

Nem kevésbbé értékes teljesítmény *Nyéki* Imrének a 200 m-es gyorsúszásban elért *2:11.8* mp-es eredménye.

A második nap részletes eredményei:

100 m női gyors: 1. Székely Éva (Lokomotiv) 1:05.8 (Új országos csúcseredmény), 2. Temes (Előre) 1:06.2, 3. Novák Ilonka (ÉDOSZ) 1:11.4.

200 m férfi gyors: 1. Nyéki (Honvéd) 2:11.3, 2. Rádas (Eger) 2:12.6, 3. Csordás (ÉDOSZ) 2:13.

100 m férfi mellúszás: 1. Pavlicek (Ausztria) 1:16.4, 2. Gold (Német Demokratikus Köztársaság) 1:16.8, 3. Utassy (Eger) 1:17.4.

200 m női pillangózás: 1. Székely (Lokomotiv) 3:04.4, 2. Littormericzky (Lokomotiv) 3:11.6, 3. Koffler (Ausztria) 3:17.2.

200 m férfi pillangózás: 1. Németh (Csepel) 2:43.4, 2. Tumpek (MAVAG) 2:43.6, 3. Giera (Német Demokratikus Köztársaság) 2:48.

3x100 m női vegyesváltó (nemzetközi szám): 1. Magyarország A) (Temes, Killerman, Szőke) 3:54.6, 2. Magyarország B) 4:03.2, 3. Német Demokratikus Köztársaság 4:16.4, 4. Csehszlovákia.

Női műugrás: 1. Zsigot (Lokomotiv) 117.22, 2. Szőke Klára (ÉDOSZ) 108.34, 3. Lehr (ÉDOSZ) 105.83.

Férfi műugrás: 1. Hidvégi (ÉDOSZ) 159.87, 2. Schäffer (Német Demokratikus Köztársaság) 158.06, 3. Lippa (Ausztria) 155.11.

A verseny után vízilabdamérkőzést játszottak. A Dózsa szép játék után 4:2 (1:1) arányban győzött a Vasas ellen.

A versenyt ma 5 órakor folytatják a Sportuszodában.

Bánhalmi 48·5-tel nyerte a 400-as bajnokságot

A Sport-utcában kora délután a 10.000 m-es gyaloglással kezdődött az atletikai bajnokság műsora. Mire a gyalogiók a versenyüket befejezték, 1500 főnyi közönség gyült össze. Felvonulás és kis ünnepség után bonyolították le a többi bajnoki számot.

10.000 m gyaloglás: 1. Kun (Szegedi Postás) 48:30.6, 2. László (Dózsa) 49:18, 3. Róka (Honvéd) 49:50.2.

1500 m síkfutás: 1. Garay (Vasas) 3:57, 2. Apró (Miskolci Lokomotiv) 3:57.8, 3. Béres (TF) 3:58.6.

Súlylökés (női): 1. Fehér (Előre) 11.75, 2. Sikné (Dózsa) 11.20, 3. Vucsics (Vasas) 10.95.

Magasugrás (női): 1. Csáki (Vasas) 145, 2—3. Pataki (Sz. Lok.) és Hornung (Bp. DISZ) 140.

Gerelyhajítás: 1. Várszegi (Vasas) 66.21, 2. Rákhely (Honvéd) 63.05, 3. Csányi S. (Bp. DISZ) 58.25.

100 m: 1. Szebeni (Textiles) 10.6, 2. Goldoványi (Dózsa) 10.6, 3. Varasdi (Cs. Vasas) 10.6.

100 m (női): 1. Rákhelyné (Vasas) 12.5, 2. Szabó (Vasas) 12.5, 3. Lohász (Cs. Vasas) 12.7

800 m (női): 1. Bácskai (Előre) 2:23, 2. Köbölkúti (Vörös Meteor) 2:23.2, 3. Röder (Vasas) 2:39.8.

800 m (ifjúsági, női): 1. Sasvári (Olajmunkás) 2:21.4, 2. Hazucha (Dózsa) 2:21.6, 3. Kazi (Szolnok) 2:25.8.

400 m: 1. Bánhalmi (MPSC) 48.5, 2. Solymosi (Pécsi Lok.) 49.1, 3. Karádi (Textiles) 49.9.

Rúdugrás: 1. Homonnai (Vasas) 400, 2. Zsitvai (Textiles) 390, 3. Kovács (Dózsa) 390.

Diszkoszvetés (női): 1. Józsáné (Cs. Vasas) 40.46, 2—3. Hunfalviné (Gyula) 33.67 és Zsolnai (ÉDOSZ) 33.67.

110 m gátfutás: 1. Pálfi (TF) 15.7, 2. Kiss (Törekvés) 15.8, 3. Jármi (P. Lok.) 16.2.

Kalapácsvetés: 1. Németh (Vasas) 57.32, 2. Petike (Vasas) 53.52, 3. Bonyhádi (Cs. Vasas) 51.12.

5000 m: 1. Szilágyi (Vasas) 15:09.2, 2. Pénzes (Cs. Vasas) 15:10.6, 3. Izsóf (Vasas) 15:12.8.

Távolugrás: 1. Földesi (Dózsa 719, 2. Puskás (Vasas) 703, 3. Zajki (Vörös Meteor) 694.

A bajnoki versenyt ma folytatják az Előre-pályán délután 4 órakor.

A nemzetközi helyzet és a békeharc feladatai

Politikai pártnapok szeptember 4-től szeptember 10-ig

R. M. XXI. (sze) ¼4 Földes László. — MAVAG VIII. ½4 Kossa István. — Hofherr XVIII. 4 Dénes István. — Ganz Villany II. 4 Beér János. — Ganz Vagon X. ½5 Veres József. — Ganz Hajó XIII. 4 Kelen Béla. — Kelenföldi Textilkomb. XI. ½3 Jóború Magda. — M. Ruggyanta VIII. (sze) 4 Láncos János. — Standard XI. 4 Vándor Béla. — M. Pamut IV. (sze) ⅓3 Otta István ezredes. — Kistext XVIII. ¼3 Benke Valéria. — Zalka Máté I. XI. (sze) ¾5 Pikler György. — Goldberger III. (sze) 5 Philiph Miklós ezrds. — Budai Magasépítő I. 5 Köböl József. — Roesemann III. (sze) ½5 Antos István. — Hungária Kénsav IX. ½5 Sebes István. — Sertésvágóhíd IX. ½5 Ujhelyi Szilárd. Közgazd. Egyetem IX. 4 Földes Mihály. — Vasöntő és Gépgyár VIII. 4 Janza Károly v.-őrnagy. — All. Pénzverő VIII. (cs) ½4 Gondos Ernő. — Láng-gyár XIII. ½5 Kató István. — Acélöntő és Csőgyár XIII. ½5 Batta István v.-őrnagy. — Telefongyár XIV. ½5 Tömpe István. — Danuvia XIV. ½5 Losonczy Géza. — Aluminium NV XIV. ½5 Horváth Mihály ezds. — M. Siemens X. 4 Farkas Sándor. — Vegyip gép és radiátor X 4 Jánosi Ferenc ezr. — Chinoin IV. ¼5 Bakáts Tibor. — Landler J. járműjav. IV. (István-telek) ¼4 Medgyes Béla.

Párthírek

A BUDAPESTI PÁRTBIZOTTSÁG PÁRTOKTATÓK HAZA KÖZLEMÉNYEI:

Hétfőn 6 órakor nyitjuk meg „A magyar munkásmozgalom története" című kiállítást. Megnyitó beszédet Köböl József elvtárs mond. — Szerdán 7 órakor előadás a falujáróbizottsági tagok és csoportvezetők részére: „Beszámoló a Szovjetunióban járt parasztküldöttség útjáról. A Szovjetunió élenjáró szocialista mezőgazdaságáról." Előadó Kukucska János elvtárs. — Pénteken 7 órakor ankét „F. Matroszov: Hogyan használjuk fel a szépirodalmat népnevelő munkában" címmel. Vitavezető: Soós Levente elvtárs. Az előadásokra belépés meghívóval vagy PH-tagkönyvvel.

A magyar evezősök győzelmei Bukarestben

Bukarest mellett a Sznagov-tavon pénteken kezdődött a Bukarest—Budapest evezősverseny, amelyet a Békeharc Bizottságok Országos Kongresszusa tiszteletére rendeznek. Az első napon a magyarok több győzelmet arattak. Igy a 3000 méteres női kajakversenyben a *Kecskés—Vargáné* pár győzött 15:52-vel, a 10.000 méteres kajakversenyben pedig *Varga* lett az első 47:23 alatt. A szombat reggeli bukaresti újságok nagy elismeréssel írnak a magyar kajakozók teljesítményéről.

Szombaton folytatták a versenyt. A 3000 m-es női kajak versenyt Linka (Budapest) nyerte (17:23.1) Vargáné előtt. A 10.000 m-es négyes férfi kajakversenyben is Budapest szerezte meg a győzelmet (44:09). Az első két nap eredményei után *Budapest 20:12 arányban vezet Bukarest csapata ellen.*

Időjárás

A HŐMÉRSÉKLET ALIG VÁLTOZIK

A Meteorológiai Intézet jelenti: Hazánkban szombaton az északnyugat felől élénk széllel előnyomuló hűvös levegő hatására a hőmérséklet a Dunántúlon csak 18—20, a Duna—Tisza közén 20—23, a keleti megyékben azonban még 25 fok fölé emelkedett, Debrecenben, Békéscsabán 27, Nyíregyházán 28 fokot mértek. Az égbolt országszerte felhős volt, de estig csak Bajáról, Békéscsabáról, Miskolcról, Nyíregyházáról jelentettek kevés esőt. Budapesten szombaton 21 órakor a hőmérséklet 18 fok. Várható időjárás vasárnap estig: Mérsékelt, időnként kissé élénkebb északnyugati-északi szél, változó felhőzet, többfelé újabb eső. A hőmérséklet alig változik.

A REPÜLŐSPORT ÚJ FELADATAI

A DISZ alakuló kongresszusán védnökséget vállalt a repülés felett és ígéretet tett arra, hogy az ifjúság legjobbjait küldi a repülés területére. Ezáltal nálunk is megteremtődött az egészséges alap, amelyen a sok dicsőséget szerzett sztálini sólymok példája nyomán elkezdhetjük építő munkánkat. Az OMRE munkájában alapvető változás indult meg s így a régi elszigetelt kis repülőcsoportok rohamosan kezdtek duzzadni.

Nemrég még rossz volt a helyzet a repülősportban. Az elmult időben a repülést a régi horthysta repülős elemek sajátították ki, akik az ifjúság kiképzését végezve nem arra törekedtek, hogy a repülés eszköz legyen a szocializmus építésére és a béke megvédésére, hanem a repülés bennük megrögzött öncélúságát hirdették. A vezetés egy jobboldali szociáldemokratának a kezébe került, akit még Szőnyiék javasoltak az OMRE vezetésére. A nevelést régi horthysta tisztek végezték s természetesen elszabotálták ezt. Dolgozó ifjúságunkat igyekeztek kirekeszteni a repülősportból, az oktatók, a növendékek és a dolgozók között elégedetlenséget szítottak. Hatalmas pénzösszegeket fecséreltek el. Lebecsülték a Párt jelentőségét, nem akarták átvenni a szovjet tapasztalatokat, holott erre tanulmányút alkalmával nagy lehetőség nyilott. Tervszerűen mindent megtettek annak érdekében, hogy egyetlenegy munkáskáder se kerüljön fel. A lengyelországi versenyen például túlnyomórészt régi horthy-alapi repülősök és horthysta tisztek vettek részt.

Az ellenséget Pártunk segítségével lelepleztük s most új feladatok előtt áll sportrepülésünk. Az első, egyben legfontosabb feladat az, hogy az OMRE-t az ifjúság tömegbázisává építsük ki. A legszorosabban együtt kell működnünk a helyi pártszervezetekkel és a DISZ-szervezetekkel, hogy az ifjúság színe-java kerüljön a repülősportba. Olyan repülőket akarunk nevelni, akik megtiszteltetésnek veszik, hogy a szocialista légierők tagjai lehetnek, s akik követik Sztálin elvtárs útmutatását: „Repüljetek mindenkinél messzebbre, gyorsabban és magasabbra."

Nem juthatunk előre egy lépéssel sem a repülősport feladatainak megvalósítása terén, ha nem a hős lenini Komszomol által nevelt repülők tapasztalatainak nyomdokain haladunk és nem követjük a szovjet DOSZAV tapasztalatait. Átszervezésünkkel most azt akarjuk elérni, hogy az eddiginél gyorsabb ütemben használjuk fel a Szovjetunió tapasztalatait.

Az átszervezéssel megoldjuk azt az új feladatot, hogy a repülés tudományát, elméletét és gyakorlati tudását terjesszük a széles dolgozó tömegek, az ifjúság körében. Mindezek ellenére egyes pártszervezetek és DISZ-szervezetek részéről még közömbösség mutatkozik a repülés iránt, holott éppen tőlük kell a legnagyobb támogatást kapni! Az ellenség ügynökei még ma sem vonultak vissza a repülés fontos területéről. Ezért a pártszervezeteknek ellenőrizniük kell a repülőcsoportok munkáját, rá kell világítani a hibákra és erősíteni kell a repülés területét azzal, hogy a fiatalság legjobbjait küldjék a repülés szervezetébe. Hiszen minden fiatal legfőbb vágya, hogy repülő lehessen. Tóth György, a Rákosi Művek ifjúmunkása mondta: „Életem legfőbb vágya teljesült azzal, hogy részt vehetek a repülő-kiképzésben." Abból a rengeteg levélből, amit az ifjúság ír az OMRE központi szervezetnek, ugyanez a vágy csendül ki és állandó megismétlődő kérdés: hogyan lehetek repülő?

A népi repülősport kiszélesítése és utánpótlása terén nagy feladatok várnak az úttörőmozgalomra is. A repülés ábc-je a modellezőkörökben kezdődik. Az ifjú modellezőkből lesznek a jövő repülőgéptervezői és pilótái. Hazánkban már számtalan modellező-kör működik, ezeket meg kell erősíteni, munkáját ki kell szélesíteni.

Nagy feladatok várnak a sportrepülésre. Ezeket már könnyebben oldjuk meg, mert a világ legjobb sportrepülőinek, a szovjet repülőknek tapasztalatai nyomán építjük tovább sportrepülőmozgalmunkat. Igy el kell érnünk, hogy a repülés nemcsak a sport célját szolgálja, hanem erős fegyverré váljék a szocializmus építésében, a dolgozó nép kezében.

Rágyánszki András,
az OMRE főtitkára.

Vasárnapi sportműsor

Mozgalmas napja van ma a magyar sportnak — mind az élsportolóknak mind azoknak, akik a tömegsportolók sokezres seregéhez tartoznak. A legjelentősebb esemény a *Munkára Harcra Kész*-sportmozgalom második időszakának a megnyitása, amelyre az egész országban ünnepélyes külsőségek között kerül sor. Budapesten a hűvösvölgyi nagyréten a dolgozók nagy tömegei vonulnak fel. A próbázók és a várható rengeteg kísérő, érdeklődő szórakoztatására kultúrműsort adnak a legjobb üzemi színjátszó csoportok és zenekarok, a sportbemutatók során pedig a magyar tornászválogatott tagjai mutatják be tudásukat.

Labdarúgás: Vasas—ÉDOSZ, Latorca-u., 4. Gy. Vasas—BDSE, Győr. 4. Sz. Lokomotiv—Csepeli Vasas, Szombathely, negyed 4. Dózsa—Diósgyőri Vasas, Megyeri-út, negyed 3. Textiles—Előre, Megyeri-út 4. S. Tárna—Tatabányai Tárna, Salgótarján, 4. Honvéd—Szeged, Rispest, 4. Dorog—Postás, Dorog 4.

Atlétika: A bajnokság második napja, Sport-u., 4.

Úszás: A bajnokság harmadik napja, Sportuszoda, délelőtt 10 és délután 5. Utána: A—B válogatott vízilabdamérkőzés. — Szolnok—Textiles vízilabdabajnoki mérkőzés, Szolnok.

MHK: A II. időszak próbázásainak megnyitása, Hűvösvölgy, 9.

Kerékpár: „Béke-verseny". Rajt: Keszthely, 10. Befutó: Budapest, Millenáris, délután 5. — Pályaverseny a Millenárison, 4.

Motor: Gyorsasági verseny, bajnoki futamok, Tihany. 2. Országos csillagtúra befutója Tihanyba 10 és 12 között.

Birkózás: NB I. csapatbajnoki mérkőzések, Csepel, 10.

Lövészet: A magyar bajnokság harmadik napja, marcibányitéri lőtér, 8.

Vitorlázás: Ifj. bajnokság, Balatonfüred.

Ezenkívül bajnoki mérkőzések kosárlabdában, röplabdában, kézilabdában, ifjúsági ökölvívásban és asztali teniszben.

24. VÉGJÁTÉKTANULMÁNY.

N. D. GRIGORJEV

Sötét: Ke2, gy g, (2).

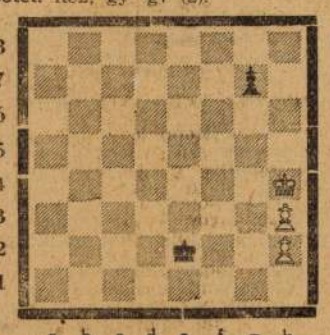

Világos: Kh4 gy. h3, h2 (3).

Világos nyer.

A 23. végjátéktanulmány helyes megoldása: 1. Kf2! Kc6 2. Kg3 Kd5 3. Kh4! (Világos arra törekszik, hogy amikor sötét az e5-gyalogot üti, akkor Kg5-t tudjon lépni, kényszerbe hozva ellenfelét. 3. Kf4 veszítene Kd4 4. Kg4 Ke4! 5. Kh4 Kf4! 6. Kh5 Kf5 7. Kh4 Kg6 stb. miatt.) **3... Kd4 4. Kh5! Ke4 5. Kg4! Ke5: 6. Kg5** és a h-gyalog lenyerése biztosítja a döntetlent. Másik változat: **1. Kf2 Ke7 2. Ke3! Kf7 3. Kd4! Kg6 4. Kc5! Kg5 5. Kd6 Kf5 6. Ke7** és a h-gyalog lenyerésével újból döntetlen.

BRONSTEIN—BOLESZLAVSZKIJ

(Nimzoindiai védelem)

7. játszma.

1. d4 Hf6 2. c4 e6 3. Hc3 Fb4 4. Hf3 d6 5. Vb3 a5 6. g3 Hc6 7. Fg2 He4 8. 0—0 Fc3: 9. bc3: 0—0 10. He1 f5 11. f3 Hf6 12. a4 Ve7 13. c5! d5 14. Fg5 h6 15. Ff6: Vf6: 16. Hd3 b6 17. cb6: Bb8 18. Va3! Bb6: 19. f4! Fa6 20. Hc5 Ve7 21. Ha6: Ba6: 22. Vc5! Bfb8 23. Bfb1 Vc5: 24. dc5: Kf8 25. Bb5 Baa8 26. Kf2 Ke7 27. Ke3 Bg8 28. Bab1 Bgb8 29. Kd3 Kd7 30. e3 Ke7 31. Kd2 Bbc8 32. Ff3 g6 33. Fe2 h5 34. h3 Bg8 35. Bb7 Bgc8 36. g4 hg4: 37. hg4: Hd8 38. B7b2 Hf7 39. g5 Kd7 40. c4 dc4: 41. Ff3 Ba7 42. Kc3 c6 43. Bh2 Ke7 44. Fe2 Kf8 45. Fc4: Be8 46. Bb6 Bc7 47. Ba6 Kg7 48. Ba5: e5 49. Bh3 Bd7 50. Fb3 ef4: 51. ef4: Be4 52. Ba8 Bf4: 53. Ff7: Bf7: 54. Ba8 Bf3† 55. Bf3: Kh8: 56. a5 Ba7 57. Kb4 Kg7 58. Ba3! Ba6 59. Bd3 Kf7 60. Bd6 Kg7 61. Bd7† Kg8 62. Ka4 Kf8 63. Bb7 f4 64. Bb4 Ke7 65. Bf4: Ke6 66. Bf6† Kd5 67. Kb4 és sötét feladta.

7000 versenyzővel indul a sakk-csapatbajnokság!

A világbajnok-jelöltek budapesti versenye hatalmas lökést adott a magyar tömegsakkozás fejlődésének. A csapatbajnokság átszervezése szükségessé tette, hogy az idei bajnokságot a szokottnál korábban kezdjék és december végéig befejezzék. A MADOS-nak és a Nagybudapesti Alszövetségnek nem kis gondot okozott a sok csapat beosztása és a versenyprogram megállapítása. A fejlődést igazán akkor látjuk, ha az idei indulók számát összehasonlítjuk a régebbiekkel. A felszabadulás előtt és közvetlen utána ezer igazolt versenyző sem volt, ma pedig több mint 450 csapat 7000 igazolt játékossal vesz részt a küzdelemben. A Nemzeti Bajnokság I. és II. osztályú versenye két-két csoportban 8—8, illetőleg 10—10 csapattal, a mai nap indul. Ugyancsak ma kezdődik a Nagybudapesti Alszövetség első három osztályában a játék. A IV. és V. osztály küzdelmeinek kezdete szeptember 24.

„Sakk-világbajnokság története" címen tart előadást Tóth László, a Magyar Sakkvilág főszerkesztője 7-én csütörtökön fél 6-kor a Tipográfia Sakkör helyiségében, VIII., Kölcsey-utca 2. Érdeklődőket szívesen látnak.

SZÍNHÁZAK VASÁRNAPI ÉS HÉTFŐI MŰSORA:

Állatkerti Színpad: Nincs előadás. — **Margitszigeti Színpad:** vasárnap: János vitéz (7); hétfő: Nincs előadás. — **Károlyi-kert:** vasárnap: A Rádiózenekar hangversenye (8); hétfő: Zenekari est (8). — **Vidám Park Színpad:** vasárnap: Vidám esték (8); hétfő: Nincs előadás. — **Rádió:** vasárnap: Bach zenés életregénye (Petőfi 19.30), Két olasz kisopera (Kossuth 22.30); hétfő: Rokonok (Kossuth 20.50). — **Fővárosi Nagycirkusz:** Szeptemberi vidám műsor (4, 8).

MOZIK MŰSORA:

RESZKET A FÖLD: VÖRÖS CSILLAG 5, 7, ½10. **Corvin** 4, ¼7, ½9. **Táncsics** (Csepel) ¼4, 6, ½9. **Royal** (Rispest) 4, 6, 8. **Brigád** (Pestlőrinc) ½4, ½6, ½8. **SZABADSÁG ÚTJÁN: URÁNIA** 4, 6, 8. **Duna** 5, 7, 9. **Dózsa** 4, 6, 8. **Korzó** (Ujpest) 4, 6, 8. **AZ ÜZSORÁS: Május 1.** ½5, ¼7, ½9. **Kamara** 4, ¼7, ½9. **Attila kertmozi** (Budafok) ½5, ¼7, ½9. **KATKA: SZIKRA** (prolongálva) 5, 7, 9. **Stefánia** (Rispest) ½5, ¼7, ½9. **TÁNCOSNŐ: Forum** ½5, ¼7, ½9. **VIHAR ELŐTT: Munkás** ½4, ¾6, 8. **Felszabadulás** ½5, ¼7, ½9. **Pátria** 4, ¼7, ½9. **SZTÁLIN, AKIT A LEGJOBBAN SZERETÜNK:** Magyar híradó, Szovjet Moldva, Szovjet Úttörő híradó, **Fáklya** 3-tól este 11-ig folytatólag. **BÉKE KÜLDÖTTEI,** kísérőműsor az **Alkotás** moziban. **CSIHOSTYI CSODA,** kísérőműsor az **Alkotás, Vesta, Tavasz** (Rákospalota) mozikban. **VITAMIN A. B. C.,** kísérőműsor a **Zuglói** moziban. **RAJTTÓL A CÉLIG,** kísérőműsor a **Duna, Phönix** mozikban. **Szerencse fel: Kossuth** 4, ¼7, ½9. **El a kezekkel Koreától és Béke legyőzi a háborút: Partizán** 4, 6, 8. **Cirkusz: Tátra** (Pesterzsébet) ½4, ½6, ½8. **Szuhe Bator: Bástya** 11, ½2, 4, ¼7, 9. **Hajló Moszkva: Savoy** 4, ¼7, ½9. **Kossuth kertmozi** (Pesterzsébet) 6, ½9. **Végzetes éjszaka: József Attila** 4, ¼7, ½9. **Bethlen** ½5, ¼7, ½9. **Diadalmas Péter: Marx** ½4, 6, ½9. **Becsületbíróság: Admiral** ¾5, ¾7, ¾9. **Orel-gőzös pusztulása: Zuglói** ½5, ¼7, ½9. **Tavasz** (Rákospalota) 4, 6, 8. **Centercsatár: Rákóczi kertmozi** (Csepel) ½5, ¼7, ½9. **Győzhetetlen brigád: Bodográf** ½5, ¼7, ½9. **Dzsingiz kán utóda: Kultúr kertmozi** 4, 6, 8. **Pilótaszerelem: Tinódi** ½5, ¼7, ½9. **Külvárosi fiúk: Phönix** 11, ½2, 4, ¼7, 9. **Sivataqi tizenhármak: Roxi** ½11 ½1, ½3, ½5, ¼7, ½9. **Az ezred fia: Petőfi** ½5, ¼7, ½9. **Nagy család: Olympia** ½5 ¼7, ½9. **Dicsőség útja: Ujlaki** 4, 6, 8. **Gazdag menyasszony: Hunnia** 4, 6, 8. **Magas jutalom: Hazám** 4, 6, 8. **Az élet nevében: Árpád** ¼4, ½6, ½8. **Boldog aratás: Tátra** ½5, ¼7, ½9. **Ipoly** ½5, ¼7, ½9. **Három találkozás: Óbuda** ½5, ¼7, ½9. **Éva** ½5, ¼7, ½9. **Hősök élén: Előre** 4, 6, 8. **Tengerész lánya: Glória** ½5, ¼7, ½9. **Alkotás** ½5, ¼7, ½9. **Hamupipőke: Elit** ½5, ¼7, ½9. **Fiúk a gáton: Pluto** ½5, ¼7, ½9. **Volt egyszer egy kislány: Krisztina** 4, 6, 8. **Ludas Matyi: Eldorádó** 4, 6, 8. **Milliomos úr szerelmes: Studio** (prolongálva) ¼4, 6, ½9. **Janika: Ady** ½4, ¾6, 8. **Figaro házassága: Ugocsa** 4, ¼7, ½9. **Uri muri: Otthon** 4, 6, 8. **Csók a stadionban: Szabadság** ½5, ¼7, ½9. **Diszmagyar: Béke** ½5, ¼7, ½9. **Póruljárt keresztesvagok: Vesta** 10, 12, 2, 4, 6, 8. **Elsősosztályosok: Szabadság** 11 órakor matiné. **Híradó mozi:** 1. Magyar híradó. 2. Szovjet híradó. 3. Sztálin, akit a legjobban szeretünk (francia dokumentfilm). 4. Ökölvívás (szovjet sportfilm). 5. Hiú mackó póruljár (rajzfilm). Reggel 9-től este 11-ig folyt. **Fénymozi** (Ujpest): 1. Magyar híradó. 2. Szovjet híradó. 3. Majakovszkij (dokumentfilm). 4. Diótörő. 5. Mi leszek, ha nagy leszek (színes szovjet rajzfilm). Előadások: ½11, ¼4, 5, ½7, 8.

A RÁDIÓ MŰSORÁBÓL

HÉTFŐ:

KOSSUTH-RÁDIÓ:

5.00: Verbunkosok és csárdások. — **5.20:** Lapszemle. — **5.30:** Falurádió. — **6.05:** Szórakoztató zene a moszkvai rádió műsorából. — **6.25:** Zenekari muzsika. — **6.45:** Hírek. — **7.00: A magyar rádió köszönti az iskolába induló diákokat.** — **8.00: Darvas József kultuszminiszter köszönti a gyermekeket a tanév kezdetén.** — **12.00:** Hírek. — **12.15:** Szovjet indulók. — **13.30** Hangos Ujság. — **14.00:** Hírek. — **14.10:** Úttörő-rádió. — **16.00:** Rádióiskola — **16.40:** Van-e élet a bolygókon? Előadás. — **17.00:** Hírek. — **17.50:** Orosz nyelvlecke. — **18.05:** Daloljunk velünk. — **19.00:** Hangos Ujság. — **20.00:** Hírek. — **20.20:** Tiz perc sport. — **20.50:** Rokonok. Móricz Zsigmond regényének rádióváltozata. — **22.00:** Hírek. Sporthírek. — **24.00:** Hírek.

PETŐFI-RÁDIÓ:

5.30: MHK-negyedóra. — **5.45:** Polkák. Hangl. — **6.05:** Termelési lapszemle. — **6.15:** A lengyel rádió szórakoztató műsora. — **7.00:** Balettzene. — **7.20:** Beszélő atlasz. — **7.30:** A Román Népköztársaság Belügyminisztériumának Művészegyüttese. — **7.45:** Könnyű dallamok. — **9.00:** Rádióiskola. — **10.00:** Hírek. — **15.40:** 650 százalék. Elbeszélés. — **17.10:** Az általános iskolák és középiskolák új tanterve. — **18.10:** A tudomány úttörői. — **18.40:** A néphadsereg híradója. — **19.10:** Baráti népek dalai. — **21.00:** Falurádió. — **22.20:** A lengyel rádió szórakoztató műsora.

KEDD:

KOSSUTH-RÁDIÓ:

5.00: Indulók. — **5.20:** Lapszemle. — **5.30:** Falurádió. — **5.45:** Női szemmel. — **6.30:** Szórakoztató zene a moszkvai rádió műsorából. — **6.45:** Hírek. — **7.20:** Magyar nóták. Hangl. — **8.00:** Lapszemle. — **12.00:** Hírek. — **13.30:** Hangos Ujság. — **14.00:** Hírek. — **14.10:** Harmónia Művészegyüttes. — **16.00:** Rádióiskola. — **16.40:** Szovjet napok — szovjet emberek. — **17.00:** Hírek. — **17.50:** Termelési híradó. — **18.05:** Ifjú szitahánovisták köre. — **19.00:** Hangos Ujság. — **20.25:** Osztrovszkij: Jövedelmező állás. Színházi közvetítés. — **22.10:** Hírek. — **24.00:** Hírek.

PETŐFI-RÁDIÓ:

5.30: MHK-negyedóra. — **5.45:** Népzene. Hangfelv. — **6.15:** Mozgalmi indulók. — **6.30:** Magyar dalok. — **7.00:** Budapest Zenekar. — **7.30:** Jó reggelt, gyerekek! — **8.00:** Hanglemezek. — **9.00:** Rádióiskola. — **9.40:** Balettzene. — **10.00:** Hírek. — **11.10:** A Gyermekrádió mesemüsora. — **15.00:** A prágai zenei festival műsorából. — **15.40:** Gyermekrádió. — **16.30:** Ifjúsági kórusok. — **17.15:** Miről ir az Élet és Tudomány? — **17.45:** Dolgozóknak zenéről. — **19.40:** Egy falu — egy nóta. — **20.00:** Rádió cigányzenekar. — **20.35: A vietnami nép harca az imperializmus ellen.** — **22.00:** Szórakoztató zene. — **22.20:** Mi történik a világgazdaságban? Előadás.

FŐVÁROSI ZENEKAR
szept. 4. KÁROLYI-kert.
BEETHOVEN IX. szimf.
Vez.: Somogyi. Jegyek Muzsikánál és a helyszínen (vasárnap is).

SZABAD NÉP
a Magyar Dolgozók Pártja központi lapja
Szerkeszti a szerkesztőbizottság
Kiadja a SZABADSÁG lapkiadóvállalat
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest VIII., Blaha Lujza-tér 3. Tel.: 343—104, 343—105, 343—107, 343—108. Egyéni előfizetés: 143—012 143—017. Üzemi előfizetés: 136—121, 137—816, 138—621. Előfizetési díj: havi 11 Ft. Csekkszámla a Magyar Nemzeti Banknál: 5971.
SZIKRA Lapnyomda

Benedek Jenő, Kossuth- és Munkácsy-
1021 díjas festőművész

KÉT NEMZEDÉK A BENEDEK CSALÁDBAN II.

Jenő

A budai műtermes villában gyermekkoráról faggatom Benedek Jenő Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművészt.

Az apjáról beszél.

— Ösztönösen érdeklődött minden iránt, amit nem ismert. Tanulmányt írhatott volna Adyról, annyit forgatta műveit. Azt hiszem, hogy igazán értette. Foglalkoztatatta a repülés. Lábbal hajtható gépet akart szerkeszteni. Artézi kutakat tervezett és kézi darálókat a tanyaiaknak.

Előttem van, amikor bevitték. Héjjasék bementek a börtönbe, kézilámpákkal világítottak a cellákba. Apám az ajtó mögé állt, megmaradt. Később fegyőrök kíséretében hazajárhatott dolgozni. Ára is volt a kegynek: potyamunkákat csinált a törvényszéki embereknek.

„Folytassa az apja mesterségét"

Én bélyegzett ember lettem Kecskeméten. Rajzversenyeket nyertem már, de a gimnázium rajztanára így vélekedett: „Magában a tehetségnek van egy szikrája, de az sem biztos; folytassa az apja mesterségét."

Megfelelő helyre tettem tanácsát.

Voltak, akik támogattak. Héjjas János, a későbbi művészettörténész nyilvánosan végigkocsizott velem a városban. Szúnyoghy Farkas tanár is pártfogolt. Neki köszönhettem, hogy a Műpártoló Egyesület ösztöndíjat adott, majd képeket vásárolt tőlem, a lakatossegédtől.

— Úgy tudom, hogy pályakezdő festőművészként sokat nélkülözött. Kecskemét jobboldali vezetői bőszülten támadtak minden újítást. Számukra még a századforduló stílusaiban készült alkotások, Berény Róbert, Uitz Béla, Perlrott Csaba Vilmos művei is „erkölcstelen tvúkszemművészetnek" tekintendők.

— Nem volt könnyű. Munka mellett természet utáni képeket csináltam a művésztelepen. Olykor-olykor a várostól kaptam szerény támogatást, de többször volt

● Önarckép

kopp, mint hopp. 1927-ben azután sikerült bejutni a Képzőművészeti Főiskolára, ahol sokat tanultam Benkhard Ágosttól. Buzdított, segített. Nyaranta miskolci művésztelepén gyakorolhattam.

A gondok igazán akkor szakadtak rám, amikor megkaptam a diplomát. Állástalanok tízezrei kerestek megélhetést. Reménytelennek láttam az itthoni viszonyokat, meg tanulni is akartam. Gyalog bejártam Német- és Olaszországot, meg Ausztriát. Sokáig jó társam volt a bolyongásban Szabó Vladimir. Mi mindenen mentünk keresztül? Mi mindenből csináltunk pénzt! Nappal levelezőlapokat festettem, éjjel a múzeumokban másoltam a klasszikusokat.

Benkhard hívott haza, de mentünk volna, mert nagyon nemszeretem módon alakultak kint az események.

— Miként boldogult diplomásként?

— Nagy keservesen kaptam helyet egy sárbogárdi magániskolában. Mellékesen acképeket festhettem tb. szolgabírókról, katonatisztekről. Onnan Csongrádra kerültem, ahol életem legszebb éveit töltöttem. Ismét kinyílt a szemem az Alföld szépségeire, a paraszti munka ősi ritmusára. Dolgoztam. Kiállításomat kedvezően fogadták, sokat vásároltak.

A mecénás és a Gestapó

Csak éppen magamban kételkedtem. Mit is érek valójában? Próbára akartam tenni az erőmet. Hincz Gyula is nagyon biztatott. Azt mondta, hogy Mednyánszky óta ilyen szép tájképeket nem látott. Írt Petrovics Eleknek, a Szépművészeti Múzeum főigazgatójának. Az ajánló sorok után bekopogtattam a nagytekintélyű akadémikus lakásán. A szakácsnő háromszor becsapta előttem az ajtót. Én — lesz, ami lesz — bedugtam az ajtórészbe a lábam és maradtam.

A híres művészettörténész csak hosszas rábeszélés után ígérte meg, hogy megnézi a képeket. Hazautaztam és stráfkocsin újra feldöcögtem Pestre, most már a képekkel. Petrovics Elek megintcsak elutasítóan viselkedett; végül öt percet ígért. „No, mutassa, mit hozott..."

Három óra múlva megölelt, megcsókolt, elnézésemet kérte. Nála szolgált ki először és utoljára libériás inas. Hamar bizonyíthatta, hogy segíteni akar rajtam. SAS-behívót kaptam, elintézte a mentesítést, majd segítette pesti kiállításomat.

1944. március 19-én délelőtt, az Ernst-múzeumban láthatta először a fővárosi közönség a képeimet. Csak néhány óráig. A történelem közbeszólt. Petrovicscsal is inkább a várható tragikus eseményekről beszélgettünk. „Én annyi mindent tettem a magyar kultúráért, hogy meg fogom úszni az egészet." Másnap elvitte a Gestapó.

A Kossuth-díj és a csalódások

Időközben Szolnokra költöztem és 1945-től az ottani művésztelepen, kedvező körülmények között dolgozhattam. A felszabadulás után jött egy egészen új valami, ami olyan ujjongásszerű volt, meghirdették az új realizmust. Megkérdezték tőlem, hogy tudnék-e ilyen képeket csinálni. Elvittem a vázlatokat a Népművelési Minisztériumba, megkaptam a megbízásokat és Szolnokon elkészítettem a festményeket. Így jött létre a Magyar—Szovjet Barátság, A nép fiai, A tanács első ülése. Előbb a Munkácsy-díj második fokozatát, majd a Kossuth-díjat vehettem át az ország fővárosában.

Magam sem hittem, hogy ezután valóságos belső számkivetettségbe kerülök. A szakmában rengeteg bírálat érte ezeket a képeket, hadd tegyem hozzá, joggal. Kezdetnek tartottam az egészet, az új tartalomhoz kerestem az új formát, kifejezést. Gondoltam, hogy később majd festőileg is elmélyíthetem a témát, részese lehetek egy új stílus kialakításának.

Elfogyott körülöttem a levegő. Semmilyen megrendelést nem kaptam. A Képzőművészeti Alapnak, meg a Képcsarnoknak dolgoztam, és tanítottam a Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban.

Bármennyire is keserűek voltak a támadások, lehet, hogy mégis jót tettek velem. A magányban újra elmélyülten kereshettem a táj- és életkép korszerű formáit. Apámtól tanultam, hogy nem szabad elcsüggedni akkor se, ha az embert a zászlórúddal verik fejbe. „Küzdve alakítom önmagam." és talán sikerül egyesíteni pályám különböző korszakainak eredményeit, tanulságait, erényeit.

Az összegezés évei

Fehér Zsuzsa így jellemezte hatvanadik születésnapján a Művészet hasábjain megjelent hosszú cikkében: „Egy évtized alatt visszaszerezte festészete igazi értékeit... Az új képek érthetővé teszik a lelkendező nagy kompozíciók szerepét is Benedek művészetében... A két szakasz egyensúlya ezzel helyreállt. A korai képek ikonos elfogódottságát, a későbbiek színpadiasságát a festői megismerés győzelmesen szép munkája váltotta fel."

A Kossuth-díjas művész szülővárosában még nem mutatkozhatott be gyűjteményes kiállítással. Illő lenne megtisztelni magunkat és a művészt önálló tárlat rendezésével. Ha előbb nem, 1976 tavaszán, hetvenedik születésnapja táján.

Heltai Nándor

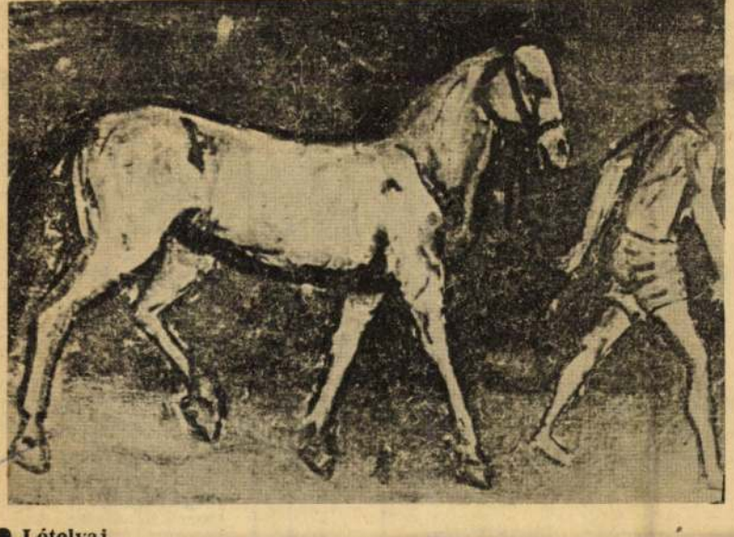

● Lótolvaj

Apróhirdetések, apróhirdetések

Petőfi Népe
1974 JUN 12
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., Üllői út 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Expressz

KÉTSZOBÁS, új lakóház, OTP-átvállalással, fizetési kedvezménnyel, sürgősen eladó. Kiskunhalas, Cserepes u. 14. 656

IO-S Trabant Combi eladó. Érdeklődni: Kecskemét, 18-397 telefonon, este 18 óra után. 2832

KECSKEMÉT központjában, több helyiségből álló műhelyhelyiséget keresek megvételre. Leveleket „Mindjárt" jeligére a kiadóhivatalba kérek. 11801

GÁZTŰZHELY, vagy gázrezsó palackkal, nyomáscsökkentővel eladó. Kecskemét, Nyár u. 3, délután. 11830

Ingatlan

ÁGASEGYHÁZÁN, Kossuth u. 38. beköltözhető fél ház eladó, kedvezményesen. Érdeklődni szemben 54 alatt, Mikulácsikéknál. 1086

JÓ állapotban levő, tanya telekkel Kerekegyháza, Kunadacs közötti műút mellett, olcsón eladó. Érdeklődni: Kerekegyháza, Kölcsey u. 36. sz. lehet. 2661

TANYA egy hold vegyesművelésű területtel, jószágtartásra alkalmas, eladó. Zsana, V. 18. 672

KERTES családi ház beköltözhetően eladó. Kiskunhalas, Új u. 24. 677

KÉTSZOBÁS fél ház, 154 négyszögöl beépíthető portával eladó. Kiskunhalas, Tó u. 33/a. 680

KÉTLAKÁSOS, kertes ház eladó. Kiskunhalas, Gimnázium u. 9. 17 óra után. 679

1400 NÉGYSZÖGÖL beépíthető terület megosztva is eladó, villany van. Kiskunhalas, Baki-kastélynál, érdeklődni Huszár u. 15. 684

KUNFEHÉRTÓN 240 négyszögöles porta eladó. Érdeklődni Zsana, V. 18. 681

TANYA 800 négyszögöl területtel eladó. Kunfehértó, I. 18. Radnai. 695

ELADÓ Cserkeszőlő, Keri u. 21. számú, 70 négyszögöl üdülőtelek lengyel faházzal, új bútorral. Érdeklődni Kert u. 18. Szabó Jánosnál. 685

KÉT- és félszobás társasházrész OTP-hitel átvállalással, beköltözhetően eladó. Kiskunhalas, Kilián György u. 46. 694

Lakás

TÁRSASHÁZBAN 3 szoba komfortos lakás, garázzsal, pincével beköltözhetően eladó. Érdeklődni: Kecskemét, Kertváros IV. utca 8. Gyulaiék. 2710

Gépjármű

250-ES Simson motorkerékpár megkímélt állapotban, igényesnek eladó. Kecskemét, II. kerület Szőlő utca 4. Érdeklődni: mindennap 17 óra után. 11875

PANNÓNIA motorkerékpár jó állapotban eladó. Kiskunhalas, Vihar u. 7. 676

UB-S Zsiguli garanciálisan eladó. Kiskunhalas, Fazekas Gábor u. 129. 18 óra után, vasárnap. 678

CI-S Opel Kapitän, üzemképesen eladó. Soltvadkert, Alsócsábor 34. Balázs. 690

ID-S Skoda S—100-as eladó, garanciális Zsigulit vennék. Soltvadkert, Bocskai u. 10. 686

Egyéb adás-vétel

LÓVONTATÁSÚ motoros permetezőgép eladó. Kerekegyháza, Rákóczi u. 58. 10942

MÉZPERGETŐ újszerű állapotban eladó. Balotaszállás, Kossuth u. 24. Hanzik. 674

MODERN simavonalú ebédlőbútor, előszobafogas, 40 literes hűtőszekrény, villanysütő eladó. Kiskunhalas, Vasút u. 7. 675

NAGYVIRÁGÚ Chabaud szegfűpalánta kapható darabonként 1,— Ft-ért, Toronyi kertésznél, Békéscsaba, Sztraka u. 27. 1104

JÓL tejelő vöröstarka tehén negyedik fiával eadó. Kiskunhalas, Felsőszállás 174. Sebőkék. 696

ÁRAMFEJLESZTŐ aggregátor 220 voltos, nagyképernyős tv-vel eladó. Zsana, II. 77. Hasznos. 691

Vegyes

IDŐS, beteg [illegible] magányos nőt [illegible] dozónak, teljes fizetéssel. Kiskunrősi u. 21.

Házasság

33 ÉVES, 156 magas, kissé molett, elvált, barna, házias asszony egy fiúgyermekkel, házasság céljából megismerkedne hozzáillő, komoly férfival. Lakás szükséges. Leveleket „Lila akác" jelgére a Kiskunhalasi Hirdetőbe kérek. 697

53 ÉVES, jó megjelenésű asszony keresi házasság céljából családszerető férfi ismeretségét. Leveleket „Nyugodt otthon" jelgére a Kiskunhalasi Hirdetőbe kérek. 700

BAJAI APRÓHIRDETÉSEK

HÁZ eladó, olcsó áron. Bajaszentistván, Székely utca 30. 461

ELADÓ igényesnek, IX-es Zsiguli. Baja, Szent László u. 30. Buzási. 441

ÚJ családi ház beköltözhetően eladó. Fizetési kedvezménnyel. Baja, Népfront utca 33. (Vásártérnél.) 440

1500-AS Opel Record eladó, de alkatrészenként is. Madaras, Bajai út 9/a. (Wagner. 456

KERTES családi ház beköltözhetően eladó. Baja, Völgy utca 10. Érdeklődni: Stromfeld Aurél utca 26. (Kiscsávoly.) 455

MEGÉLHETÉST biztosító családi ház, gazdasági épületekkel és földterülettel, iparosnak is megfelelő, eladó. Cím: Szigetvár melletti Basal helységben Zrínyi Miklós u. 15. szám alatt. Érdeklődni: lehet még Pécs, 17-665-ös telefonon. 451

HÁROMSZOBÁS, kertes családi ház eladó. Baja, Budai Nagy Antal utca 57. 434

CSALÁDI ház kerttel, nagy portával eladó. Hercegszántó, Budzsák 26. szám. 448

OPEL Record, esetleg alkatrészenként, olcsón eladó. Baja, Kunfi Zsigmond utca 2. (Kiss Gyula) 447

KIS családi ház, azonnal beköltözhetően eladó. Cím: Bajaszentistván, Akácos út 20. 446

KÉT szoba, fürdőszobás, házrész eladó. Baja, Bokányi Dezső utca 23. Érdeklődni: 17 óra után. 444

HÁZRÉSZ eladó. Érdeklődni: Baja, Batthyány Lajos utca 24/a. (Molnár Andrásné). 449

KIS családi ház, azonnal beköltözhetően eladó. Baja, Szentistván, Remete utca 35. sz. Érdeklődni: Nádasdi utca 9. alatt. 450

PHYLAXIA
1912

ÁRA:

150 grammos cso

1 kilogrammos c

Megrendelhető az ÁFÉSZ

1486 Bud

Közlemények

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Köszönetet mondunk a járási hivatalnak, rokonoknak, ismerősöknek, szomszédoknak, munkatársaknak, akik felejthetetlen férjem, édesapánk és testvérem

CSERDI ISTVÁN

temetésén részt vettek. Gyászoló család, Baja. 454

KÖSZÖNETNYILVÁNÍTÁS

Ezúton mondunk hálás köszönetet mindazoknak a rokonoknak, ismerősöknek, szomszédoknak, akik szeretett édesanyánk, nagyanyánk, dédanyánk

FENEKES LAJOSNÉ
Lieber Mária

temetésén részt vettek, sírjára koszorút, virágot helyeztek, ezzel mély fájdalmunkat enyhítették. Gyászoló családja, Kiskunhalas. 683

GYÁSZHÍR

Mély fájdalommal értesítjük mindazokat, akik ismerték, hogy szeretett testvérünk, nagybátyánk, rokonunk

K. Szabó József

Kecskemét, Egressy utca 8. szám alatti lakos, rövid szenvedés után 77 éves korában elhunyt. Drága szerettünk földi maradványait f. hó 12-én. szerdán délután 2 órakor helyezzük örök nyugalomra a kecskeméti köztemetőben.

Gyászoló család.

GYÁSZHÍR

Fájó szívvel tudatjuk, hogy drága jó édesanyánk, nagymamám

Bakos Mihályné
Kolozsvári Anna

Munkaalkalom

GÉP- és gyorsírót, idénymunkára középiskolás leány és fiú tanulókat felveszünk. Jelentkezés helye: ÉBKM Vízmű Vállalat munkaügyi osztálya, Kecskemét, Izsáki út 13. 2708

SZOLGÁLTATÓ Vállalat felvételre keres villanyszerelő, festő, asztalos, géplakatos szakmunkásokat, valamint segédmunkásokat. Jelentkezés és részletes felvilágosítás a vállalat munkaügyi csoportjánál, Kecskemét, Külső-Szegedi út 4. 2513

A JAKABSZÁLLÁSI Népfront Mg. Szakszövetkezet mezőgazdasági gépszerelő szakmunkást keres felvételre, aki hosszú mezőgazdasági motorszerelői gyakorlattal rendelkezik és minden motorszereléséhez ért. Jelentkezni lehet a szakszövetkezet központi irodájában. 1087

KECSKEMÉTI Fémipari Szövetkezet felvételre keres nyári szünidős fiú és lány diákokat könnyűmunkára, VII. és VIII. általános iskolát végzettek, valamint középiskolások jelentkezését várjuk. Jó kereseti lehetőség. Iskolalátoga ás igazolás a felvételhez szükséges. Jelentkezés a szövetkezet Szent Istvánváros 17. sz. alatti telepén (Fűzfás köz), a személyzeti vezetőnél. 1036

LAKATOS, hegesztő szakmunkásokat, gyakorlattal rendelkező szerszámkészítőt, valamint segédmunkásokat felveszünk. Fizetés megegyezés szerint. Gépjavító Közös Vállalkozás Lajosmizse, Dózsa György u. 126. 1090

KÖNYVELŐI képesítéssel és gyakorlattal rendelkező munkavállalót keresünk azonnali belépéssel. Jelentkezés a Gépipari és Automatizálási Műszaki Főiskola gazdasági igazgatójánál, Kecskemét.

MEZŐGAZDÁSZT egyetemi, vagy főiskolai végzettséggel, legalább hároméves nagyüzemi gyakorlattal kárszakértői munkakörbe alkalmaz az Állami Biztosító Bács megyei Igazgatósága. Jelentkezni írásban, vagy személyesen az Állami Biztosító Igazgatóságán lehet, Kecskemét, Villám I. u. 2. I. emelet 110. Telefon: 13-677, 11-644. 1061

A KISKUNHALASI Állami Gazdaság Kunfehértói Borkősav Üzeme felvételre keres 3 műszakos munkakörbe férfi és női segédmunkásokat, valamint egyműszakos munkakörbe gyakorlattal rendelkező hegesztőket és csősze: előket. A személyszállítást Kiskunhalasról és Jánoshalmáról az üzem saját járművével biztosítja. Jelentkezni lehet Kunfehértón a Borkősavüzem vezetőjénél. 1153

A KECSKEMÉTI Ezermester Ipari Szövetkezet lakatos szakmunkást, betanított segédmunkást, és segédmunkást felvesz. Fizetés megegyezés szerint. Jelentkezni lehet reggel munkakezdéstől, 6 órától délután 13 óráig a központi telepen, Malom u. 6. sz. alatt, Taba Miklós üzemvezetőnél. 1092

GÉPKOCSIVEZETŐT D-kategóriás jogosítvánnyal és segédmunkásokat keres felvételre a Kőbányai Könnyűfémmű Alumíniumpigment Gyáregysége. Kecskemét, Matkói út, telefon: 11-742. 2804

A KISKUNHALAS és Vidéke Sütőipari Vállalat felvételt hirdet könyvelői munkakörökbe. Bérezés a kollektív szerződésben foglaltak szerint. Jelentkezni lehet a vállalat főkönyvelőjénél, Kiskunhalas, Városháza u. 1. 642

MAGYAR Hűtőipar bajai gyárában végzendő munkára keres férfi segédmunkásokat a Kecskeméti Baromfifeldolgozó Vállalat kiskunhalasi gyára. Jelentkezni lehet a hűtőipar bajai gyárában 8—12 óra között, a kiskunhalasi gyár megbízottjánál. 668

A KISKUNHALASI Dohánybeváltóüzem a nyári zöldohány szárítási idényre időszaki női és férfi munkavállalókat szerződtet. Az idény alatt felemelt órabért és még külön idénypótlékot is biztosít az üzem. 580

VILLANYSZERELŐIPARI Vállalat 1. sz. Üzeme kecskeméti munkahelyre felvételre ke-

FELHÍVJUK a mezőgazdasági üzemek és felvásárló szervek figyelmét az érzékeny áruk csomagolására rendkívül alkalmas

légpárnás fólia

használatára.

90 cm-es és 150 cm-es szélességben kerül forgalomba.
1 kg-ban 6,5 m^2—10 m^2 fólia van.
Forgalomba kerül 40—50 m-es tekercsekben.

1 kg légpárnás fólia ára:

mezőgazdasági felhasználók részére 38,16 Ft/kg

MDK

Benedek

Mihalik Sándor: A raguzai dóm szegedi ereklyéje.
Szépmüvészet. 1940, 3.sz. 76 l.

Benedek Jenő

(1906) - festőművész. Lakatossegéd, majd 1925-32 Kecskeméten Révész Imrénél, később a budapesti Képzőművészeti Főiskolán Benkhard Ágostonnál tanul.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. Budapest, 1969. 1-617 l 57 l.

Benedek Jeno"

Olasz és Németországban jár tanulmányúton. 1928- szerepel kiállításokon. Művének legutóbbi gyüjteményes kiállítása 1957. Budapesten.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. Budapest, 1969. 1-617 l

571

Benedek Jenő

A miskolci, majd a szolnoki művészte-
lepen dolgozik. Szolnokon, majd 1957-
a Képi képző- és iparművészeti gimnázium-
ban rajztanár (nyug.) Elsősorban élet-
képeket, tájképeket, portrékat fest.

Li kicsoda? Életrajzi lexikon. Buda-
pest, 1969. 1-617 l 571

Benedek Jenő

Munkácsy díjas (1949), Kossuth díjas (1952). Főbb művei: Ember és ló, "kettes", "Egyedül", "Művészek", "Hajnal", "Alföld mélyén", "Partizánok" stb.

Ki kicsoda? Életrajzi lexikon. Budapest, 1969. 1-617 l

571.

Benedek Jenő

Akt
Parastlean

Nemzeti Szalon
Tavaszi Szalon

1920.

Kiállított

T. 442.

ɔkon van der Null ezredes csapatai
ɔnvédek ellen. A háttérben Medgyes
épütt:

-Bulletin

Eigenth. v. J. Höfelich, Stadt, Bazar
ng vorbehalten.
ɛber das Gefecht bei Medias és be-
n Feinde 6. Geschütze u. sprengte 2

24.6 : 33.9 cm.

Benedek Jenő

Uj Szalon, 1934 aug.

Szt István-i Máll:

Mütteremben
Fehetesemü nö } of

Benedek Jenő

Rákosi a túrkevei Vörös Csillag termelőszövetkezet gyűlésén.

Amultat és jelent ábrázolják a megnyílt II. Magyar Képzőművészeti Kiállítás alkotásai

Világosság 1951 nov. 5.

Benedek Jenő

„Drága Rákosi elvtárs jelentjük".
Nagyméretű kép, nagy tömeget mozgat meg.

A III. Magyar Képzőművészeti Kiállítás festményei
(Dutka Mária)
Magyar Nemzet, 1952 dec. 27.

Benedek Jenő, festő;
sz. 1906. jan. 16. Kecskeméten. Sok gyermekes szegény parasztcsaládból származik. Asztalos mesterségre adták s mint asztalossegéd kezdett a festőszettel foglalkozni. A képzőművészeti főiskola kecskeméti művésztelepen 1925-27. Révész Imre kezé alatt annyira haladt, hogy 1927 őszén sikerrel állotta ki a felvételi vizsgát a bpesti képzőművészeti főiskolán, hol nem megszakításokkal, nagy nélkülözések közt évekig tanult, s 1932 rajztanári oklevelet (szerzetemeg). A főiskolában a művészeti szakon Benkhard Ágost növendéke volt, s az ő révén került a miskolci művésztelepre, melynek első kiállításán (1928) Önarc-

j:/, lakás és születési év pontos

---

ető legrövidebb időn belül, de leg-

hó 11.napjának déli 12 óráig, Buda-

ti választmányának küldje meg.

március hó 3-án.

er meghagyásából:

lytanácsos,

i titkár.

ttságának,

Budapest.

Hejét a miskolci múzeum
vásárolta meg. Szükös anyagi
viszonyai ~~közt is sikerült~~ [illegible] tanulmány
utóbb volt Olasz- és Németország ~~bán-~~
~~[illegible] költ-~~
~~[illegible]~~. 1930. a
Szinyei Társaság Tava-
szi szalonjában kiállított
Hejei dicséröclismeréssben,
nemes ülnek. Mint rajztanár
vidékre került, de főváron
tár latokon gyakran szere-
pelt. Általános feltűnést
keltett 1944. az Almásy-
Teleki Éva műintézetében F
Petrovics Elektől rendezett
gyűjt. kiállításával. ~~A fel-~~
~~[illegible] után~~ Mint a Orol-
noki gimnázium rajztanára
~~lett~~ az ottani mű-
vésztelep műtermes há-
zainak helyreállítása
~~[illegible]~~ óta ~~óta~~ e művészte-
lepen dolgozik. ~~1948-a~~

F (v. Ernst Mazanek)

21048 szám:

Az esztergom
nőtárát a mienk
hivatalos használa
Budapest, 1
A min

1948.

Kultuszminisztériumtól Szüveszi munkajutalmat kapott, s ugyan ez évben rendezte harmadik egyetti ~~[illegible]~~ kiáll. vásat a Fov. Nepm. Kozp. Szalonyában. 1947. a KÉVE kiállitásanak keretében a N. Szalonban volt ~~[illegible]~~ sikeres gyűjt. kiállitása. 1949 elnöke volt a M. Képzőm. Sz Sz Szolnokmegyei csoportjának. Az I. M. Képzőm. kiállitáson (1950) Mit láttam a Szovjetunióban c. képe ~~megkapta~~ a Munkácsy-dij II. fokozatát. Régebbi sötéthangulatu szüveivel szemben ez a kép derüs szinevivel és optimizmusával aratott sikert. Az 1951-iki II. M. Képzőmüvészeti kiállitáson

I. nyre fellendult a szüveszi élet a nehezeknek Szolnoki szüvész tehetsége

Tavaj szintettek Ki. s B. ettkor

szerepelt alkotásai közül A
tanács első ~~s~~ ülése és Parti-
zanok ~~cím~~ c. képeit 1952. a
Kossuth-díjjal jutalmazták.
1952. márc. a M. Szovjet
Társaságtól rendezett
~~Ma~~ M. Szovjet Barátság
kiállitáson Petrovszkij
professzort ábrázolófest-
menjére nemeskapta az
egyik II-ik díjat. Művei
közül az állam tulajdo-
nában vannak: Önarc-
kép, Szántás, Modellesén,
Zagyva és Madonna, a
a Fővárosi képtárban
Önarckép, Ember és te-
hén és Munka c. képei.
Tagja volt a KÉVE és a
Rippl Rónai Társaságnak

67747

1947 Szolyekon élt
1949 a Képes művészek
Szabadszervezete szolnokmegyei
csoportjának elnöke és az
sttani gimnazium rajztanára
a szolnoki művészetelepen
dolgozik.

Szabad Művészet
1950. 297. l.

1952. márc. Petrovszkij
professzort ibrázdó
festmenyére melyet a
Magyar szovjet barátság
tárlatán állitott ki,
melyet a M. szovjet
Tanácsig rendezett,
az Ernst Muzeumban
megnyerte a II. díjat

1944

Tükörnyomás
Vízjel : 10
Fogazat
12 ½
piros

30+ 30 fill.
piros

50+ 50 fill.
lila

1944

Tükörnyomás
Vízjel : 10
Fogazat
12 ½

Benedek Jenő

grafikus

l.

Szabad Művészet

1948. 230. l.

(Sajtóhangok a stockholmi m. graf. kiállításról.)

el Esztergomot, ami annál inkább
gyar művészet egészen III. Béla
olasz, közelebbről a lombard mű

Visszatérve a porta s
szitését a szines márványból ké
A kapu melletti déli fülkében l
áll /1/, szinte magyaros öltöze
kék nadrágot, fehér prémmel sze
felemeli, baljában tartja felir
/ZAHARIAS PPhA/. Kék mezőben jo
övezi. Felső öltözete barnásvör
hét fehér követ, bal vállán pedi
utolsó Izaiás próféta /3. YSAIAS
teljesen elpusztult. Klimó képe
körüli fehér nimbus látható.

Az északi oldalom lé
sal kezdődik a sor./4/. Kék me
nimbus, testét vörösesbarna sz
Jobbjával a timpanonra mutat,
Ezechiel próféta áll /5. EZECHI

id. Benedek Jenő

Művészeti Alap ingyenes

Magyar Nemzet 1984. XII. 18.

Benedek Jenő, festő

L.:Chiovini Ferenc

Kaposvári Gyula:"Kötelességünk,hogy ujjáépitsük" 30-36.

Jászkunság,Szolnok,1977.szeptember XXII1/3

Benedek Jenő festőművész

A Képcsarnok pécsi kiállitótermében rendezett kiállitása megtekinthető május 18.-ig, adja hirül a lap kulturális eseményeket ismertető rovatában.

Élet és Irodalom, Bp. 1978. május 6.
XXII. évf. 18. sz. 8. lap.

Id. Benedek Jenő, Kossuth-díjas festőművész

A veszprémiek már másodszor rendezik meg a Bakony, Balaton tárlatot a Déri Huber-Teremben. Látható Benedek Jenő ~~[illegible]~~ műveit, aki egészen egzotikus világot lát a Balaton partján.

|említve|

TV. Híradó 2.

1981. VIII. 27. Televízió 2. műsor 21.15

Benedek Tenit festőművész

Nagy Zoltán: Program és megvalósulás az ötvenes évek művészetében

Művészet, 1982. március

Benedek Jenő festőművész

Pataki Gábor: konzervatívnus-hagyományok nélkül, 1950-es évek művészete

Művészet, 1982. március

Benedek Jenő

Fejes István feltámasztásáért

Forrás 1984/9

Id. Benedek Jenő festő

Id. Benedek Jenő festményeit Salgótarjánban mutatták be a képcsarnok helyiségében X. hó 19-étől.

•=• Kiállítási naptár.

MŰVÉSZET, 1972. szeptember - 48. oldal

Benedek Jenő
kiáll. a Népművelési
Központban.
szülesett 1906.

Román György:
Benedek Jenő kiállitása. Szabad
Művészet. 1948
382, 383. l.
(képpel)
Ünnepi lovasok c.
képe repr.

Csontváry hatás.

Tájkép.

Fa, olaj, 36×45 cm.

Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 112—113. l. — Maszlaghy II., 279. szám. — Gerevich: Az Újság 1916., júl. 20., 4. lap. — Gerevich: A prímási képtár külföldi mesterei. Vasárnapi Újság, 1916., 825. l. — Gerevich PA, 250. l.

RAHL, CARL (osztrák festő, 1812—1865)

Krisztus a keresztfán

Vászon, olaj, 250×171 cm.

Jelezve lent jobbra: Rahl.

Maszlaghy II., 457. szám. — Gerevich: Az Újság 1916. júl. 20., 4. lap. — Gerevich PA, 249. l. — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Műgyüjtő, V., 1931., 8. l.

RANFTL, JOHANN MATHIAS (osztrák festő, 1805—1854)

Kislány kutyával

Fa, olaj, 35×31 cm.

Jelezve lent jobbra: Ranftl 1850.

Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Új Magyar Sion, VII., 1876., 112. l. — Maszlaghy II., 271. szám. — Gerevich PA, 250. l.

Benedek Jenő

festő

a

Szabad Művészek

1947. évi

(KÉVE kiállítás a

Nemzeti Szalonban,

Képpel.)

ESZTERGOM

Fővzéhezegyház

Az esztergomi vzéhezegyház műkincseinek leírását... VV 1880, 616 l.

Benedek Jenő

festő

Szolnok

l.

Szabad művészet

1948. 336. l.

(A Szabadművészet közleményei.)

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
1928. szám
Érk. 1928. év jan. hó 9. n.

Benedek Jenő

festő

l –

Szabad Művészet

1949. 43 j. l.

(Szolnoki művészek kiáll. az Ipartestület székházában.)

J e g y z é k

az Ács Géza könyvkötőmesternek beköt

1./ Ladislaus Éber : Ein ungedruckter
2./ Gulyás Pál : A könyvnyomtatás Magy
3./ Potemkin Ödön : Sáros vármegye lei
4./ Beschreibung des hochfürstlichen S
5./ Balásházy : Debrecen, mint van, s
6./ Gemälde von Pressburg. Piros.
7./ Hanko József : Torda városának hel
8./ Zipser : Neusohl und dessen Umgebu
9./ Anton Rochel : Reise in das Banat
10/ ~~Ifj.~~ Csemegi József : Tervezés-te
11/ Kiss István : A pápai plébánia tö
12/ Nemes Antal : Adalékok a budavári
13/ Möller István : A diósgyőri vár
14/ Dr. Schoen Arnold : Hermina főher

mdk

Benedek Jenő

„Dolgozó nők" c. műve a fárlaton

L.F. Egy Országos Hírű Szegedi Fárlatról
Tiszatáj, 1962. 9. sz. 8 l

Benedek Jenő

MDK

résztvett a kiállitáson.

"Partizánok"

--: "Mai festészetünk" kiállitás Sopronban.
Kisalföld. 1962. szept. 21.

MDK

Benedek Jenö, festöm.

Szolnoki Halászok.	Vizf.
Lovak.	"
Facsoport.	"
Tehenek.	"
Utca.	Olf.
Modell.	"
Anya.	"
Horgász.	"

Nemz.Szal. - A KÉVE müv.egyes. kiáll. 1947 márc.23-
ápr.7. Kat.

Benedek Jenö, festöm.

Tisza.	Olf.
Menekülök.	"
Nö kuty ával.	"
Cigányok	"
Virágok.	"
Önarckép.	"
Séta.	"

Nemz.Szal. - A KEVE müv.egyes. kiáll. 1947 márc.23-ápr.7. Kat.

BENEDEK JENŐ

Fővárosi Képtár Kiállitásáról
Oelmacher Anna cikke

Szabadság, 1948. április 27.

MDK

Benedek Jenő

partizánok, 1951. c.kép repr.

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok.Kat.

MDK

Benedek Jenő

a falusi élet tipusait vonultatja fel tanulmányszerü hüséggel. Nagy fordulatot tett a derüs ábrázolás felé.

Végvári Lajos: I. Magyar képzőművészeti Kiállitás. Festészet II.

Magyar Nemzet. 1950. VIII. 25.

M. D. K.

BENEDEK Jenő festő

Kossuth-díjas

a Villamosgép- és Kábelgyár munkásainak élelét ábrázoló festményeiből kiállítása a gyár művelődési házában

Magyar Nemzet 1961. jún. 7. 4. l.

MDK

Benedek Jenő festő

Havas L: Munka és munkaábrázolás a képzőművészetben.
Szép Szó, 1960. febr. 21.

MDK

Benedek Jenő

Petrovszkij magyar orvosok között. Olaj.

"Magyar-Szovjet Barátság" Képzőművészeti kiállítás katalogusa.1952. 4.l.

Benedek Jenő

Partizánok 1951 olaj OSZM tul.

Képzőművészetünk tíz éve. Műcsarnok.
Kiállított művek jegyzéke. 13.1.

Benedek Jenő, festő

M Dk

A Kábel- és Villamosgépgyár életéről, dolgozóiról 7 hetvenes nagy cm-es olajfestményt készített. Ezeket 1 még 30 képet hamarosan kiállítják a gyár Kultúrtermében.

– : Ma hallottuk

2. l.

ESTI HIRLAP Bp. 1961. máj. 19.

Benedek Jenő festőmész

Ember és ló

Bányavidéki Vándorkiállitások katalógusa 1948.

Benedek Jenő

MK

szerepelt a tárlaton.

"Dolgozó nők"

Lődi Ferenc: Szólni a máról. A III. Szegedi Nyári Tárlat.

DÉLMAGYARORSZÁG. 1962. Jul. 28.

Benedek Jenő MDK

1952-ben csak négy müterem müködött Szolnokon, a többit tönkretette a háboru; Benedek Jenő, Bótos László, Patay Mihály és Chiovini Ferenc voltak a telep lakói.

-ht-: Jubileum előtt a Művésztelepen.

SZOLNOKMEGYEI NÉPLAP, 1962. máj. 9.

MDK

Benedek Jenő

szerepelt a tárlaton.

Szelesi Zoltán: A III. M Sze-gedi Nyári Tárlat.

Tiszatáj. 1962. aug.

Benedek Jenő, Jertő

MDk

A Villamosgép- és Kábelgyár művelődési házában Kiállítása nyílik ezen a héten.

—: Ma hallottuk

2. l.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. jún. 7.

M.D.K

Benedek Jenő
grafikus

„Élet" rajz

Élet és Irodalom, 1963. április 27 – 5 lap

MDK

Benedek Jenő

Munka után, olaj.
Lovas, olaj.
Ketten, olaj.

Rippl-Rónai Társaság kiáll.Nemzeti Szalon
Művészeti Egyesület 1948.dec.12.-dec.26.
Kat.

MDK

Benedek Jenő

Tisza 1953 olaj OSZM tul.

Képzőművészetünk tiz éve.Műcsarnok.
Kiállitott művek jegyzéke. 5.1.

MDK

Benedek Jenő

Drága Rákosi elvtárs jelentjük... 1952
olaj Művész tul.

Képzőművészetünk tíz éve. Műcsarnok.
Kiállított művek jegyzéke. 9.1.

MDK

Benedek Jenő

Arckép. Olajf. 60x80
Tehenek. " 70x100
Béke! " 70x100
Anya. " 60x80

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás.Műcsarnok.
1955.Kat. 13.1.

MDk

Benedek Jenő, festő

Partizánok c. festményét mutatják be az üzemi kiállításokon.

—: Kossuth-díjas festőművének képei az üzemi művelődési otthonokban 2.l.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. nov. 1.

Benedek Jenő

MDK

Részt vett a Dunaújvárosban nyilt kiállitáson.
/Bartók Béla Művelődésháza /.

"Partizánok" 1951.

Horváth György: "Mai magyar festészet".
DUNAÚJVÁROS. 1962. jul. 24.

Benedek Jenő festő MDK

A képzőművészeti kiállításon négy középméretű olajkompozícióval szerepel. Ezek témái: falusi kultúrházépítés,
gyár belseje,
budapesti tájkép,
arckép.

– : Ma hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1961. nov. 22.

Benedek Jenő, festő MDh

Rendszeresen látogat gyári dolgozókat
s olajkompozíciójhoz vázlatokat
kérít.

–: Ma hallottuk 2.l

ESTI HIRLAP 1 br. 1961. márc. 29

MDK

Benedek Jenő

"Mit láttam a Szovjetunióban" /a Munkácsy-dij II. fokozatával kitüntetett/, "A nép fiai" és a "Szovjet-magyar barátság" cimű művei az Első Magyar Képzőművészeti Kiállitáson.

Pogány Ö.Gábor: Az Első Magyar Képzőművészeti Kiállitás.

Szabad Nép, 1950.szept.2. 6.l.

MDK

Benedek Jenő

Festményei az I.M.Képzőm.Kiállitáson.Benedek Jenő festményein a falusi emberek tipusai vonulnak fel tanulmányszerű hüséggel.

Végvári Lajos: Első M.Képzőm.Kiáll.

Magyar Nemzet, 1950.aug.23. 3.l.

MDK

Benedek Jenő

A dijat nyert művészek közül Benedek Jenő szólalt fel a Művészeti Szövetségek Házában rendezett Munkácsy-dijakat kiosztó ünnepségen .
A vidéki képzőművészek nevében külön köszönetet mondott azért a támogatásért és segitségért, amelyben népi demokráciánk részesitette a multban elhanyagolt vidéki művészeket.

Cikk: Kiosztották a Munkácsy Mihaly-dijakat.

Magyar Nemzet, 1950.aug.22. 3.l.

Benedek Jenő

Partizánok, of.

Felköszöntő, "

Estefelé, of.

Miskolci kiáll. I. 1955. Herman O.Mus.
15. 1.

Benedek Jenő MDK

Szerepelt a III. szegedi nyári tárlaton. /Móra Ferenc Muzeum/.

"Dolgozó nők"

L.F. : Egy országos hirü szegedi tárlatról.

TISZATÁJ; 1962. szept.

Benedek Jenő

Fő képt

Ember és tehén, of
heit láttam a Szojetunióban
Bünarchép
Zagva
Szántás

BUDAPESTI
· HIRLAP ·
NYOMDÁJA

Benedek Jenő

1925/26 – 1926/27 Kecskeméti telep 1927/28 – 1929/30, 1931/32

Fehképzőmfőiskévk

67. l.

Benedek Jenő

Szabad Művészet

1957: 11. sz. 484. l.
488. l. Képpel

Radocsay D.:
Megjegyzések a II.
M. Képzőm. Kiállításról.

tisztelt Szerkesztőséget, hogy a mellé-
kelt rövid értesítést nb. lapjának f. hó
10-iki (szombati) és ha a lap tere
engedi 9-iki (pénteki) és 11-iki (va-
sárnapi) számának művészeti,
illetve napihír-rovatában – tekin-
tettel a fontos közművelődési célra –
díjtalanul közölni méltóztassék.

Nb. lapja művészeti rovata vere-
tőjének rendelkezésére bocsátott
tisztelt jegyen kívül egyúttal szeren-
szém van mellékelni az előadás
rövid ismertetését ugyanezzel azzal
a kéréssel, hogy annak az előadást kö-
vető legközelebbi számában helyet
adni méltóztassék.

Kiváló tisztelettel Schmidt

Bpr. 1923, febr. 3.

II.

A hirdetés
(~~A [illegible] közlemény~~ szövege:)

Benedek Jenő

Szabad Művészet

1951. 12. 4. 571. l.

(M. Képzőm kicsi Moszkvában)

...zágos Bizottsága
...Elnökségének
Budapest

...ssi bizonyítvány alap-
...em, hogy volgálatomat
...ott nem tudom meg-

Benedek Jenő

MAGYAR MŰVÉSZET

1930. 240 (kiállítások)

(SzT. Tav. Szal.: décsérő elismerés)

Benedek Jenő

festő Szolnok.

Erőd

Nagy Tibor. A

második Szabad

Nemzeti Kiállítás.

Kis Ujság 1947

márc. 23.

13 án

töltöt el leveletek, hogy nem

várlak Bennetéket, csak
meg mebjik vonattal jöttök,
vonásra.
és felfordult, a kőmivesek
n már péntekre, de 3 nap-
gérkeztek s est már lemon-
volt, hogy 20 án este
18 án elmennek s min-

Benedek Jenő

2 rajza repr.

Korunk

1948. márc. 1.

320, 321. l.

(képekkel)

Benedek Jenő

festő

Csendes délután

" " képének repr.

Magyar Építőmű-
vészet.

1944. jul. - 7.

180 (VII. Nemzeti Képzőmű-
vészeti Kiállítás.)

képpel)

József nádor.

Térdig, jobbra fordulv
ravalója felett az aranygyapj
érdemkereszt mellett a szent
zét térdén, balját pedig az e
térben Buda vára és környéke
val.

ch-rap
Fénynyomat, (mér

Szn. 2-90
19 ~~20~~-905-2

költségvetés 5.0

3.) Könyvtár. Kinteltetett: 5.000

Felhasználtatott:

Rendelkezésre áll:

A fenfiösszeg tekintet tartott utalv.

Benedek Elek

Ember és ló I–II.
c. rajzai repr.

Kortárs
1947. 6–7. 7.
168, 169. l.
(képpel)

Beneder Jenő

rezit vett a Neuszeti
Szalon KÉVE kiállítás
tárgyan.

Modell c. Egyé
repr. -

Képes Figyelő
1947. ápr. 5.

(Kippel)

ha legépelve.

S O K S Z O R O

100	példány	1	oldal	bármely v
200	"	"	"	"
300	"	"	"	"
400	"	"	"	"
500	"	"	"	"

minden további

MINDENFÉLE BETÜTYPUS!

Nagyobb m
gálunk.

Bármilyen
tését szakszerüen vállaljuk.

A sokszor
A sokszor
hozatjuk és a kész példányokat

Kérjük sz

Benedek Jenő
festő

lásd okv.

Kárpáti Klára =
Műteremlátogatás.
Kortárs, 1947. 6-7.
n. 179. l. Képpel.

Felhasználható:

Rendelkezésre áll:

A fenti összeg terhére történt utalás.

Benedek Jenő
festő

Lásd
Képzőművészet
1934, 171. l.

Ez a cikk cédulázva van?

Haggik Gy.:

A kecskeméti művésztelep retrospektív kiáll.

ES TÁRGYMUTATÓJA

A cód

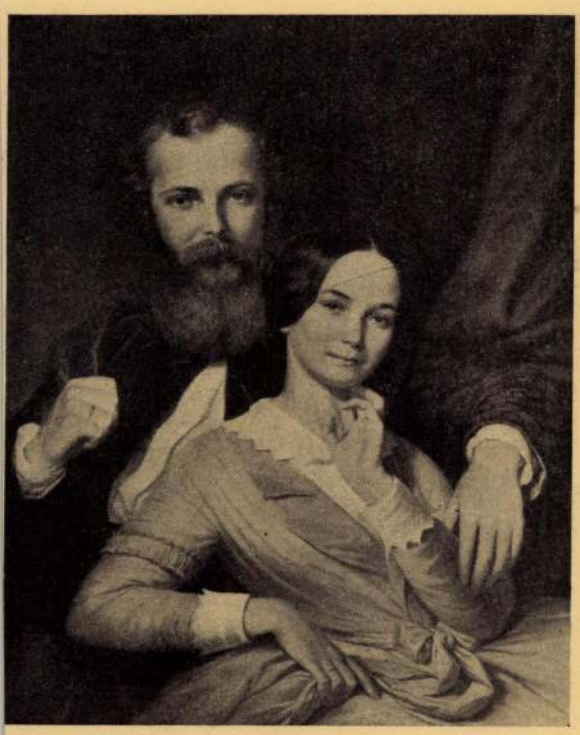

1941 NOVEMBER

SZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT
BUDAPEST, MŰCSARNOK, HŐSÖK-TERE

Benedek Jenő

festő

círód

Farkas Zoltán:

Kiállítás a gróf Almásy Teleki Éva művészeti intézetben.

Magyar Csillag

1944. I. 440-l.

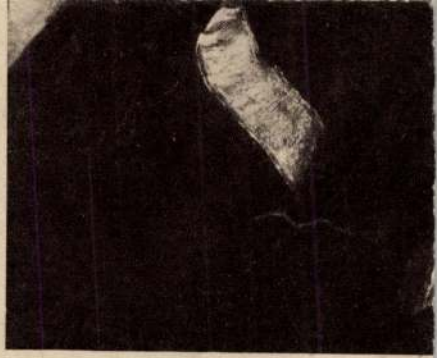

58.

KÜLÖNFÉLE HAGYATÉ
FŐURI ÉS MÁS MAGÁNBI
FESTMÉNYEK ÉS

GEMÄLDE UND KUNST
VERSCHIEDENEN NACHLÄ
SCHAFTLICHEM UND AN

BUDAPEST, 1925. ERNST-MÚZEUM K

megjelenésétől számított 21 nap. Kellően felszerelt e
bélyeggel ellátott kérvények Református Lelkészi
Beregdéda (Bereg vm.) címre küldendők.

Az 1938. évi november hó 25-én kelt 83,700—
körrendeletemben a nemállami elemi népiskolai ren
tók fizetéskiegészítő államsegélyének gyorsutalv
tárgyában kelt 65,000—1924., 113,253—1924. és a
1928. számú körrendeleteim hatályát kiterjesztette
állami elemi népiskolákhoz megválasztott vagy n
segéd- és alkalmazott helyettes és kisegítő tanít

Rendeletem kibocsátásával azt a szociális célt
szolgálni, hogy az állásba jutó tanítók a hivatali
esetleges kényszerű késedelmessége miatt anyagi h

süveget 15·— pengoért.

GYAR ÁLTALÁNOS
HITELBANK
BRECENI FIÓKJA
utca 45—47. Telefon: 23-70., 23-71.
LKOZIK A BANKÜZLET MINDEN ÁGÁVAL

éshez, fürdéshez, szobafűtéshez
a legjobb, legolcsóbb, legtisztább;
a legkényelmesebb;
a leggyorsabban kezelhető;
melege pontosan szabályozható;
számlaértéke egy hónappal később fizetendő.
esszemenő kedvezmények a házi gázveze-
berendezésénél.

Benedek Jenő

Szabad Művészet

1957. 42/6. l.

30. —	30. —	30. —	1.	5	0	0.	—	
17. —	17. —	40. —		6	8	0.	—	
9. —	9. —	40. —		3	6	0.	—	
5	Összesen.		8.	1	3	0.	—	2440
	Tisztelet jegyek értéke. —		2.	7	4	0		2950
			~~3.~~	~~6~~	~~4~~	~~0.~~	—	5030
	Végösszeg...		~~5.~~	~~3~~	~~9~~	~~0.~~		
			~~5.~~	~~4~~	~~9~~	~~0.~~	—	
			5.	3	9	0.	—	

I. Elvűvt.

Benedek Jenő

vrod

Asztalos Sándor:

A II. M. Képzőm. Kiáll-
problémái. Magyar
Nemzet. 1951. dec. 1.

Nagyságos

H o l l e n z e r

Benedek Jenő

Szabad Művészet

1957. 12. sz. 532. l.
(Többször)

538. l.

Pogány Ö. Gy.

Befejezettség és minőség.

SIKORSZKYNÉ ZSOLNAY JULIA: Püspökbogádi leány

Bendek Jenő

lásd

Fővárosi Képtár

Ház magyar művész

Bp. 1948. okt.

Rippl Rónai Tassarág

Ki áll | 1948 ~~[illegible]~~. —

dec. | (Nemz. Szal.)

A Stephaneum Nyomda és Könyv

s

Benedek Jenő

Zagyva, of.
Lovak, of.

M. Képzőm. Szabad-
nemzeti. II. Szabad
Nemzeti Kiáll.
(Főv. Kapt.)
1947 márc. – ápr.

Pedagogus Képzőmi
Kiáll. 1951.
Biológiai óra

Budapest, 19

Nagyságos

B i e n e n s t o c

Benedek Péter

Mosó asszonyok,
vízf.

Műterem, II. csop-
kiáll 1935.

Elnökhelyettes megbizásából:

Dr. Szőnyi Ottó J. k.

előadó.

László Urnak

fényképész

Budapest.

Benedek Jenő

d

Szabad Művészet

1950. 11. 27. 730. l

Radó J.:

Az I. M. képrem. kiáll

és a dolgozó tömegek.

összegü b. vásárlása alkalmával az egész tartozást 6 hónapra osztottuk be. Tévedésből azonban a részletek összegét helytelenül jegyeztük be a megállapodási ivre, mert az össztartozás P. 107.30; ennélfogva a helyes beosztás a következő: XI.= 17.30 és dec.-től havi 18 P. és nem 16 P.

Méltóztassék az átadott másolaton ezt igy korrigálni és vagyunk

kiváló tisztelettel

NEUMANN M. fi

Benedek Jenő

Pogány G. G.: képzőművészetünk fejlődése.

Ag. mj. m. képzőművészet.
a Főv. képt. 1948 jun.-nov.
kiáll. katalogusának előszava.
Bp. 1948. 11. l.

20

Negatív

Zilahi István Hegedűsné

Benedek Jenő: (Tchéncsorda)

Festmény

~~Ab~~

Negatív

Zilahi István Hegedűszé

Benedek Jenő: (Táj)

Festmény

Negatív

Zilahi István Hegedüsné

Benedek Jenő: Ellenségek

Festmény

Fels. j. o.: „Benedek 1953."

Fényképész

Magyar Foto: BT 21210/9 Flegedüsné

Benedek Jenő: Drága Rákosi elvtárs,
jöjjenek . . !

Olaj

Fekh. j.o.: „Benedek - 1952"

1952.

Neg. van

Fénykép

Magyar Foto: Rit 1002/12 Hegedűsné

Benedek Jenő: Népnevelő honvédek

Olaj

1951. X.

Neg. van

Felvétel

Magyar Foto: Z.t. 1022/5 Hegedüsné

Benedek Jenő: A Tanács első ülése
Forgatókönyv

1957. X. 22.
Neg. van

Fényképész

Magyar Foto: GK 1025/45 Hegedüsné

Benedek Jenő: Rákosi elvtárs Tiszakeszin

Cluj

1951. X. 25.

Meg. van

Fényképész

Magyar Foto: Gs 312 19/13

Kegedüsné

Benedek Jenő: Ellenségek

Cluj

1953. XII. 19.

Neg. vom

Felvétel

Magyar Folo: C 31219/19 Hegedüsné

Benedek Jenő: Rugókovács

Cluj

1953. XII. 19.

Neg. nem

MDK

Benedek Jenő

Résztvett a vidéki művészek I. kiállitasan.

Rabinovszky Máriusz: Vidéki művészeink.

Szabad Művészet, 1947. 8.sz. 154.lap

Benedek Jenő MDK

Szerepelt a győri Műcsarnokban rendezett "Mai festészetünk" c. kiállitáson.

"Partizánok"

Hamar Imre: Kiállitási jegyzetek.
Kisalföld, 1963. jun 11.

Benedek Jenő

MDK

szerepelt a miskolci Szőnyi István terem ben rendezett kiállitáson.

"Szolnoki Tabán"

"Táj tehenekkel"

(kabócbó):Magyar tájak, magyar emberek. A Képcsarnok vállalat kiállitása.
Északmagyarország. 1963. jun. 16.

MDK

Benedek Jenő

"Pipás cigány", olajfestm.

Magyar Művészhetek Reprezentativ Képzőm.
Kiáll.1947.Jan.Ernst Múzeum.Kat. 9.1.

Fényhép Palla

Képzőművészek Szövetsége

Benedek Jenő: Drága Rákosi elvtárs jelentjük... /III. Magyar Kép. Viáll./

Jelz: Benedek

Olajf.

Fotó: Petrás J.

Neg. van

Fénykép

Palla

Képzőművészek Szövetsége

Benedek Jenő: Mit láttam a Szovjetunióban
/I. Magyar Képz. Kiáll./

Jel: Benedek Jenő, 1950 Szolnok

Olajfestmény

Fotó: Pelsis S.

Neg. vo

Negativ.

Petrás: 328

Kerényiné

Benedek Jenő: Természetrajzi szakkör.
festmény

Negativ

Petrás: 381
385

Kerényiné

Benedek Jenő: Családi örömök.
olf.

Negativ

Petrás: 527 Kerényiné

Benedek Jenő: Petrovszki professzor munkamódszer átadása.
olf.

Benedek Jenő, festő

MDG

A nyarat a szolnoki művéktelepen

tölti.

— : Ma hallottuk

2.

ESTI HIRLAP, bp. 1962. jún. 28.

BENEDEK JENŐ

Drága Rákosi elvtárs, jelentjük...! Olajf.25ox
Tanulmány. Olajf. 7oxloo 45o
Tanulmány. Olajf. 7ox8o

III.Magyar képzőművészeti kiáll.kat. Műcsarnok 1952.dec-1953.márc.

Benedek J enő M.D.K.

Művei a kiállitáson

Sárvári Márta: Képzőművészeti kiállitás a Hazafias Népfront klubjában

Magyar Nemzet 1965. január 6. 4.l.

. . .

MDK

Benedek Jenő

Farkas Zoltán: Kiállitások. Magyar Csillag
1944. IV.l. IV. évf. 7.sz. 440 l.
Almássy Teleki Éva intézetében.

Benedek fenő

Kezdet „Az alföld a magyar festészetben" c. kiállításon

Vigilia, 1959, XI. n., 691 old

Benedek Jenő

Partizánok.

Festmény, reprodukció.

Népművelés, 1965. 3. sz. 48. l.

Benedek
festő

M.D.K.

Méltatás.

D. Fehér Zsuzsa: Lenér év után
művészet, 1965. április - 3 lap

MDh

Benedek Jenő, festő

Önálló kiállításra készül. Utoljára öt éve volt gyűjteményes kiállítása.

– Ma hallottuk

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. okt. 29.

Benedik jenő

MK

szerepelt a tárlaton.

"Badacsony"

Cserhát József: A legszinvonalasabb kiállitás Veszprem megyében. - Balatoni N yári Tárlat.

Napló 1964 jun. 18.

Benedek Jenő festő M.D.K.

Az érzelmi kitörések festői formálásának képviselője

Pogány Ö. Gábor: Az alföldi festők öröksége 24.1.

Az alföldi festészet kérdései. Hódmezővásárhely 1960.

MDK

Benedek Jenő

Csendes délutan.

VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.Kat.
Műcsarnok.1944.Jun.1-18-ig. 21.1.

Benedek Jenő

Sztahanovista kőműves

Petrovszkij professzor magyar orvosok között

Tavaszi Tárlat, kiállítás a Műcsarnokban

Magyar Nemzet, 1952. máj. 18

Benedek Jenő

Rákosi elvtárs látogatása Türkevén
Képkompozició

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállitás
(Pogány Ö. Gábor)
Szabad Ifjuság, Budapest 1951 nov. 11.

Benedek Jenő

A tanács első ülése

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállítás
(Pogány Ö. Gábor)
Szabad Ifjuság, Budapest 1951. nov. 11

Benedek Jenő

Kossuth díjas.

Sztahanovista kőműves, arckép.

Tavaszi tárlat a Műcsarnokban (Pogány Ö. Gábor)
Nők Lapja Budapest 1952. m-áj. 24.

Benedek Jenő

Petrovszkij professzor munkamódszer-
átadása.

Tavaszi Tárlat

Népszava, 1952. máj. 15

Benedek Jenő festő
Kisalföld 1959 ápr. 8. 6 oldal.-

Benedek Jenő festő
Szolnokmegyei Néplap, 1952 dec. 27.-
2 oldal.-

Benedek Jenő Festő

Szolnokmegyei Néplap 1952 Febr. 2.-

3 oldal.-

Benedek Jenő Jertő
Holnok Megyei Néplap 1956 szept. 28.-
3 oldal.-

Benedek Jenő "festő"
Szolnokmegyei Néplap 1952 szept. 20.–
4 oldal.–

MDK

Benedek Jenő, festőművész

Domonkos L: 6. M.Képzm. Kiáll. Szab.Nép, 1954. jan. 15.

MDK

Benedek Jenő festő

~~Vand~~

Ellenségek

Domonkos L: A 6. M.Képzm.Kiáll. Szab.Nép, 1954. jan. 15.

Fénykép

Uj Magy.Képt.: 5696 Kerényiné

Benedek Jenő: Békeküldöttek falun.1954.
J.l.h.: Benedek 1954
festmény

Petrás foto

Fénykép

Uj Magy.Képt.: 5318 Kerényiné

Benedek J enő: Mit láttam a Szovjetunióban. 1950.
J.l.j.: Benedek Jenő 1950 Szolnok
festmény

Petrás foto

Fénykép

Uj Magy.Képt.: 3179 Kerényiné

Benedek Jenő: Magyar-szovjet barátság.1950.
J.l.j.: Benedek Jenő 1950 Szolnok
festmény

Petrás foto

Fénykép

Uj Magy.Képt.: 5388 Kerényiné

Benedek Jenő: A nép fiai.1950.
J.l.j.: Benedek Jenő 1950 Szolnok
festmény

Petrás foto

Fénykép

Uj Magy. Képt.: 3180 Kerényiné

Benedek Jenő: Partizánok. 1951
J.l.j.: Benedek 1951
festmény

Pe trás foto

Fénykép. Milgné

Mücsarnok

Benedek Jenő: Önarckép:

Festmény

Nagyakio nincs.

Fénykép Milgné

Mürzsarok

Benedek Jenő: Drága Kákosi doktár! Fel.
ajánlásunkat teljesítettük. 1952

Jdv. Benedek -
1952

Festmény

Vegyáció nincs.

Fénykép Milgré

Mizsarnok

Benedek Jenő: Drága Rákosi elvtárs! jelentjük ..... (részlet.) 1952

Jelz: Benedek.
1952

Festmény

Vegetáriusz.

Fénykép · Milepé

Mieczarnok.

Benedek Jenő: a „Tanács első ülése" 1951

Jelz. Benedek
1951

Festmény

Negatív nincs.

Fénykép Milgré

Műszaznok

Benedek Jenő: Szabadságon. 1950

Ikr. Benedek Jenő
1950

Festmény

Negatív nincs.

Fénykép

Milgré

Mürzsarak

Benedek Jenő: ez „Tanácsekő ülése" 1951

Jelz: Benedek
1951

Festmény

Nagabio vinci.

Fényhép

Pallai

Képzőművészek Szövetsége

Benedek Jenő: Tisza /IV. Magy. Vézn. Kiállítás/

Olajfestmény

Fotó: Petrás S.

Neg. van

Palli

Fénykép

Képzőművészek Szövetsége

Benedek Jenő: Drága Rákosi elvtárs jelentjük...
/III. Magy. Kép. Kiáll./

Jel.: Benedek 952

Olajf.

Fotó: Petrás S.

Neg. van

Fényképész

~~Benedek Jenő~~

Fénytép Palai

Képzőművészek Szövetsége

Benedek Jenő: Partizánok /II. Magyar Képz. Kiállítás/

Jel: Benedek 1951

Olajfestmény

Fotó: Petrás S.

Neg. van

Fényképész Palle

Képzőművészek Szövetsége

Benedek Jenő: A tanács első ülése. / II. Magy. Képz. Kiállítás /

Olajfestmény

Fotó: Petrás

Neg. V—

Benedek Jenő, festő MDH

Nyilatkozik: a Balaton mellett festett.

— : Kis hiradó 2

ESTI HIRLAP Bp. 1963. aug. 23.

Benedek Jenő, festő

MDK

Részt vesz egy több alakos olajkompozícióval, melynek témája: „Eligazítás előtt a Tisza-parton", „A néphadsereg s'a dolgozó ember" című kiállításon az Ernst Múzeumban.

□ : Benedek Jenő ..... 2.

ESTI HIRLAP

Dp. 1962. szept. 11.

Benedek Jenő.

Kiállitotta müveit az Ernst muzeom 1944-ben

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

Benedek Jenő
festő

M.D.K

A Villamosgép és Kábelgyárban
tartott kiállítást.

Hírek
Művészet, 1961. december – 41.

MDK

Benedek Jenő

Virágcsendélet, of.

Képzőművészetünk a felszab. óta. Szfv Képtára 30.
XIII. 1947. okt.
9. 1.

MDK

Benedek Jenő

Holt Tisza, of.

Képzőművészetünk a felszab. óta. Szfv Képtára 30. kiáll. 1947. 10. 1. okt.

Benedek Jenő, festő (1906) M.D.K.

nevét szerző azok körött, a festők körött emliti, akiknek művészetében Munkácsy koloritjának homor akkordjai három nemzedéken át, szinte nagyainkig is felcsendülnek.

G.Ö.Pogány: L'Héritage des peintres de la Grande Plaine Hongroise. Acta Historiae Artium Бр.1962. tom.VIII. fasc.1-2. pag. 154.

MDK

Benedek Jenő, festő

Ellenségek. Olf.
Tisza. "
Rugókovács. "
Családi örömök./Vázlat a bp.-i városi tanács esketési termének pannójához. Olf.
Szerelmesek. Vázlat a bp.-i v.tan.esketési termének pannójához. "

Műcs. -IV.M. Képzm.Kiáll. 1954.jan.-febr. Kat. 5.l.

MÜK

Benedek Jenö, festö

Békeküldöttek falun. Olf.
A gyöztes brigád. "

Mücs.-V.M.Képzm.Kiáll. 1954.dec.-1955 jan. Kat.11.1.

MDK

Benedek Jenö, festö

Zagyva. Olf.

Lovak. "

Föv. Kpt.-MKSzSz.II.Szabad Nemz. KIÁll. 1947.márc.16.-
ápr.6. Kat. 6.1.

MDK

Benedek Jenő

Kulturkrónika. Népszava, 1947. márc. 25.

MDK

Benedek Jenö, festö

Szovjet Magyar barátság. Olf.
A nép fiai. "
Mit látta m a Szovjetunióban?

Mücsarnok.- I. Magyar Képzöm.Kiáll. 1950. Kat. 3.1.

Benedek Jenő, festő

MDh

Nyilatkozott elkészült és készülő két olajkompozíciójúról: traktoros tart előadást parasztoknak déli pihenőben, ez egyik témája, a másiké: mezőgazdasági építkezés egyik mozzanata.

–: Ma hallottuk

2.1.

ESTI HIRLAP, Bu. 1960. dec. 22.

Benedek Jenő, festő

MDK

Svájcba utazott, hogy elsőkézből a
a magyar képzőművészek svájci kiállításait.

– : Ma hallottuk 2.

ESTI HIRLAP Bp. 1960. okt. 18.

MD K

Benedek Jenö, festö

képe tematikailag hálás, de de müvészileg gondatlan munka.

Rényi Péter:Az V. Magyar Képzömüvészeti Kiállitás festményeirül. Sz.N. 1955. jan. 9. 6.l.

M.D.K.

Benedek Jenő
festő

Méltatás.

Bors Sári: Képet vásárolnak
Nők Lapja, 1961. nov. 25 – 5 lap

MDK

Benedek Jenö, festö

Müterem. Olaj.
Olvasó. "

Mücsarnok.-Tavaszi Tárlat. 1957. Kat. 7.1.

Benedek Jenő
festő

M.D.K.

Épitkezés" c. művével vesz
"részt a biallitáson. + repr

D. Fehér Ipolyka: Munkát ábrázoló festményeink a IV. Magyar.
Művészet, 1962. május — 8 lap

Benedek Jenő
festő

M.D.K.

Építhezés c. képe szerepel
a IX. Kiállitáson.

Lánczi Sándor: Festészet és Grafika
Élet és Irodalom, 1962. május 12 – 8 l.

MDK

Benedek Jenő festőm, Szolnok

Égig nőnek az árak... Kis Ujs. 1947. jul. 1o.

MDK

Benedek Jenő

Fiatal leány, olajf.

I. Művészeti Kiáll.Kat.1946.Jul.7.-Jul.28.-ig.
12.lap

MDK.

Benedek Imre
festő

Partizánok" című művet 1952-ben
"mutatták be a Magyar katonai a
szabadságért" kiállításon. – (Repro)

Lovász Sándor: Megjegyzések felszabadulási témájú történeti
festészetünkről

Művészet, 1963. december – 12 kép.

mdk.

Benedek Jenő festőművész

művei a IV. M. Képzőművészeti Kiállitáson.

Gogolak Lajos: Két Képzőművészeti Kiállitás.

Népművelés 1954, 1. évf. 1 sz. 16–18 l.

MDK

Benedek Jenő

Magyar Nemzet 1951. nov.3.
Szabad életünk tükre.

M.D.K.

Benedek Jenő

"Száz magyar müvész" c. Pogány Ö. Gábor-beszámoló emliti nevét a müvészi formanyelv megteremtésével kapcsolatban, Benedek Jenő is azok közé tartozik, aki "jó uton jár."

Pogány Ö. Gábor: "Száz magyar müvész"
Szinház és Mozi. Bp. 1948. nov. 3. I. évf.
12. sz. lo. l.

MDK

Benedek Jenő

Eippl-Rónai Társaság kiállitása a Nemzeti Szalonban. Szabad Művészet, 1949. 1.sz. 31.o.

Benedek Jenő, festő MDK

Szept. végén Szófiában két magyar festő; két szobrász – s' két grafikusművész mintegy 50 művétől kiállítás nyílik. Mint rendező s' kísérő Benedek Jenő festőművész utazik az anyaggal szept. 15-én Bulgáriába.

– : Ma hallottuk 2.1

ESTI HIRLAP Bp. 1960. aug. 31.

Benedek Jenő MDK

Szovjet-Magyar Barátság c. képét
megvették

Több mint 250 műtárgyat vásároltak eddig az
I. Magyar Képzőművészeti Kiállitáson.
Szabad Nép 1950.okt. 3.

mdk.

Benedek Jenő

műve a tárlaton

Szelesi Zoltán: A 3. Szegedi Nyári Tárlat

Tiszatáj, 1962, 8. sz. 6. l

Benedek Jenő, festő

M. Dk

Ő rendezte meg szófiában a magyar képzőművének kamarakiállítását.

—: Ma hallottuk

2.

ESTI HIRLAP, Dp. 1960. nov. 15.

Benedek Jenő

MDK

"Magyar táj, magyar ecsettel" cimmel a Műcsarnokban az alföldi festők kiállitást tendeznek. Fenti festő is résztvesz.

Esti Hirlap 158. szám 1959. jul. 8. 2 old.
/Cs.M. cikke/

MDK

Benedek Jenő
festő

Kossuth díjas és Munkácsy díjas festő-
művész kiállítása a Villamosgép és
Kábelgyár Gyömrői úti művelődés házban.

(Lavas) Az Alföld festője a gyárban.

Népszava, 89 évf. 139 sz. 1961 jun 14, 8 l.

Benedek Jenő, festő

MOK

437. képből álló Mai festészetünk c. tárlat
egyik kiállítója.

–: Festészeti kiállítás a Gana = Mátyás Vörösmarty
Művelődési Házában 13.(

NÉPSZABADSÁG, 1961. nov. 7.

MDK

Benedek Jenő

a Nemzeti Szalonban "Ketten" c. képét láthatjuk.

mélt.

Esti Hirlap 283 sz. 1958. dec. 2.

Benedek Jenő "Fertő"
Szolnokmegyei Néplap 1953 máj. 27.-
3 oldal.-

Benedek Jenő "Jutó"
Szolnoknyei Néplap 1953 jan. 20.-
3 oldal.-

A

MŰCSARNOK

MEGHÍVJA ÖNT

BENEDEK JENŐ

KOSSUTH-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

POGÁNY Ö. GÁBOR,

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA FŐIGAZGATÓJA

1958 NOVEMBER 29-ÉN DÉLI 12 ÓRAKOR

NEMZETI SZALON, BUDAPEST, V. ENGELS-TÉR 8

FK. LUZSICZA LAJOS 9059 M MINŐSÉGI-NY. FV. DRASCHITZ R.

Benedek Jenő, festő MDk

A Kossuth-díjas festőművész nyilatkozata:

Két hónapig a szolnoki művésztelepen fog dolgozni, szeptemberben pedig a magyar képzőművészek kamarakiállítását rendezi meg Szófiában. Ezen önmaga magyar tájakról olajfestményekkel vesz részt. 5.(

—: Ma hallottuk

ESTI HÍRLAP Bp. 1960. júl. 1.

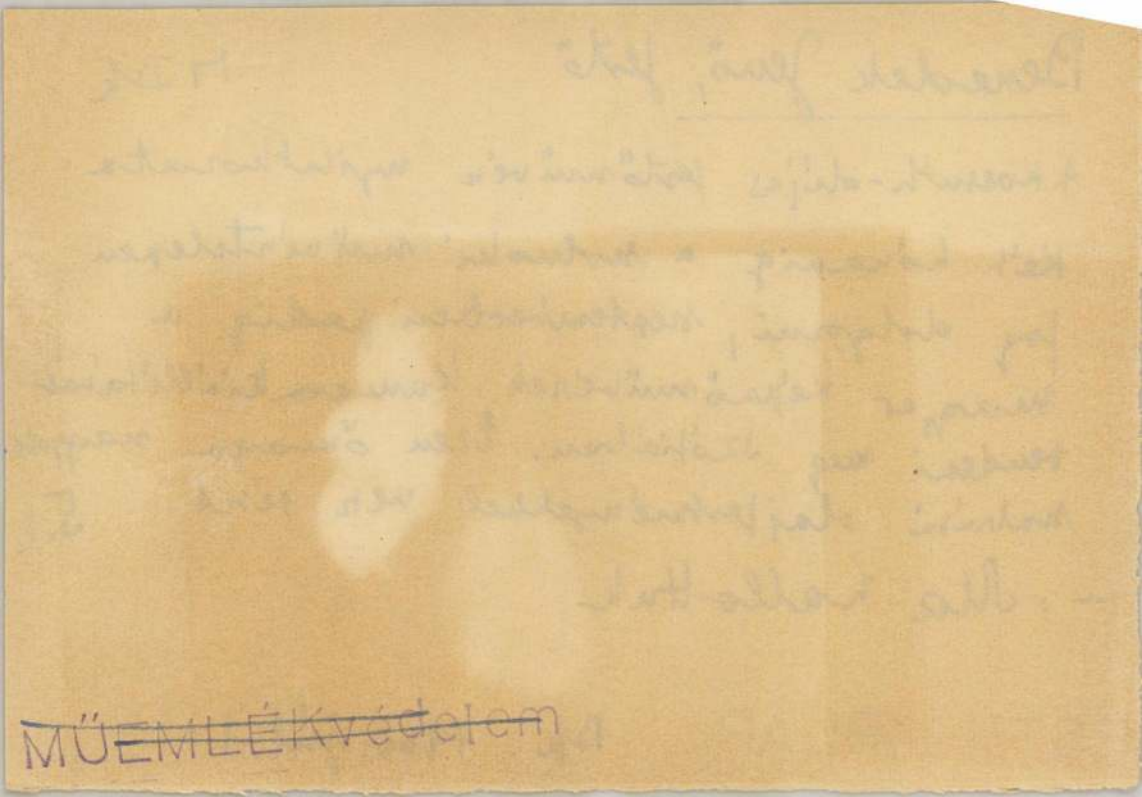

MŰEMLÉKvédelem

Benedek Jenő

Szabad Művészet

1950. 209. l.

Fresi P.:

Hogyan készültek művészeink az I. ker. képzőművészeti kiállításra?

A hédervári Héderváry kétemelet
kastélyt, melynek eredete a XVI.szá

Benedek Jenő

d

Szabad Művészet

1950. ~~9~~ 327. 1

(~~A portré~~.)

Szegi P.!

A műfajok gazdagsága.

Benedek Jenő

1.

Szabad Művészet

1957. 31. 1.

Szegi P.:

A vázlat és a mű.

Bevételi Kiadás

korona fill. korona fill.

Rigler J. E. r.-t. 1906. VII. m. sz. 02763.

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
70-1909.
Számhoz

I. elsz

Folyó szám	Kelet hó	Kelet nap	Tárgy
			Az őralja- bold hely reállítási mun 3.. án 60252. szám a elszám
1.	1908 VIII.	3.	Kintaltatott
2.	1909 I.	23.	Möller István jókai hulladékfa érlékesítés
3.			77 db. nyugla szerint

Ennes

Ennes

Mar

Brass, 1909.

Benedek Jenő

festő

Élet.

Szefelsk 760-1.

SzeMFT.

MDK

Benedek Jenő

A naturalista művészek I. kiáll. Népakarat 1957. II.28.

Benedek Jenő, festő

7 Dy

A Villamosgép- és Kábelgyár kultúrházában üzemi tanulmányainak eredményeit, mintegy húsz dajfestményt állított ki.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról

9.1

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. júl. 5.

MDK

Benedek Jenő

Épitők

Magy.müvészet 1800-tól. Szépm.Kuz. 1949.

Benedek Jenő festő. M.D.K.

tájképpel a egy figurális kompozíciójával szerepelt a IV. képzőműv. kiállításon.

Redő F.: IV. magyar képzőművészeti kiállítás. Művlört. Lit. 1954 1 n. 162.

Benedek Jenő festő M.D.K.

Kossuth-díjas

a polnoki művésztelepen dolgozik

Körner É. Könyvismertetés. hűvtárt.
Ért. 1954 1 n. 183

Benedek Jenő

MDK

Benedek Jenö, festö

A tanács elsö ülése.	Olf.
Rákosi elvtárs Turkevén.	"
Partizánok.	"

Bp. Mücs.- II.Magy.Képzöm.Kiáll. 1951.nov.4-dec.2.
Kat. 5.l.

MDK

Benedek Jenö, festö

Drága Rákosi elvtárs, jelentjük...! Olajf.
Tanulmány. "
Tanulmány. "

Mücsarnok?-

[illegible]

MDK

Benedek Jenő

Noszlopi Gy: Végvári L. tanulmánya. Magyar Nemzet, 1953. jan. 4. 6.l.

MDK

Benedek Jenő

„Kákosi elvtárs Türkenén" és „A tanács első ülése" c. képei szerepelnek a II. Magyar Képzőműnészeti Kiállításon. Utóbbiról szpr.

Hozváth Márton: Megjegy zések a képzőműnészeti vitához. Bp. 1952 43–44. o.

Benedek Jenő
festő

M.D.K.

Az 1944 es évben a szolnoki
művésztelepre bendégtagul
választottak meg.

Kaposváři Gyula: Négegyszer egy katalógus előszávárol
Művészet, 1962. ápřelis – 47 l

MDK

Benedek Jenő

A II. világháboru után Benedek, Bétos, Chiovini és Patay kezdi meg a munkát a Müvésztelepen /1946/. 1947-ben már kiállitáson számolnak be müvészetükről.

Kaposvári Gyula: A szolnoki Müvésztelep ügyében.

Szolnokmegyei Néplap. 1956. szept. 28.

Benedek Jenő MDK

Kossuth és Munkácsy dijas

minden nyáron 1-2 hónapot töl Szolnokon.

KAPOSVÁRI GYULA: A szolnoki Művésztelep ügyében.

Szolnokmegyei Néplap. 1956. szept. 28.

Benedek Jenő MDK

1950. VIII. 20. án a "Munkácsy Mihály-dij" II. fokozatát /4000 Frt/ nyerte el

"Ezt láttam a Szovjetunioban" c.

festményéért.

Szabad Nép. 1950. VIII. 20.

MDK

Benedek Jenő

"Szovjet -magyar barátság"

"Mit láttam a Szovjetunióban"

Pogány Ö. Gábor: Az Első Magyar Képzőművészeti Kiállitás.I.

Szabad Nép. 1950. VIII.27. 11.1.

MDK

Benedek Jenő

"A nép fiai" /Munkásfiukból lett tisztek/.

Pogány Ö. Gábor: Az Első Magyar Képzőművészeti Kiállitás.I.

Szabad Nép. 1950. VIII.27. 11.1.

MK

Benedek Jenő

"Drága Rákosi elvtárs! Jelentjük..."

Pogány Ö. Gábor: A III. Magyar Képzőművészeti Kiállitás.

Irodalmi Ujság. 1953.I.1. 6.l.

Benedek Jenő, festő

17 ok

A Kossuth-díjas festőművész a Villamos-gép- és Kábelgyár kultúrtermében bemutatta az üzemben készített képeit.

—: Hír

8.-

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. jún. 9.

NÉPSZABADSÁG

MDK.

Benedek Jenő festő

"Arckép"	/olaj/
"Tehenek"	"
"Béke!"	"
"Anya"	"

VI.Magyar Képzőművészeti Kiállitás
Mücsarnok,1955. 13.1.

MDK

Benedek József

Az Első Magyar Képzőművészeti Kiállításnak szinte első óráiban elkeltek az ő művei.

Zsolt Ágnes: "Én még ilyet sohasem láttam..."
Magyar Nemzet. 1950. VIII.27.

Benedek Jenő

„Partizánok" 1951. Olaj 70x100 cm
MNG tul.

50. lép

Kritikák és képek Corvina Bp.1976.

id. Benedek Jenő festő

A Vörösmarty téri Csontváry-teremben állították ki a felszabadulási festménypályázatra beküldött elfogadott műveket, melyen szerepel festménye.

Cs. Gy.: Felszabadulási festménypályázat.

Ország Világ, Budapest, 1945. márc. 5.

id. Benedek Jenő festőművész

a főváros egyesítése centenáriumának tisztelétére a Fő. Tanácsa a Képcsarnokkal közösen pályázatot hirdetett. A Képcsarnok által kiírt egyik 5 ezer ft-os díjat a művész alkotásával elnyerte.

Magyar Hírlap, 1973. szept. 28.

Benedek Jenő festő

a 100 éves fennállását ünneplő Margitszigeti Nagyszállóban megnyílt távlaton szerepel képe.

Molnár Zsolt: Kiállítás a Margitszigeten.

Magyar Ifjúság, 1973. dec. 14

id. Benedek Jenő

1973. okt.-ben a Csontváry-teremben rendezett „Kortárs festők Budapestről" c. kiállításon részt vett.

Népszava, 1973. okt. 5. 101. évf. 233sz. 4p.

1) Benedek Jenő

festő

?

1969-ben töltötte be 80. életévét.

A magyar parasztságból emelkedett ki.

A 20-as évek „őstehetség" kultusza

röpítette magosba a nevét. A „Nyugat"-

-ban Tersánszky köszöntötte a festőt.

Genthon István ír róla könyvében,

mely a 30-as évek derekán látott napvilá-

Dévényi Iván: Képzőművészeti évfordulók

Lelenkor, Pécs. 1969. XII. 1100.

2) Benedek Jenő
festő

got.

A II. V.-tl. után legléden Jenő kis házában élt – elfeledve, csak a magyar „naiv festők" néhány év előtti székesfehérvári kiállítása és Németh Lajos „Modern magyar művészet" c. könyve / 1968 / ébresztek újra figyelmet iránta.

Dévényi Iván: Képzőművészeti évfordulók Jelenkor, Pécs 1969 XII. 1100.

Benedek Jenő

l.

Szabad Művészet

1951. 387. l.

(~~Felajánlások a Vita kiállításra.~~)

(Berlini kiállításra szállított művek.)

ub vörös rézből hizben aranyoz-
edél nem pléh, hanem föltél-
hetséges, – méltóztassék a
épités engedélyezését.
etne, hogy jövőben a most
épitési tőkénkhez valami
a pénzből kifutná, bár az
novatioja, – elhagynók a rens-
évig. Nagyon kérem kegyesked-
ot küldeni.
égét kőszönve vagyos

– 28

Kiváló tisztelője

Miháltz árosu
reform. lelkén

~~Alm. Tel. [illegible]~~

~~1944 máre, [illegible]~~.

~~[illegible]~~

Sz. M. 1951.

426. l. (Laphemle.)

Budapest, 1927. november 10.

zottsága tek. Elnökségének,

Budapest.

VI. Aréna ut 41 .

Egyetemi Nyomda november hává-
5o éves fordulóját. Ebből az
i Muzeum igazgatósága az Egye-
állitást rendez a negyedfél -
k eredményeiből. Müvelődéstör-

Benedek Jenő

l. Szabad Művészet

1950. ~~[illegible]~~ 459. l.

(„Művészetünk haladó hagyományai és az I. M. Képzm. Kiáll." Pogány G. G. előadása a M. Rejészeti és Műv. Tört. Társ.-ban.)

Kardos

NAGYKOVÁCSY ÜZLETHÁZ

Méltóságos
Nagyságos

Tisztelet

vásárlása alkalmával a

történt, melynek helyes

Kérem a té

szolgálatára mindenkor

Benedek Jenő

festő

szül. 1906
Kecskemét

életrajz

Szabad Művészet
1950. 8. sz. 297. l.
(Kis lexikon)

(életrajz)

ágos bizottsága.

A beadvány { száma: / kelte: / érkezett: }

evesm.

Benedek Jenő

l.

Szabad Művészet

1950. 9. n. 366, ~~E~~ (~~[illegible]~~)
367. l.

(Az I. M. képzm. kiáll. sikere.)
~~Vásárlások~~)

Vásárlások

Benedek Jenő-
ből.
366 ci 367. l.

F. sz. 13529

Pénzbeszedőnk a mai napon t. Címet otthon nem találta, 18 aranypengő illért kitevő számlánkat bemutatni nem tudta, miért is folyó hó 13 n. 9 óra táján ismét megjelenik. Kérjük, hogy akkor követelésünket okvetlenül kiegyenlíteni szíveskedjék.

Budapest, 193 3 évi V hó 12 n.

BUDAPEST SZÉKESFŐVÁROS GÁZMŰVEI

Budapest székesfőváros házinyomdája 1932 — 988 — GM. E. Törzsszám 209.

Benedek Jenő

l.

Szabad Művészet

281

1950. 8. sz. ~~294.~~ l. (kép)

294. l.

(a Munkácsy Mihály
első kiontása).

Benedek Jenő

festő

d. Szabad Művészet

1950. 235. l.

(A Nevelők Lapja.)

NOTA

Durante la stampa di questo volume, il 24 gennaio 1935-XIII, è stato eletto Governatore di Roma S. E. Giuseppe Bottai, che per il Suo luminoso passato di combattente, di studioso, di Uomo di Governo, è stato salutato dalla cittadinanza romana con la massima simpatia e con la maggiore fiducia.

A complemento di quanto è detto nei varî capitoli è da ricordare che è stato iniziato lo studio per la sistemazione della zona del Velabro tra il Campidoglio e l'Aventino, attraverso la quale verrà prolungata la Via del Mare.

Benedek Jenő

l

Szabad Művészet

1951. 52. l.

(kongresszusi felajánlások)

Meiszner Miklós illetményeinek folyósítása.

A vallás és közokt.
53996 sz.a.kelt s a IX.ker.álla
nek másolata:

Meiszner Miklós a
rendszeresitett titkári állásra
tetvén, utasitom az állampénztá
77921 sz. rendelettel utalványo
dijat f.évi julius hó 15-ével a

MDK

Benedek Jenő

Kovács László: A Harmadik M.Képzm. Kiáll. SzN. 1953. jan. 9.

MDK

Benedek Jenő

Fogány Ö.G: Az Első M. Képzőműv. Kiáll. Szabad Nép. 1950. szept. 8. 6 l.

MDK

Benedek Jenő

dr. Fekete Lajos: Képek, szobrok két tárlaton.
Református Élet, 1944. márc. 25. 8 l.

MDK

Benedek Jenő

rp: Csoportkiállitás. Pest, 1944. márc. 31. 7 l.

Benedek Jenő
Ember és ló, olaj

Uj magyar képzőművészet. Föv. Képtár bányavidéki vándorkiáll. 1948. jun. 23 l.

Benedek Jenő festőm.

Békehüldöttek látogatása olajt.

Czifra P: A kép röm. kiáll. festményei és grafikái.
Művelt Nép 1955 névt. 3 n. jan. 16: 1 l.

Benedek Jenő

A tanács első ülése, olaj
Rákosi elvtárs Turkevén, olaj
Partizánok, olaj

II. Magyar képzőmüv. kiáll. Mücs. 1951. nov.
5 l.

Id. Benedek Jenő festőművész

Zalaegerszegen megrendezett kiállitását október 19.-én nyitják meg, -közli a lap kulturálisseseményeket jelentő rovata.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. okt. 14.
XVI. évf. 42. sz. 2. lap.

Benedek Jenő, festő

Veszprémben szerepel a Balatoni tájak c. kiállításon.

— : Hír 8.

Nérszabadság, Bp 1973. jun. 15.

Benedek Petra

a Studió 58–68 c. kiállításon
művei szerepelnek.

Péter Imre: Studió 58–68
Képművészet, 1969. febr. 30–31. old.

Benedek Jenő
Kossuth-díjas festőművésznek kiállítása
nyílt meg csütörtökön a Képcsarnok
Vállalat Balatonszegi termében.

Magyar Hírlap 1972/291 Old.

Benedek Jenő festőművész

Kaposváron a Képcsarnok Vállalat kiállítása megnyílt a gyűjtők festménybemutatója címen, hogy az elmult 25 év alatt kiállításra és vásárlásra kerülő műveket megismerjük. A művész alkotásaiból is láthatunk e tárlaton.

H.B.: Gyűjtők festménybemutatója a Vaszary-teremben.

Somogyi Néplap, 1974. ápr. 3.

Benedek Jenő

Önarcképét említi a szerző.

László M.: A magyar portré-művészet történetéből; Művészet", 1970. 4. sz. 44. l.

Benedek Jenő

Tehés Zsuzsa, D.: Benedek Jenő 60 éves. Művészet, 1966. 7 sz. 5. n. 30-31. l.

Az 1966. évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája /MűvTört.Ért. 1969. 3.sz. 243-284.l./

255.l.

Benedek Jenő

festő

MDK

"Partizának"

21.o.

Aradi Nóra: Száz kép a magyar történelemből.

Bp. 1955.

M.D.K.

Benedek Jenő
festő

A „Partizánok" c. hipe.

L. Aljosina: Szovjet lap bírálata a moszkvai biennalen
Magyar Nemzet, 1959 ~~jan.~~ febr. 25.

4l.

MDK

Benedek Jenő, festő

Családi örömök, nép várlata.

Szbdsg. 1954. VII. 29. - 3. l. - Arlner T.: A nyári tárlat.

MDK

Benedek Jenő

Partizánok, of.
Felköszöntő, "
Estefelé, "

Miskolci O. Képzőm. kiáll. Herman Ottó Múz. 1955.

15 l.

Benedek Jenő MDK

(1906)

A Munkácsy hagyományokat folytatók, az indulatos, vérmes szinegyüttes képviselői között emlitve.

Pogány Ö.Gábor: Magyar festészet a XX.században. Bp.1959.32.l.

MDK

Benedek Jenő, festő.

Mesemondó. Of.
Sztahanovista kőműves arcképe. "
Petrovszki professzor munkaasztalnál "
áldozása.

Műcs. - Tan. tárl. 1952 máj. 10. - jún. 4. - Ktlgus
7. l.

MDK

Benedek Jenő
Munka után, olaj
Lovas, "
Ketten, "

Rippl-Rónai Társ. kiáll. N. Szal. 1948. dec.

5 l.

MDK

Benedek Jenő
Tizórai, olaj

Rippl-Rónai Társ. I. kiáll. Ernst Muz. 1946.
márc. 8 l.

MDK

Benedek Jenő
A festő és modellje, olaj

Rippl-Rónai Társ. I. kiáll. Ernst Múz. 1946. márc. 8 l.

MDK

Benedek Jenő

környei: Ujra megindul az élet a szolnoki művésztelepen. Kis Ujság, 1949. jul. 17.

MDK

Benedek Jenő

Kifestett leányok, olaj

Rippl-Rónai Társ. I. kiáll. Ernst Muz. 1946. márc.

6 l.

MDK

Benedek Jenő

Szántás, olaj

Fiatal magy. képzőművészek. Főv.Képtár 29. kiáll.
1946. dec. 6' l.

MDK

Benedek Jenő festőművész.

Tamás Ernő cikke. Hirlap, 1948. dec. 17.

MDK

Benedek Jenő festőmüv.

Modell

B: Hárpm kiáll. Képes Figyelő, 1947. ápr.5.
képek.

Benedek Jenő

festő

l.

Szépmüvészet

1944. 140 l

Rónay K.

5 festő és 3 szobr

Alm. Tel. Műcsarnok

Benedek Jenő

Népnevelő honvédek,
A nép fiai, Partizánok,
olajfestmények.

A m. katona a szabadságért kiáll
(Föv. Rept)
1951. szept-okt.

9534/1932.szám.

III.

P a l ó

osztályomban szolgáló iroda

kivüli segélyt engedélyezvé

hogy ezt az összeget neveze

lenében, fizesse ki s javad

Budapes

Guarchép

I. Miskolc, of 1928

II-III. Alm.-Tel. 1944

IV. Kéve, 1947

V. Népm. 1948

VI. Pedag. 1950

Kifestett lányok

I. Alm.-Tel. of 1944

II. Rippl R. 1946

Terén, of

1944 Alm.-Tel.

1948 Népm. virf

Egedül, of.

1944 Alm.-Tel.

1948 Népm. közp

Terenek

1944 Alm.-Tel. virf.

1947 Kéve virf

1947 M. Népm. of

1948 Fő. képt. virf.

1948 " " tusz.

Anya, of

I. Kéve, 1947

1948 Népm. közp

Harafelé virf

1944 Alm.-Tel I-II.

1948 Fő. képt virf

1948 Népm. of és virf.

Holt Tisz of

M. Népm. Sch. 1947

Fő. képt. 1947

7 Ezen összegek egyidejűleg a nm. vall és közoktatásügyi miniszteriumból Mát mertük.

Benedek Jenő

festő

l.

Árv. Csarnok 112, ankc.

kat

Parasztmenyecske, sf

1944 máj.

Gerecze: Bécs, különös tek. Julfest

Benedek Tanó

Stockholmi graf.

Niall. 1948.

Tükörnyomás
Vízjel : 10
Fogazat
15

18 fill.
szürkésfekete

30 fill.
borvörös

50 fill.
világoskék

80 fill.
sárgásbarna

zöld

2 P
barna

5 P
lila

1943

Tükörnyomás

tovább

~~Barcsay Jenő~~ (1900–)

~~Batha Sándor~~ (1908–)

~~Bencze László~~ (1907–)

Benedek Jenő (1908–)

Berány Róbert (1887–)

Bernáth Aurél (1895–)

Bornemisza Géza (1898–)

Buday György (1907–)

Csók István (1865–)

Czóbel Béla (1883–)

erőd

Londoni magyar kiáll 1948.

Benedek Jenő

MÜEMLÉKEK ... BIZOTTSÁGA
1135. /10 27. szám
Érk. 1927. nov. 19.

Rippl-Rónai Társ. I. kiáll

1946 márc. (v. Ernst Mus.)

Kifestett lárok of
A festő és modellje
Tizórai

zennégy /:114:/ pengő 96 fil.

la terhére utaljon ki. Budap

ter rendeletéből: Dr. Rónay

A hivata

Fel

Benedek Zsuzsa

A M. Képzm-ért

1946 jul.

Fiatal lég, of

megvolt

március hó 10-én 342. szám alatt kelt
g közlöm a tekintetes Elnökséggel a
reállitása és az ott levő stallumok és
Országos Magyar Gyüjteményegyetem fel-

1927. október hó 19-én.
ezter rendeletéből:

Tihanyi

iszteri osztálytanácsos.

Benedek Jenő

festő

Pipás cigány, olaff.

Magy. mův. repr-
képrőm. kiáll. 1947.
jan.

Benedek Jenő

Kéve. 1947 márc.-ápr.

(N. tral.):

Utca
Modell
Anya
Horgász
Tisza
Menekülők
Nő kutrával
Cigányok
Virágok
Gyarekép
Sétte

of

Folyoki halászok
Lovak
Facsoport
Terenek II.

vízf.

.l a néhai Steindl Imre érdemeit mél-

.ránti megkülönböztető tisztelettel

7. évi október hó 12.-én

MÉRNÖK- ÉS ÉPITÉSZ-
EGYLET

elnök.

z K. Róbert

a Müemlékek Országos Bizottsága

elnökének

Budapest.

M. Nepzen. Sz. Sz. Benedek Jenő

vidéri csop. I. kiáll. 1947 jul.
(v. Ernst Mur.)

Holt Tisze
Arckép
Tehenek
Virágcsendélet

of

MÜEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGA
399 /1927. szám.
Érk. 1927. év okt. hó 19. n.

tagjának rövid felszólalásáva

tató testületek sorához.

Méltóságos Elnök Ur i

Budapest, 1927

MAGYAR

főtitkár.

Méltóságos

K e r t é s

h. államtitkár urnak,

Benedek Zenő

Föv. képtár.

1947. okt. képzeninek a felszabad. óte kiáll.:

Virágcsendélet } of
Holt Tisza }

1948. jan. A m. graf. 100 éve kiáll.

Tehenek
Hazafelé

1948. ápr. A m. valóság kiáll.:

Ember és tehén }
Művészek } of
Ember és ló I. }

Tehenek } tusz.
Tehérhordó }

1948. jun-nov. Az uj m. képzm. kiáll.:

Ember és ló II. } of

1951. szept-okt. A m. katona a szabadságért kiáll.:

Népnevelő honvédek }
A nép fiai } of
Partizánok }

Nem tájékozódás ért, nem kellően felszerelt, az előző bekezdésben foglalt kikötésre vonatkozó nyilatkozatok mellőzé van a pályázatra kitűzött idő alatt be nem érkezett kérvények érdemleges tárgyalás alá nem vétetnek.

A pályázni kívánók folyamodványukat a fentebb megjelölt Bizottságnál a pályázat keltétől számítandó hat hétalatt kartoznak benyújtani.

Budapest, 1923 március.

A Műemlékek országos Bizottsága elnöke helyettese.

Benedek Jenő

M. Pedagogus frakszerveret

1950 jun.

Önarchép VI. 1 bf

MÜEM... BIZOTTSÁGA
434. 27.
Érk.: 1927. év nov. hó 19. n.

Budapest, 1927. október hó

Zoltán s.k. miniszteri taná

A hivata

s

Benedek Jenő

I. M. képzm. kiáll

1950 aug. (Mücs.)

trovret-m. barátság,
a nép fiai
mit láttam a tynniókban
of

II. M. képzm. kiáll
1951 nov. (N.o.)

A tanács első
ülése, of

B e n e d e k J e n ő.

1930. Tavaszi Szalon.

Akt.
Parasztleány,

Benedek Jenő

Nemzeti Szalon

Benedek Jenő

Corvin Áruház. Fiatal m.

festők kiáll. 1930. máj.

Fiatal ožvca

Miskolci Művészek Társ.

I. kiáll. 1928 (Miskolc):

Guarchip, of

~~szász kiráty~~ ~~V. 213.~~

~~[illegible]~~

Benedek Jenő

Festő

Szolnok

Szabad Művészet

1947. 48. I.

"

…eum Ornak.	
…etei . . .	50.
…lágitás (örökégő)	4.
…a ülermeny	50
…ruha "	50
…tés, tisztogatás, ön	
…kulső világitás	
…lére	100
Öss:	254. K.

…s Uram

J. …

…vel mondok köszönetet irán-

…nt tanusitott nagy szivességéért.

…lem sikerülne.

…tel tartozom azért is, hogy Nagy-

…lőzékeny volt, hogy kérvényem

Benedek Jenő

Zestő
mil. 1907

A élet

Újmagyarkép.

Uj m. képrömüvészet.

Az 1950. évben rend.
I. m. képrem. kiáll. anyagából. [Bp. 1950?]

fizetés utan
advány csak 58.87
31
~~neupál~~ felvebrő
27 87
39.60
11.73

83/913. sz. tatai utiszámla

tulki adás

sz. a. elölegre atvivé 39.60
27.87
11.73

Benedek Jenő
Jeno
Szolnok
Baross u. 22

MKSz 1947

Benedek Janó

festő

l.

Törös Nagykörös

Képrőm. kiáll.

kat.

Törös L.: A nagykörösi
művelődés bármas
kis tükre. Nkörös,
1935. (képrőmův. kiáll.
katal.)

~~Penge Köböl VII. 244.~~

Benedek Jenő

festő

l Szabad Művészet

1950. 232. l.

Székely Z: A Pedagogus

Népzőművészek.

ykersmind megirtam azt is,
3000 koronát kér a régi templom-
itő anyagért
velem együtt azt hittük, hogy a kin-
kavazott 800 koronát a lehető legrö-
ink meg s így a régi templom
er ön folyamán nyomnan elkészül,
n felleversünkben igen csalod-
s az egyházi Korrégy Kérelmének
hónap is elmult és sem a 800 kor.
levelemre nem érkezett érte-

t máskint megmagyarazni nem
vásári műcemlék ügye a Méltoságos
figyelmét elkerülte, azért nyolay
dulni a Mélt. Bizottsághoz, Egyes-
teni a 800 korona valamint az egyházi
sárol, mely kerint az, a régi

Benedek Jenő

l.

Szabad Művészet
1951. 27. l.

Radocsay D.:

Jegyzetek az I. M.
képzm. kiállításhoz.

kegyeskednék ebrendelni

ha ~~kegyesen felszólitana bem~~

felvételeink~~et~~ ~~a melyek~~ bemutatását ele

bá azokat a melyeket az

mi készitünk: az ugynevezett

~~továbbá~~ azon mágnesium p

idcig kivihetetlenecknek ta

képészek is, mint p. l. Léká

termet, Vajdahunyadon I sö e

a székesegyhár tetőalatti kúp

telét. Szabadjon még felem

ministerium vezetése alatt á

teri tanfolyam pincréinek,

szült felvételeit, továbbá ~~a~~

Ő csárári ap. királyi Felsége

Benedek Jenő

festőművén (Kossuth - Munkácsy díjas)

Bemutató ki állítása len 1981-ben
a bélésesabai Képcsarnokban.

G. K.
cikke

Bélés Megyei Népújság,
1980 nov. 23.

Id. Benedek Jenő, festő

Pesten a két lapzárta közti időszakban rendezték meg id. Benedek Jenő festő kiállítását az Ernst Múzeumban.

Kiállítási kalendárium.

Szocialista Művészet, 1984. febr.

Benedek Jenő

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1965 FEB 1

ESTI HIRLAP

☐ BENEDEK JENŐ, Kossuth-díjas festőművésszel beszélgettünk. „Nagy méretű olajkompozíciót festettem a nagykőrösi tanács felkérésére. A város házasságkötő termében a napokban leplezik le Család című képemet. A felszabadulás évfordulójára rendezendő nemzeti kiállításra több művel készülök."

Magyar Tudományos Akadémia
Művészettörténeti Kutató Csoport
Institut des Recherches d' Historie de l' Art
de l' Académie Hongroise des Sciences
Budapest, I., Úri u, 62. Tel.: 160-160, 160-080 H Budapest I. Pf. 27
1250

BENEDEK JENŐ

(10-)

Benedek Jenő

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068. 337-748, 340-726

ZALAI HÍRLAP

1971 AUG 4

elől, és összeütközött vele.

— **Kiállításra készül** a zalaegerszegi képcsarnok. September 3—17-ig bemutatót tartanak „Balaton" címmel a legjelentősebb mai kortárs művészek képeiből. A kiállítók között Kossuth- és Munkácsy-díjasok is szerepelnek, például Benedek Jenő, Demjén Attila és mások.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-774

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

1972 JAN 9

Benedek Jenő

1021

Benedek Jenő: Lány virággal

Több fiatalt a tudományos egyesületekbe

A pedagógiai tudományos egyesület megyei tagozatának a tevékenységéről általában elismeréssel beszélnek a szakemberek. Tapasztaltuk, hogy átgondoltan, elmélyülten dolgoznak, sokakat érintő témákat vizsgálnak.

Miként munkálkodhatnának még hatékonyabban a pedagógiai kultúra terjesztéséért? Érdemes a „hogyan tovább"-on gondolkodni, hiszen a nevelésügy jelentősége — és hatványozottan a tanárok, tanítók felelőssége — napról napra növekszik.

Számos helyről felmerült igény és javaslat: több fiatalt vonjanak be a társaság életébe. Teremtsenek fórumot az egyetemekről, főiskolákról mostanában kikerült fiatal, tudományos kérdések iránt érdeklődő pedagógusoknak.

Az egyesület megyei szervezetének kétéves munkáját értékelő küldöttgyűlésen a tanácskozó asztaloknál — egy-két hölgyet kivéve — ifjú embert hiába kerestünk. És „egyszerű, szürke" tanárt is keveset. A jelenlevők többsége az irányító, módszertani szerveknél, intézményeknél dol-

méleti ismeretek tudatos bővítésére, g latok cseréjére, kolle alko- tó munkára, élmé- nyek szerzésére tehet- ségek kiválaszt .

Az ifjú diplo k ter- vekkel, elkéj sekke kezdik munkáju Több- ségük részt ve egye- temi, főiskolai domá- nyos diákköröl glalko- zásain. Jó nél n pá- lyadíjakat nye

Csak a bízatás a felké ösztön- zése kellene z, hogy folytassák, meg- kezdtek. Néhá v és — tisztelet a ki nek — beleszürkülne min dennapi ru unkába Elvégzik a rá bízotta kat, de tapasz taik fel dolgozására, egezésé re már eg kevésb gondolnak.

Sajnos m egyesüle teknél is ha a helj zet. Nehezen onak ké pességeik ki akoztató sára a valób ehetsége eredeti sz ű, fri gondolatoka dető fi talok. Márp a tud mányos m yek csc akkor tölth be mar déktalanul adataiko ha mágnes vonzzák legjobbakat egaktíva bakat — az kortól, b osztástól idési hel

MK SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAPKIADÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

PETŐFI NÉPE

Kecskemét

1971 NOV 21

1021

Benedek Jenő

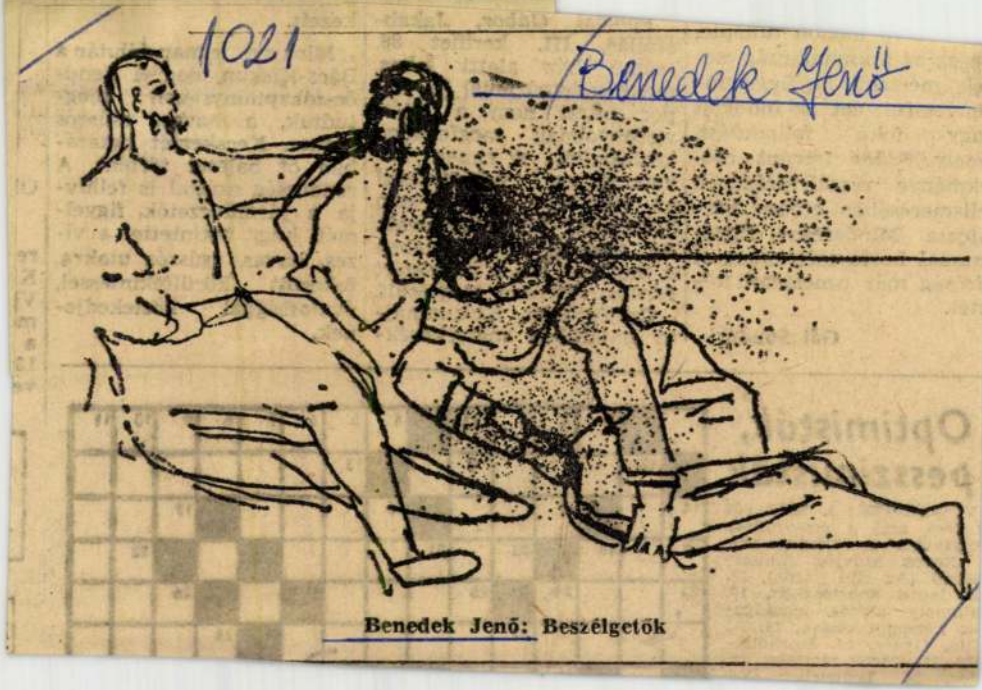

Benedek Jenő: Beszélgetők

…e ez az aránytalanság cse-…ély mértékű, ha figyelem-…e vesszük azt az indokolt …agy fokú felindulást, …mely Szűcs Istvánt cse-…ekménye veszélyességének …elismerésében erősen kor-…itozta. Mindezekre figye-…emmel hozta meg a megyei …íróság már ismertetett íté-…etét.

Gál Sándor

Pomozi
szállás, II
számú há
motorkerék
por miatt
viszonyokn
közlekedeti
vetkeztében
az útpadk
livilágított
Az ütközé
a motoros,
felelős, súl
Csütörtöl
sa határát

Optimisták, pesszimisták

VÍZSZINTES: 1. Mily rút … élet, szól a pesszimista …olytatása a rejtvényben). … Neves szovjet filmszi-…észnő (Az ifjú gárda). 12. …is, lapos sporteszköz. 13. …alamely állítás igazságá-…ak kétségbevonása. 14. A. 15. Gyere. 16. Burkolat-…ály. 17. Török férfinév. 18. …téz. 20. Tengerben élő

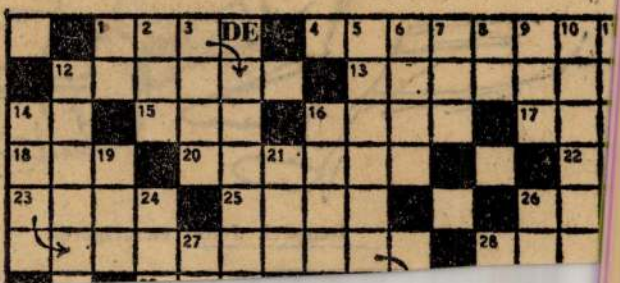

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

1971 MÁJ 16

1021

Benedek Jenő

Benedek Jenő Kossuth-díjas festőművész rajza.

lója
bé 4
zloty
kerül
30 zl
énkn
kéne
Egy
3,50
zloty
zloty
zloty.

26

Az iparcikkek árai közül a hűtőszekrények ára nagyjából a miénkkel azonos, de a televízió árak sokkal magasabbak: 8 és 13 ezer zloty között váltakoznak. Hasonlóan drágák a ruházati cikkek is. Az olcsóbbodás jelei azonban már itt is mutatkoznak. Számos helyen szezon végi kiárusítást szerveztek, szembetűnő árcsökkentésekkel.

Az előbb már említett változások az idei tervmódosítás eredményei. A kormány úgy döntött, hogy az eddigihez képest csaknem 10 százalékkal növeli a lakásépítést, növeli a közfogyasztási cikkek termelését, munkahelyet biztosít a nők és fiatalok számára (egymilliónál több fiatal részére kell munkaalkalmat teremteni), növelik a szociális beruházások arányát, hatékonyabb egész-

Tegnap a bácsal
lomáson a helybe
rők zene- és ének
kal, virágokkal k
ték a bajai járás l
ből érkező harmi
rőcsapat 150 küldö

Tizenegy órakor
lásig megtelt a s
bácsalmási művelő
nagyterme, ahol
Dezső, a könyvtár
tója köszöntötte a
rők kétnapos ju
találkozójának ré
it, majd megnyi
csapatok által kész
törőtörténeti kiállít

A délutáni órákb
szemlével és spo
nyekkel folytatód
program. A Magya
rők Országos Sz
megalakulásának
százados évfordulója
mából este 6 órako
velődési házban a
számú II. Rákóczi
úttörőcsapat emlé
került sor, melyen
Lajos, a megyei pár

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPKIADÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-176

PETŐFI NÉPE
Kecskemét

MÁR 1 '

Benedek Jenő

Benedek Jenő Kossuth-díjas képzőművész rajza

— már csak az ablakon benézve látom — ki-ki könyvére, füzetére hajol.

A tanítói lakásban farkasordító hideg. Nagykabátban ülünk le beszélgetni. Kelemen Béla egyedül lakik itt, s a lakás a magányos férfi minden jellemzőjét „fölmutatja". Az olajkályha morgása, s a beszélgetés, a téma izgalma hamarosan ledobatja velünk a nagykabátot.

— A négy osztályban tizennyolc gyerek tanul: az elsőben öt, a másodikban négy, a harmadikban hét, a negyedikben pedig kettő. Az öt elsős közül egy már negyedszer kísérli meg az első osztályt. Sajnos gyógypedagógiai alany, de ide tették. Az iskola félévi tanulmányi átlaga egyébként hármas volt, ami érthető, ha ismerjük a gyerekek otthoni körülményeit — tájékoztat Kelemen Béla.

ziót az Alsó-Du
Vízügyi Igazgatós
csai szakaszmérn
kaptunk. Rendszer
zük az Iskolatelevíz
sait. Van egy ki
könyvtárunk ötven
tel. Havonta egy-ké
a „forgalom". Te
két évvel ezelőtt, h
nyai klubot hozun
ahol a felnőttek est
ünnepnapon kultu
körülmények között
kozhatnának. Ez a t
sajnos elúszott. K
ugyan a járási ta
hétezer forintot erre
ra, de a pénz nem
el hozzánk: elakadt
patajon. Az ottani
lődési ház rátette a
mondván, hogy nek
kell a pénz — s err
csak legyint Kelemen
tó úr, hiszen, mint en

Többs

1021

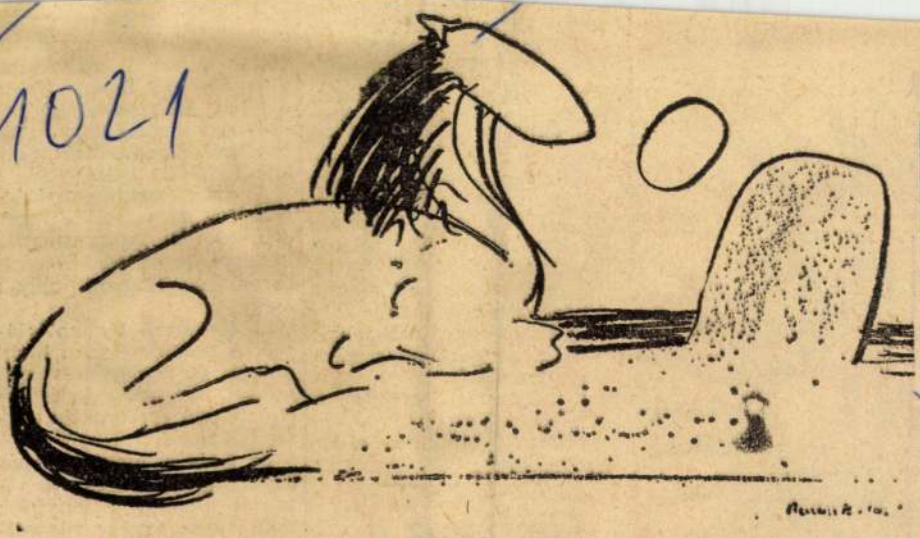

Benedek Jenő

A mai irodalmi mellékletben látható két rajzot a kecskeméti származású Benedek Jenő Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész készítette. Őt és családját sokan ismerték a megyeszékhelyen. Édesapja tevékenyen részt vett az alföldi munkásság mozgalmaiban, s messzeföldön híres könyvtárral rendelkezett. Jenő fia korán kitűnt rajzkészségével. A Képzőművészeti Főiskolát Benkhard Ágoston tanítványaként végezte el. Több esztendőt külföldön, főként Olasz- és Németországban töltött. Első gyűjteményes kiállítását 1944-ben rendezték. A felszabadulás után két alkalommal mutatták be önálló tárlat keretében munkásságát. Jelenleg a fővárosban él. Ifjúkorában hosszabb ideig a kecskeméti művésztelepen tartózkodott Révész Imre meghívására. Főként életképei tették ismertté nevét. 1949 táján az elsők között kísérletezett társadalmi átalakulásunk, a megváltozott viszonyok képzőművészeti megjelenítésével, mindig a születő új pártján állva. Pedagógusként is számon tartják. A Képző- és Iparművészeti Gimnázium tanáraként generációkat nevelt igényességre, őszinteségre.

7079

zése. Amennyiben a kézi-
kapcsolású távolsági forga-
lomban a hívó tév
jelölt meg, az össz
létrejött, s a hívó
cen belül a helyes
számmal ismét ké
csolást, tévedéséért
perces díjat kell
Az állomás vagy
lék javításával ka
kiküldetési díjat,
tot, csak akkor ke
zetni, ha a posta
z előfizető hívás
neg, s egyéb költs
ámolnak fel.
A miniszteri r
ezzel együtt az új
ló-díjszabás januá
életbe. (MTI)

Több les
mozaiklap

Mozaiklapot, kéményajtót, szőlőtámkarót gyártanak a solti ÁFÉSZ hartai betontermék üzemében. Jövőre másfél millió forintos költséggel megkezdik az üzem bővítését, hogy a termelést — az igények szerint — mintegy háromszorosára — tudják növelni.

rényből.
Esztendőnk

sztár" azonban a ciroksep
rű. A Tisza-parti metropo
lisban kizárólag exportra
készítik. A békési földeken
honos másfél méteres nö-
vény „bajszából" készült
kis ruhaseprű a tengeren-
túlra vándorol. Nagy test-
vérét, a szobaseprűt is több
százezer európai háziasz-
szony várja, vásárolja min-
den esztendőben.

1970 DEC 9
PETŐFI NÉPE
SAJTÓFIGYELŐ

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1969 OKT 17

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP

Szolnok

Benedek Jenő

1021

— BENEDEK Jenő Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész kiállítása ma délután 5 órakor nyílik meg Szolnokon a Képcsarnok Vállalat Aba-Novák termében. Szurmay Ernő, a TIT elnöke mond megnyitót.

Benedek Jenő

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR TÁVIRATI IRODA
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SZOLNOK MEGYEI NÉPLAP
Szolnok

1969 OKT 18

nyomásait a Magyarországon látottakról.

Kamarakiállítás nyílt Szolnokon Benedek Jenő műveiből

Benedek Jenő Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész jelenleg budapesti műtermében dolgozik, de művészi pályájának egyik igen fontos korszaka Szolnokhoz köti. A felszabadulás után egy ideig a szolnoki művésztelepen élt és dolgozott, itt alkotta azokat a műveket, amelyekért Munkácsy-, majd Kossuth-díjat kapott.

A szolnoki Aba-Novák teremben tegnap délután 5 órakor nyílt kamarakiállítását olyan képekből állította össze, amelyeknek egy másik táj, a Balaton vidék az ihletője.

Az ünnepélyes megnyitóra Szolnokra látogató neves mestert Szurmay Ernő, a TIT megyei szervezetének elnöke üdvözölte, ismertette a művész eddigi pályáját, majd megnyitotta a nagy érdeklődést keltő kiállítást.

hogy vizsgálatot indít az incidensek körülményeinek tisztázására.

TOKIÓ

Csütörtököre 33 amerikai hadihajó gyűlt össze a Jokoszuka japán kikötő mellett levő amerikai haditengerészeti támaszponton. Az amerikai haditengerészet illetékesei nem voltak hajlandók megjegyzéseket fűzni a szokatlanul nagy felvonuláshoz.

KAIRÓ

Csütörtökön Kairóban befejeződött 14 arab ország egészségügyi minisztereinek háromnapos konferenciája. Az értekezlet javasolja az érintett országoknak, hogy hozzák létre az „arab egészségügyi szervezetet" a tagállamoknak történő orvosi segélynyújtás céljából. Javaslat született ezenkívül arról, hogy a palesztinai forradalmi mozgalom kórházi, gyógyászati és orvosi igényeit haladéktalanul elégítsék ki.

SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1972 JUN 23
Benedek Jenő
NÓGRÁD

1021

Kiállítás a Képcsarnokban

A Képcsarnok Vállalat salgótarjáni, Tanácsköztársaság-téri üzletében ma, pénteken kiállítás, vagy amint a meghívó mondja „festménybemutató" nyílik Tavasz a művészetben címmel. Az érdeklődők 18 olajfestményben és egy akvarellben gyönyörködhetnek. A kiállító művészek sorában több ismert névvel találkozhatunk. Benedek Jenő Kossuth- és Munkácsy-díjas, Csáki-Maronyák József Kossuth-díjas, Mácsai István és Szabó Vladimir kétszeres Munkácsy-díjasok a többiek között olajfestménnyel, Imre István Kossuth- és Munkácsy-díjas művész akvarellel szerepel a kiállításon. A kiállítás fél tíztől délután hat óráig, szombaton délután két óráig tekinthető meg.

ra Gandhi, az Indiai Köz-

Az országgyűlés ma dél-előtt 10 órakor az 1971-es költségvetés végrehajtásának megvitatásával folytatja munkáját.

MAGYAR TÁVIRATI IRO
Külfö di Sajtószolgálat Főosztá'y
FIGYELŐSZOLGÁLAT
Budapest, VI. Dalszinház-u. 1.
Tel.: 227-651 és 227-488.

MAGYAR NEMZET
Benedek Jenő
1951 OKT. 17

EGY LÉPÉS ISMÉT ELŐRE

„A magyar katona a szabadságért" kiállítás

A pákozdi csata évfordulóján nyílt meg »A magyar katona a szabadságért« képzőművészeti kiállítás. Azóta alig telt el két hét, s több mint 25.000 ember nézte meg régebbi és megújult történelmi képzőművészetünk legjobb, kiállított alkotásait. Ez a nagy szám magában véve is bizonyítja annak a tételnek igazságát, amit egy előző cikkünkben megírtunk: népünkben elevenen él a történelmi képzőművészet igénye. Tizezrek forró érdeklődése bizonyítja azt is, hogy a magyar művészettörténet elmúlt száz éve nagy alkotóegyéniségeinek művei most születnek igazán újjá: mondanivalójukat ma értik meg igazán, ma értik meg azok, akiknek számára ezek a művek készültek. Dózsa György és Hunyadi János, Zrínyi Miklós, Rákóczi és Kossuth eszméinek örökösei, katonák, fizikai és szellemi dolgozók szemlélődő, mélytüzű tekintete szüli újjá, állítja méltó helyére Munkácsy »Tépéscsinálóit«, Székely Bertalan vagy Madarász Viktor nagy tablóit.

De ugyanezeknek a tekintetek-nek mérlegelő keresztűzében keresik és találják meg helyüket mai képzőművészeink alkotásai is: a kiállítás másik fele. Mai, élő képzőművészeink ezzel a kiállítással egy lépést ismét előre léptek. A tavalyi, I. Magyar Képzőművészeti Kiállítás jelentősége elsősorban abban volt, hogy határozott tematikai kiszélesülés következett be. Művészeink tárgyválasztásban kiléptek a formalizmus évtizedeinek tematikai szegényességéből. Megszűnt a »varázslatos színfoltok és kiszakított tájrészletek« kevesek számára üdvözítő »kompozíciót-teremtő« rendkívüliesége.

Közérdekű és elsősorban emberi témák jelentkeztek, s az »emberi« már a legtöbb esetben a dolgozó embert, a dolgozó ember életét jelentette. Természetes, hogy a tematikának ilyen kiszélesedésével együtt járt az eszmei elmélyülés kezdete is. Az első, nagy tárlat világosan megmutatta azonban megújuló képzőművészetünk gyengéit is: voltak képek és szobrok, amelyeknél a téma, a kép ú. n. novellisztikus része volt az egyetlen érdem. Voltak azonban olyan képek is, amelyeknél a szocialista téma csak ürügy volt a formalista megvalósítás számára.

Az egészséges mozgásirányt azonban mindenképpen érezni lehetett. Ahogyan a sematikus ábrázolásokban, vagy a kispolgári giccs peremén járó felszínes naturalizmusban érezhető volt az elmélyülőbb megformálás erőfeszítése egy-egy részletben — vagy ahogyan a téma eleven ereje a realizmus irányába feszítette a formalizmussal való birkózást: ezek a tünetek mindenképpen a minőségi változás jegyei voltak.

Miben és mennyiben fejlődött azóta a magyar képzőművészet? Erre ad választ ez a kiállítás.

Itt van példának Benedek Jenő. A tavalyi kiállításon az ő képei nagy feltűnést keltettek. Éles és határozott fordulatot tapasztalhattunk nála. Ugyanakkor a veszélyek — mondjuk ki nyíltan: a hibák is — nála voltak a legtipikusabbak. Új témákat ábrázolt, de korántsem azzal a szenvedélyes küzdelemmel, amelyek előző képeit értékesekké tették a maguk nemében. Most itt láthatjuk «Partizánok» című festményét, amelyen pontosan lemérhető az azóta megtett út. Benedek nem kanyarodott vissza tematikailag, de egy kissé visszafogta az előreszaladó paripákat. A «Partizánok» komoly, elmélyült alkotás már. Annak bizonysága, hogy Benedek Jenő művészi fejlődésének új, fontos állomásához érkezett, mert szembe nézett saját módszereinek hibáival. Volt bátorsága ahhoz, hogy ezt a számvetést megcsinálja. Ez a bátorság nemcsak imponáló, hanem mint az eredmény mutatja, közelebb is visz a célhoz.

Domanovszky Endre «48-as zászlók átadása» című nagy tablója a kiállításnak kétségtelenül egyik legjelentősebb, legerőteljesebb alkotása. A szovjet és magyar katonák alakjainak megfeszülő kemény plasztikája, katonás ereje, a részletek elmélyült, festőien ízes kidolgozása elfeledteti velünk a helyenként a mű egészében itt-ott még jelentkező harmónia-zavarokat (egy-egy eszmeileg jelentéktelenebb részlet fölösleges hangsúlyozását, vagy néhány fontos kompozíciós elem elnagyolását) egészében véve Domanovszky fejlődésének — az egész magyar képzőművészet fejlődésének — fontos állomása ez a nagy festmény. Különösen akkor tudjuk ezt értékelni, ha visszaemlékszünk ugyanennek a képnek egy évvel ezelőtti, első megfogalmazására.

Bán Béla »M. L. megdicsért honvéd« című képéről, vagy Bencze László »A honvéd otthon« című művéről ugyanezt az előrefeszülő biztonságot olvashatjuk le. Bencze László és Bán Béla képeinek jelentősége nem éri el a Domanovszkyét, ha a kiállítás egészét nézzük, képzőművészetünk szempontjából azonban mindkét kép jelentős állomás. Különösen fontos ez saját fejlődésük szemszögéből tekintve, hiszen a hozzájuk hasonlóan jelentős művészek fejlődése nem »magánügy«, hanem egész képzőművészetünk ügye. Ék Sándor grafikái csak szilárdabbá, biztatóbbá teszik a fejlődésnek ezeket az egyenetlenségekkel együtt is becses eredményeit. Hogy milyen egyenetlenségek lehetségesek, azt talán Csekei Zoltán, tehetséges Munkácsy-díjas festőnk két, stílusban tökéletesen elütő képe mutatja a legjobban. Vagy gondoljunk olyan, egy kompozíción belül jelentkező egyenetlenségekre, mint amilyenek pl. Imre Istvánnak különösen »Határőrök« című képén adódnak. (Bár »Hunyadijával« sem értünk egészen egyet. Nem hisszük, hogy ez az »extatikus« légüres térbe távolított Hunyadi azonos volna a népünk tudatában felelevenítésre váró Hunyadi képpel!) Imre Istvánnál azért is ki kell ezt emelni, mert a fiatalabb nemzedék egyik legbátrabb, élettel legjobban telített festőjének számít.

A kiállításnak egyik legjobb és legsikeresebb alkotása Csáki Maronyák József Zrínyi-portréja. Izzó színek belső parázslásával, monumentalitásra törő egyszerűsítéssel állítja elénk a nagy költőt és a nagy katonát. Nagy érdeme ennek a képnek az is, hogy legjobb hagyományainkból merít mind a festői megoldásban, mind pedig a jellemábrázolásban. Más kérdés az, hogy menynyire sikerült Zrínyit közelhoznia hozzánk. Általános észrevételünk azonban az, hogy a nézőket nagy erővel ragadja meg ez a kép. »Igen — mondják — valahogy így képzeltük Zrínyit.« Az is igaz viszont, hogy ennek ellenére már most is van ennek a képnek valami enyhe »muzeális« patinája. (Azt kellene az illetékeseknek és a nézőknek együttesen eldönteniök, hogy ez a »patina« a történelmi hitelesség következménye-e, vagy pedig hiba.)

Érdekes és jelentős kezdeményezés a Szemerei-kollektíva egész falfelületet betöltő kompozíciója, a «Rákosi elvtárs a hadifoglyok között». Az egész műnek van még ugyan valami «összefényképezettség» jellege (ez a kompozíció szétesését, eszmei összefogottságának hiányát is jelenti), de kiindulásnak és példának igen tanulságos.

Sok, egészen jó művet sorolhatnók még fel. Az elsők között pl. Szentgyörgyi Kornél «Harc a monitorokkal 1919» című kitűnő képét. Molnár József, M. Szűcs Ilona képeinek részletszépségei is feltétlenül szerepelnének ebben a felsorolásban ugyanúgy, mint Vidovszky Béla «Stromfeld Aurél»-ja, Mácsai István Bem József-et ábrázoló műve, a szobrok között pedig mindenekelőtt Tar István kitűnő Zrínyije és Kerényi Jenő Hunyadija. Ki kellene emelnünk Szabó Vladimir sokban vitatható képeinek egyáltalán nem vitatható humorát, azt a színt amelyik nagyon hiányzik képzőművészetünkből. A felsorolás — bármennyire is a rangsorolás igényével lépne fel és teljességre törekednék, csak a határozott fejlődést igazoló összképet eredményezné ki. (A kritikai elemzést pedig — ami lehetetlen ilyen keretek között — úgy sem helyettesítheti.)

Rá kell azonban mutatni olyan kirívó tünetekre, mint pl. Felekiné Gáspár Anna »Az elmélet fegyverével« és Biai Föglein István »Kossuth díszszemléje Gödöllőn« című munkáira. F. Gáspár Anna ismert »Füttyös kalauznője« már magában rejtette azokat a veszélyeket, amelyek itt bekövetkeztek. Üresség, felszínesség, eszmeietlenség és felületes szakmai megoldás jellemzi ezt a képet. Örülnénk neki, ha F. Gáspár Anna ugyanúgy szembenézne saját alkotómunkájának alapproblémáival, mint ahogy ezt többen megtették. Az út, amelyiken jár, helytelen. Az üresség nem egyenlő az üdeséggel és kedvességgel. S hogy innen van kivezető út, azt sokan bizonyíthatják a kiállításon szereplők közül is.

Biai Föglein István képéhez — meg kell mondanunk — nincs mértékegységünk. Reméljük, a Képzőművészek Szövetsége (néhány más kép kíséretében) alaposan meg fogja vitatni azokat a már tipikusnak egyáltalán nem nevezhető hibákat, amelyek Biai Föglein festményén jelentkeznek. Úgy gondoljuk, hogy ezt az elemzést megköveteli nemcsak a kiállítás címe és eredményei, hanem képzőművészetünk további fejlődése is.

Irodalmunkban és helyenként már zenénkben is tanúi lehetünk a hősi, a harcos és szenvedélyes hang jelentkezésének. A szabadsághősök ábrázolásával, a szabadságért, népünk függetlenségéért folytatott küzdelmek dicsőséges jeleneteinek ábrázolásával most képzőművészetünk is odaállt a többi művészetek mellé. A Honvéd kiállítás eredményei és dolgozóink forró, eleven érdeklődése azt bizonyítják, hogy képzőművészetünknek ezen a téren is hatalmas lehetőségei vannak, s hogy alkotóink átérzik az emberiség roppant méretű harcában reájuk váró feladatok nagyságát.

Asztalos Sándor

RKASVEREM (csehszlovák ilm): VÖRÖS CSILLAG (Lenin-örút 45. ½5, ¾7, 9.

NAI CIRKUSZ (színes szovjet ilm): FÁKLYA (Lenin-körút 88.) ½5-től 11-ig. vas. ½11-től este 1-ig folytatólag, FÉNY (Ujpest) -től ½10-ig, vas. ½4-től ½10-ig, olytatólag.

ÉVES TERV, IPARI HIRADÓ magyar film): Kísérőfilm a SZIKRA-, CORVIN-, FELSZA-BADULÁS-, MUNKÁS-, MARX-s TÁTRA- (P.-erzs) mozikban.

AVRILOV TÁNCEGYÜTTES (ma-yar film): Kísérőfilm a TÁTRA P.-erzs) moziban.

na lánya (az első magyarul be-szélő kínai film): TOLDI (Baj-csy-Zs.-út 38.) ½4, ¾6, 8.

Gyarmat a föld alatt (új ma film): KOSSUTH (Váci-út ½5, ¾7, 9. BÁSTYA (Lenin 8.) 11, 1, 3, 5, 7, 9, UGOCSA csa-u. 10.) ½4, ¾6, 8.

Utolsó állomás (lengyel GORKIJ (STUDIO) (Aká 4.) 4, ¼7, ½9.

A kék kardok (német film): (Somogyi Béla-út 3.) ½4, 3 BODOGRÁF (József-krt. 63. 6, ½9.

Egy igaz ember (magyarul szélő szovjet film): JÓZSEI TILA (Kálvária-tér 7.) 4, ¼ MARX (Landler Jenő-út 39 ¾6, 8.

A trubadur (olasz film): ELIT (Szt. István-krt. 16.) ½5, ½7, ¾9, TÁTRA (Üllői-út 63.) 4, ¼7, ½9.

kok változása, 5. Vasutas jazz. Reggel 9-től este 11-ig folytató-lag.

emzet

dizsár Iván
Parragi György
Vállalat igazgatója

9—11. Telefon: 221—285.
9—11. Telefon: 221—285.
11. Telefon: 221—285, 221—293.
izla. száma: 61.630.
odája. V., József nádor-tér 1.
)—850.
V., Roosevelt-tér 5—6.
Ft, negyedévre 36 Ft.
v.: Soproni Béla.

TELEFONÁLJON 141—984

érfiruháért, szmó-ingért, egyenru-áért, zálogban lévő rgyakért szenzációs at fizetek. Azonnal jövök. Ecseri telep 107. Gábori.

érfiruhákért, női-uhákért, kabátokért, gyneműért, fehér-eműért hibásért is, egtöbbet Szabóné izet. Hívásra bár-ikor jövök: 496-755

gyneműt, abroszt, érfiruhát, férfi és őikabátot, függönyt, akarót, varrógépet tb. **zálogjegyről** is legmagasabb áron esz Róth. Telefon: záznyolcvanhét — öt-záztizenhat.

Figyelem! Férfiru-át, télikabátot, bőr abátot, irhabundát, őkabátot, kosztü-nöt, egyenruhát, ny onkabátot, ballon-abátot, szőrmebun-lát, esőkabátot, fe-téneműt, ágyneműt, üggönyszárnyat, ta-karót, Sezlóntakarót, lpőt, cslzmát, bő-röndöt veszek. So-tat fizetek! Endrődi 40—366 és 143—731.

Értéken felül fizetek FÉRFIRUHÁKÉRT mindennemű használati tárgyért. **FROST 222-546**

Férfibunda, télikabát, felöltő, seviotruha el-adó. Szerdán 8—10-ig, József-körút 11. III. 5.

JÁRMŰ

ó állapotban lévő 25-ös Csepel eladó. Lehel-u. 42. Róbert Károly-körút sarok. Délután 3-tól.

Munkaerőtartalékok portegyesülete meg-ételre keres 100—250 -350 kcm-es motorke-ékpárokat. A motor-erékpárok október -ig minden kedden péntéken 15 h-tól h-ig bemutathatók 47. számú ipari ta-uló iskolában (VIII. lnök-utca 3.)

yermek sportkocsi adó. Kiss, Mester-u. üzlet ½10—6-ig.

ÍRÓ SZÁMOLÓGÉP

Ajtók, ablakok, négy-szárnyas, modern hallajtó, sürgősen el-adó. Hungária-körút nyolcvanhat. Anyag-raktár. Egressy-útnál.

Falazókő, formás cca 100 köbméter, kis té-telekben is eladó. Al-bertfalva, Szabadság-útja egy. (Albertfalva kitérőnél.) Értekezés délelőtt 10—14 óráig helyszínen.

Vikendháznak teljes anyagát, tégla, cse-rép fa eladom. Gábor Áron-utca 82. I. 3.

Válaszfallapok, kar-bidmész, tetőcserép, tégla, homok, kavics, eternit és betoncsö-vek, heraklitlemez, nádpalló és samott-tégla kapható, egyéb építőanyagokat ve-szek és eladok. — Strausz Antal, Bartók Béla-út 105/a. Telefon: 258—056.

Vikendházat, kifogás-talan szétszedhetőt, „elszállítható" jeligére keresek főkiadóba.

7x4.5 m. téglaépület deszka tetővel eladó. Tel.: 148—826.

20 négyzetméter ve-gyesméretű akácpar-ketta és hozzávaló falléc eladó. 327—005.

Ajtók, ablakok, mé-retre, gerenda, desz-ka, tölgyoszlopok. Miskolczy-utca 112. 296—628.

Csempe, burkolólap, mettlachi minden színben hagyatékból. Szabolcs-utca 29.

Bontásból 1.55x2.20-as hatszárnyú príma ab-lak redőnnyel, kis ab-lak és mettlachi el-adó. Mező-u. 4. sport-telep, Körtérnél.

RÉGI KÖNYVEK

Ötven éves Lantos antikváriumhoz bi-zalommal fordulhat vásárlásaival. Sza-bad böngészés, Do-rottya-utca 9.

Eladó könyveit — könyvtárát reálisan értékelem. Hívjon bizalommal, Gál, VII. Alsóerdősor 6. Divatcsarnoknál.

Könyvtárát, szakszerűen felértékeli, min-den antikvár könyv-ügyben hívja Szá-

Kokszkályhát, hasz-náltat, veszek. Tele-fon: 142—739. délután háromtól.

Märklin vasutat, külföldi játékokat veszek. Játékbolt, V. Szabadsajtó-út 6 — Telefon: 380—078.

Vennék négyesöves Zephir kályhát. Ket-tőhuszonegy — száz-negyvenegy.

Gáztűzhely, fehérzo-máncos kitűnő álla-potban eladó. II. Fel-vinci-út 11. I. 5.

Eladók használt sícipő 39-es 450.—, His mas-ters villany lemez-játszó lemeztartókkal 1100.—, masszív beteg-tolókocsi 390.—, Ket-tes Jobbágy kályha kétaknás 450.—, Pál-mai mellszobor 300.—, villanyfőzők, karnisok Kékgolyó-utca 20. I. 4. Kizárólag 6—8. d. u.

ÁGYTOLLAT

veszek József-krt. 26. Tel. 331—908 Hívásra házhoz megyek.

Használt világos sima csempés kandallót priváttól vennék. Tel.: 184—529.

Egy Krammer-féle könyvszekrény, egy szekreter eladó. 9—11 között, Dániel-út 24.

Használatlan világos cserépkályha eladó. — Érdeklődhető esti órákban VIII. Vajda-hunyad-u. 27. I. 5.

Nagyobb salgótarjáni koksz vagy szénkály-ha eladó. VII. Akácfa utca 45. Söntés.

Jobbágy kályha két-aknás eladó. József-körút 64. III. 27.

ÁGYTOLLAT

veszek, Rákóczi-út 42. 421—077. Hívásra házhoz megyek.

Lószőr matracot, sez-lón terítőt vennék. — Pongrácz-út tizenhét, Trafik.

Kerítéshez vascsövet, vas- vagy faoszlopot és kerítésajtót veszek. Telefon: 127—460.

Gáztűzhelyet sütővel sürgősen keresünk. — Gyümölcsbódé, Marx-téren. Nyugati érke-zési oldalán.

Vennék 2—3 lapos használt villanytűzhe-lyet 220-as áramra. — Ajánlat: „Sürgős" jel-igére a főkiadóba.

ALBÉRLET

Albérleti egy-két üres szobát keres dolgozó házaspár. Kiss József utca 17. I. egy.

Prima motoros Natio-nal kassza eladó. Al-kotás-utca 13. II. 3.

Szőlőoltványt őszi szállításra telepemről beszerezheti. Árlap díjtalan. ifj. Szedmák József, Abasár.

Gyakorlott gyári tiszt-viselő statisztikai, terv és könyvelői is-meretekkel állást ke-res, Mócsi Károly, XII. Patkó-u. 10.

Bérelszámolási rekla-mációkat, zavarokat, problémákat teljesen felszámolom. Telefon: Egyszázhuszonöt — Egyszázharminchét.

Akkord bérelszámoló, raktárkezelő nov. 1-re elhelyezkedne. „Sak-kozó 6702" jeligére fő-kiadóba.

Idősebb nyugdíjas köztisztviselő teljes munkaerejében, köny-nyebb elfoglaltságot vállalna. Cím a fők-adóban.

Rádióműszerészt, ön-álló munkaerőt fel-vesz sürgősen Express, Lenin-körút 52. Érte-kezés este 18—19-ig.

NŐI ÁLLÁS

Idősebb házaspár azonnalra keres meg-bízható mindenest, — Verő, Városmajor-u. 55/a. sz.

Gyermek vagy beteg mellé félnapra ápoló-női oklevéllel ajánlko-zom. VIII. Dugonics-utca 15. I. 7.

Nyugdíjasnak, dolgo-zónak otthont (teljes ellátást) adok gondo-zásért. „Idős értelmi-ségi" főkiadóba.

Képzett ápolónő be-tegápolásra ajánlko-zik nem ottlakással. „Lelkiismeretes 20403" jeligére kiadóba.

Megbízható főzőmin-denest keresek. Je-lentkezés háromtól—ötig. Radó, Gorkij-fa-sor 24.

Keresek háztartási al-kalmazottat vagy be-járónőt három felnőtt-höz azonnalra 362—432.

Megbízható jól főző, mindenest 2 személy-hez azonnal felveszek. Kismaros, Szabadság-utca 4.

Bentlakással magános nő könnyű beteghez teljes ellátással. Bar-tók Béla-út 34. fsz. 2.

Megbízható harminc-negyvenév közötti fő-zőmindenest keresünk. Bővebbet telefonon: 256—194. Reggel hét-től—nyolcig.

Eltesebb jólfőző nő délelőtt bármily mun-kát vállal. Bartók Béla-út 132. II. 14. — Bánffyné.

Mindenesfőző vagy bejárónő felvételtik, esetleg takarítónőnek szobát, fizetést adok (központi fűtés). II. Júlia-u. 4. II. 3. Tel.: 160—434.

Dolgozó házaspár ke-res önálló, jólfőző mindenest, hosszú bi-zonyítvánnyal. Panno-nia-u. 46/a. ½ e. 2. Jelentkezés délután 6-

Jólfőző mindenest fel-veszek. Endrényiné, Bajcsy Zsilinszky-út 41. szám.

Jobb önálló, kitűnő főzőmindenes gyer-mekszerető jobb ház-hoz ajánlkozik, negy-veneves. Üllői-út öt. Házfelügyelő.

2 férfi mellé önálló főzőmindenes hosszú bizonyítványokkal azonnalra. Népszínház utca 19. III. em. 1.

Kis család keres min-denest, Marczinek, XIII. Angyalföldi-út 36. III. 123.

Nyugdíjas, megbízha-tó házaspár keres háztartásvezetést, ház-körüli munkákat, egyebeket fizetésért, vagy feleségnek adott ellátásért. Ajánlatok „Mielőbbre" jeligére főkiadóba.

Gyermektelen házas-pár keres kertgondo-zást, vagy takarítást lakásért. Ajánlatok „Bármikorra" jeligére főkiadóba.

OKTATÁS

MŰSZAKI RAJZ

ÉPITÉSZETI, GÉPÉSZETI,
e héten induló cso-portba bekapcsolódhat Bajcsy Zsilinszky-út 19/c
TELEFON: 113—622

Műszaki rajz két-hónapos új tanfo-lyam október 18-án holnap megkezdő-dik. Lónyai-u. 41. Tel.: 187—110.

Eredményesen tanít orosz nyelvre szüle-tett orosz tanító. Vol-kov, VI. Vörösmarty-u. 63. II. 8.

3 hónapos
FÖLDMÉRŐ TECHNIKUS (GEODÉTA)
tanfolyamot indít nov. 1-én **a mérnöki munkaközösség.**
Érdeklődni:
Telefon: 227—965.
Délelőtt 11 óráig.

Fodrásznőt, jó mun-kást 1-re felveszek el-látással. Gergely Je-nő, — Dunaharaszti, Kossuth-u.

Angolul három hónap alatt jutányosan meg-tanítom. 155—991. két-től—nyolcig.

EGYÉB VÁLLALKOZÁS

Ciánoz jótállással, ta-karít 43 éves cég. — Falczer, 310—680.

Lakásmegosztást, ter-vezést, kivitelezést és lakás átépítést válla-lunk. Építőiroda: T.: 385—028. Délután 4—6-ig.

Phönix-gépem 8. bér-beadnám. — Radnóti, Csillaghegy, Zalka Máté 6.

Eladáskor könyveit legjobban megbecsü-löm. Forduljon hoz-zám bizalommal. — Weinberg, Teleki Pál-utca 22. Telefonhívó: 125—207.

Ki vállal sakk-ló fa-ragást? Otthoni mun-ka, cca 4000 db. Je-lentkezés: Játékmű-hely, Dob-utca 27.

TÁRS, PÉNZ

Biztosított havi ma-gas haszonrészesedés-re felvennék 5000.— forintot hosszabb idő-re. „Közvetítőmente-sen 20402" főkiadóba.

Ötvenes jómegjelenésű, intelligens férfi betársulna tőkével hasonló nőhöz. — „Üzembe, üzletbe — 19956" főkiadóba.

Egyedülálló idős bá-csit, v. nénit, szere-tettel gondoznék és nyugodt otthont biz-tosítanék néki élete végéig, aki kisegítene 20—25 ezer forinttal. int. középkorú özv. asszony vagyok, ért-kes házam és szőlő birtokom van, Buda-pesthez 50 km. — „Befektetés" jeligére

VEGYES HIRDETÉS

Horgászok figyelem! Egy kishaltartó eladó. Érdeklődés Hirdető-irodában, Bajcsy Zsi-linszky-út 29

Homokot adok kiter-melésért termőföldet ingyen. Enyedi, Nagy-fuvaros négy.

Benedek Jenő

LAPKIADÓ VÁLLALAT
SAJTÓFIGYELŐ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, VII., LENIN-KÖRÚT 9—11
TELEFON: 227-651, 221-285

ESTI BUDAPEST
1952 DEC. 18.

ESTI BUDAPEST CSÜTÖRTÖK, 1952. DECEMBER 18.

276

Holnap megnyílik a Harmadik Magyar Képzőművészeti Kiállítás

Benedek Jenő: „Drága Rákosi elvtárs, jelentjük..." című képe a kiállításról

Holnap délben 12 órakor megnyílik a Harmadik Magyar Képzőművészeti Kiállítás, amely kiemelkedő eseménye művészeti életünknek. A megnyitó beszédet Pór Bertalan kétszeres Kossuth-díjas, a Magyar Népköztársaság érdemes művésze mondja. A Műcsarnokot a kiállításra jelentősen kibővítették. A nagy kiállításon 240 festményt, 200 grafikát és 150 szobrot mutatnak be. A közönség számára a művek értékelését megkönnyíti az alapos munkával elkészített katalógus, amely a tárlat anyagának teljes jegyzékét tartalmazza. Emellett a kiállítás keretében hetenkint kétszer ankétot rendeznek, amelyeken a legjobb művészek nyujtanak felvilágosításokat és válaszolnak a közönség kérdéseire. A megnyitás előtt a kiállítást bemutatják a nagyüzemi kultúrfelelősöknek is.

„ÖNBEN AZ ÚJ, SZ

Akik az életért

„A gümőkórt, amelyet hajdan ‚magyar betegség'-nek neveztek, egyre inkább háttérbe szorítjuk és 1952-ben 57 százalékkal kevesebben haltak meg ebben a betegségben, mint 1938-ban."
(Rákosi elvtárs beszédéből.)

A Szabadsághegyen van az ország egyik legszebb és legmodernebb tüdőszanatóriuma. A hatalmas épület messziről úgy fest, mint egy várkastély, melyet öreg fák sáncolnak körül. Csend van. Ebben az épületben is, mint az ország többi kórházában és szanatóriumában, dolgozók gyógyulnak, hogy visszanyerve egészségüket, újból hazamehessenek családjukhoz.

★

Az ambulancián nyílik az orvosi szoba ajtaja. Dr. Sirály Ferenc elvtárs főorvos egy pillanatra megáll, körülnéz, elmosolyodik, majd megszólal:

— *Férfibetegeket kérem a röntgenbe...*

Ezzel megkezdődik a napi munka. A röntgenben a főorvos és az osztályos alorvos megnézi a betegeket: kinek kell töltésre menni, kinek van más kezelésre szüksége. Fiatal ember lép be. A gép *„ernyője"* végigpásztázza a mellkas felületét. Az orvosok szeme figyelmesen nézi az előttük lévő képet. Az *„ernyő"* megnyugszik egy helyen, a főorvos rámutat egy pontra. Itt van a baj, de már javulni kezd.

— *Láz volt-e tegnap?...* — hangzik a kérdés. A beteg, aki hosszú ideje lázas volt, most már örömmel mondja: — *Tegnap már nem volt... Egy kis hőemelkedés, de jól érzem magam...* — Kissé elhallgat, majd nekibátorodva újból megszólal: — *Főorvos elvtárs, sokáig kell még ült feküdnöm?* — Az orvosok elmosolyodnak a kérdésen. Sokat hallják. A főorvos nem is késik a válaszszal. — *Annak is eljön az ideje... Türelem kell hozzá. Igen szépen javul az elvtárs. Úgy gondolom, ma ismét megtöltjük.*

— *Nem kell izgulni, meglátja, nem is veszi észre és máris kész.*

Ez a pár nyugodt szó ilyenkor gyengéd simogatásként hat és biztosít arról, hogy az osztályos alorvos mindent elkövet, hogy ne okozzon felesleges fájdalmat. Míg a beteg erre gondol, az orvos gyors, de óvatos mozdulatokkal dolgozik.

★

Egy másik beteg ágyát állták körül az orvosok. A beteg szíve kezdett gyengén verni. Az orvosok *Sirály* főorvost figyelték. (ltés — ez a megállapítás. — g egy tűt kell beszúrni... agyon lassan megy. — A s elvtárs, adjon injekciót, gy a szív kibírja a nagy m rhelést... — Hosszú, vastagab t hoztak és gumicsövet. A b már fulladt és igen erős fáj asított belé. A főorvos észrev azt is, nyugodt hangon szólalt: — Nyugodtan kell dni... nem szabad mozog meglátja nemsokára kön b lesz.

Három nap éjjel-nappa tartott a küzde Az orvosok már fáradtak k. Szemük vörös volt az lanságtól, de nem tágítottak beteg mellől. És győzött az ánt küzdeni akarás embe suk életéért. Mindez nem v iábavaló: a beteget megm tték az életnek.

Az óra mu ja már 11 óra felé jár, ami *Sirály* főorvos belépett a sz a, még a legcsüggedtebb g arca is felderült. Mind p újból és újból megkérd betegtől: — *Hogy érzi n t?* — és ez a kérdés soha válik unalmassá. Mindig edezhető benne valami új, g érdeklődés.

Amikor b a szobába, megáll a beteg a előtt. Figyelmesen nézi zlapot és időnkint felteki betegre. Már

276

Befejezte munkáját a harmadik magyar képzőművészeti kiállítás zsürije

Nagyban folynak az előkészületek a december 19-én megnyíló harmadik magyar képzőművészeti kiállításra. A kiállításra jelentősen kibővítik az újjáépített Műcsarnokot is. Elkészül az impozáns méretű szoborterem a hozzátartozó négy kisebb helyiséggel együtt, ezenkívül két nagyterem is.

A kiállításra festőink, szobrászaink komoly, elmélyült munkával készülnek. A beküldött képek, szobrok száma emelkedést mutat. A zsürinek nem könnyű közel kétezer alkotás közül kiválogatni azokat a festményeket, grafikákat, szobrokat, kisplasztikákat, amelyek kiállításra kerülnek.

Közel hétszáz festmény, ötszáz szobor, sok grafika és karikatúra szerepel a kiállításra beküldött munkák között.

A zsüri december elsején kezdte meg az alkotások elbírálását és ezt a munkát csak most fejezték be.

Fejlődés a témaválasztásban

— *A látottak alapján elmondhatjuk, hogy a harmadik magyar képzőművészeti kiállítás minden tekintetben felülmúlja a megelőzőeket* — mondotta Benedek Jenő Munkácsy- és Kossuth-díjas festőművész, a zsüri egyik tagja.

— Örvendetes jelenség, hogy képzőművészeink újabb lépéseket tettek a szocialista realizmus útján.

Ez főképpen a témaválasztás terén mutatkozik meg, de elmondhatjuk, hogy művészeink többsége magasabb művészi színvonalú képekkel készül a kiállításra. A bíráló bizottságban az élvonalbeli művészeken kívül részt vettek a társadalmi szervezetek küldöttei is, de a legnagyobb érdeklődéssel várjuk, hogy majd a kiállításon látottak alapján a dolgozók, akikről és akikhez szólnak a festmények, szobrok, mondják el majd véleményüket, bírálatukat, mert bizonyos, hogy képzőművészeink ebből sokat tanulhatnak, felhasználhatják további munkájukhoz.

— *Az egyes alkotásokat elő-*

ször szakzsürik bírálták felül, — folytatta Benedek elvtárs. — *Ezek már november 25-én megkezdték a munkát, véleményezték, osztályozták az egyes alkotásokat, amelyek a zsüri elé kerültek. A bíráló bizottság, amelynek tagja vagyok, igyekezett alapos munkát végezni.*

Az alapvető szempont az volt, hogy az egyes művészek alkotásai mennyiben felelnek meg a szocialista realizmus követelményeinek.

Egy-egy képről gyakoriak voltak az eltérő vélemények és sokszor egyetlen festmény elbírálása egy-másjelórás vitát vált

Milyen képek készült

Nagy érdeklődés mutatt *Szőnyi* István és *Domanov* Endre faliképei iránt, amel nek vázlatait már a tavaszi iaton bemutatták. A falikép a művészek a moszkvai áll magyar mezőgazdasági kiál pavilonja részére festették.

Glatz Oszkár, akinek 80. letésnapját nemrégiben ünn ték, Magyarországon tanuló reai gyermekeket festett *Bencze* László képén Rákosi társat ábrázolja, amint *Ko* Zoltánnal és *Lőcsei* János hanovistával beszélget. *Ben* Jenő képének témája: *a dolg a terveljesítésről írnak le Rákosi elvtársnak.*

A tavalyi képzőművészeti állításon nagy sikere volt a *dár—Konecsni* festőművésze zös alkotásának, amelyen D

Györgyöt ábrázolják tiszaparti táborában.

A kollektív munkának ez a sikere is bizonyára hozzájárult ahhoz, hogy idén több kiváló festőművészünk szerepel közös alkotással a kiállításon.

Így: *Mácsai* István és *Breznai* József hatalmas méretű képükön az 1874-es aratósztrájkok egyik jelenetét festették meg. *Imre* István és *Szentgyörgyi* Kornél közös alkotása kedves, derűs epizódját mutatja be a néphadsereg és a dolgozó nép kapcsolatának.

Az állatkerti

(rege)

...s tanulásáért

ellenállhatatlanabbul tör ut
politikája ellen — az egy
küzdő mozgalom. Ez a m
sabb átütő erejűvé, ahogy
német jobboldali szociálde
togatók nyugatnémetorszá
a mai napig is megpróbál
dést" a háborús különszer
olcsó vásári komédiásként
egész sora bizonyítja: az
adták a nácizmus és az a
„házassági bizonyítványár

A Nyugat-Németorszá
zafias mozgalom hullámai
német népnek mind jobba
mind világosabban látja, n
nyugatnémet hazafiak erejét m
pedig tovább növelik azok a ke
sok, amelyekkel a német egység...ozgalom szilárd bázisának
— a Német Demokratikus Köztársaságnak — dolgozói sietnek
nap mint nap az Elba nyugati partján élő és harcoló testvé-
reik segítségére.

...s támogatá-

A népek bécsi béketalálkozójának napirendjén egyik köz-
ponti kérdésként szerepel: mit kell tenniök a béke híveinek
azért, hogy a nyugatnémetországi háborús tűzfészket a béke
biztos támaszpontjává változtassák. Néhány nap és a béke
nagy találkozóján a világ minden nyelvén tanácskozni fog-
nak erről a fontos kérdésről. A tanácskozók között ott lesz-
nek a magyar nép küldöttei is, akik tolmácsolják népünk
szolidaritását a német hazafiak hősies harca iránt. Népünk
a véste Sztálin elvtársnak egy egységes, békeszerető
ország fennállásának jelentőségéről mondott szavait és
vallja egy emberként: a német egység magyar ügy is.

...kozik
...szky
...lyek-
...tár-
...beket
...andó
...lítás

...szű-
...epel-
...ko-
...meg.
...elv-
...dály
...szta-
...edek
...ozók
...velet

...ki-
...Ká-
...s kö-
...ózsa

...PI EBÉD UTÁN

...hogy igen. Amint ... belépek a szobába, ...y apám bentről, az ...ül figyelte az „ese-...z ő arca is mosoly-

... már ez a malac — ...ókedvűen, majd tré-...záteszi: — Lesz jó ...urka, sunka.

...n, tagolva, szinte me-...a szavakat. Valami-... ugyanígy sorolta fel ... finomságot, a kü-...sak az, hogy akkor a ...észen más volt és ...dott, az tényleg mese nap. A napi öt kiló szén már végefele járt, a szoba lassan hűvösödött, s mi összebújva ültünk a kályha mellett. Estefelé már újból az éhség marta gyomrunkat. A kisebbek sírtak: „Anyu, éhes vagyok". Egy anya számára nincs a világon nagyobb fájdalom, mint gyermeke szájából ezt a szót hallani és ugyanakkor tehetetlennek lenni.

— Feküdjetek szépen le, mire felébredtek, megint lesz kenyér.

Éhes embert sem lehet ezzel kielégíteni, hát még gyermeket. A kicsik már kórusban sírtak, mikor apám tettetett erélyességgel odaszólt:

— Csend legyen! Ha jók lesz-tek, mesélek nektek. — És már kezdte is a csodazsákról szóló mesét. Ezt szerettük a legjobban, mert ebben aztán nagyon jó dolgok voltak. Ebben a mesében volt az a híres „terülj asztalkám", amit a mesebeli ember a csodazsákból kirázott. S mikor apám odáig jutott a mesében, hogy „volt ott aztán azon az asztalon minden: hurka, kolbász, sunka, finom borocska", ő is nagyot nyelt, mi pedig szájtátva hallgattuk, s a könnytől még csillogó szemmel figyeltük apám mesélő száját. Mikor aztán lassanként elszenderedtünk, nagyon sok ilyen „mese-vacsorában" volt részünk az

Esti Budapest
LAPKIADÓ VÁLLALAT
HIRDETÉSFELVEVŐ SZOLGÁLAT
BUDAPEST, VII., LENIN-KÖRÚT 9—11
TELEFON: 227-651, 221-285
1952 DEC. 9

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT

BENEDEK JENŐ

KOSSUTH- ÉS MUNKÁCSY-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ

IFJ. BENEDEK JENŐ

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYITÁSÁRA
1987. ÁPRILIS 16-ÁN,
CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRÁRA

MEGNYITJA:
D. FEHÉR ZSUZSA DR.
MŰVÉSZETTÖRTÉNÉSZ

A TÁRLAT MEGTEKINTHETŐ:
1987. ÁPRILIS 16—29.

KÉP CSAR NOK

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA
BUDAPEST V., VÁCI UTCA 25.

F. k.: Köteles István

Interpress — Budapest

TÁRLATVEZETÉSEK

a kiállításon

November 21-én, vasárnap délelőtt 11 órakor:
Dr Pogány Ö. Gábor

November 25-én, csütörtökön délután 5 órakor:
Dr Scheiber Mária

November 28-án, vasárnap délelőtt 11 órakor:
Dr Fehér Zsuzsa

★

KÉPZŐMŰVÉSZETI ELŐADÁSOK

a kiállítóhelyiségben
vetített képekkel

November 24-én, szerdán délután 6 órakor:
A SZÍNEK SZEREPE A FESTÉSZETBEN
Előadó: **Szentiványi Lajos**

December 1-én, szerdán délután 6 órakor:
A VONAL ÉS A FORMA SZEREPE A FESTÉSZETBEN
Előadó: **dr Kampis Antal**

December 8-án, szerdán délután 6 órakor:
FESTŐI KOMPOZÍCIÓK
Előadó: **Szegi Pál**

Belépés díjtalan

★

KÖVETKEZŐ KIÁLLÍTÁS

CSÁKI-MARONYÁK JÓZSEF

festőművész és

SOMOGYI JÓZSEF

szobrászművész
gyüjteményes kiállítása

December 4-töl december 19-ig

A Fővárosi Népművelési Központ

képzőművészeti vonatkozású tanulmányi kirándulásai, tárlatvezetései

November 20., szombat

Szentiványi Lajos festőművész műterme. Gyülekezés délután ½5 óráig a IV., Deák-tér 3. sz. előtt. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint.
Előadó: *Török Tivadar* festőművész-tanár.

November 21., vasárnap

Duray Tibor festőművész kiállítása a Rózsa Miklós szalonban. (V., Sztálin-tér 3.) Gyülekezés délelőtt 10 óráig a Szalon bejáratánál. Részvételi díj nincs.
Előadó: *Végvári Lajos.*

November 27., szombat.

Czene Béla festőművész műterme (XIV., Szente-u. 31). Gyülekezés délután ½5 óráig a 67-es villamosnak az Erzsébet királyné-úton, a Rákos-pataknál levő megállójánál. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint.
Előadó: *Török Tivadar* festőművész-tanár.

November 28., vasárnap.

XIX. századi magyar festők műveinek kiállítása a Szépművészeti Múzeumban. Gyülekezés délelőtt 9 óráig a Múzeum Hősök-terén levő főbejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint.
Előadó: *Végvári Lajos.*

December 5., vasárnap.

Középkori és reneszansz-kori szoboremlékek gipszmásolatai a Szépművészeti Múzeumban. Gyülekezés délelőtt 9 óráig a Múzeum Hősök-terén levő főbejáratánál. Részvételi díj kedvezményesen 1 forint.
Előadó: *dr Kampis Antal* egyet. m.-tanár.

Minden pénteken délután 6 órakor

IRODALMI DÉLUTÁNOK

a kiállítóhelyiségben.

Belépés díjtalan

Felelős kiadó: dr Faludi János
Székesfővárosi házinyomda Budapest, IV., Közp. városháza — 115583
Felelős vezető: dr Mihalik Gusztáv

A FŐVÁROSI NÉPMŰVELÉSI KÖZPONT
KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLÍTÁSAI

VII., Rákóczi-út 30., félemelet

XXI.

BENEDEK JENŐ

festőművész
műveinek kiállítása

1948 november 18-tól december 1-ig

✦

A katalógus díjtalan

Benedek Jenő új képei

A Szolnoki Művésztelepről kerültek a kiállításra e művek. Földrajzi vonatkozásaik már bizonyos mértékig meg is határozzák jellegüket. Az alföldi festészet egyik változatát van alkalmunk általuk megismerni, azokat a formai és tartalmi sajátságokat, melyeknek a siki emberek művészetében komoly hagyományuk van. Tornyai János föllépése óta kétségtelenné vált, hogy különösen a Tiszatáj, de az egész Nagy Magyar Alföld félreérthetetlenül rányomja bélyegét az e területen dolgozó mesterek stílusára. Van valami fullasztó, s komorsága mellett is izzó az itt készült festményeken, melyek mindegyike éppen hangulati tulajdonságai révén a kifejezés lenyűgöző erejével hat. Nagy István kiteljesedése is Baja környékén következett be, amikor népi motivumai, egyszerű megoldásai éles megvilágításban jelentek meg, a balladai szűkszavúsághoz érzéki fényeket csatolt. Még Mednyánszky László egyes tanyai emlékein, Nagy Balogh János néhány kubikosán is megmutatkozik a tagolatlan távlatok megfoghatatlansága, a valószínűtlenné forrósodó sugárzás hatása. A legtipikusabb példát Koszta József szolgáltatta, aki a festőiséget helyi tulajdonságokkal ruházta fel, a megvilágításban, fűtöttségben, feszültségben olyan fokozatokat ért el, melyek a szentesi menybolt villódzásai nélkül el sem képzelhetők. Rudnay Gyula vagy Holló László további részleteket tettek még hozzá az alföldiség színskálájához. Valamennyien indulatos őszinteséggel számoltak be tapasztalataikról; a tónusok intenzitásának növelésében hangsúlyozott állásfoglalásuk tükröződik. Aki vidékeink nyomorúságát látta, szegényparasztságunk középkori helyzetét tanulmányozhatta, képtelen volt nyugodt hangon szólni; emberi szolidáritástól vezérelve önkénytelenül is hangosabb beszédbe fogott. Még a higgadtnak és egykedvűnek látszó, de mindenképpen tárgyilagos Fényes Adolf se bírta kellő nyugalommal, s játékosnak, stilizálónak indult mesekorszakába is mind több kísérteties, szorongató elem vegyült.

Az örökséget Benedek Jenő vette át. Kortársai, ha külsődlegesen vállalják is a táj szellemét, inkább csak a nagyok utánzására telik érdeklődésükből. Benedek Jenő egész idegrendszerével, minden figyelmével a probléma felé fordul. Tudja jól, hogy az ország közepén, az éghajlati szélsőségek, bárgyú szokások, mozdulatlan vágyak szövevényében minden mű megalkotása mindjárt a társadalmi felelősség kérdését is fölveti. Az igazi tehetség tehát érzékeny szívvel közvetíti környezetének jelenségeit, a közösség mozgását, az embernek és világának összefüggő ügyeit. Akkor kezdi megérteni saját hivatását, amikor az eseményekben és jellemekben, a tárgyak természetében és az élet ízeiben törvényszerűségeket fedez föl s azokat lerögzíteni kívánja.

Benedek Jenőnek súlyos mondanivalói vannak szociális élményeiről. Ez a közlendő olyan terhes, hogy megnyilatkozásai szinte pesszimisztikusnak hatnak. A tiszai életforma és a sok történelmi megpróbáltatás talán indokolná a döbbenetet, ha a szemléletesség valahogy mégis a kibontakozást bizonygatná. Pedig legtöbbször csupán a dokumentumig jut el, a festés drámai keménysé
teremtéséig, addig a pontig, ameddig az a
mindössze tudomásulvételre szorul. A kompo
lógiailag még esetlegesek, a téma megállapító,
nevelő, a földolgozás módja a realizmust éri
a magatartás bizonytalan marad. Holott ilye
ábrázolással már nem kellene tétovázni, a föl
és a szocializmus útján a nemes faktúrát, a helye
a megjelenítő színkezelést eszmei szempontok
tésére lehetne használni. Nincs senki, aki
felületek klasszikus műgondját úgy megközel
Benedek Jenő; s csak kevesen vannak, ak
szakmai irányelv segítségével oly szilárd össz
produkálnának, mint amilyenek a kiállított
A harsogó fénycsúcsok, zárt foltok, meggon
színek, töretlen harmóniák szervesen illeszked
mellé, s szerepük végső fokon valamely tárgy
előadása. A mesterségbeliség és tartalmiság öss
hetősége ilyen kiváló minőség mellett már ön
elegendő kell legyen pozitív állásfoglalás

A veszélyes kétségeket hordozó munkamó
van viszont építő tanulság a mai művészetelm
számára, s ez az érzelmi anyag leplezetlen
Művészünknek van bátorsága gátlástalanul beé
tásaiba lelkiállapotát, lobogó kontrasztok révé
rettenetét, vagy simulékony árnyalatokkal elá
hatottságát. Hogy ez a lelkiállapot még mindig g
oktalan aggályokkal teli, az lehet helytelen,
tünet figyelemreméltó. Perspektivát nyujt u
eszményesítéshez, vitathatatlanná teszi, hogy
felfogás összekapcsolható a romantikus hajlamo
az elvek tisztázódásának előrehaladottabb peri
a meggyőződés megerősödésével, az ideológiai
biztonsága esetén a szocialista világnézet kéz
képzőművészeti megfogalmazásához segíthet. Be
nekibuzdulásai és elszontyolódásai, fortisszimói
reménykedései és letargiái olyan skálát nyitna
alakítás terén, hogy a legteljesebb emberi közl
legmagasabbrendű gondolatok illusztrálásáh
Ha a valósághűséget a meggyőzöttség indulata s
a látomásosság izgalmával hatja át, az erreva
az új történelmi korszak uralkodó eszméjének k
is alkalmassá teheti mesterét. *Pogány*

k meg-
helyzet
k ideo-
kevéssé
viszont
nyszerű
is után
hnikát,
gjelení-
nyezett
, mint
tységes
ásokat
ények.
lokál-
gymás
pontos
yeztet-
ban is
telére.
ben is
viták
nléte.
alko-
áltani
meg-
kodó,
aga a
is az
alista
. Ami
ában,
retek
ható
Jenő
ianói,
festői
ez, a
rezet.
már
szség
ésére
ábor.

BENEDEK JENŐ FESTMÉNYEI

OLAJFESTMÉNYEK:

1.	Egyedül	3.000 Ft
2.	Nő mandolinnal	3.000 «
3.	Ketten	3.000 «
4.	Anya	3.500 «
5.	Önarckép	2.000 «
6.	Lovas	2.000 «
7.	Lovas	2.000 «
8.	Hazafelé	2.000 «
9.	Munka után	2.000 «
10.	Favágók	2.000 «
11.	Utcai jelenet	2.000 «
12.	Asszony és tehén	2.000 «
13.	Mosónő	2.000 «
14.	Vázlat	2.000 «

VÍZFESTMÉNYEK:

15.	Munkás	500 Ft
16.	Ember és ló	500 «
17.	Séta	500 «
18.	Hazafelé	500 «
19.	Tehén	500 «
20.	Nő	500 «
21.	Maszk	500 «
22.	Asszonyok	500 «
23.	Lovas	500 «

RAJZOK:

24.	Önarckép	500 Ft
25.	Emberek	500 «
26.	Anya	500 «
27.	Várakozás	500 «

BENEDEK JENŐ festő, Kossuth- és Munkácsy-díjas
Kecskemét, 1906

Festészeti tanulmányait Kecskeméten, Révész Imre vezetésével kezdte, majd 1927-32-ig Benkhard Ágost növendéke volt a Főiskolán. A harmincas években hosszabb időt töltött Olaszországban, később Romániában, Bulgáriában, Ausztriában és Németországban járt tanulmányuton. Felszabadulás után egy ideig a Szolnoki Művésztelepen dolgozott, majd a Művészeti Gimnáziumban volt rajztanár. 1928 óta kiállító művész, 1944-ben az Ernst Muzeumban, 1952-ben a Nemzeti Szalonban, 1972-ben Zalaegerszegen volt gyüjteményes kiállitása. 1950-ben Munkácsy-díjat, 52-ben Kossuth-díjat kapott. - Derüs, optimista hangu élet- és tájképek festője; a közérthető, valósághü előadásmód sommázott formaadással, ragyogó fény- és szinkontrasztokkal párosul művészetében.

Művészéletrajzok 197

1021

KORTÁRSMŰVÉSZEK BEMUTATÓJA SZENTEGÁTON

Mányi Lajos, a Szigetvári Állami Gazdaság közművelődési főelőadója nem kis büszkeséggel mesélte el a szentegáti kastély múltját. A még mindig jó állapotban levő épületet 1842-ben kezdték építeni, s 1896-ban készült el. Az utolsó tulajdonos báró Biedermann Imre volt.

Talán maga Biedermann sem hitte, hogy egykoron a magyar képzőművészet kiemelkedő egyéniségei állítanak ki a Szigetvár melletti kastélyban. Az állami gazdaság és a Képcsarnok Vállalat olyan mesterek alkotásait vonultatta fel a november végi kiállításon, mint *Benedek Jenő, Xantus Gyula, Varga Imre, Schéner Mihály, Scholz Erik, Tardi Sándor, R. Kiss Lenke, Renner Károly* ...

Bizonyára sokan fordultak meg ezúttal az ideiglenes kiállítótermekben, akik még nem voltak képtárban, múzeumban, de talán még nagyobb városban sem. Éppen ezért a gazdaság vezetői megszervezték, hogy azok is gyönyörködhessenek az alkotásokban, akik a peremkerületekben, a központtól messze élnek. Őket busszal hozták a helyszínre.

Látogatók
(Kiss György Pál felvételei)

Jócskán akadtak, akik nemcsak nézegették a képeket, hanem vásároltak is. *Döme József* lakatos hosszú eszmecsere után döntötte el feleségével, hogy melyik képet vásárolják meg. Végül is egy csendéletet választottak. *Özv. Tóth Gyuláné* kisegítő gépésztechnikus fiával nézte tüzetesen végig a kiállított alkotásokat. Hosszas keresgélés után ők is megtalálták a számukra legkedvesebbet. Nem számoltam pontosan, hányszor függesztették ki a „Megvásárolták" cédulát, de az alkotások többsége elkelt.

A dolgozók általában reggel indulnak munkába, késő délután, vagy este mennek haza. Amíg a kiállítás tartott, nem siettek. Képeket, grafikákat, kisplasztikákat tanulmányoztak, beszélgettek, vitatkoztak a mesterek alkotásairól. *1976 novemberében, Szentegáton, az állami gazdaság központjában.*

Riskó Géza

Plakát
a Galériába

Az olajfestmény, a plasztika k
zist jelent — a plakát tájékoztat,
rel felszólít.

Most mégis együtt látni a Ne
Galéria Olasz tájképeivel, mito
alakjaival a különös gyűjtemény
történelmi sorsforduló falragasza
plakátjait. Az egykor félig letépett
szefirkált és megrongált munkák
tisztán és gyüretlenül függnek a
mintha mindig ilyen békésen éltek
na egymás mellett *Uitz Béla* vör
tonái és a 29-es honvédek hangv
nyének virágos szívbe foglalt dun
gyalkája. Az utókor bámul, keres
szépet, a kellemeset, a humoros
helyettük sokszor szecessziós túlzs
ságot, meghökkentőt, ízléstelent
lunk. Persze, vannak itt olyan mű
tások is, mint *Filo* híres „*Nem!*" p
ja, a náci csizma talpán horogk
tekkel, vagy *A fasiszta fenevad*
menekülhet című *Ék Sándor* n

BUDAPESTET

1976 DEC 8
PESTI MŰSOR
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-148, 340-126
SAJTÓFIGYELŐ

munkája
től való, az Oszt-
Monarchiát ábrázoló kétfe-
jű sast nyomja a koporsóba. 1919-ben
születtek *Pór Bertalan, Berény Róbert*
és a már említett Uitz Béla kiáltásai:
Világ proletárjai egyesüljetek!, Fegy-
verbe! Fegyverbe!, Vöröskatonák előre!

Az 1920—1944 közötti *Télapó, A vö-*
röskereszt működik, az 1944—45-ös *an-*
tifasiszta falragaszok pedig talán az
egész kiállításon a legtalálóbbak, a leg-
sikerültebbek. S még néhány plakát a
felszabadulást követő évekből. *Balla*
Demeter májusfájából és *Reich Károly*
gyermeknapi köszöntőjéből nyugalom

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1973 JUN 15

Népszava

Benedek Jenő festő-művész

— A Képcsarnok Vállalat veszprémi termében csütörtökön megnyitották a Balatoni tájak című kiállítást. A Balaton-partra és Veszprémbe látogató turisták húsz festő harminc művészi alkotását láthatják június végéig. A „magyar tengert" ábrázoló alkotások szerzői között Benedek Jenő, Csáki Maronyák József, Imre István Kossuth-díjas művészek is kiállítottak.

2 3 4 5 6 7

2 3

Jenő Benedek sen.

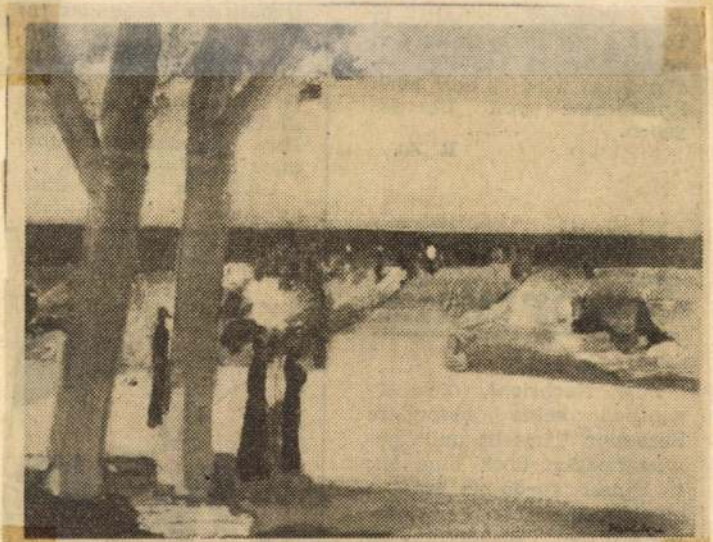

Jenő Benedek sen.: Herbstlicher Balaton (Öl)

Budapester Rundschau, 1974. Febr. 4.

Benedek Lenő festő

A Magyar Valóság kiállítása

Szabad Nap 1948 ápr 21 40

Benedek Jenö festö.

Szab.Nép.1950.199.sz.aug.27. 11.l.

Benedek Jenő festö.

Szab.Nép.1950.199.sz.aug.27. 11.l.

Benedek Jenő festő

Szabad Művészet. 1930 IV. 8/2. 294-295

A Munkácsy Mihály-díj első kitüntetettje

Benedek Jenő festő

Szabad Művészet. 1950 IV. 8. 297-302

Kis lexikon

Benedek Ferenc festő

Szabad Művészet. 1950 IV. 321-330

Szegi Pál: Művészek gondozója

Kirimi

Benedek Jenő

Jelző

Irodalmi Ujság 1953. jan. 1. 6. old.

Kirimi

Benedek Jenő festőművész.

Irodalmi Ujság, 1954. jul. 31. 9. old.

kiszimi

Benedek Jenő festőmüvész.

Irodalmi Ujság, 1954. jan. 16. 1. old.

Kiszimi

Benedek Jenő

Lvod. Njoág, 951. nov. 8. 4. old.

Benedek Jenö festö.

Uj Világ.1950. 34.sz. aug.24. 7.l.

Benedek Jenő festő

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 1. sz. 30-32. o. Kiállításokk.

Rippl-Rónai Társaság kiállítása a Nemzeti Szalonban.

Benedek Jenő festőművész

Művelt Nép, 1951 II. éf.1.sz.13

"A honvédség házában "

Benedek Jenö festö.

Szab.Nép.1952.70.sz.márc.23. 2.l.

Benedek Jenö festö.

Szab.Nép.1955.122.sz.május 25. 8.l.

Benedek Jenö festö.

Szab.Nép.1952.64.sz.márc.16. 4.l.

Benedek Jenő

A realizmus utja

Magyar Nemzet
1950.VI.éf.222
Széchenyi kvt.

Benedek Jenő

Előzetes beszámoló az I. Magyar Képzőművészeti Kiállitásról

Magyar Nemzet
1950.VI.évf.192
Széch.kvtár

Végvári Lajos

Benedek Jenő

Vitaest az I.MKK.tanulságairól a Képzőmüv.Szöv.-ben

Magyar Nemzet
1950.VI.é.262.sz.
Széch.kvt.

Benedek Jenő

"Első Magyar Képzőművészeti Kiállitás"

Magyar Nemzet · Végvári Lajos
1950.VI.évf:195:sz.
Orsz.Széch.Kvt.

Benedek Jenő

Több mint 25o mütárgyat vásároltak meg eddig az I.Magy.Képzőmüv.Kiállitáson

Magyar Nemzet
195o.VI.é.23o.sz.
Széch.Kvt.

Benedek Jenő

Az első Magyar Képzőművészeti
Kiállitás

Magyar Nemzet
1950.VI.éf.194.
Szévh.kvt.

Végvái Lajos

Benedek Jenő

Album készül a KK válogatott müveiből

Magyar Nemzet
1950.VI.é.210.sz.

Széch.kvt.

Benedek Jenő

"Előzetes beszámoló az I.Magyar
Képzőművészeti Kiállitásról"

Magyar Nemzet Végvári Lajos
1950.VI.évf:192:sz.
Orsz.Széch.Kvt.

Benedek Jenő festő

Literatura, 1926.1.évf. 4.sz. 18.l.

Benedek Jenő.

Literatura.1926.1. évf. 4.sz. 18.l.

Benedek Jenő festő"

Magyar Csillag, 1944 IV. 1

IV. évf. 7. sz. 440. o.

Farkas Zoltán: kiállítások.

Benedek Jenő festő

Szabad Művészet. 1950 IV. 11. 429-431

Radó János: Az I. Magyar Képzőművészeti
Kiállítás és a dolgozó tömegek

Benedek Jenő festő

Szabad Művészet, 1948

K. évf. 10. sz. 332.o. Kiállítási Naptár.

Benedek Jenő festő

Szabad Művészet, 1948

II. évf. 10. sz. 336. o. A Szabadművészet körkérdései.

Szolnoki csoport.

Benedek Jenőfestő

Szabad Művészet. 1951 V. 1. 25-27

Radoszay Dénes: Jegyzetek az I. Magyar Képzőművészeti Kiállításhoz

Benedek Jenő festő

Szabad Művészet. 1950 IV. 5-6-7. 232

(szélcdy) a pedagogus Képzőművészek Riállítása

Benedek Jenő festő

Szabad Művészet. 1951 V. 1. 31

(szegi) A vázlat és a mű

Benedek Jenö festö.

Szab.Nép.1951.94.sz.ápr.22. 7.l.

Benedek Jenö festö.

Szab.Nép.1951.225.sz.szept.26. 6.l.

Benedeka Janů pastor

Nyj Vsá hihaí
Nemzeti Spalon

Spalond Nyj 1948 dec. 28.-6.-

Benedek Jenő festő

Három kiállítás

Szabad Nép 1948 dec. 2-6.-

Benedek Jenö festö.

Szab.Nép.1951.232.sz.okt.4. 6.l.

Benedek Jenö festö.

Szab.Nép.1951.167.sz.jul.19. 6.l.

Benedek Jenö festö.

Szab.Nép.1951.259.sz.nov.4. 9.l.

Kitrimi

Benedek Jenő festőművész

Művelt Nép, 1954. szept. 26. 3. old.

Benedek Jenő.

Szab.Nép.1950.299.sz.dec.24. 8.l.

Benedek Jenő festő

Szabad Művészet, 1979

III. évf. 9-10. sz. 431.o.

Hirek. - Szolnoki művészek.

Benedek Jenő festő

Szabad Művészet, 1947

I. évf. 4. sz. 64. o.

kiállítások. – kéve kiállítás a

lemneti szalonban.

Kiriini

A tanács első ülése.

(Benedek Jenő Jesém.)

Prod. Ujság, 1951. nov. 8. 4. old.

Kirimi

Rémhírterjesztők.
(Benedek Jenő festménye)

Művelt Nép, 1954. szept. 26. 3. old.

Kirimi

Drága Rákosi elvtárs! Jelentjük...
(Benedek Jenő festménye.)

Szodalmi Ujság, 1953. jan. 1. 6. old.

Ellenségek

(Benedek Jenő fordítása)

Irodalmi Lapok, 1954. jan. 16. 1. old.

„Harafelé": Benedek Jenő festő műve.

Magyar Nemzet.
1948. XI. 25., 4. old.
(: Jenőmelő :)

Kitrimi

Csalási örömök
(Benedek Jenő festménye)

Művelt Nép, 1957 jul. 25. 4. old.

Kiszimi

Családi örömök.
(Benedek Jenő fesztménye).

Irodalmi Nyíg, 1954. jul. 31. 9. old.

Táblakép. Önarckép, Benedek

Szabad Művészet. 1950 IV. 5-6-7. 232

(szélecky) A pedagogus képzőművészek
Kiállitása

Festészet.

" Petrovszkij professzor magyar orvosok között " festette Benedek Jenö.
II.dij.

UJ Világ.1952.12.sz.márc.20. 7.l.

„Sáta": Benedek Jenő festőművész műve.

Magyar Nemzet.
1948. XI. 25., 4. old.
(:Bezárnoló:)

„Amony és tehén.": Benedek Jenő festőművén műve.

Magyar Nemzet.
1948. XI. 25., 4. old.
(: Jelenőmelé :)

Festészet: Benedek Tamás képe

A Magyar Valóság kiállításán

Szabad Nép 1948 ápr. 21 40

Festészet.

"Mit láttam a Szovjetunióban"

festette Benedek Jenö.

Uj Világ.1950.34.sz.aug.24. 7.l.

Táblakép. „Mit láttam a Szovjetu-
nióban," Benedek

Szabad Művészet. 1950 IV. 8 sz. 294-295

A Munkácsy Mihály-díjelső kiosztása

„Mosóno"": Benedek Jenő festőművész műve.

Magyar Nemzet.
1948. XI. 25., 4. old.
(: Bekémolé :)

Táblakép - „Munka után"

Benedek Jenő

Szabad Művészet, 1949

III. évf. 1. sz. 30-32. o. Kiállítások.

Ripp-Rónai Társaság kiállítása a Műcsarnoki Szalonban.

Benedek Jenő festö, Munkácsydij II.

Szab. Nép. 1950. 193. sz. aug. 20ö 7. l.

Kirimi

Benedek Jenő festőművész

Művelt Nép, 1954. jul. 25. 4. old.

Benedek Jenö festö.

Uj Világ.1952. 36.sz.szept.4. 2.l.

Benedek Jenő festő

Szabad Művészet. 1950 IV. 5-6-7 sz.
207-210

Szegi Pál: Hogyan Részletek
művészének az I. Magyar
Rajzművészeti Kiállitása

Benedek József

Én még ilyet sohasem láttam

Magyar Nemzet Zsolt Ágnes
1950.VI.évf.aug.27.
Széch.Kvt.

Benedek Kata

Magyar Művészet, 1926

538.0.

Művészeti élet. N.P.: Írásművészeti kiállítás.

Benedek Kató.

8 órai Ujság.
1930. XII. 14., 4.
(:Kritika.:)

BENEDEK JENŐ
festőművész.

Miskolc

Képtár

TKM 484

17. old.

id. Benedek Jenő

Szelid témákat – tájakat, tár-
gyakat, intimtereket, halk fi-
gurákat fest most azaban id.
Benedek Jenő.

H. Gy.: id. Benedek Jenő képei.
Tükör, 1977. február 13 – 41 lap.

id. Benedek Jenő, Kossuth- és Munkácsy-díjas a „Szocializmust építő emberek" című festménypályázat műveit állítják ki nov. 4.-én a Csontváry-teremben. – A művész is részt vett a pályázaton.

Rikó Béla: Rangos kiállítás a Csontváry-teremben.
Pesti Hírlap, 1976, nov. 10.

Id. Benedek Jenő

Az örkényi Művelődési Házban Aknay János festőművész kiállitása január 31-ig.

Id. Benedek Jenő festőművész kiállitása a Csók István Galériában február 1o.-ig tart nyitva.

A Studió Galériában Szüts Miklós grafikus kiállitását február 2.-án nyitják meg.- közli a lap kulturális eseményeket tudósító rovatában.

Élet és Irodalom, Bp, 1977. jan. 29.
XXI. évf. 5. sz. 8. lap.

Benedek Jenő, Kossuth-díjas festőművész

Fejes István, érek óta - a bajai iskola mellett, - szorgalmasan jár a városban élő Rudnay Gyula szabadiskolájába. Sok mindent megtanulhatott a mestertől. Tanulmányait Bpesten folytathatta, a Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban, ahol tanára Benedek Jenő volt.

Gergely Mihály: Fejes István feltámasztásáért.
Forrás, 1984. szept.

Benedek Jenő,

festőművény dajtépei a Képcsarnokban
„Mai magyar tépőművészet" c. kiállításra
szerepelnek.

Csonavád Magyar Hidak
1984 ny. 6.

id. Benedek Jenő

festőművén

Kesslemeten Fejes István mestere volt.

Hétfői Hírek

1981 nov. 30.

Benedek Gyula, kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész.

Salgótarján, a Képcsarnok kiállítótermében tegnap nyílt meg 16 festőművész képeiből kiállítás, melyen a művész képeiből is láthatunk.

Tolna m. Népújság, 1973. jún. 29.

Benedek Jenő

A szolnoki Galériában helyet kapott alkatása, aki ugyan elhagyta a szolnoki művésztelepet, de munkássága szerveren kapcsolódott a telep életéhez.

Láttuk, hallottuk.

1972. Júl. 7. Petőfi, 21.13/11/Ri.

Benedek Jenő, Kossuth-díjas festőművész

Zalaegerszegen kiállítását a napokban nyitják meg,

Új tárlatok.
Népszabadság, 1972. okt. 19.

BENEDEK JENŐ, festő

A Pécsi Modern Magyar Képtár 343 darabból álló Kunvári gyüjteményének jegyzéke.
Festmények, grafikák.
36./.-BENEDEK JENŐ,- Tehán,-akvarell,tus,papir,-
29.5+ 35 cm.-Ltsz.68.415.-306.old.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtar története, Uj szerzemények, I-. 301.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XIII. 1968. Pécs, 1971.

id. Benedek Jenő, Kossuth díjas művész

A Kunságban és a megje legtöbb területében lévő Képcsarnok Váll.-nál, az egykori szolnoki művésznek képeit keresik.

Csasztvai István: Művészet és közönség. Szolnok Megyei Néplap, 1969. febr. 9.

Benedek Jenő

Kossuth díjas festőművész

Zalaegerszegen nyílt kiállítása

október 19-én.

Népszava 1972 október 20

Zsold.

Benedek Jenő
festő

Lakásegyüttesünk a Képcsarnok helyiségében Benedek Jenő festménye láthatók XI. hó 4-ig.

-.- Kiállitási naptár
MŰVÉSZET, 1972.október-november - 80.oldal

1) Benedek Lenő
festő, Grafikus

A szolnoki Damjanich Múzeumban

van a) a 9 db.-os linómetszet-sorozat,

amelyet 1945 tavaszán hérétett.

Kaposvári Gyula ...
Jászkúnság 1970. 1-2. 26.

2) Benedek Lenő
festő, grafikus

A közmunkaváltság lesovására és nyilvántartására Zsembye Ferenc, Szolnok város polgármestere bélyeget terveztetett

Kaposvári Szymbe: B. J. kinématscete 26. Jánkúnság, 1970. 1-2. n.

3) Benedek Jenő

festő

B. J.-vel. A vázlatok alapján készítette el B. J. a linómetszeteket, amelyektől egyenkint 10-15 levonat készült.

Kaposvári Gyula: B. J. linómetszete...
Jánkúnság 1941-2, 26.

a) Benedek lenő

festő

A művén az eredeti levonatok egy sorozatát a szolnoki múz.-nak ajándékozta, szolnoki kiállítása megrendezésekor.

Kaposvári: B. J. linómetszete...

Jászkúnság, 1970. 1-2. 26. old.

5) Benedek Jenő
festő

A sorozat egyes darabjai:

1. Kubikos T. 31×25 mm, csak a bélyeg kingsmott pélokányát ismerjük.

Kaposvári Gyula: B. J. kinómetszete
Jánkúnság, 1970. 1-2. 26.

6) Benedek Tenő

festő

1 P-s bélyeg céljára készült.

Vastag keretbe foglalva, taligát

toló kubikost ábrázol, tőlőtte

Kaposvári Gyula: B. J. linómetszete...

Jászkúnság, 1970. 1-2. 26.

7) Benedek Jenő

festő

MUNKA és ÍP. szöveg, szögletesen kivágott betűkkel.

Kaposvári Gyula: B. J. linómetnete Jászkúnság, 1970 1-2. 26.

8) Benedek Ernő

festő

2. Zsákoló T. 31 X 25 mm, alul

jelezve: Benedek. Háromszínnyomó-

sú metszet. Sötétkék vastag keret-

Kaposvári Gyula: B. J. linómetszete

Jászkunság, 1970 1-2. n. 2-6.

9) Benedek Jenő

festő

ben és háttérben barnás-vörös színű, zsákot vivőmunkás, mellette és alatta fekete nyomással 2 P és MUNKA-felírás.

Kaposvári Sz: B. J. linómetszete

Lászkúnság, 1972. 1-2. 26.

16) Benedek Lenő
festő

3. Kovács T. 31 X 25 mm, alul jelezve: Benedek. Kékesfehete ugomósú linómetszet, vastag keretbe foglalt, vasmunkást ábrázol, vállán hakaposvár. Gy: B. J. linómetszete fáskúnság, 1970. 1-2. 26.

11) Benedek Lenő

festő

falmas pörölhyel, fölötte MUNKA

és alatta 5 P. szöveggel.

Kaposvári Gy: B. J. lineáretete ...

Jászkúnság, 1970. 1-2.

12) Benedek Lenő
festő

4. Munkás T. 31X25 mm. Alul jelezve: Benedek. Vastag vonalkeretben sötét háttérből kivillanó

Kaposvári Szabó: B. J. Linómetszete Jánhúnság, 1970. 1-2. 26.

13) Benedek Jenő

festő

gőzgép és vele kürzkódó munkás, alatta MUNKA, fölötte 10 P felirat.

Kanosvári fy: B. J. linómetszete Jászkúnság, 1940. 1-2. 26.

14) Benedek Jenő

festő

5. Zsákoló II., 33 X 25 mm, a-

lul jelezve: Benedek. Indiai vörös

sűrű linómetszet. Témájában és

Kanosvári Gy: B. J. linómetszete...

Jászkúnság, 1970. 1-2. 26.

15) Benedek Lenő

festő

megfogalmazásában rokon a 2sá-

koló T. metszettel, csak itt a sö-

tét háttér jobban összefogja a hé-

Kaposvári fy: B. J. kinómetszete...

Jászkúnság, 1970. 1-2. 26.

16) Benedek Lenő
festő

het, s a MUNKA, valamint a betűkkel kiírt + WSZP szöveg jobb elosztása.

Kaposvári Gy: B. L. kinómetszete 20. fászkúnság, 1970. 1-2.

17) Benedek Jenő

festő

6. Farágó, 32 X 25 mm, alul jelezve: Benedek. Az egyik legerőteljesebb, lendületes kompozíció. A

Kaposvári Gyula: B. J. linómetnete.. 29.
Jászkúnság, 1972 1-2. sz.

18) Benedek Lenő
festő

vastag keret, az alul és felül el-
helyezett MUNKA, illetve 30P szó-
vag jól fogja közre a fejszéjét ma-
kapossvári Gy: B. J. linómetszete
Jászkúnsag, 1970 1-2. 29.

19) Benedek Lenő

festő

gasra tartó munkást. A linó-

metszet széne indiai vöös.

Kaposvári Gy: B. J. linómetszete

Jászkúnság, 1970. 1-2. 29.

20) Benedek Jenő

festő

7. kubikos T. 32 X 25 mm, alul je-

lezve: Benedek. Témájában rokon

a kubikos T. metszettel, de a sze-

kaposvári fy: B. J. Linómetszete

Jászkúnság, 1970 1-2 29.

21) Benedek lenő

festő

vencsésebb háttérmegoldás és a MUNKA, valamint az ÖTVENP szavak felül, illetve ~~do~~ alul tösténő elhe-

Kaposvári Gy: B. J. linómetszete Jászkúnság, 1970 1-2. 29.

22) Benedek Jenő

festő

Nyezése sikerültebb kompozíciót e-
redményezett. A metszet színe in-
diai vörös.

Kaposvári Gy: B. J. ~~fő~~ linómetszete
Jászkúnsági, 1970 1-2. 29.

ifj. Benedek Jenő festőművész

A szolnoki Aba-Novák Teremben rendezett kiállítását március 14.-én nyitják meg, -közli a lap kulturális eseményekkel foglalkozó rovata.

Élet és Irodalom, Bp. 1974. márc. 9.
XVIII. évf. lo. sz. 2. lap.

ifj. Benedek Jenő festő

Szolnokon, az Aba-Novák-teremben rendezik meg kiállítását.

Magyar Nemzet, 1974. márc. 13.

23) Benedek Jenő

festő

8. Kovács II. 33 x 26 mm., jelezve

alul: Benedek. Kékesfehete nyomaton vastag keretem belül békonyabb

Kaposvári fy: B. J. kinómetszetei

Jászkunság, 1970 1-2. 29.

24) Benedek Lenő
festő

keretbe foglalt, meztelen felsőtestű, izmos vasmunkás, vállán súlyos kalapáccsal. Felül, illetve alul:

Kaposvári Gy: B. J. kinómetszete
Jászkúnság, 1970 - 1-2 29.

25) Benedek Jenő

festő

MUNKA és ÖTVEN P. felirattal

A metszet aljához grafitcsuzával la-

posi téglalap alakú keretben 50 P szö-

Kaposvári Gy: B. J. kinómetszete...

K. Jászkúnság, 1970 1-2. 29.

26) Benedek Jenő
festő

veg van írva. Ez tervezet ahhoz, hogy a bélyegként kinyomtatott pél-dányokon alul - perforálással is

Kaposvári Gy: B. J. linómetszete
Jászkúnság, 1970. 1-2. 29.

27) Benedek Jenő

festő

elvárásztva – a mestszeten feltüntető

pengő érték ilyen módon legyen

kinyomva számokkal.

Kaposvári Gy: B. J. kinómetszete

Jászkúnság, 1970. 1-2. 29.

28) Benedek Jenő

festő

9. Munkás II. 32 X 28 mm. Jelez-
ve alul: Benedek. Indián vörös sú-
nű, a többitől legjobban eltérő,
Kaposvár, Gy:
Benedek Jenő linómetszete.
Jászkúnság, 1970 1-2. 29.

29) Benedek Jenő

festő

szögletes alakú nyomat. Vastag keretben a Munkás T. témájához hasonló rasmunkás, annak tükörkép-

Kaposvári Gy: B. J. linómetszete

Jászkúnság, 1970. 1-2. 29. 29.

30) Benedek Jenő

festő

szerű változata, de a háttér leve-

fősebb megoldású, a MUNKA és a

SZÁZ P szöveg felül és alul történt-

Kaposvári Gy: B. J. kinómetszete...

Jászkánsaj, 1972 1-2. 29.

31) Benedek Jenő
festő

nő elhelyezése jobb kompozíciót
eredményez.

Az elhészült nyomódúcokról. szol-
Kaposvári Gy: B. J. linómetszete
Jászkúnság, 1970 1-2.

32) Benedek Jenő

festő

nokon, a Pólya Tibor u. 4. sz. a-

latti Saskadi-féle nyomdában

tőbbezer példányban készültek a bé-

Kaposvári Gy: B. J. linómetszete...

Jászkúnság, 1970. 1-2

33) Benedek Jenő
festő

Lyagok többféle színű papíron, szí-
nes nyomdafestékkel, perforált és
vágott széllel.

Kaposvári Gy: B. J. linómetszete
Jánkúnság, 1970. 1-2. 29.

34) Benedek Jenő

festő

A „Munka" bélyegsorozat linómet-
szetei 1945 febr. és ápr. között kés-
szülhetett. Eredeti felhasználásár
Kaposvári Gyula: B. J. linómetnete.
Jászkúnság, 1970. 1-2. 29.

35) Benedek Jenő

festő

va nem került, városi bélyeghéret

1945 nyarán használatba került.

Részletes feldolgozása:

Kaposvári Gy: B. J. kinómetszete...

Jászkúnság, 1970. 1-2. 23.

36) Benedek Jenő

festő

Zelay Ferenc: „Szolnok város illetékbényegei." c. tanulmányában.

Bemutatása: A Szolnoki Bényegkaposvári Gy: B. J. linómetszete... Jászkúnság 1970. 1-2. 30.

37) Benedek Lenő

festő

gyűjtőkör rendezésében a szol-
noki bélyeghiáll.-on 1970 márc.-
-ban.

Kaposvári Sg: B. J. Linómetszete 30.
Jászkúnság 1970. 1-2.

38) Benedek Jenő

festő

A bélyegsorozathoz készült

8 ~~fa~~ linómetszet repr.

Kaposvári fy: B. J. linómetszete.

Jászkúnsag, 1970. 1-2. 30.

Benedek Jenő

1944-ben a szolnoki Művésztelepi Egyesület vezetősége még megtartja ülését a Fészek Klubban s ezen a telep uj vendégtagjának Benedek Jenőt választotta meg.

Rideg Gábor: Szolnoki művészet '72

Alföld 1972/6 50old.

Benedek Jenő Gestimüvész

Zalaegerszegen nyílt Ziáltitaja

Magyar Nemzet 1972 oktober 18 5. old.

Id. Benedek Jenő

A „kiállítási naptár" említi (X.19 – XI.4.; Zalaegerszeg).

Művgyűjtő, 1972/3. sz.

Benedek Jenő
A szolnoki művésztelep felszabadulás
utáni első tabori közös volt.

Rideg Gábor: Szolnoki művészet '72

Alföld 1972/6 1171old.

BENEDEK JENŐ, festő

A szolnoki Művészt lepet hivatalosan tulajdonképen csak 1901.-ben alapitották. Körülbelül tizen voltak az alapitó tagok, de később mások is csatlakoztak. Igy Pólya Tibor, majd a felszabadulás után Benedek Jenő is. 5.old

Molnár Auréll: Az Alföld Századai 3.old

Művészek, Múzeumi Magazin, 1971. 1.sz. Bp.

Benedek Jenő

partizánjai a festői jellemzés legjobb eredményeit képviselik mai piktúránkban, az arcok érzékletes megmotiválása, a színek meggyőző anyagi értéke jelentős sikere művészetünknek.

Pogány Ö.Gábor Befejezetlenség és minőség

Kritikák és képek 1945-75 Bp.Corvina 1976.

121.old.

Benedek Jenő

„Partizánok" c. festményén szinte a magas szimmetriás portréábrázolás révén valnak történeti hősökke a magyar parasztok.
(Szabad Művészet 1955/6-7. 244-249. p.)
Aradi Nóra: Történeti képek a 10 éves kiállításon

Kritikák és képek 1945-75 Bp.Corvina 1976. 158. old.

Benedek Jenő

Zsánerképei szerepelnek az I.Magyar Képzőművészeti Kiállitáson - emlitve

Szegi Pál:A müfajok gazdagsága
/Szabad Müvészet,1950/9 321-330.old./

Kritikák és képek Bp.Corvina 1976
1945-75

116.old.

Benedek Jenő

„Benedek falum" c. képe emlékére

Pogány Ö.Gábor Befejezetlenség és minőség
Kritikák és képek 1945-75 Bp.Corvina 1976.

122.old

Benedek Jenő, kstő.

L: Altorjai István

Tüskés Tibor: Képzőművészek műhelyében 1083-1090.o.

Jelenkor, Pécs 1976. dec. 12/XIX.

id. Benedek Jenő

id Benedek Jenő kiállítása a Lók Galériában megnyílt.

-----:Kiállítási naptár.
Művészet, 1977. február - 48. oldal.

id. Benedek Jenő –

Szelid témákat – tájakat, tár-
gyakat, intim terehet, hulk em-
berfigurákat fest mostanában
id. Benedek Jenő.

Horváth György: Denyén Attila emlékkiállítása.
Tükör, 1977. február 13–41. oldal.

id. Benedek Jenő

A tárlaton lenő képek fő mű-
foja az élet kép és a táj kép.
Jellegzetes magatartása a
megjelenő szemlélelődés.

Horváth György: Denyén Attila emlékkiállítása.
Tükör, 1977. február 13–41. oldal.

id. Benedek Jenő, festő

— A CSÓK ISTVÁN GALÉRIÁBAN csütörtök délután nyitják meg id. Benedek Jenő Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész kiállítását, amely február 10-ig lesz nyitva.

— : Hír

8.

Nő szabadság, Bp. 1977 jan. 26.

Id. Benedek Jenő, festő

— ID. BENEDEK JENŐ FESTŐMŰVÉSZ kiállítása tegnap nyílt meg a Csók Galériában; a tárlatot február 10-ig tekintheti meg a közönség.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1977. jan. 28.

id. BENEDEK Jenő

id. Benedek Jenő festőművész kiállitása, Ernst Muzeum 1984. január 13-febr. 5. / [a kiáll. rend. Kratochwill Mini] ; [bev. Pogány Ö. Gábor]. - Bp. : Mücsarnok, 1984.- [16] p. ill.

A hetvenéves Réti István

Jelenkor,1943/1.sz.6.

Aláírás:Oltványi Imre

Azonos szövegű, német nyelvű vál

Réti.Pester Lloyd,1942.december

Nouvelle Revue de Hongrie,1943.f

1 Murger, Henri /1822-1861/ fran

élet,melyből Puccini és Leonca

2 Hollósy Simon.Bp.1927.Amicus-k

3 Thorma János festőművész.Pászt

4 A művészet és a természet.A Ké

az 1931/32-i tanévről,7-73./Kl

5 A nagybányai összefoglaló megj

id. BENEDEK Jenő

Losonci Miklós

Id. Benedek Jenő képei

Ernst Múzeum

Új Tükör, 1984. febr. 12. XXI. évf. 7 a. 4.

BENEDEK Jenő

Tasnádi Attila: Benedek Jenő szónsadása. =
Népszava, 112. 16. 1984. jan. 20. 6. p.

Bp. Ernst Mineum

TSÉGEK RÉSZLETEZÉSE

MTA Művészettö

a szerv megnevezé

3 | 0 | 0

Ezer

zakfeladat megnevezése, száma

				Gazdálko össz
5	6	7	8	
				5.
				2

BENEDEK Jenő (festő)

A Szolnoki Művésztelep első 30 esztendejéről:

"Ezt a periódust a kontinuitást jelentő Chiovini Ferenc, tevékenysége mellett Benedek Jenő művei, Botos Sándor és különösen a pályáját Nagy István vonzásában kezdő P. Bak János munkássága jellemzi."

RIDEG Gábor: Négy évtized Szolnok megye képzőművészetében. In. Jászkunság, 1985/3. 34. p.

MDK

Benedek Jenő

V.Zs: Négy kiáll. Magy.Nemz. 1947, márc. 23. 7 l.

Bene dek Jenő /sz. 1907/ MDK

festő

Repr.

93. Partizánok 1953.
o.v. 70x100. Szépm. Muz.

Aradi Nóra: Száz kép a magyar történelemből.

Bp. 1955.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188—296, 188—307

ESTI HÍRLAP

1970 NOV 29

□ SZOMBATON NYILIK MEG Benedek Jenő Kossuth-díjas festőművész kiállítása a Nemzeti Szalonban. Gyűjteményes kiállítás lesz — mondja Benedek Jenő —, bár több művemet — amelyekkel ma már nem értek egyet — nem állítom ki. Régebbi munkáim mellett jóleg az utolsó évek termését mutatom be. Sajnálom, hogy a „Partizánok" — (ez egyik közismert, népszerű műve) — nem szerepelhet a gyűjteményben, mert már elszállították a moszkvai nemzetközi kiállításra.

Benedek Jenő

Bernáth Aurél nevénél található Vadas József: "Képek a várfalon" c. kritikája, mely a "Képek és szobrok három évtized művészetéből" c. kiállitásról szól. A beszámoló hetvenhat művésznevet sorol fel: Anna Margit, Baranyó Sándor, Balogh András, Balogh Ervin, Barcsay Jenő, Barta Lajos, Bartha László, Bartl József, Bálint Endre, Benedek György, Benedek Jenő, Berényi Ferenc, Berki Viola, Bernáth Aurél, Bér Rudolf, Bokros Birman Dezső, Borsos Miklós, Breznay József, Csáky-Maronyák József, Csernus Tibor, Csikszentmihályi Róbert, Deim Pál.
A nevek folytatását lásd: a 2.-es cédulán.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27.
XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

Benedek Jenő

Az 1.-es cédula folytatása: Domanovszky Endre, Ék Sándor, Farkas Aladár, Fejér Csaba, Ferenczy Béni, Fónyi Géza, Fóth Ernő, Frank Frigyes, Gadányi Jenő, Göllner Miklós, Gyarmathy Tihamér, Hajnal János, Hincz Gyula, Holló László, Iván Szilárd, Kerényi Jenő, Keserü Ilona, Kisfaludi Stróbl Zsigmond, Kóka Ferenc, Kokas Ignác, Kondor Béla, Korniss Dezső, Kucs Béla, Lakner László, Makrisz Agamemnon, Marton László, Martyn Ferenc.
A nevek folytatása a 3.-as cédulán következik.
Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27.
XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

3./

Benedek Jenő

A Nemzeti Galéria kiállitásán szereplő további müvésznevek:
Medgyessy Ferenc, Melocco Miklós, Miháltz Pál, Németh József, Orosz János, Papp Gyula, Pirk János, Pór Bertalan, Pór Ridovics László, Sarkantyu Simon, Schéner Mihály, Scholz Erik, Sikuta Gusztáv, Somogyi Árpád, Somogyi János, Somogyi József, Svéby Lajos, Szabó Vladimir, Szalay Ferenc, Szentiványi Lajos, ~~Szentiványi~~ Szentgyörgyi Korhél, Szőnyi István, Szkok Iván, Tar István, Tóth Béla, Vigh Tamás, Záborszky Viola.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. dec. 27.
XIX. évf. 52. sz. 7. lap.

Benedek Jenő

MDK

A Villamosgép- és Kábelgyár kulturtermében 1958 febr. 15-én megnyilt kiállitáson több festményével részt vett.

Müterem 1958 I. évf. 4. sz. 45. o.

Benedek Jenő

Családi örömök, olaj

Nyári Tárlat. Ernst Múz. 1954. jul. 1 l.

Benedek Jenő

Tehenek, tus
Teherhordó, "
Ember és tehén, olaj
Müvészek, olaj
Ember és ló, "

Főv. Képtár XXXV. kiáll. 1948. ápr. 9 l.

Benedek Jenő

Tisza, olaj
Nő és férfi, vizf.
Hazafelé, "
Lovak, olaj
Szántás, "

Főv. Képtár XL. kiáll. 1948. okt. 7 l.

Benedek Jenő, Szolnok

Holt Tisza, olaj
Arckép, olaj
Tehenek, "
Virágcsendélet,"

Magy. Képzőművészek Szabadszervezete I.kiáll. Ernst Muz. 1947. jul. 8 l.

Benedek Jenő, festő

"Partizánok" 1951

183.o.

Körner Éva: Festőművészetünk uj utjai. Kiállitás az Uj Magyar Képtárban - 1956 február.
Művv. Ért. 1956. V. évf. 2-3. sz. 185-186.

LBS.O.

Benedek Jenő

The lame beggar, ceruza és tollrajz

Exhib. London, 1948.

Benedek Jenő
Önarckép, olaj

M.Pedagógus Szakszerv. kiáll. 195o. jun.

BENEDEK Jenő festő M.D.K.

Szovjet - magyar barátság (totó)

„Mit láttam a Szovjetuniában" (munkácsi díj. II

„A nép fiai"

Művért. (1952) Pogány Ö. Gábor: Az első magyar képzőművészeti kiállítás 112., 117., 122., 123. l.

M.D.K.

BENEDEK Jenő Verbő

Partizánok

Rákosi elvtárs Túrkevén

A tanács első ülése

Művért. 1952.

Pogány Ö. Gábor: A II. Magyar Képzőmű vészeti kiállítás után. 156. l.

MDK

Benedek Jenő festő, Kecskemét, 1906, jan. 16.

Alkonyat, vizf.
Alföld mélyén, olaj
Házak, vizf,
Várakozás, vizf.
Esti szinek, olaj
Szántás, vizf.

Gr. Alaisy-Teleki Éva MÚv. Int. 1944. márc. 19.
8, lo 1.

MIK

Benedek Jenő festő, Kecskemét, 1906, jan. 16.

Álkonyat, olaj
Sárga házak, vizf.
Várakozó asszonyok, olaj
[illegible]
Alakok, vizf.
Kisfiu, olaj

Gr. Alaszy-Teleki Éva Műv. Int. 1944. márc. 19.
8, lo 1.

MDK

Benedek Jenő festő, Kecskemét, 1906, jan. 16.

Két asszony, vizf.
Tehenek, vizf.
Dombos táj, vizf.
Utca, olaj
Hazafelé, vizf.
Sárga ház, vizf.
Hazafelé, vizf.

Gr.Almásy-Teleki Éva Műv. Int. 1944. márc. 19.
1.

8, lo

MDK

Benedek Jenő festő, Kecskemét, 1906, jan. 16.

Ősz a Tiszaparton, olaj
Fiatal leány, olaj
Önarckép, olaj
Alakok, vizf.
Esti fény, olaj
Házak, vizf.
Papagáj, vizf.

Gr. Almásy-Teleki Éva Müv. Int. 1944. márc. 19.
8, lo 1.

MDK

Benedek Jenő festő, Kecskemét, 1906, jan.16.

Önarckép, olaj
Két szál virág, olaj
Tehén, olaj
Egyedül, I.
Festékes tál, olaj
Sötét házak, "
Ujságos, "

Gr.Almásy-Teleki Éva Müv. Int. 1944. márc. 19.

8, lo 1.

MDK

Benedek Jenő festő, Kecskemét, 1906, jan.16.

Mindennapi kenyerünk, olaj
Uzsonnázó kisfiu, "
Csendes pihenő, "
Favágó, "
Kifestett leányok, "
Madonna, "
Madonna, "
Hajnalban, "

Gr.Almásy-Teleki Éva Müv. Int. 1944. márc. 19.

8, 1d.

MDK

Benedek Jenő

Kifestett lányok, festm.

f.j: Csoportkiállitás gr.Almássy-Teleki Évánál.
Pesti Hirlap 1944. márc. 22. 7 l.

MDK

Benedek Jenő

Uj magy.képzőm. Főv.Képt. vándorkiáll. 1948. jun.
PÖG. bevez. tanulm.

11 1

MDK

Benedek Jenő

Asztalos S: 2. M.Képzőm. Kiáll. Magy.Nemz, 1951. dec.1.

MDK

Benedek Jenő

Asztalos S: 2. M.Képzőm. Kiáll. Magy.Nemz. 1951. dec.1.

Benedek Jenő
festő

M.D.K

Méltatás.

Anadi Nóra: A nacionalizmus kérdéséről.
Művészet, 1960. szept

MDK

Benedek Jenő

Népnevelő honvédek, of.

A nép fiai, of.

Partizánok, of.

Magyar katona a szabadságért. Főv. Képt. 1951. szept. 3 l.

MDK

Benedek Jenő

Partizánok, repr.

Magyar katona a szabadságért. Főv. Képt. 1951. szept. 11 l.

MDK

Benedek Jenő

A tanács első ülése, of.

A nép fiai, of.

50 évford.

Szolnoki müv.telep. Ernst Muz. kiáll. 1952. máj.

Benedek Jenő
festő

M.D.K.

„Nő hutyával" c. kepe

Bényi László: A Szolnoki Galéria
Művészet, 1960. október. – 22 kep

MDK

Benedek Jenő

Szolnok a magy.képzőművészetben c.kiállitáson szerepelt.

Szabad Művészet, 1947. 5-6.sz. 129. l.

Szolnoki hir.

Benedek Jenő, festő

Kiállítása kerülnek benedek Jenő festményei is.

-: Nagyszabású kiállítást rendeznek képzőművészetünk felszabadulás utáni termőréből

Népszabadság Bp. 1960. márc. 2323. 7.l

Benedek Jenő festő

M.D.K.

Méltatás.

Fehér Zsuzsa: Gondolatok másfél évtized magyar képzőművészetéről.
Művészet, 1960. augusztus. – 12 lap

Benedek Jenő, festő MDK

Rént vesz a Kecskeméti kiállításon.

-: Képzőművészeti hónapot tartanak Kecskeméten

9. l

Népszabadság, Bp. 1959. nov. 25. [Vidéki]

MDK

Benedek Jenö, festö.

Tisza,	of.
Nö és férfi.	Vizf.
Hazafelé.	"
Lovak.	Of.
Szántás.	"

Száz magyar müvész. -Föv.Képtár Kiállitásai XL.
Budapest, 1948.okt. Ka t. 7.1.

MDK

Benedek Jenő, festő

„Drága Rákosi elvtárs, Jelentjük"

Műrs. - III. Magy. Képző mű. kiáll. - M. N. 1952 XII. 27. - S. l.

Dutka M.

MDK

Benedek Jenő, festő

Sztahanovista kőnüves, festm.

Petrovszky professzort figyelő

orosok és növendékek körében festette.

Müs. Tav. tárl. - MN 1952 V. 18 - 5. l. Dutka M.

MDK

Benedek Jenő, Kecskemét, 19o6, jan. 16.

Dombos táj, vizf.
Utca, olaj
Hazafelé, vizf.
Sárga ház, vizf.
Hazafelé, "
Alkonyat, olaj

Almásy-Teleki Int. /Ernst Muz/ kiáll. 1944, márc. 8 l.

MDK

Benedek Jenő, Kecskemét, 1906, jan. 16.

Sárga házak, vizf.
Várakozó asszonyok, olaj
Alakok, vizf.
Kisfiu, olaj
Alkonyat, vizf.
Alföld mélyén, olaj

Almásy-Teleki Int. /Ernst Muz/ kiáll. 1944, márc. 8 l.

MDK

Benedek Jenő, Kecskemét, 19o6, jan. 16.

Házak, vizf.
Várakozás,"
Esti szinek, olaj
Szántás, vizf.

Almásy-Feleki Int. /Ernst Muz/ kiáll. 1944, márc.
8 l.

MDK

Benedek Jenő, Kecskemét, 1906, jan. 16.

Alakok, vízf.
Esti fény, olaj
Házak, vizf.
Papagáj, olaj
Két asszony, vizf.
Tehenek, "

Almásy-Teleki Int. /Ernst Muz/ kiáll. 1944, márc.
8 l.

MDK

Benedek Jenő, Kecskemét, 1906, jan. 16.

Sötét házak, olaj
Ujságos, olaj
Ősz a Dunaparton, olaj
Fiatal leány, olaj
Önarcképem, olaj

Almásy-Teleki Int. /Ernst Muz/ kiáll.
1944, már. 6 l.

Benedek Jenő, Kecskemét, 1906, jan. 16.

Hajnalban, olaj
Önarckép, "
Két szál virág,"
Tehén, "
Egyedül, "
Festékes tál, "

Almásy-Teleki Int. /Ernst Muz/ kiáll. 1944. márc. 1.

Benedek Jenő, Kecskemét, 1906, jan. 16. MDK

Mindennapi kenyerünk, olaj
Uzsonnázó kisfiu, "
Csendes pihenő, "
Favágó, "
Kifestett leányok, "
Madonna, "

Almásy-Teleki Int. /Ernst Muz/ kiáll. 1944.
márc. 1.

MDK

Benedek Jenő

Fiatal leány, olaj

Magyar Képzőművészetért. 1. kiáll.
Ernst Muz. 1946. jul. 12 l.

MOL

Benedek Jenő

Petrovszkij a magyar orvosok között című festménye szerepel a Magyar-Szovjet Társaság pályázati kiállításán. (repr.)

A „Magyar-szovjet barátság". (képaláírat.)

Nők lapja, Bp. 1952. április 3. [20. l.]

Benedek Jenő, költő MDK

Burghardt Rezső - Glatz Oszkár - Biai Füglein István -
~~Benedek Jenő~~ - Györffy István - Kontuly Béla -
Szemerey Zoltán - Mihalovits Miklós - Bazilides Barna -
Miha Nándor - Fáy Győző - Mezei Artur - Papp Domonkos

Dersi Tamás: A művészi szabadság jegyében nyílt meg a természet etlevü festők bemutatója.

—

Esti Hirlap, II.évf.35.sz., 1957.febr.12.,kedd
2.oldal

MDK

Benedek Jenő festő

Bencze László: Válasz Bernáth Aurélnak, Csillag, 1954. VIII.évf. augusztus 1567.l.

Benedek Jenő festő M.D.U.

Tisza	olaj	mův.	tul.
Nő és férfi	vízf.	"	"
Hazafelé	"	"	"
Lovak	olaj	"	"
Kántás	"	"	"

kár magyar művész. Kiállítás kat
Bp. 1948 7

Les maladies de Jane Jack M. D. L.

Mère	chez	mauv. hu.
Mlle à Jack	mal	" "
Hermance	"	" "
Anna	chez	" "
Jeanne	"	" "

Jane va chez mauvais. Hermance va
Jack dans

MDK

Bemedek Jenő

Drága Rákosi elvtárs, jelentjük ... című festménye — a szolnoki Járműjavító dolgozóit ábrázolja, akik Rákosi elvtársnak tett felajánlásukat teljesítik — szerepel a III. Magyar Képzőművészeti Kiállításon.

Szuzdi Márta: A III. Magyar Képzőművészeti Kiállítás.

Nők Lapja, Bp. 1952. december 25. [10–11. l.]

MDK

Benedek Jenő (Kossuth-díjas)

műve: egy sztahanovista kőműves arcképe – szerepel a Tavaszi Találatom.

Pogány Ö. Gábor: Tavaszi Találat a Műcsarnokban.

Nők lapja, Bp. 1952. május 22. [10–11. l.]

MDK

Benedek Jenő

A nép fiai, festm.

Rogány Ö.G: 1. Magy. Képzőm. kiáll. Szabad Nép, 1950. aug. 27. 11 l.

MDK

Benedek Jenő

Szovjet-magyar barátság
Mit láttam a Szovjetunióban?

Pogány Ö.G: I.M.Képzőm.kiáll. Szabad Nép, 1950. aug. 27. 11 l.

A Bács-Kiskun Megyei Művelődési Központ

meghívja Önt

1977. november 13-án délelőtt 11 órára

BENEDEK JENŐ

Kossuth-díjas festőművész kiállításának megnyitójára.

Megnyitja: POGÁNY Ö. GÁBOR,
a Magyar Nemzeti Galéria főigazgatója

A kiállítás megtekinthető: nov. 13-tól dec. 6-ig.
naponta 10–18 óráig.

77. 75429 Petőfi Nyomda, Kecskemét – F. k.: Gila János igazgatója

MEGHÍVÓ

MDK.

Benedek Jenő

Kiállitási kritika

Müvészet 1965 nov. lap 29.

Benedek Jenő
festő

M.D.K.

Részt vett a tárlaton.

Péter Imre: A monumentalizmus kérdéséhez.
Művészet, 1966. január - 10 lap

Benedek Jenő

A népi irodalom eszméi... nemcsak a parasztí származásúakat vonzották... S nem is csak az íróhat. Más művészetben és tudományban is szerzett a népi mozgalom barátokat. A harminczas években többek között... Barcsay Jenő, Bencze László, Gy. Szabó Béla, Benedek Jenő, Czene Béla, Duray Tibor, Kurucz D. István, Redő Ferenc és Szabados Jenő festészete mutat sokonságot a népi irodalom szociográfikus realizmusával.

Czine Mihály: Népi irodalom.

Jelenkor XII. évf. 1969. jul.-aug. 7-8. sz. 630. l.

Benedek Jenő

Született Kecskeméten 1906 január 16-án. Festő. Rossuth és Munkácsy díjas. Mint asztalos tanonc kezdett el festeni. A Bolyai műhelytelep tagja volt.

Fekete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l. 36 l.

Benedek Jenő"

Forlatai, 1944, 1947, 1948, 1953 és 1954.

Fekete Márton: Prominent Hungarians Home and Abroad, München, 1966. 334 l 36 l.

Benedek Jenő
festő

M.D.4.

Részt vett a tárlaton.

D. Fehér Zsuzsa: AX. Magyar képzőművészeti kiállítások
Művészet, 1965. november - 28 lap

Benedek Jenő.

Az Ernst-múzeumban a Magyar-Szovjet Baráti-Képzőművészeti Kiállításon Petrovszkij képével szerepelt. (emlitve)

Kis Újság. 1952. Ápr. 6.

Benedek Jenő

Szerepelt a „Magyar képzőművészek a falvainkért" c. kiállításon.

Evangélikus Élet 1966. jan. 9.

Benedek Jenő

A tanács első ülése, repr.

Műcsarnok 1951. II. Magy. Képzőm. Kiáll.

Benedek Jenő

A tanács első ülése, olf.

Rákosi elvtárs Turkevén, olf.

Partizánok, olf.

Műcsarnok 1953 II. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK.

Benedek Jenő

Kiállitási kritika

Müvészet 1967 jan.

Benedek Jenő MDK

Szovjet-Magyar barátság, olf.

A nép fiai, olf.

Mit láttam a Szovjetunióban?, olf.

Miccsarnok 1950. I. Magy. Képzőm. Kiáll.

Benedek Jenő MDK

Drága Rákosi elvtárs, jelentjük...!, olf.

Tanulmány I-II, olf.

Mücsarnok 1952-53 III.Magy.Képzőm. Kiáll.

Benedek Jenő MDK

Drága Rákosi elvtárs, jelentjük...részlet, repr.

Mücsarnok 1952/53 III. Magy. Képzőm. Kiáll.

Benedek Jenő MDK

Szerelmesek, vázlat a bpi VT esketési termének pannójához, olf.

Mücsarnok 1953 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Benedek Jenő MDK

Ellenségek, olf.

Tisza, olf.

Rugókovács, olf.

Családi örömök, olf.vázlat

Műcsarnok 1953 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

Benedek Jenő MDK

Mesemondó, olf.

Sztahanovista kőmüves arcképe, olf.

Petrovszki professzor munkamódszer átadása, olf.

Mücsarnok 1952. Tavaszi tárlat

BENEDEK JENŐ, festő

1955. júl. 9-én nyilt meg Miskolcon a Herman Ottó múzban az első vidéki orsz. képzőmüv. kiállitás a bpesti Mücsarnok rendezésében. Ezen Benedek müvei is szerepeltek. 59.old.

HAJDU BÉLA: Két országos képzőmüvészeti kiállitás Miskolcon 58.old.

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MUZEUM KÖZLEMÉNYEI, 1956. dec. MISKOLC

Benedek Jenő

Bemutatott műve:

"Vizparton", olaj, 70 x 100.

Zala Tibor: XI. magyar képzőművészeti kiállitás,

Budapest, 1968.

Benedek Jenő

c.müvének/
"Családi örömök"/derüs hangját dicséri a
"Nyári Tárlat"-ról, Cifka Péter beszámolója.

Irodalmi Ujság, Bp. 1954. juli. 31.
V. évf. 2o. sz. 9. lap.

Benedek Jenő

Kossuth-dijas müvész
"Drága Rákosi elvtárs! Jelentjük..." c. müve szerepel a III. Magyar Képzőmüvészeti Kiállitáson, melyről Pogány Ö. Gábor ir.

Irodalmi Ujság, Bp. 1953. jan. 1.
IV. évf. 1. sz. 6. lap.

Benedek Jenő

"Sztahanovista kőmüves arcképe" c. festménye szerepel a Tavaszi Tárlaton, melyről Pogány Ö. Gábor ir.

Repr.

Irodalmi Ujság, Bp. 1952. május 22.
III. évf. 11. sz. 3. lap.

Benedek Jenő

"Munkácsy-dijas müvész", "A Tanács első ülése" c. képén a nép küldötteiről festett csoportképet.
Pogány Ö. Gábor: "A Második Magyar Képzőművészeti Kiállitás" cimmel ir a Mücsarnokban rendezett tárlatról, s kiemeli a müvész képét

Irodalmi Ujság, Bp. 1951. nov. 6.
II. évf. 23. sz. 4. lap.

Benedek Jenő

Szerepel az Uj helyen hamut
István - heti kiállításán.

N. U. 934. VIII. 15

MDK

Benedek Jenő

Badacsony, o.

Balatoni nyári tárlat 1964. Keszthely, Tihany, Veszprém

M.D.K.

Benedek Jenő festő

rajztanár

1949-ben a Szolnoki Művésztelepen dolgozott.

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 383.l.
A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI II
Bp. 1965.

MDK

Benedek Jenő

Alakok, o.

X. Magy. Képzőmüv. kiáll. Mücs. 1965.

MDK

ifj.Benedek Jenő

Történelem, o.

X. Magy. Képzőművv. kiáll. Műcs. 1965.

M.D.K.

Benedek Jenő festő

Tanulmányokat folytatott a Miskolci Művésztelepen

Képzőművészeti élet a felszabadulás után 462.1.

A MŰVÉSZETTÖRTÉNETI DOK. KÖZPONT FORRÁSKIADVÁNYAI I

Bp. 1965.

Benedek Jenő MDK

Épitkezés, olf.

Mücsarnok 1962. IX. Magy. Képzőm. Kiáll.

ifj. Benedek Jenő

MDK

Történelem, olf.

Műcsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

Benedek Jenő MDK

Alakok, olf.

Műcsarnok 1965. X. Magy. Képzőm. Kiáll.

MDK

Benedek Jenő

Partizánok, repr.

M. képzőművészek a fasizmus ellen.

N.Gal. 1965.

MDK

Benedek Jenő

Partizánok, o.

Menekülők, o.

M. képzőművészek a fasizmus ellen, N. Gal. 1965.

Benedek Jenő

Falkószántó c. képe kiállítva
Miskolcon 1955. -ben

Péter Imre: Gondolatok az első vidéki országos képzőművészeti kiállitáson
Északmagyarország 1955 jul. 27.

Benedek Jenő

Pedagógus képzőművészek 1959-ben az Ernst Muzeumban rendezett kiállitásán mint a Képző és Iparmüvészeti Gimnázium tanára részt vett.

Kossuth- dijas.

Maksay László: Pedagógus Képzőművészek az Ernst Muzeumban

Rajztanitás 1959. IV. sz. 29-30-1.

BENEDEK JENŐ

festőművész gyüjteményes kiállitása nyilt meg 1948. november 18.-án a Fővárosi Népmüvelési Központban /VII.,Rákóczi ut 30. sz./.

Kiállitások. - Magyar Müvészet. 1949. 16. évf. 1. sz. 44. l.

Benedek Jenő

Paul Caso belga műkritikus kéthasábos cikket szentel a Világkiállitáson és Anversben bemutatott magyar képzőm.kiáll.-oknak.A cikket Medgyessy F."Táncosnő"c.szobrának fényképe illusztrálja.Felsorolja a két kiállitás művészeinek nevét,kiemeli a "csodálatos Csontváryt", Benedek J.,Bernáth Auréi,Berény Róbert, Pap Gyula, Vedres Márk egy-egy művét.Néhány sort szentel Csók-nak.

Le Soir,1958.V.14.

M.D.K.

Benedek Jenő

A Városháza dísztermében a Képzőművészek Szabadszervezete által rendezettkiállitáson szerepelnek müvei, amelyekről Berend: "Esztergomi kiállitás" cimmel ir a "Szinház Szeme Füle" rovatban.

Szinház, Bp. 1947.szept. 2-8. III. évf. 36. sz.

M.D.K.

Benedek Jenő

Művei szerepelnek az Ernst muzeumban rendezett tárlaton, amelyről Berend Ilona számol be "Vidéki művészek monstre kiállitása" cimmel

"Szinház Szeme Füle" c. rovat
Szinház, Bp. 1947. juli 8-14. III. évf.
28. sz.

M.D.K.

Benedek Jenő, festő (1907 —)

az alföldi festők stílusából indult. Az 50-es évek során zsákutcába került magas festéretet naturalista, bizonyos szempontból akademikus stílusjegyekkel képviselte.

Antal Kampis: Kunst in Ungarn,
Bp. 1966. Corvina,

366. old.

Benedek Jenő MDK

Partizánok, repr.

Micsarnok 1957 Magyar Forradalmi Művészet

Benedek Jenő MDK

Hajnalban, olf.

Anya gyermekével, olf.

Öreg cigány, olf.

Az Alföld, olf.

Műcsarnok 1959 Az Alföld a festészetben

Benedek Jenő

MDK

Partizánok, olf.

Mücsarnok 1957 Magyar Forradalmi Művészet

Benedek Jenő MDK

Partizánok, olf.

Mücsarnok 1962. Mai festészetünk kiáll.

Benedek Jenő

NDK

Müterem, olf.

Olvasó, olf.

Nicsarnok 1937 Tavaszi tárlat

Benedek Jenő MDK

Önarckép, olf.

Tehenek, olf.

Sebesült vöröskatona, olf.

Mücsarnok 1959 VII. Magy. Képzőm. Kiáll.

Benedek Jenő MDK

Arckép, olf.

Tehenek, olf.

Békét!, olf.

Anya, olf.

Mücsarnok 1955 VI. Magy. Képzőm. Kiáll.

Benedek Jenő MDK

Békeküldöttek falun, olf.

A győztes brigád, olf.

Mücsarnok 1954 V. Magy. Képzőm. Kiáll.

Benedek Jenő MDK

Partizánok, 1951. repr.

Műcsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

Benedek Jenő MDK

Tisza, 1953, olf.

Mücsarnok 1955 Képzőművészetunk tiz éve

Benedek Jenő MDK

Partizánok, 1951, olf.

Mücsarnok 1955. Képzőművészetünk tiz éve

Benedek Jenő

MDK

Drága Rákosi elvtárs, jelentjük...1952, olf.

Mücsarnok 1955 Képzőművészetünk tiz éve

Benedek Jenő

Szolnoki Tabán, Táj tehenekkel
c. képei a Képcsarnok pályázatán
díjazott művek kiállításán Pesten,
majd Miskolcon bemutatva

/kaldebó/ Magyar tájak, emberek

Északmagyarország 1963. jun. 16. 7.l.

Benedek Jenő

A Képcsarnok Magyar tájak, emberek kiállitásán
müve szerepelt, a pályázatom dijat nyert alkotásokat
állitották ki a pesti Mednyánszky teremben,
ma jd a miskolci Szőnyi István teremben

Északmagyarország 1963. jun. 5. 4.1.

Benedek Jenő.

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállítás alkotásainak vázlataiból vándorkiállítás keretében tárlat nyílik nov. 9-én, melyen vázlatai szerepelni fognak.

Viharsarok, Hódmezővásárhely, 1952. Nov. 7.

Benedek Jenő.

Vásárhelyen, a II. Magyar Képzőművészeti Kiállítás műveinek tárlatán „A tanács elő ülésén" c. képének három vázlatát láttuk. (említve.) valamint „Partizánok" c. képének tanulmányát. (említve.)

Velhorovek, Hodmezővásárhely, 1952. Nov. 13.

Benedek Jenő

Az Ernst-Múzeumban rendezett félszázados Szolnoki Művésztelep kiállításon művei szerepeltek.

Kis Újság Budapest, 1952. Jún. 15.

Benedek Jenő

„Cztahanovista Kőműves arcképe."
Festmény. (repro.)

Irodalmi Újság. 1952. Máj. 22.

Benedek Jenő.

A moszkvai magyar képzőművészeti kiállításon „Szovjet-magyar barátság" és „Mit láttam a szovjetunióban" c. festményei szerepeltek.
(említve.)

Szabad Nép, 1951. Máj. 9.

Benedek Gyula.

A moszkvai magyar képzőművészeti kiállításon „A nép fiai" c. képe szerepelt. (emlékbe.)

Szabad Nép, 1951. május 9.

Benedek Gyula.

„A magyar katona a szabadságért" c. képzőművészeti kiállításon „A nép fiai" c. képe szerepel.

Világosság, 1917. Okt. 6.

Benedek Jenő.

A varsói magyar képzőművészeti kiállításon "Mit láttam a Szovjetunióban" c. festménye szerepelt. (emlités.

Szabad Nép, 1951. júl. 18.

Benedek Jenő.

A moszkvai magyar képzőművészeti kiállításon szerepelt „Szovjet-magyar barátság" c. és „Mit láttam a Szovjetúniában" c. képei. (emlétve.)

Népszava, 1951. Máj. 9.

Benedek Jenő

A moszkvai magyar képzőművészeti kiállításon műve szerepelt.

Magyar Nemzet, 1951. ápr. 28.

Benedek Jenő.

A moszkvai magyar képzőművészeti kiállításon szerepelt műve.

Kis Ujság, 1951. ápr. 29.

Benedek Gyula

A moszkvai magyar képzőművészeti kiállításon „Szovjet-magyar barátság" és „Így láttam a Szovjetunióban" c. festményeit mutatták be. (említve.)

Magyar Nemzet, 1957. máj. 9.

Benedek Yenő.

A Magyar-Szovjet Baráti Kör képzőművészeti kiállításán „Petrovszkij professzor magyar orvosok körében" c. képe szerepelt. E művével a Magyar-Szovjet Társaság pályázatának II. díját nyerte. (említve)

Új Világ, 1952. ápr. 20.

Benedek Jenő.

A Magyar-Szovjet Társaság festmény csaport-jának II. díj nyertes festménye: „Petrovszkij professzor" c. műre, a pályázati kiállításon szerepelt. (említve)

Szabad Nép, 1952, Márc. 28.

Benedek Jenő.

A „Magyar katona a szabadságért" c. képzőművészeti kiállításon szerepelt „A nép fiai" c. képe. (említve.)

Háztartási Alkalmazott, 1951. Nov. 3.

Benedek Gyula

Kossuth-díjas festőművész

a „Magyar-Szovjet Baráti Kör" képzőművészeti kiállításán szerepelt „Petőfi Puskin a magyar orosalk között" c. festményével, mely az MSzT-pályázat II. díját kapta. (emlitve.)

Független Magyarország, 1952. márc. 24.

Benedek Jenő

VILÁGOSSÁG
1951 NOV 19

276

Nagyarányú vásárlások a II. Magyar Képzőművészeti Kiállításon

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállításon számos festmény és szobor mellett látható már a jelzés, hogy valamelyik közületünk megvásárolta. *Benedek* Jenő „Partizánok", *Bernáth* Aurél „Budai Dunapart", *Udvari* Pál „Csepel" és még más kép mellett olvasható, hogy a *Múzeumok és Műemlékek Országos Központja* már megvette. Ugyancsak sok képet vett a *Fővárosi Képtár, a Közlekedési és Szállítási Dolgozók Szakszervezete*, az *Építőipari Dolgozók Szakszervezete*, a *Nyomda- és Papíripari Dolgozók Szakszervezete*. A DISZ külügyi osztálya a Budapesten vendégszereplő Kínai Népiegyüttes művészeit *Breznai* József „Kollégisták" című festményével és *Kisfaludy Stróbl Zsigmond* „Szabadságért, békéért" című bronzszobrával ajándékozta meg.

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállításon eddig 300.000 forint értékben vásároltak 67 festményt, szobrot és grafikai művet. (MTI)

Benedek Gyula.

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállításon szerepelt „Rákosi elvtárs turkevei" és a „Tanács első üléséről" c. képei. (emlitve)

Magyar Nemzet, 1951. Dec. 1.

Benedek Jenő
festő

M.D.K

1947-ben a Nemzeti Szalon kiállításán vett részt több társával.

Szíj Rezső: Szentiv ányi hajossól.
Művészet, 1966. julius - 26 lap.

MDK

Benedek Jenő

Partizánok

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG 1960.

9 l.

M.D.K.

Benedek Jenő, festő

„Szovjet-magyar barátság" és „Mit láttam a Szovjetunióban" c. képeit emliti: (az előzőt közli):

Láncz Sándor: A szocialista realizmus müvészetéből 1949-1956

Müvészettörténeti Értestiő, 1965.XIV.évf. 2.sz.

old.

112-113

Beneder Jenő, festő

M.D.K.

1948 novemberi kiállitásán drámai hangvételű festőnek mutatkozott be: Menekülők c. képe, a sötét háttérből felvillanó foltokkal, és ez évből való Önarcképe is ezről tanuskodik. „Később teljesen szakitott ezzel az előadás móddal ... felületesen állitja elénk az egymásmellé helyezett figurák sorát, az eszmei és művészi követelményeket külsőséges eszközökkel próbálja pótolni." ./.

Láncz Sándor: A szocialista realizmus művészetéből, 1949-1956.

Müvészettörténeti Értesitő, 1965.XIV.évf. 2. dz.

115. old.

M.D.K.

Művészettörténeti Értesítő, 1965. XIV. évf. 82.

old.

-3-

Benedek Jenő, festő

M.D.K.

„Partizánok" c. alkotása jelentős előzalépés – vagy pályáját tekintve inkább szerencsés visszafordulás – az I. kiállításon bemutatott képeihez képest. Ezúttal nyomai sincs az üres, felületes festői megoldásnak!"

Láncz Sándor: A szocialista realizmus művészetéből. 1949-1956

Müvészettörténeti Értesitő, 1965.XIV.évf. 2. sz.

117-118.old.

M.D.K.

-4-

Benedek Jenő, festő

„Rákosi Mátyás Turkevén" c festményét a II. Képző művészeti kiállítás legelőkelőbb helyezettjei körök említi a szerző, viszont a „Tanács első ülése" c festményével együtt a „felületes rokammunka" jelzővel illeti

Láncz Sándor: A szocialista realizmus művészetéből 1949-1956

1965.

Művészettörténeti Értesitő, XIV.évf. 2.sz.

121 - 122. old.

-5-

Benedek Ferenc, festő

M.D.K.

„Békeküldöttek falun" c képét közli:

Láncz Sándor: A szocialista realizmus művészetéből 1949-1956

Művészettörténeti Értesitő, 1965. XIV.évf. 2.sz.

138. old.

M.D.K.

M.D.K.

Benedek Jenő.

Festőművész. Müveinek kiállitása megnyilik a X.Gyömrői uton.

Napló.
Magyar Nemzet.1961. juni.7. 4.old.

Benedek Jenő M.D.K.

Paritzánok m repr.

Husz év a képzőművészetben
Népművelés 1965. márc.

MDK

Benedek Jenő

"Pipás cigány",olajfestm.

Magyar művészhetek reprezentativ képzőművészeti kiállitása v.Ernst Múzeum.

Katalógus 1947 jan.4-26-ig.9.o.

Benedek Jenő

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor u. 17
Telefon: 188-296, 188-307

1964 SZEP 7

ESTI HIRLAP

☐ BENEDEK JENŐ Kossuth-díjas festőművész mondja az Esti Hírlapnak: „A nyáron két hónapig Fonyódligeten tartózkodtam, s Balaton-parti élményeimet dolgoztam fel. Tisztavatás című olajkompozíciómmal veszek részt a magyar képzőművészek felszabadulásunk 20. évfordulója alkalmából rendezendő nagy seregszemlén.

---

szítsek elő.

LONDON DÉL-RHODE

Benedek Jenő.

Partizán,
fertmény,
Emlétve.

Népnüvelés, 1965. 6. n. 34. old.

Benedek Jenő, festő MDK

Olajkompozíciót festett a nagykőrösi tanács felkérésére.

— : Kis híradó 2

ESTI HIRLAP, 1965. febr. 17.

Benedek Jenő

„Mit láttam a Szovjetunióban" c. festménye, (részl.) és a „Partizánok" c. (említése)
képe szerepelt Bukarestben, a Magyar Képkörtársaság Képzőművészeti Kiállításán.

Romániai Magyar Szó, Bukarest, 1952. Máj. 6.

Travelers Rest.

Benedek Jenő.

A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének 1952. évi közgyűlésén az új tiszteletbeli elnökségébe választották.

Független Magyarország, 1952. május 26.

Benedek Jenő

Székesfehérvaron, a „Második Magyar Képző-művészeti Kiállítás Vázlatai" c. vándor-kiállításon szerepeltek a „Tanács első ülésére" c. képei. (említve)

Fejérmegyei Néplap, Székesfehérvár, 1952. Jún. 24.

Benedek Jenő.

A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének évi közgyűlésén az új tiszti-kar elnökségébe választották.

Népszava, 1952. Máj. 24.

Benedek Jenő.

A Magyar Képzőművészek és Iparművészek Szövetségének évi közgyűlésén az új tisztikar elnökségébe választották.

Szabad Nép, 1952. május 27.

Benedek Jenő.

A Magyar-Szovjet Társaság képzőművészeti kiállításán látható II. díjat nyert műve, Petőfiszkij professzort ábrázoló festménye. (emlékre.)

Népszava, 1952. Ápr. 11.

Benedek Jenő.

Bukarestben, a Magyar Népköztársaság képzőművészeti kiállításán „Mit láttam a Szovjetuniában" c. képe szerepett. (emlékre.)

Utunk Kolozsvár, 1952. Máj. 15.

Bemdek Jenő.

A Tavaszi Tárlaton szerepel a munkamódszert átadó Petrovszkij professzort ábrázoló képe, valamint „Mesemondó" c. képe és „Sztahanovista kőműves" c. portréja. (említve.)

Szabad Nép, 1952. Máj. 25.

MDK

Benedek Jenő

Partizánok, repr.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG 196o.

MK.

Benedek Jenő

Kiállitási kritika

Müvészet 1966 jan.

MAGYAR TÁVIRATI IRODA
Külföldi Sajtószolgálat Főosztály
Bp.VI.Dalszinház u.1.
Tel.:227-651,227-488

SZABAD NÉP

1952 JAN 9/A

276

6

Benedek Jenő elvtárs, Munkácsy-díjas festő, a szolnokmegyei Népújság régi levelezője. Leveleiben rendszeresen beszámol az újságnak készülő munkáiról, terveiről. Most a megyei levelezőkonferencián felajánlotta: képet fest a levelezőről, építőmunkánk harcosáról.

7

Benedek Jenő

FIGYELŐ
ujságközlemény figyelő irodája
Budapest, XIV., Nürnberg-utca 42.
Telefon: 293-534

Lap: .....

Megjelent: .....

— **Művészi díjtáviratlapok.** A közlekedés- és postaügyi minisztérium a magyar haladó szocialista képzőművészet alkotásainak felhasználásával május 1-től új díjtávirat-lapokat bocsát forgalomba. Az új díjtávirat-lapokat *Benedek* Jenő: „Mit láttam a Szovjetunióban?", *Mácsai* István: „Reggel a gyermekotthonban" és *Gyelmis* Lukács: „Ott kel fel a nap" című képei díszítik. A díjtávirat-lapok pótdíja változatlanul 1.50 forint.

Benedek Jenő

Benedek Jenő.

„Mit láttam a Szovjetúniában" c. képe Varsóban szerepelt kiállításon. Berlinbe küzik a V.I.T-tel kapcsolatos ~~tá~~ nemzetközi kiállításra. (emléke.)

Világosság, 1951. júl. 14.

M.D.K.

Benedek Jenő, festő

„Népnevelő honvédaz"
c. képét közli:

Művelt Nép, 1951. okt. 2. sz.

H.D.K.

Bemerkungen über „Jetzt"

„Nieprzemakalne Zamiłowanie"
c. Lipski Józef:

Mittwoch Nieprz., 1857. ott. 3 a.

Benedek Jenő, festő

M.D.K.

„Bérekül dőtlek falun" c. képét, szerző mint eklatáns példáját említi „annak a naturalisztikus sématizmusnak, mely a valósággal mit sem törődve... saját elképzeléseit viszi a képbe."

Láncz Sándor: A szocialista realizmus müvészetéből 1949-1956

Müvészettörténeti Értesitő, 1965, XIV.évf. 2.sz.

138. old.

M.D.K.

Lénc Sándor: A szocialista realizmus művészetéből
1949-1956

Művészettörténeti Értesítő, 1955, XIV.évf. 2.sz.

old.

MDK

Benedek Jenő

Partizánok, of.

Önarckép, of.

Sebesült vöröskatona, of.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG 1960.

13 l.

MDK

Benedek Jenő

Mit láttam a Szovjetunióban? of.

Munkajelentés, of.

Munka után, of.

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG 196o.

13 l.

Benedek Jenő.

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállításon a túrkevei Vörös Csillag Tsz. ülését felszólaló Rákosi Mátyást ábrázoló képe szerepelt, (említve) valamint a szolnoki tanács megalakulását megörökítő festménye. (említve)

Szabad Nép, 1951. Nov. 4.

Benedek Jenő.

Az M Sz T. képzőművészeti pályázat II. díját kapta „Petrovszkij professzor magyar orvosok között" c. képéért. (emlétve.)

Népszava, 1952. márc. 15.

Benedek Gyula

festőművész

a III. Magyar Képzőművészeti Kiállításon

magyarországi kompozíciójával részesült.

Magyar Nemzet, 1952. dec. 11.

Benedek Jenő.

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállításra
"Rákosi Mátyás beszél" c. sokalakos
csoportképét küldte be. (emléktve.)

Kis Ujság, Budapest, 1951. Okt. 19.

Benedek Jenő

A II. Magyar Képzőművészeti Kiállításon szereplő „Partiránok" c. műve mellett látható a jelzés, mely szerint a Műremekek Országos Központja azt megvásárolta. (Emlitve.)

Magyar Nemzet, 1951. Nov. 20.

Benedek Jenő, festő M.D.K.

„Üzemi munkásai a hormos piszkos üzemből jelentik a munkaverseny ujabb eredményét a „Drága Rákosi elvtárs jelentjük" c. képin, a III. Képrőművészeti kiállításon

Láncz Sándor: A szocialista realizmus művészetéből 1949-1956

Művészettörténeti Értesitő, 1965.XIV. évf. 2.sz.

old.

Benedek Jenő

„Szolnok fürdőváros" c. plakátjáról (1949.)

repr.

Jászkunság 1965. 4.

Benedek Gerő.

„A magyar katona a szabadságért" c. képzőművészeti kiállításon „Partizánok" – „Népnevelő" honvédek" – „A nép fiai" c. műveivel szerepel. (említve).

Kis Ujság, Budapest, 1957. Okt. 2.

Benedek Jenő.

„A magyar katona a szabadságért" c. kiállításon számos festménye szerepelt.

„Honvéd néprevelők falun" c. kép. (repro.)

Szabad Szó, 1951. Okt. 7.

Benedek Jenő.

„A magyar katona a szabadságért" c. képzőművészeti kiállításon „Partizánok" és „Honvéd népnevelők falun" c. képei szerepeltek. (aulétus.)

Szabad Nép, 1951. Okt. 4.

Benedek Jenő.

A varsói Nemzeti Múzeumban megnyílt magyar képzőművészeti kiállításon „Mit láttam a Szovjetunióban" c. festménye szerepelt. (emlékbe.)

Kis Újság, Budapest, 1951. Júl. 18.

Benedek Jenő, festő

Kiállít Salgótarjánban.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1972. jún. 24.

MDK

Benedek Jenő

neve az előszóban emlitve

Alföldi festészet. Székesfehérvár, Csók I. Képt.
1966. okt.

Benedek Jenő

Foglalkozás a szabadban c. képe a fegyveres testületek képzőművészeti pályázatának bemutatóján.

Hajdu Béla: A mai katona-élet képzőművészetünkben

Északmagyarország 1960. dec. 1. 5.1

MDK

Benedek Jenő

Pihenő tehenek, o.

Alföldi festészet. Székesfehérvár, Csók I. Képt.
1966. okt.

Benedek Jenő

A fegyveres testületek pályázatára beküldött műve kiállítva Bp.-en az Építők Rózsa Ferenc Művelődési Házában, majd Miskolcon.

Északmagyarország 1960. nov. 29. 4. l.

Benedek Jenő.

Az I. Magyar képzőművészeti kiállításon „Magyar-szovjet barátság" és „Így láttam a Szovjetunióban" c. festményei szerepeltek. (említve.)

Kis Újság, Budapest, 1951. Szept. 5.

M.D.K

Benedek Jenő
festő-

Önarckép
Táj
Látolvaj
} repro

D. Fehér Zsuzsa: Benedek Jenő 60 éves
Művészet, 1966. május - 30 lap

MDK

Benedek Jenő

Fekvő tehén, tus

Képzőművészetünk a felszabadulás után. MNG
1960. 23 l.

Benedek Jenő
festő

M.D.K.

1932-ben fejezte be tanulmányait
a Képzőművészeti Főiskolan
Első sikor 1932-ben volt, amikor
a szinyei-fiatalok díjat kapta
életnagyságú aktjáva.

D. Fehér Zsuzsa: Benedek Jenő 60 éves
Művészet, 1966. május - 30 lap

Benedek Jenő

Műtermem	olaj	70 x 100	cm
Olvasó	"	70 x 100	

Budapest Műcsarnok Kiállítása 1957.
Kat. szerz. Kisdéginé Kisimi Irén.

7.

Benedek Jenő

kiállított festménye:

1944. Olaj, 145 x 190 cm.

Pécs-baranyai Országos képzőművészeti kiállitás 1956. Kat. irta: Végvári Lajos. Bp. 1956. 32 l., 20 t.

21. l.

MDK

Benedek Jenő

Vizparton, o.

11. M. Képzőm. kiáll. Mücs. 1968.

П. М. Керцев. Ижма. Июнь. 1966.

Bjenolek Jenő (1907)

Árpád híd, 1960. olaj-vászon,
70 x 100 cm, -

Látás a Margitszigetről, 1960. -
olaj-vászon, 70 x 100 cm.

A felszakadult Budapest művészete.

Budapest, 1960. Kiállítás-katalógus. 26 l.

Benedek Jenő

kiállított festményei:

Műterem, olaj, 70 x 100 cm.

Olvasó, olaj, 70 x 100 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállítása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

7.l.

BENEDEK JENŐ

festőművész a Népmüvelési Központban rendezett kiállitást.

Rabinovszky Máriusz: Budapesti kiállitások- Benedek Jenő. - Magyar Müvészet. 1949. 16. évf. 1. sz. 38. l.

Benedek Jenő MDK

Anya gyermekével, 1947. repr.

Mücsarnok 1959 Az Alföld a festészetben

BENEDEK Jenő

GYÖRGY Péter: Az a bizonyos nyolc-kilenc év.
= Holmi, 1990. 9.sz. 1083.p.

Priscilla-katakomba három vé
maradt ránk Kr.u. 375-ből:"F
a kehelyhez /ad calicem/ jár
keresztények urvacsoravételü
ápolásán tul·egyben a vértan
ben tudták magukat.

A római katolicizmus gyak
tekintve - "egy szin alatt"
ami azt jelenti, hogy csak o
levo borral csak a misézo ál
menő, pápai rendelkezésen a
az utolsó vacsorán rendelkező
mindnyájan..."/Máté 26,27/ é
az összes résztvevőnél /Márk

Ennek következtében a kehe
mokban a miseáldozat bemutat
zépkor eretnekmozgalmai és az
valdensek és a huszitak is "k
hiveiknek az urvacsorát. Igy
gyülekezeti használatra a keh
is vált a huszitak un. kelyhe

BENEDEK JENŐ

Női fej c. krétarajz /Barzó-hagyaték/

MURAKÖZI Ágota: Barzó Endre és a régi Miskolci Müvésztelep. = Herman Ottó Muzeum Évkönyve XXVII. 1989 1o7.p.

nierizmus szállascsinálójának, sőt horribile dictu, a manierizmussal számos rokonvonást mutató modern művészet (1880–1950) előkészítőjének tekinti. Valóban úgy tűnik, hogy az illékony

harmonia mundi megteremtője az egyetemesnek nevezhető tudás birtosa volt, azé is, amit a jelenkor mestereinek tulajdonítunk.

„Az az igazi nagyság, ha valaki végtes ellentéteket egyesít magában valami egészen újjá" – írja Karátson Leonardóról, Grünewaldra is gondolva. Így igaz. De mihez kezdjünk ezzel a Leonardóhoz hasonlóan rejtélyes mesterrel tüneményes remekműve, az *Isenheimi oltár* előtt állva, ha a *bensőleg magunkévá tett forma* kinyilatkoztására bízzuk magunkat? Miközben, esújtva és felemelkedve, a „világdráma színpadán" járunk s a katarzis és terápia kettős ajándékában részesülünk, talán úgy, mint az egykori antota kórház elesettjei, ismét arra *gondolhatunk*, hogy ezt az utat, több kitérővel és kacskaringóval tarkítva, a modern művészet egy-egy mestere nyancsak végigjárta. Karátson önma-

a mi Bornemisza Péterünk sorstá nak érzek – a „világdráma" *kon megjelenítése és az összefüggő jele sor egésze* volt a fontos, annak min egyes állomása, legvégén mégis a *Feltámadás*sal, amelynek szín *totalitását* Johannes Itten meggy elmélyültséggel elemezte. Lehetsé hogy Nithart mester, mint Karát feltételezi, rendelkezett a képsz látás, az imagináció különleges ké ségével, amit Robert Klein későkö kori források alapján az érzékelé félálomszerű állapot és a tudati te kenység találkozásából eredő ad ságnak tekint. Ismerte a svéd Birg (1302–1373) kötetét, amelyben m tikus látomásait rögzíti, s amely Grü waldot sorsa mélyebb értelmezé ösztönözhette. Így indokolható – alább feltevésként – művének m hökkentő verizmusa és megdöbbe fantasztikuma, s így e kettő ala tekinthető a *Szent Antal megkísér* az ő megkínzatásának és a *Feltáma* az ő felemelkedésének. Ilyesmire tatnak stúdiumai is, amelyekben, Karátson írja, „az emberi test ön mozgásának élményében belülről lenti ki önmagát".

André Breton írásai alapján a b látás különleges képességét kívá elsajátítani a szürrealisták is, s eg másik – a legjelesebbek – nem a szenvedés és a pokol mélysé járják végig, hanem – a belső tér tá ságát megtapasztalva – a magas fényes ormait is. Max Ernst démon viaskodásának végső fázisában 40-es évek elején – a grünew sorsközösség félreérthetetlen jele – megfesti a *Szent Antal megkís*

M.D.Y

Benedek Jenő
festő

A szolnoki művésztelepen helyreálli-
tott műtermekben kezdi meg mun-
káját a háboru után a művész,

Benyi Rasíló: A szolnoki művésztelep kiállitása . . .
Művészet, 1967. január - 32 lap

Benedek Jenő

festőművész

Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállítása - a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Lakkos szinekkel, összefoglaló rajzzal egyszerü, de raffinált hatásokra törekszik.

Budapesti Hirlap
1930.V.11.

Benedek Jenő

Benkhardt Ágoston növendéhe volt a müvén.

Ridegh Gábor: Egy grafikus genezise
Müvészet, 1980. szeptember – 2 lap.

Benedek Jenő, festőművész

A felszabadulás után Chiovini Ferenc, – mint a megyei újjáépítési hivatal igazgatója, – tevékenyen részt vett nem csak a város, de a művésztelep tönkrement épületeinek rendbehozásában és Patay Mihály, Benedek Jenő, Bátos Sándor és P. Bak János mellett Chiovini elsőként költözött be a kolóniába.

Chiovini Ferenc nyolcvanéves.
Népújság (Heves), 1979. nov. 18.

Benedek Jenő, festőművész

a felszabadulás után Chiovini Ferenc, Patay Mihály, Benedek Jenő, Bótos Sándor és P. Bak János mellett elsőként költözött be a szolnoki kolónia rendbehozott szárnyába.

dr. Egri Mária: A 80 éves Chiovini Ferenc művészete. Somogyi Néplap, 1979. nov. 18.

Benedek Jenő
festőművész

— A Szinnyei Társaság tavaszi tárlatának kitüntetettjei. A Szinnyei Társaság által a *Nemzeti Szalonban* rendezett *Tavaszi Szalon* kiállításon a *Nemzeti Szalon* elismerő oklevelét a következő művészek nyerték: *Benedek* Jenő: *Akt* című olajfestményével; *Bordy* András: *Tanulmány* című aquarelljével; *Feszty* Masa: *Merengés* című olajfestményével; *Gallé* Tibor: *Lámpa mellett* című aquarelljével; *Heidekker Burián* Irén: *Este* című pasztelljével; ifj. *Kernstok* Károly: *Női fej* című olajfestményével; *Pétor* Mária: *Női tanulmány* című olajfestményével; *Radnay* Miklós: *Kora tavasz* című olajfestményével.

7 7.

Nemzeti Ujság
1930.V.23.

alvány.

.....nak, címe:.....
(esetleg postatakarékpénztári számlájának száma)

.....

.....ért

[redacted]

[redacted]

[redacted]fizetendő.

...bélyeg.....nyugta.....bevonandó.

.....

.....

.....

Ellenjegyzi «.....» főosztály:

.....

Bevétel	Kiadás
Pengő	Pengő

dapest.

Benedek Jenő

festőművész

Szinyei Társaság Tavaszi Szalon kiállitása - a Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1930.V.11.

Benedek Jenő

Csendes délután

Műcsarnok 1944 VII. Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Benedek Jenő

Bemutatott műve:

163. sz. „Fiatal lány," olaj.

Balogh J.: A „Magyar Képzőművészetért" I. művészeti kiállítás, Budapest, 1946. VII.

12 l

Benedek Jenő, festő

Kiállítása nyílik meg Zalaegerszegen.

— Új tárlatok

8.

Népszabadság, Bp. 1972. okt. 19.

Benedek Ferenc

A közösségi művészet felé orientálódó festők arra képviselője, aki az 50-es években az eklektikus tendenciák hatása alá került, és aki saját útjára csak az 50-es évek végén talált rá ismét.

Németh Lajos: Modern magyar művészet, Gondolat Kiadó 133. l.

Benedek Jenő

„Asszony tehenekkel" című műve látható a budapesti Kunváry magán gyűjteményben.

-bozóky- A private collection in Budapest. Daily News, Budapest, 1969. jan. 14.

61.

MDK

Benedek Jenő

Csendes délután

7.nemzeti képzőm.kiáll. 1944.jun. Műcs.

MDK

Benedek Jenő

Kilátás a Margitszigetről, of.

Árpád hid, of.

Szent István Park, of.

Felszabadult Bp művészete. B.Szal. 1960.

Benedek Jenő (1906–)

Fetvő tehén. „Benedek — 1947" Tusr. 300×417 mm. M. M. t.

Magyar rajz és akvarell. A XIX. és a XX. század. A zat. bev. Delmacher Anna. Bp. 1959

42.

MDK

Benedek Jenő

Szolnoki művésztelep kiáll. N.Galéria 1966.okt.

Benedek Jenő

„Partizánok" 1951.

– repr. –

A.Tyihomirov: Iszkusszstvo Vengrii IX - XX.

Moszkva 1961. Képmelléklet. 115.

Benedek Jenő
1907.

2.

Partizánok" 1951.
bemutatva a II. Országos kiállításon
1952-ben, és a Szocialista Országok Moszkvai Nemzetközi Kiállításán 1959.

A. Tyihomirov: Iszkusstvo Vengrii IX-XX.
Moszkva 1961. 150.l.

Benedek Jenő
1907 -

1.

Rivész Imre tanítványa.
Képei az I. Országos kiállításon szerepeltek: - „Mit láttam a Szovjetunióban" - fiatal munkás meséli el tapasztalatait családjának.
- „Magyar - szovjet barátság"
Házaspár nézi, amint kislányával játszik a szovjet katona.

A. Tyihomirov: Iszkusztvo Vengrii IX-XX.
Moszkva 1961. 150. l.

Benedek Jenő

Naplemente Prédán

Lobogó 1971 VIII. 13

Benedek Jenő

„Partizánok" (1951) című alkotására jellemző az 1950 körüli természetközeli szituációfestés.

Aradi Nóra: A szocialista képzőművészet története, Budapest, 1970

2541

Benedek Jenő

1. Ember és tehén pokoj 70x100
2. Partizánok pokoj 70x100

Magyar Művészet 1945-1969
Műcsarnok

Benedek Jenő

nevét azon művészek között emliti Pogány Ö. Gábor opp
nensi véleménye, akik - bár gondolkodásuk akkori szi
jón nem nevezhetők szocial ista művlszeknek - egyes
műveik joggal beletartoznak a szoci alista művészet
két világháború közötti történeté be.

Aradi Nóra: A szocialista képzőművészet története c.
doktori értekezésének vitája. - Művtört.Ért. 1971.
1.sz. 47-59. 1.
53. 1.

M.D.K.

Benedek Jenő
festő -

Kiállítása volt az Ernst Museumban
1914 március 19-én. Művészetének
méltatása. — 1952-ben Kossuth
díjat kapott a művész.

D. Fehér Ibolya: Benedek Jenő 60 éves
Művészet, 1966. május - 30 lap

Benedek Jenő

Fiatal leány, olajfestmény

Magyar Képzőművészet
I. Kiáll. Katalógus-1946 jún

MDK

Benedek Jenő

Épitkezés, of.

IX. Magyar Képzőm. Kiáll. kat. Mücs. 1962. 12.l.

MDK

Benedek Jenő

Szolnoki művészetelep kiáll. Mücs. 1961. V.

M.D.K.

Benedek Jenö

Müve a MNG grafikai gyüjeményébe került

Csengeryné Nagy Zsuzsa: A Magyar Nemzeti Galéria az 1962-1963-as évben

A Magyar Nemzeti Galéria Közelményei V. Bp. 1965.

164. l.

Benedek Jenő

Partizánok, of.

[illegible]. Magyar forradalmi művészet. [illegible]. 1957.

cakk /annyi, mint_ nyaknál kissé
ágással párhuzamosan egy fodor/. /De-
szalag, az ráncot huz a drékon, de
t.i. egybeszabott ruha volt./ Addig
m kerültünk onnan Kereszturra visz-

keiről származó adatok egyöntetüsé-
os, közösségi tudásanyagról van szó,
t" a halottlátóval - azáltal, hogy el-
nykedéseket. /Ezt a folyamatot érde-
ri tudósasszonnyal kapcsolatban. - i.m.
repét kissé tulozza

MDK

Benedek Jenő festő

Mit láttam a Szovjetunióban

Lengyel lap a Varsóban megnyilt m.képzőm.kiáll.
Szabad Nép, 1951. jul. 18. 8.l.

MDK

Bencdek Jenő, festő

(6° is II. díjat nyert.)

Petrovszkij professzor

(a tanulás ferzült állapotát
fejezi ki műve:)

Ernst Mnz. - „A M. - Szovj Baráts." - MSzT pályáz. kiáll. -
SzN. - 1952 III. 28 - Végvári L.
6. l.

MDK

Benedek Jenő, festő.

Petrovszkij magyar orosok között. Of.

(illusztr.)

„Magy.-Szovj. Barátsó." 1952. - Képző m. kiáll. - Kat. 4. l.

M. D. K.

BENEDEK Jenő festő

Képzőművészetünk a felszabadulás után c. kiállitáson szerkel (1960.)

Magyar Nemzet 1960. (XVI.) 81. sz. (ápr. 4)
11. l.

Sulka Mária: A Magyar Nemzeti Galéria ünnepi kiállitása

MDK

Benedek Jenő

Partizánok, of.

Mai festészetünk kiáll. Nemz. Gal. anyágából.

MDK

Bernedek Jenő

Pertisáncok, of.

Mai Testőrsetünk kitűzi. Nem. Val. anyagából.

MDK

Benedek Jenő

Paysage de la Grande Plaine, of.

La fille au mouton, of.

Exposition de Peinture Sculpture et Arts Graphiques Hongrois d'aujourd'hui. Antwerpen, 1958.

M.D.K.

Benedek Jenő, festő

1949-ból származó plakátját „Szolnok Fürdőváros" felirással, körli a lap egész oldalon.

JÁSZKUNSÁG, Szolnok, 1965. XI. évf. 4. sz.

175. old.

Benedek Jenő festő

Szöreg említi, mint az első
tárlat résztvevőjét.
Müzet nem említi.

Sárvári Márta:
„Képzőmüvészeti kiállítás a Harefias Népfront klubjában".

Magyar Nemzet 1965 jan. 6.

MDK

Benedek Jenő

Partizánok, repr.

MNG. Magyar forradalmi művészet. Mücs. 1957.

MDK

Benedek Jenő, festő

Három képe témái ujszerűek:

„Partizánok"

(festői felfogásban és nagy lépés előre.)

„Honvéd népnevelők falun"

Tőv. Képtár – Képzőm kiáll. (II.) „A magy. katona a szabadságért." – Sz. N. – Végvári L. – 1951 X. 4. –

6. l.

MDK

Benedek Jenő, festom.

a Szöv. Elnöh.-nek tagja

Magy. Képzőmint. és Iparmint. Szöv. közgyűlésének 2. napja.

MN. 1952 V. 27.- 5. l.

Benedek Jenő MDK

sz.1906

Az 1950 augusztusában megrendezett Első Magyar Képzőművészeti Kiállitáson szereplő ujrealista művészek között emlitve.

Pogány Ö.Gábor:Magyar festészet a XX.században. Bp.1959.66.l.

MDK

Benedek Jenő

Hazafelé

M.grafika 100 éve. Főv.Képtár 32.kiáll. 1948.jan.

14 l.

ifj. Benedek Jenő

Új Mír. 2003. 12. p. 28.

from the fermentation broth with n-but
vacuum and the residue was chromatog
crude product. Finally we obtained t
chromatography on reverse phase p
elucidated by NMR and mass spectro
dihydroxy-3,20-dioxo-1,4-pregnadiene-2
unstable in solution and rearranges to a

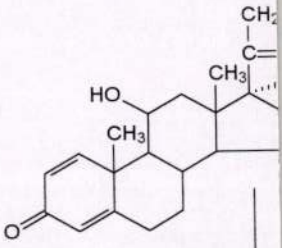

MDK

Benedek Jenő

Tehenek

M.grafika loo éve. Főv.Képtár 32.kiáll. 1948.ja

14 l.

MDK

Benedek Jenő

2. M. Képzőművészeti Kiáll. Szab.Nép, 1951. nov.4. 9 l.

MDK

Benedek Jenö, festö.

Müteremben.	Of.
Feketeszemü nö.	"

Az Uj Szalon Szent István-i kiállitása. 1934. aug.

Katal.

MDK

Benedek Jenö, festö.

32. sz. Tus.

33. sz. /Föv.Képtár tul./ Bp."

April.

Stockholmi grafikai kiáll. 1948.
Nemzeti Muzeum/Stockholm/, Katal. 13.l.

MDK

Benedek Jenő

Mit láttam a Szovjetuniában?

A nagy kiáll. kérdőivei. Világosság, 1950. szept. 12.

MDK

Benedek Jenő

partizánok, festm.

Népnevelő honvédek,"

A nép fiai, "

Tamás E: Magy. katona a ... Kis Ujság, 1951.

okt. 2. 4.1.

MDK

Benedek Jenő

Partizánok, festm.

Képzőművészetünk 1o éve. Műcs. 1955. Kép.

BENEDEK JENŐ
Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész, az Elnöki Tanács Csillagrendjének tulajdonosa.

Kecskeméten született 1906. január 16-án.
A kecskeméti művésztelepen Révész Imre festőművész irányításával kezdett rajzolni és festeni. Két év után a Képzőművészeti Főiskolán Benkhard Ágost növendéke lett. Már főiskolás korában a Szinyei Társaság kiállításán kitüntető oklevelet nyert a „Vöröshajú akt" című olajfestményével. A főiskolai évek után külföldi tanulmányutak következtek. Később, mint festő- és rajztanár Nagykőrösön, Sárbogárdon, Tokajban, Csongrádon és Szolnokon tanított. A vidéki magány termékenyen hatott festői világára. Tizenkét évi munka után elérkezettnek látta az időt, hogy nyilvánosság elé lépjen. Hincz Gyula, Farkas István és Petrovics Elek vették pártfogásukba a fiatal festőt. Petrovics Elek rendezte azt a csoportkiállítást az Ernst Múzeumban, ahol Benedek Jenő is bemutathatta tizenkét év termését a közönségnek. A kiállítás 1944. március 19-én nyílt meg, és még a német megszállás ellenére is nagy közönséget vonzott, sikert hozott a művész számára. A tárlat zárása után a képek egy részét bombatalálat érte, elpusztult. A felszabadulás után a megmaradt képekből kiállítás nyílt a Fényes Adolf Teremben. 1943-tól a szolnoki művésztelepen dolgozott 1953-ig, ekkor a budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnázium tanára lett.
A szolnoki művésztelepen alkotott műveiért Kossuth- és Munkácsy-díjjal tüntették ki. A II. Nemzeti Kiállításon szereplő „Tisza" című festménye Párizsban újabb sikereket hozott a művész számára. 1958-ban a Nemzeti Szalonban gyűjteményes kiállítást rendeztek műveiből. 1984-ben az Ernst Múzeumban rendezett nagy kiállításával a Művészeti Alap Nívó-díját nyerte el.
Számos önálló kiállítása volt Budapesten és vidéken.
Alkotásait múzeumok és magángyűjtők őrzik.
Jelenleg Budapesten él és dolgozik.

Fotó: Milos József
Felelős kiadó: Köteles István
mikroprop
mp
kisszövetkezet

BENEDEK JENŐ

Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA BUDAPEST 1984.

84-0010 GENERALART DNy – F. k.: Köteles István

BENEDEK JENŐ

KOSSUTH- ÉS MUNKÁCSY-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ

BENEDEK JENŐ Kecskeméten született 1906-ban. A kecskeméti művésztelepen Révész Imre festőművész irányításával kezdett rajzolni és festeni. Két év után a Képzőművészeti Főiskolán Benkhard Ágost növendéke lett. Már főiskolás korában a Szinyei Társaság fiataljainak kiállításán oklevelet nyert. A főiskolai évek után külföldi tanulmányutak következtek. A német expresszionisták hatottak festői világának kialakítására. Mint festő és rajztanár Nagykőrösön, Sárbogárdon, Tokajban, Csongrádon, Szolnokon dolgozott. 1953-ban a budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnázium tanára lett, és innen ment nyugdíjba is. A szolnoki művésztelepen alkotott műveiért Munkácsy- és Kossuth-díjjal tüntették ki. 1958-ban, a Nemzeti Szalonban rendezett gyűjteményes kiállítása óta, minden jelentős hazai kiállításon részt vett, és számos önálló tárlaton mutatta be munkáit. A Csók István Galériában legutóbb 1977-ben állított ki. Alkotásait múzeumok és magángyűjtők őrzik. Jelenleg Budapesten él és dolgozik.

KÉPCSARNOK

A KÉPCSARNOK MEGHÍVJA ÖNT BENEDEK JENŐ KOSSUTH- ÉS MUNKÁCSY-DÍJAS FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA 1984. FEBRUÁR 9-ÉN, CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRÁRA. MEGNYITJA DR. POGÁNY Ö. GÁBOR, A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA NY. FŐIGAZGATÓJA. A TÁRLAT 1984. FEBRUÁR 18-IG TEKINTHETŐ MEG. CSÓK ISTVÁN GALÉRIA, BUDAPEST, V., VÁCI UTCA 25.

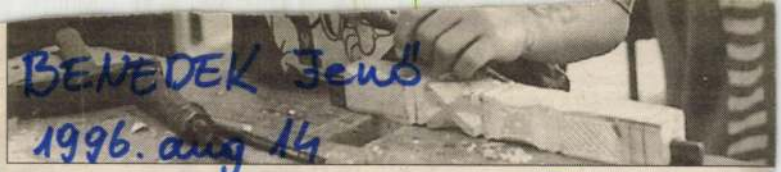

BENEDEK Jenő
1996. aug 14.

Dunaújvárosi Hírlap.

Hatvan művész millecentenáriumi akciója

Édes hazám: kiállítássorozat, utazó vándortárlat

Édes hazám, fogadj szívedbe! címmel több mint hatvan hazai, illetőleg határokon túl élő magyar művész munkáiból nyílik tárlat Budapesten, a Párizsi Nagyáruházban szerdán.

A millecentenáriumi évforduló alkalmából rendezett tisztelgő kiállítás magyarországi alkotói között szerepel például Benedek Jenő, Berki Viola, Bod László, Borsos Miklós, Bozsó János, Breznay József, Moldován István, Patay László, Szabó Vladimir, Tenk László és Vén Emil. Erdélyt képviseli Sütő Éva, Mátyás József, valamint Fekete Zsolt, Kárpátaljáról pedig Földessy Péter vesz részt a kiállításon.

Természetesen helyet kaptak a diaszpórában élő művészek alkotásai is. Így például láthatók Mikola Nándor Finnországban, valamint Szucsán Károly Kanadában élő művész munkái az Andrássy úti áruház Lotz-termében. A nyitónapon megrend[illegible] a kiállító művészek baráti [illegible]

A debreceni, illetőleg a fővárosi galéria baráti körének összejövetelét pénteken tartják. A kiállításhoz kapcsolódik egy irodalmi és egy zenei est is, augusztus 22-én, illetőleg 27-én. A tárlat szeptember 3-áig hétfőtől péntekig 10-19 óra, szombaton 10 és 13 óra között tekinthető meg a Párizsi Nagyáruházban.

A debreceni székhelyű galéria fővárosi otthona — amely idén májusban nyitotta meg kapuját a VIII. kerületi József körút 69. szám alatti épületben — további hatvan képzőművész munkáját vonultatja fel az évfordulós kiállítássorozat keretében. Ősztől a környező országok magyarlakta településein állítják ki a kortárs munkákat. Az Édes hazám, fogadja szívedbe! kiállítássorozat egy másik utazó vándortárlati összeállítását a református világtalálkozó alkalmából bemutatták Nagyváradon, majd Marosvásárhelyt. Nagy sikert aratott a sokféle művészi gondolat és megformálás találkozása.

Kulturmix

Kínai gyerekek műsora

Ma 18 órakor a Marx téren lévő Fejér Megyei Művelődési Központ színháztermében lép fel a nemzetközi néptáncfesztivál egyik vendégegyüttese, a Kínából érkezett shenzheni gyermektársulat, tagjai táncukkal, énekükkel, zenéjükkel bűvölik el a közönséget.

Iváncsai helytörténet

Az iváncsai helytörténeti gyűjtemény szakmai megnyitóját augusztus 18-án, 10 órakor tartják a volt községháza épületében.

Fúvósok koncertje

A Szabadművelődés Háza szervezésében a fúvószenekari koncertek sorozatban ezúttal augusztus 18-án, vasárnap 11 órakor a Zichy-ligeti zenepavilonban a Lieksan Nuoriso Pukallin Orkesteri finn fúvósok adnak a koncertet, akik a II. nemzetközi fúvószenekari fesztivál résztvevőjeként vendégeskednek Székesfehérváron.

tt licitösszeg emelésének mértéke: 100 Ft/m2.

deje: 1996. augusztus 28., 12.00 óra

sztus 28-án 16.00 órakor a földszinti tárgyaló-
n értesíti ki a pályázókat a Polgármesteri Hi-
natpénz összege a vételár része, míg siker-
összegét 8 napon belül visszautalja a hivatal

Szerződéskötés: 1996. szeptember 15-ig.

További felvilágosítás: a Polgármesteri Hivatal Gazdasági Irodáján személyesen vagy a 310-601-es telefonszámon. (19022/1H)

A sikeres munkához megnyugtató, biztos háttér.

REGÁL
NYOMTATVÁNYBOLT
DUNAÚJVÁROS, Táncsics M. u. 3.
Tel./fax: 25 312-539

AB
Magyarorszá
ORVOSLÁ
ke
a következő
Veszprém, Győ
Budapest, Székesfeh

Feladata:

körzeti-, kórházi orvosok és
kapcsolatépítés, kapcsolattar

Elvárásaink:

- Általános orvosi diplon
- Aneszteziológus és inte
- Gépkocsi vezetői engec
- Maximum 35 éves életk
- Gyakori utazás vállalás
- Alkalmasság team mur
- Angol vagy német nyé

Ajánlataink:

- Önálló, változatos mun
- Folyamatos továbbképz
- Szolgálati gépkocsi
- Kiemelkedő fizetés

Pályázatát (fényképes magyar é
az alábbi címre kérjük elküldeni

ABBOTT GmbH
Magyarországi Közvetler
1071 Budapest, Városlige
Tel.: 351-1066
Fax: 351-1064

A borítékra kérjük ráírni: „Jelige

ifj.Benedek Jenő

és Jánosi Katalin kiáll. Bp., 1992, Csontváry Galéria

ism.TÓBIÁS Áron: Festő há aspár képei a Csontváry Galériában. = Magyar Nemzet,1992. dec.4. 17.ill.

JÁNOSI KATALIN,
ifj. BENEDEK JENŐ

Festőművészek
Kiállítása
a Pfister Galériában
2001. december 4. - december 23.

megnyitó:
2001. december 4. 18.00h

A kiállítást megnyitja:
Dr. Losonci Miklós
pofesszor

PFISTER
GALÉRIA

Galériánk Csernus Tibor, Gyémánt László
alkotásokat keres megvásárlásra.

1065 Bp., Révay u. 14., Tel.: 302-2390 • www.uj-gresham-kor.hu
Nyitva: h-p: 10.00h-19.00h, szo-v: 10.00h-14.00h

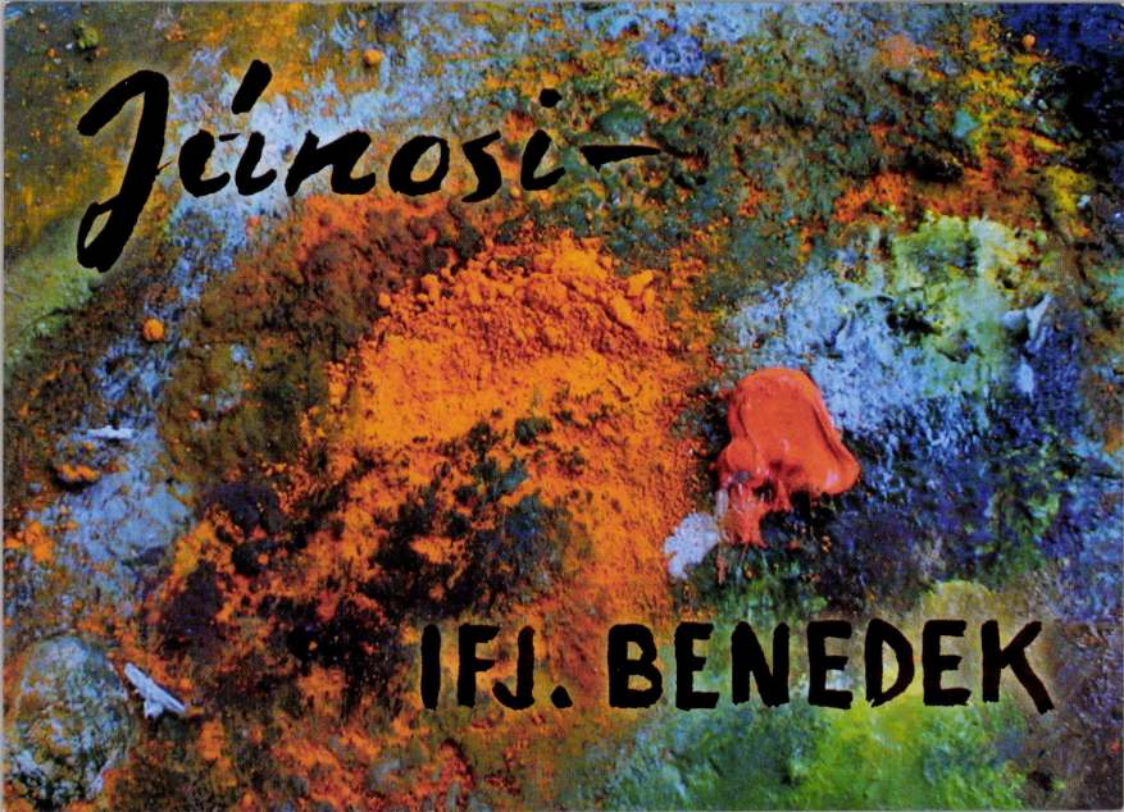
Jónosi–
IFJ. BENEDEK

Tisztelettel meghívjuk Önt

Benedek Jenő

Kossuth- és Munkácsy-díjas festőművész
(1906-1987)

NYUGTALAN ÁLOM
című grafikai kiállításának megnyitójára
2002. augusztus 31-én, szombaton 16 órára a
Vigadó Galériába
(1051 Budapest, Vigadó tér 2. tel: 318-7070)

Megnyitja:
FELEDY BALÁZS
művészeti író

A kiállítást rendezte:
KRATOCHWILL MIMI
művészettörténész

Megtekinthető 2002. augusztus 31-től szeptember 15-ig, hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

VIGADÓ GALÉRIA

A kiállítás létrejöttét támogatták:
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete
Művészeti és Szabadművelődési Alapítvány
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Graph Zeppelin Reklámgrafikai Stúdió

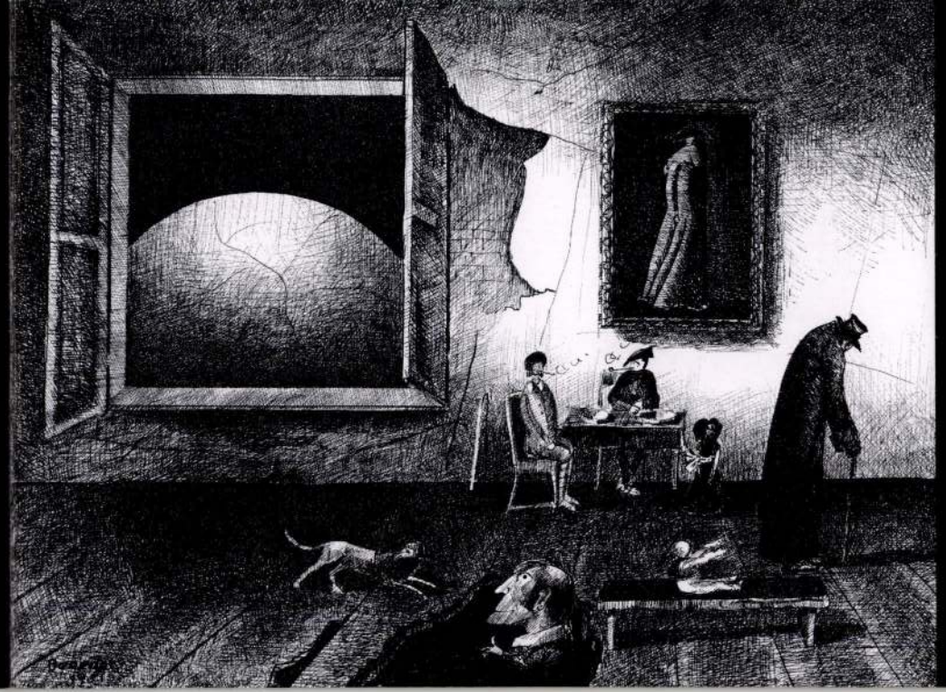

Benedek J

M E G H Í

IFJ. BENEDEK JENŐ

IFJ. BENEDEK

VISUAL ART GALÉRIÁK

HYATT GALÉRIA

VISUAL ART GALÉRIÁK

HYATT GALÉRIA

A Hyatt Galéria szeretettel meghívja Önt és Barátait

ifj. Benedek Jenő

festőművész kiállításának megnyitójára.

Megnyitó: 1999. november 3., szerda 18 óra

Megnyitja: **dr. Feledy Balázs**, a Vigadó Galéria igazgatója

A kiállítás 1999. november 3-tól 30-ig

a **Hyatt Regency Hotel** galéria szintjén tekinthető meg.

Fotó: Gruppo Stúdió

HYATT GALÉRIA 1051 Budapest, Roosevelt tér 2.
Infotel: Klacsmann Péter 06 30 2010 691

Nyomás: Korinna Print 1212 Csepel, Szebeni u. 12.
Telefon: 277 0694
VÉRZÁL

Sinkovits Péter úr részére

a páholy

Budapest V.
Háris köz 6. telefon
T:118-33-77

BENEDEK JENŐ
1906-1987

Kossuth - és Munkácsy díjas festőművész kamarakiállítása

a

Páholy Galériában

A kiállítás megtekinthető:
1997. szeptember 27-ig
hétfőtől-péntekig
10-18 óráig

Szeretettel várjuk

Benedek Jenő

Nagy Natália

BENEDEK JENŐ
1906-1987

Kossuth - és Munkácsy díjas festőművész
Kamarakiállítása

a

Pálody Galériában

A kiállítás megtekinthető:
1997. szeptember 27-ig
hétfőtől-péntekig
10-18 óráig

Szeretettel várjuk

Újra itt vannak az F-esek

Orosz István, az Országgyűlés oktatási bizottságának alelnöke a tanévkezdés gondjairól

Az oktatás sikerágazat – jelentette ki nemrégiben a *Művelődési és Közoktatási Minisztérium* politikai államtitkára. A tárca vezetői általában magabiztosan nyilatkoznak iskolaügyeinkről a tanévkezdéskor. De ha tanárokat, diákokat vagy az iskoláztatással is egyre nagyobb terheket vállaló szülőket kérdezünk, ők aligha osztoznak a művelődési tárca lelkesedésében. Az *Országgyűlés* oktatási bizottságának alelnökét, *Orosz* István debreceni egyetemi tanár képviselőt arra kértük, mondja el, hogyan látja a köz- és felsőoktatás helyzetét.

– A közoktatásban az új tanévben az a legnagyobb feladat, hogy az iskolák felkészüljenek a

emelés, nem tudom, nem kell-e nagyobb pedagógus-munkanélküliséggel számolnunk. Mindenesetre ennek a veszélye nem múlt el.

– *A Művelődési Közlöny mellékleteként telefonkönyvnyi kötet jelent meg a pedagógus-továbbképzési lehetőségekről. Szinte bárki indíthat ilyen kurzust.*

– Baj, hogy a pedagógusképzésre vállalkozók szakmai akkreditációja, minőség-ellenőrzése eddig elmaradt. Nem értem, hogy ha egy intézmény jó arra, hogy pedagógusokat képezzen, miért nem jó arra is, hogy továbbképezze őket. Ezt a feladatot *a szakmai intézményekre* kellett volna bízni. A különböző kft.-k úgyis egyetemi emberekkel végeztetik majd el a

vonzó. Látom a saját tanítványaimon. Idegennyelv-tanárt pedig ma már alig lehet szerezni egy-egy iskolába.

– *Pedig az országjelentés másik fontos ajánlásában éppen az élő idegen nyelvek intenzívebb tanítását szorgalmazza…*

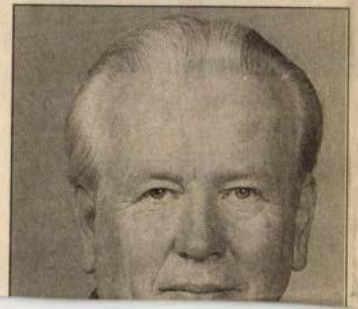

– *Változott és változik a felsőoktatás finanszírozása.*

– Az egyértelmű, hogy a bázisszemléletű finanszírozás rossz volt. A normatív finanszírozással *elvben* egyetértek. De az baj, hogy nincs elég pénz a rendszerben. Mindig a szívügyem volt az is, hogy az egyházi intézmények finanszírozásában kialakult helyzet megváltozzon. Ha ezek az iskolák, egyetemek állami feladatokat vállalnak, márpedig vállalnak, akkor az államnak támogatnia kell őket. A vatikáni szerződés megkötése helyes volt, várom a belőle következő törvénymódosítást. Remélem, nem lesz nehéz. Csak elő kell venni azokat a korábban beadott módosítási javaslatainkat, ame-

– *A hallgatók is tiltakoznak régóta változatlan juttatásaik és az egyre nehezedő anyagi viszonyaik miatt…*

– A követeléseikkel nehéz vitatkozni. A hallgatói juttatások összege tényleg nem emelkedett 1992 óta, a terhek viszont igen, és infláció van. A tandíjat és az ösztöndíjat nem lett volna szabad elválasztani egymástól. Tartok tőle, hogy a hallgatók között is feszültséget teremthetnek az egyre nagyobb anyagi különbségek.

– *Hogyan látja az egyetemi szövetségek alakulását?*

– Egyértelműen integrációpárti vagyok. De az összetartozókat kell összehozni. Az össze nem tartozókat nem szabad összeházasíta-

NAPLÓ

EGRI PÉTER ÉS MAGAY TAMÁS az Eötvös Loránd Tudományegyetem, illetve a Károli Gáspár Református Egyetem tanára vehette át először munkásságáért a Kossuth Lajos Tudományegyetem és a Magyar Anglisztikai Társaság által alapított Országh László-díjat. A kitüntetést pénteken Debrecenben adták át.

BENEDEK JENŐ festőművész kiállítása látható szeptember 27-ig a Páholy Galériában (Budapest V., Haris köz 6.).

ÜNNEPÉLYES TE DEUMRA és Veni Sanctéra vár mindenkit a Magyar Ciszterci Diákok Szövetsége ma este hat órára a ciszterci plébániatemplomba (Budapest XI., Villányi út) abból az alkalomból, hogy a Budai Szent Imre Gimnázium ötven év után ismét a ciszterci rendé.

SZOMBATI TELEVÍZIÓ

Almási Éva
(Tv 2, 20.10)

TV 1

6.00 Nap-kelte 8.00 Jó reggelt adj, Istenem! 9.10 Rajzfilmsorozatok vetítés a cselgáncs bajnokságról 19.00 Sörhinta 19.30 Família Kft. 20.05 Hírek az unióról 20.10 A cárné összeesküvése, tévéjáték 21.45 Yehudi Menuhin, francia portréfilm 22.40 Telesport

DUNA TV

5.00 Óránként híradó, képes krónika 6.45 A Vatikáni rádió adása 7.05 Reggeli muzsika 7.40 Szpiru és Fantázió 8.05 Az én szeretett városom 8.15 Babar 8.40 A Fehér Agyar legendája 9.10 kiCSODA a miCSODA 9.40 Csillagjel 10.10 Tarkabarka 11.10 Cousteau kapitány újra felfedezi a világot 12.00 Déli harangszó, Hajnal Anna: Vonuló évszakok, Lapozó 12.25 Pentaton 12.55 Simor Erzsi filmjeiből: Behajtani tilos! 14.00 Gyógyító otthon 14.15 Protestáns világ 14.35 Duna-korzó 16.05 Pop-sa- 19.00 Híradó, sporthírek 19.15 Sok hűhó semmiért, amerikai–angol vígjáték 21.25 Szilágyi csevegés...22.10 Arany 23.10 Cinema 23.45 A törpe bosszúja, amerikai horror

MSAT

10.00 Mosó macik 10.30 Állati mesék 11.00 Popeye 11.30 Pufóka kalandjai 12.00 Muppet-show 12.30 Music Box Top Ten 13.00 Bulivonal 13.30 Rocktükör 14.00 MSAT-klub 14.30 Sherlock Bond 16.00 Budomagazin 16.30 Autó-motor 17.00 Elképesztő övezet 18.00 Gyilkos utcák 19.00 Cops 19.30 Kopasz krapek 20.00 Terror a jachton, am. film 22.00 A horror háza 23.00 Dzsigoló

NAP TV

SZOMBATI RÁDIÓ

Eszenyi Enikő
(Petőfi, 15.40)

KOSSUTH

8.05 Kulturális kalauz 8.26 Kopogtató 9.00 Hírek, időjárás, útközben 9.05 14.00 Hírek, időjárás 14.05 Oxigén 14.55 Műsorajánlat 15.00 Hírek, időjárás útközben 15.05 Irodalmi újság 16.00 Tizenhat óra 17.30 Népzenei portré 18.00 Esti krónika 18.20 Előfutam 18.25 Szemle 19.00 Hírek, időjárás 19.05 Sportvilág 19.25 Az ötös lottó nyertes számai 19.30 Jó éjszakát, gyerekek! 19.40 Miska bácsi levelesládája – Határok nélkül 20.00 Hírek, időjárás 20.05 Közvetítés a győri Kisfaludy Színházból 21.47 Dés László szaxofonozik 22.00 Késő esti krónika 22.20 Válogatás 23.00 Hírek, időjárás 23.05 Azok a rádiós évek 24.00 Hírek, időjárás, Himnusz

PETŐFI

6.00 Pax rádió 6.30 Hírek, időjárás, útközben 6.35 Ugródeszka 9.00 Hí- színház bemutatója 16.00 Szupershow-s! 17.45 Sztárparádé 18.00 Húszas stúdió 19.00 Hírek, időjárás 19.03 Nemzetközi slágerlista 20.00 Szórakoztató Biblia 20.30 Sport 21.27 Hírek, időjárás 21.30 Gospelek a javából 22.00 Intefolk '97 23.00 Hírek, időjárás 23.03 Sporthíradó 23.10 Korzó

BARTÓK

6.00 Muzsikáló reggel 8.00 Hírek, időjárás 8.03 Műsorismertetés 8.10 Pódium 9.20 Földet venni 10.00 Hírek, időjárás 10.05 Hangfelvételek felsőfokon 12.00 Hírek, időjárás 12.05 A Bartók rádió kívánságműsora 14.00 Hírek, időjárás 14.05 Mindennapi irodalmunk 15.00 Operaművészlemezek 16.00 Hírek, időjárás 16.05 A King's Singers hangversenye

Öreg királynő a felhő alatt

Ifj. Benedek Jenő festményei a Hyatt Regencyben

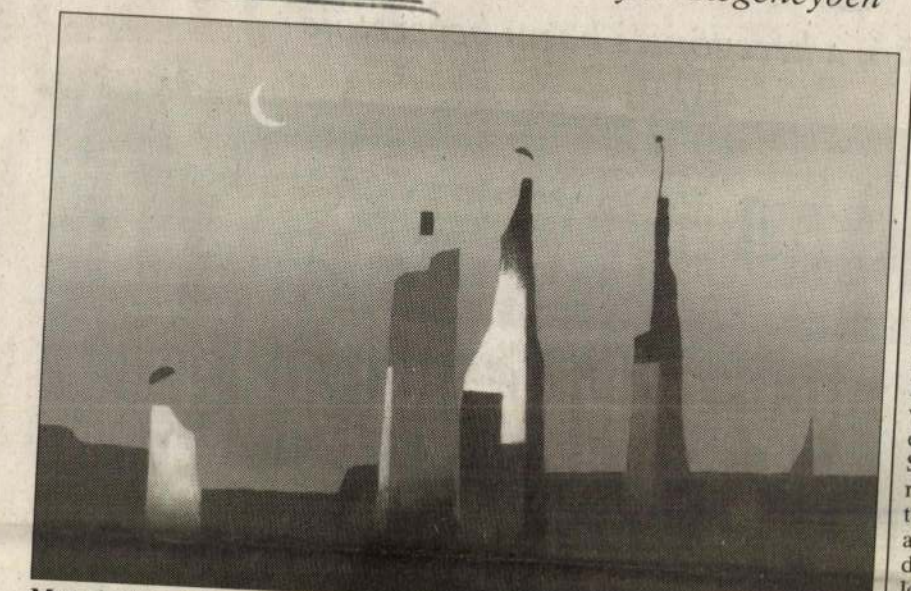

Mese és álom a vásznon

Sajátos hangulatú, szürreális álomvilág tanúja lehet, aki ebben a hónapban ellátogat a budapesti Hyatt Regency Hotelbe. A Piliscsabán élő festőművész, ifj. Benedek Jenő tárlata november 30-ig tekinthető meg a szálloda galériaszintjén.

Az öreg királynő kopott barna prémstólában, mohazöld uszályos ruhában álldogált a tengerparton, és egy felhőt nézett a víz fölött. Cserepes virág bokrétájához hasonlított a felhő, és magányosan úszott az égbolton, mint ahogyan az öreg királynő álldogált odalent a homokban. Ki meséli az öreg királynő történetét? És a két vándorét, akik a sárgás alkonyi fényben megpihennek a domboldalon?

Ki tudja úgy lefesteni álmait, hogy az elbeszélés tanúja azt érezze: végtelen mese szövődik itt, és az egyetemes történetnek ő is részese? *Ifj. Benedek Jenő* teremti meg ezt az álomvilágot. Nem szavakkal, hanem vászonnal, ecsettel, a tenger, az ég kékjének finoman átmenetes árnyalataival, leheletszerűen derengő sárgával, ki tudja, honnan érkező árnyékkal és fénnyel. Hosszú lepelbe burkolózó arctalan alakokkal, jelzésszerű, mégis hangsúlyos jelenléttel. Magányról adnak hírt – a titokról és a csöndről, amely őket körülveszi.

A magány a szív mélyén lapul. Nem fondorlatosan és riasztóan, Benedek képein legalábbis nem. Hanem egyszerűen és természetesen. Mintha a kiállítás helyszínéül szolgáló Hyatt Regency Hotel zajában azt súgnák a festmények: létezik az átmenetiséggel szemben állandóság, a törredezettséggel szemben teljesség, a nyugtalan nyüzsgés ellenében csönd, elmélyedés. Egy másik dimenzió, amelybe átlépve az önmagunkra találás a jutalom.

R. V.

Strauss titkai

MUNKATÁRSUNKTÓL

Két együttes is Strauss-évfordulót ünnepel a hét végén a Zeneakadémián. Szombat délelőtt fél tizenegytől és délután négy órától a Zene titkai sorozat első koncertjén a Liszt Ferenc Zeneművészeti Főiskola Tanárképző Intézetének Szimfonikus Zenekara játszik. Az együttes ezen a napon a három Straussnak hódol; a hangversenyt főként a zeneiskolásoknak, illetve az ének-zene iskolások közül is a felső tagozatosoknak ajánlja. A belépőket háromszáz forintért árusítják, és mindenki oda ül, ahova akar. Fiataloknak, felnőtteknek a *Héja Domonkos* vezette Danubia Ifjúsági Szimfonikus Zenekar vasárnap esti hangversenyét ajánljuk. Az együttes emlékműsort állít össze Richard Strauss halálának ötvenedik évfordulójára; a Capriccio előjátékát, a Rózsalovag tercettjét, a Négy utolsó éneket, valamint a Till Eulenspiegel vidám csínyjei című darabot játsszák. Jegyet hatszáz és kilencszáz forintért árulnak.

Még egy koncert, de ez már nem Strauss! A gödöllői királyi kastély dísztermében a Danubius Vonósnégyes játszik vasárnap este hét órától – Debussy és Beethoven műveiből. Erre háromszáz és ötszáz forintért lehet jegyet kapni.

Micimackó a ruhásszekrényből

Ismét játssza a *Vajdai Vilmos* vezette TÁP Színház a MicimackÚr című előadást a Trafóban – szombat este hét órakor és fél tízkor, vasárnap pedig nyolckor kezdik a produkciót. *Sultz Sándor* darabja modern, nagyvárosi Kékszakáll-parafrázis, amelyben kiderül, hogy a társkereső iroda múltjában sötét titok lappang. A MicimackÚr fontos eleme egy ruhásszekrény, amelyből váratlan pillanatokban Micimackó lép elő. A performance és a színház határán mozgó előadás néhol botrányos, néhol pedig provokatív kapcsolatot teremt a nézőkkel.

A TÁP Színház hat éve alakult a Tilos az Á nevű szórakozóhelyen. A Vajdai Vilmos vezette társulattal együtt dolgozott már – többek között – *Szabó Győző, Halász Péter, Zsámbéki Gábor, Kistamás* [illegible] *és Kulka János* is. A mostani pro- – amelynek létrehozását a [illegible]ocatta – *Vécsi Tibor,*

SZÍNHÁZMŰSOR

SZ.: Szombat, V.: Vasárnap

Budapesti Bábszínház: SZ.: Marcipán cica (fél 11). A padlás (7 – a Kertész u. Ált. Iskola vj.). **V.:** Marci- [illegible]

ház: SZ.: Ne most, drágám! (7). **V.:** Lúdas Matyi (fél 11). Ne most drágám! (3, 7). **Tolnay Szalon: SZ.:** Tudósportrék 1. (4). **Madách Kamara Színház: SZ.:** Zendülés a Caine hajón (7). **V.:** Élelem bére (8).

SZOLGÁLTATÁS

EGÉSZSÉGÜGY • KÖRNYEZET • ÉRDEKVÉDELEM

Környezetvédelmi Minisztérium közönségszolgálati iroda: I., Fő utca 44–50., 457-3437.

Egészségügyi Minisztérium ügyfélszolgálati iroda (közös ügyfélszolgálat a Szociális és Családügyi Minisztériummal): V., Akadémia utca 7., 311-8016.

Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat központi ágygazdálkodási osztály: 311-6000 (éjjel-nappali diszpécserszolgálat, érdeklődni lehet az aznapi kórházi ügyeletekről).

Fővárosi Munkabiztonsági és Munkaügyi Felügyelőség: 318-7388.

Nem árt tudni

A Budapesti Polgárőr Szövetség (BPSZ) állandó ügyeletet ad a XIII., Victor Hugo utca 11–15. szám alatt, telefon: 237-8016.

Internetelérhetőség: http:/freeweb.interware.hu/bpsz, e-mail: bpszsz@interware.hu

A BPSZ tagszervezeteibe ifjú polgárőrnek minden tizenharmadik évét betöltött személy jelentkezhet; szülői engedély szükséges. Közterületi szolgálatot csak felnőtt polgárőrrel láthat el, kiemelten saját iskolája környékén és meghatározóan a közlekedés területén, tizenhárom–tizenhat éves koráig. Tizenhat éves kortól szülői engedéllyel már hétvégén, péntek és szombat éjjel is teljesíthet szolgálatot. Tizennyolc éves korától mindenki teljes jogú polgárőr lehet.

Jelentkezés polgárőrnek. Ma a fővárosban két és fél ezer polgárőr dolgozik Budapest nyugalmának érdekében. Bárki jelentkezhet polgárőrnek, aki soha nem volt büntetve, és jelenleg sem folyik ellene büntetőeljárás, továbbá aki elfogadja a Budapesti Polgárőr Szövetség (BPSZ) és az adott kerületi egyesület alapszabályát és működési szabályzatát. A három hónapos próbaidő alatt el kell végezni a szaktanfolyamot, a vizsgán egyebek mellett a rádióforgalmazás szabályaiból is számot kell adni. A polgárőrök feladataik ellátásáért nem kapnak anyagi ellenszolgáltatást, tehát elhivatottságra van szükség. A munka során teljesíteni kell az adott egyesület által előírt kötelező bűnmegelőzési szolgálatot. A parlament a sz[illegible] leni törvény[illegible] rendőrség[illegible]

tevékenység immár közfeladatnak számít. Az önkormányzatok is felismerték a polgárőrség jelentőségét, és egyre több kerület támogatja anyagilag is a szervezeteket. Kiemelkedő az újpesti önkormányzat, melynek pénzbeli és egyéb támogatásai kiteszik a 4,5 millió forintot. A BPSZ-t a fővárosi önkormányzat is támogatja két éve, tavaly négy-, az idén ötmillió forinttal. *(S. I.)*

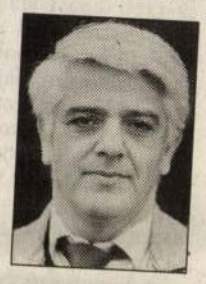

A polgárőrség eredményességéről és munkájáról kérdeztük Zsombor Györgyöt, a Budapesti Polgárőr Szövetség elnökét.

– Ott, ahol a polgárőrség és a rendőrség jól tud együttműködni, és az önkormányzat is támogatja a polgárőrséget, kevesebb lett a bűncselekmény – mondja *Zsombor György.* – A fővárosban hosszú évek óta a polgárőrök érik tetten az összes ismertté vált bűncselekmény 5,5–7 százalékát, vagy információjuk alapján kerül elő a tettes, de sokkal inkább a megelőzést tartjuk a fő feladatunknak.

– *A járőrözésen kívül mit tesznek a megelőzésért?*

– Tagjaink hajtják végre a gyermek- és ifjúságvédelmi programunkat, részt vállalnak a kábítószer-, közlekedési csoportjaink a baleset-megelőzésben. Tudatosan szervezzük a SZEM-et, azaz a Szomszédok Egymásért Mozgalmat. Terjesztjük a hatékony vagyonvédelmi rendszereket, a FALCON rendszám-azonosító segítségével hatékonyan részt veszünk a körözött gépjárművek felderítésében. A lista persze nem teljes, de látható, hogy a budapesti polgárőrség eredményesen járul hozzá városunk közbiztonságához. *(Munkatársunktól)*

A Magyar Hemofília Egyesület és az Istenhegyi Szent László Plébánia közös véradást szervez a plébánián (XII., Diana út 15/A) holnap reggel kilenc órától délután fél

Ágyút öntött a szabadságharcosoknak

Száznyolcvanöt éve született Ganz Ábrahám, a gyáralapító, a kéregöntés hazai bevezetője

Ganz Ábrahám sokgyermekes családban született száznyolcvanöt éve, 1814. november 6-án Svájcban (Unter Embrach). Már zürichi öntőinas korában elhatározta: „A fél világot be akarom járni." 1834–1841 között számos európai ország üzemében, öntödéjében szerzett tapasztalatokat. 1841-ben érkezett Pestre, ahol a József Hengermalomban kezdett dolgozni. Rövidesen első öntőmester, majd az öntöde vezetője lett. 1843-ban szemébe fröccsent a folyékony vas, ekkor azt mondta: „A fél szem oda, de az öntés sikerült." Részesedést ajánlottak fel neki a malom öntödéjének nyereségéből, ebből 1843-ban már két és fél ezer forintot takarított meg.

A következő év őszén Ganz Ábrahám telket és házat vásárolt Budán a vízivárosi Kórház utcában (amely a közelmúltban Ganz utca lett), és önállósította magát. A Ganz Vasöntöde hét segéddel megkezdte a munkát. Öntési engedélyt csak 1845 elején kapott. Az üzemben rövidesen már huszonkét munkás dolgozott. Ugyanabban az évben a szomszéd telek megvásárlásával Ganz tovább bővítette öntödéjét, és első évét nyereséggel zárta. Termékei az 1846. évi prágai kiállításon ezüstérmet nyertek, ugyanez évben a Harmadik Magyar Jármű Kiállítás ezüst- és József nádor bronzérmére érdemesítették.

Ganz Ábrahám

Az 1848/1849-es szabadságharc idején a Ganz Vasöntöde tíz ágyút és számos ágyúgolyót öntött a magyar honvédségnek. 1849-ben már hatvan munkással dolgozott, és évi tiszta nyereségét ötezer forintra becsülték. Ezzel összefüggésben az osztrák hadbíróság többszöri kihallgatás után hatheti elzárásra ítélte a svájci állampolgárságú Ganz Ábrahámot, börtönbe azonban nem került.

1846-ban a nürnbergi vagongyár amerikai kéregöntésű kerekekkel készített vasúti kocsikat szállított a Pest–Szolnok vasútvonalhoz. A kerekek keményebb, kopásállóbb futófelületüknek, valamint egybeöntöttségüknek köszönhetően megbízhatóbbak voltak, mint az Európa-szerte előállított kovácsoltvas abroncsú, küllős vasúti kocsikerék. Ganz Ábrahám felismerte a kéregöntésű, kokilla, fém öntőformában készített vasúti kocsikerekek hazai gyártásában rejlő nagy üzleti lehetőséget. Európában Ganz Ábrahám volt az első, aki 1853-tól sikerrel állított elő kéregöntésű vasúti kocsikerekeket. 1855-ben három évre kizárólagos jogot szerzett az osztrák birodalom területére kéregöntésű kerekek előállítására. 1856-ban szabadalmi oltalmat kapott az antimonmasszát is tartalmazó eljárásra.

1867-ig több szabadalom jelezte a fejlesztést. 1853–1866 között ötvenkilenc vasúttársaságnak 86 074 darab kéregöntésű kereket szállított a gyár.

1867-ben a százezredik kéregöntésű kerék előállítását megünnepelték a Budai Sörözőben. A Ganz Vasöntöde 1860–1866 között több mint hatezer kéregöntésű vasúti szívcsőcsot szállított megrendelőinek. Gyártottak hídalkatrészeket is: az 1857/58-ban épült szegedi vasúti híd öntvényei között ötvenmázsás darabok is voltak. A közönséges szürkeöntvényből készült gabonaőrlő hengerek után Ganz Ábrahám bevezette a kopásálló, kéregöntésű őrlőhengerek előállítását.

Ebben az időszakban kapta meg a Ganz-öntöde az 1855-ös Párizsi Világkiállítás három bronzérmét, az 1857-es berni III. Svájci Iparmű Kiállítás ezüstérmét, az 1872-es Londoni Világkiállítás bronzérmét és az 1867-es Svájci Iparmű Kiállítás ezüstérmét.

1867-ben már háromszázhetvenszakmunkás dolgozott a gyárban, és nyersöntvényeik össztömege elérte az évi hetvenötezer mázsát. A gépműhely gépeit egy tizenöt és egy ötven lóerős gőzgép hajtotta. Az 1867. évi bruttó jövedelmét kétmillió forintra becsülték.

Sikerei csúcsán, 1867. december 15-én öngyilkos lett Ganz Ábrahám. Megtalálták nála a Schweizer Glaube (Svájci Hitvallás) című nyomtatványt, mely hitet tett az emberi jogok és a szabad élet mellett. Hamvai a Kerepesi temetőben nyugszanak. Emlékét őrzi a régi budai öntöde helyén álló, az Országos Műszaki Múzeumhoz tartozó, most harmincéves Öntödei Múzeum is, amelynek parkjában Ganz mellszobra áll.

Gajdos Gusztáv

„Szorgalomban a siker" – díszpolgári oklevél a fővárostól

A gyár a Kórház (ma Ganz) utca felől – 1862

Benedek Jenő"

a modern pályaudvarig

asútvonal – A másodosztályú jegy kijött egy zugligeti fiákerút árából

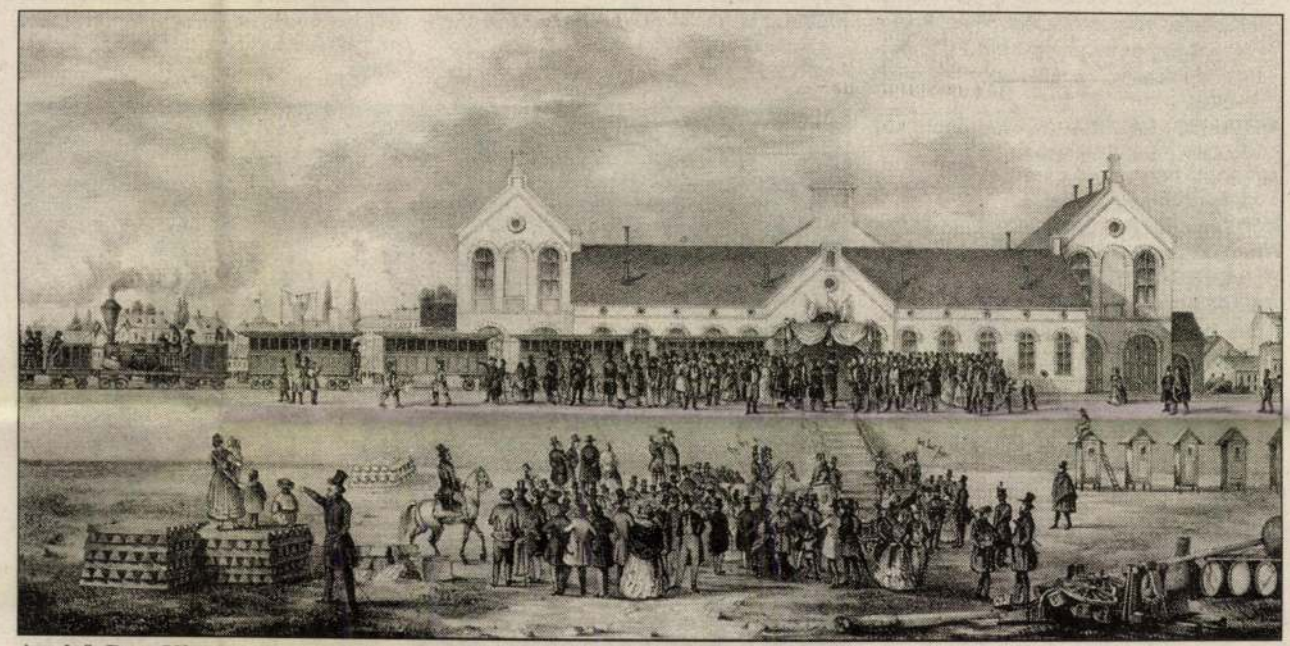

Az első, Pest–Vác szakasz ünnepélyes megnyitása egykorú litográfián

FORRÁS: A REFORMKORI BUDA-PEST

ni a lovak nélkül száguldó gőzkocsit és a népszerű „magyar főherceget".

1848-ban még mindössze 161 km-nyi gőzvontatásra berendezett vasút alkotta a magyar vasúthálózat csíráját. A fejlődés azonban a szabadságharc bukása utáni kedvezőtlen politikai körülmények ellenére sem torpant meg. 1850-ben már vonattal lehetett utazni a fővárosból Pozsonyig, az évtized közepén pedig Szegedre és Debrecenbe is. Az állami mindenhatóság korában néhány évig a vasútépítést is állami feladattá tették (a tönkrement társaságtól az állam vette át és fejezte be az első hazai vonalat is), ám pénz híján 1855-től újra átengedték a terepet a magántőkének. Az újonnan megnyílt lehetőség valóságos gründolási lázat váltott ki: 1861-ig 1600 km hosszú vaspálya épült meg. 1866-ban az ország vasúthálózata már meghaladta a 2200 km-t, de az igazi robbanásra a kiegyezés után került sor.

Buda és Pest [illegible]

meghatározó építményei közül a Nyugati, a Déli és a Józsefvárosi pályaudvar is.

A közlekedési centralizáció a városegyesítés utáni évtizedekben még tovább erősödött. Az 1873-as nagy gazdasági válság csaknem egy évtizedre lelassította ugyan a vasúthálózat növekedését, de 1882-től annál gyorsabb tempóban épültek az új vonalak. Ebben az évben teremtődött meg a vasúti kapcsolat Péccsel, az év végén átadták a pesti gabonakereskedők által régóta sürgetett szabadkai vonalat, a következő évben ennek meghosszabbítása elérte Zimonyt, illetve a Duna túlpartján fekvő Belgrádot. 1884-ben megvalósult Béccsel a Duna jobb parti összeköttetés, amellyel egyúttal Győr is elérhetővé vált. Két kisebb vonal megépülésével vált teljessé a Budapesten összefutó hálózat: az 1889-ben átadott lajosmizsei vasút a város élelmiszer-ellátásában töltött be fontos szerepet, az saját vonalaik számára, minden tekintet nélkül az egymás közti kapcsolatokra. (A „hőskorban" a tanács külön állomást akart építtetni a váci, illetve a szolnoki vonalnak is, nehogy Pesten egyszerűen átáramoljanak az áruk és az utasok, anélkül, hogy a városnak bármi haszna lenne belőle. A vasúttársaság természetesen elzárkózott az ésszerűtlen követelés elől, csak annyiban engedett, hogy az Indóház ún. fejállomásként épült meg.) A gyorsan növekvő forgalom hamar kinőtte az első pályaudvarokat. A Nyugati pályaudvar átépítésének (1874–1877-ben) közvetlen oka ugyan a Nagykörút kialakítása volt, a Keleti megépítését már egyértelműen a MÁV budapesti forgalmának növekedése kényszerítette ki 1884-re. A felsorolt négy személypályaudvar mellett a század végéig 12 kisebb-nagyobb alakult ki, elsősorban a teherforgalom lebonyolítására.

A századfordulón már 11 irányból ér- [illegible] ge a fővá-

TÁRLATOLGATÓ

AQUINCUMI MÚZEUM (III., Szentendrei út 139.) Istenek, katonák, polgárok Aquincumban. 2001. év ásatási leletei. Római lakásbelső rekonstrukciója. Vitae Puerorum – Gyermek mindenki (volt). Építménytől az épületekig – A feltárástól a rekonstrukcióig.

ARTPHOTO GALÉRIA (www.artphoto.hu) Vanicsek Péter kiállítása.

ARTPOOL P60 (VI., Paulay Ede u. 60.) A könyv () Szimmetriasértés.

BOD ÉVA KIÁLLÍTÓTERME (II., Bimbó út 72.) Kerámiaszobrok, mozaikasztalok, vázák.

BUDAPESTI TÖRTÉNETI MÚZEUM, VÁRMÚZEUM (Budavári Palota, E épület) Ősi népek, antik kultúrák – Budapest története az őskortól az avar kor végéig. Buda középkori királyi várpalotája. Budapest a középkorban. Gótikus szobrok a budai királyi palotából. Budapest az újkorban. A múlt rétegei – a budavári Szent György tér története. Goricia története, művészete. Érték & papír.

DOROTTYA GALÉRIA (V., Dorottya u. 8.) Gábor Magda Kiáltás című kiállítása.

DÓZSA MŰVELŐDÉSI HÁZ (XVII., Pesti út 113.) Indonéz tradicionális és kézműves tárgyak kiállítása.

DUNA GALÉRIA (XIII., Pannónia u. 95.) Bándi Gábor Fény-, Tér- és Atmoszféra-tanulmányok című kiállítása.

ERDÉSZ GALÉRIA (Szentendre, Bercsényi u. 4.) Modern klasszikusok.

ERDŐS RENÉE-HÁZ (XVII., Báthory u. 31.) Helytörténeti gyűjtemény. Néprajzi szoba. Merzse-mocsár-dioráma.

FERENCVÁROSI HELYTÖRTÉNETI MÚZEUM (IX., Pipa u. 4.) Képek, tárgyak, emlékek a 200 éves Ferencváros múltjából.

GODOT GALÉRIA (VII., Madách út 8.) Kovács Péter Arckereső című rajzkiállítása.

HRICSOVINYI GALÉRIA (III., Dereglye u. 3.) Kiállítás a Hricsovinyi Galéria gyűjteményéből.

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM (IX., Üllői út 33–37.) Hímezték egykoron selyemmel, arannyal... Az üveg jelentése. Umbriai kerámiák a klasszikus ókor és a reneszánsz bűvöletében. 13. Ezüsttriennale, Hanau 2001–2002. Csetneki csipke.

JÓZSEF ATTILA-EMLÉKSZOBA (IX., Gát u. 3.) József Attila-emlékkiállítás.

JÓZSEFVÁROSI KULTURÁLIS KÖZPONT (VIII., József krt. 68.) Diana hercegnő a média tükrében.

KASSÁK MÚZEUM (III., Fő tér 1.) Kassák Lajos irodalmi, képzőművészeti munkássága. Kassák hét születésnapja.

KEMPINSKI GALÉRIA (V., Erzsébet tér 7–8.) Tónió grafikus-karikaturista Bluesérzések című kiállítása.

KISCELLI MÚZEUM, FŐVÁROSI KÉPTÁR (III., Kiscelli u. 108.) Válogatás a Fővárosi Képtár XX. századi gyűjteményéből. Nyomdák

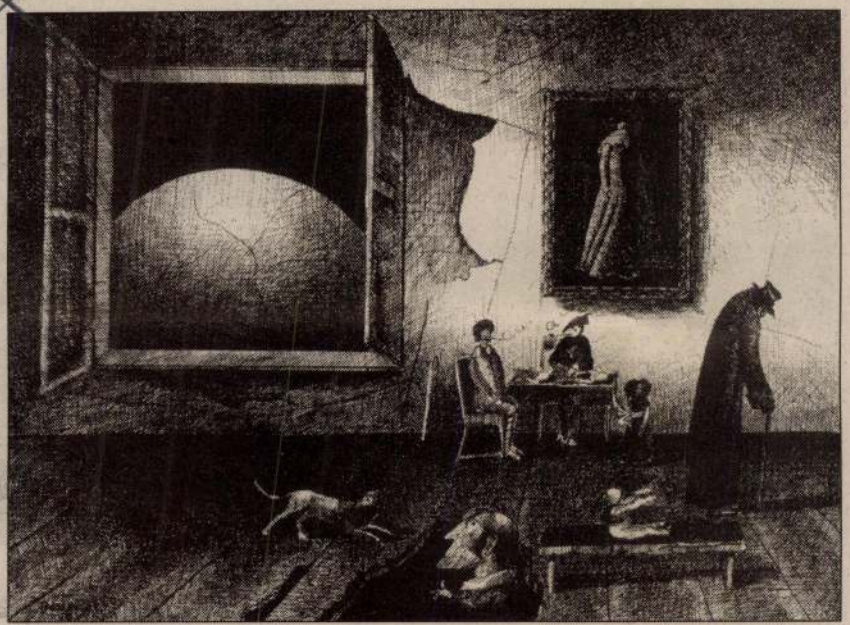

Nyugtalan álom címmel nyílt grafikai kiállítás Benedek Jenő (1906–1987) festőművész munkáiból a Vigadó Galériában (V., Vigadó tér 2.). A tárlat szeptember 15-ig, hétfő kivételével 10-től 18 óráig tekinthető meg.

és újságok Buda(-)Pesten. Emlékek Pest-Budáról, XVIII–XIX. század. Barokk szoborcsarnok. Arany Oroszlán Patika. Ország Lili képzőművészeti kiállítás.

KODÁLY ZOLTÁN-EMLÉKMÚZEUM ÉS -ARCHÍVUM (VI., Kodály körönd 1.) Pillantás az alkotóműhelybe. Emlékszobák.

KÖZLEKEDÉSI MÚZEUM (XIV., Városligeti krt. 11.) 100 éves a magyar állami hajózás. Autótörténeti kiállítás. A magyar vasút másfél évszázada. A budapesti közlekedés kezdetei. Új gyűjteményes kiállítás: vasútmodellek, részvények, érmék, plakettek. Híresség csarnoka. Göncz Árpád volt köztársasági elnök ajándékai a múzeumnak. Új vasúti terepasztal. T. Ford autó 1926-ból. Repüléstörténeti és űrhajózási kiállítás (Petőfi Csarnok).

LISZT FERENC-EMLÉKMÚZEUM ÉS -KUTATÓKÖZPONT (VI., Vörösmarty u. 35.) Liszt 125 éves Zeneakadémiája.

LUDWIG MÚZEUM BUDAPEST–KORTÁRS MŰVÉSZETI MÚZEUM (I., Szent György tér 2.) Helmut Newton Szex és tájképek című kiállítása. Kőnig Frigyes Fürdőzők című kiállítása. Budapest Boksz – Rejtett szcéna az 1990-es években. Ravasz András kiállítása.

MACSKÁSSY IZOLDA GALÉRIA (V., Kecskeméti u. 8., udvar) Macskássy Izolda grafikáinak, selyemkollázsainak kiállítása.

MAGYAR FOTOGRÁFUSOK HÁZA (VI., Nagymező u. 8.) Schaffer Zsuzsa Magánterületek című kiállítása. Vesa Oja: Egy másik Európa. Horváth Dávid Mágikus szemek című kiállítása.

MAGYAR MEZŐGAZDASÁGI MÚZEUM (XIV., Városliget, Széchenyi-sziget, Vajdahunyad vára) Az állatok háziasítása. A honfoglaló magyarok háziállatai. Sertéstenyésztés. Hagyományos szarvasmarhatartás. Kisállattenyésztés. Eke és szántás. Kertészet. Élet egy középkori faluban. A növények országából. Erdészet. Természeti értékeink, természetvédelem. Vadgazdálkodás és vadászat. Halászat. Szőlészet-borászat. Mi az év bortermelői. Egy családi minta-

Tóth István

Párbeszédek

9. ROZSA ÉS SZÉL

— Maradj! — illatom, szinem
így kérlelt sejtről sejtre.
S térdre hullt bennem minden
egy percért esdekelve.

— Szaladj! — égszinű törzsem
megrázott, s elvitt volna.
S itt maradtál letörten
egyetlen szót sem szólva.

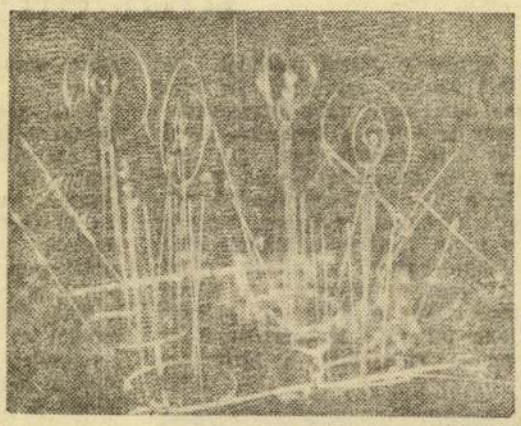

BENEDEK JÓSEF kompozíciója

NEM LENNE SZÉP, HA VÉGLEG ELBÚCSÚZNÉK

Az elmúlt napokban egy rövid hírügynökségi közlést átvéve adtuk hírül, hogy a marosvásárhelyi filharmónia szimfonikus zenekarának közkedvelt ír karmestere, Robert Houlihan versenypályázaton elnyerte a szombathelyi filharmonikusok dirigensi tisztjét. Távozásának hírét sajnálkozással vették tudomásul városunk zenekedvelői. Rokonszenves vendégművészünktől megtudtuk, hogy mégsem kell végleg megválnunk tőle.

— A pályázat meghirdetésekor megkérdeztem Csíky Boldizsárt, egyetért-e azzal, hogy pályázzam. Igent mondott, azzal a feltétellel, hogy tiszteletben tartom az itteni szerződésemet, vagyis 12 hangversenyt vezényelek évente. Ennek semmi akadálya, ugyanis a szombathelyiek is beleegyeztek abba, hogy a vásárhelyi zenekar karmestere maradhassak, időről időre ideutazzam az évi tizenkét koncertre. Ez valamivel kevesebb a tavalyi fellépéseimnél, de a szerződésben ennyi szerepel. Hogy miért pályáztam meg a szombathelyi állást? Onnan is szép emlékeket őrzök. 1983-ban a budapesti nemzetközi karmesterverseny keretében először ott mutatkoztam be. Kétszer vezényeltem a szombathelyi zenekart, meghívott karmesterként. Jelenleg új, fiatal, dinamikus karmesterre volt szükségük. Huszonöt jelölt volt az Egyesült Államokból, Japánból, Ausztriából, Németországból és Magyarországról. A zenekar és a zsűri engem választott. Fontos számomra az is, hogy a zenekar jóval nagyobb, nyolcvan tagú, több olyan dolgot megvalósíthatok, amire itt nincs lehetőségem.

— De azért Vásárhelyen is szép munkát kezdett el. Örülünk, hogy folytathatja.

— Természetes, hogy folytatom, igazságtalan lenne, ha most végleg elmennék. Csíky Boldizsár volt az első, aki felkínálta a lehetőséget, hogy saját zenekarral dolgozzam. Csak másfél éve vagyok itt, nem lenne szép részemről, ha most elbúcsúznék, mert akadt máshol egy jobb ajánlat. Ingázom tehát, még ha fárasztó is, Szombathely és Marosvásárhely között. És be kell vallanom, az sem mellékes, hogy ott lényegesen nagyobb a fizetésem, többet kereshetek.

— Bizonyára az is indokolja maradását, hogy tudja, a mi zenekarunknak még szüksége van önre.

— Igen, ezt mondták is nekem. Másfél évvel ezelőtt úgy kezdtük el a közös munkát, hogy felépítünk egy szép programot, erősítjük az együttes szakmai tudását, önbizalmát is. Ezt az elképzelést ki kell teljesíteni. Szükség van még némi időre,

(Folytatás a 6. oldalon)

Időtlenül a térben

Benedek József csendes, befelé forduló egyéniség. Ez lehet az oka, hogy noha Marosvásárhely szülötte és hosszabb távollét után immár évek óta újra itt él, dolgozik, rendszeresen jelen van képzőművészeink közös tárlatain, mégsem tartozik a város ismertebb alkotói közé. Talán mostani kiállítása változtat ezen a helyzeten. A Művelődési Palota földszinti galériáiban látható térkompozíciói ugyanis meggyőzik a tárlatlátogatót: szerzőjükre érdemes odafigyelni.

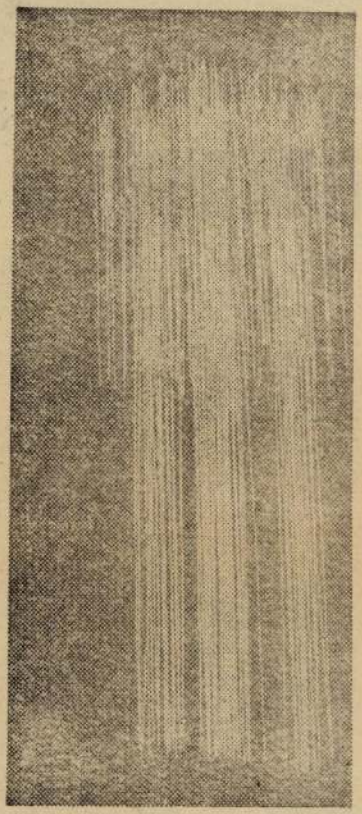

BENEDEK JÓZSEF kompozíciója

Ezek a modern téralakzatok korábban is feltűntek a vásárhelyi szalonokon, két teremnyi együttesük azonban jóval hatásosabban vall a szobrász sajátos törekvéseiről, következetességéről, tudatosságáról. Nem emlékszem, hogy lett volna ebben a galériában még egy ilyen különös kiállítás, ahol mindenik munka a plafonról függ alá, olyannyira betöltve a teret, hogy alig jut hely a nézőknek a szemlélődésre. Látványosak ezek a téralakzatok, az egyenes és hajlított, százával egymásba kapcsolt fémpálcikák, e különös cél nélküli szerkezetek. Megmozgatják az ezredvég emberének képzeletét. Akarva, akaratlanul a sci-fikből ismert, bonyolult űralakzatok, űrépítmények jutnak róluk az eszünkbe. Lehet, hogy a művészt is ilyen gondolatok foglalkoztatták, miközben az időből kilépve megalkotta fantáziadús kompozícióit. Ezek az „építmények" a kiállításon új életre kelnek a fény és árnyék játéka, egymásra hatása folytán. Pontosabban kelhetnének, ha a termek megvilágítása legalább a minimális követelményeknek megfelelne. Sajnos, jelenleg még ezt sem mondhatjuk el. A megnyitón bekapcsolt néhány fényszóró azonban szemléletesen érzékeltette, mennyit nyerne ez a tárlat, ha a kompozíciók falakra, plafonra, egymásra vetülő, egymást kiegészítő fény-árnyéka mindvégig újabb meglepetéseket kínálhatna a közönségnek.

— TÁRLAT —

Az ötletgazdag, dekoratív téralakzatok mit sem árulnak el a művész érzelmeiről. Hihetnők akár hideg, közönyös, érzelemsivár, értelem uralta alkotónak, ha nem lenne a tárlatnak egy másik része is. Ezt teljes egészében az érzelem szülte. Benedek József az emeleten szeretett szüleinek állít emléket. Ez a szokatlan, rendhagyó rekviem két alak, két arcmás megannyi változata. Szobor, dombormű, plakett, többfigurás kompozíció örökíti meg az édesanya és az édesapa ködbe vesző vonásait. E megsokszorozott portrégyűjtemény esetében az érzelmek egyértelműen erősebbnek bizonyultak a tudatosságnál. (Kár, hogy az emeleten kiállítottakból sok mindent éppenséggel csak sejteni lehet, annyira kevés, gyenge a fényforrás. Ezen a tarthatatlan állapoton sürgősen változtatni kellene. Szégyen a város művészeti élete nézve, méltatlan művészeink hírnevéhez. Persze, mindenről nem a kiállítók tehetnek.)

Elmondhatjuk, hogy Turnu-Severin és Temesvár után Benedek József végre tényleg itthon van, kiállításával biztos révbe érkezett. Egy-két monumentális szobortervét is bemutatta a tárlaton. Talán városában is alkalma lesz kivitelezni valamikor egy hasonlót. Legjobb lenne mihamarább, amikor alkotóereje, érettsége teljében van.

NAGY MIKLÓS KUND

92. márc. 13.

NÉPÚJSÁG
MAROSVÁSÁRHELY

BENEDEK Jozef műlakatos

Kecskeméti művei ld.

Juhász Ilyán: Kecskemét vám értőt. Kecskemét, 1948.
185.

űvészet. 67-68.

74-75. ill.
R. Lamb] 69.

szalon] 69-70.
rművészeti Társulat
eumban] 70.

sarnok] 70.
s. 70.

Melódiák. Rajzolta: Kozma

ltúra. Werner Sombart: Die

73.

Súlytalan csend

A Fészek Művészklub Herman-terme adott otthont *Benedek József* kerületi szobrászművész Súlytalan csend című kiállításának január 25-i megnyitóval. A művészt Beke László művészettörténész mutatta be az érdeklődőknek.

A képzőművész-tanár, szobrásztevékenységi területe a kisplasztika, a monumentális és mobil szobrászat, portré. 1972-ben diplomázott a Képzőművészeti Főiskola szobrász szakán. Egyéni kiállítással szerepelt többek között Marosvásárhelyen, Temesvárott, Baselben és hazánk több városában. Munkái megtalálhatók Európa számos országában: Belgiumban, Franciaországban, Erdélyben is.

A tárlat megtekinthető február 18-ig hétköznap 14-19 óra között a VII., Kertész u. 36. sz. alatt.

pte

HÍRHOZÓ
(XVII. ker. Önkormányzat lapja)
2000. febr.

BENEDEK JÓZSEF

...y,1946.dec.lo. -- /:szobrász.
...ózsef orvos,Teleki Vilma htb. F:Elekes Gabriella zene-
tanár. -- 1965-ben a Marosvásárhelyi Bolyai Farkas Líceumban érett-
ségizett. 1966/72:a Bukaresti Nicolae Grigorescu Képzőművészeti
Főiskolán szerzett okl. 1972/75: a Turnu Severin-i Művészeti Közép-
iskolában tanított. 1975/82: a temesvári Nemzeti Színház,majd a
bábszínház tervezője. 1982/86: műszaki rajzoló a marosvásárhelyi
cukorgyárban. 1986/87: a marosvásárhelyi tanítóképző tanára. 1987/90
rajztanár Marosszentgyörgyön,199o-től Marosvásárhelyen. -- Egyéni
kiállításai: 1975:Marosvásárhely,198o:Temesvár,1981:Lugos.

C.Ro. -- Tîrgu Mureş,Str.Ulciorului Nr.2. -- T.954/14-3o4.

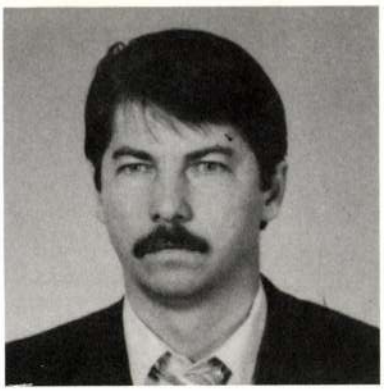

Benedek József

H—1174 Budapest
Bél Mátyás utca 41.
Telefon: (36 1) 158-30-64

1946-ban született Marosvásárhelyen

1972-ben diplomázott a bukaresti Képzőművészeti Főiskola Szobrász Szakán

1972-75 között szobrászatot tanít a szörénytoronyi Képző- és Zeneművészeti Liceumban

1975-83-ig a temesvári német színház és bábszínház díszlet, ill. bábszobrásza

1983-86-ig a marosvásárhelyi cukorgyár technikai rajzolója

1986-92-ig rajztanár Marosszentgyörgyön és Marosvásárhelyen

1993-tól óraadó tanár a budapesti Ybl Miklós Műszaki Főiskolán

1973-tól állít ki

Egyéni kiállítások

1973 Szörénytorony
1975 Marosvásárhely
1980 Temesvár
1982 Lugos
1992 Marosvásárhely
1992 Basel (Svájc)

Csoportos kiállítások

Temesvár, Marosvásárhely, Bukarest, Budapest, Pitesti, Genf, Katzenberg.

Soproni Érem Biennálé, Pécsi Kisplasztikai Biennálé.

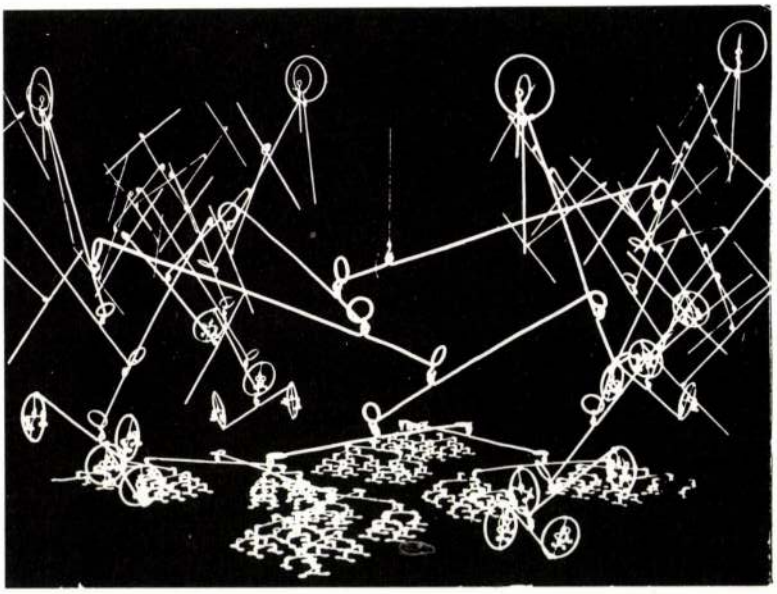

Téralakulatok, 1991., sárgaráz, 120x120x70 cm

Előadásainak témái

- A tér szerepe a szobrászatban
- A képzőművészeti oktatás szerepe az elemi iskolában

Eleőd Ákos

H—Budapest
Kérő utca 20.

1961-ben született Budapesten
1981-86 tanulmányok a Budapesti Műszaki Egyetem Építészmérnöki Karán
1992-93 műemlékvédelmi szakmérnöki másoddiploma

Megvalósult, megvalósulás alatt lévő fontosabb munkák

—Többgenerációs lakóház, Budapest XII.
—Többgenerációs lakóház, Tahitótfalu
—D'Orsay-Wenckheim kastély revitalizációja, múzeum, Szeghalom
—II. világháborús emlékmű, Szeghalom
—Tildy-szobor és környezete, Szeghalom, (Rajki László szobrászművésszel)
—Műemléki polgárház revitalizációja, cukrászda + lakás, Szeghalom
—Cukrászda belsőépítészete + terasz-szökőkút-kerti építmények
—Ikerház, Budapest XVIII. (id. Eleőd Ákos építésszel)
—Posta revitalizációja, -posta + üzletház, Balatonalmádi
—Többgenerációs lakóház, Budapest XXII.
—Családi ház, Budapest XX.
—„Salve Savaria" - textilkompozíció (Pászthy Magda textiltervező iparművésszel)
—Szabadtéri szoborpark, Budapest XXII.
—„Politikai szobrok rezervátuma" tervpályázat I. díj + megbízás
—Átriumház, Diósd

1988 Fal- és tértextil Biennálé, Szombathely
1989 Művészetek Háza, Pécs
1991 Budapest Galéria
1992 Újpest Galéria, a Folyamat Társaság bemutatkozása, Újpest
1992 Kapolcs-Petendi Művészeti Napok, Folyamat Társaság kiállítása a Kastélyban Kapolcs

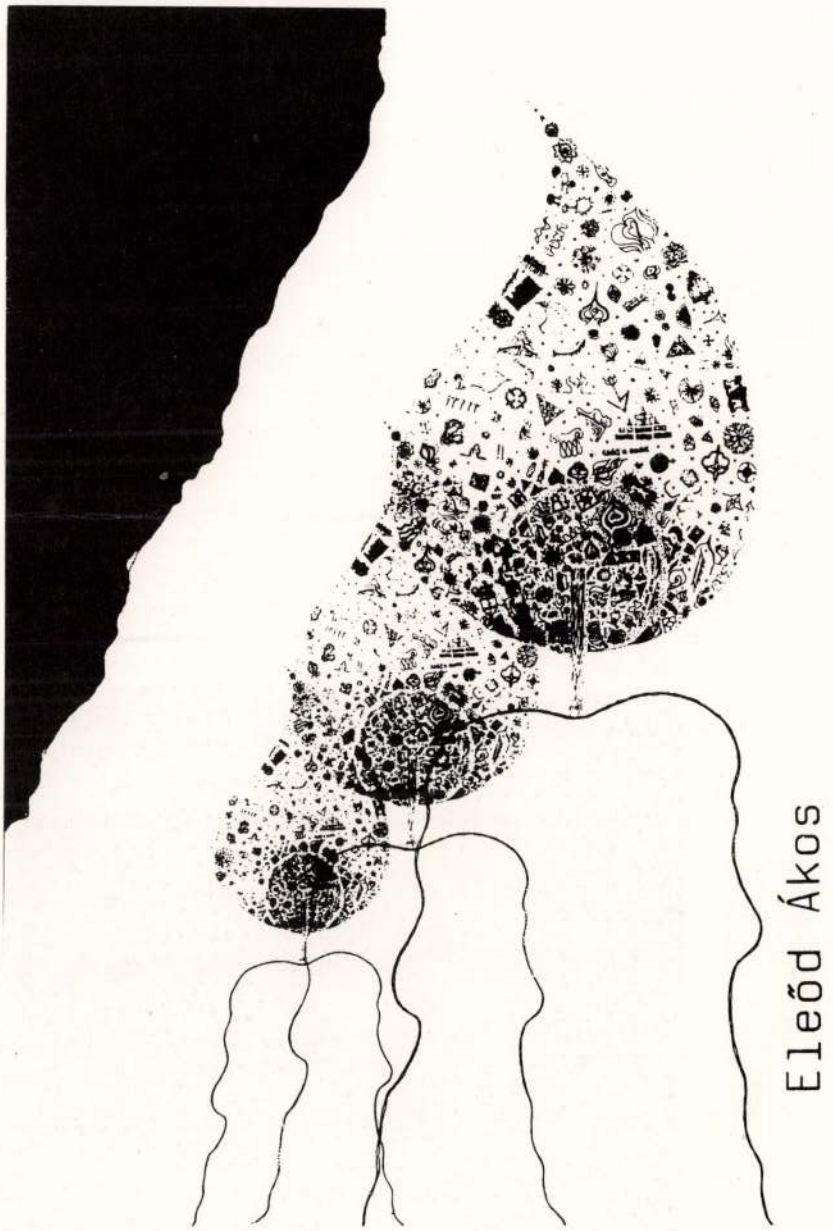

Előadásainak témáiból

- Építészetről
- Térelmélet
- Környezetkultúra
- Az építészet és a társművészetek

Galériában mutatta be. Benedek József szobrászművész a tér a mozgás misztériumát, új kifejezési lehetőségeit tárja fel. Illényi Tamara festőművész üdítő, érzékeny, szimbolikus, Kótyuk István festőművész súlyos, elmélyült, harmonizáló színvilága képezik a társaság egyik súlypontját. A teremtés titkait kutató Oláh Szilveszter szobrászművész a viaszveszejtős bronzöntés lehetőségeit gyümölcsözteti örök tavaszt idéző , dús vegetációra emlékeztető formavilágában. M. Novák András az elmúlást és a születést idéző festői gesztusok és kollázs technikát ötvözve teremt mély valósághű, humanummal telitett festészetet . Az alkalmazott művészetek művelői, Kukucska János arculattervező grafikus, Nádaskay Eleonóra, aki a használati tárgyak világát emeli művészi rangra, Radnai Mária bőrtárgy tervező művész a magyar képzőművészeti élet több szellemi műhelyének résztvevője, teszik teljessé a társaságot.

A Renée Művészeti Társaság elsősorban a kortárs művészeti értékek létrehozásában a szemünk előtt kibontakozó értékek ismertetésében kíván szerepet vállalni. A sajátos egyedi alkotói szándékok kibontakozási lehetőségének nagy szerepet tulajdonít. Működési formái révén igyekszik áthidalni a nagy létszámú egyesületeknél előfordulható, vagy a hagyományos csapatmunka révén, felléphető homogenizáló, az egyéni elképzelések kibontakozását gátló megnyilvánulásokat. Közös vagy egyéni elgondolások alapján rendezvények, kiállítások, akciók, folyamatok alkotják a társaság létét. A kezdeményező ezek szervezője, irányítója felelőse. A tagok lehetőségeikhez mérten vesznek részt, a megfelelő színvonal és megvalósulás érdekében meghívottak is társulhatnak a rendezvényhez. Így a viszonylag kis létszámú társaság maximális nyitottsággal rendelkezik. Maradhat de változhat is idővel a tagok névsora. Az alkotói szándékok elsődlegesek, a tehetség, a szakmai felkészültség mellett.

Benedek József szobrászművész

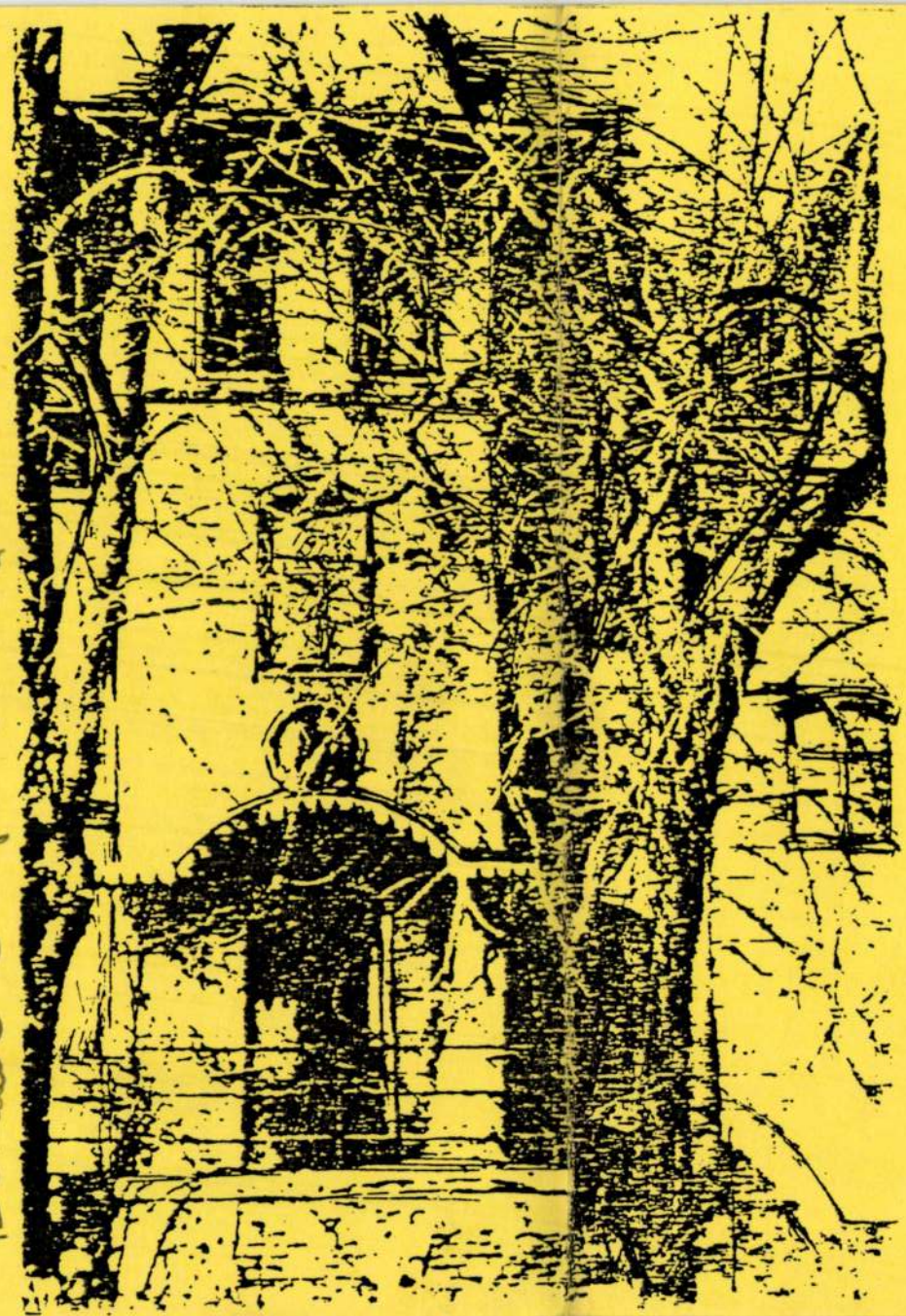

Benedek József szobrász

Meghívó

A rendezvény támogatói:

Magyar Szobrászok Társasága,
Laborcz Ferenc Szobrászműhely
Alapítvány,
Symposion Alapítvány
Rákos menti ÁFÉSZ,
GODÓ ISTVÁN
asztalos mester,
PENSIO 17. Kft.
I & Z DESIGN STUDIÓ Kft.
Bp.1173 Pesti út 61-67
T/F.256 3282 Fürdőszoba Szalon,
Szabó Bugac László,
Bp. XVII. Önkormányzat
Művelődési és Tájékoztatási
Bizottsága,
FLEUR-T Bt.

Z-PAPÍR Kft.-től vettük a papírt

RENÉE MŰVÉSZETI NAPOK
1996

ERDŐS RENNÉE HÁZ
(BUDAPEST XVII RÁKOSHEGY, BÁTHORI U. 31.)
Meghívó a
A RENÉE MŰVÉSZETI TÁRSASÁG
RENDEZÉSÉBEN

ORSZÁGOS MILLECENTENÁRIUMI KÉPZŐMŰVÉSZETI KIÁLLITÁS-ra

Melynek programja:
1996 december 14-én szombat 18 órakor
Millecentenáriumi Képzőművészeti- és
Képzőművészet és városkép
című kiállítások
megnyitja: **Dr.Losonci Miklós**
művészettörténész
közreműködik a "Camerata XVII."
fúvós kamaraegyüttes
művészeti vezető: Dely Csaba

1997 január 7-én 10 órakor szimpózium
meghívott előadók részvételével

A két kiállítás 1997 január 8-ig tekinthető meg
hétfő kivételével naponta 15-18-óráig
Az Erdős Renée ház Megközelíthető:
Kőbánya-Kkispesttől a 98-as busszal, vagy
az Örs vezér tértól a 168-as, vagy a 61/E,majd
a 98-as buszokkal Rákoshegy vasútállomásig

A jelenlegi rendezvény, millecentenáriumi képzőművészeti kiállítás, mint a hasonló rendezvények - a lehetőségekhez mérten - azt kívánja feltérképezni, hogy a résztvevők milyen értékekkel kívánják és képesek az ezeregyszáz év történelmének képzőművészeti értékeit gazdagítani. A Képzőművészet és Városkép című kiállításon elsősorban szobortervek kerülnek bemutatásra. A részvevők névsora és művei, Várnagy Ildikó Kölcsey és 1956-os emlékműterve, Csáy Attila a hajdani világkiállítási iroda felkérésére készített fénytorony életfa terve, Varga Éva Miskolcon nemrég felállított millecentenáriumi emlékművének makettje, Ligeti Erika könnyed humort sugárzó kisplasztikái, Hadik Magda, Csikai Márta, Gádor Magda, Nagy Sándor, Ocsay Károly, Rácz Edit, Szathmáry Gyöngyi, Széri-Varga Géza, Márkus Péter, Csikvári Péter, Tőrley Mária szobrászművészek, Buczkó György üvegművész, Butak András grafikusművész, Simsay Ildikó festőművész és még mások, vagy a temesvári Kazinczy Gábor, a nemreg egyéni kiállításán (Erdős Renée ház) itt megismert Vígh István, a marosvásárhelyi Kákonyi Csilla, kárpátaljai Benkő György akikhez a Renée Művészeti Társaság alkotó tagjai csatlakoznak, jelzik a kiállítás jelentőségét és értéket.

1995 decemberében Budapesten a XVII. kerületi Erdős Renée házban alakult a Renée Művészeti Társaság. A név megválasztásában szerepe volt a helyszínnek, (Erdős Renée egykori villája), de szemléletre, felvállalt szellemiségre kívántak utalni az alapítók (renée = újjászületett) mely szerint az újjászületés, feltámadás, megújulás nemcsak az alkotótevékenység tartozéka, hanem az egyén, a közösségek, nemzetek, maganak a létezésnek alapvető feltétele, nélküle minden az entrópia törvényei szerint enyészetre, elmúlásra ítéltetett.

A Renée Művészeti Társaság alapítói, jelenlegi tagjai, jórészt XVII. kerületi képző- és iparművészek, sokszínű értékeket képviselnek. Ács József szobraszművész a portre a kispiasztika, elsősorban az érem műfajának mestere, B. Laborcz Flóra ötvös-szobrászművész a XVII. kerületi képzőművészeti élet egyik fő szervezője, legutóbb - a millecentenárium évében megjelent - Képzőművészeti élet a Rákos menten című kiadvány megvalósítója, sajátos világát, felhőplasztikáit, tájportréit legutóbb egyéni kiállításon a Duna

A Laborcz Ferenc Szobrászműhely Alapítvány
meghívja Önt és kedves ismerőseit

BENEDEK JÓZSEF

Szobrászművész

MILLENNIUMI LELETEK

című kiállítására

az Erdős Renée házba (Budapest XVII. Rákoshegy, Báthory u. 31.)

2000 Július 8-án szombaton 18 órára.

Megnyitja: LÓSKA LAJOS művészettörténész

a Fa Kisplasztikai kiállítást követően.

Megtekinthető augusztus 2-ig hétfő kivételével naponta 15-18 óráig.

Megközelíthető: Kőbánya - Kispesttől a 98-as, vagy az Örs vezér tértől a 168-as busszal, vagy a 61/E, majd a végállomástól a 98-as busszal a Rákoshegy vasútállomásig.

A kiállítás támogatója: a rákoshegyi B.L. Elit-Galéria

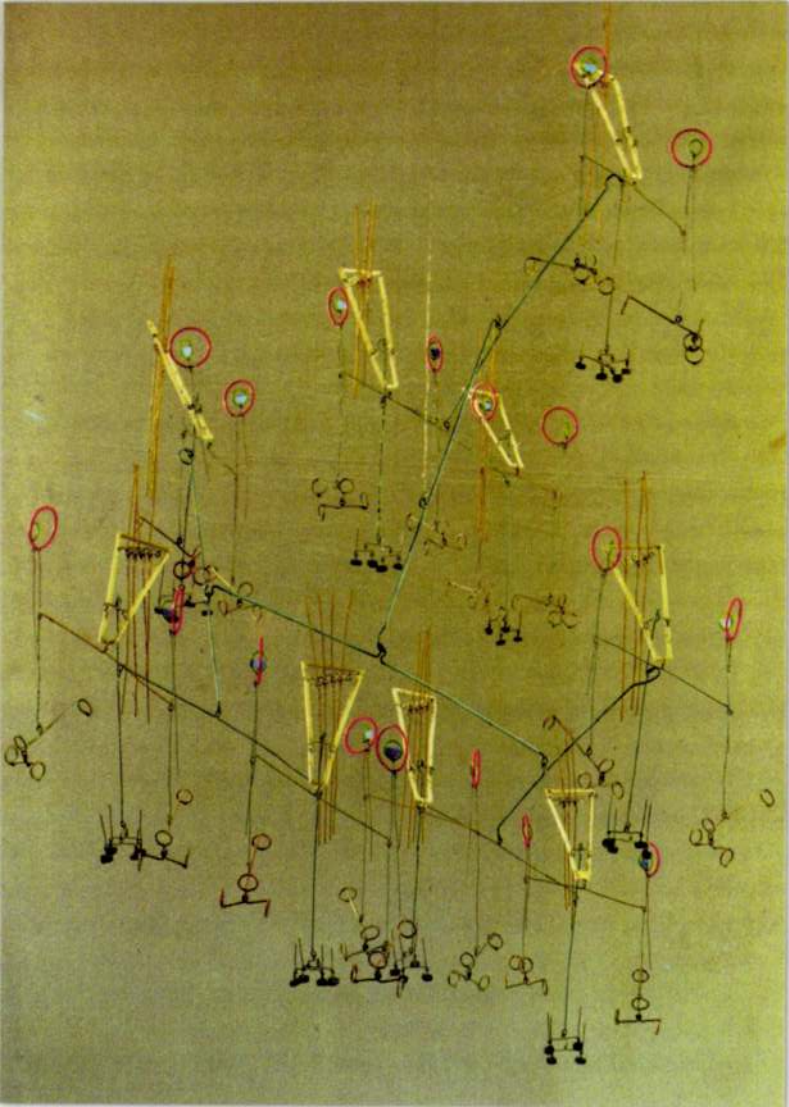

Fészek Művészklub
Herman Terem

Tisztelettel meghívjuk

BENEDEK JÓZSEF

szobrászművész

SÚLYTALAN CSEND

című kiállítására, 2000 január 25-én
kedden 18 órára

megnyitja:

BEKE LÁSZLÓ

megtekinthető február 18-ig naponta14-19
óráig (szombat vasárnap kivételével)
Budapest VII. Kertész u. 36.

A kiállítás támogatói:
Nemzeti Kulturális Alapprogram
Fővárosi Közgyűlés Kulturális Bizottsága

BENES JÓZSEF KÉPZŐMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA
WORKS OF JÓZSEF BENES

MŰCSARNOK, Kiáll. Csarnok

1994. május 6 – június 17. / May 6 – June 17, 1994

Festményein a kietlen, csak-festék parton, partok közelképein megjelenik, majd önállósul a „megcsapkodott", majd enformellé kelesztett kövér figura, hústorony. Grafikáihoz e figurákon keresztül vezet az út.

A kövér, ráncos, gyűrött, bugyros figurák színfakturaés anyagélményei után mind hidegebben, mind formálisan kezdi elemezni e monumentális, bácskai húsképződményeket. Egzisztenciális dilemmái mintha csak megszűntek volna. Egy síkba vetíti, majd bontani, variálni kezdi őket. Végül eljut a tiszta grafikáig, ahol minden kapcsolat megszűnik előző festői korszakával.

Tolnai Ottó

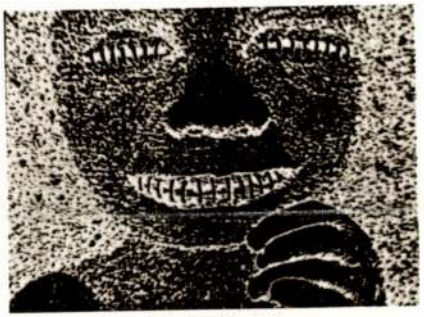

Benes József:
Már az anyaméhben
Already in the womb

The "beaten" fat figure, a mountain of flesh leavened into an enformel appears on the barren, pure-paint shores or close-ups of shores, and starts a life of its own. These figures provide the key to Benes's drawings.

After experiences with the colour texture and material of the fleshy, crinkled, baggy figures, he began to analyze more and more coolly and formally these monumental flesh formations. His existential dilemmas seem to have ceased. He has projected them into a plane, decomposing and varying them. At last he has arrived at drawing proper where all connection with his former painting period has ceased.

Ottó Tolnai

I AM YOU

1994. május 12 – június 12. / May 12 – June 12, 1994

20 világhírű művész 20 óriásplakátjának kiállítása a Goethe Intézet szervezésében a Kiállítási Csarnok előtt.

The exhibition of 20 giant posters by 20 world-famous artists in the organization of Goethe Institut, in front of the Exhibition Hall.

Vida Zsuzsa a prágai Iparművészeti Főiskolán, Staniszlav Libensky professzor tanítványaként öblösüveg formatervezéssel, építészeti üvegtervezéssel foglalkozott. 1969-ben diplomázott, s hazatérése óta a budapesti Képző- és Iparművészeti Gimnázium üvegszakosztályának tanára.
A prágai évek meghatározták művészi szemléletét, és megtanították a forma és az anyag magasfokú ismeretére. Az utóbbi években a tanítás lekötötte energiáit, most egy régen dédelgetett, erre a tárlatra készülő terv-sorozatát mutatjuk be.

Jerger Krisztina, a kiállítás rendezője

Zsuzsa Vida studied blown and architectural glass design as a pupil of Professor Staniszlav Libensky at the Academy of Applied Arts in Prague. After her graduation in 1969, she returned to Budapest to teach glass craftsmanship at the Secondary School for Fine and Applied Arts. The years spent in Prague were decisive in her artistic outlook and mastery of form and material. Teaching having absorbed her energies in the past years, the exhibition presents a longcherished cycle of hers completed for this showing.

Krisztina Jerger, curator

MAGYAR KIÁLLÍTÁSOK KÜLFÖLDÖN A MŰCSARNOK SZERVEZÉSÉBEN
HUNGARIAN EXHIBITS ABROAD ORGANIZED BY MŰCSARNOK

Berlin, Magyar Kultúra Háza – Szabados Árpád kiállítása
március 3 – április 3.

Bukarest, Magyar Intézet – Baska József kiállítása
március 7 – április 10.
Wahorn András kiállítása – május 15 – június 14.

Hannover, Galerie Kubus – Variációk a pop artra: fejezetek a magyar művészetből az 1950-es évektől 1990-ig – április 19 – május 29.

Helsinki, Magyar Intézet – Válogatás a VIII. Esztergomi Fotóbiennále anyagából – április 28 – május 29.

Moszkva, Magyar Intézet – El Kazovszkij és Szotyori László közös kiállítása – március 9 – április 3.

Poznan, Jezsuita Kolostor – Konkoly Gyula kiállítása
március 3 – március 30.

Párizs, Magyar Intézet – Hungarica, részlet a 80-as évek magyar festészetéből – május 5 – június 12.

Róma, Magyar Akadémia – Molnár Sándor kiállítása
március 25 – május 1.

Berlin, House of Hungarian Culture – Exhibit of Árpád Szabados
March 3 – April 3

Bucharest, Hungarian Institute – Exhibit by József Baska
March 7 – April 10
Exhibit by András Wahorn – May 15 – June 14

Hannover, Galerie Kubus – Variations on Pop Art: alternative tendencies in Hungarian art from the 1950s to 1990 – April 19 – May 29

Helsinki, Hungarian Institute – Selection from the 8th Photo Biennial in Esztergom – April 28 – May 29

Moscow, Hungarian Institute – Works by El Kazovszkij and László Szotyori – March 9 – April 3

Poznan, Jesuitic Monastery – Exhibition of Gyula Konkoly
March 3 – March 30

Paris, Hungarian Institute – Hungarica, chapters from Hungarian painting in the eighties – May 5 – June 12

Rome, Hungarian Academy – Exhibition of Sándor Molnár

Bender József

„Kompozíció autótelmára"

„Küzdelem"

„Anya gyermekével"

„Portré"

– Robot

A Hét. 1976 febr. 13.

Benedek József

- három évvel ezelőtt fejezte be tanulmányait
- az emberi test geometriáját tesz legtöbb műve alapjává.
- a főiskola után 3 évig Turnu-Severinben tanított szobrászatot egy művészeti líceumban
- kiállításokon vett részt.
- pár hónappal ezelőtt mutatkozott be egyéni tárlatával Marosvásárhelyen

Szekernyés János : Mértani ritmusok

4 Hét. 1976. febr. 13

BENEDEK József
Marosvásárhely, 1946. december 10.
Képz. Főisk. Kvár, szobrász

Banner Erdély

BENEDEK JÓZSEF

Benedek József
"Változó formák" c. térplasztikai kiállitása megnyilt a lugosi Pro Arte müvsarnokban. /rövid hir./

Utunk, XXXV.évf. 39. /1665./ sz. 1979. szept. 26. 8.old.

Benedek Julia

P. Kucs Julianna: Bucsu a Sepnaptól
Fiatal Képzőművészek Studiója az Ernst
Museumban

Népszabadság, 1987. XII. 28

25. Herman terem
kedd d.u. 6 óra

"SÚLYTALAN CSEND"

BENEDEK JÓZSEF

szobrász kiállítása

Megnyitja:
Beke László

Megtekinthető:
február 18-ig, naponta 2-7 óráig
(szombat, vasárnap kivételével)

21.
péntek este 7 óra

AMIT ÁT KELL VIGYÜNK A JÖVŐ ÉVEZREDBE

GYURKOVICS ZSUZSA ESTJE

Magyar sanzonok
Budai Dénestől napjainkig

Zongorán közreműködik:
FÉLIX GYÖRGYI

Az estet bevezeti:
BARANYI FERENC

Belépés: klubtagoknak érvényes klubtagsági igazolvánnyal, vendégeknek napi tagjegy megváltásával (400,-Ft).

Két személy belépésére jogosító meghívó az irodában igényelhető.

Benedek Judit

textil 1918

Ermisk 1930. 81. l.

Önhöz is, hogy egy babérlevelet, amelyet Önnek minden költség felszámitása nélkül elküldünk, aláirni szives legyen.

Az aláirás semmiféle terhet, vagy anyagi kötelezettséget nem jelent. Öntől sem kérünk tehát semmi költségmegtéritést, sőt azt el sem fogadhatjuk.

Tisztelettel kérjük, hogy a mellékelt lapot lehetőleg postafordultával aláirva visszaküldeni sziveskedjék, mert a kegyeletes akciót néhány nap mulva le kell zárnunk.

Kitünő tisztelettel

Országos Gárdonyi Géza Irodalmi Társaság
elnöke

Benedek Júlia, szobrászművész
Gyárfás Tétet: a cond nem alkalmas. Stúdió 87 kiállítás.

Benedek Júlia: Együtt,
bronz, 32 × 18 × 10 cm, 1987

Művészet, 1988. máj., 59-old.

